

THE
HOLY BIBLE

IN THE
SANSKRIT LANGUAGE.

VOL. I.
CONTAINING THE FIVE BOOKS OF MOSES
AND THE BOOK OF JOSHUA.

TRANSLATED OUT OF THE ORIGINAL TONGUES

BY THE
CALCUTTA BAPTIST MISSIONARIES,
WITH NATIVE ASSISTANTS.

CALCUTTA :

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS, CIRCULAR ROAD.

1848.

इन्दीयभाषातो व्याकृतः

धर्मग्रन्थः ।

तस्य प्रथमं खण्डं

यदा

मूससा रचितं ग्रन्थपञ्चकं

यिद्योऽष्टयपुस्तकञ्च ।

कलिकातानगरे

ग्रन्थोय मद्राङ्कितोऽभूत् ।

प्रकाब्दा १००० ई १८८८

इन्ध्रीयभाषातो व्याकृतः

धर्मग्रन्थः

तस्य द्वितीयं खण्डं

यदा

यिहोऽयस्य मरणात् परम् इत्येते लोकोक्तानां

पुरावृत्तपुस्तकसङ्ग्रहः ।

कलिकातानगरे

ग्रन्थोऽयं मुद्राङ्कितोऽभूत् ।

शकाब्दा १७७४ ई १८५२

सूचीपत्रं ।

	३४ ।
विचारयिष्टकम्माणि ...	१
रूतोपाख्यानं	४६
शिमूयेलस्य प्रथमं पुस्तकं	५६
शिमूयेलस्य द्वितीयं पुस्तकं	१२१
राजावल्याः प्रथमं पुस्तकं	१७७
राजावल्या द्वितीयं पुस्तकं	२४०
वंशावल्याः प्रथमं पुस्तकं	३०२
वंशावल्या द्वितीयं पुस्तकं	३५६
इम्राहस्य पुस्तकं	४३१
निहिमियस्य पुस्तकं	४५०
इष्टेरोपाख्यानं	४७१

आदिपुस्तकं ।

मुसालिखितं प्रथमपुस्तकं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ इयिष्या आकाशस्य च इतिः १ दीप्तिं इतिः १ ग्रन्थनामाः इतिः २ ग्रन्थभूतेः इतिः
११ इत्यादीनां इतिः १४ अन्तर्यामीनां इतिः १० सीतपथिनां इतिः १४ प्रोक्तव्य-
पथादीनां इतिः ११ ईश्वरस्य सादृश्येन समुत्पन्न इतिः १८ तानुवादीनां मन्त्रस्य ।

१ आदित ईश्वर आकाशं पृथिवीं च ससर्जं । पृथिवीं निर्जनां शून्या
१ चासीत्, अन्तर्याम्य गम्भीरजलस्योपरि तस्थौ, तदानीम् ईश्वरस्यात्मा
तोयानि आप्यासीत् ।

१ अगन्तरं, दीप्तिं भवतु, इतीश्वरेणाप्यापिते दीप्तिं बभूव । तदानीम्
१ ईश्वरो दीप्तिमुत्तमां विजोष्य तमिभ्यात् तां पृथक् कृत्वा दीप्तेर्नाम
१ दिवस इति, तमिभ्यस्य नाम रात्रिरिति कृतवान् । ततः सन्ध्यायां प्रातः-
काळे च जाते प्रथमो दिवसो बभूव ।

१ ततः परं तोयानां मध्ये शून्यत्वमुद्भूय तोयानि भागद्वयेन पृथक् करोतु ।

० ईश्वर इत्यादिषु शून्यत्वं ससर्जं शून्योद्दिश्यततोयेभ्यः शून्याधःस्थिततो-

२ यानि पृथक् अकार च, ततस्तद्वत् बभूव । तदेश्वरस्य शून्यस्य नाम
ग्रन्थं अकार । सन्ध्यायां प्रातःकाळे च जाते द्वितीयो दिवसो बभूव ।

१ पश्चात् ईश्वर इत्याद्यापयामास, ग्रन्थाधःस्थितानि सन्ध्यामांसि एक-
१ स्मिन् मिलन्तु स्यञ्च प्रकाशतां; ततस्तथैव बभूव । तदेश्वरः स्यञ्चनाम्
पृथ्वीति तोयराशेर्नाम समुद्र इति कृतवान्, ततोत्तमं ददर्श ।

१ अपरम् ईश्वर आदिदेश, मेदिन्यां दृष्टानि सर्वाजीवधर्मो नानाजा-
तीयाः सर्वाजीवजन्मादिनो महीरक्षाश्च समुत्पद्येरन्; ततस्तथैवाभवत्;
१ अर्थात् पृथिव्यां दृष्टानि सर्वाजीवनानाजातीयौषधयः सर्वाजीवजन्मादिनो

नामाविद्या दृष्ट्या ज्ञातास्ति, तदानीमीश्वरस्यानि सर्वाख्युत्तमानि दृष्ट-
वान् । तथा सन्ध्यायां प्रातःकाले च जाते तृतीये दिवसे बभूव ।

अथरत्न ईश्वर आद्यायत, निशातो दिवसं पुण्यं कर्तुं दिवस-
वत्तरत्नचिह्नमिति नमोमखले ज्योतिर्गन् उत्पद्यते, तथा वत्स-
रायामात्मनं कर्तुं दीपद्वयं मन्त्रमखले तिष्ठतु; ततस्तद्व्यमयत । इत्यम्
ईश्वरो दिवसं प्राप्तिगुणं महाज्योतिरेवं, तद्वदौच्यं प्राप्तिगुणं ततः पुन-
ज्योतिरेवं, इमे दृष्टी ज्योतिषी उदुनिवद्वयं ससर्ज । ततो धरिणी
दीपयितुं, दिवारात्री प्राप्तिगुणं, तमिष्याद्विद्युतिं प्रयुज्य कर्तुं ईश्वरस्यानि
ज्योतींश्च मन्त्रमखले आपयामास; तानि सर्वाणि चेश्वर उत्तमानि
वीक्षाकृते । तथा सन्ध्याप्रातःकालयोः मन्त्रयोः सतोऽप्युत्तरो दिवसे
बभूव ।

तदा यत् सविधानी मन्त्रे विहारार्थे नामाविद्या ज्ञानपदां प्राप्ति-
मेदिन्या ऊर्ध्वं नमोमखले उदुयितुं ब्रह्मा विहाराय बाह्यजन्म उत्त-
मान्, इतीश्वर आदिष्व दृष्टमीनादौ नामाप्रकारान् कीर्तयन्
प्राप्तिना नामाविद्याज्ञानं कुरुताम् । अथरत्न ईश्वर रतान् सर्व-
प्रमाणान् वीक्ष्य वत्सामाश्रितं सदा, नृपं प्रजापतौ वज्रवज्राय नमः
कुरुतामीनां सविधानि परिपूर्वकत, वदुषाया उपदि विहङ्गमाय नमः
वीक्षन्तु । तथा सन्ध्यायां ज्ञाते च जाते प्रथमो दिवसोऽभवत् ।

तदा रत्न ईश्वर आदिरेव, तदासां प्राप्ता सन्ध्यायां प्रथम उदो-
क्तिर्वा जन्मप्रभतयो नामाविद्या ज्ञानयो जातनाम्; ततश्चैव बभूव
इत्यम् ईश्वरो नामाविद्यान् द्यावभ्यस्यन् मने नामावातीनां उद-
यनां च दृष्ट्वा सर्वांमेवोत्तमान् आपुण्यते ।

अथरत्न ईश्वरो आदिरेव, यत् सविधानां साहच्येन च आ-
(अर्थात् मन्त्राः) कदाचित्, ते जन्मपदमीनां ज्योतिर्विहङ्गान् द्यावभ्य-
स्यन् सर्वप्रथमो भूमिखिलोदयमान प्राप्तिवत् प्राप्तिगुणं । ईश्वरं
सर्वप्रथमो मन्त्रं ससर्ज; ईश्वरस्य प्रथमोऽर्थेन स तेन कुरु; पुन-
त्यकीर्तयामीनां कर्तुः । तदथरत्न ईश्वरस्यान्म इत्याश्रितं ददौ, य-
प्रजापतौ वज्रवज्राय नमः । धरिणीं परिपूर्वं वदुषीभूतां पुन-
विष्व सविष्वदमीनां ज्योतिर्विहङ्गान् भूमिखिलोदयमानं च प्रियं ।

ईश्वरोपरमपि जन्मनाम्, वज्रवत्, दिक्षिष्वधरिणीयाः सर्वसर्वा
वधीः सर्वां सविष्वदमीनां ज्योतिर्विहङ्गान् दद्यान्म भोक्तुम् च

- १० दाम । तथा वनस्पदलैश्चरस्येभ्यो भूमिस्त्रितयनीकोरुमजनुभूय
 ११ भोक्तुं सर्वहरितौघधीरुमदाम् ; ततस्तथैव बभूव । अनन्तरम् ईश्वरः
 खट्वसकलवस्तूनि निरीक्ष्य सर्वोत्तमत्तमानि ददर्श । तथा सन्ध्यायां
 प्रातःकाले च जाते घट्टं दिनं बभूव ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ निशान्वारस्य निकषणं ४ दृष्टेर्हानाम् ० रदनुद्याननिर्माणं १५ तस्य मध्ये समुच्च-
 म्प्रापणं १८ शिवाय दृष्टिदत्तात्मकम् ।

- १ इत्थम् आकाशस्य पृथिव्यास्तुभयस्यामां सर्ववस्तूनाश्च दृष्टिः सम्पूर्या
 २ बभूव । पश्चात् सप्तमे दिने ईश्वरः खड्गतकर्मोपि समाप्य तस्मिन् सप्तमे
 ३ दिने खड्गतकर्मोपि विश्रान्तम् । तदा ईश्वरेण सप्तमं दिनं आश्रित्य
 प्रविचोदत, यस्मात् तस्मिन् दिने ईश्वरेण खड्गतनिखिण्डपृथिव्यात्
 निश्चामोऽकारि ।
 ४ दृष्टिकाशे प्रगल्भदृष्टिचौरिवं विदग्धि । तस्मिन् काशे प्रभुः परमेश्वरः
 पृथिव्याकाशौ ससर्ज, तथापि पृथिव्यां किमपि क्षीयित्वं द्रव्यं नासीत्
 ५ क्षीयित्वा काशीवर्षिणः काशीकृतः प्रभुः परमेश्वरः पृथिव्यां च सर्वमा-
 ६ नास भूमौ दृष्टिकर्मो कर्तुं समुद्यो नासीत् । किन्तु पृथिव्यां धिगिरि-
 समुत्थाय सर्वो भूमिम् अलिखत् ।
 ७ अपरञ्च प्रभुश्च परमेश्वरेण कदा जनुषी निर्माणं तस्य नाकारञ्च
 ८ प्राक्काशौ प्रवेष्टिते स सात्मप्रायी बभूव । अनन्तरं प्रभुः परमेश्वरः
 पूर्वदिक्स्थिते रदनुद्यानकदेशे उद्यानमेकं कृत्वा तत्र खट्वत् तं मानवं
 ९ स्थापयामास । तत्र प्रभुः परमेश्वरः भूमौ सर्वजातीयान् सुदृष्टान्
 सुखाद्यपेक्षान् पादपान् तस्त्रोद्यानस्य मध्यस्थाने अयत्नं मादयं सदस-
 १० उद्यानदातारं मादपञ्च जनवाककारि । उद्यानं सज्जितं सेतुम् दद्या
 ११ खवन्ती रदनुद्यानात् निर्वाय किमिदं अनुमुञ्जी भूत्वा प्रोवाह । तस्याः
 प्रीष्टिनास्था प्रथमा तटिनी सुवर्णोत्पादिनी हवीणां रौप्यनिवृत्तान्
 १२ जेटित्वा प्रोवाह । तस्य रौप्यस्य जातवर्षम् अलोवोत्तमं, तस्मिन् स्त्रीनि-
 १३ रत्नानि वैदूर्यमङ्गकञ्च जातन्ते । तथा तस्या जीर्णोत्तमिका द्वितीया
 १४ धुनी समस्तजुष्टदेशं वन्दमाना प्रोवाह । तथा तस्या विदिकवामा
 तृतीया धुनी अमुरिवादेशस्य पूर्वदिशा प्रोवाह । तथा तस्या अमुर-
 धुन्यो नाम चतुर्था ।

ततः परं प्रभुः परमेश्वर आदमं नीत्वा स्वमुखितस्योद्यानस्य कर्म १५
 चतुर्दशितुल्यं नियोजयामास । किञ्च प्रभुः परमेश्वरस्तमित्वादिदेश, १६
 एतस्योद्यानस्य सप्तवर्षादपानां यजानि तथा सप्तवर्षं भोजयानि;
 किन्तु सदसृष्टान्नादतुः पादपस्य यजं मा भुज्यतां, यतो यजान् दिने १०
 तत् खादित्यसि तस्मिन्नेव दिने निश्चितं मरिष्यसि ।

अनन्तरं प्रभुः परमेश्वरो जगाद, मनुष्यो यद् वृक्षाकी विष्टेः तन् न १७
 भक्षं, तस्य साक्षादिव वृक्षाः सप्तवर्षादी न भवा निष्प्रास्यते । प्रभुवा परमे- १८
 श्वरेण यद्वा निर्मितानां वन्यपशुखेचरजगतां ज्ञानि ज्ञानाभ्यादम्भरि-
 ष्यन्तीति चेदितुं परमेश्वरः सर्वप्राणिनस्तस्य समीपमावयामास, तदानीं
 आदमं वक्ष्यं वन्याम वकार, तस्य तदेव नामाभवत् । तदा आदमं सर्वेषां १०
 पशूनां खेचरजगतां वन्यपशूनाञ्च नामानि ज्ञतवान्, किन्तु तेषां मध्यत
 आदमा साक्षादिव वृक्षाः सप्तवर्षादी न प्रातः । अनन्तरं प्रभुः परमेश्वर ११
 आदमम् अतिनिद्राय तस्या निद्रायां तस्यैकं पञ्जरं गृहीत्वा अख्येय तत्
 जतस्थानं पुरयामास । किञ्च प्रभुवा परमेश्वरेण यः पञ्जर आदमो नीत- १२
 स्तेन स वृक्षां स्त्रियं निर्माय ताम् आदमः सन्निधिम् आनिनाय । तदा- १३
 भीम् आदम आचचक्षे, एवैव मदीयादश्राम् अस्मि मदीयमांसस्य मांसं;
 तद्येयं गदादजमिद, तस्माद् अस्या नाम गारीति कारिष्यते । एतदर्थं १४
 मानवः जनातापितरौ परितज्ज्वलन्तौ भाव्यायाम् आसंक्षति, तौ रौ
 जगवेकाग्रौ भविष्यतः । तदानीम् आदमस्तद्भाय्यायाञ्च नष्टत्वे स्थिते १५
 तयोरेपि अज्जाबोधो नासीत् ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ वर्षेण अहमं = तेन मानवाणां वनं १० वर्षेण अहमं १६ गारीपुत्रयोः अहमं
 ११ गाराः वक्ष्यं वृक्षा अहमतो दूरीकरकम् ।

प्रभुवा परमेश्वरेण अहमं भूचरजन्तूनां मध्ये सर्वोऽतीव खल १
 आसीत् । स तर्हि गारीमवदत् अथे अस्योद्यानस्य कस्यचिदपि पादपस्य २
 यजानि भोजं परमेश्वरो वृक्षां अक्षेधत्, किमिदं सत्तं? ततो गारी सर्वं
 प्रोवाच, आवाम् एतस्योद्यानस्य सर्वेषां विठपिनां यजानि भोजं प्रभुवः ३
 क्षेत्रकम् उद्यानमध्यस्थितस्य पादपस्य यजं प्रतीश्वरेण अयितं, युवाम्
 एतत् यजं मा भुज्याथाम् मा स्तुह्यतश्च, तत् ज्ञाता मरिष्यथः । तदा भुज्यते ४
 गारीं वभावे, वृक्षां निश्चितं न मरिष्यथः, किन्तु वदा तत् खादित्यथः, ५

सजीवजीवानां माता । ततः प्रभुः परमेश्वरः चर्मको वसनं निष्करो
आदमं तस्य भार्याय परिचापयामास ।

ततः परं प्रभुः परमेश्वर उवाच, पश्य, मानवो भद्रमभद्रञ्च विचार्य
आत्मनिर्वाणमभवत् ; इदानीं स रीतिं प्रसाध्य आनन्दस्यैव यत्
ज्ञातवित्वा तद् भुक्ता अमरो न भवेत् । तदर्थं प्रभुः परमेश्वरस्तम् इदम्
उवाचात् अपसार्य तदुत्पादित्यां नृत्तिकायां कथं कर्तुं तं न्ययोजयामास ।
इत्थं स तं मानुषं दूरीकृत्य आनन्दतरोः प्रशानं रक्षितुं यदनुत्पादयामास
पृथ्व्यां दिवि चूर्वायमानसेमोमवत्प्रवरान् किञ्चनः स्थापयामास ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ वाग्विक्रयविशेषो वीरानां २ वाग्विक्रो वधान् वाग्विक्रः नम्रश्च ३ वाग्विक्रो वंशानां
४ वाग्विक्रः वननञ्च ।

अपरं आदमि लज्जायां ह्वयाम् उपगते सा त्रिभिर्वी भूमा काविक्रि
(अर्थात् नामनामानं) पुत्रमेकं प्रसूयुषे कथयामास च, परमेश्वरात् तम्
पुत्रैकनामो जातः । पश्चात् सा हाविक्रं (अर्थात् अलीकनामानं) तम्
सहोदरं प्रसूयुषे ; स हाविक्रं मेघवाक्यः, काविक्रं च लघुवाक्यं आसीत् ।
कालपरिक्रामे काविक्रं लीयल्लविकर्मकाः कियत् कथम् परमेश्वरमुद्दिश्य
उत्ससर्ज । तथा हाविक्रं लघुवजस्य कौतुह्यात् प्रथमजातान् पुत्रप्रभुम्
उत्ससर्ज । परमेश्वरः हाविक्रं तेनोत्सृष्टं वस्तु नान्यगृह्णात् किञ्च
काविक्रं तेनोत्सृष्टं वस्तु च नान्यगृह्णात्, तत्कारणात् काविक्रं कृत्वा विच-
क्षुवदनो बभूव । ततः परमेश्वरकम् उवाच, त्वं कुतः कथ्यसि ? कुतः
विचक्षुवदनो भवसि ? यदि शुभं करोषि, तदा किं नानुगृह्यसे ? यदि
शुभं न करोषि, तर्हि पापं हरि तिष्ठति । तत्र आता तव वशीभू-
त्यास्ति, त्वञ्च तं ग्राह्यसि । अपरञ्च काविक्रं लीयन्नाया हाविक्रा त-
सं कथाव ; तत्पश्चात् तयोः लीयं वतयोः लयोः काविक्रं आक्रम्य लीयन्ना-
तम् हाविक्रं विनयाव ।

तदनुसारं परमेश्वरा काविक्रं पश्यन्, तत्र आता हाविक्रं कु-
तः स प्रसूयाव, ताञ्च आतासि, किमर्थं विनयागुरक्षकः ? ततः
कथयामास, तदा विनयाति ? तत्र आता लीयित्वा भूमा नाम आ-
वृत्तिः । अतो सा सुनिश्चयं वदामास कथञ्च आता लीयित्वा लीय-
तया भूमौ लज्जावती भवति । तदा लज्जावती तदा लज्जावती

१२ शस्यं नोत्पद्यते, तथा त्वं धरित्र्यां पर्यटन् भ्रमन् च भविष्यसि । ततः

१४ काबिल् परमेश्वरं बभाषे, एतादृशो दृष्टो मया न सङ्गः । अथ यदि त्वं
माम् अस्मात् स्थानाद् अपसारयसि, तर्हि तव समक्षाद् वञ्चि गत्वा
पर्यटन् भ्रमन् च भविष्यामि तथा कोपि मानुषो मां प्राप्य हनिष्यति ।

१५ तदा परमेश्वरो जगाद, यः कश्चित् काबिलं हनिष्यति, तस्य सप्तगुण-
दृष्टो भविष्यति; तस्मात् कोपि तं वीक्ष्य यथा न हनिष्यति, तदर्थं पर-
मेश्वरः काबिलि चिह्नमेकं निदधौ ।

१६ काबिल् परमेश्वरस्य समक्षात् प्रस्थाय एतदः पूर्वस्यां दिशि नीदं

१७ नामनि देशे न्युवास । अनन्तरं काबिलि स्वभार्यामुपगते सा गर्भवती

भूत्वा हनोकनामानं पुत्रं प्रसूयुवे, किञ्च स नगरमेकं निर्माय स्वपुत्र-

१८ नामानुसारं तस्य नगरस्य नाम हनोकं चक्रे । तस्य हनोकः पुत्र ईरदः,

ईरदः पुत्रो मिह्यायेल्, मिह्यायेल् पुत्रो मिथुशायेलः, मिथुशायेलः

१९ पुत्रो जेमक् । तस्य जेमको द्वे जाये, एकस्या नामधेयम् आदा तदन्याया

२० नाम सिक्कासीत् । तस्या आदाया गर्भे जातो यो यावल्, स दृष्ट्यगृह्णवा-

२१ सिनां पशुपालकानाम् आदिपुरुष आसीत् । अपरं यूवज्जनामा तस्यैको

२२ भ्राता वीखावादकानां वंशीवादकानाश्चादिपुरुष आसीत् । किञ्च

सिक्काया गर्भजम्मा तूवल्काबिल्नामा पुत्रः पित्तलस्य लोहस्य च नाना-

विधं कर्म कर्तुं निपुण आसीत्; तस्य तूवल्काबिलो नयमा नामिका

२३ भगिन्यासीत् । पश्चात् जेमक् स्वभार्यै अवदत् ।

हे आदे इदम् महाकर्म हे सिक्के त्वच्च तत् इदम् ।

हे मङ्गार्या युवाभ्यां मे वाक्के चेतो निधीयतां ।

आक्रान्तः सन्नहं पूर्वं हतवान् लोकमेकम् ।

आघातः सन्नहं तेन दुवानं हतवान् नरं ।

२४ कर्म वधस्य काबिलो यदि सप्तगुणं भवेत् ।

गुणितं सप्तसप्तत्वा मङ्गस्य कर्म भवेत् ।

२५ अनन्तरम् आदमि पुनश्च स्वभार्याम् उपगते सा गर्भवती भूत्वा

पुत्रमपरं प्रसूयुवे, तथा काबिकाहस्यस्य धरित्रिः प्रतिनिधिरूपं

पुत्रमपरं ईश्वरो मङ्गं दत्तवान् इति वचयित्वा अतः तस्य नाम प्रेत्

२६ (अर्थात् प्रतिनिधि) चक्रे । अनन्तरं तस्य द्वे पुत्रे जाते स तस्य

काम इतीह चक्रे; तदानीं जीया परमेश्वरस्य नाभि भार्यानां कर्तुं

प्रारम्भत ।

१ बाह्यो विदितिः २ शैवो विदितिः ३ द्वायो विदितिः ४ वैश्वो विदितिः ५
महादेवो विदितिः ६ वेदेन विदितिः ७ द्वायो विदितिः ८ त्रिभुवनो
विदितिः ९ वैश्वो विदितिः ।

ततः परं जेतुः यथाधिकप्रत्यक्षरव्ययि सति जनोद्धारता तस्य
युक्तो ज्ञेयः। तस्य अन्वयः परं जेतुं सताधिकप्रत्यक्षरानि व्ययि जीवन्
युक्तान् यथाशक्तं जनयामहे। साधक्येन सादृश्याधिकप्रत्यक्षरव्ययस्य
सति तस्य ज्ञानं संभूतम्।

तस्य तस्यैव भवति ।
इतोऽपि गवतिष्वस्त्ववति सति केनन् नामा तस्य पुनो भवे ।
तस्य भवन्तः परम् इतोऽपि पक्ष्मप्राधिकाद्वत्तवर्गाणि जीवन् पुनान् ।
कन्याश्च भजयावन्ते । साकल्यतः पक्ष्मप्राधिकाद्वत्तवर्गाणां तस्यैव
भवं बभूव ।

तस्य जैनसः सप्ततिबत्सरवयसि सति महाकलेशनामा तस्य पुत्रो
जज्ञे । तस्य जपना परं जैनं चत्वारिंशदधिकशतवत्सरान् जीवन् ।
पुत्रान् बन्धात् जनयामसि । साकल्यतो वत्सविषमममृतबत्सरवयसि
सति तस्य मृति र्बभूव ।

तस्य मन्त्रजोषा यन्त्रविद्यामन्त्रव्यक्ति इति तस्य चैतन्नामा पुनो
 जज्ञे । तस्य जपनाः यन्त्रं मन्त्रवैष्णवं विम्वद्विद्यामन्त्रव्यक्तिं यन्त्रवि
 जीवन् पुमान् संज्याय कर्मकावली । साकलीत यन्त्रमन्त्रविद्यामन्त्र-
 मन्त्रव्यक्ति इति तस्य इति वैष्णवं ।

वेददेः विषयविक्रमवत्तद्व्यवस्थिति इति इतिज्ञानात् तस्य पुत्रो
 जज्ञे । तस्य जन्मना परं वेदश्च कथ्यते इति ज्ञानं पुत्रात्
 कथ्यते जन्मना । साधनेन विषयविक्रमवत्तद्व्यवस्थिति इति
 तस्य भवति ज्ञानम् ।

विचारयितकर्मणि ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ यिह्मदाशिमियोनयोः कर्मकथनं ८ कालेवस्य दुचितुः कथनं १६ नामानगराणां
जयकथनं २९ धुषफवंशस्य विद्येलनगरवशीकरणं २७ मिनाश्वंशस्य कर्मकथनं
२८ इफयिमवंशस्य कर्मकथनं २० सिवूलूनवंशस्य कर्मकथनं २१ आशेरवंशस्य
कर्मकथनं २२ अप्रालिवंशस्य कर्मकथनं २४ दानवंशस्य कर्मकथनं ।

१ यिह्मदाश्वस्य मरणात् परम् इस्त्रायेलवंशाः परमेश्वरं वाचमिमां
पप्रच्छुः किनानीयानां प्रतिकूलं योजुं प्रथमतोऽस्माकं को गमिष्यति ?
२ ततः परमेश्वर उवाच, यिह्मदा गच्छतु, पश्यताहं तस्य करे तं देशं समर्प-
३ यामि । अनन्तरं यिह्मदाः स्वभ्रातरं शिमियोनं बभाषे, त्वं ममांशे मया
सार्द्धम् आगच्छ, आवां किनानीयैः समं युंध्यावः, अपरम् अहमपि
४ तवांशे त्वया समं यास्यामि, ततः शिमियोनस्तेन समं जगाम । अनन्तरं
यिह्मदालोकै र्यात्रायां कृतायां परमेश्वरस्तेषां करेषु किनानीयान् पिरि-
५ धीयांश्च समर्पयाश्चकार, ततस्ते वेषके तेषां दशसहस्रलोकान् अबधिषुः ।
६ अपरम् अदोनीवेषकं वेषके प्राप्य तेन समं युयुधुः, ततस्तैः किनानीयाः
७ पिरिधीयाश्च लोका जग्निरे । अदोनीवेषकश्च पलायाश्चके, ततस्ते तस्य
८ पश्चाद् धावन्तस्तं धृत्वा तस्य हस्तपादानाम् अङ्गुष्ठान् चिच्छिदुः ।
ततोऽदोनीवेषको जगाद, येषां हस्तपादानाम् अङ्गुष्ठाभिक्रान्तादृशाः
सप्ततिर्दृष्टा मम भोजनासनस्याधः खाद्यं समग्रकण्ठं, मया यादृशं
कर्म कृतम् ईश्वरो मया तदनुकूपं पालमदात्, अनन्तरं स लोकै
९ र्यिरूपात्मम् आनीतस्तत्र ममार । अनन्तरं यिह्मदावंशो यिरूषाल-
मविबुद्धं युद्धा तद् वशीकृत्य खन्नैर्नागरिकान् जघान नगरश्च वज्रिना
दाहयाश्चकार ।

१० अनन्तरं यिह्मदावंशः पर्वतदक्षिणदेशसमभूमिषु निवासिभिः किना-
नीयैः समं योजुम् अवबरोह । ततो यिह्मदावंशो हिप्पोजवासिकिना-
नीयानां विबुद्धं युद्धयाचां कृत्वा श्रेष्ठयम् अहिमानं तन्मयश्च जघान,
११ पूर्वं तस्य हिप्पोजस्य नाम किरियथर्वमासीत् । अनन्तरं तस्मात् ते

- दिव्योऽनिवासिनां प्रतिकूलं यात्रां चक्रुः, पूर्वं दिव्योऽस्य नाम किरियत-
सेफरमासीत् । ततः कालिवः कथयामासुः यः कश्चित् किरियतसेफरं १२
जित्वा वशीकरिष्यति तमहम् अद्यानामिकां स्वदुहितरं विवाहयि-
ष्यामि । अनन्तरं कालिवस्य कनियुभ्यान् किनसस्य पुत्रो ऽनीयेलेस्तनगरं १३
वशीचकार, ततः स तम् अद्यानामिकां स्वदुहितरं विवाहयामास ।
अपरं सा कन्या तत्समीपमागता स्वजनकं क्षत्रं याचितुं भर्तुरनुमतिं १४
ययाचे, तत्कुरुतां स्वार्द्धभाद् अवरूढायां कालिवस्तां पप्रच्छ, त्वं
किमिच्छसि ? सा तमब्रवीत् माम् आशिष्यं वदतु, भवान् मद्यं १५
दक्षिणदिक्स्थितां भूमिं दत्तवान् इदानीं तोयप्रसवणानि मद्यं ददातु,
ततः कालिव ऊर्ध्वस्थान्धःस्थानि च प्रसवणानि तस्यै ददौ ।

अनन्तरं मूससः श्वशुरस्य कनीयस्य वंशे यिहदावंशेन समं तातदृच्छ- १६
नगराद् अरादस्य दक्षिणदिक्स्थितं यिहदाप्रान्तरं जगाम, अपरं तत्
स्थानं गत्वा लोकानां मध्ये वसतिं चकार । अनन्तरं यिहदावंशः स्वभ्यातुः १७
शिमियोनस्य वंशेन समं गत्वा सिफातवासिकिनानीयान् हत्वा निःशेषम्
उच्छिद्य तस्य नगरस्य नाम इर्मा (निःशेषोच्छेदनमिति) चकार ।
अपरं यिहदा असां तस्याः प्रदेशम् अस्मिलोनं तस्य प्रदेशम् इकोणं तस्य १८
प्रदेशश्च वशीचकार । परमेश्वरो यिहदावंशेन समम् आसीत्, अतः १९
कारणात् ते पर्वतनिवासिनो दूरयाचक्रुः, किन्तु समभूमिनिवासिनां
भोजनिर्मिता रथा आसन्, तस्मात् तान् दवयितुं नाशक्नुवन् । अन- २०
कारं ते मूसस आद्यानुसारेण कालिवाय हिव्रोणं ददुः, स च तस्माद्
अनाकस्य सुतत्रयं दवयामास । किन्तु विन्यामीनवंशो यिरूशालमनि- २१
वासिनो यिवूधीयान् न दवयामास, ततो यिवूधीया जना अद्यापि
यिरूशालमे विन्यामीनवंशेन समं वसन्ति ।

अनन्तरं यूषफवंशीया वैथेलस्य प्रतिकूलं यात्रां चक्रुः, तत्र परमेश्व- २२
रस्ते समम् आसीत् । अनन्तरं यूषफवंशीया वैथेलं निरीक्षितुं दूतान् २३
प्रेषयामासुः पूर्वं तस्य वैथेलस्य नाम लूषम् आसीत् । तेन चरस्तस्मात्- २४
गरात् निर्गच्छन्तं नरमेकं वीक्ष्य तं जगदुः, वयं विनयामहे त्वं नगरस्य
प्रवेशमार्गम् अस्मान् दर्शय ततो वयं त्वाम् अनुयाहिष्यामः । ततः स तान् २५
नगरस्य प्रवेशमार्गं दर्शयामास ततस्ते खड्गधारैस्तनगरमाजघ्नः किन्तु
तं मनुष्यं सपरिवारं ररदुः । अनन्तरं स हितीयानां देशं गत्वा नगर- २६
मेकं निर्माय तस्य नाम लधं चकार तदद्यापि तेन नामा विन्यामनामे ।

- ९० अपरं वैतशानं तस्य ग्रामाश्च तानकं तस्य ग्रामाश्च दोरंतस्य ग्रामाश्च यिहियमं तस्य ग्रामाश्च मगिदुस्तस्या ग्रामाश्च, एतानि स्थानानि मिनशेर्वंशे नाधिककार, तेन किनानीयास्तस्मिन् देशे वस्तुं मतिं चक्रुः ।
- ९८ अनन्तरम् इच्छायेष्वंशे बलवान् भूत्वा किनानीयान् निःशेषं न दूरयित्वा कराधीनान् चकार ।
- ९८ अपरम् इफ्रयिमवंशीया गेघरनिवासिनः किनानीयान् न दवयामासुस्ततः किनानीया गेघरे तेषां मध्ये न्यवसन् ।
- ९० अपरं सिबूजूनवंशीयाः किट्रोणस्य नहलोणस्य च निवासिनो न दवयामासुस्ततः किनानीयास्तेषां मध्ये न्यवसन् कराधीनास्त्राभवन् ।
- ९१ अपरम् आशेरवंशीया अक्कोः सीदीनस्याहलवस्याक्षीवस्य हिलवा-
- ९२ या अफिकस्य रिहोवस्य च निवासिनो न दवयामासुः । तत आशेरीय-लोका देशनिवासिनः किनानीयान् न दवयित्वा तेषां मध्ये न्यवसन् ।
- ९२ अपरं नमालिवंशीया वैतशेमशस्य वैथनातस्य च निवासिनो न दवयित्वा देशनिवासिकिनानीयानां मध्ये न्यवसन्, अपरं वैतशेमशस्य वैथनातस्य च निवासिनस्तेभ्यः करं ददुः ।
- ९३ अपरम् इमोरीयलोका दानवंशीयान् निम्नभूमिम् अवरोढुं न दत्त्वा
- ९४ बलेन तान् पर्वते बद्धुः । तत इमोरीया शेरसपर्वते अयालोने शाल-
- ९४ वीमे च न्यवसन्, अपरं यूधफवंशेन जितास्ते करं ददुः । तेषाम् इमोरीयाणां सीमा सेलाप्रभृतिस्थानमारभ्य अक्कब्बोमनामानम् ऊर्द्धगामिनं पश्यान् यावद् आसीत् ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

- १ वोखीमस्थाने लोकानां निरस्कारिद्रुतस्य कथनं १ यिहोशूयस्य मरणात् परं नूतन-लोकानां कक्षादुद्गतयाः कथनं १४ तान् प्रति परमेश्वरस्य आज्ञादये २० इच्छायेस्ववंशस्य परीक्षायां रचितस्य किनानीयलोकानां शेषस्य कथनं ।
- १ अनन्तरं परमेश्वरस्य दूतो गिलगणाद् वोखीममागत्य जगाद, अहं युशान् मिसरदेशाद् आनयं, अपरं यं देशं दातुं युशकं पितृणां सन्निधौ श्रपथमकरवं तमेव देशं युशान् आनयं, अपरमिदम् अकथयं, युशभिः
- २ सार्द्धं मम यो नियमस्तमहं कदापि न भंक्ष्यामि । यूयमप्येतद्देशनिवा-सिभिः समं सन्धिं मा कुर्वत, तेषां सर्वा वेदीश्च भंक्ष्म । किन्तु युशभिः
- २ मम वाचि मनांसि न न्यधीयन्त, यूयं किमिदं कर्म कृतवन्तः? तस्मादहं

तत इच्छायां लब्धस्य प्रतिकूलं परमेश्वरस्य क्रोधे प्रज्वलिते स तान् १४
 ज्ञातवानो करेषु समर्पयामास, ततस्ते तान् ज्ञातवाञ्चक्रुः, अपरं स तेषां
 चतुर्दिग्भ्यामां रिपूणां करेषु तान् विचित्राद्य ततस्ते रिपूणां सम्मुखे
 पुनः स्मिराः स्थातुं न श्रेयुः । अपरं परमेश्वरस्तानधि यद् वाक्छम् भवदत् १५
 यच्च प्रथमकरेत् तदनुसारेण ते यद्यत् कर्म कर्तुम् उपकस्यन्ते तेन
 परमेश्वरस्तेषाम् अमङ्गलं करोतीत्यं तेषाम् अतिश्लेशो भवति । अनन्तरं १६
 परमेश्वरेण हर्षां हर्षा रिपूणां करेभ्यस्तान् मोक्षयितुं विचारकोष्ठत्वादि-
 तेषु ते तेषां विचारकाङ्गामपि बाक्छेयु मनांसि न निवेश्येतरदेवान् १७
 अनुगम्य आभिषरन्ति तांश्च प्रजमन्ति, तेषां पूर्वपुरुषाः परमेश्वरस्याद्या
 आचरन्तो येन मार्गेणागच्छन्, ते तदनुसारादहत्वा तस्मात् मार्गात्

- १८ शीघ्रं वह्निर्भवन्ति । उपद्रविभ्यः क्षेपकैश्च तेषां कातरौत्तिं श्रुत्वा पर-
मेश्वरेण कृपां कृत्वा विचारयिष्टधृत्वादितेषु विचारकस्य साहाय्ये कृते
१९ च तद्विचारयितुं यावज्जीवनं शत्रुभ्य उद्धृता अपि ते तद्विचार-
यितुं मरणात् परं पुनः स्वेषां पूर्वपुरुषेभ्योऽपि भ्रष्टा भूत्वा इतरदे-
वान् अनुगम्य सेवन्ते प्रणमन्ति च स्वकर्मभ्यः कुमार्गाच्च न परावर्तन्ति ।
२० तत इत्यायेस्त्वंशस्य प्रतिकूलं परमेश्वरस्य क्रोधे प्रज्वलिते सोऽ-
कथयत् एतेषां लोकानां पूर्वपुरुषाणां समीपेऽहं यं नियमम् आदिष्ट-
२१ वान् एते तं लङ्घन्ते मम वचसि मनो न निवेशयन्ति । अतो यिहोऽश्रूयेन
मरणकाले ये भिन्नजातीया अवशिष्टास्तेषां कर्मण्येतेषां सम्मुखान्न दव-
२२ यिष्यामि । तेषां पितरो यथा परमेश्वरस्य मार्गेण गच्छन्तस्तस्याञ्चा
अगृह्णन्, ते तादृशं करिष्यन्ति न वेतोऽस्यास्त्वंशियान् परीक्षितुं
२३ परमेश्वरस्तान् जातीयान् शीघ्रं वह्निं कृत्वा यिहोऽश्रूयस्य करे न
समर्थावशेषयामास ।

२ तृतीयोऽध्यायः ।

१ इत्यायेस्त्वोयानाम् अवशिष्टलोकेषु मयितत्वात् कुकर्माकरणं ८ कृश्वनरिशियाद्यधि-
साद् अलोयेस्त्वद्वारा तेषां रचणं १९ इग्लोयानाम् सोयावदेशीयराजत एहद्वारा
तेषां रचणं २१ श्वमगरस्य कथनं ।

- १ इत्यायेस्त्वंशस्य मध्ये ये जनाः किनानदेशीययुद्धानि नावगतास्तान्
२ परीक्षितुं, ये च पूर्व योद्धुं नाजानन् तान् इत्यायेस्त्वोयान् युद्धं
शिक्षयितुं परमेश्वरेण ये भिन्नजातीया अवशिष्टास्तेषां निर्णयोऽयं ।
३ पिषेलीयानां पश्चाधिपा वाल्ह्वीणापर्वतमारभ्य हमातस्य प्रवेश-
मार्गं यावत् जिवानोनपर्वतमिवासिनः सर्वे किनानीयसीदोनोय-
४ हिब्बीयलोकाश्च । परमेश्वर इत्यायेस्त्वोयानां पितृलोकान् प्रति मूससा
ययद् आश्चापयत्, ते तत्र मर्गसि निवेशयिष्यन्ति न वेति ज्ञातुं तां
५ परीक्षितुं ते भिन्नजातीया अवशिष्टाः । तत इत्यायेस्त्वंशः किनानीय-
हिप्पीय-हमोरीय-पिरीषीय-हिब्बीय-यिवूषीयाणां मध्ये न्यवसन् ।
६ अपरं ते तेषां दुहितृव्यवहन् तेषां पुत्रांश्च स्वेषां दुहितृव्यवाहयन् तेषां
७ देवान् असेवन्त च । इत्थम् इत्यायेस्त्वंशीया परमेश्वरस्य साक्षात्
कुकर्मा चक्रुः स्वेषां प्रभुं परमेश्वरं विस्मृत्य वाग्देवान् चैत्यदस्ताणि च
सिधेवरे ।

तत इत्याद्येनवंशं प्रति परमेश्वरस्य कोपे प्रज्वलिते सति सोऽग्राम-
नृपिणीयभूपस्य कृष्णनरिशियाद्यथिमस्य करे तान् व्यक्रीणात् तत
इत्याद्येनवंशीया अष्टवर्षाणि यावत् कृष्णनरिशियाद्यथिमस्य भूपते दासा
असन् । अनन्तरम् इत्याद्येनवंशीयैः परमेश्वरम् उद्दिश्य अर्चनायां
कृतायां परमेश्वरस्तथां कृते कालेवस्य कनिष्ठभ्रातुः किनसस्य तम् अली-
येलं तेषाम् उद्धारकं निरूप्य तान् उद्धारयामास । अपरं परमेश्वर-
स्यात्मनि तमधिष्ठिते सति स इत्याद्येनवंशं विचारयाच्चकार, अपरं
तस्मिन् योद्धुं निर्गते परमेश्वरोऽग्रामीयभूपणिं कृष्णनरिशियाद्यथिमं
तस्य करे समर्पयामास, तेन स कृष्णनरिशियाद्यथिमं जितवान् । तत-
श्चाद्यादिष्टद्वर्षाणि यावद् देशे निष्कण्टकस्तस्थौ, अनन्तरं किनसस्य
सुताऽऽलीयेनो ममात् ।

अनन्तरम् इत्याद्येनवंशीयाः परमेश्वरस्य दृष्ट्या पुनः पापं कुर्वन्ते, अतः १९
परमेश्वरस्य दृष्ट्या तेषां पापकरणात् परमेश्वर इत्याद्येनवंशस्य प्रति-
कृप्तं मोयावीयर्राजम् इग्लोनं सबलं चकार । सोऽम्मीनीयलोकां २०
अनानिशीयलोकाञ्च स्वसमीपे संगृह्य दात्रां हृत्वेत्याद्येनवंशं जित्वा
ताम्रहृत्तनगरम् अध्यकरात् । तत इत्याद्येनवंशीऽष्टादशवत्सरान् यावत् २१
मोयावीयर्राजम् इग्लोनं मिषवे । अपरम् इत्याद्येलीयलोकाः परमे-
श्वरम् उद्दिश्य प्रार्थयाच्चक्रे, ततः परमेश्वरेण तेषां कृते वामहस्त-
कर्मकारो विन्नामोनवंशीयगौरसः पुत्र एहृद उद्धारको न्यरूप्यत, इत्या-
द्येनवंशास्तं मोयावीयर्राजस्येग्लोनस्य समीप उपहारं प्राहिन्वन् ।
तत एहृदः स्वस्य कृते हस्तप्रमाणं दिधारयुक्तं खड्गमेकं निर्माय खदत्ति- २६
गौरौ वस्त्रमध्ये गोपयाच्चकार । अनन्तरं स मोयावीयरभूपतेरिग्लो- २७
नस्य समीपम् उपहारम् आनिनाय, स इग्लोनेनोऽतिस्थूलकायो
मन्युश्चासीत् । अनन्तरम् उपहारदाने समाप्ते स तदुपहारवाह- २८
कान् विसर्ज्य । किन्तु स गिन्गल्लस्थपाषाणाकरात् परावृत्त्यागत्य २९
जगाद, हे राजन् भवतः समीपे मम गोपनीयं वस्त्र एकम् आस्ति, राजा-
वदन् मौनीभवत, ततः समीपस्था लोकास्तस्य समक्षाद् वह्निं जग्मूः ।
तदाभोम् एहृदः केवलं तस्यार्थं निर्मिते शैत्यगृहे समुपविशतो राज्ञः ३०
समीपं गत्वा तं वभाषे भवन्तं प्रतीश्वरस्य वाक्त्रमेकं ममास्ति, ततः स
स्वासनाद् उदतिष्ठत् । अनन्तरम् एहृदः स्ववामहस्तेन दक्षिणोक्तः ३१
खड्गमादाय तस्योदरं तादृगं विद्वान् येन खड्गेन समं खड्गस्यवरपि ३२

- कुत्तिं प्रविवेश पृष्ठेन स खड्गे वह्निर्बभूव च, अपरं मेदसा तस्मिन् खड्गे
 १२ रुद्धे सति स तं कुत्तितो वह्निर्गाकरोत् । अनन्तरम् रुद्धोऽस्मिन्
 १४ वह्निर्निगत्य शैत्यगृहस्य द्वारं रुद्धा कुञ्जिकया बद्धवान् । अपरं तस्मिन्
 वह्निर्गते नृपस्य भृत्या आगत्य शैत्यगृहद्वारम् अग्रेण बद्धं वीक्ष्य
 १५ कथयामासुः, शैत्यकोष्ठे राजा किं विश्राम्येत् ? अनन्तरं तेन शैत्यगृहस्य
 द्वारे न मोचिते ते लज्जिता यावद् तावत् विलम्बचक्रुः, अनन्तरं तैः
 कुञ्जिकया द्वारे मोचिते स्त्रियां प्रभु भूमौ पतितो मृतश्च दृष्टो ।
 १६ तेषु विलम्बमानेष्वेकद्वयं पलाय्य तं पाषाणाकरम् अतिक्रम्य सिंघोरां
 १७ प्राप्नोत् । तत् स्थानं प्राप्य स इप्सुधिमपर्वते तूरो वादयामास, अनन्तरम्
 इक्ष्वायेल्वंशः सह तेन पर्वताद् अवरोहन् ततः स तेभ्यामग्रगामी
 १८ भवन् चलितवान् । अपरं स तान् अवदत्, यूयं मम पश्चाद् आगच्छत
 परमेश्वरो युष्माकं रिपून् मोयावीयान् युष्माकं करेषु समर्पयत, ततस्ते
 तस्य पश्चाद् अवहन् मोयावीयानाम् अग्रे यदनस्य घट्टान् वशीचक्रुः
 प्राणिनमेकमपि पारं गन्तुं नानुजङ्घुः ।
 १९ अस्मिन् समये ते मोयावीयानां प्राये दशसहस्राणि लोकान् अब-
 २० धिषुः, ते लहत्काया बलवन्तश्च, किन्तु तेषां कापि रक्षा न प्राप । इत्थं
 मोयावीयलोकैस्त्रिहोत्रायेल्वंशे वंशीकृतेषु देशेऽशीतिवत्सरान् यावत्
 निष्कण्टकं तस्यौ ।
 २१ ततः परम् अनातस्य सुतः शमगर उदतिष्ठत्, स गोचारणदण्डेन
 पित्रेष्टीयानां घट्टशतानि लोकान् अबधीत्, सोऽपि इक्ष्वायेल्वंशस्य
 उद्धारको बभूव ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

- १ इक्ष्वायेल्वंशोयानां पापं तेषां विचारयित्वा दिवाराजाः कथनं १० दिवारावार-
 काभ्याम् इक्ष्वायेल्वंशलोकारः १८ यायेल्वोद्दारा सोषिरः सेनापतेर्वधः ।
 २ अनन्तरम् रुद्धस्य मरणात् परम् इक्ष्वायेल्वंश ईश्वरस्य दृष्टौ पुनः
 ३ पापं चकार । ततः परमेश्वरो हासिरनिवासिनः किनानीयराजस्य
 यावीनस्य हस्ते तान् व्यक्रोधात् हरोऽतगोयिमनिवासी सोषिरास्तस्य
 ४ नृपस्य सेनापतिरासीत् । तस्य नवशतानि लोहरथा आसन्, स
 विंशतिवर्षाणि यावद् इक्ष्वायेल्वंशं भृशं चिक्षेत्, तत इक्ष्वायेल्वंशः
 परमेश्वरमुद्दिश्य प्रार्थनाञ्चकार ।

तदानीं लघोदोतस्य भार्या दिवोरा नामिका भविष्यदङ्गीसायेल् ४
 वंशस्य विचारं चकार । सा रामतवैधेययोगेभ्य इत्ययमपर्वन्ते दिवो- ५
 रानामकस्य ताण्ड्यास्य मूले न्यवसद् इत्यायेत्वंशस्य विचारार्थं
 तत्समीपम् अगच्छत् । अपरं सा लोकं ग्रहित्य नप्तालिवंशस्यकेद- ६
 शाद् अवनीयमस्य सुतं वारकम् आह्वय बभाषे, पश्य, त्वम् इत्यायेल्
 प्रभुणा परमेश्वरेणोदम् आदिश्यसे, त्वं नप्तालिसिन्धूनवंशयो दंशस- ७
 हस्रलोकान् आदाय तवोत्तरपर्वतं याहि । अहं यावीनस्य सेनापतिं
 सीधिरसं तस्य रथान् कैन्धनिवहस्य कीशेनसूरितस्तटे तव समीपम् ८
 आह्वय तव करे समर्पयिष्यामि । ततो वारकस्तां जगाद, यदि त्वं
 मया सह ग्रास्यसि तदाहं यास्यामि, किन्तु मया सह त्वयि न गते नाहं ९
 यास्यामि । सा बभाषे, अहमवश्यं त्वया सह यास्यामि, किन्तु युद्धयात्रा- १०
 यामस्यां तव यशो न भविष्यति, यतः परमेश्वरः सीधिरसं स्त्रिया हस्ते
 विष्कयति, अनन्तरं दिवोराख्याय वारकेण समं केदशं जगाम ।

अनन्तरं वारकेण सिन्धूननप्तालिवंशयोः केदश आह्वयतो दंश- १०
 सङ्गमात् पदातिसेन्यानि तस्य पार्श्वो जग्मुः, दिवोरापि तेन समं
 जगाम । तस्मिन् समये ममसः श्वशुरस्य होववस्य वंशोद्भवः केनीयहे- ११
 वरोऽन्यकेनीयवंशात् पृथग् भूत्वा केदशस्य समीपवर्तिनि सान्नीध्याने
 स्पर्धयं स्थापितवान् । अनन्तरम् अवनीयमसुतो वारकस्तावोरपर्वतम् १२
 आरोहतीति वार्तां प्राप्य सीधिराः स्त्रीसर्वरथान् अर्थात् नवश- १३
 तानि लोहरथान् निजसङ्गिनो निखिललोकांश्च संगृह्य हरोशत-
 गोयिमात् कीशेनसरितं जगाम । तदानीं दिवोरा वारकम् अवद, १४
 उत्तिष्ठ, परमेश्वरोऽयं सीधिरसं तव करे समर्पयति, परमेश्वरः
 किं तवायगामी नास्ति ? ततो वारको दशसहस्रसैन्यैः सहावारोहत् ।
 अनन्तरं परमेश्वरो वारकस्य सम्मुखे सीधिरसं तस्य समन्तरधान् १५
 सेन्यानि च खड्गैराहन् ततः सीधिराः स्वरथाद् अववहस्य पदत्रजेन
 पलायत । अपरं वारको हरोशतगोयिमं यावत् तस्य रथानां सैन्यानाञ्च १६
 पश्चाद् धावितवान्, ततः सीधिरसः सर्वसैन्यानि खड्गधारे व्यापादितानि
 एकमप्यवशिष्टं नातिष्ठत् । किन्तु सीधिराः पदत्रजेन पलायमानः केनीय- १७
 हेवरस्य भार्याया यथेणा दूष्यं जगाम यतो यावीननाम्नो ह्यालोरीय-
 भूपतेः केनीयहेवरस्य वंशेन सह तदानीम् ऐक्यमवभासीत् ।

ततो बायेल् सीधिरसं साक्षात् कर्तुं वहिर्भूय तं बभाषे हे मम १८

- प्रभो, अभ्यन्तरम् आगच्छतु मम समीपम् आगच्छतु मानिमेतु, ततः स दृष्टमर्थं तस्याः समीपं गतवान् सा च कम्बलेन तं समाच्छादयत् ।
- १६ तदानीं सीधिरास्तां जगाद, विनयेहं पातुं मङ्गं किञ्चित् तोयं देहि पिपासितोऽहं, ततः सा दुग्धस्य कृतुं मोचयित्वा पाययित्वा तमाच्छादयत् ।
- १७ अपरं सीधिरास्तां पुनर्बभाषे त्वं दृष्ट्यद्वारे तिष्ठ, यदि कश्चिद् आगत्य स्थानेन कश्चित् पुरुषो विद्यते न वेति पृच्छति तर्हि त्वं वदिष्यसि न हि । अपरं हेवरस्य भार्या यायेत् दृष्ट्यस्य कौलकमेकं मुद्ररश्च कराभ्यामादाय धीरं धीरं तस्य समीपं गत्वा कर्णमूलं विद्धा तं कौलकं मृत्ति-कायां प्रवेशयामास, यतः स आन्तो निद्रितश्चासीत्, इत्थं स ममार ।
- १८ अगन्तरं यायेत् सीधिरसः पश्चाद् धावन्तं वारकं साक्षात् कर्त्तुं वद्धि-रागत्य तस्मै कथयामास, आगच्छ त्वं यस्यान्वेष्टव्यं करोषि तं नरमहं त्वां दर्शयिष्यामि, ततस्तस्मिन्स्थभ्यन्तरे तस्याः समीपं गते स भूमौ पतितं
- १९ सीधिरसं मृतं तस्य कर्णमूलस्य कौलकेन विद्धं ददर्श । इत्थं परमेश्वर-स्तस्मिन् दिने किनानीयराजं यावीनम् इच्छायेत्वंशस्य साक्षाद् वशीभूतं
- २० चकार । इच्छायेत्वंश उत्तरोत्तरं बलवान् भूत्वा किनानीयभूपतेर्यावा-नस्य संहारपर्यन्तं किनानीयभूपतिं यावीनं जिगाय ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

दिवोरावारकयोगीशं ।

- १ अपरं तस्मिन् दिने दिवोरा अवोनीयमसुतो वारकश्च गीवमिदं जगतुः ।
- २ इच्छायेत्कीयवंशानां मुख्या यत्नं प्रचक्रिरे ।
- नरा अप्युत्तुका जातास्तस्मात् स्तुत परेश्वरं ।
- ३ मनो निधत्त हे भूपाः कर्णान् दत्त नराधिपाः ।
- अहमेव हि ग्रास्यामि समीपे परमेश्वरतुः ।
- इच्छायेत्प्रभुमुद्दिश्य ग्रास्यामि परमेश्वरं ।
- ४ हे परेश्वर सेयीरात् ह्यते विनिर्गमे त्वया ।
- इदमप्रान्तराद् याने भूमेः कर्मो बभूव ह ।
- आकाशादपतद् दृष्टिर्मेषास्तोयमवर्षयन् ।
- ५ पर्वताः परमेशस्य साक्षादेव द्रवं गताः ।
- इच्छायेत्तः प्रभोः साक्षात् सीनयात्रिर्नरं गतः ।

- अनातवंप्रजातस्य प्रमग्नस्य दिनेषु हि । ६
 दायेकनामिकायाश्च योचितः समये तथा ।
 सक्तना राजमार्गा हि विहीनाः पथिकैर्जनैः ।
 पाश्या वकोपमार्गेण समनश्च प्रचक्षिरे ।
 शास्ता नासीत् तदा कोपि यावन्नोत्थितवत्यहं । ७
 दिवोरा नामिकेखायेल्वंशानां मातरूपिका ।
 तावन्मुख्यजना नासन् इखायेलीयनीदृति ।
 हृतेषु नूतदेवेषु गोपुराण्यागमद्दूरणः । ८
 यत्पारिश्रितसहस्राणामिखायेलसंभवां तदा ।
 किमेकं फलकं वासीद् अथवा प्रत्यमेककं ।
 इखायेलोधिपानां ये लोकानाश्च य उत्सुकाः । ९
 आस्ते तेषु मम प्रीतिर्युयं स्तुत परेश्वरं ।
 हे चित्रगर्भभास्वता उपविष्टाः सुचेलके । १०
 भ्रमस्तः पथिभिः सर्व्वैर्युयं तमुपगायत ।
 निपानेषु च कामिन्यो लावण्यविभागतः । ११
 यत्र प्रकुर्व्वते मादं सर्व्वैस्तत्र प्रकीर्त्ततां ।
 धर्मकर्म परेशस्य धर्मकर्म च शासितुः ।
 इखायेलीयदेशे यः परेशेन निरूपितः ।
 ततः परेशितुलोकैः पुरदारं प्रविश्यतां ॥
 जाग्रहि हे दिवारे त्वं सचैतन्या भव स्वयं । १२
 प्रगाय तव गीतञ्च त्यमप्युत्तिष्ठ वारक ।
 खवीनोयमपुत्र त्वमादाय याहि बन्दिनः ।
 आयातास्तत्र लोकानां ये मुख्याः परिशेषिताः । १३
 बलवच्छत्रभिर्योद्धुं परेशो माम उपाकरोत् ।
 एतेषां मध्यतोऽमालिकर्दशीयैः फ्रियमप्यभूत् । १४
 मध्ये तव मनुष्याणां विन्यामीनोऽनुगाम्यभूत् ।
 माखीराद् आयुरध्वच्छाः सिवूलनाश्च लेखकाः ।
 इषाखरीयमुख्याश्च सार्द्धमासन् दिवोरया । १५
 अवलम्बनरूपञ्च वारकस्य त्विषाखरः ।
 अधावत् समभूमिं हि तेनैव सहितस्तदा ।
 आसीद् गुर्वी मनःपीडा ख्वेणसरितां तटे ।

- १६ रूवेणवर्ष मेघाणां रवं श्रोतुं व्रजस्य वै ।
मेघस्थानस्य मध्ये हि कुतो वासः क्षतस्त्वया ।
आसीद् गुर्वीं मनःपीडा रूवेणसरितां तटे ।
- १७ लोका गिलियदीयाश्च यद्दन्पारे विश्वम् ।
दाने ये संस्थिता लोकाः पोते तस्यः कुतो हि ते ।
आश्रोतुं स्यात् तटे सिन्धोः खातेषु स उपाविशत् ।
- १८ नमालिसिवलूनवंप्रौ संधामस्य भृगुस्थले ।
यावत् सुमरणं तावद् अकुर्वीताम् असौः पणं ।
- १९ क्षतं युद्धं नृपैरेत्य मगिदोस्तोयसन्निधौ ।
किनानन्तपवर्गेण क्षतं युद्धञ्च तानके ।
न हि रूप्यं धनं किञ्चित् तैर्जनैः समलम्भि च ।
- २० अभवद् गगणे युद्धं भानि खल्वगमे पथि ।
सीधिरःप्रतिकूलं हि समीकं समकुर्वत ।
- २१ कीशान्सरिश्च प्राचीना भासयित्वाहरश्च तान् ।
मामकीनमनस्वन्तु सबलीभूय संचल ।
- २२ वेगात् सञ्चालिताम्बानां वीरैः खुरमभज्यत ।
- २३ परेभद्रत आह्वेति मेरोसः परिश्रप्यतां ।
तन्निवासिजनेभ्यश्च दत्तं श्रापं कदृन्वणं ।
साह्यायार्थं परेशस्य यतस्ते न समागताः ।
बलवच्छत्रुभिर्योद्धुं पक्षीयाः परमेशितुः ।
- २४ केनीयहेवरो भार्या यायेत् धन्यास्ति योषितां ।
द्रव्यसंवासिनारीभ्यो वरप्राप्ता भविष्यति ।
- २५ सीधिरसार्धतः तेऽये तया दुग्धमदीयत ।
नृपोपयुक्तपात्रेणानीय क्षीरमदायि हि ।
- २६ आदाय कीलकं हस्ते दत्तहस्ते च मुद्गरं ।
साहन् सीधिरसं तेनाविधत् तस्य च मस्तकं ।
कपोलं तस्य विद्धा च परिभिन्नं चकार सा ।
- २७ स नरः पादयोस्तस्या नमन् पतञ्च लम्बते ।
स तस्याः पादयोर्यश्च नमन्नेव पपात हि ।
तत्रैव स नमस्कृत्य प्रपतन् निधनं गतः ।
- २८ तदानीं सीधिरौमाता गवाक्षेण समीक्ष्य वै ।

वातायनात् समाह्वय वच एतद् अभिषत ।
 रथस्तस्य समायातुं विजम्बं कुशते कुतः ।
 तदीयरथचक्राभ्यां विजम्बः क्रियते कुतः ।
 ज्ञानवत्तः सहायास्ता उत्तरं दानुमुद्यताः । १८
 सा चापि निजवाक्यस्य जगाद स्वयमुत्तरं ।
 जम्बानि यानि वस्तुनि विभज्यन्ते न तानि तैः । १०
 एकैकस्मै पुमांसे किं ह्येककन्या न दीयते ।
 सीधिरसे च वस्त्रं न विचित्रं सूत्रिकर्मणा ।
 सूचिभिर्निर्मितं वास आहृतं बन्दिनगृहतः ।
 परेश रिपवः सर्वे तव नश्यन्तु ते तथा । ११
 तव प्रेमहतः सर्व्य भवन्तूदितभानुवत् ॥
 अन्तरं चत्वारिंशद्वर्षाणि यावद् देशो निष्कण्टकं तस्यै ।

६ पष्ठोऽध्यायः ।

१ पापकारणात् मिदियनीयैरिस्त्रायेलवंशस्थापद्रुतत्वं तस्माद् भविष्यदादिना कथनं
 २ मिदियानं प्रति परमेश्वरीयद्वृत्तस्य कथनं १० द्रुतं प्रति मिदियानस्य निवेदनं
 ३ मिदियस्य १५ बाभ्रायद्या भञ्जनं १८ लोकानां विनष्टं पृथस्य कते योयाशस्य विवेकः
 १२ मिदियानमोपे लोकानां भञ्जनं १६ मिदियानेन प्रायितोचर्चाचक्रानां कथनं ।

अन्तरम् इस्त्रायेलवंशीन परमेश्वरस्य सान्नात् पापे कृते परमेश्वरः १
 सप्तवर्षाणि यावत् मिदियनीयलोकानां करेषु तान् समार्षयत् । २
 इस्त्रायेलवंशस्य प्रतिकूलं मिदियनीयलोकाः प्रबला बभूवुरत इस्त्रायेल-
 वंशास्तस्यै भयात् पर्वतस्थेषु खोतोमार्गेषु गुहासु दुर्गमस्थेषु स्थानेषु
 च सेवां वासाम् निदधिर । अपरम् इस्त्रायेलवंशीयैर्वीज उप्ते मिदिय ३
 नीया अमालेकीयाः पूर्वदेशीयाश्च तेषां प्रतिकूलम् आगत्य तेषां सम्मुखे ४
 गिविरं स्थापयन्ति, असायाः प्रवेशस्थानं यावद् भूमेरुत्पन्नाणि शस्या-
 दीनि सर्वाणि विनाशयन्ति, तथेस्त्रायेलदेशे मेसगोगर्हभादीनां खाद्यं ५
 किमपि वस्तु नावशेषयन्ति च । यतः पशुभिः सहितेषु तेष्वागतेषु बाज-
 ल्येन शूककोटवत् तेषां दृष्ट्यालाम् आगमनं भवति ते तेषां महाङ्गाश्वा-
 संख्याः सन्ति ते च देशं विनाशयितुं तं प्रविशन्ति । इत्थं मिदियनीयैरि- ६
 स्त्रायेलवंशस्यातिदुर्गतिर्जाता तस्माद् इस्त्रायेलवंशः परमेश्वरमुद्दिश्य
 कातरांति चकार ।

- ० अनन्तरम् इच्छायेत्वंशेन मिदियनीयेभ्यः परमेश्वरम् उद्दिष्ट्य कृत-
 ८ रेतौ कृतायां परमेश्वर इच्छायेत्वंशं प्रति भविष्यद्वादिनमेकं प्रेषया-
 मास, सोऽवदत् इच्छायेकः प्रभुः परमेश्वर इति वाचं गदति, अहं
 ९ युष्मान् मिसराद् आनयं दासत्वागाराद् अमोचयं मिच्छीयादिभ्यो युष्मा-
 दुपद्राविभ्यश्च युष्मान् उदधारयं युष्माकं सम्मुखात् तान् दूरीकृत्य
 १० तेषां देशं युष्मभ्यमददाच्च । अपरं युष्मानहमुक्तवान् अहमेव युष्माकं
 प्रभुः परमेश्वरः, यूयं येषां देशे वसथ तेषाम् इमोरीयाणां देवान् माद्रि-
 यध्वं, किन्तु यूयं मम वृचसि मनो न न्यवेशयत ।
 ११ अनन्तरं परमेश्वरस्य दूत आगत्य अवीयेप्रीययोयाशेनाधिकृतायाम्
 अप्रायाम् अलोनवृक्षस्य मूले समुपाविशत्, तदानीं तस्य सुतो गिदि-
 योना मिदियनीयेभ्यो रक्षितुं द्राक्षापेक्षणार्थककुण्डमध्ये गोधूमान् अम-
 १२ र्दयत् । तत्र परमेश्वरस्य दूतस्तस्मै दर्शनं दत्त्वा तम् अभिषत, हे
 १३ महावीर परमेश्वरस्त्व सहाय आस्ते । ततो गिदियोनः प्रत्यवदत् हा
 हा हे मत्प्रभो परमेश्वरो यद्यस्माकं सहाय आस्ते तर्ह्यस्मान् प्रयेतानि
 कुतो घटन्ति ? परमेश्वरः किमस्मान् मिसरान्नानयदिति वचसास्मत्-
 पूर्वपुरुषैरस्मान् प्रति प्रकाशितानि तस्यास्वर्थकर्माणि कुत्राधुना ?
 १४ परमेश्वरोऽस्मान् विहाय मिदियनीयानां करेषु समर्पितवान् । ततः परमे-
 श्वरस्तं समालोक्य बभाषे त्वं स्वस्य बलेनानेन गच्छ त्वं मिदियनीयानां
 १५ करेभ्य इच्छायेत्वंशम् उद्धारयिष्यसि त्वं किं मया न प्रहितोऽसि ? ततः स
 तमवदत्, हा हा हे मम प्रभो पश्य मिनश्वैश्वर्यमध्ये मम कुलं सर्वस्मात्
 क्षुद्रं, अपरं मम तातस्य निवेशनेऽहं सर्वस्मात् क्षुद्रः, अतोऽहं केन प्रका-
 १६ रेतोऽच्छायेत्वंशम् उद्धारयिष्यामि ? ततः परमेश्वरस्तं जगाद, अहमेव तव
 सहायो भविष्यामि, त्वं मिदियनीयान् मनुष्यैकमिव व्यापादयिष्यामि ।
 १७ सोऽवदत् यद्यहं भवतो दृष्ट्या कृपां प्राप्तवान्, तर्हि भवानेव मां
 १८ सम्भाषत इति चिह्नमेकं मच्छं ददातु । अहं विनये यावदहम् अभ्यन्तरं
 गत्वा नैवेद्यमादाय भवतः साक्षात् नोत्सृजामि, तावद् भवता स्थाना-
 न्तरं मा गम्यतां, ततः स उक्तवान् यावन्न प्रत्यागमिष्यसि तावदहं
 १९ विलम्बिष्यामि । तदा गिदियोनोऽभ्यन्तरं गत्वा कागवत्समेकस्य एकैका-
 परिमितस्य गोधूमचूर्णस्य किण्वशून्यापिष्टकांश्च कृत्वा तन्मांसादीनि
 २० दक्ष्णे यष्टञ्च मृत्पात्रे निधाय वह्निरेजावृक्षस्य मूलमानीय तस्य समीप

अध्याय पाषाणस्यास्योपरि निधाय यृष्टेन निधिक्ष तदा तेन तथैव कृते परमेश्वरस्य इतः स्वहस्तस्मिन्तदगदस्यायं विस्तार्य तन्मांसं क्लिप्तसूत्रम्- ११ पिष्टकांश्च प्रस्पृशं ततस्तस्मात् पाषाणाद् वज्रिर्निर्मित्य तन्मांसं पिष्टकांश्च ददाह, अनन्तरं परमेश्वरस्य इतस्तत्समीपात् प्रतस्थे । तदा स परमे- १२ श्वरस्य इत उच्यते वीक्ष्य गिदियानो बभाषे हा हा हे प्रभो परमेश्वर, परमेश्वरस्य इतः सम्भूतासम्भूतो भूतो मया दृष्टः । ततः परमेश्वरस्तम् १३ आबदत् शुभं तव माभेयीः, न मरिष्यसि ! अनन्तरं गिदियानस्तत्र १४ परमेश्वरमुद्दिश्य वेदिमेकां निर्माय तस्या नाम यिहोवाः-शालोम् (परमेश्वरः शुभकर इति) चकार । अवीययोग्याणाम् अफाद्याम् अयापि सा विद्यते ।

अनन्तरं तस्यां राजन्यां परमेश्वरस्तं व्याजहार त्वं स्वतातस्य युव- १५ बलीवर्दं समनर्षवयस्कं द्वितीयं बलीवर्दश्च गृहीत्वा तव तातस्य बाल- देवादिभ्यो या वेदिमस्ते तां भोग्ध तत्समीपस्थं चैत्यवृत्तश्च किन्धि । अपरं यस्य दृष्टपूर्वतस्य शिखरं निरूपितस्थाने स्वप्रभुं परमेश्वरम् १६ उद्दिश्य यज्ञवर्दिं निर्माह, अपरं तं द्वितीयं बलीवर्दं गृहीत्वा क्रेद- नीयस्य चैत्यवृत्तस्य कार्यजुञ्जि । ततो गिदियानः स्वभृत्पुत्राणाद् दण्ड- १७ नरान् गृहीत्वा परमेश्वरेणादित् कर्म चकार, किन्तु स्वतातस्य परि- जनेभ्यो नगरस्थलोकेभ्यश्च भयाद् दिवा तद् अकृत्वा रात्रौ चकार ।

अपरं वालो वेदिर्भया समीपस्थचैत्यवृत्तश्च किन्तो नवनिर्मिताया १८ वेद्या उपरि द्वितीयबलीवर्द उतल्लु इति नगरस्थलोकाः प्रवृष उत्थाय वीक्ष्य परस्परं बभाषिरे कर्मतत् केनाकारि ? अनन्तरं यत्नेन १९ सन्धानेन बद्धा व्याहरन्, योयाणस्य सुतेन गिदियानेन कृतमेतत् । ततो नगरस्थालोका योयाणं व्याहरन् तव सुतं वहिरानय स बधयोग्या २० यतो वालो वेदिं भगवान् तत्समीपस्थं चैत्यवृत्तं क्षिप्रवांश्च । तदा २१ योयाणः स्वस्य प्रतिकूलं समुत्थितान् गर्वान् जगाद, यूयं किं वालो व्याहारः ? यूयं वा किं तं जयिनं विधास्यथ ? यो जनस्तस्य कृते युध्यति, यतत्प्रभातसमये तस्यापन्त्युर्भवतु, स यदि देवः स्यात् तर्हि स्वकृते स्वयं युध्यतु यतस्तस्यैव वेदिर्भया । अतः स यस्य वेदिं भगवान् स बाल २२ तेन युध्यतु वचसानेन तद्दिनमारभ्य तस्य नाम यिरब्बालो बाल युध्यत्विति चक्रे ।

तदानीं गिदियानीया अमालोकीयाः पूर्वदेशीयाश्च लोका मिलित्वा पारं २३

- २४ गत्वा यिप्रोथेलप्रान्तरे शिविरं स्थापयामासुः । किन्तु गिदियोनः परमेश्वरस्यात्मनाविद्यः सन् तुरीयं वादयामास ततः अवीयेप्रोथेलोकास्तस्य
- २५ समीपे मिलिताः । अपरं तेन भिनशिवंशस्य सर्वत्र दूतेषु प्रहितेषु तवंशीया अपि तस्य समीपे मिलिताः । अनन्तरं तेन आशेरवंशस्य सिवलूनवंशस्य नमालिवंशस्य च समीपं दूतेषु प्रहितेषु ते वंशीयास्तत्समीपम् आगच्छन् ।
- २६ अनन्तरं गिदियोन ईश्वरं बभाषे, यदि भवान् स्ववाक्यानुसारेण
- २७ मम कराभ्याम् इस्त्रायेलवंशं मोचयति, तदाहं शस्यमईनस्थाने मेधायां यानि किन्नलोमानि स्थापयिष्यामि केवलं तेषां लोभामुपरि यदि शिशिरस्तिष्ठति सर्व्या भूमिश्च शुष्का तिष्ठति तर्हि भवान् स्ववाक्यानुसारेण मम कराभ्याम् इस्त्रायेलवंशं मोचयिष्यतीति ज्ञास्यामि । ततस्तस्मिन्नेव कर्मणि घटिते परदिने स प्रवृष उत्थाय तानि लोमानि
- २८ निष्पीड्य तेभ्यः पूर्णं कंसमेकं शिशिरं चिक्षेप । तदा गिदियोन ईश्वरं व्याजहार, भवान् मद्यां न क्रातस्यति केवलम् अहं पुनरेकं वक्ष्यामि विनयेहं लोमभिः पुनरेकस्मिन्नाहं परीक्षिष्ये, अथुना केवलं
- २९ लोभं शुष्कत्वं भवतु सर्वभूमेरुपरि शिशिरस्तिष्ठतु । अनन्तरम् ईश्वरस्तस्यां रजन्त्यां तथैव चकार तेन केवलं लोभो शुष्कता बभूव सर्वभूमौ च शिशिरः पपात ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ गिदियानस्य सैन्यानां न्यूनीकरणं ६ स्वप्नस्य कथां श्रुत्वा गिदियानस्य मनसः स्थिरता १५ सैन्यं प्रति गिदियानस्याज्ञा १६ अपरं प्रदीपवृक्षाघटेनिदिश्यनीयानां पराजयः १७ आरंभस्य सुवस्य च नष्टपराजयशोकरणं ।

- १ अनन्तरं यिरुव्वालोऽर्थाद् गिदियानस्तस्य सङ्गिनश्च सर्वे लोकाः प्रवृष उत्थाय येनहरोदनामकस्थाने शिविरं स्थापयामासुः, किन्तु मिदियनीयानां शिविरं तेषामुत्तरदिशि मोरिपर्वतस्य समीपस्थापत्य
- २ कायाम् आसीत् । अनन्तरं परमेश्वरो गिदियोनं व्याजहार तव सङ्गिजनानां बाहुल्यमधिकं, अतस्तेषां करेषु मिदियनीया मया न समर्पयिष्यन्ते, समर्पितेषु तेषु वयं स्वबाहुबलैर्जयिनोऽभवामेति वाचं
- ३ वदन्त इस्त्रायेल्लोका मम प्रतिकूलं दर्पयन्ति । अतस्त्वं गत्वा लोकाणां श्रुतिषु कथामिमां घोषय यो जने भयात्तः कम्पमानश्च स प्रवृषे गिति-

यदस्मिन्नेन परावर्तनां ततो लोकानां मध्याद् द्वाविंशति सहस्राणि लोकाः
 परावृत्तता दशसहस्राणि चावशिष्टाः । अनन्तरं परमेश्वरो गिदियोनं ४
 आहूय, लोका अधुनापि अधिकाः सन्ति, त्वं तान् तोयसमीपम्
 आनय, तत्राहं तव हस्ते तान् परीक्षिष्ये तत्स्वया समम् अयं यास्यतीति
 वापं यमग्निं गिदियामि स एव त्वया समं यास्यति, यस्याग्निं नादं यास्यतीति
 यदिद्यामि स त्वया समं न यास्यति । ततस्तेन तोयसमीपं लोकेष्वानीतेषु ५
 परमेश्वरो गिदियोनं जगाद ये सारमेयवद् रसनाभिस्तोयं लिहन्ति
 तान् एथक् स्थापय, तथा ये पातुं जानूनि पातयन्ति तानपि एथक्
 स्थापय । ततः शतत्रयसंख्या नरा वदनेषु करान् दत्त्वा तोयं लिहन्तः ६
 पपुः किन्त्यन्ते सर्वे पातुं जानूनि पातयामासुः । अनन्तरं परमेश्वरो ७
 गिदियोनं बभाषे, लिहन्तस्तोयपायिनो च एते शतत्रयलोका एतेरहं
 युष्मान् भाषायिष्यामि मिदियनीयान् युष्माकं करेषु समर्पयिष्यामि च,
 तदन्वयायाः सर्वे स्वस्थानं गच्छन्तु । अनन्तरं ते लोकाः स्वस्वकरै ८
 र्भक्ष्यमाणि तुरीया जगदुः, अपरं स इच्छायेत्वंशस्यावशिष्टान् सर्व-
 जनान् स्वस्थानं विस्तृत्य तान् शतत्रयमनुष्ठान् स्वसमीपं निदधे,
 तदानीं मिदियनीयैरन्यानि तस्याध उपत्यकायाम् अतिष्ठन् ।

अनन्तरं तस्या रज्ज्वा परमेश्वरस्तं आजहार, उत्तिष्ठ तेषां शिविरं ९
 याहि यतोऽहं तद् युष्माकं करेषु समर्पयं । यदि त्वं यातुं विभेदि तर्हि १०
 तव दासं पुरसं मज्जिनं हत्वा शिविरं याहि । अपरं सेना वद् वदन्ति ११
 तत् प्रभु तत्स्वं बलवान् भविष्यसि, अतस्तेषां शिविरं याहि । ततः
 स स्वदासेन पुरसा समं शिविरस्थानां सुसज्जलोकानाम् १२
 जगाम । ते मिदियनीया अमालिकीयाः पूर्वदेशीयाश्च लोका बहुत्वना- १२
 रणात् अककोटयत् प्रान्तरम् आच्छादयन्, अपरम् उष्ट्रा अपि बहुत्व-
 कारणात् अलघितटस्थसिक्किता इव अरुरस्या आसन् । अनन्तरं गिदियोनं १३
 प्रविष्टे तेषां मध्य एको जनः स्वबन्धवे स्वप्रकथाभिमांशकथयत् पश्याहं
 स्वप्रेमपश्यं यद् यवचूर्णं निर्मित एकः पुषो मिदियनीयानां शिविरमध्येन
 लुठन् दृष्ट्यष्टसमीपमुपस्थाय तदाहन् तेन दृष्ट्यं न्यूजीभृय दिर्घाकरं
 निपपात । ततस्तस्य बन्धुः प्रत्यवदत् तद् इच्छायेत्वंशो यो यो- १४
 याशस्तत्सुतस्य गिदियोनस्य खड्गं विनान्यत् किं भवेत्? ईश्वरो मिदि-
 यमोयनेऽकान् हतस्त्रं शिविरञ्च तस्य करे समर्पयत् ।

तदा गिदियोनस्तत्स्वप्नस्य कथां तस्या अर्थञ्च श्रुत्वा प्रणम्य इच्छायेत् १५

वंशस्य सैन्यानां मध्ये प्रत्यागत्य जगाद् उत्तिष्ठत परमेश्वरो युष्माकं करिषु
 १६ मिदियनीयानां शिविरं समुपययत् । अनन्तरं स तान् शतत्रयलोकान्
 चीनं अंशान् कृत्वा सर्वेषां करेभ्यैकैकां तूरीम् एकैकं शून्यघटं तन्मध्ये
 १७ प्रदीपश्च ददौ । अपरं स तान् अबदत्, यूयं मां प्रति निरीक्ष्य ममेव
 कर्म कुरुत, शिविरस्य प्रान्तप्राप्तेन मया यत् कारिष्यते, युष्माभिरपि
 १८ तदेव कर्तव्यं । मया मम सङ्गिभिश्च तूरीषु वादितासु यूयमपि
 शिविरस्य चतुःषु पार्श्वेषु तूरीर्वादयित्वा परमेश्वरस्य गिदियोनस्य च जय
 इति वाचं वदिष्यथ ।

१९ अनन्तरं मध्यप्रहरस्य प्रथमे नूतनरक्षिणां नियोगात् किञ्चित् परं
 गिदियोनस्तस्य सङ्गिन एकशतलोकान् शिविरस्य प्रान्तं प्राप्य तूरीर्वाद-
 २० यामासुः खखहस्तस्थितान् घटांश्च बभञ्जुः । इत्थं व्यंशा लोकास्तूरीर्वा-
 दयामासुः घटांश्च बभञ्जुः, अपरं वामकरेषु प्रदीपान् दक्षिणकरेषु
 च वादनीयास्तूरीर्जगृह्णन्, अपरं परमेश्वरस्य गिदियोनस्य च खङ्गायेति
 २१ वाचम् उच्चैः कथयामासुः । तेषाम् एकैको जगः शिविरस्य चतुर्दिक्षु
 खखस्थानेऽतिष्ठत् ततो रिपूणां सर्वसैन्यान्याटाक्षन्त शब्दायमानानि
 २२ च पलायन्त । यतस्तैः शतत्रयलोकैस्तूरीषु वादितासु परमेश्वरः शिविर-
 स्थान् सर्वखङ्गधारिणः परस्परं योधयामास ततः सैन्यानि सिरे-
 दास्यवैतशिष्टां टब्बतश्च यावद् व्यावेलमिहोलायाः सीमादिष्टं पलाया-
 २३ ष्टकिरे । अनन्तरं नमाल्याशेरमिनशिवंशीया इच्छायेज्जोका मिलित्वा
 मिदियनीयानां पश्चाद् धावन्तो जग्मुः ।

२४ अनन्तरं गिदियोन इफ्रयिमपर्वतस्य सर्वत्र प्रेरितै रूतै र्वाचमिमां
 घोषयामास यूयं मिदियनीयानां प्रतिकूलम् अवबुद्ध्यागच्छत तेषामग्रे च
 वैतवारां यावद् घट्टान् यईननदीश्च वशीकुरुत, तत इफ्रयिमीयाः सर्वे
 २५ लोका मिलित्वा वैतवारां यावद् घट्टान् यईननदीश्च वशीचक्रुः । अपरं ते
 ओरेवसेवनामगौ मिदियनीयन्तपौ धृत्वा ओरेवनामकशैल ओरेवं जङ्गुः
 सेवनामकस्य आक्षापेक्षजकुण्डस्य च समीपे सेवं जङ्गुः । अनन्तरं ते
 मिदियनीयानां पश्चाद् दधावुः किन्त्योरेवस्य सेवस्य च शिरसी यई-
 नस्य पारे गिदियोनस्य समीपम् आनिन्युः ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ इफ्रयिमलोकान् प्रति गिदियोनस्य कथनं ४ गिदियोनं प्रति बुद्धोत्तीयानां पितृ-

यत्तोयानां लोकानां तिरस्कारकथनं १० सेवहसलमुद्रयोर्धृतत्वं ११ सुक्रातपिन्-
थेल्लोकानां शालिः १८ इयो यथा वधः १९ राजत्वं कर्मम् अनिच्छता गिदि-
योनेन लब्धेर्लोठितकुण्डलेरेफोदनिर्माणं १८ गिदियनीयानां पराजयः १९ गिदि-
योमस्य समन्तेर्हत्याय कथनं १९ इखायेलवश्रसाक्षतज्ञता ।

अनन्तरम् इफ्रयिमलोका गिदियोनाय कथयामासुः, त्वं मिदियनीय- १
लोकैः सह योद्धुं गमनकाले यदस्मान् नाकुर्योऽस्मान् प्रति त्वया कुत
इदृग् व्यवहृतम् इति वाचा तैस्तेन समं भृशं व्यादि । ततः स २
तान् व्यवदत् युष्माकं कर्मवद् अधुना किं कर्म मया कृतं? अवीयेधरस्य
सकलदाक्षाफलानां चयनाद् इफ्रयिमस्यादृशिष्टदाक्षाफलानाम् उच्छ्वनं
किं श्रेयो नहि? ईश्वर आरेवसेवनामानौ मिदियनीयानां दो राजानौ
युष्माकमेव करतलीकृतवान् युष्माकं कर्मवत् मया किं कर्म कर्तुं शिके?
एतादृशि वचने कथिते तं प्रति तेषां क्रोधो निवहते ।

गिदियोनस्तस्य सङ्गिनः शतत्रयलोकाश्च आन्ताः सन्तोऽपि पश्चाद् ४
धावन्तो यर्दनमागत्य पारं गताः । ततः स सुक्रातस्थलोलोकान् व्यवदत्, ४
ययं मम पश्चाद्गामिभ्यो लोकैभ्यो भक्ष्यद्रव्याणि दातुम् अर्हथ यतस्ते
आन्ता अभवन्, अर्हं सेवहसलमुद्रनामोर्मिदीयनीयानां राज्ञोः पश्चाद्
धातामि । ततः सुक्रातस्याधिपा अकथयन्, सेवहसलमुद्रयोः सैन्यानि ९
किमिदानीं तव वशे सन्ति यद् वयं तव सैन्येभ्यो भक्ष्याणि दातुम्
अर्हामः? ततो गिदियोनोऽवदत् यदेश्वरः सेवहसलमुद्रो मम वशो ७
करिष्यति तदाहं काननस्य पृष्ठगजकोलिकण्टकेयुष्माकं मांसं हेत्स्यामि ।
अनन्तरं स तस्मात् पिनूयेलं प्रगत्य तत्रस्थलोलोकानपि तादृशं ज ८, ८
ततः सुक्रातस्थलोका यदृगवदन् पिनूयेलस्थलोका अपि तादृशं भवदुः ।
तदा स तान् पिनूयेलस्थलोलोकानपि व्याजहार, मया कुण्डलेनागमन- ९
काले युष्माकं दुर्गमिदं भण्यते ।

तस्मिन् काले सेवहसलमुद्रो कर्कोर आस्तां ताभ्यां समं पूर्वदेशीय- १०
लोकानां सर्वसैन्यानामवशिष्टाः सर्वसेना अर्हतः पञ्चदशसहस्राणि
लोका आसन् यतो विंशतिसहस्राधिकं लक्षम् अस्त्रधारिणो लोका
जाङ्गरे । अनन्तरं गिदियोनो नेवहसल यगर्विहसल च पूर्वस्यां दिशि ११
दृष्टनिवासिनां मार्गोर्द्धं गत्वा सेना व्याजघान यस्मात् ताः सेना
निष्कण्टकम् अवसन् । अनन्तरं सेवहसलमुद्रो पलायितौ स च तयोः १२
पश्चाद् धावन् सेवहसलमुद्रनामानौ तौ मिदियनीयराज्ञौ दधार तयोः
सर्वाः सेनायोदेजयाश्चकार ।

- १२ अनन्तरं योयाशस्य सुतो गिदियोगे हेरसाख्येनोर्द्धगामिमन्त्रेण
 १४ युद्धात् पराद्वत्यागत्य सुक्रीतनिवासिनमेकं तर्ह्यं धृत्वाष्टकत् ततः स
 १५ तत्कृते सुक्रीतस्याध्यक्षाणां सप्ताधिकसप्ततिनामानि लिलेख । अनन्तरं
 स सुक्रीतोयलोकानां समीपमुपस्थाय जगाद, सेवहस्य सलमुद्रस्य च
 सैन्यानि किमिदानीं तव वशे सन्ति तत्कृते किं वयं तव ज्ञान्त-
 ताकेभ्यो भक्ष्याणि दातुम् अर्हाम इति वाचा यूयं यावधि मां तिरस्कृत-
 १६ वन्तस्ते सेवहसलमुद्रौ पश्यत । अपरं स तस्य नगरस्य प्राचीनान् धृत्वा
 काननस्य कण्टकैः षट्गालकौलिभिश्च तान् सुक्रीतोयलोकान् शिक्षया-
 १७ भास । अनन्तरं स पिनूयेलस्य दुर्गं भंत्वा तस्य नगरस्य लोकान्
 अवधीत् ।
 १८ अनन्तरं स सेवहं सलमुद्रश्च जगाद, तावरे युवाभ्यां हता लोकाः
 कीदृशाः ? ततस्तौ प्रत्यवदतां भवान् यादृशस्तपि तादृशाः, सर्वे राज-
 १९ पुत्रा इवासन् । ततः स कथयामास ते मम सहोदराः, नित्यजीविनः
 परमेश्वरस्य नाम गृहीत्वाहं कथयामि यदि युवां तेषां प्राणान् अरक्षि-
 २० य्वां तर्हि युवामहं नाह्निष्यं । अनन्तरं स खल्येष्ठसुतं येधरं जगाद
 त्वमुत्थाय तौ जहि किन्तु स पालक एतत्कारणाद् भयात् खल्वङ्गं
 २१ न वहिश्चकार । ततः सेवहसलमुद्रौ कथितवन्तौ, भवान् उत्थायावां
 हन्तु, यतो यो यादृशः पुरुषस्तादृशमेव तस्य वीरत्वं, अनन्तरं गिदियोन
 उत्थाय सेवहसलमुद्रौ जघान, अपरं तयोर्महाङ्गानां कण्ठानां सर्वान्
 वज्रहारान् जघाह ।
 २२ अनन्तरम् इस्त्रायेलवंशा गिदियोनं जगद्, त्वं पुत्रपौत्रादिपरम्पर-
 यास्माकमाधिपत्यं कुरु यतस्त्वमस्मान् मिदियनीयानां करेभ्यो रक्षित-
 २३ वान् । ततो गिदियोनोऽवदत्, अहं युष्माकम् अधिपतित्वं न करिष्यामि
 मदीयसुतोपि युष्माकम् अधिपतित्वं न करिष्यति, यतः परमेश्वरो
 २४ युष्माकं अधिपतिरस्ते । अनन्तरं गिदियोनः कथयामास, युष्मानहं
 निवेदयामि यूयं खल्लोठितं कर्णकुण्डलं मद्यं दत्तं, यतो हतानाम्
 २५ इस्त्रायेलीयलोकानां सौवर्णानि कर्णकुण्डलान्यासन् । ततस्ते प्रत्यवदन्
 वयं तान्यवश्यं दास्यामः, अनन्तरं तैर्वसनमेकं पातयित्वा खल्लोठि-
 २६ तानि खर्णकुण्डलानि तत्र निष्पानि । ततः कण्ठभृषाः कर्णपृष्पाणि
 मिदियनीयनृपतीनां परिधेयानि कापिलरङ्गवस्त्राणि तेषां महाङ्गानां
 कण्ठभरणानि विना तेन प्राचिरकर्णकुण्डलानां परिमाणं सप्तशता-

विप्लवसङ्घश्रेणसुवर्णादि बभूव । अनन्तरं गिदियोनस्तेनैकम् शपोदं १९
निर्माय खवसतिपुण्याम् अप्प्रायां तत् स्थापयाम्भार, तेन सर्व्व इक्षा-
येल्वंशस्तस्मिन् स्थाने तस्य यस्याद् अभिचारी बभूव तच्च गिदियोनस्य
तस्य परिज्वलस्य चोन्मायकम् बभूव ।

इत्थम् इक्षायेल्वंशस्य सम्मुखे पराजिता गिदियनीयाः खं खं शिरः १०
पुनश्चतोषयितुं न श्रेकुः अनन्तरं गिदियोनस्य समये चत्वारिंशद् वत्स-
रान् बावद् देशे निष्कण्टक आसीत् ।

अनन्तरं योयाशस्य सुतो यिरव्वालो निजगृहं गत्वा न्यवसत् । तस्य १९
गिदियोनस्यौरसपुत्राः सप्ततिरासन् यतस्तस्य वज्रो जाया आसन् । २०
श्लिखिमे तस्य या उपपत्त्यासीत् सापि तस्य सुतमेकं प्रसुषुवे, अपरं तस्य २१
नाम अवीमेलक इति चकार ।

अनन्तरं योयाशस्य सुतो गिदियोनोऽति वृद्धावस्थायां समार, २२
अवीयेयोयाशाम् अप्प्रायां स्वस्य पितुर्योयाशस्य प्रशाने तस्य प्रशानं
बभूव । अनन्तरं गिदियोने मृत इक्षायेल्वंशाः पुनर्वाल्देवानाम् २२
अनुगमनेन अभिचारिणो भवन्तो बाल्विरीतं खेषाम् इष्टदेवं चक्रिरे ।
ते तत्तुर्दिक्खरिपूणां करेभ्यः खेषाम् उद्धारयितारं प्रभुं प्ररमेस्वरं २४
विसस्मरुः । तथा यिरव्वालो ऽर्चते गिदियोन इक्षायेल्वंशं यादृशम् २५
उपाकरोत् इक्षायेल्वोकास्तदनुसारेण तस्य वंशं न तादृशं प्रत्युपचक्रुः ।

८ नवमोऽध्यायः ।

१ आह्वयणं कृत्वा अवीमेलकस्य राजत्वकरणं ० योयस्य दृष्टान्तः २२ अवीमेलकस्य
विरुद्धं गालस्य कुमन्तणा २० सिबूलस्य तत्प्रकाशनं २४ यश्च अवीमेलकस्य जयः
४६ बाल्विरीतदेवस्य दुर्गदहनं ५० तेवथनगरे कोनिविप्रपाषाणेनावीमेलकस्य
बधः ५६ योयस्य बाव्यस्य सफलत्वं ।

अनन्तरं यिरव्वालस्य सुतो ऽवीमेलकः श्लिखिमे निजमातुलानां १
समीपं गत्वा तान् स्वमातामहस्य सर्व्वपरिजनांश्च बाधम् इमां वभाये
निवेदयामि यूयं श्लिखिमस्थानां सर्व्वगृहस्थानां कर्गगोचरे कथामिमां २
कथयत, यिरव्वालस्य सर्व्वेषां सुतानाम् अर्थात् सप्ततिजनानाम् अधिप-
तित्वं किमेकस्य अनस्याधिपतित्वम्, योयस्य युष्माकं भद्रतरं किं ?
अपरमहं युष्माकम् अस्मिमांसस्वरूप एतदपि स्मरत । ततस्तस्य मातुल- २
गलेन श्लिखिमस्य सर्व्वगृहस्थानां कर्गगोचरे तत्कथायां कथितायाम्

- अवीमेनकस्यानुग्रामिनो भवितुं तेषां सम्मतिर्बभूव, यतश्च बभामिरे,
 ४ असावस्माकं आता । अथरं तैर्वाणविरीतस्य मन्दिरात् तस्मै सप्ततिरूप्य-
 मुद्रासु दत्तास्त्ववीमेनको वातुकेभ्य आभस्माधिभ्यश्च लोकेभ्यो वेतनार्थं ता
 ५ रूप्यमुद्रा अददात् ते च तस्य पार्श्विग्राहिणो बभूवुः । अनन्तरं सोऽप्राचां
 खपितुर्निवेशनं गत्वा यिरव्वालस्य सुतान् खसप्ततिभातून् पाषाणै-
 कोपरि जघान, किन्तु योधमनामा यिरव्वालस्य कनिष्ठः सुतो गृह-
 ६ मानोऽवाशिष्यत । अनन्तरं शिखिमस्य सर्व्वं गृहस्था वैतमिस्तुस्थाः सर्व्वं
 लोकाश्च मिजित्वा शिखिमस्थितस्तम्भस्य समीपवर्तिन एलोनद्धत्तस्य
 सविधं गत्वा तमवीमेनकं राजानं चक्रुः ।
 ७ अनन्तरं लोकैर्योधमाय वार्त्तायां दत्तायां स गत्वा गिरिघोमपर्व्व-
 तस्य शिखरे तिष्ठन् उच्चैस्तेभ्य इमां वाचं कथयामास, हे शिखिमस्य
 सर्व्वं लोका मम कथायां मनो निवेशयत ततः परमेस्वरो युष्माकं कथायां
 ८ मनो निवेशयिष्यति । पादपराज्ये राजानं नियोजितुं प्रवर्त्तमानाः पादपा
 ९ जितवृद्धं बभाषिरे, त्वमस्माकं नृपो भव । ततो जितवृद्ध उवाच
 मम यस्मात् तैलाद् देवा मनुजाश्च माम् आद्रियन्ते तस्मान्निवृत्त्य किमहं
 १० शिखिनामुपर्य्यन्नतमूर्द्धा भवितुं प्रवर्त्तिष्ये ? अनन्तरं पादपा उडुम्बरतखं
 ११ बभाषिरे त्वमागत्यास्माकं नृपो भव । तत उडुम्बरतखः प्रत्युवाच किमहं
 स्त्रीयमिष्टताया उत्तमफलत्वाच्च निवृत्त्य तरुणासुपर्य्यन्नतमूर्द्धा भवितुं
 १२ प्रवर्त्तिष्ये ? अनन्तरं पादपा द्राक्षावल्लीं बभाषिरे त्वमागत्यास्माकं
 १३ नृपो भव । ततो द्राक्षावल्ली जगाद मम येन रसेन देवा मनुजाश्च
 १४ लप्स्यन्ति तस्मान्निवृत्त्य किमहं तरुपर्य्यन्नतमूर्द्धा भवितुं प्रवर्त्तिष्ये ?
 १५ अनन्तरं पादपाः कण्टकतखं बभाषिरे त्वमागत्यास्माकं नृपो भव । ततः
 १६ कण्टकितरुणान्यतरवो भाषिताः, युष्माभिर्मम राज्याभिषेको यदि सत्य
 तया क्रियेत तदा यूयमागत्य मम क्वायाम् आश्रयत, किन्तु तद् यदि
 न भवेत्, तर्हि कण्टकतरोर्वज्जिर्निर्गत्य क्षिवानोनीयान् शरसतरून्
 १७ दहतु । पश्यताधुना अवीमेनकस्य राज्याभिषेको यदि सत्यं याचार्थ-
 आचरद्भिर् युष्माभिः कृतः स्यात्, यदि च यिरव्वालं तस्य वंशश्च प्रति
 भद्रम् आचरद्भिर् युष्माभिस्तस्य कर्मणः प्रतिफलं तस्मै दीयेत, तर्हि भद्रं ।
 १८ मम यो जनको युष्माकं कृते युज्ज्वान् खप्राणान् पळीकृत्य मिदियनीयानां
 १९ करेभ्यो युष्मान् उद्धृतवाश्च यूयमद्य तस्य मज्जनकस्य वंशस्य प्रति-
 २० कूलम् उत्थाय पाषाणैकोपरि तस्य सप्ततिमुवान् हत्वा तस्य दासीसुतम्

अवीमेलकं खेषां भाटत्वात् शिखिमीयगृहस्थानाम् उपरि नृपसकुरत ।
 अतो यिरव्वाल् तस्य वंशश्च प्रति युष्माकम् अयतनाचरणं । इदं सत्यं १८
 न्याय्यश्च भवेत् तर्हि यूयम् अवीमेलकम् अभिनन्दत । य युष्मान्
 अभिनन्दन्तु । किन्तु यदि न तथा भवेत् तदावीमेलकाद् वज्रिर्निर्गत्य १०
 शिखिमीयगृहस्थान् मिक्षोः परिजनांश्च ददतु, तथा शिखिमीयगृह-
 स्थेभ्यो मिक्षोः परिजनेभ्यश्च वज्रिर्निर्गत्यावीमेलकं ददतु । अनन्तरं ११
 योधमः पलाय्य वरं गत्वा स्वभातुरवीमेलकस्य भयात् तत्र न्यवसत् ।

अनन्तरम् अवीमेलक इच्छायैवंशस्तोपरि वर्षत्रयं यावद् राजत्वं ११
 चकार । ततः परं यिरव्वाल्स्य सप्ततिसुतान् प्रति हतस्य निर्दय- १२
 कार्यस्य फलं यद् आगच्छेत् तेषां रुधिरपातापराधश्च यत् तेषां
 हन्तुं तेषां भातुरवीमेलकस्य मूर्द्ध्नि तथा स्वभाट् ३३ तस्य सहकारिणां
 शिखिमीयगृहस्थानां मूर्द्ध्नि वर्त्तत, तदर्थम् अवीमेलकस्य शिखिमीयगृह- १४
 स्थानाच्च मध्य ईश्वरेण दुर्बुद्ध्याम् उत्पादितायां शिखिमीयगृहस्था अवी-
 मेलकं प्रति विश्वासघातकत्वं चक्रुः । अपरं शिखिमीयगृहस्थास्तत्कृते १५
 धूर्वतशिखरेषु गोपनेन लोकान् उपवेधयामासुः, ततो यावन्तो लोका-
 स्तेषां समीपमार्गेण गच्छन्ति तेषां द्रव्याणि ते लोठयित्वा गृह्णन्तीति
 वाग् अवीमेलकस्य कर्णगोचरो बभूव । अनन्तरम् श्वदस्य सुते गाले १६
 स्त्रीयभाटभिः सार्द्धम् आगत्य शिखिमं प्रविष्टे शिखिमस्य गृह-
 स्थास्तम् आश्रयन् । अपरं तेः क्षत्रं गत्वा द्राक्षाक्षेत्रस्थफलानां चयने १७
 मर्द्दने च समाप्ते यदा प्रमोदोऽक्रियत तदानो ते स्वदेवस्य मन्दिरं
 गत्वा भोजनं पानञ्च कुर्वन्तोऽवीमेलकं श्रेष्ठिरे । विशेषतः श्वदस्य सुतो १८
 गालः कथयामास, अवीमेलकः कः ? शिखिमस्य कः ? वयं कुतोऽमुं
 सेवामहे ? असौ किं यिरव्वाल्स्य सुतो न हि ? अपरं सिवूलः किं
 तस्य सेनापतिर्न हि ? यूयं शिखिमस्य पितुर्हमारस्य लोकान् सेवध्वं,
 किमर्थं वयम् अमुं सेवामहे ? हा हा लोकेऽस्मिन् मम वशीभूतेऽहम् १९
 अवीमेलकं दवयिष्ये, अनन्तरं सोऽवीमेलकम् उद्दिश्य जगाद त्वं स्वकीयां
 वज्रसेनाम् आदाय बहिरागच्छ ।

अनन्तरं नगराधिपतिः सिवूल श्वदस्य सुतस्य गालस्य तानि वाक्यानि २०
 निशम्य क्रोधेन प्रजज्वाल । गोपनेन अवीमेलकस्य समीपं दूतान् २१
 प्रदिश्यावदत् पश्य, श्वदस्य भुक्तो गालस्तद्भ्रातरश्च शिखिमम् आगता
 अपरं पश्य ते तव विरुद्धं नगरे कुप्रवृत्तिं जनयन्ति । अतस्तत् स्त्रीय- २२

- १२ सङ्गिभिर्लोकैः समं रजन्यामुत्थाय क्षेपे गुप्तस्तिल । अनन्तरं प्रसङ्गाले
दुर्व्योदय एवेत्याय नगरमाक्राम्य ततः पश्य तस्मिन् तत्सङ्गिषु लोकेषु
च तव विरुद्धं वह्निर्गतेषु त्वं तान् प्रति यत् कर्तुं शक्नोषि तदेव कुरु ।
- १४ अनन्तरम् अवीमेलकस्तस्य सङ्गिनश्च लोका रजन्यामुत्थाय चत्वारः
१४ संघा भूत्वा शिखिमस्य विरुद्धं गुप्ता अतिष्ठन् । अपरम् एवदस्य
पुत्रो गालो वह्निर्गत्वा नगरस्य द्वारप्रवेशस्थानेऽतिष्ठत् तदावीमेलके
१६ तस्य सङ्गिलोकेषु च गोपनाद् उत्थितवत्सु गालो लोकान् दृष्ट्वा सिवूजं
जगाद, पश्य पर्वतशृङ्गे स्थिता जना अवबुद्धागच्छन्ति, ततः सिवूलस्तम-
१७ वदत् त्वं पर्वतानां छायां लोकनिवहमिव पश्यसि । अनन्तरं गालः
पुनरुवाच पश्य भृगुस्थानाल्लोका अवबुद्धागच्छन्ति अपरैकसंघो मिथो-
१८ निनीयमान एतेन तरोरागच्छति । ततः सिवूज उवाच, अवीमेलकः कः ?
कुतो वयं तं सेवामहे ? वाचमिमां त्वं येन वदनेनावदस्तव तद्वदनमधुना
कुत्र ? त्वं यान् अतुच्छय एते किं ते लोका न हि ? विनयेहं त्वमिदानीं
१९ वह्निर्भूय सार्द्धमेतै र्युध्य । ततो गालः शिखिमीयगृहस्थानामग्रगामी
२० भवन् वह्निर्गत्वावीमेलकेन समं युयोध । ततोऽवीमेलकेन विद्रावितः स
तत्समुखात् पलायाच्चक्रे, अपरं द्वारप्रवेशस्थानं यावद् बहवो लोका
२१ हता अपतन् । अपरम् अवीमेलक आरमायां न्यवसत् सिवूजश्च
२२ गालं तस्य भाटगणश्च शिखिमनिवासाद् दवयामास । परदिने लोका
२३ वह्निर्भूय क्षेपं गच्छन्तीति वार्त्ता प्राप्यावीमेलको लोकान् आदाय
त्रीन् सङ्घान् कृत्वा क्षेपे गुप्तस्तस्थौ, अनन्तरं लोका नगराद् वह्निर्भूया-
२४ गच्छन् इति निरीक्ष्य स तेषां विरुद्धम् उत्थाय तान् आजघान । अपरम्
अवीमेलकस्तस्य सङ्गिसङ्घश्च द्रुतं गच्छन्तो नगरद्वारस्य प्रवेशस्थानेऽति-
२५ ष्ठन् इतरौ द्वौ सङ्घौ च क्षेपस्थानां सर्वलोकानां विरुद्धमुत्थाय तान्
२६ अवधिष्टां । अपरम् अवीमेलकस्तत् क्षतस्त्रं दिनं तस्य नगरस्य विरुद्धं
युद्धा नगरं वशीचक्रे तन्मध्यस्थितान् लोकान् अवधीच, अपरं नगरम्
उच्छिद्य तस्य स्थाने लवणं विचकार ।
- २७ अनन्तरं शिखिमस्य दुर्गस्थिताः सर्वे गृहस्था इति वाचं निशम्य
२८ विरतदेवस्य मन्दिरस्थं दृष्ट्वा प्रविविशुः । अनन्तरं शिखिमस्य
दुर्गस्थिताः सर्वे गृहस्था अभिलन् इति वाच्यवीमेलकस्य कर्णगोचरी-
२९ भूतायाम् अवीमेलकस्तत्सङ्गिनश्च सलमोनपर्वतम् आब्रुवन्, अवीमेल-
कश्च कुठारमेकं करेणादाय दक्षशस्त्रामेकां कृत्वा खलान्धे निधाय

स्त्रीयन्त्रिलोकान् जगद, यूयं यत् कुर्वन्तं मां पश्यथ तदनुसारं शीघ्रं
कुरुत । ततः सर्वे लोकास्तद्गीत्यनुसारेण शाखाशिक्षादाय अवीमेलकस्य ४८
पञ्चात् चलिताः, अनन्तरं दुर्गस्य समीपे ताः शाखा निधाय तत्र
वह्निं ददुः ततः शिखिमस्य दुर्गस्थाः सर्वे लोका अर्धतो नार्थः पुरुषाश्च
प्रायः सहस्रलोका निधनं गताः ।

अनन्तरम् अवीमेलकस्तेषां गत्वा तस्य विरुद्धं शिविरं स्थापयित्वा ५०
तद् वशीचक्रे । किन्तु तस्य नगरस्य मध्ये दुराक्रमं दुर्गमेकमासीत् तस्मात् ५१
पुरुषा नार्थश्च नगरस्य सर्वे गृहस्थलोकास्तदुर्गमाश्रित्य द्वारं रुद्धा दुर्ग-
पृथमारुह्युः । अनन्तरम् अवीमेलकस्तस्य दुर्गस्य समीपमुपस्थाय तस्य ५२
विरुद्धं युयोध वज्रिना दुर्गद्वारं दाहयितुं तस्य समीपं जगाम च ।
ततः काचिद् योषित् पेशस्थाः खगहमेकम् अवीमेलकस्य शिरसि निक्षिप्य ५३
तस्य शिरसः कपालं बभञ्ज । ततः स तूष्णीं निजास्त्रवाहकं युवान- ५४
माह्वय जगद स नार्थामारित इति वाचं यल्लोका मामधि न वदेयु-
स्तत्कृते त्वं खड्गं निष्कोष्य मां जहि, ततस्तेन यूनाहृतः स ममार ।
अनन्तरम् अवीमेलको मृत इति दृष्ट्वा इच्छायेत्वंशीयाः सर्वे स्वस्थानं ५५
प्रति प्रतस्थिरे ।

इत्थम् अवीमेलको निजसप्ततिभातृणां बधेन स्वतातस्य विरुद्धं ५६
यत् कुकर्माकरोत् तस्य समुचितो दण्डः, शिखिमस्य गृहस्थाश्च यद्यत् ५७
कृ.व.मानुर्वन्, तेषामपि समुचितो दण्ड ईश्वरेणादायि विरुक्त्वा-
स्तस्य योधमस्य प्रापश्च तान् प्रति सफलौ बभूव ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ तालयनाको विचारयितुः कथनं २ याथीरनाको विचारकर्तुः कथनं ३ पाप-
कारणात् इच्छायेत्वंशीयानां दुःखं १० परमेस्वरं प्रति निवेदनम् ईश्वरस्यान्तरश्च
१५ लोकानां पापाङ्गीकारस्यान् प्रतीक्षारस्य दया च ।

अवीमेलकस्य मरणात् परम् इच्छायेत्वंशीयो दोदयस्य पौत्रः पूयसः १
पुत्रस्तोलय इच्छायेत्वंशीस्य रुक्मयायोदयद्यत, स इन्द्रायिमपर्वतस्थे
शामीरनगरे व्यवसत्, त्रयोविंशतिवत्सरान् यावद् इच्छायेत्वंशीयान् २
विचारयाश्चकार च ततः स ममार शामीरे च तस्य शशानं बभूव ।

ततः परं मिलियदोयो याथीर उत्पन्नः सन् द्वाविंशतिवत्सरान् ३
यावद् इच्छायेत्वंशीस्य विचारं चकार । त्रिंशद् गर्हभारोद्दिश्यस्तस्य ४

- त्रिंशत्पुत्रा आसन्, तेषाञ्च हवीतयाधीरनाम्ना विख्यातानि । नगरा-
 ५ ण्यासन् तान्यद्यापि गिलियददेशे विद्यन्ते । अनन्तरं याथोरे मृते कामेने
 ६ तस्य प्रमथानं बभूव । ततः परम् इखायेल्वंशाः परमेश्वरस्य साक्षात्
 पुनर्वारं पापं चकुर्यात् देवान् अस्तारोतदेवीरराभीयदेवान् सीदानी-
 यदेवान् मायावीयदेवान् अम्मानवंशीयदेवान् पिलेष्टीयदेवाञ्च सिधे-
 विरे, ते परमेश्वरम् असेवमानास्तथजः ।
- ७ तत इखायेल्वंशस्य प्रतिकूलं परमेश्वरस्य क्रोधे प्रज्वलिते स पिलेष्टी-
 ८ यानाम् अम्मानवंशीयानाञ्च करेषु तान् अक्रीणात् । ततस्तं वत्सर-
 ९ मारभ्याष्टादशवत्सरान् यद्दनपार इमोरीयाणां गिलियदाख्यप्रदेश-
 १० वासिनः सर्वे इखायेल्वंशास्तेः स्त्रिया उपद्रुताश्च । तदन्यद् अम्मान-
 वंशीया यिज्जदाविन्धामीनेफ्रियिमवंशीयेः समं योद्धुं यद्दनस्य पारम्
 आजगमुस्तत इखायेल्वंशो भृशं क्षेपं प्राप ।
- ११ अनन्तरम् इखायेल्वंशः परमेश्वरमुद्दिश्य प्रार्थनामिमां चकार,
 वयं निजेश्वरं त्वत्का वाञ्छुरान् असेवामहीति कर्मणा तव प्रतिकूलं
 १२ पापमकुर्महि । ततः परमेश्वर इखायेल्वंशाय कथयामास मिखाय
 १३ मोरीयाम्मोनीयपिलेष्टीयलोकेभ्यः किमहं युयान् नामोचयं ? तथा
 सीदानीयाम्मोनीयमायोनीयलोकै र्युयाम्प्रद्रुतेषु युयामि मामुद्दिश्य
 १४ प्रार्थितं, ततोहं तेषामपि करेभ्यो युयानमोचयं । तथापि वृथं मा
 परित्यज्येतरदेवगणं सेवितवन्तस्मादहं युयान् पुनर्नोद्धारयिष्यामि ।
 १५ वृथं गत्वा खैरभिरुचितान् देवान् उद्दिश्य प्रार्थयिष्वं ते क्षेपदसमये
 युयानुद्धारयन्तु ।
- १६ तत इखायेल्वंशः परमेश्वरमवदत्, अस्माभिः पापमकारि, इदानीं
 त्वं यत् क्षेमं मन्यसे तदेवास्मान् प्रति कुरु, अद्यमात्रमस्मान् उद्धारयेति
 १७ वयं प्रार्थयामहे । अपरं ते स्वेषां मध्याद् इतरदेवान् दत्तवित्वा पर-
 मेश्वरम् असेवन्त तत इखायेल्वंशस्य दुःखेन तस्य मनो दुःखितं ।
- १८ तस्मिन् समये उम्मानवंशाः सर्वे मिलित्वा गिलियदे शिविरं स्थापया-
 १९ मासुः, इखायेल्वंशाश्च मिलित्वा मिस्थ्यां शिविरं स्थापयामासुः । ततो
 गिलियदस्य मुख्यलोकाः परस्परमवदन् अम्मानवंशेन सह योद्धुं गमने
 कः प्रथमो भविष्यति ? स गिलियदनिवासिनां सर्वेषां राजा भविष्यति ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ यिप्रहस्य दूरीकरणं ४ नं पुनरानेतुं लोकप्रेषणं १९ इत्यायेनः सेनापतित्वे नियुक्तेन
यिप्रहेनाम्नानवशस्य ह्यतेः समीपं दूतप्रेषणं तस्यासमातिः २९ यिप्रहस्य प्रतिश्रुतिः
३९ तस्य अयः ३४ प्रतिश्रुत्यनुसारेण निजकन्यासमर्पणं ।

तस्मिन् काले गिलियदीयेो यिप्रहोऽतीव धीर आसीत् । स गिलिय- १
दाद् वेष्टाजातपुत्र आसीत् । अपरं गिलियदस्य जायया पुत्रेषु प्रसूतेषु २
तस्य ते जायापुत्रा यौवनप्राप्ताः सन्तो यिप्रहं दवयितवन्तो गदितवन्तश्च
त्वं तातसोपपत्त्याः पुत्रः पिढधनस्याधिकारं न प्राप्स्यसि । ततो यिप्रहः ३
स्वभ्रातृणां सम्मुखात् पलाय्य टोवदेशे प्रवासं चकार । अपरं कतिपया
दुष्टलोका यिप्रहेन समं मिलित्वा तेन सह गमनागमनं चक्रुः ।

कतिपयकालात्परं अम्मोनवंश इस्त्रायेलवंशेन समं युयोध । अम्मोन- ४
वंशीया यदा युद्धमारेभिरे तदा गिलियदस्य प्राचीना यिप्रहं टोव- ५
देशाद् आनेतुं गताः । ततस्ते यिप्रहमवदन् त्वम् आगत्यास्माकं सेना- ६
पति भयं वयम् अम्मोनवंशेन सह योत्स्यामः । ततो यिप्रहो गिलियदस्य ७
प्राचीनान् अवदत्, अहं किं युष्माभिर् न सम्यतीयितः पैढकनिवेशनाद्
दूरीकृतश्च ? अत इदानीं विपद्ग्रस्ता यूयं मम समीपं कुत आगच्छ ?
ततो गिलियदस्य प्राचीना यिप्रहमवदन्, त्वम् अस्माकम् अप्यसरो ८
भूत्वा अम्मोनवंशेन सह युद्धा यदस्माकम् अर्थाद् गिलियदनिवासिनां
सर्वेषां लोकानां मुखो भव, एतत्कृते वयम् अमुना पुनस्तव समीपं
प्रत्याट्यागताः । यिप्रहो गिलियदस्य प्राचीनान् अवदत्, अम्मोनवंशैः ९
समं योद्धुं मयि युष्माभिः पुनः स्वदेशम् आनेते परमेश्वरो यदि मम
करे तान् समर्पयिष्यति तर्हि किमहं युष्माकं प्रधानीभविष्यामि ? ततो १०
गिलियदस्य प्राचीना यिप्रहम् अवदन्, वयं यदि तव वाक्कानुसारेण
न कुर्महे तर्हि परमेश्वरोऽस्माकं विचारं करिष्यति । अनन्तरं यिप्रहो ११
गिलियदस्य प्राचीनजनैः समं जगाम, ततो लोकान् सर्वान् प्रधानं
सेनापतिश्च चक्रुः, अपरं यिप्रहो मित्र्यां परमेश्वरस्य साक्षात् स्वां
समस्तां वाचं निवेदयामास ।

अनन्तरं यिप्रहो अम्मोनवंशस्य ह्यतेः समीपं दूतं प्रहित्वा जगाद् १२
मया सह तव कः सम्बन्धो यत् त्वं मया सह योद्धुं मम देशम् आगच्छः ?
ततो अम्मोनवंशस्य राजा यिप्रहस्य दूतान् उवाच, इस्त्रायेलवंशो १३
यदा मिसराद् बहिर्भूयागच्छत् तदा सोऽर्णानम् आरभ्य यव्याकं

- यद्दैनं च यावत् मम भूमिं हृतवान्, अत इदानीं निर्विरोधं सा पुन
 १४ देहि । ततो यित्तोऽस्मिन् वंशस्य नृपतेः समीपं पुनर्दूतान् प्रहितवान्
 १५ दूतान्तमूचुः, यिमह इदं वदति मोयावस्य भूमिरस्मिन् वंशस्य च भूमि-
 १६ रिखायेल्वंशेन हृता तन्नहि । किन्त्विखायेल्वंशो मिसराद् आग-
 १७ मन्काले सूफसागरं यावत् प्रान्तरस्य मध्येन गत्वा कादेशं प्राप । ततः
 परम् इदामीयन्तपस्य समीपं दूतान् प्रहितं तं गदितवान् वयं निवे-
 दयामहे त्वं स्वदेशस्य मध्येनास्मान् यातुं देहि, किन्त्विदोमराजस्तदाकां
 न मेने, अपरं तथैव मोयावीयराजस्य समीपमपि दृतेषु प्रहितेषु सोपि
 १८ न मेने तदानीम् इखायेल्वंशः कादेशे न्यवसत् । अनन्तरं ते प्रान्तरस्य
 मध्येन गत्वा इदोमदेशं मोयावदेशस्य प्रदक्षिणीकृत्य मोयावदेशस्य
 पूर्वपार्श्वेनागत्य अर्णोनस्य पारे शिविरं स्थापयामासुः, किन्तु मोयावस्य
 १९ सीमामध्यं न प्राविशन् यतोऽर्णोनो मोयावस्य सीमासीत् । अपरम्
 इखायेल्वंशो हिध्वानभूपालस्येभोरीयराजस्य सीहानस्य समीपं दूतान्
 प्रहित्य तमुवाच त्वं स्वदेशस्य मध्येनास्मान् स्वगन्तव्यस्थानं यातुम् अनृजा
 २० नीहि । ततः सीहानः स्वीयसीमा यातुं दातुम् इखायेल्वंशे न विश्वस्य स्व-
 सर्वलोकान् संगृह्य यदसि शिविरं स्थापयित्वेखायेल्वंशेन सह युयोध ।
 २१ तत इखायेलः प्रभुः परमेश्वरः सीहानं तस्य सकललोकान्स्वेखायेल्
 वंशानां करेषु समर्पयामास ततस्ते तान् आजगुः, इत्थं यस्मिन् देशे
 २२ इमोरीया न्यवसन् स कृत्वो देश इखायेल्वंशैरधिचक्रे । ते ऽर्णोनम्
 आरब्ध यत्वेकं यावत् प्रान्तरश्चारब्ध यद्दैनं यावद् इमोरीयाणां सर्वं
 २३ सीमानम् अधिचक्रुः । इत्थम् इखायेलः प्रभुः परमेश्वरः स्वलोकस्वेखायेल्
 वंशस्य सम्मुख इमोरीयान् अधिकारात् च्युतान् चकार, इदानीं त्वं किम्
 २४ अस्मान् अधिकारात् च्युतान् करिष्यसि ? तव किमोशदेवेन दत्ता भूमि-
 क्वया भोग्या, अस्माकञ्च प्रभुणा परमेश्वरेणास्माकं सम्मुखाद् दृष्टीकृतानां
 २५ जातीनां भूमिरस्माभिर्भोग्येति किं सत्यं नहि ? मोयावीयन्तपतेः सिष्यो-
 रस्य सुताद् बालाकात् किं त्वं श्रेष्ठः ? इखायेल्वंशस्य प्रतिकूलं स किं
 २६ व्यवदत् ? तेषां विरुद्धं स किं युयोध ? हिध्वाने तदीयग्रामेषु तथा-
 रोयरे तदीयग्रामेषु अर्णोनतटसमीपस्थेषु सर्व्वनगरेषु च शतवय-
 वत्सरान् इखायेल्वंशो वसति, तदीर्घकालमध्ये यूयं कुतस्तानि न
 २७ पुनर्गृहीतवन्तः ? अतस्तव किमपि मया नापराजं, किन्तु मया
 सह विधानात् त्वं मां हिमि ! इखायेल्वंशस्यास्मिन् वंशस्य च मध्ये

विचारयिता परमेश्वरोऽद्य विचारयतु । तथाप्यम्मेनवंशीयो राजा १८
यित्तेन प्रेषितवाक्येषु मनो न निदधे ।

ततः परमेश्वरस्यात्मनाविष्टो यित्तेन गिलियदमिनप्रदेशाभ्यां १९
गिलियदस्थमिस्सीं जगाम, अपरं गिलियदस्थ मिस्सीतो ऽम्मेनवंशस्य
समीपं जगाम । अपरं तस्मिन् काले यित्तेन परमेश्वरम् उद्दिश्य प्रति- २०
श्रुत्य जगाद त्वं यद्यम्मेनवंशं मम हस्ते समर्पयसि, तदाम्मेनवंशात् २१
मम कुशलेन प्रत्यागमनकाले मां साक्षात् कर्तुं मम निवेशनद्वारात्
निर्गन्ता परमेश्वराय भविष्यति परमेश्वरमुद्दिश्य च होमबलिस्वरूपं
मयोत्सृज्यते ।

अनन्तरम् अम्मेनवंशीयैः सह योद्धुं यित्तेन तेषां समीपं पारं गते २२
परमेश्वरस्तान् तस्य कटे समर्पितवान् । ततः सो ऽरायेरम् आरभ्य २३
मिन्नीत उत्तरयां यावद् आवेलकिरामीमञ्च यावद् विंशतिनगराणि
वशीकृत्य तान् महानिहनेन जघान, इत्थम् अम्मेनवंश इखायेल्-
वंशस्य साक्षात् नम्नी बभूव ।

अनन्तरं मिस्सीं खनिवेशने यित्तेनस्यागमनकाले तस्य दुहिता मुरज- २४
वाद्यन्त्यकारिणीभिर्वैष्टिता सती तं साक्षात् कर्तुम् आजगाम यित्तेन
सैव सन्ततिरासीत् तदन्यः सुतः सुता वा नासीत् । तदा स खदुहितरं २५
दृष्ट्वा वस्त्रं कृत्वा बभाषे हा हा हे मम सुते त्वं मां भर्ष दुःखिनम्
अकार्षीः, मम क्लेशदायकानां मध्ये त्वमप्येकाभूः, यतोऽहं परमेश्वरम्
उद्दिश्य प्रतिश्रुतकथामकथयम् अद्यना तामन्यथा कर्तुं न शोमि ।
ततः सा तमवदत् हे मत्तात त्वं यदि परमेश्वरमुद्दिश्य प्रतिश्रुतमकरो- २६
स्तिर्हि निजप्रतिश्रुतवाक्यानुसारेण मां प्रति व्यवहर, यतः परमेश्वरस्तव
रिपुभ्यां ऽम्मेनवंशीयेभ्यस्तवेद्यं समर्चितम् अदात् । अनन्तरं सा निज- २७
तातं जगाद मदर्थं कर्मैकं त्वया कृतं मासद्वयार्थं मां विशृज ततोऽहं
पर्वतेषु गमनागमने कुर्वती निजानूठात्वमधि सखीभिः सह विलपामि ।
ततः स याद्वीति वदन् मासद्वयार्थं तां व्यसर्जत् तदा सा पर्वतोपरि २८
गत्वा निजानूठात्वमधि सखीभिः समं विललाप । अपरं मासद्वये गते २९
सा स्वपितुः समीपं प्रत्यागमत्, ततः स खल्लतप्रतिश्रुत्यनुसारेण तां प्रति
व्यवहार, सा केनापि पुरुषेण नोपभुक्ता । तदारभ्य इखायेलीय- ३०
कन्या गिलियदीययित्तेनस्य कन्यामधि वत्सरमथे चत्वारि दिनानि
विलपितुं प्रतिवत्सरं यान्ति व्यवहारोयम् इखायेल्देशे उदयादि ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ यिप्रचेन समम इफ्रियमलोकानां विवादः ७ यिप्रहस्य भरषं ८ इप्पनस्य कथनं
११ एलोनस्य कथनं १२ अन्दोनस्य कथनम् ।

- १ अनन्तरम् इफ्रियमवंशीयाः सर्वे समाहृता उत्तरदिशं गत्वा यिप्रहं
बभाधिरं त्वया सह गन्तुम् अस्मान् अनाह्वय त्वम् अस्मिनवंशेन सह
- २ योद्धुं कुतः पारमगमः ? अतो वयं तव गृहं वज्रिना दाहयिष्यामः । ततो
यिप्रहस्तान् अवदत्, अस्मिनवंशेन समं मम मदीयलोकानाञ्च महाविरोधे
समुपस्थिते युष्मानहम् अःकृत्यं किन्तु यूयं तेषां करेभ्यो मां नोद्धरित-
- ३ वन्तः । अनन्तरं युष्माभिरहं नोद्धरित इति बोध्याहं स्वप्राज्ञान् करे
कृत्वास्मिनवंशस्य प्रतिकूलं पारमगमं ततः परमेश्वरो मम करे तान्
समार्पयत्, अतो यूयम् इदानीं मया समं योद्धुं कुतो मम समीपमा-
- ४ गच्छथ ? अनन्तरं यिप्रहो गिलियदस्य सर्वलोकान् संगृह्णन् इफ्रियमवं-
शीयेः समं युयोध गिलियदीयलोकास्तेफ्रियमलोकान् आजगुः, यतस्ते
ऽवदन् यूयम् इफ्रियिमात् पलायिता लोका गिलियदीया इफ्रियमि-
- ५ नयैर्मिश्रिता लोकाः । अनन्तरं गिलियदीयलोका इफ्रियमवंशस्याये
गत्वा यर्दनस्य सर्वघट्टान् वशीकृतवन्तः, तत इफ्रियिमीयानां पलायि-
तेन लोकेन मां पारं गन्तुं देहीति वचसि कथिते गिलियदीयलोकास्तं
- ६ पप्रच्छुः, त्वं किम् इफ्रियिमीयो नरः ? तेन नाहमिति गर्दितं तेऽवदन्
त्वं शिब्लालत् शब्दमुच्चारय ततः स यथार्थम् उच्चारयितुम् अशक्तः
शिब्लालदित्युवाच, ततः परं ते तं हत्वा यर्दनस्य घट्टे ऽबधियुः । तस्मिन्
काले इफ्रियमवंशस्य दिक्षत्वारिणश्च सहस्राणि लोका अहन्त्यन्तः ;
- ७ स गिलियदीयो यिप्रहः घड्वत्सरान् यावद् इखायेल्वंशं शासित्वा
ममार, ततो गिलियदस्य नगरैकस्मिन् तस्य प्रमशानं बभूव ।
- ८ अपरं वैतलेहमीय इप्पन इखायेल्वंशस्य विचारयिता बभूव, तस्य
- ९ त्रिंशत् सुतास्त्रिंशत् कन्याश्चासन्, अपरं स तं कन्याग्रहणं विवाहयित्वा
स्वसुतैर्भास्त्रिंशत् कन्या जग्राह, स सप्तवत्सरान् यावद् इखायेल्वंशम्
- १० अश्रिघत् । अनन्तरम् इप्पने प्रसीते वैतलेहमे तस्य प्रमशानं बभूव ।
- ११ अनन्तरं सिबुलूनवंशीय एलोन इखायेल्वंशस्य विचारयिता बभूव
- १२ स दशवत्सरान् यावद् इखायेल्वंशम् अश्रिघत् । अनन्तरं सिबुलून-
वंशीय एलोनो ममार, ततः सिबुलूनदेशस्य अयालोने तस्य प्रमशानं
बभूव ।

अनन्तरं हिस्तेलस्य सुत अब्देननामा पिरियाथोनीय एको जन १२
इसायेलवंशस्य विचारकर्त्ता बभूव । तस्य चत्वारिंशत् पुत्रास्त्रिंशत् १४
पौत्राश्चासन् ते समतिगर्द्भान् आरोहन्ति स्म । सो ऽष्टवर्षाणि यावद्
इसायेलम् अश्लिषत् । अनन्तरं पिरियाथोनीये हिस्तेलसुते ऽब्देने मृते १५
अमालेकायपर्वत इफ्रयिम्देशस्थे पिरियाथोने तस्य शशशानं बभूव ।

१३ त्रयोदशोऽध्यायः ।

१ इसायेनवंशस्य पापकरणं ९ मानोहस्य भार्यां प्रति दूतस्य दर्शनं ८ मानोहं
प्रति दूतस्य दर्शनं १५ मानोहस्य नेवेयोत्सजनं दूतस्यान्तर्धानं १४ शिशुशानस्य
अन्तर्धानं ।

अनन्तरम् इसायेनवंशीये परमेश्वरस्य साक्षात् पुनः पापे समा-
चरिते परमेश्वरश्चत्वारिंशद् वर्षाणि यावत् तान् पिलेष्टीयानां
कर्मेषु समर्पयामास ।

दानवंशस्य सरियनिवासी मानोहनामा मनुष्यैक आसीत् तस्य १
जाया बन्धा निरपत्या चासीत् । अनन्तरं परमेश्वरस्य दूतस्तस्यै स्त्रिये २
दर्शनं दत्त्वा तां बभाषे पश्य त्वं बन्धा निरपत्या चासे, किन्तु त्वं गर्भं
धृत्वा पुत्रं प्रसविष्यसे । अतस्त्वामहं विनये त्वं सावधाना भव द्राक्षारसं ५
सुरां वा न पिव किञ्चनाशुचि वस्तु मा भुञ्ज । पश्य त्वं गर्भं धृत्वा यं पुत्रं ५
प्रसविष्यसे तस्य शिरः क्षुरेण न स्पृश्यते यतः स बालको गर्भस्थितिमार-
भ्येश्वराय नासरीयो भविष्यति, अपरं पिलेष्टीयानां कर्मेषु जायेल-
वंशम् उद्धारयितुं स आरभ्यते । अनन्तरं सा नारी समागत्य स्वपतिं ९
बभाषे, ईश्वरस्य लोक एको ममान्तिकम् आगच्छत्, तस्य वदनम् ईश्व-
रीयदूतस्य वदनमिषातिभयङ्करं किन्तु स कस्मादागच्छद् इत्यहं तं
नाएकं, अपरं सोपि खनाम मर्त्यं नाकथयत् । स मामवदत् पश्य त्वं १०
गर्भं धृत्वा पुत्रमेकं प्रसविष्यसे तस्मात् कश्चन द्राक्षारसं सुरां वा न पिव
किञ्चनाशुचि वस्तु मा भुञ्ज यतः स बालको गर्भस्थितिमारभ्य मरणदिनं
यावद् ईश्वराय नासरीयो भविष्यति ।

ततो मानोहः परमेश्वरम् उद्दिश्य विनीय कथयामास हे प्रभो त्वया ८
रहित ईश्वरस्य लोक आवयोः समाप्तं पुनरागच्छतु तं भाविबालक-
मथावाभ्यां यत् कर्तव्यं तत्किञ्चयतु च । तदानीम् ईश्वरो मानोहस्य ९
वाक्यं श्रुत्वा अनन्तरं सा योषित् क्षीय उपविशत्येतस्मिन् समय

- ईश्वरस्य दूतः पुनस्तस्याः समीपम् आजगाम किन्तु तस्याः पतिर्मानोह-
 १० स्तया सह नासीत् । ततः सा नारी तूष्णीं धावती निजपतिं वार्त्तां जगाद,
 पश्यान्धस्मिन् दिने यो लोको मम समीपम् आगच्छत् स पुनर्मह्यं दर्शनं
 ११ दत्तवान् । ततो मानोह उत्थाय स्वजायायाः प्रसाद् गत्वा तस्य लोकस्य
 समीपं प्राप्य समवदत्, इमां स्त्रियं यो लोकः सम्भाषितवान् स किं
 १२ भवान्? स उवाच, अहमेवास्मि । अनन्तरं मानोह उवाच भवतो
 वाक्ये सफले सति बालकमधि केन नियमेनावभ्याम् आचरितव्यं?
 १३ ततः परमेश्वरस्य दूतो मानोहमवदत् इमां स्त्रियं यद्यत् मयादिष्टं तदधि
 १४ सा सावधाना तिष्ठतु । सा द्राक्षाफलजातं किमपि वस्तु मा भुंतां
 तथा द्राक्षारसं सुराश्च मा पिवतु नाशुचित्रयं भुङ्क्तं, तामहं यद्यत्
 समाधापयं सा तत्सर्वम् आचरतु ।
 १५ अनन्तरं मानोहः परमेश्वरदूतम् उवाच भवान् अस्मदनुरोधान्
 १६ किञ्चिद् विनम्रतां भवतः कृत आवां क्वागवत्समेकं पस्थावः । तत
 ईश्वरस्य दूतो मानोहमवदत् यद्यपि त्वं मां विनम्रयसे, तथापि तवान्नं
 नाहं भक्षिष्यामि, यदि च होमबलिं दातुम् इच्छसि तर्हि स
 परमेश्वराय दातव्यः, किञ्च स परमेश्वरस्य दूत इति मानोहो नाज्ञा-
 १७ सोत् । अनन्तरं मानोहः परमेश्वरस्य दूतम् अवदत् भवतः किन्नाम?
 १८ भवतो वाक्ये सफले सत्यावां भवन्तं समादरिष्यावहे । ततः पर-
 मेश्वरस्य दूतस्तमवदत् त्वं कुतो मम नाम पृच्छसि? मम नामाश्चर्यं ।
 १९ अनन्तरं मानोहस्तं क्वागवत्सं तदीयनैवेद्यश्च गृहीत्वा तत्रस्थपाषा-
 णोपरि परमेश्वरमुद्दिश्य निवेदयामास ततो मानोहस्य तज्जायायाश्च
 २० दृष्टिगोचरे तेन दूतेनास्वर्थरूपमाचरितं । यतो यदा यज्ञवेद्या अग्नि-
 शिखा गगनादिशम् उदगच्छत्, तदा मानोहस्य तज्जायायाश्च दृष्टि-
 गोचरं परमेश्वरस्य दूतो यज्ञवेद्याः शिखाम् आश्रित्योद्धै जगाम,
 २१ ततस्तौ मृत्तिकायां न्युज्जीभूय पपततुः । इतः परं परमेश्वरस्य दूतो
 मानोहं तस्य जायाश्च स्वं पुनर्नोदर्शयत् तदा स परमेश्वरस्य दूत इति
 २२ मानोहो ज्ञातवान् । अनन्तरं मानोहः स्त्रीयां जायां जगाद आवाम्
 २३ ईश्वरं अदर्शय तत्कारणाद् अवश्यं मरिष्यावः । किन्तु तस्य जाया तं
 वभावे, परमेश्वरो यद्यावां हन्तुम् ऐषिष्यत् तर्हि स आवयोः करतो
 होमं नैवेद्यश्च नायहीष्यद् एतानि चावां नादर्शयिष्यत् किञ्च समये
 ऽस्मिन् यानि कथितवान् तान्यपि नाकथयिष्यत् ।

अनन्तरं सानारी पुत्रं प्रसूय तस्य नाम शिमशेन इति चकार २४
किञ्च स बालको वर्द्धितुमारभे परमेश्वरस्य तस्मै वरं ददौ । अपरं परमे- २५
श्वरस्यात्मा सरियसेष्टायोक्तस्य च मध्ये दानीयशिविरे प्रथमं तस्मिन्
आविर्बभूव ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ पिलेष्टीयानां कन्यैकस्याः शिमशेनस्य विवहनेच्छा ५ तिस्राधायां गमनकाले भिन्न-
बन्धः ८ तिस्राधायां द्वितीययाचायां भिन्नस्य कुणपं मधुलामः १० शिमशेनस्य विवा-
हभाज्यं १२ भाजनसमये शिमशेनस्य प्रहर्लिकाकथनं १८ प्रहर्लिकार्थकथनफलं ।

अनन्तरं शिमशेने तिस्रायां गते तत्र पिलेष्टीयां कन्यामेकां वीक्ष्य १
प्रत्यागत्य निजपितरौ वार्त्तामिमां बभाषे मया तिस्राधायां पिलेष्टीया २
कन्यका दृष्टा, अतस्तामानीय मां विवाहयतं । ततस्तस्य पितरौ जगदतुः ३
तव भ्रातृणां मध्ये ऽस्मदीयसर्वलोकानाञ्च मध्ये किं कन्या नास्ति यत् त्वम्
अच्छिद्रत्नचां पिलेष्टीयानां कन्यां विवोढुं यास्यसि? शिमशेनः ४
स्वपितरं बभाषे, त्वं तदर्थं तामेवानय मम दृष्ट्या सा मनोहरा । किन्तु ५
स यत् पिलेष्टीयानां प्रतिकूलं किञ्च प्राप्तुं चेष्टेत तदर्थं परमेश्वरादिदं
भवतीति तस्य पितरौ न विविदतुः । तदानीं पिलेष्टीया इच्छायेत्स्वश-
स्त्राधिपतित्वं चक्रः ।

तस्मिन् काले शिमशेनस्तस्य पितरौ च तिस्राधायाम् अगमन् तेषु ५
तिस्राधास्थानि दाक्षाक्षेचाणि प्राप्तेषु तत्रैको युवसिंहे गर्जन् शिमशे- ६
नस्यान्तिकम् आगमत् । तदा परमेश्वरस्यात्मनाविष्टः शिमशेनः शून्य-
हस्ताऽपि सन् काशवत्सवत् तं सिंहं चिच्छेद, किन्तु स तत् कृतवा- ७
निति स्वपितरौ न जगाद । अनन्तरं शिमशेनेन गत्वा तया कन्यया ८
मिथः संजाये कृते सा तस्य दृष्टौ मनोहरा बभूव ।

अनन्तरं कस्मिंश्चित् समये गते यदा स तां कन्यां विवोढुं तत् स्थानं ८
पुनरागच्छत् तदा तस्य सिंहस्य कुणपं द्रष्टुं मार्गात् जगाम, तत्र तत्-
सिंहकुणपमध्ये मधुमक्षिकायूथं मधुकौशञ्च दृष्ट्वा खहस्तेनादाय मधु ९
भक्षणं जगाम, किञ्च पित्रोः समीपम् उपस्थाय ताभ्यामपि किञ्चिद्
ददौ ततस्तां तद् बुभुजाते, किन्तु सिंहकुणपात् मधु गृहीतमिति ताभ्यां
न कथयामास ।

अनन्तरं तस्य गते तस्याः कन्यायाः समीपं गते शिमशेनस्तत्र स्थाने १०

- ११ भोज्यमासादितवान्, यतो वराणां तादृशो व्यवहार आसीत् । अनन्तरं तं दृष्ट्वा पित्रेष्टीयनोकास्तस्य समीपे स्थातुं त्रिंशत् सहचरान् आनिन्युः ।
 १२ अनन्तरं शिमशोनस्तान् जगाद युष्मानहं प्रहेलिकामेकां पृच्छामि यदि यूयम् अस्य महस्य साऽदिनमध्ये तस्या अर्थं निश्चित्य मया कथयितुं शक्नुथ तर्हि युष्मभ्यमहं त्रिंशद् उत्तरासङ्गान् त्रिंशद् वस्त्रयुगानि च दास्यामि । किन्तु यदि तस्या अर्थं वक्तुं न शक्नुथ तर्हि यूयं मया त्रिंशत् प्रावारान् त्रिंशद् वस्त्रयुगानि च दास्यथ, ततस्ते जगदुः, तव प्रहेलिकां ।
 १४ त्वं ब्रूहि वयं शृणुमः । स उवाच,

तिरगाद् भक्तकाद् भक्ष्यं मिष्टञ्च बलिनस्तथा ॥

- १५ ततस्ते त्रिभिर्दिनैस्तस्याः प्रहेलिकाया अर्थं कथयितुं नाशक्नुवन् । अनन्तरं सप्तमे दिवसे ते शिमशोनस्य जायाम् अवदन् त्वं निजं स्नामिगं स्वप्रहेलिकाया अर्थं कथयितुं प्रवर्त्तय नोचेत् वयं त्वां तव पित्रनिवेशनञ्च वक्तिना दाहयिष्यामः; अस्माकं सम्पत्तिम् अपहर्तुं किं यूयम् अस्मान् निमन्त्रितवन्तः? ततः शिमशोनस्य जाया तस्य साक्षाद् ब्रूयती बभाषे त्वम् अवश्यं माम् ऋतीयसे किञ्चिदपि मयि न प्रीयसे, यतस्त्वं मम लोकान् प्रहेलिकामेकामवादीः किन्तु मां नावादीः । ततः स उक्तवान् पश्याहं तां कथां खपितरावपि नावदं तर्हि किं तुभ्यं तां कथयिष्यामि? ततस्तस्य जाया महीयससाहस्य श्रेष्ठदिनं यावत् तस्य साक्षात् तादृग् रुदितवती, ततः स तया व्यग्रः सन् सप्तमे दिवसे तस्यै कथयामास, ततः सा योषित् खलोकैभ्यः प्रहेलिकाया अर्थं कथयामास । अनन्तरं सप्तमे दिवसे सूर्योऽस्तमगते तन्नगरस्थमनुयास्तम् उचुः,

मधुतः किं भवेन्मिष्टं बलवान् को मृगेन्द्रतः ॥

ततः स तान् अवदत्,

नाभोऽस्यध्वं मम श्लोकं चेन्नाक्रक्ष्यत मे गवा ॥

- १८ अनन्तरं परमेश्वरस्यात्मनि तस्मिन् अधिष्ठिते सोऽस्त्रिलोकं गत्वा तत्र तान् त्रिंशत् जगान् हत्वा तेषां वस्त्राणि गृहीत्वा प्रहेलिकार्थं कथकेभ्यः पूर्वोक्तानि वस्त्राणि ददौ, किन्तु तस्य क्रोधस्य प्रवृत्तनात् तत्स्थानात् क्षपितुर्निवेशनं जगाम । अनन्तरं शिमशोनस्य यः सहचर आसीत् तस्मै तस्य जायादीयत ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ आयायाः समीपं गन्तुं शिशुशोभस्य निवेशः स्नेहस्यश्च शस्यस्य दाहः २ तस्य आया-
चक्षुरकोर्दाहः शिशुशोभेन वक्रलोकावननं ३ विह्वलोयलोकेस्य बहत्वं समर्पित-
मस्य १० सर्वस्य इत्या वक्रलोकाणां वधः १८ पिपासानिवारणार्थं तोयपानश्च ।

अनन्तरं शिशुशोभस्य कर्तव्यत्वात् शिशुशोभश्चागवत्समेकं गृहीत्वा सु-
भावां साक्षात् कर्तुं गत्वा जगदाद खजायायाः समीपं अन्तःपुरमश्नं
शास्त्रामि, किन्तु तस्याः पिता तमन्तरं गन्तुं नानुजज्ञौ । किञ्च तस्या
जनको जगदाद त्वं ताम् ऋतीयितवान् इति निश्चित्य मया सा तव सह-
चराय दत्ता, तस्याः अनिष्टभगिनी किं तस्याः सुन्दरो नहि? अहं
मिषेदयामि त्वं तस्या विनिमयेन तां गृह्णाण । ततः शिशुशोभोऽवदत्
अहमिदानीं पिप्लेष्टीयान् हिंसित्वापि तेभ्योऽधिकं निर्दोषो भविष्यामि ।
अनन्तरं शिशुशोभो गत्वा चीजि शतानि शृङ्गालान् धृत्वा बद्धत्वा ।
आनीय द्वौ द्वौ शृङ्गालौ योजयित्वैकैकाम् उष्कां तेषां पुच्छयुगेषु बन्धत्वा ।
अनन्तरं तासुष्कासु वज्रं दत्त्वा पिप्लेष्टीयानां शस्यक्षेत्रेषु तान् त्यक्त्वा ।
बद्धशस्यमुष्टीन् आच्छिन्नशस्यानि जितवृद्धोद्यानानि च दाहयामास ।

तदानीं पिप्लेष्टीया अपृच्छन् कर्मैतत् कोन कृतं? लोका अवदन् ।
तिस्राधीयस्य आमात्रा शिशुशोभेनेदं कृतं यतस्तस्य आयापृहता तस्य
सहचराय दत्ता, ततः पिप्लेष्टीया आगत्य तां स्त्रियं तस्याः पितरश्च
वज्रिणा दाहयामासुः । ततः शिशुशोभस्तान् अवदत्, यदि आभिरे-
तादृशं कर्म क्रियेत तर्हि युष्मभ्यं तत्फलमदत्त्वा नाहं क्षीयामि । ततः
परं स सर्वथा महाघातेनाहत्य तान् अवधीत्, अनन्तरम् ऐटमपर्व-
तस्य गङ्गरं गत्वा न्यवसत् ।

तदानीं पिप्लेष्टीया गत्वा विह्वदाप्रदेशे शिविरं स्थापयित्वा जिरहौ ।
यावद् व्याप्य तस्युः । ततो विह्वदाया लोका अपृच्छन् यूयम् अस्माकं
प्रतिजूलं कुत आगच्छत? ते कथयामासुः शिशुशोभोऽस्मान् प्रति यद-
करोत् तं प्रति तद्वत् कर्तुं तं बन्धुश्च वयं समागताः । तदानीं विह्वदाया-
स्त्रीणि सहस्राणि लोका ऐटमपर्वतस्य गङ्गरं गत्वा शिशुशोभाय कथ-
यामासुः, पिप्लेष्टीया अस्माकम् अधिपतय इति किं त्वं न जानासि?
त्वमस्मान् प्रति किं कृतवान्? स कथयामास ते मां प्रति यदकुर्वन्
अहमपि तान् प्रति तद्वदकरवं । ते तस्मै कथयामासुः, वयमिदानीं त्वां
बद्धा पिप्लेष्टीयानां करेषु समर्पयितुम् आगताः । शिशुशोभस्तान्

- १९ अथदन्तं यूयं मां न हनिष्यथेति मम समीपे शयनं कुरुत । ततस्तैऽव-
दन्, न, वयं केवलं त्वां दृढं बद्ध्वा तेषां कारेषु समर्पयिष्यामः किन्तु
निष्कार्त्तत्वां न हनिष्यामः । अनन्तरं ते नूतनरज्जुद्वयेन तं बद्ध्वा तस्मात्
प्रसन्नतात् तमादाय गताः ।
- २० अनन्तरं तस्मिन् निह्नीं प्राप्ते तस्य प्रतिकूर्जं पिसेष्टीया उपैः शब्दं
चक्षुः किन्तु परमेश्वरस्यात्मनि तस्मिन्नधिष्ठिते तस्य बाहुस्थिते रज्जु
बद्धिना दग्धशब्दा इव बभूवतुस्तस्य बन्धनानि च तस्य हस्तद्वयाग्निपेतुः ।
- २१ अनन्तरं स आर्द्रां गर्दभहनुमेकां दृष्ट्वा करं विस्तार्यादाय तद्द्वारा
२२ सहस्रं लोकान् अवधीत् । तदानीं शिमशोनः कथयामास,
एको राशिर्द्वितीयश्च हतौ हन्वा खरस्य हि ।
सहस्रं मम शत्रूणां हतं हन्वा खरस्य हि ।
- २३ अनन्तरं कथां समाप्य हस्ताद् हनूं निक्षिप्य तत्स्थानस्य नाम रामत-
लिह्री (हनूनिक्षेप इति) चकार ।
- २४ अनन्तरं सोऽतोव दृष्ट्वात्तो भूत्वा परमेश्वरस्य समीपे प्रार्थनां चकार
त्वं स्वदासं महेन्द्रारकर्मैदं कारितवान् इदानीं किमहं दृष्ट्वाया मरि-
२५ ध्यामि चाच्छिन्नत्वर्चां वशी भविष्यामि ? ततः परमेश्वरेण निह्नीस्थिते
कुण्डाकारे हिमे स्थिते तस्मात् तोयं निर्जगाम तदा स तोयं पीत्वा प्राज्ञान्
प्राप्य सचेतन्यो बभूव तस्मात् स तत्स्थानस्य नाम ऐनहक्षोरि (प्रार्थ-
२६ नस्य प्रखवणमिति) चकार, तत्स्थानम् अद्यापि निह्नीं विद्यते । पिसे-
ष्टीयानां काले शिमशोनो विंशतिवत्सरान् यावद् दृष्ट्वायेनवंशस्य
विचारयितासीत् ।

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ शिमशोनस्यासागमनं ४ दिलीलायां प्रेमाशक्तता तस्य गुणकथां ज्ञातुं दिलीलायाः
षष्ठ्या शिमशोनस्य न प्रकाशनं १५ गुणकथाप्रकाशनात् तस्य बलवानिः २१ तस्य
कारायां बन्धनं पिसेष्टीयैः सह तस्य मरणं ।

- १ तदानीं शिमशोनोऽसां गत्वा तत्र वेष्टामेकां वीक्ष्य तस्या गृहं प्रावि-
२ शत् । ततः शिमशोन एतत्स्थानम् आगच्छद् इति श्रुत्वा असातीयास्तद्
वेष्टयित्वा कृत्स्नां रजनीं तत्कृते नगरद्वारे गुप्ता अतिष्ठन्, यतः
प्रातःकाले दिने जाते तं वयं हनिष्याम इति ज्ञात्वा ते कृत्स्नां रजनीं
३ नुष्णीभूय तस्युः । अपरं शिमशोनो मध्यरात्रिं यावत् ज्ञयित्वा मध्यरा-

चादुत्थाय नगरद्वारस्य सार्गको कबाटौ स्तम्भद्वयश्च गृहीत्वा प्रतस्थे किञ्च
कथ्ये कृत्वा हि प्रोक्ताभिमखस्य पर्वतस्य शिखरे तानि निदधौ ।

अनन्तरं सेरेकोपन्यासाबासिनी दिगीलानामिका या स्त्री स तस्यां ५
ऐन्द्रा ससङ्गे । ततः पिनेलीयानाम् अधिपतयस्तस्या वीधितः समी- ५
पम् आगत्य तां बभाषिरे, त्वं तं परिवक्ष्यस्व केन तस्य महापराक्र-
माऽयं जायते केन वा वयं तं जित्वा क्लेशनार्थं बन्धुं शक्नुमस्तन्निश्चिन्तु
ततो वयं प्रत्येकत एकदशशतानि रूप्यमुद्रास्तुभ्यं दास्यामः । अनन्तरं ५
दिगीला शिमशोनाम् अवदत्, विनयेऽहं तत्रायं महापराक्रमः केन
जायते केन वा त्वं परेषा बद्धा क्लृप्तं शक्यसे तन्मां वद । ततः शिम- १०
शोनास्तस्य कथयामास सप्तभिर्नवीनरज्युक्तेर्वैचै यं दहं बध्ये तदा
दुर्बला भवन् अन्यलोकस्य सदृशो भविष्यामि । अनन्तरं पिनेली- ८
यानाम् अधिपतयः सप्तार्युक्कनवीनवेत्राण्यानीय तस्ये ददुस्ततः सा तस्मै
बबन्ध । तदानीं तस्या अन्तरागारे लोका गुप्ता आसन् अनन्तरं सा ५
तमवदत्, हे शिमशोना पिनेलीयाक्त्वामाक्राम्यन्ति ततो वक्षिष्युष्टशाम
रुपाणि यथा द्विधन्तं तथा तानि वेत्राणि तेन छिन्नानि, इत्थं तस्य वस्त्रस्य
तत्त्वमज्जातः । अनन्तरं दिगीला शिमशोनाय कथयामास, पश्य त्वं मां १०
परिवृष्ट्य मया गदितवान्, विनयेऽहं केन त्वं बन्धुं शक्यसे तन्मां
वद । ततः स तस्यै कथितवान् याभिः किञ्चन कर्म नाकारि तादृशीभिः १०
नूतनरज्जुभि यं दहं बध्ये तदाहं दुर्बला भवन् अन्यलोकस्य सदृशो
भविष्यामि । ततो दिगीला नूतनरज्जुरानीय ताभिस्तं बबन्ध तदा तम् ५
अन्तरागारे लोका आसन् सा तस्मै कथयामास हे शिमशोना पिने-
लीयाक्त्वाम् आक्राम्यन्ति ततः स निजकाष्ठतः सूत्राणीव प्राक्खिन्दे ।
अनन्तरं दिगीला शिमशोनाय कथयामास त्वम् इदानीमपि मां परि- १५
हस्य मया बाधमवादीः । केन त्वं बन्धुं शक्यसे तन्मां वद । स
कथयामास, यदि त्वं मम शिरसः सप्तकेशरज्जुः सूत्रैः सह वस्त्रवद्
वपसि तर्हि तत् शक्यं भविष्यति । ततः सा कीलेन ता बद्धा तस्मै १५
कथयामास हे शिमशोना पिनेलीयाक्त्वाम् आक्राम्यन्ति । ततः स निजतो
आगदित्वा सूत्रैः समं शृतं कीलप्रापजहार ।

अनन्तरं दिगीला तस्मै कथयामास, मां प्रति तव मनो नास्ति तर्हि १५
त्यज्यं प्रीये यथा इदं कथं वक्तुं शक्नोषि ? पश्य वारत्रयं त्वं मां परिवृष्ट्य
केन तव महापराक्रमो जायते तन्मन्मां नाकथयः । इत्थं सा प्रतिदिनं १६

- वाक्यैस्तमाज्ञायत्, ततः स आकुञ्चो भूत्वा जीवनेऽपि विरक्तो ऽभवत् ।
- १० ततः स स्वमनोवाक्यं व्यक्तीकृत्य तस्यै कथयामास, मम शिरः, कदापि क्षुरेण न स्पृष्टं यतोऽहं गभस्त्रितिमारभ्येश्वराय नासरोयोऽस्मि, यद्यहं शिरो मुखयामि तर्हि मम वक्त्रं मां त्यज्यत्यहश्च दुर्बलो भवन् अन्यलो-
- १५ कस्य सदृशो भविष्यामि । अनन्तरं तेन स्वमनोवाक्यं व्यक्तीकृतम् इति बुद्ध्या दिक्कीना द्रुतं प्रहित्य पिलेष्टीयानाम् अधिपतीन् आह्वय कथयामास, इदानीं यूयम् आगच्छत यतः स स्वमनसः सर्व्वं वाक्यं मङ्गलं कथितवान्, ततः पिलेष्टीयानाम् अधिपतयः स्वहस्तैर्मृदा आदाय तस्याः
- २० समीपम् आगच्छन् । अनन्तरं सा निजजानूपरि तं निद्राया जग्मे-कमाह्वय तस्य शिरसः सप्तकेशरज्जुः क्षौरयामास ततः परं सा यदा
- २५ तं क्षेपयितुम् आरभत तदा स वलहीन आसीत् । अर्थतः सा कथयामास हे शिमशेन पिलेष्टीयास्त्वाम् आक्राम्यन्ति ततः स निद्रातो जागरित्वा मनसि कथितवान् अन्यसमय इव वह्निर्गत्वाहम् आत्मानं मोचयिष्यामि, किन्तु स परमेश्वरेण व्यक्त इति स नाजानात् ।
- ३० अनन्तरं पिलेष्टीयास्तं धत्वा तस्य चक्षुषी वह्निष्कृत्य तम् असापुरी-मानीय पित्तलनिगडैर्बन्धन्, अनन्तरं स कारागारे श्रयान्यपिनट् ।
- ३५ तथापि तस्य शिरोमुखनानन्तरं तस्य शिरसः कोशाः पुनर्वर्द्धितुमारे-
- ४० भिरै । अपरं पिलेष्टीयानाम् अधिपाः स्वेषां सुरस्य दामोदरस्य समीपे महानैवेद्यं निवेदयितुम् आनन्दितुञ्च सर्व्वे मिश्रिता यतस्ते कथयामासुः,
- ४५ अस्माकं देवोऽस्माकं रिपुं शिमशेनम् अस्माकं करग्रतमकरोत् । अपरं तं वीक्ष्य प्रजाः स्वेषां देवं प्रशंसन्तः किञ्च कथयामासुरस्माकं देवोऽस्मद्देश-
- ५० नाशकं बह्लोकाघातिनश्चास्माकं रिपुं करोऽस्माकं समार्षयत् । अनन्तरं ते हृष्टचित्ताः सन्तः कथितवन्तः शिमशेन आह्वयताम् अस्माकं साक्षात् कौतुकं करोतु च ततो लोकाः कारागृहात् शिमशेनम् आह्वयानीय
- ५५ स्तम्भानां मध्ये तमस्थापयन् स च तेषां साक्षात् कौतुकं चकार । अनन्तरं शिमशेनः स्वहस्तधारिणं बालकमवादीत् मां त्यज यस्य स्तम्भद्वयस्यो-
- ६० परि गृहस्य भार आस्ते तद् द्वयमहं स्पृशामि, तत्र भारं दत्त्वा
- ६५ तिष्ठानि च । तदानीं स्त्रीभिः पुरुषैश्च तद्गृहं परिपूर्णमासीत् पिलेष्टी-यानां सर्व्वे अधिपतयोऽपि तत्रासन्, किञ्च स्त्रियः पुरुषाश्च सङ्घ
- ७० त्रयलोका गृहछेदेतिष्ठन् ते सर्व्वे शिमशेनस्य कौतुकमदर्शन् । ततः शिमशेनः परमेश्वरमुद्दिश्य प्रार्थनां कुर्वन् जगाद हे प्रभो परमेश्वर

विनयेन मां स्मर चे इच्छर विनयेऽहं केवलमेकवारमात्रं मां वनिनं कुरु,
 अथ च धर्तृवयोः परिशोधार्थं पिण्डेष्टीयेष्वः समुचितं ददानि । अपरं १८
 मन्थयितव्यं यथा इयं स्तम्भयोरपरि गृहस्य भार आसीत् शिमशोना
 नतः सन् तयोरेकं दक्षिणबाहुनान्यच्च वामबाहुना परिगृह्य स्वस्य भारं
 ददा । अनन्तरं पिण्डेष्टीयैः समं मत्तः प्राणाः विमुच्यन्तामिति वाक्य- १०
 मुक्ता शिमशोना निजसकलबलेन भारमदात्, ततस्तद्गृहम् अध्यक्षाणां
 तन्मन्थयितमर्ज्जनाकानांश्चापि प्रपात, ततो जीवन्काकौ तेन ये
 हतास्तेभ्योऽधिका लोका मरुकाकौ ऽह्वन्त । अनन्तरं तस्य आतरः ११
 पितृवंशीयाश्चागत् तमादाय सरियेष्टायोगेयार्मध्यस्थाने तत्पितुर्मानो-
 हम् अग्राणे तस्य अग्रानं चक्रुः, स विंशतिवत्सरान् इच्छायेत्वंशस्य
 विचारयितासीत् ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

१ मीमांस्येन रूपधेयं मूर्तिनिर्माणं ० मूर्तिभेदनाय याजकनिर्वाहश्च ।

इफ्रयिमप्रवर्त्तते मीमांस्यनामा लोका एक आसीत् । स स्वमातरं जगाद १
 चोरितं यत् शताधिकसहस्रशेकलपरिमितं रूपमधि त्वया प्राप उक्ता १
 मम कर्त्तुं आवितम्ब तद् रूपं मया गृहीतं मत्समीपे विद्यते, ततस्तस्य
 माता बभावे, ई मम पुत्र त्वं परमेश्वरस्याग्रिषं प्राप्नुहि । अनन्तरं स ०
 तत् शताधिकसहस्रशेकलरूपं स्वमात्रे पुनर्ददा तदा तस्य माता कथ-
 यामास, अहं निधिक्तामेकां मूर्तिं तक्षिताक्षैकां मूर्तिं निर्मापयितुं स्वपु-
 त्रस्य मङ्गलार्थं तद् रूपं परमेश्वरायोदकजं तदर्थंक्षेदानो तुभ्यं पुनर्ददा ।
 तथापि तेन स्वमात्रे तस्मिन् रूपे पुनर्दत्ते सा शतदशशेकलरूपं ४
 गृहीत्वा मिर्मात्रे ददा ततः स तेन निधिक्तामेकां तक्षिताक्षैकां मूर्तिं
 निर्मितवान् ते मूर्त्तिं मीमांस्यस्य गृहे तस्यातुः । तस्य मीमांस्यस्यैका ४
 देवालय आसीत्, अपरम् एकम् शपोदस्त्रम् एका पुत्तलिका च तेन
 निर्मिता तया स्त्रीयपुत्ताणामेकः पवित्रीकृतः स च तस्य याजको
 बभूव । तस्मिन् काले इच्छायेत्वंशे कोपि राजा नासीत् यो यत् ४
 लोभम् अभिन्यत स तदेवाकरोत् ।

तदानीं भिह्मदादेशस्त्वैतलेहमयिह्मदानगरीयो केवीथ एकस्तरुणस्तत्र ०
 प्रावसत् । स यत्र तत्र प्रवासं कर्त्तुं वैतलेहमयिह्मदानगराभिर्गत्य ८
 यात्रा कुर्वन् इफ्रयिमप्रवर्त्तते मीमांस्यस्य निवेशनम् आजगाम । ततो ८

- मीखायस्तं पप्रच्छ त्वं कस्माद् आगतोऽसि ? स प्रत्यवदत् लेवीयेऽहं
 १० वैतलेहमयिहदाया आगतोऽस्मि यत्र तत्र प्रवक्तुं पर्यटामि । ततो
 मीखायस्तं बभाषे त्वं मया सार्द्धं तिष्ठ मम पुरोहितः पिढरूपश्च भव
 मया संवत्सरे तुभ्यं दशशेकज्जतं वस्त्रयुग्मं तव भक्ष्यद्रव्याणि च
 ११ दायिष्यन्ते । ततः स लेवीयस्तस्य गृहं गत्वा तेन सार्द्धं वक्तुं मतिं चकार,
 १२ इत्थं स तद्वत्सस्य पुल्लैकैव बभूव । अगस्त्यं मीखायस्तं लेवीयं
 पवित्रं चकार, ततः स तद्वत्सस्य पुरोहितो भूत्वा मीखायस्य निवेशने
 १३ न्यवसत् । ततो मीखायः कथयामास परमेश्वरो मम मङ्गलं करिष्यती-
 त्वहम् इदानीम् अजानां, यतो लेवीयलोको मम पुरोहितोऽभवत् ।

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

- १ अधिकारम् अनुभूयानुं दानवंशस्य पञ्चजनप्रेषणं ० लुथिजानुंभनानस्य कथनं ११
 षट्प्रतानि लोकानां तदाक्रमितुं गमनं १४ पश्चिम्यो मीखायस्य विषयादिषोऽर्थे
 १९ मीखायस्य कथाम् अट्टोत्वा ते स्त्रियं गत्वा तस्य वस्त्रगतकरणं २० तत्र स्थाने
 विषयस्यापनं ।
- १ तस्मिन् काले इस्त्रायेलवंशे कोपि राजा नासीत् । तदानीं दानवंशः
 स्ववासार्यम् अधिकारधीयं देशमचेष्टत, यतस्तद्दिनं यावद् इस्त्रायेल-
 २ वंशानां मध्ये तेनाधिकर्तव्या भूमिर्न प्रापि । अतो दानववंशीयाः स्वेषां
 प्रदेशाद् अर्थात् सरियेष्टायोकेभ्यः स्ववंशस्य पञ्चवीरान् देशं पर्यटितुं
 बोक्षितुष्वेदं कथयित्वा प्रेषयामासुः, यूयं गत्वा देशं निरीक्षध्वं, ततस्त-
 ३ इष्टयिमपर्वते मीखायस्य गृहमागत्य तत्र यामिनीं यापयामासुः । ते
 यदा मीखायस्य परिजनैः सार्द्धम् आसन् तदा तं लेवीयतन्त्रम् उच्चा-
 ४ रणेन परिचित्राभ्यन्तरं गत्वा तं पप्रच्छुः, त्वाम् एतत्स्थानं क्व आनयत् ?
 ५ स्थानेऽत्र त्वं किं कर्म करोषि ? अपरं स्थानेऽत्र तव किं किमास्ते ? ततः
 स तेभ्यः कथयामास मीखायो मया सार्द्धम् अमुकरूपं व्यवहृत्य मङ्गलं
 ६ वृत्तिं दातुं प्रतिश्रुतवान् अतोऽहं तस्य पुरोहितोऽभवम् । ततस्ते ऽक-
 ७ थयन् वयं विनयामहे, अस्माकं गन्तव्ये पथि शुभं भविष्यति न वेति
 ८ त्वम् ईश्वरस्य समीपे पृच्छ । ततः पुरोहितस्नान् अवदत् यूयं कुशलेन
 गच्छत, युष्माकं गन्तव्यः पश्चाः परमेश्वरस्य गोपध आस्ते ।
 ९ अनन्तरं तैः पञ्चभिर्जनै र्याजां कृत्वा जयिष्ये कञ्चै तत्र निवासिनो
 लोकाः सिदोनीयलोकानां रोढनुसारेण निर्भया निश्चिन्ताः सन्तो

निष्कारणं निवसन्ति किञ्च तत्र देशे तान् दमयितुं कोपि शास्ता नास्ति
ते मोक्षनाद् दूरस्थाः किञ्च भिन्नलोकैः समं तेषां सम्बन्धो नास्ति
तेरिति दृष्टं । अनन्तरं सरियेष्टायोजनयोः स्वभावात् समीपं प्रत्यागत्य
तः का वासति एष्टे ते कथयामासुः, उचिष्ठत वयं तेषां विरुद्धम् उत्थाय
धाम यतः स देशोऽतीवोत्तम इति वयं दृष्टवन्तः, ययं कुतो निष्कर्माण
स्याभ्यः ? तं देशं गन्तुं प्रविश्याधिकर्त्तुञ्च नाकस्यं कुतः । युष्माभिस्तत्र
गमने कृते निश्चिन्तं निवसन्तो लोका जप्यन्ते, स देशश्च विस्तारितः,
तत्र पृथिवीजातस्य कस्यापि वस्तुनोऽभावो नास्ति युष्माकं करेषु तं
देशम् ईश्वरः समर्पयिष्यति ।

अनन्तरं सरियेष्टायोजनयोः दानववंशीयाः षट् शतानि लोका युद्धास्त्रैः ११
सुसज्जमाना यात्रां चक्रुः । ते गत्वा विद्धदादेशस्ये किरियतयिया १२
रीमे शिविरं स्थापयामासुस्तस्मात् कारणाद् अद्यापि तस्य स्थानस्य
महान्दान (दानस्य शिविरमिति) नामास्ते तत् किरियतयियारीमस्य
पश्चात् स्थितं ।

अपरं तस्माद् इपरिमपर्वतं गत्वा मीखायस्य निवेशने पाते १३
अयिषदेशं निरीक्षितुं गन्तारः पञ्च जनाः सजातीयान् अवदन्, अस्मिन् १४
निवेशनं यकम् यपोद्बन्धं पुत्तलिका निधिक्षा मूर्त्तिस्तद्विता मूर्त्तिः
विरान्ते तत् किं ययं जानीय ? अत इदानीं युष्माभिः किं कर्त्तव्यं तद्
शिविष्यतां । ततस्तुभ्यन्तरं गत्वा मीखायस्य निवेशनस्थं लेवीयतरुणस्य १
वासं प्रविश्य तस्य कुशलं पप्रक्षुः । अपरं युद्धास्त्रैः सुसज्जमानाः षट्
शतानि दानववंशीयलोका गोपुरप्रवेशस्थाने स्थिताः । अनन्तरं दे १२
निरीक्षितुं गन्तारः पञ्च जना उत्थायाभ्यन्तरं गत्वा तां तत्तितमूर्त्तिम्
यपोद्बन्धं पुत्तलिकां निधिक्षामूर्त्तिञ्च जगृहः किन्तु तदानीं पुरोहितो
युद्धास्त्रैः सुसज्जितानां षट् शतानां लोकानां सन्निधौ गोपुरप्रवेशस्थाने
समुत्तिष्ठमान आसीत् । इत्यवसर इमे मीखायस्य निवेशनं प्रविश्य १८
तां तत्तितमूर्त्तिम् यपोद्बन्धं पुत्तलिकां निधिक्षामूर्त्तिञ्चानिन्युः । तदा
पुरोहितस्तान् अवदत्, ययं किं कुतश्च ? ततस्ते प्रत्यवदन् त्वं निःशब्दो १८
नव निजवदने करं दत्त्वास्माभिः समम् आगच्छास्माकञ्च पितृस्व-
रूपः पुरोहितो भव । एकस्य परिजनस्य तव पुरोहितत्वम् इच्छायात्
एकस्य वंशस्य तव पुरोहितत्वञ्चैतयोर्मध्ये किं भद्रं ? ततः स पुरोहितो २०
मनेर्हर्षं गत्वा यपोद्बन्धपुत्तलिकातत्तितमूर्त्तिरादाय तेषां लोकानां मध्ये

- ११ जगाम । ततः परं ते प्रवृत्ता यावत् चकिरे किञ्च बालकान् पशून् भारीन् स्त्रियाम् अयसरान् चक्रुः ।
- १२ तेषु मीखायस्य निवेशनात् क्रियदूरं गतेषु मीखायस्य निवेशन-समीपस्थगृहनिवासिनां लोका मिलित्वा दानवंशीयानां पश्चाद् दधावुः ।
- १३ अपरं ते दानवंशीयान् प्रति प्रोचैः खरे कृते ते वदनानि परावर्त्य मीखायसवदन् तव किं जातं ? त्वं लोकनिवहम् आदाय कुत आग-
१४च्छसि ? ततः स जगाद् यूयं मन्निर्मितदेवगणं पुरोहितश्चापहृत्वा गच्छथ मम श्रेष्ठं किमास्ते ? अतस्तव किं जातमिति मां कुतः पृच्छ ?
- १५ दानवंशीयास्तं जगदुः, अस्मान् त्वया शब्दे मां आच्यतां, आविते क्रोधिलोका युष्मान् आक्रमिष्यन्ति तेन तव प्राणास्तव परिजनानाञ्च
१६ प्राणा विनश्यन्ति । अनन्तरं दानवंशीयाः स्वमार्गेण जग्मुः किञ्च मीखा-
यस्तान् खस्माद् अधिकबलवतो विज्ञाय पराहेत्य स्वनिवेशनं जगाम ।
- १७ अनन्तरं दानवंशीया मीखायस्य निर्मितवस्तु पुरोहितश्चादाय निश्चिन्तं निष्कण्टकं वसतां लोकानां प्रातिकूल्येण लयिशं गत्वा खड्गैस्तान् अवधिषुः
१८ नगरञ्च वज्रिना दाहयामासुः । तस्य रक्षिता कोपि नासीद् यतस्तत् सौदानाद् दूरमासीद् अन्यलोकैश्च समं तत्रत्यानां सम्बन्धो नासीत् किञ्च
तद् वैतरिहोवस्य समीपस्थोपत्यकायाम् आसीत्, अनन्तरं ते तत्र-
१९ गरं पुनर्निर्माय तन्मध्ये न्युषुः । खेषां पूर्वपुरुषस्य इच्छायेक्षुप्तस्य दानस्य नामानुसारेण तन्नगरस्य नाम दानमिति चक्रुः किन्तु पूर्वं तस्य नगरस्य नाम लयिशम् आसीत् ।
- २० अनन्तरं सा तत्तितमूर्तिं दानवंशीयैः स्वार्थं स्थापिता तथा तद्देशस्य लोकानां बन्दीभवनपर्यन्तं भिनशेः पौत्रो गर्भोमस्य पुत्रो योनाद्यन-
२१ स्तस्य वंशश्च दानवंशस्य पुरोहिता बभूवुः । अनन्तरम् ईश्वरस्यावासे यावत् श्रीलावतिकृत् तावत् मीखायेन निर्मिता तत्तितमूर्तिस्तैः संस्थाप्य सेविता ।

१६ जनविंशोऽध्यायः ।

१ उपपत्तीं प्रदीयुं लोकोयस्य वैतलेहमनगरे गमनकथनं १६ प्रत्यागमनकाले भिविया-
नगरं तथाः कस्यचिद् दृढलोकस्य गृहे स्थाप्यभवनं १९ भिवियाया लोकेषु उप-
पत्त्या मरणं यावद् बलात् करणं २६ उपपत्त्याः ब्रह्म द्वादशखण्डास्त्य तेनैवा-
येला द्वादशवंशान् प्रति प्रयत्नं ।

१ तस्मिन् काले इच्छायेक्षवंशस्य मध्ये राजा नासीत्, अपरम् इक्षुयिम-

पर्वतस्य पार्श्वे प्रवासो कश्चिद्विद्यो वैतलेहमयिहृदात् उपपत्नीमेकां
 जग्राह । किन्तु सोपपत्नी तस्य विरुद्धं वेश्याचारं कृत्वा तं विहाय ९
 वैतलेहमयिहृदायां स्वपितुर्निवेशनं गत्वा तत्र चतुरो मासान् तस्थौ ।
 अनन्तरं तस्या उपपत्तिः स्वदासं द्वौ गर्दभौ च समादाय प्रोतिपृच्छकं १
 तां सम्भाषितुं पुनरानेतुञ्च तस्याः पश्चात् जगाम ततः सा तं स्वता-
 तस्य निवेशनम् आनिनाय तस्या युवत्याः पिता च तं दृष्ट्वा तस्यागमनाद्
 आनन्दः । तदानो स श्वशुरेणार्थात् तस्या युवत्याः पित्रावलम्बित- ४
 स्तन सह दिनत्रयम् उषितवान्, अपरं ते भोजनयाने कृत्वा तत्र
 स्थाने रात्रिं यापयन्मासः । अपरं चतुर्थदिवसे तेषु प्रस्थातुम् अतिप्रलूषे ५
 समुत्थितेषु योषितः पिता जामातरं जगाद त्वं किञ्चिद् अन्नं भुक्तान्तः-
 करणं सुस्थिरं कुरु पश्चात् स्वमार्गेण गच्छ । ततस्तानुपविश्य मिलित्वा ६
 भोजनयाने चक्रतुः, अनन्तरं तस्या योषितः पिता तं जगाद निवेदया-
 म्यहं त्वं रात्रिं यापयित्वा स्वमनस्तुयं कर्तुम् अर्हसि । किन्तु तस्मिन् ७
 गन्तुमुत्थिते तस्य श्वशुरस्तं वयं चकार तेन स विलम्ब्य तां यामिनीमपि
 यापयामास । अनन्तरं पञ्चमे दिने तस्मिन् गन्तुं प्रलूष उत्थिते योषितः ८
 पिता योषितवान् निवेदयामि निजान्तःकरणं सुस्थिरं कुरु तेन ते
 दलीयप्रहरं यावद् विलम्बिरे तौ द्वौ गर्दभौ च भोजनं चक्रतुः । अन- ९
 त्तरं तस्मिन् पश्य तस्यापपत्न्यां दासे च गन्तुम् उत्थितेषु तस्य श्वशुरो-
 ऽर्थतस्तस्या युवत्याः पिता तं बभाषे, पश्याधुना दिवावसानं जातं वि-
 मयेऽहं यूयमत्र रजनीं यापयत, पश्य दिवाशेषोऽभूत्, अतस्त्वमत्र रात्रिं
 यापय स्वान्तःकरणं हृष्टं कुरु च, श्वो मार्गेण यातुं प्रलूष उत्थाय स्वः १०
 यास्यसि । किन्तु स लोकस्तां यामिनीं विलम्बितुम् अनिच्छन् उत्थाय
 यात्रां कृत्वा यिवृष्यार्थतो यिरुषालमस्य सम्मुखमाश्रित्य तेन समं
 मञ्जमानौ द्वौ गर्दभौ तस्य उपपत्नी चासीत् । यिवृषस्य सम्मुखं तेषूप- ११
 स्थितेषु दिवावसानं बभूव, तेन तस्य दासः स्वप्रभुमवदत् निवेदयामि
 आगच्छ, वयं दिवर्षीयानाम् एतन्नगरं प्रविश्य यामिनीं यापयाम ।
 अनन्तरं तस्य प्रभुमवदत्, इच्छायेस्त्वं श्रादन्यजातीयानां नगरमिदं वयं १२
 न प्रवेष्टामः, वयम् अयं गत्वा गिवियां यामः । अनन्तरं स स्वदासम् १३
 अवदत्, आगच्छ वयं निकटवर्त्ति किञ्चन स्थानं गत्वा गिवियायां
 बारामायां रात्रिं यापयाम । अनन्तरं तेषु गत्वा स्वपथेन जग्मुः १४
 अनन्तरं विन्यामीनदेशस्थगिवियायाः समीपं तेषुपस्थितेषु सूर्योऽस्तं

- १५ गतः । तदा ते तत्र यामिनीं यापयितुं गिवियां प्रविश्य नगरस्य सुनिवेशं उपविविशु र्यतः सुनिवेशने यामिनीं यापनार्थं कोपि तेषामातिथ्यं न चकार ।
- १६ अनन्तरं सस्थासमये वृद्ध यज्ञः क्षेत्रस्य कर्मण्य आगच्छत् स इन्द्र-यिमपर्वतीयो लोकः क्लिप्तु गिवियार्यां प्रावसत् किञ्च तन्नगरीयलोका
- १७ विन्यामीनवंशीया आसन् । अनन्तरं स ऊर्ध्वदृष्टिं कृत्वा नगरस्य सन्निवेशे तं पथिकं दृष्ट्वा ततो वृद्धः पृष्टवान् त्वं कुत्र यास्यसि कुतो
- १८ वागतोऽसि ? सोऽवदद् वयं वैतलेहमयिहृदात् इन्द्रयिमपर्वतस्य पार्श्वं गच्छामः, अहं तत्स्थानस्य मानुषो वैतलेहमयिहृदाम् अगच्छम् इदानीं परमेश्वरस्यावासं गच्छामि कोपि स्वगृहे स्थानं दातुं ममातिथ्यं न
- १९ करोति । अस्माभिः सह स्त्रीयगर्दभयो र्भक्ष्यलणानि धान्य नि चासते, अपरं भवतो दासस्य समीपे मम कृते भवतो दास्या मत्परिचारकस्य च
- २० कृते पूषा द्राक्षात्तरसाश्च सन्ति कस्यापि द्रव्यस्याभावो नास्ति । ततः स वृद्धो बभाषे स्वागतोऽसि तव यत्र यत्र प्रयोजनं तदहं दास्यामि त्वमत्र
- २१ सन्निवेशे रात्रिं मा यापय । अनन्तरं स वृद्धस्तं सुनिवेशनम् आनीय तस्य गर्दभाभ्यां लणानि ददौ ते च पादान् प्रक्षाल्य भोजनपानं चक्रुः ।
- २२ अनन्तरं तेषु वृष्टचित्तेषु सत्सु तन्नगरीया क्षम्पटलोकास्तन्निवेशनं तेष्टयित्वा दारम् आहूय निवेशनस्याधिपतिं तं वृद्धं जगदुः, तव निवेशनं यः पुरुष आगमत् तं वहिरानय वयं तमुपगमिष्यामः ।
- २३ ततो निवेशनाधिपतिः स नरो वह्निर्भूय तेषां समीपं गत्वा जगाद हे मम भ्रातरौ नहि नहि विनयेहम् एतादृशं दुष्टाचरणं मा कुरुत स पुरुषो मम निवेशनेऽतिथिरभूत् तस्मात् तं प्रति नैतादृशं त्रपायाः कर्म्म कुरुत ।
- २४ पश्यत समानूष्ठां कन्यां तस्यापपत्नीञ्च वहिरानयामि यूयं ते उपगच्छत ते प्रति युष्माकं यथा वाञ्छा जायते तथैवाचरत किन्त्वेतं पुरुषं
- २५ प्रतादृशीं दुष्टक्रियां मा कुरुत । तथापि तैस्तस्य वाक्ये न गृह्यते स पुरुषः स्त्रियान् उपपत्नीं धृत्वा तेषां समीपं वहिरानयत् ततस्तं तामुप-जग्मः प्रभातपर्यन्तं सकलां रात्रिं तां प्रत्यत्वाचारं कृत्वा प्रभाते सति
- २६ तां परित्यज्य जग्मः । अपरं सा स्त्री सूर्योदयात् पूर्वमागत्य पत्युराति-थ्यकारिणो वृद्धस्य निवेशनद्वारसन्निधौ पतित्वा सूर्योदयपर्यन्तं तत्रैव
- २७ तस्थौ । अनन्तरं प्रातःकाले तस्याः पतिरुत्थाय यदा गृहद्वारं मोचयित्वा मार्गण्य गमनार्थं वहिरागमत् तदा गृहस्य द्वारसमीपे तस्यापपत्नी

पतिना शिला च तस्याः कराभ्याम् अर्पितेति ददर्श । तदानीं स कथ- २८
यामास, उचिष्ठ वयं यात्रां करवाम किन्तु सा न प्रत्यवदत्, अनेन्तरं
स पुरुषो गर्दभोपरि तां निधाय स्वस्थानं जगाम ।

अनन्तरं स खनिवेशनम् आगत्वास्त्रं गृहीत्वा ताम् उपपत्नीं धृत्वा २९
सास्थिकां द्वादशखण्डीकृत्येखायेलः सर्व्वप्रदेशं प्रेषयामास । ततस्तद्दृष्ट्वा ३०
सर्व्वेऽकथयन् इखायेल्वंशस्य मिसर्देशाद् वहिर्गमनदिनमारभ्याद्य
यावद् एतादृशं कर्मस्वायेल्वंशमध्ये कदापि नाक्रियत नादृश्यत च,
विवयेऽस्मिन् विविच्य मन्त्रयित्वा किं कर्त्तव्यं तद्वदत् ।

२० विंशतितमोऽध्यायः ।

१ सभायाः कथनं ८ सभानिरूपणं १९ इखायेल्वंशेन समं विन्ध्यामीनवंशस्य युद्धं कर्त्तुं
सज्जमानत्वं १० प्रथमयुद्धे इखायेल्वंशानां द्वाविंशति सहस्रलोकानां जतत्वं २२
द्वितीययुद्धे तेषाम् अष्टादशसहस्रलोकानां जतत्वं २३ तृतीययुद्धे विन्ध्यामीनवंशस्य
सर्व्वथा पराजितत्वं :

अनन्तरं गिलियददेशस्थलोकैः समं दानमारभ्य वैशवां यावद् १
इखायेलः सर्व्वे वंशा एकमानुषइव मिर्याम् आगत्य परमेश्वरस्य
साक्षात् समाजे मिलिताः । ततः सर्व्वलोकानाम् अर्धत इखायेलः २
सर्व्ववंशानाम् अधिपतयस्त्वत्वारि लक्षाण्यस्त्रधारिणः यदातयस्त्रैश्चरस्य
लोकानां समाजम् उपस्थितवन्तः । तदानीम् इखायेल्वंशा मिर्यां गता ५
इति वार्त्तां विन्ध्यामीनवंशः श्रुत्वा, अनन्तरम् इखायेल्वंशया अ
दन् एषा दृष्टता केन प्रकारेण जाता तत् कथ्यतां । ततस्तस्या हताया ४
योषित उपपति लेवीयपुरुषः कथयामास, अहं मदुपपत्नी च यामिनीं
यापयितुं विन्ध्यामीनदेशस्थां गिवियामगच्छावः । ततो गिवियाया ५
गृहस्था मम प्रतिकूलम् उत्थाय यामिन्यां गृहस्य चतुर्दिशं वेष्टयामासुः,
ते मां हन्तुम् उद्यता मदुपपत्नीसु प्रति बलात् कुकर्म कृतवन्तस्ततः सा
ममार । अनन्तरम् अहम् उपपत्नीं धृत्वा खगदखण्डीकृत्येखायेल्वंशेना- ६
धिष्ठितं सर्व्वदेशं ग्रहितवान् यतन्त इखायेलीयेषु तादृशं त्रपाकरं
कर्मकृतं धृक् : पश्यत इयं सर्व्वे इखायेल्वंशाः समागता अत एतस्मिन् ७
विषये रुमन्त्र्य कर्त्तव्यत्वं निश्चिनुत ।

ततः सर्व्वे लोका एकजनइवोत्थाय जगदुः, वयं केपि स्वस्वासस्थानं ८
न गमिष्यामः स्वस्वपरिवारं पुन न यास्यामः किन्त्वधुना गिवियायाः ९

१०. प्रतिकूलं गुटिकापातेन कर्मदं करिष्यामः । लोकानां ह्यते भक्ष्य-
द्रव्याण्यनेतुम् इच्छायेनः शतलोकानां मध्याद् दशनराः सहस्राणां
मध्यात् शतं नरा दशसहस्राणां मध्यात् सहस्रं नरा अस्माभिर्निर्णी-
यन्तां, तेषु पुनरागतेषु विन्यामीनदेशस्य गिवियामाकस्येच्छायेलीयेषु कृतस्य
११. तत्रत्यानां सकलकुक्कर्मणः शूलं दीयतां । अतः सर्वे इच्छायेल्वंशा एक-
मनुष्य इव संयुज्य तस्य नगरस्य प्रतिकूलं मिलिताः ।
१२. अनन्तरम् इच्छायेल्वंशा विन्यामीनवंशस्य सर्वत्र दृष्टान् प्रष्टव्य
१३. जगदुः, युष्माकं मध्ये किमिदं कुक्कर्म कृतं? यूयं गिवियानिवासिनस्तान्
लस्यतल्लोकान् समर्पयत वयं तान् हनिष्याम इच्छायेलः कलङ्कं दूरी-
करिष्यामस्व, किन्तु विन्यामीनवंशः स्वभातृणाम् इच्छायेल्वंशानां कथां
१४. ग्रहीतुं न समीयेष । अनन्तरं विन्यामीनवंशीया इच्छायेल्वंशैः समं
१५. योद्धुं स्वनगरेभ्यो वह्निर्भूय गिवियायां मिलिताः । तदानीं विन्यामीन
वंशस्य नगरं च आगता अस्त्रधारिणो लोका गगनया षड्विंशति
सहस्राख्यासन् तदन्या गिवियानिवासिनः सङ्ख्या सप्त शतान्यभिरु-
१६. चितलोका आसन् । तेषां सर्वल्लोकानां मध्ये वामहस्तेन योधिनः सप्त
शतान्यभिरुचितलोका आसन् ते सर्वेऽग्रमक्षीपकगुणेन प्रस्तरचालनैः केशं
भेदितुं समर्थाः ।
१७. विन्यामीनवंशाद् अन्येच्छायेल्वंशानाम् अस्त्रधारिणो गगनया लक्षं
१८. लोका आसन्, ते सर्वे योद्धार आसन् । अनन्तरम् इच्छायेल्वंशा
उत्थाय वैशेलं गत्वेश्वरस्य समीपे जिज्ञासास्त्रकिरे विन्यामीनवंशेन समं
योद्धुम् अस्माकं कः प्रथमं यास्यति? ततः परमेश्वरः कथयामास
१९. प्रथमं यिद्धदावशो यास्यति । अनन्तरम् इच्छायेल्वंशः प्रातरुत्थाय
२०. गिवियायाः सम्मुखे शिविरं स्थापयास्त्रकिरे । इच्छायेल्लोकै विन्यामान-
वंशेन समं योद्धुं वह्निर्भूय गमने कृते गिवियायाश्च युद्धार्थं सैन्यानां
२१. श्रेण्यां रचितायां विन्यामीनवंशा गिवियातो वह्निरागत्य तद्विषय
इच्छायेल्वंशानां द्वाविंशतिसहस्राणि लोकान् संहृत्य भूमा पातयामास ।
२२. अनन्तरम् इच्छायेल्वंशीयाः स्वान् आश्रम्य प्रथमदिवसे यत्र स्थाने
२३. सैन्यानां श्रेणीं रचितवन्तः पुनर्वाहं तत्रैव स्थाने व्यूहं चक्रुः । अपरम्
इच्छायेल्वंशा उत्थाय गत्वा सन्ध्याकालं यावत् परमेश्वरस्य साक्षात्
चक्रन्दुः परमेश्वरम् इदं वाक्यं पप्रच्छुस्व वयं स्वभावा विन्यामीन-
वंशेन समं योद्धुं पुनर्वाहं किं यास्यामः? ततः परमेश्वरः कथयामास,

तस्य प्रतिकूलं यात । अनन्तरम् इक्ष्वायेलवंशेषु द्वितीयदिवसे विन्यामीन- १४
वंशस्य प्रतिकूलम् उपस्थितेषु विन्यामीनवंशा द्वितीयदिवसे पुनर्वारं १५
तेषां प्रतिकूलं गिवियाता निर्गलेखायेलवंशानां खड्गधारकान् अष्टादश-
सहस्रलाकान् संहृत्य भूमौ पातयामास ।

अनन्तरम् इक्ष्वायेलः सर्वे वंशाः सर्वे लोकाश्च वैथिलं गत्वा तत्र सन्ध्यां १६
यावत् परमेश्वरस्य सम्मुख उपविष्टाः क्रन्दनेनोपवर्त्तन् च तं दिवसं
यापयित्वा परमेश्वरस्य साक्षाद् होमार्थकान् मङ्गलार्थकांश्च बलीन्
उत्सृजतुः । तस्मिन् काले तत्र स्थाने परमेश्वरस्य नियममङ्घ्रासीत् १७
हस्तिराजस्य पौत्र इलियामरस्य पुत्रः पीनिष्ठस्य तदा तत्सम्मुखे तस्य
परिचर्याम् अकरोत् । अपरम् इक्ष्वायेलवंशास्तेन परमेश्वरम् इति १८
वाप्यपचक्रुः, वयं स्वभावा विन्यामीनवंशेन समं याद्वं किं पुनर्वारं
यास्यामः ? किं निवर्त्तय्यामहे ? ततः परमेश्वरः कथयामास, गच्छत
श्च मया मृगाकं करोतु ते समर्पयिष्यन्ते । अनन्तरम् इक्ष्वायेलवंशा १९
गिवियायाखर्दित्वा लोकान् लुक्कायितान् स्थापयामासुः । अपरं तृतीयः २०
दिवस इक्ष्वायेलवंशा विन्यामीनवंशस्य प्रतिकूलं गत्वा पूर्वोक्तानु-
सारेण गिवियाया विरुद्धं सैन्यश्रेणीं रचयामुक्तुः । अपरं विन्यामीन- २१
वंशाणां लोकानां विरुद्धं वहिराजस्य नगराद् दूरं प्रावर्त्तन् राजमार्ग-
दोषादेता नियतं गन्तारि मार्गे प्रान्तरस्यगिवियां गन्तरि मार्गे च
पूर्ववत् लोकान् आधुन्यनास्यश्चेत्यस्य इक्ष्वायेलवंशानां प्रायेण त्रिंशत्
अनन् अपुः । यत इमुस्माकं सम्मुखं पूर्ववत् पराजयितुं इति विना २२
मीनवंशीया नृपुंथरे किन्विस्वायेलवंशा अवदन् वयं मलावा २३,
इमं राजमार्गं यावत् अस्माभिर्नगराद् वहिराक्रियन्तां । अनन्तरम् २४
इक्ष्वायेलवंशीयाः सर्वे लोकाः स्वस्वस्थानाद् उत्थाय पाल्तामरे स्वधा-
सेन्यानि रथयाचक्रुरिस्वायेलवंशस्य लुक्कायिता लोकाश्च स्वस्वस्थानाद-
र्थां गिवियायाः प्रान्तरात् निरगच्छन् । इक्ष्वायेलः सर्ववंशानां दशः २५
सहस्राण्यभिहृषितास्ते लोका गिवियानगरस्य प्रतिकूलं वहिराजमु-
ल्लतो धारतरः संयामो जातः, किन्तु वयं विपदं गन्तुम् उद्यता इति
विन्यामीनवंशीया नाजानन् । अनन्तरं परमेश्वर इक्ष्वायेलवंशानां २६
सम्मुखं विन्यामीनवंशं पराजिगाय, तस्मिन् दिवसे विन्यामीनवंशस्य
प्रान्तराधिकदशदिग्गजिह्वस्वाण्यसुप्रसिद्धा लोका इक्ष्वायेलवंशीयैर्जघ्निर ।
ततो वयं पराजिता इति विन्यामीनवंशा ददर्श, यतो गिवियायाः २७

- समीपे स्थापितेषु लुक्तायितलोकेषु विश्वसोखायेनवंशीयै र्यदा विन्या-
 १० मीनवंशस्य समीपाद् अयायात्, तदा लुक्तायितलोका धावन्तो गिविया-
 नगरम् आक्रम्यस्त्रधारेण नगरस्थान् सकललोकान् आह्वन्तुं प्रावर्तन्त ।
 १८ लुक्तायितलोकैर्नगराद् ऊर्द्धगामिधूममेघश्चिह्नार्थम् इखायेनवंशीयान्
 १८ दर्शयिष्यत इति मन्त्रेणा तैरकारि । अनन्तरं संयाम इखायेनवंशेष्वपया-
 तवत्सु विन्यामीनवंशः प्रायस्तेषां त्रिंशत् जनान् आहृत्य मारयांमास
 प्रथममुडवद् एतद्वा एमपीमे सम्मुखेऽस्माकं पराजीयन्त इति वदुधे
 २० च । इत्यनन्तरं स्तम्भाकृति धूममेघो नगरात् समुदतिष्ठत् विन्यामीन-
 लोकाश्च तेषां पश्चात् निरीक्ष्य कृत्स्नं नगरम् अधिपत्वं प्राप्य अन्यम्
 २१ उद्गीयत इति ददृशुः । अपरम् इखायेनलोकेषु पुनः परावृत्तेषु वयं
 २१ विपद्गुप्ता इति वीक्ष्य विन्यामीनवंश उद्विजे । अनन्तरं त इखायेन-
 वंशानां सम्मुखे प्रान्तरस्य मार्गदिशं परावृत्तिरे ततस्तस्मिन् स्थानेऽपि
 २१ संयाम उपस्थिते नगरेभ्य आगता लोकास्तन्मध्ये हताः । विन्यामीन-
 वंशश्चतुर्दिक्षु ते वैष्टितो विद्रावितो ऽनायासं गिवियायाः सम्मुखे
 २४ सृष्ट्यादयदिशि निपातितश्च । इत्थं विन्यामीनवंशस्याष्टादशसहस्राणि
 २४ योद्धविरा अहन्यन्त । अनन्तरम् अवशिष्टेषु प्रान्तरस्य दिशं परावृत्त्य
 रिम्भोगपर्वतं पलायमानेषु तेषामपि पञ्च सहस्राणि लोका राजमार्गेषु
 हताः शत्रवश्च गिदिशेभ्यं यावत् तेषां पश्चाद् गत्वा तेषां द्वे सहस्रे
 २४ लोकान् जघ्नुः । ततस्तस्मिन्नेव दिने विन्यामीनवंशस्यास्त्रधारिणः पञ्च-
 २५ विंगतिसहस्राणि लोका निपेतुः, ते सर्वे एव वीरा आसन् । अपरं घट्ट-
 शतानि लोकाः परावृत्त्य प्रान्तरस्थितं रिम्भोगपर्वतम् आश्रित्य तस्मिन्
 २८ रिम्भोगपर्वते चतुरो मासान् ऊयुः । किन्निखायेनवंशा विन्यामीनदे-
 शम् आक्रम्य नगरानिवासिनां लोकान् तेषां पश्चादिसम्पत्तोश्च खड्गधारे-
 राजपुत्रेणाश्च यति नगराण्यासन् तानि सर्वानि वज्रिना दाहयामासुः ।

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

- १ विन्यामीनवंशमभि लोकानां विलपनं ८ यावेशगिजियदीयलोकानां विनाशनात्
 चतुःशतकन्यानाम् १९ शोलैः खत्यन्तोः कन्या धर्मे विन्यामीनवंशाय मन्त्रणादानं ।
 १ वयं केपि विवाहार्थं विन्यामीनवंशाय स्वकन्यां न दास्याम इति
 १ प्रपद्ये मिरप्याम् इखायेनवंशरकारि । अनन्तरं लोका ईश्वरस्यावा-
 समागत्य सन्ध्यां यावत् तस्मिन् स्थाने ईश्वरस्य सम्मुखे तिष्ठन्त उर्ध्ववि-

लपन्ते जगदुः, हे ईश्वर्येलः प्रभो परमेश्वर अद्येस्वायेल्वंशानाम् एको १
 लुप्त ईश्वर्येलमध्ये कुत ईदृशं घटितं? परदिवसे लोकाः प्रत्यूष उत्थाय ४
 तत्र स्थाने यज्ञवेदिं निर्माय होमार्थकान् मङ्गलार्थकांश्च बलीन् ५
 उत्सृजुः । अपरम् ईश्वर्येलवंशा अवदन् ईश्वरस्य समीपं समाजं ५
 नागमद् ईश्वर्येलः सर्व्ववंशानां मध्य एतादृशः क आस्ते? यतो मिरुष्यां ५
 परमेश्वरस्य समीपं यो नागमिष्यति स घानिष्यत इति महाश्रपथेन ५
 स तैरभिप्रेतः । अनन्तरम् ईश्वर्येलवंशाः स्वभातु विन्यामीनवंशस्य वृत्ते ६
 अनृतप्य जगदुः, अद्येस्वायेल्वंशाद् एको वंशः वृत्तः । इदानीं तस्या- ७
 वशिष्टलोकानां विवाहार्थम् अस्माभिः किं कर्त्तव्यं? वयं तभ्यो विवाहार्थं ७
 स्वकन्यां न दास्याम इति कथयित्वा वयं परमेश्वरस्य नाम गृह्णन्तः ७
 श्रपथम् अकुर्म ।

अपरं तैरुक्तं मिरुष्यां परमेश्वरस्य समीपं नागमद् ईश्वर्येलवंशानां ८
 मध्य एतादृशः को वंश आस्ते? अपरं पश्यत यावेशगिलियदस्य लोक ८
 एकोपि शिविरस्थां समन्यां नागमत् । यतो निखिललोकेषु गणितेषु ८
 यावेशगिलियदनिवासिनाम् एको जनस्तस्मिन् स्थाने नासीत् । ततः १०
 समाजः श्रेष्ठबलीनां मध्याद् द्वादश सहस्राणि लोकान् तत्स्थाने प्रेषण- ८
 काल इत्याज्ञापयत्, यूयं गत्वा यावेशगिलियदनिवासिनस्तेषाम् आवा- ८
 लवनिताश्चास्मैराहत । अपरं कर्म्मतत् कुरुत, सकलपुरुषान् पुरुषाभि- ११
 गता योषितश्च निःशेषं मारयत । अनन्तरं ते यावेशगिलियदनिवा ११
 सिनां मध्ये पुरुषे नाभिगतास्तुःशतानि अनूज्युवतीः प्राप्य ८ स्त्रो ८
 किनाददेशस्थं शिविरं ता आनयन् । अनन्तरं सर्व्वसमाजीया रिम्मेण- १२
 पर्व्वतस्थितेन विन्यामीनवंशेन समं दृतेरालप्य सन्धेः कथां जगदुः । ८
 तदानीं विन्यामीनवंशः पुनराजगाम ततस्ते यावेशगिलियदस्था याः १४
 कन्या अजीवयन् ता भार्य्यार्थं तभ्योऽददन् तथापि तेषां न्यूनत्वं बभूव । ८
 अनन्तरं परमेश्वर ईश्वर्येलवंशानां मध्ये एकं वंशं लुप्तवान् इति १५
 कारणात् लोका विन्यामीनवंशमध्यन्तप्यन्त ।

अनन्तरं समाजस्य प्राचीना अवदन् विन्यामीनवंशस्य स्त्रियो वृत्ता १६
 अतः प्रेषाणां विवाहाय किम् अस्माभिः कर्त्तव्यं? ईश्वर्येलवंशानाम् १७
 एको वंशो यत्र लुपेत तदर्थं विन्यामीनवंशस्य श्रेष्ठलोकेभ्योऽधिकारो ८
 दातव्यः । किन्तु तभ्यः स्वकन्या दातुम् अस्माभिर्न शक्यं, यतो यो विन्या- १८
 मीनवंशस्य कन्या दास्यति स श्रपयन्त इतीश्वर्येलवंशः श्रप्तवान् ।

- १८ अपरं ते ऽबदन् श्रीलौ वैद्येकस्योत्तरदिशि वैद्येजात् शिखिमगामिने
मार्गस्य पूर्वदिशि निवोगाया दक्षिणदिशि च परमेश्वराय वार्षिको
१० मन्त्रो भवति । ततस्ते विन्यामीनवंशम् आदिशन् यूयं गत्वा ब्राह्मणेभ्यु
११ गुप्ता वीक्षन् श्रीलोः कन्या नृत्त्यन्त्यो वहिरागच्छन्तीति दृष्ट्वा यूयं ब्राह्म-
णेभ्यो वहिर्भूय श्रीलोः कन्यानां मध्यात् खलजायां दृष्ट्वा विन्यामीन-
१२ देशं नयत । अनन्तरं तासां पितरो भ्रातरौ वावेदयितुं यद्यस्माकं
समीपभागच्छन्ति तर्हि वयं तान् वदिष्यामः, यूयम्, अस्मत्कृते तान्
अनुगृह्णीत, यतो युद्धकाले वयं सर्वेषां जाया न प्राप्ताः, इदानीं ता
१३ युष्माभिर्न दत्ताः किमपि वा नापराजं । ततो विन्यामीनवंशास्तदेव
कुर्वन्तो नृत्त्यकाले योषितोऽपहरन्तः स्त्रियां संख्यानसाराद् भार्या
अलभन्त, अनन्तरं स्वदेशं गत्वा नगराणि पुनर्निर्माय तन्मध्य ऊचुः ।
१४ अनन्तरम् इक्ष्वायेलीयानामपि वंशाः परिजनाश्च तस्मात् प्रस्थाय
१५ स्वस्वदेशं प्रयाजन्मः । तदानीम् इक्ष्वायेज्वंशे कौपि राजा नासीत्
यो यत् क्षेमम् अमन्यत, स तदेवाकरोत् ।

कृतोपाख्यानं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ दुर्भिक्षकारणाद् इक्षीमेककस्य नयमीनामिकायास्तस्य योषितः पुत्रयोश्च मोषाव-
देशगमनं मोषावीयकस्यो विवहर्न ४ नयम्याः स्वदेशगमनकाले पुत्रवधूदयो न
यातुं विनयनं १४ अपायास्तद्वोकरन् कतायास्तस्याः सन्नात्यजनं १६ नयमो-
दतयो वैतलेहम उपस्थानं ।

- १ विचारयितृणां शासनकाले देशे दुर्भिक्षे जाते वैतलेहमयिद्विहदाया
२ एको जनस्तस्य जाया दौ सुतौ च मोषावदेशे प्रवृत्तौ जन्मः । तस्य नरस्य
नामासीद् इक्षीमेककस्तस्य जायाया नाम नयमी तस्य द्वयोः सुतयो
नामनी महलोः किलियोगश्च, सर्व्व एते वैतलेहमयिद्विहदानगरनि-
३ वासिन इक्ष्वायीयलोकाः, इमे मोषावदेशं गत्वा तत्र प्रोषुः । अनन्तरं
४ नयम्याः पताविणीमेकके मृते सा तस्या दौ सुतौ च शेषा अतिकृन् ।
अपरं तौ अपास्तानामिके द्वे मोषावीयकस्ये शुद्ध दण्डवत्तरान् यावत्

तत्र स्थाने प्रोषतुः । अनन्तरं महिलानकिलियोनावपि ममस्तुक्तो नयमी ५
पतिपुत्रैर्विहीनावशिष्टा ।

अपरं परमेश्वरः खलोकानां दशामं अवस्थे तेष्यो भक्ष्यवस्तूनि दत्त- १
वान् इति वाचं सा मोयावदेशे निश्चयं स्वपुत्रवधौ गृहीत्वा मोयाव-
देशात् पुनर्गन्तुम् उत्तस्थौ । सा तस्याः पुत्रवधौ च खवासस्थानाद् ०
वह्निर्भूय यदा विह्वलादेशं प्रत्यागन्तुं मार्गेण गच्छन्ति, तदा नयमी द्वे ८
पुत्रवधौ जगाद युवां खखमातु निर्वेशनं पराहृत्य यातं, मृतौ प्रति मां
प्रति च युवाभ्यां यादृशी प्रीति र्थवहारि परमेश्वरेण युवां प्रति तादृशी
प्रीति र्थवह्नियतां । परमेश्वरो युवाम् अगृह्य युवाभ्यां स्वस्वपत्यु ८
निर्वेशने विश्रामं ददातु, अनन्तरं सा ते चुचुम्बे ततस्तेऽपि प्रोचैरुददतुः ।
अनन्तरं ते तां बभाषाते, आवां त्वया समं तव लोकानां समीपं गमि- १०
ष्यावः । नयमी जगाद, हे मम कन्ये युवां पराहृत्य यातं, मया समं ११
कुतो गमिष्यथः ? युवयोः पती भविष्यतस्तादृशौ सन्तानौ किमिदानीं
मम अठरे विद्येते ? हे मम कन्ये पराहृत्य यातं यतोऽहं वृद्धा पत्या १२
गृहीतुं न शक्नोः अपरं मम प्रथाशान्त इत्युक्त्वा यद्यद्य यामिन्यां पतिं
गृहीत्वा सती प्रसूयेऽहं, तर्हि युवां किं तयो र्थीवनप्राप्तिं यावद् विल- १३
म्बिष्ये ततस्तत् च पती गृहीतुं निवर्त्तिष्ये ? हे मम कन्ये तन्नहि मम
केशो युवाभ्यामसङ्गो यतः परमेश्वरेण स्वकराभ्याम् अहं निगृहीता ।

अनन्तरं ते पुनरुच्चैश्चक्रन्दतुरपरम् अर्पा स्वश्वश्रून् चुम्बित्वा जगाम १४
किन्तु रूता तां न जहौ । ततः सा बभाषे तव देवरस्य पत्नी १५
कानां स्वदेवानाश्च समीपं पराहृत्य गता त्वमपि स्त्रीयदेवरस्य वत् प्रायाः
पश्चात् पराहृत्य याहि । रूता जगाद, त्वां विहाय तव पश्चाद्गमनात् १६
निवर्त्तितुं मां मा विनयस्व त्वं यत् स्थानं गमिष्यस्यहमपि तत् स्थानं
यास्यामि, अपरं त्वं यत्र वत्स्यासि, अहमपि तत्र वत्स्यामि, तव जातिरेव
मम जातिस्तवेश्वर एव ममेश्वरश्च भविष्यति । अपरं त्वं यत्र स्थाने १७
मरिष्यसि तत्रैव स्थानेऽहमपि मरिष्यामि तत्र स्थाने अमृतानं प्राप्स्यामि
मृत्युतोऽन्येन केनापि यदि त्वत्तो मम विच्छेदो जायते तर्हि परमेश्वर-
स्तदनुरूपं ततोऽधिकं प्रतिफलं मया ददातु । अनन्तरं रूता मया साकं १८
गन्तुम् एकमना आसन् इति वीक्ष्य सा तां प्रति कथयितुं निवहते ।

अपरं ते हे वैतलोऽहमप्राप्तिपर्यन्तं जग्मतुः, यदा वैतलोऽहं प्राविशतां १९
तदा तयो विषये हस्तनगरे अनरवो जातो योषितश्च पप्रच्छुः किमियं

- १० नयमीति ? तदा सा प्रत्यवाच मां नयमीं (सुखिनीं) मा वदत. क्लिप्तु
 मारां (क्लिष्टाम्) इत्युक्ताऋयत यतः सर्वशक्तिमान् मां प्रति बद्धदुःख-
 ११ मघटयत् । अहं सम्पूर्णा सती प्रातिष्ठे किन्त्वधुना परमेश्वरो रिक्तहस्तां
 मां परावर्तयानयत् परमेश्वरो माम् अक्लिष्टात् सर्वशक्तिमान् मां
 १२ दुःखिनोमकरोत्, अतो यूयं कुतो मां सुखिनीति वदथ ? इत्थं नयमी
 मोयावीया रूतानाम्ना तस्याः पुत्रवधूश्च मोयावदेशात् पराहतागच्छतां
 ते यवशस्यच्छेदनारम्भकाले वैतलेहमं प्रापतुः ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

- १ वीर्यस्य क्षेत्रे कतायाः शस्यभ्रंशश्च ४ तां परिचित्य वीर्यस्थानपक्षं १८ शत्रूः
 समीपं सकलशस्यनयनं ।
 १ तस्या नयम्याः स्वामिन इलीमेलकस्य वंशीयो वीर्यसनामा धनवानेको
 २ ज्ञातिरासीत् । अनन्तरं मोयावीया रूता नयमीभवदत्, अहं क्षेत्रं
 गत्वा यस्य दृष्टावनुग्रहं प्राप्नोमि तस्य पश्चात् शस्यकर्णशान्युष्कानि, ततः
 ३ सा बभौषे हे मम कन्ये याहि । अनन्तरं सा गत्वा क्षेत्रं प्राप्य शस्य-
 ४ च्छेदकानां पश्चात् शस्यानि सङ्गृह्य घटनात् इलीमेलकस्य वंशीयस्य
 वीर्यसस्य भूमिखण्डे सोपतस्थौ ।
 ५ अनन्तरं वीर्यसो वैतलेहमाद् आगत्य शस्यच्छेदकान् अवदत् परमे-
 ६ श्वरो युष्माकं सङ्गी भवतु ते प्रत्यवदन् परमेश्वरस्तुभ्यम् आशिषं ददातु ।
 ७ अपरं वीर्यसः शस्यच्छेदकानाम् अध्यक्षं निजभृत्यं पप्रच्छ, यथा युवती
 ८ कस्य ? तदा शस्यच्छेदकाध्यक्षो भृत्यो जगाद, इयं सा मोयावीया
 ९ युवती या नयम्या साकं मोयावदेशाद् आगमत् । इयं मामवदत् विनये-
 १० ऽहं शस्यच्छेदकानां पश्चात् सुखीनां मध्ये संयहीतुं माम् अनुजानीहि,
 ततः सा प्रातःकाल आगत्य तदारब्धाधुना यावद् अत्र तिष्ठति, निवेशने
 ११ तस्याः स्थितिरल्पिका । अनन्तरं वीर्यसो रूतां जगाद हे मम कन्ये त्वं
 प्रष्टु, त्वं संयहीतुम् अन्यक्षेत्रं मा गच्छ, ख्यानान्तरं मा याहि, किन्त्वत्र
 १२ मम दासीभिः खमं तिष्ठ । शस्यकर्णका यत्र स्थाने शस्यानि क्षन्ति
 तन्निरीक्ष्य तेषां पश्चाद् गच्छ तव स्पर्शनात् तद्व्याः किं मया न निवा-
 १३ रिताः ? अपरं त्वं यदि पिपासिष्यसि तर्हि पात्राणां सन्निधिं गत्वा
 १४ तद्व्येख्योक्तं तां पिव । ततः सा न्यूनीभूय भूमौ पतित्वा तं व्याहरत्,

भवान् विदेशिनीं मां परिचितवान् यतावन्तमनुग्रहं कुतोऽहं प्राप्नुवं ?
 वीर्यसक्ता बभाषे तव स्वामिनो मरणात् परं तव अश्रून् प्रति त्वया यत् ११
 सदृक्तम् आचरितं यच्च स्वपितरौ जन्मदेशश्च विज्ञायाज्ञातपूर्वजाति-
 समीपमागतम् एतत् सर्वमहं श्रुतवान् । परमेश्वरस्तव कर्मणः फलं १२
 ददातु त्वं यस्येष्टायेजः प्रभोः परमेश्वरस्य पक्षाघ आश्रयितुमागता स
 त्वां सम्पूर्णं कर्मफलं ददातु । ततः सा व्याहरत्, हे मम प्रभो भवतो १३
 दृष्टावनुग्रहमहं प्राप्ता भवताहं सान्विता च अहं भवतो दासीतुल्या
 नास्मि तथापि भवान् स्वदासीं प्रीत्या सम्भाषितवान् । वीर्यसोऽवदत् १४
 भोजनकाले त्वमेतत् स्थानमागत्य पूर्णं भुञ्ज्य अपरं खभक्ष्यम् अस्त्ररसे
 मञ्जय तदा तस्यां शस्यकर्त्तकानां पार्श्वे उपविष्टायां स भृष्टशस्यान्धानीय
 तस्यै दत्तवान् ततः सा भुक्त्वा दृष्टिं गता तथा किञ्चिद् अवाश्रित्य ।
 अनन्तरं तस्यां चेतुम् उत्थितायां वीर्यसो निजतरुणान् आदिशत् १५
 मुष्टिमधोऽपि घृणन्तीम् एनां मा व्रीडयत । अपरम् अस्त्राः हृते गुच्छत १६
 व्याख्या कतिपयानि युष्माभिरवशेषितव्यानि तान्यनया घ्रीयन्तां यूयम्
 एनां मा तिरस्कुर्वत । ततः सा सन्ध्यां यावत् तस्मिन् क्षेत्रे चिकाय, अन- १७
 न्तरं सञ्चितशस्येषु मर्दिषेत् तस्याः प्राय ऐषैकपरिमिता यवा बभूवुः ।

अनन्तरं सा तान् गृहीत्वा नगरं जगाम, अपरं स्वसञ्चितशस्यानि १८
 अश्रून् दर्शयामास तथा दृष्टेः परं यदवशिष्टं तद् वहिष्कृत्य तस्यै ददौ ।
 तेन तस्याः अश्रून्तां पप्रच्छ त्वमद्य कुत्राचिधीः ? कुत्र वा कर्म्मकार्क्षाः ? १९
 यस्यां पर्याचिधीत् स धन्यो भवतु तदा सा यस्य समीपे कर्म्मकार्क्षाः तं
 अश्रून् आपयन्ती बभाषे यस्य समीपेऽयं कर्म्मकार्क्षा स नास्तीति वीर्यसः ।
 ततो नयमी स्वपुत्रवधून् जगाद स परमेश्वरस्याश्रितं लभतां, स जीव- २०
 द्भ्यो मृत्युश्च स्त्रीयानुग्रहं न निवर्त्तयति, नयमी पुन व्याहरत् स
 मनुष्योऽस्माकम् आसन्नसम्बन्धोऽस्माकं स्वजनानाम् एको जनः । मोया- २१
 वीर्या रुतावदत् स माम् इत्यपि प्रीतवान् मम सकलशस्यकर्त्तनसमार्तिं
 यावत् त्वं मम तद्वज्जलोकानां सङ्गं मा त्यज । ततो नयमी स्वपुत्रवधून् २२
 हृतां बभाषे, हे मम कन्ये तस्य दासीभिः समं गमनं तव भर्त्रा लोकाः
 कुत्रचिद् अन्यक्षेत्रे त्वां न पश्यन्तु । अतो यवगोधूमशस्यानां कर्त्तन- २३
 समार्तिं यावत् सा चिन्वती वीर्यसस्य दासीभिः समं तस्यां स्त्रीयन्धवा
 समं न्युवास च ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

..

१ नयन्या उपदेशेन वायसस्य पदयो रूताया आशयकं मध्यरात्रौ वायसेन चमन-
करणं खजनस्य कर्त्तव्यं कर्तुम् अङ्गीकरणं १५ षट् पात्राणि ययान् दत्त्वा गेहं
प्रेषयत् ।

- १ अपरं तस्याः श्वश्रू नयमी तां वभाषे हे मम कन्ये तव यत् क्षेमो
- २ जायते तत्कृते किमहं तव विश्रामं न चेष्टिष्ये? त्वं यस्य वायसस्य
दासीभिः सममासीः स किमस्माकं ज्ञातिर्नहि? पश्य सोऽप्य यामिन्यां
- ३ शस्यमर्दनस्थाने यवान् प्रस्फोटयिष्यति । अतस्त्वं खाहि तैलं मर्दय
स्ववस्त्रे परिधाय शस्यमर्दनस्थानं व्रज किन्तु तेन मनुजेन भोजनपानयोः
- ४ समापने न कृते त्वम् आत्मानं न परिचायय । अनन्तरं स यदा
शयिष्यते तदा तस्य शयनस्थानं वीक्ष्य तत्स्थानं व्रजित्वा तस्य पादावपा-
- ५ ल्यत्य शयिष्यसे, ततस्त्वया किं कर्त्तव्यं तत् सख्यं त्वां वदिष्यति । ततः
- ६ सा प्रतिजगाद त्वं यद् भाषसे तत् सर्वमेवाहं करिष्ये । अनन्तरं सा
- ७ शस्यमर्दनस्थानम् इत्वा स्वश्वश्रा यद् आदिष्टं तत् सर्वं व्रजो । अपरं
वायसो भोजनपाने कृत्वा दृष्टचित्तः सन् शस्यराशेः प्रान्ते शयितुं वव्राज,
अनन्तरं रूता धीरमागत्य तस्य पादावपाद्यत्य शयितवती ।

- ८ अनन्तरं मध्यामिनीकाले स पुरुषः शरीरं परिवर्त्य चमचकार
- ९ यतस्तस्य पदयोः समीपे योषिदेका शयिता । तदानीं स पप्रच्छ, का त्वं ?
सा प्रत्यवादीत् भवतो दासी रूताहं भवान् मच्छम् आश्रयं ददातु
- १० यतो भवान् मम खजनः । ततः स जगाद हे मम कन्ये त्वं परमेश्वरे
धन्यासि यतस्त्वं पूर्वसद्भावात् श्रेष्ठेऽधिकं सद्भावं दर्शयन्ती धनिनं दरिद्रं
- ११ वा कश्चन युवानं मानुगतवती । ततो हे कन्ये मा भैषीः, अहं त्वत्कृते
त्वयोक्तं सर्वं साधयिष्यामि यतस्त्वं साध्वीत्यस्मन्नगरद्वारगामिनः सर्वे
- १२ जानन्ति । अहं तव खजन इति सत्यं किन्तु मत्तोपि तव समीप-
- १३ सम्बन्धीयोऽपर एकः खजन आस्ते । अस्य यामिन्यां तिष्ठ प्रातःकाले स
यदि खजनस्य कर्त्तव्यं कर्म शिकीर्षति तर्हि भद्रं स तत् कर्म करोतु,
किन्तु यदि स त्वां प्रति खजनस्य कर्त्तव्यं कर्त्तुं नेच्छति तर्हि परमे-
श्वरस्य नाम्ना शपथं करोमि त्वां प्रति खजनस्य कर्त्तव्यं कर्म्मार्हं करि-
ष्यामि त्वं प्रातःकालं यावत् श्रेष्व ।

- १४ ततो रूता प्रातःकालपर्यन्तं तस्य पादसमीपे शयाना तस्याै तत एक-
जनोऽन्यं परिचेतुं शक्नोति यतादृक्कालस्य पूर्वम् उदतिष्ठत्, यतो

शिमूयेलेस्य प्रथमं पुस्तकं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ द्वाभ्यां स्त्रीभ्यां समं शीलौ भोजनं कर्तुम् इल्कानाहस्य वर्षं वर्षं गमनं ४ हन्नापिनि-
द्रयोर्विरोधकचर्चनं ८ पुत्तार्थं हन्नाया ईश्वरे आर्चनं १९ हन्नां प्रत्येलेः कथनं १८
हन्नायाः पुत्तप्रसवाद् गच्छे स्थितिः २४ प्रतिश्रुत्यनुसारात् परमेश्वराय पुत्तदानं ।

इप्पयिमपर्वतस्सरामायथिमसोपीमनिवासीलकानाहनाम्ना कश्चित् १
जन इप्पाथीयलोक आसीत् स सूपस्य वृद्धप्रपौत्रः तोहोः प्रपौत्र
इलीहोः पौत्रो थिरोहमस्य पुत्र आसीत् । तस्य द्वे भार्य्ये आत्ताम् २
एकस्या नाम हन्ना, अन्याया नाम पिनिन्ना पिनिन्नाया अपत्वान्यजायन्त
किन्तु हन्ना निरपत्यासीत् । स नरः शीलौ सैन्याध्यक्षं परमेश्वरम् ३
आराधयितुं तस्मै बलीन् दातुञ्च प्रतिवर्षं निजनगराद् अगच्छत् तत्र
स्थान एलेहो पुत्तौ इप्पनिपीनिहसौ परमेश्वरस्य याजकावास्ताः ।

अनन्तरम् इल्कानाहो यज्ञकरणकाले खजायायै पिनिन्नायै तस्याः ४
सकलपुत्रकन्याभ्यर्थांश्चान् ददौ । तथा हन्नायै द्विगुणांश्च ददौ यतः पर- ५
मेश्वरेण तस्या गर्भे वृद्धेऽपि स हन्नायामेवाप्रोयत । परमेश्वरेण तस्या ६
गर्भस्य वृद्धत्वात् तस्याः सपत्नी तां दुःखयितुं निन्दयाक्लिन्नात् । ७
प्रतिवर्षं परमेश्वरस्य मन्दिरे गमनकाले पत्न्या सत्कृता सपत्न्या च क्लिष्टा
सा क्रन्दन्ती किमपि न भुङ्क्ते । तेन तस्याः पतिरिल्कानाहस्तां वदति ८
हे हन्ने त्वं कुतः क्रन्दसि ? कुतश्च न भुङ्क्ते ? तव मनः शोकाकुलं कुतः ?
तव समीपे दशभ्यः पुत्रेभ्योऽपि किमहं नात्तमः ?

एकदा शीलौ भोजने पाने च कृते हन्ना प्रोत्थाय तस्यै तदा ९
एनिर्याजकः परमेश्वरस्य मन्दिरद्वारसमीप आसन्न उपविष्ट आसीत् ।
एवं काले हन्ना दुःखितमनाः सती परमेश्वरमुद्दिश्य प्रार्थयमाना बद्ध १०
श्रोतः । अपरं व्रतं कुर्वन्ती जगाद, हे सैन्याध्यक्ष परमेश्वर यदि त्वं ११
स्वीयदास्याः दुःखं निदीक्ष्य मां स्मरसि खदासीम् अविस्मृत्य स्वीयदास्यै
पुनमेकं ददासि, तर्हि तस्य यावज्जीवनमहं तं परमेश्वरमुद्दिश्य निवे-
दयिष्यामि तस्य शिरः क्षुरेण न स्पृश्यते ।

- १२ परमेश्वरस्य साक्षाद् दीर्घकाष्ठं प्रार्थयमानायास्तस्या वदनम् इल्लिना
 १३ याजकेन समदृश्यत । यतो मनसि प्रार्थयमानाया हृद्भासा खोष्टावच्छतां
 १४ कापि वाक् नाश्रूयत तत्कारणाद् एलिस्तां मत्तां विवेद । अपरम्
 १५ एलिस्तां बभाषे त्वं कियत् कालं मत्ता सती स्थास्यसि ? तव प्राक्षारसं
 १६ त्वत्तो दूरय । ततो हृद्भा प्रत्यवदत् हे मम प्रभो तन्नहि, अहं दुःखित-
 १७ मना नारी प्राक्षारसं घृतां वा नापिवं, किन्तु परमेश्वरस्य साक्षाद्
 १८ अहं मनोऽभिप्रायं व्यक्तोक्तव्यं कथितवती । त्वं स्त्रीयदासीं दुष्टां योषितं
 १९ मा ज्ञासी मम चिन्ताशोकयो बाञ्जल्यात् तदारभ्य मया वचोऽवादि ।
 २० तत एलिः प्रत्यवदत्, त्वं कुशलेन याहि, इच्छायेन ईश्वरमुद्दिश्य त्वया
 २१ यद् अप्रार्थितं तत् स तुभ्यं ददातु । अनन्तरं भवान् खट्वेष्ट्या खदासीम् अन-
 २२ गृह्णात्वित्युक्ता सा स्वपथेन गत्वा बुभूजे तस्या मुखस्य पुनर्विषस्य न बभूव ।
 २३ अनन्तरं ते प्रत्यूष उत्थाय परमेश्वरं प्रणम्य परादृत्य रामतं
 २४ निजनिवेशनम् आजग्मुः, अनन्तरम् इल्लिकानाह्ने स्वभार्यां हृद्भाम्
 २५ उपगते परमेश्वरस्तां सम्भार । ततो हृद्भा गर्भे धृत्वा काले पूर्णे पुत्रं
 २६ प्रसूषुवे ; अपरं परमेश्वरात् तमयाचत तत्कारणात् तस्य नाम शिमू-
 २७ येल (ईश्वरदत्त) इति चकार । अनन्तरम् इल्लिकानाहः सपरिवारः
 २८ परमेश्वराय वार्षिकं बलिं दातुं प्रतिश्रुतं निवेदयितुञ्च जगाम । किन्तु
 २९ हृद्भा न जगाम यतः सा स्वस्वामिनमवदत् बालकेन स्तन्यपाने तृप्तिं
 ३० ऽहं तमादाय गमिष्यामि, ततः स परमेश्वरं साक्षात्कृत्य तत्र स्थाने
 ३१ सर्वदा स्थास्यति । ततस्तस्याः स्वामील्लिकानाहस्तां जगाद त्वं यत् स्तेमं
 ३२ मन्यसे तदेव कुरु तस्य स्तन्यपानत्वागपर्यन्तं विलम्बस्व परमेश्वरः केवलं
 ३३ स्त्रीयवाक्यं चिरस्थं करोतु । ततः सा स्त्री तिष्ठन्ती बालकस्य स्तन्यपान-
 ३४ त्वागं यावत् तं स्तन्यं पाययामास ।
 ३५ अनन्तरं तेन स्तन्यपाने तृप्ते सा चीन् खड्गभान् शेफापरिमितं गो-
 ३६ धूमचूर्णं प्राक्षारसपूर्णकुतुञ्च समादाय शीले परमेश्वरस्यावासं तम्
 ३७ आनिनाय तदा बालको ऽल्पवयस्क आसीत् । अनन्तरं तो खड्गभान्
 ३८ मारयित्वा बालकम् एलेः समीपम् आनित्यतुः । अपरं हृद्भा बभाषे, हे
 ३९ मम प्रभो भवतः प्राधानां प्रपथं कृत्वाहं कथयामि हे मम प्रभो, स्थाने-
 ४० ऽत्र परमेश्वरम् उद्दिश्य प्रार्थयमाना या नारी भवतः सम्मुखे समुद-
 ४१ तिष्ठत् सैवाहं । बाककमेनमहं याचितवती परमेश्वरस्य समीपे यदह-
 ४२ मयाचे स तत् मङ्गमदात् ततो हेतोरहं तं यावच्छीवनं परमेश्वराय

न्यवेदं यतः स परमेश्वरस्य ज्ञाते मया याचितः । अगन्तरं बालकस्तत्र
स्थाने परमेश्वरं प्रथयाम ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ हज्जाया मोतं ११ म्दहगमनम् एलेः पुस्तयोः पापाचरणं १८ शिमूयेणस्य कर्म १०
एलेर्वरेण हज्जायाः पुनः पुस्तप्रधवः २९ स्वपुस्तयारेलेक्षिरणकरणं ६० एलेर्वरेणस्य
विरहमभिशापकथनं ।

अगन्तरं सा हज्जा प्रार्थयमाना बभाषे ।

समाक्रादं समायाति परमेशात् मनो मम ।

भाग्यश्च मे परेशेन संप्रयाति समुन्नतिं ।

समस्तमेव शत्रूणां मदक्तुश्च प्रसीदति ।

आद्येन त्वत्कृतेनैव प्रहर्षामितरामहं ।

परमेशस्य तुल्यो हि पवित्रो नहि कश्चन ।

विना तमीश्वरः कश्चिदपरो नहि विद्यते ।

अस्माकमेशतुल्यश्च ह्यचलो नास्ति कश्चन ।

ममः समुन्नते र्वा वाक् श्रूयतां न पुनः पुनः ।

युष्माकं वदनेभ्यो न निर्यातु मिष्टुरं वचः ।

यत्परेषो हि सर्वज्ञः परिमाता स कर्मणां ।

प्रभज्यते च तेनैव वीरस्यापि शरासनं ।

प्रदीयते स्वस्तदुभ्यश्च शृङ्खलं बलरूपकं ।

विक्रीयन्ति निजान् भक्ष्यै र्ये पुष्टा मनुजान्ते ।

कल्याणं परिगच्छन्ति ये क्षुधात्ता नराः पुरा ।

सूते सप्तसुतान् बन्धा क्षीयते बहुपुत्रिका ।

मृत्युजीवनयोर्दाता स एव परमेश्वरः ।

नयेत प्रेतलोकं स ज्ञानयेच्च पुनस्ततः ।

अपहर्त्ता च दाता च सम्पत्तैः परमेश्वरः ।

निपातस्थोन्नतेश्चापि स एवैकाधिपः स्मृतः ।

धूलेरुन्नम्य दीनांश्च भिक्षुंश्चोत्थाप्य सारतः ।

वासयेत् स मृगैः सार्द्धम् खदत्ते ज्योतिरासने ।

एषिष्या भिक्षुमूलानि परमेशस्य सन्ति हि ।

तेषामुपरि तेनैव स्थापितं सकलं जगत् ।

२ स्वीयपूतमनुष्याणां चरन्तौ स हि रक्षति ।
 पदेषा निधनं यान्ति वीरो जयति नो बलैः ।
 १० ते तु भद्रा भविष्यन्ति रिषवो ये परेशितुः ।
 स्वर्गे स्थित्वा स तेऽप्येव गर्जनं कारयिष्यति ।
 आभृम्यन्तं परेशो हि करिष्यति विचारयं ।
 स स्वकीयाय भूपाय बलञ्च परिदास्यति ।
 अवस्थां स्वाभिप्रेतस्य प्रोन्नताञ्च करिष्यति ।

- ११ अगन्तरम् इल्लकानाहो रामतनगरे खनिवेशनं जगाम किन्तु स बाणकः
 १२ एके याजकस्य सम्मुखे तिष्ठन् परमेश्वरं परिचरिषुम् आरभे । एकेः
 १३ सुतो दुष्टस्वभावो तो परमेश्वरं नामन्येतो । तो याजकौ लोकान् प्रतीत्यं
 यवाहरतां केनचित् जनेन बलौ दास्यमाने तस्य मांसपाकसमये याज-
 १४ कस्य दासस्त्रिमूलं हस्तेनादायागच्छत् । अपरं भाष्ट्रे कटाहे खेदन्याम्
 ऋर्जये वा निक्षितेन त्रिशूलेन यति मांसम् उदह्वयत तदेव बाणकः
 स्वस्य कृतेऽऽह्णात् तत्र शीलावागताम् सर्वान् इच्छायेनवंप्रीयान् प्रति
 १५ ताभ्याम् इत्यम् आचारि । मेदोदाह्णात् पृथ्वमेव याजकस्य दास आगत्य
 यजमानम् व्यकथयत्, याजकाय मृत्युमांसं देहि यतः स त्वत्तः सिद्ध
 १६ मांसं न जिष्टक्षति किन्त्वामं जिष्टक्षति । तेन मेदोऽधुनैव ध्वस्यते,
 तस्मिन् दग्धे सति त्वं स्वमनोभिलाषानुसारेण यज्ञीतुं शक्यस्येति वाचु-
 १७ क्तायां त्वम् इदानीमेव देहि नोचेदष्टं बलेन यज्ञोप्यामीति स प्रत्यवदत् ।
 १८ अतः परमेश्वरस्य साक्षात् तयोस्तत्रायथोरतीव पापं वदधे, यतो लोकः
 परमेश्वरस्य नैवेद्यम् ऋर्तयितुं प्रार्थन्त ।
 १९ तदानीं शिमूयेलो बाणकः कार्पासनिर्मितम् शफोदं परिधाय पर-
 २० मेश्वरं पर्थ्यचरत् । तस्य माता प्रतिवत्सरं निजपतिना समं वार्षिकं बलिं
 दातुं यदागच्छत् तदा तस्य कृते मात्रोयं क्षुद्रवस्त्रं निर्मायानोद्य तस्मै
 प्राददात् ।
 २० अगन्तरम् एलिरिज्जकानाहं तस्य जायासेव्याश्रिप्तं जगद, परमे-
 श्वरस्य कृते तवानथा भार्यया याचितस्य बाणकस्य विनिमयेन परमेश्व-
 २१ रस्तुभ्यम् अस्या अपरान् सन्तानान् ददातु । अगन्तरं तयोः स्वस्थानं
 गतयोः परमेश्वरो हृदाया दशाम् अव्येष्टाञ्चके तेन सा गर्भवती भूत्वा
 क्रमेण त्रीन् पुत्रान् द्वे कन्ये प्रसूयुवे, तदानीं शिमूयेलो बाणकः परमे-
 श्वरस्य साक्षाद् वर्जितुमारभे ।

तदानीम् एषिरतिशयस्यविर आसीत्, अनन्तरम् इच्छायेनः सकल- १९
वंशान् प्रति खपुत्तयो र्थवह्वारं समाजावासद्वारसमीपम् आगतमभिः
परिचारिकाभि र्योषिद्भिः समं तयोः शयनस्य वार्त्ताश्च श्रुत्वा तौ व्याह-
रत्, सकललोकानां प्रमुखाद् युवयो दुर्दृष्टे वार्त्तां श्रुत्वा, युवां कुत २०
एतादृग् दुर्दृष्टम् आचरथः ? हे मम पुत्रौ नहि नहि मया या २४
ख्यातिः श्रूयते सा न भग्ना युवां परमेश्वरस्य लोकान् आक्षा लङ्घ-
येथे । मनुजेन यदि मनुजस्य किमप्यपराध्यते तर्हीश्वरस्तं विचा- २४
रयति, किन्तु परमेश्वरस्य येनापराध्यते तत्कृते को विनेच्छते ? तथापि
तौ स्वपितु र्वाचि मनो न निदधाते यतः नौ विनाशयितुं परमेश्वरस्य
मतिरासीत् । अपरम् उत्तरोत्तरं वर्द्धमाने शिमूयेने बालके परमेश्वरो २५
मनुजाश्चातुष्यन् ।

अनन्तरम् ईश्वरस्य कश्चित् लोक एकेः समीपम् आगत्य जगद् पर- २७
मेश्वर इति वाचं वक्ति, यस्मिन् काले तव पूर्वपुरुषा मिसरदेशे
फिरौणो राष्ट्र आसन् तदानीमहं तान् प्रति दर्शनमदां, मम यज्ञवेद्या २८
उपरि बलिन् उत्सृष्टुं सुगन्धिधूपं ज्वालयितुं मम साक्षाद् एकोदं
परिधातुश्च ते यथा मम याजकत्वं कुर्येयुस्तदर्थम् इच्छायेनः सर्व्ववंश-
भ्यस्ते मयाभिरुचिता इच्छार्येण्वंशीयानां वज्रकृताः सकलोपहाराश्च
तव पित्र्वंशाय मया दत्ताः किमिति न सत्यं ? अतोऽहं स्वीयावासे २९
यानि बलिनैवेद्यान्नुत्सृष्टुम् आक्षापयं यूयं तानि कुतः पदैरभ्याहृथ ?
त्वं मम लोकास्येच्छायेण्वंशस्य श्रेष्ठनैवेद्यैः स्वान् पुत्रान् कर्त्तुं मं पि
स्वीयपुत्रावधिकं सम्मन्यसे । अत इच्छायेनः प्रभुः परमेश्वरो गदति, ३०
तव वंशस्तव पूर्वपुरुषाणां वंशश्च सर्व्वदा मां साक्षात् परिचरिष्यति
वाक्कमिदमहम् उक्तवान्, किन्त्वधुना परमेश्वरः कथयति तत् मम
समीपाद् दूरीभवतु मत्सम्मानकारिणो मया सम्मन्यन्ते मत्पुष्पकारिण-
श्चावज्ञास्यन्ते । पश्याहं यस्मिन् काले तव तत्पित्र्वंशस्य च बाहुच्छेदं ३१
करिष्यामि तव वंशे स्थविर एकोपि न स्थास्यति स समय आयाति ।
खरिपुं ममावास इच्छायेण्वंशाय महत्ते सर्व्वमङ्गले च नियोजितं वोक्ति- ३२
ष्यसे तदा तव वंशे कदापि स्थविर एकोपि न स्थास्यति । अपरम् अहं ३२
स्वयञ्च वेदितस्तव मनुजं नाकेष्यामि स तव चक्षुःक्षयहेतुक आन्तरिक-
शाकहेतुकश्च भविष्यति, तव वंशोद्भवाः सर्व्वे लोकास्तारुण्यकाले मरि-
ष्यन्ति । अपरं हप्पनिमीनिहसाख्यौ तव दौ पुत्रौ प्रति यद् घटिष्यते तत् ३४

- १४ तवैकं चिह्नं भविष्यति तौ द्वौ जनावेकस्मिन्नेव दिने मरिष्यतः । अत्रमेकं विन्नास्यं याजकम् उत्पादयिष्यामि स ममाभिमतम् इष्टञ्च समाचरिष्यति, तस्मात्तत्रैव एकं चिरस्थायिवंशम् उत्पादयिष्यामि, स सर्वदा
- १५ ममाभिहितं साक्षात् परिचरिष्यति । अपरं तव वंशस्यावशिष्ट एकैको जन आरात्यैकरोप्यमुद्रार्थम् एकखण्डपूपाद्यं तं प्रक्षय्य वदिष्यति, विनयेऽहं येन खण्डैकं पूयं भक्षितुं प्राप्नोमि तादृशे कस्मिंश्चिद् याजक-त्वपदे मां नियोजय ।

३ द्वितीयोऽध्यायः ।

- १ शिमूयेनं प्रति परमेश्वरस्याकानं ११ शिमूयेनं प्रति एले वंशस्य विनाशनस्य प्रका-
शितत्वं १५ एलेः समीपे शिमूयेनेन तस्य प्रकाशितत्वं शिमूयेनस्य यशोऽर्हादयः ।
- १ अगन्तरं शिमूयेनो बालक एलेः साक्षात् परमेश्वरं पर्थ्यचरत् तस्मिन्
काले परमेश्वरस्य वाक्यं दुर्लभमासीत् प्रायेण प्रकाशितं दर्शनं नासीत् ।
- २ अपरं क्षीयदृष्टत्वाद् एलेर्दृष्टिशक्तिः नासीत् । एकराजावीश्वरस्य
- ३ प्रदीपे न निर्वाणे स्वस्थान एलिरशेत शिमूयेनश्चेश्वरस्य मङ्गला यत्र
- ४ स्थान आसीत् तत्र परमेश्वरस्यावासमध्य अशेत । तत्काले परमे-
५ श्वरः शिमूयेनम् आहूयत्, ततोऽत्राहम् इत्युक्त्वा स एलेः समीपं धावित्वा
जगाद, अत्राहमस्मि भवान् किं माम् आहूयति ? ततः स उक्तवान् नाह-
६ माहूयं त्वं पुनः श्रेष्ठ तदा स गत्वा शयितवान् । अगन्तरं परमेश्वरः
पुनराहूयत् ह शिमूयेन, ततः शिमूयेन उत्थायैलेः समीपं गत्वा व्याह-
रत्, अत्राहमस्मि भवान् किं माम् आहूयति ? स बभाषे हे मम पुत्र
७ नाहमाहूतवान् त्वं पुनः श्रेष्ठ । तदानीं शिमूयेनेन परमेश्वरस्य शब्दो
८ न परिचितः परमेश्वरस्य वाक्यमपि तस्य समीपे न प्रकाशितं । अगन्तरं
परमेश्वरस्तृतीयवारं शिमूयेनम् आहूयत्, ततः स उत्थायैलेः समीपं
गत्वावदत् अत्राहमस्मि भवान् किं मामाहूयति ? तदानीं परमेश्वरेण
९ बालकोऽयम् आहूयत इत्येति विज्ञाय शिमूयेनं बभाषे, त्वं गत्वा श्रेष्ठ,
स यदि पुनर्वारं त्वमाहूयति तर्हि हे परमेश्वर कथयतु, तव दासः
१० श्रेयोतीति वाचं वद, ततः शिमूयेनो गत्वा स्वस्थाने शिष्ये । अगन्तरं
परमेश्वर आगत्य तिष्ठन् पूर्ववद् आहूयत् हे शिमूयेन हे शिमूयेन, ततः
शिमूयेनः प्रतिजगाद कथयतु तव दासः श्रेयोति ।
- ११ तदानीं परमेश्वरः शिमूयेनं जगाद, प्रसाहम् इत्यायेनमध्ये कर्मैकं

करिष्यामि तद् यः कश्चन श्रोष्यति तस्य कर्णद्वयं शब्दायिष्यते । एलेः १९
परिवारेषु मया यद्यद् उक्तं तान्यारम्भैकस्मिन्नेव दिने निःश्रेयं सम्पाद-
यिष्यामि । तस्य पुत्रौ धर्माद् भ्रष्टाविति सोऽवगतः सन् तौ नादास्यद् १९
एतदपराधकारणाद् अहं तस्य वंशं सदा दण्डयिष्यामीति वाक्यं तम-
वाचं । अपरं बलिदाननैवेद्यैरपि तस्य वंशस्यापराधः कदापि मया न १४
क्षमिष्यत इति प्रथममहम् एलेः परिवारमधि कृतवान् ।

अनन्तरं शिमूयेलः पुनरशेत, ततः परं प्रभाते जाते परमेश्वरावासस्य १४
कवाटौ मुमेच, किन्तु शिमूयेल एलेः समीपे तद्दर्शनं प्रकाशयितुं भीतः ।
अनन्तरम् एलिः शिमूयेलम् आह्वय जगाद हे मम पुत्र शिमूयेल, १६
ततः स प्रतिजगाद, अहमेवः । तदानीम् एलिः पप्रच्छ तव समीपे तेन १७
किं वाक्यं व्याहारि ? अहं विनये तत् मत्तं मापङ्गुष्व त्वां प्रतीश्वरेण
यद्यद् आवाचि तस्यैकमेव वाक्यं यदि मत्तम् अपङ्गुष्वे तर्हि सोऽमुकं
तदधिकश्च फलं तुभ्यं ददातु । तदानीं शिमूयेलस्तस्मै सर्वाणि कथया १८
मास किमपि नापङ्गुष्वे । तत एलि व्याजहार स परमेश्वर एव स्वीय-
दृष्ट्या यत् क्षेमं मन्यते तदेव करोतु ।

अनन्तरं शिमूयेलस्य वयसि वर्द्धितं परमेश्वरस्तेन सार्द्धं तिष्ठन् तस्य १८
किञ्चन वाक्यं व्यर्थं भवितुं न ददौ । ततः शिमूयेलः परमेश्वरेण १०
निश्चितो भविष्यद्भक्ता इति दानमारम्भं वर्षेवां यावद् इस्त्रायेलीयैः
सर्वैरक्षायत । अतः परमेश्वरः शीलौ पुनरात्मदर्शनं दातुम् ११
यतः परमेश्वरः स्वीयवाक्येन शिमूयेलस्य समीपे शीलौ खं प्राह यत्,
ततः शिमूयेलस्य वाक्यं सर्वान् इस्त्रायेलीयान् प्रति प्रबभूव ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ एवमपराजितेन इस्त्रायेलवंशस्य पराजितत्वं २ शीलौता नियमसङ्गतायाः शिविर-
आनयनं १० पुनः पराजितत्वम् एलेः पुनर्द्वयस्य ज्ञातत्वं ११ नत् शीलौ एलेमेरुर्ग १२
तस्य पुनर्द्वयः प्रथमो सरणश्च ।

अनन्तरम् इस्त्रायेलवंशः पिजेसीयैः समं योद्धुं निर्गत्य एवनेधरे १
शिविरं स्थापयामासुः पिजेसीया अप्यफेके शिविरं स्थापयामासुः ।
अनन्तरं पिजेसीया इस्त्रायेलवंशस्य विरुद्धं सैन्यानि रचयामासुः १
तेन युद्धे व्याप्ते सति इस्त्रायेलवंशः पिजेसीयानां सम्मुखे पराजित-
स्तस्याः सन्ध्यायेष्टाः प्रायेष्ट चतुःसहस्राणि लोकाः क्षोभे हतास्तु ।

- १ अपरं लोकेषु शिविरं प्रविष्टेस्त्रिंशत्वंशस्य प्राचीना अकथ्यमान परमेश्वरोऽयं पिलेष्टीयानां सम्मुखेऽस्मान् कुतः पराजितान् अकार्षीत् ? वयं शीलुतोऽस्माकं समीपं परमेश्वरस्य नियममङ्गुषाम् आनयामहे ।
- २ ततः सोऽस्माकं मध्यमुपस्थाय रिपूणां करेभ्योऽस्मान् रक्षिष्यति । अनन्तरं लोकाः शीलुं दूतान् प्रहिष्य तस्मात् स्थानात् किरूबमध्यवासिनः सैन्या-
ध्यक्षपरमेश्वरस्य नियममङ्गुषाम् आनिन्युः, तदानीं हफ्निपीनि-
हसनामानावेकेः पुत्रौ तत्र स्थान ईश्वरस्य नियममङ्गुषया सार्द्धम्
- ३ आस्तां । अनन्तरं परमेश्वरस्य नियममङ्गुषायां शिविर उपस्थितायाम् इस्त्रायेलः सर्वे वंशा महासिंहनादम् अकुर्वन् तेन एधिवी कम्पिता ।
- ४ तदानीं पिलेष्टीयास्तस्य सिंहनादस्य ध्वनिं निश्रम्य पप्रच्छुः, इनीयाणां शिविरे महासिंहनादः कुतो जायते ? ततः परमेश्वरस्य नियममङ्गुषा
- ५ शिविरमानीतेति ज्ञातवन्तः । अनन्तरम् ईश्वरः शिविरम् आगत इति गदन्तः पिलेष्टीया विभीष पुनरवदन् अस्मान् धिक्, इतः पूर्वं
- ६ कदापि नैतादृश अघटत । अस्मान् धिक्, एतस्य पराक्रमिण ईश्वरस्य हस्ताद् अस्मान् क उद्धरयिष्यति ? अस्यमेश्वरः प्रान्तरे सर्वप्रकारा-
७ घातैर्मिखीयान् जघान । हे पिलेष्टीया वनं प्रकाशयत खान् वीरानिव दर्शयत, इम इनीयलोका यद्दद् युष्माकं दासा बभूवुस्तद्दद् यूयं तेषां दासा न भवत खान् वीरानिव दर्शयन्तो युध्यत ।
- ८ ततो युध्यद्भिः पिलेष्टीयैः पराजितानाम् इस्त्रायेल्वंशानाम् एकैको जनः खलवासस्थानं पलायाम्बुके, तस्मिन् महानिहनेन इस्त्रायेल्वंशस्य
- ९ त्रिंशत्सहस्राणि पदातयो हताः । अपरम् ईश्वरस्य नियममङ्गुषा रिपु-
१० हस्तगता बभूव, एले दौ पुत्रौ हफ्निपीनिहसावप्यह्नतां ।
- ११ ततः सैन्यश्रेण्याः पलायमानश्चिन्नवस्त्रो धृत्याच्छन्नमूर्द्धा विन्यामीन-
- १२ वंशीयो जन एकस्तस्मिन्नेव दिने शीलुम् आगमत् । तस्यागमनसमये तत्र स्थाने पथपार्श्वे आसने समुपविष्ट एलिः प्रतीक्षितवान्, यतस्त-
स्यान्तःकरणम् ईश्वरस्य मङ्गुषायाः कृते चक्रम्य तेन मनुजेन नगर-
१३ मध्यं गत्वा तस्यां वार्त्तायाम् उक्तायां नगरस्थाः सर्वे लोका द्वाहा-
१४ कारं चक्रुः । तदानीम् एलिस्तस्य द्वाहाकारस्य शब्दं श्रुत्वा पप्रच्छ, अस्य कलहशब्दस्य किं कारणं ? ततः स लोकः शीघ्रमागच्छेति जगद् ।
- १५ तदानीम् एलिरथानवतिवत्सरवयस्क आसीत् स च क्षीणदृष्टिकार-
- १६ माद् द्रष्टुं न शक्नात् । स मनुष्य एलिं बभावे, सैन्यश्रेण्या आगतो

लोकोऽहम् अद्यैव सैन्धवैः पलायित्वागमं, तत एभिः पप्रच्छ हे मम पुत्र का वार्त्ता? स दत्तः प्रतिजगाद, इच्छायेन्ववंशीयाः पिलेछीयानां १० सम्मुखात् पलायाच्चकिरे लोकानां मङ्गानि हननं जातञ्च हृदिनिघोनि-
हसाख्यौ तव द्वौ पुत्रावपि हतौ तथेश्वरस्य मञ्जूषा रिपुभिरपहृता ।
तदानीम् ईश्वरस्य मञ्जूषाया नाम्नि तेनोच्चारिते सत्त्वेलिरासनात् १८
पश्चाद् गोपुरपार्श्वे निपपात तेन तस्य ग्रीवाभञ्जनात् स ममार यतः
स वृद्धो गुरुखासीत्, स एभिस्त्वारिंशदत्वरान् यावद् इच्छायेन्-
वंशम् अश्लिषत् ।

तदानीं तस्य पुत्रवधूः पोनिहसस्य भार्या गर्भवती तस्याः प्रसव- १८
काजः सविधवासीत्, अत ईश्वरस्य मञ्जूषा रिपुहस्तगता मम
श्वशुरः पतिश्च मृताविति वार्त्तां निश्चय साधोमुखी भूत्वा प्रसूयुवे
यतस्तदानीं तस्याः प्रसववेदना समुपातिष्ठत् । तदानीं तस्यां मृत- २०
कल्पायां सत्यां तस्याः रुग्निधाववतिष्ठमाना नार्यस्तां जगदुः, भीति
र्भास्ति त्वं पुत्रं प्रसूता किन्तु सा न प्रतिजगाद तत्र मनश्च न निदधे ।
अनन्तरं सा तमयस्य नाम ईखावोदो (निस्तेजा) इति चक्रे तथेश्वरस्य २१
मञ्जूषाया रिपुहस्तगतत्वात् स्वश्वशुरस्य पत्युश्च मरणाच्च वभाषे, इच्छा-
येन्ववंशात् तेजो विगतं । ईश्वरस्य मञ्जूषाया रिपुहस्तगतत्वादेव सा २२
जगाद, इच्छायेन्ववंशात् तेजो विगतं ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ दामोदरस्य मन्दिरे मञ्जूषानिधानं ० दामोदरस्य भयानम् अपरम् अमरदोदस्य गात्रस्य
च लोकानां पीडितत्वं विनष्टत्वं १० इच्छायेन्ववंशीयाः प्रेषणः

अनन्तरं पिलेछीयैरपहृतेश्वरमञ्जूषा एवनेषराद् अस्सदोदम् आ- १
नीता । ततः परं पिलेछीया ईश्वरस्य मञ्जूषां गृहीत्वा दामोदरदेवस्य २
मन्दिरमासीत् दामोदरस्य पार्श्वे स्थापयामासुः ।

ततः परदिने अस्सदोदीयलोकाः प्रकृष्य उत्थाय दामोदरदेवं परमे- ३
श्वरस्य मञ्जूषायाः सम्मुखे ऽधोमुखं भूमौ पतितं ददृशुः, ततस्ते दामोदरदेवं
धृत्वा पुनः स्वस्थाने स्थापयामासुः । अपरं तस्य परदिवसेऽपि लोकाः ४
प्रकृष्य उत्थाय दामोदरदेवः परमेश्वरस्य मञ्जूषायाः सम्मुखे ऽधोमुखो
भूमौ पतित इति दामोदरस्य शिरः करद्वयञ्च प्रच्छिन्ने शिलायां

- ४ स्थिते केवलं तस्य मत्स्याकारो देहोऽवशिष्ट इति दृश्यः । यन्मत्स्या-
 रणाद् दागोनस्य पुरोहिता दागोनमन्दिरगमिनो लोकान् अस्-
 ५ दादे स्थितायां दागोनशिलायाम् अद्यापि पादौ न निदधते । पर-
 मेश्वरस्तान् अस्दादीयलोकान् भ्रष्टं क्लिष्टान् नाशयामास तथा हि
 ६ सोऽस्दादीयलोकान् तच्चतुर्दिक्स्थलोकान्धार्षारोगीणाजवान् । अनन्तरम्
 अस्दादीयलोका एतादृशं विलोक्य जगदुः, इच्छायेन ईश्वरस्य मञ्जूषा
 नास्माकं समीपे स्थास्यति यतः सोऽस्मान् अस्मद्देवं दागोनश्च भ्रष्टं
 ७ क्लिष्टाति । अतस्ते दृतान् प्रहित्य पिलेष्टीयानाम् अधिपतिगणं खेषां
 समीपमानीय जगदुः, इच्छायेन ईश्वरस्य मञ्जूषामध्यस्माभिः किं कर-
 ८ यीयं ? अधिपतयोऽवदन् इच्छायेन ईश्वरस्य मञ्जूषा गातनगरं नीयतां,
 ततस्त इच्छायेन ईश्वरस्य मञ्जूषां तत्स्थानं निन्युः । तदा तस्यां तत्र
 नीतायां परमेश्वरो महाह्वनेन तन्नगरम् अक्लिष्टाद् अर्थतस्तस्य नगरस्य
 क्षुद्रान् महत्तस्य सर्वलोकान् आजघान, तेन तेषां गुह्यस्थानेष्वर्षा-
 रोगो बभूव ।
 १० अनन्तरम् ईश्वरस्य मञ्जूषा तैरिक्कोणं प्रेषिता तत ईश्वरस्य मञ्जूषा-
 याम् इक्कोणम् आगतायाम् इक्कोणनगरीया उच्चैरवदन् अस्माकम्
 अस्मल्लोकानाञ्च बधार्थम् इच्छायेन ईश्वरस्य मञ्जूषास्माकं समीपं
 ११ तरानायि । ततस्ते दृतान् प्रहित्य पिलेष्टीयानाम् अधिपतिगणं संगृह्य
 जगदुः, इच्छायेन ईश्वरस्य मञ्जूषा युष्माभिर्विच्छेद्या पुनः स्वस्थानं प्रति-
 गच्छतु सोऽस्मान् अस्मदीयप्रजाश्च न नाशयतु यतस्तन्नगरस्य सर्वञ्च
 १२ महाह्वनं जातं, तच्च स्थानम् ईश्वरेण भ्रष्टमक्लिष्यत । अपरं ये
 लोका अजीवन् ते ऽर्षारोगीण पीडितास्ततो नगरीयलोकानाम् आर्षश्चर
 आकाशं यावद् उदतिष्ठत् ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

- १ इच्छायेल्लोकानां समीपं मञ्जूषां प्रेरयितुं पिलेष्टीयानां मन्त्रणा १० मञ्जूषाप्रेरक १८
 वेतश्मश्रे मञ्जूषायां दृष्टिपातनात् लोकानां मध्ये महाकारीषमुत्पत्तिः ११ किरियत-
 यियाटीमं प्रति मञ्जूषाप्रेरक ।
 १ परमेश्वरस्य मञ्जूषा पिलेष्टीयानां देशे सप्तमासान् यावत् तस्थौ ।
 २ अपरं पिलेष्टीयाः पुरोहितान् ग्रन्थान्वाङ्मय आचरन् परमेश्वरस्य

मञ्जुशामधि किं करणीयम् अस्माभिः? वयं केन प्रकारेण तां स्वस्थानं
 पञ्चयिध्याम्? तद् अस्मान् आपयत । तेऽवदन् यदि यूयम् इच्छायेक
 ईश्वरस्य मञ्जुषां विष्टजय तर्हि शृण्वी तां न विष्टजत किन्तु दोषार्थ-
 कदानानि तस्मै दत्त ततः स युष्मान् निरामयान् करिष्यति, अपरं युष्मान्
 केष्टं स कुता न न्ययक्ततेदं आस्यय । तेन ते प्रप्रच्छुः, दोषार्थकदानीयं
 वयं किं व्रथं तस्माद्यत्सुप्ताम्? तेऽवदन् पिनेष्टीयाध्यक्षाणां संख्यानु-
 सारात् पञ्च स्वर्णाशीसि पञ्च स्वर्णमूषिकाश्च दत्तं यतो युष्माकं सर्वेषां
 युष्मदध्यानाद्यकरूप एव सोऽं ज तः । अतो यूयं युष्माकम् अर्शसा
 देवनाशकमूषिकाद्याश्च प्रतिमा निर्मायस्वायेण ईश्वराय ददतस्तं
 समाहरिष्यथेतेन भवितुं शक्नोति स युष्मन् युष्मद्वेगगताद् देशाच्च
 केष्टं निवारयिष्यति । मिथीयलोकाः फिरौन् राजा च यादृशं स्वेषाम्
 अन्तःकरान्यकठिनयन् यूयमपि तादृशम् अन्तःकरां कुतः कठि-
 नयय? तेषां मध्ये तेनास्त्रयकम्पस्य हतं पु लोकास्तेः किं न विष्टष्टाः?
 ततस्ते किं न गताः? अतः सम्पति यूयं नूतनं शकटमेकं निर्मात यच्च युगं
 कदापि नावहत तादृशं दुग्धवतीगोद्वयम् आनीय शकटे योजयत
 तयो वत्सा तयोः पश्चाद् गृह्णमानयत च । अपरं परमेश्वरस्य मञ्जुषां
 गृहीत्वा तच्छकटोपरि स्थापयत, अपरं दोषार्थकप्रायश्चित्तस्वरूपाणि
 स्वर्णभरानि पात्रे निधाय तत्पार्श्वे स्थापयत, अनन्तरं तद् यातुं
 विष्टजत । तत् शकटं यदि परमेश्वरस्य सीमाया मार्गेण वैतशेमश्रं याति
 तच्छकटाकं महदमङ्गलं तेनैव कृतं, यदि तु न याति तर्हि न तस्य कष्टं
 वयम् आहृतः किन्त्वस्मान् प्रति देवी घटनाभवत् इति युष्माभिर्ज्ञेयते ।

अनन्तरं लोकेन्देवाकारि दुग्धवतीगोद्वयं गृहीत्वा शकटे योजितं
 तयो वत्सा च गृहे निबध्नाते । अनन्तरं परमेश्वरस्य मञ्जुषा स्वर्णमू-
 षिकाश्च प्रतिमाधारपात्राश्च शकटोपरि निदधाते । अनन्तरं तद्गवी-
 द्वयम् अजमार्गेण गच्छत वैतशेमश्रस्य दिशं जगाम, तत् शब्दायमानम्
 एकमेव राजमार्गेणैव जगाम दक्षिणं यामं वा न परावहत; पिनेष्टी-
 यानाम् अधिपतयश्च वैतशेमश्रस्य सीमां यावत् तस्य पश्चात् जम्मुः ।
 तदानीं वैतशेमश्रनिवासिनः समभूतो गोधूमं कुन्तन्ति त ऊर्ध्वदृष्टिं
 ज्ञात्वा मञ्जुषां ददशुक्तां दृष्ट्वा चाजङ्गादिर । तदानीं तत् शकटं वैत-
 शेमश्रीयश्चेष्टयस्य क्षीयमुपस्थाय स्थगितं बभूव तत्र स्थाने महाप्रस्तर
 एव आसीत् ते शकटस्य काष्ठानि क्षिप्त्वा तद्गवीद्वयं होमवजिरूपेण

- १५ परमेश्वराय ददुः । अनन्तरं लोबीयाः परमेश्वरस्य मञ्जूषां तत्त्वमीयन्त्यं स्वर्गलङ्काराधारपात्रावरोक्ष्य तस्मिन् महाप्रस्तरे निदधिरे, अपरं वैतशेमश्रीयलोकालस्मिन् दिने परमेश्वरमुद्दिश्य होमार्थकादीन् वशीन् ।
- १६ उत्सृष्टजः । तद् दृष्ट्वा पिण्डेष्टीयानां पञ्चाधिपतयस्तस्मिन् दिन इकोक्षं ।
- १७ प्रत्याजग्मः । अपरं दोषार्थकदानरूपेण पिण्डेष्टीयैरसदीदस्य निमित्तम् एकम् अस्याया निमित्तम् एकम् अस्त्रिजोनस्य निमित्तम् एकं गातस्य निमित्तम् एकम् इकोक्षस्य निमित्तम् एकस्त्रैतानि पञ्चस्वर्गार्थांसि, १८ पिण्डेष्टीयानां यावन्ति नगराणि, पञ्चानाम् अधिपतीनाम् अधीनाभ्यासन् (तानि प्राचीरवेष्टितानि नगराणि सामान्यगामा वा स्युः) तावन्ति स्वर्गमूषिकाश्च परमेश्वरमुद्दिश्य तत्रागोयन्त । यस्मिन् महाप्रस्तर ईश्वरस्य मञ्जूषा निरधायि स महाशोकाख्यः प्रस्तरोऽद्यापि वैतशेमश्रीयल्लोत्रयस्य स्तोत्रे विद्यते ।
- १९ अनन्तरं वैतशेमश्रीयल्लोकाः परमेश्वरस्य मञ्जूषायां दृष्टिं यातयामासुः, तत्कारणात् स तान् आजघानार्थतस्तेषां सप्तत्यधिकपञ्चसहस्राणि लोकान् विनाशयामासकार परमेश्वर एतेन महाप्रहारेण तान् आजघान ।
- २० ततो हेतो लोका विजलपुः । अपरं वैतशेमश्रीयल्लोका अवदन् एतस्य पवित्रस्य प्रभोः परमेश्वरस्य साक्षात् के संस्थानुं शक्नुवन्ति सोऽस्मत्तः कस्य समीपं यास्यति ?
- २१ अनन्तरं लोकाः क्षिरियतयियारीमनिवासिनां समीपं दृष्टान् प्रक्षित्य जग्मुः, पिण्डेष्टीयाः परमेश्वरस्य मञ्जूषां पुनरानयन् यूयम् इत्या तां स्तेषां समीपं नयत ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ अवोनादवस्य गेले मञ्जूषानिधानं ॥ मिश्र्यान् रक्षायुल्लोकाणाम् अनन्तरं ८ पिण्डेष्टीयानां पुद्गलं कर्तुं सज्जीभवन् ८ श्रिम्लूकेकस्य वक्षिदानं प्राच्येनच तदानीं महाभक्ष्मावातेः पिण्डेष्टीयानां पराजितत्वं १९ पिण्डेष्टीयानां वशीभूतत्वं १९ श्रिम्लूकेकस्य विचारकथनञ्च ।

- १ अनन्तरं क्षिरियतयियारीमीयल्लोका आगत्य परमेश्वरस्य मञ्जूषां गृह्णन्तः पर्यवस्यितम् अवोनादवस्य निवेशनम् आनयन्, अपरं परमेश्वरस्य तां मञ्जूषां दृष्टितुं तस्य पुत्रम् इन्नियासरं पवित्रं वक्षुः ।
- २ परमेश्वरस्य सा मञ्जूषा क्षिरियतयियारीमे दीर्घकालम् अर्थाद् विवर्जित

बलवान् यावत् तस्यौ । अगन्तरम् इच्छायेकीयाः सर्वे विनयन्तः पर-
मेश्वरम् अनुगन्तुम् आरेभिरे ।

ततः शिमूयेल इच्छायेलः सकलवंशान् अवदत्, यदि यूयं स्त्रीय- १
सर्वान्तःकरणैः समं परमेश्वरं प्रति परावर्तितुम् इच्छथ तर्हि स्त्रियां
मध्याह्न इतरदेवान् अन्तरोतदेवीश्च दवयत परमेश्वरे च मनांसि
निवेश्य केवलं तमेव सेवध्वं तेन स पिलेयीयानां करेभ्यो युष्मान् उद्गा-
रयिष्यति । तत इच्छायेलः सर्वे वंशाः बालदेवान् अन्तरोतदेवीश्च ४
दवयित्वा केवलं परमेश्वरं सेवितुम् आरेभिरे । तदानीं शिमूयेलो ५

● आह्वयत् मिस्र्याम् इच्छायेलः सकललोकान् संगृहीत युष्माकं हृतेऽहं १
परमेश्वरम् उद्दिश्य प्रार्थयिष्यं । ततस्ते सर्वे मिस्र्यां मिलित्वा तोयानि २
तोलयित्वा परमेश्वरस्य साक्षाद् भूमौ न्यक्षिपन् अपरं तस्मिन् दिने
उपवसन्तस्तत्र स्थाने जगदुः, परमेश्वरस्य विरुद्धं पातकमस्माभि-
रुत्कारि । अनन्तरं शिमूयेलो मिस्र्याम् इच्छायेल्वंशस्य विचारं चकार ।

अनन्तरम् इच्छायेल्वंशा मिस्र्यां मिलिता इति वार्त्तायां पिलेयीयैः ३
श्रुतायां तेषाम् अधस्तात् इच्छायेल्वंशस्य विरुद्धम् आगच्छन् इच्छायेल्-
वंशास्तत् श्रुत्वा पिलेयीयेभ्यो बिभूः । अपरम् इच्छायेल्वंशः शिमूयेलम् ८
अवदन् अस्माकं प्रभुः परमेश्वरः पिलेयीयानां करेभ्यो यदस्मान् उद्गा-
रयेत् तदर्थं तस्य समीपे प्रार्थयितुं त्वं मा विरम ।

तदानीं शिमूयेलो दुग्धपायं मेघवत्सं गृहीत्वा परमेश्वरमुद्दिश्य ९
हस्तस्त्रोमबलिरूपेणात्सर्ज, अपरं शिमूयेल इच्छायेल्वंशस्य १०
परमेश्वरस्य समिधौ प्रार्थयामास ततः परमेश्वरस्तस्मै प्रत्युत्तरं ददौ ।
यस्मिन् काले शिमूयेलो होमबलिम् उदहृत्य तस्मिन् काले पिलेयीया १०
इच्छायेल्वंशेन समं योज्यं तस्य समीपम् आगमन्, किन्तु तस्मिन् दिने
परमेश्वरो मेघनादेनातीव गर्जनं पिलेयीयान् व्याकुलान् चकार,
तेन त इच्छायेल्वंशेन पराजिता बभूवुः । तदानीम् इच्छायेल्- ११
वंशो मिस्र्या वहिर्भूय पिलेयीयानां पश्चाद् धावन्तो वैतकरस्याधः-
स्थानं यावत् तान् आजगृह्युः । ततः शिमूयेलः पाषाणमेकं गृहीत्वा मिस्र्यो- १२
रुजोर्मध्यस्थाने स्थापयामास, परमेश्वरोऽस्मान् एतत् स्थानं यावद् उप-
हृतवान् इत्युक्त्वा तस्य पाषाणस्य नाम एवनेघरम् उपकारस्तु चकपाषाण
इति चकार ।

इत्थं पराजिताः पिलेयीया इच्छायेल्वंशस्य देशं पुनर्नागमन् अपरं १३

- १४ परमेश्वरः शिमूयेलस्य यावज्जीवनं पिजेसीयान् अस्मिन्नात् । अपरं यानि नगराणि पिजेसीयैरिस्त्रायिज्वंशाद् अपहृतानि तानि पुनरिस्त्रायेलीयैरधिचक्रिरे, इकोणं गातं तयोः सीमाश्च यावत् सर्वदेशः पुनरिस्त्रायेल्वंशेन पिजेसीयेभ्य उद्धारयाचक्रे, अपरम् इमोरोयैः समम् इस्त्रायेल्वंशस्य सन्धि बभूव ।
- १५ स शिमूयेलो यावज्जीवनम् इस्त्रायेल्वंशम् अश्लिषत् । स प्रतिवत्सरं
- १६ वैधेलं गिलगलं मिस्पीच्च पर्यटन्तेषु स्थानेष्विस्त्रायेल्वंशम् अश्लिषत् ।
- १७ अपरं यत्र स्थाने तस्य निवेशनमासीत् तद् रामतनगरं प्रत्यागत्य तत्र स्थानेऽपिस्त्रायेल्वंशम् अश्लिषत् स च तत्र स्थाने परमेश्वरमुद्दिश्य वेदिमेकां निर्मितवान् ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

- १ शिमूयेलस्य पुत्रयोरन्यायकारणात् लोकानां राजनीत्यां तेषां याज्यायां शिमूयेलस्यातुष्टिः १० भाविराजानां वचनं १६ राजानं नियोजयितुं शिमूयेलं प्रतीचरस्याज्ञा ।
- १ अचनन्तरं वार्द्धक्यं प्राप्तः शिमूयेलः स्वपुत्राविस्त्रायेल्वंशस्योपरि विचारयितुं पदे न्ययुक्तः । तस्य ज्येष्ठपुत्रस्य नाम योयेल इति द्वितीयपुत्रस्य च नामाविद्य इत्यासीत्; तौ वेशेवायां विचारयितारौ बभूवतुः । किन्तु तस्य पुत्रौ पितुर्मार्गेण न चलन्तौ क्षोभानुगामिनौ बभूवतुस्तत्कोचं गृह्यत्वा विचारेऽन्यायं कृतवन्तौ । अत इस्त्रायेल्वंशस्य प्राचीना मिलित्वा
- २ रामते शिमूयेलस्य समीपमागत्य तमवदन् पश्य त्वं वृद्धो जातस्तव पुत्रौ च तव मार्गेण न चलतोऽतस्त्वं भिन्नदेशीयानिवास्मान् शासितुं राजानमेकं नियोजय ।
- ३ अस्मान् शासितुं राजानमेकं नियोजयेति तैरुक्तेन वचसा शिमूयेलो विरेजे, ततः शिमूयेलः परमेश्वरम् उद्दिश्य प्रार्थयाचक्रे । तदानीं परमेश्वरः शिमूयेलम् अवाचत् यते लोकास्तव समीपे यद्यद् व्याहरन्ति तेषां तत् सर्व्ववाक्यं त्वं गृह्णाण यतस्तेष्वं न परित्यक्तः किन्त्वहं यत् तेषां राजा न भवेयं तदर्थमहमेव तैः परित्यक्तः । मिसर्देशात् मया तेषाम् आनयनदिनमारब्धाद्य यावत् ते तेषां सर्व्वकर्म्मभि र्यथा र मां त्यजन्त इतरदेवान् सेवन्ते तद्य त्वां प्रत्यपि व्यवहरन्ति । अधुना

त्वं तेषां वचनानि गृह्णासि किन्तु तान् सुदृढरूपं प्रबोध्य तेषां शासन-
कारिणो भाविभूयते रीतिं तान् ज्ञापय ।

अनन्तरं राजप्राच्यक्षानां समीपे परमेश्वरीयाणि वचांस्येतानि शिमू- १०
येनोक्तानि । स व्याजहार युष्माकमुपरि राजत्वकारिणो राज्ञ यता- ११
दृष्टी रीतिं भविष्यति स युष्माकं पुत्रान् गृहीत्वा खरघाश्वारोहिण्येषु
निधास्यति तेषां काञ्चन खरघस्याये धाविनः करिष्यति । स तान् सहस्र- १२
पतोन् पञ्चशतपतोन् करिष्यति, तांश्च स्वीयभूमिं कर्षयिष्यति स्वीयश-
स्यानि ह्येदयिष्यति युद्धास्त्राणि रथसज्जाश्च निर्मापयिष्यति । अपरं स १३
युष्माकं कान्था गृहीत्वा स्वस्य स्रपकाराः रुदा आपृपिकाश्च करिष्यति ।
अपरं युष्माकम् उत्तमानि शस्यक्षेत्राणि दात्ताक्षेत्राणि जितदृष्टांश्च १४
गृहीत्वा स्वभूयेशो दास्यति । अपरं युष्माकं शस्यानां दात्ताणाञ्च दश- १५
मांशं गृहीत्वा राजसभासद्भा दास्यति । अपरं स युष्माकं दासान् १६
दासीरुक्तमतदणान् गर्दभांश्च गृहीत्वा तैर्निजकार्यं कारयिष्यते । स १७
युष्माकं मेघाणां दशमांशं गृहीष्यति यूयश्च तस्य दासा भविष्यथ ।
तदानीं यूयं स्वैरभिरुचितस्य राज्ञः कारणाद् विलपिष्यथ किन्तु परमे- १८
श्वरस्तदानीं युष्माकं वचा न श्रेयसि ।

तथापि लोकानां शिमूयेनस्य वाक्यम् अगृहीत्वा जगद्, नहि नहि, १९
राजकोऽस्माभिः नियुज्यतां, तेन वयं भिन्नजातीयैः समा भूत्वा खराजेन २०
शासिष्यामहे स चास्माकमयसरः सन् युद्धं गमिष्यति । तदानीं शिमूयेनो २१
लोकानां सर्व्ववार्त्ता निश्रम्य परमेश्वरस्य कर्णगोचरे निवेदयामास । त- २२
परमेश्वरः शिमूयेनं वभाषे त्वं तेषां वाक्यं गृह्णा तेषां राजानमेकं नियुज्य-
थ । अनन्तरं शिमूयेन इक्ष्वायेनवंशं जगद् यूयं स्वसनगरं गच्छत ।

८ नवमोऽध्यायः ।

१ शोकेन पित्रुर्गर्हणीया गयेषां ११ शिमूयेनस्य समीपगमनं १५ शिमूयेनस्य समं शोकस्य
भाजनं १५ न विहाय तत्र भुङ्क्ते विहाय गमनं ।

तदानीम् अपरीक्षस्य दृढप्रपौत्रो विबोरतस्य प्रपौत्रः सिरोरस्य १
पौत्रोऽवीयेनस्य पुत्रः कोशनामा विन्यामीनवंशीयः कश्चित् महावीर्य्य-
वान् लोकं ज्ञासीत्, अपरं शौलनामा तस्य परमसुन्दरकनकाः पुत्र २
ज्ञासीत्, इक्ष्वायेनवंशेषु तस्मात् सुन्दरः कोपि पुरुषो नासीत्, स

- १ शिरसा सकललोकेश्वो दीर्घ आसीत् । अनन्तरं तस्य शैलस्य पितुः
 कीशस्य गर्दभेषु हारितासु स निजपुत्रं शैलं जगाद त्वं दासानाम्
 ४ एकं सङ्गिनं कृत्वा गर्दभैर्गवेषयितुं याहि । ततः स इक्षुयिमपर्वतेन
 अमिता शालिश्राप्रदेशं पर्याटत् किन्तु तासाम् उद्देशं न प्राप, अनन्तरं
 तौ शालिमप्रदेशं पर्यटितवन्तौ तत्रापि न प्रापतुरनन्तरं स विन्यामी-
 ४ नदेशं जगाम किन्तु तत्रापि न प्राप । अनन्तरं तयोः रूपप्रदेशं प्राप्तयोः
 शैलः स्वसङ्गिनं दासं जगाद, आगच्छावां परावर्त्तावहै नो चेत् मम
 ४ तातो गर्दभानां चिन्ताया विरम्यावयोः कृते चिन्तयिष्यति । ततः स
 कथितवान्, पश्य नगरेऽस्मिन् ईश्वरस्य मनुष्य आस्ते सोतीव मान्यलक्षे
 यद्यद् उच्यते तत् सर्वं सिद्ध्यति तस्माद् आवाम् अधुना तत्स्थानं याव,
 ७ भवेत्तु स गन्तव्यं मार्गम् आवां दर्शयिष्यति । शैलो दासमवदत् पश्य
 गमने कृत आवां तस्मै नराय किं दास्यावः ? आवयोः पात्रस्यभक्ष्यस्य
 श्रेष्ठो जातः । ईश्वरस्य लोकाय दातुम् आवयोः पारितोषिकं नास्ति,
 ८ आवयोः किमास्ते ? ततः स दासः शैलं प्रत्यवदत्, पश्यात्र मम हस्ते
 श्रेकलस्य चतुर्थांशं रजतं विद्यते पश्यान् दर्शयितुम् ईश्वरोयलोकाय
 ९ तदेव दास्यामि । ततः शैलो व्याजहार, सम्यगुक्तवान् आवां याव । तत-
 १० क्तावीश्वरीयलोकस्य निवासनगरस्य दिशं जग्मतुः । पूर्वकाल इक्षा-
 येलो मध्ये य ईश्वरस्य समीपे प्रष्टुम् अगच्छन् तै र्वयं प्रदर्शकस्य समीपं
 यामेति वक्षोऽवादि यतः पूर्वकाले भविष्यद्वादिन उपाधिः प्रदर्शक
 इत्यासीत् ।
 ११ यदा तावूर्द्धगामिमार्गेण नगरं गच्छतस्तदा तोयमुत्तोलयितुं वहि-
 र्गामिनीः कतिपययुवती दृष्ट्वा पृष्ठवन्तौ स्थानेऽत्र प्रदर्शकः किं विद्यते ?
 १२ ता अवदन् विद्यते पश्य स तवाग्रे विद्यते, शीघ्रं गच्छ सोऽय
 १३ नगरमागत्य यत उच्चस्थाने लोकानाम् अद्य जज्ञो भविष्यति । युवाभ्यां
 नगरं प्रविश्यैव भोजनार्थं उच्चस्थाने तस्य गमनात् प्राक् स मृग-
 यितव्यो यतस्तस्मिन् नागते लोका भोजनं न करिष्यन्ति, यतस्तेन
 जज्ञद्रष्टुषु आशिष्युक्तायां सत्यां निमग्नता भुङ्गते तस्माद् यतस्मिन्नेव
 १४ क्षण उत्थाय यातं यतोऽधुनैव स युवाभ्यां द्रष्टुं शक्यते । तदानीं तयो
 नगरं गत्वा नगरस्य मध्यं प्राप्तयोः शिमूयेक उच्चस्थानं गन्तुं स्वनिवेशनात्
 निर्गच्छेव तौ साक्षात्कार ।
 १५ तस्य शैलसोपस्थितेः पूर्वदिक्ते परमेश्वरः शिमूयेकस्य कर्मगोचरे

कथितवान्, अथ एतस्मिन् समये मनुष्य एको विन्यामीनप्रदेशात् तव १६
समीपं मया प्रेषयिष्यते मम लोकस्तेखायेलवंशस्य राज्ये स त्वयाभिधि-
यतां, स एव पिजेसीयानां करेभ्यो मम लोकान् उद्धारयिष्यति यतो मम
लोकानां विलापस्य मम कर्णगोचरीभूतत्वात् तान् प्रति मया कृपादृष्टिः
कृता । अनन्तरं शिमूयेलेन शैले दृष्टे परमेश्वरस्तमवदत्, अहं यमधि १७
त्वां समभाषे सोऽयमेव नरः, एष पुमान् मम लोकान् शासिष्यति ।
तदानीं शैलो द्वारमध्ये शिमूयेलं प्राप्य पृष्टवान् विनयऽहं प्रदर्शकस्य १८
भवनं कुत्र मां वद? ततः शिमूयेलः शैलं प्रत्यवदत्, अहमेव प्रदर्शको १९
ममाग्रेऽय उच्चस्थानमागच्छ युवामद्य मया सह भोक्तव्यः अथ प्रत्यूषेऽहं
त्वां विखत्तामि अपरं तव मनसः समस्तं वाक्यं त्वां ज्ञापयिष्यामि । अथ २०
दिनत्रयं जातं तव या गर्हभ्यो हारितास्तासां कृते मर्गसि मा चिन्तय
ताः पुनर्लब्धा याताः । इखायेलवंशस्य परमेच्छा कं प्रति? किं त्वां तव
सकलपिष्टवंशं प्रति नहि? ततः शैलः प्रत्यवदत्, अहं किं विन्या- २१
मीनवंशीयो नहि? इखायेलवंशस्य मध्ये विन्यामीनवंशः किं सर्वेभ्यः
क्षुद्रो नहि? अपरं विन्यामीनवंशस्य मध्ये मम गोत्रं किं सर्वेभ्यः
क्षुद्रं नहि? तर्हि भवान् मां कुत इत्थं वचो वदति । अनन्तरं शिमू- २२
येलः शैलं तस्य दासश्च गृहीत्वा भोजनशालाम् आनिनाय, अपरं प्रायेण
त्रिंशत् जनानां निमन्त्रितानां मध्ये तावत्तमस्थान उपावेशयत् । अपरं २३
शिमूयेलः पाचकं जगाद इदं गोपयेति यत् मांसखण्डमधि तुभ्यं गदित-
वान् तदानय । ततः पाचकेन स्कन्धे तस्योपरि यदासीत् तस्मिंश्चान् २४
शैलस्य सम्मुखे स्थापिते च शिमूयेलो बभाषे पश्य त्वं गुप्तमिदं खण्डं
खसम्मुखे निधाय भुञ्क्ष्व, यतो मया यस्मिन् काले लोका निमन्त्रितास्तमा-
रभ्य त्वत्कृते रक्षितमिदमास्ते, ततस्तस्मिन् दिवसे शैलः शिमूयेलेन
सार्द्धं भोजनं चकार ।

अनन्तरं तेषूच्चस्थानात् नगरम् अवरूढेषु शिमूयेलो गृहपृष्ठे शैलेन २५
सार्द्धं संललाप । अनन्तरं ते प्रत्यूष उत्थितवन्तो यतोऽरुणोदयसमये २६
शिमूयेलो गृहपृष्ठे स्थितं शैलम् आहूय जगाद, उत्तिष्ठ त्वं मया विख-
त्यः । ततः शैल उत्थिते स शिमूयेलश्च वह्निर्जग्मतुः । अनन्तरं पथे- २७
नावरोहतास्तयो नगरस्य प्रान्तभागं प्राप्तयोः शिमूयेलः शैलं बभाषे
तव दासम् आवयोऽग्रेऽपि यातुं वद, किन्तु त्वं क्रियत्कालं तिष्ठ त्वाम-
हम् ईश्वरस्य वाक्यं आववामि । ततो दासो अग्रेऽपि चलितः ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ शैलस्याभिनिर्गतं मृद्वगमनसमये घटनाप्रकाशनं २ शैलस्यान्यप्रकारमनुसंधानं
१४ मातुलस्य समीपे शिमूयेणस्य कथाप्रकाशनं १७ शैलस्य राज्यात्मनोऽतीतं १९
नं प्रति साक्षात् प्रेमाप्रेम ।

- १ अनन्तरं शिमूयेणस्तैलाधारग्रहणमादाय तस्य शिरसि तैलं निविष्टेच,
अपरं तं चुम्बित्वा बभाषे परमेश्वरः आधिकारोपरि त्वां राजत्वपदे
- २ अभिविस्तवानिति किं कथं नहि? त्वमद्य यदा मम समीपाद् गमि-
ष्यसि तदा विन्यामीनप्रदेशस्य सीमास्थिते सेनसङ्घे राज्ञेयस्य प्रशान-
समीपे द्वौ जनौ प्राप्स्यसि तौ त्वां वदिष्यतः त्वं या गर्हभोरन्वेष्टुं गत-
वान् ताः सर्व्याः प्राप्ताः, अपरं पश्य तव तातो गर्हभोर्विविधविकां चिन्तां
विहाय पुनस्य कृते किं करिष्यामीति वदन् युवयोः कृते शोचति ।
- ३ अनन्तरं त्वयि तस्मात् स्थानादयसरो भूत्वा तावोरस्थम् एतेन-
रुद्धं प्राप्ते तत्र स्थाने ह्यागवत्सत्रयवाहको जन एकः पूषत्रयवाहको जन
एको ब्राह्मणसोयकुतुवाहक एको जनश्च वैद्यश्च ईश्वरस्य समीपगन्तार
- ४ एते त्रयो जनास्त्वां साक्षात् करिष्यन्ति । ते तव मङ्गलं प्रक्षन्ति तुभ्यं
- ५ द्वौ पूषौ दास्यन्ति च त्वच्च तेषां करेभ्यस्तौ ग्रहीष्यसि । अनन्तरं यत्र
पिण्डीयानां सैन्यदलानि सन्ति तम् ईश्वरपर्वतं प्राप्य त्वं तत्र स्थाने
नगरं प्रविश्यन् उच्चस्थानाद् अवरोहन्तं मुरजमृदङ्गवंशीवीणावाद्येन
सहितं भविष्यद्वादिनां गणं साक्षात् करिष्यसि ते भविष्यद्वाक्यं
- ६ वदिष्यन्ति । तदानीं परमेश्वरस्यात्मा त्वयि अधिस्थास्यति त्वच्च तैः
सङ्घं भविष्यद्वाक्यं वदिष्यसि, अन्यप्रकारो मनुजो भविष्यति च ।
- ७ एतेषु सकललक्षणेषु त्वयि घटितेषु त्वं निजोपस्थितप्रयोजनात् करि-
ष्यसि यतः परमेश्वरस्त्वया सार्द्धं विद्यते । अनन्तरं त्वं ममाग्रेऽग्रे गिन्-
गणं यास्यसि, पश्चाद् होमबलीन् मङ्गलार्थकबलीन् साक्षात् त्वत् तव समीपं
यास्यामि, यावद्दहं तव समीपं न प्राप्नोमि तावत् सप्तदिनानि विजग्नं
करिष्यसि, अपरम् अहं तव कर्त्तव्यं त्वां क्षापयिष्यामि ।
- ८ अनन्तरं तेन शिमूयेणस्य समीपाद् यातुं यीवायां परावर्त्तितायाम्
ईश्वरस्तस्य मानसान्तरं चकार, अपरं तस्मिन् दिने तानि सर्व्याणि
- ९ लक्ष्मणानि तस्य प्रत्यक्षीबभूवुः । तयोक्तत्र पर्वतम् उपस्थितयो भवि-
ष्यद्वादिनां गणस्तेन सार्द्धं मिलितस्तत ईश्वरस्यात्मनि तस्मिन् अधि-
११ स्थिते तेषां मध्ये सोऽपि भविष्यद्वाक्यानि वक्तुमात्रेभे । तदानीं स

भविष्यदादिनां मध्ये भविष्यदाख्यानि वदतीति वोच्य तस्य पूर्वपरि-
क्षितलोकः परस्परं जगदुः, कीदृशस्तस्य किं जातः? शैलोलोऽपि किं
भविष्यदादिनाम् एको जातः? ततस्तत्रतो जन एकः प्रतिजगाद १९
तेषां जनकः कः? इत्थं भविष्यदादिनां मध्ये शैलोलोऽपि किमेको जन इति
वचनं लोकानां मध्ये प्रमाणावकाशं बभूव । अनन्तरं स भविष्यदाख्यावत्- १९
नाद् विरम्य भृगुस्थानं जगाम ।

अनन्तरं शैलस्य मातुलस्तं तस्य दासश्च पप्रच्छ युवां क्व गतवन्तौ? २०
सोऽवदत् गर्हभी गवेष्टयितुं किन्तु गर्हभ्यः कुत्रापि स्थाने न विद्यन्त
इति वीक्ष्यावां शिमूयेलस्य समीपं गतवन्तौ । शैलस्य मातुलो बभाषे २१
विमयेऽहं शिमूयेलो युवां किं गदितवान्? तत् मां वद । ततः शैलो २२
मातुलं जगाद सर्व्वा गर्हभ्यः प्राप्ता इति स आवां स्पष्टमवदत् । किन्तु
राजत्वमधि शिमूयेलेन यद् उक्तं तत् स तस्मै न कथयामास ।

अनन्तरं शिमूयेलो लोकान् मिर्यां परमेश्वरस्य समीपम् आह्वये- २३
खायेत्वंशान् जगाद, इखायेलः प्रभुः परमेश्वरो वदति मयेखायेल- २८
वंशो मिसरदेशाद् बहिष्कृत्यानायि, तथा युधदुयद्रवकारिणां मिखी-
याणां तदन्वेषां नृपाणाञ्च कर्भ्यो मयैव यूयम् उद्धारयाञ्चछन्तु । किन्तु २८
समस्तदुर्दशाभ्यो दुर्गतिभ्यश्च युधदुद्धर्ता यो युष्माकम् ईश्वरो यूय-
मद्य तम् अरुहीत्वा वदथ अस्माकमुपरि राजानमेकं नियोजय, अतो
यूयम् इदानीं स्वस्ववंशानुसारेण सङ्घसंघानुसारेण च परमेश्वरस्य
समीपम् उत्तिष्ठत । अनन्तरम् इखायेलः सकलवंशेषु शिमूयेलेन समीप- २०
मानीतेषु विन्यामीनवंशो निरचीयत । अपरं विन्यामीनवंशस्य पारे- २१
नारेषु समीपमानीतेषु मट्टिपरिवारो निरचीयत । अपरं तन्मध्ये
कीशस्य सुतः शैलो निरचीयत, किन्तु गवेष्टये कृते तस्योद्देशो
नाप्रापि । तस्मात् ते परमेश्वरस्य समीपे पुनः पप्रच्छुः स किम् एतत्- २२
स्थानम् आगताऽस्ति? ततः परमेश्वरः कथयामास प्रथमं स भारताणां
मध्ये कुक्कायित आसीत् । अनन्तरं ते धावित्वा तस्मात् तमानयामासुः । २२
लोकानां मध्ये उत्तिष्ठन् सोऽन्यलोकेभ्यो मस्तकेन दीर्घ आसीत् ।
अनन्तरं शिमूयेलो लोकान् जगाद परमेश्वरेणाभिर्वाचितं पुत्रममेन २५
वीक्ष्य लोकानां मध्ये तस्य तुल्यः कोपि न विद्यते, ततो लोका उचैः-
स्वरं बभाषिरे, राजा चिरजीवी भवतु । अनन्तरं शिमूयेलो लोकान् २५
राजनीतिं चापयामास, अपरं तां यत्रो निखित्वा परमेश्वरस्य साक्षात्

निदधे । अनन्तरं शिमूयेलः सर्वान् लोकान् स्वं स्वं निवेशनं • यान्
विससर्ज ।

- ११ शैलोलूपि गिवियानगरे स्निवेशनं प्रतिजगाम, तथेन्द्रो येषां
सैन्यानाम् अन्तःकरणेषु प्रवृत्तिं दत्तवान् तानि च तेन साजं
१२ जग्मुः । किन्तु पुरुषद्वयेन वयं किम् उपकारिष्यामहे इति वाचम्
उक्त्वा केचिद् दुष्टलोकान् तु लोकात्प्रोपायनं न ददुः ततः स बधिर
इव स्थितवान् ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ नाहश्यामिषमकथनं ॥ शैलोलूपायेल्वंशस्य च समीपे दूतप्रेषणं तेन रचय १५
शैलोलूपाभिप्रेतम् ।

- १ अनन्तरम् अम्मोनीयनाहश आगत्य यावेशमिलियदस्य सम्मुखे
शिविरं स्थापयामास ततो यावेशीयलोका नाहशं बभाधिरं त्वमस्माभिः
२ साजं नियमं कुरु, वयं त्वां सेविष्यामहे । अम्मोनीयो नाहशस्तान् प्रति-
जगाद, अहं युष्माकं सर्वेषां दक्षिणनेत्रमुत्पाटयिष्यामीत्यम् इच्छायेलः
सकलवंशस्य कलत्रं स्थापयिष्यामि युष्माभिः समम् यत्नं नियमं करि-
३ ष्यामि । ततो यावेशस्य प्राचीना अवदन् त्वं समदिनान्यस्मान् प्रति क्षमस्व
वयम् इच्छायेलवंशस्य सकलप्रदेशं दूतान् प्रेषयामः, ततः कोपि यद्य-
स्मान् न रक्षति तर्हि वयं तव समीपं वहिरागमिष्यामः ।
४ अनन्तरं दूताः शैलस्य वासस्थानं गिवियाम् उपस्थाय लोकानां
कर्णगोचरे तां वार्त्तां कथयामासुस्ततः सर्वे लोका उच्चैःस्वरं क्रन्दितु-
५ मारंभिरं । अपरं शैलः क्षोत्राद् दृष्टवान् पश्चाद् आगत्य पप्रच्छ
लोकानां किमभूत् ? ते कुतो वदन्ति ? ततो लोका यावेशीयदूतानां
६ वार्त्तां तस्मै कथयामासुः । तद्वार्त्तांश्रवणसमय ईश्वरस्यात्मनि शैल-
७ मधिष्ठिते तस्य क्रोधोऽतिशयं प्रज्वलत् । अपरं स दृष्टमदभ्यं दृष्टीत्वा
खड्गखड्गीकृत्य दूतैरिच्छायेलवंशस्य सर्वत्र प्रवृत्त्य जगाद यः कश्चित्
शैलस्य शिमूयेलस्य च पश्चात् नागमिष्यति तस्य दृष्टवान् प्रसीत्य
कारिष्यते । ततः परमेश्वरात् लोकानां भयं जाते ते सर्वे एकौ नर इव
८ वह्निं बभूवुः । अनन्तरं वेसके तेषु गणितेष्विच्छायेलवंशस्य बीणि लक्षाणि
९ यिहूदावंशस्य च त्रिंशत् सहस्राणि लोका आसन् । अनन्तरं त आग-
तान् दूतान् जगदुः, यूथं च प्रश्वरौहसमय उपकारं प्राप्स्येति

वाक्यं यूयं गत्वा यावेष्टीयलियदीयलोकान् वदत, ततो दृत्वा आगत्य
यावेष्टीयलोकान् तां वाक्तां जगदुः ततस्तु आगन्दिता बभूवुः । अनन्तरं १०
यावेष्टीयलोका अवदन् श्वो वयं युष्माकं समीपं बहिर्भूय गमिष्यामस्ततो
यूयं यद्यद् क्षेमं मंस्यध्वे तद् अस्मान् प्रति कुरुत । परदिवसे शैलः ११
स्त्रलोकान् त्रिसंघीकृत्य प्राङ्गयामे शत्रुसैन्यमध्यं प्रविश्य प्रचण्डरौद्र-
पर्यन्तम् अस्मोनीह्वान् पराजिग्ये ततस्तेषाम् अवशिष्टलोकानां विक्ती-
र्जलाद् दौ जनावेकस्थाने न तस्थतुः ।

अनन्तरं लोकाः शिमूयेलं जगदुः शैलः किमस्माकं राजा भवेदिति १२
वाचं क उक्तवान् ? तान् मनुष्यान् आनय, वयं तान् हनिष्यामः ।
ततः शैलोऽवदत्, अद्य वोपि न हन्तव्यो यतोऽय परमेश्वर इच्छायेत्- १३
वंशं रक्षितवान् । अनन्तरं शिमूयेलो लोकान् अवदत्, आगच्छत १४
वयं शिलगर्गं गत्वा तत्र राज्यं पुनः स्थिरीकरवाम । अनन्तरं सर्वे १५
लोका शिलगर्गं गत्वा तत्र परमेश्वरस्य साक्षात् शैलं राज्ये अभिविधि-
चरपरं तस्मिन् स्थाने परमेश्वरम् उद्दिश्य मङ्गलार्थकान् वक्तीन् उत्-
सृष्टजुष्य, ततः शैल इच्छायेत् सर्वे मनुष्याश्च तत्र महानन्दं वक्षिरे ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ शिमूयेलस्य निर्दिष्टत्वं ६ लोकानाम् अकृतज्ञत्वप्रकाशः १६ इत्यर्थेऽयस्य सप्तमं
मध्यमैकमं तेषां भीतत्वं २० शिमूयेलस्य तेभ्यः सान्त्वनापदेशदानं ।

अनन्तरं शिमूयेल इच्छायेत् सकलवंशान् जगद, पश्यत यूयं मां १
यद्यद् अवोचत युष्माकं तानि वाक्यानि शृङ्खित्वाहं युष्माकमुपरि रा-
जानमेकं नियुक्तवान् । पश्यतायं राजा युष्माकम् अपसरस्वरति, अहश्च २
इहः पक्षिशेषश्च जातः, पश्यत मम पुत्रौ युष्माभिः समं स्तः, बाल्यका-
लमारभ्याद्य यावद् अहं युष्माकं समक्षं चरामि । अतोऽधुना यूयं ३
परमेश्वरस्य तेनाभिविष्टस्य च साक्षात् मामधि साक्ष्यं दत्त कस्य गो
मर्द्दभो वा मयापहतः ? को वा मया क्लिष्टो वा हिंसितः ? अथवा खनेत्रे
अन्धी कर्तुं कस्य हस्तात् मयात्कोचो शृङ्खितः ? तदहं परावर्त्य युष्माभ्यं
दास्यामि । ते अवदन् भवान् अस्मान् न क्लिष्टवान् न वा हिंसितवान् ४
कस्यापि हस्तात् किमपि न शृङ्खितवान् । अनन्तरं स तेभ्योऽकथयत् ५

युष्माकं किमपि ब्रूयं नमः करे युष्माभिर्न प्राप्तं, परमेश्वरसेनाभिषिक्त-
त्वाद्य तस्य साक्षिणौ विद्येते । ते प्रत्यवदन् साक्षिणौ विद्येते ।

- ६ अनन्तरं शिमूयेलो लोकान् अवदत्, परमेश्वरो मूससं चारीयस्य
न्ययुक्तं स च युष्माकं पूर्वपुरुषान् मिसरदेशाद् बहिष्कृत्यानिनाय ।
- ७ अतो यूयम् इदानीम् अवतिलुत, युष्मान् युष्माकश्च पितॄन् प्रति
परमेश्वरेण कृतानि समस्तधर्मकर्मणि परमेश्वरस्य साक्षात् मया
= सह युष्माभिर्विचार्यन्तां । याकूबि मिसरदेशमागते यदा युष्माकं
पूर्वपुरुषाः परमेश्वरस्य साक्षात् प्रार्थनां चक्रिरे तदा स मूसोचा-
रीयौ प्रहितवान् तौ च मिसरदेशाद् युष्माकं पूर्वपुरुषान् बहिरा-
८ नीय स्थानेऽस्मिन् वासयामासतुः । अनन्तरं तौ स्त्रीवप्रभौ परमे-
श्वरे विस्मृते स हात्सोरीयसेनापतेः सीधिरसः पिलेयीयानां मोया-
वीयभूपतेश्च करेषु तान् समर्पितवान् ततस्ते तैः सार्जं युजं चक्रिरे ।
- ९ अनन्तरं वयं परमेश्वरं परित्यज्य बालदेवान् अस्तारोतदेवींश्चासे-
वामहीति कर्मणा पापम् अकुर्म, किन्तु त्वमधुना शत्रुहस्ताद् अस्मान्
उद्धारय ततो वयं त्वां सेविष्यामहे इति वदन्तो यदा ते परमेश्वरम्
१० उद्दिश्य प्रार्थयन्त, तदा परमेश्वरो यिहव्वालं वारकं यितुं शिमूयेलस्य
प्रहित्य युष्माकं चतुर्दिक्स्थानां रिपूणां करेभ्यो युष्मान् उद्धार ततो
११ यूयं निर्विघ्नम् अवसत । अनन्तरम् अम्मीनवंशीयो राजा नाहशो
युष्माकं प्रतिकूलम् आगच्छतीति दृष्ट्वा युष्मत्परमेश्वरे युष्माकं राजानि
सत्यपि यूयं माम् अवदत न तथा किन्तु राजैकोऽस्मान् शान्तु ।
- १२ अतो युष्माभिरभिरुचितं याचितञ्च राजानम् शनं पश्यत, परमेश्वरो
१३ युष्माकमुपरि राजानं नियुक्तवान् । यदि यूयं परमेश्वराद् विभीष्य
तर्हि तमेव सेवध्वं तस्याक्षाः समाचरत परमेश्वरस्य निदेशं न कङ्कष्वं
१४ यूयं युष्माकस्ता राजा च प्रभुं परमेश्वरम् अनगच्छत च । किन्तु यदि
परमेश्वरस्याक्षा न समाचरथ परमेश्वरस्य निदेशं कङ्कष्वे च, तर्हि
परमेश्वरो युष्मत्पूर्वपुरुषाणामिव युष्माकमपि प्रतिकूलो भविष्यति ।
- १५ इदानीमेव यूयम् अवतिलुमाना युष्मत्सर्वं परमेश्वरेण कारिष्यमाणं
१६ मन्त्राकर्म पश्यत । अद्य किं गोधूमश्लक्ष्णकर्तनस्य समयो नहि ? परमे-
श्वरम् उद्दिश्य मया प्रार्थनायां कृतायां तेन मेघगर्जनवर्षेण प्रेषयिष्यते,
ततो यूयं राजप्रार्थनया परमेश्वरस्य साक्षाद् अतोवापराधिनेो जाता
१७ इति यूयं दृष्ट्वा भोत्यध्वे । अनन्तरं शिमूयेलेन परमेश्वरम् उद्दिश्य

प्रार्थनायां कृतायां परमेश्वरस्तस्मिन्नेव दिवसे मेघगर्जनं वर्षणञ्च प्रेष-
यामास, ततः सर्वे लोकाः परमेश्वरात् शिमूयेलाच्च भृष्टं विभुः । अपरं १८
सर्वे लोकाः शिमूयेलं बभाषिरे वयं यन्न भियामहे तदर्थं त्वं खदासानां
कृते स्वप्रभोः परमेश्वरस्य समीपे प्रार्थयस्व, यतो वयं राजप्रार्थनया
पापोपरि पापं वर्जितवन्तः ।

अनन्तरं शिमूयेलो लोकान् अवदत्, यूयं मा विभीत । यद्यपि सर्वमे- १०
तत् दुष्टत्वम् आचरत तथापि परमेश्वरस्य पश्चाद्गमनात् न निवृत्त्य
स्वेषां सर्वान्तःकरणैः समं परमेश्वरं सेवन् । यूयम् असारान् सरान् ११
अनगन्तुं विपद्यगमिनो मा भवत ते कमप्यपकर्तुम् उद्धारयितुं वा न
शक्नुवन्ति यतस्त असार एव । परमेश्वरः स्वीयमहानामोऽनुरोधात् १२
स्वलोकान् न परित्यज्यति, युष्माकं स्वलोकाकरणं परमेश्वराय रोषते ।
अहं परमेश्वरस्य विरुद्धं पक्षं कुर्वन् यद् युष्माकं हृते प्रार्थनातो विर- १३
मामि, नैतादृग भवतु, अहं युष्मान् उत्तमम् ऋजुं मार्गं दर्शयिष्यामि ।
यूयं केवलं परमेश्वराद् विभीत स्वेषां सर्वान्तःकरणैः समं सत्यरूपेण १४
न सेवन्, अपरं स युष्माकं हृते यद्यत् महाकर्म कृतवान् तद् आलो-
चयन् । नाचेद् यदि यूयं दुष्टा भवथ, तर्हि यूयं युष्माकं राजा च १५
विनाशं गमिष्यथ ।

१३ त्रयोदशोऽध्यायः ।

(महाबलशालिकायां शैलेन वरुणं ५ युद्धं कर्तुं पिलेसीयानां मेलनं ८ शिमूयेलस्य
स्थितौ च शैलस्य होमकरणं ११ शैले प्रातः शिमूयेलस्य तिरस्करणं १० पिने-
सीयानां संघातवशकथनं १८ इत्यादिनां मध्ये कथाकारस्याभावः ।

शैलो वत्सरमेकं राजत्वमकरोत्, अनन्तरं वत्सरद्वयम् इस्त्रायेल्- १
वंशस्थोऽपि राजत्वं कृत्वा शैल इस्त्रायेल्वंशस्य श्रीणि सहस्राणि सैन्यानि २
ववे, तेषां हे सहस्रे भिक्कमसे वैद्येणपर्वते च शैलेन सह तस्थुः, अपरं
सहस्रमेकं विन्धामीनप्रदेशस्थगिवियायां योनाथनेन साङ्गं तस्थौ; अपरं
अन्यलोकान् स्वस्ववासस्थानं प्रति त्यजन्त । अनन्तरं योनाथनो गेवास्थितं ३
पिलेसीयानां सैन्यदलं जितवान् ततः पिलेसीयैस्तदार्तायां श्रुतायां
शैलो देशस्य कर्व्वञ्च तूरीवाद्येन घोषयामास इलीयलोकैः श्रूयतां ।
ततः पिलेसीयानां दलस्य शैलेन जितत्वाद् इस्त्रायेल्वंशः पिलेसीयानां ४
पश्चात् बभूवेति वार्ता सर्वे इस्त्रायेल्लोकाः श्रुन्वुः । अनन्तरं लोकाः
शैलस्य पश्चाद् शिल्लगले भिक्षिता बभूवुः ।

- ४ अनन्तरं पिनेछीया इखायेल्वंशेन समं योजुं चिंशत् सङ्ख्याभि
 र्थाण् वट् सङ्ख्याभि ह्यारोहियः सागरतटस्थसिकतावद् बज्रसं-
 ख्यकानि सैन्यानि च संगृह्योतवन्तः, त आगत्य वैधावनस्य पूर्वदिशि
 ५ मिक्मसे शिविरं स्थापयामासुः । तदा क्षेपकारणाद् इखायेल्वंशाः
 खान् विपन्नान् विलोक्य गुहासु स्तम्भेषु पर्वतेषु भृगुस्थानेषु गर्तेषु च
 ६ खान् गोपयाञ्चक्रिरे । इव्रीयाणां केचिद् यर्दनस्य पारं गत्वा गाददेशं
 मिलियददेशश्च जग्मुः । शैलौ मिलगले उवातिष्ठत्, किन्तु तस्य पश्चा-
 द्दामिनः सर्वे मनुष्याश्चकम्पिरे ।
- ८ अनन्तरं शिमूयेन यः समया निरूपितस्तदनुसारेण शैलेन सप्त
 दिनानि विलम्बे कृते शिमूयेनो मिलगलं नागमत् लोकाश्च तस्य समीपाद्
 ९ विकीर्णा अभगम् । ततः शैलोऽवस्थाने मम समीपं होमबलिं मङ्गलार्थ-
 १० कबलीं खानयतेत्युक्त्वा होमबलिम् उत्सर्ज । होमबलिदानस्य समाप्तिमात्रे
 शिमूयेन उपतस्थौ, ततः शैलस्तं नमस्कृत् साक्षात् कर्तुं च वष्टिर्जगाम ।
- ११ अनन्तरं शिमूयेनो बभाषे त्वया किं कृतं? शैलो निवेदयामास,
 लोका मम समीपाद् विकीर्णा गच्छन्ति निरूपिते समये भवानपि नाग-
 १२ मत् पिनेछीयाश्च मिक्मसे मिलन्तीति वीक्ष्य मया कथितम्, अप्राप्त-
 परमेश्वरप्रसादस्य ममान्तिकं पिनेछीया मिलगलम् आगमिष्यन्तीति
 १३ भयादहं साहसं कृत्वा होमबलिम् उत्सृष्टवान् ! ततः शिमूयेनः शैलं
 व्याहरत् अक्षानेनेव त्वया कर्म कृतं, तव प्रभुणा परमेश्वरेणादि-
 १४ द्याक्षा च त्वया कथिता, त्वं यदि तन्नाकरिष्यस्तिर्हि परमेश्वरोऽधुना
 १५ कानां राजत्वे नियोष्यते, यतः परमेश्वरस्याक्षा त्वया कथिता । अनन्तरं
 शिमूयेन उवाच मिलगलाद् विन्ध्यामीनीयगिवियां प्रतस्थौ, ततः शैलस्य
 समीपे विद्यमाना लोकास्तेन गङ्गितास्ते संख्यया प्रायेण वट्प्रतान्धासन् ।
 १६ शैलस्तस्य पुत्रो योनाथनस्तयोः समीपे विद्यमाना लोकाश्च विन्ध्यामी-
 नीयगेवायां तस्थुः, पिनेछीयाश्च मिक्मसे शिविरं स्थापयित्वा तस्थुः ।
- १७ अनन्तरं पिनेछीयानां शिविराद् विनाशकसैन्यं सङ्ग्रह्य निरगमत्
 १८ तस्यैकः संघोऽप्रामार्गिश्च श्रियालदेशं जगाम । द्वितीयः संघो वैधरोक्षस्य
 पश्चार्नं प्रति परावहते तृतीयश्च संघः प्रान्तरस्थसिवोधिमोपत्यकाभि-
 मुखस्य जनपदस्य पश्चा जगाम ।

तस्मिन् समये इत्यायेनः सकलदेशे कर्मकारा नासन् यतः पिनेष्टीया १८
 अवदन् इतीयलोकैः स्वेष्टां कृते खड्गाः शस्त्राणि च न निर्मायन्ताः । अतः २०
 इत्यायेनीयाः सर्वे स्वस्वपात्रं कुरिकां कुठारं कुहलं वा प्राणयितुं
 पिनेष्टीयानां समीपम् आगच्छन् । अर्थतः फालस्य वा कुरिकाया वा २१
 त्रिगुलस्य वा कुठारस्य तीक्ष्णत्वे तथाश्मशस्याग्रभागे नष्टे तेऽगच्छन् ।
 एतत्कारणाद् युद्धकाले शैलयोगाद्यनयोः सङ्गिलोकानां करेषु खड्गाः २२
 शस्त्राणि वा नासन्, केवलं शैलस्य तत्पुत्रस्य च कर आसन् । अनन्तरं २३
 पिनेष्टीयानाम् एकं सैन्यदलं भिकूमस्य घट्टं वहिर्भूयागच्छत् ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ पिनेष्टीयानां सैन्यदलं प्रति योगाद्यनस्याक्रमणं ४ तदलस्य पराजयः १८ परासलो-
 कानां पश्चाद् गन्तं लोकानां संलग्नं २४ शैलस्य शपथो योगाद्यनेन च तस्य सङ्ग-
 २१ शैलयोगेन समं सांभोजनेन लोकानां दोषकथनं २६ लोकैः योगाद्यनस्य रक्षणं
 ४६ शैलस्य नामाकर्षणं ४८ शैलस्य वंशवर्णनम् ।

एकस्मिन् दिवसे शैलस्य सुतो योगाद्यनः स्त्रीयास्त्रवाहकं युवानम् १
 अवदद् आगच्छावां पारं गत्वा पिनेष्टीयानां सैन्यदलस्य समीपं याव
 किन्तु स एतत्कथां स्वपितरं न ज्ञापितवान् । तदा शैलो गिवियाथाः २
 प्रान्तभागे मियोगस्यदाडिम्बवृक्षस्य मूल आसीत्, अपरं तेन सह
 प्रायेण घट्टवृक्षानि लोका आसन् । पुरा य एलिः शैली परमेश्वरस्य ३
 याजक आसीत् तस्य पौत्रस्य पोनिहससुतस्तेखावोदस्य भ्रातुरहीदस्य
 पुत्रोऽहियस्तदानीम् एफोदवस्त्रधारक आसीत्, अपरं योगाद्यनो
 बहिर्भूय गत इति लोका नावगच्छन् ।

अपरं योगाद्यनो येन घट्टेन पिनेष्टीयानां सैन्यदलं प्राप्तुम् अचे- ४
 दत् तस्य घट्टस्यैकपार्श्वे एकं शैलवृक्षम् अन्यपार्श्वे चान्यत् शैलवृक्षम्
 आसीत् तयोरेकस्य नाम बोत्सेघम् अन्यस्य च नाम सेनिरासीत् ।
 तयोरेकं वृक्षं भिकूमसाभिमुखम् उत्तरस्यां दिशि, अन्यञ्च गिविया- ५
 भिमुखं दक्षिणस्यां दिश्यासीत् । अनन्तरं योगाद्यनः स्त्रीयास्त्रवाहकं ६
 युवानम् अवदत्, आगच्छावां पारं गत्वैतेषाम् अष्टिद्वयत्वां सैन्यदलं
 याव सतो भवितुं शक्नोति परमेश्वर आवाम् उपकारिष्यति यतो
 बह्वभिरस्य वा उद्धारयितुं परमेश्वरस्य कापि बाधा नास्ति । ततः ७
 तस्यास्त्रवाहकस्यवदत् तव सर्वमनेगतं क्रुद्ध, अयसरो भव पश्य तव

- ८ मनोवाष्कानुसारेणाहं त्वया सार्द्धम् आसे । ततो योनायनोऽवदत्
पश्चादां पारं गत्वा लोकागामेतेषां समीपं गच्छन्तौ गिनौ प्रकाश-
९ याव । ततस्तौ यथावा वाचमिमां वदन्ति, यावद् वयं युवयोः समीपं
नागच्छामस्तावद् विनाम्यं कुर्वतं, तदावां स्वस्थाने स्थास्यावकोषां समीपं
१० न यास्यावः । किन्त्वस्माकं समीपम् ऊर्द्धम् आगच्छतमिति यदि वदन्ति
तर्ह्यावाम् ऊर्द्धं यास्यावो यतः परमेस्वर आबयो हंस्तौ तान् समर्पयिष्य-
११ त्येतद् आवयोश्चिह्नं भविष्यति । अपरं तौ पिनेष्टीयानां सैन्यदलसमीपे
सौ प्राकाशयतां ततः पिनेष्टीया अवदन् पश्यतेऽनीयलोका येषु गर्तेषु
१२ लुक्तायिता आसन् तेभ्यो बहिर्भवन्ति । अनन्तरं सैन्यदलस्य लोका
योनायनं तस्यास्त्रवाहिनश्च जगदुः, युवाम् अस्माकं समीप ऊर्द्धम्
आगच्छतं वयं युवां किञ्चित् शिस्तयिष्यामः । ततो योनायनः स्त्रीयास्त्र-
वाहिनं बभाषे त्वं मम पश्चाद् आगच्छ, परमेस्वर एतान् इच्छायेनो
१३ हस्तगतान् करिष्यति । अनन्तरं योनायनः करपादैर्ऊर्द्धं जगाम
तदीयास्त्रवाही च तस्य पश्चाद् वप्राज, ततः केचित् मनुजा
१४ योनायनेन पातितान्स्त्रदनुगामिनास्त्रवाहिना हताश्च । योनायनेन
तदीयास्त्रवाहिना च प्रथमं वृषभद्वयकर्षणयोग्यायां भूमौ प्रायेण
१५ विंशति जना अह्वन्यन्त । ततः शिविरे स्त्रे च कृत्स्नसैन्यदलस्य कम्पो
जातो नाशकलोका अपि चकम्पिरे, तथा भूमिश्च चकम्पे, इत्यम्
१६ ईश्वरकृतो महाकम्पो जज्ञे । अपरं रिपुगणो विभीय विकीर्णत्वं याति
तस्य व्याकुलता ब्रह्मते चेति विन्धामीनीयगिवियास्थिताः शैलस्य
१७ रक्षिणो ददृशुः । तदानो शैलः स्त्रीयसंगिनो मनुजान् अवदत्,
अस्माकं मध्यात् लो गतस्तत् क्षातुं गजना क्रियतां । अनन्तरं तैर्गजनायां
१८ कृतायां योनायनस्तस्यास्त्रवाही च न विद्यते इति ददृशे । तस्मिन्
समय ईश्वरस्य मङ्गुषेच्छायेनवंशस्य मध्य आसीत् तस्मात् शैलोऽह्वयं
जगाद् ईश्वरस्य मङ्गुषामन्त्रावय ।
१९ अनन्तरं शैलो यदा याजकं समभावत तदा पिनेष्टीयानां शिविर-
मध्य उत्तरोत्तरं लोकाहलोऽवर्द्धत, ततः शैलो याजकम् अवदत् त्वं
२० कर्मवीरिण । अनन्तरं शैलस्य सङ्गिलोकाश्च मिजिता योजुं जग्मुः ।
किन्तु रिपूणां शिविरे लोकानां परस्परं खड्गघातेन महालोका-
२१ ह्नो बभूव । ते सर्वे इनीयलोकाश्चानुर्दिकस्थानेभ्यः पिनेष्टीयैः सार्द्धं
तेषां शिविरमध्यम् आगमन् ते तदा पूर्ववत् पिनेष्टीयानां जज्ञे

तिष्ठन्तोऽपि शैलयोगेनाथनयोः सङ्गिनाम् इच्छायेलीयानां पक्षिणो बभूवुः । अपरं य इच्छायेलीयमनुजा इप्सुयिमपर्वते लुकायिता आसन् १२ तेऽपि पिलेछीयानां पलायनप्रवृत्तिं निश्चयं योद्धुं तेषां यस्माद् अघा-
वन् । तस्मिन् दिवसे परमेश्वरेणोच्छायेल्वंश उदधारि, युद्धञ्च वैधावनं १३ यावद् विस्तीर्य बभूव ।

तस्मिन् दिन इच्छायेल्लोका अतीवाक्षिप्र्यन्त, यतः शैलो मनुजान् १४ एतं शपथमकारयत्, वैरिभ्यः समुचिते काले मया न दत्ते यः कश्चित् सायंकालात् पूर्वम् अन्नं भोक्ष्यते स शप्नो भविष्यति, तत्कारणात् सर्वे मनुजाः किमपि भक्ष्यं नास्वादयामासुः । एतन्तरं सर्वे काननं प्राप्तवन्तः, १५ तत्र मृद उपरि बह्निम मधून्धासन् । तत्र स्थाने मधुनो बाहुल्ये सत्यपि १६ अरण्यं प्रविष्टानां लोकानां कोपि किमपि करेणादाय वल्लो न ददौ यतस्ते तस्मात् शपथाद् भीता आसन् । किन्तु तस्य तातः शपथेन मनुजान् १७ यदाश्चापयत् तस्याश्रवणाद् योगेनाथनः स्वकरस्य दण्डार्थं विस्तार्य मधु-
कोष्ठेऽमञ्जयत् ततः करे वल्लम् आनीते तस्य नेत्रे प्रसन्ने बभूवतुः । तदानीं १८ लोकानाम् एकस्तं व्याजकार, तव तातः शपथेन लोकान् इत्या-
श्चापयत्, यो जनोऽयं खाद्यं भोक्ष्यते स शप्नो भविष्यति, किन्तु लोकाः सर्वे कान्तः अभूवन् । योगेनाथनोऽवदत् मम जनको लोकान् अदुःखयत् १९ यश्च ताधुनेतस्य मधुन आस्वादनात् मम नेत्रे कोटक् प्रसन्ने जाते । यदि रिपुभ्यो ज्ञेयं लोठितद्रव्यैरयं लोकानां यथेष्टं भोजनम् कम् २० विष्यत्, तर्ह्यधुना पिलेछीयानां निह्ननं किं गुरुतरं नाभविष्यत् ।

तस्मिन् दिने ते मिक्मसमारभ्यालोलं यावत् पिलेछीयान् ताडया- २१ मासुस्ततो लोका अतीव कान्ता बभूवुः । अपरं लोका लोठितद्रव्यम् २२ अभिपत्य मेघान् गा गोवत्सांश्च धृत्वा मृद उपरि हृत्वा शोषितेन समं मांसं भोक्तुमारेभिरु । ततः पश्य लोकाः सशोषितं मांसं भुञ्जमानाः २३ परमेश्वरस्य विरुद्धं पातकं कुर्वन्तीति वार्त्तां निश्चयं शैलोऽवदत् युष्मा-
भिराद्यालङ्घनं कियते, यूयम् अधुना मम समीपं गृह्णन्तं पाषाणमेकम् आनयत । शैलोऽपरमप्यवदत् यूयं लोकानां मध्यमिता तान् वदत २४ युष्माभिरैकैकस्य गो मेघो वा मम समीपम् आनीयतां स्थानेऽस्मिन् मार-
यित्वा भुञ्जताश्च सशोषितमांसभोजनेन परमेश्वरस्य विरुद्धं पापं मा कियतां । ततस्तस्यां रजन्त्याम् एकैको जनः सां सां गां करेखानीय तत्र

११ स्थाने जग्नः । अपरं शैलः परमेश्वराय जज्ञवेदीमेका निर्मामे । सा परमेश्वरमुद्दिश्य तेन निर्मिता प्रथमा जज्ञवेदिः ।

१२ अनन्तरं शैलो जगाद, वयम् अस्यां रजन्त्यां पित्रेष्टीयानां पश्चाद् गत्वास्वर्गोदयं यावत् तेषां श्रव्याणि लोठयाम, तेषाम् एकजनमपि नावशेषयाम । ततस्ते ऽवदन् त्वया यत् क्षेमं बुध्यते तदेव क्रियतां ।

१३ अनन्तरं याजकोऽवदद् वयमत्र स्थाने ईश्वरस्य समीपं याम । अनन्तरं शैल ईश्वरं पृच्छवान्, गथा किं पित्रेष्टीयानां पश्चाद् गन्तव्यं? त्वं किं तान् इच्छायेज्वंशस्य हस्ते समर्पयिष्यसि? किन्तु तस्मिन् काले स तस्मै

१४ नेत्तरं दत्तवान् । तदानीं शैलो व्याहरत् लोकाणां मुखाः सर्वे समीपम् आगच्छन्तु पापमिदं केन जातं तद् युष्माभिः परीक्ष्य विविच्यतां ।

१५ इच्छायेज उडर्तुः परमेश्वरस्य नाम्ना शपथं करोमि, स यदि मम पुत्रो योनाथनः स्यात् तर्हि तेमापि मर्त्तव्यं । किन्तु लोकानां मध्ये कोपि

१६ तस्मै नेत्तरं दत्तवान् । अनन्तरं स सर्वान् इच्छायेज्वंशान् जगाद, यूयम् एकदिशि तिष्ठत, अहं मम सुतो योनाथनश्चान्यस्यां दिशि स्थास्यावः । ततो

१७ लोकाः शैलम् अवदन् त्वया यद् भद्रं बुध्यते तदेव क्रियतां । अनन्तरं शैल इच्छायेलः प्रभुं परमेश्वरं बभाषे यथार्थं गुटिकापातं करोतु,

१८ ततः शैलयोनाथनौ निरुचीयेतां लोकास्वाहीयन्त । अपरं शैलो व्याहरत् मम मतपुत्रस्य योनाथनस्य च विषये गुटिकापातं कुरुत, ततो

१९ योनाथनो निरुचीयत । तदा शैलो योनाथनं जगाद त्वया किं कृतं तत् मत्तुं कथ्यतां । योनाथनोऽवदत्, अहं करस्पर्शदण्डेन सख्यं मधु गृहीत्वा

२० खादितवान् पश्य तेन मया मर्त्तव्यं । शैलोऽवदत्, ईश्वरो मद्भ्यम् अमुकं

२१ दण्डं ततोधिकश्च ददातु हे योनाथन त्वया मर्त्तव्यमेव । किन्तु लोकाः शैलम् अवदन्, इच्छायेज्वंशस्य येन तादृक् महोद्धारः कृतः स योनाथनः किं मरिष्यति? तन्न भवतु । परमेश्वरो यद्यमरो भवति, तर्हि तस्य शिरस एकः केशोपि नृदि न पतियति, यतोऽयं स ईश्वरेण समं कृतकार्योऽभवत् । इत्थं लोकै रक्षितो योनाथनो न ममार ।

२२ अनन्तरं शैलः पित्रेष्टीयानां पश्चाद्गमनात् निवृत्त्य जगाम, पित्रे-

२३ ष्टीया अपि स्वीयस्थानं जग्मुः । इच्छायेज्वंशस्य राज्यं लब्ध्वा शैलश्चतुर्दिक्षु सकलजन्तुभिरर्प्यते मोयावीयैरस्मोन्वंशियैरिदिदोमीयैः सोवाया नृपतिभिः पित्रेष्टीयैश्च सह युयोध यं कक्षनाचक्रामे तमेव पराजिग्ये ।

इत्थं नीयं प्रकाश्य तथामाजेकीयान् पराजित्य जेठकानां करेभ्य इत्या- ४८
येन वंशम् उद्धार ।

बोनाथनो यिष्ट्वि मन्षिकशूयकेति नामभिः शैलस्य त्रयः सुता ४९
आसन्, अपरं तस्य द्वे कन्ये ज्येष्ठाया नाम मेरवा कनिष्ठाया नाम
मीखकासीत् । अपरम् अहीनोयमी नामाहीमासस्य सुता तस्य भार्या- १०
सीत्, अपरम् तस्य पित्र्यस्य नेरखाव्नेरनामा पुत्रस्तस्य सेनाप-
तिरासीत् । शैलस्य जनकस्य नाम कीश इत्यासीद् अन्नेरस्य जन- ५१
कस्य नाम नेर इत्यासीत् तयो र्जनकस्य नामावीयेन आसीत् ।
शैलस्य यावज्जीवनं पिनेथीयैः समं घोरतरे युद्धे सति शैलेन यः ५२
कश्चन बलवान् पुरुषो वीरो वादृश्यत स तेन खसमीयं समऽदृष्टत ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ अमाजेकीयान् प्रति शैलस्य प्रथमं ६ केनीयान् प्रति तस्यान्यथोऽमाजेकीयान् प्रति
मिश्रः १० शालेमचराशालकुर्न १४ आशालकुर्नात् शिमूयेलन तस्य दण्डप्रकाशः
१९ अमागस्य अममं १४ शिमूयेलस्य म्दण्डगसन ।

अपरं शिमूयेलः शैलं जगाद परमेश्वरः खलोकानाम् अर्थत इत्या- १
येन वंशानां राजत्वपदे त्वाम् अभिवेत्तुं मां प्राहिषोत्, अत इदानीं त्वं
परमेश्वरस्य वाक्यानि शृणु । सैन्याध्यक्षः परमेश्वर इति वदति १
मिसराद् इत्यायेकीयानां बहिरागमनकाले ऽमाजेकीयास्तान् कर्म
आक्रामन् इति कार्यं मया स्मर्यते । त्वं गत्वा तान् अमाजेकीयान् आघा- ३
तय, तेषां सर्वस्वं निःशेषं विनाशय, तान् न दयस्व यूयं तेषां मारीपुत्र-
घबालकस्तनपायिष्ठिशून् गोमेषान् उद्धृष्ट्वा भांश्च मारयत । अनन्तरं ४
शैलो लोकान् आहूय टिलाथीमे गणयामास ततो द्वे जट्टे प्रदातय
आसन्, तेषां दण्डसहस्राणि यिष्ट्वा वंशीयलोकान् । अनन्तरं शैलो ५
ऽमाजेकीयानां नगरमागत्य उपत्यकायां लुकायितस्तस्यै ।

शैलः केनीयान् अवदत्, यूयं स्थानान्तरं यात, अमाजेकीयानां ६
मध्याद् गच्छत, नो चेत् तैः सह ययूमपि मया विगृह्यताः, किन्तु
मिसराद् इत्यायेन वंशस्यागमनकाले यूयं तं प्रति प्रेमकुचत । ततः
केनीया अमाजेकीयानां मध्यात् प्रतस्थिरे । अनन्तरं शैलो हवीनाम् ७
आरभ्य मिसरदेशसम्मुख्यस्य शूरस्य भानां यावद् अमाजेकीयान्

८ जघान । स अमालेकीयानाम् अगागं राजानं जीवन्तं दधार म्परं
९ सकललोकान् खड्गधारेण निःशेषं जघान । किन्तु शैलो लोकास्वागागं
उत्तमान् मेघगोपुष्टपशुमेघशार्वाकान् उत्तमवस्तूनि च दयमाना निःशेषं
विनाशयितुम् अनिच्छुका अभवन् किन्तु दुष्कृत्यम् अकर्मण्यश्च सर्व्वं
द्रव्यं निःशेषं नाशयामासुः ।

- १० अनन्तरं परमेश्वरः शिमूयेनं व्याजहार शैलस्य राजकरणात् ममा-
११ नुतापो भवति यतः स मत्तः पराकुलो बभूव मदाक्षां न साधयामास ।
ततः शिमूयेनः प्रोत्थान्वितः सन् कृत्वा रजनीं परमेश्वरम् उद्दिश्य
१२ प्रार्थयाच्छुक्रे । अपरं शिमूयेने शैलं साक्षात् कर्तुं प्रब्रूव उल्लिखे पश्य
शैलः कर्मिलं प्राप्य जयस्तम्भं स्थापितवान् अनन्तरं तस्मात् प्रस्थाप्य
१३ गिर्गार्जं गतवान् इति वार्त्ता शिमूयेनेनाश्रावि । शिमूयेने शैलस्य
समीपम् आगते शैलस्तं जगाद भवान् परमेश्वरेण धन्यो भवतु परमे-
१४ श्वरस्याज्ञा मया साधिता । ततः शिमूयेनो जगाद तर्हि मेवादोनां यत्
क्रन्दनं मम कर्णकुहरम् आयाति यच्च गवां शब्दो मया श्रूयते स किं ?
१५ शैलो ऽवदत्, मनुजा उत्तमान् गोमेधान् अनुकम्प्य तव प्रभुं परमेश्वरम्
उद्दिश्य बलिदानार्थम् अमालेकीयतस्तान् आनयन् अन्ये सर्व्वेऽस्माभि
१६ निःशेषं विनष्टाः । तदानीं शिमूयेनः शैलम् अवाचत्, अवतिष्ठ गत-
रजन्यां परमेश्वरो मां यद् अवदत् तदहं त्वां ज्ञापयामि । स उक्तवान्
१७ कथयतु । अनन्तरं शिमूयेनो बभाषे, यत्काले त्वं खट्व्या क्षुद्र आसी-
स्तदा किं त्वम् इखायेण्वंशानां मूर्द्धा नाजायथाः ? अपरं परमेश्वरेण
१८ किम् इखायेण्वंशस्य राज्ये नाभ्यधिक्यथाः ? अपरं परमेश्वरत्वां युद्ध-
यात्रां कर्तुं प्रहृत्वादिष्टवान्, याहि पापिष्ठान् अमालेकीयान् निःशेषं
१९ विनाशय तेषां लोपं यावत् तैः सह रथं कुह । अतस्त्वं परमेश्वरस्य
तम् आदेशं कुतो न समाचरः ? कुतो लोठितद्रव्याण्यभिपतन् परमेश्व-
२० रस्य साक्षात् पापम् अकार्षीः ? शैलः शिमूयेनं जगाद परमेश्वरस्य
वाक्यमहं समाचरितवान् अपरं यां यात्रां कर्तुं परमेश्वरो मां प्रहृति-
वान् तां हतवानहम्, अमालेकीयो नृपतिरगागश्च मया नीतोऽमालेकी-
२१ याश्च निःशेषं विनष्टाः । किन्तु मनुजा गिर्गार्जे तव प्रभवे परमेश्वराय
बलिर्ह्येव निवेदितानि श्रेष्ठद्रव्याणि दातुं लोकाद्रथमध्याद् उत्तमान्
२२ गोमेधान् आनयन् । ततः शिमूयेनोऽवदत् परमेश्वरीयाश्चायह्येन
परमेश्वरो यथा मुच्यति, तथा स किं होमादिबलिदानैस्तुच्यति ?

॥ यथाज्ञापयिष्यां यत्तद् बलिदानेभ्य उत्तमं ।
वाक्ये मनोनिधानश्च श्रेयो मेघस्य मेदसः ।
पापं गणकतातुल्यं भवेद् आदेशलङ्घनं ।
देवपूजकपाषण्डाविवावाधोऽपि पातको ।

१९

त्वं परमेश्वरस्य कथां दूरीकृतवान् अतः कारणात् स त्वां राजत्वाद्
दूरीकृतवान् ।

अनन्तरं शैलः शिमूयेलम् अवोचत्, अहं लोकेभ्यो भीत्वा तेषां २४
कथार्या मनो निधाय परमेश्वरस्याज्ञां तव वाक्येषु लङ्घितवान् इति
कर्मणा मया पापं कृतं । अहमिदानीं विनये मम पातकं क्षमस्व परमे- २५
श्वरस्य भजनं कर्तुं मया समं परावृत्त्यागच्छ । ततः शिमूयेलः शैलम् १९
अवदत् अहं त्वया समं परावृत्य न यास्यामि यत्स्वं परमेश्वरस्य वाक्यं
नाग्रहा अतः कारणात् परमेश्वरत्वाम् इखायेल्वंशस्य राजत्वाद्
अयाक्ष्यम् अकरोत् । तदा शिमूयेले परावृत्य गन्तुम् उद्यते शैलस्तस्य २०
वस्त्रस्याक्षलं धत्वाकर्षत्, ततस्तत् चिच्छिदे । ततः शिमूयेलस्तं जगाद, २८
परमेश्वरोय त्वत् इखायेल्वंशस्य राजत्वम् आच्छिनत् त्वत् उत्तमाय
तव समीपवासिने दत्तवान् । इखायेलो विश्वासभूमिरित्येतरो मृषावाक्यं २९
न वल्लि नानुत्पति च यतः खोऽनुतापी मनुष्यो न हि । ततः स जगाद ३०
अहं पापमकरवम् अद्युना विनये मदीयलोकमुत्थानाम् इखायेल्वंशस्य
च समस्तं माम् आद्रियस्व तव प्रभोः परमेश्वरस्य भजनं कर्तुं मया सङ्घ
परावृत्त्यागच्छ । ततः शिमूयेलः शैलस्य पश्चात् जगाम, अपरं शै- ३१
परमेश्वरम् अभजत ।

अनन्तरं शिमूयेलो व्याजहार, यूयं स्थानेऽस्मिन् मम समीपम् अमाने- ३२
कीयतां राजागम् अगागं आनयत, तस्माद् अगागः खच्छन्दं तस्य
समीपम् आगमत् यतो मृत्युयातना निश्चयं गतेत्यगागेनावृथत । अपरं ३३
तव खड्गेन योषितो यादृग् अपत्यहीना जातास्तादृग् योषितां मध्ये
तव प्रसूरपि सन्तानहीना भविष्यतीत्युक्ता शिमूयेलो गिलगले परमे-
श्वरस्य साक्षाद् अगागं खड्गखड्गोपकार ।

अनन्तरं शिमूयेलो रामतनगरं जगाम, शैलोऽपि शैलीयगिवियां ३४
सीयनिवेशनं जगाम । तदारभ्य शिमूयेलो मरुब्दिनं यावत् शैलं ३५
पुनर्न साक्षात् अकार, तथापि शिमूयेलः शैलम् अनुमुश्रीच, अपरम्
इखायेल्वंशोपरि शैलस्य राजत्वकरणात् परमेश्वरोऽनुत्तमाय ।

१६ खेडगोऽध्यायः ।

१ विशयस्य समीपं शिमूयेलस्य प्रेरुर् ६ विशयस्य समीपं पुस्तान् इव्वा तेन दायूरो
 ऽभिषिक्तत्वं १४ गौलस्य दुहात्मनो इमनार्थं १६ कदादा दायूद आत्मानं १८
 राज्ञः साक्षात् तस्योपस्थितिः ।

- १ अनन्तरं परमेश्वरः शिमूयेलं बभाषे इच्छायेतो राजत्वात् मया
 आवितः शैलः कतिकालं त्वयानुशोचिष्यते? अधुना त्वं स्वीयप्रदङ्गं तैलेन
 पूरयित्वा गच्छ त्वामहं वैतलेहमीयविशयस्य समीपं प्रेषयामि यतोऽहं
- २ तस्य पुत्राणां मध्याद् एकं राजानं कर्तुं रोचितवान् । ततः शिमूयेलो
 ऽवदत्, अहं केन प्रकारेण यास्यामि? वार्त्ताम् इमां श्रुत्वा शैलो मां
 हनिष्यति । परमेश्वरः कथयामास त्वं गोवत्सामेकां करेण गृहीत्वा
- ३ परमेश्वरमुद्दिश्य यज्ञं कर्तुम् आगतोऽहम् इति वाचं वद । अनन्तरं
 यज्ञेन विशयं निमग्नय ततः परं त्वया यत् कर्तव्यं तदहं त्वां आपयि-
- ४ ष्यामि, अहं यमधि त्वाम् आदेक्ष्यामि स एव त्वयाभिषेक्तव्यः । अनन्तरं
 शिमूयेलः परमेश्वरस्य वाक्यानुसारेण सर्वं कर्म कृतवान् । वैतलेहमे
 तस्यागमनकाले नगरस्य प्राचीनाः कम्पमानास्तं साक्षात् दृष्ट्वा प्रपञ्चुः
- ५ भवत आगमनस्य कुशलं? सोऽवदत् कुशलम् अहं परमेश्वरमुद्दिश्य यज्ञं
 कर्तुम् आगमं । ययं स्वान् पवित्रीकृत्य मया समं यज्ञम् आगच्छतेति
 कथयित्वा स विशयं तस्य सुतांश्च पवित्रीकृत्य यज्ञेन निमग्नयामास ।
- ६ अनन्तरं तेऽप्यगत्येपु शिमूयेल इलीयावं निरीक्ष्य मनसा कथयामास,
 ७ परमेश्वरेणाभिषेक्तव्यस्तस्य गोचरोऽभवत् । किन्तु परमेश्वरः शिमू-
 येलं बभाषे त्वम् अस्य रूपं दीर्घताश्च मावलोकय, अहं तम् अप्याह्वं
 कृतवान्, यतो मनुष्येण यद् दृश्यते तद् अस्यैव, मनुष्येण वाह्यं रूपमेव
 ८ दृश्यते किन्तु परमेश्वरेणान्तःकरणञ्च दृश्यते । अनन्तरं विशयोऽवीनादवम्
 आह्वय शिमूयेलस्य सम्मुखेन गमयाच्चकार, ततः शिमूयेलो जगाद,
 ९ एष परमेश्वरेण नाभिरुचितः । अनन्तरं विशयः शम्भं तस्य सम्मुखेन
 गमयाच्चकार ततः स बभाषे, एषोऽपि परमेश्वरेण नाभिरुचितः ।
- १० इत्थं विशयः स्वस्य सप्तपुत्रान् शिमूयेलस्य सम्मुखेन गमयाच्चकार ततः
 शिमूयेलो विशयं व्याहरत्, यतेषां कोऽपि परमेश्वरेण नाभिरुचितः ।
- ११ शिमूयेलो विशयं बभाषे, युवलोकाणां किं श्रेयो जातः? स कथयामास
 केवलं कनिष्ठोऽवशिष्ट आस्ते स मेघान् चारयति । ततः शिमूयेलो
 विशयम् अवदत्, त्वं द्रुतं प्रहिता तमानय तस्मिन् अनागते वयं भोक्तुं

नोपवेक्ष्यामः । अनन्तरं स दूतेनानिन्ये स ईश्वरकवचः सुनयनः सुद- १९
 र्प्रस्थासीत् ; तदार्षो परमेश्वरः कथयाम्बुकार, उत्तिस्र सोऽयम् एनम्
 अभिविष्ट । ततः शिमूयेनस्यैवाधारश्चक्रम् आदाय भातृणां मध्ये तम् १९
 अभिसित्वेच । अपरं तद्दिनमारभ्य परमेश्वरस्यात्मा दायूदम् अधित्तौ ।
 अनन्तरं शिमूयेन उवाच रामतं जगाम ।

किन्तु परमेश्वरस्यात्मा शैलं परितत्याज परमेश्वरस्यानुमत्या दुष्ट १४
 आत्मा तम् उद्वेजयत् । अनन्तरं शैलस्य दासास्तं जगदुः पश्येश्वरस्या- १५
 नुमत्या दुष्ट आत्मा त्वाम् उद्वेजयति, तस्माद् अस्मत्प्रभुत्वं निपुर्ण १९
 वीणावादकं गृहयितुं भवतः समीपस्थदासान् आह्वापयतु ततो यदे-
 श्वरस्यानुमत्या दुष्टात्मा त्वाम् अधित्तिस्रति तदा तेन कराभ्यां वादिते
 भवान् उपशमं कथ्यते । अनन्तरं शैलः स्वदासान् आह्वापयत् यूयं १७
 निपुणमेकं वीणावादकं गवेषयित्वा मम समीपमानयत । ततो दासा- १८
 नाम् एकोऽवदत् पश्चाद् वैतलेहमीययिष्यस्य सुतमेकं दृष्टवान् स
 वीणां वादयितुं निपुणो मन्त्रावीरो योद्धा कार्ये तत्परो रूपवान्
 परमेश्वरोऽपि तेन समं तिष्ठति ।

अनन्तरं शैलो यिष्यस्य समीपं दूतान् प्रहित्य वभावे दायूदनामा १८
 तव यः सुते मेघान् चारयति तं मम समीपं प्रहिणु । ततो यिष्यो १०
 निजपुत्रं दायूदं तेन सच्च गर्दभमेकं तेन वज्रनीयान् पूषान् आह्वारसकुर्व
 कागवत्प्रभुत्वं शैलस्य समीपं प्रेषयामास । अनन्तरं दायूद् शैल ११
 समीपमागत्य तस्य परिचर्यां चकार शैलश्च तस्मिन् अतीव १२
 तेन स तस्यास्ववाहको बभूव । अनन्तरं शैलो दूतेन यिष्यं जगद १९
 त्वामहं विनये दायूदं मम सम्मुखे स्थातुम् अनुजानीहि, स मम प्रिय-
 पात्रमभवत् । यत ईश्वरस्यानुमत्या दुष्टात्मना शैले तिष्ठे दायूद् १९
 कराभ्यां वीणां वादयति तेन शैल आप्यायितः सन् उपशान्तिं दुष्टात्मा
 च तस्माद् अपसरति ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

१. विंशोपः समम् इवायेनलोकानां योद्धुं सज्जीभवन् ४ आत्मताम्बरीरस्येवायेन-
 सेनानां मुष्कोकरं १९ सेन्यस्य मध्ये भातृणां समीपे दायूदो मम १० राज्ञः
 पारमेष्ठिककथाचक्रं १८ सज्जीवितुः कथाचक्रं १० राज्ञः समीपे आनीतम्
 योद्धुं लीकरक १९ राज्ञः साक्षात् कथाचक्रं १८ वीरेण समं युद्धा तस्य
 अयम् १९ विंशोपलोकानां जयम् ४४ शैलस्य समीपे पुनरानीतम् ।

- १ अनन्तरं पिनेथीया योद्धुं खेषां सैन्यानि सङ्गृह्य यिह्रदाप्रदेशस्य-
सोर्वो मिलित्वा इखायेल्बोकाश्च मिलित्वा पिनेथीयानाम् अग्रत एणाथ्यो-
- २ अपरं शौल इखायेल्बोकाश्च मिलित्वा पिनेथीयानाम् अग्रत एणाथ्यो-
- ३ पत्यकायां शिविरं स्थापयामासुः । ततः पिनेथीया एकस्यां दिशि
गिराविन्नायेल्बोकायाश्चान्यस्यां दिशि गिरौ तस्थुन्नेषां मध्ये पोपत्यकै-
वासीत् ।
- ४ अनन्तरं पिनेथीयानां शिविराद् एको मध्यस्यो बहिर्बभूव, गातीयो
- ५ जाकृत इति तस्य नाम, स सार्द्धषड्विंशतीर्ष आसीत् । तस्य शिरसि
पित्तलमयं शिरस्त्रमासीत्, अपरं स पञ्चसहस्रशेकलपरिमितेन पित्त-
६ लवर्मणा सज्जित आसीत् । अपरं तस्य पादौ पित्तलपत्रैरावृतावास्तां
- ७ तस्य स्कन्धे पित्तलमयं क्षुद्रशूल्यमासीत् । तस्य महाशूलस्य दण्डस्तन्तु-
वायस्य तन्तुदण्डतुल्य आसीत् तच्छूलस्यायं घटशतशेकललोहस्यासीत् ।
- ८ अपरं तस्याग्रेऽयं एकः फलकपाणिस्त्रलितवान् । अनन्तरं सोऽवतिष्ठमान
इखायेल्बोकास्य सैन्यश्रेणीः सम्बोध्य प्रोचैर्जगाद यूयं योद्धुं सैन्यं रचयितुं
कुतो वहिरागच्छतु? अहं किम् एकः पिनेथीयो नहि? अपरं यूयं किं
शौलस्य दासा न भवत? यूयं खेषां मध्यात् जनमेकं दृगुध्वं स ममा-
- ९ न्तिकम् आगच्छतु । स यदि मया सङ्घं युद्धा मां पराजित्य हन्ति तर्हि
वयं युद्धाकं दासा भविष्यामः, किन्तु यद्यहं तं पराजित्य हन्ति तर्हि
- १० यूयम् अस्माकं दासा भूत्वा अस्मान् परिचरिष्यथ । स पिनेथीयो
ऽपरमपि जगाद, अद्याहम् इखायेल्बोकां स्याद्धयं, यूयं नरमेकं दत्त
- ११ सोऽहञ्च परस्परं युद्धं कुर्वः । तदा शौलः सर्वं इखायेल्बोकाश्च पिने-
थीयस्य तानि वाक्यानि श्रुत्वा निराशा अतीव भीताश्च बभूवुः ।
- १२ वैतलेहमयिह्रदानिवासी य इफ्फाथीययिश्यनामको दायूदह्यात
आसीत्, तस्याष्टौ सुता आसन् अपरं स शौलस्य समये लोके
- १३ वृद्धगममध्येऽगण्यत । अपरं यिश्यस्य ज्येष्ठपुत्रत्रयं शौलस्य पश्चाद्
योद्धुम् आगमत्, तस्य तत्संयामगामिनां चयाणां पुत्राणां ज्येष्ठस्य नामे-
लीयावो द्वितीयस्य नामावीनादवस्तुतीयस्य नाम च शम्म आसीत्
- १४ अपरं दायूद् कनिष्ठ आसीत् ज्येष्ठास्त्रयो जनाः शौलस्यानुगामिनो
- १५ बभूवुः । किन्तु दायूद् स्वतातस्य मेघान् चारयितुं शौलस्य समीपाद्
- १६ वैतलेहमं गमनागमने छतवान् । अपरं स पिनेथीयो नरस्वत्वारिहृद्
दिनानि यावत् प्रातःकाले सम्प्राकाले च तेषां समीपे स्वं दर्शयामास ।

तदानीं यिष्यो निजपुत्रं दायूदं जगाद त्वम् अधुना निजभाटगगार्थम् १५
इदम् एकैकाभट्टशस्यं दशपूपांश्च गृहीत्वा युद्धस्थाने भ्रातृणां समीपं
तूष्णीं गच्छ । एतान् दश दधिभवपूपांश्च गृहीत्वा तेषां सहस्रपतये १६
देहि, अपरं तव भ्रातृन् मङ्गलं पृष्ट्वा तेषां चिह्नमेकं गृह्णाण ।

तदानीं शैलो यिष्यस्य पुत्राः सर्वे इक्ष्वायेल्वंशस्य एकाखोपत्य-
कायां तिलुन्तः पिलेष्टीयैः सह योद्धुम् उद्यता आसन् । अनन्तरं दायूद्
प्रत्युष उत्थाय मेघगणम् अन्यरत्नकम्प्य करे समर्प्य यिष्यस्याङ्गान् १७
सारण्य तद् भारं गृहीत्वा जगाम । अपरं यस्मिन् काले सैन्यानि
श्रेणीभूय वद्धि यान्ति संग्रामाय सिंहनादं कुर्वन्ति च तदानीं दायूद् १८
परिखायाः समीप उपतस्थौ । इक्ष्वायेल्वंशः पिलेष्टीयाश्च परस्परं सम्भु- १९
खासम्मुखीभूय सैन्यश्रेण्या रचयाञ्चक्रुः । अनन्तरं दायूद् भाररत्नकस्य २०
करे निजभारं निधाय सैन्यश्रेण्या मध्यं धावन् निजभाटूणां समीपम्
आगत्य तेषां मङ्गलं पप्रच्छ । अपरं तैः सार्द्धं तस्य संलयनसमये २१
पिलेष्टीयानां श्रेणीमध्यात् स गातीयजालूतास्यः पिलेष्टीयो नरो मध्य-
रूपेणागत्य पूर्ववद् वार्यं वक्ति स्म ताच्च दायूद् शुश्राव । तं पुरुषं
वीक्ष्य इक्ष्वायेल्वंशस्य सर्वे लोका अतीव भीत्वा तस्य सम्मुखान् २४
पक्षायाञ्चकिरे । अनन्तरम् इक्ष्वायेल्वंशस्य मनुजाः परस्परम् उचिरे २५
योऽयं मनुज आयाति एनं किं यूयं पश्यथ ? एष इक्ष्वायेल्वंशं सार्द्ध-
यितुम् आगमत् । एनं यो जनो हनिष्यति राजा तं विपुलधनैर्घातनं
करिष्यति निजदुहितरश्च विवाहयिष्यति तस्य पित्रवंशमपीह २६
मध्ये निष्करं करिष्यति । अनन्तरं दायूद् स्वसमीपे तिलुतो मनुजान् २७
पप्रच्छ, अस्य पिलेष्टीयस्य हननेन यो जन इक्ष्वायेल्वंशम् अपमानात्
मोचयिष्यति तं प्रति किं कारिष्यते ? कोऽयम् अस्मिन्त्वक् पिलेष्टीय- २८
कोको यद् अमरेन्द्रस्य सैन्यश्रेणीं निर्न्देत् ? ततो मनुजाः पूर्ववद्
उचुः, तस्य हनने तत् फलं दास्यते ।

अपरं तैर्लोकैः समं तस्य संलयनं निश्चय्य तस्य ज्येष्ठो भ्रातेऽपीयावो २९
दायूदो विहङ्गं क्रोधेन प्रज्वल्य बभाषे, त्वं कुतोऽत्रागतोऽसि ? तेऽल्पमेघाः
प्रान्तरमध्ये कस्य समीपे त्वया समर्पिताः ? अहं तव प्रगल्भतां मनोदुष्ट-
ताच्च जानामि त्वं युद्धं द्रष्टुमागतोऽसि । दायूद् अवदत्, मया किम् ३०
अपराधः ? एतत् किं वाङ्मार्जं नहि ?

अनन्तरं स तस्माद् अन्यस्य कस्यचित् समीपं परावृत्त्य तथैव पप्रच्छ, ३१

- ११ अतस्ते लोका अपि तस्मै पूर्ववद् उत्तरं ददुः । तदानो दायूदा यद्यद् उक्तं
तस्य किंवदन्त्यां शौणेन श्रुतायां शौणितं असमीपम् आगन्तुम् अनुजघौ ।
- १२ अपरं दायूद् शौणम् अवदत्, तस्य कृते कस्यापि मानसं निराशं
१३ न भवतु । भवत एव दासो गत्वा तेन पिनेष्टीयेन समं योत्स्यति । ततः
शौणो दायूदम् अवदत्, त्वं तं पिनेष्टीयम् आक्रम्य तेन समं योऽनु
१४ न शक्नोषि यत्तत्त्वं वाकः स च बाल्यकालमारभ्य योद्धा । दायूद्
१५ शौणं बभाषे, भवत एव दासोऽहं मत्तातस्य मेघान् अपहारयं, तन्मध्ये
सिंहभक्षूनावाजम्भतुल्योरेकेन वज्रमध्यात् भेषवत्से हृतेऽहं तस्य
पश्चाद् गत्वा तं मारयित्वा तस्य मुखात् तं वस्त्रम् उदधारयं, अनन्तरम्
अन्यस्मिन् मम विरुद्ध उत्थितेऽहं तस्य धूम्रं घृत्वा तं लाडयन् व्यापा-
१६ दितवान् । इत्थं भवता दासेन सिंहभक्षूना व्यापादितौ, अमरेश्वरस्य
सेन्येष्टीनां निन्दको योऽयम् अष्टिघ्नत्वञ्च पिनेष्टीयः सोऽपि तयोरे-
१७ कस्य तुल्यो भविष्यति । दायूद् अपरमपि आनहार, सिंहभक्षूनायो-
करोतो ममोद्धर्ता परमेश्वरोऽस्य पिनेष्टीयस्य करोतोऽपि माम् उद्धारयि-
ष्यति । ततः शौणो दायूदम् अवदत् याहि परमेश्वरत्वं सङ्गी भवतु ।
- १८ अनन्तरं शौणो निजसञ्जया दायूदं सञ्जयन् तस्य शिरसि पित्तक-
१९ मयं शिरस्त्रं निदधे तस्य गात्रे वर्मं च ददौ । अपरं दायूद् तत्सञ्जो-
परि खड्गं बद्धा गन्तुमुद्यतः, किन्तु दायूद् पूर्वं तस्याः परीक्षाया
अकरणात् शौकमवदत्, अनया सञ्जया नाहं गन्तुं शक्नोमि यतो
२० मया तस्याः परीक्षा नाकारि तस्माद् दायूद् तां विमुमुचे । अपरं
स निजयष्टिं करेण अयाह खोतसञ्च यच्च मार्जितपाधाखान् दत्त्वा
मेघपालकयोग्ये स्त्रीयपात्रे ऽर्थतः सम्युटे निदधे, अपरम् अश्वलोपक-
२१ गुर्वां करेखादाय तस्य पिनेष्टीयस्यायं जगाम । ततः पिनेष्टीयोऽयं गच्छन्
दायूदः समीपवर्ती बभूव, तस्य फलकवाही च तस्यायेऽये चणितवान् ।
- २२ अपरं पिनेष्टीयेन चतुर्दिशं निरीक्ष्य दायूदे सम्युटे स तं तुष्टं बुधे
२३ यतः सोऽल्पवयस्क ईषद्रक्तवर्णः सुन्दरवदनश्चासीत् । अनन्तरं स पिने-
ष्टीयो दायूदं जगाद, किमहं कुक्षुरो यत् त्वं दखं गृहीत्वा मम
समीपम् आगच्छसि? अपरं स पिनेष्टीयः खदेवानां नामानि वदन्
२४ दायूदं शशाप । पिनेष्टीयो दायूदम् अपरमपि जगाद, त्वं मम समी-
पम् आगच्छाहं तव मांसं खगेभ्यः प्रातरस्य पशुभ्यश्च ददामि ।
२५ ततो दायूद् तं पिनेष्टीयं जगाद, त्वं खड्गं शृणुं शक्यश्च गृहीत्वा मम

समीपम् आगच्छसि किन्त्वहं त्वया निन्दितस्य सैन्याधिपस्य प्रभोः पर-
मेश्वरस्यार्थं इच्छायेत् । सैन्यश्रेणीनाम् ईश्वरस्य नाम्ना तव समीपम्
आगच्छामि । अद्य परमेश्वरत्वां मम हस्तगतं करिष्यति तेनाहं त्वामा- ३५
ह्य तव शिरश्चेदं करिष्यामि पिलेष्टीयानां सैन्यानां शवांश्चास-
त्खग्रेभ्यो वनप्रशुभ्यश्च दास्यामि, तेनेच्छायेत् । सहाय एक ईश्वर आसत्
इति पृथिवीनिवासिनः सर्वे आस्यन्ति । अपरं परमेश्वरो न खङ्गश्रुते ४०
जैतेत्यपि समागता इमे लोका आस्यन्ति यतो युद्धं परमेश्वरस्यैव तेन
च युयम् अस्माकं करेषु समर्पयिष्यध्वे । अनन्तरं तस्मिन् पिलेष्टीय ४०
उत्थाय दायूदा सह मेलितुं समुपस्थिते दायूद् शीघ्रं पिलेष्टीयेन समं
मेलितुं सैन्यश्रेण्याः सम्मुखेन दधाव । अनन्तरं दायूद् खसम्मूटके कारं ४५
दत्त्वा पाषाणमेकं वहिष्कृत्याश्मक्षेपकगुणेन परिक्षिप्य तस्य पिलेष्टीयस्य
भाले तादृग् आजघान येन स पाषाणस्तस्य भालं प्रविवेश तेन स भूमा-
वधोमुखीभूय निपपात । इत्थं दायूद् गुणपाषाणाभ्यां तं पिलेष्टीयं ५०
जित्वाह्य मारयामास किन्तु दायूदः करे खङ्गो नासीत् । अनन्तरं ५१
दायूद् धावन् तस्य पिलेष्टीयस्य पार्श्वे तिष्ठन् तस्य खङ्गं गृहीत्वा कोषाद्
वहिष्कृत्य तं हत्वा तस्य शिरश्चिच्छेद । अनन्तरं पिलेष्टीयाः खेपां
वीरस्य मरणं वीक्ष्य पलायान्चक्रिरे ।

तत इच्छायेलो विह्वलायाश्च लोका उत्थाय जयनादं कृत्वा समभूमेः ५२
प्रान्तम् इक्रोणस्य गोपुराणि च यावद् पिलेष्टीयानां पश्चाद् दधाव ततः
पिलेष्टीयानां हतलोकाः शारथिमस्य वर्तन्ति गातस्येक्रोणस्य च सम- नि-
पेतुः । अनन्तरम् इच्छायेल्वंशीयाः पिलेष्टीयानां पश्चाद् गमनात् पराज- ५३
ताग्रत्वे तेषां शिविरं जौठयामासुः । अनन्तरं दायूद् तस्य पिलेष्टीयस्य ५४
शिरौ गृहीत्वा विरूशालमम् आनिनाय तस्य सज्जाञ्च निजदूत्ये निदधे ।

तस्य पिलेष्टीयस्य विरुद्धं दायूदो निर्गमनकाले शौलस्तं विलोक्य ५५
निजसेनापतिम् अवनैरं पप्रच्छ, हे अवनैर, एष युवा कस्य सुतः ?
अवनैरोऽवदत्, हे राजन् अहं तव जीवनस्य प्रपथं कृत्वा वदामि,
तदहं न जानामि । ततो राजा जगाद, अयं युवा कस्य सुत इति ५६
त्वं पृच्छ । अनन्तरं पिलेष्टीयस्य जननाद् दायूदः प्रत्यागमनकाले अवनैर- ५७
नैरः पिलेष्टीयस्य शिरः करेण वहन्तं दायूदं शौलस्य समीपम् आनि-
नाय । तदा शौलस्तं पृष्ठवान्, हे युवन् त्वं कस्य सुतोऽसि ? दायूद् ५८
प्रत्यवदत् अहं भवतो दासस्य वैतलेहमीययिप्रयस्य सुतोऽस्मि ।

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

-.

१ दायुदं प्रति योनाथनस्य प्रीतिः ५ शैलस्येष्वा १० दायुदं हन्तुं चेष्टा १९ भीतत्वं
१० अष्टकन्यां दातुं श्लोकारः २० कनिष्ठकन्याश्च दातुं श्लोकरत्नं २८ दायुदः सत-
कार्येनाकारणान् भोतिदृष्टिश्च ।

१ अपरं शैलेन सह तस्य कथायां समाप्तायां योनाथनस्य प्राणानां
दायुदः प्राणः सह मिलितत्वाद् योनाथनः स्वीयप्राणतुल्यं तस्मिन् प्रेम
२ कर्तुमारम्भे । अपरं शैलस्तस्मिन् दिवसे तं गृहीत्वा तस्य तातस्य निवे-
३ शनं गन्तुं न ददौ । अपरं योनाथनो दायुदि स्वप्राणतुल्यं प्रेम कुर्वन्
४ तेन समं नियममेकं चकार । अपरं योनाथनो निजगात्रस्थं वसनं
सज्जां खड्गं धनुः कटिबन्धनञ्चापि स्वस्माद् विनोक्त्य दायुदे दत्तवान् ।

५ अनन्तरं शैलो दायुदं यद्यत् कर्म कर्तुं प्रवृत्तवान् दायुद् गत्वा
तदेव सफलं चकार. ततः शैलो योद्धृणाम् अधिपतित्वपदे तं न्ययुङ्क्त,
६ अपरं सर्वलोकाः शैलस्य भृत्याश्च तस्मिन् अनुष्यन् । अनन्तरं पिण-
७ छीयं वीरं हत्वा दायुदः प्रत्यागमनकाले लोकेषूपतिलमानेषु योषितो
मुरजध्वनिना हर्षनादेन त्रितन्त्रीवाद्येन च द्रव्यं गानञ्च कुर्वन् शैल-
८ राज्ञं प्रवृत्तानुम् इच्छायेत्वंशस्य सकलनगरेभ्यो वर्हिर्भूयाजम् । अपरं
वाद्यवादनकाले योषितः परस्परम् ऊचिरे,

शैलेनारिसहस्राणि हतानि समराङ्गणे ।

दायुदापि विपक्षायामयुतानि हतानि च ॥

८ तदाक्येनासन्तुष्टः शैलो भृशं क्रुद्धा जगाद ता दायुदम् अयुतानां मां
केवलं सहस्राणाम् जेतारमवदन्, एतेन राजत्वं विना तस्यापरं किम्
९ अलभ्यं ? तं दिवसमारभ्य शैलो दायुदं प्रति कुट्टिष्टिं चकार ।

१० परदिवस ईश्वरस्यानुमत्या दुष्ट आत्मनि शैलमाश्रिते स गेहमध्ये
प्रलापवाक्यानि वक्तुमारम्भे, अपरं दायुद् प्रतिदिनं यथाकरोत् तथा
११ कराभ्यां वादयामास ; तदानीं शैलस्य करे शूलकम् आसीत् शैल-
स्तच्छूलं लक्ष्ये निक्षिप्य जगाद, अहं दायुदं भित्त्वा समं व्यत्यामि किन्तु
दायुद् वारद्वयं तस्य समीपाद् अपससार ।

१२ अपरं परमेश्वरः शैलं विहाय दायुदा साङ्गे तस्थौ तेन शैलो
१३ दायुदे विभयाश्चकार । ततः शैलः स्वसमीपात् तं दृश्यित्वा सहस्रसे-
नापतिपदे नियुक्तवान् ततः स लोकानाम् अयसरो भूत्वा गमनागमने
१४ चकार । अनन्तरं दायुद् स्वीयसकलयात्रासु सतकार्येषु बभूव परमे-

श्वरस्य तेन समं तस्यौ । ततो दायूद् कृतकार्यं खवेति दृष्ट्वा शैलस्तस्माद् १४
विभयाश्चकार । किन्त्विखायेको विद्वदायाश्च सर्वे वंशा दायूदि १५
पिप्रियरे यतः स तेषाम् अग्रसरो भूत्वा गमनागमने कृतवान् ।

अनन्तरं शैलो दायूदं जगाद, मेरवानामिकां मम व्येष्टां दुहितरं १७
पश्य, अहं तां भार्यार्थं तुभ्यं दास्यामि, त्वं मम पक्षे वीर्यवान् भूत्वा
परमेश्वरस्य कृते संग्रामं कुरु । यत एष मम करेण न हन्तव्यः पिले-
छीयानां हस्ते हन्यतामिति वाचं शैलो मनसा बभाषे । दायूद् शैलम् १८
उक्तवान् अहं कः, मम प्राणाश्च के, इखायेलवंशमध्ये मम पितृवंशश्च कः
यदहं नृपस्य जामाता भवेयं? अपरं शैलस्य दुहितु मेरवाया दायूदं १९
प्रति दानसमय उपस्थिते सा मिहोलातीयाद्रोयैलाय भार्यार्थम् अदायि ।

अनन्तरं शैलस्य कन्या मोखला दायूदि प्रेमाकरोत्, ततः शैल- २०
कदासीं श्रुत्वा समतुष्यत् । अनन्तरं शैलः कथयामास, अहम् एनां २१
दुहितरं तस्मै दास्यामि सा तस्योन्माद्यो भवतु पिलेछीयैः स हन्यतां ।
अतः शैलो द्वितीयवारं दायूदम् अवदत् तमद्य मम जामाता भव ।
अनन्तरं शैलो निजभृत्यान् आदिदेश, यूयं गुप्तं दायूदा समम् २२
आलप्यदं वदत. पश्य राजा त्वयि तुष्यति तस्य सर्वं भूत्वा अपि त्वयि
प्रीयन्ते अतस्त्वं नृपस्य जामाता भवितुम् अर्हसि । ततो दायूदः कथं २३
गोचरे शैलस्य भृत्यैस्तादृक्षु वाक्छेष्टेषु दायूद् अवदत् राजजामातृत्वं
किं युष्माभिर् नृपं बुध्यते? अहं दरिद्रोऽल्पमान्योऽस्मि । अनन्तरं २४
शैलस्य भृत्यास्तं तद्वृत्तान्तं आपयामासुः, दायूद् तानि वाक्यानि वक् ।
ततः शैलः कथयामास, युष्माभिर् दायूदे कथं वा कथ्यतां, राजा त्वत्तः २५
किञ्चन पश्य न याचते केवलं नृपस्य शत्रुप्रतीकारार्थं पिलेछीयानां शत्रुं
लिङ्गायत्वचो याचते. यतः शैलः पिलेछीयानां करैर् दायूदं निपातयितुं
मतिश्चकार । अनन्तरं राजभृत्यैस्तानि वाक्यानि आपितो दायूद् २६
राजजामाता भवितुं भद्रं मेने । तदानीं विवाहस्य समयेऽनुपस्थिते २७
दायूद् तस्य मनुजाश्च गत्वा पिलेछीयानां द्वे शत्रे लोकान् जङ्गः स च
तेषां लिङ्गायत्वच आनिनाय तासु राजजामातृत्वस्य पण्यरूपं राज्ञे
दत्तासु शैलः खदुहितरं मोखलां तस्मै ददौ ।

अनन्तरं परमेश्वरो दायूदा सममान्त इति शैलेन चाक्षुषं दृष्टं, २८
शैलस्य दुहिता मोखला च तस्मिन् आधीयत । अतो जेतोः शैलो दायूद- २९
मधि पूर्वस्मादधिकं विभयाश्चकार ततः शैलो यावज्जीवनं दायूदः शत्रु-

- १० सख्यौ । अनन्तरं पिनेष्टीयानाम् अधिपतयो वहिरगच्छन् अपरं यति वारान् वहिरगच्छन् तति वारान् शैलस्य सकलभृत्यानां मध्ये दायूद् कृतकार्या बभूव तेन तस्य नामातीव मान्यं बभूव ।

१६ जनविशोऽध्यायः ।

- १ दायूदा साहं योनाथनस्य संकल्पनं ४ दायूदमधि पितुः समीपे निवेदनं ८ दायूदं प्रति शैलस्य हेषत्वं चक्षुः तस्य गेहं लोकप्रेषणं १५ दायूदः पलायनं १८ रामते शिमूयेकस्य समीपे गमनं ।
- १ अनन्तरं शैलो दायूदं हन्तुं निजपुत्रेण योनाथनेन सकलभृत्यैश्च
२ समं मन्त्रणां चकार । किन्तु शैलस्य पुत्रो योनाथनो दायूदि भ्रष्टम् अप्रीयत । अतो योनाथनो दायूदं जगाद, मम तातः शैलस्त्वं हन्तुं चेष्टते तस्मादहं विनये त्वं प्रातःकाले सावधानो भूत्वा गुप्तस्थानम्
३ आश्रित्य कृमस्तिष्ठ । अपरं त्वं यत्र क्षेत्रे स्थास्यसि तत्र स्थाने बहिर्भयाहं गत्वा निजतातस्य पार्श्वे तिष्ठन् त्वामधि निजतातं सम्भाषिष्ये, यच्च द्रक्ष्यामि तत् त्वां आपयिष्यामि ।
- ४ अनन्तरं योनाथनः स्वतातस्य शैलस्य समीपे दायूदमधीति सहा-
क्यानि व्याजहार, राजा निजदासस्य दायूदः प्रतिकूलं यातकं न करोतु, यतस्तेन भवतः किमपि नापराद्धं तस्य कर्मभिश्च भवान् अती-
५ वापकृतः । स स्वप्राणान् निक्षिप्य तं पिनेष्टीयम् अवधीत् ततः पर-
मेश्वरेणैकायेकवृंशस्य महोदारे कृते भवान् तद् दृष्ट्वा नन्दितवान् ।
अत इदानीं भवान् कुतो दायूदं हत्वा निर्दोषस्य शैलितपातेन यातको
६ भविष्यति? ततः शैलो योनाथनस्य वचसि मनो निधाय शपथं कृत्वा
७ व्याहरत् परमेश्वरो यद्यमरोऽस्ति तर्हि स न घनिष्यते । अनन्तरं
योनाथनो दायूदम् आहूय तदृत्तान्तं तं आपयामास । अपरं शैलस्य
समीपं योनाथनेनानीतो दायूद् पूर्वकालवत् तस्य साक्षात् तस्यौ ।
अनन्तरं पुनश्च रथ उपस्थिते दायूद् बहिरागत्य पिनेष्टीयैः समं
युद्धा तेषां महानिहननं कृतवान् ते च तस्य सम्भुक्तात् पलायान्चक्रिरे ।
८ अनन्तरं दुष्ट आत्मा परमेश्वरस्यानुमत्या शैलम् आश्रितवान् तदा
शूलहस्तः शैलो निजगेहं उपाविशत् दायूद् अपि कराभ्यां बाधम्
१० अवाधयत् । यतस्मिन् काले शैलः मुनेन दायूदं भित्त्वा समं वेङ्गम्

अवर्तत, किन्तु स शैलस्य सम्मुखाद् अपासरत् तेन शूलेन भित्ति-
विद्धा ततो दायूद् तस्यां रजन्यां पलाय्य रक्षां प्राप । अनन्तरं ११
शैलो दायूदं निरीक्षितुं प्रातःकाले हन्तुश्च तद्देहसमीपं दूतान् प्रेष-
यामास, तदानीं दायूदो जाया मीखला तद्वाक्तां तं आवयित्वा जगाद,
यदि त्वम् अस्यां रजन्यां प्राणान् न रक्षसि तर्हि श्वो घानिष्यसे ।

अनन्तरं मीखला वातायनेन दायूदम् अवरोहयामास, ततः स गत्वा १२
पलायनं कृत्वा रक्षां प्राप । अपरं मीखला पुत्तलिकामेकां गृहीत्वा १३
ग्रन्थायां शययामास तस्याः शिरसि च क्वाग्लोमनिर्मितम् एकं कन्दुकं
निधाय वसनेन तामाच्छादयामास । अनन्तरं शैलेन दायूदं धत्तुं १४
दूतगणे प्रहिते मीखला कथयामास स पीडित आस्ते । ततः शैलो १५
दायूदं वीक्षितुं दूतान् प्रहित्य जगाद तं खड्गया समं मम समीपम्
आनयत तमहं हनिष्यामि । अनन्तरं दूता अभ्यन्तरम् आगत्य खड्गायां १६
पुत्तलिकामेकां तस्याः शिरसि क्वाग्लोम्नां गेखुकश्च ददृशुः । अतः १७
शैलो मीखलां जगाद त्वं मां कुत इत्थं प्रावक्ष्यः ? मम रिपुः कुतस्त्वया
विच्छेद्ये रक्षितश्च ? मीखला शैलम् अवोचत् स कथितवान् त्वं मां
विसर्ज, कस्मादहं त्वां हनिष्यामि ?

अपरं दायूद् पलायनेन रक्षां प्राप्य रामतनगरे शिमूयेलस्य समीपं १८
गत्वा स्वं प्रति शैलेन यद्यत् कृतं तत् सर्व्वं तं ज्ञापयामास, अनन्तरं स
शिमूयेलश्च गत्वा मठेषु न्यवसतां । अनन्तरं पश्च दायूद् रामतन मठेषु १९
विद्यत इति वार्तां श्रुत्वा शैलो दायूदं धत्तुं दूतान् प्रेषयामास, तैर्दूतैः २०
भविष्यद्वाक्यानि कथयतां भविष्यद्वादिनां गणे तान् अधितिष्ठति शिमू-
येलश्च सन्त्ये इश्वरमात्मा शैलस्य तान् दूतान् अधिलक्ष्य, ततस्तेऽपि
भविष्यद्वाक्यानि कथयितुम् आरंभिरे । तद्वाक्तां श्रुत्वा शैल इतर- २१
दूतान् प्रेषयामास ततस्तेऽपि भविष्यद्वाक्यं कथयितुमारंभिरे । अनन्तरं
शैलस्तृतीयवारं दूतान् प्रेषयामास, तेऽपि भविष्यद्वाक्यं कथयितुमारं-
भिरे । अतः शैलः स्वयं रामतनं गत्वा सेखुष्यं दृष्ट्वा प्राप्य शिमू- २२
येलदायूदं कुत्र विद्येत इति पप्रच्छ । ततः पश्च तौ रामतनस्थेषु मठेषु २३
विद्यत इति लोकेतुं शैलो रामतनस्थमठान् जगाम ततः परमेश्वर-
मात्मा तमप्यधित्य ततो रामतनस्थमठेषु तस्योपस्थितिं यावत् सोऽपि
गच्छन् भविष्यद्वाक्यानि कथयामास । तथा वस्त्रं मोचयित्वा शिमू- २४
येलस्य सम्मुखे भविष्यद्वाक्यानि जगाद कृत्स्नाद्वारावच्छ वस्त्रहीनः

सन् शयित्वा तस्यै । तस्मात् लोका वदन्ति शैकोऽपि किं भविष्यदिति-
नाम् शैको जनः ?

२० विंशोऽध्यायः ।

- १ योनाथनदायूदः कथोपकरणं ११ तयोः श्वेताग्रं नृपथेन निधनकरणं १४ प्रतिपदि
दायूदः नृपस्थिते योनाथनं प्रति शैलस्य कौचकरणं १४ दायूदं प्रति योनाथनस्य
वार्तादानं ४१ दायूदो विसर्जनं ।
- १ अन्तर् दायूद् रामतस्म्यमठेभ्यः पलाय्य योनाथनस्य समीपमागत्य
जगाद, मया किं कृतं किं वापराजं तव पितुः समीपे वा मम पापं किं
२ यत् स मम प्राणान् हन्तुं चेष्टते? ततः स तं बभाषे नैवं भवतु त्वं न मरि-
ष्यसि । पश्य माम् आश्रयित्वा मम पिता वृष्टत् क्षत्रं वा किमपि कर्म
न कुरुते तर्हि मम तात एतत् कर्म मत्तोऽपङ्गुय कुतः करिष्यति? तद्
३ भवितुं न शक्नोति । ततो दायूद् शपथं कृत्वा पुनरब्रवीत्, अहं त्वया-
नृगृहीत इति तव पिता सम्यक् जानाति, अतः कारणात् स कथयति
योनाथनो यत्र दुःखितो भवेत् तदर्थम् एतन्न ज्ञाप्यतां । अहम् अम-
रस्य परमेश्वरस्य तव प्राणानाञ्च शपथं करोमि, मम मृत्यौ चैकपद-
४ मात्रं विच्छेद आस्ते । योनाथनो दायूदं बभाषे तव ममो यद् अभिज-
५ यति तदेवाहं करिष्यामि । दायूद् योनाथनं जगाद पश्य श्वः प्रतिपदि
नृपेण समं भोजनाय मयोपवेष्टुं, त्वं मां विसर्जं तेनाहं तृतीयदिनस्य
६ सायंकालं यावत् क्षेत्रे कृत्रस्तिष्ठामि । ततस्तव तातो यदि ममानुपस्थितः
कारणं पृच्छति तदा त्वं वदिष्यसि दायूद् निजनगराय वैतकेहमाय
तृक्षं गमनार्थं ममानुमतिं याचितवान् यतस्तत्र स्थाने सकलपरिज-
७ नार्थं वार्षिको यज्ञो भविष्यति । ततस्तेन यदि भद्रमित्युच्यते तर्हि तथै-
तस्य दासस्य मङ्गलं भविष्यति, नो चेत् स यदि चोकृष्यते तर्हि ममामङ्गलं
८ निश्चितमिति त्वया ज्ञास्यते । अतस्त्वं निजमेतं दासं प्रति प्रीतिम् आच-
रिष्यसि यतस्त्वं स्वेन समं स्वीयमेतं दासं परमेश्वरस्य नियमेनैकेन वज्रम्
अकरोः । यदि वा मया किञ्चनापराजं तर्हि त्वमेव मां जहि, तव
९ तातस्य समीपं मां कुतो नेष्यसि? ततो योनाथनो जगाद, एवं मा
चिन्तय, मम पिता तवामङ्गलं निश्चितवान् इति मया ज्ञाते त्वं किं
१० तद्वास्तां न आवयिष्यसे? दायूद् योनाथनं बभाषे, केन आवयिष्ये? तव
तातश्च त्वां कीदृग् निष्ठुरं कुभाषिष्यते ?

अनन्तरं योनाथनो दायूदं व्याहरत्, आगच्छावां क्षेत्रं यावः । ११
 ततस्तौ बहिर्भूय क्षेत्रं अगमतुः । अनन्तरं योनाथनो दायूदं व्याहृतवान् १२
 इत्येकः प्रभुं परमेश्वरं साक्षिणं कृत्वा वदाम्यहं न्व एतस्मिन् समये
 वा परमेशो मया यतित्वा तातस्य मनसि विज्ञप्तिं तव मङ्गलम् आस्त इति
 वीक्ष्याहं तव समीपं दृतं प्रहित्य तदार्त्तां त्वां आवयिष्यामि । यदि १३
 च तवामङ्गलं कर्तुं मम पितु मंतिस्तिष्ठति, तर्ह्यप्यहं तदार्त्तां त्वां आव-
 यिष्यामि, नो चेत् परमेश्वरोऽमुकं ततोधिकश्च दण्डं योनाथनाय ददातु ।
 अहं त्वां विचक्ष्यामि त्वं कुशलेन यास्यसि, अपरं परमेश्वरो यथा मम
 तातस्य सहाय्य आसीत् तथा तवापि सहायो भवतु । यदहं न मयि १४
 तदर्थं मम यावर्त्तीयनं त्वया परमेश्वरम् उद्दिश्य मां प्रति किं प्रीतिरेव
 नाचरितव्या? मम वंशादपि प्रीतिः कदापि त्वया न क्तेदनीया, दायूदो १५
 रिपुगणे परमेश्वरेण भूमण्डलमध्याद् उच्छिन्नेऽपि सा प्रीति न क्तेद-
 नीया । इत्थं योनाथनो दायूदो वंशेन समं नियमं विधाय जगाद, पर- १६
 मेश्वरो दायूदो रिपुभ्यः समृचितं ददातु । अनन्तरं योनाथनो दायूदि १७
 भिमकरककारणात् पुनरपि दायूदं शपथं कारयाञ्चकार यतः स निज-
 प्राप्तेष्विव तस्मिन् प्रेमाकरोत् । अनन्तरं योनाथनस्तमवदत् न्वः प्रति २०
 पदं भविष्यति तत्र त्वदीयासने श्रुत्यभूते तवानुपस्थितिं वेदिष्यते । त्वं २१
 परमेश्वः शीघ्रमुत्तीर्य पूर्वकार्यस्य समये यत्र स्थाने कृत्र आसीस्तत्र
 स्थान एषणास्थस्य यावत् समीप उपविशन् स्थस्यसि । अत्यवेधनच्छले २२
 नाहं शीघ्रं शरान् तस्य पार्श्वं क्षेप्यामि । ततः परं पश्य बालकमेकं प्रहित्य २३
 तं वदिष्यामि, त्वं गत्वा शरान् गवेषय । अपरं पश्य शरास्तवेतत्पार्श्वं
 विद्यन्ते तान् संश्रृङ्गाणेति यदि स बालको मयादिश्यते तर्हि त्वमागच्छ,
 अमरस्य परमेश्वरस्य शपथं करोमि तव मङ्गलं, कापि कुमन्त्रणा नास्ति ।
 पुनः पश्य बाणास्तवान्यपार्श्वे विद्यन्त इति मयादिष्टं त्वं स्थानान्तरं याहि २४
 यतः परमेश्वरत्वा व्यसर्जत् । पश्यावसारेतत्पार्श्वे कथनमधि परमेश्वरः २५
 सर्वदावयो र्वयोः साक्षी भवतु ।

अपरं दायूद् क्षेत्रम् आश्रितवान् । अनन्तरं प्रतिपक्षिचस उपस्थिते २६
 राजा भोक्तुम् उपविवेश । राक्षि स्वधारानुसारेण भित्तिसमीपस्थे स्तको- २७
 यासन उपविष्टे योनाथनेऽवतिष्ठमानेऽवनरे च शैलस्य पार्श्वे उपविष्टे
 दायूदः स्थानं शून्यं तस्थौ । तथापि शैलस्तस्मिन् दिने किमपि न जगाद, २८
 यतो देवघटितमिदं सोऽनुविः, तस्याशौचं भविष्यतीति मनसि चिन्त-

- १० यामास । परदिवसेऽर्घात् मासस्य द्वितीयदिवसे दायूदः स्थानस्य
 अन्यस्थितिकारणात् शैलो निजसुतं योनाथनं पप्रच्छ यिश्यस्य पुत्रो
 १८ सोऽयं च भोक्तुं कुतो नागच्छति? योनाथनः शैलं जगाद, दायूद् वैत-
 १८ जेहमाय गमनार्थं ममानुष्ठां याचितवान् । स माम् अवदत् अहं विनये
 मां विसर्जतु नगरे ऽस्माकं परिजनानां कृते यच्च शको भविष्यति तत्-
 कारणात् मम भ्राता मां गन्तुम् आश्चापयत्, अतोऽहं विनये यदि भवान्
 मय्यनुग्रहं करोति तर्हि क्रोऽहं गत्वा निजभ्रात्रादीन् पश्यामि । तस्मात्
 २० स नृपस्य भोजनासमं नागच्छति । ततो योनाथनं प्रति शैलस्य क्रोधे
 प्रज्वलिते स तं जगाद, अरे विषयगामिन् आश्चालङ्कनकारिन् त्वं
 निजलज्जां मातुरावरणीयलज्जाच्च प्रकाशयितुं यिश्यस्य सुतं वृत्तवान्
 २१ तदहं किं न जानामि? यिश्यस्य तनयो भूमौ यति कालं जीविष्यति
 तति कालं त्वं तव राज्यं वा स्थिरं न भविष्यति, अत इदानीं दृष्टान्
 २२ प्रहिष्य तं मम समीपम् आनय यतस्तेन मत्तथ्यमेव । ततो योनाथनः
 २३ स्वजनकं शैलं बभाषे स कुतो घानिष्यते? तेन किं कृतं? तदा शैलस्तं
 हन्तुं शूलमेकं निचिक्षेप, ततो निजपिता शैलो दायूदं हन्तुं निश्चि-
 २४ तवान् इति योनाथनो बुबुधे । तदानीं योनाथनो महाक्रुद्धो भोज-
 नासनाद् उदतिष्ठत्, मासस्य द्वितीयदिवसे स किञ्चन न बुभुजे यत-
 स्तस्य पित्रा दायूदोऽपमानितत्वात् तस्य मनःपीडा जाता ।
 २५ अनन्तरं योनाथनो दायूदा समं यं समर्थं कृतवान् तदनसारात्
 २६ क्षुद्रमेकं बालकं सङ्गिनं कृत्वा वहिः क्षेत्रं जगाम । ततः स्वबालकं
 गदितवान् अहं यान् शरान् निक्षिपामि त्वं धावन् तान् गवेषय । तत-
 २७ स्तस्मिन् बालके धावति स तस्यान्यपार्श्वे शरं निचिक्षेप । अपरं
 योनाथनेन निक्षिप्तस्य शरस्य समीपं बालक उपस्थिते योनाथनो बाल-
 २८ कम् आह्वय जगाद तवान्यपार्श्वे किं वाणो नास्ति? योनाथनः पुनश्च
 बालकमाह्वय बभाषे तूर्यं धावन् गच्छ विलम्बं मा कुरु । तेन योनाथ-
 २९ नस्य स बालकः शरान् संगृह्य निजाधिपस्य समीपम् आजगाम । किन्तु
 स बालकः किमपि न ज्ञातवान्, केवलं योनाथनदायूदौ तत्कार्यं
 ३० ज्ञातवन्तौ । अनन्तरं योनाथनो निजधनुर्वाद्यान् तस्मै स्वसङ्गिने बाल-
 काय दत्त्वा तम् उक्तवान् यतानि शृङ्खला नगरं याहि ।
 ३१ अनन्तरं तस्मिन् बालके गते सति दायूद् दक्षिणदिक्स्थात् स्थानैक-
 स्माद् उत्थाय न्युक्तः सन् पतित्वा नारभ्यं प्रव्रजाम् । अपरं तौ परस्परं

चुम्बनं रोदनञ्च चक्रतुः किन्तु दायूद् अधिकं हरोद । अनन्तरं योना- ४९
धनो दायूद् व्याजहार, तं कुशलं याहि, आवाभ्यां दाभ्यां परमेश्वरस्य
नाम्ना श्रपयोऽकारि, परमेश्वरो मम तवं च मम वंशस्य तव वंशस्य च
नित्यं सहवर्त्ती भवतु । अनन्तरं स उत्थाय प्रतस्थे योनाधनञ्च नगरं
गतवान् ।

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

१ अहोमेलकाद् दायूद्ः पवित्रपुत्राभिः ७ तत्र स्थाने दोयेगस्योपस्थितिः ८ दायूद्
प्रिजेथोयकाजूनस्य कन्नप्राभिः १० गामीयस्यस्य साक्षात् अन्त्यवद् व्यवहरणं ।

अनन्तरं दायूद् नेत्यां याजकस्याहोमेलकस्य समीपम् उपतस्थौ ततो १
ऽहोमेलकः कम्पमानो दायूद् साक्षात् कृत्वा पप्रच्छ त्वमेकः कुतः ?
तव सङ्गी कोपि नास्ति कुतः ? ततो दायूद् अहोमेलकं याजकं व्याहरत् २
राजा मां कार्यमेकं कर्तुम् आदिश्य गदितवान्, यत् कर्म कर्तुम्
अहं त्वाम् आदिश्य प्रहिणोमि तस्य किञ्चिदपि कोपि न ज्ञाप्यतां ।
अपरम् अमुकस्थानम् आगन्तं दासनिवहो मया न्ययोजि ।
इदानीं तव समीपे किमास्ते ? पूषपञ्चकं यदि भवेत् यदेव वा भवेत् ३
तदेव मङ्गं देहि । ततो याजको दायूद् प्रत्यवदत्, मम करे सामान्यः ४
पूषो नास्ति किन्तु तद्वङ्गणो यदि योषितः पृथग् अभवत्, तर्हि
पवित्रपूषान् दातुं शक्नोमि । ततो दायूद् याजकं प्रत्यवदत् मम निर्ग-
मनमारभ्य द्वौ चीन् वा दिवसान् अस्मत्तो योषितो विच्छेद आस्ते तद-
च तद्वङ्गणलोकानां वस्त्रादीनि पवित्राख्यासन्, यात्रैषा च यद्यप्यपवि- ५
भवेत् तथाप्यद्यापि वस्त्रादिभिः पूता भवितुं शक्नोति । ततो याजकः ६
पवित्रपूषान् तस्मै ददौ, यतस्तत्र स्थान इतरपूषा नाविद्यन्त, केवलम्
उत्तमपूषानां स्थापनसमये ये दर्शनीयपूषाः परमेश्वरस्य साक्षाद् अप-
सारितास्त एवाविद्यन्त ।

तस्मिन् काले शौलस्य भत्यानाम् एकः कयाचिद् बाधया तत्र परमे- ७
श्वरस्य साक्षाद् आसीत्, इदमीयदोषेग इति तस्य नाम, स शौलस्य
पात्रकानां मुख्य आसीत् ।

अनन्तरं दायूद् अहोमेलकं जगद, स्थानेऽत्र तव करे शूलं खण्डो वा ८
किमपि किं नास्ति ? राज्ञः कार्यं तूर्णं करणीयम् इति हेतो मया
कस्यदादस्त्राणि नानोतानि । ततो याजको गदितवान् पश्य, शस्त्रास्थो- ९

पथकायां त्वया हतस्य पिनेलीगजास्य खड्गो वसनेन वेष्टित इत्येवस्य
पश्चाद् विद्यते, यदि तं जिघृक्षसि, तर्हि गृह्णाण, तं विना स्थानेऽनाम्यद्
अस्त्रं नास्ति । ततो दायूद् गदितवान् सोऽनुपम एव, तं मस्त्रं देहि ।

- १० अनन्तरं दायूद् उवाच तद्विवसे शैलस्य समीपात् पलाय्य गातीय-
११ नृपत्याखीशस्य समीपं जगाम । तत आखीशस्य भृत्यास्तम् अवदन् अयं
जनः किं देशस्य राजा दायूद् न हि ? अपरं,

शैलेनारिसहस्राणि हतानि समराकुने ।

दायूदापि विपलागामयुतानि हतानि च ॥

- १२ इति वाचं योषिता नृत्यं कुर्वन्तः किमेतमधि न जगुः ? दायूदस्तां
कथां स्वमनसि न्यधित, अपरम् आखीशाख्यस्य गातीयराजस्य कारणात्
सोतीव भीत्वा तेषां साक्षाद् आचारान्तरं कृत्वा तेषां समीप उन्मत्त
इव व्यवहारं कुर्वन् दारकपाटाणि व्यलिखत् निजशस्त्रपरि च लालाम्
१३ अक्षरयत् । तत आखीशः स्वीयभृत्यान् जगाद, पश्यतायं मानुष उन्मत्त
१४ एव, स युष्माभिर्मम समीपं कुत आगच्छति? मम किम् उन्मत्तानाम्
अभाव आस्ति यद् यूयं मम समीपे निजोन्मत्ततां दर्शयितुम् एवम्
आनयत? किमेष मम गृहम् आगच्छेत् ?

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

१ अदुल्लभगृहायां दायूदो रक्षाप्रापणं २ मोयावीयरराजस्य समीपे पितृमायाः
स्थापनं ३ गादाकभविष्यद्वक्तुं सन्तुषया यिहदानेनाय दायूदो गमनं ४ दायूदमधि
शैलेन अदासानां निरस्तरणं ५ शैले प्रति दायुगस्य कथनं ६ याजकान् चक्रे
शैलस्य निदेशः १७ तेषां तदोपनगरस्य च नाशनं १८ अवियाधरस्य पलायनं ।

- १ अनन्तरं दायूद् तस्मात् स्थानात् प्रस्थाय अदुल्लभाख्यां गृहाम् आञ्जि-
तवान् ततस्तस्य भ्रातरः पितृपरिवाराश्च तन्निशम्य तस्य समीपं गतवन्तः ।
२ अपरम् अग्निदुःखिविरक्तमानसजोकेषु सर्वेषु तस्य सन्निधौ मिलितेषु
स तेषां सेनापति बभूव । इत्थं प्रायेण चत्वारि हतानि लोकस्तस्य
सज्जिनो बभूवुः ।

- ३ अनन्तरं दायूद् तस्मात् मोयावीयमिस्वीं नगरीं गत्वा मोयावीय-
महीपतिं आहरत्, अहं विनये, ईश्वरो मां प्रति किं करिष्यति तद्
यावन्न वेद्मि तावद् भवतः समीपमागत्य प्रवक्तुं मम पितरं मातरञ्चा-

नुज्जातात् । ततस्ते भोधावीयमहीपतेः साक्षात् तेनानीतो, यावच्च ४
दायूद् दुर्गमस्थाने तस्मै तावत् तौ तेन नृपेण साकं न्यवसतां ।

अनन्तरं गादनामा भविष्यद्वादी दायूद् जगाद, त्वं पुनर्दुर्गमस्थाने ५
न तिष्ठ, यात्रां विधाय यिज्जदादेशं याहि । ततो दायूद् प्रस्थाप्य हेर-
ताख्यवनम् आश्रितवान् ।

तदानो दायूदस्तस्य मञ्जिनामण्डेशः प्राप्त इति निश्चय्य शैलो ६
गिवियाया रामतस्यवृद्धैकस्याधः शल्यहस्तः सन् उपाविशत् तस्य
भत्याश्च सर्वेऽवतिष्ठमानास्तम् अवैद्यन्त । अपरं शैलो निजचतुर्दिग्- ७
वर्तिमानान् भत्यान् जगाद, हे विन्धामीनवंशीया नराः, यूयम् आक-
र्षयत, यिज्ञयस्य सुतः किं युष्माकम् एकैकस्मै अस्यक्षेत्राणि द्राक्षा-
लक्ष्त्राणि च दास्यति? स किं युष्माकम् एकैकं सङ्खसेनापतिं शतसेना-
पतिं वा करिष्यति, यद् यूयं सर्वे मय प्रातिकूल्येन कुमन्तव्याम् अकु- ८
रुत? यिज्ञयस्य पुत्रेण साकं मम पुत्रो नियमं कृतवान् इति युष्माकं
कोपि मम कर्णगोचरं नाकरोत् । अपरम् अद्य कद्रना मां हिंसितुं मम
किङ्करो मत्पुत्रेन प्रवर्धित इति वार्त्ता मां ज्ञापयितुं युष्माकं कोपि
मां मानुक्यते ।

अनन्तरं शैलस्य भृत्यगणमर्थेऽवतिष्ठमान इदामीयदोयेगः प्रत्य- ९
वदत् अहं नात्यान् अह्नीट्वस्य पुत्रस्याहमेलकस्य समीपं गच्छन्तं
यिज्ञयस्य पुत्रं दृष्टवान् । स तस्य कृते परमेश्वरं पृष्टवान् तस्मै पाथेय- १०
द्रव्याणि दत्तवान् तथा पिलेलीयजालतस्य खड्गमपि तस्मै दत्तवान् ।

ततो ऽह्नीट्वस्य पुत्रम् अह्नीमेलकं याजकं तस्य सकलं पिष्टवंशम् ११
अर्धतो नाववासिनो याजकान् आह्नातुं राज्ञा दूतेषु प्रहितेषु ते सर्वे
तपस्य समीपम् आगताः । अनन्तरं शैलोऽवदत् हे अह्नीट्वस्य पुत्र, १२
अधुना श्रेष्ठः । स प्रत्यवदत् हे मम प्रभो, अहम् उपस्थित आसे । अनन्तरं १३
शैलस्तं जगाद त्वं यिज्ञयस्य पुत्रश्च मम विरुद्धं कुतो राजद्रोहं कृत-
वन्तो? अपरम् अद्य स यत् मां हिंसेत् तदर्थं त्वं तस्मै कुतो भक्ष्यं खड्गश्च
दत्त्वा तस्य कृते ईश्वरम् अपृच्छः? ततो ऽह्नीमेलको राजानं प्रत्यवदत्, १४
भवतो भृत्यगणमध्ये दायूदिव विश्वासो राजजामाता राजमन्त्रणावगतो
भवतो गेहे सम्मानितश्च को भवेत्? तस्य कृत ईश्वरं प्रष्टुम् अहं किम् १५
अपारम्भवान्? तत् मत्तो दूरीभवतु, राजा निजदासं दासस्य परि-
वाराश्च प्रति जेमं दोषम् अपर्ययतु । भवतो दास एतदर्थस्य न्यूनार्थिकं

- ११ किमपि नावगच्छत् । किन्तु राजा जगाद, हे अहीमेलक त्वयाऽतव कालेन पितृवंशेन च मर्त्यमेव ।
- १० अनन्तरं राजा स्वचतुर्दिक्ष्वतिक्रमानान् पदातिकान् अवदत् यूयं पराहृत्य परमेश्वरस्य याजकान् हत यतस्तेऽपि दायूदस्य सहाया अभवन् अपरं तस्य पलायनं ज्ञात्वापि मम कार्यगोचरं नाकुर्वन् । किन्तु परमेश्वरस्य याजकान् हन्तुं नृपस्य दासाः करान् विस्तारयितुं नाङ्गीकृतवन्तः । अनन्तरं राजा दौयेगम् अवदत् त्वमेव पराहृत्य याजकान् जहि । तत इदामीयदौयेगः पराहृत्य याजकान् आक्रम्य तस्मिन् दिवसे
- १२ कार्पासगन्तनिमित्तेपोदपि धायिनः पश्चाशीति जनान् जघान । अपरं स नोवनामकं याजकानां नगरं खड्गेन अनाशयद् अर्थाद् योषित्पुरुष-
बालकस्तनपायिशिशून् गोगर्हभमेष्वांश्च खड्गेन जघान ।
- २० तस्मिन् काले अवियाथरनामा अहोदृवस्य पौत्रोऽहीमेलकस्य पौत्रो
- २१ रक्षां प्राप्य दायूदः पश्चात् पलायाच्चक । शैलः परमेश्वरस्य याज-
२२ कान् अवधीदिति वार्त्तां सोऽवियाथरो दायूदं जगाद । ततो दायूद् अवियाथरं बभाषे, इदामीयदौयेगस्तत्र स्थान आसीत् तस्मात् स शैलं मम वार्त्तां वदिष्यतीति मया तस्मिन्नेव दिने बुद्धं । तव पितृवंशी-
२३ यानां वधस्य कारणमहमेवाभवं । त्वं मया साक्षां तिल मा भेषीः, मम प्राणनाशम् अवेष्टित्वा कोपि तव प्राणनाशं न चेष्टिष्यते, तव रक्षार्थम् अहमेव तवाश्रयो भविष्यामि ।

२३ त्रयोविंशोऽध्यायः ।

- १ कियोलाया आक्रमणं ७ अधिदायूदं शैलस्य कथनं ८ दायूदं परमेश्वरस्य प्रति-
वदनं ११ दायूदः सोफारण्य पलायनं योनाथनेन मम साक्षात्करणं १२ शैलं
प्रति सोकोषलोकाणां वार्त्तावदनं दायूदः पश्चाद्गमनान् शैलस्य निर्वाणः ।
- १ अनन्तरं पिलेखीयाः कियोलाया समं रणं कुर्वन्ति शस्यमर्दनस्थानानां
- २ शस्यानि हरन्ति चेति वार्त्तां श्रुत्वा दायूद् परमेश्वरं प्रपञ्च तान् पिले-
खीयान् आहन्तुं मया किं गन्तव्यं? ततः परमेश्वरो दायूदं बभाषे याहि
- ३ पिलेखीयान् आहृत्य कियोलां रक्ष । ततो दायूदो लोकान् जगादः
पश्चाच्च यिहदादेशे तिलद्विरस्माभिर्भेतव्यं, तर्हि कियोलायां पिले-
४ खीयसैन्यश्रेणीनां प्रतिकूलं गत्वास्माभिः किं ततोधिकं न भेतव्यं? अनन्तरं
दायूद् पुनरपि परमेश्वरं प्रपञ्च, ततः परमेश्वरः प्रत्यवदत्, त्वमत्याय

कियीलां याहि, अहं पिलेछीयान् तव करे समर्पयिष्यामि । अतो ५
 दायूद् तस्य लोकांश्च कियीलां गत्वा पिलेछीयैः समं रणं कृत्वा महा-
 हननेन तान् हत्वा तेषां पशून् गृहीत्वा जग्मुः । इत्थं दायूद् कियीला-
 निवासिनो ररक्ष । कियीलायां दायूदः समीपं पलायनसमयेऽहो- ६
 मेलकस्य पुत्त्रोऽविद्याधर एकम् यषोदं करेणादायाजगाम । अनन्तरं ७
 दायूद् कियीलां प्राविशदिति वार्त्तां श्रुत्वा शैलो जगाद, तर्हीश्वरो
 मम करे तं समर्पयत् यतो दारार्गलयुक्तनगरे प्रवेशनात् सोऽवसृजो
 जातः । अनन्तरं शैलो दायूदं तस्य लोकांश्च रोधयितुं कियीलां ८
 गमनार्थं निजान् सैनिकलोकान् रणायाजयत् ।

अनन्तरं शैलो गुप्तं मम हिंसां चिकीर्षतीति दायूद् छात्वाविद्या- ९
 धरं याजकम् अवदत्, यषोदम् अत्रानय । अनन्तरं दायूद् जगाद, १०
 हे इस्त्रायेलः प्रभो परमेश्वर विनयेऽहं निजदासस्य प्रार्थनां प्रहोतु
 यतो मत्कारणात् कियीलानगरं विनाशयितुं शैलोऽत्रागन्तुं यतते ।
 कियीलाया गृहस्थाः किं मां तस्य हस्ते समर्पयिष्यन्ति ? भवतो दासेन ११
 यथा श्रुतं तथा शैलः किम् आगमिष्यति ? हे इस्त्रायेल ईश्वर तत्
 स्वदासं ज्ञापयतु । ततः परमेश्वरोऽवदत् स आगमिष्यति । ततो दायूद् १२
 पप्रच्छ, कियीलाया गृहस्थाः किं मां मम नरांश्च शैलस्य हस्ते समर्पयि-
 ष्यन्ति ? ततः परमेश्वरः कथयामास ते समर्पयिष्यन्ति ।

ततो दायूद् तस्य प्रादेशं घटशतानि सज्जिनो मनुजाञ्चोत्थाय कियी- १३
 लायाः प्रस्थाय यत्र तत्र गताः । अनन्तरं दायूद् कियीलातः पला-
 याश्चक इति वार्त्तां श्रुत्वा शैलो यातुं निवृत्ते । अपरं दायूद् निर्जन- १४
 देशस्य दूराकमाणि स्थानान्धाश्रित्य सीफाख्यस्य निर्जनदेशस्य पर्वते
 वासं चकार । अनन्तरं शैलेन प्रतिदिनं तस्मिन् गवेषितेऽपीश्वरस्तस्य
 करे तं न समर्पयामास । तथापि शैलो दायूदः प्रायनाशार्थं वहि- १५
 र्भूयागच्छतीति दायूद् ददर्श । अपरं सीफप्रदेशस्थारण्ये दायूदि तिम्रुति
 शैलस्य पुत्त्रो योनाथन उत्थाय दायूदः समीपं तदनं गत्वा ईश्वरेण तस्य १६
 मानसस्थिरत्वं जनयामास । अपरं तं बभाषे मा भैषीः, मम तातः १७
 शोणस्त्वां स्वहस्तगतं कर्तुं न शक्यति । त्वमिस्त्रायेलवंशस्य राजा
 भविष्यसि, अहन्तु तव द्वितीयो भविष्याम्येतत् मम पिता शैलोऽपि
 वेति । अनन्तरं ताभ्यां परमेश्वरस्य साक्षात् नियमे कृते दायूद् वने १८
 तस्थो योनाथनश्च निजगृहं जगाम ।

- १८ अपरं सीपीयमनुजा गिवियायां शैलस्य समीपं गत्वा कथयामांसः,
दायूद् किम् अस्माकं सन्निधौ काननस्थेषु दुर्गमस्थानेष्वर्चते यिशीमो-
- १९ नस्य दक्षिणदिक्स्थश्चलोनापर्वते कस्मा न तिष्ठति ? अतो हे राजन्
भवान् स्वमनोभिलाषानुसारादेवागच्छतु भवतो हस्ते तस्य समर्पणम्
- २० अस्माभिः साधयिष्यते । शैलस्तान् अवदत्, यूयं परमेश्वरे धन्या
- २१ यतो माम् अमुकमध्वे । अहं विनये यूयं गत्वा तस्य रङ्गस्थानं कुप्य
तत्र स्थाने च तं को दृष्टवान् इति पुन र्विविच्य निरीक्ष्य निश्चिनुत,
- २२ यतः सांज्ञीव चतुरताचारीति मयाश्रावि । अतो रङ्गस्थानानां मध्ये
कस्मिन् रङ्गस्थाने स तिष्ठति तद्गृहा निश्चिनुत, तस्मै परं मम समीपं
निश्चितवृत्तान्तं गृहीत्वामच्छत, ततोऽहं युष्माभिः समं यास्यामि । स
यदि देशमध्ये तिष्ठेत् तर्ह्यहं विह्वलायाः सङ्ख्याया मध्ये तस्योद्देशं
- २३ प्राप्स्यामि । ततस्त उत्थाय शैलस्यायं सीपं जग्मुः, किन्तु दायूद्
तस्य लोकाश्च यिशीमोनस्य दक्षिणादिशि मायेनास्थस्य निर्जनप्रदेशस्य
- २४ प्रान्तरे तस्युः । अनन्तरं शैलस्तस्य लोकाश्च तं स्पृशयितुं जग्मुः किन्तु
लोके दायूदे तस्यां वार्त्तायां कथितायां स शैलम् आश्रित्य मायेनास्थ
निर्जनप्रदेशे स्थितवान् । तत् श्रुत्वा शैलो दायूदं स्पृशयितुं मायेनाप्रदेशं
- २५ जगाम । अपरं शैले पर्वतस्यैकपार्श्वे गते दायूद् तस्य लोकाश्च तत्प-
र्वतस्यान्यपार्श्वे जग्मुः, अपरं दायूद् भयात् स्थानान्तरं यातुं त्वरं
चकार किन्तु शैलस्तं तस्य लोकाश्च धत्तुं स्वलोकैः सह वेष्टयन् तस्यौ ।
- २६ तदानीं द्रुत एकः शैलस्य समीपमागत्य भवान् शीघ्रमागच्छतु यतः
- २७ पिक्लेयीया दंष्ट्रमाकामन् इति वार्त्ता तं जगाद । ततः शैलो दायूदः
पश्चाद् गमनात् परावृत्य पिक्लेयीयानां विरुद्धं जगाम, तत्कारणात्
तस्य स्थानस्य नाम सेजाहम्महलिकांतं (चलाचकपर्वत) इति बभूव ।
- २८ ततो दायूद् तस्मात् प्रस्थाय रेनगिदीस्थेषु दुराक्रमणस्थानेषु न्युवास ।

२४ चतुर्थिगोऽध्याय ।

- १ रेनगिदीस्थगहाया दायूदा शैलस्य वल्गापं बिम्बा प्राजरवाकरणं न नम ककणा
शैलस्य समीपं निजनिर्दीपतप्रकाशनं १५ निजदोषं स्वीकृत्य दायूदं प्रपद्यिमा
शैलस्य समीपमम ।
- १ अनन्तरं पिक्लेयीयानां पश्चाद्गमनात् प्रत्यागतेन शैलेन दायूदः रेन

गिदीनासि निर्जनस्थाने विद्यत इति वार्ता श्रुत्वा । ततः शैलः सर्वेभ्यः १
 इच्छायेत्वंशेभ्यः सखस्त्रयलोकान् यत्वा गृह्णन् वनच्छागानां शैलेषु
 दायूदं तस्य लोकांश्च गवेषयितुं जगाम । तस्मिन् वर्त्मनि स्थितानि २
 मेघस्थानानि प्राप्य शैलः खचरणावाच्छादयितुं तत्रत्यां गुहामेकां
 प्रविवेश । तदानीं दायूद् तस्य लोकांश्च तस्या एव गुहायाः प्रान्तःस्थान
 उपविष्टा आसन् । अपरं दायूदो मनुजान् जगदुः पश्य मया तव ४
 रिपुस्त्व हस्ते समर्पयिष्यते तदा त्वं यद् इच्छसि तदेव तं प्रति करि-
 ष्यसीति वाचं परमेश्वरो यं दिवसमधि त्वाम् अवदत्, स दिवस एव
 एव । ततो दायूद् उत्थाय रजः शैलस्य वसनाग्रं चिक्षेद । किन्तु ततः ५
 परं शैलस्य वसनाग्रच्छेदनात् दायूदो ऽन्तःकरणं विजं बभूव । ततः ६
 स स्लोकान् जगाद, परमेश्वरेणाभिधिक्षां मत्प्रभुं प्रयतत्कर्मकरणाद्
 अर्घ्यतस्तस्य विरुद्धं करविस्तारणात् परमेश्वरो मां रक्षतु यतः स
 परमेश्वरेणाभिधिक्षः पुमान् । अपरं दायूद् वाक्त्रे निर्जदासान् ७
 तर्जयन् शैलम् आक्रमितुं प्रतिघिञ्जवान् । अनन्तरं शैलो गुहातो
 निर्गत्य मार्गेण जगाम ।

तदा दायूद् उत्थाय गुहातो निर्गत्य हे मम प्रभो राजन् इत्युक्त्वा ८
 शैलमाजुहाव ततः शैलेन पश्चात् परावृत्त्य दृष्टं दायूद् भूमौ पतन्
 प्रगलाम । अपरं दायूद् शैलं जगाद, दायूद् तव हिंसां चेष्टत इति ९
 लोकोक्तिं वाचं त्वं कुतः शृणोषि ? पश्याय परमेश्वरो गुहाया मध्ये त्वां
 मम करे समर्पयत् तदा केनचित् त्वां हन्तुम् आदिष्टोऽप्यहं त्वाम्
 अनुकम्प्य कथितवान् निजप्रभोः प्रतिकूलं नाहं करं विस्तारयिष्यामीति
 यतः स परमेश्वरेणाभिधिक्षः पुमान् । हे मम तात पश्य, मम करे ११
 स्थितं तवेतदस्त्रीयवसनाग्रं निरीक्षस्व । मया तवान्स्त्रीयवसनाग्रस्य
 छेदनसमये त्वं न हत एतेनाहं हिंसां द्रोहं वा न समाचरामि तव
 विरुद्धं पापं वा न करोमीति त्वया विविधं दृश्यतां तथापि त्वं मम
 प्राणनाशाय मां मृगयसे । परमेश्वरो मां त्वाद्वाधि विचारयिष्यति १२
 मम कृते तुभ्यं समुचितं दास्यति, किन्त्वहं त्वयि करं नार्पयिष्यामि ।

क्रिया तु या भवेत् दुष्टा सा दुष्टेन विधीयतां । १३
 इति प्राचीनेकता नीतिकथा, अतोऽहं स्वकरेण त्वां न स्पृश्यामि ।
 इच्छायेतो राजा कस्य पश्चाद् बहिर्गतः ? भवान् कं धर्तुं धावति ? १४
 किं मृतं भुङ्क्ते वा मशकमक्षं ? परमेश्वरो विचारयिता भवन् १५

मां त्वाच्चाधि विचारयिष्यति, स मां प्रति दृष्टिं विधाय मम पक्षपाती भवन् तव करात् मामुद्धारयिष्यति ।

- १६ शीलैः समं दायूदस्तदाणां समाने शीलः पप्रच्छ हे मम पुत्र
१७ दायूद, किमयं तव खरः? इत्युक्त्वा शील उच्च खरोद दायूदश्च जगाम,
मत्तायि त्वं धार्मिकोऽसि यतो मयापकृतोऽपि त्वं माम् उपकृतवान् ।
१८ परमेश्वरेण मयि तव करे समर्पितोऽपि त्वं मां नावधीरनेनाद्य मां
१९ प्रति तव हिताचरणं त्वया प्रकाशितं । यतो मनुष्यः खरिपुं प्राप्य
किं तं कुशलेन विसर्जति? अद्य मां प्रति यत् कृतं तत्कारणात् परमे-
२० श्वरस्तव समुचितं मङ्गलं करोतु । पश्य त्वं राजा त्वय्यसि तव हस्त
२१ इच्छायेनवंशस्य राज्यं स्थिरं स्थास्यति च तदहं जानामि । अतस्त्वं
मम पश्चात् मम वंशं न लोप्यसि मम पिढवंशादपि मम नाम
२२ नोच्छेत्स्यसि परमेश्वरस्य नाम गृह्णन् इमं शपथं कुरु । ततो दायूद
शीलस्य समीपे शपथं चकार । अनन्तरं शीलः खरुहं जगाम,
किन्तु दायूद तस्य लोकाच्च दुराक्रमस्थानम् आश्रितवन्तः ।

२५ पञ्चविंशोऽध्यायः ।

- १ श्रिमूयेलस्य भरतं ९ नावलस्य तस्य भार्याया अबोगियलायाश्च कथनं ४ नावलं
प्रति दायूदा कृतप्रवचनं १० तस्य निन्दाकारणात् नावलं हन्यं दायूदः सज्जा-
भवत् १४ अबोगियलायै दायूदस्य वार्तादानं १८ इत्यादि समाधाय दायूदः समी-
पम् अबोगियलाया गमनं २२ दायूदा तस्या अन्यप्रवचनं २६ नावलस्य भरतं २८
दायूदा समम् अबोगियलाया विवाहो दायूदा भार्याया मोखलाया अन्यपु-
त्राय दत्तं ।
१ तदानीं श्रिमूयेलो ममार तत इच्छायेकः सर्वे वंशा मिलित्वा तम-
धनुमुमुक्षु रामतस्यो तस्य निवेशने तस्य प्रशानं चकृच्च । अनन्तरं दायूद
उत्थाय पारखास्यं निर्जनप्रदेशं जगाम ।
२ माथेनप्रदेशनिवासी कर्मिणाधिकारी महान् एको मनुष्य आसीत्,
३ तस्य श्रीणि सख्खाणि मेघाः सख्खमेकं कामाश्वासन् । तस्य नाम
नावल इति तस्य जायाया नाम चाबोगियलेति सा भारी सुबुद्धिमतो
सुवदना आसीत् किन्तु स पुमान् निष्ठुरो दुर्दृष्टश्च स कालेनवंशज
आसीत् स कर्मिणे निजमेघाणां लोमानि कर्तयितुं प्रावर्तत ।
४ अपरं नावलो निजमेघाणां लोमानि कर्तयिष्यतीति वार्त्तां प्राप्तमथे

दायुद् युत्वा निजदण्डयूनः प्रेषयामास तान् जगाद च, यूयं कर्मिणे ४
 नावलस्य समीपं गत्वा मम नाभा तस्य कल्याणं पृच्छत, तस्मै वाच-
 मिमाञ्च कथयत, भवान् चिरजीवी भवतु भवतो भवत्परिवारस्य ५
 भवत्सर्वस्वस्य च सर्वदा सकृत् भूयात् । भवतो लोमच्छेदका आ-
 गता इति मयाश्रावि, परन्तु भवतो मेघपालका यावत्कारणं कर्मिण ६
 आसन तावद् अस्माभिः सार्द्धम् आसन ते चास्माभिर्न क्रैपिता-
 स्तोषा किञ्चन वा न हारितं । भवान् स्वयूनः पृच्छतु ते तदेव वदिष्यन्ति । ७
 तस्मात् तस्मा इमे भवतान् पृच्छन्तां यतो वयं शुभदिवस आगच्छाम,
 अतो भवतः करे ब्रूदन्ति तस्य किञ्चित् निजदारुण्या निजसुताय दायुदे ८
 च दीयतां । ततो दायुदो युवानो गत्वा दायुदो नाभा नावलसमीपे ९
 तां वाक्कां निवेदयित्वा नीरवा बभूवुः ।

अनन्तरं नावलो दायुदो दासान् अवदत् दायुद् कः ? यिप्रयस्य १०
 पुत्रो वा कः ? समयेऽस्मिन् बहवः किङ्कराः स्वस्वं स्वामिनं विहाय
 बभूवन्तः । इदानीम् अहं किं मम पूषान् तोयानि मदीयलोमकर्त्त- ११
 कानां कृतं कृतानां पयानां मांसानि च गृह्णन् अज्ञातस्थानाद् आगन्तुक-
 लाकंभ्यां दारुणम् । ततो दायुदो युवानो निजपथेन परावृत्य तत्समी- १२
 पमागत्य तं कृतान्तं तस्मै कथयामासः । ततो दायुद् निजलोकान् १३
 अवदत्, यूयं सर्वं स्वखजान् बभूव, ततस्ते सर्वं स्वस्वखजं बबन्धु दायु-
 दपि निजं खजं बबन्ध । अनन्तरं प्रायेण चतुर्शतं लोका दायुदम् १४
 अनुजग्मू रक्षादिरक्षाद्यंश्च ते शतं लोकान्तस्थः ।

सास्मिन् काले एकस्तस्मै दासो नावलस्य भार्यायै अवीगयिष्य १५
 कथयामास, पश्य दायुद् अस्माकं प्रभुं नमस्कृत्य प्रान्तराद् दतान्
 प्रजितवान् ततोऽस्माकं प्रभुस्तान् अभिगर्जितवान् । ते मनुजा अस्माकं १६
 महापकारिण आसन् प्रान्तरेऽस्माकम् अवस्थितिकाले यावत् तैः साकम्
 अतिष्ठाम तावद् वयं तैर्न क्रैपिता अस्माकं किमपि वा न हारितं ।
 वयं मेघान् चारयन्तस्ते समं यावत्कारणं न्यवसाम तावत् ते दिवानि १७
 शम् अस्माकं चतुर्दिक्षु पाशीरस्वरूपा आसन् । अत इदानीं तव किं १८
 कर्त्तव्यं तद् आनोच्य ब्रूयतां यतोऽस्माकं प्रभोस्तस्य सकलपरिजनाना-
 मङ्गलं निश्चितमेव स पैतादृशो दुश्चरित्रो यत् केनापि तं सम्भावितुं १९
 न शक्यते ।

तदनन्तरम् अवीगयिषा तूष्णीं दे शते पूषान् आचारसपूर्वकं दे कुतो २०

- पक्ष दग्धा मेधाः पक्षद्वाजा भृष्टकलाया एकं शतं शुष्कदाक्षाफनगुष्का
 हे शते शुष्कोदुम्बरगुष्का शतानि सर्वाण्यादाय गर्हभानामपरि निदधे ।
 १८ अपरं निजदासान् अवदत्, यूयं मदयेऽये चलत प्रयताहं युष्माकं
 पश्चात् पश्चाद् यामि किन्वेतत् सा निजखामिनं नावकं नाञ्जापयत् ।
 १९ अनन्तरं सा गर्हभमावह्य पर्वतस्य रक्षोवर्त्मना यातवती तदन्तरे
 दायुद् तस्य लोकाश्च ममाभिमूलम् आगच्छन्ति तस्मात् ते मया साक्षात्
 २० कर्त्तव्या इति ददर्श । पूर्वं दायुद् कथयामास, एतस्य जनस्य प्रान्तर-
 स्थितं सकलं वस्तु रक्षितवानहं तस्य सर्वेषां द्रव्याणां किञ्चिदपि न
 हारितमभूत् कर्मदं मम वृथा जातं स उपकारस्य विनिमयेन ममा-
 २१ प्रकारं चकार । यद्यहं सूर्यादयपर्यन्तं तस्य कृत्स्नपरिवारस्यैकमपि
 पुंशंसम् अवशप्रययं तर्ह्यश्वरो दायुदः शत्रुभ्याऽमुकं तदधिकञ्च फलं
 २२ ददातु । अनन्तरम् अवीगयिणा दायुदं वीक्ष्य गर्हभात् तृणमववह्य
 २३ दायुदः सम्मुखं भूमौ पतित्वा प्रणनाम । अपरं तस्य चरणयोः पतित्वा
 कथयामास हे मम प्रभो, अयमपराधो मम जातः, निजदासीं स्वकर्ण-
 २४ गोचरे कथां कथयितुम् अनुजानातु निजदास्या वाचं शृणोतु । भवान्
 तं दुर्दत्तपुरुषं नावलं दृष्ट्वाय न मन्यतां, यादृशं तस्य नाम तादृशस्तस्य
 स्वभावः । नावलो (मूर्ख) इति तस्य नाम मूर्खता च तस्यान्तरे विद्यते ।
 २५ किन्तु भवत इयं दासी मत्प्रभुणा प्रेरितान् यूनो नापश्यत् । तथापि
 हे मम प्रभो, परमेश्वरस्यामरताया भवतः प्राणानाञ्च श्रपयं कृत्वाऽहं
 वदामि शोणितपातार्थम् आगमनात् निजकरेणापमानस्य प्रातिकर-
 २६ नाञ्च परमेश्वरो भवन्तं निवर्त्तयति, किन्तु भवतो रिपूणां मत्प्रभो-
 २७ रक्षितेषिणाञ्च दशा नावलस्य दशैव भवतु । मत्प्रभोः समीपे भवतो
 दास्या आनीतम् इदम् उपायनं भवतोऽनुगामिभ्यो युवभ्यो दीयतां
 २८ भवतो दास्या अपराधः क्षम्यताञ्च । परमेश्वरो मत्प्रभो वंशं चिरस्मायिनं
 करिष्यति यतो मत्प्रभुः परमेश्वरस्य रिपुभिः सह योत्स्यति यावज्जीवनं
 २९ निर्दाघो भविष्यति च । मनुजैर्नात्याय भवतस्ताडने प्राणनाशार्थकयत्ने
 च कृते मत्प्रभोः प्राणा भवतः प्रभुणा परमेश्वरेण स्वसमीपे जीवन-
 ३० सम्पुटके बद्धा गोपिष्यन्ते, किन्तु भवतो रिपूणां प्राणा अग्रसन्नोपकगुणेन
 ३१ परिहृतप्रस्तराहव भविष्यन्ति । परमेश्वरेण मत्प्रभुमपि यद्यत् प्रातिश्रुतं
 तस्मिन् मङ्गले साधिते सति यदा भवान् इच्छायेत्त्वज्जानां राज्यं तेन
 ३२ नियोज्यते, तदानीम् आकारणशोणितपातस्य स्वकरेण समुचितदानस्य

च फलस्वरूपो शोकमनस्तापौ मत्प्रभुणा न भोक्तव्यौ । किन्तु यदा परमेश्वरो मम प्रभो मङ्गलं करिष्यति तदानीं भवत एतां दासिं स्मरिष्यति भवान् ।

अनन्तरं दायूद् अवीगयिलां जगाद त्वमद्य मां साक्षात् कर्तुं येन १९
प्रहिता स इच्छायेलः प्रभुः परमेश्वरो धन्यः । अपरं तव विवेचना १९
धन्या त्वमपि धन्या यतः शोणितपातार्थम् आगमनात् निजकरेण समु-
चितफलदानाच्छाजम् अद्य त्वयैव रक्षितः । तव हिंसनात् मन्निवर्त्तको १९
य इच्छायेलः प्रभुः परमेश्वरस्तस्यामरतायाः प्रपथं कृत्वा कथयामि यदि
त्वं मां साक्षात् कर्तुं युगं नारायण्यस्तर्हि नावलस्य गोष्ठे एकोपि पुमान्
प्रभासं यावद् नावलस्येत । अनन्तरं दायूद् तयानीतान्प्रायन- १९
इच्छामि तस्याः कराद् गृहीत्वा तां जगाद त्वं कुशलेन खनिवेशनं याहि
पश्य तव कथायां मना निधायाहं त्वाम् अनगृहीतवान् ।

अनन्तरम् अवीगयिला यदा नावलस्य समीपम् आगच्छत् तदा १९
राजभोज्ययत् तस्य भोज्यसति स हृष्टमना अतीवमत्तश्चासीत् तस्मात्
मा सृष्ट्यादयात् पूर्वं तस्या घटनायाः काक्षनापि वार्त्ता तं न जगाद ।
प्रातःकाले नावलस्य मत्ततायां निरुत्तायां तस्य जाया तं तत्सर्व्वलक्षणां १९
आपयामास, ततस्तस्यान्तरस्य हृदयं मृतकन्यं देहश्च पाषाणवद्
बभूव । इतो दणदिनेभ्यः परं परमेश्वरेणाहृतो नावलो ममार । १९

अनन्तरं नावलो मृत इति वार्त्ता निशम्य दायूद् कथयामास परमे- १९
श्वरो धन्या यतः स नावलेन कृतस्य ममापमानस्य समुचितं फलं ददे
निजदासश्च कुकर्मणा ररक्ष । नावलस्य दुष्टतायाः समुचितं फलं तेनैव
नावलाय दत्तं । अनन्तरं दायूद् अवीगयिलां विवोढुम् इच्छन् तां
सम्भाषितुं दूतान् प्रेषयामास । ततो दायूदो दासाः कर्मिणेऽवीगयि- १९
लायाः समीपं गत्वा तां जगदुः, दायूद् त्वां विवोढुम् इच्छन् तव
समीपम् अस्मान् प्रहितवान् । ततः सा प्रोत्थाय भूमिष्ठा सती व्याज- १९
हारं पश्यत भवतो दासो मम प्रभो दासानां पादप्रक्षालिका दास्येव
भवतु । अनन्तरम् अवीगयिला त्वरितमुत्थाय गर्दभमारुह्य निज- १९
पश्चान्धारिकीभिः समं दायूदो दूतानां पश्चाद् गत्वा तस्य जाया बभूव ।
तां विना दायूद् थिप्रियेनीयाम् अहिनायमाश्च कूटवान् ततो दे इमे १९
तस्य जाये बभूवतुः । किन्तु शैलो मीखलानामिकां निजसुतां दायूदो १९
जायां गृहीत्वा मकीमनिवासिनो लयिष्यस्य पुत्राय पलट्ये दत्तवान् ।

२६ षड्विंशोऽध्यायः ।

..

१ दायूदः पश्यान् शैलस्य हखीलापर्वताय गमनं ॥ शैलात् शुलं पानपात्रञ्चापहस्त्य तस्य वधाकरणं ॥ १६ अवनरे प्रति दायूदलिरङ्कारः ॥ ११ दायूदं प्रति शैलस्य कथनम् ।

- १ अनन्तरं सीफोयलोका गिवियायां शैलस्य समीपं गत्वा कथयामासुः
- २ दायूद् किं यिशोमीनस्य सम्मुखे हखीलापर्वते कम्प्रा न तिष्ठति ? ततः शैलं उत्थायेस्वायेकवृक्षस्य त्रीणि सहस्राण्यभिरुचितलोकान् सङ्गिनः
- ३ कृत्वा दायूदं गवेधयितुं सीफास्थं निर्जनप्रदेशं जगाम । शैलः पथ-
पार्श्वीये यिशोमीनसम्मुखे हखीलापर्वते शिविरं स्थापयामास ।
तस्मिन् काले दायूद् निर्जनप्रदेशे न्यवसत् । अपरं शैलो मम पश्चात्
- ४ निर्जनप्रदेशम् आगच्छतीत्यनुमाय दायूद् चारान् प्रेषयित्वा शैलो
निश्चितमागतवान् इति ज्ञातवान् ।
- ५ अनन्तरं दायूद् उत्थाय शैलस्य शिविरस्थानम् आगत्य शैलस्य
तस्य सेनापते नैरसुतस्यावनरेस्य च शयनस्थानं निरीक्षितवान् । तदानीं
शैलो रथप्राकारमध्येऽसित मनुजाश्च तस्य चतुर्दिक्षु समावृता आसन् ।
- ६ अनन्तरं दायूद् हित्तीयाहामेलकं सिर्यायाः सुतं योयावस्य भ्रातरम्
अवीशयस्तेष्वामास शिविरे शैलस्य समीपं मया साकं को यास्यति ?
- ७ ततोऽवीशयः प्रत्यवाच, अहं त्वया सह यास्यामि । अनन्तरं रजन्तां
दायूद् अवीशयश्च लोकनिवहस्य समीपम् आगततां । तदानीं शैलो
रथप्राकारस्य मध्ये शयानो निद्रितश्चास्ते तस्य शिरसः समीपे तस्य शूलं
भूमिं विद्धा विद्यते, अपरम् अवनरेः सर्वे लोकाश्च चतुर्दिक्षु शयानाः
- ८ सन्तीति ताभ्याम् अदर्शि । तदानीम् अवीशयो दायूदं वभाषे, ईश्व-
रोऽद्य भवतो रिपुं भवतो हस्तं समार्ययत् । अत इदानीं निवेदयामि,
एकेन शूलाघातेन भूम्या साकं तं वेद्धुम् आदिशत्, नाहमेनं वारदयम्
- ९ आहनिष्यामि । ततो दायूद् अवीशयं जगाद एनं मा विनाशय पर-
मेश्वरेणाभिषिक्तस्य प्रतिकूलं हस्तं प्रसार्य को निरपराधो भविष्यति ?
- १० परमेश्वरस्यामरतायाः शपथं कृत्वाऽहं वदामि परमेश्वरस्तम् आहनि-
ष्यति, यदा तस्य चरमदिन उपस्थिते स मरिष्यति यदा स संग्रामं गतो
- ११ घनिष्यते । किन्तु परमेश्वरेणाभिषिक्तस्य विरुद्धं मत्करप्रसारणात्
परमेश्वरो मां रक्षतु । त्वं तस्य शिरःसमीपस्थे शूलजलपात्रे गृही-
- १२ त्वागच्छ, आवां यावः । अनन्तरं शैलस्य शिरःसमीपात् तस्य शूलजल-

पाचर्षी दायूद् गृहीतयोस्तौ प्रतस्थाते, तत्कर्म केनापि न दृष्टं न वा ज्ञातं कोपि न जागरितवान् सर्वे निद्रायास्तस्य यतस्ते परमेश्वरेण धारं निद्रापिताः ।

अनन्तरं दायूद् पारं गत्वा तदन्यपर्वतस्य प्रङ्गे दूरे तस्थौ तयोर्मध्ये ११ ब्रह्मस्थानं व्यवहितमासीत् । तदानीं दायूद् जनतां नेरस्य सुतम् १५ अवनरेष्वाह्वय कथितवान् हे अवनरे त्वं कुत उत्तरं न ददासि ? ततो ऽवनरः प्रत्यवदत् कत्वं यद् राजानम् आह्वयसि ? अनन्तरं दायूद् १५ अवनरं जगाद त्वं किं वीरो न भवसि ? इच्छाद्यैस्त्वंग्रे कत्तव सट्प्रश्नः ? तर्हि त्वं निजप्रभुं राजानं कुतो न रक्षसि ? नव प्रभुं राजानं विना- जयितुमेको जन आगमत् । तवेदं कर्म न भद्रं । परमेश्वरस्यामरतायाः १६ जपयं कृत्वाऽहं वदामि, ययं बधदगराहं यतो ययं परमेश्वरेणाभिषिक्तं निजप्रभुं नारक्षत । त्वपस्य शिरोनिकटस्थे शृङ्गजलपात्रे कुन तत् पश्य । सदा शैला दायूद्ः स्वरं विष्टाय जगाद, हे मम पुत्र दायूद् १७ किमयं तव स्वरः ? ततो दायूद् कथयामास सत्यं प्रभो राजन् ममेव स्वरोऽयं । सोऽपरमपि जगाद मत्प्रभुं निजदासस्य पश्चात् पश्चात् १८ कुतो आवति ? किमहं कृतवान् ? मम को दोषः ? इदानीं विनयेऽहं १८ ते मम प्रभो राजन् निजदासस्य वक्षामि वृजोतु, भवान् मां स्नेष्टुं यदि परमेश्वरेण प्रवर्तितस्तर्हि स एकं नैवेद्यं गृह्णातु । अपरं यदि भवान् मनुष्यैः प्रवर्तितस्तर्हि ते परमेश्वरस्य सात्ताद् व्यभिचयन्तां यतस्त्वं गच्छन् इतरदेवान् सेवस्वति वदन्तस्तु य परमेश्वरेणाधिकृतानां भोक्तानां सङ्गात् मां दवयन्ति । यद्यपि पर्वते धावन्तं तित्तिरप्रक्षिप्तम् २० मिव मशकैकस्वरूपकं मां गृह्णयितुम् इच्छादेतो राजा वहिरामश्चकत्, तथापि मम शोणितं परमेश्वरस्य दृष्टे ईरस्यभृश्यां न पतत् ।

ततः शैलाऽवदत् हे मम पुत्र दायूद्, अहं पारं कृतवान्, त्वं २१ परावर्त्तस्व । तवाहितं पुनर्न करिष्यामि, यतस्त्वमद्य मम प्राज्ञान् ब्रह्मन्त्यान् अमन्यथाः । अहं वातुल इव कर्माकाधं महाभ्रान्तिमांश्चा- भवं । दायूद् प्रकवदत् इदं पश्य त्वपस्य शृङ्गं तस्मान्नाभं एकः पारमा- २२ गत्य शूलमिदं गृहीत्वा यातु । परमेश्वर एकैकस्मै जनाय तद्धर्मविश्व- २३ लतयोः फलं ददातु । सोऽद्य त्वां मम करे समर्पितवान् किन्त्वहं परमे- श्वरेणाभिषिक्तस्य विनष्टं करं प्रसारयितुं नोररीक्षतवान् । पश्चाद्याहं २४ यथा भवतः प्राज्ञान् ब्रह्मन्त्यान् अमन्ये तथा परमेश्वरो मम प्राज्ञान्

- १५ बज्रमूल्यान् मत्वा समकालेष्वात् माम् उच्चारयिष्यति । अनन्तरं शैलो दायूद् वभाषे, हे मम पुत्र दायूद् त्वं धन्वः, त्वं कर्मशूरः कृतकृत्यश्च भविष्यसि । अनन्तरं दायूद् निजपथेन जगाम शैलोऽपि पुनः कल्याणं जगाम ।

२७ अन्नविंशोऽध्यायः ।

- १ पिसेलीयानां देशाय दायूदो जगाम ॥ सिक्रगनगरे दायूदो वसनं ७ अन्यदेशेऽपि दायूद् आक्रमणं ।
- १ अनन्तरं दायूद् मनसा चिन्तितवान् इत्थं कस्मिंश्चिद् दिनेऽहं शैलस्य करतो विनंश्यामि पिसेलीयानां देशाय प्रत्यायनं विना ममापरः कश्चिदुपायो नास्ति । तथा कृते शैल इच्छायेनः प्रदेशे मम गवेषणं कृत्वा ज्ञात्वा निराशो भविष्यति, अपरं तस्य हस्तादहं रक्षां प्राप्स्यामि ।
- २ अनन्तरं दायूद् तस्य घट्टघटानि सङ्गमखेत्वाय मायोक्तस्य पुत्रस्या-
- ३ खीशाख्यस्य मातीयनृपस्य समीपं जग्मुः । अपरं दायूद् तस्य सर्वे लोकान् सपरिवारा गात आखीशेन साकम् उभितवन्तः, विशेषतो दायूद् विप्रियेणीयाहीनेयमा मृतस्य नावकस्य जाया कर्मिणीया-
- ४ वीगयिणा चैताभ्यां जायाभ्यां समं न्यवसत् । अनन्तरं दायूद् प्रजाप्य गातं गतवानिति वार्तां शैलो निश्चय्य पुनस्तं न गवेषयामास ।
- ५ अनन्तरं दायूद् आखीशं जगाद, यद्यहं भवतो दृष्ट्यानुगृहीतोऽस्मि तर्हि जनपदस्यैकस्मिन् नगरे मम वासार्थं स्थानं ददातु यतो भवतो दासो भवता समं राजधान्यां कुतो निवस्यति ? तत आखीशस्तस्मिन् दिने सिक्रगनगरं तस्मै दत्तवान् अतः कारणात् तन्नगरेऽद्यापि विज्रदीय-राजवर्गस्याधिकारोऽस्ति ।
- ७ तस्मिन् पिसेलीयानां देशे दायूद् चतुर्भासाधिकवत्तरैकप्रमाणं
- ८ कालम् उवास । तस्मिन् समये दायूद् तदीयलोकान् गत्वा शिशू-दीयगेघरीयामाजेकीयान् लोकान् आचक्रामिरे यतः पूर्वं त एव शूरं
- ९ मिसरश्च यावत् तत्र देशे न्युषुः । दायूद् यं जनपदम् आक्राम्यत् तन्मध्ये जीवनं कमपि पुरुषं स्त्रियं वा नावाशेवयत्, अपरं मेघ-गोमर्द्भोष्ट्रान् वस्त्राणि आपहन्नाखीशस्य समीपं परावृत्तागच्छत् ।
- १० अनन्तरं युष्माभिरद्य को देश आक्रान्त इत्याखीशेन पृष्टे दायूद्

कथंथामास, दाक्षिणात्या यिहूदीयानां यिरूहमेलीयानां केनीयानाञ्च
देशाः । किन्तु दायूद् यतादृशं कर्म कुरुत इति वार्त्तास्मान् अधि ११
केनापि न प्रकाशयताम् इति चिन्तयन् दायूद् गाते वार्त्तानेतारं
कश्चन पुरुषं स्थिरं वा जीवन्तं नावाशेषयत्; स यावत् पिलेष्टीयानां
देशे प्रावसत् तावद् यतादृशं व्यवहृतवान् । अनन्तरम् आखीशो १२
दायदि स्थग्यमानं, यतः सोऽबिन्दयत् दायूद् निजलोकस्थेखायेल्वंशस्य
समीपे खं छुणास्यदं कृतवान् अतो हेतोः सर्वदा मम दासः स्थास्यति ।

२८ अष्टाविंशोऽध्यायः ।

१ आखीशस्य दायूदि विचक्षणं ७ शिमूयेनस्य सरणं गृहिभूतज्ञानां दूरोत्तरणं ४
पिलेष्टीयस्य शोलाश्वी गोत्रस्य ७ संतजायाः स्त्रियाः समीपे शोलास्य गमनं शिमूयेनस्य
७ व्यापारगुप्त आज्ञादानं १४ शोलां प्रति शिमूयेनस्य कथनं तत्र कथनेन शोलास्य
भाषः ।

अनन्तरं पिलेष्टीया इखायेल्वंशेन समं योद्धुं सैन्यानि संजगदुः । १
आखीशस्तदा दायूदं जग्राद त्वया तव मनुजैश्च युद्धाय मया समं
गन्तव्यमिति आयतां । ततो दायूद् आखीशं बभाषे निजदासेन यद्यत् २
कर्म साधयिष्यते तद् भवता ज्ञास्यते । आखीशो दायुदम् उक्तवान्
अहं त्वां नित्यं मच्छिरोरक्तशपदं नियोक्ष्ये ।

तत्कालात् पूर्वं शिमूयेने मृत इखायेलीयलोकास्तदर्थं शोकां कृत् ३
रामतनासि तस्य नगरे तस्य भ्रमणान् चक्रुः । अपरं शोला भृत्यान्
देवज्ञास्य लोकान् देशाद् दूरीकृतवान् ।

अनन्तरं पिलेष्टीया एकत्र मिलित्वागत्य ग्रन्थे शिविरं स्थापयामासुः ४
शोलाऽपि सर्वान् इखायेलीयलोकान् संजगदुः शिविरे गेन्वाये शिविरं स्थापया-
मास । किन्तु शोलाः पिलेष्टीयानां सैन्यानि निरीक्ष्य विभयाच्चकार ५
तस्य हृद् अतीव चकम्पे च । ततः स परमेश्वरं पप्रच्छ, किन्तु परमेश्वरः ६
स्वप्नेन वा उरीमेन वा भविष्यत्वादभिः किञ्चनोत्तरं तस्मै न ददौ ।

ततः शोला निजभृत्यान् आज्ञापयामास युयं भृत्यां स्त्रियमेकां ७
गवेषयत तस्याः समीपं गत्वाहं तथा भावि विविदिषिष्यामि । अनन्तरं
तस्य भृत्या ऊचुः पश्य गेन्वारे भृत्या योषिदेका विद्यते । ततः शोला ८
अप्रावेशार्थम् इतरवसनानि परिधायपरो द्वौ जनी सङ्गान्वादाय

- यात्राशुकारः । अपरं रजन्यां तस्या योषितः समीप उपस्थाय वीभाषे
 अहं विनये त्वं मत्कृते भौतिकं मन्त्रं पठ यस्य नाम मया कथ्यते
 ८ तम् उत्थाप्यानय च । ततः सा नारी तमुक्तवती पश्य शैलो भूतश्चान्
 दैवज्ञांश्च देशमध्याद् उष्किन्नवान् तेषां प्रातिपुत्येन यदिदं व्यवहृत-
 वान् तत् त्वं जानासि । त्वम् इदानीं मां घातयितुं मम प्राणानां विवर्द्धं
 १० कुत उन्मार्थं योजयसि ? ततः शैलः परमेश्वरस्य नाम श्रुत्वा
 तस्याः समीपे प्रपद्यं नुर्बन् जगाद, परमेश्वरो यद्यमरो भवेत् तर्हि
 ११ कार्येऽस्मिन् तव काचिदपि विपद् न घटिष्यते । तदानीं सा योषित्
 प्रपच्छ अहं तव समीपं कमुत्थाप्यानयामि ? ततः स उक्तवान् शिमू-
 १२ थेलमुत्थाप्यानय । अनन्तरं तया योषिता शिमूथेले दृष्ट उच्चैः शब्दं कृत्वा
 १३ शैल उक्तः, त्वं शैलः, कुतो मां प्रसारितवान् ? राजा जगाद मा
 भेषीः, त्वया किं दृष्टं ? सावदत्, अहं विचारयितारं भूमित उत्तिष्ठ-
 १४ न्तम् अदर्शे । शैलः प्रपच्छ, तस्याकारः कोदृशः ? सावदत्, एकः स्थविरो
 मानुष उत्तिष्ठति स व्याघ्रपदीनेनाच्छादित आस्ते । ततः स शिमूथेल
 एव इति विज्ञाय शैलो भूमिष्ठः सन् प्रणनाम ।
 १५ अपरं शिमूथेलः शैलं पृष्ठवान् त्वं कुतो माम् उत्थापयन् क्षिप्वासि ?
 ततः शैलोऽवदत् अहम् अतीवोविभोऽस्मि, यतः पिनेथीया मया
 सह युध्यन्ति, ईश्वरोऽपि मामत्यजद् भविष्यदादिभिः स्वप्ने वा मद्ये
 किञ्चनोत्तरं न ददाति, अतो जेतो मया किं कर्तव्यं तद् भवान् यन्मां
 १६ वदेत् तदर्थमहं भवन्तम् आहूतवान् । शिमूथेलोऽवदत् परमेश्वरस्यां
 १७ परित्यज्य यदि तव रिपु जातकर्त्तुं मां कुतः पृच्छसि ? परमेश्वरो
 मया यदवदत् तदेव कृतवान् स तव कराद् राज्यम् अपहृत्य तव समी-
 १८ पवासिने दायूदे दत्तवान् । यतस्त्वं परमेश्वरस्य वचनम् अवमत्स्यमा-
 जकीयलोकान् प्रति तस्य प्रचण्डरोषं सफलं न कृतवान् एतत्कारणाद्
 १९ अद्य परमेश्वरस्यां प्रति कर्मतत् कृतवान् । अपरं त्वया समम्
 इच्छायेज्वंशोऽपि परमेश्वरेण पिनेथीयानां करे समर्पयिष्यते । शम्भया
 तव पुत्रैश्च मम सङ्गिभिर्भवितव्यम् इच्छायेलः सैन्यान्वपि परमेश्वरेण
 पिनेथीयानां करेषु समर्पयिष्यन्ते ।
 २० ततः शैलस्तत्क्षणाद् भूमौ दण्डवत् निपपात, अपरं शिमूथेलस्य वाचः
 श्रुत्वातीव भीतो बलहीनश्च बभूव, यतः स गतं कृत्स्नं दिवारात्रं
 २१ किमपि न भूतवान् । अनन्तरं सा नारी शैलस्य समीपमागत्य तम-

तोव' याकुं वीक्ष्य वभाषे, पश्य भवतो दासीयमहं भवत आशां
 गृहीत्वा प्राक्षपणेन भवदुक्ते वचसि मनो न्यदधे । अतो विनयेऽहम् २९
 अधुना भवतो दास्या वचो भवतापि गृह्यतां । भवतः सम्मुखे किञ्चिद्
 भक्ष्यम् आनयेऽहं ततो यात्राकरणार्थं भवतः शक्तिं यद् भवेत् तत्कृते
 तद् भुङ्क्तां । किन्तु सोऽनुररीकुर्वन् जगाद, नाहं भोक्ष्ये । अगन्तरं ३१
 सा गारी तस्य भृत्याश्च वज्रं विनीतवन्तस्ततः स तेषां वाक्यानि गृहीत्वा
 भूमित उत्थाय खट्वायाम् उपविवेश तदानीं तस्या गृहे यः पुष्ट- २४
 गोवत्स आसीत् सा तं तुर्यं मारयित्वा गोधूमचूर्णानि गृहीत्वा
 मर्दयित्वा क्षिण्वमृन्मपूयान् आसाद्य शौणस्य तस्य भृत्यानाश्च सम्मुखम् २५
 आनिनाय ते च भुङ्क्त्वन्तः । ततस्ते तस्यां रजन्वामुत्थाय यात्रां चक्रिरे ।

२६ अनन्त्रिंशोऽध्यायः ।

१ दायूदो युद्धाय गमनं पिजेष्टीयवृषयस्साधुः १ दायूदं प्रमंसाखीशस्य विसर्जनं ।

तस्मिन् काले पिजेष्टीयाः तेषां कृत्स्नं सेनागणम् अप्येके संजगृहः । १
 अपरम् इच्छायेनीयमनुजा यिप्रियेकस्यस्य प्रखवस्यस्य समीपे शिविरं
 स्थापयामासुः । अगन्तरं पिजेष्टीयानाम् अधिपतयः शतं शतं सहस्रं २
 सहस्रं सैन्यान्धानोयाजमुत्ततः सेनानां पश्चाद् आखीशेन साकं दायूद्
 तस्य कोकाआगताः । ततः पिजेष्टीयानाम् अधिपतयः पप्रच्छुः, इमे ३
 इन्नीयमनुजा अत्र किं कुर्वन्ति? आखीशः पिजेष्टीयानाम् अधि-
 पतीन् प्रखवदत्, इच्छायेनीयवृषस्य शौणस्य दासो दायूद् क्षिमेष्ट
 नहि? स वर्षैकं वर्षद्वयं वा मम सन्निधौ प्रवसति, अपरं यद्दिने मम
 पक्षोऽभवत् तदारभ्याद्य यावत् तस्य कोपि दोषो नादर्शितुं मया ।
 तेन पिजेष्टीयानाम् अधिपतयस्तस्मै शुक्रधुः । अपरं पिजेष्टीयानाम् ४
 अधिपतयस्तनुषुः, त्वं तं परावर्त्य प्रेषय स परावृत्त त्वया निरूपितं
 निजस्थानं यातु नास्माभिः साकं युद्धायाम्गन्तु रक्षे चास्माकं रिपुर्न
 भवतु, यतः स एतेषां मनुजानां शिरांसि विनापरेण केन धारितो-
 यिकेन निजप्रभुणा समं सन्धिं कटिष्यति? अपरं, ५

शौकेनारिसहस्राणि हतानि समराङ्गने ।

दायूदापि विपश्चात्समयुतानि हतानि च ।

इदं गीतं बोधितो वसधि समग्रायन् स दायूद् क्षिमेष्टं बहि ?

- १ तदानीम् आखीशो दायूदम् आह्वय जगाद, परमेस्वरस्यामरतायाः प्रपद्यं कुर्वन् अहं वदामि त्वं सरणताम् आशरसि, अपरं सैन्यमध्ये मया सह तव गमनागमनेऽहं भद्रे मन्ये यतो मम समीपं तवागमनदि-
नमारभ्याद्य यावत् तव कोपि दोषो मया न प्रापि, तथापि नृपवर्ग-
० स्वयि न तुष्यति । अतस्त्वं पिलेस्त्रीयनृपाणाम् असन्तुष्टिम् अहत्वा
८ कुशलेन पराजित्य याहि । दायूद् आखीशं प्रतिजगाद, किम् अपराजं मया ? यद्दिने भवतः समक्षम् आगच्छं तदारभ्याद्य यावद् भवतो दासस्य को दोषो भवता प्रापि यन्मत्प्रभो नृपस्य शत्रुभिः समं योजुं मया
९ न गन्तव्यं ? तत आखीशो दायूदं प्रत्यवदत्, त्वम् ईश्वरस्य दूतैक इव मम साक्षात् तुष्टिजनक आसे ममायम् आश्रयः, किन्तु पिलेस्त्रीयनृपा वदन्ति,
१० अस्माभिः समं तेन रणाय न गन्तव्यं । अतस्त्वं तया सहागतास्तव
११ प्रभो दासाश्च प्रत्यूष उत्थायाणोके जाते यात्रां कुर्वध्वं । ततो दायूद् तस्य लोकाश्च प्रत्यूष उत्थाय प्रातःकाले पिलेस्त्रीयानां देशं पराजित्य गताः पिलेस्त्रीयाश्च विप्रियेणं जग्मुः ।

३० त्रिंशोऽध्यायः ।

- १ अमालेकीयैः सिल्लगनगरस्य लोठनं १ तदपि दायूदस्यलोकानाञ्च दुःखं ९ अमा-
लेकीयानां पश्चाद्गमनं वार्ताप्रापणं १९ त्रिपूर्णां वेषो लोठितद्रव्याणां पुनर्यज्ञं
११ लोठितद्रव्याणां विभजने अवस्थास्थितोत्तरं १९ वन्धुसमीपं दायूदो लोठित-
द्रव्याणां प्रेषणं ।
१ अनन्तरं दायूद् तस्य लोकाश्च तृतीयदिवसे सिल्लगनगरमुपगत्युः
किन्तु तदन्तरम् अमालेकीयलोका दक्षिणां दिशं सिल्लगच्छाक्रम्य सिल्लगं
१ निहत्य वक्रिणा दाहयामासुः । अपरम् आवाकलज्जवनितमनुजान् न
हत्वा वन्दीकृत्य गीतवन्तः स्वमार्गेण गतवन्तश्च ।
२ अनन्तरं दायूद् तदीयलोकाश्च नगरमुपस्थाय नगरं भस्मराशिं स्वेष्टां
४ गरीसुतदुहितरश्च वन्दीकृत्य दूरं गीता इति ददृशुः । तदानीं दायूद्
४ तस्य लोकाश्च रोदितुं यावच्छक्तास्तावद् उच्चैः खलदुः । तस्मिन् काले
विप्रियेकीयाहीनोयमा कर्मिणीयावीप्रयिका च मृतस्य नावलस्य जाया
१ दायूद इमे हे भार्येऽपि वन्दीत्वं गते । अपरं सर्वलोकाणां मर्णासि
क्षमुत्तकन्यानां कृते शोके मघानि ततस्ते दायूदं पाषाणाघातेन हन्तुं
कथितवन्तः, तेन दायूद् अतीव आक्रुणो बभूव, किन्तु निजप्रभो पर-

मेश्वर आत्मानम् आश्रासितवान् । अनन्तरं दायूद् अहीमेजकस्य सुतम् ७
अविद्याधरम् अवदत्, विनयेऽहं त्वम् एषोदम् अत्रानय । ततोऽविद्या-
धरो दायूद् समीपम् एषोदम् आनिनाय । तदानीं दायूद् परमेश्वरं ८
पप्रच्छ, एतस्य सेनानिवहस्य पश्चात् मया किं धावितव्यं? तं प्राप्तुं मया
किं शक्यते? ततः स उक्तस्त्वं तस्य पश्चाद् याहि तं प्राप्तुं शक्यसि सर्वा-
ण्युद्धारयिष्यसि च ।

अनन्तरं दायूद् तस्य सङ्गिनः घट्प्रतलोकाश्च गत्वा विद्योराख्य- ९
खेतस्वतीतीरं प्रापुः केचिच्च तत्रावशिष्टास्तस्युः । अपरं दायूद् तस्य १०
सङ्गिमश्वत्वारि शतानि मनुजा रिपूणां पश्चात् जग्मुः किन्तु द्वे शते
लोकाः क्लान्तिकारणाद् विद्योरखेतस्वत्याः पारं गन्तुम् अशक्नुवन्तस्त-
स्मिन् स्थानेऽवतस्थिरे । अपरं क्षेत्रमध्ये लोकैरेकस्मिन् मिथीयमनुजे ११
प्राप्ते ते तं दायूद् समीपम् आनीय यूपान् खादयामासुः पानीयञ्च पाय-
यामासुः । अपरं स तैर्दत्तम् उडुम्बरगुच्छस्य खण्डमेकं युष्कद्राक्षादयश्च १२
भुक्त्वा चेतनां प्राप यतः स त्रीणि दिवारात्राण्यन्नं न भुक्तवान् तोयञ्च
न पीतवान् । अनन्तरं दायूद् तं पृष्टवान् त्वं कस्य मानुषः? कस्माद् १३
आगतोऽसि? स कथितवान् अमालेकीयस्यैकस्य दासो मिथीयतरुणो-
ऽहं दिनत्रयं यातं मम प्रभुः पीडितं मां परित्यज्य गतवान् । वयं १४
किरेधीयानां दक्षिणप्रदेशं विह्वदाधीनं कालेवाधीनञ्च दक्षिणप्रदेशम्
आक्रान्तवन्तः सिक्कगनगरं वङ्गिना दाहितवन्तश्च । अनन्तरं दायूद् १५
तं प्रपच्छ त्वं तस्य निवहस्य समीपं मां नेतुं शक्नोषि? स उक्तवा १६
मां न हनिष्यसि मम प्रभो हस्तगतञ्च न करिष्यसि एतद् यदि प्रमे-
रस्यन्नासौ शपथे तर्हि तस्य संघस्य समीपं त्वां नेष्यामि ।

अनन्तरं तेन दायूदि तेषां समीपम् आनीते ते पिलेष्टीयानां विह्व- १७
दीयानाञ्च देशाद् बज्जलोठितस्यानयनकारणाद् बज्जभूमौ विस्तीर्णाः
सन्तो भुञ्जते पिवन्ति नृत्यन्ति चेति दृष्टं । ततो दायूद् सुर्थोदयमारभ्य १८
परदिनस्य सन्ध्याकालं यायत् तान् आजघान ततस्तेषां केवलं चत्वारि
शतानि तरुणा उद्युरोद्भवेन मलायमाना रक्षां प्रापुः, अपरेषाम्
एकोऽपि रक्षा न प्राप । अनन्तरम् अमालेकीया यानि यानि गृह्णन्तो १९
गतात्मानि सर्वाणि दायूदा पुनः प्राप्तानि विशेषतो दायूदो द्वे भार्ये
ऽपि मोक्षिते । तैरपञ्चतानां पुत्रपुत्रीणां लोठितद्रव्याणाञ्च क्षत्रं मण्ड- २०
वा किञ्चिदपि न्यूनं नाभूत् सर्वाण्येव दायूदा पुनर्जन्वानि । अपरं २०

दायूदा गोमेषेषु गृहीतेषु लोकास्तं पशूनां वज्रम् अये कृत्वा गच्छन्तः
कथयामासुः, एतानि दायूदो लोठितद्रव्याणि ।

- ११ अनन्तरं स्नान्तिकारणाद् दायूदः प्रस्थाद् गन्तुम् अक्षमा ये हे शते
लोका विद्योः खेतस्वत्वास्तटे स्थातुं तैः समादिष्टास्तेषां समीपं दायूदि
समुपस्थिते ते दायूदं तस्य सज्जिनो लोकांश्च साक्षात्कर्तुं बहिरागत-
१२ वन्तः ; ततो दायूद् तेषां समीपमुपस्थाय तान् कुशलं पप्रच्छ । किन्तु
दायूदः सज्जिनां मध्ये ये दुस्वरिचा दुष्टाश्च मनुजास्त ऊचिरे, इमेऽ-
स्माभिः समं न गतवन्तस्ततो हेतो र्वयम् एतेभ्यो लब्धलोठितद्रव्याणां
किञ्चिदपि न दास्यामः केवलम् एकैकस्मिन् जायां बालकांश्च दास्यामः,
१३ तान् नीत्वा ते गमिष्यन्ति । ततो दायूद् प्रत्यवदत् हे मम भ्रातरः, यः
परमेश्वरोऽस्मान् रक्षित्वास्माकं प्रतिकूलगामिनोः सेना अस्माकं करेषु
समर्पितवान् सोऽस्मभ्यं यानि वस्तूनि दत्तवान् तान्यधि यूयम् अविविहितम्
१४ आचरेथ । युष्माकं वचः को ग्रहीष्यति ? योऽङ्गं गमनकारिणो यादृ-
शोऽंशो भाशणां समीपस्थायिनोऽपि तादृशोऽंशो भविष्यति तौ समा-
१५ नांशिनो भविष्यतः । अपरं दायूद् इच्छायेल्वंशस्य कृते यमेतं विधिं
व्यवस्थाञ्च स्थापयामास स तं दिवसमारभ्य यावदद्य चलति ।
१६ अनन्तरं दायूद् शिक्कगम् उपस्थाय वैधेलं दक्षिणरामतं यत्तीरम्
१७ अरोयेरं सिफ्मेतम् इष्टिमोयं राखलं थिरहमेलीयनगराणि केनीय-
१८ नगराणि हर्म्मा कोराशनम् अघाकं हिव्रोणस्वत्वादीनि यानि यानि
२० स्थानानि दायूद् तस्य लोकाश्च पर्यटवन्तस्तत्रत्यानां थिक्कदाप्रदेशस्य
२१ प्राचीनानां निजबन्धूनां समीपं लोठितद्रव्यमध्याद् दातव्यानि प्रष्टव्य
कथयामास, परमेश्वरस्य रिपुभ्यो लोठितद्रव्यमध्याद् एतानि पाङ्क्ति-
विकानि भवद्भिर्गृह्यन्तां ।

३१ एकत्रिंशोऽध्यायः ।

- १ शैलस्य तस्य पुत्राणाञ्च मरणं ० इच्छायेला त्यक्तेषु नगरेषु पिलेष्टीयानां निवसमं ८
शैलस्य तस्य पुत्राणाञ्च शवानाम् अपमानितत्वं ११ यावेष्टीयलोकेषां शवानां
हरणं यशानि स्थापनञ्च ।
१ अनन्तरम् इच्छायेल्वंशेन समं पिलेष्टीयेषु युध्यत्सु इच्छायेल्वंशः
पिलेष्टीयानां सम्मुखत् पलायाञ्चके गिज्वायपर्वते च लोकास्तै-

राष्ट्रताः सन्तो नियेतुः । अपरं पिण्डेष्टीयाः शैलं तस्य पुत्रांश्च प्राप्य १
 योनाथनो ऽवीनादवो मल्लिभूयश्चेतिनामकान् शैलस्य पुत्रान् जघ्नुः ।
 अपरं शैलमधि चौरतरे संग्रामे जाते धनुर्धरिषु च तं प्रति शरान् २
 निक्षिपत्य स धनुर्धरिभिरतीव क्षताङ्गकृतः । ततः शैलो निजास्त्र- ४
 वाहिनं जगाद, त्वं स्वखङ्गं निष्कोषं कृत्वा मां किञ्चि नो चेद् अष्मिन्-
 त्वच्चरत आगत्य मां विद्धा ममापमानं करिष्यन्ति । किन्तु तस्यास्त्रवाही
 अतीव भीतत्वकारणात् तत् कर्तुम् ऊरुरी न चकार, तस्मात् शैलः
 खङ्गं गृहीत्वा स्वयं तदुपरि निपपात । ततः शैलो ममापरेति वीक्ष्य ५
 तस्यास्त्रवाहकोऽपि निजखङ्गोपरि निपतन् तेन समं ममार । अनेन ६
 प्रकारेण तस्मिन् दिने शैलस्तस्य त्रयः पुत्रा अस्त्रवाही चेमे सर्वे
 युगपद् अमृत्यन्त ।

अनन्तरं समभूमेः पारस्या यद्वनस्यान्यपारस्याश्च य इच्छायेत्वंशा- ०
 स्त इच्छायेलीयानां पलायनं शैलस्य तस्य पुत्राणाञ्च मरणमपि वीक्ष्य
 सर्व्वेनगराणि परित्यज्य पलायाञ्चक्रिरे, ततः पिण्डेष्टीया आगत्य तेषां
 मध्ये न्यवसन् ।

परदिवसे पिण्डेष्टीया हतमनुष्ठायां वस्त्रादीन्यपहर्तुम् आगत्य ८
 गिज्जोयपर्व्वते शैलस्य तस्य त्रयाणां पुत्राणाञ्च देहान् प्राप्य तस्य ९
 मस्तकं कृत्वा तस्य सज्जादि मोचयित्वा खेषां देवाण्येषु लोकानां समीपे
 च वार्त्तां घोषयितुं पिण्डेष्टीयानां देशस्य चतुर्दिशं दूतान् प्रेषयामासुः ।
 अपरं ते तस्य सज्जाम् अस्तारोतदेव्या मन्दिरे निदधिरे तस्य दे ४ १०
 वतशानस्य भित्ताबुद्धम्वयामासुः ।

अनन्तरं शैलं प्रति पिण्डेष्टीयानां तस्यापकारस्य वार्त्तायां यावेश्मि- ११
 नियदनिवासिभिर्लोकैः श्रुतायां सर्व्वे बलवन्तो लोका उत्थाय तां कस्त्रां १२
 रजनीं व्रजित्वा शैलस्य तस्य पुत्राणाञ्च शरीराणि वैतशानस्य भित्तौ
 यावेश्म आनीय दाहयामासुस्तेषाम् अस्थीनि च गृहीत्वा यावेश्मस्य
 कस्यचित् तरोर्मूले भूमौ पोथयामासुः । अनन्तरं ते सप्तदिनानि यावद् १३
 उपवासं चक्रिरे ।

शिमूथेनस्य द्वितीयं पुस्तकं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

- १ शैलस्य योनाथनस्य च भरतवार्त्तायां कथितायां कदाचिद् अमालेकीयस्य भरतं
१० शैलस्य योनाथनस्य च भरतस्य गीतमानं ।
- १ शैलस्य भरतकाले दायूद् अमालेकीयानां मिह्रननात् प्रत्यागत्य
२ शिल्लग्नगरे दिनद्वयम् उषितवान् । ततः परं तृतीयदिवसे क्षिप्रवस्त्रो
धृत्तोल्लसत्कस्यैको जनः शैलस्य शिविराद् दायूद् समीपम् आगत्य
३ भूमिष्ठः सन् तं प्रणनाम । ततो दायूद् तं पप्रच्छ, त्वं कुत आगतो-
४ ऽसि ? स कथितवान् इच्छायेनः शिविरात् पलाय्याहम् आगच्छं । दायूद्
पप्रच्छ, त्वां विनयेऽहं तत्र किं जातं ? तत् मया कथय । ततः स कथित-
वान् मनूय्या रथात् पलायाश्चकिरे बहवो निपत्य पक्षत्वं प्राप्ताश्च
५ विशेषतः शैलस्तस्य पुत्रो योनाथनोऽपि मृतवन्तौ । दायूद् तं वार्त्ता-
वतारं तथया पप्रच्छ शैलस्तस्य पुत्रो योनाथनश्चाभ्येताम् इति
६ त्वं केन प्रकारेण ज्ञातवान् ? ततः स वार्त्तावादी तथ्यस्तं जगाद,
घटनाक्रमेण गिज्ज्वोथपर्वतमुपस्थितोऽहं शृजावलम्बदेहं शैलं तस्य
७ पश्चाद् बहून् रथान् हयारोहिणश्च तुमूणीभूतान् अपश्यं । तदा स
पश्चाद् अवलोक्य मां वीक्ष्याहृतवान् ततोऽत्र स्थानेऽहम् इति मया
८ निगदिते स मां पृष्टवान् कस्त्वं ? अहमुक्तवान् अमालेकीयोऽहम् ।
९ अनन्तरं स माम् अवदत्, विनयेऽहं त्वं मम सन्निधिमागत्य मां जहि
१० यतोऽहं मूर्च्छापन्नोऽस्मि तथापि मम प्राणा न यान्ति । ततोऽहं तस्य
समीपे तिष्ठन् तं हतवान्, अतस्तत्पतनात्परं स पुन जीवितुं न शक्नो-
तीत्यहं निश्चितं वेदि । अनन्तरम् अहं तस्य शिरसः किरीटं हस्ताद्
११ बलवच्च गृहीत्वा निजप्रभोः समीपम् एतत् स्थानम् आनयं । ततो
दायूद् निजवस्त्राणि धृत्वा क्षिप्रवान् अपरं तस्य सन्निधः सर्वेऽपि
१२ तथैव हृतवन्तः । अपरं शैलस्तस्य पुत्रो योनाथनश्च परमेश्वरस्य
लोकास्त्रेखायेन वंशाश्च खड्गे निहताकल्पाख्यात् ते सन्ध्यां यावत् शोक-
१३ विलापोपवासैर् दिनं यापयामासुः । अनन्तरं दायूद् तं वार्त्तावादिनं

तदर्थं पप्रच्छ, त्वं कुत्रथो मनुजः ? स व्याहरत्, अहं प्रवासिनोऽमा-
नेकीयस्य कस्यचित् सुतः । तं दायूद् ऊचे त्वं परमेश्वरेणाभिविक्तस्य १४
हमनाय निजं करं प्रसारयितुं किं नाभैषीः ? ततः दायूद् तरुणमेकम् १५
आह्वयादिदेश, त्वम् यन्मम् आकम्ब्य अहि । ततस्तेनाहृतः स ममार ।
अपरं दायूद् तं बभाषे तव शोकितपातापराधम् त्वयैव तिष्ठतु, यतो- १६
ऽहं परमेश्वरेणाभिविक्तम् अवधिवम् इति प्रमाणं त्वदीयवदनेन तव
विबड्डम् अभिहितम् ।

अनन्तरं दायूद् शोकं तस्य पुनः योनाशतस्त्वाधि कोदण्डगीतनामकं १७
विनापगीतमिदं रचयित्वा यिद्धदावंशं शिद्ययामास । तद् याशेरपुस्तके १८
लिखितमास्ते ।

इच्छायेनवंशं ते व्याघ्रा उच्चस्थानेषु जग्निरै । १८

हा हा त्वदीयशूरास्तु कीदृङ्निधनतां गताः ॥

वार्त्ता नाख्यायतां गातेऽस्त्रिकोनाख्यासु नोच्यतां । १९

ना येनन्दिष्यते नूनं पिलेष्टीयावलाजिनैः ।

तथाऽस्त्रिकोनास्त्रीभिर्गर्ज्वाकां वदिष्यते ॥

गिरिवोयपर्वताः सर्व्वे युष्मान् प्रति पुनर्नहि । २०

तुभारपतनं वधे भूयात् क्षेत्रञ्च प्रस्यक्तु ।

यतो युष्मासु वीराणां निधेतुः फलकास्तदा ।

तेनानाभिविक्तस्य फलको निपतेद् यथा ।

तथैव चर्म शौलस्य तत्र न्यक्षिप्यताशुभं ॥

अनन्त्येऽहजि योद्धवाम् अप्राप्ते शूरमेदसि । २१

योनाथनस्य कोदण्डं न कदापि न्यवर्त्तत ।

न च शौलस्य खड्गेऽपि परावर्त्तत निष्फलं ॥

प्रियो मनोहरावालां जीवत्काले परस्परं ।

शौलयोनाथनावेतौ विभिन्नौ न मृतावपि । २२

शूरराट् वेगिनौ तौ तु सबलौ च मृगेन्द्रतः ॥

इच्छायेनङ्गनाः शौलो युष्माभिरेव शुच्यतां । २३

यतो लोहितवासांसि रम्याण्याभरणानि च ।

तेन दत्तानि युष्मभ्यं तेनैव वः सुचेनकाः ।

धिनिताः सर्व्वजातेश्च नामाविधिविभूषणैः ॥

हा हा रथस्थले शूराः कीदृङ्निधनतां गताः । २४

- १४ हा हा योनाथनखैव निहतस्तव पत्न्यंते ।
 हे योनाथन मद्भ्रातृस्त्वत्पुत्रे पीडितोऽस्म्यहं ।
 मदीयमनसो रत्नं त्वमेवैकः समखिधाः ।
 श्रेयः प्रेम तवामन्ये प्रेमतो योषितामपि ।
- १५ हा हा शूराः कथं येतु मेऽसु र्थं दुःखलानि च ॥

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

- १ ईश्वरस्य निदेशाद् द्वित्राणं गत्वा दायूदो राजत्वकरणं ॥ यावेशगिलियदीयमनुजान् प्रति दायूदः प्रशंसनं ८ ईश्वरयोगतस्य इच्छायेनोऽपत्तीकरणं १९ योयावाचमरेया-
 तबणलोकानां योधनं १८ असाहेलस्य सरणं २५ अब्नेरस्य वचनम् २६ योयावस्य परावर्तनं ३९ असाहेलस्य यज्ञशाने स्थापनम् ।
- १ अनन्तरं दायूद् परमेश्वरं पृच्छवान् किमहं यिछदायाः काश्चन नगरीं यास्यामि ? परमेश्वरः कथयामास, याहि । अनन्तरं दायूद् पप्रच्छ,
 २ मया किं स्थानं गन्तव्यं ? स कथयामास हिब्रोणं ब्रज । ततो दायूद् यिप्रियेकीदाहीनोयमा मृतस्य कर्मिणीयनावलस्य जायावीगयिला
 ३ चेतनामिके तस्य भार्ये च तन्नगरं जग्मुः । अपरं दायूद् सपरिवारान् गिजसङ्गिना जनानप्यानीतवान् ते च हिब्रोणप्रदेशस्य नगरेषु न्यवसन् ।
 ४ अनन्तरं यिछदीयमनुजा आगत्य तत्र स्थाने दायूदं यिछदावंशोपरि राज्यपदेऽभिधिषिचुः ।
 ५ अनन्तरं यावेशगिलियदीयमनुजाः शैलं प्रस्रजाने निहितवन्त इति वार्त्तायां दायूदो श्रुतायां दायूद् यावेशगिलियदीयजोक्तानां समीपं द्रुतान् प्रहिष्य तान् जगाद, यूयं परमेश्वरे धन्या यतो यूयं निजप्रभुं
 ६ शैलं प्रति कथयामिमां कृत्वा तस्य देहं प्रस्रजानेऽस्थापयत । अतो हेतोः परमेश्वरो युष्मान् प्रति सत्यताम् अनुग्रहश्चाकरिष्यति ; अपरं युष्माभिरेतत्कर्माकारि तत्कारणाद् अहमपि युष्मान् सत् करिष्यामि ।
 ७ इदानीं युष्माकं हस्ता बलिनो भवन्त यूयश्च शूरा भवत यस्माद् युष्माकं प्रभो शैले पक्षत्वं गति यिछदावंशीयाः स्वेषां राजत्वपदे मामभि-
 धिषिचुः ।
 ८ अनन्तरं शैलस्य सेनापतिर्नरस्य तनयोऽब्नेरः शैलस्य सुतम् ईश्व-
 ९ वेशतं गृहीत्वा महनयिमम् आनीय गिजिवदाशूरिरियिप्रियेकेप्रियिम-
 १० विन्यामीनादीनाम् इच्छायेन्वंशानां राजानं चकार । शैलस्य सुतः

स ईश्वोशतस्रत्वारिंशद्वत्सखयणीखायेलो राजत्वं जेमै स दौ वत्स्रौ
राजत्वं चकार केवणं यिह्मदावंशो दायूदः पत्नीयो बभूव । ततो दायूद् ११
हिम्रेयो धन्मासाधिकान् सप्तवत्सरान् यिह्मदावंशस्य राजत्वं चकार ।

अनन्तरं नेरस्य सुतोऽव्नेरः शौलसुतस्येश्वोशतस्य दासाश्च मदनः १२
यिमाद् गिवियोनं जग्मुः । तथा सिख्यायाः सुते योयावे दायूदो १३
दक्षिणं च वहिर्भूतेषु गिवियोनस्यपुष्करिण्याः समीपे उभये लोकाः
सम्मिश्रिताः पश्चात् संघ एकः पुष्करिण्याः प्रतीरे तदन्यः संघश्च
पुष्करिण्याः पारे तस्थौ । अपरम् अव्नेरो योयावम् ऊचे, इदानीं १४
तस्या उत्यायास्माकं सम्मुखे क्रीडन्तु ततो योयावोऽभिदधे त
उत्तिष्ठन्तु । अनन्तरं शौलस्य सुनोरीश्वोशतस्य पत्नीया विन्था- १५
मीनीया दादशजनास्तथा दायूदो दासानां द्वादशजना उत्याय सञ्ज्ञा-
नुसारतः पारं गतवन्तः । अपरं तेषाम् एकैकेन जनेन स्वप्रति- १६
योद्धुः शिरो धृत्वा कदाः खड्गेन विद्वस्तत उभयपत्नीया मनुजा युग
पन्निपेतुः, अतो हतो गिवियोनस्यं ततस्थानं हिलकत-हसरिम् खड्ग-
क्षेत्रमिति नाम्ना प्रसिद्धं बभूव । अनन्तरं तस्मिन् दिने मइति १७
घोरतरे संग्रामे जाते ऽव्नेर इखायेलो मनुजाश्च दायूदः सेनानिदृश्य
सम्मुखे पराजिगिरे ।

तस्मिन् स्थाने योयावावीशयासाहेलस्येतिनामकाः सिख्यायाः सुता- १८
स्य च आसन् । असावसाहेनो वन्यमृगइव चरणाभ्यां द्रुतगन्तासीत् ।
असाहेनोऽव्नेरस्य पश्चाद् अथावद् अव्नेरस्य पश्चाद्मनाद् दक्षिणं
वामं वा न परावहते । अनन्तरम् अव्नेरः पश्चाद् वीक्ष्य पप्रच्छ २०
त्वं किम् असाहेनः ? स प्रत्यवदत्, अहं स एव । ततोऽव्नेरस्तं २१
बभाषे, त्वं दक्षिणं वामं वा परावह्य तस्यानामेकं धृत्वा तस्य सज्जां
लाठय । किन्त्वसाहेलस्यस्य पश्चाद्मनात् निवर्त्तितुं नैच्छत् । अनन्तरम् २२
अव्नेरोऽसाहेनं पुनरपि जगाद, त्वं मम पश्चाद्मनात् निवर्त्तस्व
मेघेद् यद्यहं त्वाम् आहत्य भूमौ निपातयामि तर्हि केन प्रकारेण तव
भारं योयावं मददमं दर्शयिष्यामि ? तथापि स निवर्त्तितुं नैच्छत् । २३
तस्माद् अव्नेरो निजशृणायेण तस्य कुक्षिम् इत्थं विद्ववान् यत् शूलं
तस्य पृष्ठमपि विद्धा निरक्रामत् तेन स तस्मिन् स्थाने पतन् तत्रैव
ममार । अपरं यावन्तो मनुजा असाहेलस्य पतनमरणयोः स्थानम् उपत-
स्थिरे ते सर्वे एव तथावतस्थिरे । अनन्तरम् अव्नेरस्य पश्चाद् भावन्तो २४

योयावावीश्वर्यौ सूर्यास्तसमये । त्रिविवेकसमीपस्थनिर्जनप्रदेशमाभिनेो
मार्गस्य पार्श्ववर्तिनो ग्रीहस्य सम्मुखस्यम् अम्भास्त्यपर्वतं प्रापतुः ।

- १५ अतन्तरं विन्ध्यामीनवंशीयजोका अवनेरस्य समीपे मिलित्वा एकसंधी-
१६ भूय कस्यचित् पर्वतस्य शिखरे तस्युः । तदानीम् अवनेरो योयावम्
आह्वय व्याजहार खड्गः किं निरन्तरं हनिष्यति ? शेषे तित्कतां गमिष्यति
किमेतत् त्वं न जानासि ? त्वं निजभ्रातृणां पश्चाद्गमनात् निर्वर्त्तितुं निर्ज-
१७ मनुजान् कतिकालं न निर्दिष्यसि ? ततो योयावः कथयामास, त्वया यदि
किमपि नावदिष्यत, तर्हि मनुजाः प्रातःकाल एव निजभ्रातृणां पश्चाद्गम-
१८ नात् न्यवर्त्तिष्यन्त । अतन्तरं योयावस्तूरो वादयामास, तेन सर्वे मनुजाः
१९ स्थगिता बभूवुः पुनरिखायेकः पश्चाद्गमनात् दधावू रणक्ष न चक्रुः । ततोऽवनेर-
स्तस्य मनुजाश्च तां कृत्स्नां रजनीं प्रान्तरस्थवर्त्मना व्रजित्वा यदैन-
२० तटिन्धाः पारं गत्वा कृत्स्नविश्रेणेन महनयिमम् उपतस्थिरे । अपरं
योयावेनावनेरस्य पश्चाद्गमनात् परावृत्य सर्वमनुजेषु संगृहीतेषु
दायूदो दासानां मध्य ऊनविंशति जनानाम् अपसाहेलस्य चाभावो
२१ बभूव । किन्तु दायूदो मानुषे विन्ध्यामीनीयानाम् अवनेरस्यानुचराणाश्च
मध्ये षष्ठ्यधिकशतत्रयं मनुजा मारिताः ।
२२ अतन्तरं मनुजा अपसाहेलस्य देहं गृहीत्वा वैतलेहमस्य पैटकप्रमशाने
निहितवन्तः । अपरं योयावस्तस्य मनुजाश्च तां कृत्स्नां रजनीं व्रजन्तः
प्रत्यघे हित्रोणम् उपतस्थिरे ।

३ द्वितीयोऽध्यायः ।

- १ दायूदो बलवृद्धिः १ तस्य पुत्राणां नामानि २ ईश्वरोक्तं प्रति विरक्तस्यावनेरस्य
दायूदं प्रति मननं ३ अवनेरेण साकं नियमकरणे निजभाष्यायः शीघ्रसाया
याचनं ४ अवनेरेण समं बोध्यभाजनं तस्य विसर्जनं ५ ईश्वरेण योयावेनावने-
रस्य वजनं ६ दायूदो योयावस्य वजनं ७ अवनेरं प्रति दायूदो विलपनं ।
८ अतन्तरं शौकस्य दायूदश्च वंशयोर्मध्ये बह्वतिथकाकं रक्षमभवत् ।
ततो दायूद् उत्तरोत्तरं बलवृद्धिं जगाम शौकवंशस्तोत्तरोत्तरं क्षीण-
तां जगाम ।
९ अपरं हित्रोणे दायूदः पुत्राः प्रसुपुविरे । यिप्रियेणीयाहीनोय-
१० माया गर्भजातोऽमोननामा तस्य ज्येष्ठः पुत्रो बभूव । अपरं मृतस्य

कर्मिणीयनावस्य जायाया अवीमयिताया गर्भजातः किलावनामा
द्वितीयः पुत्रो बभूव ; अपरं शिशूरीयन्दपस्य तन्मयस्य दुहितुर्माखायाः
गर्भजातोऽवशाजोमनामा तृतीयः पुत्रो बभूव । अपरं हृशीताया गर्भ- ४
जातोऽदोनियनामा चतुर्थः पुत्रो बभूव । अपरम् अवीटलाया गर्भजातः
सिफटियनामा पञ्चमः पुत्रो बभूव । कतरं दायूदो जायाया इग्लाया ५
गर्भजातो विजियमनामा षष्ठः पुत्रो बभूव । इमे सर्व एव दायूद
खोरसपुत्राश्चित्रोऽजायन्त ।

यत्तिकालं शैलवंशस्य दायूदवंशेन समं बोधनमासीत् तत्तिकालम् ६
अवनेरः शैलवंशे समासक्त आसीत् । अनन्तरम् अयाया दुहिता रिस्से- ७
ति नाम्ना शैलस्यापपठ्येकासीत् तामधीश्वोशतोऽवनेरं जगाद त्वं मम
पितुरुपपत्नीं कृत उपगतवान् ? ततोऽवनेर ईश्वोशतस्य कथातोऽतीव ८
कुपितो भवन् कथितवान्, सारमेयकपालः किम् अहं ? तव पितुः
शैलस्य वंशं आदृश्यां बन्धुगणश्च प्रत्यद्यापि सद्भावम् आचरन् दायूदः
करे त्वां न समार्षयं योऽहम् अहं किं विद्मदापत्तियोऽस्मि ? तत्कृते ९
त्वम् यतां संमन्तिनीमधि मय्यद्य दोषमारोपयसि ? परमेश्वरो दायूद- ९
मधि यथा प्रपथं कृतवान्, तदनुसारेण यद्यहं शैलवंशात् राजत्वं १०
गृहीत्वा दानमारभ्य वर्षां यावत् सर्वेषाम् इस्त्रायेलीयानां विद्मदी-
यानांश्चापि दायूदः सिंहासनं न स्थापयामि तर्हि अरोऽवनेराया-
मुक्तं ततोऽधिकश्च फलं ददातु । ततः सोऽवनेराय पुनरेकामपि कथां
कथयितुं न प्रशङ्का यतो हेतोः स तस्माद् विभयाश्चकार ।

अनन्तरम् अवनेरोऽविलम्बं दायूदः समीपं दूतान् प्रहित्य जगाद, ११
अयं देशः कस्य ? यदि भवान् मद्यः सह नियमं करोति, तर्हि पश्ये-
ष्यामि त्वं भवतः पक्षम् आनेतुं भवतः साहाय्यकारी भविष्याम्यहं ।

ततो दायूद् अवदत्, भद्रं मया त्वया साकं नियमः करिष्यते किन्तु १२
मया त्वत्त रक्षां कार्यं याचितव्यं तद् ब्रवीमि, यदा त्वं मां साक्षात् कर्तुम्
यागमिष्यसि तदा शैलस्य कन्यायां मीखलायां प्रथमं नानीतायां मां
साक्षात् कर्तुं त्वया न शक्यते । अनन्तरं दायूद् शैलस्य पुत्रस्येश्वोश- १४
तस्य समीपं दूतान् प्रहित्य जगाद, अहं पिण्डेयीयानां शतं च्छिन्नत्वचा
दत्त्वा यां धृष्टवान् त्वं मम तां जायां मीखलां देहि । तत ईश्वोशतो १५
लोकं प्रहित्य तस्याः स्वामिनो लयिणस्य पुत्रात् पल्टियेलात् मीखलां
जयाश्च । ततस्तस्याः स पतिः क्रन्दन् क्रन्दन् वङ्गरीमं यावत् तस्याः १६

पश्चात् जगाम । अनन्तरम् अर्वनेरस्तं जगाद् बाहि परावृत्य यच्चि,
ततः स परावृत्य गतवान् ।

- १० अनन्तरम् अर्वनेर इस्त्रायेलवंशस्य प्राचीनैः समम् इत्थं मन्त्रणां
१८ चकार, पूर्वं दायूदं खेषां राजानं कर्तुं चेष्टितवान् । इदानीं
तदेव कुर्वत यतोऽहं खदासस्य दायूदः कराभ्यां निजलोकम् इस्त्रायेल-
वंशं फिलिष्टीयानां करेभ्यः सकलरिपूजां करेभ्यश्च मोचयिष्यामीति
१८ परमेश्वरो दायूदमधि प्रतिश्रुतवान् । अपरम् अर्वनेरो विन्यामीन्-
वंशीयानां कर्णगोचरेऽपि तदेव बभाषे । अनन्तरम् अर्वनेर इस्त्रा-
येलवंशस्य हस्तविन्यामीन्वंशस्य च मनोऽभिलाषं दायूदः कर्णगोचरे
२० कथयितुं द्वित्रोऽङ्गं जगाम । अतोऽर्वनेरो विंशतिं लोकान् सङ्गिनः
कृत्वा द्वित्रोऽङ्गं दायूदः समीपम् उपस्थितवान्, ततो दायूद् अर्वनेरस्य
२१ तत्सङ्गिनाश्च कृते भोष्यम् आसादयामास । अनन्तरम् अर्वनेरो दायूदं
बभाषे, अहमुत्थायेस्त्रायेलः सकलवंशान् मम प्रभो राज्ञः समीपे सङ्गृहीतुं
गच्छामि, ततस्तैर् भवता समं नियमे स्थिरीकृते भवान् निजमनोवाक्कान्-
सारेण तेषां राजत्वं करोतु । अनन्तरं दायूदा विष्टोऽर्वनेरः कुशलेन
प्रस्थानं चकार ।
२२ अनन्तरं दायूदो दासा योयावश्च युडयात्रायाः परावृत्य बह्वनि
भोठितद्रव्याणि समानयन्त आजग्मुः । तदानीम् अर्वनेरो द्वित्रोऽङ्गं
दायूदः समीपे नाविद्यत यतो हेतो दायूदा विष्टः स कुशलेन गमन-
२३ मकरोत् । अपरं योयावे तस्य सङ्गिषु सैन्येषु चागतेषु मनुजा योया-
वम् अज्ञापयन् नेरस्य पुत्रोऽर्वनेरो नृपतेः समीपम् आगच्छत् नृपेय
२४ च विष्टः स कुशलेन गतवान् । तदानीं योयावो नृपतेः समीपं गत्वा
न्यवेदयत् भवता किं कर्माकारि ? पश्यार्वनेरो भवतः समीपमागत-
२५ वान्, स भवता विष्टः कुतः कुशलेन गतवान् ? नेरस्य पुत्रोऽर्वनेरः
कीदृशस्तत्किं न जानासि ? त्वां वक्ष्यितुं तव गमनागमने ऽनुमन्त्यायुं
२६ त्वया यद्यत् क्रियते तत्सर्वं ज्ञातुश्च स आगतवान् । अनन्तरं योयावेन
दायूदः समीपाद् वहिर्गत्वार्वनेरस्य पश्चाद् दृताः प्रेरितास्ते सिरा-
ण्यकूपस्य समीपात् तं परावर्तयन्त, किन्तु दायूद् एतत् न ज्ञात-
२७ वान् । अपरम् अर्वनेरे द्वित्रोऽङ्गं परावृत्यागते योयावस्तेन साजं रश्च
आलापं कर्तुं गोपुरस्य मध्ये तं नीत्वा गतवान् अपरं निजभ्रातुरसा-
हेकस्य बधकारणात् तस्मिन्नेन स मृतवान् ।

अनन्तरं दायूद् तां वार्त्तां निश्चय्य गदितवान् नरपुत्रस्यावनेरस्य १८
 बधमिममधि परमेश्वरस्य साक्षात् मम मदीयराज्यस्य च निर्दोषता
 सदा स्थास्यति । अयमपराधो योयावस्य तस्य समस्तपितृवंशानाञ्च १९
 शिरःसु फलतु । अपरं योयावस्य वंशे प्रमेधी वा कुली वा दण्डे समव-
 लम्बी वा खड्गविद्धो वा भक्ष्यहीन एतादृशां मनुजानाम् अभावो कदाच
 न भूयात् । इत्थं शिवियोनीयरणे तयो भ्रातुरसाहेलस्य बधकारणाद् २०
 योयावस्तस्य आतावीश्वयश्वावनेरं जघ्नतुः ।

अनन्तरं दायूद् योयावं तस्य सङ्गिनः सर्व्वलोकान्श्च जगाद, यूयं २१
 खेपां वस्त्राणि कृत्वा श्वनजं वसनं परिधृज्य स्स्वनेरमधि श्रेष्ठत च ;
 अपरं दायूद् नृपतिश्च श्वस्य खट्वायाः पश्चात् पश्चात् चलितवान् ।
 अनन्तरं ते हिम्रोयोऽवनेरस्य देहं श्मशाने निदधिरे राजा चावनेरस्य २२
 श्मशानसमीप उच्चैः स्वरं रुदितवान् तथान्ये सर्व्वे मनुजाश्च वरदुः ।
 अपरम् अवनेरमधि राजा विलापम् अगायत् । २३

श्वावनेरो वत किं मूढनरवत् मिथनं गतः ।

बद्धौ नास्तीं करौ द्वौ ते न बद्धौ निगडे पदैः । २४

नरघातकलोकस्य समक्षं यादृशं जनः ।

कश्चित् पतति तादृक् त्वं पतनं समुपेयिवान् ॥

ततः सर्व्वे मनुजाः सूर्यास्तगमनात् किञ्चित् पूर्वं दायूदं भोजयितुम् २५
 आगताः । तदा दायूद् इमं श्रपयं चकार, सूर्य्ये नास्ति गते यद्यहं
 पूषम् अन्यत् किमपि वाखादामि तर्हीश्वरो मह्यम् अमुकं ततोऽधिकम्,
 फलं ददातु । ततः सर्व्वे लोकास्तस्यां वाचि मनो निदधिरे तुष्टु- २६
 वंश्च, राजा यद्यत् हतवान् तत्रैव सर्व्वे लोकाः सन्नुष्टा बभूवुः । अनन्तरं २७
 नरस्य पुत्त्रोऽवनेरोऽहन्त्य तद् राज्ञ आदेशात् न जातमिति सर्व्वे
 मनुजाः सर्व्वे इस्त्रायेणवंशाश्च तस्मिन्नेव दिने वुत्रधिरे । अनन्तरं २८
 राजा निजभत्यान् अवदत्, अद्य इस्त्रायेण अधिपतिरेको मह्यपुत्रघः
 पतितवान् एतत् किं यूयं न जानीथ ? अपरम् अद्याहं राज्याभि- २९
 धिक्षोऽपि सन् दुर्बलो जातोऽस्मि, सिन्धुयायाः सन्तानाविमो मुरुघो
 ममावाधौ, किन्तु परमेश्वरः कुकर्मकारिणे तत्कर्ममनुरूपं फलं
 दास्यति ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

५

१. अन्तेरस्य सरणाद् ईश्वरोऽशतस्य द्युःखं १ वानाहरेखवयो मिषीवोऽशतस्य च कथम्
५ वानाहरेखवाभ्याम् ईश्वरोऽशतस्य वधः ८ दायूदा तयो र्जसम् ।

१. अन्तेरस्य अन्तेरो हित्रोऽशतस्य मृत इति वार्ता यदा शौकस्य पुत्रेण श्रुता तदा तस्य हस्तो दुर्बलो बभूवतुः सर्वं इच्छायेन्वशाच्च व्याकुलो बभूवः ।

२. एतस्य शौकपुत्रस्य द्वौ संघपती आस्तां प्रथमस्य नाम वानाह इति द्वितीयस्य नाम रेखव इति आसीत् तौ विन्यामीनवंशजातस्य वेरोतीय-
१ रिम्मोऽशतस्य पुत्रौ । तद् वेरोतं विन्यामीनप्रदेशमध्येगच्छत, किन्तु वेरो-
५ तीया गित्तियिमं पलाय्याद्यावत् तत्र स्थाने प्रवसन्ति । अपरं शौक-
पुत्रस्य योनाथनस्य मिषीवोऽशतनामा दाभ्यां चरणाभ्यां खल्व एकः पुत्र आसीत् । यदा त्रिष्वियेलात् शौकयोनाथनयो मरणवार्ता समागच्छत् तदानीं तं पञ्चमवर्षीयं बालकम् आदाय तस्य धात्री पलायान्श्लेके तदा पलायनस्य शीघ्रमतेरसौ बालकः पतन् खल्लो बभूव ।

५. अन्तेरं वेरोतीयरिम्मोऽशतस्य पुत्रौ रेखववानाहौ गत्वा मध्याह्नकाल ईश्वरोऽशतस्य निकेतनं प्रविशितुः । तदानीं मध्याह्नयोष्मात् स खट्वायां
५ शयितवान् । ततस्तौ गोधूमयहयच्छलेन निकेतनस्य मध्यस्थानं यावद् गत्वा तस्योदरम् आजग्नतुः, अन्तेरं रेखवस्तस्य आता वानाहश्च
७ पलायान्श्लेके । तयो र्जसप्रवेशनसमये स गर्भागारे खट्वायाम् अश्रित तदा तौ तम् आहत्वावधिष्टौ तस्य शिरश्छित्त्वा तच्छिर आदाय कृत्वा
= रात्रिं प्रान्तरेश्वरं जग्मतुः । अन्तेरं तावीश्वरोऽशतस्य शिरो हित्रोऽश-
दायूदः समीपम् आनीय राजानं न्यवेदयतां भवतः प्राबलाश्लेष्को यो
दिपुत्रस्य शौकसुतस्येश्वरोऽशतस्य शिर एतत् पश्य । परमेश्वरः प्रभो-
रस्माकं भूपतेः कृते शौलाय तस्य वंशाय चाय समुचितं फलं दत्तवान् ।

८. अन्तेरं दायूद् वेरोतीयरिम्मोऽशतस्य पुत्रं रेखवं तस्य आतरं वाना-
हश्चेतत् प्रत्यवदत् सर्वविपत्तितो मत्प्राबला मोक्षयितुः परमेश्वरस्या-
१० मरतायाः श्रयं कृत्वा कथयामि । यो जनः शौकस्य मृत्युवार्तां मत्प्रां कथितवान् स मत्प्राबलावच्छिन्नमिदमन्यत किन्तु स सिसृगे मया
११ धृतो हतश्च । तस्मै यद्यहम् एतादृशं पुरस्कारम् अददां तर्हि निजगोहे खट्वायां शयाने धार्मिकः पुरुषो वै मारितकाटशान् पातकिना प्रति

मया किं कर्तव्यं ? तस्य शोणितस्य यद्विज्ञोः किं युवाभ्यां न यद्गीतव्यः ? युवां किं एषिवीतोऽपि मया नापसारयितव्यौ ? अतो दायूदा समादिष्टे- १९ तस्य तर्कस्तौ हतौ तयोः कराः पादाश्च किन्ना हिम्रोवस्यपुष्करिण्या- फोर उद्भवन्त्यिर किन्वीश्वोशतस्य शिरस्ते गृहीत्वा हिम्रोवस्यावनेरस्य भ्रमशाने व्यापितं ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ सर्व्वेराज्येणैव दायूदोऽभिषेकनं ६ यिबूषीयभ्यः सियोनदुर्गस्य वशोकरणं ११ वीरमेष दायूदः समीपं वृत्तप्रेषणं १२ यिकशाकमे जातानां दायूदः पुत्राणां नामानि १३ बाभ्यराजोभक्षाने पिलेटोयानां दायूदा जयकरणं १९ रिफायिमो- पत्यकायां तेषां पुनः पराजयः ।

अनन्तरम् इस्त्रायेलः सर्व्वे वंशा हिम्रोवे दायूदः समीपम् आगत्य १ निवेदयामासुः पश्य वयं तव कीकशमांसानि । अपरं पूर्वं यदा शैलो- २ ऽस्माकं राजासीत् तदापि त्वमेवेस्त्रायेलं वहिरभ्यन्तरे च गमनागमने ऽकारयः । अपरं ममेस्त्रायेल्लोकानां पाकमेनायगच्छेन च त्वया भवि- तव्यमिति त्वं परमेश्वरेयोक्तः । इत्थम् इस्त्रायेलः सकलप्राचीनलोकेषु ३ हिम्रोवे राज्ञः समीपम् आगतेषु दायूदा नृपेण हिम्रोवे परमेश्वरस्य साक्षात् तैः साकं नियमोऽकारि ते च दायूदम् इस्त्रायेलो राज्येऽभि- सिधियुः । दायूद् चिंशवत्सरवयसि राजत्वं लब्ध्वा चत्वारिंशद्वत्सरं ४ यावद् राजत्वं चकार । स हिम्रोवे यिह्वावंशस्थोपरि घग्मासाधिकान् ५ सप्तवत्सरान् राजत्वं चकार ततः परं यिकशाकमे समस्तस्त्रायेलो यिह्वादायाश्चोपरि त्रयस्त्रिंशद्वत्सरान् यावद् राजत्वं चकार ।

अनन्तरं राज्ञा तस्य मनुजैश्च देशेऽत्यग्रविपूषीयानां विबडं यिक- ६ शाकमं प्रति यात्रायां कृतायां ते दायूदम् ऊचुः, एतत् ख्यानं प्रवेष्टुं त्वया न शक्यते यतः ख्यानम् एतद् दायूदा न प्रवेष्टुमिति वाचं वदन्तोऽन्धाः खड्गान् च त्वां दधयिष्यन्ति । किन्तु दायूद् सियोनाख्यं ७ दुर्गं वशीकृत्य तस्य दुर्गस्य दायूद्नगरमिति नामान्तरमाप्ते । तस्मिन् ८ दिने दायूद् कथयामास यो जनः यिबूषीयान् निहृत्य प्रजातीं दायूदा एषितं खड्गान् वश्याकमिष्यति, स प्रधानसेनापति भविष्यति । तत्का- रणाद् अन्धेन खड्गेन वा राजनिर्वातनं न प्रवेष्टुमिति लोके वक्षते । अतो दायूद् दुर्गं उषितवान् तस्य दायूद्नगरमिति नाम कृतवान् । ९

अपरं दायूद् प्राचीरेण मिश्रमारब्धान्तरस्थानं यावत् तद् वेष्टयामीस ।

१० अनन्तरं दायूद् क्रमशो वर्जमानो महान् बभूव सेनाध्यक्षः परमेश्वरस्य तस्य सहायकस्यौ ।

११ अनन्तरं सोरीयराजो हीरमो दायूदः समीपम् हरसकाष्ठानि सूत्रधरान् स्वपतीन् लोकान्च दूतैः प्रेषयामास ततस्ते दायूदः कृते

१२ प्राप्तादं निर्म्ममिरे । ततः परमेश्वर इच्छायेनो राजत्वपदे मां संस्थापितवान् तथा निजेच्छायेन शत्रून्नुदोधात् मम राज्यस्योन्नतिं कृतवान् इति दायूद् ब्रुवधे ।

१३ अपरं दायूद् हिब्रोबाद् आगत्य यिरूशालमेऽन्यजाया उपपत्नीस्य

१४ अयास्य, ततो दायूदोऽपरे पुत्राः दुहितरञ्चाजयन्त । यिरूशालमे

१५ शम्भूयः श्रोतवो नाथनः सुक्रेमान् विभर इलीशूयो नेफगो याफिय

१६ इलीशामा इलियादा इलीफेनटश्चेतिनामानस्तस्य पुत्रा अजयन्त ।

१७ अनन्तरं सर्वैरिच्छायेन वंशीयैर् दायूद् इच्छायेनो राज्येऽभिविक्त इति

१८ वार्तां श्रुत्वा सर्वे पिजेछोयाः दायूदं गवेषयितुम् आजग्मः । अपरं

दायूदि तत् श्रुत्वा दुर्गे गतवति पिजेछोया आगत्य रिफायिमसमभूमौ

१९ विस्तीर्णा बभूवुः । अनन्तरं दायूद् परमेश्वरं पृष्ठवान् पिजेछोयानां

विरुद्धं मया किं गन्तव्यं ? त्वं किं मम करे तान् समर्पयिष्यसि ? ततः

परमेश्वरो दायूदं जगाद, याहि मयावश्यं पिजेछोयास्तव करे सम-

२० र्पयिष्यन्ते । अपरं दायूद् बाल्पिरासीमम् आगत्य तान् पराजित्य

जगाद परमेश्वरो मम सम्मुखे मम रिपून् खेतोभङ्गवद् बभञ्ज । तस्मात्

तस्य स्थानस्य नाम बाल्पिरासीमं देवताभङ्गस्थानमिति कृतवान् ।

२१ अनन्तरं ते स्त्रेष्ठा प्रतिमास्तत्र परित्यज्य गता दायूद् तस्य सङ्गिकेकाश्च

ता गृहीत्वा जग्मुः ।

२२ अनन्तरं पिजेछोयाः पुनरागत्य रिफायिमसमभूमौ विस्तीर्णा बभूवुः ।

२३ ततो दायूदा परिपृष्टः परमेश्वरः कथितवान् त्वम् इदानीं मा गच्छ,

तेषां पश्चाद् आशुत्यागत्य वाक्तास्थानस्य सम्मुखे तान् आक्रमिष्यसि ।

२४ वाक्ताया उच्चस्थानेव जमनश्चब्दे त्वया श्रुते त्वम् उद्यमं करिष्यसि यत-

स्तदा परमेश्वरः पिजेछोयानां सैन्यं विनाशयितुं तवापसरो भविष्यति ।

२५ अनन्तरं दायूद् परमेश्वरस्याज्ञानुसारेण कर्म कुर्वन् गेवातो गेवरमुप-

स्थितिं यावत् पिजेछोयान् अवधीत् ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ दायूदः परमेश्वरस्य मञ्जूषामयनं ६ उपस्थापितो मञ्जूषाया ओवेदेदोमस्य गेहे
स्थापनं १९ वस्त्रदानं नव्यञ्च विधाय दायूदः परमेश्वरस्य मञ्जूषाया आनयनं २०
आवासे तस्याः स्थापनं २० दायूदं प्रति मोक्षलाया निम्बावचनं ।

अनन्तरं दायूद् इच्छायेनवंशस्य त्रिंशत्सहस्राणि वृत्तमनुजान् संज- १
याह । अपरं दायूद् निजसङ्गिनः सकललोकान् गृह्णन् उत्थाय निरु- २
वयोर्मध्ये निवासिनः सैन्याधिपपरमेश्वरस्य नाम्ना विख्यातां मञ्जूषां
बाजीयिहृदात आनेतुं यात्रां चकार । अनन्तरं त ईश्वरस्य नियम- ३
मञ्जूषां नूतनं शकटम् आरोह्य पर्वतस्थाद् अवीनादवस्य वेक्ष्मनस्तां
वह्निचक्रुः । अपरम् अवीनादवस्य पुत्रावघोऽहियस्य तत् नूतनं शकटं
आलयामासतुः । अपरं ताभ्यां पर्वतस्थाद् अवीनादवस्य भवनाद् ४
ईश्वरस्य मञ्जूषया साकं तस्मिन् आनीते ऽहियो मञ्जूषाया अग्नेऽग्ने
चक्षितवान् । अपरं दायूद् इच्छायेनः सकलवंशास्य परमेश्वरस्य ५
सम्मुखे देवदारुकाष्ठनिर्मितान् वस्त्रकीमुपिरमुरजान् जयप्रदङ्गाणि
भेरीस्य वादयन्तो जयध्वनिम् अकुर्वन् ।

अनन्तरं तेषु गालोनस्य शस्यमर्दनस्थान उपस्थितेषु गावावबाधे ६
जाते तत उघो हस्तौ विस्तार्येश्वरस्य मञ्जूषां दधार । तत उघं प्रति ७
परमेश्वरस्य क्रोधे प्रपन्निते तस्य भ्रमकारणाद् ईश्वरस्तस्मिन् स्थाने तम्
आहूतवान्, ततः स ईश्वरस्य मञ्जूषायाः समीपे ममार । परमेश्वर ८
उघम् आहूतवान् इति कारणाद् दायूद् असक्तुष्टो बभूव, अपरं ९
तस्य स्थानस्य नाम परसुधम् उधाघातस्थानमिति वृत्तवान् अद्यापि तस्य
तन्नाम विद्यते । अपरं दायूद् तस्मिन् दिने परमेश्वराद् भीत्वा कथया- १०
मास तर्हि परमेश्वरस्य मञ्जूषा केन प्रकारेण मम समीपम् आगमि-
ष्यति? अनन्तरं दायूदनगरं निजसमीपं परमेश्वरस्य मञ्जूषाम् आनेतुम् १०
अनिष्कन् दायूद् पथपार्श्वस्थं गातीयस्योवेदेदोमस्य निवेशनं तां नीत्वा
स्थापयामास । ततः परमेश्वरस्य मञ्जूषायां गातीयस्योवेदेदोमस्य निवे- ११
शने चीन् मासान् स्थितायां परमेश्वर ओवेदेदोमस्य तस्य सकलपरिज-
नस्य च क्षेमं चकार ।

अनन्तरं परमेश्वरो निजमञ्जूषायाः कारणाद् ओवेदेदोमस्य तस्य १२
सर्वस्य च क्षेमम् अकुर्वदिति वार्तां श्रुत्वा दायूद् गच्छन् ओवेदेदोमस्य
निवेशनाद् आनन्वेन परमेश्वरस्य मञ्जूषां दायूदनगरम् आनिनाय ।

- १९ अपरं परमेश्वरस्य मञ्जूषावाहितुं षट्पदानि प्रगतेषु स ग्रावं पृष्टपद्मे-
 १० कश्च जुहाव । अपरं दायूद् कार्पाससूत्रनिर्मितम् एकौदं परिधाय
 ११ परमेश्वरस्य सम्मुखे यथाशक्ति नमस्कृतं । इत्थं दायूद् इच्छायेनः सर्वे
 वंशाखानन्दध्वनिना तुरीध्वनिना च परमेश्वरस्य मञ्जूषाम् आनिन्धुः ।
 १२ अनन्तरं परमेश्वरस्य मञ्जूषाया दायूद्नगरप्रवेशकाले शौलस्य दुहिता
 मीखला वातायनेन निरीक्षमाणा परमेश्वरस्य साक्षाद् उल्लम्पयन्तं
 दृष्टान्तश्च राजानं दायूदं वीक्ष्य मनसा तं तुच्छीयकारः ।
 १३ अनन्तरं मनुजाः परमेश्वरस्य मञ्जूषाम् आम्बन्तरम् आनीय खड्गान्
 ऽर्थाद् दायूद् तस्या निमित्तं यद् दृश्यम् आसादितवान् तस्य मध्ये स्थाप-
 यामासुः, अपरं दायूद् परमेश्वरस्य साक्षात् होमबलीन् मङ्गलार्थक-
 १४ बलीन् प्रोतससर्ज । अपरं होमबलीनां मङ्गलार्थकबलीनां प्रोतसर्गं
 समाप्य दायूद् सैन्याधिपपरमेश्वरस्य नासां लोकोभ्य आश्विधं ददौ ।
 १५ अपरं सकलप्रजानां मध्ये ऽर्थाद् इच्छायेनवंशसमूहमध्ये प्रतिपुरुषं प्रति-
 नारि चैकं पृथग् एकं पानं प्राद्वारसम् एकम् उडुम्बरखण्डं परिवे-
 धितवान् । अनन्तरं सर्वे लोका निजं निजं स्थानं प्रतस्थिरे ।
 १६ अनन्तरं दायूदि निजपरिजनेभ्य आश्विधं दातुं परावृत्त्यागते शौलस्य
 दुहिता मीखला दायूदं साक्षात् कर्तुं वहिरागत्य बभाषे, इच्छायेनो
 राजाय सन्धक् महिमाम्वितो ऽभूत् यतः कश्चित् कापुरुषो यादगं
 विवस्त्रो भवति, तादृक् सोऽपि खड्गानां दासीनां साक्षाद् विवस्त्रो-
 १७ ऽभूत् । तदानीं दायूद् मीखलां जगाद, परमेश्वरस्य लोकस्थेष्टार्थेनो
 राजत्वपदे मां नियोजयितुं यस्मिन् तासां सकलपितृवंशान् मां दत्त-
 वान् तस्य परमेश्वरस्य साक्षात् तत् दत्तवानहं परमेश्वरस्य साक्षात्
 १८ दत्तवानहं, एतस्मादपि लघिष्ठो निजदृष्टौ न्यक् च भविष्यामि, तथापि
 १९ त्वया यासां दासीनां वाक्यम् उक्तं ताभिरादरक्षीषो भविष्यामि । अतः
 शौलस्य दुहिता मीखला मरुतं यावत् निरपत्या तस्मै ।

७ अष्टमोऽध्यायः ।

१ मन्दिरं निर्मातुं दायूदोऽभिलाषः नाथनस्य सन्निधिः ४ परमेश्वरसादेवात् नाथ-
 नस्य तस्य वारं १९ दायूदस्य प्रतीकस्य प्रतिज्ञानं १८ दायूदः प्राद्वेनप्रवचनम् ।

- १ अनन्तरं परमेश्वरेण राजानुर्दिक्स्थेषु रिपुषु दमितेषु स यदा
 २ निजगृहे न्यवसत् तदा राजा भविष्यदादिनां नाथनं जगाद, प्राज्ञ

मवैरसकाष्ठे निर्मिते प्रासाद उच्यते किन्तु परमेश्वरस्य मङ्गुषा यव-
निकानां मध्ये वसति । ततो नाथनो राज्ञे कथयामास भवं त्वं १
निजमनोगतं साधय परमेश्वरस्तव सहाय आस्ते ।

अपरं तस्यां राज्ञ्यां परमेश्वरस्य वाक्यमिदं नाथनस्य निकटं समा- ४
गच्छत्, त्वं गत्वा मम दासं दायुदं वद परमेश्वर इति वाचं वक्ति त्वं किं ५
मम दासार्थं मन्दिरमेकं निर्मास्यसि? इत्यायेनवंशस्य मिसरदेशात् ६
ममानयनदिवसमारभ्याद्य यावत् मन्दिरे मया न न्युच्यते, केवजं दूष्य
आवासे च अच्यते । तथापीत्यायेनवंशानां मध्ये मम अमग्नकाले मम ७
पाकस्येत्यायेनकोक्तस्य पाककालपदे गियुक्त इत्यायेनीयानां कश्चिद् वंशः
कदापि किं मया पृष्ट इदं, युष्माभि मन्वृते कुत एरसकाष्ठमयं गृहं न ८
निर्मायते? इदानीं त्वं मम दासं दायुदं वद, सेनाधिपः परमेश्वर ८
एतां वाचं वक्ति मम लोकानाम् इत्यायेनवंशीयानां राजानं कर्तुमहं
त्वं मेघस्यानकात् मेघाग्राम् अनुचरत्वाच्च गृहीतवान् । अपरं त्वं यद्यद् ९
उपक्रमितवान् तत्सर्व्वस्मिन् अहं तव सहायो भवन् तव सम्मुखे तव
सकलशत्रून् उच्छिन्नवान् अपरं चक्रवर्त्तिनां महतां लोकानां नामवत्
तव महानाम च कृतवान् । तदन्यत् मया निजलोकानाम् इत्यायेनवंशी- १०
यानां कृते आगमेकं निश्चितं ते तस्मिन् आगे समस्थाप्यन्त, ते तत्र स्वस्थाने
निवसन्ति पुनश्चाजिता न भविष्यन्ति । पूर्व्वकाले यदाहं मदीयेत्यायेन- ११
वंशान् प्राप्तिनुं विचारयितुम् आयेजयं तदा च यादृशं ते दृष्टे मां-
वैरसिष्ठस्त तादृशं पुन न श्रेष्ठम् । सकलरिपुभ्यश्चाहं तुभ्यं विश्व-
दत्तवान् । परमेश्वरस्तत्कृते वंशमेकं स्थापयिष्यतीति वाचमपि परमे-
श्वरस्यां आपयति ।

अपरं त्वयि सम्पूर्वायुषि सति निजपितृलोकैः समं महानिजं गत- १२
वति चाहं तव पश्चात् तवैरसवंशं स्थापयिष्यामि तस्य राज्यं स्थिरी-
करिष्यामि च । स मम नामार्थं मन्दिरमेकं निर्मास्यति, अहश्च तस्य १३
राजसिंहासनम् अग्नकालं यावत् स्थिरीकरिष्यामि । अहं तस्य पिता १४
भविष्यामि स च मम पुत्रो भविष्यति; यदि सोऽपराधी भवति तर्ह्यहं
मनुष्याणां दृष्टे मांनवसन्तानागाश्च प्रहारेण दण्डयिष्यामि । किन्तु १५
मया तव साक्षात् दूरीकृतो वः प्रीतकक्षाद् यादृशेनयुद्धेोऽपसारि-
तकादृक् ततो ममानुयुद्धेो नापसारिष्यते । तव सम्मुखे तव वंशस्तव १६
राज्यस्थानकालं यावत् स्थिरो भविष्यति तव सिंहासनमप्यग्नकालं

- ० यावत् स्थिरं भविष्यति । अनन्तरं तानि सकलवाक्यानि तत्र दर्शनं यथातथ्यं नाद्यनेन दायूदे कथयाच्छिकरे ।
- ८ ततो राजा दायूद् अन्धन्तरं गत्वा परमेश्वरस्य सम्मुख उपविश्य कथयामास हे प्रभो परमेश्वर कोऽहं मम वंशश्च काः, यत् त्वं माम् एतत्पर्यन्तम् उद्गामितवान्? तथापि हे प्रभो परमेश्वर त्वम् एतदपि खट्वैः क्षुद्रं कार्यं मत्वा निजदासस्य सुदीर्घाय भाविंश्चायापि मङ्गलं प्रतिश्रुतवान् । हे मम प्रभो परमेश्वर किमयं मानुषस्य धर्मः? एतदन्वत् दायूद् किमपरं निवेदयितुं शक्नोति? हे मम प्रभो परमेश्वर त्वं निजदासं वेत्सि । त्वं निजवाक्यकारणात् निजमनोभिन्नावाप्तेतादृशं माहात्म्यं विदधत् सदासं सर्वमेतत् आपितवान् । अतो हे प्रभो परमेश्वर त्वं महान् अस्माभिः स्वकर्त्रे यद्यत् श्रुतं तत्सर्वस्मिन् तव सदृशः कश्चिदपि नास्ति त्वां विना परः कश्चिद् ईश्वरो नास्ति । अपरं तवेवायेनकोक्तस्य तुल्या का जातिरास्ते? एवम्भूतैकापि जाति भूमयज्ञे किं विद्यते यस्या मोक्षनेन स्वकीयजातिं कर्तुं महायज्ञो यद्यीतुश्च स्वयम् ईश्वर उपागतवान्? मिसरदेशाद् भिन्नजातीयेभ्यो लोकैभ्यो देवेभ्यश्च भवतैव मुक्ताया जाताः समीपे भवदर्थं महायज्ञः प्रकाशितं स्वदेशे च भयङ्कराणि कर्माणि कृतानि । यतस्त्वेषायेकवंशो यद् अनन्तकालं यावत् तव जाति भवेत् तदर्थं त्वं स्वार्थं तं समस्थापयन्तथा हे परमेश्वर त्वमेव तेषाम् ईश्वरोऽभवः । इदानीं हे प्रभो परमेश्वर सदासमधि तस्य वंशमधि च त्वया प्रतिश्रुतं वाक्यम् अनन्तकालं यावत् स्थिरीक्रियतां, त्वया यदुक्तं तदेव क्रियतां । सेनाधिपः परमेश्वर इत्यायेकवंशस्येश्वर इति तव यज्ञामास्ते तद् अनन्तकालं यावद् महद् भवतु तव दासस्य दायूदे वंशश्च तव साक्षात् स्थिरो भवतु । हे इत्यायेकः प्रभो सेनाधिप परमेश्वर तव वंशमहं वर्द्धयिष्यामीति वाक्यं त्वयैव तव दासस्य कर्षगोचरीकृतं ततो हेतोस्तव समीपे प्रार्थनामिमां निवेदयितुं तव दासस्य मनस्युत्साहो जायते । हे मम प्रभो परमेश्वर त्वमेव स्वत्वं ईश्वरस्तव वचनानि च सत्त्वानि त्वं निजदासाव शुभमिदं प्रतिश्रुतवान् । अतो हे प्रभो परमेश्वर तव दासस्य वंशो यथानन्तकालं यावत् तव समक्षं स्थिरो भवेत् तथा तमध्याश्रितं वक्तुं त्वमेवाहंसि, यतस्त्वमेव तत् प्रतिश्रुतवान् तवाशीर्वादेन च तव दासस्य वंशोऽनन्तकालं यावद् आशीःप्राप्तो भविष्यति ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ पिण्डीयमेयावीयलोकानां दायूदा इमं हृददेशस्मरामीयलोकानां परा-
जयः २ दायूदः समीपं तोयित्वपुनः पुनः १५ इदमदेशे दुर्मस्थानम् १६
दायूदः पारिवर्तमानं नामानि ।

अनन्तरं दायूदः पिण्डीयान् पराजित्य नमो चकार तेषां करेभ्यः १
प्रधाननगरस्य नायकत्वम् अपजहार च । अपरं स मेयावीयान् परा- २
जित्य भूमौ पातयित्वा रज्जुभिः परिममे ऽर्थाद् रज्जुद्वयप्रमाणां बधार्थं
सम्पूर्णरज्जुप्रमाणां जीवनाथं परिममे ततो मेयावीया दायूदे वशी-
भूय करदायिनो बभूवुः ।

अनन्तरं पराततटिन्याः समीपस्थदेशे निजकर्तृत्वं पुनः संस्थापयितुं १
सोबाया राशिं रिहोवस्य पुनः हृददेशे गते दायूदः तं पराजित्य
तस्य सप्तशताधिकं सङ्ख्यं हथारोहिणो विंशति सङ्ख्यं पदातिकान् ४
निजया हृददेश्यानां पादशिराश्चिच्छेद च किन्तु तेषां मध्ये शतं स्थानं
अवशेषयामास । अनन्तरं दम्भेशकस्मरामीयेषु सोबान्दपस्य हृद- ५
देशस्य साहाय्यं कर्तुमागतेषु दायूदः अरामीयानां द्वाविंशतिसङ्ख-
याणि लोकान् अवधीत् । अपरं दायूदः अरामीयदम्भेशकप्रदेशे ६
सैनिकाः स्थापयामास, ततोऽरामीया दायूदे वशीभूय करदायिनो
बभूवुः । अनेन प्रकारेण दायूदः यद्यद् उपकामत् तत्सर्वस्मिन्
परमेश्वरस्तं जयिष्य चकार । अपरं दायूदः हृददेशस्य दासानां गा- ७
स्थानि खर्षापकानि गृहीत्वा यिरूशालमम् आनिनाय । अपरं ८
दायूदः राजा हृददेशस्याधीनाभ्यां बेटहं वेरोद्याश्चेतिनामकाभ्यां नग-
राभ्यां भूयिष्ठानि पित्तकान्यानिनाय ।

अनन्तरं दायूदा हृददेशस्य सर्वान् सैन्यानि पराजितानीति ९
वार्तां निश्चय्य तोयिनामा हमातीयन्तपति दायूदः कल्याणं प्रष्टुं १०
युधता तेन हृददेशस्य पराजितलकारजात् दायूदे धन्यवादं
कर्तुं च सपुत्रं बोरामं राज्ञो दायूदः समीपं प्रेषयामास, यतो हृद-
देशेन सार्द्धं तोयिनाञ्चोऽपि युद्धम् आसीत्, अनन्तरं स दुर्वर्षस्य
सुवर्षस्य पित्तकस्य च पात्राणि गृहीत्वाजगाम । ततो ऽराममेयावा- ११
म्भोनपिण्डीयामालेकप्रभृतयो याः सर्वा जातयो दायूदा पराजिता-
स्ताभ्यः सोबान्दयात् रिहोवस्य पुलाद् हृददेशराजं कोठितानि यानि १२

दुर्वर्गसुवर्णानि दायूदा समुत्सृष्टानि तैः सह तानि सर्व्वाण्यपि परमे-
१२ श्वरमुद्दिश्य समुत्सृष्टजिरे । अपरं दायूद् नवव्याख्यायाम् उपत्यका-
याम् अष्टादशसहस्राण्यरामीयलोकान् हत्वा प्रत्यागमनकाले महतीं
स्थातिं जेभे ।

१४ अपरं दायूद् इदमे सैनिकाः स्थापयामास, स इदोमदेशस्य सर्व्वत्रैव
सैनिकाः स्थापयाश्चकार, इदोमीयाश्च सर्व्वे दायूदे दासा बभूवुः ;
अपरं दायूद् यद्यत् स्थानं जगाम तत्सर्व्वस्थाने परमेश्वरस्तं जयिन्
१५ चकार । इत्थं दायूद् इस्त्रायेकः सकलवंशेष्वपरि राजत्वं कुर्व्वन् निज-
सकललोकान् प्रति सुविचारं न्यायश्ववहारश्चाचचार ।

१६ तस्मिन् काले सिरूयायाः पुत्रो योयावः प्रधानसेनापतिरासीत् ।

१७ अशीनूदस्य पुत्रो यिहोशाफटश्चेतिहासनेखक आसीत् । अशीनूदस्य
सुतः सादोकोविश्याथरस्य सुतोऽहीमेनकश्च याजकावास्तां सिरायश्च
१८ खेखक आसीत् । यिहोयादस्य सुतो विनायः किरैथीयानां पिनेथी-
यानाश्चाध्यक्ष आसीत् तथा दायूदः पुत्रा राजसभासद आसन् ।

९ नवमोऽध्यायः ।

१ शैलवंशस्य दायूदे जिज्रासा ४ दायूदः समीपे मिफीवोशतस्थानयन् ७
मिफीवोशताय निजभोजनस्थाने स्थानदानं शैलस्य सकलभूमिदानं ८ मिफीवो-
शतस्य भृत्यस्य शीयस्य कथा ।

१ अनन्तरं दायूद् एष्टवान् अहं योनाथनस्य कृते यं प्रति प्रेमाचरितुं
२ शक्नोमि शैलवंशमध्ये तादृशः कोपि किम् अवशिष्ट आस्ते ? ततः सीव
इतिनामा शैलस्य परिजनानां य एको दास आसीत् तस्मिन्
दायूदः समीप आनीते राजा तं पप्रच्छ त्वं किं सीवः ? सोऽवदत् अहं
३ भवतः स दास एव । अनन्तरं राजा एष्टवान् अहं यं प्रतीश्वरस्य
नाम्नि प्रेमाचरितुं शक्नोमि शैलस्य वंशे तादृशः कश्चित् किम् अवशिष्ट
आस्ते ? ततः सीवो नृपतिं स्थापयामास, उभयचरत्राभ्यां खल्लो सेना-
४ धनस्यैकः सुतोऽवशिष्ट आस्ते । तदा राजा तं पप्रच्छ स कुत्र ? सीवो
राजानं यथापयत्, यश्चतु स जोदिवारे ऽम्मीयेकसुतस्य माखीरस्य
निवेशन आस्ते ।

५ अपरं राजा दायूद् जोदिवारं दूतं प्रहित्वाऽम्मीयेकसुतस्य माखीरस्य
६ निवेशनात् तम् आनाययामास । तदानीं शैलस्य पौत्रो योनाथनस्य

पुत्रो मिफीवोशतो दायूदः समीपम् आगत्य न्युजः सन् तं प्रणमाम् ।
ततो दायूद् अवदत् हे मिफीवोशत । स प्रत्यवदत् भवतो दास उप-
स्थित आसौ ।

अनन्तरं दायूद् तं जगाद, भयं माकार्षीः, अहं तव पितु र्योनाथनस्य ०
कृते त्वां प्रति सद्भावम् आचरिष्यामि तव पितामहस्य शैलस्य सर्वा
भूमीश्च तुभ्यं परावर्धं दास्यामि, अपरं त्वं नित्यं मम भोजनासने
भोष्यसे । ततः स दण्डवद् भवन् बभाषे भवतो दासीऽहं को व्रत् ८
मृतकुक्षुरतुल्यं मां प्रति भवता सदृष्टिः क्रियते ?

अनन्तरं राजा शैलस्य दासं सीवम् आह्वय जगाद शैलस्य तस्य ८
वंशस्य च यद्यद् आसीत् तत्सर्वम् अहं तवाधिपतेः पुत्राय दत्तवान् ।
अतश्च तव सुतैश्च तव दासैश्च तस्या भूमेः कृषिकर्म कृत्वा तवाधि- १०
पते भोक्तार्यं तदुत्पन्नं द्रव्यमानोय दास्यते, किन्तु तवाधिपतेः पुत्रो
मिफीवोशतो मम भोजनासने भोजनं करिष्यति । तस्य सीवस्य
पञ्चदशपुत्रा विंशति दासाश्चासन् । अनन्तरं सीवो महीपतिं जगाद ११
मम प्रभुणा नृपेक्ष यद्यद् आजापितं तत्सर्वम् भवतो दासेन करि-
ष्यते । राजा आज्ञाहार मिफीवोशतो राजपुत्र इव मम भोजनासने
भोजनं करिष्यति । मिफीवोशतस्य मोखानामक एकः शिशुपुत्र १२
आसीत् । अपरं सीवस्य गृहवासिनः सर्वे लोका मिफीवोशतस्य दा १
बभूवुः । किन्तु मिफीवोशतो यिरूशालमे न्यवसत् यतो भूपते १२
नासने स नित्यं समन्त्रात्, स उभाभ्यां पादाभ्यां खड्ग आसीत् ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ हानून प्रति दायूदा प्रेषितायां कृतानासु अपमानितत्वं ८ अस्मिन्नीयानासु अरा-
मीयोश्चाह पराजितत्वं १५ अन्यारामीयैः समं शोचकस्य इतत्वं ।

ततः परम् अस्मिन्नावंशस्य राज्ञि मृत्ये तस्य पुत्रो हानूनी राज्यपदं १
प्राप । ततो दायूद् अवदत् हानूनस्य पिता नाहशे मां प्रति यादृशं ९
सद्भावम् आचरद् अहमपीदानीं हानूनं प्रति तादृशं सद्भावम् आच-
रिष्यामि । अतो दायूद् तस्य पितरमधि तं सान्वयितुं खदासान् प्रेषय-
मास । दायूदस्तेषु दासेष्वस्मिन्नावंशीयानां देशमुपस्थितेष्वस्मिन्नावंशीयानां १
मुखाः सप्रभं हानूनं जगादुः, दायूदा तव समीपं सान्वयितादो
जनाः प्रेषिता इति कर्म तव पितुः सम्मानार्थं तेन कृतं त्वं किमित्यं

बुध्यसे? दायूद् नगरं निरीक्ष्यामसन्नाय च नाशयितुम् इच्छतेति
 ४ हेतोः स निजदासान् प्रहितवान् इति किं नहि? ततो ज्ञानो
 दायूदी दासान् धृत्वा तेषां प्रस्यूनामर्द्धमर्द्धं क्षौरयित्वा नितम्बपथ्येन
 ५ तेषां वस्त्राणि छित्त्वा च तान् विवृष्टवान् । अनन्तरं तैर् दायूदम् एत-
 द्दार्तायां आपितायां तेषाम् अतीव अपाकारखाद् राजा तान् साक्षात्
 कर्तुं लोकान् प्रहित्वेदम् आदिदेश, यावद् युष्माकं प्रस्यूनि न वर्जन्ते
 तावद् यूयं यिरीहौ तिष्ठत प्रस्थात् परावृत्त्यागच्छत ।

- ६ अनन्तरं वयं दायूदः सम्मुखे दृष्ट्वाहो अभवामेति बोध्याम्भो-
 वंशीया दृतान् प्रहित्व वेतनम् अङ्गीकृत्य वैतरिहोवस्थानां सोवा-
 स्मितामाक्षरामीयाणां विंशतिः सहस्राणि पदातिकान् माखाया राक्ष
 एकसहस्रं लोकान् टोवदेशीयान् द्वादशसहस्राणि लोकांश्चानिन्युः ।
- ७ तां वार्तां निश्रम्य दायूद् योयावं बलवन्ति सर्वसैन्यानि च तत्र
 ८ प्रेषयामास । ततो ऽम्भोनवंशीया बहिरागत्य गोपुरप्रवेशस्थाने सैन्यानि
 रचयाञ्चक्रिरे तद्विप्राः सोवातो रिहोवाचामता अरामीयाः टोवात्
 ९ माखातस्त्रागता लोका अपि क्षेत्रे व्यूहं रचयाञ्चक्रिरे । इत्थम् अय-
 दिशि पश्चादिशि च द्रव्यो दिश्यो मंदिरद्वं युद्धं जायत इति दृष्ट्वा
 योयाव इच्छायेनः सर्वेभ्यः परीक्षितलोककेभ्यो लोकान् धृत्वा स्वयम्
 १० अरामीयाणां विवृद्धं व्यूहं रचयामास । अनश्रिष्टलोकेषु च निजभातय्य
 वीश्ये तेन समर्पितेषु सोऽम्भोनीयानां विवृद्धं व्यूहं रचयाञ्चकार ।
- ११ अपरं योयावस्तं जगाद, अरामीयाश्चेत् मत्तो बलवन्तो भवन्ति
 तर्हि त्वं मामुपकरिष्यसि, अम्भोनीयाश्च चेत् त्वन्तो बलवन्तो भवन्ति
 १२ तर्ह्यहं गत्वा त्वामुपकरिष्यामि । त्वं प्रबलो भव वयं हल्लोका-
 नाम् अस्मदीश्वरस्य नगराणाञ्च कृते पुत्रघत्वं प्रकाशयिष्यामहे परमे-
 १३ श्वरो यत् क्षेमं मन्यते तदेव करिष्यति । अनन्तरं योयावे तस्य सङ्गि-
 लोकेषु चारामीयैः समं योद्धुं प्रगतेषु ते तस्याग्रेऽग्रे पलायञ्चक्रिरे ।
- १४ अपरम् अरामीयाः पलायन्त इति दृष्ट्वा अम्भोनवंशीया अवीश्यस्याग्रे
 १५ ऽग्रे पलायन् नगरं प्रविविशुः । ततो योयावोऽम्भोनवंशीयानां समीपात्
 परावृत्त्य विवृज्जालमम् आगमत् ।

- १६ अनन्तरं वयम् इच्छायेन्वंशीयैः पराजिता इति बोध्यारामीया
- १७ अभिगन् । अपरं परातनयाः पारस्था अरामीया हृददेवरेख
 दृतान् प्रहित्व बहिष्कृताः सन्तो हेतुमम् आगच्छन् तस्य हृददेव-

रस्य सेनापतिः शैबकश्च तेषाम् अयगामी बभूव । अनन्तरं दायूद् १०
तां वार्तां निश्वस्यैवायैः सकलवैशान् संश्रद्धा यद्वनतटिन्याः पारं
गत्वा जैनमम् उपसख्ये । ततोऽरामीयलोका दायूदे विरुद्धं व्यूहं रच-
यित्वा तेन साकं युयुधुः । अपरम् अरामीया इक्ष्वायेण्वंशस्य सम्मुखात् १८
पलायाक्षकिरे ततो दायूद् अरामीयाणां सप्तशतानि रथान् चत्वारिंशत्
सहस्राणि ह्यारोहिकश्च नाशयामास अपरं तेषां सेनापतिः शैव-
कोऽपि तत्राहतः सन् ममार । अनन्तरं वयम् इक्ष्वायेण्वंशियैः परा १९
जिता इति वीक्ष्य हृददेशरस्ताधीनाः सर्वे नृपतय इक्ष्वायेण्वंशैः समं
सन्धिं कृत्वा तेषां वंशं बभूवुः । अतोऽरामीया अम्भोगवंशीयान्
पुनरपकर्तुं विभयाक्षकः ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ रज्याया अपरोधम् ९ यतश्चवया धमं दायूदे कश्चिन्नरत्नं १ ऊरियेण समं दायूदे
अमररत्नं १० ऊरियस्य वधार्थं दोषावस्य समीपे पक्षप्रेषणं १८ ऊरियस्य हतत्व-
वार्ताया दायूदं प्रति प्रेषणं १९ याथातं प्राग् दायूद् उत्तरं २० वतश्चवया दायूदा
विषयम् ।

अनन्तरं तस्मिन् वत्सरे गते सति राज्ञां युद्धगमनसमये दायूद् १
योयावं तेन समं निजदासान् सर्वान् इक्ष्वायेण्वंशिकांश्च प्रेषयामास
ततस्तु अम्भोगवंशीयदेशं नाशयित्वा रज्यावगामीम् अवतरन्धुः । किन्तु
दायूद् विरुद्धानामे तस्यैव ।

अपरम् एकस्मिन् दिवसे सन्ध्याकाले दायूद् खट्वात उत्थाय राज- १
प्रासादस्य एते विहरतीत्यन्तरे प्रासादप्रस्तात् परमसुन्दरीं योवि-
देकां खान्तीं वीक्ष्य दायूद् तस्यान्तर्त्वं प्राप्तुं लोकं प्रेषयामास । ततः १
जगाद सा इक्षियामस्य दुहिता द्वितीयस्योरीयस्य आया वतश्चेवा
किं नहि ? तदानीं दायूद् दूतान् प्रहित्य ताम् आनाययत् अपरम् ४
तस्याम् आगतायां दायूद् तया समं प्रियतवान् तदानीं सा ऋतुस्ता-
तासीत्, अनन्तरं सा निजनिवेशनं परावृत्त्य जगाम । तदानीं सा ५
नारी गर्भधारकाद् दूतेन दायूदं वार्तामवदत् अहं गर्भवती जातेति ।

अनन्तरं दायूद् दूतेन योयावम् आक्षाययामास त्वं द्वितीयम् १
ऊरियं मत्समीपं प्रेषयेति । ततो योयावो दायूदः समीपम् ऊरियं
प्रेषयामास । अपरम् ऊरिये दायूदः समीपम् आगते दायूद् तं ०

- ८ योयावस्य मङ्गलं जोकाणां मङ्गलं युद्धस्य मङ्गलञ्च पश्यन् । अपरं दायूद् उरियं जगाद त्वं खगेहं गत्वा निजपादौ प्रक्षालय । ततो राज-
निवेशनाद् बहिर्गतस्योरियस्य पश्चाद् राक्षो निकटात् कतिपयानि
९ भक्ष्यद्रव्याणि प्रेषितानि । तथा पुरियो राजप्रासादस्य द्वारप्रवेशस्थाने
स्वप्रभो दासगणेन सह शिष्टे खगेहं न जगाम । अत उरिय निजनिवे-
१० शनं नागमद् इति वार्त्तां जोका दायूदं ज्ञापयन् । ततो दायूद् उरियं
बभाषे त्वं किं यात्रात आगतो नासि ? तर्हि कुतः खगेहं न गच्छसि ?
११ उरियो दायूदं प्रतिजगाद, परमेश्वरस्य मञ्जुवयेकायैव वंशीयै रियद्धदा-
वंशीयै लोकेषु दृश्येषु उच्यते मम प्रभु योयावोऽपि मम प्रभो दासाश्च
प्रान्तरे शिविरे वसन्ति, तथा सति भोजनपानार्थं जायया सह
शयनार्थञ्च मया किं खगेहं गमिष्यते ? भवतो भवज्जीवनस्य च शपथं
१२ कृत्वाहं वदामि, यतादृशं कर्म मया न करिष्यते । ततो दायूद्
उरियं बभाषे त्वम् अद्यापि स्थानेऽस्मिन् तिष्ठ श्वत्सां विशुद्ध्यामि ।
१३ तत उरियस्तद्दिनं परदिनञ्च यिरूशालमे तस्थौ । अपरं दायूदा निम-
ग्नितः स तस्य साक्षाद् भोजनपाने कृतवान् तेन च मर्त्तीकृतोऽपि ।
सन्ध्याकाले स बहिर्गत्य निजप्रभो दासैः साकं निजशय्यायां शयितवान्
किन्तु निजगृहं न जगाम ।
१४ अपरं प्रातःकाले दायूद् पत्रमेकं लिखित्वोरियेण योयावस्य समीपं
१५ प्रेषयामास । तस्मिन् पत्रे लिखितमेतदासीत् एष उरियो युद्धाभि-
स्तुमुक्तयुद्धस्य सम्मुखे नियुज्यतां ततः परं तस्य पश्चाद् अपसर्त्तव्यं
१६ ततः स आहूतो मरिष्यति । अनन्तरं योयावो यदा नगरम् अवे-
ष्टयत् तदा यत्र स्थाने नष्टवन्तो जोकाः सन्ति तद् वीक्ष्य तत्रैवोरियं
१७ नियुक्तवान् । अनन्तरं नगरस्था जोका बहिर्भूय योयावेन साकं युद्ध-
वन्तः, ततो दायूदो दासानां मध्ये कतिपया जना हतास्तेषां मध्यं स
हित्तीयोरियोऽप्यव्यव्यत ।
१८ अपरं योयावो दूतेन युद्धस्य वार्त्तां दायूदं ज्ञापयामास । स तं
१९ दूतम् इदम् आदिदेश, राक्षः समीपे युद्धवार्त्तानिवेदने त्वया समा-
२० पिते राजा कोपं गत्वा, यूयं कुतो योद्धुं नगरसन्निधिं गतवन्तः ? प्राची-
२१ रात् पौरैर्बाह्या निक्षेप्यन्त इति यूयं नाजानीत ? यिरब्जेन तस्य सुतो-
ऽवीमेजकः केन हतः ? एकया स्त्रिया प्राचीरात् पेयबोखयं निक्षिप्ते
स तेष्वेव ममारेति किं सत्त्वं नहि ? तर्हि यूयं कुतो नगरसन्निधिं

मतवन् इति चेद् वदेत्, तर्हि भवतो दासो यो द्वितीयोरिवः सोऽपि
हृत इति त्वया वक्तव्यं ।

ततः स दूतो गत्वा दायूदं प्राप्य योयावेनादिष्टां वार्त्तां जगाद । १९
स दूतो दायूदं व्यज्ञापयत् ते लोकाः प्रबला भूत्वा प्रान्तरैऽस्माकं २०
समीपं वहिरागच्छन् तदानीं वयं द्वारप्रवेशस्थानं यावत् तैः साकं
रथम् अकुर्म । ततो धनुर्द्धराः प्राचीराद् भवतो दासान् प्रति २५
ग्रहान् अक्षिपन् ततो भूपतेः कतिपया दासा अह्वयन्त तेषां मध्ये
भवतो दासो द्वितीय ऊरियोऽप्यह्वयत् । तदानीं दायूद् तं दूतं २५
जगाद त्वं योयावायेदं कथय त्वमेतेन नासन्त्यो भव यतः खड्ग एकं
यद्दत्तादृग् अन्वमपि विनाशयति, त्वं नगरस्य प्रतिकूलं पुनर्दृढं युद्धा
तद् वशीकुरु, इत्थं तम् आन्वासय ।

अनन्तरम् ऊरियस्य जाया स्वपतेरूरियस्य मरणावार्त्तां निश्चय २६
स्वामिनं शुशोच । अपरं शोकदिवसेषु व्यतीतेषु दायूद् दूतं प्रहित्य तां २७
निजनिवेशनम् आनाययत्, ततः सा तस्य जाया भूत्वा तस्य पुत्रमेकं
प्रसवुवे किन्तु दायूदा दत्तं कर्मदे परमेश्वरस्यातुष्टिकरं बभूव ।

१२ दादशोऽध्यायः ।

१ नाथमेन मेघस्य दृष्टान्तकथनं दायूदं प्रति भर्त्सनम् २५ दायूदः शिशो मरणकथनं
२४ पुल्लेमनो जन्म २६ रथानगरस्य वशी रथं ।

अनन्तरं परमेश्वरो दायूदः समीपं नाथनं प्रेषयामास स आगत्य १
तस्मै कथयामास, एकस्मिन्नगरे धनवानेको दरिद्रस्त्रीको दावास्तां ।
तस्य धनिनोऽतीव बह्वो गोमेघव्रजा आसन् । अपरं तस्य दरिद्रस्त्रिका २
क्षुद्रां मेघवत्सां विनान्यत् किमपि नासीत्, स तां क्षीत्वापालयत् ३
सा च तेन तद्दालकैश्च सह वसती क्रमेणावर्द्धत सा तस्य स्वभक्ष्यद्रव्यम्
अभुङ्क्त तस्य पात्रेऽपि वन्न तस्य वस्तुस्थाने ऽश्वेत तस्य कन्यैव आसीत् ।
अपरम् एकस्मिन् पथिके तस्य धनवतो ऽद्वेऽतिथौ भूते सोऽतिथये ४
तस्मै पक्कं निजगोमेघादीनां व्रजेभ्यः किञ्चिद् यज्जीतुम् अनिच्छन्
तस्य दरिद्रस्य मेघवत्सां ऽद्वीत्वा तामेव सदतिथये पक्कवान् । ततो ५
दायूद् तं धनवन्तं प्रति महाकोपेन प्रवचनम् नाथनं जगाद, परमे-
श्वरस्यामरतायाः जपयं कृत्वा वदाम्यहं तत्कर्मकारो लोकोऽवश्यं

- ६ घानिष्यते । तस्या मेघवत्सायाश्चतुर्गुणं तेन परावर्त्तं दातव्यं यतः स दयाम् अकृत्वा तादृशं कर्म चकार ।
- ७ तदा नाथनो दायूदं जगाद त्वमेव स मनुष्यः । इच्छायेकः प्रभुः परमेश्वर इति वाचं वक्ति, त्वम् इच्छायेकत्वंशस्य राजा भवितुं मयाभिषिक्तः
- ८ शैलस्य हस्ताद् उद्धृतश्च ; अपरं तव प्रभोः परिजनगणो मया तुभ्यं दत्तस्तस्य जायामगन्तव्यं वक्ष्यन्ते समर्पितश्च तथेच्छायेकत्वंशो विहृदा-
वंशश्च मया तव वशीकृतः । अपरं सर्वमेतत् कार्यं यद्यल्पम् अभविष्यत्
- ९ तर्ह्यहं तुभ्यं पुनरमुकम् अमुकं वक्ष्येदास्यं । इदानीं त्वं परमेश्वरस्य साक्षात् पापं कृत्वा कुतस्तस्याक्षां तुच्छामकरोः ? त्वं द्वितीयम् ऊरियं खड्गेनावधीस्तस्य जायां निजजायामकरोस्तस्मान्मोहवन्शीयानां खड्गे-
- १० नाघातयः । अतः खड्गस्तव निवेशनात् कदापि नापसरिष्यति यत्तत्त्वं
- ११ माम् अवज्ञायोरियस्य जायां निजजायाम् अकार्षीः । परमेश्वर एनां वाचं वदति, पश्याहं तव परिवारत एव तवामङ्गलम् उत्पादयि-
ष्यामि तव साक्षात् तव भार्यागणं गृहीत्वा तव सहवासिने दास्यामि
च ततः स एतस्य सूर्यस्य साक्षात् तव जायाभिः सह प्रयिष्यते ।
- १२ एतत् त्वया गोपने कृतं किन्तु तत्कार्यं सर्व्वेषाम् इच्छायेकीयानां सूर्यस्य
- १३ च साक्षादेव मया कारिष्यते । ततो दायूद् नाथनं बभूवे परमेश्वरस्य
विरुद्धं मया पापमकारि । ततो नाथनो दायूदम् अवदत्, परमेश्वरस्तव
- १४ पापं दूरीकृतवान् एतेन त्वं न मरिष्यसि । किन्तु त्वम् एतेन कर्मणा
परमेश्वरस्य रिपून् अतीवानन्दय इति कारणात् तवौरसोऽयं पुत्रो
मरिष्यति । अनन्तरं नाथनो निजगृहं प्रतस्थे ।
- १५ अनन्तरम् ऊरियस्य जायाया गर्भजाते दायूदः पुत्रे परमेश्वरेणा-
- १६ हते सोऽतीव पीडितो बभूव । ततो दायूद् बालकस्य कृत ईश्वरस्य
समीपे प्रार्थयाच्चक उपोवास च गेहं प्रविष्ट कृतस्नानरजनीं भूमौ निपत्य
- १७ तस्थौ च । ततस्तस्य गृहस्य प्राचीनार्त्तं परिहृत्य भूमित उत्थापयितुं
प्रयत्तिरे, किन्तु स नाङ्गीचकार तैः समं भोजनमपि न चकार ।
- १८ अपरं सप्तमे दिवसे बालको ममार, ततो बालकोऽस्मियतेति वार्त्तां
दायूदं वक्तुं तस्य दासा विभयाचक्रुः, यतस्ते गदितवन्तः पश्यत बालको
सजीवे सति सोऽस्माभिर्बद्ध गदितोपि नास्माकं वाक्शान्यगृह्णात् तर्हि
बालकोऽस्मियतेति वार्त्तां तं गदितुं कथं शक्नुमः ? तेन सोऽहृतं कर्म
- १९ करिष्यति । किन्तु दासाः परस्परं प्रति वाचं प्रजपन्तीति दायूद् ददर्श

ततोऽनालको मृत इति बुद्ध्वा दायूद् दासगणं पप्रच्छ, बालकः किं मृतः ? त ऊचुः स मृत इति । तदानीं दायूद् भूमित उत्थाय खात्वा गात्र- १० मार्जनं कृत्वा वस्त्राणि परिवर्त्य परमेश्वरस्यावासं प्रविश्य भजनं चकार, अनन्तरं संगृह्य चागतेन तेन समाश्वासितान्ते तत्सम्मुखे भक्ष्यद्रव्याणि परिवेषयाश्चक्रिरे ततः स बुभुजे । एतेन तस्य दासास्तं बभाषिरे भवता ११ किमिदं क्रियते ? बालके जीवति भवान् तस्य कृत उपोषितवान् रोदितवांश्च, बालके मृते भवान् समुत्थाय खाद्यं भुङ्क्ते । ततः स कथयामास १२ बालके जीवति सति को जानाति परमेश्वरस्यैतं मां प्रति प्रसन्नो भवेत् तर्हि बालको जीविष्यतीति विज्ञायाहम् उपावक्ष्यम् अरोदस्व । इदानीं स १३ मृत एव किमर्थम् उपवत्स्यामि ? तं पुनरानेतुं किं मया शक्यं ? अहं तस्य समीपं यास्यामि किन्तु स मम समीपं पुनर्नागमिष्यति ।

अनन्तरं दायूद् निजजायां वतश्वेवां सान्त्वयित्वा तस्याः समीपं १४ गत्वा तया साकम् अश्लेषेत् ततः सा पुत्रमेकं प्रसूय तस्य नाम सुलेमानं शान्तिदायकं चकार । अपरं परमेश्वरस्तस्मिन् अप्रीयत । अनन्तरं १५ तेन प्रेषितो नाथने भविष्यदादौ परमेश्वरस्य प्रेमकारणात् तस्य नाम यिदीदियः परमेश्वरस्य प्रिय इति चकार ।

अनन्तरं सोयावोऽस्मोनदेशस्यरज्वायाः प्रतिकूलं युध्यन् राजपुरीं १६ वशीकृत्य दायूदः समीपं द्रुतान् प्रहिण्य आपयामास, अहं रज्वाया समं १७ रथं कृत्वा जलपुरीं वशीकृतवान् । इदानीं मया नगरे वशीकृते मम नाम यद् विश्वातं न जायते, तदर्थं त्वम् अवशिष्टसैन्यानि संगृह्य नगरस्य समीपे शिविरं स्थापयित्वा तद् वशीकुरु । ततो दायूद् १८ सर्वान् सैन्यानि संगृह्य रज्वां गत्वा तस्या विरुद्धं रथं कुर्वन् तां वशी- चकार । अपरं रत्नसुवर्णानां किङ्करीकपरिमाणं तद्देशीयराजमुकुटं १९ राज्ञो मस्तकाद् आददात् तच्च दायूदो मस्तकेऽदीयत् अपरं स तस्मात् नगराद् बहूनि कोटितद्रव्याणि वहिष्कृत्यानिनाय । अनन्तरं दायूद् २० तत्सम्भवर्तिनो जोकान् वहिष्कृत्यानीय कर्त्तव्यतां लोहमयानां लोह- प्लानां कुठाराणाञ्च कर्म्मसु न्ययुङ्क्त, इष्टकपाकस्थानेषु च गमनागमने कारयामास । सोऽस्मोनवंशस्य सत्तजनगराणि प्रति तादृशं चकार । अनन्तरं दायूद् तस्य सर्वं जोकाञ्च विरुद्धान् पराहृत्य अग्न्यः ।

१० त्रयोदशोऽध्यायः ।

१ अश्वानस्य निजभगिन्यां तामरायाम् अनुरागः १ बभूव कृत्वा सस्य पीडितत्वदर्शनं भगिन्या बलात्करत्वं १४ अनन्तरं तां अतोयित्वा पुरीकरत्वं ११ अवशालोमस्य कथनं १२ अवशालोमस्य मेघलोमच्छेदनकथनं १८ अश्वानस्य अजनं १० दायूदः समीपे वार्ताकथनं १० अवशालोमस्य प्रकायनम् ।

- १ दायूदः पुत्रस्यावशालोमस्य तामरानामिका परमसुन्दरी सशेदरै-
- २ कासीत् तां प्रति दायूदः पुत्रोऽस्मिन् कामासक्त आसीत् । निजभगि-
न्यास्तामरायाः कृते आकुलत्वात् सोऽस्त्रस्थो बभूव यतः सानृजासीत्
- ३ तथाप्यस्मिन्नस्तां प्रति किञ्चित् कर्तुं दुष्करं बभूव । अनन्तरं दायूदो
भ्रातुः शिमियस्य पुत्रो योनादवनामकोऽस्मिन्नस्थो बन्धुरासीत् स
- ४ योनादवोऽसीव चतुरः । सोऽस्मिन् पप्रच्छ त्वं राजपुत्रोऽपि सन् दिनं
दिनम् एतादृशः कृशः कुतो भवसि तस्मां किं न ज्ञापयिष्यसे? ततो
५ स्मिन्नस्तं बभाषे निजभ्रातुरवशालोमस्य भगिनीं तामरां प्रति कामा-
६ तुरोऽहमासे । ततो योनादवस्तम् उवाच त्वं निजखट्वायां शयित्वा
पीडितत्वं क्लृप्तं कुरु, ततस्तव पितरि त्वां वीक्षितुम् आगते त्वं तस्मै
कथामिमां कथय, विनयेऽहं मम भगिनी तामरा मम समीपम् आगतम्
मह्यं खाद्यं ददातु वीक्ष्याहं यत् तस्याः करात् तद् भुञ्जे तदर्थं सा मम
साक्षादेव तत् खाद्यं पचतु ।
- ७ अनन्तरम् अस्मिन् पीडितत्वस्य क्लृप्तं कृत्वा शवितवान् ततो रात्रि तं
वीक्षितुम् आगतेऽस्मिन् राजानम् उक्तवान् अहं विनये मम भगिनी
तामरायाम् मम साक्षाद् दौ पिष्टकौ पचतु ततोऽहं तस्या हस्ताद्
८ भोक्ष्ये । तदा दायूद् तामरायाः समीपे गर्भागारं लोकं प्रविश्य तां
जगाद, विनयेऽहं निजभ्रातुरस्मिन्नस्य गृहं गत्वा तस्मै किञ्चित् पथ्यं
९ प्रका देहि । अतस्तामरा निजभ्रातुरस्मिन्नस्य गृहं जगाम तदानीं सो-
१० ऽशेत । सा तु सिक्कानि गोधूमचूर्णानि गृहीत्वा तस्य साक्षात् मर्दयित्वा
११ पिष्टकान् पपाच, पात्रमेकं गृहीत्वा तस्य सम्मुखे तान् तत्र निदधे च किन्तु
स भोक्तुं नैच्छत् । अनन्तरम् अस्मिन् उक्तवान् मम समीपात् पुत्रयोः
१२ सर्वे बहिर्यान्तु ततः सर्वे पुत्रयोस्तस्माद् बहिरर्जम् । तदानीम् अस्मिन्-
स्तामराम् उक्तवान् त्वं भक्ष्यद्वयम् एतत् शयनागारम् आनय ततोऽहं
तव हस्ताद् भोक्ष्ये । ततस्तामरा निजकृतान् तान् पिष्टकान् गृहीत्वा
१३ निजभ्रातुरस्मिन्नस्य समीपं शयनागारं जगाम । अपरं तथा तं भोज-

यितुं तस्य समीपं तेज्जानीतेष्वसोनस्तां दृष्ट्वा जगाद हे मम भगिनि
 एहि मया समं श्रेष्ठम् । ततः सा प्रत्यवदत् हे ममभ्रातर् नहि नहि मां १९
 बलात् मा कुर्व यत् इच्छायेन्वशस्य मध्य एतादृशं कर्त्तव्यं नहि, त्वमे-
 तद् दुष्कर्म्म मा कार्षीः । अहं निजकण्ठां कुत्र निधास्ये? त्वमपीच्छा- २०
 येन्वशैर् दुष्टलोकानां मध्ये गणयिष्यसे । विनयेऽहं त्वं राजानं सम्भा-
 षस्व स तुभ्यं मां दातुम् अनिच्छुको न भविष्यति । किन्तु स तस्या २४
 वाचं नादृष्ट्वात् किञ्च तस्या बलवान् सन् बलात्कारेण तया साकं शिष्टे ।

अनन्तरम् अस्त्रोक्तान् भद्रम् ऋतोयितवान् पुरा तां प्रति २४
 तस्य यः काम आसीत् ततोऽप्यधिका दृष्ट्वा बभूव तस्माद् अस्त्रोक्तान्
 उक्तवान् त्वम् उत्थाय याहि । सा तं जगाद त्वया पूर्वम् मम यद् २६
 अपराद्धं ततोऽधिकं मां वहिष्कृत्यता त्वयापराध्यते । किन्तु स तस्या २७
 वचनम् अदृष्ट्वा स्वपरिचारकं तरुणम् आह्वय गदितवान् एषा
 मम समीपाद् वहिष्कृत्यतां द्वारे चार्गसं दीयतां । तस्याः कन्याया २८
 गात्रे नानावर्णीयं वसनमासीत् यतोऽनुना राजकुमार्यस्तादृशानि वस्-
 नानि पर्यदधत् । अनन्तरं तस्य दासस्तां वहिष्कृत्य द्वारेऽर्गसं ददौ ।
 तदानीं तामरा निजशिरसि भस्म ददौ स्वगात्रस्थं नानावर्णवसनं २९
 दृष्ट्वा शिरसि हस्तं दत्त्वा ददतो वराज च । ततस्तस्याः सहोदरोऽव- ३०
 शालोमस्तां पप्रच्छ तव आताप्तेनः किं त्वाम् उपागमत्? हे मम
 भगिनि मैत्री भव स तव आता त्वम् एतत् मनसि न निधत्स्व । तत्
 तामरा निजसहोदरस्यावशालोमस्य गेहे ऽनाथा सती तस्यौ ।

अनन्तरं ऋषो दायूद् एतानि सर्वान् शि श्रुत्वा भद्रं चुक्रोध । अपरम् ३१
 अवशालोमो निजभ्रातरम् अस्त्रोक्तं भद्रम् अभद्रं वा किमपि नाभा- ३२
 यत्, यतो निजसहोदराया तामराया बलात्करणाद् अवशालोमस्तम्
 ऋतोयितवान् ।

सम्पूर्णवत्सरहयात् परम् इफ्रियिमसीमास्थे बाणहातसोदे ऽवशा- ३३
 लोमस्य मेघलोमच्छेदनं बभूव ततोऽवशालोमः सकलान् राजपुत्रान्
 निमन्त्रयामास । अवशालोमो राष्ट्रः समीपमागत्य निवेदितवान् ३४
 पश्यतु भवतो दासस्य मेघलोमच्छेदनं भविष्यति, अतो राजा भवतो
 भ्रत्याश्च भवतो दासेन समम् आगच्छन्तु । ततो ऋषोऽवशालोमं बभाषे ३५
 हे मम पुत्र तद्वहि, सर्वेषाम् अस्माकं गमनात् तवाधिकवयो
 भविष्यति । तथापि स बह्वप्राथयाश्चक्रे किन्तु राजा गन्तुमनिच्छन्

- १० तमाशिशं बभावे । अनन्तरम् अवशालोम उक्तवान् यद्यपि तथा न भवेत् तर्हि मम आतरम् अक्षोणं मया सह गन्तुम् आश्चापयतु । ततो राजा तं जगाद स कुतस्त्वया समं यास्यति ? किन्त्ववशालोमेन बद्धं प्रार्थिते नृपोऽक्षोणं सकलराजपुत्रांश्च तेन साकं गन्तुं विससर्ज ।
- ११ अपरम् अवशालोमो निजदासान् इत्याश्चापयामास यूयं निरीक्ष-
ध्वम् अक्षोणस्य चित्ते द्राक्षारसेन प्रफुल्लिते यूयम् अक्षोणं मारयतेति मयादिष्टैर्दुष्प्राभिः स च न्यतां भीतिं न क्रियतां यतोऽहमेव तद्
- १२ आश्चापये तस्माद् युष्माभिर्भयवर्जितैर्वीरैर्भवितव्यं । अनन्तरम् अवशालोमस्य दासा अवशालोमस्याज्ञानसारेणाक्षोणं प्रति तदकुर्वन् ततो राजपुत्राः सर्वे उत्थाय खं खं खचरम् आबद्धं पलायाश्चक्रिरे ।
- १३ अपरं तेषां मार्गेयागमनकाले राजकुमाराः सर्वेऽवशालोमेन हतास्तेषाम् एकोऽप्यवशिष्टो नास्तीति किंवदन्ति दायूदः समीपं उपागच्छत् ।
- १४ ततो नृप उत्थाय निजवसनानि कृत्वा भूमौ पपात तस्य सर्वे दासाश्च
- १५ क्षिप्रवसनाः सन्तस्तस्य समीपेऽतिष्ठन् । तदानीं दायूदो आतुः श्रिमि-
यस्य पुत्रो योनादवो जगाद, राजकुमाराः सर्वे हता इति मत्प्रभु-
नानुमन्यतां, केवलम् अक्षोणो जप्ते यतोऽवशालोमस्य सञ्ज्ञेदराया-
स्तामराया अक्षोणेन बलात्करणादिवसमारभ्यावशालोम एतत् निर-
- १६ चिनोत् । अतः सर्वे राजपुत्रा मृता इति चिन्तयन् मम प्रभू राजा
- १७ न शोचतु केवलम् अक्षोणो हतः । अनन्तरम् अवशालोमः पलायाश्चक्रे ।
ततः परम् एकस्तद्वयः प्रहरी निजनेत्रे उन्मील्य खपश्चात् पर्वतपार्श्व-
- १८ वर्त्मना बहवो लोका आगच्छन्तीति ददर्श । ततो योनादवो राजानम्
उक्तवान् अमी राजपुत्रा आगच्छन्ति पश्य भवतो दासेन यद् उक्तं
- १९ तदेवाजायत । इति तेन गदित एव राजपुत्रा उपस्थाय प्रोक्षैवदुः
राजापि तस्य सकलदासाश्च मृष्टं बहदुः ।
- २० अनन्तरम् अवशालोमः पलाय्य मिश्रुरीयनृपस्याम्भीहृदसुतस्य तजम-
यस्य समीपं जगाम, अपरं दायूद् निजपुत्रमधि बद्धदिनानि यशोच ।
- २१ किन्त्ववशालोमः पलाय्य मिश्रुरं प्राप्य तत्र स्थाने चीन् बत्सरान् प्रोवांस ।
- २२ अनन्तरं दायूद् राजा मृतम् अक्षोणं प्रति शान्तो भूत्वावशालोमस्य
समीपं गन्तुं बवाण्ड ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ तिकोयीययोषितो योषावेनानयनं ४ अवशस्तलोमम् आनाययितुं तस्या योषिता दृष्टान्तकथनं ११ योषावेनावशास्तोमस्य चिकित्सास्तम् आनायनं १५ अवशस्तोमस्य सौन्दर्यस्य ग्रन्थस्य च कथनं १८ विभो बहुरेभ्यः परं दायूदो वृषस्य समीपम् अवशास्तोमस्य ग्रन्थम् ।

अनन्तरम् अवशास्तोमं प्रति नृपते र्मन आह्वयमिति सिद्धयायाः १ सुतेन योषावेन बबुधे । ततः स योषावस्तिकोयं दूतं प्रह्वित्य तत्स्थानात् १ आनवर्तो स्त्रियमेकाम् आनाय्य ताम् अवदत्, विनयेऽहं त्वं कृतेन शोकाग्निता भूत्वा शोकस्तूषकं वेशं परिधेहि गात्रे तैर्न न मर्दय किञ्च नृतस्य कृते बह्वक्तां शोककारिणी काचित् योषिदिव भव । अपरं १ नृपतेः समीपं गत्वा तस्मै कथामेतादृशीं कथय, ततस्तद् वक्तव्यं वचो योषावस्ताम् आदिदेश ।

अनन्तरं सा तिकोयीया योषित् नृपतिं सम्बोधे । सा न्युज्जीभूय ४ भूमौ पतित्वा प्रणम्य निवेदयामास, हे भूपते मामुपकरोतु । भूपतिः ५ पृथ्वान् तव किम् अभूत्? ततः सा बभोधे, अहमेका विधवा मम पति मृतः । अपरं भवतो दास्या दे । सुतावाक्तां क्षेत्रे तयोः परस्परं युद्धे जाते १ निवारकस्याभावाद् एको जनेऽन्यजनम् आहत्य मारितवान् । इदानीं सर्वे परिजना भवतो दास्या विबुद्धम् उत्थाय वदन्ति स आदृघातक- ७ क्षया प्रदीयतां वयं तेन हतस्य आतुः प्राणानां परिवर्त्तेन तस्य प्राणा यच्छीष्याम उत्तराधिकारिणमपि विनाशयिष्यामहे । अनेन प्रकारेण १२ मम स्वामिनो नाम किमपि वा शेषं यन्न तिष्ठेत् तदर्थं ते ममावशिष्टम् अङ्गारं निर्व्वापयितुं चेष्टन्ते । तदानीं राजा तां योषितं जगाद ८ त्वं निजनिवेशनं याहि त्वामध्यह्नमश्नापयिष्यामि । अनन्तरं सा ९ तिकोयीया योषिद् राजानं व्याजहार हे मम प्रभो राजन् सोऽप- १० राधो मम मत्पितृवंशस्य च भवतु किन्तु राजा भवतः सिंहासनञ्च निरपराधो भवतु । ततो राजा जगाद यः कश्चित् त्वां किञ्चिद् वदति १० तं मम समीपम् आनय, स त्वां पुनर्न स्पृक्षति । अनन्तरं सा बभोधे ११ निवेदयाम्यहं महाराजेन त्वं प्रभुं परमेश्वरं स्मृत्वा पुनर्मानवं हन्तुं शोबितपातप्रतिहन्ता वार्यतां नोषेत् मम पुत्रो विनाशयिष्यते । राजा जगाद परमेश्वरस्यामरतायाः श्रपयं कृत्वा वदामि तव पुत्रस्य १२ केश एकोपि मृत्तिकायां न पतियति । सा योषिद् अवदद् विनयेऽहं ११

- भवतो दासीं मम प्रभो राज्ञः समीपे वाक्मम् एकं वदितुम् अनृणा-
 १९ नातु; ततो नृपतिरवदत् कथय । अनन्तरं सा योषित् जगाद
 ईश्वरस्य लोकांमधि भवान् कुत एतादृशं विचारयति? एतादृशा
 आश्रयाः कथनाद् देशवर्हिष्कृतस्यास्मोयलोकस्य पुनरनानयनेन नृपतिः
 २० स्वयं दोषीव भवति । अस्माभिर्मर्त्तव्यमेव भूमौ पतितानि यानि
 तोयानि पुनः सञ्चेतुं केनऽपि न शक्यते तत्तुल्यैरस्माभिर्भवितव्यं तथा
 चेन्मरेणापि ममतां प्रकाशय दूरीकृतो नरो यद् दूरे न तिष्ठेत् तदर्थम्
 २१ उपाया मिच्छीयन्त इति किं सत्त्वं नहि? अहम् एतद् वचनं मम
 प्रभो राज्ञः समीपे निवेदयितुम् आगमं यतो लोकैर्मम साद्धस उत्पा-
 दिते भवतो दास्या मदितम्, अहं नृपतेः समीपे मदीयवाचं निवेदयि-
 ष्यामि तेन भवितुं शक्नोति राजा निजदास्याः प्राथितं साधयिष्यति ।
 २२ मम पुत्रेण सह मामीश्वरस्याधिकृतदेशाद् उच्छेत्तुं चेष्टकस्य मनुजस्य
 २३ करात् निजदामोम् उद्धारयितुं नृपतिश्चेद् अङ्गीकुर्यात्, तर्हि
 मम प्रभो राज्ञो वाक्मम् अवश्यं सान्त्वनादायकं भविष्यतीति भवतो
 दास्या वृद्धं यतो भद्राभद्रविवेचनामधि मम प्रभु नृप ईश्वरीयदूत-
 तुल्यो भवति, अतो भवतः प्रभुः परमेश्वरो भवतः सहायो भवतु ।
 २४ अनन्तरं राजा तां योषितं जगाद, विनयेऽहं त्वां यत् प्रक्ष्यामि
 तत् मच्छं मापङ्गस्व । ततः सा व्याजहार, मम प्रभु नृपतिः कथ-
 २५ यतु । नृपतिरवदत् कार्येऽस्मिन् त्वया समं किं योयावस्य मन्त्रणा
 नास्ति? ततः सा व्याहरत्, हे मम प्रभो राजन्, भवतः प्राणानां
 श्रपणेन वदामि, मम प्रभु भूपतिर्यत् कथयति ततो दक्षिणं वामं वा
 परावर्त्तितुं केनऽपि न शक्यते । भवतो दासो योयाव एव माम् आदिश्य
 २६ सर्वो एताः कथा भवतो दासीमश्रित्यत् । तद्विषयं रूपान्तरीकृतं
 भवतो दासो योयाव एतत्कर्मं कृतवान् । पृथिवीस्थेषु सर्वकर्मसु
 मम प्रभुरीश्वरस्य दूत इव ज्ञानवान् आस्ते ।
 २७ अनन्तरं राजा योयावं जगाद त्वया कार्यमिदं साधितम् अतस्त्वं
 २८ गत्वा तं युवानम् अवज्ञाजोमं पुनरानय । ततो योयावो न्युक्तीभूय
 भूमौ पतित्वा प्रक्षम्य राजानं धन्यं वदन् व्याजहार हे मम प्रभो राजन्
 भवताहम् अगृह्णीत इत्यद्य भवता खदासस्य निवेदनयद्वाद् भवतो
 २९ दासेन मया वृद्धं । अनन्तरं योयाव उख्याय गिश्रूरं गत्वावज्ञाजोमं
 ३० यिरूशालमम् आनिनाय । अनन्तरं राजा व्याहरत्, स परादृष्ट

निजनिवेशनं यातु मम वदनं तेन न दृष्टव्यं । ततोऽवशाजोमो निज-
निवेशनं परादृत्य जगाम राज्ञो मुखं न ददर्श ।

इच्छायेत्वंशमध्ये सोऽवशाजोम इव रूपेण स्नाध्यः कोपि नासीत् १५
तस्यापादमस्तकं निर्दोषम् आसीत् । स संवत्सरान्ते केशभारात् खशिरौ- १६
मुग्रद्वयत् ततः शिरोमुग्रनकाणे कपेषु तुजितेषु राजकीयपरिमाणा-
नुसारेण ते श्लेष्मणश्चतस्रपरिमिता अभवन् । तस्यावशाजोमस्य त्रयः १७
पुत्रास्तामरानामिका परमसुन्दरौ दुहितैका चासन् ।

अनन्तरम् अवशाजोमः सम्पूर्णवत्सरद्वयं धिरूषालमे वसन् राज्ञो १८
वदनं न दृष्टवान् । अनन्तरं स राज्ञः समीपं प्रेषयितुं योयावं दूते- १९
नाजुञ्जवे, किन्तु स तस्य समीपम् आगन्तुं नैच्छत् द्वितीयवारं दूते
प्रहितेऽपि स आगन्तुं नैच्छत् । अतः स निजदासान् व्याहरत्, पश्यत २०
मम स्नानस्य समीपे योयावस्य क्षेत्रम् एकमास्ते तत्र स्थाने तस्य ये
यवा आसते ययं गत्वा तत्र वज्रिं दत्त । ततोऽवशाजोमस्य दासाः क्षेत्रे
वज्रिं प्लावयामासुः । अनन्तरं योयाव उत्थायावशाजोमस्य गृहे २१
तत्समीपम् आगत्य तं प्रपञ्च्य तव दासे मम क्षेत्रे कुतो वज्रिं ज्वलितः ?
ततोऽवशाजोमो योयावं जगद पश्चाहं तव समीपं दूतं प्रहित्य २२
त्वाम् अयदं मम समीपम् एहि, शिशूरात् मया कुत आगतं ? अद्यापि
तत्र स्थाने घेदहम् अस्यास्यं तर्हि मम क्षेमम् अभविष्यत् । इदानीं
राज्ञो वदनं मया दृश्यतां यदि वा ममापरारक्षो विद्यते तर्हि स मां
हन्तु वाचम् एतां राज्ञः समीपे निवेदयितुम् अहं त्वां प्रेषयिष्यामि ।
अनन्तरं योयावेन राज्ञः समीपं गत्वा तदास्त्रे निवेदिते राजावशा- २३
जोमम् आगन्तुम् आह्वययामास ततः स राज्ञः समीपं गत्वा नृपतेः
सम्मुखे भूमौ पतित्वा प्रणमाम भूपतिश्चावशाजोमं चुचुम्बे ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ अवशाजोमस्त्रेयिकाकाणां मनोहरां ७ व्रतकलेन विवाहे तस्य गमनं १० तस्य
राजप्राज्ञः ११ दासद्वयं पलायनं १२ दत्तवस्य दासद्वौ न त्यजनं १४ चादोका-
नीयावरणोः प्रत्यावर्तनं १० दासद्वौ रोदनं ११ अक्षीणफलम् अक्षि कथनं १२
प्रत्ययस्य प्रत्यावर्तनं ।

ततः परम् अवशाजोम आत्मकृते रथं हृष्टान् अग्रे गामिनः पश्चात्- १
जोकाश्च अयुङ्क्त । अपरम् अवशाजोमः प्रत्युष उत्थाय नगरद्वारस्य पथ- २

- पार्श्वे तिष्ठति, अपरं यः कश्चिद् विवादस्य विचारार्थं राज्ञः समीपं जिगमिषत्ववशालोमस्तमाह्वयत्वं कस्माद्भगवाद् आगतोसीति पृच्छति । ततो भवतो दासोऽहम् इत्यायेनोऽमुकवशाद् आगच्छम् इति तेन
- १ प्रतिगदितेऽवशालोमस्तं वदति पश्य तव विवादस्य कथा भद्रा
- ४ यथार्थाश्च किन्तु तव वाचं श्रोतुं राज्ञा नियुक्तः कोऽपि नास्ति । अव-
शालोमोऽपरमपि व्याहरति, यद्यहं देहे विचारयित्वापदे न्ययोष्ये तर्हि
यस्य कस्यचिद् विवादो निवेदनं वास्ति तस्मिन् मम समीपम् आगते
- ५ ऽहं तमधि न्याय्यं विचारम् अकरिष्यं । अपरं तं नमस्कृतुं कस्मिंश्चित्
- ६ तस्य समीपम् आगते स कर्तुं प्रसार्य तमालिङ्गं चुम्बते । इत्यायेनो यः
कश्चिद् विचारनिष्पत्त्यर्थं राज्ञः समीपं जिगमिषति तं प्रत्यवशालोम इत्यं
करोति । अनेन प्रकारेणावशालोम इत्यायेनोक्तानां मनांसि जहार ।
- ७ अपरं चत्वारिंशद् वत्सरेषु व्यतीतेष्ववशालोमो राजानं व्याहरत्
परमेश्वरमुद्दिश्य मर्यादां व्रतं प्रत्यश्रावि तत् साधयितुं द्वित्रोऽंशं मां गन्तुम्
- ८ अनुजानातु । अरामदेशस्थे गिर्यरे भवतो दासस्य प्रवासकाले मया
व्रतनेतत् प्रतिश्रुतं यदि परमेश्वरो मां यिरूशालनम् पुनरागयेत् तर्ह्यहं
- ९ परमेश्वरं सेविष्ये । ततो राजा जगाद कुशलेन गच्छ । तस्मात् स
उत्थाय द्वित्रोऽंशं व्रतयेत् ।
- १० सर्वेषाम् इत्यायेनोऽवशालोमेन चरान् प्रहित्य
वार्षेया आपयाश्चक्रे तुरोध्वनिं श्रुत्वा युष्माभिरवशालोमो द्वित्रोऽंशो
- ११ राजाभवदिति वक्तव्यं । अपरं यिरूशालमाद् दे इति निमन्त्रिता लोका
अवशालोमेन सङ्गाह्यन् ते किमपि नावगत्य मनःसारल्येन जग्मुः ।
- १२ अनन्तरम् अवशालोमो बलिदानसमये दायूदो मन्त्रिणं गीलनीयम्
अह्वीयोक्तं दृतेन तदीयनगराद् गीलत आनिनाय तेन महाराज-
त्राहे जातेऽवशालोमस्य पक्षीयलोकाः कमशोऽवर्जन्त ।
- १३ अनन्तरम् एको जनो दायूदः समीपम् आगत्य वार्षामिमाम् अव-
दत्, इत्यायेनोक्तानाम् अन्तःकरणान्यवशालोमस्य पक्षे भवन्ति । ततो
दायूद् यिरूशालनस्थानं निजनिष्ठवर्तिनो भूत्वा जगाद वयमुत्थाय
पलायामहे नोचेद् अवशालोमस्य कराद् अस्माकं रक्षा न भविष्यति,
शीघ्रं गच्छत नोचेत् स तृणम् अस्मान् प्राप्य विपन्नान् करिष्यति खड्गधा-
१४ रेण च नगरं विनाशयिष्यति । ततो राज्ञो भृत्या राजानम् अवदन्
पश्यत्वस्माकं प्रभो भूपतेरभिलषितं कर्म कर्तुं भवतो दासा उद्यताः ।

अनन्तरं राजा तत्पश्चात् तस्य सकलपरिजनाञ्च पद्भिः प्रववजुः । ४४- १९
 रक्षार्थं दशोपयत्न्यो राजाहीयन्त । अनन्तरं राजा सर्वलोकान्च पद्भिः १०
 व्रजन्तो बहिर्गत्य वैतस्मिर्होके तस्युः । तस्य सर्वमृत्थाः किरेधीयाः १८
 यिकेधीयाञ्च सर्वे लोका अपि च गातीया लोका अर्धाद् गातनग-
 राद् दायूदा समम् आगताः घटशतानि लोका राज्ञः सम्मुखेऽनजन् ।

अनन्तरं राजा गातीयम् इत्तयं जगाद, अस्माभिः सह त्वमपि कुतो १८
 यासि? त्वं परावृत्त्य गत्वा राज्ञा समं तिस्र यत्स्वं विदेशी स्वदेश-
 क्षुत्तञ्च लोकाः । हो मात्रम् आगतोऽसि, अद्यास्माभिः सह किं १०
 मया भ्रमयिष्यसे? अहं यत्स्थानं गन्तुं शक्नामि तत्स्थानं गमि-
 श्यामि त्वं परावृत्त्य याहि निजभ्रातृनपि गृहीत्वा गच्छ, अनुराहः
 सत्यता च तव सहवर्तिनी भवतां । तत इत्तयो राजानं प्रत्यवदत्, १९
 परमेश्वरस्यामरताया निजप्रभो राज्ञः प्राणानाञ्च अपथं कृत्वा वदान्यहं
 जीवने मरणे वा मम प्रभू राजा यत्र स्थाने स्थास्यति भवतो दासेऽपि
 तत्रैव स्थास्यति । अनन्तरं दायूद् इत्तयं जगाद, त्वम् अयसरो भव । २१
 ततो गातीय इत्तयस्तस्य सर्वे लोकान्च तस्य सज्जिनः सर्वे बाणका-
 षायसरा बभूवुः । सर्वलोकानाम् अग्रगमनकाले देशीयाः सर्वे प्रोक्षे २१
 वरुदः । अपरं प्रान्तरगामिनं मार्गं प्राप्तुं नृपतिः किन्नेगल्लोतस्तथाः
 पारं जगाम तस्य सकललोकान्च पारं जग्मः ।

सादोक्तेन सह सर्वे लेवीयलोकान्श्वरीयनियममङ्गूषां वहन्त २४
 लत्रासन् अपरं नगराद् आगच्छतां सकललोकानां पारगमनं या०द्
 ईश्वरस्य मङ्गूषा तैरवारोप्यत ततोऽवीयाथर आररोह । अनन्तरं २५
 राजा सादोक्ते जगाद त्वम् ईश्वरस्य मङ्गूषां नगरं परावृत्त्य नय,
 यदि परमेश्वरो माम् अनुगृहीयात् तर्हि स मां पुनराप्नोय तां निज-
 निवासञ्च दर्शयिष्यति । किन्तु त्वयि मम तुष्टिर्नास्तीति यदि स वदेत् २९
 तर्हि पश्चाद्गच्छ पश्चित् आसे स यत् क्षेमं मन्यते तदेव मां प्रति
 करोतु । अनन्तरं राजा सादोक्ते याजकं जगाद पश्य त्वं कुशलेन नगरं २०
 प्रति परावृत्त्य याहि तव पुत्रोऽहीमासोऽवीयाथरस्य पुत्रो योनाथनञ्च
 युवथेरिमो द्वौ युवावपि युवाभ्यां सार्द्धं गच्छतां । पश्य युवयोः समी- २८
 पाद् यावत् निश्चिता वार्त्ता नागच्छति तावदहं प्रान्तरस्य निर्जनस्थानेषु
 विजगिष्ये । ततः सादोकावीयाथरावीश्वरस्य मङ्गूषां परावर्त्य यिरू- २८
 शालमं नीत्वा तत्र स्थाने तस्यतुः ।

- १० अनन्तरं दायूद् जितवृक्षाणां मार्गं जातरोहं, ऊर्ध्वगमनसमये स्त्री-
ऽकन्दद् व्याख्यामस्तकोऽनारुतपदस्य सन् अवजत् तस्य सङ्गिनो लोकः
अपि सर्वे स्वं स्वं शिर व्याख्याऽर्ध्वगमनसमये वदन्तोऽवजन् ।
- ११ अपरम् अवशालोमस्य सङ्गिनां राजद्रोहिणां मध्येऽहीषोफलोऽपि
विद्यत इति वार्त्तायां दायूदा श्रुतायां स जग्राद हे परमेश्वर विनयेऽहं
त्वम् अहीषोफलस्य मन्त्रणां मूढीकृतः ।
- १२ यत्र स्थाने लोकैरीश्वरः प्राग्वन्त तत् पर्वतशृङ्गं दायूद् यदोपा-
तिष्ठत् तदार्कीयां हृदयम्बिन्नवस्त्रो धूनीमन्त्रितमस्तकस्य सन् दायूदं
- १३ साक्षात्कर्तुम् आजगाम । ततो दायूद् तं वभावे यदि त्वं मया समं गच्छसि
१४ तर्हि मम भारश्च भविष्यति । किन्तु त्वं नगरं परारुह्य गत्वा हे राजन्
अहं भवतो दासो भविष्यामि पृथ्वीं यथा तव पितु दास आसं तथा
भवतो दासो भविष्यामीति वाक्यम् अवशालोमं यदि वदेस्तर्हि मम कृते
- १५ ऽहीषोफलस्य मन्त्रणां व्यर्था कर्तुं शक्यसि । तत्र स्थाने सादोक्तावीया-
थरौ याजकौ किं त्वया समं न स्यात्यतः ? तस्मात् त्वं राजश्रेष्ठे यं
काञ्चित् वार्त्तां श्रोष्यसि तां सादोक्तावीयाथरौ याजकौ वदिष्यति ।
- १६ अपरं पश्य तत्र स्थाने ताभ्यां सह सादोक्तस्य पुत्रोऽहीमासोऽवीयाथ-
रस्य पुत्रो येनायनस्य तथारेतो पुत्रावासाते युष्माभि र्यां काचिद्
- १७ वार्त्ता आविध्यते सा ताभ्यां मम समीपं प्रेषयिष्यते । ततोऽवशालोमस्य
शिरःशालमप्रवेशकाले दायूदो बन्धुं हृदययोऽपि नगरम् आगच्छत् ।

१६ पौडशोऽध्यायः ।

- १ उपरान्तं निष्पापवादेन च जीवस्य निजप्रभोः सम्पत्तिप्राप्तिः ॥ दायूदः शिशु-
पिनां श्रपणं दायूदः महिष्यत् ॥ १४ अवशालोमस्य समं हृदयस्य कथाकथनं १०
अहीषोफलस्य मन्त्रणां ।
- १ अनन्तरं पर्वतशृङ्गे दायूदातिजान्ते मित्रोवोक्तस्य दासः सीबः
सज्जितगर्दभद्वयोपरि हे श्रेष्ठे पृथग्नं शतं युष्मद्राक्ष्यामकानि शतम्
उदुम्बरपिष्टकान् एकां कृतुं ब्राह्मणसञ्चारोप्य तेन समं मिलित-
२ वान् । अनन्तरं राजा सीबम् अवदत्, एतानि किमर्थं ? ततः सीबः
कथयामास, गर्दभौ राजपरिजनानां वस्त्रार्थम् अपरं मृकानि
यूनां भोजनार्थं ब्राह्मणसाय निजमन्त्रणाने स्नानलोकानां पानार्थं भवि-
३ ष्यन्ति । अनन्तरं श्रुतिर्जग्राद तव प्रभोः पुत्रः कुत्र ? सीबो राजानम्

अकदस स यिक्शाजमेऽवातिष्ठत् यत् इच्छायेकवंशो ऽय मम पैतृकं
राज्यं मद्गुं परावर्ध दास्यतीति स बुध्यते । ततो राजा सीवम् अवदत्, ५
मिमीवीशतस्य सत्त्वं तव भवतु । सीवोऽवदत् हे मम प्रभो राजन्,
प्रत्यन्त्र निवेदयामि भवान् माम् अनुगृह्णातु ।

अनन्तरं दायूदं बङ्गरीमं प्राप्ते शौलवंशसम्भवो गेराः पुत्रः ५
शिमियिनामा कश्चित् पुरुषो वहिर्भूयागच्छन् आगच्छन् शिपे । स ६
दायूदं प्रति दायूशाजस्य समस्तदासांश्च प्रति तस्य दक्षिणे वामे च
व्रजतो लोकान् बीरांश्च प्रति पाषाणान् निक्षिपे । शिमियिः शपमान ७
इदं आजहार, हे शोणितपातिन् हे नारकिन् त्वं दूरीभव दूरीभव ।
त्वं यस्य विनिमयेन राजत्वम् आकार्षीत्तस्य शौलवंशस्य सकलशोणित- ८
पातस्य कर्त्तुं परमेश्वरस्तुभ्यम् अददात्, स च परमेश्वरस्तव पुत्रस्यावशा-
जोमस्य हस्ते राज्यं समाप्यत, शोणितपातित्वात् त्वं विपन्नोऽभवः ।

ततः सिन्धुयायाः पुत्रोऽवीशयो राजानं जगाद, अयं मृतः आ कुतो ९
मम प्रभुं राजानं शपते ? विनयं दुहं तस्य शिरश्चेदनाथं पारं गन्तुं
माम् अनुजानीहि । राजा जगाद हे सिन्धुयायाः पुत्रो युवाभ्यां १०
समं मम कः सम्बन्धः ? स मां शपतां यतो दायूदं शपसेति स
परमेश्वरेण प्रोक्तः, अतस्त्वं कुत यतादृशं कर्म करोषीति तं प्रष्टुं केन
शक्नते ? अपरं दायूदं अवीशयं निजसम्पन्नदासांश्च जगाद पश्यत मम ११
शरीरान्निर्गतः पुत्रो मम प्राणान् गवेधयति तर्हि विन्ध्यामिनीयो
लोकोऽयं किं न करिष्यति ? यूयं तं त्वजत स शपतां यतः परमेश्वर-
समाज्ञापयत् । भवितुं शक्नोति ममाशुपातम् आलोक्त्वा परमेश्वरो १२
ऽयं तद्वत्प्रापस्य विनिमयेन मम मङ्गलं करिष्यति । अनन्तरं दायूदं १३
तस्य लोकान् सर्वाभ्यामनुजगत् । स शिमियिरपि तदभिमुखोऽन पर्वतपार्श्वेन
व्रजितवान् अपरं व्रजन् व्रजन् अशपत पाषाणान् निरक्षिपत् धूलो-
भिलान् आच्छादयत् । अनन्तरं राजा तस्य सङ्ग्रामो मनुजाश्च आन्ता १४
भूत्वा तत् स्थानं प्राप्य तत्र विप्रश्चसुः ।

अनन्तरम् अदृष्टाजोमसोऽन सार्द्धम् अवीशयोऽन इच्छायेकवंशीव- १५
लोकान् सर्वां बिरुक्षाजमं प्रविबिभुः । अनन्तरं दायूदो बङ्गरीवी १६
द्वययोऽदृष्टाजोमस्य समीपम् आगताम् । स द्वययोऽदृष्टाजोमं जगाद,
राजा चिरं जीवतु चिरं जीवतु । ततोऽदृष्टाजोमो द्वयवं जगाद तव १७
मित्रं प्रति तव किमीयं प्रीतिः ? त्वं अमित्रेण समं कुतो न मतोऽसि ?

- १८ ब्रह्मयोऽवशाजोमं जगाद तन्नहि परमेश्वर इति लोका इच्छायेकः सत्त्वं
 १९ वंशाश्च यं दृश्यते तस्यैवाहं भवामि तेनैव समं तिष्ठामि च । अपरम्
 अहं तदन्यं कं परिचरिष्यामि ? तस्य पुत्रं किं नहि ? यादृगहं तव
 तातं पर्य्यधरं तादृगं भवन्तमपि परिचरिष्यामि ।
 २० अनन्तरम् अवशाजोमोऽहीयोफजं पृष्टवान् इदानीम् अस्माभिः किं
 २१ कर्त्तव्यं ? तदस्मि युष्माभि मन्त्रया प्रोच्यतां । ततोऽहीयोफजोऽवशाजोमं
 जगाद, तव तातो गृह्णतु यत् या उपपत्नी विहाय गतवान् त्वं ता
 उपगच्छ तस्मात् सर्व्वे रिचायेक्षोक्तैस्तत् श्रुत्वा त्वं स्वतातेन दृष्टितोऽभव
 २२ इति भाव्यते तव सङ्गिनां सर्व्वेषाञ्च वनं वर्ज्ज्यते । अनन्तरं प्रासा-
 दपृष्ठे लोकेरवशाजोमस्य कृते दृष्टे संस्थापितेऽवशाजोमः सर्व्वेषाम्
 २३ इच्छायेक्षोकानां साक्षात् निजपितृरुपपत्नीरुपजगाम । तत्कालेऽही-
 योफजेन या मन्त्रया प्रोच्यत सा ईश्वरीयवचनमिवागच्छत, दायुदा यथा
 तथावशाजोमेनाप्यहीयोफजस्य सर्व्वा मन्त्रया तादृगगच्छत ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

१ अहीयोफजस्य मन्त्रयाया विद्वद् ब्रह्मयस्य मन्त्रया १४ मन्त्रकासपि दायुदे वार्त्ता-
 कथनं २१ अहीयोफजस्य लक्षोद्गमनं २४ दायुदः पारममनम् अवशाजोमेना-
 मासायस्य सेनापतिकरणं २७ सङ्गमयिमनगरे दायुदो भव्यप्राप्तिः ।

- १ अनन्तरम् अहीयोफजोऽवशाजोमम् अपरमपि जगाद इदानीं
 दादन्नसहस्राणि लोकान् कृत्वाहमद्य निशायामुत्थाय दायुदः पञ्चाद्
 २ धाविष्यामि । ततो मया श्रान्तो दुर्जलश्च प्राप्तः स चासयिष्यते तस्य
 सङ्गिनः सर्व्वे लोकान्च पणाययिष्यन्ते तेनाहं केवलं राजानम् आहनि-
 ३ ष्यामि । इत्थमहं सक्तलोकान् तव समीपम् आनेष्यामि यतस्त्वं वं
 गवेधयसि तस्यानयनं सर्व्वेषामानयनस्य समानं तेन सर्व्वे लोकाः
 ४ श्रान्ता भविष्यान्ति । सा तु मन्त्रबावशाजोमस्येकार्यकः सक्तलप्राचीना-
 ५ नाश्च दुष्टिकारिणी बभूव । तथाप्यवशाजोमो बभावे, इदानीम् अर्क्षीयो
 ६ ब्रह्मयोऽप्याब्रयतां स किं वदिष्यति तद् अस्माभिः श्रूयतां । ततो ब्रह्मवे-
 ७ ऽवशाजोमस्य समीपमागतोऽवशाजोमकं पप्रच्छ, अहीयोफज इतादृशीं
 मन्त्रयाम् अददात् इदानीं तस्य मन्त्रयानुसारेणास्माभिः कर्त्तव्यं नवेति
 ८ त्वं वद । ततो ब्रह्मयोऽवशाजोमं मदितवान् अहीयोफजेनादितैवा

मन्त्रज्ञानं भद्रा । इष्टयोऽपरमपि जगाद त्वं निजपितरं तस्य लोकांश्च ८
 जानासि ते वीराः स्त्रीषु वृत्तवत्या भस्त्रुकीव निकुरमनसश्च तव पिता
 च मज्जान् योद्धा स लोकैः साह्यं राजौ न विलम्ब्यते । पश्येदानीमेव ९
 स कस्मिंश्चिद् गर्ते रक्षःस्थाने वा कृमस्तिलुति । प्रथमे यदि तव लो-
 कानां कस्मिद् दृश्येत तर्हि केनचित् तन्निग्रह्यावशालोमस्य पश्चाद्गामि-
 लोकाणां निवृत्तनं जातमिति गदिते सिंहवदभयहृदयो यो वीरः १०
 सोऽपि नितान्तं मलितबलो भविष्यति, यस्तत्र पिता वीरस्तस्य
 सङ्गिनो मनुजाश्च वीर्यवन्त इति सर्वे इच्छायेकवंशा जानन्ति । अतो ११
 ममेवा मन्त्रज्ञा, दानमारब्ध वेष्टेवां यावत् सर्वं इच्छायेकलोकाः सामु-
 त्रसिकतावद् बद्धसंख्या भूत्वा तव समीपे मिलन्तु ततः परं त्वं स्वयं
 रक्षं गच्छ । ततो यत्र कुत्रापि स्थाने स विद्यते वयं तत्रैव तम् आक्रम्य १२
 भूमौ शिथिरपतनवत् तस्य विबद्धं सम्पत्तिस्थामस्तेन स तत्तद्वाय-
 लोकाणाम् श्लोऽपि नावशेष्यते । यदि वा स किमपि नगरम् आश्रयेत्, १३
 तर्हि सर्वैरिच्छायेकलोकेस्तस्य नगरस्य समीपे रक्ष्व आनेय्यन्ते तच्चा-
 स्माभिराक्रुष्य सरिति निक्षेप्यते यावत्खण्डम् एकमपि तत्र नावशे-
 स्यते । अनन्तरम् अवशालोम इच्छायेकः सर्वे लोकाश्चावदन्, अहीषो- १४
 षकस्य मन्त्रज्ञात अर्कोयहृष्टयस्य मन्त्रज्ञा सूक्तमा, यतः परमेश्वरोऽवशा-
 लोमं प्रथमकृत्वा घटयितुम् अहीषोषकस्योत्तमां मन्त्रज्ञां निरर्थकां कर्तुं
 निश्चितवान् ।

अनन्तरं इष्टयः साहोकावीयाघरौ याजकाववदत्, अहीषोषलो- १५
 ऽवशालोमायेच्छायेकः प्राचीनगङ्गाय च मन्त्रज्ञामिमां ददौ किन्त्वहं
 मन्त्रज्ञामेतां दत्तवान् । अतो युष्मां तूर्णे दूतं प्रहित्य दायूदं वदतं, १६
 त्वमद्य प्रान्तरक्षेषु निर्जनस्थानेषु यामिन्वां न विलम्बस्व, तूर्णे पारं याहि,
 नो चेद् राज्ञा तस्य सङ्गिनां निवहेन च यस्मिन्त्यसे । तदानीं योगाद्य- १७
 नाहीमासावैनरोगेने स्थितवन्तौ तत एकया बालिकया गत्वा वार्तां
 आर्पिता तौ वार्ताजदगार्थं राज्ञो दायूदः समीपं गन्तुम् उद्यतौ, यस्तौ
 केनापि यज्ञ दृष्टेयाद्यां तदर्थं ताभ्यां नगरं न प्रवेशितव्यं । तथापि बालक १८
 एकस्तौ वीक्ष्यावशालोमं वार्तां जगाद, किन्तु तौ तूर्णे व्रजित्वा बङ्गरी-
 मनिवासिनः कस्यचित् मनुष्यस्य निवेशनं प्रापतुस्तस्य प्राङ्मुखे कूप एक
 आसीत् तौ तु तत्कूपमध्यमवबद्धतुः । अनन्तरं दृष्टिहीन कूपस्य १९
 मुखम् आवरणेनाच्छाद्य तस्योपरि मूर्धितशस्यानि विस्तारयामास तेन

- १० केनापि किमपि ज्ञातुं नाशक्यत । अनन्तरम् अवशाजोमस्य दासाणां योषितः समीपे निवेशनमध्यम् आगत्य पप्रच्छुः, अहीमासयोनाथनौ कुत्र ? सा गारी तानवदत् तौ जलस्रोतःपारं गतौ । अनन्तरं ते मृग-
 ११ यित्वा तयोददेशं न प्राप्य विरूपाक्षं प्रत्याकृत्य गताः । अपरं राज-
 दासेषु गतेषु तौ कूपमध्यादुत्थाय गत्वा दायूदं राजानं वार्तामिमां
 जगदुः, अहीयोपलो भवती विद्वद्भ्यः यतां मन्त्रणां दत्तवान् अतो
 १२ यूयम् उत्तिष्ठत शीघ्रं नदीपारं गच्छत । ततो दायूदः तस्य सङ्गिनो
 लोकाश्चोत्थाय यद्गमनद्याः पारं गताः प्रभाते यद्गमनद्याः पारम्
 अगतस्तेषाम् एकोऽपि जने नावशिष्यत ।
 १३ अपरं निजमन्त्रणा नागृह्यतेति दृष्ट्वाहीयोपलो निजगर्भं सज्ज-
 यित्वा प्रस्थाय निजनगरस्थं स्वगेहं जगाम, अपरं गृहस्य सर्वस्वमधि
 समाधाय स्वयम् उद्वन्धनेन मृत्वा पैष्टकप्रशाने निदधे ।
 १४ अनन्तरं दायूदि महनयिमम् आगते सर्वैरिच्छायेक्तोक्तैः समम् अव-
 १५ शाजोमो यद्गमनसहितः पारं जगाम । अपरम् अवशाजोमो योयावस्य पदे
 अमासायं प्रधानसेनापतिं चक्रे सोऽमासायो यित्रनाम् इक्ष्वाकेलीयलोकस्य
 पुत्र आसीत् स यित्रो योयावस्य मातुः सिरूयाया भगिनी नाहस्य
 १६ दुहितरम् अवगीयित्वा उपगतवान् । अनन्तरम् अवशाजोम इक्ष्वा-
 येकवंशाच्च गिनियददेशे शिविरं स्थापयामासुः ।
 १७ अपरं दायूदि महनयिमम् उपस्थिते लोकाः प्रान्तरे बुभुक्षिताः
 पिपासिताः आन्ताश्च विद्यन्त इति चिन्तयित्वाग्नेयदेशस्यारम्भा-
 नगरनिवासी नाहस्यस्य पुत्रः शानिर्नौदिवारनिवास्यम्भीयेकस्य पुत्रो
 १८ माखीरो रोगिणीमनिवासी गिनियदीयो वर्धिस्यक्षेम आगत्य दायू-
 दस्य सङ्गिनां लोकानाञ्च कृते शय्याः पाकपात्राणि मृत्पात्राणि तेषां
 १९ भोजनार्थं मोक्षमयवानि पृथ्वाणि भट्टानि च शय्यानि शिम्बीमरुदाम्
 भट्टकलायान् मधूनि नवनीतानि मेवान् गोः शुष्कलीरांश्चानित्युः ।

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

- १ दायूदः सैन्यानां प्रवृत्तं इक्ष्वाकेल्लोकानां पराजयत् २ अवशाजोमस्य पुत्रम् १८
 अवशाजोमस्य सङ्गस्य कथम् १९ दायूदे इक्ष्वाकोमस्य मरुतवानाम् दायूदे
 विस्तपन ।
 १ अनन्तरं दायूदः निजसङ्गिनो लोकान् मन्त्रयित्वा तेषामुपरि सहस्र-

पत्नीम् व्रतपतीष्वप्यवदत् । अपरं दायूद् योयावस्य हस्ते लोकाणां १
 द्वितीयांशमेकं योयावस्य भ्रातुः सिद्ध्यायाः पुत्रस्थावीश्वस्य हस्ते द्विती-
 यांशमेकं मातीयेतयस्य हस्ते च द्वितीयांशमेकं समर्थं प्रेषयामास ।
 अपरं राजा लोकांश्च अवदत् अहमपि युष्माभिः समं वहिर्यास्यामि ।
 मनुजा अवदन् त्वं वहि मां गच्छ यतो यदि वयं प्रजायेमहि तर्हि तै २
 र्जामः प्राप्त इति न गच्छयिष्यते, अस्माकम् अर्द्धलोकाणां मृत्युरपि तै
 र्जाममध्ये न गच्छयिष्यते किन्तु त्वमस्माकं दशसहस्रादीव तै र्गच्छसे, अतो
 ऽस्माकम् उपकारार्थं तव नगरे स्थितिः श्रेयसी । ततो राजा जगाद ४
 युष्माभि यंत क्षेमं मुञ्चते तदेवाहं करिष्यामि । अतो नरपति श्रीरपायं
 तस्मै लोकाश्च सर्वे शतं शतं सहस्रं सहस्रं सङ्गीभूय वहि निर्जम्सुः ।
 तदानीं राजा योयावम् अवीश्वयम् इत्ययं जगाद यूयं ममानुरोधेन ५
 तं तद्वयम् अवशाजोमं प्रति क्षोभकं व्यवहरत । अवशाजोममपि सर्वान्
 सेनापतीन् प्रति राज्ञः स आदेशः सव्यरेव मनुजैरभ्यूयत ।

अनन्तरम् इच्छायेकवंशस्य प्रतिकूलं लोकेषु वहिर्भूय समरस्थलं १
 मतेष्विप्रायमारुह्य समरो बभूव । तत्र स्थान इच्छायेलोका दायूदो २
 दासानां सम्मुखे पराजिग्यिरे तस्मिन् दिने च महानिहने जाते तेषां
 विंशतिसहस्राणि लोका जह्निरे । यतस्तत्कृत्स्नप्रदेशे युद्धेन व्याप्ते तस्मिन्
 दिने खड्गे र्ये लोका विगृह्यतास्तोऽपि बद्धतरा वनदृष्टौ र्यनश्यन् ।

अपरम् अवशाजोमो दायूदो दासैः प्राप्तः । अवशाजोमः खचरमेक ८
 आरूढवान् तत एकस्य महत रजातरैः शाखाधस्तस्य खचरस्य
 गमनसमयेऽवशाजोमस्य मस्तकं तस्य तरोः शाखासु बबन्धे ततस्तस्या-
 धःखखचरस्य प्रस्थानात् स आकाशेऽपि र्यो र्मध्य उल्लम्बितस्तस्यैव ।
 अनन्तरम् एको मनुजस्तं निरीक्ष्य योयावं जगाद, अवशाजोमम् एक- १०
 स्मिन् रजादृष्ट उल्लम्बितं दृष्टवानहं । योयावस्तं वार्त्तावादिनं जगाद ११
 तं दृष्ट्व त्वं कुतस्तं तत्र भूमौ निपातयन् न हतवान् ? तथाकृतेऽहं
 मुष्णं दशश्रेणकपरिमाणं रूप्यं कटिबन्धनमेकपादास्थं । अनन्तरं स १२
 पुरुषो योयावं प्रतिजगाद यद्यहं सहस्रश्रेणकमानानि रूप्याणि
 खचरे ऽतुलयिष्यं तथापि तस्य राजपुत्रस्य प्रतिकूलं हस्तं न प्राप्ता-
 रयिष्यं, यतोऽस्माकं कर्द्धमोचरे नृपतिस्वाम् अवीश्वयम् इत्यवशेदम्
 आशापयत् मत्कृते युष्माभिरवशाजोममपि सावधानै र्भवितव्यं । यद्यहं १३
 तद् अकरिष्यं तर्हि निजप्राज्ञान् वनाश्चरिष्यं यतो राजतः किञ्चन कर्म

- १४ कृमं न तिष्ठति अपरं त्वमपि मम प्रतिपूजोऽभविष्यः । ततो योऽहोमासो जगाद् तव सम्मुखे मया न विवर्णितत्वं तवः स ह्यसौ प्रत्यक्षं गृहीत्वा
- १५ निक्षिप्यावशाजोमस्य हृदयं विजृम्बान् । किन्त्वेषावशास्य मध्येऽवशाजोमे जीवति तिष्ठति योयावस्यास्मवाहना दशतयथा अवशाजोमं वेदुवन्त
- १६ आहृत्य मारयामासुः । अनन्तरं योयावेन तूय्यां वादितायां जोका इत्यायेकवंशस्य पञ्चाङ्गमनात् प्रत्यावहतिरे वतलो योयावेन नियताः ।
- १७ अपरं तेऽवशाजोमं गृहीत्वा कामनस्यो वृहति खाते निक्षिप्य तदुपरि महान्तं पावाहाराणि चक्रुः किन्त्वेषायेकोयमनुजाः सर्वे स्वं स्वं वासस्थानं पलाययन्तिरे ।
- १८ अवशाजोमे जीवत्काले निजार्थं राज्ञ उपायकायां क्षम्भमेकम् अस्थापयत् यतः स जगाद् मम नाम रक्षितुं मम पुत्रो नास्ति, तत्-कारणात् तस्य नामानुसारेण तस्य क्षम्भस्यावशाजोमस्तम्भ इति नाम बभूव तस्य तन्नामाद्यापि विद्यते ।
- १९ अपरं सादोक्तस्य पुत्रोऽहोमासो जगाद्, परमेस्वरः केन प्रकारेण वृपते रियून् दक्षितवान् एतस्य शुभवार्त्तां राजानं वेदयितुं मां
- २० धावितुम् अनुजानीहि । ततो योयावस्तमवदत् अथ त्वं शुभवार्त्तावादी न भविष्यसि, अन्यस्मिन् दिवसे शुभवार्त्तां वदिष्यसि किन्त्वथ त्वया
- २१ वार्त्ता न गदितव्या यतो राजपुत्रो ममारः । अनन्तरं योयावः क्रूशम् उक्तवान् त्वया यद् दृष्टं तद् गत्वा राजानं ज्ञाप्यतां । ततः क्रूशि
- २२ योयावं प्रब्रूय दधाव । अनन्तरं सादोक्तस्य पुत्रो अहोमासः पुनर्मां योयावं जगाद्, यद्भवेत् क्रूशेः पश्चाद् धावितुं मामप्यनुजानीहि । ततो योयावः कथयामास, हे वत्स तव वक्त्रव्या ज्ञाचित् वार्त्ता न विद्यते त्वं
- २३ कुतो धाविष्यसि ? स उक्तवान् यद्भवेत् मां धावितुं अनुजानीष्येति तेन प्रतिगदिते स उक्तवान् धाव । ततो अहोमासः स्वभूमे मर्मैरेव
- २४ धावन् क्रूशेरये जगाम । तदानीं दायुद् दयो दारयोर्मध्यवर्त्तिनि स्थान उपाविशद् एतस्मिन् समये रक्षी गोपुरस्य एष्टे प्राचीरोपरि गमना-गमने कुर्वन् चतुर्वक्षीन्व जनैक एकाक्षो धावन् आयातीति ददर्श ।
- २५ ततः स रक्षक उच्चैःखरेण राजानं तत् ज्ञापयामास, ततो राजा जगाद् स यदि एकैक आयाति तर्हि शुभवार्त्तां वदिष्यति । इत्यवसर
- २६ आगच्छति तस्मिन् निष्कटवर्त्तिनि भूते रक्षी द्वितीयं जनं धावन् दृष्ट्वा दौवारिकम् उच्चैःखरेण ज्ञापयामास पश्चापरं ज्ञाचित् मनुज एकैको

धावन् आगच्छति । ततो राजा जगद, सोऽपि शुभवार्त्तामानयति । अनन्तरं रक्षी व्याहरत्, अग्रगामिनः पुरुषस्य धावनं सादोकपुलस्त्या- १०
हीमासस्य धावनं बुद्धते । राजा कथितवान् स सज्जनो मङ्गलवार्त्ता
गदितुम् आगच्छति । तदानीम् अहीमासो राजानम् उच्चै व्याहरत् १०
भवतो मङ्गलं भवतु, अपरं स भूमौ न्यूज्य भूय पतन् राजानं यथापयत्
तव प्रभुः परमेश्वरो धन्यो भवतु यतो मम प्रभो रक्षपतेः प्रातिकूल्येन
ये नराः स्वहस्तान् प्रसारितवन्तस्ते तेन दमिताः । अनन्तरं राजा १८
प्रपञ्च तदयोऽवशालोमः किं कूशली विद्यते ? ततोऽहीमास उक्तवान्
योग्यावो यदा महाराजस्य दासं मास्य व्यसर्जय् तदा महान् कलहो
जात इति दृष्टवानहं किन्तु किं जातं तन्न ज्ञातवान् । अनन्तरं राजा २०
समरदिशत् त्वं पार्श्वं गत्वा स्थानेऽस्मिन् तिष्ठ ततः स पार्श्वं गत्वा तिष्ठत् ।
ततः कूशिरागत्य व्यापापयत्, हे मम प्रभो राजन् मङ्गलवार्त्ता, २१
परमेश्वरोऽद्य भवतः प्रतिकूलं समुत्थितान् सकलान् दण्डितवान् । राजा २२
कूशिं प्रपञ्च तदयोऽवशालोमः किं कूशली विद्यते ? ततः कूशिरव-
दत् मम प्रभो रक्षपतेः सर्वे रक्षिणो यावन्तो नराश्च भवतोऽसकृत्पार्श्वं
भवतः प्रातिकूल्येनोत्तिष्ठन्ति ते सर्वे तस्य तद्वक्ष्यस्य सदृशा भवन्तु ।

ततो नरपतिरनीव आकुलो भवन् गोपुरोपरि स्थितं क्षीमं गत्वा २४
बरोद, अपरम् इतस्ततो गच्छन् गच्छन् व्याहरत् हा हा मम पुत्र
अवशालोम, हा हा मम स्वकीयपुत्र अवशालोम, यदि तव विनिमये-
नाहम् अमरिष्यं । हा हा अवशालोम, हा हा मम पुत्र मम पुत्र ।

१८ जनविंशोऽध्यायः ।

१ हाशुदः लोकका घोषायेन निवारणं ८ राजानं पुनरागत्य रक्षायुक्तीयलोकानां
गतम् ११ पिङ्गदाबन्धक ममः प्रवर्णयितुं राजाकानां प्रवर्णं १४ त्रिमये होराचमन
१४ निधीयते इत्यस्य कथनं १९ वर्षिकयस्य विसर्जनं तस्य पुत्रस्य किमहमस्य सम्मर्शोपि
स्थापनं ४१ राजानम् अथ पिङ्गदोपागम रक्षायुक्तीयलोकानां विवरणम् ।

अनन्तरं यद्य, अवशालोमस्य कृते राजा रोदति शोचति चेति १
वार्त्ता घोषायेन श्रुत्वा । राजा निजपुत्रमपि अयत् इति लोकैस्तस्मिन् २
दिशते अन्ते तस्य दिवसस्य अयः सर्वलोकानां शोकदो बभूव । अपरं ३
रक्षक्यात् पलायमाना लोका तादृक् सज्जनमानाश्चौरवद् व्रजन्ति
तादृक् लोकैस्तस्मिन् दिवसे नगरप्रवेशकाले चौरवद् ववजुः । राजा ४

- निजवदनम् आच्छाद्य हा हा मम पुत्र अवशालोम, हा हा ममपुत्र
 ५ अवशालोम, हा हा मम पुत्र इत्युच्चैः खरेण आहरत् । अनन्तरं शोधाया
 निवेदनमध्ये राज्ञः समीपं गत्वा जगद् त्वं निजदिपुत्र प्रीयसे निजा-
 त्मीयलोकान् अस्मीयसे च तस्मात् तव प्राणान्तव पुत्राणां कन्यानाञ्च
 प्राणान्तव जायानां प्राणान्तवोपपत्तीनां प्रणाच्छाद्य पररक्ष्यन्त तव ते
 ६ दासा अद्य त्वया लज्जायुक्ता बभूवुः, यतस्त्वं सैन्यपतीन् दासाञ्च लब्धाय
 न मन्यस इत्यद्य प्रकाशितवान् यतोऽयं यद्यवशालोमोऽजांभिव्यत् वयं
 ७ सर्वे चामरिष्याम तर्हि त्वम् अतोद्य इति भयाद्य बुद्धं । त्वमिदानीम्
 उत्तिष्ठ वहिर् गत्वा निजदासान् मधुरवचोभिर्गतप । परमेस्वरस्य
 नासाहं शपथं कृत्वा वदामि यदि त्वं वहिर् न गच्छेत्तर्हि रजन्यामस्यां
 त्वया साकं जन एकोपि न स्थास्यति, अपरं तव बाल्यावस्थामारभ्य
 यावदेतत्कालं यावन्त्ययुभानि त्वाम् आक्रामन् तेभ्यः सकलेभ्योपि तवे-
 ८ दम् अमङ्गलम् गुरुतरं भविष्यति । ततो नरपतावुत्थाय गोपुर उप-
 विष्टि सकललोके वार्त्तयन् अत्रावि, पश्यत राजा गोपुर उपविष्ट
 आस्ते तेन सर्वे लोका राज्ञः सम्मुखम् आजग्मः किन्विखायेणीयलोकाः
 सर्वे खं खं वासस्थानं पलाययुक्तिरे ।
 ९ अनन्तरम् इत्येतैः सकलवंशानां लोकाः विचारयन्तो जगद्, रिपूणां
 हस्तभ्योऽस्माकम् उद्धारयिता पिलेष्टीयानां करेभ्यश्चास्माकं मोचयि-
 तानीं यो राजा स इदानीम् अवशालोमस्य भयाद् देशात् पलायित-
 १० वान् । अपरम् अस्माभी राज्याभिषिक्तो योऽवशालोमः स रणेऽहन्यत ।
 तस्माद् यूयं राजानं परावर्त्तयानेतुं कुतो मौनिनो भवत ?
 ११ अपरं दायुद् नरपति योजकयोः सादोकावीयाधमयोः समक्षं दूतं
 प्रहितावदत्, यूवां शिष्टदावंशस्य प्राचीनान् वार्त्तमिमां वदतं सर्व-
 स्थित्येतद्वंशस्य निवेदनं राज्ञः साक्षाद् गृह् उपतिष्ठत, अतो यूयं
 १२ राजानं निजगृहं परावर्त्तयानेतुं कुतोऽन्यलोका भवथ ? यूयं मम
 भ्रातरौ समाश्रिमांसरूपा अतो राजानं परावर्त्तयानेतुं यूयं कुतोऽन्य-
 १३ लोका भविष्यथ ? यूवाम् अमासायस्त्रेदं वदतं त्वं किं समाश्रिमांसरूपो
 नामि ? यदि त्वं निखं मम साक्षाद् शोधावस्य विनिमयेन प्रधान-
 सेनापतिर् न भवति तर्हि त्वरो मम्यम् अमुकं दण्डं ततोऽधिकञ्च ददानु ।
 १४ अनन्तरम् एकजनस्यैव शिष्टदावंशस्य समस्तलोकानां हृदयेषु तेनानतेषु
 ते लोकं प्रहिन्व राजानम् अवदन् भवान् भवतो दासाश्च सर्वे पुनरा-

गच्छन्तु । ततो राज्ञि पराहृत्य यर्दनस्य सन्निधिम् आगते यिहूदीयलोकाः १४
राजानं साक्षात् कर्तुं तं यर्दनस्य पारं गेनुष्य गिलगलम् आगच्छन् ।

अपरं विन्यामीनवंशीयो बङ्गरीमनिवासी गेराः पुत्रः शिमियिस्तूथे १५
दायूदं नरपतिं साक्षात् कर्तुं यिहूदीयलोकैः सार्द्धम् आगताम् ।

अपरं विन्यामीनवंशस्य सहस्रं लोकाः तेन सार्द्धमासन् शैल- १०
वंशस्य दासः सीवस्तेन सैमं तस्य यष्टदशपुत्रा विंशतिर्दासा अपि

राजानं साक्षात् कर्तुं यर्दनस्य पारं गताः । अपरं नृपतेः परिजनान् १०
पारं कर्तुं तेनाद्यापितं कर्म कर्तुं च मौर्गमनागमनेऽकरोत् ।

अनन्तरं राज्ञि यर्दनस्य तीरमागते गेराः पुत्रः शिमियि नरपतेः
सम्मुखे नृङ्गीभूय पतन् राजानमवदत् मम प्रभुर्ममापराधं क्षमतां, १८

यस्मिन् दिने मम प्रभुं यिरूशालमाद् वहिरागच्छत् तस्मिन् दिने
भवतो दासोऽहं यं विरुद्धाचारम् अकरोत् तं भवान् स्मरणाद् दूरी-

कृत्य मनसि न दधातु । भवतो दासोऽहं पापमकरोत् तत् जानामि, २०
तत्कारणात् मम प्रभुं नरपतिं साक्षात् कर्तुम् अद्याहं यष्टकवंशी-

यानां सर्वेषाम् अये समागमं । ततः सिरुयायाः पुत्रोऽपीशयः प्रत्य २१
वदत् योऽसौ शिमियिः परमेश्वरस्याभिधत्तम् अभिशप्तवान् स तत्

कारणात् किं न हन्तव्यः ? ततो दायूद जगाद हे सिरुयायाः पुत्रो २२
युवयोः समं मम कः सम्बन्धः ? युवाभ्याम् अद्य कुतो मां प्रति विपक्षता

क्रियते ? इच्छार्येणवंशीयः कोपि जनः किमद्य हन्तव्यः ? अद्याहम
हृत्स्नस्येखायेजो नृपतिरभवत् तत्किं न जानामि ? अनन्तरं नरपतिः २३

शिमियिं बभाषे त्वं न घानिष्यसे । ततो भूपतिः शपथं कृत्वा तदवाचत् ।

अपरं शैलस्य मौर्गे मिफीवाशतो राजानं साक्षात् कर्तुम् आज- २४
गाम् । स नृपतेर्निर्गमनदिनमारभ्य कुशलैर्न प्रत्यागमनदिवसं यावत्

पादसेवनं प्रशङ्क्यं क्षौरश्च न चकार वस्त्राणि च धीतानि न चकार ।
राजानं साक्षात् कर्तुं यिरूशालमनिवासिलोकैश्चागतेषु राजा तं २५

जगाद हे मिफीवाशत त्वं कुतो मया समं न गतवान् ? स प्रत्यवदत् २६
ह मम प्रभो नरपते मम दासो मां वक्ष्यादिके भवतो दासोऽहं हस्ते-

ऽस्मि ततो हेतोरहं गर्हभं स्पृजयित्वा तमारुह्य नरपतेः समीपं यास्या-
मीति मम बाष्कासीत् । किन्तु स मम प्रभो नरपतेः साक्षात् माम् २७

अपावदत् किन्तु मम प्रभुं नरपतिरीश्वरीयदृतस्य सदृशोऽस्ति भवता
यत् क्षेमं बुध्यते तदेव क्रियताम् । मम प्रभो नरपतेः साक्षात् मम हस्तः २८

- पिबन्शी वधार्हं आसीत्, तथापि भवतो भोजनशक्ते भोज्यभिः
समम् उपवेष्टुं मर्ह्यं स्थानं भवान् दत्तवान्, अतो नृपतये पुनरावेदनं
१८ कर्तुं मम कोऽधिकारः ? ततो नृपतिस्तं वभाषे त्वं पुन मर्ह्यं निज-
वाक्यानि निवेदयसि कुतः ? त्वं सीवस्वोभौ तां भूमिं विभज्य गृह्णीत
१९ मित्यहमवोचं । अनन्तरं मिफीवोशतो राजानम् उक्तवान् तेन सर्वमेव
गृह्णीतां यत इदानीं मम प्रभु नरपतिः कुशलेन स्वगृहं प्रत्यादृष्ट्वा-
गतवान् ।
२० अपरं गिलियदीयो वर्षिक्षयो रोगिणीमाद् आगम्य यर्दनस्य पारं
२१ यावद् राजानम् अनुव्रजितुं तेन समं यर्दनस्य पारं जगाम । स वर्षि-
क्षयो ऽशीतिवत्सरवयस्कोऽतीव वृद्ध आसीत् राजा च यावत् मह-
नयिमेऽतिष्ठत् तावत् तेन वापृष्यत यस्मात् सोऽतीव धनवान् आसीत् ।
२२ अनन्तरं नरपतिर्वर्षिक्षयं व्याहरत् त्वं मया समं पारं गच्छ त्वामहं
२३ यिरूशालमे मम सन्निधौ समोक्ष्यामि । ततो वर्षिक्षयो नरपतिं याज-
हार, ममापरं कथायुरास्ते यदहं नरपतिना समं यिरूशालमं
२४ यास्यामि ? अद्याहमशीतिवत्सरवयस्कोऽभवं भद्राभद्रयो विंशेधं
बोद्धुं किं मया शक्यते ? यद्भुञ्जे यद्य पिबामि तव दासोऽहं किं तयो-
रास्त्रार्दं बोद्धुं शक्नोमि ? गायकगायिकाणां स्वरं किं श्रान्तुं शक्नोमि ?
२५ भवतो दासोऽहं कुतो मम प्रभो नरपते भीर इव भविष्यामि ? भवतो
दासो यर्दनस्य पारं गत्वा नरपतिना समं प्लोकं वर्त्म वास्यति, किन्तु
२६ नरपतिः कुतस्तस्यैतादृक् पुरस्कारिष्यति ? विनयेऽहं भवतो दासं
प्रत्यादृष्ट्वा गन्तुम् अनुजानातु । अहं निजनगरे मम पित्रोः स्मरण-
समीपे मुमूर्षु । किन्तु भवान् स्वदासं किमहमं प्रति दृष्टिं करोतु स
मम प्रभुना नरपतिना समं पारं गच्छतु भवता च यद् भद्रं बुध्यते तं
२७ प्रात तदेव क्रियतां । ततो नरपतिः प्रत्युवाच, किमहमः पारं गत्वा मया
समं यास्यति त्वया यद् भद्रं बुध्यते मया तदेव तं प्रति कारिष्यते मत्तः
२८ प्राप्तुं त्वं यद् अभिजघसि त्वत्कृते तदेव मया कारिष्यते । अनन्तरं
सर्वे मनुजा यर्दनसरितः पारं गताः । अपरं नृपतिः पारं प्राप्य वर्षि-
क्षयं चुम्बितवान् स च तस्मै आशिवं दत्त्वा निजस्थानं प्रत्यादृष्ट्वा जगाम ।
२९ अपरं नरपतिः पारं गत्वा मित्रमणम् इयाय, तेन समं किमहमोऽपि
वज्राज । अपरं यिद्धदावन्शीयाः सर्वे मनुजा इच्छायेवर्षशानाम् अर्द्ध-
मनुजाश्च नरपतिम् अनुव्रज्य नीतवन्तः ।

अनन्तरम् इक्ष्वायेज्वंशानां सर्वे लोका भूपतिमुपजिगमिषुवो भूत्वा ४१
 राजानं व्याहरन्, अस्माकं मातरो यिद्धदावंशीया मनुजा भवन्तमप-
 हृत्य भवन्तं भवतः परिजनान्श्च यदैनसरितः पारं कृतं अनेषुः? तदानीं
 दायूदः सर्वे लोकान्तेन समम् आसन् । ततो यिद्धदावंशीयलोका ४२
 इक्ष्वायेज्वंशीयलोकान् प्रत्यवदन् राजास्माकं निकटकुटुम्बः, यूयम् एतत्-
 कार्याय कुतः क्रुध्यथ? वयं किं राज्ञः किञ्चन द्रव्यमभुञ्जामहि? स
 वा किमस्मभ्यं किञ्चन दानमदत्त? अनन्तरम् इक्ष्वायेज्वंशा यिद्धदा- ४३
 वंशं व्याहरन् राजन्यस्माकं दशमांशाः सन्ति दायूदि युष्माकं योधिकार-
 तास्माद् अस्माकम् अधिकोऽप्यास्ते यूयम् अस्मान् तुच्छीकृत्यास्माकं
 भूपतिं परावर्तमानं प्रथमं कृतास्माकं मन्त्रणा नाशक्रीत! तत इक्ष्वा-
 येज्वंशानां वाक्यतो यिद्धदावंशस्य वाक्यम् अधिकनिष्ठुरं बभूव ।

२० विंगनिनमोऽध्यायः ।

१ इक्ष्वायेजः कल्ले श्रेयस्य कथनं २ दायूदः पुनर्गृहः गमनं ३ अस्माभायस्य केनापि
 र्धायात्मन जतत् ४ अवेत्तुनगरस्यावरोधनं ५ सोद्दारा आयावाय श्रेयस्य मन्त्रक-
 दानं ६ राज्ञः विशेषाणाम् अध्याख्यानं नामानि ।

तस्मिन् समये विन्यामीनवंशीयो विखेः पुत्रः श्रेवनामक एको दुष्टः १
 लोकान्तेन स्थान आसीत् स तुरीं वादयन् अवदत् दायूदि कश्चन-
 शोऽस्माकं नास्ति यिश्यस्य पुत्रे वा नास्माकमधिकारोऽस्ति, हे इक्ष्वा-
 येज्वंशा यूयं सर्वे स्वं स्वं वासस्थानं गच्छत । तत इक्ष्वायेलीयाः सर्वे २
 लोका दायूदोऽनुगमनात् पराहत्य विखेः पुत्रस्य श्रेवस्यानुगामिनो
 बभूवुः किन्तु यिद्धदावंशीया लोका यदैनमारभ्य यिरुशालमं यावत्
 रूपां राजन्यसत्तास्तस्युः ।

अनन्तरं दायूद् यिरुशालमे निजगृहम् आजगाम ततः परं राजा ३
 शीया या दशोपपत्नी गृहहस्तार्थं विज्ञाय गतवान् ता गर्भागारे सज्जा-
 पोषयत् तासां समीपं पुनर्न जगाम ततस्ता मरणदिवसं यावद् सज्जा
 विधवा इव तस्युः ।

अनन्तरं नरपतिरमासाबम् अवदत् त्वं दिग्जयमध्ये यिद्धदावंशी- ४
 यान् सकललोकान् मम सन्निधौ संगृह्णाव त्वमपि स्थानेऽत्र समुपतिष्ठ ।
 ततो ऽमासाये यिद्धदीयान् सकललोकान् संगृहीतुं गते निरूपितसम- ५
 यात् तन्वाधिकां विजम्बो बभूव । ततो दायूद् अवरोधयं व्याहरत्, ६

- इदानीं विखेः पुत्रः श्रेवाऽवशालमतोऽस्माकम् अधिकक्षतिं करिष्यति,
 तमेव निजप्रभो दासान् गृहीत्वा तस्य पश्चाद् धावन्तो चेत् स
 ७ प्राचीरवेष्टितानि नगराण्याश्रित्यास्माकं करेभ्यो रक्षां प्रापयति । ततो
 योयावस्य लोकाः किरिथीयलोकाः पिलिथीयलोकाः सर्वे बलवन्तो
 मनुजाश्च तस्य पश्चाद् वह्निर्भूय विखेः पुत्रस्य श्रेवस्य पश्चाद् धावितुं
 ८ यिरूशालमात् प्रतस्थिरं । अनन्तरं तेषु गिवियोनस्थस्य महाप्रन्तरस्य
 समीपमुपस्थितेषु अमासायस्तान् साक्षात् कर्तुम् व्याजगाम, तदानीं
 योयावस्य वसनं तस्य परिधानमासीत् तच्च येन कटिबन्धेन बद्धम्
 आसीत् तन्मध्ये कटिदेशे कोषेण कृष्णः खड्ग एक आसीत्, किन्तु
 ९ गमनात् स निष्पपात । ततो योयावोऽमासायम् अवदत् हे मम भ्रात-
 रन्तव किं मङ्गलम् आप्ते ? अनन्तरं योयावस्तं चम्वितुं दक्षिणकरेण
 १० तस्य भ्रमशृङ्गि दधार । किन्तु योयावस्य करस्थितात् चन्द्रहासाद् अमा-
 सायस्य सावधानताभावात् स तेन तस्य कुक्षिं विदीर्णवान् तेन तस्य
 नाडीगणे वह्निर्भूय पतिते पुनराघातं विनैव स ममार । अनन्तरं
 योयावस्तस्य भ्रातावीशयश्च विखेः पुत्रस्य श्रेवस्य पश्चाद् दधावनुः ।
 ११ अनन्तरं योयावस्य दासानाम् एकः कृष्णस्य समीपे तिष्ठन् व्याजहार
 यो जने योयावे प्रीयते दायुदः पक्षश्च भवति स योयावस्य पश्चात्
 १२ दातु । तथापि राजवर्त्ममध्ये शोणिते क्षुधितस्यामासायस्य समीपे
 सर्वे लोकान्तिष्ठन्तीति वीक्ष्य स जनेऽमासायं मार्गात् क्षेपं नीत्वा
 तस्य गात्रं वसनेनाच्छादयामास यतो यावन्तो मनुजान्तस्य समीपेन
 १३ यान्ति ते सर्वे तत्र स्थाने तिष्ठन्तीति स ददर्श । तदानीम् अमासायं
 राजमार्गाद् वह्निष्कृतं लोका विखेः पुत्रस्य श्रेवस्य पश्चाद् धावनाय
 योयावम् अनुजगम् ।
 १४ अनन्तरं श्रेव इच्छायेलः सकलवंशानां वरीयलोकानाश्च मध्येनावे-
 लवैतमाखां यावत् जगाम ततो मनुजा मिलित्वा तम् अनुजगम् ।
 १५ अनन्तरं लोका आवेलवैतमाखायां तं वेष्टयित्वा नगरस्य समीपं सेतुं
 निर्म्ममिरे । इत्थं नगरे वेष्टिते योयावस्य सङ्किना लोकाः प्राचीरं
 भूमिसात् कर्तुं तद् भङ्गुमारेभिरे ।
 १६ अनन्तरं नगरस्य मध्याद् एका बुद्धिमती योषिद् उच्चैःखरेण व्याज-
 हार प्रमुत प्रमुत विमयेऽहं योयावं सम्भाषिष्ये तत्कारणात् तमेतत्
 १७ स्थानमगन्तुं वदत । अनन्तरं योयावे तस्याः समीपं गते सा योषिद्

अप्राप्तीत् त्वं किं योयावः ? स प्रत्यवदत्, अहमेव । ततः सा योषित्
जगाद् भक्तान् स्वदास्या वाक्यानि निश्रामयत् । स प्रत्यवदत्, शृण्वेति ।
अनन्तरं सा योषिद् व्याजहार, प्राक् सम्भाषणं कियताम् अर्घत १०
आवेननिवासिनः परिपृच्छन्तां ततस्तव कार्यं सेत्स्यति । इत्यायेको १०
मध्येऽहम् अविरोधिनी विश्वास्या च नगरी किन्तु त्वम् इत्यायेको माह -
स्वरूपां नगरीं नाशयितुं चेष्टसे परमेश्वरस्याधिकारं कुतो यसिद्यसि ?
ततो योयावः प्रतिजगाद् यसनं नाशनं वा मत्तो दूरे तिष्ठतु दूरे तिष्ठतु १०
तद्वहि किन्तु विप्रैः पुत्रः शैवनामको य इक्ष्वाक्यपर्व्वतीयो जनो ११
दायूदो नरपतेः प्रतिकूलं हस्तिं प्रासारयत् कैवलं स एव युष्माभिः
प्रदीयतां ततोऽहं नगरात् प्रस्थास्ये । तदानीं सा योषिद् योयावं
व्याहरत्, यद्य प्राचीरात् तस्य शिरस्तव समीपं निक्षेप्यते । अनन्तरं १२
सा योषित् निजबुद्ध्या सकललोकानां समीपं जगाम, ततो मनुजा
विप्रैः पुत्रस्य शैवस्यात्तमाङ्गं कृत्वा योयावस्य समक्षं न्यक्षिपन् ततस्तं न
तूर्था वादितायां तस्य सकललोका नगरं त्वत्का त्वं स्वं वासस्थानं
प्रतिस्थिरे, योयावश्च यिरूशालमं नरपतेः समीपं प्रतिजगाम ।

तस्मिन् समये योयाव इत्यायेकः सकलवंशानां प्रधानसेनापति- १३
रासीत्, यिहोयादस्य पुत्रो विनायश्च किरिथीयानां पिलेथीयानाश्च
धिपतिरासीत् । अदारामश्च कराध्यक्ष आसीत्, अहीलूदस्य पुत्रो १४
यिहोशाफटश्च पुराहृत्तरश्चक आसीत्, सिरायश्च लेखक आसीत्,
सादोकोऽवीयाधरश्च याजकावास्तां । यार्थीरीय ईरा अपि दायूदः १५
सभासद् आसीत् ।

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

१। शिवशैलीनगल्लोकाणां वधकरणाद् वत्सरत्रयं दुर्मित्तमवनं शैलस्य पत्न्यौत्साक्षां वधः
१० अतल्लोकाणां प्रोक्तं रिस्थाया अन्वयः शैलवानाथनयोरस्यां प्रवेशनं स्थापनं १५
पिलेथीयैः समं वारचवरणस्य कथनं ।

अनन्तरं दायूदोऽधिकारसमये क्रमेण वत्सरत्रयं दुर्मित्तं जाते दायूद १
तदधि परमेश्वरं पप्रच्छ ततः परमेश्वरस्तं प्रतिजगाद्, शैलस्तस्य
शोणितपातको वंशश्च मूलमेतस्य यतः स गिवियोनीयलोकान् अव-
धीत् । ततो राजा गिवियोनीयान् आहूय सम्भाषे । ते गिवि- १
योनीयलोका इत्यावेन्वंशसम्भवा नहि त इमोरीयाकाम् अवशि-

- ४३। दानां मधीया इत्यायेनवंप्रीयाप्तान् जीवयितुं श्रपयं चक्रिरे किन्तु
 शौल इत्यायेन्यिद्धदावंशयो निर्मितं निजोद्योगेन तान् हन्तुम् अर्च्ये-
 ४४। यतः । अतो दायूद् गिवियोनोयान् अवदत्, युष्माकं कृते मया किं
 कर्त्तव्यं? यद्यं यत् परमेश्वरस्याधिकारम् आश्रितं भवेत् तत्कृते मया
 ४५। किं प्रायश्चित्तं कर्त्तव्यं? गिवियोनोयमनुजाः प्रत्यवदन् वयं शौलस्य
 तस्य वंशस्य वा समीपात् किञ्च रजतं काञ्चनं वा न ग्रहीष्याम इत्या-
 येनवंप्रानां मध्ये वा कमपि न हनिष्यामः । अनन्तरं स जगाद
 ४६। युष्माभिः किम् उच्यते? मया युष्माकं कृते तदेव कारिष्यते । ततस्तौ
 राजानं याजकः, यो मनुष्योऽस्माकं क्षयमकरोत् यद्वयम् इत्यायेनः
 कुत्रापि प्रदेशे न तिष्ठाम एतदर्थम् अस्मान् विनाशयितुं कुमन्त्वजाम्-
 ४७। करोत् । तस्य वंशस्य सप्त पुमांसोऽस्मासु समर्प्यन्तां वयं परमेश्वरेणा-
 भिरुचितस्य शौलस्य गिवियायां परमेश्वरम् उद्दिश्य तान् उद्बन्धनेन
 ४८। हनिष्यामः । ततो राजा कथयामास दास्यामि किन्तु शौलस्य पुत्रेभ्य
 योनाथनेन समं दायूदः परमेश्वरीयश्रपय आसीत् तत्कारणात् नृपतिः
 ४९। शौलस्य पौत्रं योनाथनस्य पत्नं मिफीवोशतं ररक्ष । किन्त्वयाया दुहितु
 र्मियाया गर्भे शौलाद् यावर्माणिमिफीवोशतनामगौ दौ पुत्राव-
 जायेतां तौ मिहेनातीयवर्धिस्रथम् पुत्रस्याम्रीयेनस्यौरसजाता ये पञ्च-
 ५०। पुत्राः शौलस्य कन्यया मीखनयापुत्र्यन्त तानपि राजा गृहीत्वा गिवि-
 योनीयानां करेषु समर्पयामास ततस्तौ परमेश्वरस्य सम्मुखे शिजोचये तान्
 उद्बन्धुः ते सप्त जना युगपत् पपतुः । ते प्रथमशस्यहेदनसमये यवच्छे-
 दनारम्भकाले उद्बन्धन्त ।
 ५१। अनन्तरम् अयाया दुहिता रिस्या शाखवसनं गृहीत्वा शिजोचयो-
 परि विस्तार्य आ शस्यच्छेदनारम्भकालात् तेषामुपर्यक्षाणीयजलवर्षणं
 यावत् तत्र तिष्ठती दिवा श्रुत्यस्य पक्षिगणात् निशायां बन्धपशुगणाच्च
 ५२। तान् ररक्ष । अपरम् अयाया दुहिता रिस्या शौलस्योपपत्नी कर्मदे
 करोतीति वाग् दायूदे नृपतये कथिताभूत् ।
 ५३। अपरं पिलेखीयैर् गिन्वोयगिरौ शौलस्य हननकाले वैतज्ञानस्य
 सन्निवेशे तैरुद्बध्य स्थापितौ शौलस्य तत्पुत्रस्य योनाथनस्य च श्रवौ ये
 यौवेशगिलिवदीयमनुजैस्तस्मात् स्थानाद् अपहृता दायूद् गत्वा तेभ्य-
 ५४। स्तयोरस्मीनि जयाह । स तस्मात् स्थानात् शौलस्य तत्पुत्रस्य योना-
 थनस्य आसीन्धानिनाथः अपरं जोर्ककेवाम् उद्बन्धनकालम् आश्रित्य

सङ्गृहीतेषु शैलस्य तत्पुत्रस्य योनाथनस्य चास्थीनि विन्यामीनदेशस्य- १४
सेलायां तस्य तातस्य कीशस्य अमशानुमथ्ये स्थापयामास्रकिरे । नृपतेः
सकलादेशैः साधयाश्चक्रे ततः परम् ईश्वरो लोकानां प्रार्थनां गृह्यत्वा
देशं प्रत्यानुकूल्यं चकार ।

अनन्तरं पिलेछीयैः समं पुनर्वारम् इच्छायेत्वंशस्य समरे समुपस्थिते १५
दायूद् तदीयदासाश्च तत् स्थानं जग्मुस्ततः पिलेछीयलोकैः समं तेषां
युद्धकाले दायूद् ज्ञान्तो बभूव । ततः शतत्रयश्रेकलपरिमितपित्तल- १६
मयशक्तिधारी यिश्विनोवनामा वृहत्कायवंशीय एको मनुजो नूतन-
खड्गेन सुसज्जितो भूत्वा दायूदं हन्तुं मतिं चकार । किन्तु सिख्यायाः १७
पुत्रोऽवीश्यस्तम् उपकुर्वन् आघातेन तं पिलेछीयं जघान । तदानीं
दायूदो मनुजास्तस्य साक्षात् प्रपथं कृत्वा कथयामासुः, त्वमस्माभिः समं
रणाय पुनर्न यास्यसि नो चेद् ईश्वर्येणः प्रदीपो निर्वास्यति । अनन्तरं १८
गोवे पिलेछीयैः समं पुनः संयाम उपस्थिते ह्मशतीयः सिब्विखया
वृहत्कायवंशीयं सफम् अवधीत् । पुनर्वारं पिलेछीयैः समं गोवे रण १९
आरब्धे तत्र यार्थारिगोमस्य पुत्रो वितलेहमीय इलहाननो तन्तुदण्डनि-
भमहाशक्तिधारिणं गातीयजालूतस्य भ्रातरम् अवधीत् । अनन्तरं गाते २०
पुनर्धुङ्गे जाते प्रातेहस्तं प्रतिपदश्च घट् घट् अकुल्यः साकल्येन चतुर्विं-
शत्यकुल्यो यस्यासन् एवम्भूत एको वृहत्कायो नरस्तवासीत् सोऽपि तद्वृ-
हत्कायवंशीय एको जनः । स इच्छायेत्तीयलोकान् स्पृष्टयामास, ततः २१
दायूदो भ्रातुः शिमियस्य पुत्रो योनाथनस्तमवधीत् । गातीयवृहत्काय- २२
वंशीया एते चत्वारो जना दायूदा तस्य दासैश्च जन्निरे ।

२२ दार्विगोऽध्यायः ।

रक्षासं नाभादिधानुपसर्गश्च परमेश्वरं प्रति दायूदा कृतं प्रार्थनामोत्तं ।

यदा परमेश्वरः खदासं दायूदं सर्वरूपिणां शैलस्य च हस्तैश्च उद्धृत- १
वान् तदा दायूद् परमेश्वराय यद्गीतम् अकरोत् तद्गीतमिदं ।

त्वं मे गिरिश्च दुर्गश्च रत्नकश्च परमेश्वर । २

ईश्वरश्चाचक्रो मे त्वं त्वश्च विश्वसितो मया । ३

फलकं बलवांस्त्राता दुर्गमश्च मयाश्रितः ।

त्वम् उद्धारयिता मे सन् रक्षसि माम् उपदधातः ।

- ४ कवनीयेश्वरं प्रार्थ्य प्राप्ता रक्षा दिवो मया ।
 ५ वेष्टितो मृत्युरङ्गभृन्नासितः प्रजयोर्भिभिः ।
 ६ बद्धो नारकपाशेन मृत्युजाणेन संवृतः ।
 ७ अहमिच्छं व्यथितैवाहृतवान् परमेश्वरं ।
 ईश्वरो यो मदीयस्तम् अहमाहृतवान् तदा ।
 मदीयार्तस्त्रोऽभ्रावि तेनैव निजमन्दिरे ।
 तत्कार्त्तगोचरीभूतं तदाङ्गानं मया कृतं ।
 ८ धरणी तद्गुणोपेन कम्पित्वा चकितमभवत् ।
 मूलानि चान्तरीक्षस्य कम्पित्वापगतानि च ।
 ९ तदीयनासिकारन्धाद् धूम उद्गतवांस्तदा ।
 जगत्स सकलं वक्रिस्तदीयमुखनिर्गतः ।
 अङ्गारा ज्वलितास्तद्वत् निक्षिप्तास्तेन सर्वतः ।
 १० आनामितेन चागच्छत् स स्वयं सुरवर्त्मना ।
 विस्तार्य पदयोर्निम्ने वस्त्रं तिमिरनिर्मितं ।
 ११ ततः किरूवमावृष्टा तूर्णमप्युयते स्म सः ।
 नभस्तपक्षयो युग्मश्चाश्रित्य दर्शनं ददौ ।
 १२ तमोमयीं चतुर्दिक्षु खां तिरस्करणीं दधे ।
 वारिवाहसमूहेषु प्रयोदमालयापि हि ।
 १३ प्रजज्वलस्तदाङ्गारास्तस्यायवर्त्तितेजसा ।
 १४ प्रजगर्ज स आकाशे तदानीं परमेश्वरः ।
 सर्वेषामुपरिष्ठो यो घोरशब्दं चकार सः ।
 १५ निक्षिप्तै र्यकिरद् वागीक्षडिङ्गिश्वाभ्यङ्गन् रिपून् ।
 १६ हृद्गारेण परेष्टस्य निश्वासपवनेन च ।
 रत्नाकरस्य पात्राणि गतानि दृष्ट्वा तदा ।
 धरण्या अपि मूलानि प्रादुर्भूतानि सर्वतः ।
 १७ उद्गता प्रसार्य हस्तौ द्वौ सोऽरक्षत् स्वयमेव मां ।
 बद्धकीकालमध्याह्नम् उद्धरन् निर्गृहीतवान् ।
 १८ बलवद्भैरितो मां स परिरक्षितवान् स्वयं ।
 यतस्ते वैरिणः सर्वे मत्तोपि बलवत्तमाः ।
 १९ यदा ते मां समावाप्यन् आघातज्वलके दिने ।
 तदानीं परमेशोऽभून्ममावगमयद्विष्ठा ।

आनीतवान् सुविस्तीर्णं स्थानमेकं सख मां ।	१०
तुष्टत्वाभ्ययि तस्यैव मां सुसुद्धतवांस्तदा ।	
मम धर्मानुसाराभ्यां सत्कृत्वा न परमेश्वरः ।	११
मेधत्वात् करोमि मङ्गं दत्तवान् उचितं फलं ।	
यतोऽहं परमेशस्य पदव्याः पथिकोऽभवम् ।	१२
प्रतिकूलं निजेशस्य पापञ्च न हतं मया ।	
आसन् तदीयराजाज्ञा मदीयेन्द्रियगोचरे ।	१३
न वा हि विधयस्तस्य मया त्यक्ताः कदाचन ।	
अहं साधुसभावसाभवं तदृष्टिगोचरे ।	१४
अहमात्मनोऽपार्थस्य आत्मानं परिगुप्तवान् ।	
गोचरे तस्य पुण्यं मे पूतत्वञ्च यथाभवत् ।	१५
तथैव सुफलं मङ्गं दत्तवान् परमेश्वरः ।	
अनुराहिमनुर्येषु करोमि त्वमनुराहं ।	१६
सदाचारिमनुर्येषु सदाचारं करोमि च ।	
पूताचारिमनुर्येषु पूताचारं करोमि च ।	१७
विरुद्धाचारिलोकेषु त्वं विरुद्धं करोमि च ।	
दीनान् रक्षामि चाहंयून् पातनार्थं निरीक्षसे ।	१८
भवानेव प्रदीपं मे मत्प्रभो परमेश्वर ।	१९
मदीयमन्यकारं त्वं ज्योतीरूपं करोमि च ।	
त्वत्ताहायेन शक्नोमि सैन्यमध्येन धावितुं ।	२०
ममेश्वरस्य साहाय्यात् प्राचीरक्षोन्नतं भवे ।	
स ईशो निर्मलाचारो वाक्ये तस्य परीक्षितं ।	२१
तदाश्रितमनुध्यातां स स्वयं फलकं भवेत् ।	
ईश्वरो विद्यते को हि तस्मादन्यः परेश्वरात् ।	२२
अस्माकमेश्वरादन्यः कोऽप्यनो परिचिद्यते ।	
एवमभूतो य ईशः सोऽभवद् दुर्गं दृढं मन ।	२३
पदवीं मामकीनाञ्च निर्व्विघ्नमकरोत् स तु ।	
पादो मदीयो तेनैव स्वगपादसमो हतो ।	२४
तथा संस्थापयामास प्रोद्यक्षाने स एव मां ।	
स मदीयो करो सख्यं युद्धं कर्तुमशक्तयत् ।	२५
तेनैव मम बाहुभ्यां भयं तापमयं धनुः ।	

- परिचःशस्त्ररूपं त्वं फलकं मे प्रदत्तवान् ।
 तव नमस्तथाह्वय प्रोन्नतः परिजातवान् ।
 मत्पादन्यसगार्थाय शस्त्रं स्थानं कृतं त्वया ।
 ततो हेतो न कुत्रापि स्थलनं जायते मम ।
 परिधावन् द्विषां पय्यादहं तांस्तु व्यनाशयं ।
 असंहार्य समूलस्य न पराकृतवान्मदा ।
 स्थाहतास्ते मया लोका न्यपतन् पादयोरधः ।
 पतित्वा पुनरुत्थातुं न शक्तास्ते कदाचन ।
 रोधनार्थं त्वया बद्धा विक्रमेण कटि मम ।
 इत्थं रिपुगणः सर्वस्त्वया मम वर्शोऽकृतः ।
 शत्रवो मे त्वया सर्वं कृता मत्तः पराङ्मुखाः ।
 ये ये मां समृतीयन्ते ते जनाः संहता मया ।
 परितस्तं व्यलोकन्त न कोऽपि तानुपाकरोत् ।
 लोकितन्तः परेशोऽपि न प्रादात् किञ्चनोत्तरं ।
 अचृणयं तदाहं तान् भूम्याच्छादकधूलिवत् ।
 रथास्यकर्द्धमं यदत् मृदित्वा तान् अवाकिरं ।
 स्वजातीयरिपुभ्यो मां त्वमेवोद्धृतवानसि ।
 अन्यजातीयलोकानाम् अकरो मां शिरोमणिं ।
 लोकाश्च मदविज्ञाता जाता मे परिचारकाः ।
 परवंशा विदेशीया मानवा मां क्षुवन्ति च ।
 पालयन्ति मदीयाणां श्रुत्वा वचनं मम ।
 मया परिधिता नो ये क्षीणतां प्राप्नुवन्ति ते ।
 वेपमानाः स्वकीयेभ्यो दुर्गेभ्यो निःसरन्ति च ।
 धन्यः पर्वतरूपो मे सोऽमरः परमेश्वरः ।
 मत्तारकाचलो भूषात् स ईशः सर्वदोन्नतः ।
 ईश त्वं मम शत्रुभ्यः प्रादाः समुचितं फलं ।
 मन्निमित्तं त्वया नाना मनुजा मदशीकृताः ।
 मम वैरिसमूहात्त्वं मां समुद्धृतवानसि ।
 अकार्षीं ब्रह्मतिं त्वं मे महिषच्छगणादपि ।
 दुर्हसेभ्यो मनुष्येभ्यश्चमेव माममोचयः ।
 अतोऽहं सम्मुखे तिष्ठन् भिन्नदेशनिवासिनां ।

कुर्वन्वा परिगस्यामि तव नास्मि परेश्वर ।
 चायं महत्त्वेन कृतस्य राष्ट्रः कृत्वाभिषिक्तेऽपि च दायूदाख्ये । ५१
 तदीयसन्तानगणे त्वयैव कारिष्यतेऽनुग्रह एव नित्यं ॥

२३ त्रयोविंशोऽध्यायः ।

१ दायूदः शेषकथा न तस्य प्रधानलोकानां नामानि विवृतिश्च ।

दायूदः शेषकथा ।

१

यिश्शयस्य सुतो दायूद् इतिनाम्ना तु यो नरः ।
 उन्नतिं वोभ ईशाब् याकूबस्याभिषेचनं ।
 मधुरस्वरगाता स इच्छायेनः प्रभाषते ।
 मामकीनेन वल्लेख्य वत्स्यात्मा परमेशितुः । २
 वचनानि तदीयानि जिज्ञासे मम सन्ति हि ।
 इच्छायेजो य ईशोऽस्ति प्रोक्तवान् माम् इदं स हि । ३
 इच्छायेजोऽप्यजेनैव वाक्यमेतदकथ्यत ॥
 भवितः गरुलोकस्य राजैकोऽमीव धार्मिकः ।
 ईशात् स साध्वसं कुर्वन् राजत्वं प्रकरिष्यति ।
 उदेष्यति तथा यद्वत् प्रभाततेजसा रविः । ४
 अहर्मुखीय आकाशे मेघहीने सुनिर्मले ।
 भूमावलङ्गतायाश्च गभीरैर्दृष्टिजैस्तृणैः ॥
 मदीयवंश ईशस्य समस्तं किं स्थिरो नहि । ५
 सुनिश्चितश्च सर्वत्र विन्धास्यो नित्यं यत्नकः ।
 अकारि नियमस्तेन सहितेन मया पुरा ।
 मामकं यदिदं चायं सर्व्ववाक्शाप्रसाधकं ।
 विधास्यते किमेतद्भि तेनैव सफलं नहि ॥
 सुर्जना दहयिष्यन्ते सर्व्वे हि कण्टकानि य । ६
 यतो हेतोः कुरांस्तेषां कोपि धर्तुं न पारयेत् ।
 अतो यो मनुजलोकां स्पृशमेव करिष्यति । ७
 स ते जाहेन शस्त्रेण दह्येन वास्यते तदा ।
 किन्तु वासस्यजे कोकाशे घस्यन्ते हि वज्रिणा ॥

- ८ दायूदो बलवतां लोकानां नामानि । वीराणां मध्ये तल्लेखनीयेषु येष्वेवमेवतो मुख्य आसीत् सोऽष्टानां प्रतापानां लोकानां विरजं श्रूयं
 ९ दृत्वा तान् युगपद् अवधीत् । अपरम् अहोहीयस्य दोदयस्य पुत्र इलियासरो द्वितीय आसीत् । यदा इस्त्रायेलीयलोक आनागता आसन् तस्मिन् काले मिलितान् पिलेछीयान् अस्पृक्षन्त ये दायूदः सङ्गि-
 १० नस्त्रयो वीरास्तेषां मध्येऽयमेको जन आसीत् । स उत्थाय यावत् तस्य हस्तः आन्तो नाभवत् तावद् हस्ते संहतेन खड्गेन पिलेछीयान् मारयामास । तस्मिन् दिने परमेश्वरो महाजयं कारयामास, तदा
 ११ लोका लोठनार्थमेव तस्य पश्चाद्गामिनो बभूवुः । अपरं चरारीयस्या-
 गेस्तनयः शम्भस्तृतीय आसीत् ; एकस्य मस्तरक्षीत्रस्य समीपे पिलेछीयेषु
 १२ सङ्गीभूतेषु यदा लोकाः पिलेछीयेभ्यः पञ्चयन्त, तदानीं शम्भस्तृतीय-
 मध्ये तिष्ठन् तद् रक्षितवान् पिलेछीयांश्च निहतवान् ततः परमेश्वरो
 १३ महाजयं कारयामास । त्रिंशत्प्रधानलोकानां मध्ये त्रयो जना एते
 १४ अस्यच्छेदनसमयेऽदृक्कमगृहायां दायूदः समीपम् आगच्छन्, तदा पिले-
 छीयानां निवहे दिफायीमतलभूमौ शिविरं स्थापयाञ्चकार वैतजे-
 १५ हेमैऽपि पिलेछीयानां सैन्यबृन्दम् एकमासीत् । अपरं दायूद् दुराक-
 मणस्थाने बसन् पिपासितः सन् जगाद हा हा वैतजेहमस्य गोपु-
 १६ रसमीपस्य प्रहेः पानीयमानीय मद्यां पातुं को दास्यति? ततस्ते
 त्रयो नराः पिलेछीयानां शिविरमध्येन गत्वा वैतजेहमस्य गोपुरनिकट-
 स्थस्य प्रहेः पानीयमुत्तोष्य गृहीत्वा दायूदः समीपम् आगच्छन्, किन्तु
 १७ दायूद् तत् पातुं नैच्छद् ईश्वरमुद्दिश्य ततोयं निक्षिप्तवान्, वाक्यमिदं
 बभाषे च, हे परमेश्वर एतादृशं कर्म नाहं करिष्ये, तोयमेतत्
 प्राक्पणोऽन गतवतां मानवानां शोचितमेव । अतः स तत् पातुं नैच्छत् ।
 १८ ते तु त्रयो बलिनो जनास्तत्कर्म चक्रुः । अपरं सिरयायाः पुत्रस्य
 योयावस्य सहोदरोऽवीप्रयोऽन्येषां त्रयाणां जनानां मध्ये मुख्य
 आसीत् । स शतत्रयाणां लोकानां विरजं श्रूयं दृत्वा तान् विनाश
 १९ त्रयाणां मध्ये कञ्चनमा बभूव । स किं तेषां त्रयाणां मध्ये मान्यो
 नहि? तस्मात् स तेषां सेनापति बभूव, तथापि स प्रथमत्रयाणां
 २० तुल्यो नहि । अपरं अहोहीयस्यैकस्य बलिनः प्रोन्नो यिहेयादस्य पुत्रो
 विनायोऽनेककार्यकर्तासीत् ; स सिंहतुल्यो वै मोयावीयलोका-
 जघान, तदन्तः स हिमानीसमये गत्वा गर्तमध्ये सिंहमेकं मारया-

मास्तु ७ अपरं उत्तमवर्णवत्तं मिखीयमेकम् अवधोत्, तस्य मिखीयस्य ११
 हस्ते शूलमेकमासीत् किन्त्वस्य हस्ते दगडु एक आसीत्, ततः स गत्वा
 मिखीयस्य हस्तात् शूलम् आच्छिद्य तस्यैव शूलेन तं जघान । यिहोया- १२
 दस्य पुत्रो विनाय एतानि कर्माणि चकार, ततः स (द्वितीयानां)
 त्रयाणां पराक्रमिणां मध्ये लब्धनामा बभूव । स तेभ्यस्त्रिंशज्जनेभ्यो १३
 विख्यात आसीत् किन्तु प्रथमत्रयाणां समतां न प्राप, अपरं स दायूदा
 स्वरक्षकसैन्यस्य सेनापतिं नियुक्तो बभूव । अपरं त्रिंशतो मध्ये योया- १४
 वस्य सच्चोऽसाहजो मुख्य आसीत्, अपरं दोदयस्य पुत्रो वैतले-
 हमीय इल्हाननः, हरोदीयः शम्मः, हरोदीय इलीकाः, पल्टीयो १५
 हेलसः, इक्कोशस्य पुत्रस्तिकोयी ईराः, अनाथोतीयो ऽवीधेयरः, हृषा- १६
 तीयो मिच्चयः, अहोहीयः शल्मोनः, निटोफातीयो महूरयः, १७
 बानाहस्य पुत्रो निटोफातीयो हेलदः, विन्यामीनवंशीयदेशस्यगिविया- १८
 निवासिरीवयस्य पुत्र इत्तयः, पिरियाथोनीयो यिनायः, माशीयस- १९
 रितो निकटवासी हिदयः, अब्वीतीयोऽवीयल्वोनः, बहुरूमीयोऽस्मा- २०
 वसः, शालवीय इलियहवाः, याशेनस्य पुत्रो योनाथनः, हरारीयः २१
 शम्मः, साखरस्य पुत्रो हरारीयो ऽहोयमः, अपरं माखातीयस्य पैत्तो २२
 ऽहसवयस्य पुत्र इलीफेनटः, अहोथोफनस्य पुत्रो गिलोनीय इलीयामः,
 कर्मिलीयो हिद्ययः, अब्वीयः पारयः, नाथनस्य पुत्रः सोवानिवासी २३
 यिगालः, गादीयो बानिः, अम्मोनीयः सेलकः, सिरूयायाः पुत्रस्य योया- २४
 वस्यास्तवाहको वेरोतीयो नहरयः, यिन्नोय ईराः, यिन्नीयो गारेवः, २५
 द्वितीय ऊरियश्मे साकल्येन सप्तत्रिंशज्जना आसन् । २६

२४ चतुर्विंशोऽध्यायः ।

१ लोकान् मज्जितुं दायूद आज्ञा ५ लोकानां गणनं १० निभक्तं विपदाम् एकं
 वरोतुं परमेश्वरस्य निदेशात् दायूदो महामार्यां वरुणं १५ महामारोतो यिहशा-
 लमस्य २५ १८ शरीकाहस्य शस्यमर्दनस्थानं क्रीत्वा दायूदा तत्र स्थानं वेदि-
 निर्माणम् ।

अनन्तरम् इस्त्रायेजो वंशं प्रति परमेश्वरस्य क्रोधाग्निः पुनर्বারं प्रज- १
 ज्वाल तस्माद् इस्त्रायेज्वंशस्य यिहदावंशस्य च गणनां कुर्वतेत्याधा-
 पयितुं तेषां विद्वद् दायूदः प्रवृत्तिं र्जये । अनन्तरं राजा सलसीयस्यस्य २
 सैन्यस्य पतिं योयावम् आह्वायवामास, यूयं दानमारब्धं वेर्ज्ज्वां यावद्

- इसायेलः सर्व्ववंशानां देशान् भ्रमन्तो लोकान् गणयत, अहं जेरुसालां
 १ सङ्ग्राहं विविदिषामि । ततो योयावो भूपतिं जगाद, इदानीं यावन्तो
 लोका आसते तव प्रभुः परमेश्वरश्चान् शतगुणं वर्द्धयतु मम प्रभु नर-
 पतिश्च खनेत्राभ्यां तत् पश्यतु, किन्तु कर्मैतत् मम प्रभवे नरपतये
 ४ कुतो रोचेत ? तथापि योयावस्य सेनापतीनाञ्च वचनात् नृपते वचनं
 प्रयत्नं बभूव, ततो योयावः सेनापतिगणश्चेसायेलीयलोकान् गणयितुं
 राज्ञः समक्षात् जग्मुः ।
 ५ अनन्तरं ते यर्दनसहितः पारं गत्वारोयेर उपत्यकाया मध्यस्थितस्य
 नगरस्य दक्षिणे शिविरं स्थापयाञ्चक्रुः परं यासेरीयप्रदेशं गादञ्च
 ६ गणयामासुः । अनन्तरं ते गिलियददेशं तृतीमहदक्षिप्रदेशञ्च जग्मुः ।
 ७ ततः परं दानायानेन गच्छन्तः परिक्रम्य सीदोनम् उपतस्थुः । अन-
 ८ न्तरं सूरस्य दृढदुर्गेण हिब्वीयकिनानीयानां नगरैश्च गत्वा यिहूदाया
 ८ दक्षिणदिक्स्थवर्षेवां यावत् जग्मुः । अनेन प्रकारेण ते देशस्य
 सर्व्वत्र भ्रमन्तो विंशतिदिवसाधिकं नवमासं यिहूदालोकं प्रत्याजग्मुः ।
 ९ अनन्तरं योयाव इसायेल्वंशस्य बलवताम् अस्त्रधारिणां मनुजानां
 संख्यायां लक्षाणि यिहूदावंशीयानाञ्च संख्या पञ्चलक्षाणीति राजानं
 स्थापयामास ।
 १० इत्यं लोकेषु गणितेषु दायूद् निजहृदये महाघातं प्राप, ततो दायूद्
 परमेश्वराय कथयामास, कार्य्यानेन मया महापापमकारि, हे परमे-
 ११ श्वर विनयेऽहं निजदासस्य पापं क्षमस्व, मयातीव मृदुस्य कर्माकारि ।
 १२ अनन्तरं दायूदि प्रवृष उल्लिखिते दायूदः प्रदर्शनं भविष्यदादिनं गादं
 १३ प्रति परमेश्वरस्येदं वाक्यम् आगच्छत, त्वं गत्वा दायूदं वद, परमेश्वर
 इमां वाचं वदति, तव सम्मुखे मया चया दण्डा निधीयन्ते तेषामेका
 १४ त्रियतां, मया स एव त्वां प्रति कारिष्यते । ततो गादो दायूदः समीपं
 गत्वा तं स्थापयन् जगाद तव देशे सप्त वत्सरान् व्याप्य किं दुर्भिक्षो
 भविष्यति ? अथवा त्रीन् मासान् यावत् तव यथाद् धावतां रिपूणाम्
 १५ अग्नेऽग्ने पलायनं करिष्यसि ? यदा त्रीणि दिनानि यावद् देशे महा-
 मारा भविष्यति ? तद् इदानीम् आलाप्य निश्चिन् यतो मत्प्रेरयिष्ये
 १६ मयात्तरं दातव्यं । ततो दायूद् गादं बभाषे, मम महती मनःपीडा
 जाता, इदानीं परमेश्वरस्य हस्ते पतितुमिच्छामि यत्तस्य क्षमा
 १७ प्रचुरा नाहं मनुष्याणां हस्तेषु पतितुम् इच्छामि । अनन्तरं प्रवृषमारब्ध

निरूपितसमयं यावत् परमेश्वर इच्छायेत्वंशं प्रति मज्जामारीं प्रेषया-
मास, तेन दानमारब्ध वेष्टेर्वा यावत् सप्ततिसहस्राणि लोकाः यक्षत्वं
गताः । अनन्तरं विष्णुशासनस्य विनाशार्थं तन्मरुतोपरि द्रुतस्य ज्वल- १६
प्रसारणसमये परमेश्वरस्तस्यै विपद्देऽनुत्पद्य तं लोकमारक्तं द्रुतं जगाद,
अलमनेन त्वं लूकारं सञ्जीवय । तदानीं परमेश्वरस्य द्रुतो यिव-
धीयस्यारौणाहस्य शस्यमर्दनस्थान आसीत् । अनन्तरं दायूद् तं लोक- १७
ज्वलारं द्रुतं वीक्ष्य परमेश्वरं बभाषे, मयैव पापमकारि ममैव सोऽप-
राधोऽस्ति मेघैरेतैः किमपराद्धं विनयेऽहं मम मदोयपिद्ववंशस्य च
विरुद्धं तव ज्वलः प्रसार्यतां ।

तस्मिन् दिने गादेा दायूदः समीपं गत्वा तं जगाद, त्वं गत्वा १८
यिवूधीयस्यारौणाहस्य शस्यमर्दनस्थाने परमेश्वराय यक्षवेदिमेकां
निर्मापय । अनन्तरं परमेश्वरीयनिदेशानुसारेण गादस्य कथातो दायूदा १९
गमने कृतेरौणाहो विनोक्त्य राजा तस्य भृत्याश्च मम सन्निधिम् २०
आगच्छन्तीति वीक्ष्य वहिर्गत्वा भूमिष्ठः सन् राजानं प्रणनाम । अपरम् २१
अरौणाहः पप्रच्छ, मम प्रभु नरपति निजदासस्य सन्निधिं कुत आग-
मत् ? दायूद् अवदत्, लोकानां मध्यात् मज्जामारी यन्निवर्तत तत्कृते
परमेश्वराय यक्षवेदिमेकां निर्मापयितुम् अहं तव सकाशात् शस्य-
मर्दनस्थानम् इदं कौतुम् आगमं । ततोऽरौणाहो दायूदं बभाषे, मम प्रभु २२
नरपति यद् भद्रं बोधते तदेव गृहीत्वोत्प्रेजतु, पश्यतु होमबले
निमित्तं वृषा इत्यननिमित्तश्च मर्दनयन्त्राणि वृषाणां सज्जाश्वासते ।
अनन्तरम् अरौणाहो राजैव तानि सर्वानि राज्ञे ददौ । अरौणाह २३
इदमपि बभाषे तव प्रभुः परमेश्वरस्त्वाम् अनुगृह्णातु । किञ्च नृपति- २४
रौणाहं जगाद, तन्न भवतु, मूल्येणाहं त्वत् एतानि सर्वानि क्रियामि,
गार्ह कप्रभवे परमेश्वराय विनामृत्यकम्बान् होमबलीन् उत्प्रेष्यामि ।
अनन्तरं दायूद् पक्षाशत्शेकलमानरजतेस्तत् शस्यमर्दनस्थानं वृषांश्च २५
क्रीत्वा जगाह । अपरं दायूद् तत्र स्थाने परमेश्वराय यक्षवेदिं निर्माप्य
होमबलीन् मङ्गलार्थकवर्णांश्च प्रोत्सर्ज । ततः परमेश्वरेण प्रार्थनां
गृहीत्वा देशं प्रत्यनुकम्पायां क्षतायाम् इच्छायेको मज्जामारी निवहते ।

राजावन्धाः प्रथमं पुस्तकं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

- १ दायूदो बार्बेकसमयेऽप्रीतनायाकस्य परिचर्याकरणं ॥ राजत्वं प्राप्तुम् अदानीयस्य
उद्यमः ११ वतशेवां प्रति माथनस्य सन्वना १४ दायूदं प्रति वतशवाया निवेदनं
१५ दायूदं प्रति नाथनस्य कथनं १८ वतशेवां प्रति दायूदः पुनः शपथकरणं १९
दायूदो निदेशात् सुलसमोऽभिषिक्तत्वं २१ अदानीयस्य तेन निमन्त्रितानां लोका-
नाश्च पलायनं २२ अदानीयं प्रति सुलसमः क्षमाकरणञ्च ।
- १ अनन्तरं राजा दायूदं स्वविरः सम्पूर्णवयस्कस्य भूत्वा बडुभिर्वस्त्रै-
- २ राष्त्रादितोऽपि नोषो बभूव । यतत्कारणात् तस्य दासास्तं बभाषिरे,
अस्माकं प्रभो नरपते निमित्तं यत्काम् अनुष्ठानं युवतो गवेष्टयामहे, सा
नृपतेः सम्भवे तिष्ठती नृपतेः परिचारिका भविष्यति, अपरम् अस्माकं
प्रभो नरपतेर्गात्रं यद् उष्णीभवेत् तदर्थं भवतो वक्तव्ये शयिष्यते ।
- ३ अनन्तरं त इच्छायेजः सर्वस्यां सीमायां सुन्दरीं युवतो मृगयित्वावी-
- ४ शगानामिकां शुनेमीयां प्राप्य नरपतेः समीपम् आनिन्युः । सा तच्छ्रीं
परमसुन्दरीं तत्कारणात् सा राज्ञः परिचारिका भूत्वा तं सिधेवे
किन्तु राजा तां नोपजगाम ।
- ५ तस्मिन् समये हगीताया गर्भजातोऽदानीयोऽभिमानी भूत्वाहं
राजत्वं करिष्यामीति वदन् रथम् अश्वारोहिणः पञ्चाशच्चाग्रगामिन-
- ६ खासादयमास । किन्तु त्वं कुत यतादृशं करोषीति वाचा तस्य तातः
पूर्वं तं कदापि नाक्षेयत् सोऽवशालोमात् परं जातः स्वयमपि परम-
- ७ सुन्दरो युवा चासीत् । अनन्तरं सिख्यायाः सुतेन योषावेन साङ्गं
याजकेनावीयाथरेण च साङ्गं तेन मन्त्रणायां कृतायां तावदानीय-
- ८ स्थानगतौ भूत्वा तस्य साहाय्यं चकतुः । किन्तु याजकः सादोषो यिहो-
यादस्य सुतो विनायो भविष्यद्वादी नाथनः श्रमियि रेयिश्च दायूदः
- ९ समीपस्थौ वक्तवन्तौ लोकौ चेमेऽदानीयस्यानृगता न बभूवुः । अन-
न्तरम् अदानीय रेनरोगेणस्य पार्श्वस्थस्य सोहेकतात्पपाषाणस्य समीपे
मेघान् दृष्टवान् पुष्टपट्टं च हत्वा स्वसहजान् राजपुत्रान् सर्वान्

यिद्वावङ्गीयान् राजभृत्यांश्चाहूतवान् । किन्तु भविष्यदादिनं नाथनं १०
विनायं बन्धिनो जीकांश्च निजभ्रातरं सुलेमानश्च न निमन्त्रयामास ।

अतो नाथनः सुलेमानो मातरं वतशेवां बभाषे, अस्मत्प्रभुना दायूद्- ११
नृपेणाविज्ञातं हगितायाः सुतोऽदानीयो राजत्वं करोतीति किं त्वया
नाय्यावि ? अत आगच्छाहम् इदानीं त्वां मन्त्रणां वदामि तेन त्वं निज- १२
प्राणान् स्वपुत्रस्य सुलेमानस्य प्राणान् रक्षिष्यसि । त्वं गत्वा दायूद् १३
नरपतिम् उपस्थाय वाक्यमिदं निवेदय, हे मम प्रभो राजन् भवता
शपथं कृत्वा निजदास्ये किं प्रतिश्रुतं नहि मम पश्चात् तव पुत्रः सुलेमान्
राजत्वं करिष्यति स एव मम सिंहासनं उपवेक्ष्यतीति ? तर्हि दानीम्
अदानीयः कृतो राजत्वं करोति ? अपरं पश्य तवैतत्कथनसमये मया १४
तव पश्चाद् गत्वा तव वाक्यं द्रष्टयिष्यते ।

अनन्तरं वतशेवा गर्भगृहमध्ये राज्ञः समीपं जगाम, तदानीं नृपति- १५
रतीव म्भविर आसीत्, अपरं शुनेमीयावीशणा राजानम् असेवत ।
ततो वतशेवा दण्डवद् भूत्वा राजानं प्रणमाम, ततो नरपतिः पप्रच्छ, १६
तवैच्छा का ? ततः सा बभाषे, हे मम प्रभो भवता निजप्रभोः परमे- १७
श्वरस्य नाम गृहीत्वा निजदास्याः समीपे किं शपथो न कृतः, मम पश्चात्
तव सुतः सुलेमानेव राजत्वं करिष्यति मम सिंहासनं उपवेक्ष्यति
चेति ? किन्तु पश्य साम्प्रतम् अदानीयो राजत्वं करोति, हे मम प्रभो १८
राजन् भवता तन्न ज्ञायते । स बहून् लघुभान् पृथुपशून् मेघांश्चावधी- १९
समन्तराजपुत्रान् याजकम् अवीयाथरं सेनापतिं द्रोयावम् आहूत-
वाश्च किन्तु भवतो दासं सुलेमानं नाहूतवान् । इदानीं हे मम प्रभो २०
राजन् भवतः परं मम प्रभो मर्हपतेः सिंहासने केनोपवेष्टव्यं तद्
भवता वयं आपयिष्यामह इति प्रतीक्ष्य सर्वस्वेखायेन वंशस्य दृष्टिर्भवन्तं
प्रति विद्यते । भवान् यदि तन्न आपयति तर्हि मम प्रभो राजनि २१
पिठलोकानामिव महानिद्रां गते मम पुत्रः सुलेमान् अहञ्च दोषीकृतौ
भविष्यावः ।

राज्ञा समं तस्या ईदृशः संज्ञापो भवति तदन्तरे भविष्यदादी नाथन २२
आजगाम । ततः कश्चिद् भूपतिं आजापयत्, भविष्यदादी नाथन २३
उपतिष्ठति ; अनन्तरं नाथनो नरपतेः सम्मुखम् गच्छ भूमिभूः मन्
राजानं प्रकृष्य कथामिमां निवेदयामास, हे मम प्रभो राजन्, मत्तः २४
परम् अदानीयेन राजत्वं कर्तव्यं मम सिंहासने उपवेष्टव्यमिति किमा-

- १४ ज्ञापितं भवता ? यतः सोऽद्यैव गत्वा बह्वन् गवादीन् पुरुषान् खेपांश्च
 कृत्वा सकलान् राजपुत्रान् सेनापतीन् याजकम् अवीयाधरश्चाकृतवान्
 अपरं पश्यतु ते तस्य साक्षाद् भुङ्गते पिवन्ति च तदन्यद् अदानीया
 १५ राजा चिरजीवी भवत्विति वाचं वदन्ति च । किन्तु भवतो दासो योऽहं
 मां याजकं सादीकं यिज्ञेयादस्य सुतं विनायं भवतो दासं सुजेमानश्च
 १७ नामन्वितवान् । मम प्रभो नरपतेः परं भवतः सिंहासने केनेऽप-
 वेष्टव्यं तन्निजदासं न आपयित्वा मम प्रभु नरपतिरेतत्कर्म कृतवानिति
 किं सत्तु ?
- १८ ततो दायूद् नरपतिः प्रत्युवाच बतश्रीवां मम सन्निधिम् आह्वयान-
 १९ यत । अनन्तरं तस्यां राज्ञः समीपम् आगत्य तस्य सम्मुखे तिष्ठन्त्यां
 नरपतिरिमं श्रपयं कृत्वा जगाद, सर्व्वविपद्भ्यो मम प्राणरक्षकः परमे-
 २० श्वरो यद्यमरो भवेत् तर्हि मत्तः परं तव सुतेन सुजेमनैव राजत्वं
 कर्त्तव्यं मम पदे मम सिंहासने चापवेष्टयमिति तव समीप इच्छायेकः
 प्रभोः परमेश्वरस्य नाम गृहीत्वा मया यः श्रपयो ऽकारि सोऽद्यैव
 २१ सफलकारिष्यते । तदानीं वतश्रीवा भूमिस्था सती राजानं प्रकम्ब
 जगाद मम प्रभु राजा दायूद् चिरजीवी भवतु ।
- २२ अनन्तरं राजा दायूद् जगाद याजकं सादीकं भविष्यद्वादिनं
 नाथनं यिज्ञेयादस्य सुतं विनायश्च मम समीपमाह्वयानयत । अनन्तरं
 २३ तेषु नरपतेः समीपमागतेषु नरपतिस्कान् आह्वाययत् यूयं निजप्रभोः
 सेवकान् सङ्गृह्य कृत्वा मदीयपुत्रं सुजेमानं मम श्रेष्ठम् अश्वतरम्
 २४ आरोह्य गीर्हणं नयत । तत्र स्थाने याजकः सादीको भविष्यद्वादी
 नाथनश्चेच्छायेण उपरि तं राज्याभिषिक्तं कुरुताम् अपरं यूयं सर्व्वं तुरीं
 २५ वादयन्तो राजा सुजेमान् चिरजीवी भवत्विति वाचं घोषयत । अनन्तरं
 स युष्माभिरनुव्रज्यमानो मम सिंहासन उपवेष्टुम् आगच्छतु मम पदे
 राजत्वं करोतु च यत इच्छायेको यिज्ञेयादयाश्चापरि राजत्वं कर्त्तुं क्ष-
 २६ र्व मया निर्णीतः । ततो यिज्ञेयादस्य सुतो विनायो नरपतिम्
 उह्वयान् तदेव भवतु मम प्रभो नरपतेः प्रभुः परमेश्वरस्तदेव कथयतु ।
 २७ यथा परमेश्वरो मम प्रभो नरपतेः सहायोऽभूत् तथा सुजेमनोऽपि
 सहायो भवतु, अपरं मम प्रभो राज्ञो दायूदो राजसिंहासनादपि
 २८ तस्य सिंहासनम् उन्नतं करोतु । अपरं याजकः सादीको भविष्यद्वादी
 नाथनो यिज्ञेयादस्य सुतो विनायः क्लिष्टायाः पित्रधीयाश्च गत्वा

सुलेमानं राज्ञो दायूदोऽश्वतरम् आरोप्य गीहोनं निवृत्तः । याजकः १८
सादोकश्च पवित्रावासस्य मध्यात् तैलपूर्णं षट्कं गृहीत्वा सुलेमानम्
अभिषिषेच, अनन्तरं तृतीयां वादितायां सर्वे लोका ऊचुः; राजा सुले-
मान् चिरं जीवतु । अपरं सर्वे लोकास्तम् अनन्तरजन्तो महानन्देन २०
तादृशं वाद्यम् अवाद्यन् यत् तेन शब्देन पृथिवी विदग्धे ।

अनन्तरं भोजने समाप्ते सद्यदानीयस्तस्य सङ्गिन आहूता लोकाश्च २१
तं तूरीध्वनिं शुश्रूवस्ततो योयावत्तूरीशब्दं श्रुत्वा व्याजहार, कृत्स्न-
नगर एतावान् कक्षरवः कुतो जायते ? तस्मिन् इदं पृच्छति सद्यः २२
वीयाधरस्य याजकस्य सुतो योनाथन व्याजग्राम, तदानीम् अदानी-
यस्तं जगाद, समीपमागच्छ त्वं भद्रो लोकोऽसि शुभवार्त्तानेतासि ।
तदानीं योनाथनोऽदानीयम् उक्तवान् सद्यम् अस्माकं प्रभुं नरपति- २३
दायूदं सुलेमानं राजत्वपदे नियुक्तवान् । राजा याजकं सादोकं २४
भविष्यदादिनं नाथनं विद्यायादस्य पुत्रं विनायं किरिथीयान् पिने-
थीयाश्च तेन समं प्रहृष्टवान् ते च तं नृपतरश्वतरम् आरोपितवन्तः,
अपरं याजकः सादोको भविष्यदादी नाथनश्च तं गीहोने राज्यम् २५
अभिषिक्तवन्तौ ततः परं तेनानन्देन प्रपुष्पेण तस्मात् स्थानाद् आग-
च्छत्सु कृत्स्नं नगरं हर्षनादेन पर्यपूर्यत सश्व निनादो युष्माभिर-
आवि । तदन्यत् सुलेमान् राजकीयसिंहासनं उपाविशत् । अपरं २६
नरपते र्भत्या अस्माकं प्रभुं दायूदं नृपतिम् आशिषम् अवदत् २७
इश्वरस्त्वदीयनामतः सुलेमनो नाम वर्जयतु तव सिंहासनाच्च तस्य
सिंहासनं वर्जयत्विति । ततः शयनीय उपविष्टो राजा (परमेश्वराय)
प्रणनाम । अपरं नृपतिरपि वरधमिमां व्याहरत्, अद्य मम चक्षुर्गोचरे २८
मम सिंहासनं उपवेष्टुं पुत्रमेकं प्रायच्छत् य इसायेलः प्रभुः परमेश्वरः
स धन्यः । तत आमांनता अदानीयस्य सङ्गिनस्त्रन्ताः सर्वे स्वं स्वं २९
स्थानं जगुः ।

अपरम् अदानीयः सुलेमनो भीतः सन् उत्थाय गत्वा होमवेद्या- ३०
शुद्धा आग्निश्रिये । अनन्तरम् अदानीयो राज्ञः सुलेमनो भयाद् होम- ३१
वेद्याशुद्धा आश्रितवान् कथितवाञ्छ राजा सुलेमान् मित्रदासं तदनेन
न हर्षयति मम समीपे ऽद्यैव श्रपयमिमं करोत्विति वार्त्तां केनचित्
आपितो सुलेमान् जगाद स यदि स्वं भद्रपदार्थं दर्शयति तर्हि तस्य ३२
कचकोपि भूमा न पतियति किन्तु यदि तस्य कश्चिद् अपराधः

४१ प्रकाशते तर्हि तेन मर्त्यमिति । अनन्तरं राज्ञा सुलेमना प्रेरितान्
दूतान् वेदितोऽवरोह्यानिन्यः, ततस्तेनागत्य राज्ञि सुलेमनि प्रयते
सुलेमान् तं जगाद त्वं निजगृहं याहि ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ सुलेमानं प्रति दामूदः शेषकथा ५ योयाकस्य वर्षिष्ठस्य पुत्रास्य शिमिशस्य
च तस्य कथनं १० दामूदो मरणं सुलेमना राजत्वेकरकथनं ११ अटोनीयेऽबीशमा
विनाशम् इच्छति सुलेमना तस्य हतत्वं १३ शिष्यत्वाभ्यासस्य पदच्युतत्वं १८
योयाकस्य योश्वितत्वं २३ योयाकस्य पदं विनाशस्य निशानस्य योयाकस्य यद
मादाकस्य नियोजनं २६ राज्ञा चक्षां विना गानमगरमनकारकात् । शिमिये-
हतत्वं ।

- १ अनन्तरं दायूदो मरणममये सविधे सति स निजपुत्रं सुलेमानम्
- २ इत्यादिदेश, एषिवीर्यैः सर्वै र्येन वर्त्मना गन्तव्यं तेनाहं गच्छामि, त्वं
- ३ बलवान् भूत्वा पुरुषत्वं प्रकाशय । त्वं यद्यत् करिष्यसि यस्मिन् कर्मणि
वा प्रवर्तिष्यसे तत्र तत्र यत् कृतार्थं भवेत्तदर्थं निजप्रभोः परमेश्वरस्य
विधानं पालयन् तस्य मार्गं गच्छ मुनोयस्ये लिखितानि तस्य विधिय-
- ४ वस्याप्रमाणवाक्यानि पालय च । ततस्तव सन्ताना यदि सकलान्तःकरणैः
सकलमनाभिश्च मम सम्मुख आचरितुं स्वेषां मार्गं सावधाना भवेय-
त्तर्हि स्वाधेनः सिंहासन उपवेष्टुं तव वंशस्याभावे न भविष्यतीति
परमेश्वरो मामधि यदिदं वचनं प्रतियुतवान् तत् सिद्धं करिष्यति ।
- ५ अपरं मिथ्यायाः सुतो योयाको मां प्रति यदकरोत् नेरस्य पुत्रो
ऽवनेरो येयरस्य पुत्रोऽमासाश्चेमाविस्त्रायेनो हौ सेनापतो च प्रति
स यदकरोत् तत् त्वमज्ञासोः स तौ हत्वा सन्धिसमये रणसमयवत्
शोणितम् अपातयत् तच्छ्रेणितेन च खकटिबन्धनं पादस्थिते पादुके
- ६ चालिष्यत् । अतस्त्वं निजबुद्धितस्तं प्रति कुत्र पक्षेण विप्रश्यं तं निर्दिष्टं
- ७ परलोकां गन्तुं मा देहि । किन्तु गिनियदायस्य वर्षिष्ठस्य सनयान्
प्रति प्रीतिं दर्शय तव भोजनासन उपविष्टानां नराणां मध्ये तेभ्यः
स्थानं देहि च यतो यस्मिन् काले तव भ्रातृवशात्तोमादहं पञ्चायित-
- ८ वान् तस्मिन् काले ते मम सन्निधौ स्थिरा कृतिकान् । अपरं बहुरीम-
निवासी विन्धामिनीयो गेराः सुतो शिमियिरपि तव सन्निधावाक्ते मञ्ज-
नयिमे मम गमनदिवसे स मां कटुं शप्तवान् ततः परं मां साक्षात्
कर्तुं तस्मिन् दह्नमागते परमेश्वरस्य नाम गृहीत्वाहं शपथमिमं

कृतदानं त्वां खड्गेन न हनिष्यामि । अतस्त्वं तं निरपराधं मा जानीहि, ८
त्वं ब्रह्मिणो तं प्रति त्वया यत्कर्तव्यं तन्निश्चीयतां, यत्कृतं तं गणच्छेदितं
परलोके प्रेषय ।

अनन्तरं दायूद् निर्जपितलोका इव महानिद्रां गत्वा दायूदो नगरे १०
प्रसन्नान् जन्मवान् । एष दायूद् द्वित्रेण सप्तवत्सरान् यिरूशालमे च ११
अयस्त्रिंशद् वत्सरान् साकल्येन चत्वारिंशद् वत्सरान् यावद् इस्त्राये-
लस्योपरि राजत्वं अकार । अनन्तरं सुलेमान् निजतातस्य दायूदः १२
सिंहासन उपविशे तस्य राज्यश्च स्थैर्यं बभूव ।

अनन्तरं हग्रीतायाः सुतोऽदानीयः सुलेमनो मातु र्वतशेवायाः १३
समीपं जगाम तदा सा तं पप्रच्छ त्वं किं कुशलेनागमः ? ततः स उक्त-
वान् कुशलेनैव । अपरमवदत् तव समीपे मम किञ्चिद् वक्तव्यम् आस्ते । १४
वतशेवा कथयामास तत् कथय । अनन्तरं स उक्तवान् राज्यं ममै- १५
वासीत् मया राजत्वं कारिष्यत इतीस्त्रायेलः सकलमनुजाः प्रत्येक्षन्त
तत् त्वया ज्ञायते किन्तु राज्यं मत्तो गत्वा मम भ्रातुः करगतम् अभवत्
परमेश्वर एतद् अघटयत् । इदानीं मया तव समीपे कर्मकं याच्यते १६
त्वम् अकृतार्थं मां मा विष्टज । ततः सा बभाषे तद् वद । अनन्तरम् १७
अदानीयो जगाद, विनयेऽहं युनेमीयाम् अवीशगां मां विवाहयितुं
त्वं सुलेमानं नरपतिं कथय स त्वाम् अकृतार्थो न विखल्यति । ततो वत- १८
शेवा प्रत्युवाच भद्रं तव कृतेऽहं नरपतिं सम्भाषिष्ये । अनन्तरं वत १९
शेवादानीयस्य वाक्यं निवेदयितुं नरपतेः सुलेमनः समीपं जगाम । ततो
राजा तस्याः समक्षम् उत्थाय तस्यै प्रणमाम् । अनन्तरं स निजसिंहासन
उपविशे राजजनन्याः कृतेऽप्यासनं स्थापयित्वा तां स्वस्य दक्षिण-
दिक्षुपवेशयामास । अपरं सा जगाद क्षुद्रिको वरस्त्वत्तो मया याचि- २०
तयः, त्वं माम् अकृतार्थो मा विष्टज । ततो राजा जगाद हे मातः
कथय, मया त्वम् अकृतार्थो न विखल्यसे । तदानीं सा कथयाञ्चकार, २१
युनेमीयावीशगा विवाहार्थं तव भ्रात्रेऽदानीयाय दीयतां । ततो २२
नरपतिः सुलेमान् अजगाम प्रतिजगाद, अदानीयस्य कृते युनेमीयावी-
शगा कुतस्तथा याच्यते ? स मम ज्येष्ठो भ्राता, अतस्तस्य याजकस्यावी-
शाधरस्य च सिरुयायाः पुत्रस्य योशाबस्य च कृते राज्यं याच्यतामिति
वरं । अनन्तरं सुलेमान् नरपतिः परमेश्वरस्य नाम श्रुत्वा श्रपणं २३
कुर्वन् जगाद एतद्वाक्यकथनाद् अदानीयो हनिष्यते न चेद् ईश्वरो

- १४ ममाम् अमुकं दण्डं ततोऽधिकं वा ददातु । निजप्रतिष्ठासुराख्ये माम्
अस्यापयत् मम पितु दायुदः सिंहासने च माम् उपावेशयत् मम
वंशमप्यददात् यः परमेश्वरस्तस्यामरतायाः शपथं कृत्वा वदाम्यहम्
- १५ अदानीदोऽद्यैव इनिष्यते । तदानीं राज्ञा सुलेमना प्रेषितो विज्ञेया-
दस्य सुतो विनायस्तमाक्रम्य हतवान् ।
- १६ अनन्तरं नृपतिं याजकम् अवीयाधरं जगाद, त्वमपि वधाहोऽसि,
किन्तु पूर्वं मम पितु दायुदः सम्मुखे प्रभोः परमेश्वरस्य मङ्गलाम् अवहृत्स्व
मम पित्रा समं ब्रह्मकृष्णं भूतवांश्चैतत्कारणादहम् अद्य त्वां न इनि-
- १७ यामि त्वम् अनाद्योतं निजक्षेत्रं याहि । इत्थं सुलेमान् याजकम्
अवीयाधरं परमेश्वरस्य याजनकर्मणो दूरीयकारं ततः परमेश्वरेण
शोलावेनिवंशमधि यदुक्तं तत् सिद्धिं गतं ।
- १८ योयावो यद्यप्यवशालोमस्य पक्षपाती नासीत् तथाप्यदानीयस्य पक्ष-
पाती बभूव तत्कारणाद् एतस्यां वार्त्तायां तेन श्रुतायामेव स परमे-
- १९ श्वरस्यावासं पलाय्य होमवेद्यास्तृप्ता आश्रित्ये । अनन्तरं योयावः
परमेश्वरस्यावासं पलाय्य वेद्याः समीपं आस्त इति वार्त्तायां केनचिद्
राज्ञे सुलेमने कथितायां स विज्ञेयादस्य पुत्रं विनायं प्रह्वित्यादिदेश
- २० त्वं गत्वा तम् आक्रमस्व । ततो विनायः परमेश्वरस्यावासं गत्वा तं
जगाद राजा वदति त्वं वहिरागच्छेति । ततः स प्रत्युवाच, नहि नहि
मया स्थानेऽस्मिन् मरिष्यते । तदानीं विनायेन तस्यात्तरं राज्ञे विष्ठा-
पितं योयाव एतादृशं वचो वक्ति स एतादृशम् उत्तरं दत्तवान् ।
- २१ तदानीं नृपतिरुत्तवान् तेन यद् उक्तं तदेव त्वया कथितं त्वं तत्रैव
स्थाने तं हत्वा अग्नौ स्थापय, तत् कुर्वन् योयावेन पातितस्य निर-
- २२ पराधानां शोणितस्य पापं मत्तो मत्पिष्टवंशाच्च दवय । परमेश्वरस्तस्य
शोणितपातरूपमपराधं तमेव प्रति वर्त्तयन्तु यत् इच्छायेनः सेनापति-
नैरस्य पुत्रोऽवनेरो यिह्मदावंशस्य सेनापति र्यथस्य पुत्रोऽस्मासाञ्चैतो
यो हो नरो तस्मादपि धार्मिकावृत्तमा आन्तां स मम पित्रा दायुदा-
- २३ विज्ञातं तावाक्रम्य खड्गेन हतवान् । तयोः शोणितपातजनिताऽपराधो
योयावं प्रति तस्य वंशं प्रति च सर्वदा वर्त्तिष्यते, किन्तु परमेश्वरात्
दायुदं तस्य वंशं परिजनान् सिंहासनेषु प्रति शान्तिः सर्वदा वर्त्तिष्यते ।
- २४ अनन्तरं विज्ञेयादस्य सुतो विनायस्तस्य समीपं गत्वा योयावम् आक्रम्य
जघान, अपरं प्रान्तरस्थिते तस्य निवेष्टने तस्य अग्नौ तम् अकारि ।

अनन्तरं राजा तस्य पदे विहोयादस्य पुत्रं विनायं सेनापतिं चकार, १४
अवीयाथरस्य पदे च सादोक्तं याजकं चकार ।

ततः परं राजा दृतं प्रहित्व शिमियिम् आनाय्य जगाद त्वं यिरूशा- १५
लमे स्वस्य कृते गेहमेकं निर्मापय तत्रैव च निवस तस्मात् स्थानात्
स्थानान्तरं मा गच्छ । यस्मिन् दिने त्वं वहिर्गत्वा किद्रोश्रोतःपारं १७
गमिष्यसि तस्मिन्नेव दिने त्वया मर्त्यमिति निश्चितं जानीहि तव
शोणितपातजनिता उपराधस्त्वामेव प्रति वर्त्तिष्यते । ततः शिमियि नैर- १८
पतिं बभाषे वच इदम् उत्तमं मम प्रभु नैरपति यद् गदितवान् भवतो
दासस्तदनुसारिणैव करिष्यति । अनन्तरं शिमियि ब्रूहिदिनानि यावत्
यिरूशालम उवास । त्रिभ्यो वत्सरेभ्यः परं शिमियेर्दा दासो पलाय्य १९
मासादस्य पुत्र आखीश इतिनाम्नो गातीयनृपतेः समीपं जन्मतुः ।
ततस्तव दासो गात आसाते इति वार्त्ता लोकैः शिमिये कथिता ;
ततः स उत्थय गर्हभं सज्जीकृत्य दासयोर्गवेष्टनार्थं गातम् आखीशस्य २०
समीपं जगाम । इत्थं शिमियि गत्वा गातात् निजदासो समानि-
नाय । अनन्तरं शिमियि यिरूशालमाद् गातमगच्छत् प्रत्यागमच्च २१
वार्त्तामिमां कश्चित् सुलेमने निवेदयामास ततो राजा दृतं प्रेष्य २२
शिमियिम् आनाय्य तं जगाद यस्मिन् दिने त्वं वहिर्गत्वा स्थाना-
न्तरं गमिष्यसि तस्मिन्नेव दिने त्वया मर्त्यमिति निश्चितं जानीहि
परमेश्वरस्य नासा त्वामहं शपथं कारयित्वा किमेतां वाचो दृढप्रतिज्ञा
कृत्वा वाक्ययं ? ततस्त्वया कथितं मया या वाक् श्रुता सैवेत्तमा ।
तर्हि त्वं परमेश्वरस्य शपथं तुभ्यं दत्तां ममाज्ञां कुतो नापाजयः ? २३
राजा शिमियिं पुनरवदत् यत् समूहदुष्टत्वं तव मनसि गुप्तं दृष्टं दुष्टत्वं २४
मम पितरं दायूदं प्रति त्वयाकारि तत् त्वम् आज्ञासोः । अतः परमे-
श्वरात् त्वदीयदुष्टतायाः फलं त्वयि वर्त्तते । किन्तु राजा सुलेमान् २५
आश्रितं प्रापयति, परमेश्वरस्य सम्मुखे दायूदः सिंहासनमपि सर्वदा
स्थिरं स्थास्यति । अनन्तरं नृपतिनाज्ञापितो विहोयादस्य सुतो विनायो २६
गत्वा तमाकस्य जघान । इत्थं सुलेमनः करे राज्यं खेळं बभूव ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ किरौकः कन्यायाः सुलेमना विचक्षणः २ अगस्त्यो बलिदानं ३ अनाथस्य ईश्वरस्य
४ समीपे प्रायेण १९ इहोः पुत्रस्या बालकावधिं विचारकं मनः तस्य सुखमिति ।

- १ अथन्तरं सुलेमान् नरपति र्मिसरदेशीयराजेन फिरोजा समं मैत्रं विधाय फिरोजो दुहितरम् उदुवाह यावच्च निजप्रासादं परमेश्वरस्य मन्दिरं यिरूशालमस्य चतुर्दिक्स्थं प्राचीरश्च न निरमात् तावत् तां दायूदनगरम् आनिनाय ।
- २ अपरं तत्काले परमेश्वरस्य नासे किञ्चन मन्दिरं निर्मितं नासीत्
- ३ तत्कारणात् लोकैर्भृगुस्थानेषु बलिदानम् अकारि । सुलेमान् निज तातस्य दायूदो विधीन् समाचरन् परमेश्वरे प्रेम चकारेति सत्यं
- ४ तथापि भृगुस्थानेषु बलिदानान्यकरोत् धूपान् अञ्जलयच्च । विशेषतो नरपति बलिदानार्थं गिवियोनम् अगच्छत् यतस्तत्रैव श्रेष्ठं भृगुस्थानम् आसीत् । सुलेमान् तस्यां वेद्यां सङ्घञ्च होमवलीन् उत्सर्ज ।
- ५ गिवियोने परमेश्वरो रजन्वां स्वप्ने सुलेमने दर्शनं ददौ । तदानीम्
- ६ ईश्वरस्तं जगाद मया दातव्यं वरं त्वं प्रार्थयस्व । ततः सुलेमान् जगाद तव दासो मम तातो यो दायूद सत्यतया धर्म्मज्ञ च तव गोचरे सरत्नान्तःकरणेनाचरन्तम् अकरोत् तं प्रति त्वं महर्तो दयां व्यदधा विशेषतस्तं प्रति महानुग्रहमिमम् अकरो यत् तस्य सिंहासनेऽद्यापवेद्यं
- ७ पुत्रमेकं दत्तवान् । इदानीं हे मम प्रभो परमेश्वर त्वं मम पितु दायूदः पदे निजदासं मां राज्याभिषिक्तमकरोः किन्त्वहं चाक्षय्यो वीर्यगन्तुम् अन्तः प्रवेष्टुश्च न वेद्मि । तवायं दासस्त्वयाभिमुखितानां त्वदीयानां येषां लोकानां मध्ये विद्यते तेऽतीवनाञ्जल्याद् अपरिमेया अगण्याश्च ।
- ८ अतस्त्वदीयानामेतेषां लोकानां विचाराय भद्राभद्रयोर्विशेषज्ञानार्थं तव दासाय सुबुद्धस्तःकरयं देहि नो चेत् त्वदीयानाम् एतावतां
- ९ लोकानां विचारं कर्तुं केन शक्यते ? तदानीं परमेश्वरः सुलेमन एता
- १० दृष्ट्वा प्रार्थनया सन्तुष्टः सन् बभाषे, त्वं केवलम् एतत् प्रार्थयथाः, दीर्घमायु नं प्रार्थयथाः स्वार्थं इविक्ष्व न प्रार्थयथा निजरिपूजां प्राप्तांश्च न प्रार्थयथाः किन्तु विचाराय स्वार्थं केवलं ज्ञानं प्रार्थयथाः
- ११ पश्य तन्निमित्तम् अहं त्वदात्मानुसारेणैवाकार्यं । पश्य तुभ्यम् एतादृशं ज्ञानवद् बुद्धिमत्तान्तःकरणम् अदां येन तव पूर्वं तव तुल्यः कोऽपि
- १२ नाभवत् परतोपि तव तुल्यः कोपि कदापि न भविष्यति । तदन्यत् स्वया यद्भनं सम्मानश्च न प्रार्थि तदपि मया तुभ्यं तादृशदायि येन राज-
- १३ रुन्दानां मध्ये यावज्जीवनं शैव समः कोपि न भविष्यति । तव तातेन दायूदा यादृशमाचरन् कृतं तादृक् स्वया यदि ममाज्ञा विधींश्च पाल-

यतः मम मार्गशास्त्रं क्रियते तर्हि मया त्वदीयायुरेष्यियथे । अन्- १५
न्तरं जाग्रता सुजेमना एष खप्र एवेति वृद्धे । अनन्तरं स यिरूशालमं
गत्वा परमेश्वरस्य नियममब्रूवायाः सम्मुखे निष्ठन् होमवलीन् मङ्ग-
लार्थकवर्णोश्च समस्तसर्जं स्वकीयानां सर्वेषां दासानां कृते भोग्यमेकं
चकार च ।

तस्मिन् काले हे पुंश्चल्यो नृपतेः समीपम् आगत्य तस्य सम्मुखे तस्यतुः । १६
तयोरेका नारी निवेदयामास हे मम प्रभो, अहमेवा आवां स्त्रियो १७
हे एकस्मिन् निवेशने तिष्ठावः । अपरं सममेतया गेहे तिष्ठन्त्या
मया सन्तानः प्राप्तावि । मम प्रसवतः परं तृतीयदिवस एतयापि १८
प्राप्तावि तदानीम् आवां हे स्त्रियो विना गृहे नान्यः कश्चिद् आसीत् ।
अनन्तरं रजश्याम् एतस्याः खवालकोपरि शयनाद् एतस्या बालको १९
मृतः । ततः सा मध्यरात्रावुत्थाय मित्रिताया मम समीपात् मम २०
बालकं गृहीत्वा निजवस्त्रेऽस्त्रोऽप्राययत् निजं मृतबालकञ्च मम
वस्त्रेऽस्त्रोऽप्राययत् । प्रातःकाले निजबालकं दुग्धं पाययितुं समुत्थितः २१
या मया स मृत इति दृष्टं किन्तु स मया प्रसूतो बालको नष्टीति
प्रातः विविच्य दृष्टं । अपरं द्वितीया नारी जगाद तन्नहि जीवत्युत्तो २२
मम मृतपुत्रस्तव । ततः प्रथमा कथयितवती नहि नहि मृतपुत्र-
स्तव जीवत्युत्तो मम, इत्थं हे नार्थो राज्ञः समीपे निवेदयामा-
सतुः । महीपतिरवदद् एका योषित् कथयति जीवत्युत्तो मम मृतः २३
पुत्रस्तवेति, तथैवान्या नारी कथयति नहि नहि जीवत्युत्तो मम मृतः
पुत्रस्तवेति । अनन्तरं नरपतिराज्ञापयत्, मम समीपं खड्गमेकम् २४
आनयत । ततो राज्ञः समीपं खड्गे समानोते राजा जगाद, इमं २५
जीवन्तं बालकं दिखणीकृत्यार्द्धम् एकस्यै दत्तान्यस्यै चार्द्धं दत्त ।
ततो यस्याः पुत्तो जीवन् आसीत् सा योषित् निजपुत्रमभि २६
मर्षभेदिनीं पीडां गत्वा राजानं विनयाश्रुके हे मम प्रभो जीवन्
बालकोऽस्यै दीयतां बालको मा हन्यतां । कित्त्वन्या योषित् कथया-
मास्त बालक एष मम न भवतु तवापि न भवतु युष्माभिरेष
दिखणीक्रियतां । तदा नरपतिराज्ञापयत् जीवन् बालकोऽस्यै २७
दीयतां स युष्माभिर्न हन्यतो यव एषैव तस्य माता । राजा विचारस्त २८
यम् इमं सिद्धान्तम् आकरोत्, तं निश्चय्य स्वर्गं इच्छायेज्जलोका राजानं
समाश्रित्वा यतो आद्यं कर्तुम् ईश्वरदत्तं आद्यं तस्यास्तीति ते वृद्धिरे ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ सुलेमनः प्रधानाधिपतीनां नामानि ० इत्याहमायोजनकृतां द्वादशानाम् अधिपतीनां नामानि १० निष्कण्टकं राजत्वकरणकथनं ११ प्रात्यक्षिकभस्यानां परिभाषकथनं १२ तस्य चयप्राप्त्यानां संख्या १३ तस्य ज्ञानस्य कथनम् ।

- १ इत्थं सुलेमान् सर्वेषाम् इच्छायेन्नीयानाम् उपरि राजत्वं चकार ।
- २ तस्य प्रधानाधिपतीनां नामानि । याजकस्य सादोकस्य तनयो ऽसरियोः
- ३ सिरायस्य तनयाविकीशोरफाहीयो च जेखका आसन् । अहीनूदस्य
- ४ तनयो यिहोशाफटः पुराहत्तजेखक आसीत् । यिहोयादस्य पुत्रो
- ५ विनायः सेनापतिरासीत् सादोकावोयाथरौ महायाजकावास्ताम् । नाथ-
- ६ नस्य पुत्रो ऽसरियो प्रदेशाधिपतीनाम् अध्यक्ष आसीत् नाथनस्य तनयः
- ७ सावृदः सभासत् नरपतेः सृष्ट्वासीत् । अहीसारो राजगृहाधिपति-
- ८ रासीत् अष्टस्य तनयोऽदोनीरामः कारुखेजीनाम् अधिपतिरासीत् ।
- ९ अपरं सर्वेषाम् इच्छायेन्नीयानाम् उपरि सुलेमनो द्वादश प्रदेशाध्यक्षा
- १० आसन् ते राजानं राजनिवेशनस्याश्वाभोजयन् । तेषाम् एकैको जने
- ११ वत्सरस्य मास एकैकस्मिन् ग्रन्थायोजनम् अकुर्वत् । तेषां नामानि, इफ-
- १२ थिमपर्वते गुरस्य तनयः । अपरं माकसे शाल्वीमे वैतशेमश्च एकोमे
- १३ वैथानमे च देकरस्य तनयः । अपरम् अरुबोते हेघदस्य तनयः सोखो
- १४ हेघरप्रदेशे च तस्याधिकारित्वमासीत् । अपरं दोरस्य सकनदेशेख्वी-
- १५ नादवस्य तनयः स सुलेमनः कन्यां टाफतां व्यवहत् । अपरं तामके मगिही
- १६ सतनस्य समीपे यिप्रियेलस्याधो वैतशानमारम्भावेकमिहोनां यम्मिया-
- १७ मस्य पारश्च यावत् सर्ववैतज्ञाने ऽहोर्नदीयतनयो यो वानाक्तस्याधिकार
- १८ आसीत् । अपरं रामोतगिलियदे गेवरस्य तनयः, मिनशेः पुत्रस्य यायी-
- १९ रस्य गिलियदस्या मामा वाशनस्योर्जोवाख्यः प्रदेशश्च साकल्लतः प्राची-
- २० रवेष्टितानि पितृभोयार्गलपुद्गानि यष्टि र्दृष्टानि नगराणि तस्याधोना-
- २१ न्यासन् । अपरं महमयिम इहोः पुत्रोऽहीनादवः । नप्ताकावहीमासः
- २२ सोऽपि सुलेमनो दृष्टितरं वाग्निमतो व्यवहत् । अपरम् आशेरे वानोते
- २३ च हृशयस्य तनयो वानाः । इषाखरे पारुहस्य पुत्रो यिहोशाफटः ।
- २४ अपरं विन्थामोन रक्षाः पुत्रः शिमियः । गिलियददेशे ऽर्थत इमोरीय-
- २५ सीहोनाख्यस्य नृपते वाशनदेशीयराजस्यौगस्य च देशे ऊरेः पुत्रो गेव-
- २६ रश्च । एकैकस्मिन् प्रदेशे एकैकोऽध्यक्षो व्यवसत् ।
- २७ तदानीं यिहूदावंशा इच्छायेन्वशाश्च दृष्टिं प्राप्य सागरस्य तटस्थानां

मिकतानामिवागम्या भोजनपानानन्दैः प्रफुल्लास्य बभूवुः । अपरं ९१
फरातनदम् चारभ्य पिल्लेयीयानां जनपदं मिसरस्य सीमानञ्च यावत्
सकलराष्ट्रीयीयानाम् उपरि सुलेमना राजत्वमक्रियत् तेन तैः सुलेमनो
यावज्जीवनं तस्माद्युपायनं व्यतारि तस्य परिचर्यां चाकारि ।

सुलेमनो नित्यभोजनीयानि अयागि । त्रिंशद्भारपरिमितानि सूक्ष्म- ९२
गोधूमचूर्णानि षष्टिभारपरिमितानि गोधूमचूर्णानि । अपरं हरिया- ९३
मृगकृष्णसारपुष्टपक्षिभिः सहिता दश पुष्टगावः प्रान्तराद् आनीता
विंशति गावः शतं मेघाश्च सर्व्वाख्येतानि तस्यैकदिनस्य भोज्याभ्यासन् ।
अपरं तिसृहम् चारभ्य यावद् असां फराताख्यनदस्य पश्चिमदिशि ९४
स्थितानां सर्व्वांषां नीलतां नृपतीनाञ्चोपरि स राजत्वं चकार । अपरं
तस्य चतुर्दिक्षु निष्कगटकत्वात् सुलेमनो यावज्जीवनं दानमारभ्य वेर्षेवां ९५
यावत् सर्व्वं यिह्ददावंशा इखायेलीयवंशाश्च निजनिजप्राप्तालताया
उदुम्बरतरोश्च कार्यासु निर्व्विघ्नं न्ययुः ।

सुलेमनः स्यन्दनार्थं चत्वारिंशद् दृयशाला दादशसहस्राणि हया- ९६
रोहिण्यश्वासन् । अपरं सुलेमनो राजस्तदीयभोजनासने भोजनकारि- ९७
णाञ्च निमित्तं देशाध्यक्षानाम् एकैकां जन एकैकस्मिन् मासे राज्ञो भक्ष्य-
इत्यागाम् आयोजनं कुर्व्वन् सुलेमानं राजानम् अभोजयत् कस्यापि
वस्तुनो न्यूनं नाकरोत् । तदन्यद् राजा यस्मिन् स्थाने न्यवसत् तत्र ९८
स्थानं हयादीनां पशूनामपि कृते निदेशानुसारेण तेषाम् एकैकेन यवा-
स्तृणानि च समचीयन्त ।

अपरम् ईश्वरः सुलेमने सागरतटस्थसिकतेवापरिमितं ज्ञानं मनोवि- ९९
स्तीर्णत्वञ्च ददौ । पूर्व्वदेशीयलोकेभ्यो मिसीयलोकेभ्योपि सुलेमनोऽधिकं १०
ज्ञानं बभूव । इखाहीय एथनो माहेलस्य सुता हेमनः कल्केलो ११
दर्दखेतेभ्योऽन्येभ्यः सर्व्वनरेभ्यश्च स ज्ञानवान् बभूव ततश्चतुर्दिक्षु सकल-
देशेषु तस्य सुख्याति र्यागम्ये । स चीणि सहस्राणि स्त्रोकान् कथयामास १२
तत्कृतानि गीतानि च पञ्चाधिकसहस्रमासन् । स शिवानेने जातम् १३
सरसतरुमारभ्य प्राचीरे जातम् एषोवद्वर्णं यावत् सर्व्ववृक्षान् वर्णया-
ञ्चको तद्वत् पशुपक्ष्युरोगमत्स्यानामपि वर्णनं चक्रे । अपरं पृथिवीस्थिता १४
ये ये राजानः सुलेमनो ज्ञानस्य वार्त्ताम् अष्टदशवन् तेषां राज्येभ्यो नाना-
जातीयमनुजाः सुलेमनो ज्ञानवाक्यानि श्रोतुम् आजग्मुः ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ काष्ठानां हने हीरमस्य समीपं सुलेमनो लोकप्रेषणं ॥ हीरमस्य काष्ठप्रेषणं १०
तयोः परस्परं नियमोपकारकरणं ११ सुलेमनः काष्ठानां संख्या च ।

- १ स्वतातस्य विनिमयेन सुलेमान् लोकैः राज्येऽभ्युपेक्षि कथामिमां निशम्य
सोरीयराजो हीरमः सुलेमनः समीपं निजदासान् प्रेषयामास यतो
- २ यावज्जीवनं दायूदो हीरमस्य च धीतिरासीत् । ततः सुलेमान्
- ३ हीरमाय वाचमिमां कथयितुं लोकान् प्रेषयामास यावत् परमेश्वरो
मम तातस्य दायूदो रिपून् तस्य वशीभूतान् बाकरोत् तावत् तस्य
चतुर्दिक्षु यद् युद्धमभवत् तत्कारणात् स निजप्रभोः परमेश्वरस्य नास्ते
४ भवनं निर्मातुं माशकोदिति त्वं वेत्सि । किन्त्वधुना मम प्रभुः पर-
मेश्वरश्चतुर्दिग्भ्यो लब्धं विश्रामं व्यतरत् मम विपक्षः कोपि न विद्यते
५ विपट्टना च काचन न विद्यते । अतः पश्य मया तव पदे तव यः
सुतः सिंहासन उपवेशयिष्यते स मम नासे मन्दिरमेकं निर्माप-
यिष्यति यामिमां वाचं परमेश्वरो मम जनकाय दायूदे प्रत्यष्टकोत्
तदनुसारेण निजप्रभोः परमेश्वरस्य नासे भवनमेकं निर्मातुं मया
६ चिन्त्यते । इदानीं मत्कृते जिवानोनं गत्वा एरसकाष्ठानि केचुं
त्वं निजमनुजान् समादिश मदीयदासाश्च त्वदीयदासानां सङ्गिनो
भविष्यन्ति यथा यथा निर्णय्यते तदनुसारेण मया त्वदीयदासेभ्यो
वेतनं वितारिष्यते, यतः काष्ठच्छेदने सोदीनोयानामिव विज्ञो-
ऽस्माकं मध्ये कश्चिदपि न विद्यत इति त्वं वेत्सि ।
- ७ तदानीं हीरमः सुलेमनो वचो निशम्य भ्रष्टमानन्दितः सन् व्याजहार
महत्या एतस्या जातेरुपरि राजत्यं कर्तुं दायूदे आनिनं तनयं दत्तवान्
८ यः परमेश्वरः सोऽद्य धन्यः । अनन्तरं हीरमः सुलेमनः समीपं द्रुतं
प्रहित्वा जगाद त्वं यत्कृते मम समीपं लोकं प्रेषयस्तन्मया बुद्धम्
९ एरसदेवदाह्यां काष्ठान्यधि तत्र वाञ्छासिद्धिं करिष्यामि । मम दासे
जिवानोनात् तेषु सागरतटं समानीतेषु मयोऽपानि बद्धा सागरेण
त्वया निर्दिष्टं स्थानं प्रेषयिष्यन्ते तत्र स्थाने विमाचयिष्यन्ते च तत्तत्त्वं
तानि काष्ठानि यद्दीप्यसि । अपरं मम परिजनान् पालयितुं मदीय-
वाञ्छासिद्धिं करिष्यसि ।
- १० इत्थं सुलेमनो यथाभिलाषं तथा हीरम एरसकाष्ठानि देवदाह-

काश्चन च विततार । अपरं सुलेमान् हीरमस्य परिजनानां भक्ष- ११
निमित्तं तस्मै विंशतिसहस्रभारपरिमितान् गोधूमान् विंशतिभार-
परिमितानि निर्मलतैलानि च विश्राणयामास । इत्थं सुलेमान् प्रति-
वत्सरं हीरमाय विश्राणयामास । अपरं परमेश्वरो निजप्रतिष्ठानु- १२
सारेण सुलेमने ज्ञानं विततार ; ततः परं हीरमसुलेमनौ सन्धिं
नियमञ्च चक्रतुः ।

अनन्तरं राजा सुलेमान् इस्त्रायेज्वंशस्य मध्याद् एकां कारनिवहं १३
अर्थात् विंशत्सहस्राणि कारान् संजग्राह । स मासिकपर्यायानुसारेण १४
तेषां दशसहस्राणि जनान् निवानोनं प्रेषयामास ततस्ते मासैकं यावत्
निवानोने तस्युर्द्धो मासौ च निजनिवेशनेषु तस्युः ; अदोमीरामस्तस्य
निवहस्याधिपतिरासीत् । अपरं सुलेमनः सप्ततिः सहस्राणि भार- १५
वाहका अशीतिः सहस्राणि छेदकाश्च पर्वत आसन् । तदन्याः कर्म- १६
हता मनुजानां त्रीणि सहस्राणि त्रीणि शतानि च प्रमुखाः कर्माध्यक्षा
आसन् । अपरं राज्ञ आश्वानुसारेण ते तक्षितपाषाणैर्मन्दिरस्य १७
भित्तिमूलं कर्तुं बज्रमूल्यान् महापाषाणान् चक्रुः । अनन्तरं सुलेमनो १८
हीरमस्य च स्थापतयः पर्वतीया लोकाश्च तान् चिच्छिदुः, इत्थं मन्दिर-
निर्माणाद्येताः काष्ठपाषाणास्तैरासादिताः ।

६ पष्ठोऽध्यायः ।

१ मन्दिरस्य निर्माणकारणः ११ तदधि परमेश्वरस्य प्रतिष्ठा १४ मन्दिरस्य पृष्ठादीनां
कथनं १७ किङ्कवयोः कथनं २१ द्वारयोः कथनं २६ प्राङ्गणस्य कथनं निर्माणसम-
यस्य कथनञ्च ।

समन्तरम् इस्त्रायेज्वंशस्य मिसरदेशाद् आगमनात् परं साश्रुतिक १
चतुःशतवत्सरेषु गतेष्विस्त्रायेण उपरि सुलेमनो राजत्वस्य चतुर्थ-
वत्सरस्य सप्तवर्षाभ्यन्तरे द्वितीयमासे सुलेमान् परमेश्वराय मन्दिरं
निर्मातुम् आरभे । सुलेमान् राजा परमेश्वराय यन्मन्दिरं निर्ममे २
तद् दीर्घं षष्टिहस्तप्रमाणं प्रष्टुं विंशतिहस्तप्रमाणम् उच्यते च त्रिंश-
हस्तप्रमाणं । अपरं मन्दिरस्याग्रे ऽलिम्द एकस्तेन निर्ममे तस्य दीर्घं ३
मन्दिरस्य प्रस्थबद्धं विंशतिहस्तपरिमाणं प्रष्टुञ्च मन्दिरस्याग्रे दशहस्त-
परिमाणं । अपरं मन्दिरस्य निमित्तम् ऊर्ध्वस्थितानि सङ्कोचितानि ४
वातायनानि निर्ममे । अपरं मन्दिरस्य चतुर्दिक्षु कोष्ठानां श्रेणी ५

- चकार । अर्थात् चतुर्दिक्षु मन्दिरस्थेश्वरीयवाक्यस्थानस्य च भित्तेर्मध्ये
 १ कोष्ठानां श्रेणी चकार, इत्थं चतुर्दिक्षु कोष्ठानि निर्ममे । अधःस्था
 कोष्ठश्रेणी पञ्चहस्तप्रस्था मध्यमा कोष्ठश्रेणी षड्हस्तप्रस्था तृतीया
 कोष्ठश्रेणी च सप्तहस्तप्रस्थासीत् यतः काष्ठानि यद् भित्तेर्मध्ये बन्ध-
 नीयानि न भवेयुस्तर्ह्ये स चतुर्दिक्षु भित्तिं सोपानाकारां कृतवान् ।
 ० अथपरं प्रन्तराकरात् लम्बैः खनितैः प्रक्षरैर्मन्दिरं निर्ममे, इति हेतो
 मन्दिरनिर्माणाकाशेऽयोधनस्य कुठारस्य वा कस्यचित् जौह्वास्त्रस्य शब्दे
 ८ नाश्रूयत । अथपरं मध्यमायाः कोष्ठश्रेण्या द्वारं मन्दिरस्य दक्षिणदिशा-
 सीत् ततो चक्रसोपाने मध्यमश्रेणी मध्यमश्रेणीतश्च तृतीया श्रेणी चाग-
 ८ म्यत । इत्थं स मन्दिरनिर्माणं समाप्तवान् अथरम् एरस्यैर्गृहकारैः
 १० पञ्चैव मन्दिरम् आच्छादयामास । अथरं कृत्स्नमन्दिरस्योपरि पञ्चह-
 स्तोष्ठां कोष्ठश्रेण्यां चकार मन्दिरं दृष्ट्वाहरेरसकार्णं मृदयाशुकार च ।
 ११ अनन्तरं परमेश्वरस्य चचनमिदं सुजेमनः समीपमुपतस्थौ त्वं मन्दिर-
 १२ मिमं निर्मासि किन्तु यदि मम विधीन् आचरसि मदीयादेशानुसा-
 रात् कर्म करोषि ममाज्ञाः पाकयसि च तर्हि मया तव ताताय दायूदे
 १३ यत् प्रतिश्रुतं तत् त्वां प्रति साधयिष्यते । अहम् इच्छायैकवंशमभ्य-
 वक्ष्यामि निजजोक्तान् इच्छायैकीयवंशान् न त्यक्ष्यामि च ।
 १४ अनन्तरं सुजेमान् मन्दिरस्य निर्माणं समापयामास । स गृह-
 १५ स्थाधःस्थानमारभ्य गृहपृष्ठं यावद् एरसकाष्ठीयपत्रैरभ्यन्तरे गृहस्य
 गान्धाण्याच्छादयामास गृहस्य मध्यदेशश्च देवदासकाष्ठीयपत्रैराच्छा-
 १६ दितवान् । तदद् गृहस्य विंशतिहस्तपरिमितं पञ्चाङ्गागम् अधःस्थानम्
 आरभ्य पृष्ठं यावद् एरसकाष्ठीयपत्रैराच्छादयामास । स ईश्वरीय-
 वाक्यस्थानार्थम् अर्थात् महापवित्रस्थानार्थं तम् अन्तरागारम् आसा-
 १० दयामास । तस्यायस्थितं चत्वारिंशद्वस्तपरिमाणं यद् मेहं तदेव
 १८ मन्दिरं बभूव । गृहस्य मध्यस्थितानि तान्येरसकाष्ठानि कनिकाभि-
 र्विकसितैः पुष्पैश्च चित्रितान्यासन् कृत्स्नं मेहम् एरसकाष्ठमयं बभूव,
 १८ किञ्चिन्मात्रः प्रक्षरौ न दृष्टो बभूव । अथरम् ईश्वरस्य नियम-
 मग्नूषायाः स्थापनार्थं मन्दिरस्याभ्यन्तरे ईश्वरस्य वाक्यस्थानं निर्ममे ।
 १० ईश्वरस्य वाक्यस्थानस्य दैर्घ्यम् अथभागे विंशतिहस्तप्रमाणं प्रस्थं विंश-
 तिहस्तप्रमाणम् उच्यते च विंशतिहस्तप्रमाणं कृत्वा निर्मकसुवर्णेन तत्
 ११ खचितवान् एरसकाष्ठीयधूपवेदीमपि तथैव खचितवान् । अथरं

सुलेमान् अभ्यन्तरे मन्दिरस्य कुड्यं निर्मलस्वर्णैः खचितवान् अपरम् ईश्वरीयवाक्यस्थानस्याग्रे स्वर्णद्वारद्वयैरावरणमेकं चकार सुवर्णेन च तत् खचितवान् । यावत् समाप्तिर्न जाता तावत् सकलमन्दिरं सुवर्णेन १९ खचितवान् अपरम् ईश्वरीयवाक्यस्थानस्य निकटस्थां कृत्स्नधूपवेदीमपि सुवर्णेन खचितवान् ।

अपरम् ईश्वरीयवाक्यस्थाने जितकाष्ठैर्दशदशहस्तप्रमाणौ द्वौ किरूवौ १० निर्ममे । तयोः अद्यमस्य किरूवस्य पक्षमेकं पञ्चहस्तम् अन्यत् पक्षमपि १४ पञ्चहस्तं चकार, तत एकपक्षस्याग्रभागाद् अन्यपक्षस्याग्रभागं यावद् दशहस्ता बभूवुः । अपरं द्वितीयं किरूवं दशहस्तं, द्वयोः किरूवयोः १४ समं परिमाणं सममाकारश्च चकार । एकः किरूवो यथा दशह- १६ स्तोऽन्यकिरूवोऽपि तथैव दशहस्तोऽपि आसीत् । अनन्तरं स तौ १० किरूवौ गर्भागारे स्थापयामास अपरं किरूवावित्यं विस्तीर्णपद्मी निर्मिती यद् एकस्य पक्षे एकां भित्तिम् अन्यस्य पक्षे तस्यां भित्तिं पस्पर्श अपरं गृहमध्यस्थितौ तयोः पद्मी परस्परं पस्पृशतुः । अनन्तरं १८ स तौ किरूवौ सुवर्णैः खचितवान् । अपरं मन्दिरस्य सकलकुशानि १८ वहिरभ्यन्तरे च चतुर्दिक्षु किरूवाणां तालवृक्षाणां विकसितपुष्पाणाञ्च खनिताकृतिभिः शोभयाचकार ; अपरं गृहस्य मध्यं वहिरभ्यन्तरे च २० सुवर्णेन खचितं चकार ।

अपरम् ईश्वरीयवाक्यस्थानस्य प्रवेशद्वारार्थं जितकाष्ठीयं कवाट- २० द्यं निर्ममे सनासापार्श्वकाष्ठद्वयं तद् द्वारं कुड्यस्य पश्चिमे भागः । तस्मिन् जितकाष्ठमये कवाटद्वये किरूवाणां तालवृक्षाणां विकसितपुष्पाणाञ्चकृतीः खनिता तत् सुवर्णखचितं चकार विशेषतस्तः किरूवाकृतीस्तालवृक्षाकृतीश्च स्वर्णेन खचिताश्चकार । अपरं मन्दिरस्य २० प्रवेशद्वारार्थं कुड्यस्य चतुर्थभागपरिमाणं जितकाष्ठीयं पार्श्वकाष्ठद्वयं चकार । अपरं देवदारुकाष्ठैर्दे कवाटे चकार तयोर्द्वारद्वारेकस्य २४ कवाटद्वयं यादृक् कक्षायां खेचितम् अन्यस्य कवाटद्वयमपि तादृक् कक्षायां खेचितं । अपरं तस्योपरि किरूवान् तालवृक्षान् विकसित- २४ पुष्पाणि च खनिता तत्खनितवस्तुनि सुवर्णम् आरोप्य खचितवान् ।

अनन्तरं स खनितप्रस्तराणां पङ्क्तिव्येनैरसोयानां स्थूलकाष्ठानां २४ पङ्क्तिव्येन चान्तरप्रपङ्कजं निर्ममे । चतुर्थवत्सरस्य सिवनामके मासे २० परमेश्वरस्य मन्दिरस्य भित्तिमूलं निर्ममे । ततः परम् एकादशवत्स- २८

रस्य वृक्षनामके ऽष्टमभासे निरूपिताकारानुसारेण सकलैरङ्गे मन्थिर-
निर्मात्रं समापितम् अतस्तस्य निर्मात्रं समवत्तरान् आनये ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ सुलेमनो राजगृहनिर्माणकथनं २ निवानोनारगृहस्य निजजायाया गृहस्य च
निर्माणकथनं ३१ हारमस्य कथनं ३४ तस्य श्वशुरनिर्माणकथनं ३७ पितृकीय-
समर्पणस्य निर्माणकथनं ३७ तस्यापुत्रस्य कथनं ३८ प्रजासुखपात्राणां कथनं
४० अन्यपात्राणां कथनम् ।

- १ अन्तरं सुलेमनो त्रयोदशवत्सरान् आया निजनिवेशनं निर्मा-
पयता कृत्स्ननिवेशनस्य निर्मात्रं समाप्तं ।
- २ अपरं स निवानोनारगृहनाम निवेशनं निर्ममे तस्य दीर्घत्वं शत-
वृक्षपरिमितं प्रस्थत्वं पञ्चाशद्वृक्षपरिमितम् उच्यते च त्रिंशद्वृक्षपरि-
मितम् आसीत् । तत् अतस्तस्याम् एरसकाष्टीयस्तम्भानां श्रेणीनाम्
उपरि स्थापितं तेषां स्तम्भानाम् उपर्येवसोयगृहकाष्ठानि निदधिरे ।
- ३ एकैकस्यां श्रेण्यां पञ्चदश साकल्येन पञ्चचत्वारिंशत् स्तम्भा आसन्
तेषाम् उपरि कोष्ठानि स्थापितानि तदुपर्येवसकाष्ठं गृहं निर्ममे ।
- ४ अपरं गृहकाष्ठानां तिष्ठन् श्रेणीषु सतीषु तिष्ठन् वातायनानि
परस्परं सममुखानि बभूवुः । अपरं द्वाराणि तदीयकाष्ठवेष्टनानि च
सर्वाणि चतुष्कीर्णानि बभूवुः, अपरं तिष्ठन् श्रेणीनां वातायनानि
परस्परं सममुखानि बभूवुः । अपरं स स्तम्भानिन्दमेकं चकार
तस्य दीर्घत्वं पञ्चाशद्वृक्षपरिमात्रं प्रस्थत्वं त्रिंशद्वृक्षपरिमात्रं तस्याये
० द्वितीयम् अजिन्दं तदये च देहर्णौ चकार । अपरं यस्मिन् सिंहा-
सनाजिन्दे विचारमकरोत् तं विचारजिन्दं निर्ममे मध्यदेशस्थैर्का
दिशम् आरभ्यापरं दिशं यावत् तम् एरसकाष्टीराष्टादध्यामास च ।
- ८ अपरं तस्य वासगृहम् अजिन्दस्य पश्चात् प्राकृते तादृक् निर्मितम्
अपरं सुलेमान् पितृकीयो यां दुहितरम् ऊढवान् तस्याः कृतेऽपि
२ तदजिन्दवद् गृहं निर्ममे । एतानि भित्तिमूलमारभ्यानि यावद्
वह्निर्दिश्वारभ्य महाप्राकृत्यं यावत् तक्षितपाशावद् वृहद् वह्निं रञ्चि-
१० रभ्यन्तरे च कर्णिकया तक्षितै बज्रमूल्यैः पाषाणैश्चेन निर्ममिरे । अपरं
भित्तिमूलं बज्रमूल्यै रञ्जितावाकैरर्षाद् दशवृक्षपरिमितैरवृक्षकय-
११ रितितैश्च पाषाणैः निर्ममे । तदुपरि तक्षितपाशावद् वृहन्नो बज्र-

मूल्यान् पाषाणान् हरसकाष्ठानि चारोपयामास । अपरं महाप्राङ्गस्य १९
परमेश्वरीयमन्दिरस्य मध्यप्राङ्गस्य निजगृहस्याभिन्दस्य च चतुर्दिक्षु
तक्षितपाषाणानां तिस्रः श्रेणीरेरसकाष्ठानाञ्चैकां श्रेणीं चकार ।

अनन्तरं सुजेमान् भूपति द्रुतं प्रक्षित्य सोरतो ह्ररमम् आनायित- १२
वान् । तस्य ह्ररमस्य माता नम्राणिवंशीयैका विधवा तस्य पिता च १३
सोरनगरीयः कश्चित् कांस्यकार आसीत् । स पिप्तलस्य समस्तकर्मसु
सुज्ञानी बुद्धिमान् निपुणश्चासीत् । स एव सुजेमनो नरपतेः समीपम्
आगत्य तस्य सर्व्वाणि शिल्पकार्याणि चकार । स पिप्तलस्य द्वौ स्तम्भौ १४
निर्ममे तयोः स्तम्भयोरेकैकस्योच्चत्वम् अष्टादशहस्तपरिमितं, दादशहस्त-
परिमितं सूत्रखेकैकं स्तम्भम् अवेष्टत । अपरं द्वयोः स्तम्भयो र्मस्तकयोरा- १५
रोपणार्थं स सितौ पिप्तलीयो द्वौ मूर्जानौ चकार तयोरेकस्य मूर्द्धं उच्चत्वं
पञ्चहस्तपरिमितम् अन्यस्य मूर्द्धं उच्चत्वमपि पञ्चहस्तपरिमितं चकार ।
अपरं स्तम्भोपरिस्थयो मूर्द्धोरारोपणार्थं षट्कलवत् क्रियया गुणिताम्नी १०
रज्जुभि र्जालीनि शिल्पकार्याणि निर्ममे । स तयोरेकस्य मूर्द्धः छते सप्त
जालान्यन्यस्य मूर्द्धः छतेऽपि सप्त जालानि चकार । अपरं स तौ स्तम्भौ १८
निर्माय तदुपरिस्थयो मूर्द्धोराष्टादकजालवत्कार्यस्यैकस्य वेष्टनार्थं
दाडिम्बानां श्रेणीरयं चकार द्वितीयस्य मूर्द्धः छतेऽपि तादृक् चकार ।
अपरम् अलिन्दे स्तम्भयोरपरि स्थितौ मूर्जानौ चतुर्हस्तपरिमितशो- १८
शनपुष्पाकृती आस्तां । जालवत्कार्यस्याभ्यन्तरे स्थितस्य अङ्गुलदेशस्य
समीप ऊर्ध्वेऽपि तयोः स्तम्भयोरपरि मूर्जानावास्तां । द्वितीयो मूर्ध-
श्च दाडिम्बानां शतद्वयेन वेष्टितः । अनन्तरं स तौ स्तम्भौ मन्दिर- १९
स्यालिन्दे स्थापयामास । तयोरेकं स्तम्भं दक्षिणदिशि स्थापयित्वा तस्य
नाम याखीनः (खिरकारक इति) चकार द्वितीयश्च स्तम्भं वाम-
दिशि स्थापयित्वा तस्य नाम बोयसो (बलीति) चकार । अनयो २०
द्वयोः स्तम्भयोरपरि शोशनपुष्पाकृति शिल्पकार्यम् आसीत् । इत्थं
स्तम्भनिर्माणं समाप्तम् ।

अनन्तरं स सितधातुना गोलाकारं सागररूपं पात्रं चकार । २१
एकम् अयम् आरभ्य द्वितीयम् अयं यावत् तस्य परिसरो दशहस्त-
परिमितस्तस्योच्चत्वं पञ्चहस्तपरिमितञ्च त्रिंशद्वस्तपरिमितं सूत्रञ्च तद्
अवेष्टत । अपरं तस्य चतुर्दिक्षु कर्मस्थाधः प्रतिहस्तं दश दश गोला- २४
कारा आसन् ते तं सागरम् अवेष्टन्त । पात्रसोचनसमये ते श्रेणीद्वये

- १९ ऽसिच्यन्त । तत् समुद्ररूपं पात्रं द्वादशानां ब्रह्मम् उपरि स्थापितं
तासां तिस्र उत्तरमुख्यनिक्षिः पश्चिममुख्यनिक्षोः दक्षिणमुख्यनि-
क्षश्च पूर्वमुख्यो बभूवुः । अथरं सागरपात्रं तासाम् उपरि तस्थौ
२० तासां पश्चाद्भागा अन्तरे तस्थिरे । तत्पात्रस्य स्थूलत्वं चतुरङ्गुलपरिमाणं
तस्य कर्कः कंसवत् श्लाशनपुष्पाकारो दे सङ्खे वाताख्यपरिमाणानि च
तेन धृतानि ।
- २० अगस्त्यं स चतुर्हस्तदीर्घानि चतुर्हस्तप्रस्थानि त्रिहस्तोष्णानि पित्त-
२१ जमयानि दश पीठानि निर्म्ममे । तेषां निर्म्माञ्जमित्यमभूत् तेषां
२२ क्षेत्राण्यासन् तानि क्षेत्राणि च शिराभिर्वेष्टितानि । अथरं शिरामध्य-
स्थितानां क्षेत्राणामुपरि सिंहगोकिण्वाकृतयक्षित्रिताः शिरायाधो-
परिभागेऽपि ताटम् आसीत् अथरं सिंहाणां गवाक्षाधोऽधः सूक्ष्म-
२३ कार्यस्य कति कति खज आसन् । एकैकस्य पीठस्य पित्तजमयानि
चत्वारि चक्राणि पित्तजमया अक्षदण्डाख्यासन् चतुर्धु कोणेषु च स्थापि-
तान्यवजम्बनान्यासन् तानि सिद्धान्यवजम्बनानि प्रक्षालनपात्राणि ।
२४ स्थापितानि तेषाम् एकैकस्य पार्श्वे च खज आसन् । मूर्द्धमध्वे तद्गर्जे च
तस्य वदनं हस्तैकपरिमितं तच्च वदनं वर्तुलं क्षम्भाकृतिं साङ्गहस्तपरि-
मितम् । तस्मिन् वदनेऽपि शिख्यकाख्यास्यासन् तदीयक्षेत्राणि वर्तु-
२५ लानि नहि चतुष्कोणानि बभूवुः । अथरं क्षेत्राणाम् अधश्चत्वारि
चक्राख्यासन् । तेषां चक्राणाम् अक्षदण्डौ पीठेन समं निर्म्मितावा-
२६ स्ताम् एकैकं चक्रं साङ्गहस्तौ । रथचक्रमिव तेषां चक्राणामा-
२७ क्षतिक्षेपाम् अक्षदण्डनेमिनाभिप्रलाभाः सख्याः सिद्धाः । अथरम्
एकैकस्य पीठस्य चतुर्धु कोणेषु स्थापितानि चत्वार्यवजम्बनान्यासन्
२८ तान्यवजम्बनानि पीठेन समं निर्म्मितानि । एकैकस्य पीठस्य मूर्द्धाङ्ग-
हस्तौषो वर्तुलाकारश्च तत्पीठमूर्द्धि तेन समं निर्म्मितान्यवजम्बनानि
२९ क्षेत्राणि च बभूवुः । अवजम्बनपट्टेषु क्षेत्रेषु च खपरिमाणविशिष्टाः
३० किण्वाः सिंहाक्षान्दक्षाश्च तदेष्टकाः खजश्च तेन जितस्थिरे । इत्थं
स तानि पित्तजमयानि दशपीठान्येकसंज्ञन एकपरिमाणान्वेषाणा-
राणि च निर्म्ममे ।
- ३१ अगस्त्यं स पित्तजमयानि दशप्रक्षालनपात्राणि निर्म्ममे तेषाम्
एकैकं पात्रं चतुर्हस्तपरिमितम् एकैकं पात्रं चत्वारिंशद्ववाताख्य-
परिमाणानि दधार । एकैकपीठोपरि तेषाम् एकैकं प्रक्षालनपात्रं

निदधे । अपरं स मन्दिरस्य दक्षिणपार्श्वे पञ्चपीठानि वामपार्श्वे च पञ्च १८
पीठानि निदधे अपरं गृहस्य दक्षिणपार्श्वे दक्षिणकोणात् पूर्वदिशि
सागररूपं भाजनं स्थापयामास ।

हरमः प्रक्षालनभाजनानि दूर्वाः कुण्डानि च निर्म्ममे । इत्थं नृपतेः ४०
सुजेमन आज्ञातः परमेश्वरीयमन्दिरस्य कृते हरमेण यावन्ति शिल्प-
कार्याणि कर्त्तव्यानि तानि सर्वाणि समाप्तानि । इत्थं हौ स्तम्भौ हयोः ४१
स्तम्भयोश्चपरि स्थितौ वर्तुणाकारौ हौ मूर्डानौ स्तम्भद्वयोपरिस्त्रमूर्द्धद्वया-
च्छादके हे जाले, तज्जालद्वयवेष्टनार्थं चतुःशतानि दाडिम्बाकारा अधस्तः ४२
स्तम्भद्वयोपरिस्थयो वर्तुणाकारमूर्द्धोराच्छादकजालद्वयस्यैकैकस्य जालस्य
कृते दाडिम्बाकाराणां हे श्रृंगी, दशपीठानि पीठोपरिस्थानि दश- ४३
प्रक्षालनपात्राणि, सागररूपं पात्रमेकं तत्सागरपात्रस्याधो द्वादशगात्र- ४४
स्तदन्यद् ऋजीवाणि दर्शः कुण्डान्येतानि तदन्यानि च यावन्ति भाज- ४५
नानि सुजेमन आज्ञातः परमेश्वरीयमन्दिरस्य कृते हरमेण निर्म्मि-
तानि तानि सर्वाणि तेजोमयपित्तलैर् निर्म्मितानि । राजा यदनस्य ४६
प्रान्तरे सुक्रोतसर्त्तनयो मध्यस्थितायां घनमृदि भूमौ सिक्तधातुना
तानि निर्म्मापयामास । अपरं भाजनानाम् अतिवाञ्छल्यकारणात् ४७
सुजेमान् तानि ३ मापयामास, ततस्तेषां पित्तलानां परिमाणं न
ज्ञेयं । अपरं सुजेमान् परमेश्वरीयमन्दिरस्याभ्यन्तरे स्थापनार्थम् एतानि ४८
सक्कजवस्तूनि चकार स्वर्णवेदी दर्शनीयपूषयाहि सुवर्णासनम्, ईश्व-
रीयवाक्स्थानस्य सम्मुखे दक्षिणे पञ्च वामे च पञ्च निर्म्मजसुवर्णमर- ४९
दीमृच्छाक्तदीयानि सुवर्णमयानि मुष्पाहि प्रदीपा वर्तिकाच्छेदन-
कर्त्तर्यंश्च, निर्म्मजसुवर्णमया आसूष्कुरिका ऋजीवाणि खेदन्यो वज्रिपा- ५०
त्राणि च, अन्तःस्थितस्य महापवित्रस्थानस्य मन्दिरस्य कवाटानां कृते
हेममयाः कक्षाश्च । इत्थं परमेश्वरस्य गृहार्थं सक्कजकार्याणि सुजेमना ५१
समापितानि । ततः परं सुजेमान् स्वतातेन दायूदा पवित्रीकृतानि
सक्कजमन्त्राणि तत्सम्यग् आनिनाय । स तानि रत्नतहेमपात्राणि परमे-
श्वरीयमन्दिरे स्थितेषु धनागारेषु निदधे ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ मन्दिरपर्यन्तरेणः ११ सुजेमन आज्ञोर्वचनकथनं १२ सुजेमनः पार्श्वजालकथनं
१३ वज्रिहानासुवर्णकथनं ।

- १ अपरं सुलेमान् इक्ष्वायेकीयलोकानां प्राचीनान् वंशानां मुख्यगर्भा-
 स्त्वार्यत इक्ष्वायेजवंशानां प्रधानपितृलोकान् परमेश्वरीयनियममङ्गुषाया
 दायुद्नगरात् सियोनात् स्थानान्तरीकरन्नाथं यिरूशालमे राज-
 २ समीपे संजग्राह । तत यथानामनाधि सप्तममास उत्सवसमय इक्षा-
 ३ येकीयलोकाः सर्वे सुलेमनो नृपतेः समीपे मिलितवन्तः । अनन्तरम्
 इक्ष्वायेकीयानां प्राचीनगणैः समुपस्थिते याजका मङ्गुषां स्थानान्तरं निन्युः ।
 ४ परमेश्वरस्य मङ्गुषा समाजावास आवासस्थानः स्थानि सकलपवित्र-
 भाजनानि चैतानि सर्वाणि स्थानान्तरं निन्युरे । याजका जेवियाख
 ५ तानि निन्युः । ततः सुलेमान् नृपतिस्तस्य समीपे सम्मिलिता इक्ष्वाये-
 कीयलोकान् मङ्गुषायाः सम्मुखं गत्वा बल्लवकारणाद् असङ्गकान् अप-
 ६ रिमेयांश्च मेघान् गच्छात्सृजुः । अनन्तरं याजका मन्दिरमध्य ईश्वरस्य
 वाक्यस्थानालोऽतिपवित्रस्थाने किरूबयोः पक्षाणामधो निरूपितस्थाने
 ७ परमेश्वरस्य नियममङ्गुषां निदधिरे । तौ किरूबौ स्वपक्षान् मङ्गुषायाः
 स्थानोपरि विस्तारयामासतुरतस्तौ किरूबौ मङ्गुषां तदीयवह्मदण्डौ
 ८ चाच्छादयामासतुः । तयो रङ्गयो दीर्घत्वाद् तयोरधोऽधोऽधो वाक्य-
 स्थानस्याग्रभागे पवित्रस्थानाद् दृष्ट्यानि बभूवुः किन्तुं वचिर्दृष्ट्यानि
 ९ न बभूवुः, तान्यथापि तत्र स्थाने विद्यन्ते । तत्र मङ्गुषायाम् अन्यत्
 किमपि नासीत्, केवलं मिसरदेशाद् इक्ष्वायेकीयवंशानां निर्गमन-
 काले परमेश्वरस्तैः सार्द्धं यं नियमं चक्रिवान् तदीयपत्रयुतं प्रस्तरण-
 कदयं तन्मध्य आसीत् यतो जेरेवे मूसास्तत् मङ्गुषामध्ये स्थापित-
 १० वान् । अपरं पवित्रस्थानस्य मध्याद् याजकानां वचिर्गमनकाले पर-
 ११ मेश्वरस्य मन्दिरं प्रयोदेन तादृक् पर्य्युह्यत यद् याजकाः प्रयोदात्
 सेवनम् अनुष्ठानम् असमर्था बभूवुः, यतः परमेश्वरस्य तेजः परमेश्वरीयं
 मन्दिरं पूरयामास ।
 १२ तदानीं सुलेमान् याजहार परमेश्वरो घोरान्धकारे वसतीति तेन
 १३ निगदितं । तवाधिष्ठानार्थं मन्दिरमेकं मया निरमायि तत्र निश्चवा-
 १४ सार्थं तद्विवेक्षणं कृतं । अपरम् इक्ष्वायेकीयानाम् अखिले समानेऽव-
 तिष्ठमाने राजा खास्यं परादृत्वेक्ष्वायेकीयानां कृतं समानम् आधिषं
 १५ जगाद । राजा कथयामास, इक्ष्वायेकः प्रभुः परमेश्वरो धन्यः ; स
 मम पित्रे दायुदे खवज्जेय यत् प्रतिज्ञातवान् तत् सकरेव साधित-
 १६ वान्, यथा, मम प्रजामख इक्ष्वायेकीयवंशे वस्तिन् दिने मिसरदे-

प्राग् मया वहिष्कृतस्तद्विद्वन्म आरम्भाहम् अथ ख्याने मम नास्तेऽधि-
कृतार्थं मन्दिरं निर्मातव्यमित्यभिप्रायेणोखायेणीयानां कस्यापि वंशस्य
किमपि नगरं नाभिरोचितवान् किन्तु मदीयप्रजागणयोखायेणीयवंश-
स्थाधिपतिताय दायूदम् अभिरोचितवान् । अपरम् इखायेणः प्रभोः १७
परमेश्वरस्य नास्ते मन्दिरमेकं निर्मातुं मत्तातो दायूद् मनो निदधे । १८
किन्तु परमेश्वरो मम तातं दायूद् वाक्यमिदं जगाद, त्वं मम नास्ते
मन्दिरं निर्मातुं मनो निरधत्था इति तव मनोगतं भद्रमेव । तथापि १९
तन्मन्दिरं त्वया न निर्मातव्यं किन्तु तवैरसेनात्मजेन मम नामार्थकं
तन्मन्दिरं निर्मातव्यम् इति परमेश्वरेण यद् वचनं प्रतिज्ञातं तदेव २०
साधितं, ततः परमेश्वरस्य वाक्यादहं निजतातस्य दायूदः पदं प्राप्येखा-
येणीयराजसिंहासन उपविष्टम् इखायेणः प्रभोः परमेश्वरस्य नाम्न
मन्दिरम् इदं निरमापयच्च । परमेश्वरेणास्मत्पूर्वपुरुषाणां मिसरदेशाद् २१
वह्निष्करगजास्ते तैः सह यो नियमोऽकारि तदीयपत्रस्याधारो या
मध्वा तस्याः हतेऽपि तत्र मन्दिरे स्थानमेकं मया निरूपितं ।

अनन्तरं सुमेमान् इखायेणः कृत्स्नसमाजस्य साक्षात् परमेश्वरस्य २२
शेमवेद्याः समीपम् उपस्थायाकाशं प्रति कर्तुं प्रसार्य व्याजहार, हे २३
इखायेणः प्रभो परमेश्वर, उर्द्धस्थिते स्वर्गोऽधःस्थितायां पृथिव्याश्च तव
तुल्यो नापरः कश्चनैश्वर्यास्ते । तव यावन्तो दासाः सर्वान्तःकरणैस्तव
चक्षुर्गोचरे चरन्ति तान् प्रति खनिषमं खप्रीतिश्च साधयसि । विश्वे- २
षतः खदासाश्च दायूदे त्वं यत् प्रत्यष्टगोस्तद् असाधयः खवक्त्रेभ्योहं
वचनं सकरेण सफलम् अकार्षींश्च । हे इखायेणः प्रभो परमेश्वर, २४
खदासाश्च मत्ताताय दायूदे भवता यत् प्रतिज्ञातं तदधुना साध्यतां
यथा, मम चक्षुर्गोचरे त्वं यद् अचरन्तवत् तव सम्मानाखेतुं खख-
मार्गमधि सावधानाः सन्तो मम दृष्टिगोचरे चरन्ति तर्हीखायेणी-
यराजसिंहासनोपवेष्टुपुरुषस्याभावकाव वंशे कदापि न भविष्यतीति ।
हे इखायेण ईश्वर, खदासाश्च मदीयजनकाश्च दायूदे भवता यत् २५
कथितं तत् स्थिरं भवत्विति प्रार्थयेऽहम् । किन्तु ईश्वरः पृथिव्यां निव- २६
स्यतीति किं सत्त्वं भवेत् ? यद्वा स्वर्गं स्वर्गोपरिस्थः स्वर्गश्च भवन्तं न
धरति ततो मन्निर्मितं मन्दिरमिदं किं धरेत् ? हे मम प्रभो परमेश्वर २७
त्वं खदासस्य प्रार्थनां निवेदनञ्च शृण्वस्व तव दासेनाथ वा जाभूक्तिः
प्रार्थना च क्रियते सा भवता श्रूयतां । अथ ख्याने मम नाम ख्यास्यतीति २८

- वाक्यं यत् स्थानमिदं मन्दिरमिदञ्चाधि भवतोक्तं तत् स्थानं प्रति भवता
- १० स्तनयने उन्मील्येतत्स्थानोद्देशा भवतोद्देशस्य प्रार्थना श्रूयता । यतत्-
स्थानम् उद्दिश्य प्रार्थयमानेन भवद्भासेन भवद्गणगणैरेखायेकीयवंशेन
च या प्रार्थना क्रियते भवान् तां श्रद्धेतु । त्वं स्वकीयस्वर्गनिवासे तिष्ठन्
तां निश्रामय निश्रम्य क्षमस्व च ।
- ११ केनचित् स्वसमीपवासिनः कस्मिंश्चिद् अपराद्धे लोका यदि श्रपयं
निश्चित्य तेन तं श्रापयन्ति स च श्रपयो यदि मन्दिरेऽस्मिन् तव वेद्याः
- १२ समीपम् उपतिष्ठति तर्हि त्वं स्वर्गाग्निश्रम्य कर्त्तव्यं कुर्वन् निजदासान्
विचारयार्थतो दोषिणं सदोषं कृत्वा तस्य कर्मणः समुचितं फलं तस्मै
वितर निर्दोषश्च निर्दोष्य कृत्वा तस्य निर्दोषत्वस्य फलं तस्मै विभाजय ।
- १३ अपरं तव विरुद्धं पातककरणाद् रिपुभिः पराजितास्तवेखायेकीय-
प्रजागणा यदि त्वां प्रति पराकृत्य तव नाम स्तुवन्तस्तव साक्षात् मन्दिरे
- १४ ऽस्मिन् विनयन्ते प्रार्थयन्ते च तर्हि त्वं स्वर्गाग्निश्रम्य तवेखायेकीयलो-
कानां पापं क्षमस्व तेषां पूर्वपुरुषेभ्यो यमिमं देशं दत्तवानसि तं देशं
पुनर्वारं तान् स्थानय च ।
- १५ अपरं तव विरुद्धं तेषां पातककरणाद् गगणे खड्गीभूते यदि वृष्टिर्न
भवति तेन ते यदि स्थानस्थितस्य दिशि प्रार्थयमानास्तव नाम स्तुवन्ति
- १६ त्वया तेषां क्लेशा जात इति विविच्य स्वपापेभ्यः परावर्त्तन्ते च, तर्हि
त्वं स्वर्गाग्निश्रम्य तव दासानाम् रेखायेकीयलोकानां पापं क्षमस्व गन्तव्यम्
उत्तममार्गश्च तान् आदिश्व तव प्रजागणाय यं देशं भोगार्थं दत्तवानसि
तस्मिन् देशे वृष्टिं कारय च ।
- १७ अपरं देशे दुर्मित्ये जाते महामार्यां वा जातायां शस्यानां वा
शुष्कत्वे क्षान्तत्वे वा जाते शुक्लादिपतङ्गेषु वा जातेषु देशस्थानगरेषु वा
- १८ रिपुभिरवबद्धेषु कस्यांश्चित् मार्यां पीडायां वा बलवत्यां तवेखायेकीय-
प्रजानां मध्ये केनचित् मानवेन निजमनःपीडा बुद्धा यदि काचित्
प्रार्थना किञ्चन निवेदनं वा क्रियते मन्दिरस्यास्य दिशि च कारय
- १९ प्रसार्यते, तर्हि त्वं निजनिवासात् स्वर्गाग्निश्रम्य क्षमिन्वा कर्त्तव्यं कुर्व,
त्वमेव सर्वमनुजानाम् अदितीयोऽन्तर्ध्याम्यसि ततस्तस्य मन्यस्य यम्
आन्तरिकभावं जानासि तदनुसारेण तस्याचरन्त्य समुचितं फलं तस्मै
- २० देहि । तथा कृते त्वं तेषां पूर्वपुरुषेभ्यो यं देशं दत्तवानसि तन्मध्ये
ते वावर्ज्योविष्यन्ति तावत् त्वतो भेष्यन्ति ।

अपरं तव महानास्रः सबलकरस्य प्रसारितबाहोश्च बार्ता भिन्न- ४९
जातीयैरपि निश्रामयितव्या ; स्वस्त्वेष्वेवायेनीयवंशे न जातः कश्चिन्नरो ५१
यदि तव नामार्थं दूरदेशाद् आगत्य मन्दिरस्यास्य दिशि प्रार्थनां कुर्वते
तर्ह्यपि त्वया स्ववासस्थानात् स्वर्गाग्निशम्य तस्य भिन्नजातीयस्य नरस्य ५२
प्रार्थनानुसाराद् यद्यत् कर्तव्यं तत् क्रियतां, तथा कृते पृथिवीस्थजा-
तीयः सर्वे तव नाम्ना ज्ञानं कृत्वा तवेवायेनीयप्रजागणा इव त्वत्तो
भेष्यन्ति मन्निर्मितमिदं मन्दिरं तव नाम्ना विख्यातमेतदपि ज्ञास्यन्ति ।

अपरं युद्धयात्रार्थं त्वया प्रेषितास्तव लोका यदि रिपुभिः सह योद्धुं ५४
गत्वा त्वयाभिरुचितं नगरं तव नामार्थं मया निर्मितं मन्दिरस्यो-
द्दिश्य परमेश्वरस्य साक्षात् प्रार्थनां कुर्वते, तर्हि त्वं स्वर्गासेषां प्रार्थनां ५५
विनयञ्च निशम्य तेषां विचारस्य निष्पत्तिं कुरु । अपरं ते यदि तव ५६
विरुद्धं पापं कुर्वन्ति (यतः पापं न करोत्येवम्भूतः कोपि मानवो नास्ति)
त्वया च तेभ्यः क्रुद्धा रिपूणां करेषु समर्पितास्ते यदि विजेट्भिर्दूरस्थं
निकटस्थं वा रिपुदेशं गीयन्ते, ततः परं यस्मिन् देशे ते गीतास्तत्र यदि ५७
मनसि खदशां चिन्तयित्वा परावृत्य तत्र विजैतृणां देशे त्वाम् उद्दिश्य
प्रार्थयमाना अस्माभिरपरार्द्धं पातकं दुष्टत्वञ्च कृतमिति वदन्ति, इत्थं ५८
ते यदि स्वविजैतृणां रिपूणां देशे सर्वान्तःकरणैः सर्वप्राणैश्च सह त्वां
प्रति परावर्त्तन्ते तेषां पूर्वपुरुषेभ्यस्त्वया दत्तं स्वकीयदेशं त्वयाभिरुचितं
नगरं तव नाम्ना मया निर्मितं मन्दिरस्योद्दिश्य तव साक्षात् प्रार्थनां
कुर्वते च, तर्हि त्वं स्ववासस्थानात् स्वर्गात् तेषां प्रार्थनां विनयञ्च निशम्य
तेषां विचारस्य निष्पत्तिं कुरु, तव विरुद्धं कृतपापैस्तव प्रजामयै ५९
यद्यद् अपरार्द्धं तत्सर्वं क्षमस्व तेषां विजैतारस्य यथा तान् प्रति दयां
कुर्यात्तथा तान् कष्टयुक्तान् कुरु च । यतस्तथैव तव प्रजास्त्वया लोह- ६१
कुण्डात् मिसरदेशाद् आनीतास्त्वयोपाजितलोकाश्च । अतो हेतोस्तथा- ६२
यं दासस्त्वेष्वेवायेनीयप्रजागणस्य यम् अनुनयं कुर्वते तस्मिन् भवता
दृष्टिरारोप्यतां याञ्च प्रार्थनां भवन्नाम् उद्दिश्य कुर्वते सा निशम्यतां ।
हे प्रभो परमेश्वर, अस्मात्पूर्वपुरुषाणां मिसरदेशाद् वहिष्करणात् ६३
भवान् क्षदासिन् मूससा यद् गदितवान् तद् भवानेवास्मान् सोपा-
र्जितत्वे नियोक्तुं पृथिवीस्थाभ्यः सर्वजातिभ्यो विशेषितवान् ।

सुजेमान् परमेश्वरस्य समीपे कृत्वाम् एतां प्रार्थनां निवेदनञ्च ६४
समाप्य परमेश्वरस्य होमवेद्याः सम्मुखे आनुपातनाद् उक्त्वाय गगनस्य

- ४४ दिशि हस्तो प्रसार्यावतिष्ठमानः सन् उच्चैः खरेण वाक्वेदेतैरिच्छाधीनी-
- ४५ रानां हस्तं समाजम् आश्रितं जगद्, परमेश्वरो धन्यो भवतु, यतः
स यदत् कथितवान् तददेव लोकायायेकायेनीयप्रजागन्त्राय विश्वामं
यत्तरत् । स खदासेन मूससा यावन्ति मङ्गलवाक्यानि गदितवान् तेषां
- ४६ सर्वेषां मध्य एकमपि निष्फलं नाभवत् । अस्माकं प्रभुः परमेश्वरो
वाट्मन् अस्मत्पूर्वपुरुषाणां सहाय आसीत् तादृग् अस्माकमपि सहायः।
- ४७ भवतु सोऽस्मान् न जहातु न वा त्यजतु । किन्वास्मत्पूर्वपुरुषास्तेन
यान्याशाविधिविधानान्यादिष्टास्तानि वयं पालयन्तो यत् तस्य सर्व-
मार्गेश्वरेण तदर्थम् अस्माकम् अन्तःकरणानि स्वसमीपम् आकर्ष-
- ४८ परमेश्वरस्य सम्मुखे योगीमानि वाक्त्रानि मया निवेदितानि तानि
दिवानिष्टम् अस्मत्प्रभोः परमेश्वरस्य सन्निधौ तिष्ठन्तु तेन च खदा
सस्यैतस्य लोकायायेनीयप्रजागन्त्राय च विचारः प्रतिदिनं यथा कर्तव्य-
- ४९ कथं च साध्यतां । ततः परमेश्वर एवादितोय ईश्वरस्तदन्वः कोपी-
- ५० श्वरो नास्तीति पृथिवीस्थैः सर्वजातोयै ज्ञास्यते । वयस्त्रायेव सर्वदा
यथा तस्य विधीन् आचरेम तस्याज्ञाश्च पालयेम तथास्मत्प्रभुं परमेश्वरं
प्रत्यस्माकं मनांसि स्मिरामि स्थास्यन्ति ।
- ५१ अनन्तरं राजा तेन समं सर्वं इच्छायेनीयलोकान् परमेश्वरस्य
- ५२ सम्मुखे बलिदानम् अर्पितव्यः । सुलेमना द्वाविंशतिसहस्राणि गावो
विंशतिसहस्राधिकं लघ्वं मेघान् मङ्गलार्थं बलिभूयेण परमेश्वराय।
- ५३ दीयन्त, इत्थं राजेच्छायेनीयलोकैश्च मन्दिरं प्रापितं । तस्मिन् दिवसे
परमेश्वरीयमन्दिरस्य सम्मुखे प्राङ्मुखस्य मध्यदेशे राज्ञा पवित्रीकृतो
यतो होमार्थका बलयो निवेदितवन्तूनि मङ्गलार्थकबलीनां मेदांसि च
तत्रैव तेनोत्सृष्टानि यतो हेतोः परमेश्वरस्य सम्मुखे स्मिता पितृलभयो
यज्ञवेदिः क्षुद्रत्वात् होमबलीन् निवेदितवन्तूनि मङ्गलार्थकबलीनां
- ५४ मेदांसि च धर्तुं नाशङ्कोत् । तस्मिन् समये सुलेमान् तेन सह जमातस्य
प्रवेशस्थानमारभ्य मिसरदेशीयां सीमां स्मरितं यावत् सर्व्वेयाम् इच्छा-
येनीयलोकानां महासमाजश्च सप्ताहद्वयम् अर्पयन्तुर्दशदिनानि
- ५५ यावत् खप्रभोः परमेश्वरस्य साक्षाद् उटजोत्सवं चक्रे । अनन्तरम्
अष्टमे दिने लोका राज्ञा निष्कृष्टान्तम् आश्रितं जगद् । ततः परं
परमेश्वरेण खदासं दायुर्दं खप्रजामखम् इच्छायेनीयवंशश्च प्रति यद्यत्
मङ्गलं कृतं तेन प्रपुष्टयित्वा वर्धितान् ते सर्व्वं वासस्थानं जग्मः ।

६ नवमोऽध्यायः ।

१ इतीषदर्शने जाते सुलेमना शार्दन् ईश्वरस्त्री नियमः १० सुलेमनहीरमयोः परस्परम् उपायनदानं १४ मानानगराणां निर्माणं २० किमानोधप्रवृत्तीनां दासत्वस्य कथनं २४ फिरोकी दुष्टितु निर्जट्टवृत्तमनं २४ सुलेमनः सांख्यिकवर्तिदानादि २६ तस्य पोतानां कथनं ।

परमेश्वरीयमन्दिरस्य राजप्रासादस्य च निर्माणे तदन्यानि यावन्ति १ निवेशनानि सुलेमनोऽभिजायात् निर्मितानि तेषामपि निर्माणे समाने परमेश्वरो यादृग् गिवियोने सुलेमने दर्शनमददात् तादृग् द्वितीयवारं २ ते दर्शनं ददौ । परमेश्वरस्तं जगाद त्वं मम साक्षाद् यो प्रार्थनां यच्च ३ निवेदनं कृतवान् तत् मया श्रुतं त्वच्च मदीयनाम्नो नित्यस्थित्यर्थं यन्मन्दिरं निरमापयस्तदपि मया पवित्रीकृतं तत्रैव मम दृष्टिं र्मनश्च सर्वदा स्थासति । अपरं तव तातो दायृद् यादृक् चरितवान् तादृक् ४ त्वमपि यदि सिद्धमनसा सारल्येन च मम साक्षात् चरन् मया यथादियं तथैव कर्म करिष्यसि मम विधीन् आज्ञास्य पालयिष्यसि च, तर्हीखायेलीयराजसिंहासनोपवेश्यपुरुषस्याभावस्तत्र वंशे कदापि ५ न भविष्यतीति मया तव ताताय दायृदे यत् प्रतिज्ञातं तदनुगृह्यतात् तथेखायेलीयराजसिंहासनं सदोन्नतं स्थास्यति । किन्तु यूयं युष्मद्दंष्ट्रास्य ६ यदि मत्तोऽपकृत्य मयादिष्टान् आज्ञाविधीन् न पालयिष्यथ, यदि च विपद्यगामिनो भूत्वेतरदेवान् सेविष्यध्वे प्रणंस्यथ च, तर्हीखायेलीय ७ वंशेभ्यो यो देशो मया दत्तस्तस्मात् त उत्पाटयिष्यन्ते यच्च मन्दिरं नम नामार्थं पवित्रीकृतं तदपि मया स्मृष्टिगोचराद् दवयिष्यते तेनेखायेलीयवंशः सर्वजातीयानां परिभाषणपरिहासयोरुदाहरणं भविष्यति । ततो ये लोका एतस्य प्रांशुमन्दिरस्य सन्निधिना त्रजिष्यन्ति ते चमत्- ८ कृताः सन्तो मिश्रसिष्यन्ति देशमेतं मन्दिरस्य प्रति परमेश्वरः कुत एतादृशं कृतवान्? इति प्रष्टव्यं च । तेन लोकाः प्रतिवक्ष्यन्ति लोकानामे- ९ तेषां पूर्वपुरुषा येन मिसरदेशाद् वहिरानीता इमे स्तेषां तं प्रभुं परमेश्वरं विहायेतरदेवान् आश्रित्य तान् प्राणमन् असेवन्त च तत्कारणात् परमेश्वरकान् इत्थम् आपन्नमङ्गलान् कृतवान् ।

परमेश्वरस्य मन्दिरं राजनिवेशनक्षेत्रे देवेशमनो निर्मापयता सुले- १० मना ये विंशतिवत्सरा यापितास्तेषु सोरीयराजो हीरमः सुलेमनो ११ यथाभिकथितं तथैव तम् शरसकाष्ठे देवदारुकाष्ठैः सुवर्णैश्चोपकृत-

- वान् ततो हेतोः सुलेमान् हीरमाय ग्रीकोलप्रदेशस्थानि किंशुति
 १९ नगराणि व्याख्यायत् । अतस्तेषु वत्सरेषु गतेषु हीरमः सुलेमना दानानि
 तानि नगराणि ब्रह्मं सोराद् आजगाम किन्तु तानि तस्मै नरोचन्त ।
 २० ततः स जगद् हे मम आतन्वयेतानि कीदृशानि नगराणि मध्यं
 वितीर्णानि ? तत्कारणात् तस्य देशस्य कावुलो (गुष्टिकर इति) नाम
 २१ तेन कृतं तस्य तदेव नामाद्यापि विद्यते । हीरमो विंशत्यधिकशतकि-
 करपरिमितं हेम राज्ञे प्रेषयामास ।
 २२ अथ सुलेमनः कारनिवहस्य कृत्वाप्नोऽयं । स निवहः परमेश्वरीयमन्दि-
 रस्य सनिवेशनस्य मिश्रो यिरूशालमीयप्राचीरस्य चात्तोरस्य मगि-
 २३ रोषरस्य च निर्माणाद्यं तेन सकृद्भूतः । मिसरदेशीयो भूपतिः फिरोन्
 युद्धेन तद् गोघरनगरं यशोक्त्य वङ्गिना दाहयित्वा तद्विवासिनः
 किनानीयलोकान् निहत्य च सदृष्टिं सुलेमने जाययै तद् ददिवान् ।
 २४ अतस्तद् गोघरम् अधःस्थितं वैथारोणं बालतं देशमध्यस्थे प्रान्ते स्थितं
 २५ तद्गौरं सुलेमनः कासनगराणि रथनगराण्यन्तरोहिणां नगराणि
 तदन्यद् यिरूशालमे लिवानेने कृत्स्नराष्ट्रे च यद्यन्निर्मापयितुं सुलेमान्
 अभ्यक्षत् तदपि, सर्वस्थितानि यथाभिलाषं सुलेमना निर्मापितानि ।
 २६ इस्रायेलीयवंशाद् अपरवंशोद्भवा य इमोरीयहिस्तीयपरिधीयहि-
 २७ वीययिवूथीयलोका अवशिष्टाः सन्त इस्रायेलीयवंशे विनष्टं न शेफिरे
 तेभ्य उत्पन्नो देशे चावशिष्टो वंशः सुलेमना सकृद्भूतोऽयं यावद् दास-
 २८ त्वापन्नकारनिवहो ऽकारि । इस्रायेलीयवंशोद्भवाः केऽपि सुलेमना दासा
 न चक्रिरे ते तस्य योद्धारो मन्त्रिणोऽप्यन्ता रथिनो रथाधिपतयो
 २९ ह्यारोहिणश्च बभूवुः । सुलेमनः कर्माध्यक्षाणां मध्ये पञ्चाशदधिक-
 पञ्चशतानि मन्त्रिनराः कर्मकारिणं कारनिवहम् अश्रियन् ।
 ३० अपरं फिरोनो दुहिता दायूदनगरात् खट्वमयं तत्तस्याः कृते
 राजा यन्निवेशनं निरमापयत् तत्राजगाम ततः परं स मिश्रं निर्मा-
 पयाश्चकार ।
 ३१ सुलेमान् परमेश्वरस्य कृते यां होमवेदिं निर्मितवान् तस्यां प्रतिवर्षं
 त्रीनवारान् होमार्थकान् मङ्गलार्थकान् च बलीन् अर्पयत् परमेश्वरस्य
 सम्मुखे स्थितायां वेद्यां धूपान् अज्वालयत् । इत्थं मन्दिरनिर्माणं तेन
 समापितं ।
 ३२ अपरम् इदमदेशे सुषाण्णसागरस्य तट एतत्तस्य पार्श्वे स्थितं यद्

इन्द्रियोमगेवरनाम्नं ज्ञानं तत्र सुजेमान् पोतान् निर्मापयामास ।
तेषु पोतेषु श्रीरमः सुजेमनो दासैः सार्द्धं सागरकोविदान् खकीयान् १०
नियामकान् दासान् अप्रेषयत् । तेष्वीश्वरदेशं गत्वा तत्र विंशत्यधि- १८
कचतुःशतकिङ्करपरिमितानि खर्गानि गृहीत्वा सुजेमनः समीपम्
आनयन् ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ शिवादेशीयराज्याः कथनं ११ श्रीरमस्य राज्ञः कथनं १४ सुजेमना सुवर्णमयफल-
कानां निर्माणं १८ मिहामस्य वर्णना २४ तस्य समीपे लोकानां समागमस्य रचा-
नाम् चक्षणाज्ञानयनस्य कथनम् ।

अपरं परमेश्वरस्य नामार्थं सुजेमनः कीर्त्तिः शिवादेशस्य महिष्या- १
कृत्यत ततः सा प्रवृत्तिकाभिस्तं परीक्षितुम् आजगाम । सा सुगन्धिद्रव्य- २
प्रचुरसर्वमस्त्रिवाहिनां महाकुलानां निवृत्तेन महासमारोहेण चारुता
थिरुशालमम् आगच्छत् सुजेमानम् उपस्थाय च सर्व्वं सुजेमान् तां जगद, ३
तन्मध्ये नृपेणागम्यं किमपि वाक्यं नासीत् स तां सर्व्वमेव आपितवान् ।
अतः सुजेमनो ज्ञानं तन्निर्मितं मन्दिरं तस्य भोजनासनस्थमभ्युदयाग्न- ४
मात्मानां परिषद् परिचारकानां श्रेणीवेशैः पानपात्रवाहिगणः पर- ५
मेश्वरस्य मन्दिरे तस्थारोहणक्षेतानि सर्व्वानि दृष्ट्वा सा शिवादेशस्य
महिषी हतशाना बभूव । सा तु राजानं जगद, भवतः कर्माणि ६
ज्ञानश्चाधि या किंवदन्ती खदेषे मयाश्रावि सा सत्यैव । किन्त्वहं ७
यावदागत्य खनेचाभ्यां सर्व्वं नापश्यं तावत् तां जनश्रुतिम् असखाम्
अमन्ये, किन्तु पश्चाद्वर्णमप्यहं न श्रुतवती । भवतो ज्ञानम् उत्तमत्वं
मञ्जुतां किंवदन्तीम् अतिश्रुते । धन्या भवतो नरा धन्या भवतो भूत्वा ८
यतस्तो नित्यं भवतः साक्षात् तिष्ठन्तो भवतो ज्ञानालापं श्रुतवन्ति ।
धन्यो भवतः प्रभुः परमेश्वरो यतः स भवति तुष्टेसायेनीयरजसिंहा- ९
सने भवन्तम् उपवेशयत् । परमेश्वरो नित्यम् इक्ष्वायेनवंशे प्रीयत
इतिकारणाद् भवान् कृष्णाय धर्म्यं समाचरेत् तदर्थं स भवन्
राज्याभिविक्तम् अकरोत् । सा तु राज्ञे विंशत्यधिकशतकिङ्करपरिमि- १०
तानि सुवर्णानि प्रचुराणि सुगन्धिद्रव्याणि सर्व्वानि ददौ । शिवादेशस्य

राज्ञी सुजेमने नृपतये यादृशानि सुगन्धिद्रव्याण्यददात् तादृशानि सुगन्धिद्रव्याणि वाज्यरूपेण तत् स्थानं पुनः कदापि नानीतानि ।

११ अपरं चौरमस्य यैः पोतैरौषीरदेशात् सुवर्णान्वाणीयन्त तैः प्रचुराणि मलयजकाष्ठानि मलयज तस्माद् औषीरदेशाद् आनीयन्त ।

१२ राजा तै मलयजकाष्ठैः परमेश्वरस्य मन्दिरस्य राजप्रासादस्य च निमित्तं क्षुद्रस्तम्भानि ग्रायकाणाञ्च कृते वसुकीः वंश्यादीनि घन्नाणि च निर्मापयामास । तादृशानि मलयजकाष्ठान्यद्य यावत् पुन नानीतानि

१३ न दृष्टानि वा । अनन्तरं शिवाया महिष्याः प्रार्थनातस्तस्याः सर्व्वा मनोरथः सुजेमना राज्ञा साधितस्तदपराख्युपायनान्यपि सुजेमनो राज्ञो वदान्वात् तया जन्वानि, ततः परं सा स्वभृत्यगणैः साङ्गं स्वदेशं परावृत्त्य जगाम ।

१४ अनन्तरं सार्धवाहगणाद् वाणिज्यगणाद् वशीभूतनृपगणात् प्रदेशा-

१५ ध्यक्षगणाञ्च सुजेमान् यानि धनान्यनभत, तानि विना संवत्सरे षट्षष्ट्यधिकषट्षतकिंकरपरिमितानि हेमानि सुजेमनः समीपं समा-

१६ गतानि । ततः सुजेमान् नरपतिस्ताडितसुवर्णैर् ईं शते वर्तुणाकारपद्मकाणि निर्मापयामास तेषामेकैकस्मिन् पक्षके षट्षतश्रेक-

१७ परिमितं सुवर्णं प्रयुक्तं । अपरं स ताडितसुवर्णैस्त्रीणि शतानि चर्मणि निर्मापयामास तेषामेकैकस्मिन् चर्मणि त्रिसेतशपरिमितं सुवर्णं प्रयुक्तं । अनन्तरं राजा जिवानोनारण्ये हे तानि निदधे ।

१८ अनन्तरं राजा दन्तिदन्तमयं सिंहासनमेकं निर्मापयामास तत्रो-

१९ त्तमसुवर्णं मण्डयामास । तस्य सिंहासनस्य षट् सोपानान्यासन् सिंहासनस्योर्ध्वभागञ्च पश्चात् वर्तुणाकार आसीत् उपवेशनीयस्थानस्य पार्श्वयोश्च हस्ताकारे अवलम्बने आस्तां तयोश्चावलम्बनयोरप्ये द्वौ

२० सिंहावतिष्ठता । तेषु षट्सोपानेषु पार्श्वयोर्द्वौ सिंहा अवतिष्ठन्

२१ यतादृशं सिंहासनं कस्मिंश्चिद् राष्ट्रे न निरमायि । सुजेमनो नृपतेः सर्व्वाणि पानभाजानि हेममयान्यासन् तद्वत् जिवानोनारण्ये हे

स्थितानि सर्व्वाणि भाजानि निर्मलसुवर्णमयान्यासन् रजतमयं किञ्चन भाजनं नासीत् । सुजेमनो राज्यत्वसमये रजतानां किमपि

२२ मूल्यं नासीत् । यतो चौरमस्य पोतैः साङ्गं राज्ञोऽपि तर्षाजगामी पोतनिवहः समुद्र आसीत् । वर्षत्रयात् परं वारमेकं स तर्षाजगामी पोतनिवह आगत्य हेम रजतम् इभदन्तान् कपीन् प्रिस्त्रिगजानयत् ।

अनेन प्रकारेण विसृविद्याभ्यां सुलेमान् नरपतिर्मेदिनीस्थानाम् इतरेषां १६ सकलभूपतीनां प्रधानो बभूव ।

ईश्वरेण सुलेमनो मनसि यत् ज्ञानं निहितं तस्य तज्ज्ञानस्य १४ वचांसि श्रोतुं मनुजाः सुलेमानं साक्षात् कर्तुम् अयतन्त । ते च प्रति- १५ वर्षं खं खम् उपायनम् अर्थतो रजतमयानि हेममयानि च भाजनानि वसनान्यस्त्राणि सुगन्धिद्रव्याणि हयान् अश्वतरांश्च समानिन्युः ।

अनन्तरं सुलेमान् स्थन्दानि हयारोहिण्यश्च संजग्राह तस्य चतुः- १६ प्रताधिकसहस्रं रथा द्वादशसहस्राणि हयारोहिण्यश्चासन् ते च तेन रथनगरेषु यिरूशालमे च राजनिकटे निदधिर । राजा यिरू- १७ शालमे बाहुल्यकारणाद् रजतानि पाषाणवद् एरसकाष्ठानि च प्रान्त- रक्षोड्ग्यरेन्धनवत् साधारणानि चकार । सुलेमनो हया मिसरदेशाद् १८ आनीयन्त राजवणिजाम् एकैकेन निवहेनैकैको हयनिवहे मूल्येना- लभ्यत । तेन मिसरदेशाद् आनीतस्यैकस्य रथस्य मूल्यं षट्प्रतानि १९ रजतमुद्रा हयस्यैकस्य च मूल्यं सार्द्धशतं मुद्रा इत्यनेन मूल्येन ते हिस्तीयानाम् इमेरीयानाञ्च भूपतीनां कृते समानिन्यरे ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ योयिद्धिः सुलेमनो देवतापूजनं ८ तं प्रति परमेश्वरेण तिरस्करणं १४ तस्य रिपो ईददस्य कथनं १९ तस्य रिपो रिपोकस्य कथनं २६ तस्य रिपो थारविशामस्य कथनं ४१ सुलेमनो सरलकथनञ्च ।

सुलेमान् नरपतिः फिरीजो दुहितरं विना बङ्गीध्वितरदेशीया १ स्वर्धतो मोयावीयाम्मोनीयेदोमीयसीदोनोयहिस्तीयवंशीयासु योमित्व- प्रीयत । युयं तेषां मध्यं मा गच्छत तानपि युष्माकं मध्यम् आगन्तुं मानु- २ जानीत यतो हेतोस्ते युष्माकं मनांसि स्वदेवान् प्रत्यवस्थम् आकल्प- न्तीति वाक्त्वं यानधि परमेश्वरेणोक्तं तादृशेध्वितरजासीयेषु सुलेमान् प्रेमार्थम् आसज्यत । तस्य सप्तशतानि महिष्यस्त्रोणि शतानि उपपश्य- ३ आसन् तास्तु तदीयं मनो विपद्ये समाकर्षणं । ततः सुलेमनो वार्ड- ४ क्काले तस्य मनसि खयोधिद्धिरितरदेवानाम् अनुगमनाय समा- खष्टे तस्य तातस्य दायूदेऽन्तःकरणं यादृक् स्वप्रभुं परमेश्वरं प्रति सरलमासीत् तस्यान्तःकरणं तादृक् सरलं न तस्यौ । किन्तु सुलेमान् ५ सीदोनीयानाम् अस्तारोताख्याया देवा अम्मोनीयानां मिल्कमाखस्य

- ६ दृष्टदेवस्य चानुगामी बभूव । अनेन प्रकारेण सुलेमान् परमेश्वरस्य साक्षात् प्राप्तकामाचरत् स निजतातो दायूद् इव सर्व्वतोभावेन परमेश्व-
 ७ रस्यानुगामी न बभूव । तस्मिन् काले सुलेमान् मोघावीयानां किमोशा-
 र्यस्य दृष्टदेवस्य कृते ऽस्मीनीयानां मोक्षकार्यस्य दृष्टदेवस्य कृते च
 ८ यिरूशाकमस्य सम्मल्लस्यो पर्व्वते भृगुस्थानं निर्मापयामास । तस्य सर्व्वो-
 ९ साम् इतरजातीययोषितामनुरोधात् तेन तथैव कृते ताः स्वकीयान्
 १० इष्टदेवान् उद्दिष्ट धूपान् अञ्जनायन् बलिदानं चाकुर्व्वन् ।
 ११ इत्याथैषो यः प्रभुः परमेश्वरो वारब्धयं सुलेमने दर्शनमददात् तं
 १२ विहाय तस्य मनो विषयाकृतमभवत् यस्यादेशेन च स इतरदेवानाम्
 १३ अनुरागमात् निवारितस्तस्य परमेश्वरस्य तमादेशं स लङ्घितवान्
 १४ एतस्मात् कारणात् परमेश्वरः सुलेमानं प्रति चुकोप । अतः परमेश्वरः
 १५ सुलेमानं जगाद कर्मतत् त्वया कृतं मयादिष्टनियमविधाने त्वया
 १६ लङ्घिते चेतिहेतो मया राजत्वं त्वसोऽपहृष्टारिष्यते तव दासाय दास्यते
 १७ च । किन्तु तव तातस्य दायूदोऽनुरोधात् तव जीवककाले तन्मया
 १८ न करिष्यते तव सुतस्य करात् राजत्वम् अपहृष्टारिष्यते । अनन्तरं मम
 १९ दासस्य दायूदो ममाभिरुचितस्य यिरूशालमनगरस्य चानुरोधान्मया
 २० कृतं राष्ट्रं नापश्य वंश्च एकस्तव प्रजाय दास्यते ।
 २१ अनन्तरं परमेश्वरः सुलेमनो विबड्म इदोमीयहृददनामानं वैरि-
 २२ क्षम् एकम् उदस्थापयत् स राजवंशाद्भव आसीद् इदोमदेशे च न्यय-
 २३ सत् । इदोमदेशे दायूदोऽवस्थितिसमये सेनापति रीयावो हतलोकान्
 २४ प्रशाने स्थापयितुं गत्वेदोमीयानां सर्व्वपुंसो हतवान् । सोयाव इत्याथे-
 २५ लीयाः सर्व्वे लोकान् इदोमीयानां सर्व्वपुरुषाणां जननं यावत् यग्नासान्
 २६ तत्रावातिष्ठन्त । किन्तु स हृददस्तेन संहितास्तप्तातस्य भृत्यानां मध्ये
 २७ कतिपया इदोमीयलोकान् मिसरदेशगमनाय पलायन्त तदानीं हृददः
 २८ क्षुद्रो बाणक आसीत् । ते तु मिदियनात् प्रस्थाय पारब्धं प्रापुः ।
 २९ अनन्तरं पारब्धस्यान् कतिपयान् लोकान् सङ्गिनः कृत्वा मिसरदेशं
 ३० गत्वा मिसरीयराजस्य पिरीः साक्षाद् उपतस्थिरे स च हृददाय निवे-
 ३१ शनं ददौ वणिं निरूपयामास भूमिं विततार च । ततः पिरीन् हृददे
 ३२ ऽतीव तुष्टा स्वभार्यायास्तद्वपिनेषाण्याया महिष्या भगिनीं तं विवा-
 ३३ हयामास । अपरं तद्वपिनेषाया भगिन्यां तस्य गिगुवतनामके पुत्रे
 ३४ जते तद्वपिनेषा पिरीः प्रासादे तमपाजयत् ततः स गिगुवतः

फिरौखः सुतानां मध्ये फिरौखो निवेशने न्यवसत् । अपरं दायूद् स्वपि- ११
 दृग्गण इव महानिद्रां गतः सेनापति र्यौयावच्च मृत इति वार्त्तां मिस-
 रदेशे श्रुत्वा हृदयः फिरौखं जगाद भवान् मां विहजतु मया स्वदेशो
 गन्तव्यः । ततः फिरौखं तं प्रपञ्च मम समीपे तव कस्यापि वस्तुनोऽभाव १२
 आस्ते यत्त्वं स्वदेशगमनाय यतसे ? स उक्तवान् कस्याप्यभावो नास्ति
 तथापि भवान् मां विहज्युम् अर्हति ।

अपरम् ईश्वरः सुजेमनो विहज्युम् इजियादस्य पुत्रं रिघोणं वैरिणम्- १२
 प्युदस्यापयत् । स स्वप्रभोः सोवाष्टपते हृदयेश्वरस्य समक्षात् पलायाश्चक्रे ।
 दायूदा तस्य न्यपते सौकाकां जननकाले स पुरुषान् स्वसमीपे संगृह्य दस्यु- १३
 संघस्याधिपति बभूव, ततस्ते दम्भेयकं गत्वा तत्र न्यवसन् दम्भेयके राज-
 त्वं प्राप्नुवन् । इत्थं हृदयस्य विपक्षतां विना तेनापि सुजेमनो याव- १४
 ज्जीवनं इच्छायेनो वैपरोक्षेण वैरित्वमकारि, इच्छायेणम् ऋतीयित्वा
 सोऽरामस्योपरि राजत्वं चक्रिवान् ।

इयप्रिमीयनिवाटस्य पुत्रः सिरैदानिवासी यारवियाम इति नाम्ना १५
 सुजेमन एको दास आसीत् सिख्यानामिका तस्य माता विधवा-
 सीत् सोऽपि राज्ञो विपक्षताम् आचचार । राज्ञः प्रातिकूल्येन तस्य १७
 विपक्षताचरणस्य कृतान्तोऽयं ; सुजेमान् मिच्छुं निरमापयत् स्वतातस्य
 दायूदो नगरस्य भयस्थानानि च घृनरूपयत् । स च यारवियामो १८
 वीर्यवान् पुरुष आसीत्, अतः सुजेमान् तं युवानं कर्मशूरं बुद्ध्या
 यूषफवंशीयस्य कृत्स्नस्य कारनिवहस्य कर्तव्ये नियुक्तवान् । तदानीम् १९
 एकदा यारवियामे सिख्यालमात् वह्निं गते श्रीलोनीयाह्वियनामा
 भविष्यदादी परिहितनूतनवसनं तं वर्त्मनि साक्षात्कार, तदा तौ द्वौ
 विना क्षेपे कोऽपि नासीत् । ततोऽह्वियस्तस्य मात्रस्थितं नूतनवसनं २०
 धत्वा सम्बिध्य दादशखड्गानि चकार, यारवियामं जगाद च त्वमात्मनः २१
 कृते दशखड्गानि गृह्णाण यत इच्छायेणः प्रभुः परमेश्वरो वदति पश्य
 सुजेमनः कदात् मया राक्षसपक्षस्य दशवंशास्तुभ्यं दास्यन्ते । मम दासस्य २२
 दायूदोऽनुरोधाद् इच्छायेणीयानां सर्ववंशानां मध्ये मयाभिरुचितस्य
 सिख्यालमनगरस्य चानुरोधाद् अवशिष्ट एको वंशस्तस्य स्थास्यति ।
 यतो हेतोस्ते मां विहाय सीदोनीयानां अन्तारोवास्यां देवीं मेघावी- २३
 यानां किमोप्राप्त्यं देवं अन्धोनवंशीयानां मिष्कमात्स्यं देव्यापूजयन् ;
 तस्य तातो दायूद् इव ममाभिकाशं विधास्याच्च समाचरितुं ते मदीय-

- १४ मार्गेषु न चरन्ति । किन्त्वहं तस्य करात् क्वाचं राजत्वं नाकच्छामि,
मदीयादेशविध्याचरणात् मयाभिरुचितस्य मदीयदासस्य दायूदोऽनु-
१५ रोधाद् अहं तस्य यावज्जीवनं तं नराधिपतित्वे स्थासु करिष्यामि । ततः
१६ परं तस्य सुतस्य करात् मया राष्ट्रमाकृत्य दशवंशालुब्धं दास्यन्ते, तस्य
पुत्राय चैको वंशो दास्यते, यतो मम नासः स्थापनार्थं यन्नगरं यिरूशा-
लमं मयाभिरुचितं तत्र मम दासस्य दायूदः प्रदीपेन मम साक्षान्नित्यं
१७ उवजितव्यं । अनन्तरं मयानुगृहीतत्वं यदा यथाभिकामं राजत्वं कुर्वन्
१८ इच्छायेलीयभूपतिर्भविष्यति, तदा यदि मदीयाज्ञा यहीष्यति मम
मार्गेषु चरिष्यति मम दासो दायूद् इव मदीयान् आदेशविधीन्
आचरन् ममेष्टकर्मणि करिष्यति च, तर्हि तव साहाय्यं कुर्वता मया
दायूदो वंश इव तव वंशोऽपि सुस्थिरः कारिष्यते, इच्छायेलीयकोक्तं
१९ तुभ्यं दास्यन्ते । तदपराधाद् दायूदो वंशो मया क्षीयिष्यते किन्तु
२० तस्मिन् न हि । ततः परं सुजेमनि यारवियामं हन्तुं यतमाने यारवि-
यामो मिसरदेशं पलाय्य मिसरदेशीयं शीघ्रकं राजानम् आश्रित्य
सुजेमनो मरणं यावत् मिसरदेशे तस्थिवान् ।
२१ सुजेमनोऽवशिष्टं चरित्रं तस्य सर्वज्ञर्म्माणि ज्ञानक्षैतानि किं सुजे-
२२ मनश्चरिष्यात्ये यत्र न लिखितानि ? स सुजेमान् चत्वारिंशद्
वर्षाणि यावद् यिरूशालमे वसन् क्वाचैवाथेन उपरि राजत्वं चकार ।
२३ अनन्तरं सुजेमान् खपिळगण इव महानिद्रां गत्वा स्वतातस्य दायूदो
नगरे अग्रागे स्थापितः । ततस्तस्य पुत्रो रिहवियामस्तस्य पदे राजत्वं
चकार ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

- १ रिहवियामस्तस्य समीपे लोकानां निवेदनं । तदवसक्तिनां मन्त्रणस्य लोकान्
प्रति रिहवियामस्तस्य कठिनेतरप्रदानं १२ इच्छायेलो दशवंशानां राजद्वेषकरत्वं
१३ तेऽस्य योषमाद् अविच्छेदात्वेन रिहवियामस्तस्य निवारकं १४ दशवंशानां
उपरि यारवियामस्तस्य राजत्वं प्रतिमाहयस्थापनम् ।
१५ अनन्तरम् इच्छायेलीयवंशेषु सर्वेषु रिहवियामस्याभिवेकार्थं लिखिते
१६ समाप्तेषु रिहवियामोऽपि लिखितं जगाम । इत्यनन्तरे मिसरदेश-
प्रवासी निवाटस्य सुतो यारवियामस्तां वार्तां अतवान् । स यार-
१७ वियामः सुजेमनो राज्ञः सम्मूलात् यत्नात् मिसरदेशे प्रावसत् । ततः

- १६ अमन्तरम् अस्माकं निवेदनं राज्ञा न लोकात्तम् इतीहायेकीयैः सर्वैः
 दृष्टं । ततो लोका राजानं प्रतिजगदुः, दायूदस्माकं कोऽयं आसीत् ?
 योऽयस्य पुत्रेऽस्माकं कोऽप्यधिकारो नास्ति । हे इहायेकीयवंशा युष्माभिः
 खं खं गृहं गम्यतां, हे दायूद् इतः परं त्वं स्ववंशस्थैवाध्यक्षो भूः ।
- १७ तत इहायेकीयवंशाः खं खं वेष्टं जग्मुः । यिह्मदादेशस्यानगरेषु च
 इहायेकीयवंशा न्यवसन् केवलं तेषां राजत्वं रिह्वियामेन कृतम् ।
- १८ अमन्तरं रिह्वियामेन राज्ञा प्रेषितः कावनिवहस्याभिपतिरदोराम
 इहायेकीयलोकैः पाषाणाघातैः र्वितः । ततो राजा रिह्वियामो यिह्म-
- १९ शालनं पलायितुं त्वरितं रथं समारोह । इत्यभिहायेकीयवंशा
- २० अद्यवद् दायूद्वंशस्याधीनत्ववर्जिता बभूवुः । अमन्तरं यारवियामः
 पुनरागत इति वार्त्ता निह्म्येहायेकीयवंशीयाः सर्वे द्रुतेन तं समा-
 जायाह्वय सर्वेषाम् इहायेकीयानां राक्ष्येऽभिसिधिविरे । ततः केवलं
 यिह्मदावंशं विनान्यः कोऽपि वंशो दायूद्वंशस्यानुगामी न तस्मै ।
- २१ अमन्तरं राज्यं यत् सुलेमनः पुत्रं रिह्वियामं प्रति पुनर्वर्त्तित
 तत्कृत इहायेकीयवंशैः सह बोधनार्थं यिह्मदावंशीया विन्यामीनवं-
 शीयाश्च सर्वेऽप्युत्तमश्रीतिस्तस्माधिकलक्षसङ्ख्याका अभिरुचिता योद्धारो
- २२ यिरूशालनं प्रत्यागतेन रिह्वियामेन सम्मेलिताः । तत ईश्वरीय-
- २३ लोकं शिमयियं प्रतीश्वरस्यैतद् वाक्यम् उपतस्थौ, त्वं यिह्मदादेशीयं
 नृपतिं सुलेमनकनयं रिह्वियामं यिह्मदाविन्यामीनवंशाववशिष्टान्
- २४ सर्वान् लोकाश्च वद, परमेश्वरो भाषते, युष्माभि र्यात्रा न कर्त्तव्या,
 इहायेकीयवंशीयै युशङ्कादभि न योद्धव्यं किन्तु खं खं गृहं गन्तव्यं,
 यत एतत्सर्वं मत्तोऽभवत् । ततस्ते परमेश्वरस्यासी गृह्णीत्वा परमेश्वरस्य
 वाक्यानुसारात् परादृत्य गताः ।
- २५ अमन्तरं यारवियाम इष्टयिमपर्वतस्थं शिशिमनगरं पुनर्निर्माप्य
 तत्र न्यवसत् तस्मात् स्थानात् प्रस्थाय च पिनूयेकमपि निर्मापयाम्-
- २६ कार । ततः परं यारवियामो निजमनसि विवेचयामास, इदानीं
- २७ राज्यं दायूदो वंशं प्रति पुनर्वर्त्तिष्यते । लोका इमे यदि परमेश्वरस्य
 मन्दिरे वसिदानार्थं यिरूशालनं गच्छन्ति तर्हि तेषां लोकानां मनांसि
 खप्रभौ सुलेमनः पुत्रे रिह्वियामे पुनरावर्त्तयन्ते ते च मां हत्वा
- २८ यिह्मदादेशीयराजं रिह्वियामं प्रति पुनरावर्त्तिष्यन्ते । ततो नृपति
 र्मन्त्रयित्वा सर्वसंघं शोवन्त्यहयं निर्माप्य तान् जगद, यिरूशालने

यमं यथाकं केशदं, हे इच्छायेकवंश, पश्य तव यो देवो निसरदेशात्
 तां बहिरानयत् सोऽयम् । ततः स तयोरेकं वत्सं वैद्येले द्वितीयस्य १८
 दाने निरुधे, तत् तु कर्म पातकं बभूव, इच्छायेकीयलोकान् तयोरेकं १०
 साक्षात् कर्त्तुं दानं यावद् अगच्छन् । स भृगुस्थानीयगृहास्थि निर्मा- ११
 पयामास ये च केवीयवर्षाद्भवा मासन् तादृशान् नीचतमान् लोकान्
 याजकत्वे नियोजयामास । अपरं विह्वदादेशे यादृश उत्सवोऽभवत् १०
 यारवियामोऽष्टममामस्य पञ्चदशे दिने तादृशम् उत्सवम् अकरोत्
 वेद्यास्य बलीन् अददात् इत्थं स खेन निर्मितयो वत्सयोः कृते वैद्येले
 बलिदानं निरूपयामास, खेन त्रियुक्तान् भृगुस्थानीययाजकान् वैद्येले
 स्थापयामास च । इत्थं यो मासः स्वकीयाभिजायात् तेन निश्चितस्त- ११
 स्थाष्टममासस्य पञ्चदशे दिने स वैद्येले खेन कृतायां वेद्यां बलीन्
 अददाद् इच्छायेकीयवर्षानां कृत उत्सवं निरूपयामास धूपदह्नार्थं
 तां वेदिं समाहरोह च ।

१३ त्रयोदशोऽध्यायः ।

१ यारवियामस्य समीप ईश्वरीयलोकस्य कथनं ११ ईश्वरीयलोकं प्रति प्राचीनमवि-
 श्वहृदिना अष्टमद्वयं १० तद्वचनपदकात् तं प्रतीचरक्षानुयोगः १० तस्य मरु-
 क्षमात्रे स्थापनस्य ११ यारवियामस्य मन्त्रापातकम् ।

अनन्तरं धूपदह्नार्थं यारवियामे वेद्या उपरि तिष्ठति सति परमे- १
 श्वरीयवाक्ययुक्त एक ईश्वरीयलोको विह्वदादेशाद् वैद्येले उपतस्थौ
 स तु परमेश्वरस्य वाक्येन तवेद्या विह्वलं बाष्पीम् यताम् घोषयामास, २
 हे वेदि हे वेदि परमेश्वर एतद् वदति दायुर्दंशे जनिष्यमाक्षो योशि-
 यनामक एकः कुमारस्तवोपरि धूपदाहकान् याजकान् तवोपरि
 क्लेशयिष्यति तवोपरि लोका मनुष्याणाम् अस्योनि दाहयिष्यन्ति च ।
 अपरं स तस्मिन् दिने कक्ष्यं निश्चित्य अग्राद परमेश्वरेण प्रकाशितं १
 कक्ष्यमिदं, पश्य वेदिरेवा भंक्ष्यते तदुपरिस्थितं भस्म च भूमे निपा-
 तयिष्यते । ततो वैद्येलेष्वेषा विह्वलम् ईश्वरीयलोकेन घोषितं तद् २
 वाक्यं निश्चयं यारवियामो राजा तत्कक्षाद् वेदितः करं प्रसार्य, अनं
 धरतेति व्याजहार, किन्तु तस्य विह्वलं प्रसारितस्तस्य करः मुष्कलं गत्वा
 पुनस्तेन रुद्धोच्चयितुं नाशक्नोत् । परमेश्वरस्य वाक्येनेश्वरीयलोकेन यत् १
 कक्ष्यं निर्दिष्टं तदनुसाराद् वेदिरेभि भस्मा भस्म च वेदिता निपातितं ।

- १ ततो नृपतिर्यश्वरीयलोकमुवाच त्वं स्वप्नं परमेश्वरम् प्रसादय मम करो यन्मां प्रति परावर्त्तत मर्त्यमेतत् प्रार्थयन् च । तत ईश्वरीयलोकेन परमेश्वरे प्रसादिते नृपतेः करुणं प्रति परावृत्य पूर्ववद् बभूव ।
- २ अपरं नृपतिर्यश्वरीयलोकं वभाषे भवान् मया सह मम गृहं गत्वा
- ८ दृष्टुं मत्त उपायनं गृह्णातु च । किन्वीश्वरीयलोको नृपतिं प्रतिजगाद, भवान् यद्यपि मर्त्यां स्तनिवेशनस्यार्द्धं दद्यात् तथाप्यहं भवता सह तन्न
- ९ प्रवेक्ष्यामि स्थानेऽस्मिन् भक्ष्यं न भोक्ष्ये तोयं न पास्यामि च । यतः परमेश्वरस्य वाक्येनाहमिदमादिष्टः, त्वया भक्ष्यं न भोक्तव्यं तोयमपि
- १० न पातव्यं येन मार्गेण गमिष्यसि तेन च न प्रत्यागतव्यं । ततः परं स इतरेण मार्गेण प्रस्थितः, येन मार्गेण वैशेणमागतवान् तदन्त्येन परावृतः ।
- ११ तदानो वैशेण एको वृद्धो भविष्यद्वादी न्यवसत् तस्य पुत्रो गृह-
मागत्य तस्मिन् दिने ईश्वरीयलोकेन कृतानि कर्माणि राक्षे कथितानि वाक्यानि च वर्णयामास । ततः स्वपुत्रैकत्वव्यं ज्ञापितः प्रिता तान्
- १२ पप्रच्छ स केन मार्गेण गतवान् ? ततो विहृदादेशादागत ईश्वरीय-
- १३ लोको येन मार्गेण गतवान् तस्मिन् पुत्रे निश्चिते पिता तान् जगाद युयं मर्त्यं गृहं सञ्जयत । ततः परं तं गृहं सञ्जिते स तमारुह्यश्व-
- १४ रीयलोकस्य पश्चाद् गत्वा कस्यचिद् यकावृत्तस्याध उपविष्टं तं प्राप्य
स्थाजहार, य ईश्वरीयलोको विहृदादेशाद् आगतः स किं त्वमसि ?
- १५ स उवाच, अहमेव । स तु तं जगाद त्वं मया सह मर्त्यमागच्छासि
- १६ भूष्य च । स प्रत्युवाच, अहं त्वया सह परावृत्य तव वैशं प्रवेष्टुं तच्च
- १७ स्थाने त्वया साङ्गं भक्ष्यमत्तं तोयं पातुञ्च न शक्नामि । यतः परमेश्वरस्य वाक्येनाहमिदमादिष्टः, तच्च स्थाने त्वयाग्नं न भोक्तव्यं तोयमपि न पातव्यं
- १८ यम मार्गेण च गमिष्यसि तेन न परावर्त्तितव्यमिति । अपरं स जगाद अहमपि तत्त्वदृशो भविष्यद्वाद्यस्मि दृत एकञ्च परमेश्वरस्य वाक्येन मामिदमादिष्टद् अतो त्वया परावर्त्तं तव गृहमाग्रीयतां त्वयाग्नं भुञ्क्ता
- १९ तोयं पिबतु च । किन्तु तेन मया वचोऽभूमासि । ततः स तेन साङ्गं परावृत्य तस्य गृहेऽग्नमभङ्ग तोयश्चापिवत् ।
- २० भोजनासने तयोऽपवेशनसमये तत्परावर्त्तकं भविष्यद्वादिनं प्रति
- २१ परमेश्वरस्य वाक्य उपस्थिते स विहृदादेशाद् आगतं तम् ईश्वरीयलोकं उक्तेःखरेणाभाव्य जगाद, परमेश्वरेण वागिधमन्वते परमेश्वरस्याद्या त्वया कथिता तव प्रभुना परमेश्वरेण च त्वं यद् आदिष्टकदतिक्रम्य

परपूजनं कृतं यत् स्थानाध्यक्षं त्वामास्थापितवान् त्वया तन्नाशं न १९
भोक्तव्यं तोयश्च न पातव्यमिति तस्मिन्नेव स्थाने त्वयान्नं भुक्तं तोयश्च पीतं,
ततो हेतोस्तव कुणपस्तव पित्रपुत्रघातां क्षमशानं न प्राप्नुयति ।

अपरं तेनाग्ने भुक्तं पीते च यो भविष्यदादी पुनरानीतस्तस्य कृते गर्हभे २०
संज्ञिते च प्रस्थितं तं सिंह एको मार्गं प्राप्य जघान ततस्तस्य कुणपो २०
मार्गं निप्रतितस्तदन्तिके च गर्हभोऽवतिष्ठत सिंहोऽपि तस्य कुणपस्या-
न्तिकेऽवतिष्ठत । ततः परं मार्गं पतितः स कुणपः कुणपस्यान्तिकेऽवति- २४
ष्ठमानः सिंहश्च कैश्चित् पथिकैर्दृष्टौ तस्य लङ्स्य भविष्यदादिनो
वसतिनगरमागत्य वर्जितो च । ततो यो भविष्यदादी तं मार्गात् २१
परावर्त्तयत् स तां वार्तां निश्रव्य जगाद, अस्मै परमेश्वरीयाज्ञाजङ्गी
स ईश्वरीयलोक एव ; स परमेश्वरेण यथोक्तस्तथैव परमेश्वरेण सिंहस्य
करे समर्पितस्तेन विदीर्षो हतश्च । अपरं स स्वपुत्रान् जगाद यूयं २०
मदर्थं गर्हभं सज्जयत । ततस्तैर्गर्हभं संज्ञिते स गत्वा वर्त्मनि निप्रतिपत् २८
कुणपं तत्कुणपस्यान्तिकेऽवतिष्ठमानौ गर्हभसिंहौ च प्राप सिंहेन कुणपो
न भक्षितो गर्हभोऽपि न विदार्यः । ततः स भविष्यदादी तस्येश्वरीय- २८
लोकस्य कुणपमृत्युं प्य गर्हभं आरोप्य परावृत्तः । अपरं स लङ्को भवि-
ष्यदादी तं विजयितुं क्षमशाने स्थापयितुश्च स्वं नगरम् आजगाम ।
अतस्तस्य कुणपे तेन स्वक्षमशाने स्थापिते लोकान्तं प्रति विजयन्तो व्याहरन् १-
हा हा भातरिति । क्षमशाने तस्य स्थापनात् परं स स्वपुत्रान् जगाद २१
दत्तं स्थान ईश्वरीयलोकोऽस्मां निहितः क्षमशानस्य तस्मिन्नेव स्थाने
ऽहमपि मरणात् परं युष्माभिर्निधातव्यस्तस्यास्मिन्नामन्तिके ममास्त्रीनि
च स्थापितव्यानि । यतो वैधेयस्यावेद्या विवर्द्धं शोमिरोद्धदेशीयनम- २१
रेषु स्थितानां भृगुस्थानीयप्रहजानाश्च विवर्द्धं परमेश्वरस्य वाक्येन या
वर्षी तेन घ घिता सावर्षं रुक्मिणी भविष्यति ।

ततः परं यारवियामः क्षकीयं कुमारं न विहाय पुनर्नारं लोकानो २२
मध्ये नीधतमान् भृगुस्थानानां बाजकालपदे न्ययोजयत् । स यमभ्यजयत्
तमेव पावयित्वा भृगुस्थानीययाजकम् आकरोत् । किन्तु तत् कर्म २४
यारवियामवंशस्य पातकं तस्य कोपजनकं पृथिवीत उच्छिद्यताञ्जवक्ष्य
वभूव ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ पुस्तक्य पीडाहेतोरद्वयस्य समीपं यारवियामस्य जायाया गमनं ॥ अद्विचलं दुःखदायकवार्तावदनं १० अविद्यस्य मरणं यमजने निधानं ११ रिरविद्यामस्य कुराजलकवनं १२ मिररदेशीयम्रीशकराजेन दित्तदादस्य स्थाठनं १३ रिरविद्यामस्य पदविषयस्य भिन्नत्वम् ।

- १ तस्मिन् काले यारवियामस्य तनयेऽविवे रोमयस्ते सति यारवियाम
- २ स्वजायां जगाद, त्वमुत्थायाच्छब्दवेषं धर, त्वं यारवियामस्य जायेति केनापि न बध्यतां ततः परं शीघ्रं गच्छ ; पश्य मर्यतेषां लोकानां राज्ञा भवितव्यम् इत्यहं येनोक्तः सोऽहियमामा भविष्यदादी तच्च
- ३ विद्यते । त्वया स्वहस्ते दशपूपान् कतिपयान् मोदकान् मधुना परिपूर्य भायमेकस्य गृहीत्वा तस्य समीपं गम्यतां ; ततो बालकस्य का दशा
- ४ भविता तत् त्वं तेन आपिष्यसे । अनन्तरं यारवियामस्य जाया तथैव कृत्वा प्रोत्थाय शीघ्रं प्राप्याहियस्य निकेतनं प्रविवेश ; तस्मिन् काले बार्दककारणाद् अहियस्य नेत्रयोः क्षीयता जाता तस्मात् स द्रष्टुं नाप्रात् ।
- ५ इत्यनन्तरे परमेश्वरोऽहियं बभाषे पश्य यारवियामस्य जाया निज-पुत्रस्य भाविदृशां त्वां प्रष्टुम् आयाति यतः स रोमयस्तः, अतस्त्वयै-तानि वाक्यानि तस्यै कथितव्यानि, अधिक्त्वा पश्य साच्छब्दवेषं धृत्वा-
- ६ गच्छति । अपरं दारेण प्रविशन्त्यास्तस्याखरखयोः शब्दं निश्चया-हियस्तत्तत्त्वाद् व्याजहार ह्ये यारवियामस्य जाये त्वमागच्छ ; कृत आच्छब्दवेषं परिहृतासीः ? अहं कठिनां वार्तां वक्तुं त्वामुप प्रेषितो-
- ७ ऽस्मि । त्वं गत्वा यारवियामं भाषस्व, इच्छायेनः प्रभुः परमेश्वरो वाचमिमां वदति, लोकानां मिथ्यात् त्वं मयाज्ञामितो मदीयेवायेनोप-
- ८ प्रजागमस्याधिपतित्वे नियुक्तश्च, दायुहंशात् मयाकृतं राज्यमपि तुभ्यं दत्तं किन्तु मम यो दासो दायुद् मदीयाज्ञाः समाचरत् कवचं मनुष्टि-जननं कर्म कर्तुं सर्वान्शकरखेन ममानुगाम्यभवत् त्वं तस्य सहृदो
- ९ नाभवः, किन्तु त्वत्पूर्ववर्तिभ्यः सर्वेभ्यो दृष्टाचारी विपद्यगामी च भूत्वा मां मोघयितुं स्वहस्त इतरदेवान् सित्तमूर्त्तिञ्च निरमापयो माञ्च
- १० पृष्टोऽकरोः । अतो हेतोः पश्य यारवियामवर्णं प्रथमकृतं मया वर्तयिष्यते यारवियामवर्णोवाः सर्वे पुमांस इच्छायेनोपदेशे ब्रह्मा मुञ्चान्य सर्वे मया विनाशयिष्यन्ते, केचिन्नावकरा बहव् सर्वतोभावेन

प्रमृश्यन्ते तद्दत्तं यारवियामवंशस्य पश्चात् मया सम्मार्जनं कारिष्यते ।
 यारवियामवंशीयो यः कोऽपि नगरमध्ये मरिष्यति स कुकुरैर्भक्षिष्यते ॥
 यश्च क्षेत्रे मरिष्यति स विश्वगैर्भक्षिष्यते यतः परमेश्वर एतदुत्तवान् ।
 अतस्त्वमत्याय स्वग्रहं गच्छ, मोयुरे त्वया पादार्यगमात्रे तव बालको १९
 मरिष्यति । अपरम् इच्छायेनीयलोकः सर्वं तमधि विनष्टं भ्रमशाने ॥
 निधास्यन्ते, यारवियामवंशमध्ये केवलः स एव भ्रमशानं प्राप्स्यति यतो
 यारवियामवंशमध्य इच्छायेनः प्रभुं परमेश्वरं प्रति तस्यैव सद्भावस्य
 किञ्चिद् दृष्टं । अपरम् इच्छायेनीयानामको नृपतिः परमेश्वरेणोत्पाद- २०
 यिष्यते स एकस्मिन्नेव दिने यारवियामवंशम् उच्छेत्स्यति तदन्यद्
 अधुनापि किं न घटते? अपरं परमेश्वरो जलस्थं चपकं दृष्टमिवे- २१
 छायेनीयवंशम् आह्वयिष्यति तस्य पूर्वपुरुषेभ्यस्तेन दत्तादुत्तमदेशाद्
 एतस्माद् इच्छायेनीयलोकान् उत्पाद्य परातनदस्य पारे विकरिष्यति
 च यतस्ते स्वकीयचैत्यदृढासेवया परमेश्वरम् अकोधयन् । यारवियामो २२
 यानि पापानि कृतवान् इच्छायेनीयवंशश्च कारितवान् तेभ्य इच्छायेनीय-
 वंशं वन्दितावस्थायां समर्पयिष्यति ।

अनन्तरं यारवियामस्य जाया प्रोत्थाय गत्वा तिर्थी प्राप । अपरं गृह- २३
 शरस्य श्रिकार्या तस्याः पादे प्रक्षिप्ते स बालको ममार । ततः परमेश्वरः २४
 स्वदासेनाह्वयेन यद् बाण्डम् उक्तवान् तदनुसाराद् इच्छायेनीयलोकः
 सर्वं तं भ्रमशाने निधाय विनष्टपुः । यारवियामस्यावशिष्टकर्मणां २५
 युद्धराजत्वयोश्च विवरणम् इच्छायेनीयभूपानां पुराणतपुक्तके लिखित-
 मास्ते । यारवियामो द्वाविंशतिवर्षाणि यावद् राजत्वं कृत्वा स्वपिष्ट- २६
 लोकोद्वयमहानिर्वाणेभ्यः; ततस्तस्य पुत्रो नादवस्तस्य पदे राज्याभि-
 विष्टो बभूव ।

यिहूदादेशे मुक्तेमनस्तमयो रिहवियामो राजत्वमकरोत् । राज्य- २७
 प्राप्तिममये स रिहवियाम एकत्रवारिण्ड् वर्षवयस्का आसीत् तत
 इच्छायेनीयानां सर्ववंशानां मध्ये यद्गमरं परमेश्वरेण स्वनामस्थाप-
 नार्थम् अभिवर्जितं तच्च यिहूशानमे स सप्तदशवर्षाणि यावद् राजत्वं
 कृत्वा तस्य जनस्था अन्धोनीया नयमेति नामासीत् । अनन्तरं २८
 यिहूदावंशीवाः परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारिको भूत्वा यानि
 पापान्यकुर्वन् तैः परमेश्वरं स्वपूर्वपुरुषेभ्योऽप्यधिकम् अकोधयन् ।
 एकेकेषाम् उच्चगिरावेकेषु हरिर्बद्धस्तस्यायश्च तैरपि भृगुश्रुतानि २९

- १४ मूर्तयन्त्रैश्च दद्यात् निरूपिताः । देष्टे पुद्गलमिणे नरा अध्वविद्यान्,
इत्याद्येकीयलोकानां सम्मुखाद् इतरजातीया ये लोकाः परमेश्वरेण
दूरीकृतास्तेषां घृष्टकर्मणि तैरपि समाचरितानि ।
- १५ अपरं रिहवियामस्य राजत्वस्य पञ्चमवत्सरे मिसरदेशीयवृत्तपतिः
१६ श्रीशङ्को यिरूशाकमस्य विरुडमागव्य परमेश्वरीयमन्दिरस्य धनानि
राजपुण्याश्च धनानि जहार, सर्वान्धेव तेन कृतानि । सुलेभना निर्म्मि-
१७ तानि सर्वान्नि स्वर्गमयपञ्चकान्यपि तेन कृतानि । अनन्तरं तेषां विनि-
मयेन पित्तकीयेष्वलकानि राज्ञा रिहवियामेन निर्म्मापितानि राज-
पुण्यां हारपालकानां पदातीनाम् अध्वद्यानां करेषु समर्पितानि च ।
- १८ ततो यतिवारं राजा परमेश्वरस्य मन्दिरमगच्छत् ततिवारं पदातय-
क्तान्यधारयन् अनन्तरं पदातिशालायां पुन न्येदधुः ।
- १९ तस्य रिहवियामस्य चरित्रं तेन कृतानि सर्वान्नि कर्मणि च यिह-
२० दादेशीयभूपतीनां पुराकृतपुस्तके लिखितानि किं न विद्यन्ते? रिह-
२१ वियामयारवियामयो मध्ये गिर्यं युडमासीत् । ततः परं रिहवि-
यामः स्वपितृगण इव महानिद्रां गत्वा निजपितृलोकैः समं दायूद्नगरे
प्रमशाने स्थापितः । तस्य जनन्या अस्मोनीया नयमेति नाम आसीत् ।
अनन्तरं तस्य तनयोऽवियक्तस्य पदे राजत्वं प्राप्तः ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

- १ अवियस्य कुराजलकथनं ८ तस्य तनयस्यामाः पुराजलकथनं १६ तेन सार्द्धम् इत्या-
द्येकीयवाशाराज्यं युद्धं १७ तस्य मरणं यिहोशाफटमात्मकस्य तनयस्याभिषेकनं
१८ नादस्य वाशाय कथनं ।

- १ निवाटपुत्रस्य यारवियामस्याष्टादशे राजत्ववत्सरेऽवियो यिहदादेशे
२ राजा बभूव । तेन चीन् वत्सरान् यावद् यिरूशाकमे राजत्वम-
क्रियत् ; अवशालोमस्य माखानामिका दृष्टिता तस्य मातासीत् ।
३ तस्य पूर्वं तस्य तातो याजि पापानि समाचरत् सोऽपि तानि सर्वान्नि
समाचरत् तस्य पूर्वंपुत्रस्य दायूदो मन इव तस्य मनः स्वप्रभुं परमे-
४ श्वरं प्रति सरणं नासीत् । तथापि दायूदोऽनुरोधात् तस्य प्रभुना पर-
मेश्वरेण तस्मै यिरूशाकमे प्रदीपमेकं दत्त्वा तस्य परं तस्य वंश उन्नमिता
५ यिरूशाकमनगरं च संस्थापितं । यतो दायूद् परमेश्वरस्य तुष्टिकरं कर्म
समाचरत्, हितीयोऽरियस्य कथां विनाशेन केनापि कर्मणा यावज्जी-

बन्धुमीश्वरीयादेशं नाजङ्गत् । यारवियामस्य यावज्जीवनं तस्य रिह- १
वियामवंशस्य च परस्परं युद्धमासीत् । तस्यावियस्य चरित्रं सर्वकर्मणि ०
च यिह्मदादेशीयवृत्तपत्नीनां पुरावृत्तग्रन्थे लिखितानि किं न विद्यन्ते ?
अविययारवियामयोः परस्परं युद्धमासीत् । अनन्तरम् अवियः स्वपि- ८
दगण इव मङ्गानिष्ठा गतो लोकौ दीयूद्गनगरे भ्रमशाने स्थापितश्च, तस्य
पुत्र आसाश्च तस्य पदे राजा बभूव ।

इस्त्रायेलीयभूपते यारवियामस्य विंशे राजत्ववत्सर आसा यिह्म- ८
दादेशस्य राजत्वं प्राप्तवान् । तेन यिरूशालम एकचत्वारिंशद्वर्षाणि १०
यावद् राजत्वमक्रियत् ; अवशालोमस्य माखानामिका दुहिता तस्य
पितामह्यासीत् । स आसाः स्वपूर्वपुरुषो दायूद् इव परमेश्वरस्य ११
तुष्टिकरं कर्म समाचरत् । पुत्राभिर्नो लोकान्तेन देशाद् वञ्चित्कृता- १२
स्तस्य पूर्वपुरुषाश्च यानि घणार्हवस्तुन्यस्यापयन् तानि सर्वाण्यपि
तेन दत्तानि । तस्य पितामह्या माखया चैत्यवृत्तस्य भूले प्रतिमायां १३
स्थापितायां सापि राज्ञोपदात् तेन भंशिता तस्याः प्रतिमा च भग्ना
किन्नेरगतदिनोत्ते दग्धा च । किन्तु भृगुस्थानानि न लुप्तानि तथाप्यासा १४
यावज्जीवनं परमेश्वरं प्रति सरणमना आसीत् । तस्य जनको यद् यत् १५
पावितवान् स स्वयञ्च यद् यत् पावितवान् तत्सर्वं दुर्व्यसुवर्गपात्रं
परमेश्वरस्य मन्दिरे तेन निहितं ।

इस्त्रायेलीयराजेन वाशा सार्द्धम् आसा यावज्जीवनं युद्धं बभूव । १६
विशेषतः कश्चिभिर्गत्य यिह्मदादेशीयभूपतेरासाः पक्षीये भवितुं यत्न
मारयेत् तदर्थम् इस्त्रायेलीयभूपति वाशा यिह्मदादेशस्य विरुद्धं गत्वा
रामतपुरीं दृढीकर्तुम् उपपन्नकमे । तत आसाः परमेश्वरीयभवनस्य १८
भाग्यगारेष्ववशिष्टानि रजतहेमानि राजनिवेशनस्य धनानि चादाय
स्वभृत्यानां करेषु समर्पयामास । अपरम् आसारराजेन प्रेरितान्ते
हिवियोशस्य पौत्रं टभिस्मोशस्य पुत्रं विन्हदद इतिनामानं दम्भे-
कनिवासिनम् अरामोयवृत्तपतिं जगदुः, त्वया सह मम त्वत्पित्रा च १८
सह मत्पितु नियमो विद्यते तस्मात् पश्चाद्म उपायनार्थं रजतहेमानि
तव समीपं प्रहिणोमि ; अत इस्त्रायेलीयवृत्तपति वाशा यन्मत्तोऽपसरेत्
तदर्थं तेन सह तव यो नियम आस्ते स तदा भव्यतां । ततो विन्हदद २०
आसारराजस्य वाच्यं श्रुत्वा निजबलानाम् अध्वस्तान् इस्त्रायेलीय-
देशस्यनगराणां विरुद्धं प्रहिणोयानं दानम् आवेकवैतमाणां किन्नेरतास्यं

११ कृत्स्नं प्रदेशं कृत्स्नं नृपतिदेशश्च वशीकरो । वार्त्तामिमां निश्चय्य वाशा
१२ रामतन्निर्माणात् निश्चय्य तिसायां वसतिं चक्रे । अनन्तरम् आसा-
नरपतिं यिद्धदादेशीयान् सर्वान् आहूयत् कमपि नात्यजत् ; ततो
निर्माणाद्यं वाशाराजेन सञ्चितान् रामतनगरस्य पाषाणान् काष्ठानि
च ते स्थानान्तरं निन्युः । अपरम् आसाराजस्तैरेव पाषाणादिभि
र्विन्यामीनदेशस्थगैवां मित्याश्च निर्मापयामास ।

१३ तस्यासा अवशिष्टं सर्वचरित्रं सर्वकर्तृत्वं सर्वकर्माणि च तेन
निर्मितानां नगराणां नामानि च यिद्धदादेशीयराजानां पुराहृत-
पुस्तके लिखितानि किं न विद्यन्ते ? वार्त्तक्यं गतस्य तस्य पादरोगो
१४ बभूव । अपरं स आसाः स्वपिङ्गगणहव महानिद्रां गत्वा स्वपिङ्गगणस्य
समीपे निजपुर्वपुरुषस्य दायूदो नगरे प्रमथाने निदधे ; अनन्तरं तस्य
पुत्रो यिद्धोष्माष्टस्तस्य पदे राजा बभूव ।

१५ यिद्धदादेशीयस्यासानासो नरपते र्द्वितीये राजत्ववत्सरे यारविया-
मस्य सुतो नादव इच्छायेकदेशस्योपरि राजत्वं कर्तुम् आरभ्य वत्स-

१६ रत्रयम् इच्छायेक उपरि राजत्वं चकार । स परमेश्वरस्य साक्षात्
कुत्सिताचारं कुर्वन् स्वतातस्य मार्गम् अर्थतः स इच्छायेकं यानि पापानि

१७ कारितवान् तान्येवाचचार । अनन्तरम् इच्छाखरवङ्गीयोऽहि्यस्य पुत्रो
वाशास्तस्य विरुद्धं कुमन्वणां विधाय पित्रेष्टीयानां गिर्विद्योनास्थ-
नगरस्य समीपे तं अघान ; यतस्तदानीं नादव इच्छायेकीयजोकाश्च

१८ तद् गिर्विद्योनाम् अवाबन्धन् । यिद्धदादेशीयस्यासान्द्वितीये राजत्ववत्सरे

१९ वाशा नादवं निश्चय्य तस्य पदे राजत्वं प्राप । राजत्वं प्राप्यैव स कृत्स्नं
यारवियामवंशम् उदञ्चिनत् तद्वंशीयम् एकमपि प्राञ्जिनं नावाशेषयत्,

२० यतो यारवियामो यानि पापानि कृतवान् इच्छायेकवंशं कारितवान्
यैः क्रोधजनकैः कर्मभिरिच्छायेकः प्रभुं परमेश्वरं क्रोधितवान् तत्-
कारणात् परमेश्वरः शोकोनीयाहि्यनासो निजदासेन तद्विनाशस्तु चक्रे

२१ वाक्यं प्रोक्तवान् । तस्य नादवस्यावशिष्टं चरित्रं तस्य कर्माणि चेष्टा-

२२ येनीयभूपतीनां पुराहृतपुस्तके लिखितानि किं न विद्यन्ते ? आसा-
राजस्येच्छायेकीयवाशाराजस्य च यावन्जीवनं तयोर्मध्ये समरो बभूव ।

२३ यिद्धदादेशीयस्यासान्द्वितीये राजत्ववत्सरेऽहि्यस्य सुतो वाशान्तिसायां
कृत्स्नस्येच्छायेकीयवंशस्य राजा भूत्वा चतुर्विंशतिवर्षाणि यावद् राजत्वं

२४ चकार । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं कुर्वन् यारविया-

मस्य मार्गम् अर्थतः स चेन्नायेलीयवंशं यानि पापानि कारितवान्
तान्याचकार ।

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ वाशा विरुद्धं येष्टोर्भविष्यदाक्यं ८ निवेर्विन्नासघातितं ११ येष्टो भविष्यदाक्यस्य
मिद्विः ११ अथ रात्र्याभिविक्तत्वं सिद्धेर्दग्धत्वं २१ अविष्ठा तिवनेः पराजितत्वं २०
तम ग्रेमिरोणस्य निष्ठात्वं तस्य कुराजत्वकरणं मरणञ्च २८ अथः सुतस्याज्ञावस्य
रात्र्यप्राप्तिः कुराजत्वकरणञ्च २४ यिरोशः पुनर्निष्ठाक्यञ्च ।

अनन्तरं वाशा विरुद्धं हनानेः पुत्रं येऊं प्रति परमेश्वरस्येदं वाक्य- १
मुपतस्थौ, त्वं मया धूर्तमेध्याद् उत्थापितो मम प्रजागणस्येन्नायेलीयवं- २
शस्य राजत्वे नियुक्तश्च, किन्तु त्वं यारवियामस्य मार्गं चरसि ममेन्नाये-
लीयवंशाच्च यत् स्वपापैः मां कोपयेयुस्तदर्थं तान् पापानि कारयसि च ।
अतः पश्याच्च वाशां तदीयवंशश्च ज्ञेयस्यामि, निवाटसुतस्य यारविया- ३
मस्य वंशमिव तस्य वंशमपि करिष्यामि च । वाशावंशीयो यः कश्चित् ४
नगरमध्ये मरिष्यति स कूक्कुरैर्भक्षिष्यते यश्च क्षेत्रे मरिष्यति स खचरै-
र्भक्षिष्यते । तस्य वाशा अवशिष्टानि चरित्रकर्मकटंत्वानि किम् इन्नाये- ५
लीयभूपतीनां पुरातनपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते ? अनन्तरं वाशाः ६
स्वपितृगण इव महानिद्रां गत्वा तिसीयां प्रमथने स्थापितस्ततस्तस्य पुत्र
एकाहस्तस्य पदे राजा बभूव । स वाशाः परमेश्वरस्य साक्षाद् यं ७
कुत्सिताचारं कुर्वन् स्वक्रियाभिलक्षमकोपयत् यारवियामवंशस्य तुल्यो-
ऽभवच्च तस्मात् कुत्सिताचारात् तद्वंशस्य हननाच्च वाशा विरुद्धमपि
हनानेः पुत्रेण येऊना भविष्यदादिना परमेश्वरस्य वाक्यं प्रकाशितं ।

अपरं यिहूदादेशीयस्थासाः षड्विंशे राजत्ववत्सरे वाशाः सुत एकाह ८
इन्नायेलीयवंशस्य राजा भूत्वा वर्षद्वयं यावद् तिसीयां राजत्वं चकार ।
ततः परं तस्यैको दासोऽर्पितो रथानाम् अर्द्धस्याधिपतिः सिम्बिलस्य वि- ९
रुद्धं कुमन्तवां चकार । रात्रि तिसीयां तत्रत्यराजपूष्या अध्यस्तस्यार्धस्य
निकेतने मद्यपात्रेण मत्ततां गते सिम्बिरागच्छ तं घृत्वा जघान । यिहूदा- १०
देशीयस्थासाः सप्तविंशे राजत्ववत्सरे स तै हत्वा तस्य पदे राजा बभूव ।

ततः परं राजसिंहासन उपवेशनकाले स वाशाः कृत्स्नं वंशं जघान ११
तस्यैकमपि पुमांसं ज्ञातिं बन्धुं वा नावशेषयामास । वाशास्तस्य पुत्र १२
एकाहञ्च यानि पापानि कृतवन्ताविन्नायेकः प्रभुं परमेश्वरम् असार-

- ११ देवपूजया कोपयितुं ह्वायेनीयवंशं यानि पापानि कारितवन्तौ,
तत्कारणात् परमेश्वरो येहो भविष्यद्वादिनो वदनेन बाष्पा विशदं यद्
वाक्यम् उक्तवान् तदनुसाराद् बाष्पाः कृत्यो वंशः सिद्धियोष्मिन् ।
- १२ तस्यैकाहस्यावशिष्टं चरित्रं सर्वं कर्म च किम् इह्यायेन्द्रेण यन्त्रप-
तीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखितं न विद्यते ? ●
- १३ यिह्वादादेशीयस्यासाः समविंशे राजत्ववत्सरे सिम्बिस्तिर्सायां सप्ताहं
यावद् राजत्वं चक्रे । तदानीं सैन्यानि पिण्छीयानां गिर्विथोननगरम्
- १४ अवारुन्धन् । अतः सिम्बिणा कुमन्तव्यां कृत्वा राजा हत इति वात्सायां
तत्र शिविरस्थसेनाभिः श्रुतायां तस्मिन्नेव दिने तत्र शिविर इह्याये-
लीयसैन्यनिबद्धस्याधिपतिरग्निः सर्वैरिह्यायेनीयलोकां राजत्वे नियुक्तः ।
- १५ ततः सोऽग्निस्तेन सह सर्वं इह्यायेनीयलोकाश्च गिर्विथोनात् प्रस्थाय
१६ तिसांश्च अवरोद्धुम् उपचक्रमिरे । ततः परं नगरं तैर् वंशीकृतमिति
दृष्ट्वा सिम्बो राजपुत्र्या गर्भागारं गत्वा स्त्रोपरिस्थितं राजवेश्म
- १७ वज्रिना दाहयित्वा निधनं गतः । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सि-
ताचारं कृत्वा यारविशमस्य मार्गम् अर्पितः स इह्यायेनीयवंशं यानि
पापानि कारितवान् तान्याचरितवान् तेषां पापानां कारणात् स
- १८ विनाशं गतः । सिम्बेरवशिष्टं चरित्रं तेन कृतो राजभोह्वायेनीय-
भूपतीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखितं किं न विद्यते ?
- १९ तदानीम् इह्यायेनीयवंशे द्विसप्तौभूतेऽर्द्धलोका गीनतस्य सुतं तिव्निं
राजानं कर्तुं तस्यानुगामिनो बभूवुस्तदन्येऽर्द्धलोकाश्चाश्वेरनुगामिनो
- २० बभूवुः । शेषेऽश्वेरनुगामिभिर् लोकोक्तिवन्नेरनुगामिषु पराजितेषु तिव्नि
पञ्चत्वं जगामाग्निश्च राजा बभूव ।
- २१ यिह्वादादेशीयस्यासा एकत्रिंशे राजत्ववत्सरेऽग्निरिह्यायेन्द्रेण राजा
भूत्वा द्वादशवत्सरान् यावद् राजत्वं चकार । स षड्वत्सरान् तिसांशं
- २२ राजत्वम् अकरोत् । ततः परं श्रेमराय शतवयस्कृत्तरपरिमितं कृष्यं दत्त्वा
श्रेमिरोब्बाख्यं शिशोश्चर्यं क्रीत्वा तदुपरि नगरमेकं निर्मापयामास तस्य
पर्वतस्याधिकारिणः श्रेमरस्य नामानुसारात् स्वेन निर्मापितस्य तस्य
- २३ नगरस्य श्रेमिरोब्बमिति नाम चकार च । सोऽग्निः परमेश्वरस्य साक्षात्
कुत्सिताचारं कुर्वन् निजपूज्यवर्तिभ्यः सर्व्यनृपेभ्यो द्रुष्टतरो बभूव ।
- २४ निवाटस्य सुतो यारविशमो यस्मिन् मार्गे चरन् असारदेवपूजयेत्वा-
येकः प्रभुं परमेश्वरं कोपयितुम् इह्यायेनीयवंशं पापानि कारितवान्,

तस्मिन्नेव मार्गे सोऽपि चकार । तस्यान्तरेव शिष्टं चरित्रं कर्तुं त्वत् किम् १०
इत्यायेनीयभूपतीनां पुराष्टतपुस्तके लिखितं न विद्यते ? ततः परम् १८
अग्निः स्वपिङ्गाय इव महानिद्रां गत्वा श्रोमिरोणे प्रसजाने स्थापित-
स्तस्य सुत आह्रावो राजा बभूव च ।

यिद्धदादेशीयस्यासा अष्टभिर्ग्रे राजत्ववत्सरेऽन्तेनय आह्राव इत्या- १८
येन वंशस्य राजा भूत्वा द्वाविंशतिवर्षाणि यावत् श्रोमिरोणे राजत्वं
चकार । अन्तेः सुतः स आह्रावः परमेश्वरस्य साक्षात् स्वपूर्ववर्त्तिभ्यः १०
सर्व्वेभ्योऽधिकं कुत्सिताचारं चकार । स निवाटपुत्रस्य यारवियामस्य ११
पापमार्गे गमनं लघुं मत्वा सीदानीयटपतेरित्वालो दुहितरम् ईद्वेवर्णं
कृष्णं बालदेवस्यानगामी भूत्वा तम् अपूजयत् श्रोमिरोणे च बालम्- १२
न्दिरं निर्माप्य तन्मध्ये बालः कृतं वेदिमेकां चकार । स आह्रावश्चैत्य- १३
रक्षमपि रोपयाश्चक्रे । इत्यायेनः प्रभुं परमेश्वरं कोपयितुं स आह्रावः
पूर्व्ववर्त्तिभ्य इत्यायेनीयटपतिभ्यः सर्व्वेभ्योऽधिकानि कुकर्माणि चकार ।

तस्य राजत्वसमये वैद्येनीयो ह्येयो यिरोऊनगरं पुन निर्म्ममे, १४
ततो नूनस्य पुत्रं यिहोशूर्यं प्रति परमेश्वरेण यदद् उक्तं तद्वत् सोऽवी-
रामाख्येन ज्येष्ठपुत्रेण पत्नेन भित्तिमूलं स्थापयामास, सिगूवाख्येन
कनिष्ठपुत्रेण पत्नेन च नगरद्वाराणि स्थापयाश्चकार ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

१ किरीताख्यजलस्रोतस्तद् एलियस्य गमनं तत्र कालैस्सस्य पालितत्वं ८ सारिफत-
निवासिन्या कस्याश्चिद् विधवायाः समीपे तस्य प्रेषितत्वं १० तस्या विधवाया
पुत्राय ज्योत्स्नदानं १४ तस्या विधवाया विस्माप्यम् ।

तदानीं गिलियददेशनिवासिनां मध्ये तिन्त्रोय एलिय इतिनामा नर १
एक आसीत् । स आह्रावं जगाद, अहं यम् इत्यायेनः प्रभुं परमेश्वरं
परिचरामि स यद्यमरः स्यात् तर्ह्येतेषु कतिपयवत्सरेषु मदीयमुखनि-
र्मताम् आह्रां विना त्रिशिरश्छेदो न भविष्यतः । अनन्तरं परमेश्वर- १
स्येदं वाक्यं तस्य सन्निधादुपातिष्ठत्, त्वम् अस्मात् स्थानात् प्रस्थाप्य १
पूर्व्वदिशं गत्वा यद्वनस्य पारे स्थितस्य किरीताख्यस्य स्रोतसो निकटे
प्रच्छन्नतिष्ठ । तत्र त्वं स्रोतसो जलं पिब्य तुभ्यं भक्ष्याहि दातुञ्च काका ४
मया देष्यन्ते । ततः स त्रजित्वा परमेश्वरेण यद् उक्तं तदेव चकार । स ४

- १ गत्वा यद्दैनस्य घारे क्षिरीतनाम्नः क्षोतसो निकटे प्रावसत् । ततः प्रति-
प्रभातं काक्षैस्तत्प्रभाते पूषमांसान्यानीयन् प्रतिसन्ध्याकालमपि पूष-
० मांसान्यानीयन् स च क्षोतसर्क्षायां न्यपिवत् । कतिपयकालात् परं देशे
ऽनादृष्टिर्हेतोस्तत् क्षोतः शुष्कतां गतं ।
- ८ ततस्तं प्रति परमेश्वरस्येदं वाक्यं समुपातिष्ठत्, त्वं सोदोनदेशस्थं
९ सारिफतनगरं गत्वा तत्र प्रवस पश्य त्वां भक्षयितुं तत्रत्या काचिद्
१० विधवा मयादिष्टा । तत्र रुक्मिन् उत्थाय सारिफतं गत्वा नगरद्वारं
प्राप्ते काचिद् विधवा तन्नेत्रनानि संगृह्णातीति दृष्ट्वा स ताम् आह्वय
जगाद, भवति, त्वया मदर्थं पात्रेणैकेन किञ्चित् सलिलम् आनीयतां
११ पास्याम्यहं । ततस्तस्यां तदानयनार्थं गच्छन्त्या स ताम् आह्वय जगाद,
१२ त्वं मदर्थं पूषमेकमपि करेण समानय । ततः सा व्याजहार, तव प्रभोः
परमेश्वरस्यामरतायाः पश्यां कृत्वाहं वदामि ममैकोऽपि पूषो न विद्यते,
केवलम् अलिङ्गरे मुख्यैकपरिमितं गोधूमचूर्णं भाग्ये च किञ्चित् तैलं
विद्यते तस्मान्मयेत्यनानि संगृह्णन्ते, संगृहीतेषु मया गत्वा मम मत्पुत्रस्य
च कृते ते गोधूमतैले पक्ष्यते, ततः परम् आवां भुङ्क्ता मृत्युं गमिष्यावः ।
१३ एलियस्तां जगाद, मा भैषीः त्वया यद् उक्तं तदेव गत्वा क्षियतां,
तद्यपि तेन प्रथमं मदर्थम् एकं क्षुद्रं पूषं पक्वा मम सन्निधिम् आनय,
१४ ततः परं गत्वा तव त्वत्पुत्रस्य च कृते पक्षं शक्यसि । यत इच्छायेनः
प्रभुः परमेश्वरो वाक्यमिदं गदति, परमेश्वरो यावत् मेदिन्यां दृष्टिं न
करिष्यति तावत् सोऽलिङ्गरो गोधूमचूर्णो न भविष्यति तत् तैलभा-
१५ यमपि शून्यतां न गमिष्यति । ततः सा ब्रजित्वैकियेन यत् कथितं तदेव
चकार । इत्यम् एलियः सा योषित् तस्या परिजनाश्च बहूदिनानि
१६ यावद् आहारं लेभिरः । परमेश्वर एलियेन यत् कथितवान् तदनु-
सारात् सोऽलिङ्गरो गोधूमचूर्णो न बभूव तैलभाण्डमपि शून्यतां न गतं ।
१७ अनन्तरं तस्या गृहिण्याः पुत्रो रोगग्रस्तो बभूव तस्य रोगश्च तादृशीं
१८ दृष्टिं जगाम यत् तस्य प्राणवियोगोऽभवत् । ततः सा योषिद् एलियं
जगाद भो ईश्वरीयलोक त्वया समं मम कः सम्बन्धः ? त्वं किं ममाय-
राधं स्मारयितुं मम तनयं मारयितुश्च मम समीपम् आगतेोऽसि ?
१९ ततः स तां प्रतिजगाद तव पुत्रं मम्यं देहि । अनन्तरं स तस्या बहूत-
स्तं वाक्यं गृहीत्वा स्वयं यत्र न्यवसत् तत्र गृहपटस्थिते दौमि नीत्वा
२० क्षत्रधारां ज्ञायमानात् । अनन्तरं परमेश्वरम् आह्वय वभाषे हे मम

प्रभो-परमेश्वर यया विधवया समं मयोच्यते त्वं किं तस्यास्तनयं मार-
यितुं तस्या अप्यमङ्गलं करिष्यसि ? अनन्तरं स त्रीन् वारान् तस्य ११
बालकस्योपरि खशरीरं विस्तार्य परमेश्वरम् आहूय बभाषे, हे मम
प्रभो परमेश्वर, अस्यान्तरे प्राणाः पुनः सन्तिष्ठन्तां । तत एलियस्य वाक्ये ११
परमेश्वरेण गृहीते तस्य बालकस्यान्तरे प्राणाः पुनः समतिष्ठन्त तेन स
सजीवो बभूव । तदानीम् एलियस्तं बालकं गृहीत्वा गृहपृष्ठस्थकोष्ठाद् ११
गृहमध्यम् आनीय तस्य मात्रे दत्त्वा कथयामास पश्य तव पुत्रो जीवति ।

ततः सा योषिद् एलियं बभाषे त्वम् ईश्वरीयशोकात् एवासि तव १४
वक्त्रस्थितम् ईश्वरीयवाक्यञ्च प्रकृतमिति मयाधुना कुञ्चं ।

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ दुर्भिक्षसमय आह्रावस्य समीपम् एलियस्य गमनं ७ ओवदियस्य साक्षात् करणं
तयोः कथापकथनञ्च १० आह्रावस्य साक्षात् करणं तयोः कथापकथनञ्च ११
आकाशात् पतितेन यक्षिना बले दग्धत्वं वालः पुरोहितानां ब्रूयितव्यञ्च ४१ प्रार्थ-
नया दृष्टिप्राप्तिराह्रावस्याप एलियस्य गमनञ्च ।

बहुतिथकाले गते तृतीयवत्सरे परमेश्वरस्य वाग्वियम् एलियस्य १
समीपमुपतस्थौ त्वं गत्वाहावाय दर्शनं देहि यतो मया मेदिन्यां दृष्टिः
कारिष्यते । तत एलिय आह्रावाय दर्शनं दातुं गतः । तदानीमपि २
शोमिरोयेऽतीव दुर्भिक्षम् आसीत् । अत आह्रावो निजनिवेशनस्या- ३
धिपतिम् ओवदियम् आहूयत् । स ओवदियः परमेश्वरस्यातीव भक्तः ।
यस्मिन् काले ईषेवन् परमेश्वरस्य भविष्यद्वादिन उदच्छिन्त तस्मिन् ४
काले स ओवदियः शतं भविष्यद्वादिन आदाय पञ्चाशत् पञ्चाशत् तान्
गङ्गरमध्ये गोपयित्वाश्रितेयदानेन जीवयामास । आह्रावस्तम् ओव- ५
दियं जगाद, अस्माकं सर्वे पशवो यज्ञ विनश्येयुस्तत्कृते त्वं जनपदस्य
सर्वमिह ययःप्रसववानि सेतांसि च गच्छ तेन को जानाति बाजि-
नाम् अश्वतराणाञ्च प्राखरस्तत्रायास्माभिरुत्थानि लप्स्यन्ते । अनन्तरं तौ ६
जनपदं पर्यटितुं तं विभागं चक्राथे तत आह्राव एकैकी मर्गिणैकेन
जगाम, ओवदियश्चैकाकी तदन्यवर्त्मना जगाम । अपरम् ओवदियो ७
यदा यात्राम् अकरोत् तदानीम् एलियस्य साक्षात् प्राप, ततः स तं
परिशील्य भूमिष्ठः सन् बभाषे, भवान् किं मम प्रभुरेलियः ? ततः स ८
तं प्रतिजगाद, अहमेव । त्वं गत्वा निजप्रभुम् आवेदय, पश्य एकीय

- ८ आगतः । स प्रत्यवदत्, मया को दोषोऽप्यारि इत् त्वं निजदासं मां
- १० चातयितुम् आह्रावस्य करे समर्पयसि ? मया तव प्रभोः परमेश्वरस्या-
मरत्वस्य श्रपयं कृत्वा निगद्यते मम प्रभुना राज्ञा तवाश्वेष्वधार्यं यच्च दूता
न प्रेषिता एतादृश एकोपि देश एवमपि राष्ट्रं वा न विद्यते, ते सर्वे
दूतैरुदितं सोऽत्र नास्ति; अपरं तेषां राष्ट्रानां देशानाञ्च लोकैरपि त्वं
- ११ न दृष्ट एतस्मिन्नपि नृपतिस्तान् श्रपयं कारयामास । इदानीं त्वं मां
- १२ वदसि, एतिय आगत इति वार्त्तां त्वं गत्वा निजप्रभवे निवेदय । तत-
स्तव समीपात् मम गमनात् परं परमेश्वरस्यात्मा यदि मया न विदितं
किञ्चन स्थानं त्वं मयेत् तर्हि मया गत्वाह्वाय वार्त्तायां कथितायां
स त्वाम् अप्राप्य मां हनिष्यति । किन्तु तव दासोऽहम् आबाल्यात्
- १३ परमेश्वरस्य भक्तोऽस्मि । ईयेवना परमेश्वरस्य भविष्यदादिनां हनन-
काके मया यद् अप्यारि तत् किं मम प्रभुः केनापि न ज्ञापितः ? अहं
परमेश्वरस्य शतसङ्क्रानां भविष्यदादिनां पञ्चाशत् पञ्चाशद् गङ्गरे गोप-
- १४ यित्वाग्नौयदानेनाजीवयं । इदानीं त्वं मां वदसि पश्य, एतिय आगतो
वार्त्तामिमं त्वं गत्वा निजप्रभुम् आवेदय, तथा कृते स मां हनिष्यति ।
- १५ एतियः कथयाश्चकार यः सैन्याध्यक्षः परमेश्वरो मया परिचर्यते तस्या-
- १६ मरत्वस्य श्रपयं कृत्वा वदामि, अथैवाहं तस्मै दर्शनं दास्यामि । अन-
न्तरम् आवेदिय आह्रावं साक्षात् कर्तुं गत्वा तं वार्त्तां न्यगदत् तत
आह्राव एतियं साक्षात् कर्तुं यात्रां चकृवान् ।
- १७ अनन्तरम् आह्राव एतियं विनोक्त्य व्याहरत्, इच्छायेनः क्षेष्टा त्वं
- १८ किम् आगतोऽसि ? एतिय ऊचिवान् इच्छायेन मया न क्रिष्टः किन्तु
त्वया तव पित्रवंशेन च यतो ययं परमेश्वरीयनिदेशान् विहाय वाजो-
- १९ ऽनुगामिनो जाताः । इदानीं त्वं दूतान् प्रहित्य सर्वान् इच्छायेलीय-
लोकान् ईयेवलो भोजनासने भुञ्जानान् वाजः सार्द्धचतुःशतानि भवि-
ष्यदादिनैवदृष्टस्य चतुःशतानि भविष्यदादिनञ्च कर्मिणश्चोपयजे
- २० मम समीपे संगृह्य । तत आह्रावः सर्वेष्वाम् इच्छायेलीयवंशानां
समीपं दूतान् प्राहिषोत् तान् भविष्यदादिनोऽपि कर्मिणश्चोपयजे
समगृह्य ।
- २१ अनन्तरम् एतियः सकललोकानां समीपं समीय प्रोवाच ययं वति
कार्त्तं ह्यो नृपेश्वरः क्वापयिष्यथ ? विज्ञेवा यदीश्वरोऽस्ति तर्हि
तमेवानुव्रजत यदि च वाक् ईश्वरोऽस्ति तर्हि तमेवानुव्रजत । ततो लोका

एकमपि वचनं न प्रत्यवदन् । तत एणियो लोकांश्च बोधत् परमे- १९
 श्वरस्य भविष्यदादिनाम् एकाक्काहमेवावशिष्टोऽस्मि किन्तु वाजो भवि-
 यदादिनः सार्द्धचतुःशतानि जनाः विद्यन्ते । तैरस्मत्सन्निधिं द्वौ वध- २०
 भावानोयेताम् अपरं खेपां हते तयोरेकतरो वधभो व्रियतां । ते तं
 ह्रिप्वा काष्ठानाम् उपरि निदधतां किन्तु तत्र वज्रिस्ते न दातव्यः ।
 अपरम् अहम् अन्यतरं वधभं परिष्कात्य काष्ठानाम् उपरि निधास्ये
 किन्तु तत्र वज्रिं न दास्यामि । अनन्तरं यूयं स्त्रीयदेवस्य नासा प्रार्थना २१
 कुबध्मम् अहश्च यिहोवा नासा प्रार्थयिष्ये ततस्तयो मध्ये यो वज्रिरूपम्
 उत्तरं दास्यति स एव सत्य ईश्वरो भविष्यति । तदानीं सकललोकाः
 प्रत्यवदन् एषा वागुत्तमा । अनन्तरम् एणियो वाजो भविष्यदादिनो २५
 जगाद, यूयं बहवः स्य तस्माद् यूयम् अग्रे खेपां हते वधभमेकं हत्वा
 परिष्कुबध्मं पश्चात् खेपां देवस्य नासा प्रार्थयिष्यं किन्तु तत्र वज्रिं न
 दत्त । अनन्तरं तेभ्यो यो वधभोऽदीयत तमादाय ते पर्यस्कुर्वन्त । २६
 अपरं हे वाक् अस्माभ्यम् उत्तरं देहीति वाचा प्रातःकालमारभ्य मध्याह्न-
 काजं यावद् बालो नासा प्रार्थयाञ्चक्रिरे किन्तु कापि वाणी किमप्युत्तरं
 वा केनापि नाश्रूयत ततस्ते तस्यां निर्मितायां वेद्याम् उत्तन्नोत्तुम् उप-
 चक्रमिरे । अनन्तरं मध्याह्नकाल एणियस्तान् आकारयन् व्याहरत् २७
 यूयम् उच्चैःस्वरम् आह्वयत स देव एव स ध्यायति विहरति वा यात्रां
 करोति वा किं वा भवितुं शक्नोति स निद्रागते युष्माभिर्जागरयि-
 तव्यश्च । अनन्तरं त उच्चैःस्वरं समाह्वयन् खेपां रोत्यनुसारेण शोभित- २८
 निःसरणं यावत् स्थानि शरीराणि कूरिकाभिरस्त्रैश्चाजघ्नः । अपरं २९
 मध्याह्नकाजेऽतीतिऽपि ते सन्धाकालीयं बलिदानं यावत् प्राणपन्नं तथापि
 कापि वाणी किमप्युत्तरं वा केनापि नाश्रूयत मनोनिधायकश्च कोपि
 नासीत् । अनन्तरम् एणियः सकललोकांश्च व्याहरत्, यूयं मम समीप- ३०
 माज्ज्वात, तेन सकललोकेषु तस्य समीपं समीतेषु स परमेश्वरस्य भद्रां
 वर्दिं पुनर्निर्म्ममे । तव नामधेयम् इच्छायेन् भविष्यतीति परमेश्वरो यं ३१
 बाज्रवम् उक्तवान् एणियस्तस्य पुत्राणां वंशानां सङ्क्रान्तिसारेण दादश-
 पाषाणान् गृहीत्वा तैः पाषाणैः परमेश्वरस्य नास्ये यच्चवेदिभेकां निर्म्ममे ।
 अपरं वेद्याञ्चतुर्दिक्षु या भारहवपरिमितानि धान्यानि धारयितुं ३२
 शक्नोति तादृशां परिस्त्रामेकां चत्नान । अनन्तरं स इन्धनानि संस्थाप्य ३३
 वधभं ह्रिप्वा खण्डं खण्डं कृत्वा चैव्यनानामुपरि निधाय वभाषे चतुः-

- १७ कलसान् तोयैः परिपूरयत ह्योपरोन्मनोपरि च तान्धवतारयत । अन्तरम् एलिय उचै द्वितीयवारं तत् कुबत ततस्ते द्वितीयवारं तद् अकुर्वन् । अनन्तरं स उक्तवान् द्वितीयवारं तत् कुबत, ततस्ते द्वितीय-
 १८ वारं तद् अकुर्वन् । ततो वेद्याश्चतुर्दिक् तोयं जगाम खातमपि तैत्तोयैः
 १९ पर्यपूर्यत । अपरं सन्धाकालीयबलिदानसमय एलियो भविष्यदादी समीपमेव जगाद, हे इवाहीम् इस्वाक इस्वायेनश्च प्रभो परमेश्वर,
 त्वम् इस्वायेनो मध्य ईश्वरोऽस्य हृत् तव दासोऽस्मि तव वचसा च मया
 २० कर्माण्युत्तानि क्रियन्त इदमद्य सर्वं ज्ञायतां । हे परमेश्वर मम वाचं निशामय मम वाचं निशामय, हे यिहोवा त्वमेवेश्वरोऽसीति लोकोर्यै
 २१ ज्ञायतां त्वच्च तेषां मनांसि परिवर्त्तय । तदानीं परमेश्वरीयवज्रः पतन् हेमबलित् इन्धनानि पाषाणान् धूलौ च प्रददाह परिखास्थितानि
 २२ तोयानि शोषयान्नुकार च । तदानीम् एतद् विलोक्य सर्वे लोका भूमौ निपत्य प्रणम्य वार्चामिमां जगदुच्च यिहोवा एवेश्वरोऽस्ति यिहोवा
 २३ एवेश्वरोऽस्तीति । अनन्तरम् एलियस्तान् अवदत्, यूयं वाको भविष्यदादिनो धरत तेषाम् एकोऽपि न पलायतां । ततस्तेषु धृतेष्वेलियः कीशानखेतकस्तटेऽवरोह्य तत्र तान् अवधीत् ।
 २४ अनन्तरम् एलिय आह्वावं व्याहरत् त्वं गत्वा भुंक्त पिव च यतो
 २५ महावृष्टेः शब्दो मया श्रूयते । तत आह्वावे भोक्तुं पातुच्च गत एलियः कर्मिणस्य शिखरम् आरुह्य भूमौ जानुनी पातयित्वा निजशिरो जानू-
 २६ परि स्थापितवान् । अपरं निजदासं जगाद त्वं गत्वा सागरस्य दिश-मवलोकय । ततः स त्रजित्वा विजित्वा व्याहरत् किमपि नास्ति ।
 २७ इत्थम् एलियः सप्तवारान् तम् अवोचत्, याहि । अपरं सप्तमे वारे स गदितवान्, पश्य मनुष्यस्य कर इवैकः क्षुद्रो मेघः समुद्राद् उत्सिङ्गति । तदानीम् एलियः कथयामास, त्वं गत्वाह्वावं ब्रूहि वृष्ट्या यत् त्वं वाचां
 २८ न लभसे तदर्थं रथमारुह्य व्रज । इत्यनन्तरे मेघवाताभ्यां गगने कृष्ण-वर्णे जाते महावृष्टिर्बभूव । तत आह्वावो यानमारुह्य यिप्रियेवं नगरं
 २९ जगाम । अपरं परमेश्वर एलिये समधिष्ठिते स कटिदेशं बद्धा यिप्रि-येकः प्रवेशस्थानं यावद् आह्वावस्थायोऽपि धावितवान् ।

१६ ऊनविंशोऽध्यायः ।

एलियस्य पञ्चायनं ४ प्राप्ताये जीमने तस्य विरक्तत्वं स्वर्गदूतेन सात्वनाप्राप्तिः ८
हारेवगिरावीश्वरस्य दर्शनम् अपरं जसायेकस्य हेरारिलोभायस्य चाभिषेकार्यं
तस्य प्रेषितत्वं १६ रलीभायस्य कुटुम्बादीनां त्यजनम् एलियस्य पञ्चाङ्गमनसः ।

अनन्तरम् एलियेन यद्यत् कृतं सर्व्वे भविष्यद्वादिनश्च यत् खड्गाघा- १
तेन तेन हता इति वार्त्तायाम् आह्वावेनेषेवने कथितायाम् ईषेवन् २
एलियस्य समीपं दूतमेकं प्रहित्य वाचमिमां तं आवयामास, अ एत-
स्मिन् समये तेधाम् एकस्य प्राणानिव तव प्राणान् यदि न करिष्ये तर्हि
देवा मद्यम् अमुकं दण्डं ततोऽधिकञ्च दण्डं ददतु । तत एलियस्तद् ३
विज्ञाय प्राणरक्षार्थं प्रस्थापयिह्मदादेशस्थां वैश्वाम् उपस्थाय तत्र
स्थाने निजदासं विजहौ ।

अनन्तरं स एकाकी दिनमेकं प्रान्तराज्यं गत्वा कस्यचिद् रोतमतरो- ४
रध उपविवेश, अपरं मृत्यं प्रार्थयमानो व्याजहार हं परमेश्वर, अलं
जीवनेनेदानीं मम प्राणान् गृह्णाण यतोऽहं निजपूर्व्वपुरुषेभ्य उक्तमो
नास्मि । अनन्तरं तस्मिन् रोतमतरोरधः शयित्वा निद्रां गते दूत एक ५
आगत्य तं स्पृष्ट्वा बभाषे, उत्तिष्ठ भद्रं च । ततस्तेन दृष्टो कृतायां निज- ६
शिरःस्थानेऽङ्गारोपरि पक्वः पूष एको भाण्डमेकं तायञ्च विद्येते इति
दृष्ट्वा तस्मात् स भुक्त्वा पीत्वा च पुनर्वारम् अशेत । अपरं परमेश्वरस्य ७
दूतो द्वितीयवारं तस्य समीपं समेत्य तं स्पृष्ट्वा जगाद त्वयोत्थाय
भुज्यतां यतो यः पश्या त्वया गन्तव्यः स त्वयाशक्यः । ततः स उत्थाय
भोजनपाने चक्रे तस्य भोजनशय्या च अत्वारिंशद् दिवारात्रीश्वरस्य
शिकोच्चं हारेव याचद् ययौ ।

तत्र स गङ्गरमेकं प्रविश्य यामिनीं यापयामास; तदानीं परमेश्व- ८
रस्य वक्ष इदं तस्य समीपम् उपातिष्ठत्, हे एलिय त्वयाच किं क्रियते ?
ततः स ऊचे, अहं सेन्याध्यक्षस्य प्रभोः परमेश्वरस्य कृतेऽतीवोत्सुको- ९
ऽभवः; यत इच्छायेकीयवंशस्तव नियमं विज्ञाय तव यक्षवेद्यो भद्रा-
स्तव भविष्यद्वादिनः खड्गैर् हेताश्च तेषां मध्येऽहम् एकाक्यवशिष्टोऽस्मि;
अपरं ते मम प्राणान् नाशयितुं मामपि मृगयितवन्तः । अनन्तरं स ११
उदितवान् त्वं वह्निर्भूय पर्व्वतोपरि परमेश्वरस्य सम्मुखे तिष्ठ, पश्य
परमेश्वरस्तेन स्थानेन गतिं करिष्यति । ततो गिरिभेदकः पाषाणभग्नकश्च
प्रबलप्रचण्डवायुः परमेश्वरस्थायै ययौ तस्मिन् वाते परमेश्वरो नाबिसृतः ।

- वातात् परं भूमिकम्पो बभूव, तस्मिन् भूमिकम्पेऽपि परमेश्वरो नावि-
 १९ दत् । भूमिकम्पात् परं वज्रं बभूव तस्मिन् वज्रावपि परमेश्वरो नावि-
 १९ दत् । वज्रेः परम् ईधच्छब्दकारी ह्युद् एकः स्वरौ बभूव । तदानीम्
 एलियस्तं श्रुत्वा वक्ष्ये मुखमाच्छाद्य बहिर्गत्य गङ्गास्य दार्ध्यतिष्ठत् ततस्तं
 १९ प्रति वार्णायम् उपातिष्ठत् हे एलिय त्वयात्र किं क्रियते ? तेनोदितम्
 अहं सेनाध्यक्षस्य प्रभोः परमेश्वरस्य ह्यतेऽतोवात्सुकोऽभवं यत् इच्छा-
 येलीयवंशैस्तव नियमं विहाय तव यज्ञवेद्यो भक्ष्यास्तव भविष्यदादिनः
 खड्गैर्हताश्च तेषां मध्येऽहम् एकाक्यवशिष्टोऽस्मि, अपरं ते मम प्राधान्यं
 १९ नाशयितुं मामपि मृगयितवन्तः । परमेश्वरो श्याजहार त्वं प्रान्तरेण
 परावृत्य दम्भेष्कं याहि तत्रोपस्थाय हसायेकम् अरामदेशस्य राजत्वे
 १९ ऽभिषिञ्च । अपरं निमग्नः पुत्रं येऽहम् इच्छायेनदेशस्य राजत्वेऽभि-
 षिञ्च, अपरम् आवेकमिहोलानिवासिनं शाफटस्य पुत्रम् इलीशायं
 १० तव विनिमयेन भविष्यदादित्वेऽभिषिञ्च । यो जनो हसायेकस्य खड्गाद्
 रक्षिष्यते स येऽहना हनिष्यते यस्य येहः खड्गाद् रक्षिष्यते स इलीशायेन
 १८ हनिष्यते । किन्तु वालः सम्मुखे र्यं जानुनी न पातिते येषां वदनैश्च स न
 चुम्बितस्तादृशाः सप्तसहस्राणि मनुजा इच्छायेलो मध्ये मयावशोघिताः ।
 १८ अनन्तरं स तस्मात् स्थानात् प्रस्थाय शाफटस्य सुतस्यलीशायस्य
 सम्मुखं प्राप, तदानीं तस्यायं गवां द्वादशयुग्मानि क्षीरम् अकर्धन् तेषां
 द्वादशेन युग्मेन सार्द्धं स खयम् आसात् । अनन्तरम् एलियः समीपं
 १० समीपं निजम् उत्तरीयवसनं तस्य गात्रे निचक्षेप । ततः स गा
 विहार्येलियस्य पश्चाद् धावन् बभौ भवान् यद्यनजानाति तर्ह्यहं
 निजं पितरं मातरश्च चुम्बित्वा भवन्तम् अनृजजिष्यामि । ततः स तम्
 ११ अवादीत्, अहं तव किमकार्षं ? त्वं गत्वा परावृत्यागच्छ । अनन्तरं स
 तस्य समीपात् परावृत्य गत्वा तद् गोयुग्मं गृहीत्वा हृदयमास युगे-
 न्धनैश्च तयो मांसं प्रपाच तस्मिन् लोकेश्वो वितरिते ते तद् बुभुजिरे च
 अनन्तरं स उत्थार्येलियस्य पश्चाद् गत्वा तस्य परिचारको बभूव ।

२० विंशतितमोऽध्यायः ।

१ विम्बददेन शोमिरोहस्यावरोधनं १२ भविष्यदादिनो मन्त्रकयाराशोयलोकाणां
 चतनं १३ भविष्यदास्मानुषाराद् अरामोयलोकाणां पुनरागमनं १८ भविष्यदा-

विजो मन्त्रण्यारामीयाणां पुनश्चैवं हतत्वं ७१ पराजितेन विन्हददेनोपायन-
दानं ७५ आज्ञावं प्रति दृष्टान्कथनं भविष्यद्वचनञ्च ।

अनन्तरम् अरामीयो विन्हददो नृपतिः स्त्रीयसकणसैन्यानि निज- १
सहायान् द्वाविंशद् राजानो हयान् रथांश्च संगृह्य शोमिरोयम्
अवहन्धन् तद्विरुद्धं युयोध । अपरं स इक्ष्वायेणीयनृपतेराज्ञावस्य समीपं १
नगरं दृतान् प्रहित्य जगाद, विन्हदद इमां वार्त्तां वक्ति, त्वदीयानि १
दुर्वर्णसुवर्णानि ममैव तव प्रियतमा जाया बालकाश्च मदीयाः । ततः ४
इक्ष्वायेणीयभूपतिः प्रतिजगाद हे मम प्रभो राजन् तव वाक्यानुसाराद्
अहमपि भवदीयो मदीयं सर्व्वस्वञ्च भवदीयं, अनन्तरं दृताः पुन- ५
रागत्य बभाषिरे विन्हदद इमां वार्त्तां ब्रवीति त्वं निजं हेम रजतं
जाया पुत्राश्च मध्यं देहीत्यहं दूतैस्त्वामाज्ञापितवान् । अतः अ एतस्मिन् १
समये मया तव समीपं भट्ठाः प्रेषयिष्यन्ते ते तव निकेतनं तव भट्ठानां
वेषमानि चानुसन्धाय तव मनोरन्ध्रं यद् यद् विद्यते तत् सर्व्वं हस्तेरा-
दाय स्थानान्तरं नेष्यन्ति । ततः इक्ष्वायेणीयनृपतिर्जनपदस्य प्राचीन- ७
मनुजान् सर्व्वान् आह्वय जगाद एष मानुषः कुचेष्टामाचरतीति युष्माभि-
रुन्ध्यतां दृश्यताञ्च, मम जाया पुत्रा रजतहेमानि चाधि तेन दूतै-
राज्ञापितोऽहं नागङ्गोद्धतवान् । ततः प्राचीना लोकाश्च सर्व्वे तं जगदु, ८
तस्याज्ञां त्यक्त्वा न गच्छीतव्या नाङ्गोक्तव्या च । अनन्तरं स विन्हददस्य ८
दृतान् जगाद, यूयं स्वप्रभवे राज्ञे कथयत भवतो दूतैरहं प्रथमवारं
यद् आज्ञापितस्तत् सर्व्वं साधयिष्यामि किन्वाञ्चामेनां साधयितुं न
शक्नोमि । ततस्ते दृताः प्रस्थासं वार्त्तां जगदः । अनन्तरं विन्हददो १०
दृतान् प्रहित्य तं जगाद, एतस्य शोमिरोयस्य धूलयो यदि मम पश्चा-
त्कामिनां लोकानां मूर्च्छोन् पूरयितुं पारथेयस्तर्हि देवा मध्यम् अमुकं
दण्डं ततोऽधिकं दण्डं वा ददतु । ततः इक्ष्वायेणीयो नरपतिः प्रत्यब्रवीत्, ११
तस्मै कथयत सज्जात्वाग्नीव सज्जायाही न ह्याषतां । तस्मिन् समये विन्- ११
हददस्तदीयसहाया राजानश्च दृष्ट्व्यपिबन् इत्यनन्तरं स तां वार्त्तां
निश्रव्य निजदासान् अब्रवीत् नगरमाक्राम्यत ततो लोकैर्नगरमाक्राम्यत ।

अनन्तरम् इक्ष्वायेणीयाज्ञावस्य नृपतेः समीपम् एको भविष्यदादी १२
समेव कथयामास परमेश्वर इमां वार्त्तां वदति त्वं किम् एतद् दृष्ट्वा
लोकदारण्यम् अपयक्षः ? मयाय तव हस्ते ते नराः समर्पयिष्यन्ते तेनाहमेव
परमेश्वर इति भोक्तुं त्वं । आज्ञावो गदितवान् केन तान् समर्पयि- १५

- असि? भविष्यदादी गदितवान् परमेश्वर इति वाचं ब्रवीति मण्डले-
 श्वराणां तद्वज्रलोकेः । ततो राजा पृष्ठवान् को युद्धायोपक्रमिष्यते?
 १४ स उक्तवान् त्वमेव । अनन्तरं तेन मण्डलेश्वराणां तद्वज्रेषु गङ्गितेषु
 ते सङ्घया दे शते दान्निशत् जना आसन् ततः परम् इच्छायेनीयवंशानां
 १५ सकललोकेषु गङ्गितेषु ते सङ्घया सप्तसहस्राणि लोका आसन् । अन-
 न्तरं ते मध्याह्नकाले वहिरगच्छन् तस्मिन् समये विन्द्वाददस्तस्य सहाया
 १६ दान्निशद् राजानश्च द्रष्टुं मद्यपानेन मत्ता आसन् । अपरं यदा
 मण्डलेश्वराणां तद्वज्रा अप्ये वहिरगच्छन् तदानीं विन्द्वाददेन दूताः
 प्रहिताः । त आगत्य वार्त्तामिमाम् अवदन् शोमिरोक्षात् कतिप्रयलोका
 १७ वहिरगच्छन् । तदानीं स आदिदेश ते यदि सन्धिनिमित्तं वहिरागता-
 स्तर्हि युष्माभिर्जीवयाहं ग्रहीतव्याः, यदि वा रणनिमित्तं वहिर्गतास्त-
 १८ र्ह्यपि युष्माभिर्जीवयाहं ग्रहीतव्याः । अनन्तरं प्रदेशाधिपतीनां तद्वज्रेषु
 १९ तेषां पश्चाद्गामिसन्धेयु च नगराद् वहिर्भूतेषु तेषाम् एकैको जनेऽरा-
 मीयगाम् एकैकं जगम् अवधीत् ततोऽरामीयेषु पलायितेष्विच्छायेनीय-
 लोकास्तेषां पश्चाद् अधावन् । अपरम् अरामीया विन्द्वाददो मही-
 २० पतिर्हयमारुह्य सादिभिः सह पलाय्य रक्षां प्राप । अपरम् इच्छायेनीयो
 राजा वहिर्गत्य तेषां वाजिनो रथांश्च पराजयत् । इत्थं तेनारामीयाणां
 मद्वाहनं कृतं ।
 २१ अनन्तरं स भविष्यदादी इच्छायेनीयनरपतेः समीपं समीय जगद-
 त्वं गत्वात्मानं बलिनं कुरु सावधाने भवन् निजकर्त्तव्यं विवेचय यत्
 २२ आगामिवत्सरेऽरामीयो राजा तव विरुद्धं पुनरागमिष्यति । अनन्तरम्
 अरामीयनरपते भृत्यान्तम् अवदन् तेषां देवाः पर्वतानां देवाः सन्त्ये-
 तत्कारणात् तेऽस्मत्ते बलाधिकाः । किन्तु वयं यदि तैः समं समभूमा
 २३ युष्माम्स्तर्हि तेभ्योऽवश्यं बलवन्तो भविष्यामः । अतस्त्वम् इदं कर्म कुरु
 सर्वान् भूपतीन् स्वपदेभ्यो दवयित्वा तेषां विनिमयेन सेनापतीन् नियो-
 २४ जय । अपरं तव यावन्ति हयरथादीनि बलानि श्यनश्च तावन्ति
 हयरथादीनि बलानि संग्रहाच्च वयं समभूमा तैः समं यास्यामस्ततो
 २५ ऽवश्यं तेभ्यो बलाधिका भविष्यामः । अनन्तरं विन्द्वाददेन तेषां मन्त्र्या
 २६ गृहीत्वा तदनुसारेण कृतं । अपरं परस्मिन् वत्सरे उपस्थिते विन्-
 द्वाददोऽरामीयान् गङ्गयित्वेच्छायेनीयलोकेः समं शत्रुम् अपेक्षं जगाम ।
 २७ इच्छायेनीयवंशाश्च गङ्गिता भूत्वा भक्ष्यमथादीनि समादाय तेषां विद-

इमं ययुः । तत इच्छायेलीयलोका अरामीयाणां सम्मुखे शिविरं स्थापयित्वा
छागशावकानां द्वौ क्षुद्रौ व्रजाविव बभूवुः किन्त्वरामीयैर्देशो व्याप्तः ।

अनन्तरम् ईश्वरीय एको लोक आगच्छेच्छायेलीयं भूपतिं जगाद १८
परमेश्वर इमां वाचं ब्रवीति, अरामीया अवदन् यिहोवाः पर्वतानाम्
ईश्वरः किन्तु समभूमीनाम् ईश्वरो नह्योति तत्कारणाद् अहं तं महा-
जननिवहं तव करे समर्पयिष्यामि तेनाहमेव परमेश्वर इति यूयं
वेदिष्यथ । अपरं तेषु शिविरे स्थित्वा सप्ताहं सम्मुखासम्मुखीभूतेषु १९
सप्तमे दिने युद्धं प्रजघ्ने तत इच्छायेलीयलोका एकस्मिन् दिनेऽरा-
मीयाणां कृत्तं पदातीन् व्यनाशयन् । ततोऽवशिष्टाः सेनाः पलाय्याफे- २०
कनगरं प्रविशन्तुः किन्तु तेषाम् अवशिष्टानां सप्तविंशतिसहस्राणां
लोकानाम् उपरि प्राचीरं निपपात । अपरं विन्हददः पलाय्य नगरा-
भ्यन्तरस्थं गर्भागारमेकं प्रविवेश ।

अनन्तरं तस्य भृत्यास्तम् अब्रुवन् इच्छायेल्वंशीया राजानः कथम्- २१
युक्ता इत्यस्माभिः श्रुतं तस्माद् वयं निवेदयामः कटिषु शशवसनानि
परिधाय कण्ठांश्च रज्जुभिर्वेष्टित्वास्माभिरिच्छायेलीयमहोपतेः समीपं
गम्यतां, भवितुं पारयति स तव प्राणान् रक्षिष्यति । अनन्तरं ते २२
कटिषु शशवसनानि परिधाय कण्ठांश्च रज्जुभिर्वेष्टित्वेच्छायेलीयरा-
जस्य समीपम् एव जगदुः भवतो दासो विन्हदद व्यावेदयति, भवान्
मम प्राणान् जीवयितुम् अर्हति । ततः स उदितवान् स किम् इदानी-
मपि जीवति ? स मम आता । तदानीं ते नरास्तद् वाक्यं शुभलक्षणं २३
बुद्ध्वा तूष्णीं तस्य भावम् अनुसन्धाय कथयामासुः, विन्हददो भवतो
आतैव । अनन्तरं स गदितवान् यूयं गत्वा तमानयत । ततो विन्हददे
वहिर्भूय तस्य समीपम् आगते स निजरथे तम् उपवेशयाश्चकार ।
तदानीं विन्हददस्तम् अब्रवीत् मम जनकेन तव जनकाद् यागि यागि २४
नगराण्यपहृतानि तानि मया परावर्च्य दायिष्यन्ते, अपरं मम तातेन
शोमिरोयो यादृक् निजकृते रथ्या अक्रियन्त तादृक् त्वया निजकृते
दम्भके राध्याः क्रियन्तां । तत आश्वेन गदितं मया नियममिमं कृत्वा
त्वं विच्छस्यसे । अनन्तरं तेन समं नियमं विधाय स विसृजे ।

अनन्तरं भविष्यद्वादीनां शिष्यान्नाम् एको जनः परमेश्वरस्य वचसा २५
निजं सहश्रिष्यम् अब्रवीत् विनयेऽहं त्वं मां ताडय किन्तु स तं ताड-
यितुं नान्वमन्यत । ततः स तमवदत् त्वं परमेश्वरस्य वाक्यं नाग्रहा २६

- अतो मम समीपात् त्वया गमने कृते सिंह एकस्त्वं हनिष्यति । अनन्तरं
- १० तस्य समीपात् तस्मिन् गते सिंह एकस्त्वं प्राप्य जघान । अनन्तरं स
जनमन्यं प्राप्य जगाद, विनयेऽर्चं मां ताडय ततः स तं ताडयन् विष्ट-
- १८ तवान् । अनन्तरं स भविष्यद्वादो गत्वा प्रच्छन्नवेशार्थम् उष्णीषवस्त्रेण
- १८ चक्षुष्याष्काय वर्त्मनि राजानं प्रतीक्ष्य तस्मिन् । अपरं राजनि
मार्गेणागच्छति स राजानं प्रति प्रोक्षैस्वरम् आवेश्य कथयामास तव
दासे मयि समरं गते पश्य जन एकः पार्श्वीदागत्य मम समीपं युमांस-
मेकमानोय गदितवान् स्वं मनुजं रक्ष, यद्यदि केनापि प्रकारेणा-
- १० प्राप्यो भवेत् तर्हि तस्य प्राणानां विनिमयेन तव प्राणा यास्यन्ति नो चेत्
- १० त्वया किङ्करैकपरिमितं रजतं दायिष्यते । किन्तु तव दासे मयि तत
इतो व्यये सति स गतवान् । अनन्तरम् इक्ष्वायेकीयो मञ्जीपतिस्तं
- ११ जगाद त्वं निजदण्डनं निरक्षिणोः । अनन्तरं तेन तूष्णं निजचक्षुर्भ्यां
वस्त्रेऽपसारिते स यद् भविष्यद्वादिनाम् एको जन इतीक्ष्वायेकीयेन नर-
- ११ पतिना परिचितः । अनन्तरं तेन नरपति र्वाजङ्गे परमेश्वर एतां वाचं
ब्रवीति यो जन उच्छिन्नताये मया निरूपितः स त्वया निजहस्तात्
मां चित एतत्कारणात् तस्य प्राणानां विनिमयेन तव प्राणा आदायिष्यन्ते
- ११ तस्य लोकानाञ्च विनिमयेन तव लोका आदायिष्यन्ते । तत इक्ष्वायेकीयो
मञ्जीपतिर्विमर्षाऽसन्तुष्टश्च निजभवनं गच्छन् शोमिरोयं प्रविवेश ।

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

- १ नावोतस्य क्षेत्रम् अप्राप्याहावस्य विमर्षणं ५ ईदवला नावोतस्य दत्तत्वं १५ आवा-
तस्य चेवाहरणम् आवावेन १० आवायेवेवला दण्डनस्य भविष्यदण्डनं १५ आवाच-
स्यानुत्पन्नकारणात् तस्य दण्डनस्य चमत् ।
- १ एतेषां घटनानां पश्चाद् यिप्रियेकीयस्य नावोतस्य गोस्तनीक्षेत्रमेकं
यिप्रियेकीयनगर आसीत् तत् शोमिरोकीयभूपतेराहावस्याट्टाजिकायाः
- १ पार्श्वे स्थितं । अत आहावो नावोतं जगाद, तव गोस्तनीक्षेत्रं मया
देहि मया तत् प्राकक्षेत्रं कारिष्यते यतस्तत् मम भवनस्य समिधौ
तस्य पार्श्वे स्थितं, तस्य विनिमयेन ततोऽप्युत्तममपरं गोस्तनीक्षेत्रमेकं
तुभ्यं मया दायिष्यते यदा यदि तुभ्यं रोषते तर्हि तस्य मूर्ख्यं रजतं तुभ्यं
- १ दायिष्यते मया । ततो नावोत आहावम् अत्रवीत् मया तुभ्यं निजपैटका
- १ भूमिं वितीर्यते परमेश्वरस्तन्नानुमन्यतां । अनन्तरं मया पैटका भूमि-

क्षुब्धं न वितारिष्यते विप्रियेणीयस्य नावोतस्त्रैतेन वचसाहावो विमर्षो
ऽस्मत्पुत्रश्च भूत्वा निजभवनं गतवान् अपरं शय्यायां निपत्य विवर्या-
वदनश्च भूत्वा किञ्चन भोक्तुं नैच्छत् ।

अनन्तरं तस्य जायेधेवञ् तस्य समीपं समीय तम् अपृच्छत् तव ५
मानसम् एतादृग् विमर्षं कुतः ? त्वया किञ्चन न भुज्यते च कुतः ? ततः ६
स तामवदत्, अहं विप्रियेणीयं नावोतं सम्भाष्य तम् अवदं, रौप्यविनि-
मयेन तव द्राक्षाक्षेत्रं त्वया मङ्गलं दीयतां यद्वा यदि तुभ्यं रोचते तर्हि
तस्य विनिमयेन द्राक्षाक्षेत्रमपरमेकं तुभ्यमहं दास्ये ततः स प्रत्यवदत्
मया निजं गोस्तनीक्षेत्रं तुभ्यं न दायिष्यते । तदानीं तस्य जायेधेवञ् ७
जगद तथा सति त्वया किम् इच्छायेणीयजनपदस्य राजत्वं कारिष्यते ?
उत्तिष्ठ भृंष त्वदीयं मानसं दृढं भवतु विप्रियेणीयनावोतस्य गोस्तनी-
क्षेत्रं मयैव तुभ्यं दायिष्यते । अनन्तरम् आहावस्य नाम्ना सा पत्राणि ८
लिखित्वा तस्य मुद्राक्षरेण मुद्राङ्कितानि कृत्वा नावोतस्य समीपवासिनां
नगरस्य मुख्यानां प्राचीनानाञ्च लोकानां सविधं प्रेषयाञ्चकार । तेषु ९
पत्रेषु लिखितमेतद् वचः, युष्माभिरुपवासो घोष्यतां नावोतश्च लोकानां
मध्य उच्चस्थाने समुपवेश्यतां । अनन्तरं त्वम् ईश्वरं राजानम्वानङ्गी- १०
कृतवान् तस्य विपरीतम् एतत् साक्षित्वं कर्तुं दुराचारो हौ नरौ युष्मा-
भिरस्य सम्मुखे स्थाप्येतां ततः परं दूयं तं वहिष्कृत्य पाषाणैर् मारयत ।
अनन्तरम् ईधेवणा प्रेषितेषु पत्रेषु यद्यत् लिखितं यद्यत् तयाज्ञापितञ्च ।
तदेव तन्नागरिकैर् लोकोत्तर्यतां नगरनिवासिभिः प्राचीनैः प्रधानमनुजै-
कृतं । तरुपवासो घोषितो नावोतश्च लोकानां मध्य उच्चस्थान उपवे- ११
श्रितः । अपरं दुराचारो हौ नरावागत्य तस्य सम्मुख उपविबिभ्रतुः । १२
तौ हौ दुराचारौ नरौ सकललोकानां समक्षं नावोतस्य विरुद्धं वच
इदं वदन्तौ साक्षित्वं चकतुः, नावोत ईश्वरं राजानम्वानङ्गीकृतवान् ततः
स मनुजैर् नगराद् वहिष्कृतः पाषाणैर् मारितश्च । अनन्तरं त ईधेवजः १४
समीपं वार्तामिमं प्रेषयाञ्चक्रे नावोतः पाषाणैराहतो मृतश्च ।

अपरं नावोतः पाषाणाघातैरभिवृत वच इदम् ईधेवञ् निशम्याहार्य १५
वभाषे, उत्तिष्ठ विप्रियेणीयनावोतो मुद्रामूल्येन वद् द्राक्षाक्षेत्रं तुभ्यं
दानुं नाभ्यनयत् तद् भृंष वतो नावोतो न जीवति स मृत एव ।
तदानीं नावोतो मृतो वच इदम् आकस्य आहाव उक्त्वा विप्रियेणीय- १६
नावोतस्य गोस्तनीक्षेत्रम् अधिकर्तुं जगाम ।

- १० इत्यवसरे परमेश्वरस्य वच इदं तिन्नीयस्त्रैलोक्यस्य समीपम् उपाति-
 १८ छत्, तमुत्थाय श्रोमिरोऽग्निवासिनम् इच्छायेकीयनरपतिम् आह्वायं
 साक्षात् कर्तुं याहि, पश्य स नावोतस्य गोक्ष्मीक्षेत्रे विद्यते यतस्तद्
 १९ अधिक्तुं स तत्रागच्छत् । त्वं तस्मै कथय परमेश्वर एतां भारतीं
 भाषते त्वया किं नरहत्या कृता परसम्यक्तिर्लब्धा च ? पुनरपि तं वद,
 परमेश्वरो भाषते श्रानो यत्र स्थाने नावोतस्य बधिरम् आवणीकृवन्त-
 २० स्तत्रैव स्थाने श्रानस्तवापि बधिरम् अवबोध्यन्ति । तदानीम् आह्वाय
 एकियं गदितवान् हे मम रिपो त्वं किं मां प्राप्नोः ? ततः स उदित-
 वान् प्राप्रबं यतस्त्वं परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं कर्तुम् आत्मानं
 २१ व्यकीर्णः । अतएव (तेन निगद्यते) पश्चाच्चमं अमङ्गलं त्वाम् अभिवर्त्त-
 यिष्यामि, तव पश्चात् तव वंशम् उच्छेत्स्यान्वाहववंशीयान् सर्व्वपुरुषान्
 २२ इच्छायेक्षो मध्ये मुक्तान् बद्धांश्च सकलान् विनाशयिष्यामि च । त्वं येन
 दुराचारेण माम् अकोपय इच्छायेकीयलोकान् पापम् अकारयस्य
 तत्कारणाद् अहं निषाटपुत्रस्य यारविशामस्य वंशमिवाह्वयसुतस्य
 २३ वाशा वंशमिव च तव वंशं करिष्यामि । अपरं परमेश्वर ईषेवणमधि
 वच इदं वदति श्रानो यिम्रियेणस्य प्राचीरसमीप ईषेवणं भक्षिष्यन्ति ।
 २४ आह्वाववंशीयो यः कश्चिन्नगरे मरिष्यति स कुक्षुरैर्भक्षिष्यते यत्र क्षेत्रे
 मरिष्यति स श्रृग्वस्य विह्वलैर्भक्षिष्यते ।
 २५ अपरं निजजाययेषेवणा प्रवर्त्तिता य आह्वावः परमेश्वरस्य समक्षं
 कुत्सिताचारं कर्तुम् आत्मानं व्यकीर्णात् तस्य तुल्योऽपरः कोऽपि न
 २६ नभूव । परमेश्वरो यान् इमोरोयान् इच्छायेकीयवंशस्य सम्मखात् अद-
 वयत् तेषां सकलक्रियानुसारेण स देवानाम् अनुगमनेनातीव हृष्टाहं
 २७ कर्म कृतवान् । स एवाह्वावस्तानि वक्षांस्त्याक्तांश्च निजवसमानि चि-
 ष्छेद मात्रे शाखवसनं परिदध उपवसन् शाखवसने शिष्टे नमस्कम्
 २८ आचचार च । ततः परमेश्वरस्य वचनमिदं तिन्नीयस्त्रैलोक्यस्य सविध
 २९ उपातिछत्, आह्वावो मम समक्षं गच्छीभूतस्त्वया किं तत्र दृश्यते ? मम
 समक्षं तस्य नमस्तात्तरत्कारणाद् अहं तस्य यावज्जीवनम् अमङ्गलं न
 वर्त्तयिष्यामि । किन्तु तस्य तनयस्य जीवनसमयेऽमङ्गलं तस्यान्ययम्
 अस्मि वर्त्तयिष्यामि ।

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

१ आद्यावेन नरपतिना मीखायस्य भविष्यद्वादिन आह्वानं १५ मीखायस्य भविष्यद्वचनं
२४ वचनकारणात् तस्य दण्डनं २८ आद्यावेन समं यिद्धदादेशीययिहोशाफटस्य
नृपतेः समरगमनं ३४ आद्यावस्य जतत्वं ३७ तस्य प्रशानदानं ४१ यिहोशाफटस्य
विवरणं मिथनश्च ४१ आद्यावस्य तनयस्याहसियस्य विवरणश्च ।

अपरम् अरामीयलोका इस्त्रायेलीयलोकाश्च वत्सरत्रयपर्यन्तं विश्रम्य- १
मुक्तेषां परस्परं समरं नाभवत् । अनन्तरं तृतीये वत्सरे यिद्धदादेशीयो २
भूपति र्थिहोशाफट इस्त्रायेलीयनरपतेः सविधम् अगच्छत् । तदानीम् ३
इस्त्रायेलीयो नरपतिः स्त्रीयभृत्यान् अत्रवीत् गिलियददेशस्थं रामोत-
नगरम् अस्माकमेवेति किं युष्माभिर्न ज्ञायते ? किन्तु वयम् अरामीय-
भूपते र्हतात् तद् अनपहृत्यालसास्तिष्ठामः । अपरं स यिहोशाफटं ४
पप्रच्छ त्वं किं रामोतगिलियदे समरं कर्तुं मया साकं गमिष्यसि ?
ततो यिहोशाफट इस्त्रायेलीयं भूपतिं जगाद, त्वम् अहञ्च समानौ तव
लोका मम लोकाश्च समानास्तव तुरगा मम तुरगाश्च समानाः । अनन्तरं ५
यिहोशाफट इस्त्रायेलीयं भूपतिं गदितवान्, अहं विनये, एतस्मिन्
परमेश्वरस्य का भारती साद्य त्वया पृच्छतां । तत इस्त्रायेलीयो भूपतिः ६
प्रायेण चतुःशतानि भविष्यद्वादिनः संगृह्य पप्रच्छ युद्धार्थं रामोतगिलि-
यदं किं मया गन्तव्यं किं वा ततो निवर्त्तितव्यं ? तदानीं ते कथितवन्तः
भवता गम्यतां प्रभु भूपते र्हस्ते तत् समर्पयिष्यति । अनन्तरं यिहोशा- ७
फटोऽपृच्छत् योऽस्माभिः प्रष्टुं शक्यते तादृशः परमेश्वरस्यापरः कोऽपि
भविष्यद्वादी किमत्र न विद्यते ? तदानीम् इस्त्रायेलीयो भूपति र्थिहो- ८
शाफटं जगाद, वयं येन परमेश्वरं प्रष्टुं पारयामस्तादृशोऽपर एको
जनो विद्यते किन्त्वहं तम् ऋतीये यतः स मामध्यशुभवचनं विना
शुभवचनं न वदति यिस्त्रस्य सुतो मीखाय इति तस्य नाम । ततो
यिहोशाफटः कथयामास नरपतिनैतादृशं वाक्यं मा गद्यतां । तदानीम् ९
इस्त्रायेलीयो नरपतिः खगृहस्याध्यक्षमेकम् आह्वय निदिदेश यिस्त्रस्य
सुतं मीखायं तूर्यम् अजानय । तदानीम् इस्त्रायेलीयो नरपति र्थिहोदा- १०
देशीयो यिहोशाफटो नरपतिश्च राजकीयपरिच्छदान्वितौ शोमिरोसस्य
गोपुरनिकटस्थे समानस्थाने खसिंहासनयोः उपविष्टावास्तां ते सर्वे
भविष्यद्वादिनश्च तयोः सम्मुखे भविष्यद्वचनम् अकथयन् । विशेषतः ११
खिनानाहस्य पुत्रः सिदिकियो लौहमये ऋष्टे निर्माय कथितवान्,

- परमेश्वर एतां वाचं ब्रवीति, एताभ्यां त्वम् अरामीयान् निःश्रेष्ठं यावद्
 १९ वितोत्स्यसि । अपरे सर्वे भविष्यदादिनोऽपि तथैव भविष्यदाद्येनाकथ-
 यन् त्वं रामोतगिलियदं गत्वा कृतार्थीभव, परमेश्वरेण तद् भूपते-
 १९ र्हस्तगतं कारिष्यते । अपरं यो दूतो मीखायम् आह्वातुं गतवान् स तम्
 अब्रवीत् पश्य सर्वे भविष्यदादिन एकजन इव नरपतेः शुभवचो गदन्ति,
 १७ अतोऽहं विनये त्वमपि तेषाम् एकजन इव वचो ब्रूहि शुभवाक्यं भाषस्व
 च । ततो मीखायो बभाषे, मया परमेश्वरस्यामरत्वस्य प्रपथं विधाय
 निगद्यते, परमेश्वरो मां यद् आदेक्षति, तदेव मया कथयिष्यते ।
 १५ अनन्तरं राज्ञः सविधं तस्मिन् समीते नरपतिस्तं परिपृष्टवान् हे
 मीखाय, युद्धार्थम् आवाभ्यां रामोतगिलियदं गन्तव्यं किं वा ततो
 निवर्त्तितव्यं? ततः स तमब्रवीत् त्वं गत्वा कृतार्थीभव, परमेश्वरस्तद्
 १६ भूपतेः करे समर्पयिष्यति । अनन्तरं राजा तं जगाद त्वं परमेश्वरस्य
 नाम्ना तथ्यवचो विनापरं किमपि मां न वदिष्यस्येतदधि कतिवारान्
 १७ मया प्रपथं कारयिष्यसे? ततः स बभाषे, अहम् इच्छायेलः सकल-
 लोकान् अरुक्तान् मेघानिव श्लोच्चयोपरि विकीर्णान् अपश्यं ततः
 परमेश्वर उक्तवान् एतेषां स्वामी नास्ति, एकैको जनः स्वं स्वं निवेशनं
 १८ कुशलेन परावृत्य व्रजतु । अनन्तरम् इच्छायेलीयो भूपतिर्यिज्ञेष्टाफटम्
 अभामत, स मामध्यशुभवचनं विना शुभवचनं न वदिष्यतीत्यहं
 १९ किं पूर्वं तुभ्यं नाकथयं? अनन्तरं मीखायो बभाषे, त्वया परमेश्वरं
 वचो निश्च्युतां । अहं सिंहासनोपविष्टं परमेश्वरं तस्य दक्षिणवाम-
 २० पार्श्वयोर्दण्डायमानं स्वर्गीयं सकलसैन्यञ्चापश्यं । परमेश्वर उदितवान्
 आह्वातो यथा रामोतगिलियदं गत्वा पतेत् तथा कस्तं भ्रमयिष्यति?
 तत्र एको जन एकं प्रकारम् अन्यो जनस्त्वान्यं प्रकारं कथितवान् ।
 २१ अनन्तरम् एक आत्मा समेत्य परमेश्वरस्य समक्षं तिष्ठन् कथितवान्
 २२ अहं तं भ्रमयिष्यामि । परमेश्वर उदितवान् केन? स उक्तवान् अहं
 गत्वा तस्य सकलानां भविष्यदादिनां वदनेषु म्घावादक आत्मा भवि-
 ष्यामि । तदानीं तेन निगदितं त्वं तं भ्रमयित्वा जयो भविष्यसि वहि-
 २३ निर्ध्याय तदेव कुरु । अनेन प्रकारेण पश्य परमेश्वरस्त्वदीयानां सर्व-
 भविष्यदादिनां वदनेषु म्घाभाषकम् आत्मानं निश्चितवान् परमेश्वरे-
 ष्वैव त्वामध्यमकुलं निश्चितं ।
 २४ तदानीं खिनानाहस्य युक्तः सिदिकियः समीपमागत्य मीखायस्य

मह्यम् आहत्य कथितवान् परमेश्वरीय आत्मा त्वां सम्माचितुं मम समीपात् केन मार्गेण गतवान् ? मोखाय उदितवान् प्रशङ्कं यस्मिन् दिने १५ त्वं प्रवृत्तत्वायं गर्भाभारं प्रवेक्ष्यसि तस्मिन् दिने तद् भोक्तृस्ये । अनन्तरम् इच्छायेलीयराजो भृत्यमेकं समादिशत् त्वं मोखायं धृत्वा नगराध्यक्षसामेनस्य राजपुत्रस्य योयाशस्य च समीपं नय । अपरं ताभ्यां १७ कथय, महीपतिरिति वाचं वदति, यत् कारामारे बध्नीतं यावच्चाहं कुशलेन परावृत्त्य नामश्चामि तावद् यत् दुःखरूपम् अन्नं भोजयत् दुःखरूपं तोयं प्राययत् च । ततो मोखायो व्याजहार, यदि त्वं कुशलेन २८ परावृत्त्यागमिष्यसि तर्हि परमेश्वरो मया न भाषते । अनन्तरं स कथयामास, हे लोकाः सर्वे यूयम् अत्र मनो निधत् ।

अनन्तरम् इच्छायेलीयराजो यिहोदादेशीयो यिहोशाफटो राजा च २९ रामोतगिलियदं जग्मतुः । ततः परम् इच्छायेलीयो महीपतिर्यिहो- ३० शाफटं जगाद, अहं कृम्वेशं धारयन् समरं प्रविशामि त्वच्च निजं परिष्कृतं परिधेहि । अनन्तरम् इच्छायेलीयो महीपतिश्चक्रे धारयन् समरं प्रविवेश । ततः पूर्वम् अरामोयो महीपतिः स्वकीयान् ३१ दाविशतिरथाध्यक्षान् इत्याज्ञापयत्, यूयं केवलम् इच्छायेलीयभूपतिं विना क्षत्रेण मज्जता वापरेण केनापि साकं न युध्यत । ततस्तै रथाध्यक्षै ३२ यिहोशाफटं निरीक्ष्योक्तम् यद्य एवेच्छायेलीयो भूपतिरिति, ततस्तेन समं योद्धुम् उपाक्राम्यन्त किन्तु यिहोशाफटेनोच्चैःशब्दे कृते स इच्छा- ३३ येनो भूपतिर्नहीति विज्ञाय रथाध्यक्षास्तस्यानुगमनात् निवहतिरे ।

अनन्तरम् एकैकं जनेन लक्ष्यं विना धनुर्गुणम् आकृष्येच्छायेलीयो ३४ वृषति वर्मस्तः सन्धिस्थाने शरेणाहतः । ततः स निजं सारथिं बभावे त्वं करो परावर्त्य सैन्यमध्यात् मां नय यतोऽहं व्यथितोऽस्मि । तस्मिन् ३५ दिवसे समरस्तुमोऽभवत् नरपतिस्सारामोयायां विरुद्धं निजे स्यन्दने कूबरम् आश्रम्यातिष्ठत्, किन्तु सायङ्काले ममार, तस्य क्षतस्य बधिरं स्यन्दनमध्ये पपात च । अनन्तरं रवेरस्तगमनसमये एकैको जनः स्व ३६ स्वं नगरं स्वं स्वं जनपदञ्च गच्छत्विति निगादेन प्रिविरं व्याप्तं ।

अनन्तरं नरपतिर्भूतो लोकैः शोमिरोबम् आनीतस्तत्र शोमिरोबे ३७ प्रसज्जाने निहितश्च । ततः परं लोकैर्विदा शोमिरोबस्य पुष्करिण्याः पार्श्वे ३८ स्यन्दनम् आह्वय्य तदा तस्य सज्जायां क्षाजितायां परमेश्वरस्य वचना-नुसारात् सारमेयास्तस्य बधिरं अवबलिष्ठः । एतस्याहवस्य सर्वं ३९

- चरित्रम् अवशिष्टाः क्रियास्तेन निर्मापितं दन्तिदन्तमयं निकेतनं तेन निर्मिताणि नगराणि चैतानि सर्वाणि किम् इच्छायेणीयभूपतीनां पुरा-
- ४० वृत्तपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते? आह्रावे स्वपिष्टगण्डव महानिद्रां समीते तस्य तनयोऽहसियस्तस्य पदे राजा बभूव ।
- ४१ इच्छायेणीयस्याह्रावस्य नृपते राजत्वस्य चतुर्थवत्सर आसाः सुतो
- ४२ यिहोशाफटो यिहदादेशे राजत्वं कर्तुम् आरेभे । यिहोशाफटः पञ्च-
त्रिंशद्वत्सरवयस्को राजत्वं कर्तुं प्रारब्ध यिरूशालमे पञ्चविंशति वत्स-
रान् यावत् राजत्वं चकार । असूवानामिका शिखे दुहिता तस्य प्रसू-
- ४३ रासीत् । स निजजनकस्यासा मार्गेणाचरत् तस्मात् न परावृत्त्य पर-
मेश्वरस्य साक्षात् सदाचारं चक्रे किन्तु भृगुस्थानानि नोदच्छिद्यन्
- ४४ कोकास्तदानीमप्युच्चस्थानेषु बलिदानं धूपदानञ्चानुवर्त्तन् । यिहोशाफट
- ४५ इच्छायेणीयभूपतिना साकं सन्धिं चकार । एतस्य यिहोशाफटस्याव-
शिष्टा क्रिया विक्रमो योधनश्चैतानि सर्वाणि यिहदादेशीयभूपतीनां
- ४६ पुरावृत्तपुस्तके लिखितानि किं न विद्यन्ते? तस्य जनकस्यासाः समये
ये ये पुत्राभिर्नो मनुजा अवशिष्टान्ते तेन जनपदाद् व्यापादिताः ।
- ४७ एतस्मिन् समय इदोमदेशस्य कोऽपि भूपतिर्नासीत् एकः प्रतिनिधिः
- ४८ राजत्वम् अकरोत् । अनन्तरं यिहोशाफट ओफीरात् महारजता-
नाम् आनयनार्थं तर्शीशीयपोतनिवहं निर्मापयाश्चकार किन्तु स
- ४९ पोतनिवहो न जगाम यत इत्थियोगवेरे सर्वेऽभ्यन्त । तदानीम्
आह्रावस्य तनयोऽहसियो यिहोशाफटं व्याहरत् मम दासेयाः भवतो
दासेयैः साकं पोतैर्यात्रां कुर्वन्तु किन्तु यिहोशाफटस्य तस्मिन् मति
- ५० नं बभूव । अनन्तरं यिहोशाफटो निजपिष्टगण्डव महानिद्रां गत्वा
निजपूर्वपुरुषस्य दायूदो नगरे पूर्वपुरुषाणां समीपे प्रस्रवने निदधे
ततस्तस्य तनयो योरामस्तस्य पदे राजा बभूव ।
- ५१ यिहदादेशीययिहोशाफटस्य नृपते राजत्वस्य सप्तदशे वत्सर आह्रावस्य
पुत्रोऽहसिय इच्छायेणीयानां राजत्वं कर्तुम् आरेभे स वत्सरद्वयं यावद्
- ५२ इच्छायेजदेशस्य राजत्वं चकार । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं
चकार किञ्च निजपित्रो मार्गे येनेच्छायेजवंशः पापे प्रवर्त्तितस्तस्य निवाट-
- ५३ पुत्रस्य शरवियामस्य मार्गे च चरितवान् । स स्वपितुः क्रियानुसाराद्
वाजः सेवां पूजाञ्च कुर्वन् इच्छायेकः प्रभुं परमेश्वरं कोधयाश्चकार ।

राजावल्या द्वितीयं पुस्तकं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ निजपोडायाः समयेऽहसियस्य देवसमीपं दूतानां प्रेषणं ॥ दूतानां समीपम् एलि-
यस्य प्रेषितत्वं ८ एलियं धर्तुं सैनिकद्वयस्य प्रेषितत्वं तेषां विनाशः १९ तृतीय-
सैनिकस्य प्रेषितत्वं तस्य रक्षा १७ अहसियस्य निघनञ्च ।

● आह्रावस्य निघनात् परं मोयावीयमनुजा इस्त्रायेलोऽधीनत्वं तत्पुत्रः । १
अपरम् अहसियः शोमिरोणस्य स्वयोच्चेगहस्य वातायनेनाधः १
पतित्वा रूमो बभूव । ततः स दूतान् वाचमिमां गदित्वा प्रेषयामास
अहमेतस्माद् व्याधे रक्षां प्राप्स्यामि नवेति यूयं गत्वेक्रोणीयदेवं वाल-
सिवूवं पृच्छत । किन्तु परमेश्वरस्य दूतस्तिश्रीयम् एलियं व्याजहार, २
त्वमुत्थाय शोमिरोणस्य भूपते दूतान् साक्षात् कुरु तान् इदं वचो ब्रूहि
च, इस्त्रायेलो मध्य ईश्वरो नाख्येतत्कारणाद् यूयं किम् इक्रोणीयदेवं
वाल्सिवूवं परिप्रष्टुं ब्रजथ? इतिहेतोः परमेश्वर एतां भारतीं गदति ४
त्वं यां श्रय्याम् आरूढोऽसि तस्याः पुनर्नावरोक्ष्यसि त्वया मर्त्यमेव ।
तत एलियः प्रतस्थे ।

अनन्तरं नृपतेः समीपं परावृत्ता दूतास्तेन पृष्टाः, यूयं कुतः परा- ५
वृत्त्यागताः? ते प्रत्यवदन् एको जन आगत्यास्मान् साक्षात् कृत्वा गदित- ६
वान् येन राज्ञा यूयं प्रहितास्तस्य समीपं व्याघुञ्च गत्वा गदत परमे-
श्वर इमां भारतीं भाषते, इस्त्रायेलो मध्य ईश्वरो नाख्येतत्कारणात् त्वं
किम् इक्रोणीयदेवं वाल्सिवूवं परिप्रष्टुं लोकान् प्रहिणोषि? त्वं यां
श्रय्याम् आरूढोऽसि तस्याः पुनर्नावरोक्ष्यसि त्वया मर्त्यमेव । नरपति- ७
स्मान् पप्रच्छ युष्मान् साक्षात् कर्तुं समीपं येन मनुजेन वच इदमभाषि
तस्याकारः कोट्टाशः? ते प्रत्यवदन् स लोमशस्तस्य कटौ च चर्मशङ्कुलं ८
बद्धमासीत् । ततो नरपतिरुदितवान् स तिन्वीय एलियः ।

अनन्तरं नृपतिः पञ्चाश्लोकैः सहितं पञ्चाशत्पतिमेकं जनं तस्य ९
समीपं प्रेषयामास । तदानीम् एलिय एकस्य शिलोच्चयस्य शिखरे समु-
पाविशत् । ततः स तस्य समीपम् ऊर्ध्वं गत्वा तं व्याजहार, हे ईश्वरीय-

- १० लोक, नृपतिरादिशति त्वमवरोह । ततः शलियस्तं पञ्चाशत्पतिं प्रत्यव-
दत्, यद्यहम् ईश्वरीयलोको भवेयं तर्हि गगनाद् वज्रिः पतित्वा त्वां
तव पञ्चाशल्लोकांश्च ददाम् । ततः आकाशाद् वज्रिः पतित्वा तं तस्य
११ पञ्चाशल्लोकांश्च ददाह । अनन्तरं नृपतिः पुनर्बारं पञ्चाशल्लोकैः सहि-
तम् अपरम् एकं पञ्चाशत्पतिं प्रेषयामास । ततः स तम् उक्तवान् हे
१२ ईश्वरीयलोक नरपतिरादिशति त्वं तूर्णम् अवरोह्यागच्छ । शलियस्तान्
प्रत्यवादीत्, यद्यहम् ईश्वरीयलोको भवेयं तर्हि गगनाद् वज्रिः पतित्वा
त्वां तव पञ्चाशल्लोकांश्च ददाम् । ततः आकाशाद् ईश्वरीयवज्रिः पतित्वा
तं तस्य पञ्चाशल्लोकांश्च ददाह ।
१३ अनन्तरं राजा पुनर्बारं पञ्चाशल्लोकैः सहितं तृतीयम् एकं पञ्चाशत्-
पतिं प्रेषयामास । स तृतीयः पञ्चाशत्पतिं यात्रां विधाय समुपस्थाय
चैलियस्य समक्षं जागृणी पातयित्वा विनयेन नमामि हे ईश्वरीयलोक
मम प्राणा भवत एतेषां पञ्चाशद्दासानां प्राणाश्च भवतो दृष्टौ बद्धमूल्या
१४ भवन्तु । पश्यतु पूर्वम् आकाशाद् वज्रिः पतित्वा द्वौ पञ्चाशत्पती तयोः
पञ्चाशत् पञ्चाशत् सेनाश्च दग्धवान्, अधुना मम प्राणा भवतो दृष्टौ
१५ बद्धमूल्या भवन्तु । ततः परमेश्वरस्य दूतः शलियं जगाद, सममेतेना-
वरुह्य याहि, एतस्मात् मा भैषीः । ततः स उत्थाय तेन साकं राज्ञः
१६ समीपं जगाम । अपरं स राजानं व्याजहार, परमेश्वरो वच इदं
ब्रवीति त्वं यं परिप्रष्टुं शक्नोषि तादृश ईश्वरः किम् इच्छायेतो मध्ये
नास्येतत्कारणात् त्वं किम् इच्छोषीयदेवं बालसिवूवं परिप्रष्टुं दूतान्
प्राहिणोः ? इति हतोत्सवं यां शय्याम् आरूढोऽसि तस्याः पुनर्नावरो-
ह्यसि त्वया मर्त्यमेव ।
१७ अनन्तरम् शलियेन गदितात् परमेश्वरीयवाक्कात् स ममार तस्य
तनयाभावाच्च विह्वलादेशीयनरपते विह्वलाफटस्य पुत्रस्य योरामस्य
१८ द्वितीये राजत्ववत्सरे विह्वोरामस्तस्य पदे राजा बभूव । एतस्याहसि-
यस्यावशिष्टं चरित्रं तेन च यद्यत् कृतं तत् सर्वम् इच्छायेलीयनरपतीनां
पुराणतत्पुस्तके लिखितं किं न विद्यते ?

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ शलियल्लोकायथा रक्षाकारणं नद्याः पारगमनं वाक्यवदनम् शलियस्य स्वर्गारो-

इह १९ इलीशायस्य पुनरागमनं मदीनरथं भविष्यद्दृष्टेन सन्मानप्राप्तिः १८
तस्य प्रथमाय्येति १९ द्वितीयम् आश्चर्यं कर्म च ।

अनन्तरम् एलियं घूर्णवायुना स्वर्गं नेतुं परमेश्वर उद्यतवत्तेलिये- १
लीशायो गिग्लगात् प्रतस्थाते । अपरम् एलिय इलीशायं बभाषे २
त्वयात्रैव स्वीयतां यतः परमेश्वरो मां वैधेलं यावत् प्रहितवान् । तत
इलीशायः प्रतिजगाद यदि परमेश्वरो ऽमरो भवेत् भवतः प्राणाश्च
सजीवा भवेयुस्सर्हि मया भवान् न परित्यज्यते । अतस्तौ वैधेलं
जग्मिवांसौ । तदानीं वैधेलस्था भविष्यद्वादिनां शिष्या इलीशायस्य ३
सविधं समीय तम् अवदन् अद्य परमेश्वरेण तव समक्षात् तव प्रभु
र्नेष्यते त्वया किमेतत् ज्ञायते ? स उदितवान् मयापि तत् ज्ञायते यूयं
निःशब्दा भवत । ततः परम् एलियेन स न्यगद्यत, हे इलीशाय त्वयाच ४
स्थानेऽवस्थीयतां यतः परमेश्वरो मां यिरीऊं यावत् प्राहिणोत् । ततः
स उदितवान् यदि परमेश्वरोऽमरो भवेत् भवतः प्राणाश्च सजीवा
भवेयुस्सर्हि मया भवान् न परित्यज्यते । तस्मात् तौ यिरीऊं जग्मि-
वांसौ । तदानीं यिरीऊस्था भविष्यद्वादिनां शिष्या इलीशायस्य सविधं ५
समेत्वा तं व्याजङ्गुः, अद्य परमेश्वरेण तव समक्षात् तव प्रभुर्नेष्यते त्वया
किम् एतत् ज्ञायते ? ततः स प्रतिबभाषे मयापि तत् ज्ञायते यूयं
निःशब्दा भवत । अनन्तरम् एलियस्तम् आचष्ट त्वयाच स्थानेऽवस्थीयतां ६
यतः परमेश्वरो मां यर्हणं यावत् प्राहिणोत् । ततः स प्रत्यब्रवीत्,
यदि परमेश्वरोऽमरो भवेत् भवतः प्राणाश्च सजीवा भवेयुस्सर्हि
भवान् मया न परित्यज्यते । अनन्तरं तौ द्वौ जनौ जग्मतुः । अपरं ७
भविष्यद्वादिनां शिष्याणां पञ्चाशज्जना ब्रजित्वा किश्दि दूरे तयोः
समक्षम् अतिष्ठन् । अपरं यर्हणस्य तटे तौ द्वौ जनावप्यवतस्थाते ।
ततः परम् एलियः स्वीयं गात्रीयं वसनं धृत्वा सङ्कोचयित्वा च तोय- ८
माजघान तेन तोयेषु विभिन्नेषु तौ द्वौ जनौ शुष्कमार्गेण पारं जग्मि-
वांसौ । पारं प्राप्यैलिय इलीशायम् अब्रवीत्, तव समीपात् मम ९
नयनस्य पूर्वं तव हस्ते मया यत् कर्त्तव्यं तत् त्वया याच्यतां । तत इली-
शायो जगाद त्वदीयात्मनो दावंशौ माम् अधितिष्ठेतां मदीया प्रार्थ-
नैषा । तेन भाषितं त्वया यदप्रार्थि तद् दुर्लभं तथापि यदि तव १०
सविधात् नयनसमये त्वयाहं बोध्येत तर्हि त्वां प्रति तद् वर्त्तिष्यते
किन्तु मयि न दृष्टे न वर्त्तिष्यते । तौ गच्छन्तौ सम्भाषेते इत्यनन्तरे पश्य ११

वज्रिमय एको रथो वज्रिमयौ हयौ च समीपं तौ पृथग् अकुर्वन् अप-
रम् एलियो घूर्णवायुना स्वर्गमावरोह ।

- १९ तदानीम् इलीशायस्तद् वीक्षमाणो वत मम तात वत मम तात वत
इच्छायेनो स्यन्दनरथिगयेत्युच्चैर्विजलाप ततः परं पुनस्तं न वीक्षाञ्चक्रे ।
२० अनन्तरं स निजवसनानि धृत्वा कृत्वा दिख्यद्वा निजकार । अपरं स
एलियस्य गात्रात् पतितं वसनम् आदाय परावृत्य यदैनस्य तटे तस्थि-
२१ वान् । अनन्तरं स एलियात् पतितं गात्रीयं वसनं धृत्वा तेन तोयान्धा-
हृत्य व्याजहार, एलियस्य प्रभुः परमेश्वरः कुत्र ? सोऽवश्यं स एवास्ते ।
२२ ततस्तेन ताडितेषु वारिषु विभिन्नेष्विलीशायः पारं जगाम । तदानीं
यिरीऊनिवासिनो भविष्यदादिनां शिष्याः सम्मुखस्थानात् तद् वि-
लोक्य बभाषिते, एलियस्यात्मा इलीशायेऽध्यतिष्ठत् । अनन्तरं ते तं
२३ साक्षात् कर्तुं समीपं भूमौ दण्डवद् बभूवुः । अपरं तैः स ऊचे, पश्य
तव दासानां मध्ये पश्चाद्दण्डवन्तो मनुजा अपच स्थाने विद्यन्ते तै
गत्वा तव प्रभुरन्विष्यतां को जानाति परमेश्वरस्यात्मा तम् उत्थाप्य
कस्मिंश्चित् शिलोष्ये कस्याश्चिद् उपत्यकायां वा निक्षिप्तवान् । स उक्त-
२४ वान् मा प्रेषयत । तथापि तैः पुनः पुनर्याचिन्वा लज्जितः सन् स
व्याचचक्षते तान् प्रेषयत । तस्मात् पश्चाद्विज्ञोक्तान्तैः प्रेषिताः सन्तो दिन-
२५ त्रयं यावत् तं श्वेधयामासुः किन्तु तं न प्राप्य परावृत्य तस्य समीपम्
आजग्मुः । तदानीं स धिरोद्वावासीत् । ततः स उदितवान् युष्माभि
र्न गम्यतामिति मया किं नाभाषि ?
२६ अनन्तरं तन्नगरस्य मनुजा इलीशायं व्याचचक्षिरे, पश्यतु भवान्,
यतस्य नगरस्य स्थानं रम्यमित्यस्मत्प्रभुर्वीक्षते, किन्तु तोयानि कुत्सि-
२७ तानि भूमिश्चापत्यनाशिका । ततः स व्याजहार, मम समीपं नदीनं
२८ भाजनमेकमानीय तत्र लवणं निधज्जं । अनन्तरं तत् तैरागीतं । ततः
स पानीयस्य प्रखवणं समीपं तत्र लवणं निक्षिप्य बभाषे परमेश्वरः
प्राह, मया पानीयमेतद् भद्रम् आकारि, आदारभ्य नैतत् निधनजनकम्
२९ अपत्यनाशकं वा भविष्यति । अनन्तरम् इलीशायेन यद् गदितं तदनु-
साराद् अद्य यावत् तन्नौरं भद्रं बभूव ।
३० अनन्तरं स तस्मात् स्थानाद् वैथेनं जग्मिवान् ततस्तस्मिन् वर्त्मना
गच्छति कतिपयाः क्षुद्रबालका नगराद् वहिरागत्य तं निन्दन्तो बभा-
षिरे, हे खलीट त्वम् ऊर्जम् आगच्छ, हे खलीट त्वम् ऊर्जम् आगच्छ ।

तदानीं स मुखं परावर्त्य तान् दृष्ट्वा परमेश्वरस्य नाम्ना शश्राप । ततः १४
काननाद् हे भल्लूक्यौ समागत्य तेषां द्विषत्वारिंशद् बालकान् विदार-
यामास ॥ अनन्तरं स तस्मात् स्थानात् कर्मिलं शिलोच्चयं गतवान् १५
अपरं तस्मात् स्थानात् शोमिरोणं प्रत्याययौ

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ यिहोरामस्य राजत्वकथनं ४ मोयावीशराजेनेखायेलोऽधीनत्वजनं ५ यिहोरामो
यिहोराफ्ट इदोमोयनरपतिश्चैतेषु मोयाभावान् क्लिष्टेष्विणीषात् मोयस्यजयस्य
च प्रतिज्ञा लभनं ११ मोयामोयानां पराजितत्वं १६ मोयावीशराजेन निजतन-
यस्य बलिदानम् इखायेलीयलोकानां निजजनपदं प्रति पुनरागमनम् ।

यिहदाया भूपते यिहोराफ्टस्य राजत्वस्याष्टादशे वत्सर आह- १
वस्य तनयो यिहोराम इखायेल उपरि राजत्वं कर्तुं प्रारभ्य द्वादश-
वत्सरान् यावद् राजत्वं चक्रिवान् । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सि- २
ताचारं चकार । स यद्यपि निजपितु मातुश्च सदृशे न भवन् तातेन
निर्मितं बालः प्रतिमानं दवयामास, तथापि निवाटस्य तनयो यो ३
यारवियाम इखायेलीयवंशं पापम् अकारयत् तस्य पापान्वाचचार
तानि न विजहौ ।

मोयावदेशस्य राजा मेशा मेघाधिकार्यासीत् तेनेखायेलीयनरपतये ४
लक्षमेकं मेघवत्सा लक्षमेकं सजोममेघाश्च करत्वेनादीयन्त । किन्त्वा- ५
हावस्य निघ्ननात् परं मोयावीयो भूपतिरिखायेलीयभूपतेरधीनत्वं
पर्यत्यजत् ।

तस्मिन् समये यिहोरामो नरपतिः शोमिरोणात् प्रस्थाय सकलान् ६
इखायेलीयमनुजान् अगणयत् । अपरं यिहदादेशीयनरपते यिहोरा- ७
फ्टस्य सविधं दूतं प्रहित्वा बभाषे, मोयावीयो नृपति ममाधीनत्वं
पर्यत्याक्षीत्, अतस्त्वं मोयावीयैः समं समरं कर्तुं किं मया साकं गमि-
ष्यसि ? स प्रत्यवादीत्, अहं यास्यामि त्वम् अहश्च समानौ तव लोका
मम लोकाश्च समानास्तव तुरगा मम तुरगाश्च समानाः । स पृष्ठवान् ८
वयं केन वर्तना गमिष्यामः ? ततः स आचष्ट, इदोमदेशीयप्रान्तरस्य
मार्गेण । अनन्तरम् इखायेलीयो नरपति यिहदादेशीयनरपतिरि- ९
दोमोयो नरपतिश्च यात्रां विधाय वक्रमार्गेण सप्तदिनानि जग्मि-
वांसः । तदानीं सैन्यानां तदनुगामिनां पशूनाश्च क्षते तोयं नासीत् ।

- १० तत इखायेलीयो नरपति र्वाजहार हा हा मोयावीयलोकानां करेषु समर्पयितुं परमेश्वर इमान् चीन् भूपतीन् एतत् स्थानं समानयत् ।
- ११ किन्तु यिहोशाफटो व्याजहार, वयं येन परमेश्वरं परिप्रुष्टुं पारयाम-
स्तादृशः परमेश्वरस्य भविष्यद्वादी किम् अत्र स्थाने कोऽपि नास्ति ?
तत इखायेलीयनरपतेरेको भृत्यो बभाषे यो जन एलियस्य करे यानी-
यमसिञ्चत्, शाफटस्य तनयः स इलीशाय एतस्मिन् स्थाने विद्यते ।
- १२ यिहोशाफटो व्याचष्ट, परमेश्वरस्य वचनं तस्यान्तरे विद्यते । तत इखा-
येलीयभूपति र्यिहोशाफट इदामीयभूपतिस्त्रीशायस्य सर्विधं जग्मि-
- १३ वांसः । तदानीम् इलीशाय इखायेलीयं महीपतिं व्याहरत् त्वया साकं
मम कः सम्बन्धः ? त्वं निजतातस्य भविष्यद्वादिनां खजनन्याश्च भवि-
ष्यद्वादिनां सन्निधिं याहि । तत इखायेलीयो महीपतिश्चाच, मैतद्
वद मोयावदेशीयानां करेषु समर्पयितुं परमेश्वर एतान् चीन् नरप-
- १४ तीन् समानयत् । इलीशाय ऊचिवान् अहं यं सैन्याधिपतिं परमेश्वरं
परिचरामि तस्यामरत्वस्य शपथं कुर्वे यद्यहं यिह्वादेशीयनरपतिं
यिहोशाफटं नादरिष्ये तर्हि त्वां प्रति दृष्टिं नाकरिष्ये त्वां नाद्रक्ष्ये ।
- १५ इदानीं मम सन्निधिम् एकं यन्त्रवादिनम् आनयत । अनन्तरं तेन
यन्त्रवादिना वीणायां वादितायां परमेश्वर इलीशायम् अन्वतिष्ठत् ।
- १६ ततः सोऽब्रवीत् परमेश्वर एतत् कथयति, इमाम् उपत्यकां खातमयीं
- १७ कुरुत । यतः परमेश्वर इमां भारतीं भाषते, युष्माभि वांता न दर्शि-
ष्यते दृष्टिश्च न दर्शिष्यते किन्तु युष्माकं युष्मादीयानां पशूनां वाहना-
- १८ नाश्च पानार्थम् रघोपत्यका पानीयैः परिपूरयिष्यते । एतदपि परमेश्व-
रस्य दृष्टौ क्षोदितं कर्म स मोयावीयान् युष्माकं करेषु समर्पयिष्यति ।
- १९ युष्माभिः प्राचीरवेष्टितानि नगराण्युत्तमानि नगराणि च जायिष्यन्ते
सर्वे उत्तमा महीरहाश्च कर्त्तव्यन्ते सर्वे प्रहयो भङ्गिः पूरयिष्यन्ते
- २० सर्वान्युत्तमानि क्षेत्राणि खण्डप्रस्तरैर्विनाशयिष्यन्ते च । अनन्तरं
प्रातःकाले बलिदानसमय इदोमजनपदस्य वर्त्मना पानीयं समीय नीयतं
परिपूरयामास ।
- २१ इत्यवसरे ते राजानोऽस्माभिः साकं समरं कर्त्तुं समीयुरिति वार्त्तां
निशम्य मोयावीयलोकानाम् अस्त्रधारणनिपुणाः सर्वे मनुजा मिलित्वा
- २२ जनपदस्य सीमायाम् अवातिष्ठन्त । अपरं प्रत्यूषे दिवाकरे पानीयोपरि
देदीप्यमाने मोयावीयैः समुत्थाय स्वसम्मुखे शोणितवद् रक्तवर्णानि

तोयान्दृष्टवन्त । ततस्तेष्वदितं, एतत् शोभितमेव तैर्भूपतिभिः परस्परं ११
विवदमानैः खबन्धूनां लोका इता अपतो हे मोयावीया यूयं लोकार्थं
गच्छत । अनन्तरं तेष्विस्त्रायेलीयानां शिविरमुपस्थितेष्विस्त्रायेलीय- १४
लोका उत्थाय मोयावीयलोकान् तादृशम् आप्नन् यत् ते तेषां सम्मु-
खात् प्रत्यायन्त । अनन्तरं देशस्य मध्येऽपि मोयावीयान् आहन्तुं तेषां
पश्चाद् अगच्छन् । सकलनगराणि तैर्भूमानि सर्वान्णुत्तमानि क्षेत्राणि १५
चैकैकेन जनेन निक्षिप्तैः पाषाणैः परिपूरितानि सर्वे सजलप्रहयश्च
मृद्भिस्तैः पूरिता उत्तमा महीरुहाश्च सर्वे तैश्चिन्नाः केवलं कीर्तिरस्य
प्राचीरम् अवाशिष्यत तेनाश्मक्षेपकयन्त्रधारिणस्तस्य चतुर्दिशं गत्वा
तद् आचक्रमुः ।

अपरं समरो मयानिवार्यो भवतीति विजोष्य मोयावीयो भूपति- १६
रिदोमीयभूपतेः समीपं सैन्यानि विभिद्य गन्तुं सप्तशतानि खड्गधारकान्
खेन समं जग्राह किन्तु ते न पारयामासुः । अनन्तरं तस्य मरणात् १७
परं न राज्ञा भवितव्यं स्वस्य तं ज्येष्ठं पुत्रं गृह्णीत्वा स भित्तेरुपरि
बलिमिव ऊतवान् तत इस्त्रायेलीयानां विरुद्धं महान् क्रोध उदययत ।
अनन्तरं ते तस्य समीपात् प्रस्थाय निजजनपदं परावृत्य जग्मुः ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ इक्षीशायेन विषवायालौलवर्द्धनं ८ गूनेमीयायै क्षिये पुत्रवरदानं १८ पुत्रे
सति तस्य पुत्र अविद्यनं १८ गिल्लगले प्राणनाशकवस्त्रनस्य भद्रकरणं ४९ अत्यल्प-
भक्ष्यं बडलोकानां भोजनञ्च ।

ततः परं भविष्यदादिनां शिष्याणाम् एका योषिद् इक्षीशायं प्रोक्षे १
र्याह्वरत्, तव दासो मम स्वामी मृतः स परमेश्वरस्य भक्त आसीत् तत्
त्वं जानासि, इदानीम् उत्तमर्थो मम द्वौ पुत्रौ निजदासौ कर्तुम् आग-
च्छति । इक्षीशायः प्रपश्य मया तव कृते किं कर्तव्यं ? तव गेहे किं २
विद्यते ? तन्मां वद । सा जगाद भाण्डम् एकं तैलं विना तव दास्या गेहे
नापरं किमपि विद्यते । तदानीं स कथयामास त्वया गत्वा बहिः- ३
स्थानाद् अर्थतः स्त्रीयसमीपवासिभ्यः सर्वेभ्यः शृन्वन्भोजनानि याचित्वा-
नीयन्ताम् तान्व्यपानि न भवन्तु । ततः परं पुलाभ्यां सार्द्धं निजगेहा- ४
भ्यन्तरं गत्वा तस्य द्वारं बद्धा तानि सर्वाणि पात्राणि तैस्तेन पूर्यन्तां

- ५ यद्यद् भाजनं पूर्णं तत् ऐश्वर्यं निधीयताम् । अनन्तरं तस्य सविधाद्
गत्वा तया सपुत्राभ्यां सार्द्धं गेहं प्रविष्टं वृद्धश्च ताभ्याश्चानीतेषु भाजनेषु
६ तैलम् अवतारितं । अनन्तरं सर्वेषु भाजनेषु पूर्वेषु सा तयोरेकं पुत्रं
बभाषे, त्वम् अपरमेकं भाजनं देहि ततः स जगाद भाजनमपरं नास्ति
७ तस्मात् तैलखावो विरराम । अनन्तरं सा गत्वेश्वरीयलोकं वार्त्तां
व्याचक्षते । ततः स उदितवान् त्वं गत्वा तैलं विक्रीय कृत्यं परिशोधय
अपरं तदवशिष्टेन त्वं त्वदीयतनयौ च जीवत ।
८ अपरम् एकदा इक्षीशाये श्रूनेमं समीपे तत्रत्या काचिद् धनवती
नारी सविनयं तं भोजनाय निमन्त्रयामास । अनन्तरं स यति वारान्
तेन वर्त्मना गतवान् तति वारान् भोजनाय तत् स्थानं गतवान् ।
९ अनन्तरं सा नारी निजं पतिं व्याचष्ट पश्य योऽयं नरोऽस्माकं सविधेन
१० नित्यं गतागतं करोति मया बुध्यते स ईश्वरस्य पवित्रो लोकः । अत-
स्तस्य निमित्तम् आवाभ्यां भित्तेरुपरि क्षुद्रं कोष्ठमेकं निर्मयितां तन्मध्ये
पर्यङ्गो भोजनासनं पीठासनं दीपवत्तश्च निधीयतां सोऽस्मिन्निवेशनम्
११ आगत्य तस्मिन् स्थाने वसतु । एकस्मिन् दिन इक्षीशायेन तत् स्थानं
१२ गत्वा तत् कोष्ठं प्रविश्य शयने कृते स निजदासं गेहसिं व्याचष्ट त्वं
तां श्रूनेमीयाम् आह्वय । ततस्तेनाह्वतायां तस्यां नार्थ्यां तस्य सम्मुखे
१३ तिष्ठन्त्याम् इक्षीशायो गेहसिं व्याजहार, त्वया सा भाष्यतां, पश्य त्वया-
वयो निर्मितम् एतानि चिन्तितानि, अधुना तव निमित्तम् आवाभ्यां
किं कर्त्तव्यं? तव कृते नरपतेः सेनापते र्वा सविधे किञ्चित् प्रार्थनीयं
किं विद्यते? सा भाषितवती, मया निजलोकानां मध्ये सुखम् उच्यते ।
१४ अनन्तरम् इक्षीशायो बभाषे तस्याः कृते किं कर्त्तव्यं? ततो गेहसिना
१५ प्रतिगदितं सा निष्पुत्रा तस्याः पतिश्च वृद्धोऽस्ति । इक्षीशायः कथया-
१६ मास त्वं ताम् आह्वय । ततस्तेनाह्वतायां तस्यां द्वारे तिष्ठन्त्याम् इक्षी-
शाय उचिवान् एकवत्सरात् परम् एतस्मिन् ऋतौ त्वया तनयः क्रोडे
कारिष्यते । किन्तु सा बभाषे हे मम प्रभो हे ईश्वरीयलोक तन्नहि
१७ तन्नहि, निजदासीं प्रति श्रद्धाभारतीं न भवान् भाषतां । अनन्तरं
सा नारी गर्भिणी भूत्वेक्षीशायस्य वाक्यानुसारात् संवत्सरात् परं तस्मिन्
ऋतौ पुत्रं प्रसूयते ।
१८ अनन्तरं स बाणकः क्रमशो वृद्धिं प्राप्यैकस्मिन् दिने निजतातस्य
१९ समीपे शय्यच्छेदकानां मध्यं जगाम । ततः परं तातम् उद्दिश्य हा मम

मन्त्रं वा मम मन्त्रकम् इति तेन विज्ञापिते स तद्वत् दासमेकं
 व्याहरत्, यतस्य मातुः समीपम् एनं बभूव । अनन्तरं स तेनोदुक्ता मातुः १०
 समीपं गतो मध्याह्नकानं यावत् मातुर्वरौ उपविश्य ममार । तदानीं ११
 सा तं गृहीत्वा गत्वाश्वरीयलोकस्य खट्वायां शाययित्वा द्वारं बद्धा च
 बहिराजगाम । अपरं दृष्टेन निजं पतिं बभाषे त्वया तद्वत्त्वानाम् एको १२
 जन एका गर्दभी च मम सन्निधिं प्रेक्ष्यताम् अहम् ईश्वरीयलोकस्य
 समीपं त्वरितं गत्वा पुनरागमिष्यामि । ततः स प्रोवाच, तस्य सविधम् १३
 अद्य त्वया कृतो यास्यते ? अद्यामावास्या नहि विश्रामदिनमपि नहि ।
 सा व्याचक्षते मङ्गलं भविष्यति । अनन्तरं सा गर्दभीं सज्जयित्वा निज- १४
 दासं जगाद त्वं गर्दभीं चालयन् व्रज मत्तो निदेशमप्राप्य मम गमनं
 शिथिलं मा कुरु । अपरं तस्यां गत्वा कर्मिलपर्वत ईश्वरीयलोकस्य १५
 समीपम् उपस्थितायाम् ईश्वरीयलोकः किञ्चिद् दूरात् तां विलोक्य
 निजदासं गेहसिं जगाद पश्यासी सा गृहेमीया । त्वं तां साक्षात् कर्तुं १६
 धाव, तव मङ्गलं विद्यते ? तव स्वामिनश्च मङ्गलं विद्यते ? तव बालकस्य
 मङ्गलं विद्यत इत्यापृच्छ । तेन तस्मिन् कृते सा प्रत्यवादीत् मङ्गलं
 विद्यते । किन्तु श्लोचश्च ईश्वरीयलोकस्य सविधम् उपस्थाय सा तस्य १७
 पादौ दधार । ततस्तां दवयितुं गेहसि निकटं जगाम, किन्त्वोश्वरीय-
 लोक उक्तवान् एनां तद् अनुजानीहि यत एतस्या अन्तःकरणं शोका-
 कुलमास्ते परमेश्वरस्य मत्तस्तत् प्रच्छाद्य मां न स्थापितवान् । तदानीं १८
 सा नारी व्याचक्षते मया निजप्रभुतः किं पुनो याचितः ? किञ्च
 न वक्ष्येति मया किं मोदितं ? तदानीम् इलोशायेन गेहसि बद्धतः, १९
 त्वं बद्धकटिं भूत्वा हस्तेन समैतत् लगुडं गृहीत्वा व्रज केनचित् सा-
 द्धात् कृतस्तं न नमस्कृत केनापि नमस्कृतस्तं किमपि न प्रतिवद तस्य
 बालकस्य वदनोपरि समैतत् लगुडं निर्धेहि च । बालकस्य प्रसूः कथ- २०
 यामास परमेश्वरो यद्यमरो भवेत्, भवतः प्राणाश्च यदि सजीवा
 भवेयुस्तर्हि भवान् मया न परित्यज्यते । ततः स उत्थाय तस्याः पश्चात्
 जग्मिवान् । इत्यनन्तरे गेहसिना तयोः रयौ गत्वा बालकस्य वदने २१
 लगुडे निहिते शब्दश्चेतना वा तस्य न बभूव, तस्माद् गेहसिना तं
 साक्षात् कर्तुं समीपं स ऊचे, बालको न प्रबुद्ध इति । अनन्तरम् २२
 इलोशायेन गेहं प्रविश्य स बालको मृतः स्वस्य शयनीये शयानश्चेति
 दृष्टं । अतः स एकाकी तस्य समीपं प्रविश्य द्वारं संबध्य परमेश्वरस्य २३

- २४ सन्निधौ प्रार्थनां चकार । अपरं शय्याम् आबद्ध्वा बालकस्योपरि शयित्वा तस्य वदनोपरि निजं वदनं तस्य लोचनयोः परि निजे लोचने तस्य करयोः परि निजौ करौ समर्पयन् स्वयं बालकस्योपरि जम्बमाशे ।
- २५ बभूव ततो बालकस्य गात्रे तापो भवितुम् आरम्भे । अनन्तरं सोऽ-
वहस्य कोष्ठस्य तत इतो बभ्राम, पुनराबद्ध्वा च तस्योपरि जम्बमानो बभूव । ततो बालकः सप्तवारान् क्षुतं कृत्वा लोचने उदमीकृतः ।
- २६ तदानीं स गेहसिं समाहूय व्याचवक्षे त्वं तां शुभेभ्योऽयम् आहूय ततः सा तेनाहूता तस्य सविधम् आजगाम, ततः स उदितवान् त्वं ।
- २७ निजं तनयं गृह्णाण । तदानीं साभ्यन्तरं समीप तस्य चरणयोः पतित्वा प्रणनाम ततो निजं पुत्रं वहन्तो वहिर्जंगाम ।
- २८ अनन्तरम् इलीशायः पुनर्द्वारं गिरगर्भं जगाम । तस्मिन् समये जनपदे दुर्मितम् आसीत्, अपरं भविष्यदादीनां शिष्येषु तस्य सम्मुख उपविष्टेषु स निजदासं समादिशत् ब्रह्मत् पाकभाजनम् आरोप्यतेषां ।
- २९ भविष्यदादीनां शिष्याणां कृते भक्ष्यं पच । तदानीं तेषाम् एको जनः प्राक्तानि संयद्धानां क्षेपं गत्वा वन्याम् इवावकतां प्राप्य तस्याः पक्षे र्वस्वं परिपूर्यानीय तानि खण्डयित्वा पाकस्थाल्यां निदधे किन्तु तानि ।
- ३० किं तत् ते नाज्ञायत । अनन्तरं लोकानां भोजनार्थं परिवेषणे कृते ते प्राकम् आखाद्योच्चैःखरेण व्याचवक्षिरे चे ईश्वरीयलोक पाकस्थाल्यां ।
- ३१ मृत्युरास्ते ततस्ते तद् भोक्तुं नापारयन् । तदानीं स उदितवान् किञ्चिद् गोधूमचूर्णम् आनयत ततः स पाकस्थाल्यां तस्मिन्निष्य जमाद लोकानां कृते परिवेषणं कुरु ते तत् भुञ्जतां । ततः पाकस्थाल्यां किञ्चिदपि नाशु-
भम् अतिष्ठत् ।
- ३२ अनन्तरम् एको लोको बालशालिशयाः प्रथमशस्यस्य पूषान् अर्घते यवस्य विंशतिपूषान् वस्त्रपुटके च शस्यमग्नरीरीश्वरीयलोकाय दातुम् आनिनाय तत इलीशाय व्याचवक्षे एतानि लोकेश्वो वित्राणय ते ।
- ३३ भुञ्जतां । ततस्तस्य परिचारक उदितवान् मया किं शतलोकेश्व एतत् परिवेषयिष्यते ? स पुनर्द्वारं व्याजहार तानि मनुष्येभ्यो वितर ते भुञ्जन्तां यतः परमेश्वरेण निगद्यते तेषु भुक्तवत्स्वपि तस्य किञ्चिदव-
शिष्टं स्यास्यति । तस्मात् तेन तेषां समस्तं तेषु निहितेषु परमेश्वरस्य वचनानुसारात् सर्वेषु भुक्तवत्स्वपि किञ्चिद् अवशिष्टं तस्यै ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ कुष्ठरोगात् मुक्तिं लब्धुं नामानस्य शोमिशोणमनं ८ इलीषायस्य निदेशाद् यद्देन-
सरति सप्तवारान् मन्त्रं १५ मुक्तिदेतो नामानेन दत्तस्योपहारस्योलीषायेनापदं
१० उपदौकमपचक्षाद् गेहसं कुठोभवम् ।

अरामीयनरपते नामाननामक एकः सेनापतिरासीत् तेन च परमे- १
श्वरोऽरामीयान् जययुक्तान् अकरोत् तत्कारणात् स निजप्रभोः साक्षात्
महान् सम्मानितश्चासीत् स च वीर आसीत् किन्तु कुष्ठरोगवान्
आसीत् । एकस्मिन् समये ऽरामीयलोकानां सैनिकैः समीपेऽस्त्रायेलीय- २
देशात् क्षुद्रायां कस्याश्चिद् वन्दिबालिकायाम् आनीतायां सा नामानस्य
जायायाः परिचारिका बभूव । सा निजस्वामिनो व्याचष्ट हा हा यदि ३
मम प्रभुः शोमिशोणस्य भविष्यदादिनं साक्षात् कर्तुं शक्नुयात् तर्हि
स तेन कुष्ठरोगात् मोचयिष्यते । अनन्तरं स गत्वा निजप्रभं गदित- ४
वान् इस्त्रायेलीयजनपदाद् आनीता बालिका वच इदं ब्रवीति । ततो
ऽरामीयनरपतिस्तं व्याहरत् त्वं तत् स्थानं याहि । इस्त्रायेलीयनर-
पतये मया पत्रं प्रेषयिष्यते । तदानीं स निजहस्तेन दण्डकिङ्करपरि-
मितानि रजतानि घट्सहस्राणि स्वर्गमुद्रा दण्डयुग्मानि वसनानि च ५
गृहीत्वा प्रतस्थे । इस्त्रायेलीयस्य भूपतेः समीपं तेन यत् पत्रम् आनायि
तन्मध्य यतादृशं लिखितमासीत् मम भत्या नामानस्तव समीपं मया
प्रेषित इत्येतत् पत्रं प्राप्य त्वया बुध्यताम् अतस्तस्य कुष्ठरोगस्त्वयाप-
हर्तव्य इति । अनन्तरम् इस्त्रायेलीयो नरपतिस्तत् पत्रं पठित्वा ७
निजवस्त्रं क्षिप्वा च व्याजहार मारणे जीवनदाने च समर्थ ईश्वरः
किमहमस्मि यदयं मनुष्य एकजनस्य कुष्ठरोगहरणाय मम समीपं तं
प्रहिणोति ? मया विनीयते यूयं विविच्य पश्यत स मम क्रिदमेवा-
नुसन्धधाति ।

अनन्तरम् इस्त्रायेलीयो नरपतिः स्ववसनम् अस्त्रिनत् वच इदं ८
निश्चयेऽरामीयलोक इलीषायो राजानं प्रति दूतं प्रहिण्व भारतीभिर्मां
बभाषे त्वया कुतो निजं वसनम् अश्नेदि स मम समीपम् आगच्छतु
तत इस्त्रायेलो मध्य एकौ भविष्यदादी विद्यत इति ज्ञास्यति । अतो ९
नामानो ह्यरथैः साकम् आगत्योलीषायस्य भवनद्वारेऽवातिष्ठत । तत १०
इलीषाय एकं दासं प्रहिण्व तं व्याचचष्टे त्वं गत्वा यद्देनसरति सप्त-
वारान् आहि तेन तव मांसं नविनीभविष्यति त्वच्च युधि भविष्यति ।

- ११ ततो नामानः क्रुद्धः सन् प्रस्थाय व्याजहार स वहिरागत्य मम समीपे
तिष्ठन् स्वीयप्रभोः परमेश्वरस्य नाम्ना प्रार्थनां कृत्वा कुष्ठस्थानोपरि करं
१२ चालयन् कुष्ठं मत्तोऽपहरिष्यतीति मया बुद्धं । दम्भेवकस्ये चवाना
परंपरा च सरितौ किम् इच्छायेन्देशस्य सकलसरिङ्गा उत्तमे नहि ?
किमहं तयोः खात्वा शुचि भवितुं नाशङ्क्यं ? इत्थं कोपं कृत्वा स परा-
१३ वृत्य जन्मिवान् । अनन्तरं तस्य दासाः सविधमागत्य तं व्याचक्षुः, हे
हे तात स भविष्यदादी यदि भवन्तं किञ्चन महाकर्म्मज्ञापयिष्यत्
तर्हि भवान् किं तन्नाकरिष्यत् ? अतः खात्वा शुचि भवेति तेन यद्
१४ आदिष्टं तद् भवतावश्यं कर्त्तव्यं । तदानीं स गलेश्वरीयलोकस्य निदे-
शानुसारेण यद्भनसरिति सप्तवारान् ममज्ज तेन क्षुद्रबालकस्येव तस्य
नवीनं मांसं बभूव स च शुचि बभूव ।
१५ अनन्तरं नामानो निजानुगामिलोकेः साधं परावृत्त्येश्वरीयलोकस्य
समीपमागत्य तस्य सम्मुखे तिष्ठन् उवाच पश्येस्वादिनमर्थं विना पृथिव्याः
कुत्रापि सत्य ईश्वरो न विद्यत एतद् इदानीं मयाज्ञायि, अतोऽहं
१६ प्रार्थये निजदासात् क्षुद्रं दानं भवता गृह्यतां । किन्तु स उदितवान्
अहं यं परमेश्वरं परिचरामि स यद्यमरो भवेत् तर्हि मया किञ्चिदपि
न ग्राह्यते ततः स तद् गृहीतुं तं बद्धप्रार्थितवान् तथापि स न
१७ स्वीकृतवान् । अनन्तरं नामान व्याचक्षुः प्रार्थयेऽहं द्वयोरश्वतरयो
भारं मृत्तिका किं तव दासाय न दायिष्यते ? यतोऽयारभ्य तव दासः
परमेश्वरं विना कश्चनेतरं देवम् उद्दिश्य होमं बलिदानं वा न करि-
१८ ष्यति । केवलम् एतस्मिन् परमेश्वरस्तव दासं क्षमतां मम प्रभुः पूजनार्थं
रिम्माणस्य मन्दिरप्रवेशनसमये यदि मम करम् आलम्बते तर्हि मया
रिम्माणस्य मन्दिरे प्रणामः कारिष्यते ततो रिम्माणस्य मन्दिरे प्रणाममभि-
१९ परमेश्वरः स्वीयदासं क्षमतां । तत इलीशायस्तं व्याहरत् त्वं कुशलेन
याहि । ततः स प्रस्थाय कतिपयपश्चान्नं जन्मिवान् ।
२० अपरम् ईश्वरीयलोकस्थेनीशायस्य परिचारको गेहसि मंगसि कथि-
तवान् शेषोऽरामीयो नामानो यद् आनीतवान् मम प्रभुस्तस्य हस्तात्
तन्न गृहीतवान् एतेन तं प्रति मृदुताचारं कृतवान् किन्तु परमेश्वरो
यद्यमरो भवेत् तर्हि मया तस्य पश्चाद् धाविता तस्मात् किञ्चिद्
२१ ग्राह्यते । अनन्तरं गेहसौ नामानस्य पश्चाद् गते नामानो निज-
पश्चाद् धावन्तं तं विनोक्त्य साक्षात् कर्त्तुं रथादवबद्ध्य पप्रच्छ किं

सर्वं मङ्गलं ? ततः स व्याचक्षते सर्वं मङ्गलं किन्तु मम प्रभु मां ग्रहिय १९
वच इदं निवेदयति, एतस्मिन्नेव क्षण्य इप्सुयिमशिलोच्चयाद् भविष्यदा-
दिनां द्वौ युवश्रियावागतौ, भवान् ताभ्यां किक्करमेकं रजतं हे युग्मे
वसनानि च ददातु । ततो नामानो जगाद, त्वं किक्करद्वयं रजतं ग्रही- २०
तुम् अर्हसि । अनन्तरं स तं पुनः पुनः प्रार्थ्य द्वाभ्यां वसनयुग्माभ्यां
साकं वस्त्रपुटके किक्करद्वयं रजतं बद्धा द्वयोर्दासयोः समर्पितवान्
ततस्तौ गेहसिरयेऽप्ये तद् ऊढवन्तौ । अनन्तरम् उपपर्वतं प्राप्य स २४
तयोः करेभ्यस्तत् सर्वं गृहीत्वा गेहे निदधे, तेन विष्टयौ तौ लोकौ च
परावृत्तौ जग्मतुः । अनन्तरं गेहसिरभ्यन्तरम् इत्या निजप्रभोः सम- २४
क्षम् अतिष्ठत् तस्य इक्षीषायस्तं बभाधे हे गेहसे त्वया कुत आगतं ?
स उक्तवान् तव दासेन किमपि स्थानं न गतं । किन्तु स उदितवान् २६
स मानवस्यां साक्षात् कर्तुं यदा स्यन्दिनाद् अवरोह्यागमत् तदा मम
मनः किं त्वया साकं नागमत् ? रजतयुग्मस्य वसनजिततरुद्राक्षाक्षेत्र-
गेभिषत्रजदासदासीनां युग्मस्य च किमयं समयः ? तस्मात् नामा- २८
नस्य स कुष्ठरोगास्त्वयि तव वंशे च चिरं तिष्ठतु । ततो गेहसि हिमा-
नीवत् कुष्ठयुक्तो भूत्वा तस्य सविधाद् बहिर्जंगाम ।

६ पष्ठोऽध्यायः ।

१ इक्षीषायेन परशुफालस्य जलाद् उन्मज्जनं ८ इक्षीयन्तीषराजो नाराभीयनरप
मन्त्रणाया निष्कलीभयनं ११ अरामोयमैव्यानाम अयोकरणं १२ शोभिराके दे. १. ५
आमयनं पुनस्ततो विमर्जनं १४ दुर्भिक्षं १६ इत्या नार्योः स्त्रीयान्तरकमचण २०
इक्षीषायस्य वनमात्रं राज्ञश्चेष्टा ।

अनन्तरं भविष्यदादिनां श्रिया इक्षीषायं व्याचक्षत्तिरे, इदानीं वयं १
भवतः सम्मुखे यत्र स्थाने वसाम एतत् स्थानं सङ्कीर्णं । अतोऽस्माभि २
र्यर्हन्स्य तीरं गम्यताम् एकैकेन जनेन तस्मात् स्थानाद् एकैकं गेहकाष्ठ-
मानीयताञ्च तेन वयं खेपां हते तत्र स्थाने वासगृहं निर्मातुः ; ततः
स उदितवान् यात । अनन्तरम् एको जनः कथयामास भवान् कृपां ४
विधाय निजदासैः समं व्रजतु । ततस्तेन कथितं मया यास्यते । तस्मिन् ४
तैः समं समीते ते र्यर्हन्स्य समीपं गत्वा काष्ठानि चिच्छिदुः । एको ५
जनो गेहकाष्ठं क्लिपति तदन्तरे कुठारस्य फालस्त्रोये निषपात ततः स
उधैरवदत् हा हा हे प्रभो स परतो मया धारितः । तदानोम् ईश्वरो- ६

- यमनुजः पप्रच्छ तत् कुत्र पतितं ? अगन्तरं तेन तत् स्थानं दर्शितं
इलीशायः काष्ठमेकं कृत्वा तत्र निचिक्षेप, तेन लोहम् उदमज्जत् ।
७ तदानीम् इलीशायस्तं व्याचक्षते, खसमीपे तं हर ततः स करं प्रसार्य
तं जयाह ।
८ तस्मिन् समयेऽरामीयो भूपतिरिस्त्रायेलीयलोकैः साकम् अयुध्यत्
अतस्तेन निजदासैर्मन्त्रयित्वा मुकस्थाने मया शिविरं स्थापयिष्यत इति
९ गदित ईश्वरीयलोक इस्त्रायेलीयराजाय दूतेन निवेदयामास, साव-
धानो भव, अमुकस्थानस्योपेक्षां मा कार्षीः, तत् स्थानम् अरामीया
१० व्यागच्छन्ति । तत ईश्वरीयलोको यत् स्थानमधि वार्त्तां प्रहिह्य तं साव-
धानम् अकरोत् तत् स्थानम् इस्त्रायेलीयो नृपतिः सैन्यं प्रहिह्य आत्मान-
११ मरुहत्, एतादृशं बह्वारान् अकरोत् । अतस्तत्कारणाद् अरामीय-
महोपतेर्मनस्युद्विगे सति स निजभृत्यान् आहूय व्याचक्षते, अस्मदीयानां
मध्य इस्त्रायेलीयमहोपतेः पत्नीयो लोकः क अस्ति तत् किं यूयं मय्यं न
१२ कथयिष्यथ ? तदानीं तस्य भृत्य एक उक्तवान् हे मम प्रभो राजन्
कोऽपि नास्ति किन्त्विस्त्रायेलीयानां मध्यवर्तिनेलीशायनाम्ना भविष्यदा-
दिना तव शयनागारस्थमन्त्रणापोस्त्रायेलीयनरपतये निवेद्यते ।
१३ स व्याचक्षते यूयं समीपं तस्य वासस्थानम् अन्विष्यत तेन मया
सैन्यं प्रहिह्य स आनायिष्यते । ततः परं पश्य स दोषणे विद्यते वध
१४ इदं केनापि तस्मै कथितं । ततः स वाजिनो रथान् महासैन्यानि च
१५ तत् स्थानं प्रेषयामास ते च निशायामागत्य तन्नगरं विवेष्टिरे । अग-
न्तरं प्रत्युष ईश्वरीयलोकस्य दास उत्थाय वह्निं निर्गत्य वाजिरथमहा-
सैन्यानां संघो नगरं वेष्टत इति ददर्श ततः स दासस्तं बभाषे हा हा
१६ प्रभो अस्माभिः किं कर्त्तव्यं ? स उदितवान् भयं मा कार्षीः, तेषां सङ्गि-
१७ लोकेषोऽस्माकं सङ्गिने लोकाः अधिकाः । तदानीम् इलीशायः प्रार्थनां
कुर्वन् व्याजहार हे परमेश्वर, एष यद् द्रयुं प्राप्नोति तदर्थं तस्य
साधने उन्मीलय । ततः परमेश्वरेण तस्य तरुणस्य भोचनद्वय उन्मी-
लिते स आलोषेलीशायस्य चतुर्दित् वज्रिमयं हयदधैः परिपूरी
१८ श्लोचयं विलोकयामास । अगन्तरं सैन्यसमूहे तस्य सविधं समागत
इलीशायः परमेश्वरम् उद्दिश्य प्रार्थनां कुर्वन् उक्तवान् एष सङ्गन्तया-
न्धीक्रियतां । तत इलीशायस्य वचनानुसारात् स तान् अन्धीकृतवान् ।
१९ अगन्तरम् इलीशायस्तान् उदितवान् एष पश्या नहि नगरमेतच्च

नहि मम पश्चाद् आगच्छत यं मनुजं दूरं गवेधयथ तस्य सविधं मया
नेष्यध्वे । अनन्तरं स तान् शोमिरोणं निनाय । तेषु शोमिरोणं प्रवि- १०
ष्ट्विलीशाय आचचक्षे हे परमेश्वर, एतं लोका यद् वीक्षितुं प्राप्तवन्ति
तदर्थम् एतेषां लोचनान्युन्मीलय । ततः परमेश्वरेण तेषां लोचनेषु-
न्मीलितेषु शोमिरोणस्य मध्ये वयमास्मह इति तैर् दृष्टशे । अपरम् ११
इच्छायेलीयो राजा तान् वीक्ष्येलीशायं जगद, हे मम तात किमहं
मारयिष्यामि ? किमहं मारयिष्यामि ? इलीशायः कथयामास ते १२
त्वया न मारयितव्याः । ये लोकाः खड्गधनुर्भ्यां त्वया वन्दीक्रियन्ते ते किं
त्वया मारयितव्याः ? एतेषां समीपं पूषान् तोयानि च निधत्स्व ते भुक्ता
पीत्वा च निजप्रभोः समीपं गच्छन्तु । ततस्तेषां निमित्तं तेन महाभोज्ये १३
कृतं ते बुभुजिरे पयुस्व ततः परं तेन विष्टृष्टाः सेषां प्रभोः सविधं समीपः ।
ततः परम् अरामीयसैन्यसङ्घा इच्छायेलीयं जनपदं पुनर्नामताः ।

अनन्तरम् अरामीयो विनृद्धदो नरपतिः स्त्रीयानि सर्वसैन्यानि १४
संगृह्य यात्रां कृत्वा शोमिरोणं नगरम् अवरुहोद्य । तेन शोमिरोणे १५
महादुर्भिक्षं बभूव तेषां नगरावरोधनाद् एकस्य गर्दभमस्तकस्य
मूत्र्यम् अशीतिमुद्रा बभूव, कपोतमलस्य कावाख्यपरिमाणस्य चतुर्धा-
शस्य च मूत्र्यं पञ्चमुद्रा बभूव ।

एकदा नृपतिः प्राचीरस्योपरि भ्रमति तदनन्तरं एका नारी प्रोचै १६
निवेदयामास हे मम प्रभो राजन् उपकुरु । राजा जगद, यदि १
परमेश्वरेण त्वं नोपक्रियसे तर्हि मया शस्यमर्दनस्थानात् द्राक्षारसक
गडादा केन त्वम् उपकारिष्यसे ? राजा पुनरुवाच तव किं दुःखं ? ततः २०
सा प्रतिजगद, आवयो भक्त्यर्थम् अद्य तव पुत्रं त्वं देहि सो मम
पुत्र आवाभ्यां भक्षिष्यत इत्यनया नार्थाहम् उक्ता । तत आवां मम पुत्रं २८
पक्वाभक्षिष्व, परदिन आवयो भक्त्यर्थम् तव पुत्रं त्वं देहिोति मयोक्तं
किन्तु सा निजपुत्रम् अजगृहत् ।

तदानीं राजा तस्या नार्था वचनं निशम्य स्त्रीयं वसनं चिच्छेद, ततः २०
प्राचीरभ्रमणसमये तस्य गात्रे शङ्खवसनं बद्धमिति लोकैर् दृष्टशे । अन- २१
न्तरं स कथितवान्, अद्य यदि शङ्खटपुत्रस्येलीशायस्य शिरस्तस्य
स्कन्धे तिष्ठति तर्हि श्वरो मय्यम् अमुकं ततोधिकस्य फलं ददातु । तदा- २२
नीम् इलीशयो निजगृहे समुपविष्ट आसीत् प्राचीनलोकाश्च तेन
समम् उपविष्टा आसन् ततो नृपतिना स्वसमीपाद् दूते प्रहिते तस्या-

गमनात् पूर्वम् इलीशायः प्राचीनान् आचचक्षे, पश्यत मम शिर-
 श्चेदनार्थं तेन हत्याकारिणः सुतेन लोकः प्रहितः । अतः पश्यत तस्मिन्
 दूत आगच्छति यूयं द्वारं रुद्धा तं वहिष्कुरुत तस्य प्रभोः पदयोः शब्दः
 ११ किं तस्य पश्चात् नहि ? स तैः समं सम्भाषत इत्यनन्तरे स दूतस्तस्य
 समीपम् आगत्य राज्ञा कथितम् एतद् वच उदितवान् इदम् अमङ्गलं
 परमेश्वराद् आगतम्, मया परमेश्वरः कुतः पुनरपेक्षिष्यते ?

७ सप्तमोऽध्यायः ।

- १ बहुलमव्यमयीलीशायस्य भविष्यदचनं २ चतुर्णां कुण्डलोक्तानाम् अरामीयाणां
 शिविरगमनं वार्त्तानयनञ्च ११ तेषां वार्त्तां मृत्यां विदित्वा लोकैररामीयाणां शि-
 विरलोठनं १७ भविष्यदचनेऽविश्वामिन एकस्याधिपते खलु ।
- २ तदानीम् इलीशाय आचचक्षे यूयं परमेश्वरस्य वचो निशामयत
 परमेश्वर एतां भारतीं वदति अ एतस्यां वेलायां शोमिरोणस्य गोपुरे
 दशशेकपरिमितानां सूक्ष्मगोधूमचूर्णानाम् एकशेकलं मृत्युं भविष्यति
 ३ विंशतिशेकपरिमितानां यवानाञ्चकशेकलं मृत्युं भविष्यति । तदानीं
 राजा यस्याध्यक्षस्य करम् आलम्बत तेनेश्वरीयलोक आचचक्षे पश्य
 यद्यपि परमेश्वरेण वियति द्वाराणि क्रियन्ते तथापि तेन किम् एतत् कर्तुं
 शक्यते ? सोऽभिहितवान् पश्य त्वया निजदृग्भां तत् दर्शिष्यते किन्तु
 किञ्चिन्न भविष्यते ।
- ४ तदानीं गोपुरप्रवेशस्थाने चत्वारः कुण्डिनोऽविदन्त । ते परस्परं वभा-
 ५ षिरे, अस्माभिर्निधनं यावत् कुत एतस्मिन् स्थाने उपविश्यते ? अस्माभि-
 र्नगरं प्रविश्यतामित्युक्ते तत्रापि दुर्भिक्षम् आन्ते तत्रास्माभिर्मरिष्यते ।
 अपरम् अपत्रापि तिष्ठद्भिरस्माभिर्मरिष्यते । अत आन्ते त वधम्
 अरामीयाणां शिविरं गच्छामः, तैर्जीविता वधं जीविष्यामो मारिताः
 ६ केवलं मरिष्यामः । अतस्तेररामीयाणां शिविरं गन्तुं प्रवृष्य उत्थाया-
 रामीयाणां शिविरस्य प्रान्तभागम् उपस्थितस्तत्र कश्चन नास्तीति ददृश ।
 ७ यतः प्रभुररामीयान् बहूनां रक्षिष्यन्दनृपानां शब्दम् अर्थतो मन्त्रा-
 चमूनिवहस्य शब्दं आवायामास तेन ते परस्परं वभाषिरे पश्यतास्माकम्
 आक्रमणार्थम् इच्छायेलीयो मञ्जीपति हिंसीयानां भृपतिहन्दाय मिथी-
 ८ यायां भृपतिहन्दाय च मुद्राः प्राददात् । ततो हेतोस्ते प्रवृष्य उत्थाय
 पलायाचके ते खेपां पटोटजानि वाजिनो गर्हभान् सर्वशिविरञ्च

पूर्वावस्थया विज्ञाय निजान् निजान् प्राणान् अविनुं पलायश्च-
 क्रिरे । अनन्तरं ते कुष्ठिनी लोकाः शिविरस्य प्रान्तभागे पटोटज-
 मेकं प्रविश्य बुभुक्षिरे पपुञ्च । अपरं तस्मात् स्थानात् सुवर्णादुर्वर्ण-
 वसनानि गृहीत्वा गोपयित्वा निदधिरे ततः परं पुनर्वारं समेत्य पटो-
 टजमन्यत् प्रविश्य तस्मादपि त्रयाणि समादाय त्रजित्वा सङ्कोप्य निद-
 धिरे । अनन्तरं ते परस्परम् ऊचिरे, कस्माकम् एतत् कर्म न भद्रम् अद्य
 शुभवार्त्ताया दिनं किञ्च वयं नीरवास्तिष्ठामः । यदि प्रभातं यावद्
 विजम्बामहे तर्ह्यवश्यं दगदनीया भविष्यामः । अत इदानीम् एत वयं
 समीपं राजमन्दिरे वार्त्तामेतां वदामः । अनन्तरं ने गत्वा नगरस्य दी- १०
 वारिकम् व्याज्य व्याचक्षिरे, वयम् अरामीयाणां शिविरम् अगमाम,
 पश्य तत्र कोऽपि न विद्यते मानुषस्य शब्देऽपि नास्ति केवलं बद्धा
 वाजिनो बद्धा गर्दभाश्च सन्ति वासःकुथस्य पूर्वावस्थया विद्यन्ते । ततस्तेन ११
 दारिण्य आह्वतास्ते च राजमन्दिरस्याभ्यन्तरे तां वार्त्तां व्याचक्षिरे ।

अनन्तरं नृपतिः क्षणदायाम् उत्थाय निजभृत्यान् व्याजहार, अरा- १२
 मीयैरस्मान् प्रति यत् कर्म क्रियते तदहं युष्मान् ब्रवीमि वयं बुभुक्षिता
 आस्महे तेरेतद् ज्ञायते, अतस्तेः क्षेत्रे प्रचक्रवाः स्थातुं शिविराद् वहि-
 र्गन्धेया मन्त्रजाफारि लोकेषु नगराद् वहिर्भूतेषु वयं तान् जीवग्राहं
 यज्ञीयामो मध्येनगरं प्रवेक्ष्यामहेति । ततस्तस्य भृत्यानाम् एको जनः १३
 प्रत्यब्रवीत् नगरे ये वाजिनोऽवशिष्टाः सन्ति वयं तेषाम् अवशिष्टानां
 वाजिनां पञ्च गृहीत्वा प्रहित्य द्रक्ष्यामः पश्य ते नगरेऽवशिष्टानाम्
 इच्छायेलीयानां निवहस्य समानाः, पश्य ते नृयानाम् इच्छायेलीयानां
 निवहस्यापि समाना भवन्ति । अनन्तरं ते द्वियुगे ज्ञयानां गृहीते १४
 यूयं गत्वा पश्यतेति कथयित्वा नृपतिररामीयाणां पृतनानां पश्चात्
 तान् प्रेषयामास । ततस्तेषु यद्दैनं यावत् तेषां पश्चाद् गतेऽरामीयाणां १५
 तूर्णताकारणात् परित्यक्तै र्वसनै र्भाजनैश्च वर्त्म परिपूर्णम् इति ददृशुः ।
 तदानीं तै र्दृत्तैः परावत्यागत्य राज्ञे वार्त्तां निगदिता । ततः परं लोके १६
 र्हिर्भूयारामीयैर्वा शिविरे जोठिते परमेश्वरस्य वाक्यानुसाराद् दश-
 श्रेटकपरिमितानि स्रग्गोधूमपर्णानि श्रेकलैकमूल्येन अक्रियन्त विंश-
 तिश्रेटकपरिमिता यवाश्चैकश्रेकलमूल्येन अक्रियन्त ।

अनन्तरं नृपति र्यस्थाधिपतेः करम् आलम्बितवान् तस्मिन् गोपुरम् १७
 अविनुं निधुक्ते लोका गोपुरे चरन्तीन् विमम्बदुस्तत ईश्वरीयलोकस्य

- सविधे भूपस्य गतिसमये तेन यदभाषि तदनुसारात् स निधनमितः ।
- १८ फलतः न च एतस्यां वेलायां शोमिरोक्तस्य गोपुरे दृष्टशेटकपरिमितानि सुस्रगोधूमधूर्वाणि श्लोकैकमूल्येन विक्रेष्यन्ते विंशतिशेटकपरिमिता यवाश्च श्लोकैकमूल्येन विक्रेष्यन्ते वधस्येतस्मिन् ईश्वरीयलोकेन राज्ञे
- १९ कथिते सोऽधिप ईश्वरीयं लोकं प्रत्यवदत्, वीक्ष्य च यद्यपि परमेश्वरेण विहायसि दाराणि कियन्ते तथापि तत् किं भवितुं पारयति ? तत् ईश्वरीयलोकस्तम् अवादीत् पश्य त्वया तत् मिजनेत्राभ्यां विनोकिष्यते
- २० किन्तु किमपि न भक्षिष्यते । अतस्तस्य तादृशी दक्षा बभूव गोपुरे लोकानां चरखि मर्दितः स ममार ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

- १ दुर्भिक्षसमये शुनेमीयाया निवृत्तिः ७ हसायज्ञस्य विवृत्तिः १६ योरासस्य कुराजत्वं २० इदोमदेशेन जिवनानशरेण च तस्याधिपतित्वयजनं २४ अदधियस्य कुराजत्वं २८ चतयुक्तं यिहोरासं साक्षात् कर्तुं तस्य यिप्रियेले ममनञ्च ।
- २ पूर्वम् इकीशायो यस्या नार्था मृतं पुत्रम् अजीवयत् ताम् अभावतः, परमेश्वर एतं देशं दुर्भिक्षव्याप्तं करिष्यति तत् सप्तवत्सरान् यावद् एतस्मिन् जनपदे स्थास्यति, तस्मात् त्वम् उत्थाय परिजनैः समं यस्मिन् स्थाने
- ५ प्रवृत्तं शक्नोषि तत् स्थानं प्रवृत्तं व्रज । ततः सा योषिद् ईश्वरीयलोकस्य वचनानुसारात् परिजनैः समं प्रस्थाप्य पिनेष्टीयानां जनपदे सप्तवत्स-
- ६ रान् यावत् प्रावसत् । अनन्तरं सप्तसु वत्सरेषु व्यतीतेषु सा नारी पिनेष्टीयानां जनपदात् परावत्यागत्य निजनिवेशनस्य भूमेश्च कृते
- ॥ भूपतेः सविधे निवेदयितुं वव्राज । तस्मिन्नेव समये भूपतिरीश्वरीयलो-
- ७ कस्य परिचारकं गेहसिनं सम्भाषमाणोऽवदत्, इकीशायेन कृतानि
- ४ सकलमहास्ति कर्माणि मम समीपे समाख्याहि । तत् इकीशायो मृतं शरीरं पुनरजीवयद् एतदाख्याने भूपतये तेन कथ्यमाने यस्या योषितो मृतः पुंसो जीवनं प्राप्तः सा नारी निजनिवेशनस्य भूमेश्च कृते भूपतेरभासे निवेदयितुम् उपतस्थौ तदानीं गेहसिराचचक्षे हे मम प्रभो राजन् एषैव सा नारी तस्याश्च यं तनयम् इकीशायो-
- १ ऽजीवयत् स एषः । तदानीं नरपतिना पृष्टा सा योषित् सर्वं व्याच-
- २ चक्षे तेन भूपतिस्तस्याः पक्षेऽप्युक्तमेकं नियोज्य आहूय एतस्या

यत्किञ्चनाविद्यत तत् सर्वम् एषा च यस्मिन् दिने देशमिमं पर्यत्यजत्
तद्दिनमादध्याद्य यावद् एतस्याः क्षेत्रे यत्किञ्चन समुदपद्यत तत् सर्व-
मप्येतस्यै परावर्त्य विवर ।

अनन्तरम् इक्ष्वाक्यो दम्भेकम् आजगाम तदानीम् अरामोयो ०
नरपतिं विन्द्वादेदो वय आसीत् तत ईश्वरीयलोक एतत् स्थानम् आग-
मत् एतां वार्तां कश्चित् भूपतये कथयामास । तदा नरपतिं हृसायेन =
जगाद त्वं स्वहस्तेनोपायनम् आदायेश्वरीयलोकं साक्षात् कर्तुं व्रज,
अपरम् एतस्माद् आधेरहं किं मोक्षयिष्ये ? वचनम् इदं तेन परमेश्वरं
प्रपश्य । अनन्तरं हसायेकस्तं साक्षात् कर्तुं जगाम । स चत्वारिंश- ८
भ्यश्चैर्विंशत्यानि दम्भेकस्योत्तमवस्तून्मुपायनार्थं गृहीत्वा समागत्य
तस्य सम्मुखे तिष्ठन् आचक्षते किमहम् एतस्माद् आधे मोक्षयिष्ये ?
वाचमिमां परिप्रष्टुं तव तनयोऽरामोयभूपतिं विन्द्वादस्तव समीपं
मां प्राहिष्येत् । इक्ष्वाक्यस्तमुवाच त्वं स्वस्यो भविष्यसीति त्वं स- १०
मोय तं ब्रूहि तथापि तेन मर्त्यमेवेति परमेश्वरो माम् अज्ञापयत् ।
तदानीम् ईश्वरीयलोकस्तस्य त्रयासम्भवपर्यन्तं तस्य वदनं प्रति स्थिर- ११
दृष्टिं कुर्वन् बहोद । ततो हसायेलः परिपृष्टवान् मम प्रभुः कुतो १२
रोदिति ? स प्रतिजगाद, इच्छायेकीयवशांतां या हिंसा त्वया कारि-
ष्यते तामहं वेष्टि त्वं तेषां दुर्गाणि वज्रिना दाहयिष्यसि तेषां तरङ्गान्
खड्गेन हनिष्यसि तेषां शिष्टान् भूमौ विकरिष्यसि गर्भवतीनाम् उद-
राणि विदारयिष्यसि च । हसायेकोऽबोचत् सारमेयतुल्यस्तवैव दास- २
को य एतादृग् गृह कर्म तेन कारिष्यते ? इक्ष्वाक्य उदितवान्
त्वम् अरामस्य राजा भविष्यसीति परमेश्वरो मां ज्ञापितवान् । अन- १४
न्तरं स इक्ष्वाक्यस्य सन्निधात् समोय निजप्रभोः समीपं जगाम । तदा
नरपतिस्तं परिपप्रष्टु इक्ष्वाक्यस्तां किमबोचत् ? स प्रत्यवादीत् त्वं
स्वस्यो भविष्यसि भारतीभिमां स मामवादीत् । परेऽहनि स कर्मकमेकम् १५
आदाय तोये मज्जयित्वा राज्ञ आननस्योपरि विस्तारयामास, ततः
स ममार । अनन्तरं हसायेकस्तदीयपदे राजा बभूव ।

आज्ञावतनयस्येकायेकीयभूपते विंशेऽरामस्य पञ्चमे राजत्ववत्सरे १६
यिह्वादेक्षीयनरपते विंशेऽज्ञाफटस्य राजत्वमसये तस्य यिह्वाज्ञाफटस्य
पुत्रो योरामो राजत्वं कर्तुं शारमे । स हाजिह्वादेक्षीयस्यः सन् १०
राजत्वं कर्तुं शारम्भ यिरुशालमेऽष्टवत्सरान् यावद् राजत्वं चकार ।

- १८ स आहावीयवंशवद् इक्ष्वाक्येकीयभूपतीनां वर्त्मनि चचार यतः स आहावस्य दुहितरं शुवाह तेन परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं
- १९ चकार । तथापि परमेश्वरो निजदासं दायूदं प्रति तस्य वंशाय चिर-
कालं प्रदीपदानस्य यां प्रतिष्ठाम् अकरोत् तन्निमित्तं यिहदां विनाश-
यितुं नैच्छत् ।
- २० तस्य राजत्वसमये इदोमीयलोका यिहदाया आधिपत्यं विहाय
- २१ खेषामुपरि राजानमेकम् अभ्यसिषिचुः । अतो योरामस्तस्य रथिनश्च
सर्वे सायीरं समीय निशायां तत्रोत्थाय खान् वेष्टकान् इदोमीयान्
तेषां रथिनश्च जघ्नस्ततो लोकाः स्वीयं स्वीयं वासस्थानं पलायाच्च-
- २२ क्रिरे । तथापीदोमीयलोका अप्यापि यिहदाया अनधीना विद्यन्ते ।
- २३ तस्मिन्नेव समये लिबनाया लोका अपि तस्याधीनत्वं तत्पुत्रः । यतस्य
योरामस्यावशिष्टं अरिन् तेन हतानि सर्वाणि कर्माणि च किं यिह-
- २४ दादेशस्य महीपतीनां पुराणपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते ? अनन्तरं
योरामो निजपितृलोका इव महानिद्रां गत्वा दायूदनगरे पितृलो-
कानां सन्निधौ प्रशान्ते निहितस्ततस्तस्य तनयोऽहसियस्तस्य पदे राजा
बभूव ।
- २५ इक्ष्वाक्येकीयवृत्पतेराहावतनयस्य यिहोरामस्य दादशे राजत्ववत्सरे
- २६ यिहदादेशीययोरामस्य तनयोऽहसियो राजत्वं कर्तुम् आरभे । राज्य-
प्राप्तिसमये सोऽहसियो दाविंशतिवत्सरवयस्क आसीत् स यिहशा-
लमे वत्सरमेकं राजत्वं चकार । अथलियानामिक्ष्वाक्येकीयराजस्याम्
- २७ दुहित्वा तस्य प्रसूरासीत् । स आहाववंशस्य वर्त्मनि चरन् आहावीय-
वंश इव परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं अकृत्वान् यतः स आहा-
वीयवंशस्य जामातासीत् ।
- २८ अनन्तरं स आहावसुतस्य यिहोरामस्य सङ्गी भूत्यारामीयनर-
पतिना हसाथेलेन समं समरं कर्तुं रामोतग्निलियदे जग्मिवान् ततो
- २९ इरामीयलोका यिहोरामं हतवन्तः । अनन्तरम् अरामीयमहीपतिना
हसाथेलेन समं योधनसमये रामोतग्निलियदे यिहोरामो नृपति र्यानि
हतानि कम्बवान् तेभ्यः खस्यो भवितुं स परावृत्त्य यिप्रियेणं जगाम ।
तदानीं यिहदादेशीयो महीपति योरामस्य सुतोऽहसिय आहाव-
तनयस्य यिहोरामस्य पीडाकारणात् तं वीक्षितुं यिप्रियेणं जग्मिवान् ।

६ नवमोऽध्यायः ।

१ येनैराज्याभिषेकार्यं भविष्यद्वादिनां कस्यचित् तदणस्येकीशायेन प्रेषणं ४ तत्कर्म-
साधनात् परं तस्य भविष्यद्वादिनः पलायनं ११ नाचोतस्य चोत्रे येञ्जराजेन
यिहोराजस्य जगनं २० अक्षयस्यस्यपि जगनं २० अक्षयस्यस्यपि इवैवलो मवाचतो
मिलिपत्वं सारमेये भवितव्यम् ।

अनन्तरं भविष्यद्वादीशया भविष्यद्वादिनां शिष्यमेकम् आह्वय १
गदितवान् त्वं बद्धकटिं भूत्वा तैलभाग्डम् इदं करेणादाय रामोतगि-
लियदं गच्छ । तत् स्थानं प्राप्य निमग्नः पौलं यिहोराफटस्य तनयं २
येञ्जं गवेधय, अपरं गेहं प्रविश्य तदीयभातृणां मध्यात् तम् उत्थाप्य
गर्भागारमेकं नय । अपरं तैलभाग्डं गृहीत्वा तदीयशिरसि तैलं निविध्य ३
तं त्रिंश्रि परमेश्वरेण यच्च इदं निगद्यते अहं त्वाम् इच्छायेतो राज्ये
ऽभ्यर्षिष्यं । ततः परं त्वं द्वारं विमोच्य पलायस्व मा विलम्बस्व ।

अनन्तरं स भविष्यद्वादी तद्वदो रामोतगिलियदं जगाम । तत्रो- ४
पस्थाय सेनापतीन् विलोक्य तेनोक्तं चे सेनापते त्वया सह मया ५
सम्भावितम् । ततो येञ्जः परिप्रच्छ, अस्माकं मध्ये केन सह ? स
जगाद चे सेनापते त्वयैव साङ्गं । तदानो येहावुत्थाय भवनस्य मध्यं ६
गते स तस्य शिरसि तैलं निविध्य तम् ऊर्ध्ववान्, इच्छायेतः प्रभुः पर-
मेश्वर इति भारती भावते परमेश्वरस्य प्रजा य इच्छायेत्वंशास्तेषाम्
उपरि त्वामहं राजत्वे ऽभ्यर्षिष्यं । त्वं स्वीयप्रभोराजावस्य वंशम् उच्छे- ७
त्स्यसि, इधेवलो हस्तेन कृतस्य मदीयसेवकानां भविष्यद्वादिनां दधिर-
यातनस्य परमेश्वरीयाणां सकलसेवकानां दधिरयातनस्य च फलं तस्यै
दास्यसि च । आहावस्य सर्वे वंशा विनश्यन्ति, तदंशीयाः सर्वपुमांस ८
इच्छायेतो मध्ये मुक्ता बद्धा वा सर्वजना मयोच्छेत्स्यन्ति । आहावीयवंशं ९
निबाटसुतस्य शारविशामस्य वंशमिवाहितनयस्य बाशा वंशमिव च
कटिध्याम्यहं । ततो विप्रियेणस्यो चोत्रे सारमेया इधेवलम् अत्यन्ति कश्चन १०
तां प्रश्नानं न नेष्यति । वचांस्थितान्युक्ता स द्वारं विमोच्य पलायाच्छके ।

अनन्तरं येहो स्वीयप्रभो दासानां समीपं वहिरागते कश्चित् तं ११
पृष्ठवान् सर्वे मङ्गलं ? स वातुलस्तव समीपं कुत आगमत् ? ततः स
ऊर्ध्ववान् दूयं तं मानवं तदीयभावयच्च विद । त आचचक्षिरे अलम् १२
अनेन प्रजापेन त्वम् अस्मान् सर्वमेव आहर । स उदितवान् स माम्
इतादृशीं भारवीम् अभावित परमेश्वर इमां वावीम् आह मया

- ११ त्वम् इच्छायेजो राजत्वेऽभिषिक्तः । तदानीं तेषाम् एकैकेन जनेन तूयं स्वं स्वं वसनं विमोक्ष्य सोपानोपरि तस्य प्रद्वोरधो निदधे, दूरीच्च वाद-
- १४ धित्वा कथितं येह राजाभवत् । इत्थं निमग्नेः यैस्तो यिहोशाप्रदस्य पुत्रो येह यिहोरामस्य विरुद्धं मोहं चकार । तदानीं यिहोरामः सकल इच्छायेलीयजोक्ताश्चारासीयनरपते हसायेनाद् रामोतगिजियदम्
- १५ अरुहन् । किञ्चारासीयराजेन हसायेनेन समं यिहोरामस्य समरस-मयेऽरामीयलोकास्तस्य यानि क्षतानि क्षतवन्तस्तेभ्यः स्वस्थो भवितुं स यिप्रियेणम् अगच्छत् । तदानीं येहः कथयामास यदि युष्माकम् इच्छा जायेत तर्हि यिप्रियेणं वार्त्तां नेतुम् एतस्मात् नगरात् कोऽपि जनो
- १६ वहिर्भूय न प्रजायतां । अनन्तरं येहः स्यन्दनम् आबद्ध यिप्रियेणं जगाम यतस्तत्रैव यिहोरामः श्रद्धागत आसीत् । तदानीं यिहोदाया नर-
- १० पतिरहसियोऽपि यिहोरामं बोधितुं तत् स्थानम् आगमत् । अपरं यिप्रियेणस्यदूर्गोपरि यो रक्ष्यतिष्ठत् स येहोः सङ्गिनं सेनानिवहम् आगच्छन्तं विजोष्य कथयामास मया लोकनिवह एको दृश्यते । ततो यिहोरामो गदितवान् त्वं हयारोहिणम् एकं गृहीत्वा तेषां साक्षात्
- १८ प्रेषय ते कुशलेनागच्छन्ति न वेति तेन पृच्छ्यन्तां । अनन्तरम् एको जनो हयारोही तं साक्षात् कर्तुं समीपं जगाद नरपतिः कथयति किं सर्वं मङ्गलं ? ततो येहना स उक्तः, मङ्गलेन सह तव कः सम्बन्धः ? त्वं मम पश्चाद् याहि । अनन्तरं रक्षी वार्त्तामिमाम् उक्त-
- १९ वान स दूतस्तेषां समीपं समीपं न प्रत्यागच्छति । अनन्तरं राज्ञा द्वितीये हयारोहिणि प्रेषिते स तेषां समीपं समीपं कथितवान् नरपति गदति किं सर्वं मङ्गलं ? किन्तु येहना स उक्तः, मङ्गलेन सह तव
- १० कः सम्बन्धः ? त्वं मम पश्चाद् याहि । अनन्तरं रक्षी वार्त्ताम् अत्रवोत् स दूतस्तेषां समीपं समीपं न प्रत्यागच्छति किन्वेतस्य चाकनं निमग्ने-
- ११ क्षनवस्य येहोश्चाकनवत् प्रकाशते यतः सोऽतिरथेन चालयति । तदानीं यिहोरामो जगाद स्यन्दने हयान् आयुज्य ततस्तेन हयेष्वायुक्तेष्वि-च्छायेलीये यिहोरामो राजा यिहोदादेशीयोऽहसियो राजा च स्वं स्वं स्यन्दनम् आबद्ध येहं साक्षात् कर्तुं गत्वा यिप्रियेणोयनावीतस्य क्षेपे
- ११ तं प्रापतुः । तदानीं यिहोरामो येहं विजोष्य पप्रच्छ, हे येहो त्वं किं मङ्गलायामच्छि ? स प्रत्यवदत् यावत् तव जनानां ईर्ष्ययो व्यभि-
- ११ चारो माया च तिष्ठति तावत् मङ्गलं किं ? ततो यिहोरामो निजहस्ती

परावर्धं पलायाक्षजोऽहसियं आजहार च हे अहसिय राजद्रोहो
भवति । अनन्तरं येऊः सत्त्वबलेन चापम् आकृष्य यिहोरामस्य वाङ्- १४
मूलद्वयमध्ये शरम् आजघान ततो वाङ्मूलस्य हृदयेन निर्जंगाम ततः
स रथे नतो भूत्वा निपपात । तदानीं येऊः स्वीयं रथिनं विदूकरम् १५
आज्ञापयत् तम् एनं तोकयित्वा यिप्रियेजीयनावोतस्य क्षेत्रे निक्षिप
यतो यदा तम् अहश्च ह्यारूढौ सन्तौ तस्य पितुराह्वावस्य पश्चाद्
गतवन्तौ तदा परमेश्वरस्तं यदश्रपत् तत् स्मर । परमेश्वर आह मया १६
ह्यो नावोतस्य रुधिरं तदीयपुत्राणाञ्च रुधिरम् अदृश्यत । परमेश्वरः
कथयति, अहम् अस्मिन्नेव क्षेत्रे तुभ्यं समुचितं फलं दास्यामि । अत
इदानीं त्वं परमेश्वरस्य वचनानुसारात् तं नीत्वा क्षेत्रेऽस्मिन् निक्षिप ।

तदानीं यिह्मदादेशीयोऽहसियो नरपतिस्तद् विलोक्योद्यानस्थगेहस्य १७
पथा पलायाक्षजो ततो येऊस्तस्य पश्चाद् धावन् कथयामास, एन-
मपि स्यन्दनस्य मध्ये हत । अनन्तरं ते यिप्रियमस्य समीपस्थे गूराख्य
ऊर्जंगामिमार्गे तम् आजघ्नुः । ततः स मगिद् पलाय्य तस्मिन् स्थाने
ममार । ततस्तस्य दासास्तं स्यन्दनेन यिरूशाचनं नीत्वा दायूद्नगरे १८
तदीयपिढलोकानां सन्निधौ तस्य निजभ्रमशाने तं निदधिर । सोऽह- १९
सिय आज्ञावतनयस्य यिहोरामस्यैकादशे राजत्ववत्सरे यिह्मदाया
उपरि राजत्वं कर्तुम् आरभे ।

अपरं येऊ यिप्रियेणम् उपतस्थिवान् तत ईधेवल् तन्निश्चय निज- २०
लोचनयोरङ्गनम् आयुष्य केशवेशं विधाय वातायनेन समवलुलोकौ ।
अनन्तरं येहौ गोपुरं प्रविष्टे सा कथयाक्षकार निजप्रभुम् अवधीत् २१
यः सिम्बितस्य किं मङ्गलं समभवन् ? ततो येऊ वातायनं प्रति वद- २२
नम् उत्थाप्य जमाद मम पक्षीयः कोऽस्ति ? अनन्तरं द्वित्रा नपुंस-
कास्तं प्रत्यवलुलोकिते । तदा येऊराज्ञापयामास ताम् अधो निक्षिपत् । २३
ततः सा तैरधो निक्षिप्ता तस्या रुधिरैश्च च भित्तिं वाञ्छिनश्चावकीर्णः
त च रथेन तां ममर्द । अनन्तरं येऊरभ्यन्तरम् आगम्य भूम्ना पीत्वा २४
च समीप जमाद यूढं गत्वा तां शाययस्तां नारीम् आलोक्य भ्रमशाने
निदङ्गं यतः सा राजदुहिता । ततो लोकेषु तां भ्रमशाने निधातुं गत- २५
वत्यु तस्याः शिरोस्थि पादौ बाह्वौ च विनान्यत् क्षिप्रम् तै न लेभे ।
अवस्य परावल्याग्रत्वं तं वार्त्तां वभाषिते ततः स ऊषिवान् अनेन पर- २६
मेश्वरस्य वार्षं सिद्धम् अभवत् स निजदासस्य तिन्नीयैजिबस्य वदनेन

वच इदं आह्वरत् सारमेया विप्रियेनस्य क्षेत्र ईधेवलः प्रकर्णं खादि-
१० ध्यन्ति । ईधेवलः कुक्षपं विप्रियेनस्य क्षेत्र आलवानवत् स्यास्यति, तत्
ईधेवल एवेति वदितुं केनापि न शक्यते ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ येऊनाहावस्य सप्ततिस्तानां शिरस्त्रेदनं ८ रलियस्य वचनेन येष्टोः स्वदोष-
प्रकाशनं १९ चक्षुष्यस्य हननं १५ योनादवस्य साक्षात्कृतिः १८ इलेन बालः
पूजकानां हननं १८ वारवियामस्य पयि येष्टोश्चरणं १९ चसायेलस्योपद्रुति र्येष्टो
निधमश्च ।

- १ शोमिरोस्य आहावस्य सप्ततिः सुता आसन् तत्कारणात् येऊः शोमि-
रोसं विप्रियेनस्य शासकान् प्राचीनलोकान् आहावीयसन्तानपाल-
- १ कांश्च प्रवेष्टादृशं पञ्चं लिखित्वा प्रेषयामास, युष्माकं प्रभोः पुत्रा
युष्माकं सन्निधौ सन्ति स्यन्दनानि वाजिनः प्राचीरवेष्टितानि नग-
- १ राखि युद्धास्त्राणि चैतान्यपि युष्माकं हस्तगतानि विद्यन्ते । अतः
पञ्चम् एतत् प्राप्य युष्माभिः स्वप्रभोः सुतानां मध्ये य उक्तमो यास्त्राश्च
मन्यते स मिश्रीयतां तस्य पितुः सिंहासन उपवेश्यताश्च स्वप्रभो वंशस्य
- ॥ निमित्तं युद्धं क्रियताम् । एतेन ते ऽतीव भीता बभाषिरे पश्यत तस्य
- ५ सम्मुखे दाभ्यां राजाभ्यां स्थातुं नाशक्यत तर्ह्यस्माभिः कथं शक्यते? अतो
गेहाध्यक्षो नगराध्यक्षः प्राचीनलोकाः शिशुपालकाश्च येष्टोः सविधम्
इमां भारतीं दूतेन प्राह्वयवन् वयं भवतो दासाः, भवता यद् आह्वा-
पयिष्यामहे तदेव करिष्यामः कमपि राजत्वे न नियोज्यामः, भवता
- १ यद् भद्रमवगम्यते तदेव क्रियतां । अनन्तरं स तान् प्रति द्वितीयम्
एकं पञ्चं प्रेषयामास, तस्मिन् लिखितम् इदं, यदि यूयं मदीया भवि-
ष्यथ मदीयाश्च यक्षीष्यथ च तर्हि स्वेष्टां प्रभोः सुतानां शिरांस्यादाय
अ एतस्यां वेष्टायां विप्रियेने मम सन्निधिम् आगच्छत । ते राजकुमाराः
- ० सप्ततिर्जना आसन् नगरस्य प्रधानैः जनैश्च ते प्रत्यपाल्यन्त । तस्मिन्
पञ्चे तेषां सविधमुपस्थिते ते सप्ततिं जनान् राजकुमारान् एत्वा आप्राप्य
च तेषां शिरांश्चि डक्ककेषु निधाय विप्रियेने तस्य सन्निधिं प्रेषयामासुः ।
- ८ अनन्तरं दूत एव तं वार्ताम् आचक्षते, राजकुमाराणामुत्तमाङ्गानि
समाणीयन्तेति । ततः स आञ्जहार प्रभातं यावत् गोपुरस्य प्रवेश-
८ स्थाने दौ राश्री कृत्वा तानि निधयत् । अनन्तरं प्रभाते जाते स वरिहः

समीपं तिष्ठन् सख्यलोकान् बभाषे यूयं धार्मिका लोकाः प्रपद्यत मया
अग्रभोगे गेहं विधातुं सोऽद्यानि किञ्चित् सर्वे केन हताः ? अत आ- १०
ह्रावस्य वंशमपि परमेश्वरेण यद्यद् उक्तं तस्य किञ्चन वचो निष्पन्नं
न भविष्यत्येतद् युष्माभिर्ज्ञायतां यतः परमेश्वरः स्वीयदासस्यैलियस्य
वदनेन यद्यद् अभामिष्ट तत् सिद्धम् अकरोत् । अनन्तरं येऽहं रियि- ११
येष्वेवशिष्टान् आह्राववंशस्य सर्वान् लोकान् तस्य प्रधानलोकान्
आसीन् याजकांश्च अधान, स तस्यैकं जनमपि नावशेषयामास ।

अपरं स उत्थाय गेहं जग्मिवान् अनन्तरं शोमिरोयं गच्छन् स ११
वर्त्मनि लोमच्छेदनगेहस्य समीपे विह्वदाया महीपतेरहसियस्य भ्रातृ- १२
णां साक्षाद् बभूव । तदा स तान् प्रपृच्छ यूयं के ? ते जगदुः, वयम्
अहसियस्य भ्रातरौ राज्ञो महिष्याश्च सन्तानान् नमस्कृत् व्रजामः ।
तदानीं स व्याजहार तान् जीवयाहं गृहीत ततो दासास्तान् जीवयाहं १४
गृहीतवन्तः । अपरं लोमकर्त्तनगेहस्यावटसन्निधौ तान् जघ्नुः, दिच-
त्वारिंश्लोकानाम् एको जनोऽपि नावाशिष्यत ।

अनन्तरं स तस्मात् स्थानात् प्रस्थाय निजसम्मुखाभिगमिनो रेखव- १५
तनयस्य विहोनादवस्य साक्षाद् बभूव तं नमस्कृत्य प्रोचिवांश्च त्वां प्रति
मदीयं मनो यादृक् सरणं तादृक् मां प्रति तव मनः किं सरणम् अस्ति ?
विहोनादव आचक्षते सरणमेव । तेनोक्तां तथा सति मह्यं करं
देहि । अनन्तरं तेन तस्यै करे दत्ते येऽहस्तं स्यन्दनम् आरोह्य निजनिजकटं १६
निनीवान् । अपरं स व्याजहार मया समम् आगत्य परमेश्वर- १७
निमित्तं ममोद्योगाचारं वीक्षत् । अनन्तरं स तस्य स्यन्दनेन लोकैश्चा-
जितः । अनन्तरं शोमिरोयम् उपस्थाय येऽहरेजियं प्रति परमेश्वरस्य १८
वाक्यानुसारेणाह्राववंशस्य सर्वनाशं यावत् शोमिरोयेऽवशिष्टान्
तदीयान् सर्वान् जनान् अधान ।

अनन्तरं येऽहः सकललोकान् संगृह्य कथयामास, आह्रावो वालं १९
स्वल्पं सेवितवान् किन्तु येऽहस्तं भृशं सेविष्यते । अतो युष्माभिर्वालो १९
भविष्यदादिनः सेवका याजकाश्च सर्वे मम सन्निधिम् आह्वयन्तां कोप-
नाग्रतो न तिष्ठन्तु यतो मया वालमुद्दिश्य महायज्ञ एकः कारिष्यते
तत्र यः कश्चिद् अनुपस्थितो भविष्यति तस्य प्राणा विनश्यन्ति । किन्तु
वालः सकलसेवकानां विनाशाय येऽहना क्लेशयम् अकारि । अनन्तरं २०
येऽहराक्षाययामास वालमुद्दिश्य महायज्ञमेकं निरूपयत ततस्ते तं

- ११ घोषयाचक्रुः । अपरम् इत्यायेकः सर्व्वत्र वेङ्गना जोलेषु प्रेषितेषु बालः सकलसेवका आश्रम्यन्तेषाम् अनागतः कोऽपि नावाशिष्यत । अनन्तरं तेषु बालो मन्दिरं प्रविष्टेषु सीमामेकामारभ्य सीमामन्ध्यां यावद् बालो
- १२ मन्दिरं परिपृच्छं बभूव । तदानीं स ब्रह्मागारस्थाधिपतिं जमाद त्वं बालः सर्व्वसेवकानां कृते वसनानि वहिष्कृतवान्व । ततः स तेषां कृते
- १३ वसनान्यानिनाय । अनन्तरं येष्ट रेखवस्य सुतो विज्ञेनादवस्य बालो मन्दिरं प्रविष्ट्य बालः सेवकान् बभाषाते बालः सेवकान् विना परमेश्वरस्य सेवकः कोऽपि यथा स्थानेऽस्मिन् युष्माकं मध्ये न तिष्ठति तथा
- १४ युष्माभिरनुसन्धाय निश्चीयतां । अनन्तरं तेषु बलीन् दातुं हेतुश्चाभ्यन्तरं गतेषु येष्टरशीतिं जनान् बहिः स्थापयित्वा निदिदेश, एते यावन्ते लोका युष्माकं करेषु मया समर्प्यन्ते तेषाम् एको यदि पलायते
- १५ तर्हि तस्य प्राणानां विनिमयेन युष्माकम् एकेन प्राणान्त्यक्तव्याः । अनन्तरं तस्य हवने समाप्तिं गते येष्टः पदातीन् रथिनश्च समादिदेश यूयम् अभ्यन्तरं समीय तान् हत, कमपि बहिरागन्तुं मानुमन्यध्वं । तदानीं ते खड्गधारेणान् अवधिषुः । अपरं पदातयो रथिनश्च तान्
- १६ बहिर्निक्षिप्य बालमन्दिरसमीपस्थं ब्राह्मणगरं ययुः । अपरं ते बालो
- १७ मन्दिरात् सकला मूर्त्तीं वहिष्कृत्य दाहयाचक्रुः । विशेषतो बालो मूर्त्तीं बभञ्जरपरं बालो मन्दिरमपि भङ्गा तत्र स्थाने मलगोहमेकं निर्मापया-
- १८ चक्रुस्तद् अद्यापि विद्यते । अनेन प्रकारेण येष्टरिखायेलो मध्याद् बालम् उचिच्छेद ।
- १९ निवाटस्य तनयो यो वारवियाम् इत्यायेनीयवंशं पापं कारयामास तस्य पापमार्गाद् अर्थतो वैधेले दाने च स्थितयोः सुवर्णमयवत्सयोर-
- २० गुगमनाद् येष्ट न निवहते । ततः परं परमेश्वरो येष्टम् आचचष्टे ममाभिमर्तं कर्म साधयित्वा त्वया सदाचारः कृत आहवस्य वंशं प्रति मम सर्व्वो मनोरथः सिद्धश्च तत्कारणात् चतुर्थं पुत्रं यावत् तव वंश
- २१ इत्यायेकः सिंहासन उपवेशति । तथापि येष्टः सर्व्वान्करवीः समम् इत्यायेकः प्रभोः परमेश्वरस्य व्यवस्थानुसाराद् आचरितुं न येते किञ्च यो वारवियाम् इत्यायेनीयवंशं पापं कारयामास तस्य पापमार्गात् न निवहते ।
- २२ तस्मिन् समये परमेश्वर इत्यायेकवंशं न्यूनीकर्तुम् आरभे । ततो
- २३ यर्दनस्य पूर्व्वदिशि स्थित इत्यायेनीयः कृत्वा जनपदोऽर्थतो मादीय-

ह्येकीयमिनस्त्रीयानां वा मिनिषदास्तो देव आसीद् अर्धोत्तरित-
 कष्टे क्षितम् अरोचेरनगरम् आरभ्य स कस्तो मिनिषददेशो वाहन-
 देशश्च ह्यवाधेन परामित्ये । एतस्य येहोरवभिष्टं चरित्रं तेन यद्यत् १४
 कृतं तस्य विप्रमन्त्रैर्वाणि सर्वाणि किम् इच्छायेकीयभूपतीनां पुराष्ट-
 पुक्तये निक्षितानि न विद्यन्ते ? अनन्तरं येऊः स्त्रीयपिटकोका इव १५
 महानिर्गो भ्रतो कोकैः शोमिरोखे प्रश्राने निहितश्च ततः परं तस्य
 तमवो विहोवाइसस्तस्य पदे राजा बभूव । एव येऊः शोमिरोखेऽष्टा- १६
 विंशतिवत्स्रान् इच्छायेकीयानां राजत्वं चकार ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ योयामस्य रक्षा ४ विहोवादायेन तस्य राण्याभिषेकः ११ अथस्त्रियाया जननं १०
 विहोवादायेन देवसन्दिरेण भक्त्यं परमेश्वरस्य सेवनाय भुञ्जैः समं नियम-
 करत्वा ।

इत्यनन्तरे ऽहसियस्य जनन्यथजिया निजं पुत्रं मृतं विजोकोत्थाय १
 निक्षिपं राजवंशं विनाशयामास । किन्तु योरामस्य नृपते दुहितः १
 हसियस्य भगिनी वा विहोवेवा सा जन्यमानानां राजपुत्राणां मध्याद्
 अहसियस्य तनयं योयामं चोरयित्वा तं तस्य धात्रीश्च प्रत्यागारे गोप-
 यामास तस्माद् अथजियातो गूहितः सन् स न ज्ञे । अपरं स घटव- १
 त्स्रान् यावत् तस्याः सन्निधौ परमेश्वरस्य मन्दिरे प्रच्छन्नस्थितवान्
 अथजिया च देशस्य राजत्वं चकार ।

अनन्तरं सप्तमे वत्सरे विहोवादायो जोकान् प्रहित्वा रक्षित्वां व्रतगा- ४
 मिनाश्च सैन्यानां व्रतपतीन् आहूय परमेश्वरस्य मन्दिरे स्वसमीपम्
 आनिनाय तैः समं नियमं कृत्वा परमेश्वरस्य मेहे तान् व्रथयित्वा च
 राजपुत्रं दर्शयामास च । अनन्तरं स तान् इदम् आदिदेश युष्माभिः ५
 कर्त्तव्यं कर्त्तव्यं युष्माकम् एकेन वृत्तीयाशेन विश्रामदिने प्रविश्य राज-
 निवेशनं रक्षितव्यं । अपरेण वृत्तीयाशेन सुरदारे स्थातव्यं श्रेष्ठेण वृत्ती- १
 याशेन च व्रतगामिनां पश्चात् स्थिते वारे स्थातव्यम् इत्थं पर्यायानुसाराद्
 युष्माभिर्मेघं रक्षितव्यं । अपरं युष्माकं यौ द्वावर्षौ विश्रामवारे नहि ०
 र्गमिष्यतस्तस्यां व्रतपतेस्तुर्दिक्षु परमेश्वरस्य मन्दिरम् अवितव्यं ।
 तदानीं यूयं सर्वे कष्टवृत्ताः सन्तो राजानं वेष्टयन् यः कश्चित् श्रेष्ठा ८
 अथान्तरम् आवास्तुति स युष्माभिर्हन्तव्यम् अपरं व्रतपतिं वंदा नहि

- ८ वांस्त्यक्त्यन्तरम् आगमिष्यति वा तदानीं द्यूषं तेन समं तिष्ठतेति । इत्थं
विहोयादायेन याजकेन वयद् आदिष्टं तदेव तैः प्रतपतिभिरुक्तादि ।
तेषाम् एकैको जने विद्यामवारे प्रवेशिनो विद्यामवारे निर्माभिनव
खान् खान् लोकान् आदाव विहोयादावस्य याजकस्य समीपम् आग-
१० ग्राम । अपरं याजकः परमेश्वरस्य मन्दिरे स्थाितान् दामूदो वरपतेः
११ श्रुतयजमानं तेष्वः प्रतपतिष्वो ददिवान् । अपरं द्रुतगामिन्वाः द्रुतनाः
कटैरस्त्राण्यादाव मन्दिरस्य दक्षिणं पार्श्वम् आरभ्य मन्दिरस्य वामं पार्श्वं
वायद् यज्ञवेद्या मन्दिरस्य च समीपे वरपतेस्तुर्दिक्षु तस्मिन्नाः ।
१२ अनन्तरं स राजयुक्तं वहिरानीय तस्य शिरसि शिरोटं निधाव तस्य
हस्ते साय्यपुस्तकं समर्पितवान् ततस्ते तम् अभिषिच्य राजानं चक्रुः
करताव्या च बभाषिरे राजा चिरजीवी भूयादिति ।
१३ ततः परम् अपचक्रिया द्रुतगामिसेनानां लोकानाञ्च लोकानाञ्च निधय्य
१४ परमेश्वरस्य मन्दिरे लोकानां समीपम् आगमाम । अपरं राजा
विध्यनुसारेण काम्यस्य समीपे तिष्ठति, चक्रुस्त्याक्तादीवादकाञ्च राज्ञः
समीपे विद्यन्ते जनपदस्य सर्वे लोकानामागन् कुर्वन्ति तूरी वीर-
यन्ति चेति विहोयादायैव निजं वसनं हित्वा राजप्रोहो राज-
१५ प्रोह इत्येकैःखरेण बभाषे । ततो विहोयादायो याजको वक्षेपु नियु-
क्तान् प्रतपतीन् समादिशन् बभाषे, यथा युष्माभिः क्षेत्रीमध्याद् वहि-
स्त्रियतां, यः कश्चिद् यनाम् आगमिष्यति स खड्गेन हन्यताचेति वतो
१६ याजकोऽब्रवीत् परमेश्वरस्य जेहमध्ये सा न हन्यता । अनन्तरं सा क्षेत्री
धृत्वा राजघात्या हवहारं नीता तथैव जग्ने ।
१७ ततः परं लोकाः परमेश्वरस्य प्रजा अभिष्यन्ति विहोयादायः परमे-
श्वरेण सह नृपतिं लोकान्चेताह्वयं निवसं कारयामास नृपतिना सह
१८ लोकानपि निवसं कारयामास । अनन्तरं जनपदस्य सर्वे मनुजा वाचो
मेहं मत्वा तद् बभ्रुकृतस्य वेदीरपि बभ्रुकृतस्य प्रतिमाञ्च सर्वथा
पूर्ववाच्यं वेदीनां सम्मुखे वाचो वाजकं मत्तनम् अवधिषुच ततः परं
१९ याजकः परमेश्वरस्य मेहे सर्वकारिणो निवेशयामास । अपरं प्रतप-
तिषु दक्षिणं द्रुतगामिषु सैन्येषु जनपदस्य लोकेषु च तेन समानीतेषु
मे राजानं परमेश्वरस्य जेहाद् द्रुतगामिसेनानां द्वारस्य मार्गेण राज-
२० निवेशनम् आनिबुलतः स राजसिंहासन उपविशेत् । ततो जनपदस्य
सकललोका आगमन् नगरमपि ह्वित्वं तथैव जेवचम् अपचक्रिया तै

राजनिवेशने खड्गेन जज्ञे । स योधाशः सतवत्स्रवयस्सः सन् राजत्वं ११
कर्तुम् आरभे ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ यिहोयादायस्य यावज्जीवनं योयाशस्य सुराजत्वं ४ ईश्वरीयमवनस्य जीर्णोद्धारार्थं
तद्वीथिनिर्देशनं १७ मुद्राः प्राप्य जमायसस्य चिकित्सामतः प्रत्यावर्त्तनं १८ योयाशस्य
वृत्तत्वं तस्य पदे तस्य सनयस्यामत्स्ययस्याभिषेचनञ्च ।

येहो राजत्वस्य सप्तमे वत्सरे योयाशो राजत्वं कर्तुम् आरभ्य यित्- १
शालमे चत्वारिंशद्वत्सरान् यावद् राजत्वं चक्षुवान् वर्षेवानिवा-
सिनी सिविया तस्य प्रसूरासीत् । यिहोयादायो याजको यावन्ति ९
दिनानि तम् आदिशत् तावन्ति दिनानि योधाशः परमेश्वरस्य साक्षात्
सदाचारम् अकरोत् । किन्तु गृहस्थानानि नोदक्षिन्त तदानीमपि ९
मानवा उच्यस्थानेषु बलिदानं धूपदाहश्चाकुर्वन् ।

अनन्तरं योयाशो याजकान् आचष्ट या या मेध्या मुद्राः परमेश्वरस्य ४
मन्दिरम् आनीयन्तेऽर्प्यते गन्धितलोकानाम् एकैकस्य मूल्याय निरूपिता
मुद्राः परमेश्वरस्य मन्दिरम् आनीता मुद्रा लोकैः खेच्छया दत्ता मुद्रा खेताः ५
सर्वा याजकानाम् एकैकेन जनेन निजपरिचितलोकानां करतो गृहीत्वा
मन्दिरस्य भग्नस्थानानां जीर्णोद्धारः क्रियतां । किन्तु योयाशस्य नृपते- ६
स्त्रयोविंशं राजत्ववत्सरं यावद् याजका मन्दिरस्य जीर्णोद्धारं नाकुर्वन् ।
ततो योयाशो नरपतिं यिहोयादायं याजकम् अपरान् याजकांश्चाह्वय-
जगाद द्यूयं मन्दिरस्य जीर्णोद्धारं कुतो न कुरुषुः? अतोऽद्यारभ्य द्यूयं
परिचितलोकानां समीपात् पुनर्मुद्रा न गृहीत यतो मन्दिरस्य जीर्णो-
द्धारार्थं ता वृष्ठाभिर्दातव्याः । ततो याजका लोकानां करेभ्यो मुद्रा न ८
ग्रहीतुं मन्दिरस्य जीर्णोद्धारं न कर्तुं खाप्नीचक्रिरे । अनन्तरं याजको ८
यिहोयादायो मञ्जुवामेकां गृहीत्वा तस्या अप्पादकषणके क्षिप्रमेकं
विधाय होमवेद्याः समीपे परमेश्वरीयमन्दिरस्य प्रवेशस्थानस्य दक्षिण-
पार्श्वे निदधे ततो दाररक्षितो याजकाः परमेश्वरस्य मन्दिरम् आ-
नीताः सक्कजमुद्रास्तस्या मध्ये न्यदधत् । अनन्तरं मञ्जुवायां प्रभूतमुद्राः १०
सञ्चिता इति तेर्दृष्टे राजनेलको महायाजकश्च समागत्य परमेश्वरस्य
मन्दिरे खत्वाः सक्कजास्ता मुद्रा पुटकेषु बद्धा परिममाते । अनन्तरं ११
परिमितास्ता मुद्राकाष्ठां मन्दिरे निवृत्तानां कर्मकारिणां करेषु सम-

- र्पितास्ते च परमेश्वरीयमन्दिरस्थेभ्यः कारुभ्योऽर्थतः सूत्रधरनिधायक-
 १२ स्थापतिभास्करादिभ्यः परमेश्वरीयमन्दिरस्य जीर्णोद्धारार्थं काष्ठानां
 खनितपाषाणानाञ्च क्षयाय परमेश्वरीयमन्दिरस्य दृढीकरणे प्रयोज-
 १३ नीयाय सर्व्वेष्टयाय च ता विनाशयामासुः । किन्तु परमेश्वरस्य मन्दिरं
 या मुद्रा आनीयन्त ताभिः परमेश्वरस्य मन्दिरार्थं रजतस्त्राष्ट्रा वर्त्तिका-
 ष्ण्डेन्द्वौ घटाक्षूर्ण्योऽभ्यानि सुवर्णमयानि रूप्यमयाणि भाजनानि वा न
 १४ निरर्मायन्त । ते परमेश्वरस्य मन्दिरजीर्णोद्धारार्थं कर्मकाराभिश्च एव
 १५ सकक्षाः मुद्रा ददुः । ते कारुभ्यो वितरन्त्यार्थं येषां मानवानां करेषु मुद्रा
 १६ ददुस्तेः सह गव्यनां न चक्रुः, यतस्ते विन्वास्थत्वेन कर्म्मण्यकुर्वन् । अपरं
 दौघार्थकाः पापार्थकाश्च या मुद्रास्ताः परमेश्वरस्य मन्दिरं नानीयन्त
 ता याजकानां बभूवुः ।
 १७ तस्मिन् समयेऽरामीयो राजा हसायेनो गातस्य विरुद्धं गत्वा समरं
 विधाय तद्गहरं वशीकरो ततः परं हसायेनो विरुद्धानकमं गन्तुम् उन्मुखो
 १८ बभूव । ततो धिक्कदादेशीयो योयाशो महीपतिः स्वपूर्व्वपुरुषैरर्थतो
 यिज्ञेशाफटो योरामोऽहसियस्तेतिनामकै र्धिक्कदादेशीयभूपतिभिः स्नेन
 च निवेदितानि पवित्रवस्तूनि परमेश्वरीयमन्दिरस्य भाग्यभागारे राज-
 निवेशनस्य भाग्यभागारे च स्थितानि सर्व्वानि सुवर्णानि चादायारामीय-
 भूपते हसायेनस्य समीपं प्रेषयामास ततः स धिक्कशालमात् परावृत्त्य
 अभिवात् ।
 १९ एतस्य योयाशस्यावशिष्टं चरित्रं तेन च यद्यत् ज्ञातं तत्सर्व्वं किं धिक्क-
 २० दादेशीयभूपतीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखितं न विद्यते? अनन्तरं तस्य
 द्वौ दासावत्याय त्राहं विधाय सिक्काया मार्गे स्थिते मिङ्गनामके भवने
 २१ तं अज्जतुः । शिम्बितस्य पुत्रो योवाखरो शिम्बितस्य पुत्रो धिज्ञोवावद-
 स्तैताभ्याम् आहूत्य स मारितः । ततः परं लोका दायूद्गमरे तस्य पिङ्ग-
 लोकाणां सन्निधौ तं आश्राने निदधिरे । अपरं तस्य पुत्रोऽमत्सियस्तस्य
 यदे राव्यं केने ।

१३ त्रयोदशोऽध्यायः ।

- १ दवायेनो भवते पिरोयावस्य कुरावन् १ लोकाणां विपत्तेः कवचं पिरोयाव-
 स्य निधनं १० तदोपतनवस्य योयावस्य कुरावन् १५ चक्रकलोत्रावस्य भविष्य-

इत्थं १० यतस्तेष्वीश्वरावस्थास्थित्यामाह रक्तस्य कुम्भपक्ष जीवन्मत्तः ११ रक्तोभा-
यस्य मयिचहावस्थितिः ।

विष्णुदादेशीयन्मृपतेरहसियतनस्य योयाग्रस्य चयोविंशे राजत्वव- १
त्सरे येष्टोः सुतो विहोयाग्रस्य इच्छायेकीयवंशे राजत्वं कर्तुम् आरब्ध
सप्तदशवत्सरान् यावत् श्रोमिरोये राजत्वं चकार । स परमेश्वरस्य २
साक्षात् कुत्सिताचारं चक्षवान् अर्थतो निवाटस्य सुतो यो यार-
वियाम इच्छायेकीयवंशं पापम् अकारयत् तस्य पापपथे चचार तस्मात् ३
न परावहते ।

तत इच्छायेको विहङ्गं परमेश्वरः क्रोधेन ज्वलितारामीयन्मृपते ईसा- ४
येकस्य इसायेकसुतस्य विन्हृदस्य च यावज्जीवनं तयो हस्तेषु तान्
समर्पयामास । अनन्तरं विहोयाग्रसेन परमेश्वरम् उद्दिश्य प्रार्थनायां ५
कृतायां परमेश्वरस्य प्रार्थनायां मनो निदधे यतोऽरामीयन्मृपतिरि-
च्छायेकीयवंशं येनोपग्रवेणास्मिन्नात् तं स दृष्टवान् । पुरा स विहोया- ५
ग्रस्य वक्तानां कृते क्रैवं पञ्चाशत् इयारोहिणो दशरथान् दशसह-
स्राणि पदाविकांशावाग्रेष्वभत् यतोऽरामीयन्मृपतिस्तान् विनाशयामास
तान् मृदित्वा धूलिवत् चकार च । किन्तु परमेश्वरेच्छायेकीयवंशेभ्य ६
एकस्मिन् उज्ज्वरयितरि दत्ते तेऽरामीयायां हस्तेभ्यो मोचनं केभिरे
तस्माद् इच्छायेकीयवंशाः पूर्ववत् निजे निजे वासस्थान ऊधुः । तथापो- ७
च्छायेकीयवंशं पापम् अकारयद् यो यारवियामस्तदीयपापमार्गं ते
विहाय तस्मिन्नेव चेष्टः श्रोमिरोये च चैत्यदृष्टस्तस्यैव । इतस्य विहोया- ८
ग्रस्यस्यावशिष्टं चरित्रं तस्य सर्वकर्म विक्रमश्चेतानि किम् इच्छायेकीय-
न्मृपतीनां पुराकृतपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते ? अनन्तरं विहोयाग्रसो ९
निजप्रियकोकाश्च महाविभ्रां जम्बिवान् ततो कोकास्तं श्रोमिरोये
अग्राने निदधिते तस्य तनयो योयाग्रस्य तस्य पदे राजा बभूव ।

विष्णुदादेशीययोयाग्रस्य मृपतेः पञ्चत्रिंशे राजत्ववत्सरे विहोया- १०
ग्रस्य सुतो योयाग्र इच्छायेके राजत्वं कर्तुम् आरब्ध षोडशवत्सरान्
यावत् श्रोमिरोये राजत्वं चक्षवान् । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिता- ११
चारं चकार ; निवाटस्य तनयो यो यारवियाम इच्छायेकीयवंशं पापम्
अकारयत् तस्य पापमार्गं जम्बमपि च वक्तान् तस्मिन्नेव चचार ।
इतस्य योयाग्रस्यावशिष्टं चरित्रं तेन यद्यत् कृतं विष्णुदादेशीयन्मृपति- १२
नामलिखन समं बोधनसमये यो विष्णुमखेव प्रकाशितः सर्वोच्छेदानि

- किम् इत्यायेकीयनरूपीनां पुराहणमुक्तके निश्चितानि न विद्यन्ते ।
- ११ अनन्तरं गोवाग्रे निजपितृभोजे इव महाविभो जत इत्यायेकीयन-
तानां सन्निधौ श्रेमिदोमे अश्राने आश्रितश्च ततो वारविक्रमस्तस्य
सिंहासन उपविशेत् ।
- १२ इकीशायैव यस्माद् रोमात् मर्त्यं तेन वदा यय आसीत् तदानीम्
इत्यायेकीययोयाग्रे राजा तस्य सन्निधौ समीप तस्य वदने बद्धिना
जगाद हा मम तात हा मम ताव हा इत्यायेको रघुहयारोहयः ।
- १३ इकीशायस्तं वभावे त्वं धनुर्व्याखं गृह्णाथ ततः स धनुर्व्याखं जयाह ।
- १४ अनन्तरं स इत्यायेकीयराजम् आचचक्षे त्वं चापे वृक्षम् आरोपय
ततः स चापे करम् आरोपयामास । अनन्तरम् इकीशायो राज्ञः
१० करोपरि निजकरौ स्थापयित्वा जगाद, पूर्वदिक्खं वातायनं मोचय ।
ततः स मोचयामास । अनन्तरम् इकीशायः कथयामास शरं निक्षिप ।
ततस्तेन शरे निक्षिप्त इकीशायः कथयामास, रघु शरः परमेश्वरेण जय-
हृद् अरामस्त्य पराजयकारी च शरः, एतेन त्वम् अपेकेपुरामीयान्
१८ निःशेषं यावद् आह्वयिष्यसि । अनन्तरं स उक्तवान् शरान् गृह्णाथ,
ततस्तेन शरेषु गृहीतेषु स इत्यायेकीयनरूपिणं जगाद त्वं भूमिम् आह-
१६ न्यास्ततः स वारचयं भूमावाधातं कृत्वा निवहते । तदानीम् ईश्वरीय-
कोकस्तस्यै कृत्वा कथयामास पञ्चवारान् षडवारान् वा समाह्वननं
तवोचितमासीत् तथा कृते त्वम् अरामियान् निःशेषं पराजेतुम् अशक्यः
किन्निवदानोम् अरामीयान् केवलं चीन् वारान् पराजेष्यसि ।
- २० अनन्तरम् इकीशाये निधनं गते लोकान् अश्राने निदधिर । अपरं
२१ वत्सरस्थारम्भसमये मोयावीया दस्युसङ्घा जनपदम् आचक्रमिर । ततो
लोकैरेकं मनुजं अश्राने निधातुं गत्वैकस्मिन् दस्युसङ्घे विजोकिते स
कुम्भ इकीशायस्य अश्रानस्थाने निक्षिपे । ततो दैवाद् इकीशायस्य
कीकस्यार्थमावात् स श्रवः सजीवो भूत्वा निजचरणाभ्याम् उदतिष्ठत् ।
- २२ यिहोवाहसस्य यावच्छीवनम् अरामीयनरूपिणं ईसायेक इत्यायेकी-
२३ यान् प्रत्युपजवं चक्षवान् । ततः परं परमेश्वरक्षेपु प्रसन्नो भूत्वानुक्कम्पां
चकार, स इन्द्रासीमा इच्छात्वा याकूबा समं यं नियमम् अकरोत्,
तस्य निमित्तं तान् प्रति सुदृष्टिं विधाय तान् आपातेन विनाशयितुं नि-
२४ जसाशात् निक्षेपेण नाशकयत् । अनन्तरम् अरामीयनरूपितौ इमावेके
२५ निधनं गते तस्य तमसो विगृहददस्तस्य पदे राजत्वं प्राप । स समरं

विधाय योयाशस्य जननाद् यिहोवाहसाद् यानि नगरास्त्यज्जितवान्
तानि नगराणि योयाशो हसायेलस्य पुत्राद् हददेवरात् पुनर्जयाह ।
योयाशस्य त्रीन् वारान् जित्वायेलीयनगराणि पुनर्नगरं जयाह ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ अमस्त्रियस्य सुराजत्वं ५ अमेर्यापितुर्निहन्तोर्इदोमीयानाञ्च जननं ८ समरे तस्य
पराजितत्वं १५ योयाशस्य निधनं १७ अमस्त्रियस्य जितत्वं २१ अमरियस्य राज्याभि-
षेकः २२ यारविधामस्य सुराजत्वं २८ सिब्रियस्य राज्याभिषेकश्च ।

इस्त्रायेलीयनृपते यिहोवाहसपुत्रस्य योयाशस्य द्वितीये राजत्ववत्सरे १
यिहूदादेशीयनृपते योयाशस्य पुत्रोऽमस्त्रियो राजा बभूव । स पञ्च २
विंशतिवत्सरवयस्कः सन् राज्यं कब्ध्वा यिरूशालम ऊनविशद् वत्सरान्
राजत्वं चकार । यिरूशालमनिवासिनी यिहोयदना तस्य जनन्या-
सीत् । स यद्यपि परमेश्वरस्य साक्षात् सदाचारम् अकरोत् तथापि ३
स्वपूर्वपुरुषस्य दायूदकुल्यो नाभवत् । स निजपितु योयाशस्य सकल-
कर्मेव कर्म चकार । तत उच्यमानानि मोक्षिमानि किन्तु लोकास्तदा ४
नीमपि भृगुस्थानेषु बलिदानं धूरदाहघातकुर्वन् ।

अनन्तरं राज्ये तस्य सम्यग् वशीभूते सति तस्य याभ्यां दासाभ्यां तस्य ५
तातो राजा जज्ञे स ताववधीत् । किन्तु तयो घातकयोः सन्तानास्तेन न ६
जज्ञिरे, यतो मूसोऽथ व्यवस्थायत्ये परमेश्वरीयैषाणां लिखितास्ते, यथा,
पुत्रस्य विनिमयात् पिता पितुर्विनिमयाच्च पुत्रो न हनिष्यते, एकैको
जनः स्वस्वपापाद् हनिष्यत इति । स जवजप्रान्तर इदोमीयानां सह ७
लोकांश्च अवधीत् समरेण च सेलानगरं स्ववशं कृत्वा तस्य नाम यत्तेल-
मिति चकार तस्य तन्नामाद्यापि विद्यते ।

अनन्तरम् अमस्त्रिय इस्त्रायेलीयनरपतिं येहोः पौत्रं यिहोवाहसस्य ८
पुत्रं योयाशं प्रति दूतान् प्रहित्य कथयामास आगच्छावां परस्परं
साक्षात् कुर्वन् । तत इस्त्रायेलीयो योयाशो नृपतिं यिहूदादेशस्थाम- ९
स्त्रियं नरपतिं प्रति दूतान् प्रहित्य कथयामास निवानेनस्यप्रमाण-
कण्टकं निवानेनस्यस्थैरसदृशस्य समीपं दूतं प्रहित्य कथयामास मम
पुत्रस्य विवाहायै तव दुहितरं देहीति । अनन्तरं निवानेनस्यो वन्य-
पशुः समीपं प्रमाणकोषिं बभूव । त्वम् इदोमं जितवान् यतत्कारणात् १०
तव मनो गर्भितमभवत् त्वम् आदरेण त्वतो निजजिजेतमे तिष्ठ स्वद्यतये

- कुतोऽनुधिकारवर्धो वदितुमिह ? तत्र विद्वादेष्टव्यं च वतनं कुतो
- ११ भविष्यति ? किमवमत्सियेन तन्नाम्नाभि, अत इत्यायेकीयो योषाप्रो नर-
पतिराज्यमाम्, तस्मात् स विद्वादावा वदतिरमत्सियश्च विद्वादेष्टव्ये
- १२ वैतस्त्रेमश्चे परस्परं साक्षात्कृतुः । तत्र इत्यायेकवर्णानां सम्मुखे विद्वा-
दाया लोकाः पराजिताः सन्तः सर्वे खं खं वासस्थानं प्रजावाञ्छन्तिरे ।
- १३ तत्र वैतस्त्रेमश्च इत्यायेकीयो राजा योषाप्रोऽवसितम्य पौत्रं योषाशस्य
पुत्रं विद्वादाया अमत्सिबं राजानं दधार विरूपाक्षमम् आग्रमेष्टयि-
मोयमोपुरम् आरभ्य लोकाग्रमोपुरं यावद् विरूपाक्षमोयमोयमोयपुरम्
- १४ वतुःप्रतिवृत्तमितं खल्वं वमञ्च च । अपरं परमेस्वरस्य मन्दिरं राजनि-
वेशनस्य आस्त्रागारेषु च सञ्चितानि सक्कलहेमरजतानि सक्कलपाषाणि
चादाय वन्द्यकलेन लोकान् सङ्गिनः कृत्वा च श्रोमिरोखं प्रत्याज्यमानम् ।
- १५ एतस्य योषाशस्यावशिष्टं चरितं तस्य क्रिया विद्वादाया न्यतिनाम-
त्सियेन सह योःधनसमये तस्य विरूपाक्षैतानि सर्वाणि किम् इत्यायेकी-
- १६ यभूपतीनां पुराहणपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते ? अनन्तरं योषाप्रो
निजपिटलोका इव मञ्जानिद्रां गतः श्रोमिरोख इत्यायेकीवरराजानां
निजके अश्राने निहितश्च । अपरं तस्य पुत्रो यारविद्यामक्तस्य पदे
राजा बभूव ।
- १७ अनन्तरम् इत्यायेकीयभूपते रियं योषाशस्यपुत्रस्य योषाशस्य निधनात्
परं विद्वादाया भूपति र्योषाशस्य पुत्रोऽमत्सियः पञ्चदश वत्सरान्
- १८ अजीवत् । एतस्यामत्सियस्यावशिष्टं चरितं किं विद्वादाया भूपतीनां
- १९ पुराहणपुस्तके लिखितं न विद्यते ? अनन्तरं लोका विरूपाक्षमे तस्य
निबन्धं कुमन्तवां चक्रुस्तदा स जाखीशं प्रति प्रजायाचकः, किन्तु ते तस्य
- २० पश्चात् जाखीशं लोकान् प्रहित्वा तत्र ख्याने तं घातयामासुः । अनन्तरं
ते ह्येवैतम् आनीय विरूपाक्षमे दाहदहनगरे तस्मै पिटलोलोकानां सञ्चिधौ
तमपि अश्राने निदधिर ।
- २१ अनन्तरं विद्वादायाः सर्वे लोकाः मोहश्चवत्सरवत्कम् उचियं गृहीत्वा
- २२ तस्य पितुरमत्सियस्य पदे राजत्वेऽभिषिचिचुः । राजनि पिटलोकावत्
मञ्जानिद्रां गतवति स एवतनगरं निर्मोय पुनर्मांरं विद्वादाया अधीनं
चक्रवान् ।
- २३ विद्वादाया भूपते र्योषाशस्यपुत्रस्यामत्सियस्य पञ्चदशे राजत्ववत्सर
इत्यायेको भूपते र्योषाशस्य पुत्रो यारविद्यामः श्रोमिरोखे राजत्वं कर्तुम्

आरभ्यैकचत्वारिंशद् बत्सरान् राजत्वं चक्रीवान् । स परमेश्वरस्य १४
 साक्षात् कुल्लिताचारं चक्रीवान् अपरं निवाटस्य पुत्रो यो वारविधाम
 इच्छायेकीयवंशं यापयन् अकारयत् तदीयपापानुग्रममात् न निवहते ।
 अपरम् इच्छायेकीयः प्रभुः परमेश्वरो मातृहेतरीयस्यामित्तयपुत्रस्य १५
 भविष्यद्वादिनो यूनेसो वदनेन यां वाणीम् अवादीत् तदनुसारेण स
 राजा हमातस्य प्रवेशस्थानम् आरभ्य प्रान्तरस्य समुद्रं यावद् इच्छाये-
 कीयां सीमां पुनर्व्वारं बभूव चक्रीवान् । यत इच्छायेकवंशस्यातीव दुःखं १६
 जातं तेषां मुक्ता बद्धाश्च सर्व्वे मताः कोप्युपकारको न विद्यते परमेश्वर
 इति ददर्श । अपरम् अहम् इच्छायेको नाम जगनस्याधो कोप्याये- १७
 तादृशीं वाचम् अनुक्ता परमेश्वरो योवाशसुतस्य वारविधामस्य
 हस्तेन तान् उद्धार ।

एतस्य वारविधामस्यावशिष्टं चरित्रं सक्तत्वाः क्रिया युद्धे विक्रम- १८
 श्रैतेषां विवरणं स येन प्रकारेण दम्भेयकं हमातश्चेच्छायेकीयवंशेन पुन-
 र्व्वारं यिहदाया वशे चक्रीवान् एतस्यापि विवरणं किम् इच्छायेकीय-
 नरपतीनां पुराहृतपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते? अनन्तरं वारवि- १९
 यामो निजपितृलोका इच्छायेकीयनरपतयश्च महानिष्ठां जगाम तत-
 स्तस्य सुतः सिखरियस्तस्य पदे राजा बभूव ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ उपविश्य सुराज्यकरणं ४ तस्य कुष्ठोभयमात् तस्य पुत्रस्य विचारणं ८ पिक्विरियः
 कुराज्यकरणं चतुर्थ ११ शकुन्तस्य कुराज्यकरणं चतुर्थ १२ मिमसेमस्य पि-
 रणं १३ तस्य पुत्रस्य पिक्विरियस्य राजत्वेऽभिविक्तत्वं १४ पिक्विरियस्य चतुर्थ १७ पेक्व-
 काभिविक्तत्वं १८ इच्छायेकीयानां दुर्दशा २० पेक्वस्य चतुर्थ २६ योचमस्य चरित्रम् ।

इच्छायेकीयवारविधायैस्य नरपतेः सप्तविंशे राजत्ववत्सरे यिहदाया १
 नपतेरमत्तियस्य पुत्र उचियो राजत्वं कर्तुम् आरभे । स षोडशवत्सर- २
 यवत्सः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य यिहदायामे दिपञ्चाशद् बत्सरान्
 यावद् राजत्वं चक्रीवान् यिहदायामनिवासिनो यिखनिया तस्य प्रसू-
 तासीत् । स निजपितुरमत्तियस्य कार्थीनुसारेण परमेश्वरस्य साक्षात् ३
 सदाचारं चकार । किन्तु भृगुस्थानानि नेबिष्दिदिरे तदानीमपि बोका ४
 भृगुस्थानेषु बलिदानं धूपदाहणं चक्रुः ।

अपरं परमेश्वरेखाहृतः स राजा विधननिर्णं यावत् कुष्ठरोमी भवन ५

- चिक्षिप्तायेतद्विधानं ततो योचमो राजकुमारो जेह्वायैवति भूत्वा
 ८ देहीयकोकानां शासनं चक्रवान् । एतस्मैविषयावच्छिद्यं चरिषं तस्य
 सर्वाः मियाय किं विद्वादाया भूपतीनां पुराहणपुस्तके निक्षिप्ता न
 ९ विद्यन्ते? अनन्तरम् उच्यते निजपिटकोका इव मज्जानिर्गताः राजकु-
 मारे पिटकोकानां समीपे प्रस्रजाने निक्षिप्तम् । ततस्तस्य पुत्रो योचम-
 नस्तस्य पदे राजा बभूव ।
 ८ विद्वादाया नरपतेविषयस्यावच्छिद्ये राजत्ववत्सरे वारवियामस्य
 सुतः सिखरिया श्रोमिरोखे राज्यं प्राप्य घवमासान् इक्षायैकीयानां
 ९ राजत्वं चकार । स निजपिटकोकानां सर्वाङ्गानुसारं परमेश्वरस्य
 साक्षात् कुत्सिताचारं चकार निवाटस्य सुतो यो वारवियाम इक्षायै-
 १० कीयवत्वं पापम् अकारयत् तस्य पापानुममनात् न निवहते । अनन्तरं
 यावेष्टस्य तनयः शकुमो राजत्रोहं विधाव कोकानां सम्मुखे तं ताड-
 ११ यित्वा जघान तस्य पदे खयं राजा बभूव च । एतस्य सिखरिवस्या-
 वच्छिद्यं चरिषं किम् इक्षायैकीयभूपतीनां पुराहणपुस्तके निक्षिप्तं न
 १२ विद्यते? इत्थं येजं प्रति परमेश्वरेण यद् उक्तं तत् सिद्धतां जगाम ।
 स जगाद, चतुर्थं पुत्रं यावत् तव वंश इक्षायैकीयसिंहासन उपवे-
 ष्यतीति तदेव च सत्यं बभूव ।
 १३ विद्वादाया भूपतेविषयस्योन्नत्तारिणो राजत्ववत्सरे यावेष्टस्य तनयः
 १४ शकुमो राज्यं प्राप्य मासमेकं श्रोमिरोखे राजत्वं चकार । यतो मादेः
 सुतो मिनहेमस्तिर्धातो मत्वा श्रोमिरोखे उपजाय श्रोमिरोखमध्ये यावे-
 ष्टस्य सुतं शकुमं ताडयित्वा जघान तस्य पदे खयं राजा बभूव च ।
 १५ एतस्य शकुमस्यावच्छिद्यं चरिषं तेन कृतो राजत्रोहश्च किम् इक्षायै-
 कीयभूपतीनां पुराहणपुस्तके निक्षिप्तं न विद्यते?
 १६ अनन्तरं मिनहेमस्तिर्धातुं तन्मध्यस्थितं सक्कणं तिर्थां यावत् तदीयां
 कोमाञ्च जिमाव यतस्ते तस्य कृतो हारं न मोचयामासुः । स तान् जघान
 १७ तेषां सर्वासां गर्भवतीनाम् उदरं विदारयामास च । विद्वादाया
 नरपतेविषयस्योन्नत्तारिणो राजत्ववत्सरे मादेः पुत्रो मिनहेम इक्षायै-
 १८ यैकीयानां राज्यं प्राप्य श्रोमिरोखे दशवत्सरान् राजत्वं चकार । स
 परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चक्रवान् निवाटस्य पुत्रो यो वार-
 वियाम इक्षायैकीयवत्वं पापम् अकारयत् तस्य पापानुममनाद् याव-
 १९ जीवनं न निवहते । अनन्तरम् अमुरीयराजे पुत्रे तस्य देष्टस्य विष्टस्य

आज्ञते पुनस्तु साक्षात्तेन यत् तस्य राजत्वं क्षिरं तिष्ठति तन्निमित्तं
मिनहेमः पुनस्तु सङ्घट्टितरुपरिमितानि रजतानि ददिवान् । अथ- १०
रम् अमूरीयराजाय दत्तार्थं मिनहेमः सर्वेभ्यो धनिकोभ्यः पञ्चाशत्
यश्चाशत् ऐकशपरिमितानि रजतानि गृहीत्वायेकीयानां मध्ये तानि
रजतानि सन्धिषाव तस्माद् अमूरीयो नरपतिस्तस्मिन् जनपदे न
तिष्ठन् परावृत्तं जग्मिवान् ।

इतस्तु मिनहेमस्यावशिष्टं चरित्रं सर्वाः क्रियाश्च किम् इत्यायेकीय- ११
भूपतीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते ? अतस्तत् मिनहेमे ११
निष्पिष्टगण्यवत् महानिम्नो जते तस्य तनयः पितृह्वयस्तस्य पदे राजा
बभूव ।

विश्वदाया उषियस्तु नरपतेः पञ्चाशे राजत्ववत्सरे मिनहेमस्य पुत्रः १२
पितृह्वय इत्यायेकी राज्यं प्राप्य शोमिरोखे वत्सरद्वयं राजत्वं चकृवान् ।
स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चकार निवाटस्य पुत्रो यो १५
यारवियाम इत्यायेकीयवंशं पापम् अकारयत् तदीयपापानुगमनात्
निवृत्ते । अनन्तरं दिमन्जियस्तु तनयः ऐकशनामा तस्य सेनापति- १५
ऐकशस्तु विबुधं राजभोहं विधाय शोमिरोखे राजनिवेशनस्यान्तःपुरे
तम् आर्गोवम् अरित्रिं तस्य सङ्गिनः पञ्चाशद् गिनियदीयजनान् च हत्वा
तस्य पदे राजा बभूव । इतस्तु पितृह्वयस्यावशिष्टं चरित्रं सर्वाः ११
क्रियाश्चायेकीयनरपतीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखितानि विद्यन्ते ।

विश्वदाया नरपतेरुषियस्तु द्विपञ्चाशत्तमे राजत्ववत्सरे दिमन्जियः १०
सुतः ऐकश इत्यायेकीयानां राज्यं प्राप्य विंशतिवत्सरान् यावत् शोमि-
रोखे राजत्वं चकृवान् । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चकार १०
निवाटस्य पुत्रो यो यारवियाम इत्यायेकं पापम् अकारयत् तस्य पाप-
नार्थं न सत्त्वान् ।

अनन्तरम् इत्यायेकीयनरपतेः ऐकशस्य राजत्वसमयेऽमूरीयो राजा १८
तिग्लत्यिषेवर आगत्य इयोनम् आयेकवैतमाखां यानोहं केदशं हात्-
सोरं गिनियददेशं माकीकदेशं नत्ताकेः कृत्वा जनपदं च जित्वा तन्-
त्वान् मानवान् अमूरदेशं नीत्वा प्रवासयामास ।

अनन्तरम् उषियपुत्रस्तु बोधमस्तु विंशतितमे राजत्ववत्सरे एका- १०
हस्य पुत्रो होशेयो दिमन्जियपुत्रस्तु ऐकशस्य विबुधं राजभोहं विधाय
तम् आहूतं मारयामास तस्य पदे राजा बभूव च । इतस्तु ऐकशस्या- ११

वशितं चरितं तस्य सर्व्याः क्रियावेषावेषीयभूपतीनां पुराटनमुक्तके
लिखितानि विद्यन्ते ।

- ११ इच्छायेकीयनृपते रिमन्निवमुक्तस्य प्रेक्षकस्य द्वितीये राजत्ववत्सरे
१२ यिज्ञदाया राज उचिषस्य पुनो बोधमो राजत्वं कर्तुम् आरेमे । स
पञ्चविंशतिवत्सरवयस्कः सन् राज्यं प्राप्य विरूपाक्षने षोडशवत्सरान्
१३ राजत्वं चकार । सादोक्तस्य दुहिता विरूपा तस्य प्रसूरासीत् । स
परमेश्वरस्य साक्षात् सदाचारं चकार निजपितृवद्विषस्य आर्यानुसा-
१४ रात् कार्यं चकार । केचन भ्रमस्यानानि मोक्षिष्किदिरे कोपाक्षदानी-
मपि भ्रमस्यानेषु वशिदानात् भूपदाहाय न निवहतिरे । परमे-
१५ श्वरीयमन्दिरस्थोऽहं हारं तेनैव राज्ञा निर्व्वमे । एतस्य बोधमस्यावशितं
चरितं तस्य सर्व्याः क्रियाश्च किं यिज्ञदाया भूपतीनां पुराटनमुक्तके
१६ लिखितानि न विद्यन्ते ? तस्मिन् समये परमेश्वरोऽरामीयं राजानं
रिन्हीनं रिमन्निवस्य तनयं प्रेक्षकस्य यिज्ञदाया विरूपां प्रेषयितुम् आर-
१७ व्यवान् । अनन्तरं बोधमो निजपितृकोकवत् महानिद्रां गतो निज-
पूर्व्वपुत्रवस्य दायूदो नगरे क्षपितकोकानां सन्निधौ आश्राने निहितश्च
ततस्तस्य सुत आहसक्तस्य पदे राजा बभूव ।

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ आहसक्तं कुराजम् २ तस्य वयसं ३ तस्य मुक्तम् १० नूतनवेदिनिर्माणं १०
मन्दिरसोऽवगमं १२ तस्य निधनम् ।

- १ रिमन्निवस्य तस्य प्रेक्षकस्य सप्तदशे राजत्ववत्सरे यिज्ञदाया नृपते
२ बोधमस्य सुत आहसो राजत्वं कर्तुम् आरेमे । स विंशतिवत्सरवयस्कः
सन् राज्यं प्राप्य विरूपाक्षने षोडशवत्सरान् यावत् राजत्वं चकार ।
स निजप्रभोः परमेश्वरस्य साक्षात् निजपूर्व्वपुत्रयो दायूदिन सदा-
३ चारं न चकार, किन्निवसायेकीयनरपतीनां मार्गे चकार । अपरं परमे-
श्वर इच्छायेकीयवंशस्य सम्मुखाद् यान् भिन्नजातीयान् दवयितवान्
तेषां हृष्यक्रिया आचरन् स निजात्मजमपि वञ्चिं प्रवेष्टयामास ।
४ अपरं भ्रमस्यानेषु पर्व्वतेषु सर्व्वेर्वां हरिदहानां तस्मान् अधश्च वशि-
दानं भूपदाहाय चकार ।
५ अनन्तरम् अरामीयो राजा रिन्हीन इच्छावेषीयनृपती रिमन्निवस्य
पुनः प्रेक्षकस्य युद्धार्थं विरूपाक्षमम् आगतवाहसम् अवबबधतुः किन्

तं पराजितुं न शक्नुत । तथाप्यरामीणो राजा रिक्षीन् एकतनगरं १
पुनर्वारम् अरामस्य वशीकृतम् । तत एकतनगराद् विह्वदीयेषु
वह्निष्कृतेष्वरामीयास्तु खानम् आगत्वाद्यापि तत्र वसन्ति ।

अनन्तरम् आह्वसोऽश्वरीयकपतिस्तिलकेश्वरस्य समीपं दूतान् ०
प्रहित्वा वाचमिमां जगद्, अहं तव दासः युत्तस्य, त्वम् आगत्य
मदिवज्रं समरकारिबोररामीयेष्वामेजोययो राज्ञोः करेभ्यो माम्
उद्धर । अपरम् आह्वसः परमेश्वरीयमन्दिरे राजनिवेशनस्य भाव्या- ८
मारेषु च विद्यमानानि सज्जनसुवर्णरत्नानि गृहीत्वाश्वरीयराजस्य
समीपं पारितोषिकं प्रेषयामास । ततोऽश्वरीयराजस्य वचसि मनो ८
निदधे । अपरम् अश्वरीयराजो दम्भेवकास्य विवज्रं गत्वा तन्नगरं परा-
जिगाय तदीयप्रजाः कीरं नीत्वा प्रवाकयामास रिक्षीन् जघान च ।

अपरम् आह्वसो ऋषतिरश्वरीयराजं तिलकेश्वरं साक्षात् कर्तुं १०
दम्भेवकं जगाम तत्र दम्भेवको यज्ञवेदिमेकां विनोक्त्य ऋषतिराहस-
स्तस्या वेद्यां अग्न्युत्तिं कृत्वाग्निष्पत्त्यर्च्यो निदर्शनञ्च बाजकस्योपिधस्य
सविधं प्रेषयामास । ततो दम्भेवकाद् राज्ञ आह्वसस्य प्रत्यागमनात् ११
पूर्व्यं बाजक ऊरियस्तस्यदृष्टोम् एकां यज्ञवेदीं निर्मापयामास राज्ञा-
हसेन दम्भेवकाद् यन्निदर्शनं प्रहितं तदनुसारेणैव बाजक ऊरियस्तां
निर्मापयामास । अनन्तरं राजा दम्भेवकात् समागत्य वेदिं विनोक्त्य १०
तस्या वेद्याः समीपं गत्वा तदुपरि होमार्घ्यकवलीन् ददौ । स तत्र
स्वीयहव्यानि भक्ष्यनैवेद्यानि च दाहयामास पेयनैवेद्यानि निविधे ८
तस्यां वेद्याञ्च स्वीयमङ्गुलार्घ्यकवलीनां श्रोत्रितं विचकार च । अपरं पर- १४
मेश्वरस्य सम्मुखे वा पितृकर्मणी वेद्यासीत् स तां मन्दिरस्य सम्मुखाद्
अर्धतः परमेश्वरीयमन्दिरस्य नूतनवेद्याञ्च मध्याद् दवधित्वा नूतन-
वेद्या उत्तरपार्श्वे स्थापयञ्चकार । अनन्तरं ऋषतिराह्वसो बाजकम् १५
ऊरियम् इमां वाचस्व्याप्तापयामास दृष्ट्वेयां प्राञ्चूषिकप्रदोषिणौ
होमार्घ्यकवली राज्ञो होमार्घ्यकवलयस्तस्य नैवेद्यानि चापरं देधीय-
नोक्तानां होमार्घ्यकवलयस्तेषां भक्ष्यपेयनैवेद्यानि च तथा दीयन्तां
तस्याञ्च होमार्घ्यकानाम् अन्येषाञ्च कवलीनां श्रोत्रितानि विकीर्यन्ताम्
अपरं पितृकर्मणी वेदिमधि मया विवेचनीयं । अनन्तरं बाजक ऊरिय १९
आह्वसस्य नरपतेराज्ञानुसारेण तत् सर्वं चकार ।

अनन्तरं नरपतिराह्वसः पीठानां भक्ष्यवेद्यान् सर्वान् कृत्वा तदु- १०

- परितः प्रकृत्यनयायां चिन्तायां दीपनार्थं पितृकर्मवत्प्रभञ्जोप-
 १८ रितश्च समुद्रयाचनम् अथदोह्यं पाषाणमर्वा भूत्वा निदधे । अपरं ते
 विश्वामित्रिनस्य कृते मन्दिरमार्गस्य वदाम्नाह्नं वक्षिष्ये नृपस्य प्रवेश-
 मार्गस्य यद्द्वारं कृतवन्तस्तद् अमूरीयराजस्य साध्विणात् परमेश्वरीय-
 मन्दिरस्य मध्ये निदधिरे ।
 १९ इतस्याहसस्यावशिष्टानां जिवाणां विवरणं किं विज्ञेयं भूपतीनां
 २० पुराहृतपुस्तके लिखितं न विद्यते ? अनन्तरम् आह्वयो निजपितृभोजना
 इव महाजिनां गतो निजपितृभोजनानां सन्निधौ दायकृन्मरे अग्राने
 निहितश्च । अपरं तस्य तनवो हिम्निवस्तस्य वदे राजा बभूव ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

- १ होत्रेयस्य कुराजम् तस्य दण्डः । इत्यायेकीयभोजनानां पातकं बन्धितस्य २४ तेषां
 नमरेभ्यस्त्राकानां स्थापनम् ।
 २ विज्ञेयदाया आहसस्य राज्ञो वदन्ते राजत्ववत्स्य राजाहस्य पुत्रो
 होत्रेयः शोमिरीये राजा भूत्वा नववत्स्यराज् यावद् इत्यायेको राजन्
 ३ चक्रवान् । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुल्लिताचारं चकार किन्तु पूर्व-
 ४ वर्तिनाम् इत्यायेकीयराजानां मुखो न बभूव । अनन्तरम् अमूरीये
 राज्ञि अष्टमनेवरे तस्य विरहम् आगते होत्रेयस्य दासो भूत्वा तस्मै
 ५ करं दातुम् आरभे । अनन्तरम् अमूरीयो राजा होत्रेये विश्वासघा-
 तित्वं प्राप्तवान् यतः स मिसरस्य सो नृपतेः समीपं दूतान् प्रेष्यामूरीय-
 ६ राजाय वार्षिकं करं पूर्ववद्वाददात् अतो ऽमूरीयो राजा तं बद्धा
 कारायां वरोध ।
 ७ अनन्तरम् अमूरीयो राजा कृत्स्नं देशम् आप्तवान् शोमिरीयं गत्वा
 ८ चीन् वत्सराज् यावत् तन्मरम् अवबरोध च । अनन्तरं होत्रेयस्य
 नवमे राजत्ववत्सरेऽमूरीयो राजा शोमिरीयं वशीकृत्येकायेकीयभो-
 ९ कान् अमूरदेशं निनाय तत्र च हण्डे गोवन्देयीयह्वारेतरतिनीतटे
 १० मादीयानां नगरेषु च तान् प्रवासयामास । यतस्ते मिसरदेशात्
 मिसरीयपिरीये नरपतेरधीनत्वाद् इत्यायेकवंशस्यानेतुः क्षेत्रां प्रभोः
 ११ परमेश्वरस्य विरहं ककुषाणि कृतेतरदेवान् सेवितवन्तः । अपरं मि-
 १२ त्रजातीयो ये भोक्ताः परमेश्वरेभ्योऽनेकवंशस्य सम्मुखाद् दनयाचक्षिरे
 तेषां विधीन् इत्यायेकीयनरपतिभिर्निर्णीतान् विधीन् आचरितवन्तः ।

यानि कर्माणि न कर्त्तव्यानि तानीत्यायेकीयलोकाः स्वीयप्रभोः परमेश्वर- ८
 स्य विद्वज् रजोऽकुर्वन् अपरं इत्यकमेवान्यारभ्य प्राचीरवेष्टितमम-
 राणि यावत् खेवां सकलनगरेषु खेवां कृते भृगुस्थानानि निरमुः । अपरं १०
 सर्वेषाम् उच्चपर्वतानां शृङ्गेषु सर्वेषां हरिद्वयदृष्टानाम् अधश्च
 प्रतिमा अस्थापयन् चैत्यदृष्टांश्चादोपयन् । अपरं ये भिन्नजातीयाः पर- ११
 मेश्वरेण तेषां सम्मुखाद् दवयाश्चकिरे त इव सर्वेषु भृगुस्थानेषु धूपान्
 अज्वालयन् परमेश्वरं क्रीडयितुं चतुर्धास्त्रकुर्वन् च । अपरं परमेश्वरो १२
 यदधि कथितवान् यतादृशं कर्म युष्माभिर्न कर्त्तव्यमिति तदेवार्थतः
 प्रतिमापूजाम् अकुर्वन् । तथापि परमेश्वरः सर्वे भविष्यदादिभि १३
 दर्शनैश्चेत्यायेकीयान् विद्वादीनां च लोकान् आदेशमेनं चापितवान् यूयं
 खेवां पातकमार्गैश्च परावर्त्तध्वम् अहं युष्माकं पित्रलोकान् यां व्यवस्थाम्
 आदिष्टवान् मम दासानां भविष्यदादिनां हस्तै युष्माकं सन्निधिक्षि यां
 शिष्टां प्रेषितवान् तदनुसारेण मदाद्या विधीं च पालयतेति । किन्तु ते १४
 तद् वाक्यं यद्वाच्यं न मतिमकृत्वा स्वीयप्रभौ परमेश्वरे प्रत्ययवर्जिताः पूर्व-
 मुक्त्वा इव खेवां यीषा दृष्टा अकुर्वन् । ते तस्य विधीन् तेषां पित्रलो- १५
 कान् प्रति स्थापितं तस्य नियमं तेषो दत्तानि प्रमायवाक्यानि चावज्ञा-
 यासारमूर्त्तीनाम् अनुगामिनोऽभवन् किञ्च हतबुद्धयो भूत्वा येषाम्
 अनुवर्त्तनात् ते परमेश्वरेण निवारितास्तेषां चतुर्दिक्स्थानाम् अन्यजा-
 तीयानामेवानुगामिनोऽभवन् । ते खेवां प्रभोः परमेश्वरस्य सर्व्वा आश्वा १६
 लङ्गिता खेवां कृते निषिद्धौ चै वत्सौ निरमुचैत्यदृष्टान् अस्थापयन्
 गगनीयज्योतिर्गङ्गान् अपूजयन् वाजम् असेवन् च । अपरं खेवां १७
 पुत्तान् पुत्तीश्च वज्रं प्रावेष्टयन् गजकत्वं मायावित्त्वञ्च समाचरन् परमे-
 श्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं कर्त्तुं तं क्रीडयितुञ्च खेवां विक्रयम्
 अकुर्वन् च । यतत्कारणात् परमेश्वर इत्यायेकीयलोके प्रति भृशं क्रुद्धा १८
 निजसमक्षात् तान् दवयामास केवञ्च विद्वादावर्गं विना नान्यः कोऽपि
 वंशोऽवशिष्टे । अपरं विद्वादावर्गीया लोका अपि निजप्रभोः परमे- १९
 श्वरस्याशा नापाकयन् इत्यायेकीयलोके निर्बीता विधयस्तेरप्यनुकर्मिरे ।
 अतः परमेश्वरः क्राव्यम् इत्यायेकीयवर्गं विहाय लोकान् क्रोधयामास २०
 यावच्च निजसमक्षात् न दवयामास तावत् तान् नाशकानां हस्तेषु
 समर्पयामास च । स इव दायूदो वंशाद् इत्यायेकीयलोकान् प्रविष्टे, २१
 ते च निवाटस्य पुत्रं यारवियामं राजानं चक्रुः स यारवियामश्च परमे-

- श्वरस्य सेवात इच्छायेकीयलोकान् निवर्त्य तान् महापापेन कलङ्कितान्
 ११ अकरोत् । यतो चारविशमो यानि पापानि कृतवान् इच्छायेकीयलोका-
 १२ स्ताभ्येवाचेदन्तरङ्गममनां निवृत्तिरे । अतो जेतोः परमेश्वरो विज-
 सेवकानां भविष्यद्वादिनां वदन् यद्यत् कथयामास, तदनुसाराद् अ-
 शेषम् इच्छायेकीयवंशं निजसम्पत्त्याद् ददयामास । इत्थम् इच्छायेकीय-
 वंशा निजदेशाद् अमरदेशं गीता अद्यापि तस्मिन् स्थाने प्रवसन्ति ।
 १४ अनन्तरम् अमरीयराजो बाबिकात् कृषातो ज्यातो जमातात्
 सिद्धवर्षिमात्रं लोकान् आनीयेच्छायेको विभिन्नयेन श्रोमिरोजदेश-
 नगरेषु वासवाञ्चकार ततस्ते श्रोमिरोजम् अक्षिप्तान् तत्रत्येषु नगरेषु
 १५ वसन्ति बल्लवांसः । तत्र स्थाने तेषां वासाराज्यसमये ते परमेश्वरात् न
 विभयाञ्चक्रेतत्कारणात् परमेश्वरन्तेषां मध्यं सिंहान् प्राहिषोत् ते
 १६ च तेषां कतिपयलोकान् विनाशयितुम् आरेभिरे । अतो लोका अम-
 रीयराजं बभाषिरे त्वं यान् जातीयान् देशान्स्वीकृत्य श्रोमिरोजदेश-
 स्थानगरेषु निवासितवान् ते तद्देशीयदेवस्य धर्ममतं न जानन्त्येतत्का-
 रणात् स तेषां मध्यं केशरिभः प्रहितवान् अपरं पक्षं तद्देशीयदेवस्य
 १७ धर्ममतस्यानवगतत्वात् ते केशरिभिर्विनाशयन्ते । अनन्तरम् अमरीय-
 राज इत्याश्चापयामास द्रुयं तस्मात् स्थानाद् यान् याजकान् आनी-
 तवन्तस्तेषाम् एकं जनं तं देशं प्रेषयत् लोकान्तस्य समीपं गत्वा वसन्तु
 १८ स च तान् तद्देशीयदेवस्य धर्ममतम् आदिशत् । ततः श्रोमिरोजात्
 तैः प्रवासितानां याजकानां जन एको गत्वा वैथेके न्यवसत्, अपरं येन
 १९ प्रकारेण परमेश्वरः सेवितव्यस्तत् तान् आदिशत् । तथाप्येकैकस्या जाते
 लोकाः स्वं स्वं देवं निर्म्ममिरे ते नानाजातीयाः श्रोमिरोजीया लोका
 येषु नगरेषु न्यवसन् तन्मध्ये भृगुस्थानीयमन्दिराणि निर्म्माय तत्रैकैकस्या
 २० जाते देवान् स्थापयाञ्चक्रे । इत्थं बाबिलीया लोकाः सुस्रोद्दिनोतं
 २१ कूथीयलोका नेमकां जमातीयलोका अशीमम् अजीयाञ्च निभसं तर्त-
 कञ्च निर्म्ममिरे सिद्धवर्षीयाश्चाद्रज्येककान्मेलकावितिनामानौ सिद्ध-
 २२ वीयदेवावुद्दिष्ट निजबाणकान् अग्निना दाहयाञ्चकः । ते परमेश्वरम्
 असेवन्त नीचलोकानां मध्यात् स्वेषां कृते भृगुस्थानीयमन्दिरेषु यज्ञ-
 २३ कारिभो याजकान् वव्रिरे च । ते यथा परमेश्वरम् असेवन्त तथा
 यस्माद् यस्मात् देशाद् आनीयन्त तेषां धर्ममतानुसारेण स्वं स्वं देव-
 २४ मन्त्रमप्यसेवन् । ते इद्यापि पूर्वलोकादीनाञ्चारवद् आचरन्ति परमेश्वरात्

न विभ्यति तस्य विधिश्चब्रह्मानुसारेणार्थतः परमेश्वरो यस्य नामेखायेन
चकार तस्य याज्ञवे वंशं याम् आत्मा चवस्थाश्चादिष्टवान् तदनुसारेण
गायतन्ति । यतः परमेश्वरस्तदंशीयैः समं नियमं विधाय तान् इत्या- १५
आपितवान् यूयम् इतरदेवेभ्यो न विभीत तान् न प्रणमत तान् न
सेवध्वं तेभ्यो वकीन् न दक्षम् । किन्तु यः परमेश्वरो महापराक्रमेण वि- १६
कीर्णबाहुना च मिसरदेशाद् युष्मान् आभीतवान् तस्माद् विभीत तं
प्रणमत तस्मै वकीन् दक्षम् । अपरं स युष्मान् कृते यान् विधीन् राज- १७
वित्तीन् यां चवस्थाम् आत्मा च जेखयितवान् यूयं मनो निधाय तदनु-
सारेण सर्वदाचरत नेतरदेवजगाद् विभीत । मया युष्माभिः समं यो १८
निबनोऽप्रादि तं न विस्मरत नेतरदेवजगाद् विभीत । सेषां प्रभोः १९
परमेश्वरादेव विभीत तेन स सत्कारिपूजां हस्ताद् युष्मान् उद्धारयि-
ष्यति । किन्तु ते तानि वाक्यान्मृष्ट्वा स्वेषां पूर्व्याचारवद् आचा- २०
रम् अकुर्वन् । इत्थं ते भिन्नजातीया लोकाः परमेश्वराद् भेतुं स्वेषां २१
निधित्ताः प्रतिमा अपि सेवितुष्वोपचक्रमिरे तेषां पुलाः पौलाश्च स्वेषां
पूर्व्यपुत्रवाक्यम् आचारमिवास्याप्याचारं कुर्वन्ति ।

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ चित्रिपञ्च सुराजमकरचं ४ देवपुत्रानन्दवचनं ८ मोक्षिरोजका पराजितत्वं १२
सर्वदेववक्त्रा यिज्ञवादेवक्रान्तं दारितोषिकप्राप्तिश्च १७ रत्नराजं निर्मादकचमच ।

इत्याह पुत्रस्योखायेकीयनरपते ह्योश्वस्य हसीये राजत्ववत्सरे विज्ञ- १
दाया आहसस्य अपतेः पुत्रो हिष्कीयो राजा बभूव । स पञ्चविंशति- २
वत्सदवयवः सन् राजत्वं कर्तुमारब्धो न निश्चयत्सरान् गावद् यिस्-
ञ्जानमे राजत्वं चकार सिखरियस्य दुहितायी तस्य जनन्यासीत् । स ३
निजपूर्वपुत्रयो दाहूदिब परमेश्वरस्य साक्षात् सदाचारं ब्रह्मवान् ।

स भद्रस्थानान्मुदस्मिन्तं प्रतिमा अभवन् चैतत्तद्व्याप्तिनत् अपरं ४
मूसा यं पितृसमर्थं सर्वं निम्नितवान् तमपि बभूव यत इत्यावेण्वंशा-
कान्वाचपर्व्यान् तमुदिशन् भूपान् अज्जाचवन् अपरं स तस्य नाम
निष्ठकन् (पितृसत्त्वमिति) ब्रह्मवान् । स इत्यावेणः प्रभौ परमेश्वरे ५
ऽविच्यसत् विज्ञदाया भूपतीनां मध्ये तत्पूर्वं परतो वा तस्य समानः
कोऽपि नासीत् । स परमेश्वर आसन्नो बभूव तस्य पञ्चाङ्गमनात् न परा- ६
वयसे विश्व परमेश्वरो मूसासं वयद् आजापयत् तत् पाजयाचकार ।

- ७ अपरं परमेश्वरस्य साहाय्यं चकार स यस्मिन् कर्मणि प्रवृत्ते तस्मिन् कृतार्थो बभूव । सोऽमूरीयनरपतेरधीनत्वं विहाय तं पुनर्न
- ८ सिधेवे । अपरम् असां तस्य सीमां वावद् चारुतकदुर्गात् प्राचीर-
वेष्टितनगरपर्यन्तं पिबेष्टीयान् पराजिये ।
- ९ अनन्तरं हिम्बिक्यस्य नरपतेस्तुर्थे राजत्ववत्सर रणाहपुत्रस्येका-
वेणीयनरपते हिम्बेयस्य सप्तमे राजत्ववत्सरेऽमूरीयः ब्रह्मनेवरो राजा
- १० प्रोमिरोवस्य विवडम् आग्रह्य तद् अवरोध, वत्सरचयात् परं तद्
वशीचकार च । राज्ञो हिम्बिक्यस्य वृत्ते राजत्ववत्सरेऽर्थत इच्छायेकी-
- ११ यराजस्य प्रोमिरोवस्य नवमे राजत्ववत्सरे प्रोमिरोवं पराजिये । अपरम्
अमूरीयराज इच्छायेकीयान् प्रवासयन् अमूरदेवं गीत्वा हतहे गोय-
यदेशस्य हानरनदस्य तीरे मादीयानां नगरेषु च स्थापयाम्बकार ।
- १२ यतस्ते स्वप्नेः परमेश्वरस्य वचनं न गृहीतवन्तस्तस्य नियमं परमेश्वर-
दासस्य मूससः सर्वम् आदेश्य कङ्कितवन्तस्तं यचीतुं प्राकथितुं वा
नाङ्गीकृतवन्तश्च ।
- १३ अनन्तरं हिम्बिक्यराजस्य चतुर्दशे राजत्ववत्सरेऽमूरीयः सन्हेरिरो
राजा यिङ्गदाया प्राचीरवेष्टितानां सर्वनगराणां विवडम् आग्रह्य
- १४ तानि वशीचकार । ततो यिङ्गदाया हिम्बिक्यो राजा कासीजनमरे
ऽमूरीयनरपतेः समीपं दूतं प्रहिण्य कथयामास, अहम् अपराधं कृत-
वान् त्वं मम समीपात् परावृत्त्य गच्छ त्वं मयि यं भारम् अर्पयिष्यसि
- १५ तमहं सहिष्ये । अतोऽमूरीयो राजा यिङ्गदाया हिम्बिक्यनरपते रक्षार्थं
कृतचयकिष्करपरिमितं रजतं त्रिंशत्किष्करपरिमितं सुवर्णं च निरू-
- १६ पयामास । अतो हिम्बिक्यः परमेश्वरस्य मन्दिरे राजगृहस्य भाङ्गा-
मारेषु च विद्यमानानि सक्कजरत्नानि तस्मै ददिवान् । यिङ्गदाया
राजा हिम्बिक्यः परमेश्वरीयमन्दिरस्य द्वारस्य येकपाटे वै कम्भी च
सर्वेभ्य मण्डितवान् तेवामपि सुवर्णं तत्काले हिम्बिक्येन कृतान्ममूरीय-
राजाय दत्तानि च ।
- १७ अनन्तरम् अमूरीयो राजा ब्रह्मभिः सैन्धसामनैः सार्धं वर्णनं रक्ष-
सारोधं रक्षकानि च कासीजनगराद् यिङ्गदायमे हिम्बिक्यस्य नृपस्य
समीपं प्रेषयामास ; ते तु प्रस्थाप्य यिङ्गदायनं जम्बुकनोपस्थाप्य प्रो-
र्द्धस्थितायाः पुष्करिण्याः प्रभाङ्गां रजकलोचनं मार्गं व्यवहितवन्तः ।
- १८ ततो राजानि तैराङ्गते हिम्बिक्यस्य पुत्र इजियाकीमनामा राजगृहा-

ध्वजः शिबो लेखक आसाकस्य पुत्रो योयाहनामा पुराट्टरत्नकस्य
 तान् साक्षात् कर्तुं वहिर्जम्मुः । ततो रवशाकिस्तान् जगाद, यूयं १८
 हिष्कियम् इमां कथां भाषध्वम्, अग्ररीयो भूपतिर्महाराजः कथ-
 यति, त्वं यं विश्वासं करोषि स कीदृशो विश्वासः? संग्रामाय मम १०
 मन्त्रया वक्तव्यस्त इति त्वं कथयसि, किन्तु तत् शब्दमात्रं । तस्मात् त्वं
 कस्मिन् विश्वस्य मदीयाधीनतां त्यक्तवान् असि? पश्य त्वं तस्यां भय- ११
 नकरूपायां यक्ष्याम् अर्थात् मिसरि विश्वसिषि; किन्तु यः कश्चित् ताम्
 आलम्बते तस्य हस्तस्य विद्रुः क्षतयुक्तश्च भवति, स्वीयशरणागतान्
 सर्वान् प्रति मिस्रीयः किरौन् राजा तादृशः । यूयं यदि मां वदथ १२
 वयं स्वभौ परमेश्वरे विश्वसिमस्तर्हि यस्य प्रांशुस्थानानि वेदीश्च दव-
 यिता हिष्कियो शिह्रदीयान् विश्वशाकमनिवासिनश्च मनूयान् भाषि-
 तवान् यूयं केवलम् अत्र विश्वशालम् एतस्या वेद्याः सम्मुखे भजध्वं स
 किम् एव नहि? इदानीं त्वं मम प्रभुनाग्ररीयराजेन सह पयं कुव; १३
 त्वं यद्यारोहिलोकान् प्राप्तुं शक्नुयास्तर्हि हे सहस्रे हयानश्च तुभ्यं दा-
 स्यामि । तस्मिन् असाध्ये सति मम प्रभोरतिक्षुब्धायां गतवानां मध्य १४
 एकं सेनापतिमपि कथं जेष्यसि? किन्तु त्वं रथानां हयानाश्च कृते
 मिसरि विश्वसिषि । परमेश्वरीयाणां विना स्थानमिदम् उच्छेत्तुम् १५
 किमहम् इदानीमागमं? त्वं तं देशं गत्वा विनाशयेति परमेश्वरेऽर्चवाहम्
 आज्ञापितः ।

तत इजियाकीमः शिबो योयाहस्य रवशाक्ये कथयामासुः, प्रार्थ १६
 यामहे वयम्, अरामीयभाषया निजदासान् सम्भावतां यतो वयं तां
 बुध्यामहे; प्राचीरोपविष्टितानां लोकानां कार्यमोचरे उस्मान् शिह्रदि-
 भाषया न सम्भावतां । रवशाकिस्तान् प्रत्यवाच, मम प्रभुः किम् एत- १७
 दाकाकथनार्थं केवलं तव राजानं त्वाञ्च प्रति मां प्रेषितवान्? अमी ये
 लोका युष्माभिः सार्धं तां तां विष्ठां भोक्तुं त्वं त्वं भूयं पातुष्व प्राची-
 रोपविष्टाः सन्ति तेषां सर्वेषामपि सन्निधिं किमहं न प्रेरितः? तदन १८
 नरं रवशाकिरतिरुद्धं उच्यते शिह्रदिभाषया वदितुम् आरब्धवान्,
 स जगाद, यूयं महाराजस्यार्थाद् अग्ररीयस्य वृत्तेः कथां श्रुतु ।
 महाराजः कथितवान्, हिष्कियो युष्मान् न प्रवक्ष्यतु; यतो मम १९
 कराद् युष्मान् रक्षितुं न शक्नोति । तथा परमेश्वरो उस्मान् अवग्रहम् २०
 उद्गच्छति नम्रमिदं कदापि नाग्ररीयस्य राज्ञो हस्ते समर्पयिष्यत

- ११ इति कथयित्वा द्विविधो युष्मान् परमेश्वरे न विश्वासयतु । द्विवि-
यस्य कथां मा श्रद्धत, यतोऽमुरीयो राजा कथितवान्, यूयं मया
सन्धाय मदस्तिष्ठमायात् यावद् अहम् आगत्य युष्मदेशवत् कस्य
शास्त्रारसो भवति शास्त्रास्तेन तैलदजितवृद्धं मधु चेतै युक्तं कमपि देशं
१२ युष्मान् न नयामि तावद् युष्माकम् एकैको जनः खानि खानि शास्त्रा-
पचागुह्यवरपत्नानि च भक्ष्यतु खलपुष्करिण्या जलस्य पिबतु तथा
कृते यूयं जीविष्यथ न मरिष्यथ । परमेश्वरोऽस्मान् उद्धरिष्यतीति
१३ वाक्येन द्विविधो युष्मान् न वक्ष्यतु । अन्यदेशीयानां देवा अमुरीयस्य
१४ नृपते हस्तात् किं खं खं देशम् अरक्षन् ? समातार्यदीया देवाः कुत्र ?
सिद्धार्ज्यिमदेशीया हेमादेशीया अल्पादेशीयाश्च देवाः कुत्र ? देवाः किं
१५ मदीयहस्तात् शोमिरोक्षम् अरक्षन् ? यद्येतेषां देशानां देवानां मध्ये
कोपि मम हस्तात् खदेशं रक्षितुं नाश्रमोत् तर्हि यिहोवा मम हस्तात्
१६ किं यिरुशालमं मोक्षयिष्यति ? किन्तु कोणा निबलराः सन्तो ऽतिरुन्
एकस्या अपि वाचः प्रत्युत्तरं मोक्षवन्तः यतस्तमत्तरं मा ब्रूतेति ते राजा
१७ प्रागाद्यापिताः । अनन्तरं द्विविधस्य पुत्र इलियाकीमो राजाऽऽश्व-
पतिः शिव्ना लेखक आसाफस्य पुत्रो योयाह इतिहासरचयिता च
खलवस्त्राणि कृत्वा द्विविधस्य समीपम् आगत्य रजशास्त्रे वाक्यानि तं
आपयामासुः ।

१८ जनविश्लोऽध्यायः ।

- १ यिमायिषस्य समीपं द्विविधस्य दूतप्रेषकं यिशायियस्योत्तरं ८ द्विविधस्य समी-
पम् अमुरराजेन दूतस्य पुनर्वारं प्रेषकं १४ द्विविधस्य प्रार्थनं २० यिशायिषस्य
भविष्यद्वाक्यं २१ पुनरुक्तिस्तु सामन्तस्य विनाशस्तु निधनम् ।
२ राजा द्विविधवस्तानि वाक्यानि श्रुत्वा निजवस्त्राणि कृत्वा शास्त्र-
३ वसनं परिधाय च परमेश्वरस्य मन्दिरं जगाम । अपरं परिहितशास्त्र-
वसनान् राजाऽऽश्वपतिम् इलियाकीमं शिव्नां लेखकं प्राचीनयाजकांश्चा-
४ मोक्षस्य पुत्रस्य भविष्यद्वाक्यं यिशायियस्य समीपं प्रेषयामास । ततस्तं
जगदुः द्विविधोऽकथयत्, अद्यतनं दिनं खेष्टभर्तृनायमानां दिनं, यतो
५ शान्तप्रसवस्य समय उपस्थितः किन्तु प्रसवाय कृत्स्नि नास्ति । रज-
शास्त्रकेः प्रभुरमुरीयो नृपतिरमरस्येश्वरस्य निन्दार्थं रजशास्त्रं प्रेषित-
वान् तस्य वाक्यानि तव प्रभुना परमेश्वरेण श्रूयन्तां तव प्रभुः परमेश्वरानि

श्रुत्वा समुचितं पत्रं तस्मै ददातु; अतएव त्वम् अवशिष्टलोकाणां मङ्गलं
प्रार्थयस्व । इत्थं हिष्कियस्य ऋषस्य दासगणे विप्रायियस्य समीपमुप- ५
स्थिते सति विप्रायियस्तान् अवदत्, युष्माकं आमिनं वदत, परमेश्वरो
ऽकथयत्, त्वं यानि वचांस्यमौषी र्यैश्चाङ्गूरीयस्य राज्ञो दासा माम्
अग्निन्दन् तेभ्यो मा भैषीः । पश्य मया तन्मध्यम् एक आत्मा प्रवेशयिष्यते, १०
स काचित् वार्त्ता श्रुत्वा खं देशं परावृत्तं यास्यति ततोऽहं तं स्वदेशे
खड्गेन नाशयिष्यामि ।

ततः परम् अङ्गूरीयो राजा जालीश्वरगणाद् प्रस्थितवान् इति वार्त्ता ८
निश्वस्य रथप्राक्निः परावृत्तं विष्णानगरम् अवबन्धता तेन राज्ञा साङ्गं
निमित्तवान् । तदानीं कूश्देष्टीयो राजा तिर्हकस्त्वया सह संयामयि- ८
तुम् आगच्छति वार्त्तामेतां स श्रुतवान्, ततः स पुनर् हिष्कियस्य समीपं
द्रुतान् प्रहित्य कथितवान्, यूयं यिङ्गदीयं हिष्कियं ऋषं वदत, यिरूशा- १०
कमम् अङ्गूरीयराजस्य कटे न समर्पयिष्यत इति वाचा तव विश्वासभूमि-
रीश्वरत्वां न वक्ष्यतु । पश्य सर्वदेशानां विनाशायङ्गूरीयराजै र्यद्यद् १२
अकारि तत् त्वं श्रुतवान् अतस्त्वं कथम् उद्धारिष्यसे? मम पूर्वपुरुषैर्विना- १२
शितानां गोवधवारकदेवस्य देशीयानां तिलसरनिवासिनाम् यदन-
वन्धीयानां देवाः किं तान् उदधरन्? जमातस्य राजा कुत्र? अर्षदस्य १२
राजा च कुत्र? सिधर्व्यधिमनगरस्य जेनाया अव्ययाश्च राजानो वा क्व?

ततो हिष्कियो द्रुतानां वृत्तात् तत् पत्रं नीत्वा पपाठ; पश्चात् परमे- १४
श्वरस्य मन्दिरं गत्वा परमेश्वरस्य सम्मुखे तद् विचारयामास । तदा १५
हिष्कियः परमेश्वराय प्रार्थनामेतां न्यवेदयत्, हे किरुवयो मध्यवासिन्
इत्यायेव ईश्वर विज्ञेयाः केवकस्त्वमेव पृथिव्याः सर्वराज्यानामीश्वरः,
सर्गः पृथिवी च तवा सहजाते । हे परमेश्वर कर्त्ता निधाय इदम्, हे १६
परमेश्वर अचक्षुषी उन्मीलयावकोकय । अमरेश्वरस्य निम्नार्थं सन्हेरी-
वेन वा याः कथाः प्रहिताकाः इदम् । हे परमेश्वर, सत्तम् अङ्गूरीया १०
राजाः सर्वजातीयान् तेषां देशान् अनाश्रयन् तेषां देवांश्चामौ व्यष्टि- १८
यन् यतस्ते नेश्वराः किन्तु मानुषादौ वृत्तकृतानि काकुमयाणि प्रकारम-
याणि च वक्षूनि, तस्मात् ते तान् नाशितवन्तः । हे अस्माकं प्रभो परमे- १८
श्वर साध्यतं त्वं तस्य वृत्ताद् अस्मात् उद्धार, तेन हे विज्ञेवात्त्वमेवेश्वरो-
ऽसीति पृथिव्याः सर्वराष्ट्रीनां जना ज्ञास्यन्ति ।

ततः परम् आमोषस्य पुत्रो विप्रायियो हिष्कियं प्रति कथामेतां १०

प्रेषयामास; इच्छायेकः प्रभुः परमेश्वर इमां कथां कथयति, त्वम् अशु-
११ रीयं सन्नेहीनं नृपतिमधि मच्छं यन् न्ववेदयन्मन्त्राभावि । तदधि
परमेश्वरः कथामेतां कथयति ।

सियोनास्था तु कन्या त्वां संविद्वस्थावमन्यते ।
तव यथाद् यिरूशालमद्विष्टा काडयेत् शिरः ।
१२ त्वं कस्य निम्नं कस्य वापमानं विधत्तवान् ।
उच्छशब्देर्द्धहृष्टी चाकरोः वास्य विवदतः ।
इच्छायेकधर्मरूपो यः किं तदीयविवदतः ।
१३ निजैर्दूतैः परेशं त्वं निन्दित्वेति वचोऽवदः ।
शिकोचयस्य शृङ्गाणि प्रभृतस्यन्मैरहं ।
अर्थात् पार्श्वं निवानेनः समुपाकृत्वानहम् ।
तदीयानेरसान् हृष्टान् उन्नतांश्चित्रवानहं ।
अष्टिदन्तात्तमास्तस्य देवदावदृमा मया ।
तदीयोच्चतमं स्थानं चोत्तमं काननं गतं ।
१४ अहं निखन्य दुष्प्राप्यं कीर्णान् परिपीतवान् ।
प्राचीरवेष्टितानाश्च नगराणां अकाशयान् ।
सर्वान् प्रादतजैः स्त्रीभिः संशुष्कीकृतवानपि ।
१५ अपरं किं त्वया नैव प्रसमाकर्णितं त्वदं ।
जीर्णराशीकरिष्यन्ते दृढपूर्यन्त्वया किञ्च ।
मया पुरा यदेतज्जि समकारि निरूपणं ।
निश्चितञ्च मया यत् प्राक् तत् सिद्धिमधुना गतं ।
१६ अतस्तेषां प्रजा भीतिं दौर्भाग्यञ्च तेषां व्रताः ।
द्योचशस्यं दृढं गच्छं गृहोपरि दृढं यथा ।
अपह्नुष्यशस्यं वा प्राभवन् हि तथैव ते ।
१७ किन्तुपवेक्षणं यत् ते वद्विर्गमममेव च ।
अध्वन्तरायागमनं मद्विद्वच्च कोपनं ।
व्रतानि सर्वकर्मणि संपरिज्ञातवानहं ।
१८ मद्विद्वच्च तदीयो यो कोषदर्पो प्रकाशितो ।
व्रतावप्युपतप्यते मदीयं कर्मकोटयं ।
अतएव प्रदास्यामि नासायां वडिष्ठं तव ।
खलोनें संप्रदास्यामि त्वदीयवदने निजं ।

त्वां परावर्त्तयिष्यामि त्वदागमनवर्त्तमा ।

हे शिष्यि त्वदीयार्थं चिह्नमेतद् भविष्यति ।

१८

एतस्मिन् वत्सरे यत्तु शस्यमुत्पद्यते स्वयं ।

द्वितीयवत्सरे तस्माद् यद् भविष्यति शस्यकं ।

तच्च वर्षद्वयं यावद् युष्माभिः परिभोक्ष्यते ।

तृतीये वत्सरे शस्यम् उत्तमं कर्त्तव्यते पुनः ।

द्राक्षाक्षेत्रञ्च कृत्वा तत्फलं भक्षिष्यते पुनः ।

रक्षिता अवशिष्टाश्च यिह्मदावंशमानवाः ।

१९

तत्सर्वपञ्च यन्मूलं तदधो वृद्धिमेध्यति ।

उपरिष्ठात् तदीयानि पलिष्यन्ति फलानि च ।

यद् यिह्मशाकमात् श्रेष्ठाः सियोमास्थकिलोचयान् ।

२०

रक्षिता मानवा ये ते भविष्यन्ति वर्द्धिर्गताः ।

सैन्याध्यक्षपरेष्वस्य सृद्योगात् तच्च सेत्स्यति ।

अतोऽश्वरीयराजाय परेशः कथयेदिति ।

२१

स एतस्मिन् पुरे नैव करिष्यति प्रवेशनं ।

मात्रं क्षेपयति वागं नो फलकं दर्शयिष्यति ।

तथा विहङ्गमेतस्य स्तूपं न योजयिष्यति ।

परेशः कथयेद् येन पथा स समुपागतः ।

२२

तेनैव च परावृत्त्य पुनः परिगमिष्यति ।

एतस्मिन् नगरे तेन प्रवेशो न करिष्यते ।

सकृतेऽहं सदासस्य दायूदोऽपि कृते तथा ।

२४

वेष्टनं नगरस्यास्य करिष्यामि च रक्षकं ॥

तस्यां राज्ञौ परमेश्वरस्य दूतोऽश्वरीयाणां शिविरं गत्वा तेषां पश्चात् १४

प्रातिपक्ष्याधिककल्पं लोकान् अनाश्रयत्; ततोऽवशिष्टा लोकाः प्रत्युष १५

उत्थाय तान् सकलान् सृष्टानपश्यन् । अतश्चाश्वरीयो राजा सन् १६

रीबः प्रस्थाप्य निजिबीनगरं प्रत्यागत्य न्ववसत् । पश्चात् स निजोक्तमात्र २०

इष्टदेवस्य मन्दिरे पूजयति तदानीम् अहम्भेलकशरेत्सरनामकौ तदीय- २१

पुत्रौ खड्गान्धौ तं नाशयित्वा रारटदेशं प्रति पलायिताः; तत एव २२

होननामा तस्यान्धः पुत्रस्तस्य पदे राजा बभूव ।

२० विंशतिमोऽध्यायः ।

- १ विष्णुस्य मरुत्कार्णाकचन प्रार्थनया रक्षकं = रक्षायाधिकं १२ विष्णुस्य समीपे दूतानां उपस्थितिः सकलैर्वायुदेवैर्न १४ तदपि विश्रायिष्यन् भविष्यत्काले २० विष्णुस्य निधनं ।
- १ तदानो विष्णुस्य मारुते व्याधौ जात आमेघस्य पुनो विश्रायियो भविष्यद्वा तमुपागतं कथयामास, परमेश्वरः कथयति, त्वं स्व-
 २ रिवादायादेशं विधत्स्व, यतस्त्वं मरिष्यसि न जीविष्यसि । ततो
 ३ विष्णुस्यो भित्तेः सम्मुखीभूय परमेश्वरं प्रति सर्वार्थं कथयामास, चे
 ४ परमेश्वर, विनयेऽहं सत्यतया सरस्वताः करजेन च त्वत्समस्तं यादृश-
 ५ महमाचरं, तव दृष्टौ यादृशं सत्कर्मकरवत्, तत् स्मर, ततो विष्णुस्यो
 ६ ऽतीव क्षन्दिषुमारेभे । तदा विश्रायियस्य मध्यप्राङ्गल उपस्थितेः प्राक्
 ७ परमेश्वरस्य बाष्पमिदं तमुपतस्थौ, त्वं पराहृत्य गत्वा विष्णुस्य वद, तव
 ८ पृष्ठं पृष्ठस्य दायूदः प्रभुः परमेश्वर इति कथयति, मया तव प्रार्थनम्
 ९ अत्रावि तव नेत्रान् चार्दयिष्यामि पश्चाहं त्वां निरामयं करिष्यामि तृतीये
 १० दिवसे त्वं परमेश्वरस्य मन्दिरं व्रजिष्यसि । अहं तवायुः पश्चदश वत्स-
 ११ रान् वर्जयिष्यामि किञ्चाधूरीयराजस्य ज्ञात्वा त्वाम् एतन्नगरं रक्षि-
 १२ ष्यामि मन्त्रेते निजदासस्य दायूदः कृते चाहं नगरस्तीतस्य पक्षकस्वरूपो
 १३ भविष्यामि । अनन्तरं विश्रायियो जगद् दूयम् उडुम्बरपत्न्यानां पृष-
 १४ मेकमानयत ततो कोकैरानीय विस्फोटकोपरि तस्मिन् निहिते स सख्यो
 १५ बभूव ।
- १६ तस्मिन् काले विष्णुस्यो विश्रायियम् आचष्ट परमेश्वरेण स्वस्तीकृतोऽहं
 १७ तृतीये दिवसे परमेश्वरस्य मन्दिरं वास्याम्येतस्य किं चिद्? ततो विश्रा-
 १८ यियेन भाषितं, परमेश्वरेण कोक्तं वचनं सपक्षं कारिष्यते तस्येदं चिद्
 १९ परमेश्वरात् त्वं प्राप्स्यसि, कालबोधकयन्त्रे ज्ञाया दक्षीणान् यावद् अय-
 २० गामिनो वा दक्षांशान् यावत् पश्चाद्गामिनो भविष्यति । विष्णुस्ये-
 २१ नोदितं ज्ञाया यद् दक्षांशान् यावद् अयगामिनो भवतीति क्षुत्रं चायं,
 २२ किन्तु ज्ञाया दक्षांशान् यावत् परावर्त्तता । अनन्तरं भविष्यद्दिना
 २३ विश्रायियेन परमेश्वरमुद्दिश्य प्रार्थनायां कृतायाम् आहसस्य कालबोध-
 २४ कयन्त्रे ज्ञाया वावन्तोऽज्ञान् अग्रन्तत् स तेषां दक्षांशान् यावत् तां
 २५ परावर्त्तयामास ।
- २६ तस्मिन् काले वनदनस्य पुनो भिरोदकवनदननामा नाविकीयो

राजा द्विज्यस्य घोडाया बानीं श्रुत्वा दूतैस्तस्य समीपं प्रयागुपायनञ्च
प्रेषयामास । ततो द्विज्यस्तान् साक्षात्कृत्य निजभाषागाराणि रज- १७
तसुवर्णानि सुगन्धद्रव्याणि बहुमूल्यानि निजास्त्रागाराणि स्वकोष्ठेषु
स्थितानि सकलवस्तूनि च दर्शयामास । द्विज्येन तान् न दर्शितं यत्
तादृशं किमपि वस्तु तस्य निवेशने कृत्स्ने राज्ये च नासीत् ।

अनन्तरं भविष्यदादी यिशायियो नरपतिं द्विज्यम् उपागत्य १८
वपञ्च ते मनुजाः किमग्रदत्तं? ते च कस्मात् स्थानात् तव समीपम् आ-
गच्छन्? ततो द्विज्यो गदितवान् यत् दूरदेशाद् बाबिलान् आग-
च्छन् । स वपञ्च यत् तव निवेशने किं किम् अपश्यन्? द्विज्यो जगाद १९
मम निवेशने यद्यद् आसीत् तत् सर्वं ते दृष्टवन्तः । अहं तान् यत्नं दर्शित-
वान् तादृशं किमपि शब्दं मम कोष्ठमध्ये न विद्यते । अनन्तरं यिशायियो २०
द्विज्यम् अत्रवीत्, परमेश्वरस्य वचो निश्रामय । पश्य तव पूर्वपुरुषा- २०
दिभिरयं यावत् सञ्चितं यद्यत् तव निवेशने विद्यते तत् सर्वं यस्मिन् काले
बाबिलनगरं गेह्यते तादृशः समय उपस्थास्यति तस्य किञ्चिदप्यवशिष्टं
न स्यास्यति परमेश्वर इति वचनं ब्रवीति । अपरं तवैरससन्तानानां २०
मध्यात् कतिपया काला बाबिलीयराजस्य निवेशने क्षिप्रपुंस्त्वाः सन्तः
स्थास्यन्ति । ततो द्विज्यो यिशायियं जगाद त्वं परमेश्वरस्य यद् वचो २१
भाषितवान् तद् उत्तमं । अपरं गदितवान् मम राजत्वसमये मङ्गलं
सम्पत्ता च भविष्यति ।

एतस्य द्विज्यस्यावशिष्टं चरित्रं विव्रमञ्च तेन पुष्करिणीं प्रका- २०
लीच कृत्वा नगराय तोयानयनञ्चैतानि सर्वाणि विह्वलादेशीयभूपतीनां
पुरातनपुस्तके किञ्चित्तानि किं न विद्यन्ते? अनन्तरं द्विज्ये निजपितृ- २१
लोकवत् महानिर्वाणं गते तस्य सुतो मित्रशित्तस्य पदे राजा बभूव ।

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

१ निधनेः कुराजन् देशार्चनञ्च १० तस्य निधनं परमेश्वरस्य दण्डाकारम् १० तस्य
निधनं १८ आलोचना कुराजन् २२ तस्य निधनञ्च ।

मित्रशित्त ईदृशवस्त्रवेषकः सन् राजत्वं कर्तुम् आरब्ध पक्षपक्षा- १
शद् वस्त्रान् विह्वलाशमे राजत्वं चक्रेवाद् द्विप्रीडा च तस्य प्रसू-
रासीत् । परमेश्वर इत्यायेकवर्णानां सम्मुखाद् यान् भिन्नवातीयान् २
दवशाचकार तेषां दृढार्हाचारसत् कुञ्जिताचारं स परमेश्वरस्य सा-

- २ स्नात् चक्षवान् । तस्य जनको हिम्बिषो याणि मृगस्थानानि विना-
शितवान् स तानि पुनर्ज्वातं निर्मापयाश्चकार, अपरम् इच्छायेनीय
आहारे नरपतिरिव बालः कृते वेदीर्चनदृष्ट्या स्थापयामास, आका-
५ श्रीयमस्तत्रगमं प्रक्षनाम सिधेवे च । अपरं मया धिरूज्ञानमे निजनाम
स्थापयिष्यत इति वाक्यं परमेश्वरो यन्मन्दिरमधि कचयामास तस्मिन्
७ परमेश्वरोयमन्दरे देववेदी निर्मापयाश्चकार च । अपरं परमेश्वरीव-
भवनस्य हयोः प्राङ्मुखयोः स आकाशीवतारकायां कृते वेदी निर्माप-
९ याश्चकार । स निजपुत्रं वज्रिं प्रवेशयाश्चकार गन्धर्वं मोहमयाश्चकार
भूतविदां गुह्यिनाश्च कर्म चक्षवान् इत्यं स परमेश्वरं कोपयितुं तस्य
१० साक्षाद् वज्रानि कुक्षितर्ज्वाणि चक्षवान् । अपरं स खनिर्मितां चैत-
प्रतिमां मन्दिरे स्थापयामास, किन्तु तन्मन्दिरम् अधि परमेश्वरो दायुदे
तदीयसुताय सुनेमने च वच इदं कथितवान्, एतस्मिन् मन्दिरे सर्व-
१२ याम् इच्छायेनीयवंशानां मध्यात् मयाभिरुचिते धिरूज्ञानमे निजं नाम
निधं मया स्थापयिष्यते । किञ्च मया ते वदद् आस्थापिता मम दासेन
ममसा च ते यत् शास्त्रम् आदिष्टास्तदनुसारेणैव कर्मकराय यदि
यतन्ते तर्हि वेो जनपदस्तेषां पूर्वपूर्वेष्वेभ्यो मया खतारि तस्य जनपदस्य
१४ मध्याद् इच्छायेनीयवंशं पदमेकमपि नापसारयिष्यामीति । किन्तु ते तद्
वाक्यं न जष्टुःपरं परमेश्वर इच्छायेनवंशस्य सम्मुखाद् वा या ज्ञातो
यमाश्रयत् ताभ्योप्यधिककुक्कर्मकराय भिनशितान् प्रवर्तयामास ।
- १० अनन्तरं परमेश्वरः स्त्रीवदासानां भविष्यदादिनां वदने वाचमिमां
११ जमाद, पिङ्गदावा राजा भिनशितेतानि इच्छार्चकर्मणि कृतवान्
तस्मात् पूर्वं य इमेरीयलोका आसन् तेष्वप्यधिकदृष्टाचारी ज्ञाति
१२ निजप्रतिमाभि र्यिङ्गदावंशमपि पापं कारितवान्नेतिहेतेरिच्छायेनीय-
प्रभुः परमेश्वर इमां वाचम् आचष्टे पञ्चाहं धिरूज्ञानमं पिङ्गदाश्च प्रति
तादृशीं दुर्गतिम् आनेष्यामि यस्याः खवदात् सकललोकानां कर्षणं
१४ सशब्दं भविष्यति । अहं धिरूज्ञानमस्त्योपरि शोमिरीयस्य सुत्रम् आह-
१५ वीयवंशस्य सुत्रकल्पनश्च वित्सारयिष्यामि, तादृक् कश्चिन्मनवो भो-
जनपात्रं प्रष्टव्यं न्युक्तीकरोति तादृक् मया धिरूज्ञानमं परिमाण्यते ।
१६ मया निजाधिकारस्यावशिष्टा लोकास्तुष्यन्ते रिपुपक्षे समर्पिष्यन्ते च
१७ ते निजसकलरिपुभि र्यस्या लोकाश्च भविष्यन्ति । यतो मिसरदेशात्
तेषां पिङ्गलोकानां वजिरागमनदिनमारम्भाय यावत् ते मम साक्षात्

कुत्सिताचारं कुर्वन्तो मां कोपयन्ति । मिनश्चि बह्वनां निर्दोषाणां १८
 बधिरं पातयित्वा यिह्मज्ञानमम् एकस्मात् सीमोऽन्यसीमानं यावद्
 बधिरेण पूरयामास तदन्यत् परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारकरणाय
 स यिह्मदावंशमपि पापं कारयित्वा पातकी जातः ।

एतस्य मिनशेरवशिष्टं चरितं तस्य सर्व्वक्रिया पापाचरणक्षैतानि १७
 सर्व्वानि यिह्मदादेशीयभूपतीनां पुराहृतपुस्तके लिखितानि किं न
 विद्यन्ते? अगन्तरं मिनश्चि निर्जपितलोककवत् मज्जानिद्रां गत्वा निज- १८
 निवेशनस्योद्यानेऽर्च्यत उद्यस्योद्याने अग्नानं कव्यवान् तत्तत्तस्य सुत आ-
 भोगस्तस्य पदे राजा बभूव ।

आमोने द्वाविंशतिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य यिह्म- १९
 शाकमे द्वौ वत्सरौ राजत्वं चलवान् यट्बानिवासिनो हारुषस्य दुहित्वा
 मिमुक्षेमता तस्य प्रसूरासीत् । तस्य जनको मिनश्चि र्याट्क हृतवान् २०
 सोऽपि ताट्क परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चकार । तस्य तातो २१
 यस्मिन् वर्त्मनि चरितवान् सोऽपि तस्मिन्नेव चचार । तस्य तातो यान्
 निग्रहान् पूजितवान् सोऽपि तानेव पूजयामास प्रथमानम् च । स नि- २२
 जपितलोककानां प्रभुं परमेश्वरं तत्प्राज परमेश्वरस्य वर्त्मनि न चचार ।

अगन्तरम् आमोनस्य भृत्यास्तं प्रति क्रोहं विधाय तस्य गृहे राजानं २३
 जन्तुः । ततो देशीयलोका राज्ञ आमोनस्य क्रोहकान् सर्व्वान् हत्वा तस्य २४
 तनयं योश्रियं तस्य पदे राजत्वेऽभिषिषिचिरे । एतस्याभोगस्यावशिष्टं २५
 चरितं यिह्मदादेशीयभूपतीनां पुराहृतपुस्तके किं लिखितं न विद्यते?
 अपरं स उद्यस्योद्यानस्थिते निजग्नाने निहिततत्तस्य तनवो यो- २६
 श्रियस्तस्य पदे राजा बभूव ।

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

१ योश्रियस्य पुराजन्म १ मन्दिरस्य जीर्णोद्धारणं २ ईश्वरीयवयस्यापुस्तकस्य प्राप्तिः
 १५ भविष्यद्वादिन्या क्रूरदायाः सविधे दूतानां प्रेषणं तस्या भविष्यद्वाक्यम् ।

योश्रियोऽष्टवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्यैकविंशद्वत्सरान् १
 यिह्मज्ञानमे राजत्वं चकार वत्सतीयस्यादायाहस्य दुहिता यिदोदा
 तस्य प्रसूरासीत् । स परमेश्वरस्य साक्षात् सत्कर्म्याणि चकार निज- १
 पर्व्वपुत्रस्य दायूदो वर्त्मनि चचार तस्य दक्षिणं वामं वा प्रति न
 परावहते ।

१. याश्रियस्याष्टादशे राजत्ववत्सरे मिश्रकृतस्य पौत्रोऽस्यजियस्य पुत्रः
 शाफनो जेखको राज्ञा परमेश्वरस्य मन्दिरं प्रहृष्टो वच इदम् उक्तञ्च ।
 ४ त्वं प्रधानयाजकस्य हिल्कियस्य समीपं प्रजिता परमेश्वरस्य भवनम्
 आनीतान्यर्थतो लोकानां करेश्चो द्वारपाशैः संगृहीतानि सर्वान्नि
 ५ रजतानि गणय । अपरं ये परमेश्वरीयभवनार्थस्थाः कार्यं साधयन्ति
 तेषां करेषु तानि समर्पयन्तां, अपरं ते मन्दिरस्य जीर्णोद्धारकरार्थं
 ६ परमेश्वरीयमन्दिरस्य कर्मकारेणां करेषु तानि समर्पयन्तु । अर्थतः
 सूत्रधारनिषायकस्यपतीनां वेतनार्थं गृहस्य जीर्णोद्धाराय काष्ठानां
 ७ खनितपाषाणानाञ्च क्रयार्थञ्च तानि समर्पयन्तु । किन्तु तेषां करेषु
 या मूत्राः समर्पयिष्यन्ते ता अधि तैः समं गणना न भविष्यति यतस्ते
 विन्दास्यत्वेन कर्म कुर्वन्ति ।
 ८ अनन्तरं प्रधानयाजको हिल्कियः शाफनं जेखकं जगाद मया परमे-
 श्वरस्य मन्दिरे व्यवस्थापुस्तकमिदं प्रापि । अनन्तरं हिल्कियेन शाफ-
 ९ नाय तत्पुस्तके दत्ते स तत् पपाठ । अपरं शाफनो जेखको राज्ञः
 समीपं समीप्य तं वार्तामिमी बभाषे, मन्दिरे यावत्सो मुत्रा आसन्
 ताः सर्वान्स्त्व दासैः संगृहीताः परमेश्वरीयमन्दिरे नियुक्तानां कार्या-
 १० धत्ताणां हस्तेषु समर्पयाम्बुकिरे । अनन्तरं जेखकः शाफनो राजानं वच
 इदं ज्ञापयामास, याजको हिल्कियो मूर्ध्ना पुस्तकमिदं ददिवान्,
 ११ अनन्तरं शाफनो राज्ञः साक्षात् तत् पपाठ । तदानीं राजा तस्य व्यव-
 १२ स्थापुस्तकस्य वचांसि निश्चय्य निजवसनं चिच्छेद । अपरं राजा याजकं
 हिल्कियं शाफनस्य तनयम् अहीकामं मीखायस्य तनयम् अक्बोरं
 १३ जेखकं शाफनम् आसायनामानं नृपते दासमेकस्तेत्यादिदेश, युधं गत्वा
 मम हस्ते लोकानाञ्च कृत्स्नस्य यिह्मदावंशस्य च निमित्तं तस्य कव्यस्य
 पुस्तकस्य वाचोऽधि परमेश्वरं एष्यत यत एतस्मिन् पुस्तके यद्यस्ति-
 खितम् आस्ते तदाचरन्त्यास्माकं पूर्वपुरुषैरेतस्य पुस्तकस्य वाक्यानि
 न गृहीतान्येतत्कारणाद् आस्माकं विवर्द्ध परमेश्वरस्य महाशोधः प्र-
 १४ वृत्तितः । अतो याजको हिल्कियोऽहीकामोऽक्बोरः शाफनोऽसा-
 यश्च वस्त्राभारस्थाधिपते ईर्षसयौचस्य तिक्षाहतनयस्य कल्लमस्य भार्या
 ऊर्ध्वा भविष्यदादिनोम् उपाजग्मुः सा यिरूशालमस्थापठशास्त्रायाम्
 अवसत् । अनन्तरं तां समभावन्त ।
 १५ सा तु तान् आचक्षते, इच्छायेकः प्रभुः परमेश्वर इति वाचं ब्रवीति

यो मानुषो युष्मान् मम समीपं प्रेषयत् तं व्रत, परमेश्वर इति वाचं १६
 निगदति पश्चाच्च एतत् स्थानं तन्निवासिनश्च प्रथमकुलम् अर्थतो
 यिङ्गदाया राज्ञा यत् पुस्तकम् अपाठि तत्र लिखितं सकलम् अमकुलं
 घटयिष्यामि । यत्सो निजनिजवृत्तानां क्रियाभिर्मां कोपयितुं मां वि- १७
 हायेतरदेवान् उद्दिश्य धूपान् अज्वालयन् एतत्कारणाद् एतस्य स्थानस्य
 विरुद्धं मम क्रोधाग्निः प्रज्वलितवान् स न निर्वाह्यते । परमेश्वरं प्रष्टुं १८
 युष्मान् प्रेषितवान् यो यिङ्गदाया राजा तम् इदं वचो व्रत त्वं यानि
 वचनान्याकर्णयन्तान्यधीच्यायेनः प्रभुः परमेश्वर इति वाचं वदति,
 स्थानम् एतत् तन्निवासिनश्च अमत्कारणापास्यदानि भविष्यन्तीति तेषां १९
 विरुद्धं मया यद् उक्तं तस्मिन् त्वया श्रुते त्वदीयान्तःकरणं क्रामकम्
 अभवत् त्वच्च परमेश्वरस्य साक्षात् नमोऽभवो निजवसनं कृत्वा मम
 सम्मुखे ऽकन्दस्यैतत्कारणात् परमेश्वरः कथयति मयापि त्वदीयं वच
 आकर्णितं । अहं तव पिष्टकोकैः समं त्वां संग्रहिष्यामि त्वं शान्त्या २०
 निजग्रमशाने शयिष्यसे किञ्चाहम् एतत् स्थानं यान्यमकुलान्वानेष्यामि
 तानि तव आक्षुषाणि न भविष्यन्ति । अनन्तरं ते राजानं तां वार्त्तां
 अगदुः ।

२३ त्रयोविंशोऽध्यायः ।

१ भम. पां पुस्तकस्य पठनं २ लोकैः समं नियमस्य शिखरीकरणं देवपूजायास्तदीय
 द्वयस्थानानाञ्च नाशनं १४ वैश्वस्य वेद्या अप्याधिकरणं २१ निस्तारपञ्चवाक्यम् २
 दुष्टलोकानां दूरीकरणं २६ यिङ्गदाया लोकान् प्रतोषरस्य क्रोधः २८ नमस्
 याः शयस्य निधनं ३१ तदीयतनयस्य यिष्टोपास्यस्य वन्दनं ३२ विष्टोपाकोमस्य
 कुराजत्वञ्च ।

अनन्तरं राज्ञा प्रहिता दृता यिङ्गदादेशस्य यिरुशालमस्य च १
 सर्वान् प्राचीनलोकान् तस्य समीपं समानिभ्युः । अनन्तरं नरपतिः २
 परमेश्वरस्य मन्दिरं अगाम यिङ्गदादेशोवा यिरुशालमनिवासिनश्च सर्वे
 लोका याजका भविष्यदादिनः क्षुद्रा महात्मन्च सर्वे मनुजास्तेन समं
 जग्मुः । अनन्तरं राजा परमेश्वरीयमन्दिरं लब्धस्य नियमपुस्तकस्य
 सकलवचांसि तेषां कर्ममोक्षरे पाठयामास ।

अपरं नरपतिः कस्मैकस्य समीपे तिष्ठन् परमेश्वरस्य साक्षात् ३
 नियमम् इमं चकार, वर्षं परमेश्वरम् अनुगमिष्यामः सकलमनोभिः

- प्रायेऽथ समं तस्याश्वाः सास्यवचनानि विधीयाच्चरिष्यामोऽस्मिन् पुस्तके
 लिखितानि सर्वाणि नियमवाक्यानि पातयिष्यामहेति, ततः सर्वे लोकाः
 ५ अपि तं नियमम् अङ्गीकृतवन्तः । अपरं बालैश्चकृतस्य मग्नस्य
 नक्षत्राणाञ्च निर्मितं निर्मितानि यावन्ति पात्राणि तानि परमेश्व-
 रस्य मन्दिराद् बहिष्कृतवन्त्यासां राजा प्रधानयाजकं हविष्यं द्विती-
 यपर्यायस्य याजकान् द्वारपालान्च समादिशत् । अनन्तरं स यि-
 ५ श्वाणमस्य बहिः किन्नोरस्य प्रान्तरे तानि दाहयित्वा तदीयभस्मानि
 वैशेषं निनाय । अपरं यिज्ञदादेशीयभूपतिभिर्निवृत्ता ये देवार्चका
 याजका यिज्ञदादेशीयनगराणां निकटे यिरुशालमस्य चतुर्दिक्षु चोच-
 ५ स्थानेषु धूपान् अज्जालयन् ये च बाले सूर्याय चन्द्राय ग्रहेभ्यश्चाका-
 शीयन्त्यतिर्गङ्गाय च धूपम् अज्जालयन् तान् पदक्षुतान् चकार । अपरं
 परमेश्वरीयमन्दिरस्य मध्यात् चैत्यपतिमां बहिष्कृत्य यिरुशालमस्य
 बहिः किन्नोरस्योत्तसः समीपम् आनीय किन्नोरस्योत्तसि तां दाहया-
 मास पेषणेन धुनीवत् चूर्णयित्वा सामान्यलोकानां भ्रमरानेषु तां धूर्त्वा
 १० विचकार च । अपरं यत्र नार्यश्चैत्यमूर्तेः कृते दृष्यवस्तूनि निर्मितव-
 त्यन्तश्च परमेश्वरीयमन्दिरस्य समीपे स्थितान् पुण्ड्रकारकारिणां गृहान्
 १० बभञ्ज । अपरं स सकलान् याजकान् यिज्ञदानगरेभ्यः समानिनाय
 किञ्च गेवाम् आरभ्य वैशेषां यावद् यत्र याजका धूपान् अज्जालयन्
 तान्युचस्थानानि सर्वाण्यभुञ्जीन् चकार किञ्च गोपुराणां निकटे
 स्थितानि भृगुस्थानानि विशेषतो नगरप्रवेशिणां वामपार्श्वे स्थितं नगरा-
 १० ध्यस्तस्य यिहोग्रयस्य गोपुरस्यां भृगुस्थानं बभञ्ज । किन्तु भृगुस्थानीय-
 याजका यिरुशालमे स्थितायाः परमेश्वरीययज्ञवेद्याः समीपं नाग-
 १० ऋन्ते केवलं खेषां भातृणां मध्ये तिष्ठन्तः किण्वगृहान् पृथक् अभु-
 १० ङ्गत । अथिद् यत् मोलकम् उद्दिष्टं निजतनयं तनया वा बह्विं न
 प्रवेशयेत् तदर्थं स हिप्रोमवंशस्य निरुभृमौ स्थितं तोषतास्यं स्थानम्
 ११ अमेध्यं चकार । अपरं यिज्ञदादेशीयै राजभिर्ये वाजिनः सूर्याय
 दत्तास्तान् परमेश्वरीयमन्दिरस्य मध्याद् अर्घ्यं उपनगरनिवासिनो
 ११ नियममेककनासः कृतकपुंसकस्य वासतो दवयाचकार बह्विना सूर्य-
 ११ रयं दाहयामास च । अपरं गृध्रतिराहस्यस्य प्रासादोपरिस्थकोष्ठस्य
 ११ एते यिज्ञदादेशीयराजैर्निर्मिता वेदीः परमेश्वरीयमन्दिरस्य प्राङ्ग-
 ११ योऽथ निर्गङ्गा निर्मिता वेदी भक्ता स्थानान्तरीकृत्य च तासां धूर्त्वा

किमोद्योतसि निश्चये । अपरम् इच्छायेज्वंशस्य राजा सुजेमान् १०
यिरुशाकमस्य सम्मुखे विनाशकशिकोचस्य दक्षिणे सीदानीयानाम्
अन्तरोत्तनाञ्चो दृष्टार्हदेवस्य निमित्तं मोयावीयानां किमोद्यास्यस्य
दृष्टार्हदेवस्य निमित्तम् अम्मेज्वंशस्य मिष्कमास्यस्य दृष्टार्हदेवस्य
निमित्तञ्च यानि भृगुस्थानानि निर्मितवान् तानि नृपतिरमुचीनि च-
कार । अपरं ताः सकलाः प्रतिमा बभूवुः चैत्यदृष्टांश्च विच्छेद तेषां १४
स्थानानि मनुष्याणां कीकसैः पूरयामास च ।

अनन्तरं निवाटस्य सुतो यो यारवियाम इच्छायेज्वंशं प्रापं कारि- १५
तवान् तेन निर्मिता या यक्षवेदी यच्च भृगुस्थानं वैद्येकेतिष्ठत् सा
यक्षवेदी तच्च भृगुस्थानमपि योश्रियेन बभूवुः । स भृगुस्थानस्य प्रतिमां
वज्रिना दाहयित्वा धूलीवत् धूर्जयामास चैत्यमूर्तिं दाहयामास च ।
अपरं योश्रियेन मुखं परावर्त्य तच्च पर्वते दक्षिणेषु दृष्टेषु पुरा येनेश्व- १६
रीयलोकेन तानि कर्माणि निर्दिष्टानि तेन घोषितानां परमेश्वरीय-
वाक्यानाम् अनुसारेणैव राजा दृतान् प्रहित्वा तेभ्यः दक्षिणैः कीक-
सानि समानीय वेद्या उपरि दाहयित्वा वेदिरमुचिरकारि । अनन्तरं १७
स एषच्छ मया योऽसौ कम्भो दृश्यते स किम्भुतः ? ततो नगरीयलो-
कास्तं प्रतिजगदुः पुरा य ईश्वरीयलोको यिद्वदात् आगत्य वैद्येकस्याया
यक्षवेद्या विवर्जं त्वया क्रियमाणानाम् एतेषां कर्माणां कथां घोषित-
वान् इदं तस्य दक्षिणं । ततो राजा जगद, एनं विजहीत कश्चिद् १८
एतस्य कीकसानि न स्थानान्तरीकुर्यात् । अतः शोमिरोखाद् आगतस्य
भविष्यदादिनः कीकसैः समं तस्य कीकसानि लोके विजहरे । अ- १९
शोमिरोखदेशस्य सकलेषु नगरेषु यानि क्रोधजनकानि भृगुस्थानीय-
मन्दिराणीत्यायेकीयराजैः निर्मितानि तानि सर्वान्यपि योश्रिय उचि-
च्छेद वैद्येने स यद्यत् कृतवान् तत्तदेव तान्यपि प्रति चकार । तत्रत्यान् २०
भृगुस्थानीययाजकान् सर्वान् वेदीनाम् उपरि अधान तदुपरि मनु-
ष्याणां कीकसानि दाहयामास च । ततः परं स यिरुशाकमं परादृष्ट
जम्बिवान् ।

अनन्तरं राजा सकललोकान् इत्याद्यापयामास यूयम् एतस्य निध- २१
मपुस्तकस्य लेखनानुसारात् स्वेषां प्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य निस्तारो-
त्तुषं कुबर्ध्म् । इच्छायेजीयवंशस्य शासकानां विचारयितृणां समयमा- २२
रभ्योच्छायेजीयनरपतीनां यिद्वदादेशीयनरपतीनाञ्च राजत्वसमये तत्स-

- ११ दृष्टो निक्षारोत्सवो नाकारि । योश्चियस्याद्यादृष्टे राजत्ववत्सरे चिर-
घ्नालमे परमेश्वरोद्देशकः स निक्षारोत्सवोऽकारि ।
- १२ परमेश्वरस्य मन्दिरे याजकेन हिल्लिकेन कवे पुस्तके यानि शब्दस्था-
वचांसि लिखितान्यासन् तानि सर्वाणि क्षिरीकृतुम् इच्छन् योश्चियो
यिद्धदादेशे चिरुशाकमे च विद्यमानान् भूतज्ञान् मुनिना विद्यमान्
- १३ प्रतिमां घृणावस्तूनि च सर्वाण्युचिच्छेद । सर्वाण्यःकरणेन सर्वंप्राप्तेः
सर्वशत्रूणां च मृतसो निखिलव्यवस्थानुसारात् परमेश्वरं प्रति मनः-
परिवर्तने तस्य तुल्यः कोऽपि नरपतिस्तस्मात् पूर्वं जेदभवत् तस्मात्
परमपि कोऽपि तस्य तुल्यो नाभवत् ।
- १४ तथापि भिनन्त्रियैः क्रोधजनकैः कर्मभिः परमेश्वरं क्रोधयामास
तत्कारणाद् यिद्धदावंशस्य प्रतिकूलं परमेश्वरस्य यो महाकोपोऽभ्यजा-
- १५ यत्, तस्मात् परमेश्वरो न परावृत्ते । अपरं परमेश्वर आचचष्टे मया
यादृग् इच्छायेन्नुवंशो निजदृष्टितो दवितक्तादृग् यिद्धदावंशो दवयि-
ष्यते यच्च नगरं मयाभिरुचितं तन्नगरं किञ्च मम नामधेयम् एतस्मिन्
स्थाने स्थास्यतीति वचा यन्मन्दिरमधि मया कथितं तदपि मया परि-
- १६ त्यज्यते । एतस्य योश्चियस्यावशिष्टं चरित्रं यच्च तेन कृतं तत् सर्वं यिद्ध-
दादेशीयवृत्तयोनां पुराणकपुस्तके लिखितं किं न विद्यते ?
- १७ तस्य समये मिच्छीयो नरपतिः पिरौन् निखरपूरीयवृत्तपते विन्दर्ज
फरातसरितः सविधं जगाम ततो योश्चियेन राज्ञा तस्य विन्दर्ज युद्ध-
- १८ यात्रायां कृतायां स तं साक्षात् प्राप्य नमिहो जघान । अपरं तस्य दासा-
स्तस्य कुम्भं रथ आरोप्य मगिदुतो चिरुशालमं नीत्वा तं तस्य निज-
ग्रमशाने निदधिर । अनन्तरं देशीयलोका योश्चियस्य तनयं यिहोयाहसं
नीत्वाभिधित्य तस्य पदे राजानं चक्रुः ।
- १९ यिहोयाहसस्ययोर्विंशतिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरम्भ
चिरुशालमे जीन् मासान् राजत्वं चकार निवृत्तानिवासिनो यिरि-
- २० मियस्य दुहित्या हूमूटन् तस्य प्रसूरासीत् । स निजपितृकोक्तानां
- २१ कर्मानुसारतः परमेश्वरस्य साक्षात् कुन्तिताचारं चकार । किन्तु स
यद् चिरुशाकमे राजत्वं न कुर्यात् तदर्थं पिरौन् निखुर्जमातदेश-
स्वरिवायां तं वनन्त देशे च व्रतकिन्नारपरिमितं रत्नतम् रत्नकिन्नार-
- २२ परिमितं स्वर्णं च दह्यं निरूपयामास । अनन्तरं पिरौन् निखुर्जो-
श्चियस्य पुत्रम् इलियाकोमं तस्य जनकस्य योश्चियस्य पदे राजानं

कृत्वा तस्य नाम यिहोयाकीम इति चकार यिहोवाहसस्य निनाय
ततः स मिसरदेशं गत्वा तत्र स्थाने जमार । अनन्तरं यिहोयाकीमः १५
यिहोये तानि दुर्वर्णानि सुवर्णानि च ददौ किन्तु यिहोय आक्षान्ता-
दात् तेषां रजतादीनां परिशोध्यार्थं जनपदे करं निरूपयामास, स
यिहोये निखवे दानार्थम् एकैकलोकस्य सम्पदनुसाराद् देशीयप्रजाभ्यो
रजतं सुवर्णञ्चाददे ।

यिहोयाकीमः पञ्चविंशतिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य १६
यिरूशाकम एकादशवत्सरान् राजत्वं चकार रुमानिवासिनः पिदा-
यस्य दुहिता सिवुदा तस्य प्रसूरासीत् । स निजपितृलोकानां कर्मानु- २०
सारात् परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चकार ।

२४ चतुर्विंशोऽध्यायः ।

१ यिहोयाकीमस्य बाबिलीयनपतेरधीनत्वात्सोकरणं ५ तस्य मृत्युः ८ तत्पुत्रस्य यिहो-
याकीमस्य कुराजत्वं १० तस्य तदीयवङ्गलोकानाञ्च बन्धोभवम् १३ सिदिकियस्य
कुराजत्वं बाबिलीयनपतेरधीनत्वात्सोकरणञ्च ।

यिहोयाकीमस्य राजत्वसमये बाबिलीयो मञ्चीपतिर्निवूखलित्सर १
आजगाम, यतः स त्रीन् वत्सरान् यावत् तस्याधीनतायां स्थित्वा तस्या-
धीनत्वं पुनरनङ्गीकृतवान् । अपरं परमेश्वरेण तस्य विरुद्धं कसूदीयानाम् ५
अरामीयाणां मोषावीयानाम् अस्मीनवंशीयानाञ्च दस्युनिवृत्ताः प्रेर-
यन्तिरे; परमेश्वरः स्त्रीयदासानां भविष्यद्वादिनां वदनैर्यद् वच-
वान् तदनुसारेण स यिहोदादेशं विनाशयितुं तस्य विरुद्धं तान् प्रेषया-
मास । तत् सर्वम् अमङ्गलं परमेश्वरस्यैवाश्रया यिहोदावंशम् आच- १०
क्राम, यतो भिनश्शिना यानि सर्वानि पापानि चक्रिरे तत्कारणात् स तं
वंशं ससम्मुखाद् हवयितुं निरूपयामास । भिनश्च निर्दोषाणां रुधिरं ४
पातयन् तेन निर्दोषाणां रुधिरस्य यिरूशाकमं परिपूरयामास ततः
परमेश्वरः क्षमितुं मतिं न चकार ।

एतस्य यिहोयाकीमस्यावशिष्टं चरित्रं सर्वकर्म च यिहोदादेशीय- ५
भूपतीनां पुराहृतपुस्तके लिखितानि किं न विद्यन्ते? अनन्तरं यिहोया- ६
कीमे निजपितृगणवत् महानिम्नां मते तस्य मृतो यिहोयाकीनस्तस्य पदे
राजा बभूव । अनन्तरं मिसरो मञ्चीपतिः स्त्रीयदेशात् पुनर्नाजग्मि- ७

- यान् यतो मिसरः सदितमारब्ध यरातनद् बावन् मिन्नीवनरपते
 र्यथद् बावीत् सत् सर्वं बाविनीयो नरपति र्जितवान् ।
- ८ यिहोयाखीनोऽष्टादशवत्सरवयसः सन् राजत्वं कर्तुमारब्ध विष्-
 प्राकमे श्रीन् मासान् राजत्वं चक्षवान् । यिहोयाखमनिवासिन इक्ष्वा-
 ९ यमस्य दुहिता मिह्रडा तस्य प्रसूरासीत् । स निजपितुः कर्मवत् पर-
 मेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चकार ।
- १० तस्मिन् समये बाविनीयनरपते निबुल्लित्तरस्य दासेया विष्-
 ११ प्राकमं समीप नगरम् आबन्धन् । अपरं तस्य भृत्यै नगरे बध्य-
 माने बाविनीयराजो निबुल्लित्तरः स्वयं नगरस्य प्रतिकूलम् आन-
 १२ गाम् । ततो यिहोदावंशीयो यिहोयाखीनो महीपतिस्तस्य माता भ्राता
 मुख्या राजपुत्रस्याध्यक्षाश्च बाविनीयमहीपते राजत्वस्थाकृतमवत्सरे तेन
 १३ दध्निरे । अगस्त्यं परमेश्वरेण यथोक्तं तद्वत् स तस्मात् क्षानात् पर-
 मेश्वरीयमन्दिरे स्थातुं सकृच्च आपतेयं राजनिवेशने स्थातुं निखिलं आ-
 पतेयञ्च निगयेच्छायेणः सुचेमना नरपतिना निर्मितानि यावन्ति हेम-
 १४ भाजमानि परमेश्वरीयभवनं आसन् तान्त्वयि क्षत्वा जयाह । अपरं
 स यिहोयाखमस्थितान् सकलमनुजान् आखिलान् अधिपतीन् निखि-
 लान् बलिनो भटांश्च प्रवासयामास, दशसहस्राणि जोकानि निखिलशि-
 न्धिनः कर्मकारिणश्च तेन प्रवासयाचकिते ततो जनपदे दुर्गतमनुजे-
 १५ भ्योऽपरः कोपि नावशिष्यत । अपरञ्च स यिहोयाखीनं नृपतिमपि ना-
 बिलि प्रवासयामास । राजा राज्ञो माता महिष्यो राजपुत्र्या अध्वर्या
 १६ जनपदस्य मुख्यमनुजाश्च तेन यिहोयाखमाद् बाविनं निम्बिरे । इत्थं
 सर्वे बलिनो जोका अर्धतः सप्तसहस्राणि भागवा बलिनो युद्धयोग्याश्च
 सप्तसहस्रं शिष्यकाराः कर्मकाराश्च मनुजा बाविनि प्रवासार्थं बाविनीय-
 राजेन स्थानान्तराकृताः ।
- १७ अगस्त्यं बाविनीयो राजा यिहोयाखीनस्य मातुषं मत्तनिधं तस्य
 पदे राजत्वे नियोजयामास तदीयं नामधेयं वरुणाक्षीकृतं सिद्धिदिय
 १८ इति चकार च । स सिद्धिदिय दशविंशतिवत्सरवयसः सन् राजत्वं
 कर्तुं प्रारभ्यैकादशवत्सरान् यावद् यिहोयाखमे राजत्वं चकार । निव-
 १९ रानिवासिनो यिद्धिदियस्य दुहिता हम्पूटन् तस्य प्रसूरासीत् । स
 यिहोयाखीनस्य निखिलकर्मामुसारात् परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिता-
 २० चारं चकार । अपरं यिहोयाखमगम्यं यिहोदावंशस्य प्रति परमेश्वरस्य

क्रोधात् तौ यत् तस्य सम्मुखाद् दूरीभवेताम् एतदर्थम् एतादृशो
दशा जघटे । अपरं सिदिकियो बाबिलीयराजस्याधीनत्वम् अनङ्गो-
क्तवान् ।

२५ पञ्चविंशोऽध्यायः ।

१ यिरूशालमस्यावरोधनं ४ सिदिकियस्य धृतत्वं लोकानाञ्च वन्दित्वाय नयनं १३
मन्दिरस्य वस्तूनां लोभनं १८ प्रधानलोकानां वधः २९ गिदलियस्य शासनपदे नियु-
क्तत्वं २० बाबिलीयनरपते राजसभायां यिहोयाकनस्य समुपगतिः ।

अनन्तरं तस्य राजत्वस्य नवमवसरे दशममासस्य दशमे दिने १
बाबिलीयमहोपतिर्निवृत्तित्वरस्तस्य निखिलसैन्यानि च यिरूशा-
लमस्य विरुद्धं समेत्य शिविरं स्थापयाच्चक्रिरे तस्य चतुर्दिक्षु दुर्गाणि नि-
र्म्ममिरे च । सिदिकियस्यैकादशं राजत्ववत्सरे यावत् नगरं रूध्यमानं २
तस्यौ । ततश्चतुर्थमासस्य नवमे दिने नगरे मच्चादुर्भिर्क्षां बभूव जनप- ३
दस्य मनुजानां निमित्तं भयं किमपि नासीत् ।

अनन्तरं नगरे भयत्वं गते सर्वे योद्धारो निशयां राजोद्यानस्य ४
समीपस्थयोर्द्वयोर्भिर्क्षोर्द्वारस्य मार्गेण पलायनं विधाय प्रान्तरगा-
मिनं पश्यान् जम्मुः किन्तु कस्दीयाश्चतुर्दिक्षु नगरम् अवेष्टन् । अन- ५
न्तरं कस्दीयानां एतना नरपतेः पश्चाद् धावित्वा यिरीहोः प्रान्तरे
तं प्रापुस्ततस्तस्य निखिलसैन्यानि तस्य सविधाद् व्यकीर्यन्त । अतस्तैर् ६
पतिं हत्वा रिहायां बाबिलीयभूपतेः सविधम् आनीय तं प्रति दण्ड
आदेशि । ततः सिदिकियस्य समक्षं तस्य तनया जघ्निरे सिदिकियस्य ७
लोचने उत्पाटयाच्चक्राते स च पितृजीयनिगडैर्बद्धो बाबिलं निन्ये ।

अपरञ्च पञ्चममासस्य सप्तमे दिने बाबिलीयमहोपतेर्निवृत्तित्व- ८
रस्योनविंशे राजत्ववत्सरे रत्तकसेनानाम् अथ्यक्षो निवूधरदननामा
बाबिलीयभूपस्य भृत्यो यिरूशालमम् आगत्य परमेश्वरस्य मन्दिरं राज- ९
सदनं यिरूशालमस्य निखिलगृहान् विशेषतो बृहदवृत्तिकाः सर्वा
वह्निना दाहयामास । अपरं रत्तकसेनापतेरनुगामिन्यः कस्दीयाः १०
सेना यिरूशालमस्य चतुर्दिक्षु प्राचीरम् अभिजग्न् । ततः परं नगरेऽव- ११
शिष्टा मनुजा बाबिलीयनरपतेः पक्षं गताः पलातका अन्येऽवशिष्टा लो-
काश्च रत्तकसेनापतिना निवूधरदनेन प्रवासयाच्चक्रिरे । केवलं राज्ञा- १२

क्षेत्रसेवनाय भूमिकर्षणाय च कतिपया दुर्मतलोका रक्षकसेनापतिना शेषयाचकिते ।

- १२ अपरं कस्दीयैः परमेश्वरीयमन्दिरे स्थाितौ पित्तजमयो क्षम्भौ पीठानि परमेश्वरीयमन्दिरे स्थाितं पित्तजमयं सागरपात्रञ्च खड्गं खड्गं विधाय
- १३ तेषां पित्तकं बाबिलं निन्ये । अपरम् ऋजीवाणि दध्यः कुण्डानि स्वेदन्य-
स्वेत्यादीनि यावन्ति सेवयन्तानि भाजनान्यासन् तानि सर्वानि तैरप-
- १४ ऋतानि । स्वर्गमयानां वज्रपात्रकटाहादीनां सुवर्णानि रूप्यमयानाञ्चो
- १५ रूपाणि च रक्षकसेनापतिना ऋतानि । सुकेमान् परमेश्वरीयमन्दिरस्य
कृते यत् क्षम्भद्वयं सागरपात्रमेकं यानि च पीठानि निर्मितवान् तेषां
- १६ निखिलपात्राणां पित्तजानां परिमाणम् असंख्यमासीत् । यत्कथोरे-
कस्य क्षम्भस्योत्पत्तम् अष्टादशहस्तपरिमितं तदुपरि च यः पित्तजमयो
मूर्धासीत् तस्य मूर्ध्नि उन्नतं हस्तत्रयपरिमितं किञ्च स मूर्धा येन जाला-
कतिशिख्यकर्मणा दाडिमखजा चावेक्ष्यत तत् सर्वमपि पित्तजमयम्
आसीत् अपरं जाककर्म विना द्वितीयक्षम्भः प्रथमस्य समान आसीत् ।
- १७ अनन्तरं रक्षकसेनापतिः प्रधानयाजकं सिरायं द्वितीयं याजकं सिफ-
- १८ नियं चीन् द्वारपात्राञ्च दधार । अपरं नगरस्य योद्धृणाम् अध्यक्षमेकं
नगरे ज्ञान् पञ्चजनान् राजसभासदो जनपदीयसेनानाम् अध्यक्षं
सेनाग्रगणितारं केखकमेकं नगरे ज्ञान् जनपदीयपट्टिजनाञ्च दधार ।
- १९ रक्षकसेनापतिं निवृषरदनस्तान् धृत्वा रिद्धायां बाबिलीयनरूपतेः स-
- २० त्रिभिर्निनाय । अनन्तरं बाबिलीयो नरेश्वरो ज्ज्मातदेष्टायां रि-
द्धायां तान् ताडयित्वा मारयामास । इत्थं विह्वलावंशीयलोका निजदे-
ष्टाद् दूरे प्रवासयाचकिते ।
- २१ बाबिलीयमहोपतिना निवृत्तजित्सरेखावशेषिता ये लोका विह्वला-
जनपदे स्तिष्ठन् तेषां आसक्तपदे आश्रयस्य पौलो ऽहीकामस्य पुत्रे ।
- २२ मिदलियस्तेन निययुजे । अनन्तरं बाबिलीयनरूपतिना मिदलियः आ-
सक्तपदे न्ययुज्यतेति वार्तायां सेनापतिभिक्षेणां लोकैश्च श्रुतायां मिथ-
नियस्य पुत्र इस्मायेकः कारेहस्य पुत्रो योहाननो मिटोफातीयस्य
तनूजमतस्य पुत्रः सिराये माखातीयस्य पुत्रो वासनियस्तेषां लोकान्
- २३ मिस्रायां मिदलियस्य समीपम् आजग्मुः । अनन्तरं मिदलियस्तेषां
समीपे तेषां लोकानाञ्च समीपे प्रपथं कृत्वा जग्राद, यूयं कस्दीयानां
दासेभ्यो मा भीता जनपदे वसत बाबिलीयनरूपतिं सेवध्वञ्च तेन युष्माकं

क्षेमं भविष्यति । किन्तु सप्तमे मासि राजवंशजात इक्षीशामस्य पोतो १५
निधनियस्य पुत्र इसमायेकक्षेन सहापरे दशजनाश्चागत्य मिदक्षिणं
मिस्रायां तस्य सन्निधौ वर्तमानान् यिद्धदीयान् कसदीयांश्च ताडयित्वा
जघ्नुः । अनन्तरं क्षुद्रा महान्तश्च निखिलमनुजाः सेनापतयश्च समुत्थाय १६
मिसरदेशं जग्मु र्यतस्ते कसदीयेभ्यो विभयाच्चक्रुः ।

अपरं यिद्धदावंशीयनृपस्य यिहोयाखीनस्य प्रवासस्य सप्तविंशव- १७
त्वरस्य द्वादशमासस्य सप्तविंशे दिवसेऽर्धतो बाबिलीयनृप इबिलिमि-
रोदको यस्मिन् वत्सरे राजत्वं कर्तुम् आरेभे तस्मिन् समये स यिहो-
याखीनं राजानं कारातो मोचयामास । अपरं तं प्रति प्रीत्याकापं १८
चकार यावन्तो भूपतयश्च तेन समं बाबिल्यासन् तेषां सर्वेषाम् आस-
नेभ्यस्तस्मै श्रेष्ठम् आसनं ददौ तदीयानि कारावसनानि परिवर्त्तय- १९
मास च । ततः स यावज्जीवनं तेन समं भोजनपाने अकरोत् । अपरं २०
तस्य कृते नित्यवृत्तौ राज्ञा निरूपितायां तस्य यावज्जीवनं प्रतिदिनं
नित्यजीवनेपायस्तस्मै व्यभ्राश्रित ।

वंशावल्याः प्रथमं पुस्तकं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मोक्षपर्यन्ता वंशावलिः ४ येषतो वंशावलिः ८ चासौ वंशावलिः १० चासौ वंशा-
वलिः १४ इक्षीशोमा वंशावलिः १८ इसमायेको वंशावलिः २२ किद्धराया इक्षी-
शस्य वंशावलिः २६ रथामो वंशावलिः ४० तदीयवंशस्याधिपतीनां नामानि च ।

आदम् शोत् इगोश्च कैमन् महकलेन् घेरद् इगोश्च मिधूशेचह जेमक् १
नोच शाम् चाम् येषत् । ४

रथस्य येषतः सन्ताना गोमर् माजूज् मादय् यूमान् सूवन् मेशक् ५
तोदस् । तस्य गोमरः सन्ताना अस्किनस् रोषत् तोमर् च । अपरं ७
यूमानः सन्ताना इक्षीशा तर्शीश्च किन्तोम् रोदानीम् ।

चामः सन्तानाः कूश् मिसर् यूट् चिबान् । कूश् सन्तानाः सिवा ८
चवीजाः सव्ता रवमाः कुव्तिखाश्च, अपरं रथमाः सन्तानौ शिवादि- ८

- १० दनौ । क्रुद्धः सुतो मिश्रोद् स पृथिवीमध्ये पराक्रमी भवितुम् आरभत ।
 ११ अपरं मिसरः सन्ताना कूदीयानामीयनिहावीधनत्रुहोयपद्मशोयाश्च
 १२ लोकाः पिनेष्टीयानाश्चादिपुबहाः कसृजुहोयाः कनोरोयाश्च लोकाः । अपरं
 १४ किमानो ज्येष्ठः पुत्रः कीदोन् ततः परं हिनीयवबूधीयेमोरोयगिर्मा-
 १५ श्रीयहिष्वीयार्थीयसीमीषार्थदीयसिमारीयहमातीया मनुजाः ।
 १७ अपरश्च ग्रामः सन्ताना एकम् अशूर अर्षत्तद् लुद् अराम् ऊध् इन्
 १८ गेधर् मश । एतस्य अर्षत्तवः सन्तानः शेनहः शेनहस्य सन्तान एवर ।
 १९ एवरो हौ पुत्त्रौ, एकस्य नाम पेनग (अर्थतो विभागः) यत्तदागर्भौ
 २० पृथिवी विभक्ता बभूव, तस्य भ्रातु नाम यत्तन् । एतस्य यत्तनः सन्ताना
 २१ अज्जमेदद् शेनह इत्सर्मावत् येरहो जादोराम् ऊधन् दिक्का ओवन्
 २२ अवीमायेन् शिवा ओफीर् इवीला योवव, एते सर्वे यत्तनः सन्तानाः ।
 २४ ग्राम् अर्षत्तद् शेनह एवर पेनग रियुः सिरुग् नाहोर तेरह
 २५ इत्राम् अर्थत इत्राहीम् । इत्राहीमः सुताविस्त्राक् इस्मायेन् च ।
 २६ तयो वंशावलिः । इस्मायेलो ज्येष्ठः पुत्त्रो निवायेत् पश्चात् केदर्
 २७ अदवेल् मिवसम, मिश्रो दृमा मसा हदर् तेमा, यिट्टूर् नाप्पीश्
 केदिमा एते सर्वे इस्मायेलो वंशाः ।
 २९ इत्राहीम उपपत्त्याः किटूरायाः सन्तानाः सिम्भन् यत्तन् मिदान्
 मिदियन् यिष्वाक् गृह्णन् । अपरं तस्य यत्तनः सन्तानौ शिवादि-
 ३१ दनौ । किञ्च मिदियनः सन्ताना ऐषा एवर हनोक् अवीद इल्दाया
 ३४ एते सर्वे किटूराया वंशाः । अपरम् इत्राहीमः पुत्त्रो य इस्त्राक् तस्य
 पुत्त्रावेधाविद्यायेलौ ।
 ३६ एषावः पुत्त्रा इलीफस् रुयेन् सियुष् याक्म कोरहश्च । तस्येकीफसः
 ३७ पुत्त्राः, तैमन् ओमार सिफो गयितम् किनस् तिस्रो ऽमानेक् । अपरं
 ३८ रुयेकः पुत्त्रा नहत् सेरहः शम्भो मिसा च । सेयीरः सुता कोटन्
 ३९ ओवक् सिवियेन् अना दिशेन् एत्सर दीशन् च । अपरं कोटनः
 ४० सन्तानौ होरिहेमौ । कोटनश्च तिघानामिका भगिन्यासीत् । अपरं
 ओवक् सन्ताना अज्जवन् मानहत् एवन् शिफो ओनम् । अपरम्
 ४१ अया अनाश्च सिवियेनः सन्तानौ । अपरम् अनाः सन्तानो दिशेन्
 ४२ दिशेनः सन्ताना हिम्दन् इष्टवन् यिवन् किरान् । अपरम् एत्स-
 रस्य सन्ताना विज्जन् सावन् याक्म । अपरम् ऊध् अरान् च दीशन्
 सन्तानौ ।

इषायेलो जनपदे राजत्वात् पूर्वम् एते राजान इदोमदेशे राजत्वं ४२
चक्रुः । विद्योरो वेङ्गानामा सुतः, दिग्हावानगरश्च तस्य राजधान्या-
सीत् । अनन्तरं वेङ्गे मृतवति वस्त्राग्निवासिनः सेरहस्य पुत्रो योवव् ४५
तस्य पदे राजत्वं चकार । अपरं योववि मृते सति तैमन्देशीयो ह्रश्म ४५
तस्य पदे राजत्वं चकार । अपरं ह्रश्मि मृते सति विददः सुतो यो ४६
हृदद् मोयावीयप्रान्तरे मिदियनं जितवान् स तस्य पदे राजत्वं
चकार तस्य राजधान्याश्च नामधेयम् अवीत् आसीत् । अपरं हृददि ४७
मृते सति मखेकानिवासी सस्त्रन्तस्य पदे राजत्वं चकार । अपरं सस्त्रे ४८
मृते सति फराततटिन्याः समीपस्थरिहोवोलनिवासी शौज् तस्य पदे
राजत्वं चकार । अपरं शौजि मृते सत्त्वक्बोरः पुत्रो बाल्हानन् तस्य ४९
पदे राजत्वं चकार । अपरं बाल्हाननि मृते सति हृदर् तस्य पदे ५०
राजत्वं चकार पायूगगरश्च तस्य राजधान्यासीत् मेघाह्वस्य दौहित्री
मट्रेदो दुहित्वा मिहेटवेण् च तसा जायासीत् । अनन्तरं हृदर् निधनं ५१
जगाम । इदोमीयराजानां नामानि, प्रथमं तिस्रः पश्चाद् अल्वा
यिधेत् अहलीवामा यणाः पोनेग् किनस् तैमन् भिव्सर् मग्दीयेल् ५५
ईरम् । इम इदोमदेशस्य राजान आसन् ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ इषायेलो वंशावलिः ७ यिहदा वंशावलिः १८ कालेवस्य वंशावलिः २१ हिमोख-
नंशावलिः २४ यिरहमेखस्य वंशावलिः ३४ जेजानस्य वंशावलिः ४९ कालेवत-
मेशा वंशावलिः ५० कालेवतनयस्य हूरस्य वंशावलि य ।

इषायेज एते तनयाः, ख्वेन् शिमियोन् लेवि यिहदा इषाखर् सिवू १
लून् दान् यूषफ् विन्यामीन् नमाणि गाद् आशेर । २

जिनानीयश्रयस्य दुहितु गर्भे यिहदास्त्रयः सन्ताना जप्तिरे, एर् ३
ओनन् शेलाश्च, तेषां मध्ये यिहदा ज्येष्ठः पुत्रः एर् परमेश्वरस्य
साक्षाद् दुष्टो भत्वा परमेश्वरेण व्यापादयाश्चक्रे । अनन्तरं यिहदाः ४
पुत्रवध्वास्तामरो गर्भे तस्यैरसौ पेरससेरहौ जप्ताते यिहदास्ते पञ्चपुत्रा
बभूवुः । तस्य पेरसस्य तनयौ हिमोखहामूलौ द्वौ । अपरश्च सेरहस्य १
तनयाः सन्द्रेथनो हेमनः कल्केजो देराखते पञ्चजनाः । किञ्च सन्द्रेः २
पौत्रः कर्मेः पुत्र आखनो निवेदितं द्रव्यमधि निदेशं कङ्किलेखायेलो
विघ्नं चक्षवान् । अपरम् एथनस्य तनयोऽसरियः । अपरं हिमोखस्य ३

- १० तनया एते विरहमेकोऽरामः कावेवच । अरामस्य तनयोऽम्मीनादव-
 ११ त्तस्याम्मीनादवस्य पुत्रो यिज्ञदावंशस्याध्यक्षो नक्षत्रोमः । नक्षत्रोमस्य
 १२ तनयः सक्मोमः सक्मोमस्य तनयो वोयसः । अपरं वोयसस्य तनय
 १३ वोवेदः, वोवेदस्य पुत्रो यिज्ञयः । एतस्य यिज्ञयस्य ज्येष्ठः पुत्र इली-
 १४ यावः, इलीयावोऽवीनादवः, इतीयः शम्भः, चतुर्थो निघनेवः, पञ्चमो
 १५ रद्यः, षष्ठ्योत्तमः, सप्तमो दाण्डूः । तेषां भगिनी सिन्धुयावोग्रयिणी
 १६ किञ्च सिन्धुयायास्तयः पुत्रा अवीशयो वोयावोऽसाहेवच । अपरम् अवी-
 गयिलः सुतोऽमासास्तस्यामासा जनक इस्मायेकावो वेधर आसीत् ।
 १७ अपरं हिमोक्तस्य तनयः कालेवो निजजाययो विरियोतासूवयो
 १८ गर्भयो र्यशरं शोववम् अर्दानक्ष जननामास । अपरम् असूवायां मृतायां
 १९ कालेव इप्रायां अयवत् तस्याश्च हरो जने । हरस्य सुत ऊटि, ऊटेः
 सुतो वित्तनेनः ।
 २० हिमोक्तः यष्टिवत्सरवयक्तः सन् गिजियदजनकस्य माखीरस्य दुहि-
 २१ तं द्यूष्टोपज्मिबान् तस्या गर्भे च तस्मात् सिगूवोऽजायत । तस्य
 सिगूवस्य पुत्रो यो यायीरक्तस्य गिजियदजनपदे त्रयोविंशतिनगराण्या-
 २२ सन् । परन्तु गिग्रीया अरामीयाश्च याशीरस्य तानि नगराणि किनातं
 तत्प्रीमासितयामांश्च साकल्येन यष्टिनगराणि तेभ्योऽपहृत्य वशीचक्रिरे ।
 २३ एते निखिला गिजियदतातस्य माखीरस्य वंश आसन् । अनन्तरं
 कालेवैप्रायायां हिमोक्ते मृतवति हिमोक्तस्य जायाया अविषाया गर्भे
 तदैरसस्तिकोयस्य जनकोऽग्रहरोऽजायत ।
 २४ हिमोक्तस्य ज्येष्ठतनयो यो विरहमेकस्तस्य ज्येष्ठतनयोऽरामोऽपराञ्च
 २५ पुत्रा वृना खोरञ्च पोत्तमोऽहियञ्च । अपरम् अटारानामिषा विर-
 २६ हमेकस्यापरा जायैकासीत् तस्या आत्मज्यो नमः । अपरञ्च विरह-
 मेकस्य ज्येष्ठतनयो योऽरामकस्य पुत्रो मायोऽपरं यामीव एकवच ।
 २७ यो नमस्य पुत्रो शम्भयो यादाञ्च शम्भयस्य तनवी नादवावोऽमूरी ।
 २८ किञ्च अवीहयिष्णामिकाया जायाया गर्भेऽवीमूरस्य तनयाचङ्गवान-
 २९ मोलीदावजायेता । अपरं नादवस्य तनयो सेनदाप्ययिमी, स संभदो
 ३० निरपथो ममार । अपरम् अप्ययिमस्य तनयो यिज्ञयि विंशयेः पुत्रः
 ३१ श्रेष्ठनः श्रेष्ठनस्य तनयोऽहलवः । अपरं शम्भयस्य भ्रातु यादास्तनयो
 ३२ येधरयोनायनौ, स येधरो निरपथो ममार । अपरं योनायनस्य
 तनयो पेकतः सासाञ्च । एते निखिला विरहमेकस्य वंशः ।

श्रेष्ठमस्य तनयो नासीत्, केवलं दुहितर आसन् किञ्च यार्धानामा ४४
 श्रेष्ठमस्य मित्रिय एको दासेव आसीत् । अगस्तं श्रेष्ठनेन निजकन्या ४५
 खदाभावं यार्धे विवाहार्थम् अदायि ततस्तस्याम् अतयोऽजायत । तस्या- ४६
 तयस्य तनयो नाथिनः, नाथिनस्य तनयः सावदः, सावदस्य तनय ४७
 इफलकः, इफलकस्य तनय ओवेदः, ओवेदस्य तनयो येऊः, येहोस्तनयो ४८
 ऽसरियः, असरियस्य तनयो हेलसः, हेलसस्य तनय हलियासाः, हलि- ४९
 यासास्तनयः सिस्मयः, सिस्मयस्य तनयः शल्लुमः, शल्लुमस्य तनयो ५०
 धिकमियः, धिकमियस्य तनय इलीशामाः ।

थिरहमेनस्य सहजस्य कालेवस्य ज्येष्ठः सुतो मेशाः, मेशाः सुतः ५१
 सीफः, सीफस्य सुतो मारेशाः, मारेशाः सुतो हिबोशः, हिबोशस्य सुताः ५२
 कोरहस्तपूहे रेकमः शेमाश्च । अपरं शेमाः सुतो यर्कियमस्य जनको ५३
 रेकमः, रेकमस्य सुतः शम्मयः, शम्मयस्य सुतो मायोनः, मायोनस्य ५४
 सुतो वैतूरः । अपरं कालेवस्योपपत्त्या ऐफायाः सुता हारणो मोत्ता ५५
 गासेसश्च, किञ्च हारणस्य सुतो येहदयः । येहदयस्य तनया रेगमो ५६
 योथमो मेशनः येनट ऐफाः शाकश्च । अपरं कालेवस्योपपत्त्या माखायाः ५७
 सुतो शेवर्ल्लिहने । परन्तु तस्यां मदूमना जनकः शाफो मग्नेनागि- ५८
 विययोश्च जनकः शिवा आक्षानामिका कालेवस्य दुहिता च जश्चिरे ।

कालेवस्य वंशा एते । इफायाया गर्भजातो ज्येष्ठतनयो हूरः किरि- ५९
 वतयियारीमस्य पिता शोवलो वैतलेहमस्य पिता शखो वैतगादेरस्य ६०
 पिता हारेफश्च । अपरं किरियतयियारीमस्य पितुः शोवलस्यात् ६१
 हराया हत्सीहम्मनूखेतश्च । किरियतयियारीमस्य वंशा यित्रीयपूथी- ६२
 यम्माधीयमिन्नाबीयाः । अपरं तेभ्यः सरियीघेछायोलीयौ समुत्पन्नौ ।
 शम्मस्य वंशा वैतलेहमो गिटोफा अट्रोतो वैतयोयानः सरियीयो हत्सी- ६३
 हम्मनूखीयश्च किञ्च यावेसे वासकारी सोफेरीयवंशः किञ्च तिरिया- ६४
 यीयशिमिबरीयख्खाधीयाः । एते मिखिना रेखववंशस्य पितुर् हामस्य
 सन्तानाः केनीयगाना विख्याताश्चासन् ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ दायूदो वंशावलिः १० हलेमनो वंशावलिः १० धिकमियस्य वंशावलिश्च ।

हिब्रे खे दायूद एते पुत्राः प्रसुषुविरे । यिब्रियेलीयाहोनोयमाथा १

गर्भजातोऽसौननामा दायूरो ज्येष्ठः पुत्रो बभूव ; अपरं कर्मिकीयायो-
 १ गधिकाया गर्भजातो दानियेयो द्वितीयः पुत्रो बभूव ; अपरं मिशूरस्य
 नृपतेस्तन्मयस्य दुहितु मांसाया गर्भजातोऽवज्ञानोमनामा तृतीयः
 पुत्रो बभूव ; अपरं हमीकाया गर्भजातोऽदोनिषनामा चतुर्थः पुत्रो
 २ बभूव ; अपरम् अषीटकाया गर्भजातः शिषटिषनामा पञ्चमः पुत्रो
 बभूव ; किञ्च तस्य जायाया इमलाया गर्भजातो विविषमनामा षष्ठः
 ३ पुत्रो बभूव । हिमाले तस्यैते घटतनया जज्ञिरे, किञ्च दायूद् तथ
 स्थाने घग्नासाधिकान् सप्तवर्धान् राजत्वं चकार । ततः परं यिरुशा-
 ४ कमे जयस्त्रिंशद्वरान् बावद् राजत्वं चकार । अपरं तदोया एते
 तनया यिरुशकमे जज्ञिरे । शिमियः शोबनो नाथनः सुलेमान् च,
 ५ एते बत्वारः पुत्रा अम्मोषेनस्य दुहितु बतशेबाया गर्भजाताः । तदन्त्ये
 ६ यिभर इकीशूय इकीषेलटो नेमहो नेषमो याफिय इकीशामा इकी-
 ७ यादा इकीषेलटश्चैते नवजनाः । दायूद् उपपत्नीनां पुत्रान् विहाय
 सर्व एते तेषां भगिनी तामरा च दायूदोऽपत्यान्यासन् ।

१० सुलेमानः सुतो रिहवियामः, रिहवियामस्य सुतोऽवियः, अवियस्य
 ११ सुत आसाः, आसाः सुतो यिहोशाफटः, यिहोशाफटस्य सुतो योरामः,
 १२ योरामस्य सुतोऽहसियः, अहसियस्य सुतो योशाशः, योशाशस्य सुतो
 १३ अमत्तियः, अमत्तियस्य सुत उवियः, उवियस्य सुतो योधमः, योधमस्य
 सुत आहसः, आहसस्य सुतो हिम्बियः, हिम्बियस्य सुतो मिनशिः,
 १४ मिनशेः सुत आमोनः, आमोनस्य सुतो योशियः, योशियस्य ज्येष्ठपुत्रो
 योहाननः, द्वितीयः पुत्रो यिहोयाकीमः, तृतीयः सुतः सिदिकियः,
 १५ चतुर्थः सुतश्च ब्रह्मः । किञ्च यिहोयाकीमस्य पुत्रौ यिहोयाखीनः
 सिदिकियश्च ।

१६ बन्दिनो यिहोयाखीनस्य सुताः शल्दीयेनो मक्कीरामः पिदायः शिम-
 १७ तरो यिकमियो होशामा निदवियश्च । अपरं पिदायस्य सुतौ मिर-
 व्याविलः शिवियश्च किञ्च सिरव्याविलस्यापत्नानि मिश्रकमो हना-
 १८ नियश्च तयो भगिनी शिमोमीता च । हनुवा ओहेनो बेरिखियो
 १९ हसदियो वृशबहेषदक्षेने पञ्च जनाः । अपरं हनानियस्य पुत्रौ पित-
 टियो यिप्रियश्च तयोः सुताः रिषायोऽर्बन ओबदियः शिखनियश्च ।
 २० शिखनियस्य तनयः शिमयियः, शिमयियस्य तनया हट्टो यिमाओ
 २१ बारोहो नियदियः शाफटो हसदियश्चैते षड्जनाः । अपरं नियदियस्य

सन्ताना इलीयवीनयो हिष्मियोऽङ्गीकामश्चैते नयो जनाः । अपरम् १४
इलीयवीनयस्य सुता होदविय इलीयाशीवः पिनायोऽङ्कुवो योहाननो
दिनायोऽनामिख सप्त जना एते ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ यिहदा वंशावलिः ५ अश्वरस्य वंशावलिः ११ किलुनस्य वंशावलिः ११ शेला
वंशावलिः २४ त्रिमियोनस्य वंशावलिः २६ मुखाध्यायानां कथनम् ।

यिहदा अपत्यानि येरसो हिप्रोयः कर्मि हूरः शोवणस्य । अपरं १
शोवणस्य सुतो राया, रायाः सुतो यहतः, यहतस्य सुतावह्नमयो लह- २
दख । एते निखिनाः सरियोयवंशनाम्ना विख्याताः । ऐटमस्य पितुर- ३
पत्यानि यिप्रियेणः यिह्मा यिहशक्तेषां हत्सिनिगपोनीनामिका भगिनी ४
च । अपरं पिन्यूेनस्य पिता गिदोरो ह्मस्य तात एसरस्य वैतलेह- ५
मस्य पितुरिफ्राया ज्येष्ठपुत्रस्य ह्मस्य सुतावाक्ता ।

तिकोयस्य पितुरश्वरस्य नाम्ना हिना नारा च हे जाये आक्ता । ५
तस्यौरसा नारायाः सुता अऊदमो हेपरसैमिनिरहत्तरिश्चैते ना- ६
रायाः सन्तानाः । किञ्च हिनाया अपत्यानि सेरतो यित्कोहुर इत्- ७
ननः कोसख । कोसस्य सन्ताना आनवः सोवेवा हाहमतनयस्याह- ८
ईनस्य वंशाच्च । अपरम् अहईनस्य पुत्रो यावेघो निजभाटग्रायतः ९
सम्मानित आसीत् । अहं दुःखेन ग्रंभधारयमकार्षम् इति कथयित्वा
तस्य जननी तस्य नामधेयं यावेघः (दुःखदायकः) इत्यकरोत् । परम् १०
यावेघ इच्छायेणीयेश्वरं प्रति प्रार्थनां कुर्वन् वभाघे हे ईश्वर त्वमेव
ममम् आश्रयं देहि ममाधिकारं वर्जय तव करो मम कविधौ भवतां
मया यत् कष्टं न लभ्यते तत्कृते तस्मात् माम् अव । तत् ईश्वरेण
तस्मै तत् प्रार्थितम् अदायि ।

शूहस्य आता यः किबूवस्तस्य तनयो मिहीरः, मिहीरस्य च तनय ११
इष्टोनः । इष्टोनस्य तनया वैतराफा पासेह ईरनाहस्य जनकस्ति १२
हिप्रच, एते निखिना रेखाहवंशाः । अपरं किनसस्य सन्तानावन्नी- १३
वेकः सिरायच । अलीयेनस्य तनवी ह्यतो मियोनोययच । मियो- १४
नोययस्य तनवोऽप्राः, सिरायस्य तनयः शिष्यकरीयप्रान्तरस्यलोकानां
जनयो योयाकः, वतले शिल्पिन आसन् । अपरं यिपुत्रेः पुत्रो यः १५
कावेयस्य तनया ईव एकाहो नवमच । एकाहस्य सुतो किनसो

- १४ यिहजिजेकस्य । अपरं यिहजिजेकस्य सुतोः सीयः सीकाहलीरियो
 १५ ऽसारेण इयाहस्य । अपरम् उयाहस्यापत्यानि येथरो मेरदः कथरोः या-
 कोना च, किच्च यानोनाया अपत्यानि मरिबम् शम्भय इट्टिभोयस्य तातो
 १८ यिन्नाहस्य । अपरं तस्य जायाया यिह्मदीयायाः सुतो मिदोरस्य जनको
 येरदः सोखोः पिता हेवरः सानोहस्य जनको यिह्मदीयेकस्य । अपरं
 स पिरीयो विथियानामिकां यां दुहितरं यवहत् तस्याः सुतो मेरदः ।
 १८ नहयस्य भगिनी या होदिसस्य जाया तस्याः सन्तानौ कियीनाः पिता
 १० गर्मि मीखाथीय इट्टिभोयस्य । अपरं श्रीभोगस्य सन्ताना अप्पेनो रिप्पो
 विन्हाजनन्तीकोनो यिथयिच्च । यिथयेः सुतो सोहेतो विन्सोहेतस्य ।
 ११ यिह्मदाः सुतस्य श्रेकाः सन्ताना जेकाहस्य पिता एरो मारेणाः पिता
 नादाहो ऽपरम् अस्वेयवंशीया ये जोकाः सुप्पवसणानि बवुप्पेणां
 १२ वंशा योकीमः कोधेवा मानवा योयाशः सारण्णत्तिनामानौ भाया-
 १३ वदेशस्य जेतारो याम्भुविजेहमस्य । एताः कथा अतीव पुरातन्यः । इमे
 कुम्भकारा आसन् उद्यानेषु प्राचीरविशिष्टस्थानेषु च न्यवसन्, यत्सो
 दाहः कार्यार्थं तस्य सन्निधौ न्यवसन् ।
 १४ शिमियोनस्य सन्ताना निमूयेको याप्पीनो यारीवः सेरहः श्रीलस्य ।
 १५ श्रीलस्य सन्तानः शकुमः, शकुमस्य सुतो मिव्समः, मिव्समस्य सुतो
 १६ मिथमः । मिथस्य तनयो ह्मूयेकः, ह्मूयेकस्य तनयः सक्कूरः, सक्कूरस्य
 १७ तनयः शिमयिः । तस्य शिमयेः घोडश्च तनयाः यट् दुहितरश्चासन्
 किन्तु तस्य सङ्गजाता बहवः सुता नासन् तेषां वंशाश्च यिह्मदावंश इव
 १८ न बहधिर । ते वंशवायां मालादायां हत्तरशिवाने वाकावाम् हत्तमे
 १९ तोकदे विधुयेके ह्मूयायां सिक्कमे वैतमकावोते हत्तरसूचीमे वैतविर्मा
 शारथिमे च समृपुः । दायूदो राजत्थपय्यन्तम् एतानि नगराणि तैर-
 २० थ्यक्रियन्त । अपरम् सेटमम् येन रिप्पोबां तोलेमम् आग्रनच्च यामिः
 २१ समम् एतानि पञ्च नगराणि तेषामेवासन् । अपरं बाचं बावद् एतेषां
 नगराणां चतुर्दिक्छिताः सक्कयामाः । तेषां निवासस्थानान्येतानि
 वंशावली चेषा ।
 २४ मिशोववो यस्सेको ऽमत्थियस्य सुतो योप्पो योक्केो ऽसीयेकस्य प्रपौत्रः
 २५ सिरायस्य पौत्तो योप्पिवियस्य पुत्तो येङ्गः, अपरम् इत्थियवैनयो वाको-
 २६ वाहो यिप्पोहायो ऽसायो ऽदावेणेः विवीमीयेको विनावच्च, किच्च शिम-
 थियस्यातिहङ्गप्रपौत्रः शिम्ये हङ्गप्रपौत्तो विदविथस्य प्रपौत्तो ऽन्नोनस्य

पौत्रः शिषियेः पुत्रः सीधः । इमे लब्धनामा निजनिजवंशस्याधिपतयो १८
वङ्गगोश्र्वासन् ।

ते तेषां पशुव्रजानां चरणयोग्याया भूमेरन्वेषणार्थं गिदोरस्य प्रवेश- १८
स्थानम् अर्थतः प्रान्तरस्य पूर्वपार्श्वं यावत् जम्बुः । ततस्ते वङ्गद्वयाम् ४०
उत्तमां चरणयोग्यभूमिं प्रापुः स च देशः प्रशस्तः ज्ञान्तो निर्विरोध-
आसीत् यस्मात् जामवंशीया मनुजाः पूर्वं तत्रावसन् । यिद्धदादे- ४१
श्रीयराजस्य हिव्जियस्य राजत्वसमये पूर्वलिखितास्ते लोका व्रजित्वा
तेषां मनुजानां दृष्ट्याणि तत्र लब्धान् भियूनीयांश्च विनाशय निःशेषम्
उच्छिष्टिदुः । अद्यापि ते तत्र स्थाने निवसन्ति यतस्तत्र स्थाने तेषां
पशुव्रजानां चरणयोग्या भूमिर्विद्यते । अपरं तेषां शिमियोनीयवंशस्य ४२
पञ्चशतसंख्यजनाः यिशयेः पुत्रान् पिलटियं नियरियं रिफायम् उषी-
येनच सेनापतीन् विधाय सेयीरं शिलोच्चयं जम्बुः । अपरम् अमा- ४३
लेकीयानां ये उवशिष्टा मनुजा जीवन्त आसन् तान् ताडयित्वा तस्मिन्
स्थाने वसतिं कृत्वाद्यापि तत्र निवसन्ति ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ कवेकस्य वंशावलिः ११ गादस्य वंशावलिः १८ कवेकानामां गादोपाजां निनशेर-
द्वंशस्य च चरितं ।

रूवेक इत्यायेनो ज्येष्ठतमस्य आसीत् परन्तु स निजजनकस्य शय- १
नीयम् अपवित्रं कृतवान् एतत्कारणाद् इत्यायेनः सुतस्य यूधम्
सुताभ्यां तस्य ज्येष्ठाधिकारो उदीयत किन्तु वंशावल्यां तयोर्नामनी
ज्येष्ठस्य श्रेष्ठ्या न कलिङ्कते । यतो यिद्धदा निजसहजग्राममध्ये बल- २
वत्तमः सन् तस्य पदे प्रधानाधिपतित्वं प्राप तथापि ज्येष्ठाधिकारो
यूधम्स्य बभूव । इत्यायेनो ज्येष्ठतमस्य रूवेकस्य सन्ताना इनेकः ३
पशु हिम्रेयः कर्म्मिश्च । किञ्च येसेलस्य सुतः शिमियिः, शिमियिः सुतो ४
जूजः, जूजस्य सुतः शिमियिः, शिमियेः सुतो मीखाहः, मीखाहस्य ५
सुतो रायाहः, रायाहस्य सुतो वाजः, वाजः सुतो वेराहः, स रूवेक- ६
वंशीयानाम् अन्त्येष्टः सन् अमूरस्य नरपतिना विस्तृतपिण्डेयरेव प्रावा-
स्यत । यदा तेषां वंशावलिर्लिख्यत तदा निजनिजवंशानुसारेण ७
तस्मैते सङ्गजगता आसन् । मुखो वियूवेनो उपरः सिखरियः । अपरं ८
योयेनस्य प्रपौत्रः जेनाः पौत्र आसस्य पुनो बेनाः, सोऽरोयेरस्य

- ८ समीपे निवृत्तं बालमियोगं यावद् अवसत् । अपरं पूर्वदिशि पुरात-
सरितः समीपस्थान्तरस्य प्रवेशस्थानं यावद् वसतिम् अकरोत्, यतो
१० गिरियददेशे तेषां पशुनिवहस्य बाहुल्यम् अजायत । अपरं शैलस्य
राजत्वसमये ते हाजिरीयैः समं युध्यन्तानां वशीकृतं गिरियद-
जनपदस्य कृत्वे पूर्वभागे तेषां दृष्टेयु न्यवसन् ।
११ अपरं गादवंशीया वाशनजनपदस्था सन्त्या यावत् तेषां सम्मुखे
१२ ऽवसन् । तेषां मध्ये येथेना मृत्यु आसीत् तस्य पश्चात् शाफमः,
१३ अनन्तरं यानयः शाफटस्थेने वाशनेऽवसन् । किञ्च तेषां पिष्टवंश-
सम्बन्धीया भ्रातरौ मीखायेना मिश्रुक्तमः श्रेवा यारयो याकनः सीय
१४ एवरश्चते सप्त जना आसन् । अपरं वृषस्य सुतो यद्दुः, यद्देः सुतो
यिशीशयः, यिशीशयस्य सुतो मीखायेनः, मिखायेनस्य तनयो गिरियदः,
गिरियदस्य तनयो यारोहः, यारोहस्य तनयो कृरिः, कृरेः सुतो
१५ ऽवीहयिनः, ते तस्यावीहयिनस्य वंशाः । अपरं गूनेः पौलो ऽब्धि-
१६ लस्य सुतो ऽहिन्तोषा पिष्टवंशस्य मृत्यु आसीत् । ते गिरियदे बाशने
१७ तत्रत्येषु ग्रामेषु स्वकीयसामाखितस्य शारोणस्य ग्रामेषु चावसन् । अपरं
थिष्ठदादेशीयस्य योधमस्य इन्हायेन्दशीयस्य यारवियामस्य च राजत्व-
समये तेषां सर्वेषां वंशावगिरिनिवस्यत ।
१८ तत्र क्वेकवंशस्य गादवंगस्य भिनशेरर्द्धवंशस्य च फलकसङ्गभ्रमर्धा-
रिणो युद्धे निपुणा युद्धगामिनश्च सप्तशतवर्षाधिकानि चतुश्चत्वारिंशत्-
१९ सहस्राणि जना योद्धार आसन् । हाजिरीयै र्घिटरेण नाफिगेन
२० नोदवेन च समं तैः समरं कृत्वा तेषां विपरीतम् उपकारो जमे ततो
हाजिरीयास्तेषां सर्वे सहायाश्च तेषां हन्तगता बभूवुः, यतः समरं
तैरीश्वरस्य सन्नद्धौ प्रार्थनायां कृतायां स तेषां प्रार्थनां मुखाव यतस्ते
२१ तस्मिन् अवसन् । अतस्ते तेषां पञ्चाशत्सहस्राणि महाङ्गान् पञ्चाशत्-
सहस्राधिके हेचस्ते मेधान् हेसहस्रं गर्दभान् नक्षमेकं मनुजान् वशी-
२२ कृत्य केभिरे । तं समरम् ईश्वर एव कृतवान् एतत्कारणाद् बह्वो
२३ ऽहन्यन्त, अपरम् इन्हायेनीयकोका यावद् प्रावायन्त तावत् ते तेषां
२४ देश ऊयुः । अपरं भिनशेरर्द्धवंशस्तस्मिन् जनपदे बाशनम् आरब्ध
२५ बालहर्म्मायं शिमीरं हर्म्मायं शिलोचयश्च यावद् वसतिं कुर्वन्तो बह-
२६ धिरे । तेषां पिष्टवंशानां मध्य एते मनुजा मृत्या आसन् ऊपरो
यिश्चयिरिनीयेकोऽबोयेको यिरमियो कोदवियो यद्दीयेनश्चिते वलवन्तो

विख्याताश्च नरा निजनिजपिढवंशस्याध्यक्षा आसन् । परन्तु ते निज- १५
पिढलोकानाम् ईश्वरस्य विषयम् अपराधिना बभूवुस्तेषां सम्मूलाद्
ईश्वरेण तद्देशीया ये लोका दवयाचक्रिरे तेषां सुरान् अनुग्रहं विपथ-
ग्रामिनो बभूवुश्च । तस्माद् इत्यायेलीयेनेश्वरेण पूज्यन्तस्तपिजेय- २०
रश्चैतयोरशूरीययो भूपत्यो मंगसि प्रवर्त्तिते तौ तान् स्वेषां वंशीयान्
मादवंशीयान् मिमश्चेरुर्दवंशस्य लोकांश्च प्रवासयासकतुः किञ्च तान्
हज्जं चारो चारो गोपयस्वस्वितश्च समानिन्युक्ते तत्र स्थाने ऽद्यापि
निवसन्ति ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ लेवेईशावलिः ४ इक्षियासरस्य वंशावलिः १६ मेर्शोनस्य किञ्चातस्य मिरारोय
वंशावलिः ४६ चारोकवंशस्य कर्मणां कथनं ४४ याजकानां लेवीयानाञ्च नगराणां
मिर्षयश्च ।

लेवेः सुता मेर्शोनः किञ्चातो मिरारिश्च । अपरं किञ्चातस्य तनयो १
ऽम्नामो यिस्हरो हिमेख उघीयेकश्च । अपरम् अम्नामस्य सन्ताना २
चारोगो मसा मरियम् च किञ्च चारोकस्य सुता मादवोऽविह्वरिक्तिया-
सर ईश्यामरश्च ।

अपरम् इक्षियासरस्य तनयः पीनिहसः, पीनिहसस्य सुतो अवीशूयः, ४
अवीशूयस्य सुतो इक्किः, इक्केः सुत उघिः, उघेः सुत सिरहियः, सिर- ५
हियस्य सुतो मिरारोयतः, मिरारोयतस्य सुतो अमरियः, अमरियस्य सुतो
अहीटूबः, अहीटूबस्य सुतः सादोकः, सादोकस्य सुतो ऽहीमासः, अही- ८
मासस्य सुतो ऽसरियः, असरियस्य सुतो योहाननः, योहाननस्य सुतो १०
ऽसरियः, एष असरियो यिह्वानमे सुजेमना निर्मिंते मन्दिरे ऽयजत ।
अपरम् असरियस्य तनयो ऽमरियः, अमरियस्य तनयो ऽहीटूबः, अही- ११
टूबस्य सुतः सादोकः, सादोकस्य सुतः इक्कुमः, इक्कुमस्य सुतो हिक्कियः, १२
हिक्कियस्य सुतो ऽसरियः, असरियस्य सुतः सिरायः, सिरायस्य सुतो १४
यिहोसादकः । अस्मिन् समये परमेश्वरो निवृत्तित्वस्य चरे यिह्वदां ४५
यिह्वानमश्च समर्थयामास तस्मिन् समये एष यिहोसादको बन्दीभूय
जम्बवान् ।

लेवेः सुता मेर्शोनः किञ्चातो मिरारिश्च । अपरं मेर्शोनस्य सुतो १६
किव्निः हिमियिश्च । अपरं किञ्चातस्य सुता अम्नामो यिस्हरो हिमेख १८

- १८ उद्योयेकः । अपरं मिरारेः सुतो महलिः मृष्टिः । क्षीयक्षीयपूर्वपुर-
 १९ यानकमेव जेयोया वंशा यते । मेर्जानस्य सुतो यो निव्दिनस्य सुतो
 २० यवतः, यवतस्य सुतः सिम्मः, सिम्मस्य सुतो योयावः, योयावस्य सुतः
 २१ इवः, इवोः सुतः सेरवः, सेरवस्य सुतो वियन्नयः । अपरं किजातस्य सुतो
 २२ उम्मीनादवः, उम्मीनादवस्य सुतः कोरवः, कोरवस्य सुतो उसीरः, असी-
 २३ रस्य सुत इन्कानाः, इन्कानाः सुतो उवीयासफः, अवीयासफस्य सुतो
 २४ उसीरः, असीरस्य सुतक्षेतः, तक्षेतस्य सुत उदीयेनः, उदीयेनस्य सुतः
 २५ उवियः, उवियस्य सुतः शैलः । अपरम् इन्कानाः सुतावमासयो उही-
 २६ मोतखः । अपरम् इन्काना अन्यः सुतः सूफः, सूफस्य सुतक्षोवः, तोवस्य
 २७ सुत इलीयावः, इलीयावस्य सुतो यिरोवमः, यिरोवमस्य सुत इन्कानाः ।
 २८ इन्कानाः सुतः शिमूयेनः, शिमूयेनस्य ज्येष्ठः सुतो योयेनो उपरो उवियः ।
 २९ किञ्च मिरारेः सुतो महलिः, महलेः सुतो निव्दिनः, निव्दिनेः सुतः शि-
 ३० मिथिः, शिमिथेः सुत उवः, उवस्य सुतः शिमियः, शिमियस्य सुतो
 ३१ जगियः, जगियस्य सुतो उसायः । मङ्गुषाया अवस्थितेः परं दायूद्
 परमेश्वरस्य मन्दिरे दान् अनान् गीतसेवायां न्ययाजयत् तेषां नामानि ।
 ३२ यावत् सुकेमान् विरुष्णामे परमेश्वरस्य मन्दिरं न निरमापयत्
 तावत् ते समाजस्य पवित्रावासस्य सम्मुखे गानेन पथ्यं चरन् क्षीयक्षीय-
 ३३ पथ्यायानुसारेण च क्रियाम् अन्वतिष्ठन् । ते अनुठातारक्षेष्वां पुनश्चेम
 आसन् । किजातीयवंशस्य मध्ये हेमनो गाघकः, तस्य हेमनस्य जनको
 ३४ योयेनः, योयेनस्य जनकः शिमूयेनः, शिमूयेनस्य जनक इन्कानाः,
 इन्काना जनको यिरोवमः, यिरोवमस्य जनक इलीयेनः, इलीयेनस्य
 ३५ जनकक्षोवः, तोवस्य जनकः सूफः, सूफस्य जनक इन्कानाः, इन्काना
 ३६ जनको मावतः, मावतस्य जनको उमासयः, उमासयस्य जनक इन्-
 कानाः, इन्काना जनको योयेनः, योयेनस्य जनको उसरियः, असरि-
 ३७ यस्य जनकः शिफनियः, शिफनियस्य पिता तवतः, तवतस्य जनको
 उसीरः, असीरस्य जनको उवीयासफः, अवीयासफस्य जनकः कोरवः,
 ३८ कोरवस्य पिता यिव्वरः, यिव्वरस्य पिता किजातः, किजातस्य पिता
 ३९ लेविः, लेवेर् जनक इन्कानेन । हेमनस्य दक्षिणे तस्य आतासयो
 उत्तिष्ठत्, तस्यासफस्य जनको वेरिखियः, वेरिखियस्य जनकः शिमियः,
 ४० शिमियस्य जनको मीखायेनः, मीखायेनस्य जनको वासेयः, वासेयस्य
 ४१ जनको मन्विषः, मन्विषस्य जनक इलिः, इलेर् जनकः सेरवः, सेरवस्य

जनको ऽदायाः, अदाया जनकः यद्यनः, यद्यनस्य जनकः सिन्धः, सिन्धस्य ४९
जनकः शिमिधिः, शिमिधे जनको यज्ञतः, यज्ञतस्य जनको मेर्षोऽनः, मेर्षो- ५०
नस्य जनको जेविः । एतेषाम् यद्यनादयो मिरारिवंशीया आतरो वाम- ५१
दिश्यतिष्ठन् तस्यैयनस्य जनकः कीशिः, कीशे जनको ऽब्धिः, अब्धे जनको
मङ्गूकः, मङ्गूकस्य जनको हृश्वियः, हृश्वियस्य जनको ऽमत्सियः, अम- ५२
त्सियस्य जनको हिल्कियः, हिल्कियस्य जनको ऽमत्सिः, अमत्से जनको ५३
वानिः, वाने जनकः शेमरः, शेमरस्य जनको मङ्गूकः, मङ्गूके जनको ५४
मृष्टिः, मृष्टे जनको मिरारिः, मिरारे जनको जेविः । तेषां आतरो ५५
जेवीया ईश्वरमन्दिरावासास्य निखिलकार्यायै नवेदिता आसन् ।

परन्तु हारोखस्तस्य सुताश्च महापवित्रस्थानस्य निखिलकार्यानुसा- ५६
राद् होमवेदिधूपवेद्योदपरि दत्तवस्तुन्यदाहयन् ; ईश्वरसेवकस्य मुसस
आज्ञानुसाराद् इच्छायेनः कृते प्रायश्चित्तसाकुर्वन् । अपरम् एते सर्वे ५७
हारोखस्य वंशाः, हारोखस्य सुत इलियासरः, इलियासरस्य सुतः
पिनीहसः, पिनीहसस्य सुतो ऽवीशूयः, अवीशूयस्य सुतो बुक्किः, बुक्के ५८
सुत उयिः, उयेः सुतः सिरहियः, सिरहियस्य सुतो मिरायेतः, मिरा- ५९
येतस्य सुतो ऽमरियः, अमरियस्य सुतो ऽहीटूवः, अहीटूवस्य सुतः ६०
सादोकः, सादोकस्य सुतो ऽहोमासः ।

सीमानुसारेण दुर्गानुसारेण च किङ्हातोयान्वयोद्भवानां हारोख- ६१
वंशीयानाम् इमानि वासस्थानानि बभूवुः, यतस्तेषामेव (प्रथमं) गृटि-
कापातो बभूव । चतुर्दिक्प्रान्तरेण समं यिह्मदादेशस्य हित्रोयं तेष्ये ६२
ऽदीयत । परन्तु तस्य नगरस्य क्षेत्राणि यामाश्च विपुत्रेः सुताय काले- ६३
वायादीयन्त । अपरं हारोखवंशाय (यिह्मदादेशे) नगरासीमान्वदीयन्त, ६४
आश्वयनगरं हित्रोयम्, अपरं प्रान्तरेण सह जिह्मा प्रान्तरेण समं
यत्पौरम् इह्मोयम् ? प्रान्तरेण समं हित्रेण प्रान्तरेण समं दिवीरं प्रा- ६५
न्तरेण समम् आश्वनं प्रान्तरेण समं वैतशेमश्वम् । अपरं विन्धामीनवंशे ६६
प्रान्तरेण समं मेवा प्रान्तरेण समम् आश्वमेतं प्रान्तरेण समम् अवायो-
तश्च । इत्थं वंशानुसारेण तेषां साकल्येन त्रयोदशनगराख्यासन् । अतः ६७
नगरं किङ्हातोयवंशस्यावशिष्टेष्यो मनुजेष्यो गृटिकापातं विधाय भिनङ्गे-
रर्जवंशाद् दशमनगराणि प्रादीयन्त । अपरं मेर्षोनीयवंशायेवाह्वरवंशाद् ६८
आश्वेरवंशात् नगाणिवंशाद् वाश्वनस्थात् भिनङ्गेरर्जवंशाच्च त्रयोदश-
नगराणि प्रादीयन्त । किञ्च मिरारिवंशाच्च खेखवंशात् सिनूकूनवंशाच्च ६९

- ११ गृष्टिकायात् विधाव वाद्वनगराणि प्रादीयन्त । अनेन प्रक्षारिष्यन्ते-
 १२ नीयकोका जेदीयेभ्यो प्रान्तरैः समं तानि निखिलनगराणि ददुः । ते
 यिज्जदावंशात् शिमियोनवंशाद् विन्नामीनवंशाच्च गृष्टिकायातेन नग-
 राखेतानि तेभ्यो ददुक्तानि च तेषां नामभि विख्यातानि भवन्ति ।
 १३ अपरं विन्नामीनवंशस्यावशिष्टा मनुजा इप्पयिमवंशात् खलसीमा-
 १४ नगराणि जेभिरे । ते तेभ्य आन्धयनगरमेवम् अर्थतः प्रान्तरैश्च समम्
 १५ इप्पयिमशिक्षोच्चय्यं शिखिमं प्रान्तरैश्च समं जेघरं, प्रान्तरैश्च समं
 १६ यम्मियामं प्रान्तरैश्च समं वैथोरोब्बं, प्रान्तरैश्च समम् अयाकोनं प्रान्ता-
 १७ रैश्च समं मातरिम्भोब्बं, मिनशेरुब्बवंशात् प्रान्तरैश्च समम् अनेरं प्रान्त-
 रैश्च समं शिद्वनियमश्वेमानि नगराणि विन्नामीनवंशस्यावशिष्टेभ्यो मनु-
 १८ जेभ्यो ददुः । अपरं जेर्जोनीयवंशाय मिनशेरुब्बवंशात् प्रान्तरैश्च समं
 १९ वाहनखं गोतनं प्रान्तरैश्च समम् अन्तारोतच्चादीयत । अपरम् इवा-
 २० खरवंशात् प्रान्तरैश्च समं जेदशं प्रान्तरैश्च समं दाविरतं, प्रान्तरैश्च समं
 २१ रामोतं प्रान्तरैश्च समम् अनेमच्च तेभ्योऽदीयत । अपरम् आशेरुवंशात्
 २२ प्रान्तरैश्च समं मिश्रावं प्रान्तरैश्च समम् अम्भोतं, प्रान्तरैश्च समं उल्लोक्कं
 २३ प्रान्तरैश्च समं दिहोवच्च तेभ्योऽदीयत । अपरं तत्तानिवंशात् प्रान्तरैश्च
 समं माणीनखं जेदशं प्रान्तरैश्च समं जम्भोतं प्रान्तरैश्च समं किरिया-
 २४ ययिमच्च तेभ्योऽदीयत । अपरं मिरादेरुवशिष्टवंशाय सिक्कूनवंशात्
 २५ प्रान्तरैश्च समं रिम्भोब्बं प्रान्तरैश्च समं तावोरच्चादीयत । अपरं यिरीषोः
 समीये यर्हनस्य पारेऽर्पता यर्हनस्य पुर्णदिशि खवेववंशात् प्रान्तरैश्च
 २६ समं ज्ञाननखं वेत्सरं प्रान्तरैश्च समं यज्जसं, प्रान्तरैश्च समं किदेमोतं
 २७ प्रान्तरैश्च समं मेफातच्च तेभ्योऽदीयत । अपरं ज्ञादवंशात् प्रान्तरैश्च समं
 २८ शिजिवदखं रामोतं प्रान्तरैश्च समं मज्जनयिमं, प्रान्तरैश्च समं शिज्ज्वां
 प्रान्तरैश्च समं वासेरच्च तेभ्योऽदीयत ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

- १ इणखरस्य वंशावलिः ६ विन्नामीनस्य वंशावलिः १७ नन्नाले वंशावलिः २७
 मिवमे वंशावलिः २० इप्पयिमस्य वंशावलिः २७ मावदस्य वंशावलिः २८ तेषाम्
 अधिकारः २० आशेरस्य वंशावलिः ।

- १ इवाखरस्य सुतास्त्रोक्तयः युवो याम्भूयः शिम्भोवच्चैवे चन्तारो जवाः ।
 २ अपरं तोजवस्य सुता उचिः रिक्कावो विरीयेको यज्जमवो विज्जमः

श्रमयेत् । इमं स्त्रीयपिटवंशस्यार्थतत्त्वोक्तयवन्तस्य मुख्या निजलो-
काणां मध्ये पराक्रान्ताश्चासन् अपरं दायूदः समये ते संख्यया षट्-
शताधिकद्वाविंशतिसहस्राणि लोका आसन् । अपरम् उषेः सुतो १
यित्राह्वयः, यित्राह्वयस्य तनया मीखायेन ओवदीयो येयेलो यिश्रिय-
श्चैते पञ्च जना मुख्या आसन् । अपरं युद्धार्थं तेषां पिटवंशानुसारेण ४
षट्त्रिंशत्सहस्राणि सैन्यान्यासन् यतस्तेषां जाया सुताश्चानेक आसन् ।
अपरम् इमाखरवंशीयास्तेषां आतरः सर्वे महापराक्रमिण आसन् ५
ते निजनिजवंशानुसारेण गणिताः सप्ताशीतिसहस्राणि लोका आसन् ।

अपरं विन्धामीनस्य सुता वेला वेखरो यिदीयेल्श्चैते त्रयो जनाः । ६
अपरं वेलाः सुता इव्बोन उधिरुवीयेलो यिरेमोत ईरश्च । एते ७
पञ्च जना निजनिजपिटवंशे मुख्याः पराक्रमिणश्चासन् । वंशानुसारेण
गणितास्तेषां द्वाविंशतिसहस्राणि लोका आसन् । अपरं वेखरस्य तनयाः ८
थिमिरो योयाश्च इलियेसर इलीयवैनयो ऽस्मि यिरेमोतो ऽवियो ऽना-
घोत आलेमतश्चैते वेखरस्य सन्तानाः । तेषां पिटवंशीयमुख्यलोकानां ९
वंशावली गणिता विंशतिसहस्राणि द्वे शते पराक्रमिणो लोका नि-
खिता आसन् । अपरं यिदीयेल्स्य सुतो विण्हनः, विण्हनस्य सुता १०
यियूशो विन्धामीन यङ्कदः खिनानाः सेयनत्तशीशो ऽहोश्चरश्च ।
यिदीयेल्स्यैते निखिलाः सन्ताना निजनिजपिटवंशानां मुख्याः परा- ११
क्रमिणो लोका आसन् । अपरं तेषां समरगमनयोग्या द्विशताधिक-
सप्तसहस्राणि योद्धार आसन् । अपरम् ईरस्य सुतो मुष्मीनो ऊप्पी १२
मन्, अहेरस्य च सुतो हूशीमः ।

अपरं विण्हाया गर्भजातस्य नप्तानेः सुता यहसियेलो गूनि र्येत्सरः १३
शङ्कमन् ।

मिनशेः सुताबन्धियेलो ऽरामीयाया उपपत्त्या जातो मिजियदस्य १४
पिता माखीरश्च । स माखीरो ऊप्पीममुष्मीमयो भूमिनीं माखाम् उदु- १५
बाश्च तस्य दितोयपुत्तस्य नाम सिलफद आसीत् तस्य सिलफदस्य
केचनं दुहितर आसन् । अपरं माखीरस्य जाया माखा पुत्तं प्रसूय १६
तस्य नाम घेरश्च इति चकार, तस्य सहेदरस्य नाम घेरश्च, अपरं
घेरश्चस्य सुतयो नामनी ऊचमो रेकमन् । ऊचमस्य सुतो विदानः, १७
मिनशेः पौत्रो माखीरस्य पुत्रो मिजियद एतेषां सर्वेषाम् आदिपुरुष
आसीत् । अपरं तस्य भगिन्या हम्मोनेकतायाः सुता इह्जोदो ऽवीये- १८

- १८ सरो मङ्गलाः शिमीदाश्च । अपरं शिमीदाः सुता अहीयनः श्लेष्मो
निष्कहिरनीयामश्च ।
- १९ इन्द्रियमस्य सुतः श्रृङ्गहः, श्रृङ्गहस्य सुतो वेरदः वेरदस्य सुतस्त-
२० हतः, तहतस्य सुत इक्षियादाः, इक्षियादाः सुतस्तहतः, तहतस्य सुतः
सावदः, सावदस्य सुताः श्रृण्णहः एतद्वर इक्षियादश्च, परन्तु देशनि-
वासिनो गातीया जाप्तास्तान् अवधियुः, यतस्तै र्घा यशुन् नेतुम्
२१ आजम्भः । ततस्तै र्घा जनक इन्द्रियमो बज्जदिगानि यावद् अशोचत्
तस्य म्मातरश्च तं सान्त्वयितुम् आगच्छन् ।
- २२ अमन्तरं तस्मिन् निजभार्यामुपगते तस्य जाया गर्भवती भूत्वा पुत्र-
मेकं प्रसूय तस्य नाम विरियम् (अमङ्गलमिति) चकार यतस्तदानीं तस्य
२३ निवेशने ऽमङ्गलम् अभवत् । तस्य दुहितृ शीरो चोपरिस्थं नीचस्थश्च
२४ वैघोरोऽयम् उधेकशीराश्च निर्मापयामास । तस्य सुतो रेण्डहरेण्णो,
२५ रेण्डहस्य सुतस्तहः, तेण्डहस्य सुतस्तहः, तहतस्य सुतो जादनः,
२६ जादनस्य सुतो ऽम्मीहदः, अम्मीहदस्य सुत इक्षीशामाः, इक्षीशामाः
सुतो नूनः, नूनस्य सुतो विहोश्रयः ।
- २७ एतैरधिकृतानि देशनिवासस्थानानि चेमानि, वैधेनं तदीययामाश्च,
अपरं युव्यं दक्षिणारणं पश्चिमायां दिशि च जेघरं तदीययामाश्च
२८ शिखिमं तदीययामाश्च, अपसा तदीययामाश्च । अपरं मिगश्चिबंशस्य
सीमायाः समीपस्थं वैतशानं तदीययामाश्च तानकं तदीययामाश्च मगि-
दुक्तदीययामाश्च दोरं तदीययामाश्च । एतेषु स्थानेष्विच्छायेनः पुत्रस्य
यूधस्य वंशा न्युयुः ।
- २९ आशेरस्यापत्यानि यिन्ना यिन्ना यिन्नि विरियक्तेषां भगिनी सेरहा
३० च । विरियस्य तनयौ हेवरो विघीतस्य पिता मन्विणेणश्च । हेवरस्या-
३१ पत्यानि यण्णेटः श्लेमरो होधमक्तेषां भगिनी श्रूया च । यण्णेटस्य
३२ सुताः पासको विम्वणोऽन्वतश्च, एते सर्वे यण्णेटस्य वंशाः । अपरं
३३ श्लेमरस्य सुता अहिः रोहणो यिज्जलो ऽरामश्च । अपरं तस्य भातु हेन-
३४ मस्य सुताः सोफहो यिन्नः श्लेणश्च आमणश्च । सोफहस्य च सुताः
३५ सूहो हर्बेणरः श्रियाको वेरि यिन्ना वेत्तरो होदः श्लमः शिक्को
३६ यिन्नो वेराश्च । अपरं येधरस्य सुता यिद्धिः पित्तो ऽरामश्च । अपरम्
३७ उल्लस्य सुता आरहो हन्नोयेको रित्तियश्च । एते सर्वे आशेरस्य वंशाः
सोयपित्तवंशानां मुख्या महाविक्रान्ताश्च मनुजा अधिपतीनां मध्ये

अद्याश्वासन् एतेषां समरजमनयोग्याः बहुविंशतिसहस्राणि लोका
वंशावलीं लिखिता आसन् ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ विद्यामीनस्य प्रथानापत्यानां वंशावलिः १९ शैलयोगाशनयो वंशावलिश्च ।

विद्यामीनस्य ज्येष्ठः सुतो वेणा द्वितीयोऽस्त्वेकस्तृतीयो ऽहर्हस्तुर्थो १
नोहाः पञ्चमो राधाः । अपरं वेणाः सुता अहरो गेरा अवीरुदो ऽवी- २
श्रूयो नामानो ऽहोहो गेराः शिफूपनो ह्वरमश्च । इम एह्वदस्य सुता ३
मेवागिवासिनां मध्ये पिटवंशानां मुख्याश्वासन् अगन्तरं ते तान् मान-
हतं स्थानान्तरं निन्युः । विशेषतो नामानो ऽहियो गेराश्च, स एव ४
तान् दूरीयकाद, तस्य गेराः सुता उषो ऽहीरुदः शहरयिमश्च । अपरं ५
तेषु स्थानान्तरौकतेषु शहरयिमो मेयावजनपदे सुतान् जगयामास
तस्य ऊशीमा वारा चेतिनामिके हे जाये आसन् । अपरं निजभा- ६
र्याया होदशाया गर्भजातास्तस्य तनया योववः सिवियो मेशा मत्कमे
यिगृशः शखियो मिमश्च तस्यैते सुतः निजपिटवंशानां मुख्या आसन् । १०
अपरं ह्रशीमाया गर्भजातौ तस्य सुताबवीटूव इत्याणश्च । तस्यैत्या- ११
कस्य सुता एवरो मिश्रियम ज्योने जौदस्य तदन्तःपातियामाकाश्च नि-
र्माता ग्रामदश्च । अपरं विरियः श्रेमाखैतावयाजोननिवासिनां मध्ये पि- १२
टवंशानां मुख्यावास्तां तौ मातनिवासिनो दवयाश्चकते । अपरं वेरियस्य १४
सुता अहियुः शाशको यिरेमातः सिवदियो ऽराद एदरो मीखायेजो १५
यिष्टया योहश्च । अपरम् इत्याणस्य सुताः सिवदियो मिमुक्तमो हिम्कि- १०
ह्वरो यिधिरयो यिगृणियो योववश्च । अपरं शिमियोः सुता बाकीमः १८
सिखिः सखिः इकीयवैनयः सिद्धियय इकीयेजोऽदाया विरायाः शि- १९
वतश्च । अपरं शाशकस्य सुता यिष्टयन एवरो इकीयेजो ऽवदीनः २१
सिखि ईगनो हनामिब रकमो ऽन्तोयियो यिम्किदियः पिनृयेणश्च । २५
अपरं विरोहमस्य सुताः हम्हिरयः शिहदियो ऽयणियो यारिश्चिय २६
एणियः सिखिश्च । एते कीयपिटवंशानां मुख्याः सन्तो विरुशाकमे २८
न्यवसन् । अपरं त्रिवियोनस्य जनको त्रिवियोने न्यवसत्, तस्य जायाया २८
नाम माखा । अपरं तस्य ज्येष्ठः सुतो ऽब्देजो ऽमराः दूरः कीशो बाण २०
नादयो मिदोरो ऽहियुः सकूरो मिक्कोतश्च, मिक्कोतस्य च सुतः शि- २१
मिबः, एते विरुशाकमे स्त्रीयभातृयां समीपे न्यवसन् ।

- २२ जेरस्य सुतः कीदृशः, कीदृशस्य सुतः श्रीकः, श्रीकस्य सुता योनायनो
 २३ मय्कीशूयो ऽवीनादव इष्टवान् च । अपरं योनायनस्य सुतो मिरोवान्,
 २४ तस्य च तनया मीलाः । अपरं मीलाः सुताः पिचोमो मेककन्तहरेव
 २५ आहसञ्च । आहसस्य सुतो यिहोयादाः, यिहोयादाः सुता आनेमतो
 २६ ऽस्मावतः सिमिन्च, सिमिः सुतो मोत्ताः । मोत्ताः सुतो बिनियाः, बि-
 नियाः सुतो राफाः, राफाः सुत इजीयासाः, इजीयासाः सुत आतसेका ।
 २७ तस्यातसेकस्य षट् सुता बभूवुः, तेषां नामान्यकीनामो बोलिबः इत्या-
 २८ येनः द्वियारव्य आबदियो ज्ञाननक्षेते सर्वं आतसेकस्य वंशाः । अपरं
 तस्य आतुरेशकस्य ज्येष्ठः सुत उलमः, द्वितीयो यियृशकृतीय एकोद्वेकटः ।
 २९ अपरम् उलमस्य सुता महाविक्रमा धनुर्धरा बह्वप्रजाआसन् तेषां
 सार्द्धशतं पुत्रपौत्रा आसन् एते सर्वे विन्धामानस्य वंशाः ।

८ नवमोऽध्यायः ।

- १ वंशानलिङ्गिकनस्य कथनं ९ बाबिलः प्रत्यागतलोकानां कथनं १० राजकानां
 लेवीयानाञ्च कथनं ११ लेवीयानां विभक्त्यर्थं कथनं १२ पौलस्य चरित्रम् ।
 १ अनेन प्रकारेण कृतस्येखायेनो वंशावलयो रचयित्वास्मिन् इत्याये-
 कीयभूतसीमां पुस्तके लिखिरे च । अनन्तरं यिहूदीयमनुजाः कृत-
 दोषेण बाबिलं निन्दिरे ।
 २ अनन्तरम् इस्रायेलजनपदे राजका लेवीया निधीनीयाश्च प्रथमं
 ३ सोयखीयाधिकृतनगरेषु व्यवसन् । अपरं यिरूशाफमे यिहूदावंशस्य
 विन्धामानवंशस्यैयिमवंशस्य मिनशिवंशस्य च कतिपया मनुजा व्यव-
 ४ सन् । यिहूदाः सुतो यः पेरवन्तस्य वंशस्य मध्ये बाबे ईहप्रपौत्र इमेः
 ५ प्रपौत्रो ज्मेः पौत्रो ऽस्मीहदस्य सुत ऊधवः । अपरं श्रीकोनीयानां
 ६ मध्ये ज्येष्ठो ऽसायकस्य पुत्राश्च । अपरं सेरहवंशस्य मध्ये युवेकस्य
 ७ नववर्षाधिकवयस्यतानि आतरञ्च । अपरं विन्धामानवंशस्य मध्ये हसि-
 ८ नयस्य प्रपौत्रो चोदबियस्य पौत्रो मिशुकमस्य पुत्रः सल्लुः, अपरं वि-
 रोहमस्य पुत्रो यिवनियः, मिखेः पौत्र उवेः पुत्र हजाः, यिवनियस्य
 ९ प्रपौत्रो खयेकस्य पौत्रः श्रियटियस्य सुतो मिशुकमश्च । एते तेषां
 आतरञ्च निजनिजवंशानुसारेण षटपञ्चादधिकनववयस्यतानि मानवा
 आसन् । इमे लिखिताः सोयखीयवंशस्य मूला आसन् ।
 १० अपरं राजकानां मध्ये यिदबियो विहोवारीनो बाबिलश्च, अपरम्

ईश्वरीयमन्दिरस्याधिपति र्यो ऽहीदूवस्तस्यातिवृद्धप्रपौत्रो मिरार्यो- ११
तस्य वृद्धप्रपौत्रः सारोक्तस्य प्रपौत्रो मिशुक्तमस्य पौत्रो द्विक्वियस्य पुत्रो
ऽसरियः, अपरं मक्वियस्य प्रपौत्रः पशुङ्गरस्य पौत्रो यिरोहमस्य १२
पुत्रो ऽदायाः, अपरम् इम्मेरस्यातिवृद्धप्रपौत्रो मिशिक्षेमेतस्य वृद्ध-
प्रपौत्रो मिशुक्तमस्य प्रपौत्रो यहसेराः पौत्रो ऽदीयेनस्य पुत्रो मासयः,
अपरं तेषां यष्ट्याधिकसप्तशताधिकसहस्रं भ्रातरः, ते निजनिजपि- १३
ववंशस्य मुख्या ईश्वरीयमन्दिरस्य कर्म कर्तुम् अतिनिपुणाश्चासन् ।
जेवीयानां मिरारिवंशस्य मध्ये हृश्वियस्य प्रपौत्रो ऽश्वोक्तमस्य पौत्रो १४
हृश्वस्य पुत्रः शिमयियः । अपरं वक्वकरो हेरश्वो गालन आसफस्य १५
प्रपौत्रः सिखेः पौत्रो मीखाः पुत्रो मत्तनियस्य, अपरं यिदूयूनस्य १६
प्रपौत्रो गालनस्य पौत्रः शिमयियस्य पुत्र कोवदियः, अपरम् इन्-
कानाः पौत्र आसाः पुत्रो निटोफातीयानां ग्रामेषु वासकारी वेरिखियः ।
अपरं हारिणः शकुमोऽङ्गूवः टल्मेनोऽहीमानस्तथां सहजाश्च किन्तु १७
शकुम् एतेषां मुख्य आसीत् । ते पूर्वदिक्स्थिते राजद्वारे ऽतिष्ठन् अपरं १८
जेविवंशसमूहस्य मध्ये हारपाणा आसन् । अपरं कोरहस्य प्रपौत्रो १९
ऽवीयासफस्य पौत्रः कोरेः पुत्रः शकुमन्तस्य पित्रवंशीयाः कोरहीया
भ्रातरश्च सेवाकर्माणि नियुक्ता आसन् । यस्मिन् समये परमेश्वरस्य २०
साहाय्यं प्राप्त इकीयासरस्य तनयः पीनिहसस्तेषाम् अथ्यक्ष आ-
सीत् तस्मिन् पूर्वस्मिन् समये बाटक् तेषां पित्रजोक्ताः परमेश्वरीय-
त्रिविरस्य प्रवेशस्थानम् अरक्षन् तादृग् इमे मन्दिरस्य दाररक्षा-
कर्माणि नियुक्ता आसन् । मिशेलिमियस्य तनयः सिखरियः सम्राज्ञी- २१
यावासस्य दारपाणक आसीत् । दारपाणककार्ये नियुक्ता इमे मनुजा २२
दे प्रते दादृशजना आसन् ; अपरं निजनिजग्रामानुसारेण तेषां वंशाव-
लयोऽलिख्यन्त दायुद् शिमूयेनश्च प्रदर्शकत्वात् एतस्मिन् निरूपिते कार्ये
नियोजयामासन्तुः अतस्ते तेषाम् अपत्यानि च परमेश्वरीयमन्दिरस्थावा- २३
सस्य वा दारपाणककर्माणि पथ्यायानुकमेण न्ययुज्यन्त । एते दारपा- २४
णकाः पूर्वस्यां पश्चिमायाम् उत्तरस्यां दक्षिणस्यां धेतिचतुर्दिस्तितिष्ठन् ।
अपरं ग्रामस्थास्तेषां सहजाः सख्यसमये सप्ताहं यावत् तेषां सविधं समा- २५
गच्छन् । यतो जेवीयानां मध्ये चत्वारो मुख्या दारपाणकाः खीयखीय- २६
निरूपितपदे निजं तिष्ठन्तः परमेश्वरीयमन्दिरस्य कोठानां भाखामा-
राखाधिपा आसन् ।

- १० दक्षकपदे निवृत्तास्ते जना राचावीचरीयमन्त्रिरस्य वतुर्दिक्पदेरत
 १८ प्रतिप्रभातस्य द्वादशमोचयन् । अपरं तेषां कतिपया मनुष्याः सेवार्थ-
 कानि भाजकानि रक्षितुं प्रवृत्तानि बहिरन्तः समानेतुञ्च निवृत्ता
 १८ आसन् । अपरं पवित्रस्थानस्य यात्राणि मोक्षमयुर्वाणि मोक्षमोक्ष-
 कानि कुन्दरुचि मन्त्रव्याधि चेत्तादीनि सर्वत्रयाणि रक्षितुं वीक्षि-
 २० तुञ्च तेषां कतिपया नरा निवृत्ता आसन् । अपरं कतिपया याजकसुता
 २१ मन्त्रद्वयार्थकं तैलं निर्मितवन्तः । अपरं केवीयानां मध्ये कोरचीयस्य
 शङ्खमस्य ज्येष्ठः सुतो मन्त्रधियः पाकस्थानीयकर्मज्ञो ऽध्यक्ष आसीत् ।
 २२ अपरं तेषां किङ्करीयभातयां मध्ये कतिपया जनाः प्रतिविशामवातं
 २३ दर्शनपूपाणां व्यापने नियुक्ता आसन् । अपरं केवीयानां प्रधानपितृ-
 कोका ये माधकास्ते कोष्टीयकर्मज्ञो मुक्ता अभवन् यतस्तै दिवानिशं
 २४ तस्मिन् कर्मणि प्रवृत्ता आसन् । इमे पुरुषपत्न्यरायां केवीयानां मध्ये
 वंशानां मुख्या कोका आसन्, कक्षवंशानां मुख्याः सन्त इमे विश्वशान्ते
 व्यवसन् ।
 २५ अपरं त्रिविद्योगस्य जनको विधीयेको त्रिविद्योने व्यवसत् तस्य
 २६ जायाया नामधेयं माखा आसीत् । तस्य ज्येष्ठः सुतो ऽन्दोने ऽपरे च
 २७ सुताः सूरः कीशो बाक् नेरो नादरो मिदेरो ऽह्वयुः सिलरियो
 २८ मिक्कोतश्च । अपरं मिक्कोतस्य सुतः त्रिमियामः, यते तेषां सहजैः समं
 २९ विरुद्राजने व्यवसन् । अपरं नेदस्य सुतः कीशः, कीशस्य सुतः शीलः,
 ३० शीलस्य सुता योनाथनो मक्कीमूयो ऽवीनादव इक्ष्वाक् च । अपरं
 ३१ योनाथनस्य सुतो मिरीबाक्, मिरीबाक् सुतो मोखाः, मोखाः सुताः
 ३२ धीथोने मेनकस्तहरेय आहसक् । आहसस्य सुतो बारः, बारस्य
 ३३ सुता आनेमतो ऽस्मावतः सिमिक्, सिमिः सुतो मोत्ताः । मोत्ताः पुनो
 विनियाः, विनियाः सुतो रिवायः, रिवायस्य सुत इजियाखाः, इजि-
 ३४ यासाः सुत आत्सेकः । आत्सेकस्य षट् सुता आसन्, तेषां नामान्यवि-
 कामो वोलिबुः इस्मावेकः त्रिवरिय कोवदियो जामनचैते सर्वे
 आत्सेकस्य सुताः ।

१० दशमोऽध्यायः ।

- १ नेकस्य पराजितम् = पिनेष्टीयानां जयः ११ यावद्वन्निविदोयकोकानां प्रकम्ता
 १२ पायकारकान् नेकस्य निषेवक कथनम् ।

इच्छायेकवर्गेण समं पिण्डेष्टीयेषु बुध्यन्तु इच्छायेकवर्गः पिण्डेष्टीयानां १
सम्मुखात् पलायाश्चक्रे मित्रबोधपर्वते च लोकास्तीराहताः सन्तो नि-
येतुः । अपरं पिण्डेष्टीयाः शैलं तस्य पुत्राश्च प्राप्य योगाथनोऽवीना- २
दवो मन्त्रीभूयश्चेतिनामकान् शैलस्य पुत्रान् जघ्नुः । अपरं शैलमधि ३
घोरतरे संयामे जाते घनुर्धारिषु च तं प्रति शरान् निक्षिपन्तु स घनु-
र्धारिभिः क्षताङ्गीकृतः । ततः शैलो निजास्त्रवाहिनं जगाद, त्वं स्वखड्गं ४
निष्क्रामं कृत्वा मां क्षिन्वि नो चेद् अष्किन्नत्वच एत आगत्य ममा-
प्रमाणं करिष्यन्ति । किन्तु तस्यास्त्रवाहकोऽपीव भयकारणात् तत्
कर्तुम् ऊरुः न चकार, तस्मात् शैलः खड्गं गृहीत्वा स्वयं तदुपरि
निपपात । ततः शैलो मृतवानिति वीक्ष्य तस्यास्त्रवाहकोऽपि निजखड्गे ५
परि निपतन् ममार । अनेन प्रकारेण शैलस्तस्य त्रयः पुत्राः कृत्स्नवर्गश्च ६
सर्वे युगपद् अमृतयन् ।

अनन्तरं समभूमिनिवासिन इच्छायेष्टीयलोका इच्छायेष्टीयानां पला- ७
यनं शैलस्य तस्य पुत्राणाञ्च मरणमपि वीक्ष्य स्वस्वनगराणि परित्यज्य
पलायाश्चक्रे, ततः पिण्डेष्टीया आगत्य तेषां मध्ये न्यवसन् ।

परदिवसे पिण्डेष्टीया हतमनुष्ठाणां वस्त्रादीन्त्यपहर्तुम् आगत्य ८
मित्रबोधपर्वते शैलस्य तस्य त्रयाणां पुत्राणाञ्च देहान् प्राप्य तस्य ९
वस्त्रादीनि मोचयित्वा तस्य मस्तकं सज्जाञ्च नीत्वा खेपां देवानां लोका-
नाञ्च समीपे वार्त्तां घोषयितुं पिण्डेष्टीयानां देशस्य चतुर्दिशं दूतान्
प्रेषयामासुः । अपरं ते तस्य सज्जां सक्तीयदेवताया मन्दिरे निदधिते
तस्य शिरश्च दागोनस्य मन्दिरमध्य उल्लम्बयामासुः ।

अनन्तरं शैलं प्रति पिण्डेष्टीयानां तस्यापकारस्य वार्त्तायां यावेश- ११
मित्रियदनिवासिभिर्जोत्रैः श्रुतायां सर्वे वनवन्तो लोका उत्थाय १२
शैलस्य तस्य पुत्राणाञ्च शरीराणि वहन्तो यावेशम् आनीय तेषाम्
अस्थीनि यावेशस्यस्य कस्यचिद् आलोनतरो मूले भूमौ पोषयामासुः ।
अनन्तरं ते सप्तदिनानि यावद् उपवासं चकिते ।

शैलः परमेश्वरस्याद्यां कृत्वा परमेश्वरस्य विरुद्धम् अपराधं १३
कृतवान् अपरं तत्त्वं वेत्तुं भूतं पृष्ठवान् इति कारणात् ममार । स १४
परमेश्वरं न पृष्ठवान् इति हेतोस्तेन जघ्ने तस्य रीजत्वञ्च विश्वस्य सृते
दायूदि समर्पयाश्चक्रे ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ हिम्रोके दायूदो राजन्प्राप्तिः ॥ विष्णुशक्तमस्य जयकारकं १० प्रथमानां त्रयाणां प्रधानसेनापतीनां कथनं ११ तेषां चर्चाणि १० द्वितीयाणां त्रयाणां प्रधानसेनापतीनां कथनं ११ प्रधानलोकाणां वार्ताणि च ।

- १ अगन्तारम् इच्छायेनः सर्वे वंशा हिम्रोके दायूदः समीपं समागतः
- २ निवेदयामासुः पश्य वयं तव कीदृशमोक्षानि । अपरं पूर्वं वदा शौको
- ३ स्मार्कं राजासीत् तदापि तमेवेच्छायेनं वहिरेभ्यन्त गमनागमने
- ४ ऽकारयः । अपरं ममेच्छायेनोक्तानां पातकेनायगच्छेन च तथा भवि-
- ५ तथमिति त्वं परमेश्वरेभोक्तः । इत्थम् इच्छायेनः सकलप्राचीनलोकेषु
- ६ हिम्रोके राज्ञः समीपम् आगतेषु दायूदा नृपेय हिम्रोके परमेश्वरस्य
- ७ साक्षात् तैः साकं नियमोऽकारि परमेश्वरश्च श्रिमूयेनेन यद् बाष्पं
- ८ कथितवान्, तदनुसारात् ते दायूदम् इच्छायेनो राज्ञे ऽभिविचिषुः ।
- ९ अपरं दायूद् निलिना इच्छायेनमानवाश्च विरूपाक्षमम् अर्धतो
- १० यिवृषं जम्बू, तदानीं देशे जाता यिवृषीयान्त्व स्थाने न्यवसन् । ततो
- ११ यिवृषनिवासिनो दायूदम् अवादिषुः, एतत् स्थानं प्रवेष्टुं त्वया न
- १२ शक्नोते, तथापि दायूद् सियेनं दुर्गम् अर्धतो दायूद्नगरं वशीचकार ।
- १३ दायूद् कथयामास, यो जनो ऽयं यिवृषीयान् इनिच्छति स प्रधान-
- १४ सेनापतिर् भविष्यति । ततः सिन्धुयायाः सुतो योयावः प्रथमगमनात्
- १५ प्रधानसेनापतिर् बभूव । अपरं दायूद् तस्मिन् दुर्गे उवास, तेन लोका-
- १६ क्तदीयं नाम दायूद्नगरं चकवांसः । अपरं स चतुर्दिक्षर्धतो मिल्लम्
- १७ आरभ्य चतुर्दिक्षु दायूदो नगरस्य जीर्णोद्धारं चकार येन्यावच्च नगर-
- १८ स्यावशिष्टानां स्थानानां जीर्णोद्धारं चकार । अगन्तारं दायूद् क्रमशः
- १९ वर्द्धमानो महान् बभूव सैन्याध्यक्षः परमेश्वरश्च तस्य सहायकः ।
- २० इच्छायेकमपि परमेश्वरस्य वाक्कानुसारेण दायूद् राजानं कर्तुं दायूद्
- २१ एते पराक्रमिभ्यो मनुजा निलिनेच्छायेकीयैः साकं राजन्ने तस्य प्रवचाः
- २२ सङ्कारिभ्यो बभूवुः । दायूदः प्रधानमनुजानाम् एषा गजना । प्रथमानां
- २३ त्रयाणां जनानां प्रधानं इक्ष्मेनीयो याज्ञवियामः, स त्रयाणां प्रतानां
- २४ लोकानां विरुद्धं शूरां धृत्वा तान् युगपद् अवधीत् । अपरम् अश्वोद्गी-
- २५ यस्य दोदयस्य तनय इक्षीयासरोऽपि तेषां त्रयाणां पराक्रमिनां मध्ये
- २६ एको जन आसीत् । स एष्वदम्भीमे दायूदा समम् आसीत् तस्मिन्

स्थाने कस्यचिद् यवक्षेत्रस्य समीपे पिनेष्टीयेषु समरार्थं मिलितेषु यदा
कोकाः पिनेष्टीयेभ्यः प्रणायन्त तदानीम् इमे तत्क्षेत्रमध्ये तिष्ठन्तस्त- १४
दरक्षन् पिनेष्टीयांश्च न्यघ्नन् ततः परमेश्वरो महाजनयं कारयामास ।

त्रिंशत्प्रधानकोकानां मध्ये त्रयो जना एते दुराक्रमकस्थानेऽर्थतोऽदु- १५
क्षमगृहायां दायूदः समीपम् आगच्छन्, तदा पिनेष्टीयानां निवृत्ते १६
दिग्विजयमतनभूमौ शिविरं स्थापयामकार वैतलेहमेऽपि पिनेष्टीयानां
सैन्यवृन्दम् एकम् आसीत् । अपरं दायूद् दुराक्रमकस्थाने वसन् १७
पिपासितो भूत्वा जगद हा हा वैतलेहमस्य गोपुरसमीपस्थात् प्रहेः
पानीयम् आनीय को मां पाययिष्यति ? ततस्तो त्रयो नराः पिनेष्टीयानां १८
शिविरमध्येन गत्वा वैतलेहमस्य गोपुरसमीपस्थात् प्रहेः पानीयम्
उत्तेष्व ऋहीत्वा दायूदः सविधम् आगच्छन् किन्तु दायूद् तत् पातुं
नैच्छत्, स परमेश्वरमुद्दिश्य तत् तोयं निषिद्धेय । वाक्यमिदं बभाषे च १९
हे मदीश्वर, एतादृशं कर्म नाहं करिष्ये प्राणपणेन गतवताम् एतेषां
नराणां वधिरं किं मया पास्यते ? यत इमे निजप्राणपणेन तोयमेतद्
आनीतवन्तः । अतो हेतोः स तत् पातुं नैच्छत् । ते तु त्रयो बलिने
जनास्तत् कर्म अकृष्टुः ।

अपरं योवावस्य सजोदरोऽवीशयो (द्वितीयस्य) नरत्रयस्य मध्ये मुख्य २०
आसीत् । स शूतत्रयाणां कोकानां विषजं शूलं धृत्वा तान् विनाश
अवाद्यां मध्ये जन्मनामा बभूव । स किं तेषां त्रयाणां मध्ये ज्येष्ठत्वात् २१
मान्यो नहि ? तस्मात् स तेषां सेनापति बभूव तथापि स प्रथमानां
अवाद्यां तुल्यो नहि । अपरं कक्ष्सेनीयस्त्रीकस्य बलिनः पौत्रो यिहो- २२
यादस्य पुत्रेऽ विनाशो जनेककार्यकर्तासीत् । स सिंहतुल्यौ दौ मेया-
वीयकोकौ जघान, तदन्यत् स द्विमानोसमये गत्वा गर्भमध्ये सिंहमेकं
मारयामास । अपरं स पञ्चहस्तदीर्घं मिन्धीयमेकम् अवधीत् तस्य मिन्धी- २३
यस्य करे तन्तुवायस्य तन्तुदण्डतुल्यं शूलमेकमासीत् किन्त्वस्य करे
दण्ड एक आसीत् ततः स गत्वा मिन्धीयस्य करात् शूलमाच्छिद्य ऋहीत्वा
तस्यैव शूलेन स जघान । यिहोयादस्य सुतो विनाय एतानि कर्माणि २४
अकार तेन स द्वितीयाणां अवाद्यां पराक्रमिणां मध्ये जन्मनामा बभूव ।
स तेभ्यश्चिन्नप्वनेभ्यो विख्यात आसीत् किन्तु प्रथमअवाद्यां समतां २५
न प्राप, अवरं स दायूदा सरलकसैन्यानां सेनापति निर्बुद्धो बभूव ।

अपरं सैन्यानां मध्ये एते नरा वीरा आसन् योवावस्य सजोऽसा- २६

- १० हेनः, अपरं दोदवस्य सुतो वैतकेहमीव इक्ष्वागनः, अपरं हरोरीयः
 १८ दम्भोतः, अपरं पिबोनीयो हेनसः, अपरम् इक्ष्मेस्य सुतस्तिनोयीय
 १८ ईराः, अपरम् अनाघोतीयोऽवीयेवरः, अपरं ब्रवातीयः शिम्बिखयः,
 २० अपरम् अहोहीय ईक्षयः, अपरं निटोपातीयो महरयः, अपरं वाना-
 २१ ह्य सुतो निटोपातीयो हेनदः, अपरं विन्धामीनदेशस्य शिवियानिवा-
 २२ सिनो रोवयस्य तनय इक्षयः, अपरं पिरियाघोनीयो विनावः, अपरं
 २३ नहलमाशनिवासी हरयः, अपरम् अन्वतीयोऽवीयेनः, अपरं वाहृ-
 २४ मीयोऽस्मादतः, अपरं ब्रानवीय इलीवहवाः, अपरं मिषोखीयो विने-
 २५ हाशेमः, अपरं शागेः सुतो हरादीयो योनाधनः, अपरं साखरस्य
 २६ तनयो हरादीयोऽवीयामः, अपरम् ऊरस्य सुत इलीपाजः, अपरं
 २७ मिखेरातीयो हेपरः, अपरं पिबोनीयोऽविजयः, अपरं कर्मिनीयो
 २८ हिप्रयः, अपरम् ईष्वयस्य सुतो नारयः, अपरं नाधनस्य सङ्गो
 २९ योयेनः, अपरं ह्येः सुतो मिभरः, अपरम् अम्भोनीयः सेकनः, अपरं
 ३० सिरुयायाः सुतस्य बोथावस्यास्त्रवाही वेदीतीयो महरयः, अपरं वि-
 ३१ नीय ईराः, अपरं यिनीयो गारेवः, अपरं चिनीय ऊरीयः, अपरम्
 ३२ अहलयस्य सुतः सावदः, अपरं ह्वेवीयशीवाः सुतोऽदीनाः, स ह्वे-
 ३३ बीयानां सेनापतिरासोत् वस्थानुगामिनस्त्रिंशङ्गना आसन्, अपरं
 ३४ माखाः सुतो हाननः, अपरं मित्रीयो योशाफटः, अपरम् अस्तिरो-
 तीय उधियः, अपरम् अरोयेरीयस्य होधमस्य सामा यिदीबेनखेतिना-
 ३५ मनौ वै सुतौ, अपरं शिमेः सुतो विदीबेनस्य सङ्गज तीवीयो
 ३६ होहाः, अपरं मङ्गवीय इकीयेनः, अपरम् इक्ष्नामस्य विरोवयो यो-
 ज्जवियखेतिनामनौ वै सुतौ, अपरं मोवावीयो यिन्नाः, अपरम्
 ३७ इकीयेन आवेदो मिषोवायीयो यासीयेनस्य ।

१२ दादगोऽध्यायः ।

- १ दायूदो विन्धामिनोपकारिणां नामानि ८ मादियोपकारिणां नामानि १६
 अमोमां प्रति दायूदः कथनं २८ मिनजिर्बोयाणां कतिपयलोकाणां कथनं २९
 सर्वधर्मोपकारिणी संज्ञा ।
 १ यस्मिन् काले दायूद जीवस्य पुत्रात् श्रीलाद् भोला सिक्कमे बड
 आसीत् तस्मिन् समये इते मनुजाः दायूदः समीपम् आगच्छन्, ते वी-
 २ राणां मध्ये ब्रविताः समरे पोपकारिण आसन् । विजेषतो वनूर्बारिणो

वामदक्षिणहस्ताभ्यां यावाभ्यां धनुर्व्याणानाञ्च निक्षेपयो निपुणाश्च कति-
 पथा विन्यामीनीयाः श्रौतस्य सहजा आगच्छन् । गिवियातीयस्य १
 शिमायस्य सुतावशीषेवरो योयाश्च तेषां मुख्यावास्तां, अपरं चास्-
 मावतस्य सुतौ यिषोयेकपेण्टौ विराखा अनायोतीयो येडुखापरं त्रिं- ४
 शण्णानां मध्ये बलवान् त्रिंशत उपरि नियुक्तौ गिवियोनीयो यिष्म-
 यियो यिरिमियो यहसीयेनो योहाननो गिदेराधीययोवावद इति- ५
 यृषयो यिरेमेतो वाजियाः शिमरियो ह्रुपीयश्रिफटिय इण्काना ६
 यिप्रियोऽसरेनो योयेवरो याप्रवीयामखैते सर्वे कोरहीयनोकाः, अपरं ७
 गिदेरनिवासिनो यिरोहमस्य पुलौ योयेनाः सिवदियश्च ।

अपरं गादीयानां मध्ये युद्धयोग्या बलवन्तः फलकशूलधारिणः ८
 सिंहवदनाः शिलोबयस्य हरिणवद् द्रुतगामिनश्च कतिपयलोकाः प्रा-
 न्तरस्थिते दुराक्रमणस्थाने दायूदः समीपम् आगच्छन् । प्रथम एवरः, ९
 द्वितीय ओवदियः, तृतीय इलीयावः, चतुर्थो मिश्रम्राः, पञ्चमो यिरि- १०
 मियः, षष्ठो उत्तयः, सप्तम इलीयेनः, अष्टमो योहाननः, नवम इल्- ११
 सावदः, दशमो यिरिमियः, एकादशो मगवन्नयः । गादवंशीया एते १४
 नराः सेनापतय आसन् क्षुद्रो जनः शतपतिरासीत् महास्त्रोक्तश्च सह-
 स्रपतिरासीत् । प्रथममासे यस्मिन् समये यद्दन्तरितस्तोयानि तटं १५
 समन्वावयन् तदानीम् एते तस्याः पारं गत्वा पूर्वदिशि पश्चिमदिशि च
 प्रान्तरस्थान् निखिलमनुजान् पलायनं कारयाञ्चक्रुः ।

अपरं विन्यामीनयिह्मदावंशयोः कतिपयलोकेषु दुराक्रमणस्थाने
 दायूदः सन्निधिम आगतेषु दायूद् तान् साक्षात् कर्तुं वह्निं गत्वा तान् १०
 जगाद, यदि युयं मामुपकर्तुं निर्विरोधं मम सन्निधिमागच्छथ, तर्हि
 मदीयं मनो युष्मान् प्रवेकायं भविष्यति, किन्तु यदि निरपेक्षं मां
 रिपूणां करेषु समर्पयितुम् इच्छथ तर्ह्यस्माकं पितृलोकानाम् ईश्वर-
 स्तत् पश्यन् भर्त्सयतु । तदानीम् आत्मा प्रधानरथिनम् अमासयम् १८
 अर्धतिष्ठत् तस्मात् स कथयामास, हे दायूद् वयं तव पत्नीयाः, हे
 यिषयस्य तनय वयं तव सङ्गिनोकाः । मङ्गलं भूयात् तवैव मङ्गलं
 भूयात् तवोपकारिणाञ्च मङ्गलं भूयात् यतस्तवेश्वरत्वात् उपकरोति ।
 तदानीं दायूद् तान् अगुह्य स्त्रीयसेनानिवहानां सेनापतीन् चकार ।
 अनन्तरं श्रौतेन सह योधनार्थं पिनेहीयानां सहायत्वेन दायूदि जत- १८
 वति मिश्रवंशस्य कतिपयलोका दायूदः यस्या बभूवुः किन्तु तदानीं

- स पिबेद्योयान् मोषकरोत् यतः पिबेद्योयानाम् अधिपतिमन्त्रेव विविच्य
भारतीमिमां निमग्न स विसृज्ये, यथा, सोऽस्माकं शिरांसि दद्या
१० शीयप्रभुना श्रौतेन साकं सन्धास्यति । अनन्तरं वदा दायूद् सिक्रमम्
अगच्छत् तदानोम् अद्ग्नो योधावदो विदीयेको मोखावेको योधावद
इषीष्टः सिद्धिद्ययश्च मिनशीयसैन्यानां सहसाधिपतय इमे मिनशीया
११ लोकास्तस्य पक्षा बभूवुः । ते दस्युनिवहस्य विपक्षं दायूदम् उपाकुर्वन्
१२ यतस्ते महावीराः सेनापतयश्चासन् । तस्मिन् समये दायूदम् उपकर्तुं
प्रतिदिनं सैन्येभ्यमागच्छत्यु ईन्दरीयसैन्यानीव तस्य बज्रसैन्यानि बभूवुः ।
१३ अपरं परमेस्वरस्य वचनानुसारात् श्रौतस्य राजत्वं दायूदि सम-
र्पयितुं ये सैन्यनिवहाः समरार्थं सज्जिताः सन्तो हिरोक्ते अस्य सन्नि-
१४ धिम् आगच्छन् तेषां गजनेषा । यिज्ञदावंशीयाः फलकमूलधारिणः
१५ समरार्थं सज्जिता अष्टशताधिकषट्सहस्राणि लोकाः । शिमियोन्-
१६ वंशीया रणे महावीराः शताधिकसप्तसहस्राणि मनुजाः । केविवंशीयाः
१७ षट्शताधिकचतुःसहस्राणि लोकाः । अपरं हारोजवंशस्याधिपति रियं
होयादास्त्यानुगामिनः सप्तशताधिकानि त्रीणि सहस्राणि मानवाश्च ।
१८ अपरं तरुणो महावीरः सादोक्तस्य पित्रवंशीया दारिद्र्यतः प्रधान-
१९ मानवाश्च । अपरं श्रौतस्य स्वजातीयविन्यामीनवंशीयास्त्रीणि सहस्राणि
मानवाः, किन्तु तत्समयं यावत् तेषाम् अधिकलोकाः श्रौतवंशस्य
२० पक्षा आसन् । अपरम् इफ्रियिमवंशीया अष्टशताधिकविंशतिसह-
स्राणि पराक्रमिनो मानवान्ते निजे निजे पित्रवंशे विस्थाता आसन् ।
२१ अपरं मिनशेरुजवंशाद् अष्टादशसहस्राणि मानवान्ते दायूद् राजानं
२२ कर्तुं निजनिजनाम्ना निरूपिताः सन्त आगच्छन् । अपरम् इवात्सर-
वंशीया षष्ठे प्रधानमनुजान्ते आनिनः परिजामदर्शनं आसन् तस्मिन्
समये चेखायेल्कोकै र्यत् कर्तव्यं तद् अवध्यन्त तेषां सहस्राश्च सर्वे तेषाम्
२३ आचार्याश्च आसन् । अपरं सिवूलूनवंशीयाः समरगामिनो व्युहं
रचयितुं निपुणाः समरार्थं शस्त्रास्त्रधारिण रक्षिताः पक्षाश्वस्यहस्राणि
२४ मानवा आसन् । अपरं नप्तानिवंशीयाः सहस्रं सेनापतयस्तैः साकं
२५ फलकमूलधारिणः सप्तविंशतसहस्राणि मानवाश्च । अपरं दानवंशीया
व्युहं रचयितुं निपुणाः षट्शताधिकाष्टाविंशतिसहस्राणि मानवाः ।
२६ अपरम् आग्नेरवंशीया व्युहं रचयितुं निपुणाश्चत्वारिंशतसहस्राणि यो-
२७ द्जारो मानवाः । अपरं यर्दनस्य मूर्जपाराद् रुवेखवंशीया मादवंशीया

मित्रश्रेष्ठं वंशसम्बन्धीनाम् समरार्थं सर्वविधासङ्घारिणो विंशतिसह-
स्राधिकान् मानवा आगच्छन् । समरे सूर्यरक्षणे च निपुणा एते १८
निखिला मनुजा दायूदम् इच्छायेनीयानां राजानं कर्तुं सरणान्तःकरवै-
हित्रोत्थम् आजन्तुः, अपरम् इच्छायेजोऽवशिष्टाः सकलजोका अपि दा-
यूदं राजत्वे ऽभिषेक्तुम् एकचित्ता अभवन् । अपरं ते चीणि दिनानि १९
तस्मिन् स्थाने दायूदः सन्निधौ तिष्ठन्तो वुभुजिरे प्रपुच्छ यतस्तेषां
सहजास्तेषां कृते पेषुः । तेषां समीपवासिन इषाखरसिवूलूनमपानि- २०
वंशीया मनुजाश्च महाङ्गगर्दभाश्चतरगवां एकेषु भक्ष्याणि गोधूमज-
त्रथाण्डुम्बरपिष्टकान् द्राक्षास्तवकान् द्राक्षारसान् तैलानि गोमे-
षांश्च प्रभूतान् आनिन्तुः, यत इच्छायेनीयजोकानां महानन्दा ऽभवत् ।

१३ त्रयोदशोऽध्यायः ।

१ नियममङ्गुषाया आनयनार्थं दायूदो मन्त्रणा ९ आनयनसमय उपस्थ निधनञ्च ।

तदनन्तरं दायूद् सहस्रपतिभिः शतपतिभिर्निखिलैरधिपतिभिश्च १
साकम् अभ्यनयत् । अपरं दायूद् इच्छायेजो निखिलं समाजं बभावे यद्ये- २
तद् युष्माकं प्रभोः परमेश्वरस्य आभिमतं भवेत् तर्हीच्छायेजः कृत्वे
जनपदे निवसन्तो ऽस्माकम् अवशिष्टाः सहजाः प्रान्तरयुक्ते स्वस्व-
भगरे निवसन्तो याजका जेवीयाश्च यद् अस्माकं सविधं समायान्ति
ततःकृते वयं तेषां सर्वस्थानं दृष्टान् प्रेषयिष्यामः । अस्माकम् ईश्वरस्य
मङ्गुषास्माभिः पुनर्नारं स्तेषां सविधं समानेक्ष्यते यतः शैलस्य समरे
वयं तस्यान्वेषणं कृतवन्तः । ततो निखिलमनुजैस्तस्मिन् वाक्को रोच- ४
माने समाजीयाः सर्वे तत् कर्तुम् अङ्गीचक्रुः । अनन्तरं किरियतयि- ५
यारीमाद् ईश्वरीयमङ्गुषाया आनयनार्थं दायूद् मिसरीयश्रीरतटि-
नीम् आरभ्य जमातप्रवेशस्थानं यावत् सकलान् इच्छायेनीयान् सङ्ग-
याह । अपरं किस्वयो मध्ये निवासिनः परमेश्वरस्य नास्मा विख्याताम् ६
ईश्वरीयमङ्गुषाम् आनेतुं दायूद् निखिला इच्छायेनीयमानवाश्च बाणाम्
अर्थतो विद्वदादेशस्थं किरियतयियारीमं जग्मुः । अनन्तरम् ईश्वरीय- ७
मङ्गुषां नूतनं शकटम् आरोह्यावीगादवस्य वेष्टनस्तां वहिस्त्रकुः, अप-
रम् उषो ऽहिषश्च तत् शकटं चालयामासतुः । अपरं दायूद् नि- ८
खिला इच्छायेनीयमनुजाश्च यथाशक्ति प्रायन्तो वल्लभीमुदीरमुरजान्
करतालान् तूरीश्च वादयन्त ईश्वरस्य साक्षाद् आनयन् ।

- ८ ततः परं तेषु श्रीदेवस्य शस्यमर्दनस्थान उपस्थितेषु गावावयवे जाते
 ९ तत उच ईश्वरीयमङ्गूषां धारयितुं करौ प्रसारयामास । तत उचं
 प्रति परमेश्वरस्य कोपे प्रज्वलिते मङ्गूषां प्रति तस्य करप्रसारणकार-
 ङाद् स तम् आजघान तेन स तस्मिन्नेव स्थान ईश्वरस्य समक्षं ममार ।
 ११ परमेश्वर उचम् आहतवान् इति कारङ्गाद् दायूद् असक्तुको बभूव,
 अपरं स तस्य स्थानस्य नाम परसुचम् उघाघातस्थानमिति कृतवान्
 १२ अद्यापि तस्य सन्नाम विद्यते । अपरं दायूद् तस्मिन् दिन ईश्वराद्
 भीत्वा जगाद तथात्वे केन प्रकारेणाहं मम सन्निधिम् ईश्वरस्य मङ्गूषाम्
 १३ आनेष्यामि ? तस्मात् स दायूद् नगरे निजनिजकटं तां मङ्गूषां नागीय
 १४ पथपार्श्वस्थं गातीयस्यैवेदेदोमस्य निवेशनं नीत्वा स्थापयामास । ततः
 परम् ईश्वरस्य मङ्गूषायाम् आवेदेदोमस्य निवेशने ऽर्थात्तस्य निक्षेपने
 मामत्रयं स्थितायां परमेश्वर आवेदेदोमस्य तदीयसकलपरिजनस्य च
 क्षेमं चकार ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

- १ दायूद् प्रति श्रीरमस्य प्रणयः १ दायूदः सुतानां नाभानि ८ द्विः पिप्पेडोयानां
 पराजिमम् ।
 १ अनन्तरं सोरीयराजो श्रीरमः प्रासादनिष्क्रान्ताद्यं दायूदः सन्निधिम्
 २ परसक्तास्त्रानि स्थापतीन् सूत्रधरांश्च मनुजान् दृष्टेः प्रेषयामास । ततः
 परमेश्वर इच्छायेनो राजत्वपदे मां संस्थापितवान् यतो निषेवायेन-
 वंशस्थानुरोधात् मम राज्यस्योन्नतिस्तेनाकारोति दायूद् बुबुधे ।
 ३ अपरं दायूद् यिरूशालमे जाया अन्या जयाह ततो दायूदोऽपरे
 ४ पुत्रा दुहितरश्च जज्ञिरे । यिरूशालमे शम्भूयः शोववो नाथनः सुकेमान्
 ५ यिभर इलीशूय इत्येकतो नोगहो नेफनो याफीय इकीशामा बीजि-
 ६ यादा इकीयेकटखेतिनामानस्तस्य पुत्रा जज्ञिरे ।
 ७ अनन्तरं दायूद् निषिषेवायेनवंशोपरि राजत्वे ऽभिषिक्त इति वार्त्ता
 निश्चय सर्वे पिप्पेडोया दायूदं गवेषयितुम् आजग्मः । अपरं दायूदि
 ८ तन्निष्ठस्य तेषां विबडं वहिरागतवति पिप्पेडोयाः समेत्य दिषायिम-
 ९ तन्मभूमे विस्तीर्णा बभूवुः । अनन्तरं दायूद् ईश्वरं एकवान् पिप्पेडी-
 याणां विबडं मया किं प्रणयं ? त्वं किं मम करे तान् समर्पयिष्यसि ?
 ११ ततः परमेश्वरस्य जगाद, बाहि मया ते तव करे समर्पयिष्यन्ते । अपरं

तेषु वात्सिरासीमम् समागतेषु दायूद् तस्मिन् स्थाने तान् पराजिग्ये ।
ततः परं दायूद् बभामे, ईश्वरो मदीयकरेण मम रिपून् कोतोभङ्गवद्
बभञ्ज । तस्मात् तस्य स्थानस्य नाम वात्सिरासीमम् देवताभङ्गस्थान-
मिति बभूव । अनन्तरं तैः स्त्रेणां प्रतिमास्तु तत्र परित्यक्तास्तु लोका १९
दायूदे निदेशात् ता वज्रिणा दाहयाचक्रुः ।

ततः परं पिण्देयीयाः पुनरागत्य तस्यां समभूमौ विस्तीर्णा बभूवुः । १९
ततो दायूदा पुनः परिपृष्ट ईश्वरः कथयामास त्वं तेषां पश्चात् मा १४
गच्छ किन्तु तेषां समीपाद् व्याघ्रव्यागत्य वाकास्थानस्य सम्मुखे तान्
आक्रमिष्यसि । वाकाया उच्चस्थानेषु गमनस्य निनादे त्वया श्रुते त्वं १५
समरं कर्तुं त्रिजिष्यसि यतस्तद्देश्वरः पिण्देयीयानां सैन्यानि निहन्तुं
तवाग्रगामी भविष्यति । अनन्तरम् ईश्वरस्य निदेशानुसारेण दायूदा १६
कर्म्मणि कृते गिवियोनम् आरभ्य गेघरं यावत् पिण्देयीयानां सैन्यानि तै
र्जघ्निरे । तेन दायूदेन यज्ञः सकलान् जनपदान् स्थानश्रे परमेश्वरस्य १०
सर्वान् भिन्नजातीयान् तस्मात् आसयुक्तान् चकार ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ नियममङ्गवाया आनयार्थं जेयीयानां याजकानाञ्च दायूदा नियोजनं ११ सादो-
काविषाकरप्रभृतीनां निर्दिष्टनं १२ अन्यस्त्रेयीयानां गायकपदे नियोजनं १५ मङ्ग-
वावयनं १६ भीष्मकया दायूदसुशोकरणं ।

अनन्तरं दायूदनगरे दायूदा स्वस्य कृते वेष्टनं निर्मापयाचक्र ईश्व-
रीयमङ्गवायाञ्च कृते स्थानं निरूपयाचक्रे तस्या निमित्तं पटोटङ्गं स्थाप-
याचक्रे च ।

अपरं दायूद् आद्यापयामास, ईश्वरीयमङ्गवावहने जेवीयान् विना १
कस्याप्यन्यस्याधिकारो न विद्यते यत ईश्वरीयमङ्गवाया वहनार्थं निव्यं
सेवनार्थञ्च परमेश्वरः सेवकं तानेव वदीतवान् । अनन्तरं दायूद् २
ईश्वरीयमङ्गवायाः कृते यत् स्थानं निरूपितवान् तत् स्थानं तस्या आन-
यार्थं च निखिलेखावेजीवान् यिष्मकाणमे सङ्गमाह । अपरं दायूद् ४
हारीश्वरंजीवान् सेवीयवंशीयाञ्च सङ्गमाह । ऊरीश्वरः किहातवंशस्य ५
मुख्य आसीन् वसु भातरो विंशत्यधिकव्रतं वराः । अपरम् असावो ६
मिरारिवंशस्य मुख्य आसीन् तस्य भातरो विंशत्यधिकं व्रतवर्धं वराः ।
अपरं बोबेयो केवीयवंशस्य मुख्य आसीत् तस्य भातरकिंश्रदधिकं ७

- ८ इतं नराः । अपरं शिमशिव इकीवाकनवंशस्य मुख्य आसीत् तस्य आतरो
 ९ हे इते नराः । अपरम् इकीवेको हिनोखवंशस्य मुख्य आसीत् तस्य
 १० आतरो ऽश्रुतिनाः । अपरम् आम्मीनादव उकीयेनवंशस्य मुख्य आसीत्
 तस्य आतरो दादन्नाधिकं इतं नराः ।
- ११ अनन्तरं दायूद् सादोकाविवायरी याजकौ केवीयांश्चार्धत ऊरिषे-
 लम् असायं योषेणं शिमशिवम् इकीयेनम् आम्मीनादवश्च समाह्वय
 १२ तेभ्यः कथमाचकार, यूयं केवीयपितृवंशानां मुख्या नरा अत इकावेकः
 प्रभोः परमेश्वरस्य मङ्गुषायाः कृते मया निरूपितं स्थानं ताम् आनेतुं
 १३ यूयं युष्माकं सहजाश्च पवित्रीभवत । यतो युष्माभिस्तत् पूज्यं नाकि-
 यतैस्तत्कारणाद् अस्माकं प्रभुना परमेश्वरेणास्माकं मध्य आघातोऽकारि
 १४ यतो वयं विधिवत् तस्यान्वेषणं नाकुर्म । अनन्तरम् इकावेकः प्रभोः
 परमेश्वरस्य मङ्गुषाम् आनेतुं याजकाः केवीयाश्च स्थानं मेधान् अकुर्वन्त ।
- १५ अपरं परमेश्वरीयवाण्यात् मूसा यद्वादिष्टवान् तद्वत् जेविवंशीया
 नरा वहनदण्डाभ्यां स्वीयस्त्वैरीश्वरीयमङ्गुषाम् अवहन् ।
- १६ अपरं दायूदा केवीयानां मुख्यलोकाः पुनरगद्यन्त यूयं मुरजवक्षकी-
 कृतान्नादियन्त्रैर्वाद्यकरणाद्य हर्षध्वनिकरणाद्य च स्वेधां सहजान् गाद्य-
 १७ कान् नियोजयत । ततो केवीयाः योषेणस्य सुतं हेमनं तस्य सहजानां
 मध्ये वेरिखियस्य तनयम् आसफश्च मिरारिवंशीयानां स्वकीयभ्रातृ-
 १८ णाश्च मध्ये कुशायाः सुतम् रथनं नियोजयामासुः । अपरं तैः स्वार्कं तेषां
 द्वितीयपदस्थान् सहजान् अर्धतः सिखरियो विनो यासोयेकः शिमी-
 रामोतो यिहीयेन उन्निरिणीयावो विनायो मासेयो मत्तशिव इकी-
 फिलेऊ मिंघेय ओवेदेदोमो यियूयेनखेतिनामकान् बारपानकान् नि-
 १९ योजयाचक्रुः । अतो हेमन आसफ रथनश्चैते गायकाः पितृजीयकर-
 २० ताजैश्चैर्ध्वनिकरणाद्य सिखरियोऽस्त्रीयेनः शिमीरामोतो यिहीयेन
 २१ उन्निरिणीयावो मासेयो विनायश्चैते मुरजैरकामोतात्स्यस्वरवादनायापरं
 मत्तशिव इकीफिलेऊ मिंघेय ओवेदेदोमो यियूयेनोऽससियश्चैते वक्ष-
 कीभिर्जयध्वनिकरणाद्यैः शिमीनीतात्स्यस्वरवादनाद्य नियुक्ता बभूवुः ।
- २२ अपरं केवीयानां मध्ये प्रधानोभूतो यः किननियो जाने नियुक्त आसीत्
 २३ स जगनाद्य नियुक्तः सन् जगनमधि समादिहत् । अपरं वेरिखिय इका-
 २४ नाश्च मङ्गुषाया दाररत्नकावाक्ता । अपरम् ईश्वरीयमङ्गुषायाः लम्बुसे
 श्रिवनियो यिहोशाफटो मिचमेको ऽमासयः सिखरियो विनाय इकी-

येवरश्चैते सूरिवाद्यन् अपरम् ओवेदेदोमो यिहियन् मङ्गूषाया
वाररक्षकावाक्ता ।

अनन्तरं दायूद् इत्यायेकः प्राचीनलोकाः सहस्रपतयश्चानन्दन्त १५
ओवेदेदोमस्य निवेशनात् परमेश्वरीयां नियममङ्गूषाम् आनिर्तुं जम्मुः ।
अपरं परमेश्वरीयनियममङ्गूषाया वाहकानां जेवीयानाम् ईश्वरेणोप- १६
हृतत्वात् ते सप्त दशभान् सप्त मेवांश्चोददृजन् । दायूद् नियममङ्गूषा- १७
वाहकरो जेवीया गायकाश्च गायकैः साकं गानाधिपतिः किननियश्चा-
तसोयवसनानि पर्यदधत् दायूदो वपुषि चातसोयम् एकोदाख्यवसनम्
आसीत् । अनेन प्रकारेणोच्चैः स्वरैः षडङ्गसूरिकरालमुरजवस्तकीवाद- १८
नेन च निखिलेखायेकीयमनुजाः परमेश्वरीयां नियममङ्गूषाम् आनिन्युः ।

अनन्तरं दायूद्नगरे परमेश्वरीयमङ्गूषायाः प्रवेशनसमये शौनस्य १९
दुहिता मीखला गवाक्षेण निरीक्ष्योत्त्रवमानं नृत्यन्तश्च दायूदं नरपतिं
विलोक्य स्नाने तं तुच्छीचकार ।

१६ षोडशाध्यायः ।

१ दायूदो अष्टकको ४ गायकानां नियोजनं ७ प्रशंसागीतं १० सेवकानां वाहकानां
वाहकानां वाहकानाश्च नियोजनं ।

अनन्तरं मानवा ईश्वरीयां मङ्गूषामानीय दायूदा निर्मितस्य वस्त्र- १
वेश्मनो मध्ये स्थापयाम्नाकुरीश्वरस्य समक्षं होमवलीन् मङ्गूलार्थकव-
लींश्च समुत्सृजन् । अपरं होमवलीनां मङ्गूलार्थकवलीनाश्चोत्सर्गं २
समाप्य दायूद् परमेश्वरस्य नासां लोकान् आश्लिष्य जगद । अपरं ३
निखिलेखायेकीयमनुजानां मध्ये प्रतिपुरुषं प्रतिनारि चैकैकं पूषम् एकैकं
पात्रं प्राक्षारसम् एकैकम् उहुम्बरखड्गश्च परिवेशयाम्नाकार ।

अपरं तेन परमेश्वरीयमङ्गूषायाः समक्षम् इत्यायेकः प्रभोः पर- ४
मेश्वरस्य स्मारकध्वजवाद्योत्रादिसेवनाय जेवीयानां कतिपयमानवाः
न्ययुष्यन्त । तेषां मुख्य आसप्तो द्वितीयः सिखरीयः अपरे वियूयेलः ५
प्रिमोरामेतो यिचीयेको मन्नाधिय इलीयाबो विनाय ओवेदेदोमश्चैत-
आसन् किञ्च वियूयेनो मुरजं वस्तकीवाद्यादयत् आसप्तम् करताजम्
अवाद्यत् । अपरं विनायो यहसीयेलश्च याजकावीश्वरीयनियम- ६
मङ्गूषायाः सम्मुखे निजं सूरिवाद्यम् अकुर्वतां ।

- ० अपरं दायुर्ह तस्मिन् दिने परमेश्वरस्य धन्वादायार्थम् चासपस्य
तस्य सहजानाञ्च परेषु प्रथमं गीतमिदं समर्पयामाकार ।
- ८ परेषु कृत तस्मात् कुर्व्यात् प्रार्थनामपि ।
तदीयाश्चर्यकर्माणि प्रकाशयत लोकतः ।
- ९ प्रगायत तमुद्दिश्य गीतं गायत तं प्रति ।
तदीयाश्चर्यकर्माणि सञ्चिन्तयत सर्वशः ।
- १० तदीयस्य पवित्रस्य नाम्नः स्थायां विधत्त च ।
सदा तिष्ठतु सानन्दं परेशान्येषिणां मनः ।
- ११ परेशितुश्च तच्छक्तैः प्रकुरुष्वं गवेयम् ।
सर्वदा तस्य वक्त्रस्य प्रकुरुष्वं गवेयम् ।
- १२ हे दक्षस्य तदीयस्य त्विच्छायेनः कुक्षोद्भवाः ।
हे मनेभिमतस्तस्य याकूवो वंशजा नराः ।
- १३ स्मर्यन्तां विचकर्माणि तेनैव साधितानि हि ।
अद्भुतानि च चिह्नानि दयहासास्तन्मोहोद्भवाः ।
- १४ भवति प्रभुरस्माकं सख्यं परमेश्वरः ।
आप्नोति मेदिनीं कृन्तां तदीयं राजशासनम् ।
- १५ स्मर्यन्तां नियमस्तस्य युष्माभि हि निरन्तरं ।
वाक्यस्याज्ञापितं तेन सख्यं पुरुषानभि ।
- १६ इराष्ट्रीमा समं तेन नियमः स स्थिरीकृतः ।
इस्त्वाकं प्रति पश्चाच्च कथितः श्रमयेन हि ।
- १७ याकूवश्च व्यवस्थार्थं सोऽपि तेन निरूपितः ।
इच्छायेनश्च विध्यर्थं वाक्यमेतदवधत् ।
- १८ अधिकारं किनागदेशे दास्ये तुभ्यं सुनिश्चितं ।
तदा ते बज्रसंस्था मे विदेशेऽन्त्याः प्रवासिनः ।
- १९ स्थानात् स्थानान्तरं प्रापन् राष्ट्राद् राष्ट्रान्तरं तथा ।
उपद्रवाय तेषां तु नागमेने स कश्चन ।
- २० भर्त्सयन्श्च हते तेषां नृपतीनिदमब्रवीत् ।
मयाभिहितलोकानां कुबध्वं स्पृशन् नहि ।
- २१ कुबध्वं नाश्रुभं किञ्चित् भविष्यदादिनां मम ।
परमेश्वरमुद्दिश्य गीतं गायत भूगताः ।
- २२ कृतं तेन परित्राकं प्रकाशयत प्रमहं ।

मध्येऽन्यदेशिना तस्य संवर्द्धयत गौरवम् ।	१४
आश्चर्याश्च क्रियास्तस्य नरकोकस्य सर्व्वतः ।	
महान् अति प्रशंस्यश्च जायते परमेश्वरः ।	१५
यावत्तो देवताः सन्ति ताभ्यो भेतस्य श्व सः ।	
अन्यदेशीयलोकानाम् असाराः सकलाः सुराः ।	१६
किन्तु सर्जनकर्त्तास्ति गगनस्य परेश्वरः ।	
समादरः प्रशंसा च तदीयाग्रे हि वर्त्तते ।	१७
तिष्ठतः शक्तिसौन्दर्य्यं तदीयधर्म्वेभ्यनि ।	
यूयं मनुष्यसन्तानाः परमेशं प्रशंसत ।	१८
महिमानं परेशस्य विक्रमश्च प्रशंसत ।	
परमेशीयनाम्नश्च महिमानं प्रशंसत च	१९
नैवेद्यानि समादाय प्रयात तस्य सन्निधिम् ।	
पवित्रशोभया तत्र कुसुधं प्रणिपातनम् ।	
एधिवीस्था जनाः सर्व्वे तस्य साक्षाद् विभीत वै ।	२०
संस्थापितं जगत् तेन न कदापि रुखलिष्यति ।	
मन्दन्तु सकलाः स्वर्गं हर्षो व्याप्नोतु मेदिनी ।	२१
कथ्यताम् अन्यदेशेषु राजति परमेश्वरः ।	
समुद्रस्तस्य मध्यस्थाः सर्व्वे कुर्व्वन्तु गर्जनम् ।	२२
क्षेत्रक्षेत्रिणिताः सर्व्वे भवन्वाङ्मादसंयुताः ।	
वन्यवृक्षाः परेशस्य साक्षादुषं ध्वनन्तु हि ।	२३
स समायाति मेदिन्या विचारं कर्त्तुमेव हि ।	
परेशं ब्रूत धन्यश्च प्रशंसत परेश्वरम् ।	२४
यतः क्षेमप्रदाता स चिरस्थलदनुग्रहः ।	
यूयं भावध्वम् अस्माकं चाता त्वं परमेश्वर ।	२५
नाबल्ल सङ्गृह्यास्मान् उद्धर आन्यजातितः ।	
तस्मात् तव पवित्रस्य नाम्नो वर्द्धिष्यते क्षयः ।	
अस्माकमपि स्नाषा ते प्रशंसातो जनिष्यते ।	
इत्याद्येषः प्रभु र्योऽस्ति स प्रभुः परमेश्वरः ।	२६
भूबाद् आद्यन्तपर्यन्तं धन्यो धन्यश्च सर्व्वदा ।	

अनन्तरं सर्व्वे लोकाकथास्तिसृक्ता परमेश्वरं तुष्टुविरे ।

अपरं प्रत्यहं कर्त्तव्यक्रियानुसारेण मङ्गुवायाः सम्मुखे सेवनार्थम् १०

- १८ आसन्नो वेदेदोमस्तयो रक्षयस्त्विह जातः परमेश्वरीयनियममभूषायाः सम्मुखे तस्यः, अपरं विदूषून् तस्य सुतः ओवेदेदोमो होषाश्च द्वारपाल-
 १९ कावास्ताः । किञ्च परमेश्वर इच्छायेन यां व्यवस्थाम् आचारापयत् तन्मध्ये
 २० लिखितानां सर्वकृत्यानां करणार्थं विशेषतः प्रत्यहं प्रातःकाले सन्धा-
 काले च होमवेद्यां परमेश्वराय होमार्थकबलिदानार्थं याजकः सादोक्त-
 स्तस्य याजका आतरश्च शिवियोगस्तु भृगुस्थाने परमेश्वरीयावासस्य
 २१ सम्मुखे तस्यः । अपरं चिरञ्जीवदनुयष्ट इत्यादिना गीतेन परमेश्वरस्य
 धन्यवादार्थं तैः साकं हेमनो विदूषून् उपरेषाद्येषां नामानि लिखि-
 २२ तानि ते यता लोकास्तस्यः । विशेषत उच्चध्वनिकरणार्थम् ईश्वरीयनव-
 वादनार्थञ्च तूरीकरसाजधारिणां कृते हेमनयिदूषून् तैः साकं तस्यनुः ।
 २३ विदूषून् तस्य तनयाश्च द्वारपाला बभूवुः । अनन्तरं सर्वे लोका निजं निजं
 निवेष्टनं प्रतस्थिरे किञ्च दायुद् निजपरिजनान् आश्रयं निगदितुं
 परावृत्तः जगाम ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

- १ सन्निगन्निष्कालमधि नाथनस्य परमेश्वरस्य च कथनं अपरं दायुदमधि कथनं १९
 परमेश्वरं प्रति दायुदः प्रार्थना प्रशंसनञ्च ।
 २ अनन्तरं दायुद् यदा निजगृहे न्यवसत्, तदा स भविष्यदादिनां
 नाथनं जगाद, पश्य मयैरसक्तास्ते निर्ममते प्राप्ताद उच्यते किन्तु परमे-
 ३ श्वरीयनियममभूषा यवनिक्तानाम् अधस्तिकृतिः । ततो नाथनो दायुदं
 बभाषे त्वं निजमनेगतं साधय परमेश्वरस्तव सहाय आस्ते ।
 ४ अपरं तस्यां रजन्ताम् ईश्वरस्य वाक्कामिदं नाथनस्य निकटं समाग-
 ५ ण्यत्, त्वं गत्वा मम दासं दायुदं वद, परमेश्वर इति वाचं वक्ति, मम
 ६ वासायै त्वया मन्दिरं न निर्मातव्यं । इच्छायेन्वृंशस्याज्ञानघनदिनमा-
 ७ रब्धाया यावत् मया मन्दिरं न नृष्यते किन्त्वेवं वक्ष्येऽहम् विद्यायान्यद्
 ८ वक्ष्येऽहम् स्थानं विद्यायान्यत् स्थानं गम्यते । तथापीच्छायेन्वृंशमध्ये
 ९ मम पर्यटनकाले मम प्रजापाककल्पपदे नियुक्तः कश्चिद् विचाराधि-
 १० पतिः यदापि चिं मया पृष्ठ इदं, युष्माभि मन्त्रते कुत वरसक्ताकृतमयं
 ११ यच्च न निर्मीयते ? इदानीं त्वं मम दासं दायुदं वद, सेनाधिपः
 १२ परमेश्वर इतां वाचं वक्ति मम प्रजानाम् इच्छायेन्वृंशोयानां राजानं
 १३ कर्तुम् यच्च त्वां मेवज्ञानात् मेवाज्ञाम् अनुचरवाच यद्वीतवान् ।

अपरं त्वं यद्यद् उपक्रमितवान् तत्सर्वस्मिन् अहं तव सहायो भवन् ८
तव सम्मुखे तव सकलशत्रून् उत्क्षिप्तवान् अकवर्त्तिना महतां लोकानां
नामवत् तव महानाम अकृतवान् । तदन्यत् मया निजप्रजानाम् ९
इच्छायेन वंशीयानां कृते स्थानमेकं निश्चितं ते तस्मिन् स्थाने समस्था-
प्यन्त, ते तत्र स्वस्थाने निवसन्ति पुनःस्थानिता न भविष्यन्ति । पूर्वकाले
यदा आहं मदीयेच्छायेणीयलोकान् आसितुं विचाराधिपतीन् न्ययो- १०
जयं तदा ते यादृशं दुष्टं मानवैरक्षिप्यन्त तादृशं पुन नं क्षेप्यन्ते ।
तव रिपवः सर्वे मया दमिताः परमेश्वरस्वरक्षते वंशमेकं स्थापयिष्यतीति
वाक्यमपि मया कथितं ।

अपरं त्वयि सम्पूर्णायुषि सति निजपितृलोकानां सन्निधिं गतवति ११
आहं तव सन्तानजं भाविवंशं स्थापयिष्यामि तस्य राज्यं स्थिरीकरि-
ष्यामि च । स मर्त्यं मन्दिरमेकं निर्मास्यति, अहञ्च तस्य राजसिंहा- १२
सनम् अनन्तकालं यावत् स्थिरीकरिष्यामि । अहं तस्य पिता भवि- १३
ष्यामि स च मम पुत्रो भविष्यति । तवाग्रवर्त्तिनो राजतो मया
यादृक् स्नानुग्रहेऽपसारितस्तादृक् ततो ममानुग्रहे नापसारयिष्यते ।
किन्तु मम गृहे मम राज्ये च स मयानन्तकालं यावत् संस्थापयिष्यते १४
तस्य राजसिंहासनमप्यनन्तकालं यावत् स्थिरं स्थास्यति । अनन्तरं १५
तानि सकलवाक्यानि तच्च दर्शनं यथातथ्यं नाद्यनेन दायूदे कथया-
चकिरे ।

ततो राजा दायूद् अभ्यन्तरं गत्वा परमेश्वरस्य सम्मुख उपविश्य १६
कथयामास हे प्रभो परमेश्वर कोहं मम वंशश्च कः यत् त्वं माम् एतत्प-
त्यन्तम् आनीतवान् ? तथापि हे ईश्वर, त्वम् एतदपि खट्वैः क्षुभ्रं १७
कार्यं मन्यसे, हे प्रभो परमेश्वर त्वं निजदासस्य सुदोषं भाविवंशम-
प्यधि दास्यन् उत्तवान् मास्त्रोपदक्षलोकवत् ज्ञातवान् । एतदन्यत् १८
भवतो दासस्य सम्मानमधि दायूदा किं वदितुं शक्यते ? त्वं निजदासं
वेत्सि । हे परमेश्वर त्वं खदासस्य कृते स्वमनोभिजायाद् एतादृशं १९
सम्पूर्णं माहात्म्यं विदधत् एतानि सर्वानि महत्कार्यानि प्रकाशित-
वान् । हे परमेश्वर, अस्माभिः स्वकर्त्रेण यद्यत् श्रुतं तस्मिन् सर्वस्मिन् २०
तव सदृशः कश्चिदपि नास्ति त्वां विना कश्चिद् ईश्वरो नास्ति । अपरं २१
तवेच्छायेन लोकस्य तुल्यं काप्यन्ता जाति भूमिस्वके किं विद्यते वर्या
मोक्षमेव कश्चीयजति कञ्चुम् ईश्वरः स्वयम् आगतवान् ? त्वं महद्भि

- भयङ्करैश्च कर्मभिर्महायज्ञः प्राप्त्यर्थं तदेव कृत्वा निसरदेष्टान् निजलो-
कान् मोक्षयित्वा तेषां सम्मुखाद् अन्यलोकीयान् लोकान् ददयितवान्,
११ निजेष्टायेन्वंशीयाञ्चानन्तकार्थं क्षणीयप्रजाः कृतवान् अपरं हे पर-
१२ मेष्टर त्वमेव तेषाम् ईश्वरोऽभवः । इदानीं हे परमेष्टर स्वदासमधि
तस्य वंशमधि च त्वया प्रतिश्रुतं वाक्यम् अमन्तकानं यावत् स्थिरीभवतु,
१४ त्वया यदुक्तं तदेव क्रियतां । तत् स्थिरीभवतु किञ्च सेनाधिपतिः परमे-
१५ श्वरो य इष्टायेन्वंशस्तेष्टरः स एवेष्टायेन्वंशस्तेष्टरोऽभवदिति वाचा
तव नाम नित्यं महद् भवतु तव दासस्य दायूदो वंशश्च तव साक्षात्
१६ स्याच्च भवतु । हे मम प्रभो तव वंशमहं वर्द्धयिष्यामीति वाक्यं त्वयैव
तव दासस्य कर्बुगोचरीकृतं ततो हेतोस्तव समीपे प्रार्थनामिमो निवे-
१७ दयितुं तव दास उत्सुकोऽभवत् । हे परमेष्टर त्वमेव सत्य ईश्वरः,
१८ त्वं निजदासाय शुभं प्रतिश्रुतवान् अतस्तव दासस्य वंशो यथानन्त-
कानं तव समस्तं स्थिरो भवेत् तथा तव दासस्य वंशं प्रत्याश्रित्य
वक्तुं त्वमेवाहंसि यतस्तवाशीर्वादेन सोऽनन्तकार्थम् आशीःप्राप्तो
भविष्यति ।

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

- १ पित्रेष्टीयानां मोयावीयानाञ्च लोकानां दायूदो हसनं २ हृददेपरस्मरामीष-
लोकानाञ्च कथनं ३ दायूदं प्रति नायिराजप्रभृतीनाम् उपायनं १९ इष्टीयानां
अथो देशे दुर्गस्थापनञ्च (४ दायूदः मेन्याधिपतीनां नामानि च)।
१ अनन्तरं दायूद् पित्रेष्टीयान् पराजित्य नस्तीचकार तेषां करेभ्यः ।
२ मातं तदीयोपनगराणि आपजयाह । अपरं स मोयावीयान् परा-
जित्य ततो मोयावीया दायूदो वशीभूय करदायिनो बभूवुः ।
३ अनन्तरं पराततटिन्वाः समीपस्थदेशे निजकर्तृत्वं संस्थापयितुं सो-
४ वाया राज्ञि हृददेशे गतवति दायूद् हमाते तं पराजित्य तस्य सहस्रं
रथान् सप्तसहस्राणि हवादोहिषो विंशतिसहस्राणि पदातिक्राञ्च
जयाह रथहयानां पादश्चिराच्चिह्ने च किन्तु तेषां मध्ये शतं
५ रथान् अवशेषवामास । अनन्तरं दम्भेश्वरस्मरामीयेषु सोवाष्टपस्य
हृददेशस्य साहाय्यं कर्तुम् आगतेषु दायूद् तेषाम् अरामीयाणां दारि-
६ द्र्यं प्रतिपद्यमानो लोकान् अवधीत् । अपरं दायूद् अरामीवदम्भेश्वर-
प्रदेशे सैनिकाः स्थापयामास ततोऽरामीया दायूदो वशीभूय करदा-

विनो बभूवः । अनेन प्रकारेण दायूद् यद्यद् उपाक्राम्यत् तत्सर्वस्मिन्
परमेश्वरस्तं जयितुं चकार । ७ दायूद् हृददेवरस्य दासानां गात्र-
स्थानि खर्जककानि गृहीत्वा विरूपाक्षमम् आनिनाय । अपरं ८
दायूद् हृददेवरस्याधोनाभ्यां टिभतं कूनक्षेतिनामकाभ्यां नगराभ्यां
भूयिष्ठानि पित्तलमयानिनाय तैरेव सुजेमान् पित्तलमयं सागररूपं
पात्रं क्षम्भद्वयं पित्तलमयभाजनानि च निर्मितवान् ।

अनन्तरं दायूदा सोवान्दपस्य हृददेवरस्य सर्वाणि सैन्यानि परा- ९
जितानीति वार्तां निशम्य तोयिनामा हमासीयन्दपती राज्ञो दायूदः
कक्ष्यायं प्रष्टुं युध्यता तेन हृददेवरस्य पराजितत्वकारणात् तस्य धन्य- १०
वादं श्रुत्वा तस्य समीपं स्वपुत्रं हृदोरामं तेन सार्जंश्च रौप्यमयाणि
सुवर्णमयानि पित्तलमयानि च सर्वविधभाजनानि प्रेषयामास यतो
हृददेवरेण सार्जं तोयिनासोऽपि युद्धम् आसीत् । तत इदोममोयावा- ११
म्नोनपिजेष्टीयामाजेकप्रभृतिभ्यः सर्वजतिभ्यो जोठितैर्दुर्व्यसुवर्जैः सह
तानि सर्वाण्यपि राज्ञो दायूदा परमेश्वरम् उद्दिश्य समुत्सृजिरे ।

अनन्तरं सिन्धुयायाः सुतो योयादो जवणाख्यायाम् उपत्यकायाम् १२
अष्टादशसहस्राधीदोमीयलोकान् जघान । अपरं स इदोमदेशे सैनिकाः १३
स्थापयामास, इदोमीया लोकाश्च सर्वे दायूदो दासा बभूवः । अपरं
दायूद् यद्यत् स्थानं जगाम तत्सर्वस्थाने परमेश्वरस्तं जयितुं चकार ।

इत्थं दायूद् इत्यायेकः सर्व्ववंशोपरि राजत्वं कुर्वन् निजसकल- १४
प्रजाः प्रति सुविचारं न्यायश्चाचकार । तस्मिन् काले सिन्धुयायाः पुत्रो १
योयावः प्रधानसेनापतिरासीत् । अहीटूवस्य सुतः सादोकोऽविद्याध- १६
रस्य सुतोऽहीमेजकश्च याजकावास्तां सिरायश्च जेखक आसीत् । वि- १०
होयादस्य सुतो विनायः किरिथीयानां पिजेथीयानाश्चाध्यक्ष आसीत् ।
तथा दायूदः सुता नरपतेः प्रधानसभासुद आसन् ।

१८ जनविंशोऽध्यायः ।

१ दानूनेष दायूदो दूताणां वधमश्नरेत् १ अहोमोषलोकानां पराजितत्वं १६
तेषाम् उपकारिणः शिवकश्च पराजितत्वं ।

ततः परम् अहोमोषवंशस्य राज्ञि नाहोमे मृतवति तस्य पुत्रस्तस्यैव १
राजा बभूव । इतो दायूद् अवदत्, दानूनस्य अहोमे नाहोमे मर् १

- प्रति यादृशं सङ्गावम् आचरद् अहमधीदानीं हानुनं प्रति तादृशं
सङ्गावम् आचरिष्यामि । अतो दायूदहृतस्य पितरमपि तं सान्त्वयितुं
१ दृताम् प्रेषयामास । दायूदक्षेत्रेषु दासस्त्वस्मिन्वंशीयानां देशे तस्य सम-
क्षम् उपस्थितेस्त्वस्मिन्वंशीयानां मुख्या हानुनं जग्मुः, दायूदा तव
समीपं सान्त्वयितारो जनाः प्रहिता इति कर्म तव पितुः सम्मानार्थं
२ नाश्रयितुं तव समीपम् आगच्छनिति किं नहि ? ततो हानुनो दायूदो
दासान् धृत्वा तेषां अश्रुज्वाम् अर्द्धमर्द्धं क्षीरयित्वा नितम्बप्रथमं तेषां
३ वस्त्राणि क्षिप्वा च तान् विससर्ज । अनन्तरं केनचिद् गत्वा वार्त्तामेनां
दायूदि चापिते तेषाम् अतीव नृपाकारवाद् राजा तेषां साक्षात्कर-
णार्थं लोकान् प्रहिच्छेदम् आदिदेश, यावद् युष्माकं अश्रुजि न वर्द्धन्ते
तावद् यूवं यिरीहौ तिलुत पश्चात् परावृत्तागच्छत ।
- ४ अनन्तरं वयं दायूदः सम्मुखे छत्रार्हा अभवामेत्यस्मिन्वंशीये ददृशे,
ततो हानुनोऽस्मिन्वंशीयाश्चरामनहरयिमाद् अराममाखातः सावा-
तश्च वेतनयाहिणां रथहयारोहिणाम् आनयनार्थं दूतैरेकसहस्रजि-
५ क्रुरपरिमितं रौप्यं प्रेषयामासुः । तैस्तु वेतनम् अङ्गीकृत्य द्वात्रिंशद्
रथेषु माखाया राक्षि तस्य लोकेषु च जन्त्रेषु ते समागत्य भेदिवायाः
सम्मुखे शिविरं स्थापयामासुस्ततोऽस्मिन्वंशीया अपि सखनगरेभ्यः
८ समागत्य युद्धायजग्मुः । तां वार्त्तां निश्रव्य दायूद् योषावं क्लवन्ति
९ सर्वसैन्यानि च तत् स्थानं प्रेषयामास । ततोऽस्मिन्वंशीया वहिर्भूय
गोपुरप्रवेशस्थाने सैन्यानि रचयाञ्चक्रिरे ते च समागता राजानः क्षत्रे
१० पथम् व्यूहं रचयाञ्चक्रिरे । इत्थम् अयदिशि पश्चादिशि च द्रव्यो दिश्यो
मंदिवर्द्धं युद्धं जायत इति दृष्ट्वा योयाव इच्छायेकः सर्वेभ्यः परीक्षि-
११ तलोकेभ्यो लोकान् कृत्वारामीयानां विवर्द्धं व्यूहं रचयामास । अव-
शिष्टलोकेषु च निजसहजे ऽवीश्ये तेन समर्पितेषु सोऽस्मिन्नीयानां
१२ विवर्द्धं व्यूहं रचयाञ्चकार । अपरं योयावत् जगाद, अरामीयाश्चित्
मत्तो वज्रवन्तो भवन्ति तर्ह्यहं त्वयोपकसंस्थः, अस्मिन्नीयाश्च चेत् त्वतो
१३ वज्रवन्तो भवन्ति तर्ह्यहं त्वाम् उपकृदिष्यामि । त्वं प्रवक्तो भव, वयं
सखे लोकानाम् अस्मदीवेश्वरस्य नम्रराजाश्च हन्ते पुरुषत्वं प्रकाशयिष्यामहे
१४ परमेश्वरश्च यत् क्षेमं मन्यते तदेव कुरियति । अनन्तरं योयावे तस्य
सङ्ग्रहेषु चारामीयैः समं योद्धुं प्रव्रतेषु तं तस्यायेऽग्रे पक्षायाञ्चक्रिरे ।

अपरम् अरामीयाः पराजिता इति दृष्ट्वास्मिन्वंशीया अपि तस्य प्लातु- १५
रवीश्रयस्याग्रे प्रकाश्य नगरं प्रविबिभुः । ततो योयावो यिरूशालनं
जगाम ।

अनन्तरं वयम् इस्त्रायेल्वंशीयैः पराजिता इति वीक्ष्यारामीया १६
दृष्टान् प्रहित्य पराजितगद्याः पारस्यान् अरामीयान् वञ्चिरामिभ्युः, हृद-
देवरस्य सेनापतिः श्रोवकश्च तेषाम् अग्रगामी बभूव । अनन्तरं दायूद् १७
तां वार्त्तां निश्चयेच्छायेनः सकलवंशान् संगृह्य यद्देनतटिन्याः पारं गत्वा
तेषां सन्निधिम् उपस्थाय तेषां विरुद्धं व्यूहं रचयामास ततोऽरामीय-
लोकानां विरुद्धं दायूदा युद्धाय व्यूहरचनायां कृतायां ते तेन सह
युयुधुः । किन्त्वरामीया इस्त्रायेल्वंशस्य सम्मुखात् पलायाच्चक्रे ततो १८
दायूद् अरामीयाणां सप्तसहस्राणि रथान् चत्वारिंशत्सहस्राणि पदा-
तौश्च नाशयामास विशेषतस्तेषां सेनापतिं श्रोवकं जघान । अनन्तरं १९
वयम् इस्त्रायेल्वंशीयैः पराजिता इति वीक्ष्य हृददेवरस्य भ्राता दायूदा
सह सन्धिं कृत्वा तस्य वशीबभूवुः । अतोऽरामीया अस्मिन्वंशीयान्
पुनरुपकर्तुं नैच्छन् ।

२० विंशोऽध्यायः ।

१ दायूदः प्रतनाभी रज्ज्वानगरस्य पराजितत्वं ४ पिबेछीयानां वयाणां दीर्घवपुषां
साफल्यं जगाम ।

अनन्तरं तस्मिन् बत्सरे गते सति राज्ञां रज्ज्वानासमये योय १
सैन्यान्वादाय जगाम ततः सोऽस्मिन्वंशीयाणां देशं नाशयामास किञ्च
रज्ज्वानगरीं गत्वा संबरोध, किन्तु दायूद् यिरूशालने तस्यौ । अन- २
न्तरं योयावो रज्ज्वा पराजित्य विनाशयामास । अपरं दायूदा रत्न-
सुबर्ज्यानां किञ्चरैकपरिमाणे राजमुकुटे तद्देशीयनृपस्य मस्तकाद् आदत्ते
तद् दायूदः शिरस्थारोपयत्, अपरं स तस्मात् नगरात् प्रभृतानि जोठि-
तमस्याणि बहिष्कृत्यानिनाय । अनन्तरं दायूद् तन्मध्यवर्तिनो मनुजान् ३
बहिष्कृत्यानीय करपत्राणां जोहमयाणां जोहपत्राणां परश्रूनाश्च कर्मसु
न्ययुक्तः । दायूद् अस्मिन्वंशस्य सकलनगराणि प्रति तादृशं चकार ।
ततः परं दायूद् तस्य निखिका मनुजाश्च यिरूशालनं प्रत्याजग्मः ।

अनन्तरं मेबरे पिबेछीयैः साकं संग्राम उपस्थिते दृष्ट्वातीयः सिम्बि- ४
ल्ययस्य दृष्ट्वायस्य वनयं सप्यं आपादयामास । पुनर्मेबरे पिबेछीयैः ५

समं समर आरब्धे तत्र बायीरस्य सुत इच्छन्निगन्तुददवन्महामु-
 १ कधारिणं मातीयजानूतस्य भातरं कश्चिं व्यापादयामास । अनन्तरं
 माते पुन युद्धे जाते प्रतिपक्षं प्रतिपदश्च वट् वट् अकुप्यः साकल्येन
 चतुर्विंशत्कुल्यो यस्यासन् ददवन्तस्य ददवन्तकायस्यातीव दीर्घकाय
 ० एककनय इच्छायेन नरं स्पृष्टवामास ततो दायूदो भातुः क्षमिष्यस्य पुत्रो
 ८ योगाचनस्य व्यापादयामास । मातीया ददवन्तकायवंशीया एते चत्वा-
 रो जना दायूदा तस्य दासैश्च जज्ञिरे ।

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

- १ दायूदा लोकानां गणनं ६ मासेन दायूदं प्रति ददवन्तकचमं १४ मप्रतिमहमेपु जो-
 केषु चनेषु यिकशाकमः कने दायूदः प्रायेनं १८ अदीकाहस्य शब्दमदेनम्याम
 मणिना दायूदे उत्तरदाहं ५८ तत्र म्यामं यज्ञवेदिनिर्माणं मन्दिनिर्माणाय
 निर्देशश्च ।
- १ अनन्तरं जयतान इच्छायेनवंशस्य प्रतिकूलम् उत्थायेच्छायेनवंशस्य
- २ गणनाय दायूदं प्रवर्तयाश्चकार । अनन्तरं दायूद् घोयावं मनुजानां
 मुत्थांश्च समादिदेश युयं वर्शेवामारभ्य दानं यावद् इच्छायेनीयमनु-
 जान् गणयत ततः परं मम सन्निधिं वार्त्ताम् आनयत, अहं तेषां संस्थां
- ३ विविदिषामि । ततो घोयावः कथयाश्चकार, इदानीं यावन्तो मनुजा
 विद्यन्ते परमेश्वरस्तस्य शतगुणं निजलोकान् वर्जयन्तु किन्तु भो मम
 प्रभो राजन् ते सर्वे किं मत्प्रभो दासेषां नहि ? तर्हि मम प्रभु नृपति-
- ४ ऐतस्मिन् कर्मणि प्रवृत्त्या कुत इच्छायेको दासस्य मृगं भवेत् ? तथापि
 घोयावस्य वचनाद् राज्ञो वचने प्रवणे सति घोयावः प्रवृत्त्यायेच्छायेनीय-
 जनपदस्य सर्वत्र पर्यटितवान् ततः परं यिकृशालनं पुनराजगाम ।
- ५ अनन्तरं घोयावो लोकानां गणनस्य संस्थां दायूदं व्यापादयामास तत्रे-
 छायेनीयवंशस्यैकादशकुल्योऽपि खड्गधारिणो मानवा यिकृदावंशस्य च
 सप्ततिसहस्राधिकानि चतुर्नक्षत्राणि खड्गधारिणो मानवा आसन् ।
- ६ परन्तु तेषां मध्ये स केवीयान् विन्यामीनवंशीयांश्च न गणयाश्चकार
- ० यतो घोयावो महीपतेक्षाम् आच्छां दृक्कार्त्ताम् अभिनयत । अपरं कार्ये-
- ८ ऐतेश्वरस्यासन्नोषे जाते स इच्छायेनवंशम् आजवान् । अनन्तरं दायूद्
 ईश्वरम् अवोचत् कार्येजानेन मया महाकलुषम् अकारि, इदानीं
 विनयेऽहं निजदासस्य कलुषं क्षमस्व मयातीव मूढस्य कर्मोकारि ।

अनन्तरं परमेश्वरे^१ दायूदः प्रदर्शकं ग्राहं बभूव इदम् अवोचत्, त्वं ८
 गत्वा दायूदं ब्रूहि परमेश्वरे^२ बभूव इदम् उच्यते तव सम्मुखे मया त्रयो १०
 दशानि निधीयन्ते तेषाम् शतशः सन्ति त्रयतां मया स एव त्वां प्रति कारि-
 ष्यते । ततो ग्राहो दायूदः सन्निधिं गत्वा तम् अवोचत् परमेश्वरो ब्रवीति ११
 चीन् वत्सरान् दुर्मिच्छोऽथवा चीन् मासान् यावत् तव पश्चाद् १२
 चरोषां खड्गेषु तिष्ठत्यु तेषां सम्मुखे तव विनाशोऽथवा चीन् दिवसान्
 यावत् जनपदे परमेश्वरस्य खड्गशङ्कपाया महामार्त्या अर्धत इच्छा-
 येनः कृत्स्ने जनपदे विनाशकद्रुतस्य भ्रमणम् एतत्त्रयस्य मध्ये त्वयैकं
 त्रयतां मत्प्रेरयिष्ये मया किमुत्तरं दातव्यं तदिदानीं त्वया लोच्यतां ।
 ततो दायूद् ग्राहं बभाषे मम महती मनःपीडा जाता, इदानीं परमे- १२
 श्वरस्य हस्ते पतितुमिच्छाम्यहं यस्मात् तस्य क्षया प्रचुरा ग्राहं मनुष्याणां
 हस्तेषु पतितुम् इच्छामि ।

अनन्तरं परमेश्वर इच्छायेकवृत्तं प्रति महामार्त्यां प्रेषयात्सकार तत १४
 इच्छायेकीयानां सप्ततिसहस्राणि मनुजा अभियन्त । अपरम् ईश्वरो १५
 यिरूशालमस्य विनाशार्थं यं दूतं भूत् स्थानं प्रहितवान् तस्य विनाशन-
 समये परमेश्वरो विनोक्त्य विपद्यनुत्पद्य तं विनाशकं दूतम् अवब्रवीत्,
 अजमनेन त्वं स्वकरं सञ्जीवय । तदानीं परमेश्वरस्य दूतो यिवूषीय-
 स्यादौखाजस्य शस्यमईनस्थानस्य सन्निधाववातिष्ठत् । अनन्तरं दायूद् १६
 ऊर्ध्वहृदि भवन् द्यावाभूम्यो र्मध्यपथि स्थितं परमेश्वरस्य दूतं तस्य करे
 च यिरूशालमस्योपरि प्रसारितं निष्कोषं खड्गं ददर्श ततो दायूद् प्रा-
 चोनमनुजाश्च परिहितशस्त्रावसनाः सन्तो न्युक्तीभूय न्यपतन् । अन- १७
 न्तरं दायूद् ईश्वरं बभाषे मनुजानां प्रजनस्यादेशः किं मया नाकारि ?
 मयैव पापमकारि ममैव सोऽपराधोऽस्ति मेवैरेतैः किम् अपराधं ?
 चे मम प्रभो परमेश्वर विनयेऽहं मम मदीयपिहवन्तस्य च विरुद्धं त्वया
 करः प्रसार्यतां परन्तु निजप्रजानाम् आघाताय न प्रसार्यतां ।

अनन्तरं परमेश्वरस्य दूतो ग्राहं बभाषे त्वं दायूदम् इदम् आदिश, १८
 त्वं गत्वा यिवूषीयस्यादौखाजस्य शस्यमईनस्थाने परमेश्वराव यज्ञ-
 वेदीमेकां निष्कोषय । अनन्तरं परमेश्वरस्य नाज्ञा ग्राहो यद् आज्ञापि- १९
 तवान् तदनुसारेण दायूद् बाणां विदधे । तदानीम् चरौखाजे गोधू- २०
 मान् अमर्हन्, अनन्तरं स पराङ्मुखः दूतम् आदर्शत् ततः स तस्य
 चत्वारः सुताश्च प्रहृष्टा बभूवुः । अनन्तरं दायूद्यदौखाजस्य समी २१

- पम् उपस्थितवति स इष्टिं कुर्मन् दायूदं विजोक्त्वा शस्यमर्हन्त्यानाह्
 १२ वहि गत्वा भूमिकप्रक्षिराः सन् दायूदं प्रज्जनाम् । तदानीं दायूद्
 अरौबाहम् चक्रवीत् त्वम् इदं शस्यमर्हन्त्यानां मद्यं देहि तदा सम्पूर्णं
 मुख्यमादाय तत् मद्यं दीयतां, मनुजानां मध्यात् मद्यामारी यन्नवर्त्तेत
 १३ तत्कृते मयात्र स्थाने परमेश्वराय यज्ञवेदिरेका निर्मापयिष्यते । ततो
 ऽरौबाहो दायूदं बभाषे, ऋक्सातु, मम प्रभुना पार्थिवेन यत् स्तेमं
 बुध्यते तदेव क्रियतां । पश्यतु होमबन्धो निर्मितं कृषभा इत्यननिमित्तं
 मर्हन्त्यानाञ्च नैवेद्यस्य निमित्तं गोधूमाच्च मया दीयन्ते सर्वांस्तेतानि
 १४ मया त्यज्यन्ते । अनन्तरं दायूद् अरौबाहं जगाद तन्न भवतु मया
 सम्पूर्णं मुख्यमेव दत्त्वा सर्वांस्तेतानि कृषियज्यन्ते नाहं परमेश्वराय तव
 १५ सम्पदं दास्यामि विनामुख्यजज्यान् होमबन्धोन् वेत्स्यस्यामि । अनन्तरं
 दायूद् षट्शतश्लोकपरिमितानि मन्त्रारक्तानि दत्त्वाऽरौबाहात् तत्
 १६ स्थानं विज्ञाय । अपरं दायूद् तस्मिन् स्थाने परमेश्वराय यज्ञवेदीं
 निर्माप्य होमबन्धोन् मनुष्यार्थकवर्णोच्च प्रोत्सर्जनं परमेश्वरम् उद्दिश्य
 प्रार्थनां चकार च । ततः स होमार्थकयज्ञवेद्यपरि वर्गात् समेतैव
 १७ उतबहेन तस्माद्युत्तरं ददौ । अनन्तरं परमेश्वरेण दूतेसमादिष्टे स
 निजमसिं कोषे निदधे ।
 १८ अनेन प्रकारेण परमेश्वरो विवृषीयारौबाहस्य शस्यमर्हन्त्याने
 मद्यम् उत्तरं दत्तवान् इति विजोक्त्वा दायूद् तदारभ्य तत्रैव बलीन् अद-
 १९ दात् । परन्तु प्रान्तरे मूससा परमेश्वराय निर्मापित आवासे होम-
 २० वेदिषु तदानीं भृगुस्थाने गिवियेन आस्तां । किन्त्वान्तरं प्रष्टुं दायूद्
 तस्य समर्थं ज्ञानं नाशक्नोत्, यतः स परमेश्वरीयदूतस्य चन्द्रहासाद्
 विभयाच्चकार । अनन्तरं दायूद् बभाषे स्थानम् एतत् प्रभोः परमेश्व-
 रस्य मन्दिरम् इच्छायेजो होमवेद्याः स्थानञ्च भविष्यति ।

३३ द्वाविंशोऽध्यायः ।

१. मन्दिरस्य निर्माणार्थं दायूदा वज्रप्रवाचां संप्रवचं १ सुखेमानं प्रति सन्ध्या निदे-
 ष्य १० सुखेमान उपकारार्थम् अधिपमोनाम् आह्वयः ।
 २. अनन्तरं दायूद् इच्छायेजीयजनपदे प्रवासिनां सर्वेषां विदेशिनां
 ३ संघजम् आवापयाचकार, अपरम् ऐश्वर्यमन्दिरस्य निर्माणार्थं सो-
 ४ म्यपावाकानां कर्तव्यं भास्करान् नियुयुजं । अपरं क्षारीयकवाटानां

कोनामां कृते नानामां कृते चापरिमितान् आयसान् अपरिमितान्
 आरकूटांश्च सङ्गृहीतवान् । अपरम् असंख्यान्येरसकाष्ठानि संगृहीत- ४
 वान् यतः सीदानीयाः सीदनीयाश्च दायूदः समीपं बह्वन्येरसकाष्ठानि
 समानिभ्युः । दायूद् कथयामास मम तनयः सुजेमान् अल्पवयसो ५
 नृदुस्त्रास्ति परन्तु परमेश्वरस्य कृते यन् मन्दिरं निर्मातव्यं तेनातीव
 रुहता भवितव्यं तस्य यशसा शोभया च सर्वे देशा व्याप्तयाः, अतोऽहं
 तत्कृते त्र्यसङ्गृहं करिष्यामि । तस्मात् दायूद् खनिधनात् पूर्वं तस्य
 कृते बाहुल्यतः सङ्गृहं चकार ।

ततः परं दायूद् निजतनयं सुजेमानम् आह्वयेन्नायेलीयस्य प्रभवे १
 परमेश्वराय मन्दिरनिर्माणम् आह्वययाचकार । दायूद् सुजेमानं २
 जग्राद, हे मम तनय, मदीयप्रभोः परमेश्वरस्य नास्तेऽहं मन्दिरं निर्माप-
 यिष्यामीति मम मनोरथे जाते परमेश्वरस्य भारतीयं मां प्रति समुपा- ८
 तिष्ठत् त्वया बह्वनि यधिराख्यपात्वन्त मन्त्रान् समराखाक्रियन्त तत्-
 कारणात् त्वया मम नास्ते मन्दिरं न निर्मापितव्यं यतः एधिष्यां मम
 गोचरे बह्वनि यधिराख्य त्वयापात्वन्त । पश्य तवैकः सुतो जनिष्यते स ८
 भ्रान्तो मानवो भविष्यति मया तस्मै चतुर्दिक्स्थितेभ्यः परिपश्विभ्यो
 विश्रामो वितारिष्यते तदीयं नामधेयं सुजेमान् श्रान्त इति भविष्यति,
 तस्य राजत्वसमयेऽहम् इच्छायेलीयेभ्यः शान्तिं निष्कण्टकत्वञ्च विश्राण-
 यिष्यामि । स एव मम नास्ते मन्दिरं निर्मापयिष्यति स मम तनयो
 भविष्यत्यहञ्च तस्य पिता भविष्यामीच्छायेलीयानाम् उपरि तस्य रा-
 सिंहासनम् अगन्तकाणां स्वेष्टं करिष्यामि च । हे मम तनय, परमेश्वर ११
 इदानीं तव सहायो भवतु स त्वामधि यादृग् उक्तवान् तदनुसारेण त्वं
 भाग्यवान् भूत्वा निजप्रभोः परमेश्वरस्य मन्दिरं निर्मापय । तदन्यद् १२
 इच्छायेलीयानाम् आधिपत्यार्थं स्वप्रभोः परमेश्वरस्य व्यवस्थाया आच-
 रणार्थञ्च परमेश्वरस्तुभ्यं ज्ञानबुद्धीं प्रदेयात् । परमेश्वर इच्छायेकः कृते १२
 भूससं यान् विधीन् याश्चाष्टा आदिशत् ताः पातयितुं यदि मनो नि-
 धत्से तर्ह्येव त्वं भाग्यवान् भविष्यसि, तस्मात् शक्तिमान् उत्सुकश्च भव
 भीतो निराशश्च माभूः । यश्चाहं निजदुःखसमये परमेश्वरोद्यमन्दिरस्य १५
 कृते नृत्तिकृत्परिमितानि सुवर्णानि दण्डनृत्तिकृत्परिमितानि
 दुर्वर्णानि प्रचुरत्वाद् अपरिमेयान् आरकूटान् जोह्यांश्च समग्राह्यम्
 अपरम् अहं काष्ठानि पाषाणांश्च समग्राह्यं त्वमप्यपरान् सङ्गृहीतुं

- ११ शक्यन्ते । अपरं तव सन्निधौ बहवः श्रिमिषेणो ऽर्चतः पादाब्जतलाकाः सुख-
 १२ धराः सर्वविधकर्मसु निपुणाः सर्वविधलोकाश्च विद्यन्ते । सुवर्णदुर्लभ-
 पित्तलोकाश्चापरिमेषाः सन्ति, तस्मात् त्वम् उत्तिष्ठ कर्मव उद्योगं
 कुर्वन्, परमेश्वरत्वाय सहायो भूयात् ।
 १३ अन्तरं दायुद् इच्छायेनः सकलान् अधिपतीन् निजपुत्रस्य सुखेभ्यः
 १४ उपकारायादिभ्यः जगद, युष्माकं प्रभुः परमेश्वरो युष्माकं सहायो भूत्वा
 किं सर्वदिक्षु युष्माकं विश्रामं न प्रादात् ? जनपदनिवासिषु तेनैव
 मदधीनोक्तैषु परमेश्वरस्य तदीयप्रजानाञ्च गोचरे नीरुत् पराजितो
 १५ भवत् । अतो निजप्रभोः परमेश्वरस्य गवेषणे स्वेष्टाम् अन्तःकरणाणि
 चित्तानि च निधूय, अपरम् उत्तिष्ठ, परमेश्वरस्य नाशं यन्मन्दिरं
 निर्मापयिष्यते तन्मध्ये परमेश्वरस्य नियममङ्गुषाया ईश्वरीयाद्यां मेध-
 भाजनानाञ्चानयनाद्यैः स्वप्रभोः परमेश्वरस्य पवित्रं स्थानं निर्मापयत ।

२३ त्रयोविंशोऽध्यायः ।

१ सुखेभ्यो राज्ञो निगोः २ लेबिवंशस्य विभजनं ३ गेर्जीनीयवंशस्य नामधेयानि
 ४ किङ्कतीयवंशस्य नामधेयानि ५ मिरारिवंशस्य नामधेयानि ६ लेबीयानां
 कर्माणि च ।

- १ ततः परं दायुदि स्याद्विरे सम्पुर्णायुधि च जाते स निजतनयं सुखे-
 २ मानम् इच्छायेनीयानां राजत्वे नियुयोज । स याजके लेबीयस्य सार्द्धम्
 ३ इच्छायेनीयान् अधिपतीन् संजयाह । ते लेबीयास्त्रिंशद्वयव्यस्तास्तो
 ४ धिकवत्सरव्यस्ताश्चासन् अपरं तेषां शिरोमखनया ते ऽष्टजितस-
 ५ वसाणि पुरुषा आसन् । अपरं दायुद् अवाचत्, तेषां मथीयाश्चतुर्विं-
 ६ शतिसहस्राणि मनुजाः परमेश्वरीयमन्दिरकार्याध्यक्षा भवन्तु, अपरं
 ७ षट्सहस्राणि मानवाः शासितारो विचारयितारश्च भवन्तु । अपरं
 ८ चत्वारि सहस्राणि पुरुषा दौवारिका भवन्तु । मया प्रार्थयार्थानि यानि
 ९ वाचयन्ताणि निर्मापयितानि तेषु नियुक्ताः परमेश्वरस्याविमलत्वारि सह-
 १० स्राणि लोका भवन्तु । अपरं दायुद् गेर्जीनीयः किङ्कतीयो मिरारीव-
 ११ सेतिनामकान् लेबिवंशान् विभज्य तेषां पर्यायान् निरूपयामास ।
 १२ तेषां गेर्जीनीयानां मध्ये कादनः श्रिमिषिश्च । अपरं कादनस्य चतः
 १३ सुता आसन्, ज्येष्ठो पिहोयेनः, अपरौ संयमो योयेनश्च । त्रिंशु श्रिमि-

यस्तस्यः सुता आसन् शिजोमीतो हसीयेजो हारजस्य, इमे जादनवंशस्य
मुख्या आसन् । अपरं शिमियोः पुत्रा यहतः सीधो यियूशो विरियस्य, १०
शिमियेरेते ये चत्वारः सुता आसन् । तेषां मध्ये ज्येष्ठो यहतो द्वितीयस्य ११
सीध आसीत् । अपरं यियूशस्य विरियस्य च बहवः सन्ताना नासन्
एतत्कारणात् ते पिढवंशानुसारत एकस्मिन् पत्रे गणिता अभवन् ।

अपरं जिहातस्य चत्वारः पुत्रा आसन् अस्मामो यिम्हरो हित्रोण १२
ऊवीयेजस्य । अपरम् अस्मामस्य सुतो हारोयो मूसस्य, एष हारोण- १३
स्तस्य पुत्राश्च यथा महापावियेण पवित्रीक्रियेरन् परमेश्वरस्य सम्मुखे
धूपान् ज्वालयेयुः सेवाम् अनुतिष्ठेयुस्तस्य नासा नित्यम् आश्रिप्तं वदेयुश्च
तदर्थं चिरकाकृते पृथक्कृता बभूवुः । ईश्वरीयलोकस्य मूससः पुत्रौ १४
जेविवंशस्य मध्ये गणितावास्तां । मूससः सुतो गेर्शोम इलीयेघरस्य १५
तस्य गेर्शोमस्य सन्तानानां मध्ये शिवूयेजो मुख्य आसीत् । इलीयेघरस्य १६
च सन्तानानां मध्ये रिहवियो मुख्य आसीत् । तस्मैलीयेघरस्य नापरः
सुत आसीत्, परन्तु रिहवियस्य बहवः सुता आसन् । अपरं यिघ- १८
रस्य सुतानां मध्ये शिजोमीतो मुख्य आसीत् । अपरं हित्रोणस्य ज्येष्ठः १९
सुतो यिरियः, द्वितीयो ऽमरीयः, तृतीयो यहसोयेजः, चतुर्थो यिकमि-
यामः । अपरम् ऊवीयेजस्य ज्येष्ठः सुतो मीखाः, द्वितीयो यिश्रियः । २०

अपरं मिरारेः सुतो महलि मृशिस्य । महजेः सुताविलियासरः २१
कीशस्य । अयम् इलियासरो यदा मृतवान् तदा तस्य सुतो नासीत्, *
केवजं दुहितर आसन् ततो ज्ञातेः कीशस्य सुतास्ता व्यवहन् । अपरं २
मूशेस्त्रयः सुता आसन्, महलिरदेरो यिरेमेतस्य ।

निजनिजपिढवंशानुसारेणैमे जेवीयानां मध्ये स्वल्पपिढवंशस्य मुख्या २४
आसन् एतेभ्यो वर्गेभ्यश्च परमेश्वरीयमन्दिरस्य सेवार्थं जेवीयानां मध्ये
ये विंशतिवत्सरवयस्कास्ततो ऽधिकवत्सरवयस्काश्च तेषां सर्वेषां नामानि
शिरांसि च मखायाश्चक्रिरे । यतो दायूद् अव्रवीत्, इच्छायेजीयानां प्रभुः २५
परमेश्वरो निजलोकेष्वो विद्यामं व्यतरत्, स च सर्वदा यिरूशालमे
निवस्यति । अपरं जेवीयैरपि द्रव्यं तत्सेवार्थकभाजनानि च पुन न २६
बोद्धवानि । एतत्कृते दायूदः शेषाश्च यो विंशतिवत्सरवयस्कास्ततो २७
ऽधिकवत्सरवयस्काश्च जेवीया मखायाश्चक्रिरे । अपरं परमेश्वरीयमन्दिरस्य २८
सेवार्थं हारोखर्वजीयानाम् उपकारः प्राकृष्टानां कोष्ठानाश्चाध्यक्षत्वम्
अर्थतो निजिजानां प्रविषवत्सूनां परिष्कारञ्च ईश्वरीयमन्दिरस्य परि-

- २८ चर्याकर्म्म, अपरं दर्शनीयपूपा नैवेद्यार्चकमोक्षमृत्तानि क्लिप्तमृत्तानि-
 कृताः पक्वानि मृत्तानि वा मृत्तानि निखिलपरिमितानि तैलानि चैतेषां
 २९ सर्वेषां कर्म्म अपरं प्रतिघातः प्रतिसन्धश्च परमेश्वरस्य प्रशंसार्थं धर्म-
 ३० वादार्थोपस्थितिरपरं विश्रामवासरेभ्यः सार्वभौमस्य च
 परमेश्वरस्य साक्षात् कृतं संस्थानसारेण विधिवत् परमेश्वरोद्देश्यो-
 ३१ मार्गकवलिदानं चैतेषु सर्वेषु ते न्ययुज्यन्तः । अपरं परमेश्वरीयमन्दिरस्य
 सेवायां समाजावासस्य रक्षा पवित्रस्थानस्य रक्षा स्त्रीयभ्रातृणां हारो-
 वंशीयानां परिचर्या च तैरेव कर्त्तव्या ।

२४ चतुर्विंशोऽध्यायः ।

१ गुटिकापातेन चतुर्विंशतिवर्गे हारोववंशस्य विभजनं २० विंशतिवर्गस्य विभुतिः
 २६ मिरारिवंशस्य विवर्तनम् ।

- १ हारोववंशस्य पर्यायाणां विवृतिः । हारोवस्य सुता नादवो ऽवीज-
 २ र्गलियासर इधामरश्च । तेषां मध्ये नादवो ऽवीजश्च स्तब्धजनकस्याग्रे
 मृतवन्ताः । तयोः सन्ताना नासन्, अत इलियासर इधामरश्च याज-
 ३ कत्वं प्रापतुः । अनन्तरं दायृद् इलियासरवंशीयः सादोक इधामर-
 वंशीयो ऽहोमेलकश्च तान् विभज्य निजनिजसेवापदेषु न्ययोजयन् ।
 ४ तदानीम् इधामरवंशीयेभ्य इलियासरवंशीयानां मध्ये बल्लतरेषु प्रधान-
 पुरुषेषु विद्यमानेषु ते तान् इत्थं विभज्जुः । इलियासरवंशमध्ये पिङ्ग-
 वंशानुसारेण षोडशजना इधामरवंशमध्ये च पिङ्गवंशानुसाराद् अष्ट-
 ५ जनाः प्राधान्यप्राप्ता अभवन् । ते तान् अविशेषेण गुटिकापातेन व्यभजन्,
 यतः पवित्रस्थानस्याध्यक्षा इश्वरीयाध्यक्षाश्च इलियासरवंशस्य इधामरवंशस्य
 ६ च मध्ये बभूवुः । अपरं राज्ञो ऽभिपतीनां सादोकयाजकस्याविद्या-
 धरसुतस्याहोमेलकस्य याजकीयकवीयपिङ्गवंशानां प्रधानकोकानाञ्च
 साक्षात् केवीयनियनेकस्य सुतः शिमयियो केखकस्तेषां नामानि क्लि-
 ७ तवान् । अपरम् इधामरस्यैकः पिङ्गवंशस्ततः परम् इलियासरस्यैकः पिङ्ग-
 ८ वंश इत्यम् एकैकः पिङ्गवंशो ऽवस्थितः । ततः प्रथमे गुटिकापाते विहो-
 ९ यारीवस्य गुटिकादतिकृत्, द्वितीये विदयिवस्य, तृतीये हारोमस्य,
 १० चतुर्थे सियोरीयस्य, पञ्चमे मल्लिवस्य, षष्ठे मिथामीनस्य, सप्तमे कोसस्य,
 ११ अष्टमे ऽविवस्य, नवमे येमूवस्य, दशमे जिह्नानियस्य, एकादश इलिया-

शोषस्य, द्वादशे यात्रीमस्य, त्रयोदशे जप्यस्य, चतुर्दशे येशवावस्य, १९
पञ्चदशे विक्रमाः, षोडशे इन्द्रेणस्य, सप्तदशे हेमोरस्य, अष्टादशे १९
हृषीकेशस्य, ऊनविंशे पिथायस्य, विंशतितमे यिज्ञिष्केणस्य, एकविं- १५
शतितमे यात्रीमस्य, द्वाविंशतितमे गामूकस्य, त्रयोविंशतितमे दिनायस्य, १६
चतुर्विंशतितमे पाते च मासियस्य गुटिका समुदतिष्ठत् । इत्यायेनः १८
प्रभुः परमेश्वरो यादृक् तेषां पूर्वपूर्व हारोणम् आद्यापयाश्चकार
तादृक् तेषां विधिमत्तानुसारेण परमेश्वरीयमन्दिरप्रवेशादिसेवाकर्मणि
तेषाम् एते पथ्याया बभूवुः ।

जेवेरन्येषामपत्न्यानां विवृतिः । अस्मामवंशस्य मध्ये शिवूयेनः, शिवू- २०
येनवंशस्य मध्ये येहदियः । अपरं रिहवियस्य विवृतिरियं । रिहवियस्य २१
सुतानां मुख्ये यिशियः । यिष्हरीयाणां मध्ये शिलोमीतः, शिलोमीतस्य २२
सुतानां मध्ये यहतः । अपरं हित्रोणस्य ज्येष्ठः सुतो यिरियः, द्वितीया २३
ऽमरियः, तृतीया यहासीयेनः, चतुर्थी यिकमियामः । अपरम् उधीये- २४
नस्य तनयो मीखाः, मीखाः सुतानां मध्ये शामोरः । मीखा भ्राता यि- २५
शियः, यिशियस्य पुत्राणां मध्ये सिहिरियः ।

अपरं मिरारे वंशा मज्जि मूशिश्च तस्य तृतीयपुत्रस्य यासियस्य २६
सन्तानाश्च । अपरं मिरारेः सुतस्य यासियस्य वंशाः शाहमः सकूर २७
इतिश्च । अपरं मज्जेः सुत इणियासरः, तस्य सुतो नासीत् । कीशस्य २८
विवृतिः, कीशस्य तनयो यिरहमेनः । अपरं मूशेः सुतो मज्जिरेदरो २९
यिरेमोतश्च, इमे स्त्रीयस्त्रीयपितृवंशानुसारेण जेवीयवंशाः । एते ऽपि
दायूदो मज्जीयतेः सादोकस्याहीमेककस्य याजकीयजेवीयपितृप्रधाना-
नाश्च साक्षात् तेषां भ्रातृ हारोणस्य वंशा इव गुटिकापातं चकिरे, तेषां
पितृप्रधानमनुजास्तदीयकनिष्ठभ्रातरश्चैकमतं चकिरे ।

२५ पञ्चविंशोऽध्यायः ।

१ गायकानां विवृतिः ८ गुटिकापातेन चतुर्विंशभागेषु तेषां विभजनं ।

अपरं दायूद् उपासकानां मुख्याश्च वल्लकीमुरजकरताजवाद्यार्थम् १
आसपस्य हेमनस्य यिदूधूनस्य च सन्तानान् विभज्य न्ययुक्त तेषां कर्मा-
नुसारेण कर्मकारिणां सङ्कीर्णं । आसपवंशस्य विवृतिः । आसपस्य २
सन्तानाः सकूरो यूषफो नियनियो ऽसारेणश्च । अपरं नरयतेः पार्श्व

- २ आसये वार्धं कुर्वन्ति ते तस्य साहाय्यम् अकुर्वन् । यिदृघूनस्य कथनं ।
 यिदृघूनस्य सन्ताना गिदन्वियो यिप्रिः (शिमिषि) यिप्रियियो हृषवियो
 मत्तथियश्च । परमेश्वरस्य धन्यवादाद्यं प्रश्नसार्धश्च बीजावाद्ये क्रियमाणः
 ३ इमे निजजातस्य यिदृघूनस्य साहाय्यम् अकुर्वन् । हेमनस्य कथनं ।
 हेमनस्य सन्ताना वृक्षियो मत्तनिय उधोयेनः शिव्येनो यिरेमेतो
 हनानियो हनानिरिणीयाया गिदन्वो रोमाम्बेधरो यष्टविकाशा
 ४ मक्षोयि हार्थीरो मज्जसीयोतश्च । यो हेमन ईश्वरस्य वाक्यमधि राज्ञः
 प्रदर्शक आसीत् तस्योन्नतये तस्यैते सर्वे पुत्रा आसन् । ईश्वरो हेमनाय
 ५ चतुर्दशपुत्रान् तिष्ठः पुत्रीश्च ददौ । एते सर्वे ईश्वरीयमन्दिरस्य सेवार्थं
 कर्तव्यवृत्तकामुरजः परमेश्वरस्य मन्दिरे गानार्थश्च निजजितुः साहा-
 य्यम् अकुर्वन्, अपरम् आसफो यिदृघूने हेमनश्च राज्ञः पार्श्वे तिष्ठन् ।
 ६ परमेश्वरस्य शिक्तितशोतास्ते तेषां बुद्धिमत्तो आतरश्च संख्ययाष्टाशी-
 त्यधिके वै शक्ते जना आसन् ।

- ७ अनन्तरं ते क्षुद्राणां मज्जताश्च गुरुणां शिष्याणाश्च पर्यायान् गृष्टिका-
 ८ पातेन स्थिरीचक्रः । तत आसफस्य सुतस्य वृषफस्य कृते प्रथमा गृष्टिका
 उदतिष्ठत्, द्वितीया गिदन्वियस्य कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश
 ९ जनाः । तृतीया सक्कुरस्य कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः ।
 १० चतुर्थी यिप्रेः कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः । पञ्चमी
 ११ निधनियस्य कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः । षष्ठी वृक्षियस्य
 १२ कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः । सप्तमी यिप्रारेनाः कृते,
 १३ स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः । अष्टमी यिप्रियस्य कृते, स तस्य
 १४ आतरः सुताश्च द्वादश जनाः । नवमी मत्तनियस्य कृते, स तस्य आतरः
 १५ सुताश्च द्वादश जनाः । दशमी शिमियः कृते, स तस्य आतरः सुताश्च
 १६ द्वादश जनाः । एकादशी असरेणस्य कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश
 १७ जनाः । द्वादशी हृषवियस्य कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः ।
 १८ त्रयोदशी शिव्येणस्य कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः ।
 १९ चतुर्दशी मत्तथियस्य कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः ।
 २० पञ्चदशी यिरेमेतस्य कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः ।
 २१ षोडशी हनानियस्य कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः ।
 २२ सप्तदशी यष्टविकाशाः कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः ।
 २३ अष्टादशी हनानेः कृते, स तस्य आतरः सुताश्च द्वादश जनाः । ऊनविंशी

महोद्योः कृते, स तस्य भ्रातरः सुताश्च द्वादश जनाः । विंशतितमी इषी- १०
 याथाः कृते, स तस्य भ्रातरः सुताश्च द्वादश जनाः । एकविंशतितमी १०
 होधीरस्य कृते, स तस्य भ्रातरः सुताश्च द्वादश जनाः । द्वाविंशतितमी १०
 गिदन्तेः कृते, स तस्य भ्रातरः सुताश्च द्वादश जनाः । त्रयोविंशतितमी १०
 मङ्गीयोतस्य कृते, स तस्य भ्रातरः सुताश्च द्वादश जनाः । चतुर्विंशति- ११
 तमी गुटिका रोमाम्बेवरस्य कृत उदतिष्ठत्, स तस्य भ्रातरः सुताश्च
 द्वादश जना आसन् ।

२६ षड्विंशोऽध्यायः ।

१ दौवारिकाणां विवृतिः १३ गुटिकापातेन दौवारिकाणां निरूपणं १० भाषागार-
 रणार्थं सेवीयानां नियोजनम् ।

दौवारिकाणां पर्यायाणां विवृतिः । कोरहीयाणां मध्ये कोरेः सुता १
 मिश्रेणिमिय आसफवंशीयो जात आसीत् । मिश्रेणिमियस्य ज्येष्ठः सुतः १
 सिखरियः, द्वितीयो यिदोयेलः, तृतीयः सिवदियः, चतुर्थो यत्तोयेलः,
 पञ्चम एणमः, षष्ठो यिहोहाननः, सप्तम इलियो-एनयः । अपरम् ओवे- ४
 दिदोमस्य ज्येष्ठः सुतः शिमयियः, द्वितीयो यिहोषावदः, तृतीयो योयाङ्गः,
 चतुर्थः साखरा, पञ्चमो निथनेलः, षष्ठो ऽम्मीयेलः, सप्तम इषाखरः, ५
 अष्टमः पियुलतयः, यतः परमेश्वरस्तस्मा आशिषं दत्तवान् । अपरम्
 ओवेदिदोमस्य सुतस्य शिमयियस्य तनयनिवहो जज्ञे, ते बलवन्तो लोक
 भूत्वा पितृवंशे ऽधिपतित्वं चक्रिरे । शिमयियस्य तनया आत्मी रिफायेल ०
 ओवेद इक्ष्वावदश्च तस्य भ्रातराविलीङ्गः सिमखियश्चमे बलवन्तो
 मनुजा आसन् । एते ऽपि सन्ताना ओवेदिदोमस्य, अपरम् इम एतेषां ८
 सुताभ्रातरश्च सेवार्थं बलेन बलवन्त आसन्, ओवेदिदोमस्य वंशजाता
 दिष्टिजना आसन् । अपरं मिश्रेणिमियस्य तनया भ्रातरश्चाष्टदश ९
 बलवन्तो मनुजा आसन् । अपरं मिरारिवंशीयस्य होषाः सुतानां मध्ये १०
 शिमि मुल्ख आसीत्, ज्येष्ठो न सन्नपि स खपिन्ना प्रधानोचक्रे । द्वितीयो ११
 हिल्कियः, तृतीयः टिबलियः, चतुर्थः सिखरियः । होषास्तमया भ्रात-
 रश्च साकल्येन चषोदश जना आसन् । परमेश्वरीयमन्दिरसेवार्थं ११
 आटनिवहेन समं रक्षाकर्म्मसु लोकसंख्यानुसारेण दौवारिकाणां पर्या-
 या एतेषामेवाभवन् ।

- १९ अपरं ते प्रधानाप्रधानत्वेन निजनिजपितृवंशानुसारेणैकैवस्य दारस्य
 २० कृते मुटिकायात् चक्रे । प्रथमं श्रेणिमियस्य कृते पूर्वदिक्छदारस्य
 मुटिका समुदतिष्ठत् । अनन्तरं मन्त्रज्ञातत्वरस्य तस्य पुत्रस्य सिद्धिदिवस्य
 २१ कृते मुटिकापाते कृत उत्तरदिक्छदारस्य मुटिका समुदतिष्ठत् । अपरम्
 षोडशदिशस्य कृते दक्षिणदिक्छदारस्य मुटिका तस्य सुतानाञ्च कृते
 २२ भाङ्गागारस्य मुटिका समुदतिष्ठत् । अपरं मृष्यीमस्य होषाञ्च कृते पश्चि-
 मदिक्छदारस्यार्धत ऊर्ध्वगामिपथस्य निकटस्थं यत् हस्तोत्तमानाम दारं
 तस्य मुटिका समुदतिष्ठत् तस्य दौ रक्षकनिवहो परस्परम् अभिसम्भू-
 २३ स्वावाप्ताः । अपरं पूर्वस्थां दिशि जेवीयानां षट् जनाः, उत्तरस्थां दिवा
 चत्वारः, दक्षिणस्थां दिवा चत्वारः, एकैकस्मिन् भाङ्गागारे च दौ दौ
 २४ जना । अपरं पश्चिमदिशि स्थितम्योपनगरस्य दारे राजवर्त्मनि चत्वारो
 २५ जना उपनगरे च दाविमे नियुक्ता आसन् । अनेन प्रकारेण कोरहस्य
 मिरारेश्च वंशयो मध्ये दौवारिकाणां पर्याया न्यगण्यन्त ।
 २६ अपरं जेवीयानां मध्ये उज्ज्वलः परमेश्वरीयमन्दिरस्य धनागारस्य
 २७ पवित्रीकृतद्रव्याणां धनागारस्य चाध्यक्षा आसीत् । अपरं लादनस्य तन-
 २८ यानां विवृतिः । श्रेष्ठाणीयलादनस्यैतान्यपत्यानि पितृवंशानां प्रधानान्या-
 २९ सन् । श्रेष्ठाणीयलादनस्य तनयो यिज्ञीयेतिः, यिज्ञीयेतेः सुतः सेधमन्तस्य
 ३० आता योयलक्ष्मे परमेश्वरीयमन्दिरस्य धनाध्यक्षा आसन् । अपरम्
 ३१ अन्नामीयाणां यिघृहरीयाणां हिम्रोणीयानाम् उषोवेनीयानाञ्च मध्ये
 मृससः सुतो यो श्रेष्ठांस्तस्य तनयः शिष्येणो धनाधिपतिरासीत् ।
 ३२ अपरम् हलीयेधरवंशीयास्तस्य आतरो रिह्वियस्तस्य तनयो यिप्रथियः,
 यिप्रथियस्य तनयो योरामः, योरामस्य सुतः सिखिः, सिखेः सुतश्च
 ३३ शिजोमीतः । दायुद् महीपतिः पितृवंशानां प्रधानलोकाः सङ्ग्रहपतयः
 ३४ शतपतयः सेनापतयश्च यानि द्रव्याणि न्यवेदयन् तेषां पवित्रीकृतद्रव्या-
 ३५ णाम् अध्यक्षत्वं स शिजोमीतस्तदीयध्वाङ्गनिवहश्च जेभिरं । परमेश्वरीय-
 मन्दिरस्य निर्मात्रार्थं समरगन्ध्यानि वङ्गानि द्रव्याणि तैः पवित्रीकृतानि ।
 ३६ अपरं शिभूयेकः प्रदर्शकः कीशस्य सुतः शोको नेरस्य सुतो पुत्रेणः सित्त-
 योयाः सुतो योषावर्धैतै यानि द्रव्याणि पवित्रीकृतानि तान्यन्यानि च
 सत्त्वाणि पवित्रीकृतद्रव्याणि शिजोमीतस्य तदीयध्वाङ्गनिवहस्य च करेषु
 ३७ समाप्यन्त । अपरं यिघृहरीयाणां मध्ये चिन्ननियक्तस्य पुत्रनिवहश्चोषा-
 येनीयानां वाङ्मकर्मणि नियुक्ताः सन्तो उभयपक्षो विचारवितारणा-

भवन् । अपरं हिम्रोलीयानां मध्ये ह्यविद्यमानस्य पितृनिवहस्यार्थतः १०
सप्तशताधिकं सङ्ख्यं बलवन्तो मानवाः परमेश्वरीयकार्येषु राजकर्म
कर्तुं पश्चिमायां दिशि यद्दन्तरीयदेश इत्यायेलीयलोकानाम् अध्यक्षा-
त्वपदे नियुज्यन्त । निजनिजपितृवंशानुसारेण हिम्रोलीयलोकानां मध्ये ११
यिरियो मुख्य आसीत् । दागुद्राजस्याधिकारस्य चत्वारिंशद्वत्सरे तेषां
परीक्षायां कृतायां मिलियदस्थे यासेरनगरे तेषां मध्ये बलवन्तो लोकाः
प्राप्यन्त । अपरं तस्य तद्गाटनिवहस्य सप्तशताधिके दे सङ्ख्ये बलवन्तो ३९
मनुजाः पितृवंशस्य प्रधानान्यासन् । अपरं दागुद्र नरपतिरीश्वरीय-
कर्मार्थं राजकर्मार्थं च तान् रूवेगीयानां गादीयानां मिनशेरुर्द्धवंशस्य
आध्यक्षत्वपदे नियोजयामास ।

२७ सप्तविंशोऽध्यायः ।

१ सासिकसेनापतीनां नामानि १६ द्वादशवंशाधिपतीनां नामानि २९ लोकानां गण-
नायास् आपत्तिः २५ दागुद्रो नरपतेरधिपतीनां नामानि च ।

इत्यायेलीयवंशस्य संस्थानुसारेण पितृवंशानां ये प्रधानलोकाः सङ्ख्य- १
पतयः शतपतयो ऽधिपतयश्च राजानं नित्यम् असेवन्त अर्थात् ये पर्याये
विभक्ताः सन्तो वत्सरस्यैकैकमासं यावत् कर्मार्थम् आगत्य पश्चात्ततो
न्यवर्तन्त तेषाम् एकैकस्मिन् पर्याये चतुर्विंशतिसङ्ख्याणि लोका आसन् ।
प्रथममासस्य प्रथमपर्याये सन्दोयेलस्य तनयो याशवियामो नियुक्त २
आसीत् तस्य पर्याये चतुर्विंशतिसङ्ख्याणि मनुजा आसन् । प्रथममासे ३
नियुक्तः स पेरसवंशोद्भवो नरः सर्वेषां सेनानीनां मुख्य आसीत् । अपरं ४
द्वितीयमासस्य पर्याये ऽहोहोयो दोदयो नियुक्त आसीत्, तस्मिन् पर्याये
मिलोतो मुख्य आसीत्, अपरं तस्य पर्याये चतुर्विंशतिसङ्ख्याणि मनुजा
आसन् । अपरं तृतीयमासस्य पर्याये तृतीयतनयो रियेहोवादा याज- ५
कस्य सुतो विनायो नियुक्त आसीत्, अपरं तस्य पर्याये चतुर्विंशति-
सङ्ख्याणि मनुजा आसन् । अयं विनावस्त्रिंशज्जनानां मध्ये पराजान्त- ६
लोचाम् अधिप आसीत्, अपरं तस्य पर्याये तृतीयतनयो ऽम्मीषावद ७
आसीत् । अपरं चतुर्थमासस्य पर्याये चतुर्थः सेनानी रीयावस्य आता ८
असाहेनक्तस्य निधनात् परं तस्य तनयः सिबदियश्च नियुक्त आसीत्, तस्य
पर्याये चतुर्विंशतिसङ्ख्याणि मनुजा आसन् । अपरं पञ्चममासस्य पर्याये ८

- पञ्चमः सेनानी बिन्धाजीवः ब्रह्मोतो निवृत्त आसीत्, तस्य पर्याये चतु-
 ८ बिंशतिसहस्राणि मनुजा आसन् । अपरं षष्ठमासस्य पर्याये षष्ठः
 सेनानीरक्षिणस्य पुनस्तिकोबीय ईरा निवृत्त आसीत्, तस्य पर्याये
 १० चतुर्विंशतिसहस्राणि मनुजा आसन् । अपरं सप्तममासस्य पर्याये
 सप्तमः सेनानीरिष्यिमवंशोद्भवः पिजोनीयो जेजसो नियुक्त आसीत्,
 ११ तस्य पर्याये चतुर्विंशतिसहस्राणि मनुजा आसन् । अपरं अष्टममासस्य
 पर्याये ऽष्टमः सेनानीः सेरहवंशीयो ब्रह्मातीयः सन्निख्यो निवृत्त
 १२ आसीत्, तस्य पर्याये चतुर्विंशतिसहस्राणि मनुजा आसन् । अपरं
 नवममासस्य पर्याये नवमः सेनानी बिन्धामीनवंशोद्भवो ऽनाघोतीवो
 ऽवीयेघरो नियुक्त आसीत्, तस्य पर्याये चतुर्विंशतिसहस्राणि मनुजा
 १३ आसन् । अपरं दशममासस्य पर्याये दशमः सेनानीः सेरहवंशीयो
 मिटोफातीवो महरयो नियुक्त आसीत्, तस्य पर्याये चतुर्विंशति-
 १४ सहस्राणि मनुजा आसन् । अपरम् एकादशमासस्य पर्याये एका-
 दशः सेनानीरिष्यिमवंशोद्भवः पिरियाघोनीयो बिनायो नियुक्त
 १५ आसीत्, तस्य पर्याये चतुर्विंशतिसहस्राणि मनुजा आसन् । अपरं
 द्वादशमासस्य पर्याये द्वादशः सेनानीरत्नीयेकवंशीयो मिटोफा-
 तीयो हिकदयो निवृत्त आसीत्, तस्य पर्याये चतुर्विंशतिसहस्राणि
 मनुजा आसन् ।
- १६ अपरम् इस्त्रायेनीयवंशानां मध्ये क्वेयवंशे सिखेः सुत इजीयेघरः
 १७ शास्ता, शिमियोनवंशे माखाः सुतः शिफटियः, जेविवंशे किमूयेनस्य
 १८ सुतो हशवियः, चारोयवंशे च सादोकः, यिह्मदावंशे दायूदः सहज
 १९ इजीऊः, इखाखरवंशे मीखायेनस्य पुत्रो ऽस्मिः, सिबूनूनवंशे खोवदियस्य
 २० सुतो यिह्मथियः, नत्तानिबंशे ऽवीयेनस्य सुतो यिरेमोतः, इफ्थिमवंशे
 २१ ऽसथियस्य सुतो जेजेयः, मिनघेरह्वंशे पिदायस्य सुतो योयेनः, जि-
 निबदथमिनघेरह्वंशे सिखरिबस्य सुतो यियोः, विन्धामीनवंशे ऽव-
 २२ नेरस्य सुतो यासीयेनः, दानवंशे च यिरोहमस्य सुतो ऽसरैजः । इमे
 इस्त्रायेन्वंशानाम् अधिपतय आसन् ।
- २३ दायूद् बिंशतिवत्सरवयस्वान् ततो न्यूनवयस्कांश्च लोकान् न गम-
 यामास, यतः परमेस्वरः कथयामास, इस्त्रायेन्वंशो मया प्रगम्य-
 २४ ताराम्य इव बर्हिष्यते । सिरूबावाः सुतो योवावो प्रगमितुम् आरेभे
 परन्तु तेन खमाती न क्षतायां तत्पारखाद् इस्त्रायेन्वंशस्य विजयं

परमेस्वरस्य कोपः प्रजम्बाय ततो हेतोस्तेषां संख्यापि दायूदो नृपतेः
पुरादत्तपुस्तके नास्ति ।

राजधनाध्यक्षो ऽदीयेकस्य सुतो ऽस्मावतः, अपरं क्षेत्रनगरग्रामदुर्गेषु १५
ये कोषागारा आसन् उषियस्य तनयो विज्ञेनाथनक्षेत्राम् अध्यक्ष
आसीत् । अपरं क्षेत्राणां हविकर्माणि कुर्वताम् अधिपतिः किलुवस्य १६
तनय इति । अपरं द्राक्षाक्षेत्राणाम् अधिपती रामाधीयः शिमियः, १७
अपरं द्राक्षाक्षेत्रस्थितानां द्राक्षारसशालानाम् अधिपतिः शिफमीयः
सन्धिः । अपरं मिश्रभूमिस्थितानां जिततरुणाम् उडुम्बरतरुणाञ्चाधिपति १८
मिंदेरीयो वाकजाननः, अपरं तैलभाण्डागाराणाम् अधिपति र्योयाशः ।
अपरं शारोणस्थानां गोधनानाम् अधिपतिः शारोणीयः सिट्टयः, प्रान्तर- १९
स्थानाच्च गोधनानाम् अधिपतिरद्वयस्य तनयः शाफटः । कौयूराणाम् २०
अधिपतिरिस्मायेकीय कोवीजः, गर्दभीनाम् अधिपति मैरोणीधीयो
येहदियः । अपरं मेघप्रजानाम् अधिपति र्हाजिरीयो यासीधः, एते २१
दायूदो मन्त्रीपतेः सम्यदो ऽधिपतय आसन् । अपरं दायूदो भूपतेः २२
पिहृषो योगाथनो मन्त्री परिकामदर्शी च भवन् लेखक आसीत् ।
अपरं हक्मेनेः सुतो विहीयेको राजतनयानां सभास्तार आसीत् ।
अहीयोफको राजमन्त्रासीत्, अर्कोयहृषयो राजो मित्रमासीत् । २३
अपरं विनायस्य तनयो विहीयादा अविनायराजीयोफनस्य सहा- २४
यावास्ताम्, अपरं योयावो राज्ञः सेवानीरासीत् ।

१८ अष्टाविंशोऽध्यायः ।

१ निजिस्त्राध्यक्षेन निजितेन तान् प्रति दायूदो मन्त्रा ९ सुस्तेमानं प्रति दायूदो
मन्त्रा ११ सुस्तेमानं मन्त्रिरादृशसमर्थं संख्यादिसमर्थं च २० दायूदो ज्यत्
कथयत् ।

अनन्तरं दायूद् इच्छायेनः सर्वान् मुख्यनगरान् अर्धतो वंशाध्यक्षान् १
पर्यायानुसारेण राज्ञः सेवकादिनां पर्यायाग्राण् सहस्रपतीन् शतप-
तीन् राज्ञो राजपुत्राणाञ्च सम्यदो ऽध्यक्षान् राजग्रहाध्यक्षान् पराक्रा-
न्तान् वक्तवन्तश्च लोकान् सर्वान् विरूपाक्षमे संख्यात् । तदानीं दायूद् १
चरबाध्यां तिष्ठन् अवोचत्, हे मम आतरः, हे मम प्रजाः, मम वार्धं
प्रवृत्त । परमेस्वरीयनिश्चयमङ्गुषायाः कृते ऽस्माकम् ईश्वरस्य पादपीठस्य
च कृते विजानार्थं अन्धिरमेकं निर्मातुं मदीयमतिरभवत् तेन मया

- १ निर्माणाद्यं वस्तुनाम् आयोगवम् आचारि । परन्तु ईश्वरो मान् आचो-
चत्, मम कामधेयमुद्दिश्य मन्दिरनिर्माणां तवा न कर्तव्यं यत्तत्त्वं योज्या
- २ भवन् दक्षिणपातम् आचारी । तथापीत्यायेकीयानां प्रभुः परमेश्वर
इच्छायेकीयानाम् उपरि निखराजत्वप्राप्त्यर्थं मम कृच्छ्रपिहवशात् मां
वरीतवान् । स प्रासनप्रदार्थं यिह्मरावंशं यिह्मदार्थं च मम पिहवंशं
वरीतवान्, मम पितुः पुत्राणां मध्ये च मयि तुङ्गा कृच्छ्रस्येकायेनो राजत्वे
- ३ मां नियोजितवान् । अपरं परमेश्वरो मच्छं यान् बहून् तनयान् आद-
दात् मम तेषां निखिलतनयानां मध्य इच्छायेकीयजोक्तानां मध्ये परमे-
श्वरीयराजसिंहासन उपवेष्टयितुं मदीयतनयः सुजेमान् वरीतवान् ।
- ४ अपरं स माम् आग्रवीत्, तव तनयः सुजेमानेव मम मन्दिरं मम प्राङ्ग-
णानि च निर्मास्यति, अहं निजतनयमिव तं वरीतवान्, अहश्च तस्य
- ५ तातो भविष्यामि । अपरश्च स यदि मम निदेशान् विधींश्च पाळयितु-
मद्यद् वक्तवान् भवेत् तर्हि मया तस्य राजत्वं चिरस्थायि कारिष्यते ।
- ६ अत इदानीं परमेश्वरस्य समाजो यो निखिलेकायेनवंशस्तद्विद्भिर्गोचरे
ऽस्माकम् ईश्वरस्य कर्तव्योचरे च (वदामि, यूयम्) आस्माकं प्रभोः परमे-
श्वरस्य सर्वान् आदेशान् पाळयितुं यत्तत्त्वं तेनोत्तमम् इमं जनपदं
भोक्त्वैव युष्माकं परतो ऽपि लब्धोयसन्तानेषु चिरकाकीयाधिकारार्थं तं
समर्पयिष्ये ।
- ७ हे मम तनय सुजेमन् त्वं स्वीयसतस्येश्वरम् अभिजानीहि सदत्ता-
नः करणेन प्रसन्नमनसा च तं सेवस्व यतः परमेश्वरः सर्वेषाम् अन्तःकर-
णानां परीक्षकः सर्वमनःसङ्कल्पश्च । त्वं यदि तस्यान्वेषणं कुर्यात्तर्हि
तं प्राप्स्यसि, किन्तु यदि तं परित्यजेत्तर्हि स त्वां सदाकालार्थं दहयि-
ष्यति । अधुना सावधानो भव, पवित्रस्थानार्थं मन्दिरनिर्माणाय परमे-
श्वरस्तां वरीतवान्, अतस्त्वया वक्तवता कर्म क्रियतां ।
- ८ अतन्तरं दाहद् निजतनवाय सुजेमने मन्दिरस्यादर्शनं अर्घ्यतस्तस्या-
जिह्वः कोष्ठानि भाङ्गामाराण्यपरिष्कृतकोष्ठान्धस्तःस्थितामाराणि पा-
९ पावरवस्य स्थानस्तेषाम् आदर्शं दत्तवान् । अपरं परमेश्वरीयमन्दिरस्य
प्राङ्गणानि चतुर्दिक्कोष्ठानीश्वरीयमन्दिरस्य भाङ्गामाराणि पवित्रम-
१० आर्घकभाङ्गामाराणि दानकानां जेवीयानाञ्च पठ्यायाः परमेश्वरीय-
मन्दिरस्य परिचर्यायां निखिलकर्म परमेश्वरीयमन्दिरस्य सेवार्थं तानि
सर्वभाजनानि चैतत् सर्वमपि तस्मा आत्मना प्रदत्तो य आदर्शस्तमपि

तस्मै दत्तवान् । अपरं सर्वप्रकारसेवार्थकानां सुवर्णमयानां भाजनानां १४
 कृते काञ्चनानि तोलयित्वा दत्तवान् । अपरं सर्वप्रकारसेवार्थकानां रज-
 तमयानां भाजनानां कृते रजतानि तोलयित्वा दत्तवान् । अपरं स्वर्ण- १५
 दीपवृक्षाणां स्वर्णदीपानाञ्च कृत एकैकस्य दीपवृक्षस्य तदीयदीपानाञ्च
 परिमाणानुसारेण सुवर्णानि तोलयित्वा दत्तवान् । अपरं रजतमय-
 दीपवृक्षाणां दीपानाञ्च कृत एकैकस्य दीपवृक्षस्य कर्मानुसारेण रज-
 तानि तोलयित्वा दत्तवान् । अपरं दर्शनीयपूषाणाम् आसनानां कृते १६
 ऽर्घ्यं एकैकस्यासनस्य कृते सुवर्णानि तोलयित्वा ददौ । अपरं रजत-
 मयासनानां कृते रजतानि तोलयित्वा ददौ । अपरं त्रिशूलाणां घुस्ती- १७
 नाम् आष्ठादक्षपात्राणाञ्च निर्माणां निर्मलानि सुवर्णानि सुवर्णमय-
 भाजनानाम् एकैकस्य भाजनस्य कृते ऽपि सुवर्णानि तोलयित्वा ददौ ।
 हृष्यमयभाजनानाञ्चैकैकस्य भाजनस्य कृते रजतानि तोलयित्वा ददौ ।
 अपरं धूपवेद्याः कृते निर्मलकाञ्चनानि, अपरं वाहनाकृते निर्मितम् १८
 अर्घ्यं विस्तृतपद्माभ्यां परमेश्वरीयनियममङ्गलाष्टादकयोः किं वयो
 निर्मितं काञ्चनानि तोलयित्वा ददौ । अपरं दायूद् आचचक्षे, परमे- १९
 श्वरो मयि हस्ताप्यं कृत्वा ग्रन्थे लिखितम् एतदादर्शसम्बन्धीयकार्य-
 णाम् आदेशम् अवोधयत् ।

अनन्तरं दायूद् निजतनयं सुलेमानम् अवोचत् ब्रूयान् उत्साह- २०
 वाञ्छ भव कर्म कुर्वन् च, भयं माकार्षीः, निराशो मा भव, यतो मदी-
 येश्वरः प्रभुः परमेश्वरस्तव सहायो भविष्यति; परमेश्वरीयमन्दिरस्य
 परिचर्याया निखिलं कर्म यावन्न सेष्यति तावत् स त्वां न विहास्यति
 न वा परित्यज्यति । यत्नः, ईश्वरीयमन्दिरस्य निखिलपरिचर्यायाः २१
 कृते याजकानां लेवीयानाञ्च पर्याया विद्यन्ते । अपरं सर्वप्रकारशिल्प-
 कर्मणः कृते सर्वप्रकारपरिचर्यायाः कृते च सर्वे विद्वांसो लोका
 इष्टुका भवन्तस्तव वशे विद्यन्ते, अपरम् अधिपतयः सर्वाः प्रजाश्च
 सर्वथा तवाज्ञायाहिणः सन्ति ।

१६ जनत्रिंशोऽध्यायः ।

१ दायूद् कृतस्यायोजनस्य कथनं १ अधिपतीनां प्रजानाञ्च दानानि १० दायूद् प्रा-
 येना १० बलिदानं द्वितीयवारं सुलेमानो राज्ये नियोगः २१ दायूद् राजत्वं निधनञ्च ।

अनन्तरं नरपति दायूद् कृत्वां समाजं व्याजहार, ईश्वरः जेबजं मदी- १

- यतनयं सुखेमानं वरीतवान् स तत्रोऽविश्रुतश्च विद्यते कर्मदश्च
महागुरु यतश्च प्रासादो मनुजाय न निर्मास्यते किन्तु प्रभवे परमे-
- १ श्वराय । अत एवाहं निजप्रत्यनुसारेण मदीयेश्वरस्य मन्दिरस्य कृते
इत्याख्यम् आयोजनं कृतवान्, अर्थात् काश्चनमयवस्तूनां कृते काश्चनानि,
रजतमयवस्तूनां कृते रजतानि, आरकूटमयवस्तूनां कृते आरकूटाङ्ग,
लोहमयवस्तूनां कृते लोहान्, काष्ठमयवस्तूनां कृते काष्ठानि, अपरं
वैदूर्यमणीन् खचनार्थकप्रस्तरान् तेजस्विप्रस्तरान् चित्रवर्णपाषाणान्,
अपरं सर्वप्रकारान् वज्रमूल्यपाषाणान् प्रभृत्येन मर्मरपाषाणाञ्च
- २ सञ्चितवान् । अपरं तस्य पवित्रमन्दिरस्य निमित्तं यद्यद् आयोजनम्
अकरवत्तदतिरिक्तम् अहं निजेश्वरस्य मन्दिरे ऽनुरागकारणात् निजात्
स्वापतेयादपि निजेश्वरस्य मन्दिरनिमित्तं काश्चनानि रजतानि च ददा-
- ३ मि, अर्थात् मन्दिरस्य भित्तिषु खचनार्थं सहस्रत्रयकिक्करपरिमि-
तान्योषीरीयसुवर्णानि सप्तसहस्रकिक्करपरिमितानि निर्म्मलदुर्वर्णानि
- ४ च ददामि । हेममयवस्तूनां कृते हेमानि रजतमयवस्तूनां कृते रज-
तानि शिल्पकरैः कर्तव्यानां सर्वप्रकारवस्तूनां कृते च यत् प्रयोजनीयं
तदहं वितोर्षवान् । अपरम् अद्य युष्माकं मध्ये को मुक्तहस्तः सन् परमे-
श्वरस्य सन्निधिम् आगन्तुम् शक्नोति ?
- ५ ततः पितृवंशानां मुख्यगुरो वंशाध्यक्षाः सहस्रपतयः शत-
- ६ पतयो राजकर्मोध्यक्षाश्च खेच्छया दानम् अकुर्वन् । ईश्वरीयमन्दिरस्य
कार्यस्य कृते ते सुवर्णानां पञ्चसहस्राणि किक्करान् दशसहस्राण्यर्द्धो-
- ७ षाण्यमुद्राश्च, रजतानां दशसहस्राणि किक्करान्, पितृत्वानाम् अष्टा-
- ८ दशसहस्राणि किक्करान्, लोहानाञ्च पञ्चमेकं किक्करान् ददुः । अपरं
येषां मन्त्र्य आसन् ते गेर्शानीयस्य यिहोयेजस्य करे परमेश्वरस्य मन्दि-
- ९ रस्य भाण्डागारे तान् समर्पयामासुः । ततो लोकाल्लेयां दाटत्वाद् आ-
नन्दं चक्रे, यतस्ते सरणान्तःकरणैः खेच्छया परमेश्वराय दानं ददुः ।
दायूद् महीप्रतिरपि महानन्दं चकार ।
- १० अपरं दायूद् निखिलसमाजस्य साक्षात् परमेश्वरस्य धन्यवादं
चकार । दायूद् याजहार, हे अस्माकं पितुरिच्छायेकः प्रभो परमेश्वर,
- ११ त्वं सदाकारं धन्यो ऽसि । हे परमेश्वर, महत्त्वं पराक्रम ऐश्वर्यं जयः
प्रशंसा चेतानि तवैव सन्ति, यतो चेतोः कर्म एषिणाञ्च यद्यद् विद्यते
तत् सर्वं तवैव विद्यते । हे परमेश्वर राजत्वं भवतो ऽस्मि भवान्

सर्वोपरि समुन्नतमूर्त्ता । अपरं ततो धनाकृता सम्मानश्च जायते १२
भवान् अखिलाणां राजत्वं करोति वज्रपराक्रमो भवतः करे विद्येते
सर्वेभ्यो वृद्धिवनदानं भवतः करस्य कर्म । अतो हे अस्माकम् ईश्वर, १३
वयं भवन्तं धन्यं वदामो भवत ऐश्वर्यवतो नामधेयस्य प्रशंसां कुर्महे च ।
किन्त्वहं कः ? मम प्रजागणश्च वा कः ? यद् वयम् अनेन प्रकारेण १४
क्षेत्रेभ्यो दानं कर्तुं समर्था भवेम ? यतो भवतो निखिलं परिलब्धं,
वयश्च भवता दत्तं त्रयमेव तुभ्यम् अददाम । यतो ऽस्माकं सर्वे पिढलोकान् १५
इव वयं तव सम्मुखे विदेशिनः प्रवासिनश्च । पृथिव्याम् अस्माकं जी-
वनकालश्लाघासदृशः क्षणस्यायो च । हे अस्माकं प्रभो परमेश्वर, तव १६
प्रविचरनामधेयमुद्दिश्य वयं तव मन्दिरनिर्माणाद्यर्थं यान्येतानि वज्रद्वयाणि
सञ्चितवन्तस्तानि निखिलानि त्वदीयहस्तात् लब्धानि निखिलानि च
त्वदीयानि विन्यत । हे मदीश्वर, त्वम् अन्तःकरणं परीक्षसे सरलतया १७
तुल्यसि च तन्मया जायते । अहमेव खान्तःकरणस्य सरलतया सर्वाण्ये-
तानि क्षेत्रेभ्यो प्राददाम्, इदानीञ्चात्र समुपस्थितं तव प्रजागणमपि त्वाम्
उद्दिश्य क्षेत्रेभ्यो दानकर्मस्थानन्दितं पश्यामि । हे अस्माकं पिढलोकानाम् १८
इब्राहीम इस्हाक इसायेलश्च प्रभो परमेश्वर, भवान् खीयप्रजानाम्
अन्तःकरणानां कल्पनाया एतादृशं भावं सन्ततं निश्चित्य रक्षतु भवन्तं
प्रति तेषाम् अन्तःकरणानि दृढम् आकर्षतु च । अपरं मम तनयः १९
सुजेमान् यद् भवत आज्ञा विधीन् व्यवस्थाश्च पालयन् कर्म कुर्यात्
यस्य प्रासादस्य कृते मयायोजनं कृतं तं निर्मापयेच्च तदर्थं तस्मै सरल-
ान्तःकरणं ददातु ।

अनन्तरं दायूद् अखिलसमाजं याजहार, इदानीं खेषां प्रभोः २०
परमेश्वरस्य धन्यवादं कुरुष्व । ततः क्वात्स्न्यः समाजः खेषां पिढलोकानां
प्रभोः परमेश्वरस्य धन्यवादं चकार शिरोभिः प्रणम्य परमेश्वरं भजे
राजानश्च प्रणमाम । अपरं परे ऽहनि ते क्वात्स्न्येखायेनः कृते परमेश्वरम्- २१
द्दिश्य बलिदानं चक्रीरे होमबलीन् उत्सृज्युश्चार्घ्यत उपयुक्तीः पेयनैवेद्यैः
समं सहस्रं वृषभान् सहस्रम् ऊर्ध्वायून् सहस्रं मेघश्रावकांस्तेत्यादीन्
वज्रन् बलीन् उत्सृज्युः । अपरं तस्मिन्नहनि महानन्देन परमेश्वरस्य २२
साक्षाद् बुभुजिरे पपुश्च दायूद् आत्मजश्च सुजेमान् द्वितीयवारं राजानं
चक्रुः । अपरं नदाधिपतिव तं याजकमिव च सादोक्तं परमेश्वरमुद्दि-
ष्ट्वाभिविधियुः । ततः सुजेमान् खीयजनकस्य दायूदः यदेन राजा २३

- भूत्वा परमेश्वरीयसिंहासन उपविशेत् भाग्यवान् बभूव च, इत्या-
 १४ येलीयाः सव्य मनुजास्तस्याश्वाद्याहिणो बभूवुः । विशेषतो ऽधिपतयः
 पराक्रमिणो मनुजाश्च दायूदो नरपतेस्तनयाश्च नृपतेः सुजेमनो वशी-
 १५ बभूवुः । अपरं परमेश्वरः कृत्स्नस्त्रेखायेणः साक्षात् सुजेमानं महोन्नतं
 चकार । स तस्मै बाट्टशं राजकीयप्रतापं ददिवान् पूर्वम् इस्त्रायेलीयानां
 कस्यचिद् भूपतेस्तादृशः प्रतापो नाभवत् ।
 १६ यिश्शयस्य तनयो दायूद कृत्स्नस्त्रेखायेण उपरि राजत्वं कृतवान् । स
 १७ चत्वारिंशदत्तरान् यावद् इस्त्रायेण उपरि राजत्वं चकार, तन्मध्ये सप्त-
 वत्तरान् हिब्रियो त्रयस्त्रिंशदत्तरांश्च यिरूशालमे राजत्वं चक्रवान् ।
 १८ अनन्तरं स सम्पूर्णम् आयुषं धनं सम्मानञ्च भुङ्क्ता शुभवाङ्मयसमये
 १९ प्राणान् तत्याज तस्य तनयश्च सुजेमान् तस्य पदेन राजत्वं लेभे । तस्य
 दायूद आद्यन्तक्रिया तदीयरजत्वपराक्रमयोर्विस्तृतिस्तं प्रतीक्षायेनं
 प्रति भूमण्डले स्थितान्यन्यानि सर्वानि राष्ट्राणि प्रति च यद्यद् अघटत
 २० तत् सर्वं प्रदर्शकस्य शिमूयेकस्य पुस्तके भविष्यदादिनो नाथनस्य पुस्तके
 प्रदर्शकस्य गादस्य पुस्तके च लिखितं विद्यते ।

वंशावल्या द्वितीयं पुस्तकं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

- १ विधियोने सुजेमनो बरिहान ७ बुदिशायको नरप्रार्थनं १४ तस्य रत्नार्वा षोडश-
 नाश्च कथनं ।
 २ अनन्तरं दायूद आत्मजः सुजेमान् खीयं राजत्वम् अगृह्यत् तस्य
 प्रभुः परमेश्वरश्च तस्य सहायो भवन् तस्योन्नतिम् अतीव वर्द्धयामास ।
 ३ अनन्तरं सुजेमान् कृत्स्नम् इस्त्रायेनं विशेषतः सहस्रपत्नीन् व्रतपत्नीन्
 विचारयितुम् इस्त्रायेलीयानां सर्वान् अधिकां पितृवंशानां मुख्य-
 ४ नरांश्चाप्यपयामास । अनन्तरं सुजेमान् तेन समं निखिचसमाजश्च

त्रिविधोने मृगस्थानं जम्बुः, यतः परमेश्वरस्य किङ्करोः मूषसा प्राकारे
निर्मित ईश्वरीयसमाजस्यावासस्तत्राविद्यत, केवलम् ईश्वरीयमभूत् ॥
दायूदा किरियतथिंयादीमात् स्थानान्तरीकृत्य तदर्थं निर्मितं स्थानम्
अर्थतो यिरुश्राकमे दायूदा तत्कृते यद् दृश्यं स्थापितं तद् दृश्यम् आनी-
ताभवत् । किन्तु हरस्य पौत्र ऊरेः पुत्रो वित्तजेको याम् आरकूटमयीं ५
वेदीम् अकरोत् सा तत्र परमेश्वरीयावासस्थान्तिके ऽविद्यत, ततः
सुलेमान् समाजस्य तत्रैवेश्वरं प्रवेष्टयामासुः । अपरं सुलेमान् परमेश्वरम् १
उद्दिश्य समाजावासस्थान्तिकस्थायाम् आरकूटमयवेद्यां नलिदानं
कुर्वन् सहस्रं होमवलीन् उदहजत् ।

तस्या रजन्वाम् ईश्वरः सुलेमने दर्शनं दत्त्वा व्याजहार, मया तुभ्यं ७
यो वरो दातव्यस्तं प्रार्थयस्व । ततः सुलेमान् ईश्वरम् उवाच त्वं मम ८
पितरं दायूदं प्रति महानुग्रहं कृत्वा तस्य पदेन मां राजत्वे ऽभ्यसिद्धः ।
इदानीं हे प्रभो परमेश्वर मदीयजनजाय दायूदे त्वया यत् प्रतिश्रुतं ९
तत् सफलं भवतु, यतः एधिव्या भूजीवद् वज्रसंस्थलोकनिवहस्योपरि
त्वं मां राजानम् अकार्षीः । अतो ऽहं बह् एतेषां मानवानाम् अग्रगामी १०
भूत्वा वहिरभ्यन्तरे गमनागमनं कर्तुं प्रजुयां तत्कृते मङ्गं बुद्धिं चानस्य
विश्राण्य, नो चेत् तवैतावत्प्रजानां शासनं केन कर्तुं शक्यते?
अनन्तरम् ईश्वरः सुलेमानम् अवादीत्, तव हृदय एतदासीत्, ऐश्वर्यं ११
वा सम्पत्तिं वा सम्मानं वा रिपूषां प्राञ्जलाशो वा दीर्घायुस्त्वया न
प्रार्थितः, किन्त्वहं वेद्याम् उपरि त्वां नरपतिम् अकार्षं तेषां मदीय-
प्रजानां सुशासनार्थं बुद्धिज्ञाने प्रार्थयेयाः । अतस्ते बुद्धिज्ञाने मया १२
तुभ्यम् अदायिष्याताम्, अधिकांस्तु तुभ्यम् एतावद् ऐश्वर्यं धनस्य वितरि-
ष्यामि यत् तव पृथ्वीं कस्यचित् एधिबीपतेकादृशं नासीत् त्वत्तः पश्चादपि
कस्यचित् तादृशं न भविष्यति ।

अनन्तरं त्रिविधोनीयमृगस्थानस्थात् समाजावासात् सुलेमान् यिरु- १३
श्राकमम् आगच्छेत्तायेन उपरि राजत्वं कर्तुमारभे ।

अनन्तरं सुलेमान् रथान् अश्वारोहिणोकांश्च संजग्राह । तस्य चतुः- १४
शताधिकं सहस्रं रथा द्वादशसहस्राश्च अश्वारोहिणश्चासन् । स तान्
रथनगरेषु यिरुश्राकमे च राजसन्निधौ स्थापयामास । राजा यिरु- १५
श्राकमे वज्रतकारकाद् दुर्बलं सुवर्णं पाषाणवत्, हरतकाष्ठानि च
प्रान्तरकोटुमरेभ्यववत् साधारणं चक्रवान् । सुलेमनो घोटका मिसर- १६

देशाद् आनीयन्त, पकतो राजवस्त्रिणां निबध्ने निबध्नेमूल्यां दत्त्वाभ्यानां
१० निबध्मं आसीयात् । मिसरस्य आगवस्तु समानीतस्य च रथस्त्रीकस्य मूल्यां
घट्टशतानि कथ्यमुद्राः, रक्तस्य चाश्विनच मूल्यां साङ्गशतं कथ्यमुद्राः ।
अनेन प्रचारेण ते हिचोवानाम् अरानीयाकाश्च महीपतीनां कृते
समावयन् ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ मन्दिरस्य कर्कोटादिषां संख्या १ निपुणकोकस्य कृते चोरस्य भनीषं लोकप्रेषकं
११ तस्य सन्निधिं चोरमेव गुरुवतः कलत्रित् मनुजस्य प्रेषकं १० प्रवासिकाकानां
संख्या च ।

१ अगन्तारं सुलेमान् परमेश्वरस्य नामधेयमुद्दिश्य मन्दिरमेकं स्थापयन्
२ राजगृहमेकं निर्मातुं मतिं चकवान् । अपरं भारवज्जनायै सप्ततिसह-
स्राणि लोका मित्रिषु आकादीनां कृदनार्थम् अशीतिसहस्राणि लोका-
स्तेषाम् अधिपतित्वे च घट्टशताधिकानि त्रीणि सहस्राणि लोकाः सुजे-
मना निबोधयान्किरे ।

३ अगन्तारं सुलेमान् चोरस्य महीपते चौरिमस्य सन्निधिं दूतान् प्रहित्वा
कथयामास, मम तातं दायूदं प्रति त्वया बद्धं कृतम् अर्थतस्तस्य
वासगृहनिर्माणायै तस्य सन्निधिं यदद् दारुणि प्रेषितानि तदत् मां
४ प्रति च कुरु । पश्य, इत्यायेलीयकोकै र्यदत् सदा कर्तव्यं तदत् मिजप्रभोः
परमेश्वरस्य सम्मुखे सुगन्धिधूपदाहार्थं नित्यं दर्शनीयपूषण्यायनायै प्रति-
प्रातः प्रतिसन्ध्यं विश्रामवारेभ्यमावस्थास्यसार्थं प्रभोः परमेश्वरस्य वा-
र्धिकास्तत्रेषु च होमवनिदानार्थम् अहं तस्य नामधेयम् उद्दिश्य प्रावितव्यं

५ मन्दिरमेकं निर्मापयितुम् उद्यतो ऽस्मि । मया यन्मन्दिरं निर्मापयि-
ष्यते तद् विशालं भविष्यति यतो ऽस्माकम् ईश्वरो निखिलसुदेवो

६ महान् । परन्तु खर्मः खर्मोपरिह्यः खर्मो ऽपि वं धारयितुं न पार-
यति तस्य कृते मन्दिरं निर्मातुं का समर्थो भवेत् ? अहं वा को यदहं
तस्य सम्मुखे धूपज्वालाभिप्रायाद् अन्वाभिप्रायेण तस्य कृते मन्दिरं

७ निर्मातुं शक्नुवां ? अत इदानीं मम जगत्केन दायूदा निपुणो ये
गुरुवन्तो मानवा विश्वदादेवे विरूपाक्षमे च मम सन्निधौ विद्यन्ते
तैः संमं सुवर्षदुर्गर्भारकूटकोहानां धूमरक्तनीलवर्णसुभावाश्च वाक्येषु

८ निपुणं मन्त्रिजनैः तत्परकैकं मानवं मम सन्निधिं प्रेषय । अपरं विवा-

नोनाद् हरसकाष्ठानि देवदाहकाष्ठानि चन्दनकाष्ठानि च मम सन्निधिं
प्रेषय यतो भवतः किञ्चिद्वा किवानेनस्यकाष्ठानि कर्त्तुं निपुणा इति
मया बुध्यते । अपरं पश्य भवतः किञ्चिदैः सार्द्धं ममापि किञ्चिद्वा विद्यते ।
अतो मत्कृते प्रभूतदारुणि संश्लक्ष्णतां यतो मया यन्मन्दिरं निर्मापयि- ८
ष्यते तेन महताङ्गुतेन च भवितव्यं । पश्य मया तव दारुच्छेदकदासेयेभ्यो १०
विंशतिसहस्रपरिमाणा मोधूमा विंशतिसहस्रपरिमाणा यवा विंशति-
सहस्रभाजनपरिमाणा द्राक्षारसा विंशतिसहस्रभाजनपरिमाणाणि
तेनानि च वितारिष्यते ।

अनन्तरं सोदीयो राजा हीरमः सुखेमानं प्रत्युत्तरमिदं लिखित्वा ११
प्रेषयामास, परमेश्वरो निजप्रजागणे प्रीयते कारुणादतस्तेषामुपरि त्वां
राजानम् अकरोत् । हीरमोऽपरमपि व्याजहार स्वर्गपृथिव्योः कृष्टि- १२
कर्त्ता य इच्छायेनः प्रभुः परमेश्वरः स धन्यो भवतु, यतः परमेश्वरस्य
कृते मन्दिरमेकं राजशृङ्गमेकञ्च यो निर्मापयिष्यति तादृशं परिणाम-
दर्शनं बुद्धिमत्तां ज्ञानिनं तनयमेकं स राज्ञे दासूदे दत्तवान् । इदानीं १३
मया ह्यरम आविर्गमा मुखवान् धीमान्च मनुज एकाः प्रहीयते । स १४
दानवंप्रीयायाः नाथी आत्मजस्य जनकः सोरराष्टीयमनुजः, जात-
रूपरजतारकूटकोट्यपायादारुणां कार्येषु धूमनीलवृक्षवस्त्राणां रत्न-
वर्णवसनानाञ्च कार्येषु स निपुणो मन्त्रिकर्त्तनेऽपि यत् किमपि कार्यं
वा तम् आदिष्यते तस्मिन् स तत्परोऽस्ति । भवतो मुखवद्भिर्जोकोः समं
मम प्रभु यो भवतो जनको दासूद् तस्यापि मुखवद्भिर्जोकोः समं स
कार्यं करिष्यति । अपरं मम प्रभुना यथा प्रतिश्रुतं तथैव भवतः किञ्च- १५
राणां कृते मोधूमयवतैजद्राक्षारसाः प्रेष्यन्तां । भवतो यावतां दारुणां १६
प्रयोजनं भविष्यति त्वं किवानेने तावन्ति दारुणि कर्त्तव्याम उहू-
यानि वज्रा जजधिमार्गेण वायोनगरं भवतः सन्निधिम् उपस्थापयि-
ष्यामश्च, अनन्तरं भवता तानि बिरुज्जालममानयिष्यन्ते ।

सुखेमान् निजजनसेन दासूदा गन्धनाकरजात् परम् इच्छायेकीयजन- १७
प्रदप्रवासिनो विदेशिकोक्तान् ब्रह्मबाह्वकार तत्र वटप्रताधिकं निपुणा-
ग्रसहस्राधिकं चण्डं मनुजा अगच्छन्त । तेषां नथी स सप्ततिसहस्राणि १८
कोक्तान् भारवहनकर्म्मणि, अष्टीतिसहस्राणि कोक्तान् शिषोष्ये बाह-
च्छेदनकर्म्मणि वटप्रताधिकानि कोटि सहस्राणि कोक्तान् तेषां मान-
यानी कार्ये प्रवर्त्तनार्थम् आधत्सते नियोजयामास ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

- १ मन्दिरनिर्माणाद्यं स्थानसमयस्यो निरूपणं २ मन्दिरस्य भूषणादीनां विवर्तिः । ३
निरूपितव्याः स्थापनायां विवर्तिः ।
- १ तस्य जनको दायूद् यत् स्थानम् दर्शितो ऽर्घ्यतो यिबूषीयस्यारौकास्य
प्रस्यमर्दनस्थाने दायूद् यत् स्थानं निरक्षिणोत् विरुद्धाचमस्यस्य मोरि-
यास्थगिरेस्तस्मिन्नेन स्थाने सुषेमान् परमेस्वरस्य मन्दिरं निर्मापयितुम्
२ आरेमे । स निजाधिकारस्य चतुर्थवत्सरस्य द्वितीयमासस्य द्वितीयदिने
निर्मापयितुम् आरब्धवान् ।
- ३ सुषेमान् ईश्वरीयमन्दिरनिर्माणाद्यं यम् उपदेशम् अलभत तदनु-
सारेण हस्तस्य पूर्वोद्यपरिभागेन मन्दिरस्य दीर्घत्वं पट्टिहस्तान् प्रकृत्य
४ विंशतिहस्तान् अकरोत् । अपरं मन्दिरस्याग्रे सो ऽतिन्दमेकं निर्मामे
मन्दिरस्य प्रकृत्यानुसारेण तस्य दीर्घं विंशतिहस्ता उच्यते च विंशत्यधि-
५ कशतं हस्तास्तस्याभ्यन्तरं स निर्माणसुवर्णेन मण्डयाचकार । अपरं स
प्रमुखभवनस्य भित्तिम् उत्तमसुवर्णेन मण्डितै र्देवदाबभिराभ्यादया-
६ भास, तदुपरि ताजतस्तथां प्रदक्षुणानां चक्रतीक्ष्णकार । अपरं प्रोभा-
निमित्तं भवनं मणिभिरनक्षकार । अपरं कञ्चनानि यन्त्रोद्यमदेशीया-
७ न्यासम् । अपरं तद्वचनाभ्यन्तरमर्घ्यतो जेहकाकानि शिलाः कुद्यानि
कपाटानि च कञ्चनै र्मण्डितवान् अपरं कुबेरु विरुद्धाकारान् चकार ।
८ अपरं स यत् महापवित्रं भवनं निर्मापयामास तस्य दीर्घत्वं मन्दिरस्य
प्रकृत्यमिव विंशतिहस्ताः प्रकृत्यमपि विंशतिहस्ताः, अपरं स षट्शत-
९ विंशरपरिमात्रैरत्तमकाङ्कनैस्तत् प्रत्युत्तवान् । अपरं क्षीणानां कञ्चनानां
परिमाणं पञ्चाशत्श्रेकलाः, अपरं स उपरिस्थानि कोकान्यपि काञ्चनैः
१० प्रकृतवान् । अपरं स महापवित्रस्थाने कञ्चनैकाकार्येण द्वौ विरुद्धौ
११ निर्मापयाचकार काञ्चनैश्च तौ मण्डवामास । तयोः विरुद्धयोः पक्षा
विंशतिहस्तदीर्घाः, तयोरेकस्य पञ्चहस्तपरिमित रक्षः पक्षो भवनस्य
कुचम् अस्युग्रत् पञ्चहस्तपरिमितकास्यान्धः पक्षश्च द्वितीयस्य विरुद्धस्य
१२ पक्षम् अस्युग्रत् । द्वितीयस्य विरुद्धस्यापि पञ्चहस्तपरिमित रक्षः पक्षो
भवनस्य कुचम् अस्युग्रत् पञ्चहस्तपरिमितो ऽपरः पक्षश्च प्रथमस्य वि-
१३ रुद्धस्य पक्षम् अस्युग्रत् । तयोः विरुद्धयोः पक्षा विंशतिहस्तविकारिता
बभूवुः, अपरं तौ पट्टिहस्तिकतां तयो र्बद्धे चान्तरं प्रत्यवर्त्ता ।

काञ्चनमयान् दश दीपाधारान् कृत्वा मन्दिरे स्थापयामास तेषां पञ्च
= दक्षिणे पञ्च च वामे निदधे । अथरं स दश दार्भासमानि निर्माप्य
तेषां पञ्च दक्षिणे पञ्च च वामे मन्दिरे निदधे, अथरं स व्रतं काञ्चन-
मयान् चयमान् निर्मापयामास ।

८ अथरं स योजकानां चत्वरं वृहत् चत्वरञ्च निर्मापयामास, अथरं
चत्वरस्य द्वादशि निर्माप्य तदीयकवाटानि पित्तमेव मखयामास ।

१० अथरं पूर्वदिशः सम्मुखे कियदक्षिणे जलधिभाजनं स्थापयामास ।

११ अथरं झरमः कटाहान् दर्वाचुक्षीञ्च निर्ममे, अनेन प्रकारेण कथतेः
सुजेमन आघ्रात ईश्वरीयमन्दिरस्य कृते झरमेव वावन्ति कार्याणि

१२ कर्त्तव्यानि तेषां सर्वेषां निर्मात्रं समाप्तं । इत्थं वै काम्यौ वयोः सम्भ-
योवपरि स्थितौ वंशुजाकारौ वै मूर्त्तौ तौ सम्भदयोपरिस्थवशुजाकार-

१३ मूर्त्तद्वयाच्छादके वे जाने तज्जाकदयवेकगार्थं चतुष्टयाणि दाडिम्बाकारा
अर्धतः सम्भदयोपरिस्थयो वंशुजाकारमूर्त्तौ राच्छादकजाकदयस्यैकैकस्य

१४ कृते दाडिम्बाकाच्छादका वे श्रेष्ठौ चैतानि तेन निर्मितानि । अथरं
दश पीठान्दपि निर्मितानि पीठोपरिस्थितानि दश प्रक्षालनपात्राणि,

१५ सागररूपं वाक्त्रमेकं तत्सागरवाक्त्रस्याधो दादशमानस्यदन्तु ऋजीवाणि
१६ दर्व्यस्त्रिभूषण्येतानि तदन्धानि च यावन्ति भाजनानि सुजेमन आघ्रातः

परमेश्वरीयमन्दिरस्य कृते झरमेव निर्मितानि तानि सर्वानि तेजो-
१७ मयपित्तवै निर्मितानि । राजा यद्गस्य प्राग्गरे सुक्लोतसिरेदयो मध्व-

१८ स्त्रितायां घनमृदि भूमौ स्निग्धघातुना तानि निर्मापयामास । सुजेमान्
यान्येतान्यतीव बह्वि भाजनानि निर्मापयामास तेषां पित्तकारां
परिमात्रं न चेत्यं ।

१९ अथरम् ईश्वरीयमन्दिरस्याभ्यन्तरे स्थापयामास इतानि सप्तचक्रानि
२० सुजेमना निर्मितानि । सर्ववेदी दर्शनोपपुण्यादीश्यासमानि वाक्त्रस्यान-

स्थान्तके विद्यमानसारेण प्रवृत्तिका दीपा दीपकवाचैतानि निर्मन्त्र-
२१ सुवर्चमयानि, पुष्पाकाराः प्रदीपा वर्त्तिकाच्छेदनकर्त्तव्येते सुवर्चमवाः,

२२ कुरिका ऋजीवाणि खेदन्या वज्रपात्राणि चैतानि निर्मन्त्रसुवर्चम-
यानि, महाप्रविशस्थानस्य मन्दिरस्य चान्तःस्थितयो र्द्वारयोः कवाटानि
चेमानि सुवर्चमयाभ्यासन् ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ निवेदितवस्तूनां भाषागारे विधानं १ महापवित्रस्थानात् मञ्जूवाद्या आजयनं ११
परमेश्वरीयप्रशंसाकरवचस्ये तच्च मेवमः प्रकाशितम् ।

अनन्तरं परमेश्वरीयमन्दिरार्थं सुजेमना कृते सर्वस्मिन् कार्ये समाप्तिं १
गते तस्य जनकेन दायूदा निवेदितानि वस्तूनि आसनानि रजतानि
सर्वाणि भाजनानि च सुजेमना समानीयेश्वरस्य मन्दिरस्य भग्ना-
गारेषु निदिधरे ।

अपरं सुजेमान् इष्टायेजीयलोकानां प्राचीनान् वंशानां मुख्यनरा- १
न् आर्धत इष्टायेजीयानां प्रधानपितृलोकान् परमेश्वरीयनियममञ्जूवाद्या
दायूदनगरात् स्थितानात् स्थानान्तरीकरणार्थं निरुद्धान्ते मञ्जुयाह ।
ततः सप्तममास उत्सवसमय इष्टायेजीयलोकः सर्वे नरपतेः समीपे १
मिहितवन्तः । अनन्तरम् इष्टायेजीयप्राचीनगणैः समुपस्थिते जेवीय- ४
लोकान् मञ्जूवाम् ऊढः । मञ्जूवा समाजावासस्तदास्थानान्तःस्थितानि ५
सर्वाणि पवित्रभाजनानि च जेवीयवाजकैरुद्धरे । अपरं सुजेमान् ६
नरपतिं मञ्जूवायाः सम्मुखे सम्मिहित इष्टायेजीयलोकानां कृत्स्नः समा-
जश्च वडत्तकारणाद् असङ्ख्येयान् अपरिमेयान् मेवान् गच्छोत्सृज्यः ।
अनन्तरं वाजका मन्दिरस्थवाक्स्थानास्थे महापवित्रस्थाने निरुवयोः ०
पक्षाणामघो निरुपितस्थाने परमेश्वरस्य नियममञ्जूवा निदिधरे । तौ ८
निरुवौ स्वपक्षान् मञ्जूवायाः स्थानोपरि विस्तारयामासतुरतस्तौ नि-
रुवौ मञ्जूवां तदीयवहनद्वयौ पाण्डादयामासतुः । तयोर्दंष्ट्रयो ८
दीर्घत्वात् मञ्जूवाया अन्तिके वाक्स्थानस्याग्रभागे तयोरेव दृष्टे बभूवतुः
किन्तु वहिर्दृष्टे न बभूवतुः, अद्यापि ते तच्च स्थाने विद्येते । तत्र १०
मञ्जूवावाम् अन्त्यत् किमपि नासीत्, केवलं मिसरदेशाद् इष्टायेजीय-
वंशानां निर्गमनकाले परमेश्वरस्यैः सार्धं यं नियमं चक्रवान् तदीयवच-
युक्तं प्रसारणकद्वयं तन्मध्य आसीत् यतो होरेने मूढाकृतं तन्मध्ये
स्थापितवान् ।

ते समाजता वाजका सर्वे स्नान् पवित्रीकृतवन्तः, परन्तु यस्यावान्- ११
कारेण कार्यानि न चकारे । अपरं पवित्रस्थानाद् वाजकानां वहि- १२
र्गमनकाल आसन्नो जेमनो विदूषूनकोवां तनया आतरकोवादयः सर्वे
मायका जेवीयाः परिहितसंख्यावसनाः सन्तः करतान्मूरजवस्त्रकीर्णार-

- यन्मात्रं वेद्याः पूर्वदिशस्तित्थिः तूरीवादका विंशत्यधिकशतं वाजका अपि
 १३ तैः सार्जम् अतिष्ठन् । ते तूरीवादका मायकाश्च सर्वे एकक्षरेण परमे-
 श्वरस्य कृतिं धन्यवादोवाकुर्वन् । अपरं यदा ते तूरीवरताकादिभि
 वाद्ययन्त्रैः समं महाशब्दं कुर्वन्तः, परेशः क्षेमदावाप्तिं चिरकालदनु-
 यत्तः, इति वाक्येन तस्य कृतिम् अकुर्वन् तदानीं गृहम् अर्घतः
 १४ परमेश्वरस्य मन्दिरं मेघेन तादृक् पथ्यपूर्य्यत, यद् वाजका मेघकारणात्
 सेवनम् अनुकूलम् असमर्था बभूवुः, ततः परमेश्वरस्य तेन ईश्वरीय-
 मन्दिरं पूरयामास ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

- १ सुलेमना लोकेश्य चाशीर्षदनं परमेश्वरस्य च प्रथमं ११ मन्दिरप्रतिष्ठापनय
 सुलेमनः प्रार्थनम् ।
 १ तदानीं सुलेमन् वाजहार, परमेश्वरो घोरान्धकारे वसतीति तेन
 २ निगदितं । तदाधिष्ठानार्थं मन्दिरमेकं मया निरमायि तव निजवासायं
 ३ तन्निवेशनं कर्तुं । अपरम् इच्छायेषीषानाम् अलिखे समाने ज्वलिष्ठ-
 माने राजा खासं परावर्त्येच्छायेषीषानां कृत्यं समानम् आशिषं
 ४ जगाद । स अथवासास, इच्छायेकः प्रभुः परमेश्वरो धन्यः, स मम पित्रे
 दायूदे स्वर्ग्येन यत् प्रतिष्ठातवान्, तत् कक्षराभ्यां स्थापितवान्, यथा,
 ५ मम प्रजाग्रज इच्छायेषीयवंशो यस्मिन् दिने मिसरदेशात् मया
 वह्निष्कृतस्तद् दिनम् आरब्धाहम् अथ खाने मम बाघो ऽधिष्ठानार्थं
 ६ मन्दिरं निर्मातव्यमित्यभिप्रायेच्छेच्छायेषीषानां कस्यापि वंशस्य किमपि
 ७ नगरं नाभिरोचितवान् किन्तु मदीयप्रजाग्रजस्येच्छायेषीयवंशस्याधिपति-
 ८ त्वाय कमपि नरं न वदीतवान् । अधुना मम नामधेयस्य वासस्थानार्थं
 ९ यिरूशालमं, मम प्रजाग्रजस्येच्छायेषीयवंशस्याधिपतित्वाय च दायूदं
 १० वदीतवान् । अपरम् इच्छायेकः प्रभुः परमेश्वरस्य नास्ते मन्दिरमेकं निर्-
 ११ म्मातुं मत्तातो दायूदं मनो निदधे । किन्तु परमेश्वरो मम वातं दायूदं
 १२ वाक्त्रभिदं जगाद, त्वं मम बाघे मन्दिरं निर्मातुं मनो निरधत्वा इति
 १३ तव मनोज्ञतं भद्रमेव । तथापि त्वमन्दिरं त्वया ना निर्मातव्यं, किन्तु
 १४ तवैरसाक्येन मम नामार्थकं त्वमन्दिरं निर्मातव्यमिति परमेश्वरेण
 यद् वचनं प्रतिष्ठातं तदेव स्थापितं, ततः परमेश्वरस्य वाक्त्रादहं निज-

सातस्य दायूदः पदं प्राप्येखायेजीयराजसिंहासनं उपाविष्टम् इखायेकः
प्रभोः परमेश्वरस्य नाम्ने मन्दिरमिदं विरमापयञ्च । परमेश्वरोऽस्मात्पूर्वं- ११
पुरुषैः सह यं नियमं कृतवान् तदीयपत्रस्याधरोऽया मङ्गूषा तामपि
तत्र न्यदधं ।

अनन्तरं स इखायेकः कृत्स्नसमाजस्य साक्षात् परमेश्वरस्य वक्षवेद्या १२
अन्तिकम् उपस्थाय करौ प्रासारयत् । यतः सुजेमान् पञ्चदशदीर्घं पञ्च- १३
दशप्रस्थं दशत्रयप्रांशुं पितृजनमयं मन्त्रमेकं निष्पाप्य चत्वरमध्ये उष्ट्या-
पयत् तस्योपरि तिष्ठन् स इखायेकः कृत्स्नसमाजस्य साक्षात् जानुपातं
कृत्वा शगनं प्रति करौ प्रसार्य व्याजहार, हे इखायेकः प्रभो परमेश्वर, १४
खर्गे एथिया वा तव तुल्यो नापरः कश्चनेश्वर आस्ते । तव यावन्तो
दासाः सर्वान्ताः करबैस्त्व चक्षुर्गोचरे चरन्ति तान् प्रति खनियमं
स्वप्ने च साधयसि । विशेषतः खदासाय मत्ताताय दायूदे त्वं यत् १५
प्रत्यष्ट्योक्तद् असाधयः खवङ्गेयोक्तं वचनम् अद्य स्वकरेण सफलम्
अकार्षीषि । हे इखायेकः प्रभो परमेश्वर, खदासाय मत्ताताय दायूदे १६
भवता यत् प्रतिज्ञातं तदधुना साध्यतां, यथा, मम चक्षुर्गोचरे त्वं यदद्
आचरन्तदत् तव सन्तानाखेत् खलुमार्गमधि सावधानाः सन्तो मम व्यव-
स्थाम् आचरन्ति तर्हि मम साक्षाद् इखायेजीयराजसिंहासनोपवेष्टु-
पुण्यस्याभावस्तव वंशे कदापि न भविष्यतीति । हे इखायेकः प्रभो १७
परमेश्वर, खदासाय मदीयजनकाय दायूदे भवता यत् कथितं भवत-
स्तद् वाक्यमिदानीं स्थिरं भवतु । किन्त्वोश्वरो मनुष्यैः सह एथियां
निवस्यतीति किं सत्त्वं भवेत्? पश्य खर्गः खर्गोपरिस्थाः खर्गश्च भवन्तं
धरति, ततो मृद्विर्मितं मन्दिरमिदं किं धरेत्? हे मम प्रभो परमेश्वर, १८
त्वं खदासस्य प्रार्थनां निवेदनञ्च गृह्णास्य, तव दासेन या काकूक्तिः
प्रार्थना च क्रियते सा भवता श्रूयतां । अत्र स्थाने मम नाम स्थापयि- १९
ष्यामीति वाक्यं यत् स्थानमिदम् अर्प्यते अन्धमन्दिरमिदमधि भवतोक्तं तत्
प्रति भवतो नयने दिवाराचम् उन्मीलिते तिष्ठताम् एतत्स्थानोद्देश्या
भवतो दासस्य प्रार्थना च भवता श्रूयतां । एतत् स्थानम् उद्दिश्य २०
प्रार्थयमानेन भवद्दासेन भवत्पुत्रजाम्नेखायेजीयवंशेन च या प्रार्थना
क्रियते, भवान् तां शृणोतु । भवान् खनीयवासस्थाने खर्गे तिष्ठन् तां
निशामयतु निश्चयं च क्षमतां ।

केनचित् समीपवासिनः कस्मिंश्चिद् अपराजे लोका यदि प्रपथं २१

- निश्चितं तं ज्ञापयन्ति स च श्रपये। यदि मन्दिरे ऽस्मिन् तव वेद्याः
 १९ समीपम् उपतिष्ठति, तर्हि त्वं स्वर्गे निश्चम्य वर्त्तयं कुर्वन् निजवासात्
 विचारयार्थतो दोषश्चे पन्नं दत्त्वा तस्य कूर्मस्यः समुचितं दद्यात् तस्य
 मन्त्रो वर्त्तय निर्दोषश्च निर्दोषं कृत्वा तस्य निर्दोषत्वस्य यत् तस्मै
 विश्राय ।
- २० अपरं तव विरुद्धं पातककरणाद् रिपुभिः पराजितास्तवेद्यायेकीय-
 प्रजागत्या यदि त्वां प्रति पराहृत्य तव नाम कृत्वन्तस्तव साक्षात् मन्दिरे
 २१ ऽस्मिन् विनयन्ते प्रार्थयन्ते च, तर्हि त्वं स्वर्गे निश्चम्य तवेद्यायेकीयप्रजा-
 नाम् अपराधं क्षमस्व तेभ्यस्तेषां पृथ्व्युद्वेगेष्वयं देशं दत्तवानसि तं
 देशं पुनर्वा तान् आनय च ।
- २२ अपरं तव विरुद्धं तेषां पातककरणाद् गगने बद्धीभूते यदि दृष्टि
 न भवति तेन ते यदि स्थानस्यैतस्य दिशि प्रार्थयमानास्तव नाम कृत्वन्ति
 २३ त्वया तेषां क्लेशा जात इति विविच्य स्वपापात् परावर्त्तन्ते च, तर्हि त्वं
 स्वर्गे निश्चम्य तव दासानाम् इत्यायेकीयप्रजानाम् अपराधं क्षमस्व गन्तव्यम्
 उत्तममार्गश्च तान् आदिश तव प्रजागत्या यं देशं भोगार्थं दत्तवानसि
 तस्मिन् देशे दृष्टिं कारय च ।
- २४ अपरं देशे दुर्मित्ये जाते महामार्थी वा जाताया इत्यानी वा
 शुक्लत्वे स्नानत्वे वा जाते शुक्लकोटादिपतकेषु वा जातेषु देशस्थानगरेषु वा
 २५ रिपुभिरवबध्यमानेषु कस्यांश्चित् मार्थी पीडायां वा बलवत्त्वा यदि कोन-
 चित् मानवेन तव हस्त्येनेद्यायेकीयप्रजागतेन वा स्वकीयपीडां स्वकीय-
 क्लेशश्च बद्धा कश्चित् प्रार्थना किञ्चन निवेदनं वा क्रियते मन्दिरस्यास्य
 २६ दिशि च करद्वयं प्रसार्यते, तर्हि त्वं निजवासस्थाने स्वर्गे निश्चम्य
 क्षमत्वा यस्य मनुष्यस्य यम् आन्तरिकभावं जानासि तदनुसारेण तस्या-
 चरकस्य समुचितं पन्नं तस्मै देहि, यतस्त्वमेव मनुष्यसन्तानानाम् आदि-
 २७ तीयो ऽन्त्योन्त्यसि । तथा सति त्वम् अस्मत्पृथ्व्येभ्यो यं जनपदं
 दत्तवानसि तन्मध्ये ते यावत् जीविष्यन्ति तावत् त्वत्तो भीत्वा तव
 मार्गेषु चरिष्यन्ति ।
- २८ अपरं तवेद्यायेकीयप्रजागत्याद् भिन्नजातीयः कश्चिन्नरो यदि तव
 महानामकारणात् सबलकरस्य प्रसारितवाहोश्च हेतुना दूरदेशाद्
 २९ आगत्य मन्दिरस्यास्य दिशि प्रार्थनां कुरुते, तर्ह्यपि त्वया स्ववासस्थाने
 स्वर्गे निश्चम्य तस्य भिन्नजातीयस्य नरस्य प्रार्थनानुसारात् कर्त्तव्यं क्रियता,

तथा कृते पृथिवीस्थजातीयाः सर्वे तव नाम्ने ज्ञानं जप्त्वा तवेवावेकीय-
प्रजा इव त्वत्ते भेष्यन्ति मन्त्रिर्मितस्यास्य मन्दिरस्योपरि तव नाम
सङ्गीर्तितमेतदपि ज्ञास्यन्ति ।

अपरं युद्धयाजार्थं त्वया प्रेषितास्तव कोक्का यदि रिपुभिः सह योद्धुं १४
वहिर्गत्वा त्वयाभिरुचितम् एतन्नगरं तव नामार्थं मया निर्मितं
मन्दिरस्योद्दिश्य तव साक्षात् प्रार्थनां कुर्वते, तर्हि त्वं स्वर्गे तेषां प्रार्थनां १५
विनयश्च निश्चम्य तेषां विचारस्य निष्पत्तिं कुरु । अपरं ते यदि तव १६
विरुद्धं पापं कुर्वन्ति (यतः पापं न करोत्येवम्भूतः कोऽपि मानवो
नास्ति) त्वया च तेभ्यः झुद्धा रिपूणां करेषु समर्पितास्ते यदि विजेटभि
र्दूरस्थं निकटस्थं वा देशं गीयन्ते, ततः परं यस्मिन् देशे ते नीतास्तत्र १७
यदि मनसि खदशां चिन्तयित्वा स्वीयप्रवासदेशे त्वाम् उद्दिश्य प्रार्थय-
माना अस्माभिः पापम् अपराधोऽधर्मश्चाकारोति वदन्ति, इत्थं ते १८
यदि स्वीयप्रवासस्थानेऽर्थतः स्वविजेटणां देशे सर्वान्तःकरणैः सर्व-
प्रणेश्च त्वां प्रति परावर्तन्ते, तेषां पूर्वपुरुषेभ्यस्तया दत्तं स्वीयदेशं
त्वयाभिरुचितं नगरं तव नाम्ने मया निर्मितं मन्दिरस्योद्दिश्य प्रार्थनां
कुर्वते च, तर्हि त्वं स्ववासस्थाने स्वर्गे तेषां प्रार्थनां विनयश्च निश्चम्य तेषां १९
विचारस्य निष्पत्तिं कुरु, तव प्रजागणेन तव विरुद्धं यद्यद् अपराजं
तत् सर्वं क्षमस्व च । इदानीं हे मदीयेश्वर, स्थानेऽस्मिन् या प्रार्थना २०
क्रियते तां प्रति भवतः श्रोत्रे सुगन्धे चक्षुषी चोन्मीलिते भवतां । इदानीं ॥
हे प्रभो परमेश्वर, भवान् भवतः शक्तिस्वरूपा मञ्जूषा च स्वविश्राम
स्थानम् आरोहतु । हे प्रभो परमेश्वर, वसनं त्राणरूपं ते याजतेः
परिधीयतां, पुण्यवन्तश्च ते सर्वे नन्दन्तु स्वीयमङ्गले । हे प्रभो परमेश २१
त्वं स्त्राभिधिक्षिप्तं न वक्ष्य, निजदासस्य दायूदो वरश्च स्मर्यतां त्वया ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ सुलेमनः प्रार्थनातः परम् आकाशाद् वक्रैः पतनं ४ तस्य यज्ञकक्षं ८ उत्सवकरणात्
परं कोकानां विषर्जनं १९ सुलेमानं प्रति परमेश्वरस्य प्रतिज्ञानं ।

सुलेमना प्रार्थनायां समापितायां गगनाद् ऊताशोऽवसृष्ट इत्थं १
वर्णीयं जगत्स मन्दिरस्य परमेश्वरस्य तेजसा परिपूरयाञ्चक्रे । परमे- २
श्वरस्य तेजसा परमेश्वरीयमन्दिरस्य पूर्णत्वाद् याजकाः परमेश्वरस्य

- १ मन्दिरं प्रवेष्टुम् असमर्था बभूवुः । इच्छायेलीयवंशाः सर्वे तन् अप्रियातं मन्दिरोपरि मरुमेश्वरीयतेजस्य विनोक्त पाषाणमयभूमौ न्यूनीभूय प्रसूय भजनं चक्रुः परमेश्वरं कुवन्तश्च न्यूनाद् स एव क्षेमदातास्ति नित्यस्य तदनुरूपः ।
- ४ अगन्तरं नरपतिः सर्वं लोकाश्च परमेश्वरस्य सम्मुखे बलिदानम्
- ५ अकुर्वन् । तत्र राज्ञा सुलेमना द्वाविंशतिसहस्राणि गावो विंशति-सहस्राधिकं लक्षं मेघाश्च बलिज्वेलादीयन्त, अनेन प्रकारेण राज्ञा
- ६ समस्तलोकैश्चेश्वरीयमन्दिरस्य प्रतिष्ठाकारि । याजकाः स्त्रीयस्त्रीयपदस्य कार्याण्यन्वतिष्ठन् स्त्रीयाश्च स्वकरैर् दायूदादिष्टं क्षुतिवाद्यं कुर्वन्तो ऽर्चतः परमेश्वरस्यानुरूपो नित्यस्थायी तत्कारणात् तस्य प्रशंसार्थं राज्ञा दायूदा निरूपितान् वाद्ययन्त्रान् वादयन्तो ऽतिष्ठन्, अपरं याजकास्तेषां सम्मुखे तुरीरवादयन्, अपरम् इच्छायेलीया निखिललोका उपातिष्ठन् ।
- ७ तस्मिन् समये परमेश्वरीयमन्दिरस्य सम्मुखस्थाप्राङ्मुखस्य मध्यदेशः सुले-मना पवित्रीकृतः, यतो होमार्थंका बलयो मङ्गलार्थकबलीनां मेदांसि च तत्रैव तेजोत्प्लवनि, यतो जेतोः सुलेमना निर्मिता यज्ञवेदी होम-बलीन् निवेदितवस्तूनि मेदांसि च धर्तुं नाशक्नोत् ।
- ८ तस्मिन् समये सुलेमान् तेन सहितो ह्यमातस्य प्रवेशस्थानम् आरभ्य मिसरदेशीयां सीमास्थसरितं यावत् सर्वेषाम् इच्छायेलीयलोकाणां
- ९ महासमाजश्च सह चक्रिरे । किन्त्वष्टमे दिने ते विश्रामम् अकुर्वन् यतस्ते सप्ताहमेकं यावद् वेद्याः प्रतिष्ठाम् अन्यसप्ताहं यावत् उज्जोत्सवश्च
- १० चक्रिरे । अगन्तरं परमेश्वरो दायुदं सुलेमानं स्त्रीयस्त्रीयपदस्य प्रति यानि यानि मङ्गलानि कृतवान् तैरानन्दिता लुब्धचित्ताश्च लोकाः सप्तममासस्य त्रयोविंशे दिने निजं निजं वासस्थानं यातुं राज्ञा विस-
- ११ र्ज्जिरे । अनेन प्रकारेण सुलेमान् परमेश्वरीयमन्दिरस्य राजभवनस्य च निर्माणं समाप्तयामास, अपरं परमेश्वरस्य मन्दिरे निजपासादे च यद्यत् कर्तुं सुलेमान् अभिलषितवान् तदेव सिद्धमकरोत् ।
- १२ अपरं परमेश्वरो निजायां सुलेमने दर्शनं दत्त्वा कथयामास, मया
- १३ तव प्रार्थना श्रुता यज्ञभवनार्थं स्थानमिदमपि दत्तं । मया गमनं बद्धा दृष्ट्या निवारितायां शृङ्गकटीषु जनपदं नाशयितुम् आदिष्टेषु निज-
- १४ प्रजाणां विरुद्धं वा महामार्यां प्रेषितायां यदि मम नास्ति विस्थाता मदीयप्रजा न्यूनीभूय प्रार्थनां मदीयमुखान्तेष्वपि कुर्युः क्षणीयकुमार्य-

भ्यश्च परावर्त्तेरन् तर्हि स्वर्गे तिष्ठता मया तत् श्रुत्वा तेषाम् अपराधाः
 क्षमिष्यन्ते तेषां जनपदस्य मङ्गलानि च कारिष्यन्ते । अत्र स्थाने या १५
 प्रार्थना भविष्यति तां प्रति मम चक्षुष्युन्मीलिते आये च सुगम्ये भवि-
 ष्यतः । इदानीं मदीयनाम्ना नित्यस्थित्यर्थं मन्दिरमिदं मयाभिरुचितं १६
 पवित्रीकृतञ्च मम दृष्टि मम मनश्च सततं स्थाने ऽस्मिन् स्थास्यतः ।
 अपरं तव तातो दायूद् यादृक् चरितवान् तादृक् त्वमपि यदि मम १७
 साक्षात् चरन् मया यथादिष्टं तथैव कर्म करिष्यसि मम विधीन्
 राज्यनीतीश्च पालयिष्यसि च, तर्हींखायेकीयानां शासनकर्त्तृपुरुषस्या- १८
 भावस्तव वंशे कदापि न भविष्यतीति मया तव ताताय दायूदे यत्
 प्रतिज्ञातं तदनुसारात् तव राजसिंहासनं स्थिराकारिष्यते । किन्तु १९
 यदि यूथं मत्तो ऽपहृत्य ममादिष्टान् विधीन् राज्यनीतीश्च न पालयि-
 ष्यथ, यदि च विपद्यगामिनो भूत्वेतरदेवान् सेविष्यध्वे प्रथंस्यथ च,
 तर्हीं युद्धभ्यं यं मदीयदेशं दत्तवान् तस्माद् युष्मान् उच्छेत्स्यामि यच्च २०
 मन्दिरमिदं मम नामार्थं पवित्रीकृतवान् अस्मि तदपि स्वदृष्टिगोचराद्
 द्रवयिष्यामि सर्वजातीयानां गालिपरिहासयोद्धाहरणं करिष्यामि
 च । ततो यावन्तो लोका एतस्य प्रांशुमन्दिरस्य सन्निधिना त्रिजिष्यन्ति, २१
 ते चमत्कृता भविष्यन्ति, देशमेतं मन्दिरमेतच्च प्रति परमेश्वरः कुत
 यतादृष्टं कृतवान् ? इति प्रप्यन्ति च । तेन लोकाः प्रतिवक्ष्यन्ति, लोका- २२
 नाम् एतेषां पूर्वपुरुषा येन मिसरदेशाद् वहिरानीता इमे स्तेषां तं
 पत्रिकं प्रभुं परमेश्वरं विहायेतरदेवान् आश्रित्य तान् प्राणमन् असे-
 वन्त च तत्पारङ्गात् स तान् इत्थं विपद्ग्रस्तान् कृतवान् ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ सुजेमना नगरनिर्माणं ७ अन्यदेशीयानां काराधिकरणं ११ प्रासादे निज-
 कायाया नयनं १५ वंशविधीनां पालनं १७ याजकानां सेवीयानाञ्च निरूपणं १७
 चौकीरात् काञ्चनामात्रयनञ्च ।

परमेश्वरस्य मन्दिरं स्वीयनिवेशनक्षेतयोः प्रासादयो निर्माणेन सुजे- १
 मना विंशतिवत्सरा यापिताः । अपरं हीरमः सुजेमने यानि नगराणि २
 दत्तवान् सुजेमान् तानि निर्माप्येखायेकीयवंशान् तन्मध्ये वासया-
 चकार । अनन्तरं सुजेमान् जमातसोवां गत्वा तां पराजिगाव । अपरं ३
 मन्त्रभूत्वा सघोरनगरं जमाते च यानि नगराणि घनरक्षार्थं निरमाप- ४

- ४ यत् तान्यपि तदानीं निर्मापयाश्चकार । अपरं स ऊर्द्धस्थं वैद्योरोणम्
अधःस्थं वैद्योरोणश्चैव द्वे नगरे दुर्गवत् प्राचीरगोपुरागंलैर्दृष्टे चकार ।
- ५ अपरं सुलेमान् वाकतं कोषनगराणि रथनगराणि सादिनां नगराणि
तदन्यद् विरूपाक्षेणैव निवानेन स्वकीयस्य कृत्स्नराष्ट्रस्य सर्वत्र च यद्यत्
निर्मापयितुम् ऐच्छत् तत् सर्वं निर्मापयाश्चकार ।
- ६ इत्यायेलीयवंशाद् अपरवंशोद्भवा ये द्वितीयेमासीयपिगिणीयद्विवीय-
८ थिवधीयलोको अवशिष्टाः सन्त इत्यायेलीयवंशे विनश्यन् न शक्नोते तेभ्य
उत्पन्ना देशे चावशिष्टो वंशः सुलेमना संगृहीतोऽयं यावद् दामत्वापन्न-
९ कारनिवहोऽकारि । इत्यायेलीयवंशोद्भवाः केऽपि सुलेमना स्वकीयराज्ये
दासा न चकिरे, ते योद्धारो रथिनो रथाधिपतयो हयराशिगश्च
१० बभूवुः । अपरं तेषां मध्ये पञ्चाशदधिके द्वे शते जनाः सुलेमनो राज्ञः
कारनिवहाध्यस्ता भूत्वा लोकान् अश्लिषन् ।
- ११ अनन्तरं सुलेमान् पिरौलो दुहितुं निर्मितं यं प्रासादं निरमापयत्
तं प्रासादं दायूदो नगरात् तां मङ्घिधीम् आनिनाय, यतः स गदित-
वान् मम जाया इत्यायेलीयराजस्य दायूदः प्रासादे न वक्षति यतो
परमेश्वरीयमङ्गुषा यानि स्थानानि प्राविशत् तानि पवित्राणि सन्ति ।
- १२ अपरं सुलेमान् अलिन्दस्य सम्मुखे परमेश्वरीयां यां वेदिं निर्मितवान्
१३ तदुपरि परमेश्वराय होमबलीन् दातुम् आरेभे । मृसा यद् आदिष्ट-
वान् तदनुसारेण स विश्रामवारेण्यमावास्यासु त्रिषु वार्षिकमहात्मवेपु
चार्यात् किन्वगृह्यपूजानां महे समाह्वानं मह उटज निर्माणमहे च
यस्मिन् दिने यथा निरूपितं तस्मिन् दिने तथैव बलिदानम् अकरोत् ।
- १४ अपरं स निजजनकस्य दायूदो निरूपयानुसारेण कर्त्तव्यक्रियायां कृते
याजकानां पर्यायान् निरूपयामास अपरं यस्मिन् दिने यथा कर्त्तव्यं
तस्मिन् तथैव श्रुतिं याजकानां सम्मुखे परिचर्यासु कर्त्तुं लेवीयान्
निरूपयाश्चकार । अपरं तेषां पर्यायानुसारेण द्वारेषु दौवारिकान् नि-
१५ रूपायश्चकार यत इत्यायेलीयलोको दायूदं तद् आश्रययाश्चकार । अपरं
राजा याजकान् लेवीयांश्चाधि धनागारानधि वा यत् किञ्चन आपयत्
१६ ते तदन्यथा नाकुर्वन् । इत्थं परमेश्वरीयमन्दिरस्य भित्तिमूलकर्मणम्
आरभ्य तस्य समाप्तिं यावत् सुलेमनो निखिलं कार्यं निरूपितं सिद्धिं
गते परमेश्वरीयमन्दिरस्य निर्माणं सम्पूर्णं बभूव ।
- १७ तदानीं सुलेमान् इदमजनपदं जननिधितटस्थम् इत्थियोनगेवरम्

एकतस्र जगाम । अपरं हीरमो निजदासैस्तस्य सन्निधिं पोतान् निपुण- १८
नाविकांश्च प्रेषयामास ते च सुलेमनो दासैः समम् खीषीरं समीय
पञ्चाशदधिकचतुःशतकिष्कारपरिमितानि काञ्चनानि गृहीत्वा तस्मात्
स्थानात् सुलेमनो नरपतेः सन्निधिम् आनिन्युः ।

६ नवमोऽध्यायः ।

१ सुलेमनो ज्ञानं श्रोतुं शिवायाः राज्ञा यिरूशालम आगमनं १० सुलेमनः कनकानां
कथा ११ सुवर्णफलकानां कथनं १२ दन्दिदन्तमयमिन्दामनस्य कथनं १३ पावाटि-
कथनम् उपप्लौकनकथनं १४ रथचयानां कथनं १५ करादीनां कथनं १६ तस्य
राजत्वस्य निधनस्य च कथनं ।

अपरं शिवादेशस्य राज्ञी सुलेमनः कीर्तिं निशम्य प्रवक्तृकाभिस्तं १
परीक्षितुम् अतीवमहाडम्बरेण सुगन्धिद्रव्यपचुरस्वर्गमणिवाहिनां महा-
कानां निवह्येन चारुता यिरूशालमम् आजगाम, सुलेमनः सन्निधिमेव
सर्वं स्वमनोगतमधि तं सम्बभाषे च । ततः सा यद्यद् अपृच्छत् तत् १
सर्वं सुलेमान् तां जगाद, तन्मध्ये सुलेमनागम्यं किमपि वाक्यं नासीत्
स तां सर्वमेव स्थापितवान् । अतः सुलेमनो ज्ञानं तन्निर्मितं मन्दिरं १
तस्य भोजनासनस्यभक्ष्यद्रव्याण्यमात्यानां परिषद् परिचारकाणां अग्नी- ४
वेशौ पानपात्रवाहिनां संख्या वेशश्च परमेश्वरीयमन्दिरारोहणाय
तस्य सोपानस्तैतानि सर्वाणि दृष्ट्वा सा शिवादेशस्य महिषी हतज्ञान-
बभूव । सा तु राजानं जगाद, भवतो वाक्यानि ज्ञानञ्चाधि ५
किंवदन्ती स्तुदेशे मयाश्रावि सा सत्यैव । किन्त्वहं यावद् व्यागल्य स्ने- ६
वाभ्यां सर्वं नापश्यं तावत् तां जनश्रुतिम् अस्त्याम् अमन्ये किन्तु पश्य
तव महाज्ञानस्यार्द्धमप्यहं न श्रुतवती । भवान् मञ्जुतां किंवदन्तीम्
अतिरिच्यते । धन्या इमे भवतो नरो धन्यास्त्रेमे भवतो भूत्वा यत इमे ७
नित्यं भवतः साक्षात् तिष्ठन्तो भवतो ज्ञानालायं प्रदण्वन्ति । धन्यो ८
भवतः प्रभुः परमेश्वरो यतः स भवति तुष्टा भवतः प्रभोः परमेश्वरस्य
कृते भवन्तं राजसिंहासन उपावेशयत् । भवत ईश्वर इक्षार्थेनवशे
प्रीयमाख्यो ऽगस्तकालं यावत् तं स्थापयितुम् इच्छत्येतत्कारणाद् भवान्
यस्यायं धर्मश्च समाचरेत् तदर्थं भवन्तं तस्योपरि राख्याभिधित्तम् अक-
रोत् । सा तु राज्ञ विंशत्यधिकशतकिष्कारपरिमितानि सुवर्णानि प्रचु- ८

रात्रि सुगन्धिद्रव्याणि मर्मीन् ददौ । शिवादेशस्य राज्ञी सुनेमने नृपतये
यादृशानि सुगन्धिद्रव्याण्युददात् तादृशानि सुगन्धिद्रव्याणि तत् स्थानं
पुनर्नानीतानि ।

- १० अपरं हीरमस्य सुनेमनश्च ये किङ्करा ओषीरात् कनकान्यानयन् ते
११ मलयजकाष्ठानि मर्मीन्वानयन् । अनन्तरं नरपतिस्तं मलयजकार्कः
परमेश्वरीयमन्दिरस्य राजप्रासादस्य च निमित्तं सोपानानि ग्राथकानां
कृते वल्लकी वंशीश्च निर्मापयाश्चकार । तादृशानि काष्ठानि यिदृदादेशे
१२ पृथ्वी केनापि न दृशानि । अनन्तरं सुनेमान् महीपतिः शिवाया महीय्या
वाञ्छितं यत् किमप्ययाच्यत तत् सर्व्वं तस्यै ददौ तदन्यत् सा राज्ञः समीपं
ययद् आनीतवती (तस्य शोधमपि स ददौ), ततः परं सा स्वभृत्यगणेन
सार्द्धं निजजनपदं परावृत्त्य जगाम ।

- १३ सुनेमनो नरपतेः समीपं प्रतिवर्धं घटपाण्डिकयटशतकिङ्करपरिमि-
१४ तानि कनकान्यानीयन्त । तदन्यानि सार्धवाहे वाञ्छितेषु समानीयन्त,
अपरम् आरवोयाः सर्व्वं महीपतये देशाध्यस्ताश्च सुनेमनः सन्निधिं
१५ सुवर्णानि दुर्वर्णानि चानयन् । ततः सुनेमान् नरपतिस्ताडितसुवर्णं दे-
शतं वर्तुलाकारफलकानि निर्मापयामास तेषाम् एकैकस्मिन् फलके
१६ घटशतश्लोकपरिमितं ताडितं सुवर्णं प्रयुक्तं । अपरं ताडितसुवर्णं स्त्रीणि
प्राप्तानि चर्माणि निर्मापयामास तेषाम् एकैकस्मिन् चर्मणि चित्रा-
श्लोकपरिमितानि कनकानि प्रयुक्तानि । अनन्तरं भृपतिर्निवानोना-
रण्यगृहे तानि निदधे ।

- १७ अनन्तरं राजा दन्तिदन्तमयं महासिंहासनं निर्माप्य निर्मलकाश्च-
१८ नेन खञ्जयाश्चकार । तस्य सिंहासनस्य घटः सोपानान्यामन् सुवर्णमयं
पादपीठमेकश्च तत्र बद्धमासीत् । उपवेशनीयस्थानस्य पार्श्वयोश्च हस्ता-
१९ कारे अवलम्बने आस्तां तयोश्चावलम्बनयोरप्ये दौ सिंहावतिष्ठतां । तेषु
घटौ सोपानेषु पार्श्वयोर्द्वादश सिंहा अवतिष्ठन् । एतादृशं सिंहासनं
कस्मिंश्चिद् राज्ये न निरमायि ।

- २० सुनेमनो महीपतेः सर्व्वाणि पालभाजनानि कनकमयान्यासन् तदत्
निवानोनारण्यगृहे स्थापितानि सर्व्वाणि भाजनानि निर्मलकनकमया-
२१ न्यासन् । सुनेमनो राजत्वसमये राजतानां किमपि मूल्यं नासीत् । यतो
हीरमस्य दासैः सह नरपतेस्तर्फीशगामिनः पोता आसन् वर्षत्रयात्
परं वारमेकं ते पोता आकण्ठन् । ते तर्फीश्रीयोपोताः सुवर्णं दुर्वर्णम्

इभदन्तान् कपीन् शिखिमखानयन् । अनेन प्रकारेण वित्तविद्याभ्यां १९
सुलेमान् नृपतिः पृथिवीस्थेभ्योऽन्यनिखिलराजेभ्यः श्रेष्ठो बभूव ।

इत्येतेण सुलेमनो मनसि यत् ज्ञानं निहितं तस्य तज्ज्ञानस्य वचां- १९
सि श्रोतुं वसुन्धरायाः सर्वे महीपतयस्तं साक्षात् कर्तुम् अयतन्त । ते च २४
प्रतिवर्षं स्वं स्वं उपायनम् अर्थतो रजतमयानि कनकमयानि च भाज-
नानि वसनान्यस्त्राणि सुगन्धिद्रव्याणि हयान् अश्वतरांश्च समानयन् ।

अपरं वाजिनां स्युन्दनानाञ्च निमित्तं सुलेमनश्चत्वारि सङ्ख्याणि भव- २५
नान्यासन्, अपरं तस्य द्वादशसङ्ख्याणि हयारोहा आसन् ते च तेन
रथनगरेषु धिरूशालमे च राजनिकटे निदधिर ।

स सुलेमान् फराततटिनीम् आरभ्य पिल्लयीयानां जनपदं मिसर- २६
देशस्य सीमाञ्च यावत् निखिलभूपतीनाम् उपरि राजत्वं चकार ।
अपरं राजा धिरूशालमे प्रभृतत्वकारणाद् रजतानि पाषाणवद् शरस- २७
काष्ठानि प्रान्तरस्थोडम्बरेभ्यः साधारणानि चकार । अपरं मनुजा २८
मिसरदेशात् निखिलजनपदाञ्च सुलेमनः कृते वाजिन आनिन्युः ।

एतस्य सुलेमन आद्यन्तं निखिलं चरित्रं भविष्यद्वादिना नाथमस्य २९
पुस्तके शीलानीयाह्वयस्य भाविवाक्यग्रन्थे निवाटसुतस्य यारवियामस्य
विरुद्धं विद्वांसिदर्शकस्य यद् दर्शनं तन्मध्ये च लिखितं किं न विद्यते ?
स सुलेमान् धिरूशालमे वसन् कृत्स्नेखायेन उपरि चत्वारिंशद्बल- ३०
सरान् यावत् राजत्वं चकार । अन्तरं सुलेमान् खपिटगण इव सङ्घा- ३१
निद्रां प्रगच्छन् निजजनकस्य दायूदो नगरे प्रसन्नान् लब्धवान् । ततस्तस्य
सुतो रिहवियामस्तस्य पदे राजत्वं चकार ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ रिहवियामम् अभिषेकम् इखायेलीयलोकानां शिखिमे गमनं तं प्रति लोकानां
प्रायेन ६ तेषां प्रायेनर्मात्रं प्राचीनमन्त्रिण युवलेकैश्च सङ्ग मन्त्रिणा २२ यूनां मन्त्रि-
णामुसारोत्तरप्रदानं १६ इखायेलीयलोकानाम् अनाज्ञापयित्वा कारनिषदाधिपस्य
अनन्तरम् ।

अनन्तरम् इखायेलीयवंशेषु सर्वेषु रिहवियामस्याभिषेकार्थं शिखिमं १
समागतेषु रिहवियामोऽपि शिखिमं जगाम । इत्यनन्तरं मिसरदेश- २
प्रवासी निवाटस्य सुतो यारवियामन्तां वार्तां श्रुतवान् । स यारवि-
यामः सुलेमनो राज्ञः सम्मुखात् पलाय्य मिसरदेशे प्रावसत् । ततः परं ३

- दुर्तैराजतः पुनरागतः । स तु यारवियामः सर्व्व इच्छायेजीयलोकान्
 ४ रिहवियामे वाक्यमेतन्निवेदयामासुः, तव तातो ऽस्मासु गुरु युगम् आ-
 रोपितवान्, तव तातेन यत् कठिनं दासत्वं यच्च गुरु युगम् अस्मास्मा-
 रोपितं, तद् अधुना त्वया लघुतरं क्रियतां, तथा कृतं वयं त्वां सेविष्या-
 ५ महे इति । ततः स तान् प्रतिजगाद, दिग्भयात् परं पुन भ्रमान्तिकम्
 आगच्छतेति । ततो लोकाः प्रस्थिताः ।
 ६ अनन्तरं निजतातस्य सुलेमनो जीवनकाले ये तं पर्य्यचरन् राजा
 रिहवियामन्ते प्राचीनैः सह मन्त्रयन् तान् पप्रच्छ, युष्माकं मन्त्रयया
 ७ लोका इमे मया किं प्रतिगदितव्याः? ततस्ते तम् ऊचुः, भवान् यदि
 लोकान् एतान् अनुगृह्य तोषयति मधुरवचनेष्व तान् प्रत्युत्तरं वदति
 ८ तर्हि ते सर्व्वदा भवता दासा भविष्यन्ति । किन्तु स तैः प्राचीनैर् निवे-
 दितां तां मन्त्र्यां विहाय तस्य समवयस्का ये तद्व्याप्तं पर्य्यचरन् तैः
 ९ सह मन्त्रयन् तान् पप्रच्छ, युष्माकं मन्त्रयया लोका इमे ऽस्माभिः किं
 प्रतिगदितव्याः? ते मां आहरन्, तव तातेनास्मासु यद् युगम् आरो-
 १० पितं तत् त्वया लघुतरं क्रियतामिति । ततस्तस्य समवयस्कास्तद्व्याप्तम्
 ऊचुः, तव पित्रा यद् गुरु युगम् अस्मास्मारोपितं तत् त्वया लघुतरं
 क्रियतामिति वाक्यं यं भवान् उक्तस्तान् लोकान् प्रति भवता यद् उत्तरं
 कर्त्तव्यं तदिदं । भवान् तान् वदतु मम तातस्य कटिदेशात् मम कनि-
 ११ थाङ्गुलिरपि स्थूलतरः । अतो मम पिता यद् गुरु युगं युष्मास्मारोपित-
 वान् तद् युष्मादीययुगं मया गुरुतरं कारिष्यते, मम तातेन यूयं कथाभि-
 र्दग्दिताः किन्तु मया यश्रियुक्ताभिस्ताडनीभि र्दग्दिष्यिष्यध्व इति ।
 १२ अनन्तरं तृतीये दिने युष्माभि र्भ्रमान्तिके पुनरागतस्य राज्ञ एतस्माद्
 आदेशाद् यारवियामे सर्व्वेषु लोकेषु च तृतीयदिवसे रिहवियामस्य
 १३ समक्षम् आगतेषु राजा कठिनवचनै ल्लोकान् आबभाषे । राजा रिह-
 १४ वियामः प्राचीनानां मन्त्र्यां विहाय युगां मन्त्र्यानुमारेण तान् जगाद,
 मम तातेन यद् गुरु युगं युष्मास्मारोपितं तन्मया गुरुतरं कारिष्यते;
 मम तातेन यूयं कथाभि र्दग्दिताः किन्तु मया यश्रियुक्ताभिस्ताडनीभि
 १५ र्दग्दिष्यिष्यध्व इति । अनेन प्रकारेण राजा लोकानां प्राथितम् अस्मी-
 कृतं । यतो परमेश्वरो निवाटस्य पुत्रं यारवियामं प्रति प्रीक्षानोयाही-
 यस्य प्रमुखाद् यद् वाक्यं भाषितवान् स्वस्य तदात्म्यस्य सिद्ध्यर्थम् ईश्वर
 एतन्निरूपितवान् ।

अनन्तरम् अस्माकं निवेदनं राज्ञा न स्वीकृतमतीत्यायेलीयैः सर्वैः १६
 दृष्टं । ततो लोका राजानं प्रतिजगदुः, दायूद्यस्माकं को ऽग्र व्याप्ते ?
 यिश्नयस्य पुत्रे ऽस्माकं कोऽप्यधिकारो नास्ति । हे इस्त्रायेलीयवंशः,
 युद्धाभिः खं खं गृहं गम्यतां, हे दायूद्, त्वं स्ववंशस्यैवाध्यक्षो भव । तत
 इस्त्रायेलीयवंशः खं खं वेष्म जग्मः । यिह्जदादेशस्थनगरेषु य इस्त्राये- १७
 लीयवंशा न्यवसन् केवलं तेषां राजत्वं रिहवियामेन लब्धं । अनन्तरं १८
 रिहवियामेन राज्ञा प्रेषितः कारुनिवहस्याधिपतिरदोरामः सर्वैरि-
 स्त्रायेलीयलोकैः पाषाणाघातै र्हतः । ततो राजा रिहवियामो यिरूशा-
 लमं पलायितुं त्वरितं रथं समाकरोह । इत्थम् इस्त्रायेलीयवंशा अद्य- १९
 पर्यन्तं दायूदवंशस्याधीनत्ववर्जिता बभूवुः ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ समरं कर्तुं रिहवियामस्य परमेश्वरेण निषिद्धत्वं ॥ नगराणां दृढीकरणं १३ तस्य
 सन्निधिं याजकानां स्त्रीवीथानाञ्च गमनं १८ तस्य भार्यापुत्रादीनां नामानि च ।

अनन्तरं राज्यं यद् रिहवियामं प्रति पुन र्वर्त्तत तत्कृत इस्त्रायेलीय- १
 वंशैः सह योधनार्थं यिह्जदावंशीया विन्यामीनवंशीयाश्च लोका अर्थतो
 ऽशीतिसहस्राधिकलक्षसङ्ख्याका अभिरुचिता योद्धारो यिरूशालमं
 प्रत्यागतेन रिहवियामेन सम्मेलिताः । तत ईश्वरीयलोकं शिमयियं २
 प्रति परमेश्वरस्यैतद् वाक्यम् उद्यतस्यौ, त्वं यिह्जदादेशीयं नृपतिं सुले-
 मनस्तनयं रिहवियामं यिह्जदाविन्यामीनदेशनिवासिनश्च सर्वान् इस्त्रा-
 येलीयलोकान् वद, परमेश्वरो भाषते, युद्धाभि र्यात्रा न कर्त्तव्या, युद्धद्- ४
 भ्रातृभिः सह न योद्धव्यं, किन्तु खं खं गृहं गन्तव्यं यत एतत् मत्तो
 ऽभवत् । ततस्ते परमेश्वरस्याज्ञां गृहीत्वा यारवियामस्य विरुद्धं गमनात्
 पराजित्य गताः ।

अनन्तरं रिहवियामो यिरूशालमे निवसन् यिह्जदाजनपदे कति- ५
 पयानि नगराणि सुदृढानि चक्रे । विशेषतो वैतूकेहमम् ऐटमं तिकोयं ६
 वैत्सरं सोखुरदुद्धमं गातं मारेशा मोफम् अदोरयिमं लखीशम् असेका ८
 सरियम् अयालोनं हिमोश्चैतानि नगराणि तेन दृढीकृतानि । यिह्ज- १०
 दाविन्यामीनदेशयेरेतानि सुदृढानि नगराणि । अपरं स दुर्माणि ११
 दृढीकृत्य तन्मध्ये सेनापतीन् सञ्चितानि भक्षत्रयाणि तैलानि द्राक्षा-

- ११ रसांश्च स्थापयाश्चकार । अपरं विष्णुदाविन्द्यामीनवंशयोस्तत्पत्नीभृतयोः
स प्रतिनगरं पञ्चकानि मृणालानि च निदधे नगराणि महागाढानि
चकार च ।
- १२ अपरं कृत्स्नेस्वायेलीयजनपदे ये याजका केवियाश्चासन् ते स्त्रीया-
१३ धिकारात् प्रस्थायागताः । जेवीयाः स्त्रियां यामान् भूमीश्च विज्ञाय विष्णु-
दादेशं विरूपाक्षमश्च समाजग्मुः, यतस्ते यारवियामेन तस्य तनयेश्च
१४ परमेश्वरस्यापासनातो दधयाश्चक्रिरे । अपरं स भृगुस्थानानां भृत-
गणानां स्निग्धमोवत्सयोश्च कृत इतरान् याजकान् नियोजयाश्चकार ।
- १५ अपरम् इन्धायेलीयानां सर्व्ववंशानां मध्ये यावन्ता लोका इन्धायेलः प्रभुं
परमेश्वरम् ईदृशं मनोभिस्तयमम् अकुर्व्वन् ते स्त्रियां पूर्व्वपुत्रघातां
प्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य बलीन् प्रदातुं तेषां (जेवीयानां) पश्चाद् आग-
१६ म्भुत् । ते विष्णुदाया राजत्वं गाढं चक्रिरे वत्सरान्यं यावत् सुजेमनः
सुतं रिहवियामं बलवन्तं विदधिरं च, यतस्ते चीन् वत्सरान् यावद्
दायुदः सुजेमनश्च वर्त्तना प्रावर्त्तन्त ।
- १७ अनन्तरं रिहवियामो दायुदः पौत्रो धिरेमोतस्य दुहितरं महलतं
१८ विप्रयस्य पौत्रोम् इलीयावस्य दुहितरम् अवीहयिष्व कृवाह । तस्या
१९ गर्भे यियुशः शिमरियः सहस्रश्च तस्यैतं सुता अजायन्त । अतः परं तेनाव-
रूपाक्षमस्य दुहितरि माखायाम् उदृढायां तस्या गर्भे ज्विया उत्तयः
२० सोऽयः शिलोमीतश्चाजायन्त । रिहवियामः स्त्रीयानां निखिलजायानाम्
उपजायानाश्च मध्ये ज्वशालामस्य दुहितरि माखायाम् अधिकम् अप्री-
यत, किञ्च तस्याष्टादश जायाः घटिरूपजायाश्चासन् ताभ्यो ऽष्टाविंशतिः
२१ पुत्राः घटिः पुत्रश्च जघ्निरे । अनन्तरं रिहवियामो माखाया गर्भजातम्
अवियं मुखं कृत्वा आटनिवहस्य मध्ये ऽधिपं चकार यस्मात् स तमेव
२२ राजानं कर्त्तुं मतिमकरोत् । स बह्विं प्रकाशयन् विष्णुदाविन्द्यामीनजन-
पदयोः सर्व्वेषु स्थानेषु प्राचीरवेष्टितेषु नगरेषु च निजतनयान् नियो-
जयाश्चकार तभ्यः प्रभृतानि भक्ष्यद्रव्याणि ददौ तेषां कृते बह्वीः कन्या
अग्नियेष च ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

- १ परमेश्वरस्यागिताद् रिहवियामस्य दुहितरं ४ पातक्यम् कृतं अनुपापकरककारणाद्
इत्यस्य शासनं । २ तस्य राजलभिधनः ५०८०००० ।

अनन्तरं रिहवियामेन राजत्वं स्थिरीकृत्य पराक्रमे लब्धे स तेन समं १
निखिलेस्त्रायेलीषलोकाश्च परमेश्वरस्य व्यवस्थां पर्य्यत्यजन् । अपरं ते पर- १
मेश्वरस्य विरुद्धम् अपराधं कृतवन्त एतत्कारणाद् राज्ञो रिहविया-
मस्याधिकारस्य पञ्चमे वत्सरे मिखीयः श्रीशको नरपति यिरूशालमस्य
विरुद्धम् आजगाम । तस्य द्वादश प्रतानि रथाः षष्टिः सहस्राणि हया- २
रोहिण्यो ऽसह्यका लोकास्त्रासन् यतो लूवीयाः सुक्कीयाः कूशीयाश्च
लोकास्तेन सह मिसरदेशाद् आगच्छन् । अपरं स यिहूदादेशस्य ४
प्राचीरवेष्टितानि नगराणि वशे कृत्वा यिरूशालमम् आजगाम ।

तस्मिन् समये रिहवियामस्य सन्निधिं श्रीशकाद् भयेन यिरूशालमे ४
समागतानां यिहूदावंशस्याधिपानां सन्निधिक्ष भविष्यद्वादो शिमयिय
आगत्य तान् बभाषे, परमेश्वर इति वाचं वदति यूयं मां पर्य्यत्यजत
तत्कारणात् मयापि यूयं श्रीशकस्य करे पर्य्यत्यज्यध्वं । तत इस्त्रायेलीया ६
अधिपा नृपश्च नम्नीभूय कथयामासुः परमेश्वरो न्यायकारी । तदानो ७
परमेश्वरेण तेषां जन्मतायां दृष्टायां शिमयियस्य समीपं परमेश्वरस्य
वाग्वियम् उपपत्त्यो, ते नन्मा अभवन् एतत्कारणात् मया न विनाशयि-
ष्यन्ते किन्तु स्वल्पकालात् परम् उद्धारिष्यन्ते श्रीशकस्य करेण यिरूशाल-
मस्योपरि मम कोपः पूर्णत्वेन न वर्धिष्यति । किन्तु मम परिचर्या भिन्न- ८
देशीयराज्यानां परिचर्या च यत् तैर् बुध्येत तत्कृते ते तस्य परिचारका
भविष्यन्ति ।

अपरं मिसरदेशीयमृपतिः श्रीशको यिरूशालमस्य विरुद्धम् आगत्य
परमेश्वरीयमन्दिरस्य धनानि राजपूर्याश्च धनानि जहार, सर्व्वाण्येव
तेन हृतानि । सुलेमना निर्मितानि कनकमयानि फलकान्यपि तेन १०
हृतानि । अनन्तरं तेषां विनिमयेन पित्तलीयफलकानि रिहवियामेन १०
राज्ञा निर्मापितानि राजपूर्या दारपालकानां पदातीनाम् अर्घ्यक्षाणां
करेषु समर्पितानि च । ततो यतिवारं राजा परमेश्वरीयमन्दिरम् अग- ११
च्छत्, ततिवारं पदातय आगत्य सान्युदधारयन् अनन्तरं पदातिशा-
कायां पुन न्युदधुः । रिहवियामे नमे जाते परमेश्वरस्य कोपस्तस्मात् १२
मिहृत्य तस्य सर्व्वनाशजनको न बभूव । यिहूदायामपि केषाञ्चित्
सङ्क्रावो उविद्यत ।

अपरं राजा रिहवियामो यिरूशालमे पराक्रमी भवन् राजत्वं ११
चकार । राजत्वप्राप्तिकाले रिहवियामस्य वय एकचत्वारिंशद्वत्सराः ।

युष्माकं देवतार्थं निर्मितौ तावपि युष्माभिः सह विद्येते । युष्माभिः पर- ८
मेश्वरीययाजकान् अर्धतो हारोणवंशान् जेवीयांश्च ददयित्वा किम् इतर-
देशस्थजातिभिरिव खेष्वां कृते याजका न नियुक्ताः ? यः कश्चित् तदयम्
एकं वृषभं सप्त मेष्वांश्च बलित्वेन दत्त्वा पवित्रीकृतो भवितुम् आग-
च्छति स तयोरनीश्वरयो र्याजको भवति । किन्तु परमेश्वर एवास्माकम् १०
ईश्वरो ऽस्ति, वयं तं न पर्थ्यत्यजाम, किञ्च परमेश्वरस्य परिचर्याकारिणो
हारोणवंशीया याजका जेवीयाश्च निजनिजकार्यम् अनुतिष्ठन्ति, परमे- ११
श्वरमुद्दिश्य प्रतिप्रातः प्रतिसन्ध्यश्च होमार्थकबलिदानं कुर्वन्ति सुगन्धिध-
पान् ज्वालयन्ति च, किञ्च निर्मलदार्व्वासनोपरि दर्शनोपपृषान् निदधते
अपरं प्रतिसन्ध्याकालं ज्वालयितुं दीपैः समं कनकमयदीपवृक्षम् आसा-
दयन्ति, यतो वयं खेष्वां प्रभुना परमेश्वरेण निरूपितं कार्यं कुर्मः, किन्तु
ययं तं पर्थ्यत्यजत । पश्यतास्माकं सहायो मूर्द्धि ईश्वरस्ततः परं तस्य १२
याजका युष्माकं विरुद्धं घोरनादं कर्तुं शब्दकारिण्यस्तूर्यश्च विद्यन्ते,
तस्माद् हे इत्यायेलीयलोकाः खेष्वां पूर्वपुरुषाणां प्रभोः परमेश्वरस्य
विरुद्धं समरं मा कुर्वत यतस्तस्मिन् कृते यूयं कृतार्था न भविष्यथ ।

अपरं यारवियाम एकं प्रच्छन्नं सैन्यसंगं तेषां पश्चात् प्रेषयामास, १३
तस्य लोका यिद्धदावंशीयानाम् अयं आसनं प्रच्छन्नसङ्घश्च पश्चादासीत् ।
अनन्तरं यिद्धदाया लोका मुखं परावृत्य खेष्वां अग्रे पश्चाच्च समरं १४
विजोक्त्य परमेश्वरस्य सन्निधौ प्रार्थनां चक्रुः याजकाश्च तूरीं वादयाचक्रुः ।
ततो यिद्धदाया लोकाः सिंहनादम् अकुर्वन् तेषु सिंहनादं कुर्वन्तीश्वरो
ऽवियस्य यिद्धदाया लोकानाञ्च सम्मुखे यारवियामं निखिलेखायेलीय-
वंशश्च समाजघान । तत इत्यायेलीयवंशीयेषु यिद्धदाया लोकानाम् १५
अयात् पणायमानेष्वीश्वरस्तान् तेषां करेषु समर्पयामास । तस्माद् १०
अवियस्तस्य लोकाश्च महाह्वनेन तान् आजघ्नः । तत इत्यायेलीयानां
पञ्चलक्षाण्यभिरुचिता मनुजा जाताः । तस्मिन् समय इत्यायेलीयवंशीया १८
अवनता यिद्धदावंशीयास्तु पराक्रमिणो बभूवुः, यतस्ते खेष्वां पिबलो-
कानां प्रभौ परमेश्वरे प्रत्याशाचक्रुः । अनन्तरम् अवियो यारवियामस्य १९
पश्चाद् धावन् तस्य कतिपयनगराण्यर्थतो वैद्येण तदीययामांश्च यिशानां
तदीययामांश्च इक्ष्वाणं तदीययामांश्च वशीचकार । एतस्यावियस्य जीव- २०
नकाजे यारवियामः पुन बलवान् न बभूव, श्रेष्ठे स परमेश्वरेणाहता
निधनं जेभे ।

- ११ अनन्तरम् अविव्य उत्तरोत्तरं पराक्रमी भवन् चतुर्दश जाया युवाश्च
 १२ ततस्तस्य द्वाविंशतिः सुताः षोडश दुहितरश्च यश्चिरे । एतस्याविव्यस्या-
 वशिष्टाः क्रियास्तस्य चरित्रम् उपदेशकथाश्च भविष्यद्वादिन इहो यंमे
 लिखितानि किं न विद्यन्ते ?

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

- १ आसाः सुरपूजानिवारणं इ दुर्गैः सैन्येय राजत्वान्परीकरणं च परमेश्वरस्य साक्षा-
 यंन रिपूणां पराजयः ।
- २ अनन्तरम् अविव्यः स्वपितृगण इव मज्जानिद्रां गतो लोके दीयुद्वनगरे
 ३ भग्नशाने स्थापितश्च, तस्य पुत्र आसास्तु तस्य पदे राजा बभूव । अपरं तस्य
 ४ राजत्वकाले जनपदो दश वत्सरान् यावत् निर्बिरोधो ऽतिष्ठत् । स
 ५ आसा निजप्रभोः परमेश्वरस्य साक्षाद् उत्तमं सरलञ्च कर्म समाचरत् ।
 ६ स इतरदेवानां वेदी भृगुस्थानानि च दवयाश्चकार प्रतिमूर्त्तिं बभूव
 ७ चैत्यलक्ष्मणं चिच्छेद च । स यिह्मदावंशं निजपितृलोकानां प्रभोः पर-
 ८ मेश्वरस्यान्वेष्टुं तस्य व्यवस्थाविधौनां पालनश्चापयामास । अपरं स
 ९ यिह्मदाया निखिलनगराणां मध्याद् भृगुस्थानान्यादिहप्रतिमूर्त्तिश्च
 १० दवयाश्चकार तेन तस्य साक्षाद् देशो निर्बिरोधो बभूव ।
- ११ परमेश्वरेण तस्मै शान्तिं दत्तायां देशः स्वेष्ट आसीत् तस्मिन् समये
 १२ समरो नाभवत् तस्मात् स यिह्मदादेशे प्राचीरवेष्टितानि नगराणि नि-
 १३ र्मापयाश्चकार । अपरं स यिह्मदावंशम् अवाचत्, वयम् एतानि नग-
 १४ राणि निर्माय चतुर्दिक्षु प्राकारान् दुर्गाणि कपाटान्यर्गलानि च निर्मा-
 १५ पयामः, यतो वयं स्वेषां प्रभोः परमेश्वरस्यान्वेषणं कृतवन्तस्तस्मात् जन-
 १६ पदो ऽद्याप्यस्माकं वशे तिष्ठति, अस्माभिस्तस्यान्वेषणं कृतं तत्पारज्यात् सो
 १७ ऽस्मभ्यं चतुर्दिक्षु शान्तिम् अददात् । अपरं ते नगराणि निर्माय कृतार्था
 १८ बभूवुः । तस्य आसाः सैन्यमध्ये यिह्मदावंशस्य त्रीणि लक्षाणि फलक-
 १९ शृङ्गधारिणो मानवाः, विन्यामीनवंशस्य चाशीतिसहस्राधिके द्वे लक्षे
 २० चर्मचापधारिणो मानवा आसन् सर्वे इमे वीर्यवन्तो नराः ।
- २१ अनन्तरं कूशदेशीयः सेरहस्तेषां विरुद्धं दशलक्षाणि सैन्यानि त्रीणि
 २२ शतान् स्युन्दनांश्च सङ्गुनः कृत्वाग्रत्वं मारेशायाम् उपस्थितः । तत
 २३ आसा तस्य विरुद्धं युद्धयात्रायां कृतायां तां मारेशाया निवृत्त्यायां

सिंहायाख्यापत्यकायां व्यूहचरणां चक्रतुः । अपरम् आसा निजप्रभोः ११
परमेश्वरस्य सन्निधौ निवेदयन् जगद, हे परमेश्वर बलवतो बलही-
नस्य वा साहाय्यकरणो तव कोऽपि प्रभेदो नास्ति । हे अस्माकं प्रभो
परमेश्वर, अस्माकं साहाय्यं कुरु ; वयं त्वयि प्रत्याशां कुर्वन्तस्तव नाम
गृहीत्वा जनताया एतस्याः प्रतिकूलम् आगच्छाम, त्वमेवास्माकं प्रभुः
परमेश्वरो ऽसि, तव विरुद्धं मर्त्याः पराक्रमिणो न भवेयुः । ततः १२
परमेश्वर आसा धिक्कदावंशस्य च सम्मुखे तान् कूशीयान् आजघान,
कूशीयाश्च पलायनं चक्रुः । अपरम् आसास्तस्य सक्तिनो लोकाश्च १३
गिरारं यावत् तेषां पश्चाद्भावन्तो वधजुः, ततः कूशीयानाम् एतादृशो
निपातो भवद् यत् ते पुन जीवितुं नाशक्नुवन्, यतो हेतोस्तो परमे-
श्वरस्य तदीयसैन्यानाश्च सम्मुखे भग्नाः । अपरं तेषां बहूनि द्रव्याणि
क्षुण्ठितानि । अनेन प्रकारेण निखिलानां मानवानां परमेश्वरात् १४
साध्वसे संजाते ते गिरारस्य चतुर्दिक्स्थानि नगराणि सर्वाभ्याहृत्य
क्षुण्ठयामासुः । तत्र स्थाने प्रभूतं लोठनं बभूव । अपरं ते तेषां पशूनां १५
प्राणा अपि विनाशं प्रभूतान् मेधान् महाङ्गांश्चापहृत्य धिरूपाशमं
प्रत्याजम्मुः ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ प्रदर्शकस्यासुरियस्य बाको ८ तस्य वचनकारणात् मनुजे र्निधमस्य शपथस्य च
करणं १६ पुरपूजमकरणकारणाद् राज्ञा पदच्युतिः १८ निवेदितवस्तूनां मन्दिर
आनयनश्च ।

अनन्तरम् आदेदस्य तमघो ऽसुरिय ईश्वरस्यात्मनाविष्टो भूत्वा आसां १
साक्षात् कर्तुं बहिर्भूय तं बभाषे, हे आसा हे धिक्कदाविन्यामीनवंशयोः २
सर्वे लोकाः, यूयं मम वचनं निशामयत, यूयं यावत् परमेश्वरस्य सन्निधौ
स्थास्यथ, तावत् स युष्माकं सहायो भविष्यति, अपरं यदि तं गवेधयध्वे
तर्हि स युष्माभिः प्राप्यो भविष्यति किन्तु यदि युष्माभिः स त्वज्येत तर्हि
तेनापि यूयं त्वच्छ्वे । पूर्वम् इच्छायेनवंशा बज्जकालं सत्त्वेश्वरहीनाः शि- ३
क्तकयाजकहीना व्यवस्थाहीनाश्च स्थात्वा स्वदुर्दशासमये यदेच्छायेकः प्रभुः ४
परमेश्वरं प्रति पराहृत्य तम् अन्यच्छ्वेन, तदा स तैः प्राप्ये । तस्मिन् ५
समये बहिरभ्यन्तरश्च गमनागमनकारिणां किञ्चन मज्जनं नाभवत् ६
किञ्च सर्वदेशवासिनां बज्जविधः कोशो ऽजायत । एका जातिरपरं ७

- जातिम् एकस्मिन् नगरम् अन्यत् नगरं यथाशयत् । यत ईश्वरः सर्ववि-
- ० धविपत्न्या ताम् अस्तिप्रात् । किम्विदानीं कृतं साहसिनो भवत युष्माकं
हस्ता दुर्बला न भवन्तु यतो युष्माकं कार्याणि सफलानि सन्ति ।
- ८ भविष्यद्वादिन आदेदस्यैतानि भविष्यद्वाद्यान्वासा निशम्य साहसं
लब्ध्वा यिद्धदाविद्यामीनवंशयो निखिलदेशाद् इष्टयिमपर्वति च यानि
नगराणि वशीकृतवान् तेभ्यो वृत्ताह्वाः प्रतिमूर्तिं देवयाचकार, परमेश्व-
रीयानिन्दस्य सम्मुखस्थायाः परमेश्वरीयाया वेद्या जीर्णोद्धारं कार-
- ९ यामास च । अनन्तरं स यिद्धदाविद्यामीनवंशयोः सज्जान् मनुजान्
इष्टयिममिनप्रिप्रिमियानवंशेभ्यः समाजतांश्च तेषां प्रतिवातिनः सम्मे-
लयामास, यतस्तस्य प्रभुः परमेश्वरस्तस्य सहायो विद्यत इति निश्चितम्
- १० बह्वो लोका इच्छायेन्देशाद् आगत्य तस्य पक्षा बभूवुः । आसा राज-
- ११ त्वस्य पञ्चदशवत्सरस्य तृतीये मासे ते यिष्टशालमे सममिन्नम् । अपरं
तैरानीतलोठितद्रव्याणां मध्यात् समप्रतानि रुधभाः सप्तसहस्राणि
- १२ मेघाश्च परमेश्वरमुद्दिश्य तस्मिन् समये बलिरूपेण ददिते । अपरं तेषां
निखिलान्तःकरणैर्निखिलमनोभिश्च तेषां पिष्टलोकानां परिरुटं पर-
- १३ मेश्वरं गवेधयितुं ते नियमो ऽकारि । अपरं महान् दृष्टो वा पृथ्वो
नारी वा भवेत् येन केनचिद् इच्छायेलः प्रभुः परमेश्वरो न गवेधयिष्यते
- १४ स हन्तव्य एव नियमो ऽकारि । त उच्चैःखरेण सिंहनादं कुर्वन्तकृतीः
- १५ प्रदङ्गानि च बादयन्तः परमेश्वरस्य साक्षात् शपथं चक्रिरे । एतस्मिन्
शपथे यिद्धदाः सत्त्वमनुजा आनन्दं चक्रिरे यतः सर्वान्तःकरणैः समं
शपथं कृत्वा सम्पूर्णाकाङ्क्षया च तं गवेधयित्वा स तैः प्रापे । अपरं पर-
मेश्वरश्चतुर्दिक्षु तेभ्यो विश्रामं ददिवान् ।
- १६ अपरम् आसा दृपस्य पितामही माखापि तेन राज्ञीपदाद् अंशिता,
यतः सा चैवदृष्टस्य मूले प्रतिमूर्तिमेका स्थापयाचकार, अपरम् आसा-
क्तस्याः प्रतिमूर्तिम् उच्छिद्य चूर्णयामास किन्नाडतटिन्धानटे दाहया-
- १७ मास च । भृगुस्थानमीच्छायेणो मध्यात् न दूरीकृतानि, तथाप्यासा
वावष्णीषनं सरत्नमना आसीत् ।
- १८ अपरं तस्य जनको यानि पावितवान्, स स्वयञ्च यानि पावितवान्
तानि रजतकनकानि भाजनानि चेश्वरस्य मन्दिरे तेन निहितानि ।
- १९ एतस्यासा राज्ञो ऽधिकारस्य पञ्चत्रिंशं वत्सरं यावत् समरो नाभवत् ।

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ अरामीषाकाम् उपकाराद् आसा राज्ञा वाशा भूपतेः पराजयः ७ तिरस्कारिप्रद-
र्शकस्य तेन कारागृहे निधानं ११ पादरोमसमये तेनेश्वरं निश्चाय वैद्यानां मनेषं
१२ तस्य निधनं यश्राने स्थापनञ्च ।

अनन्तरम् आसा राज्ञो ऽधिकारस्य घट्टनिश्वत्सर इत्यायेलीयो नर- १
पतिं वांशा यिह्मदा विरुद्धं गत्वा, कश्चिन्निर्गत्य यिह्मदादेशीयभूपतेरा-
साः पक्षीयो भवितुं यन्न पारयेत् तदर्थं रामतनगरं ऋणयितुम् उपच-
क्रमे । तत आसाः परमेश्वरीयमन्दिरस्य राजनिवेशनस्य च भायङ्गागारेभ्यो १
रजतकनकानि वह्निष्कृत्य दम्भेषकनिवासिनो ऽरामीयनरपते विन-
श्चदस्य सन्निधिं प्रेषयित्वा जगाद, त्वया सह मम त्वत्पित्रा च सह १
मत्पितुर्नियमो विद्यते, पश्याहं तव समीपं रजतहेमानि प्रहिणोमि,
अत इत्यायेलीयनृपति वांशा यन्मत्तो ऽपसरेत् तदर्थं तेन सह तव
यो नियम आस्ते स त्वयागत्य भण्यतां । ततो विनश्चद आसारजस्य ४
वाक्चं गृहीत्वा निजवजानाम् अध्वक्षान् इत्यायेलीयदेशस्थनगराणां वि-
रुद्धं प्रेषयामास, ते त्वियोगं दानम् आयेकमयिमं नम्राणिदेशस्थविक्रमग-
राणि च वशीचक्रिरे । वार्त्तामिमं निशस्य वाशा रामतनिष्मृत्वात् निहृत्य ५
खराष्ट्रे तक्षौ । अनन्तरम् आसा नरपतिं यिह्मदादेशीयान् सर्वान् १
सङ्गिनश्चकार, ततो वाशा यत् रामतनगरं निरमापयत् तस्य पाषाण-
काष्ठेषु तैरपङ्कतेषु स तद्द्वारा गेवां मिस्थाञ्च निष्मृपयामास ।

तस्मिन् समये प्रदर्शको जनानि यिह्मदादेशस्य राज्ञ आसाः सन्निधिम्
आगत्य कथयामास त्वं निजप्रभौ परमेश्वरे प्रत्याशाम् अकुर्वन् अरामी-
यनरपतौ प्रत्याशामकरोरेतत्कारणाद् अरामीयनरपते बंजानि तव ८
हस्ताद् उद्धारं प्रायुः । कूशीया कूबीयाश्च मनुजा रथानाम् अन्वारो-
हिवाद्यानीव बाहुव्यात् किं महासैन्धवानि नासन्? तथापि त्वया परमे-
श्वरे प्रत्याशामकरोत्वा स तान् तव हस्ते समर्पयाम्कार । यतः परमेश्वरं ९
प्रति सरदान्तःकरबान् मानवान् वञ्चयतः कर्तुं तस्य दृष्टिं वसुन्धरायाः
सर्वस्थानं पर्यटति । अथ त्वयाज्ञानस्य कर्म कृतं यत इतः परं त्वं प्रति
वृज्जानि समुपस्थास्यन्ति । तदानीम् आसास्तस्मै प्रदर्शकाय प्रकृष्य तं १०
कारागृहे स्थापयाम्कार यतः स तदवजानात् कोपयुक्तो बभूव । अपरं
तस्मिन् समये आसाः प्रजानाम् अपरान् कविपयकोक्तान् प्रति दौ-
रात्यं चकार ।

- ११ इतस्यासा आद्यन्तं कर्म विद्वादेष्टीयानाम् इत्यायेष्टीयानाम्
 १२ नरपतीनां पुरातनपुस्तके लिखितं विद्यते । इतस्यासा अधिचारस्थान-
 चत्वारिंशत्सूत्रे तस्य पादद्वये जाते ऽतीव पीडा बभूव तथापि स
 दोःस्य समये ऽपि परमेश्वरस्य गवेष्टयम् अकृत्वा वैद्यानां गवेष्टयं चकार ।
 १३ अगन्तरम् आसाः स्वपितृग्रहेण स ह मज्जानिद्रां गतः । राज्याधिका-
 १४ रस्यैकचत्वारिंशत्सूत्रे तस्य प्राक्प्रयोगो बभूव । ततः स दायूदो यमदे
 स्थाये यं श्रवाधारम् अलभत् तन्मध्ये मनुजानां निदधिर । तत्र गन्ध-
 वज्रिनां क्रियया कृतैस्तैकादिसुगन्धद्रव्यैः परिपूर्णाणां श्रव्याणां तं प्राय-
 यामासुस्तस्य कृते मज्जाधूपदाहं चकृत् ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

- १ विहोशाफटस्य सुराज्यं ० पिक्वदीयमनुजानां प्रियार्थं सेवीयानां राजकानाञ्च
 प्रपञ्च १० अथतः सोऽजानाम् अपावनदानं ११ तस्योन्नतः सेनापतीनां सैन्याणाञ्च
 कथनम् ।
 १ अगन्तरम् आसाः पदेन तस्य सुतो विहोशाफटो राजत्वं प्राप्येष्टावे-
 २ जीयानां विरुद्धम् आत्मानं वचनम् चकार । स विद्वादेष्टस्य सर्वेषु
 प्राकारवैदितनगरेषु सैन्यानि स्थापयाम्भकार, अपरं विद्वाजानपदे
 तस्य जनकेनासा वशीकृतैस्त्रिपुरियमदेशस्थानगरेषु च सैन्यान् अस्था-
 ३ पयत् । अपरं परमेश्वरो विहोशाफटस्य सहायो बभूव, यतः स निज-
 पूर्णप्रुधस्य दायूदः पुरातनमार्गं त्यजत् । स राजदेवान् न गवेष्टयाच-
 ४ कार, किन्तु निजपूर्णप्रुधस्येश्वरं गवेष्टयन् तस्य विधीन् समाचरत्,
 ५ स इत्यायेष्टीययोक्तानां क्रियानुष्ठयम् आचारं न चकृवान् । तस्मात्
 परमेश्वरस्य कटे राजत्वं गृह्णाव्यकार, तेन विद्वादेष्टीयाः सर्वे
 विहोशाफटोपायनम् अददुः । इत्थं तस्यैश्वर्यं गौरवञ्च भ्रष्टं बहधे ।
 ६ अपरं परमेश्वरीयवर्त्मनि तस्यान्तःकरञ्चम् आसज्यत ततो जेतोः स
 भ्यमुख्यानां चैतत्तत्त्वं विद्वादेष्टमन्वाह दद्याव्यकार ।
 ७ अगन्तरं तस्य राजत्वं कवीयवत्सूत्रे स विद्वादेष्टस्थानगरेकपदेकं
 विनहयिष्य श्रोत्रदिव्यः सिद्धिरियो निधनेषो मीलावन्तेषां कवीययो-
 ८ वाध्याणां समीपं निदेशं प्रेषयाम्भकार । अपरं शिमयिषो निधनियः
 सित्रंदियो ऽसाहेचः प्रिमोरामोवो विहोनाथनो ऽदोनिषः टोनिषः
 टोवादनियश्चैते सेवीयाक्तेषां कङ्किनाविजोशमायिहोरासीः माकसी

च तेषां सहाया बभूवुः । ततस्ते यिह्मदावंशम् उपादिशन् । परमेश्वरस्य ८
व्यवस्थापुक्तकम् आदाय ते यिह्मदादेशस्य कृत्स्ननगराणि पर्यटन्तो मनु-
जान् उपादिशन् ।

ततो यिह्मदादेशस्य चतुर्दिक्स्थराष्ट्रनिवासिनः परमेश्वरेण प्राप्तता १०
यिहोशाफटेन साकं समरं न चक्रुः । परन्तु पिबेष्टीयानां कतिपयलोका ११
यिहोशाफटस्य सन्निधिम् उपायनं राजकारार्थकं रजतस्थानिन्युः । आर-
बीयाश्च तस्य सन्निधिं पशुनिवहम् अर्पयतः समग्रताधिकसप्तमहखाणि
मेवान् सप्तग्रताधिकसप्तसहखाणि ह्याग्रांस्थानिन्युः ।

अनेन प्रकारेण यिहोशाफटो जित्वां वर्जमानो महामहिमा भवन् १२
यिह्मदादेशे दुर्गाणि भाग्यगाराधनगाराणि च निरमापयत् । अपरं १२
यिह्मदादेशस्थनगरेषु तस्य प्रभूता सम्यद आसन् यिरूशालमे च तस्य
योद्धारो वीरमनुजाश्चातिष्ठन् । तेषां पिढवंशानुसारेण तेषामियं १४
सङ्ख्या, यिह्मदावंशीयसहस्रपतीनां मध्ये मुख्या बाहिनीपतिरदः, तेन
साकं त्रीणि लक्षाणि महाबलवन्तो योद्धार आसन् । तस्य न्यग यिहो- १५
जान्नो बाहिनीपतिरासीत् तेन साकम् अशीतिसहस्राधिके दे लक्षे
मनुजा आसन् । तस्य न्यग् आत्मदानेन परमेश्वराय निवेदितः सिखेः १६
सुतो ऽमसियो बाहिनीपतिरासीत् तेन साकं दे लक्षे महाबलवन्तो
मनुजा आसन् । विन्धामीनवंशमध्य इलीयादानामको महाबलवान् १७
एको बाहिनीपतिरासीत् तेन साकं दे लक्षे धनुःफलकधरा मनुजा
आसन् । तस्य न्यग् यिहोषाबदो बाहिनीपतिरासीत् तेन साकं सम-
रार्थं सुसज्जा अशीतिसहस्राधिकं चक्षां मनुजा आसन् । क्षितिपतिः १८
कृत्स्नयिह्मदादेशस्य प्राकारवेष्टितेषु नगरेषु यान् निदधे तान् विना
लोका इमे क्षितिपतेः परिचर्याम् अकुर्वन् ।

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ आचार्येण स्वयं यिहोशाफटस्य सैन्यं १ सेन साकं रामोतगिलियदे नगरं लोकायक
श्रियवहादिभ्यः कारागृहे निधाय २८ सप्तरे आचार्यस्य चतनम् ।

अपरं यिहोशाफटो महेश्वर्यवान् महामहिमा च भूषाचार्येण साकं १
मैत्री प्रकार ।

कतिपयवत्सरेभ्यः परं न होमिरोव आचार्यस्य सन्निधिं ज्ञानम्, १

- तत आहोवत्स्य तत्सङ्गिनी मनुजानाञ्च निमित्तं बह्वन् मेवान् इहभाञ्च
मारयाञ्चकार रामोतग्नियदे युद्धयाणाकरखाव तं प्रवर्तयामास च ।
- ९ इत्यायेकीयः स्थितिपतिराहावो यिद्धदादेयीयनरपतिं यिहोशाफटं
पप्रच्छ, त्वं किं मया समं रामोतग्नियदं गमिष्यसि ? ततः स आञ्जहार
त्वम् अहञ्च समानौ तव लोका सम लोकाञ्च समानाकतो वयं समरे
५ तव सहाया भविष्यामः । अनन्तरं यिहोशाफट इत्यायेकीयं महीप-
तिम् उवाच, विनये ऽहम् एतस्मिन् परमेश्वरस्योक्तिः का साद्य त्वया
५ पृच्छतां । तत इत्यायेकीयो राजा चतुःशतानि भविष्यदादिनः संयुक्त
पप्रच्छ युद्धार्थं रामोतग्नियदं किम् आवाभ्यां ज्ञातव्यं किं वा ततो मया
निवर्तितं ? तदानीं त ऊचुः, भवता ज्ञेयताम् ईश्वरो नृपते ईश्वरे वत्
५ समर्पयिष्यति । अनन्तरं यिहोशाफटः पप्रच्छ यो ऽस्माभिः प्रष्टुं शक्यते
० तादृशः परमेश्वरस्यापरः कोऽपि भविष्यदादौ किमत्र न विद्यते ? तदा-
नीम् इत्यायेकीयो नृपो यिहोशाफटं अग्राह वयं येन परमेश्वरं प्रष्टुं
मारयामस्तादृशा उपर एको जनो विद्यते, किमत्र त्वं तम् अर्हतीये यतः स
मामध्यशुभवचनं विना शुभवचनं कदाच न वदति, यिहस्य पुनो
मीखाय इति तस्य नाम । ततो यिहोशाफटो आञ्जहार, नरपतिर्नता-
८ दृष्टं वाक्यं न ज्ञयतां । तदानीम् इत्यायेकीया नृपः स्यादहस्याध्यस्तमेकम्
८ आह्वय समादिदेश यिहस्य तनयं मीखार्थं त्वरितम् आवागय । अपरम्
इत्यायेकीयो राजा यिहोशाफटो यिहोशाफटो राजा च राजकीय-
परिच्छदभूषितौ शोमिरीयस्य पुरदारनिकटस्थौ समानख्याने खसिंश्चात-
नयोदपविष्टावाक्तां ते सर्वे भविष्यदादिनञ्च तयोः सम्मुखे भविष्यद्वचनम्
१० अकथयन् । विशेषतः खिनामाहस्य सुतः सिद्धिचयो कोहमये भङ्गे
निर्माय अथयामास, परमेश्वर इमां वाक्मीं वदति, एताभ्यां त्वम् अरा-
११ मीयान् निःश्रेयं यावद् आह्वयिष्यति । अपरे सर्वे भविष्यदादिनोऽपि
तथैव भविष्यदाक्षेनाकथयन् त्वं रामोतग्नियदं गत्वा ज्ञतार्थो भव
१२ परमेश्वरेण तत् नृपतेः करग्रतं कारिष्यते । अपरं यो कृतो मीखायम्
आह्वानं ज्ञतवान् स तं वभासे पश्य सर्वे भविष्यदादिन एको जन इव
नरपतेः शुभवचनं वदन्ति, अतो मया विनीयते त्वमपि तेषामेवजन इव
१२ वक्तुं ब्रूहि शुभवाक्यं भावय च । ततो मीखायो ऽवदत्, अहं परमेश्व-
रस्यानंरत्वस्य श्रपयं कृत्वा वदामि, मदीयेश्वरो मां यद् आदेयति, तदेव
१५ मया कथयिष्यते । अनन्तरं तस्मिन् नरपतेः सविधमामते नृपस्य पप्रच्छ

हे मीखाय बुद्धार्थम् आवाप्यां रामोतमिणियदं गन्ताम् किं वा ततो
निवर्तितव्यं ? ततः स बभाषे, युवां गत्वा ज्ञतार्थो भवतं तत्रत्यलोका
युवयोः कदेषु समर्पयिष्यसे । अनन्तरं राजा तं जगाद त्वं परमेश्वरस्य १५
नाम्ना सत्त्वं विनापरं किमपि मां न वदिष्यस्येतदधि कतिवारान् मया
अपथं कारयिष्यसे ? ततः स कथयामास, अहम् इच्छायेकीयान् १६
सकललोकान् अरक्षकान् मेघानिव शिखोच्चयोपरि विकीर्यान् अपश्यं,
ततः परमेश्वर उल्लवान् एतेषां खामी नास्ति, एकैको जनः खं खं निवे-
शनं कुप्रणेन परादत्तव नजतु । अनन्तरम् इच्छायेकीयः क्षितिपो यिहो- १७
शाष्टं व्याजहार, स सामध्यमुभवचनं विना शुभवचनं न वदिष्यती-
त्यहं किं पूर्व्यं तुभ्यं नाकथयं ? अनन्तरं मीखायो बभाषे युवाभ्यां १८
परमेश्वरं वचो निश्चयतां । अहं सिंहासनोपविष्टं परमेश्वरं तस्य
दक्षिणवामपार्श्वयोर्दृष्ट्वायमानं स्वर्गीयं सकलसैन्यस्य अपश्यं । परमेश्वर १९
उदितवान्, इच्छायेकीयो नरपतिराहावो वया रामोतमिणियदं गत्वा
यतेत् तथा कस्तं भ्रमयिष्यति ? तत एकौ जन एकं प्रकारम् अपरो
जनस्यान्यं प्रकारं कथितवान् । अनन्तरम् एक आत्मा समागत्य परमे- २०
श्वरस्य समक्षं तिष्ठन् कथितवान्, अहं तं भ्रमयिष्यामि । परमेश्वर
उदितवान्, केन ? स जगाद, अहं गत्वा तस्य निखिलभविष्यदादिनां २१
वदनेषु म्हावादक आत्मा भविष्यामि । तदानीं तेन गदितं त्वं तं
भ्रमयित्वा जयी भविष्यसि, वहिर्निर्गम्य तदेव कुर्व । अनेन प्रकारेण २२
पश्य परमेश्वरस्तैतेषां भविष्यदादिनां वदनेषु म्हाभावकम् आत्मानं
निहितवान् किन्तु परमेश्वरेण त्वामध्यमङ्गलं निश्चितं । तदानीं खिना- २३
गाहस्य सुतः सिदिकियो निष्कटम् आगत्य मीखायस्य गच्छन् आहूय
जगाद, परमेश्वरोऽयं आत्मा त्वां सम्भाषितुं मम समीपात् केन मार्गेण
गतवान् ? मीखायो गदितवान् पश्य यस्मिन् दिने त्वं प्रच्छन्नत्वायै गर्भा- २४
ग्राटं प्रवेष्टव्यसि तस्मिन् दिने तद् भोक्तव्यम् । अनन्तरम् इच्छायेकीयो नर- २५
पतिरादिदेश यूयं मीखायं धत्वा नगराध्यक्षस्थानिनस्य राजपुत्रस्य योवा-
प्रस्य च समीपं नवत । अपरं ताभ्यां कथयत, भूपतिरिमां वाचं गदति, २६
हमं कारागारे बद्धीवं यावचाहं क्षेमैव परादत्तव वागमिष्यामि तावद्
यमं दुःखरूपमग्रं भोजयतं दुःखरूपं तोयं यावयतश्च । ततो मीखावो २७
जगाद यदि त्वं क्षेमैव परादत्तवागमिष्यसि, तर्हि परमेश्वरो मया न भा-
वये, अनन्तरं स उदितवान्, हे लोकाः सर्वे यूयम् अत्र मवांसि निधत्तम् ।

- ८ अनन्तरम् इच्छायेकीयो जपो विद्वदादेशीयो विज्ञोप्राप्तो नृपश्च
 ९ रामोत्तमिजियद् जन्मतुः । ततः परम् इच्छायेकीयकृतियो विज्ञोप्रा-
 षट्म् आचरन्ते अहं कृत्रवेशं धारयन् समरं प्रविशामि त्वञ्च निजं
 परिच्छदं परिधेहि । अनन्तरम् इच्छायेकीयभूपतिना कृत्रवेशे धारिते
 • तौ समरं प्रविबिभ्रतुः । ततः पूर्वम् अरामीयो मञ्जीपतिः स्वकीयान्
 रथाध्यक्षान् इच्छायापयामास यथं केवलम् इच्छायेकीयनरपतिं विना
 १ क्षुभेन सहता वापरेण केनापि नमं न युध्यत । ततस्तै रथाध्यक्षै र्विज्ञो-
 प्रापटं निरीक्ष्योक्तम् यच्च एवेच्छायेकीयो नृपतिरिति, ते तु तेन समं
 योद्धुम् उपाक्राम्यन्, किन्तु विज्ञोप्रापटेन प्रोक्षैःसरे कृते परमेश्वरकम्
 १ उपकृतवान्, अपरम् ईश्वरकस्य सन्निधितप्तान् निवर्त्तयामास । स
 इच्छायेकीयो भूपतिर्नञ्जीति दृष्ट्वा रथाध्यक्षास्तस्यानुगमनात् निषेदतिरे ।
 १२ अनन्तरम् एकेन जनेन कर्त्तुं विना धनुर्मुखाक्रोश्यायेकीयो नर-
 पतिर्बर्म्भकः सन्निध्याने शरेणाहतः । ततः स निजं सारथिं बभावे
 १३ त्वं कर्तौ परावर्त्तं एतनामध्यात् मां नय, व्यथितोऽहमभवम् । सन्निध-
 दिवसे तुमूर्धं समरं बभूव, इच्छायेकीयो नृपचारामीयायां विबद्धं
 सन्ध्याकाशं बावत् स्यन्दने तस्मिन्, किन्तु सुख्येऽस्मिं गते स निघ्नं प्राप ।

१६ जनविज्ञोऽध्यायः ।

- १ विज्ञोप्रापटे कोयराष्ट्रं प्रत्यागते भविष्यद्वादिना येज्जना तस्य भर्त्सना ४ विचारयि-
 त्वम् प्रति तस्योपदेशनं ८ स्वकीयान् यानकाञ्च प्रति तस्योपदेशकवचनम् ।
 १ अनन्तरं विद्वदादेशीयनृपतौ विज्ञोप्रापटे क्षुभेन विद्वज्ज्ञानमे
 १ निजभवनं मतवति जगानेः सुतः प्रदर्शको येज्जनां साक्षात् कर्त्तुं मज्जित्वा
 नरपतिं विज्ञोप्रापटं आगच्छात् त्वया किं दुश्चरित्त उपकर्त्तव्यः ? पर-
 मेश्वरदेविषु वा प्रेम कर्त्तव्यं ? यतत्कारणात् परमेश्वरस्य कोपकवि
 १ वर्त्तते । तथापि तव कानिचित् सत्त्वर्माग्नभवनं त्वं जनपदात् चैत्यतकम्
 दक्षितवान् ईश्वरस्यान्वेयकार्यं मानसं सुख्यं कृतवाञ्छ ।
 ४ अनन्तरं विज्ञोप्रापटो विद्वज्ज्ञानमे वसतिं चकार, अपरं वेर्द्धेवाम्
 आरभ्येष्टमिन्द्राक्षरं बावत् प्रजानां मध्ये पुनः पुनः पश्येत् तेषां
 ४ पूर्वपुनःवाञ्छां प्रभुं परमेश्वरं प्रति मानवान् परावर्त्तयामास । अपरं
 जनपदे प्रतिवसरम् अर्धतो विद्वदादेशस्य प्राचीरवेष्टितेषु सर्वेषु नररेषु

विचारयितुं नियुज्यते । स तान् विचारयितुं जगद् युष्माभि र्यत् १
 क्रियते तत्र सावधाना भवत, यतो युष्माभि र्मनुजानां कृते विचारो
 न कारिष्यते किन्तु परमेश्वरस्य कृते, विचारकर्त्ता स युष्माकम्
 अधिष्ठाता । अतो हेतो यूयं परमेश्वराद् भीतिं विधाय सावधाना ०
 भवन्तः कर्त्तव्यं कुरुष्व, यतो ऽस्माकं प्रभोः परमेश्वरस्य सन्निधावन्यायो
 मुक्तापेक्ष्यम् उत्कोचयद्वाच्यं न सम्भवति ।

अनन्तरं यिहोशाफटो यिरूशालमे ऽपि परमेश्वरीयविचारार्थं वि- ८
 वादभङ्गमार्थं जेबीयानां याजकानाम् इत्यायंजीयपिटप्रधानानाञ्च
 कतिपयान् मनुजान् नियुज्यते । तेषु यिरूशालमम् उपागतेषु स तान् ८
 इत्यमादिदेश यूयं परमेश्वरस्य भीत्या विन्वास्तत्वेन सरकान्तःकराद्यैश्च
 प्रकारेणानेन कर्त्तव्यं कुरुष्व, शोणितपाते शास्त्राच्चाविधिष्यवस्थासु च यः १०
 कश्चन विवादो युष्माकं नगरनिवासिभि र्भीष्टभि र्युष्मदन्तिकम् उपनी-
 यते तेन ते यथा परमेश्वरस्य सन्निधौ दोषिणो न भवेयुः, युष्मान्
 युष्माकं भातृञ्च प्रति यथा क्रोधो न वर्त्तत तथैव तान् उपदिशत । इत्थं
 कृते दोषिणो न भविष्यन् । पश्यत सर्वस्मिन् परमेश्वरीयविचारे या- ११
 जको ऽमरियः सर्वस्मिन् राजकीयविचारे च यिहदावंशस्याधिपति-
 रिस्मायेकस्य सुतः सिवदियो युष्माकं मूर्द्धं स्थास्यतः । जेबीया अथच्चा
 अपि युष्माकं प्रवृत्ता भविष्यन्ति । यूयं साहस्येन कर्त्तव्यं कुरुष्व परमे-
 श्वरस्य सज्जनस्य सहायो भविष्यति ।

२० विंशतिनमोऽध्यायः ।

१ सवाधयेन यिहोशाफटेनोपवासप्रचारकं ॥ तस्य प्रार्थना १७ यहसीयेलस्य मन्त्रि-
 यद्वचनं २० यिहोशाफटेन गाथकानां निषेधनं २२ रिपूनां पराजयः २३ जवि-
 सोकानां प्रत्यागमनं २९ यिहोशाफटस्य सुराज्यलकरणं ३५ इस्लामेश्वरस्य भविष्य-
 त्वचनानुसारात् योनाहं भगवन् ॥

अनन्तरं मोयाब्बवंशा अम्मेनबंशास्तैः समं कतिपया मायानीयमनु- १
 जाञ्च यिहोशाफटस्य विरुद्धं समरं कर्त्तुम् आगतः । तदानीं केषित् १
 जना आगत्य यिहोशाफटं जगदुः, अरामदेशाद् ऋदस्य पारल्लमार्गेण
 विद्याजो जोकनिबन्धकाव विरुद्धम् आगतः, ते हस्तसौनसामरे ऽर्धत
 शेनजिघां विरुद्धो । ततो यिहोशाफटो विभीष परमेश्वरं गवेषयितुम् १
 उद्योगं चक्रे यिहदादेशे सर्वत्रोपवासं योजयामास च । ततो यिहदा-

- वंशस्य निष्ठिता लोकाः परमेश्वराद् उपकारं वाञ्छितुं निष्ठिताः, विज्ञेयतो
 यिज्ञदादेवस्य सर्व्वजनश्रेष्ठो मनुजाः परमेश्वरं श्रेष्ठयितुम् आग्रहन् ।
- १ अथन्तरं विज्ञेयापठः पारमेश्वरमन्दिरीयनूतनप्राकृतस्य सङ्गुष्ठे
 २ यिज्ञदा यिज्ञज्ञानमस्य च मध्येसभम् उचिक्तन् वभाषे, हे अस्माकं
 पूर्व्वपुत्रबायां प्रभो परमेश्वर, त्वं किं स्वर्गस्य ईश्वरो नासि? त्वम् अन्व-
 देशीयानां दास्यतां ज्ञाता, तव श्रेष्ठे शक्तिः पराक्रमश्च विद्येते तव विद-
 ० जम् उत्पातुं केनापि न शक्यते । हे अस्माकम् ईश्वर, त्वया किं निवेद्या-
 येकीयप्रधानां सम्मुखाद् एतदेकीयमनुजा न दुरीकृताः? जनपदं यच्च
 ८ च किं स्वीयमिच्छेन्नाहोमो वंशाय चिरकालार्थं न दत्तः? तस्मात्
 ते जनपदे ऽस्मिन् वसन्तस्तन्मध्ये तव नास्ते पवित्रं स्थानमेवं निर्माय
 ८ कथयामासुः, वदि चन्द्रहासो वा विचारदस्यो वा महाभारो वा
 दुर्मिच्छ इत्यादिदुःखम् अस्मान् आक्रान्धेत्, तर्हि मन्दिरे ऽस्मिन् तदीय-
 नासः स्थितिकारकाद् वयम् एतन्मन्दिरस्यान्तिके तव साक्षात् तिष्ठन्तो
 दुर्दशाकारकात् त्वाम् उद्दिश्य प्रार्थनां करिष्यामहे, तथा कृते त्वम्
- १० अस्माकं प्रार्थनां श्रुत्वास्मान् उपकरिष्यसि । साध्यतम् अस्मोजनवंशीया
 मोक्षायवंशीयाः क्षेत्रपरम्वर्तीयाश्च लोकास्त्वया दृष्टान्ता । मितरदेष्टाद्
 आगमनकाच्च दृष्टायेकीयलोकास्तेषां मध्येन जमनात् त्वया निवारिता-
 ११ क्षेत्रां विनाशं न कुर्वन्तो ऽपरेण मार्गेण यात्रां निदधिते । पश्य तत्पदि-
 श्चोद्यार्थं तव भूमितो ऽर्घ्यतत्त्वम् अस्मभ्यं वस्य अधिकारं दत्तवान् ततो
 १२ ऽस्मान् दत्तयितुं त आग्रहन्ति । हे अस्माकम् ईश्वर, त्वं किं तेषां विचारं
 न करिष्यसि? अस्त्यतिशूणम् आगतस्यैतस्य विज्ञानजननिवृत्तस्य निवा-
 १३ रकार्यम् अस्माकं कापि शक्तिर्नास्ति, किं कर्त्तव्यं तत्र जानीमः, केवर्त्तं
 १४ त्वां प्रति दृष्टिं कुर्व्मः । अनेन प्रकारेण बालवनितापुत्रीः सहिता यिज्ञदा-
 वंशीयाः सर्व्वे लोकाः परमेश्वरस्य साक्षाद् दृष्टायमाना बभूवुः ।
- १५ तत आसपर्व्वंशीयो मघनियस्य वृद्धप्रयौजो विव्यूकस्य प्रयौजो वि-
 नायस्य यौजः सिद्धरियस्य पुजो विहसियेचवामजो जेवीयो मध्येकमात्रं
 १६ परमेश्वरस्यात्मनाविष्टो भूत्वा जगद्, हे विज्ञेयीयलोकाः, हे यिज्ञज्ञा-
 नमेनिवासिनो मनुजाः, हे राजन् विज्ञेयापठ, युवं सर्व्वे जन वक्षो
 निज्ञानवत । परमेश्वरेण वृद्धार्थं वाञ्छितं कथ्यते, युवन् एतस्मात् महा-
 निवृत्तात् मा विभीष सङ्गृह्यात् मा भवत, वतः स्वमदो ऽयं न युष्माकं
 १७ किन्वीश्वरस्य भावते । अतः नो युवं तेषां विवृद्धम् अवरोहय, पश्यत

ते सीताख्येन मार्गेऽप्येवमिति विरुद्धेनप्राप्तारस्यानित्यस्योपपत्त्यायाः
 प्राप्तभागे यूयं तान् प्राप्स्यथ । अत्र युष्माभिर्न योज्यं केवलं सुसम्पन्नी- १०
 भूतैः स्थाप्यं, तदा युष्माकं सहायेन परमेश्वरेण कश्चिन्मात्रम् उद्धारं
 वीक्षिष्यथे । हे विद्वादीया विरुद्धानमनिवासिनश्च मनुजाः सर्वे, सा-
 ध्वसं शङ्काय न विधाय स्वस्तेषां विरुद्धं यात्रां कुर्वत, परमेश्वरो युष्माकं
 सहायो भविष्यति । ततो विहोशाफटः शिरो नमयन् भुवि प्रक्ष्णाम् १०
 अपरं विद्वादीया विरुद्धानमनिवासिनश्च मनुजाः परमेश्वरस्य सम्मुखे
 दण्डवद् भवन्तः परमेश्वरम् अभजन्त । अपरं किङ्कतवङ्गीयाः कोर- १८
 वङ्गीयाश्च जेवीया उत्थायास्तुष्टैः खरैरिखायेकः प्रभुं परमेश्वरं प्रशंसि-
 तुम् आरेभिरे ।

अनन्तरं ते प्रत्येव उत्थाय तिकोयप्राप्तारं जग्मुः । गमनसमये विहो- १०
 शाफट उत्तिष्ठन् व्याजहार, हे विद्वादीया विरुद्धानमनिवासिनश्च
 मनुजाः, मम गिरं निशामयत, यूयं निजे प्रभौ परमेश्वरे विश्वसित तेन
 सुखिराः स्थास्यथ, तस्य भविष्यदादिषु विश्वसित तेन कृतकार्या भवि-
 स्यथ । इत्थं लोकान् आमन्त्र्य स परमेश्वरीयगाथकान् पवित्रशोभा- ११
 भूषितान् स्तावकांश्च नियुज्य पृतनानाम् अप्ये गमनं, तथा 'भूत परेश्वरं
 धन्यं यस्मिन्सर्वदुःखम्' इति कथनम् आदिदेश ।

अनन्तरं ते गाने कृतिवादे चारब्धे परमेश्वरो विद्वादाः प्रतिज्ञानम् ११
 आगतानाम् अस्मिन्मोयावङ्गीयानां सेवीरपर्वतनिवासिनाश्च विरुद्धं
 समरं कर्तुं दस्युन् प्रवर्तयामास तेन त आहता बभूवुः । अपरम् अस्मी- १०
 नवङ्गा मोयावीयलोकान् ध्वंसार्थं विनाशार्थश्च सेवीरपर्वतनिवासिनां
 विरुद्धम् उत्तिष्ठरे, अपरं सेवीरनिवासिनो आपाद्य ते परस्परम् वि-
 नाशयितुम् आरेभिरे । अनन्तरं विद्वादीयमनुजैः प्राप्तारुखं प्रहरिस्थानं १४
 प्राप्य जननिबन्धं प्रति दृष्टिपाते कृते तेषां लोकानां क्षितौ पतितानि
 कुक्षपानि दृष्टिरे, उद्भूतः कोऽपि न दृष्टः । तदानीं विहोशाफटस्तदीय- १५
 मनुजाश्च तेषां लोकानि वस्तूनि सङ्गृहीतुं प्रगल्भ तेषां कुक्षपैः समं प्रभूतानि
 वित्तानि महामूल्याभरणानि च जेभिरे । ते तेषां कृते तान्यादाय
 बह्वनशक्त्यतीवं भारं संगृहीतवन्तः । तेषां लोकवस्तूनां बाहुल्यकारणात्
 तत्सङ्गृहणेन दिनचर्यं ते र्भावितं ।

चतुर्थे दिवसे ते विराखाभिधानायां निजभूमौ निजितवन्तः । तस्मिन् १६
 आधे ते परमेश्वरं धन्यम् अवदन् वतत्पारवात् तत् स्थानम् अद्यापि

- १० विद्यालार्थतो धन्यवाद इतिवाचा विख्यातं विद्यते । अनन्तरं विद्वादा
विष्णुशक्तमस्य च सर्वं चोपास्येयम् अग्रगामी विद्वादापठनं पराहृत्य
ज्ञानम् विष्णुशक्तम् प्रजापत्यम्, यतः परमेश्वरस्तेषां रिपुषां पराज-
११ नेन तान् आनन्दिताम् चकार । अपरं ते मुरजवस्तुगोपरीषां वाप्यै
१२ विष्णुशक्तम् प्रविश्य परमेश्वरोयं मन्दिरं जग्मुः । इत्थं परमेश्वर इत्या-
येकवशस्य रिपुभिः सह समरं कृतवान् वाग्वियम् अन्यदेशीयराज-
निवासिभिः सक्तममनुजैराकर्षिता ततस्त ईश्वरात् साध्यसं गताः ।
१० इत्थं विद्वादापठस्य राजत्वं निष्पद्यन्तं नभूय चतुर्दिक्षु चेष्टयेव तस्यै
शान्तिरदायि ।
- ११ विद्वादापठो विद्वादा राजत्वं कृतवान्, स वयसः पञ्चविंशे वत्सरे
राजत्वं प्राप्य पञ्चविंशतिवत्सरात् विष्णुशक्तमे राजत्वं चकार, अष्टवा-
१२ नामिका शिष्ये दुहिते तस्य प्रसूतासीत् । स निजजातस्य आसा
वत्सनि चरन् तस्मात् न निहत्य परमेश्वरस्य दृष्टिगोचरे यदुत्तमं तदवा-
१३ करोत् । तथापि भृगुस्यानां न दवयाचक्रिरे चोपास्य तदानीमपि
१४ स्तेषां पूर्वपुत्राणाम् ईश्वरं प्रति मनांसि न निवेष्टयाञ्जुः । यतस्त
विद्वादापठस्याद्यन्तक्रियायाम् इतिहास इत्यायेकीयनरपतीनां पुराह-
तपुस्तकान्तर्गते ज्ञानेः सुतस्य येष्टः पुस्तके लिखितो विद्यते ।
- १५ अनन्तरं विद्वादादेशीयो विद्वादापठो भूपतिरिच्छायेकीयनरपतिना
१६ दुश्चरित्रेणाहसियेन साकं मैत्र्यं चकार । ततस्तस्मिन् तर्षीप्रगाभिषे-
तानीं निर्मात्यार्थं तं लसहायं कृतवति तावत्स्थियोग्येवरे पोतान् नि-
१० र्मापयाञ्जतुः । तदानीं मारेप्रानिवासी दोदावाहस्य सुत इकीयेवदो
विद्वादापठस्य विद्वज्जम् इदं भविष्यद्वचनं आजहार, तम् अहसिबस्त
सहायो जातकल्पादवात् परमेश्वरस्तव कर्म विनाशयिष्यति । अनन्तरं
ते पोता भयान्तर्धीर्गं मन्त्रं न पारयामासुः ।

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

- १ विद्वादापठस्य निजम् राज्याभिविक्तेन पोदामेव पञ्चजानां जननं १ तस्य कुरा-
जम् २ इदामदेवस्य लिङ्गायाच मन्येयस्य विद्वाज्जिदानीं १२ तस्य विद्वज्जम्
इतिवत् नविष्यद्वचनं १३ विद्वेदीवैरारवीयेव तस्य कौजम् १४ अनिवार्यं वा वीज्य
तस्य निजम् श्रद्धाये निधानम् ।
- १ अनन्तरं विद्वादापठः अयिद्वज्जमेवं सह महाजिनां समीपं पिद्वज्जमेव

कर्म दायूद्वंशजरे ज्ञानार्थं वेत्ति । अनन्तरं तस्य तनवो योरामस्तस्य पदे
राजत्वं प्राप । असरियो विहीयेकाः सिरियो उसरियो मीखावेकाः १
शिवटियचैत इत्यायेकीयवृत्तस्य विहोशाफटस्य सुता योरामस्य ज्ञातर
आसन् । तेषां जनकेन तेभ्यो राजतामि सुवर्णानि वज्रमूष्यत्रयाणि २
यिह्मदाजनपदस्थानि प्राकारवेष्टितानि नगराणि च दानानि वितोर्णानि
निम्नु राजत्वं योरामाय ददे यतः स एव ज्येष्ठ आसीत् । अनन्तरं ३
योरामो निजजनकस्य राजत्वं प्राप्य वनवान् भूत्वा स्वकीयान् सख्यान्
सहजान् इत्यायेकीयानां कतिपयान् अध्यक्षांश्च चन्द्रहासेन न्यवधीत् ।

योरामो द्वाविंशद्वत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य शिरूशा- ५
कमे ऽष्टवत्सरान् यावद् राजत्वं चकार । स आहोविवंशवद् इत्या- ६
येकीयमहीपतीनां वर्त्मनि चकार, यतः स आहोवस्य दुहितरं युवाह
तेन परमेश्वरस्य साक्षात् कृत्स्निताचारं चकार । तथापि परमेश्वरो ७
दायूदा सह यं नियमं ज्ञातवान् अर्धतत्सकौ तस्य वंशाय च चिरकालं
प्रदीपदानस्य वा प्रतिष्ठां ज्ञातवान् तन्निमित्तं स दायूदो वंशं विनाश-
यितुं नैच्छत् ।

तस्य राजत्वसमये इदोमीयलोका यिह्मदा अधीनत्वं विहाय स्वेषाम् ८
उपरि राजानमेकं निधुयुजिरे । अतो योरामो निजाध्यक्षौ निखिलर- ९
थेष सह प्रगत्य राजन्यामुत्थाय स्वान् वेष्टकान् इदोमीयान् तेषां रथिनश्च
विनाशयामास । तथापीदोमीयलोका अध्याधि यिह्मदावंशस्यानधीना १०
विद्यन्ते । तस्मिन्नेव समये जिह्माया लोका अपि तस्याधीनत्वं तत्तज्जुः,
यतः स लीयपूर्वपुत्रवाद्यां प्रभुं परमेश्वरं तत्ताज । अधिकन्तु स यिह्म- ११
दादेशस्थशिरोचयेषु भ्रमृस्त्रामानि कृत्वा शिरूशाजमनिवासिनो अभि-
चारं यिह्मदावंशश्च विपद्यगमनं कारयामास ।

अनन्तरं भविष्यदादिन दक्षिणस्य समीपात् तस्य सन्निधिम् एतद्वचः- १२
सुखकं यन्मेकम् आजगामं, तव पूर्वपुत्रवस्य दायूदः प्रभुः परमेश्वर
इति वार्त्तं वदति, यस्मात् त्वं निजतातस्य विहोशाफटस्य वर्त्मनि यि-
ह्मदादेशीयवृत्तस्थासांश्च वर्त्मनः न वदितवान्, किन्त्वित्यायेकीयनर- १३
पतीनां वर्त्मनि चरन् आहोववंशस्य अभिचारानुसारेण यिह्मदावंशं
शिरूशाजमनिवासिनश्च अभिचारं कारितवान् अपरं त्वत् उत्तमान्
तदीयपिह्मदावंशजान् आतुन् अवधीकृत्वा यत्न परमेश्वरस्य व्रजाक्षव १४
वाचकान् जावाञ्च तव निखिलस्योत्तीञ्च महावातेन प्रहरिष्यति ।

- १ अपरम् अन्त्योदया तवावीच कल्पका भविष्यति, तथा योदया वज्रि-
नामि यावत् तावकीनमर्कं पुनः पुन विनियम्यति ।
- २ अनन्तरं परमेश्वरेण बोरामस्य प्रातिकूल्ये कूशीयानां समीपवासिनां
- ३ पिण्डोदयायानम् आरवीयाणां मनःसु प्रवर्तितेषु ते विश्वराजमपदम्
आगत्य विश्वराजममात्रम् प्रविष्टं च राज्ञो निवेशने विद्यमाना
मिथिलसम्पत्तीस्तस्य तनयान् जायासु निम्नुः, ततस्तस्य कमिष्ठपुत्रम्
अहसियं विना तस्य तनय एवो ऽपि जायामिष्यति ।
- ४ यताभ्यो घटनाभ्यः परं परमेश्वरकृतम् अप्रतिकार्यैकान्तरोजेवास्ति-
५ क्तम् । ततो वज्रदिनामि यावद् बारं बारं विशेषतो बत्सरवयस्यान्ते
तथा योदया तस्यान्तं निषपात, तस्मात् सो ऽतीव यन्मवया-ममार, तस्य
प्रजासु पूर्वपुत्रवाद्यां रीत्यनुसारेण तस्य कृते धूपदार्यं च विदधुः ।
- ६ स द्वाविंशदत्सरवयस्तः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य विश्वराजमे ऽष्टौ
वत्सरान् राजत्वं चक्रेवान् । तस्य निधनात् जोषानां जोषो न बभूव,
ते च दायदूनगरे तं अश्राने निदधिरि किन्तु अग्रतीनां अश्राने न
निदधिरि ।

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

- १ अहसियस्य कुराजम् ५ पेडना तस्य वतनं १० अहसियया योगार्जं विना निषिद्धं
राजवंशं जायासु राजमप्राप्तिः ।
- २ अनन्तरं विश्वराजमनिवासिनस्तस्य कमिष्ठतनयम् अहसियं तस्य
पदे राजत्वं नियोजयामासुः, यत आरवीयायां शिविरयुक्तो यः सङ्घ
आगतम् तेन तस्य ज्येष्ठा भ्रातरो अग्निरिः । अतो विश्वदीयवयस्य बोराम-
३ सस्य सुतो ऽहसियो राजत्वं जेभे । सो ऽहसियो द्वाविंशतिवत्सरवयस्तः
सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य विश्वराजमे वत्सरमेकं राजत्वं चक्रेवान् ।
- ४ अन्ते दुहितार्थजिया तस्य प्रसूरासीत् । सो ऽप्याहाववंशस्य वर्त्मना
५ चरितवान् यतस्तस्य जननी दुराचारार्थं तस्य मन्त्रविष्णो बभूव । स
आहाववंशीया इव परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चक्रेवान् यतस्तस्य
जनकस्य निधनात् परं त एव तस्य विनाशार्थं तस्य मन्त्रिण्य आसन् ।
- ६ तेनामेव मन्त्रिण्य आचरन् स इवावेणीयवपतेराहावसुतस्य विश्वो-
रामस्य सहायो भुमारामोदवयसिना वसावेणेन सातं समरं कर्त्तुं

रामोत्तमिनिवर्धनं वरान, सन्निवादासीत् बभूवुः यिहोरामम् आचक्षुः ।
 अनन्तरम् अरानीवहसायेनेन नरपतिना साकं योधनसमये यिहो- १
 रामे रामेति वदत् क्षतं प्राप्नोत् तत्पत्नीवारार्षं यदा स यिप्रियेण
 प्रत्यागमत् तदा यिहोदीयक्षितिपतिर्योरामस्य तनयो ऽहसिय आहाव-
 स्रतस्य यिहोरामस्य पोडाकारत्वात् तं वीक्षितुं यिप्रियेण जगाम ।
 किन्तु यिहोरामस्य सन्निधिगमनेन परमेश्वराद् अहसियस्य निपातो ०
 बभूव, यतस्तत् स्थानं गत्वा स यिहोरामेभ साङ्गम् आहाववंशस्य लो-
 पार्थं परमेश्वरेणाभिषिक्तं निमग्नः क्षतं येज्जं साक्षात् कर्तुं प्रययौ ।
 अनन्तरं यस्मिन् समये येज्जराहावस्य वंशम् अदधयत् तस्मिन् समये स ८
 यिहदा अध्याप्तान् अहसियस्य परिचारकान् आह्वयत् तान् धृत्वावधीत् ।
 अनन्तरं तेनाहसिये गवेक्षिते मनुजाः शोमिरोखे प्रच्छन्नम् अहसियं ८
 धृत्वा येहोः समीपम् आनीय अज्जुः, तथापि तं क्षणाने निदधिरं यतो
 हेतोस्ते ऽज्जुवन् यो यिहोशाफटः सर्वान्तःकरणेन परमेश्वरम् अगवेध-
 यत् तस्य वंशो ऽसौ । ततः परं राज्यशासनार्थम् अहसियवंशस्य कापि
 शक्तिं नीतिष्ठत् ।

अनन्तरम् अहसियस्य जनन्ययजिषा यदा निजं तनयं भूतम् अपश्यत् १०
 तदा सा समुत्थाय कृत्स्नं यिहोदीयराजवंशं व्यापादयामास । तथापि ११
 नृपस्य दुहिता यिहोशेवाहसियस्य तनयं योयाशं गृहीत्वा हन्यमानानां
 राजकुमाराणां मध्यात् चोरयित्वा तं तस्य धात्रीसु कस्मिंश्चित् ग्रन्था-
 गृहे निदधे । अनेन प्रकारेण योरामस्य नृपस्य दुहिताहसियस्य भगिनी
 वा यिहोशेवा यिहोयादायस्य याजकस्य भार्यासीत् सा तम् अयजि-
 यावाः सन्निधितो जीययामास तस्मात् स तथा न अज्जे । अनन्तरं १२
 योयाशः षड्वत्सरान् यावत् तैः साकम् ईश्वरस्य मन्दिरे प्रच्छन्नस्थि-
 वान् अयजिषा च जनपदस्य राजत्वं चकार ।

२३ त्रयोविंशोऽध्यायः ।

१ याजकेन यिहोयादायेन सैन्यविवर्धनं निरूप्य योयाशस्य राज्याभिषेकः १२ अयजि-
 यावा च जननं २६ सुरार्थातः पुनर्मोरम् ईश्वरं प्रति यिहोयादायेन लोकानां
 परावर्तनं ।

अनन्तरं क्षमने वत्सरे यिहोयादाय आत्मानं राजवन्तं विधाय श्रतम- १
 तीन् अर्चयित्वा यिहोहमस्य सुतम् असदिवं यिहोहामनस्य सुतम् इक्ष्वा-

- येषाम् श्रीवेङ्कटसुतम् अक्षरिणम् अदायाहस्य सुतं मासेषु सिद्धे सुतम्
 १ इषीष्वाकटशात्मना समं नियमेन जग्याह । अमन्तरं ते विद्वाद्दीर्घं
 पर्य्यटनो विद्वादाः सर्वेभ्यो बभूवुः श्रीवीरान् इष्वाकेनीयप्रिहवन्तानां
 २ प्रमुखाश्च कोकान् संयुज्ज्य विष्णुशक्तमम् आजग्मः । अपरं निखिलसमाजं
 ईश्वरीयमन्दिरे नरपतिना साकं नियमं चक्षवान् । अपरं यिज्ञोयादाय-
 ३ क्षान् जग्याह, यज्ञतावं राजपुत्रः, दायूदो ऽब्रह्मभि परमेश्वरेण बद्ध-
 ४ उक्तं तदनुसाराद् अनेन राजत्वं कर्तव्यं । यूयं कर्मैव करिष्यथ, विष्णो-
 ५ मवारे युष्माकम् अर्घ्यतो याजकानां श्रीवीरानाञ्चैकतृतीयभाग आगन्त-
 ६ वारपात्रो भविष्यति । अपरकृतीयोऽग्रे राजनिवेष्टनं स्यास्यति, शेषश्च
 ७ द्वितीयोऽग्रे भित्ति ईरे स्यास्यति कोकान् सर्वे परमेश्वरीयमन्दिरस्य
 ८ प्राङ्मुखेभ्यु स्यास्यन्ति । अपरं याजकान् श्रीवीरानां मध्ये परिचारकलोकाञ्च
 विना कर्मण्यपरं परमेश्वरस्य मन्दिरं प्रवेष्टुं वारयत, त एव प्रवेक्ष्यन्ति
 यतस्ते पवित्राः । परन्तु निखिला अन्यमनुजा परमेश्वरस्य निष्प्रभितं
 ९ कर्म करिष्यन्ति । अपरं श्रीवीरान् अस्त्रहस्ताः सन्तो राजानं वेष्टन्ताः ।
 यः कश्चित् मन्दिरस्याभ्यन्तरम् आयास्यति स घानिष्यते । अपरं नृपति
 १० र्यदा वञ्चि र्यास्यत्तभ्यन्तरम् आगमिष्यति वा तदानीं यूयं तेन साङ्गे
 ११ स्यास्यथ । इत्थं यिज्ञोयादायेन याजकेन यद्यद् आदिष्टं तदेव श्रीवीरै-
 निखिलयिद्वादीयमनुजैश्चाकारि । तेषाम् एकैको जगो विष्णामवारे प्रवे-
 १२ क्षितो विष्णामवारे निर्गामिनश्च खान् खान् कोकान् जग्याह, यतो
 १३ याजको यिज्ञोयादायस्तेषां पर्यायाद्यां कोकान् न विसर्जन् । अपरं
 याजको यिज्ञोयादाय ईश्वरस्य मन्दिरे स्थातानि नृपते दीयूदः मूलचर्म-
 १४ ण्यजत्रानि शतसेनापतिषु समर्पयाचकार । अपरं तान् अस्त्रधारिणो
 निखिलमनुजान् मन्दिरस्य दक्षिणं पार्श्वम् आरभ्य मन्दिरस्य वामं पार्श्वं
 यावद् यज्ञवेद्या मन्दिरस्य च समीपे नृपस्य चतुर्दिक्षु स्थापयामास ।
 १५ अनन्तरं ते राजतनयं वज्रिहारीय तस्य शिरसि किरीटं निधाय तस्मै
 साक्ष्यपुस्तकं दत्त्वा राजानं चक्षिरे, अपरं यिज्ञोयादायेन तस्य पुत्रैश्च
 तस्मिन् अभिषिद्धे सति ते बभाषिरे, राजा चिरजीवी भूयात् ।
 १६ अपरम् अथविद्या कुतस्मामिनां राजस्वावकाशाच्च कोकानां कोकाहजं
 १७ निश्चय्य परमेश्वरस्य मन्दिरे कोकानां समीपम् आजगाम । अपरं
 प्रवेष्टव्याने राजा निजकर्मस्य समीपे तिष्ठति, अथस्वास्तीवादवाच-
 १८ राज्ञः समीपे विद्यन्ते जनपदस्य निखिललोकालानन्दं कुर्वन्ति मुरी

वीदयन्ति च मायकाश्च वास्यैः समं मायन्ति कुवन्ति चेति निरीक्षाध-
नित्या निजवसनं क्षित्वा राजमोक्षो राजमोक्ष इति ज्ञापय । ततो १४
याजको विहोषादायो वजेषु नियुक्तान् ब्रह्मसेनापतीन् समादिशन्
वभाषे, यथा युष्माभिः स्नेहीमध्याद् बहिष्क्रियतां, यः कश्चिद् एनाम्
अनुप्रजिगृह्णति, स खड्गेन हन्यताश्चेति, यतो याजको ऽब्रवीत् परमेश्वरस्य
गेहमध्ये सा न हन्तव्या । अतो लोकाकां हत्ते हत्वा राजधान्या हयवा- १५
रस्य प्रवेशस्थानं गत्वा तच्चैव जग्ने ।

अनन्तरं लोकाः परमेश्वरस्य प्रजा भविष्यन्ति विहोषादाय आत्मना १६
सह नृपतिं लोकान्धैतादृशं नियमं कारयामास । अनन्तरं लोकाः सर्वे १७
वाजो गेहं गत्वा तद् बभञ्जुस्तस्य वेदीरपि प्रतिमाश्च चूर्णयाचक्रुः, वेदीनां
सम्मुखे वाजो याजकं मत्तनम् आबध्नुवन् । अपरं दाबूदो दीत्यनुसारे- १८
ज्ञानन्दगीताभ्यां समं मूसखो व्यवस्थायां लिखितविधितः परमेश्वराय
होमार्थकवनिदानाय ये जेवीया याजका दाबूदा नियोजयाचक्रिरे
तेषां करेषु विहोषादायः परमेश्वरीयमन्दिरस्य कर्मणाम् अध्यक्षात् स-
मर्पयामास । अपरं कश्चिद् अमुष्मिन्गुजा यज्ञ प्रविशेषुक्ततृत्ते स १९
परमेश्वरीयमन्दिरस्य द्वारेषु दौवारिकान् नियोजयामास । अनन्तरं २०
ब्रह्मपतिषु मान्यमनुजेषु लोकप्रासजेषु जनपदस्य सर्वेषु लोकेषु च तेन
समागतेषु स राजानं परमेश्वरीयमन्दिराद् बहिरागिनाम्, ते च
प्रोक्षदारेण राजनिषेधनं प्रविश्य राजानं राजसिंहासन उपवेशया-
चक्रुः । तदा जनपदस्य निखिलमनुजा आगमन्तु नगरमपि निष्कण्टकं
बभूव, केवलम् आचक्षिया तैः खड्गेन जग्ने ।

२४ चतुर्विंशोऽध्यायः ।

१ विहोषादायक याजकीयम् योयाजकं दुराजन्तकरणं ४ रौचरीयमन्दिरस्य
जीर्णोद्धारार्थं तत्प्राज्ञा १४ विहोषादायक नियमं आश्राने निधानं १७ देव-
पूजायां ब्रह्मेण कोषाग्नेन विहोषादायकतुल्य विचारितव्यं जनम् १९ अराजोपै-
क्षक पराजयो दावाभ्याम् तस्य बधः २० योयाजकं विदितिः ।

योयाजः ब्रह्मपतिरवकाः सन् राजत्वं कर्तुम् आरम्भं विहोषादने १
चत्वारिंशद् वत्सदाद् वाक्यं राजत्वं चक्षवात् । नेर्द्धेवाग्निवाहिनी
विधिया तस्य प्रह्वदासीत् । एव योयाजो वाजकस्य विहोषादायक १

- १ वावष्णीवनं परमेश्वरस्य साक्षात् सदाचारम् अचरोत् । अवरं विधे-
यादायस्तं दे कन्वे विवाहयामास, ततस्तस्य वनवा दक्षितराज्यायकम् ।
- २ अनन्तरं परमेश्वरीयमन्दिरस्य जीर्णोद्धारं कर्तुं घोषाश्रयस्य भागसे-
नाते स राजानाम् केषिणां संगृह्य कथयामास, ययं यिहदादेशस्य
- ३ नगराणि गत्वा प्रतिवत्सरं निजेश्वरस्य मन्दिरस्य जीर्णोद्धारार्थम् इत्या-
येजीयनिखिलमनुजेष्वोऽर्थान् संगृह्णीत कर्मैतत् त्वरितं कुरुत । किन्तु
- ४ केवीयास्तत्र त्वरां न भवतुः । अनन्तरं नरपतिरक्षेपां मुखं यिहोया-
दायम् आह्वय कथितवान् साक्ष्यद्वयस्य कृत ईश्वरस्य दासेन मूससेना-
- ५ येजीयसमाजेन च निरूपितो यः करणं यिहदातो यिल्लुगानमाच-
र तस्यानयनार्थं केवीयान् कुतो नादिशः ? यतस्तस्या दृष्टाया अथनियायाः
- ६ पुत्रा ईश्वरस्य मन्दिरम् अभ्यङ्गन् परमेश्वरीयमन्दिरे निवेदितानि नि-
खिलवस्तूनि च दाणेऽददुः । अनन्तरं नृपतेराज्यावा ते मञ्जुषामेकां
- ७ निर्माय परमेश्वरीयमन्दिरस्य द्वारसमीपे बहिः स्थापयाचकम् । अपरम्
ईश्वरस्य दासां मृसाः प्रान्तर इत्यायेकं यं करम् आह्वयितवान् पर-
मेश्वरस्य सन्निधौ तस्यानयनं यिहदादेशं यिल्लुगानमे च घोषयाचकम् ।
- ८ ततः सर्वंऽध्वर्याः प्रजाखानन्दं गत्वा करम् आनीय पृथक्तां यावत् तस्यां
- ९ मञ्जुषायां निषिद्धिपुः । अपरम् उपयुक्ती समयं केवीये निर्जहन्तेस्तां
मञ्जुषां राजभाष्यागारम् आनीय तन्मध्ये बज्रमुद्रासु दृष्टासु राजकेलिको-
महायाजकेन नियुक्त एको जनआगत्य मञ्जुषां शून्याम् अकुरुताम् अपरं
- १० सा तैः पुनर्म्वारम् उत्थाप्य स्वस्थानम् आनीयत । प्रतिदिनम् इत्थं कृत्वा
- ११ ते प्रभूतानि वित्तानि संगृह्णन् । अनन्तरं नृपो यिहोयादायस्य तानि
परमेश्वरीयमन्दिरस्य कर्माधिपतिभ्योऽदत्तां ते च परमेश्वरीयमन्दि-
रस्य जीर्णोद्धारार्थं तत्तथ्यः स्थापतिभ्यश्च वेतनानि प्राददन् अपरं पर-
मेश्वरीयमन्दिरस्य जीर्णोद्धारार्थम् आयसकर्मकर्तृभ्यश्च पारकुटोयकर्म-
- १२ कर्तृभ्यश्च वेतनानि प्राददुः । इत्थं कर्मकारिणोक्तैः क्रियमाणे कर्मणि
तेषां अमैः सिद्धिं मते तैरीश्वरीयमन्दिरस्य जीर्णोद्धारं विधाव तत्
- १३ पूर्ववद् इदितं । कर्मणि समाप्ते तेऽवशिष्टमुद्रा नृपस्य यिहोयादायस्य च
समस्तम् आगिन्दुः, ततस्तौ ताभिर्मुद्राभिः परमेश्वरीयमन्दिरस्योपास-
नार्थं च भाजनानि विह्वलते । होमपाचाणि खेदनीचेत्वादीनि हेममयानि
रजतमयानि च भाजनानि निर्मायवाचकम् । अनन्तरं यिहोयादायस्य
वावष्णीवनं निजं परमेश्वरस्य मन्दिरे तैर्होमार्चकवचसोऽदीयता ।

अनन्तरं यिहोयादायः स्थिरः सम्पूर्णयुध भूत्वा निधनं जेमे । नि- १५
धुसमये तस्य दानिश्चरिधनं शतं वत्सरा वयो ऽभवत् । स इत्यायेनो १६
मध्य ईश्वरमधि तदीयमन्दिरमधि चोत्तमं कर्माकरोत् तत्पारजात्
मनुजा दायूदनगरे राजनिवहस्य मध्ये तं अश्राने निदधिरै ।

यिहोयादायस्य निधनात् परं यिहदा अध्यक्षा आगत्य राजानं प्रा- १७
शमन् । ततो राजा तेषां वचांसि जग्राह । ते तु तेषां पित्रलोकानां १८
प्रभोः परमेश्वरस्य मन्दिरं परित्यज्य चैत्यद्वयान् प्रतिमाश्च पूजयितुम्
आरेभिरे, एतदपराधकारणाद् यिहदां विरूपाक्षमस्य प्रति क्रोधो
ऽवर्तत । तथापि परमेश्वरं प्रति तान् परावर्त्तयितुं तेषां सन्निधिं १९
परमेश्वरेण प्रेषिता भविष्यदादिनस्तेषां विरुद्धं साक्ष्यम् अवदुः किन्तु
तत्रापि तै र्मंगांसि न निदधिरै । अनन्तरं परमेश्वरस्यात्मनि याजकस्य २०
यिहोयादायस्य स्रुतं सिखरियम् आविष्टवति स लोकानाम् उपरिष्ठात्
संख्याय तान् अत्रवीत्, ईश्वरो युष्मान् इति वाचं गदति, यूयं कुतः
परमेश्वरस्य निदेशान् कथञ्चे? अनेन कृतार्थो भवितुं न पारयिष्यथ ।
युष्माभिः परमेश्वरः परित्यक्तस्तस्माद् यूयमपि तेन परित्यक्ष्यध्वे । ततो २१
मनुजा नृपतेराज्ञानुसारेण तस्य विरुद्धं मोहं विधाय परमेश्वरीयमन्दि-
रस्य प्राङ्मुखे तं पाषाणाघातैरवधिषुः । तस्य अनयो यिहोयादायो २२
नृपतिं प्रति यं सदाचारं कृतवान् नृपति र्योयाशक्तं न संस्मृत्य तस्य
तनयं जघान । निधनकाजे स बभाषे परमेश्वरेष्वेतत् प्रति दृष्टिं विधा-
यैतस्य समुचितं पक्षं दायिष्यते ।

अनन्तरम् एकस्मिन् वर्षे ऽतीते ऽरामीयष्टतनानिवहस्तस्य विरुद्धम् २३
आजगाम । ते यिहदां विरूपाक्षमस्य समागत्य लोकानां प्रमुखनरान्
अवधिषु निखिकानि चोदितवस्तूनि दम्भेधकस्य द्दितिपतेः सन्निधिं
प्रेषयाम्बुध्व । यद्यप्यरामीयाणाम् अल्पसैन्यं बलम् आगच्छत् तथापि २४
परमेश्वरस्तेषां करेष्वातोष मज्जासैन्वानि समर्पयाश्चकार यतो हेतो र्मनु-
जाः तेषां पूर्वपुरुषाणां प्रभुं परमेश्वरम् अत्यजन् । इत्थम् अरामीया
योयाशं दण्डयामासुः । अपरं तं प्रभूताघातैर्विद्यतं विहाय तैस्तस्य २५
सन्निधितो जाणायां कृतायां तस्य वौ दासौ याजकस्य यिहोयादायस्य
सुतानां जननकारणात् तस्य विरुद्धं मन्त्रज्ञां विधाय श्रय्यागतं तं
जघ्नतुः । इत्थं तस्मिन् निधनं गते कोणा दायूदनगरे तं अश्राने निदधिरै
किन्तु राजनिवहस्य अश्राने न निदधिरै । अरामीयाश्च निवहतस्तनयः २६

सावदो मोवादीवाशिन्वीतक्तमवो यिहोषावदस्यैतो तस्य विद्वज्जं मन्त्रवा-
मासतुः ।

- १० अपरं तस्य तनयानां कथा तस्य दत्तकरंस्व भार इन्धरीयमन्त्रिणस्य
जीर्णोद्धारस्यैतानि निखिलानि नरपतीनां पुराकृतपुस्तके निखितानि
सन्ति । अनन्तरं तस्य तनवो ऽमत्सियक्तस्य पदे राजत्वं प्राप ।

२५ पञ्चविंशोऽध्यायः ।

- १ अमत्सियस्य राजनकरं ० राजपातकयो र्जनं १ द्वायेषीयतनानां विसर्जनं
२ इदोमीयलोकानां जननं ३ द्वायेषीयलोके विसर्जनं प्राप्य यिहदादेव-
स्यात्मकं ४ ययेषोदोमीयानां देवानामर्चनं अभिषेहादिनां वचनाम्बवं १० तस्य
दण्डनं १५ तस्य राजत्वनिश्चयः कथनम् ।
- १ अमत्सियः पञ्चविंशतिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य
यिहशाकम ऊननिश्रद्भवत्सरान् यावद् राजत्वं चकार । यिहशाकम-
२ निवासिनी यिहोयद्वा तस्य प्रसूरासीत् । स परमेश्वरस्य गोचरे सदा-
धारम् अकरोत् किन्तु सरलान्तःकरणेन नाकरोत् ।
- ३ अनन्तरं राज्यं तस्य सस्यम् बशीभूते तस्य याभ्यां दासाभ्यां तस्य तातो
४ राजा जन्ने स तावबधीत् । किन्तु तयोरपत्न्यानि नावधीत् यतो मूसो
श्वस्याग्रये परमेश्वरीयैवाद्या निखितान्ते, यथा, तनयानाम् अपराधेन
जनका न हन्तव्याः, जनकानाञ्चापराधेन तनया न हन्तव्याः । एकैको
जनः स्वस्वपापात् हन्तव्य इति ।
- ५ अनन्तरम् अमत्सियो यिहदावंशं संश्लक्ष्य यिहदा निखिलजनपदे
विन्यामीनस्य निखिलजनपदे च पिहवंशानुसारेण शतपतीनां सहस्र-
पतीनाञ्च निघ्नत् तान् नियुयुजे, किञ्च विंशतिवत्सरवयस्कान् ततो ऽधि-
कवत्सरवयस्कान् मनुजान् प्रवधित्वा त्रीणि कक्षाणि मृकपक्षकधारिणः
६ समरसमर्थान् अभिव्यक्तान् मनुजान् आनभत । अपरं किङ्करशक्तै-
परिमाणं रजतं वेतनं विधायैकायेकदेशीयान् कक्षवीरान् आनि-
७ नाय । किन्त्वोन्धरोयः कश्चिन्नोक्तस्य सन्निधिं समेत आनहार हे रा-
जन् इवायेकीया एतना त्वया समं न वातु, यतः परमेश्वर इवावेक-
८ वंशेन सह न विद्यते, इप्सुधिमवंशेन सहामि न विद्यते । किन्तु तमेव
प्रतां समरं कर्तुं साहसिको भव, नोचेद् इन्धरः शत्रूणां समर्थं त्वां
निपातविद्यति यतो हेतोःपकर्तुम् अघःपातयितुश्चेन्धरस्य शक्तिं विद्यते ।

तदनन्तरम् अमत्सियस्तम् ईश्वरीयलोकं जगाद, इच्छायेजीयसङ्घाय ९ मया यत् किङ्करश्चतुष्टयमात्रं रजतम् अदायि तदधि किं कर्त्तव्यं? ईश्वरीयलोक उदितवान् परमेश्वरेण ततो ऽपि प्रभुतं तुभ्यं दातुं शक्नते । ततो ऽमत्सियस्तान् अर्पयत् इन्द्रियमाद् आगतं तं सेनानिवहं स्वस्थाने १० ममनार्थं विससर्ज । अतो यिद्धदा विवर्जं तेषां महाकोधाने प्रज्वलिते सति ते महाकोपेन खं खं स्थानं पराहत्य वप्रजुः ।

अनन्तरम् अमत्सिय आत्मानं बलवन्तं कृत्वा स्त्रीयलोकान् वहिरा- ११ नीय लवणप्रान्तरं व्रजित्वा सेयीरवंशीस्य दशसहस्राणि मनुजान् अवधोत् । अपरा दशसहस्राणि लोका जीवन्तो यिद्धदावंशे वन्दोक्तताः १२ शैलशृङ्गं निनिधरे तस्मात् शैलशृङ्गाच्छो निक्षिप्ताः सर्वे चूर्णी बभूवुः ।

किन्त्वमत्सियो यं एतनानिवहं खेन समं समराय न नीत्वा परावर्त्य १३ प्रेषितवान् ते शोमिरोयम् आरभ्य वैद्योरोयं यावद् यिद्धदादेशस्य नगराण्याकष्य तेषां भीति सहस्राणि मनुजान् अवधियुः प्रभूतानि लोठित-
अवस्तुनि च जगृहः ।

इदानीयानां हननात् प्रत्यागमनात् परम् अमत्सियः सेयीरवंशीयानां १४ सुरान् आनीय निजेशदेवानिव स्थापयित्वा तेषां सम्मुखे प्रखन्तुं तान् उद्दिश्य धूपान् ज्वालयितुश्चेपयक्रमे । तस्माद् अमत्सियं प्रति परमेश्व- १५ रस्य क्रोधे प्रज्वलिते स कक्षन् भविष्यदादिनं तस्य सन्निधिं प्रेषयामास । स तम् आचष्यते, तेषां लोकानां ये सुरास्तव कराभ्यां निजप्रजा उद्धर्तुं नापारयन् कुतस्तान् गवेयसि? तेनैतस्मिन् वाक्ये उदिते राजा तं ' जगाद, त्वं किं राजमन्त्रिपदे न्ययुङ्क्थाः? निवर्त्तस, कुतो हनिष्यसे? तेन भविष्यदादी निवर्त्तमानो बभावे त्वया कर्मैतत् कृत्वा मम मन्त्र्या न गृहीता तस्माद् ईश्वरस्तव विनाशं निश्चितवान् इत्यहं आगामि ।

अपरं यिद्धदावंशीयो नरपतिरमत्सियो मन्त्र्यां गृहीत्वैच्छायेजीय- १७ नृपं येहेः पौत्रं यिच्छोयाहसस्य पुत्रं योयाश् प्रति दृतान् प्रहित्य कथयामास, आगच्छावां परस्परं साक्षात् कुर्वः । तत इच्छायेजीयो योयाशो १८ नृपो यिद्धदादेशस्यामत्सियं नरपतिं प्रति दृतान् प्रहित्य कथयामास, निवानेनखं प्रग्राजकण्टकं निवानेनखस्यैरसहस्रस्य सन्निधिं दृतं प्रहित्य कथयामास, मम तनयस्य विवाहार्थं तव दुहितरं देहीति । अनन्तरं निवानेनखो वन्धपशुः समीब प्रग्राजकोणिं बभञ्ज । त्वं कथ- १९ यसि, इदानीया मया अनाश्रयन्, तेन त्वदीयं मनस्वीं गर्वे प्रवर्त्तयति ।

- त्वं निजनिवेशने तिष्ठ । तवामकुलाय कुतो ऽनधिकारवर्षा करिष्यसि ?
- १० तव त्वया साक्षं यिद्धदावंशस्य च यत्नं कुतो भविष्यति ? निम्नमस्त्रियेन तद् वचनं नाम्नाभि यत् इदोमीयदेवानाम् अनुरागमात् ते यद् रिपूणां
- ११ करेषु पतियुक्तदर्यम् एतत् सर्वम् ईश्वराद् बभूव । अनन्तरम् इच्छायेकीयो योयाशो नरपतिराजगाम, तस्मात् स यिद्धदानरपतिरमस्त्रियश्च यिद्ध-
- १२ दादेशस्यै वैतश्रेमशे परस्परं साक्षाच्चक्रतुः । तत इच्छायेकवंशानां सम्मुखे यिद्धदा मनुजाः पराजिताः सन्तः सर्वे स्त्रीयं स्त्रीयं वासस्थानं पलाया-
- १३ ष्मिरे । तत्र वैतश्रेमशे इच्छायेकीयो राजा योयाशो ऽहसियस्य पौत्रं योयाशस्य सुतं यिद्धदा अमस्त्रियं महीपतिं धृत्वा यिरूशालमम् स्थानि-
- १४ नाय, अपरम् इफ्रयिमीयगोपुरम् आरभ्य कोणस्थगोपुरं यावद् यिरू-
- १५ शालमीयप्राचीरस्य चतुःशसीहस्तमितं खगडं बभूव । अपरम् ईश्वरीय-मन्दिरं खोवेदेदोमस्य हस्तगतानि सकलकनकरजतानि सकलभाजनानि च राजमिदेशमभ्यं कोयसादाय बन्धकत्वेन लोकान् सज्जिनः ज्ञत्वा च शोमिरीखं प्रत्याजगाम ।
- १६ तस्येच्छायेकीयभूपते यिहोयाहसपुत्रस्य योयाशस्य निधनात् परं यिद्धदा भूपतिर्योयाशस्य सुता ऽमस्त्रियः पञ्चदशवत्सरान् अजीवत् ।
- १७ एतस्यामस्त्रियस्याद्यन्तम् अवशिष्टं चरित्रं किं यिद्धदा इच्छायेकस्य मही-पतीनां पुराहृतपुस्तके लिखितं न विद्यते ?
- १८ परमेश्वरस्यानुरागमाद् अमस्त्रियस्य निवृत्तिकालम् आरभ्य मनुजा यिरूशालमे तस्य विबुधं कुमन्तानां चक्रन्तदा स लाखीशं पलायाचक्रे । किन्तु ते तस्य पश्चात् लाखीशं लोकान् प्रहित्य तस्मिन् स्थाने तं घातवा-
- १९ मासुः । अनन्तरं ते हयैकां समानीय यिद्धदादेशस्य प्रधानमगदं तस्य पित्रलोकानां सन्निधौ तमपि प्रशशाने निदधिर ।

२६ षड्विंशोऽध्यायः ।

१ मिश्रियस्य विद्यमानमगदं अभियस्य पुराजगत्करं १६ यावत्कालां कार्यसु प्रवर्णे-नात् तस्य कुष्ठरोगिणं २२ तस्य निधनम् ।

- १ तदानीं यिद्धदा निवृत्तलोकः योडशवत्सरवयस्कम् उचियम् आ-
- २ दाय तस्य जगत्स्यामस्त्रियस्य पदे राजत्वे ऽभिषिचिषुः । राजनि पित्रजगद्वयं महाविभ्रां मतवति स एकोत्तममदं निर्माप्य मुनर्वीरं

यिङ्गदा अधीनी चक्रवान् । उधियः षोडशवत्सखयक्कः सन् राजत्वं १
कर्तुं प्रारब्ध यिरुक्काजमे विपश्चाशद्वत्सरान् यावद् राजत्वं चक्रवान् ।
यिरुक्काजमनिवासिनी यिखणिषा तस्य प्रसूरासीत् । स निजपितुरम- ४
त्सियस्य सर्वकार्यानुसारेण परमेश्वरस्य साक्षात् सदाचारं चकार ।
अपरम् ईश्वरीयदर्शने बुद्धिमान् यः सिखरियक्तस्य यावज्जीवनं स ईश्व- ५
रम् अन्वगच्छत् । स यतिकालान् परमेश्वरम् अन्वगच्छत् ततिकालान्
ईश्वरस्तं कृतकार्यम् अकरोत् । विशेषतः स यात्रां विधाय पिजेष्टीयैः ६
समं समरं कृत्वा गातं यव्निरसुदोदक्षेतेषां नगराणां प्राचीराणि बभञ्ज ।
अपरम् असुदोदस्य सीमायां पिजेष्टीयानां सीमायाश्च नगराणि निर्मा- ७
पयाश्चकार । अपरम् ईश्वरः पिजेष्टीयानां गूर्वाजनिवास्यारवीयाणां
मियूनीयानाञ्च विरुद्धं तस्य साहाय्यं चक्रवान् । अम्मोनीयैरप्युधियायो- ८
पायनं ददे, इत्थम् अतीव पराक्रमान् तस्य यशो मिसरं प्रविश्य व्या-
नशे । अपरम् उधियो यिरुक्काजमे कोणदार उपत्यकादारे प्राकारस्य ९
कोणेषु च दुर्गाणि निर्माप्य तानि द्रढयाश्चकार । तद्वत् स प्रान्तरेऽपि १०
दुर्गाणि निर्मापयामास बह्वन् प्रज्ञींश्च चखान यतो निम्नभूमौ प्रान्तरे
च तस्य प्रभूताः पशव आसन्, अपरं पर्वतेषु कर्मिणे च तस्य कृषीवका
द्राक्षात्तेजार्जावाश्चासन्, यतः स कृषिकर्मणि प्रीतवान् । अपरं केख- ११
कस्य यियूयेकस्य शासकस्य मासेयस्य च हस्ते किञ्चित्संस्थानुसारेण सङ्घं
सङ्घं युद्धे ममनकद् य उधियस्य एतनानिवह आसीत् स राजकीय-
सेनापते र्हनीयस्याधीन आसीत् । महावीरलोकानां पिट्टप्रधान- १२
समुदाये घटशताधिके दे सङ्घे मनुजा आसन् । रिपूणां विरुद्धं नरपतेः १३
साहाय्यार्थं तेषाम् आजाधीनाः पराक्रमेण समरकारिण्यः सार्द्धसप्त-
सहस्राधिकानि त्रीणि लक्षाणि एतना आसन् । अपरम् उधियः सर्व- १४
एतनानां निमित्तं फलकानि शूळानि शिरस्त्राणि वस्त्राणि धनं च पाषा-
नक्षोपकण्ठाणाञ्च निर्मापयामास । अपरं दुर्गेभ्यः प्राकारेभ्यश्च दृढदायपा- १५
शाखानां प्रक्षेपार्थं निपुणशिल्पकानां कल्पनया कृतानि यन्त्राणि यिरु-
क्काजमे कारयाश्चकार । यतादृगाश्चर्यरूपेणोपकृता भूत्वा स महापरा-
क्रमो बभूव तत्तत्तस्य यशो दूरदेशं व्यानशे ।

किन्तु पराक्रमप्राप्तेः परं तस्य मनसि विनाशोत्पादकेन गर्वेण म- १६
र्षिते सति स निजप्रभोः परमेश्वरस्य विरुद्धम् अपराधं चकार, यत्नतो
धूपवेद्यां धूपं ज्वापयितुं परमेश्वरस्य मन्दिरं प्रविवेश । ततो राजको १७

- ऽसरियस्तेन समं परमेश्वरस्य याजका अग्नीतिजना बलवन्तो लोका-
 १८ तस्य पश्चात् प्रविचिन्तुः । ते नरपतेरुचियस्य प्रतिकूलं सन्निष्ठमानार्त्तं
 वभाषिरे, हे उचिय परमेश्वरोद्देशो धूपदाहस्त्वया न कर्तव्यः किन्तु
 धूपज्वालनार्थं प्रावितै ह्यारोहवंशजातै र्याजकैरेव । त्वं प्रविचिस्थानात्
 वह्निं र्याहि यतस्त्वयापराधः क्रियते तेन प्रभुपरमेश्वरात् तव सम्मानं न
 १९ जनिष्यते । तदानीम् उचियः प्राकुप्यत् तस्य हस्ते च धूपज्वालनार्थं धूपा-
 धार एको ऽविधत्, किन्तु तस्मिन् याजकेश्चः क्रुद्धवति याजकानां समर्थं
 परमेश्वरस्य मन्दिरे धूपवेद्या अग्निके कुष्ठरोगस्तस्य भागे प्रचकाशे ।
 २० तदानीं प्रधानयाजकेनासरियेन निखिलयाजकैश्च तं प्रति मुखं परावर्त्तं
 तस्य ललाटे कुष्ठरोगे दृष्टे ते तस्मात् तं दवयाचक्रुः, अपरं स ख्यमपि
 २१ वह्निर्गन्तुं त्वरां विदधे यतः परमेश्वरेण स आजन्ने । ततो नृपति-
 रुचियो मरुद्वदिनं यावत् कुष्ठो तस्यौ कुष्ठित्वाच्च विक्रित्वाभवने निव-
 सन् परमेश्वरस्य मन्दिराच्छिन्नस्तस्यौ । अपरं तस्य तनयो योचमे राज-
 निवेशनस्याधिपति भूत्वा जनपदीयमनुजानां शासनम् अकरोत् ।
 २२ एतस्यापियस्याद्यन्ता अवशिष्टाः क्रिया आमीसस्य तनयेन यिशायियेन
 २३ भविष्यदादिना लिखिरे । अनन्तरम् उचियः स्त्रीपिठलोका इव
 मद्धानिद्रां जम्बिवान् ततो मनुजा नृपतीनां श्रवनिधानक्षेत्रे तदीय-
 पिठलोकानां सन्निधौ तं श्मशाने निदधिरे, यस्मात् ते कथयामासुः स
 कुष्ठोति । अपरं तस्य तनयो योचमस्तस्य पदे राजत्वं चकार ।

१७ सप्तविंशोऽध्यायः ।

- १ योचमस्य सुराजलकरणं ४ अम्नोनीयानां पराजयः ७ तस्य राजत्वस्य कथनं
 निबन्धः ।
 २ योचमः प्रह्वविंशतिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुं प्रारभ्य यिरू-
 शालमे घाटश्रवत्सरान् राजत्वं चक्रेवान् । सादोकस्य दुहित्या यिरूशा
 ३ तस्य प्रसूरासीत् । स निजपितुरुचियस्य कर्मानुसारेण परमेश्वरस्य
 गोचरे सदाचारं चकार, तथापि स परमेश्वरस्य मन्दिरं न प्रविवेश
 ४ मनुजाश्च तदानीमपि दुष्टत्वम् आचरेः । स परमेश्वरीयमन्दिरस्य
 प्रोचदारं निर्मापयाचकार तदद् योपनख्यप्राकारस्थाधिकांश्च निर्माप-
 ५ याचकार । अपरं यिरूदाः पर्वतोयदेशे नगराणि मरुभूमौ च दर्गाण्य-
 चष्टुहाणि च निर्मापयाचकार ।

सो ऽम्मेनवंशीयानां महीपतिना समं समरं विधाय तान् जिगाय ॥
तस्माद् अम्मेनवंशीयास्तस्मिन् वत्सरे किङ्करणतं रजतं दशसहस्रकोर-
परिमितान् गोधूमान् दशसहस्रकोरपरिमितान् यवाञ्च तस्मै ददुः,
द्वितीये तृतीये च वत्सरे ऽप्यम्मेनवंशीयास्तस्मै तावन्ति ददुः । अनेन ॥
प्रकारेण योयमो निजप्रभोः परमेश्वरस्य साक्षाद् ऋजुमार्गगामी सन्
प्रतापयुक्तो बभूव ।

एतस्य योयमस्यावशिष्टाः क्रियास्तस्य निखिलसमरा निखिलव्यवहा- ०
रास्तेखायेलो विद्वदाश्च भूपतीनां पुरातत्तपुस्तके लिखिता आसते । स ८
पञ्चविंशतिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुं प्रारब्ध यिरूशालमे घाडश-
वत्सरान् राजत्वं चक्रवान् । अनन्तरं योयमो निजपितृलोका इव महा- ८
निग्रां गतो लोके दायूदनगरे प्रस्रजाने निहितश्च, ततस्तस्य तनय आह-
सस्तस्य पदे राजा बभूव ।

२८ अष्टाविंशोऽध्यायः ।

१ आहसस्य कुराजत्वकरणं तद्विद्वानाद् अरामोये ईष्यप्रापनं १ इत्यायेलीयलोकेरपि
दण्डप्राप्तिं वेन्दिलोचानां मोचनं १६ अष्टुरीयलोकेस्तस्य वधितत्वं १९ सुरार्चनं तद-
न्यमहापापकरणञ्च २६ तस्य निधनञ्च ।

आहसो विंशतिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुं प्रारब्ध यिरूशालमे १
घाडशवत्सरान् यावद् राजत्वं चकार । स परमेश्वरस्य साक्षात्
निजपूर्वपुरुषो दायूदिव सदाचारं न चकार । किन्त्विस्त्रायेलीयमही- ९
पतीनां मार्गेषु चरन् इवीभूतधातुना वालः प्रतिमूर्त्तिं निर्मापयःसृक्तार ।
अपरं स हिमोमसुतस्योपत्यकायां धूपान् प्राज्वालयत् किञ्च परमेश्वर ९
इस्त्रायेलीयवंशस्य सम्मुखाद् यान् भिन्नजातीयान् दवयाञ्चकार तेषां
छण्डक्रियानुसारेण स निजात्मजान् वज्रिना दाहयाञ्चकार । अपरं भृगु- ४
स्थानेषु पर्वतेषु सर्वेषां हरिदण्डानां तरूणाम् अक्षश्च बलिदानं धूपदा-
हञ्च चकार । तत्कारणात् तस्य प्रभुना परमेश्वरेण तस्मिन् अरामी- ५
याणां नरपतेः करे समर्पिते सति ते तं प्रहृत्य तस्य प्रभूतलोकान् बन्दी-
कृत्य दम्भेवर्कं निन्युः । तदधिकम् इस्त्रायेलीयनरपतेः करे तस्मिन् सम-
र्पिते सो ऽपि तं महाप्रहारेणाजधान् ।

अपरं रिमनियस्य तनयः पेकहो विद्वदावशीयान् विंशतिसहस्रा- ९

- धिकं कर्त्तुं वक्ष्यते। लोकान् वक्ष्यन्ति च दिने मारयामास वक्ष्यात् ते खेवाः
 ७ पिष्टलोकानां प्रभुः परमेश्वरः वक्ष्यन्ताः । अपरं सिद्धिनामकं इन्द्रविभीषो
 वीरो राजतनयं मासेवं निवेष्टनाच्छतम् अस्त्रीकामं मन्थराजपुत्रवत्
 ८ इन्द्रकानाहस्य जघान । अपरम् इक्ष्वाक्यवंशः खेवां भ्रातृणां दे कक्षी
 जायापुत्रदुहितुन् वन्द्यीकृत्य निन्युः, तेषां वक्ष्मिन् वक्ष्मिन् च कोठया-
 ९ वक्षुः, अपरं तानि निखिजकोठितवक्ष्मिन् शोमिरोजं निन्युः । तस्मिन्
 स्थाने योदेदनामा परमेश्वरस्य भविष्यद्वादी कश्चिद् आसीत् स शोमि-
 रोजे समागतं तं सैन्धविषं साक्षात् कर्त्तुं व्रजित्वा तान् सैन्धोयलोकान्
 जगाद, पश्यत युष्माकं पिष्टलोकानां प्रभुः परमेश्वरो यिष्कदावंधोः युध्यन्
 तान् युष्माकं करेषु समार्षयत् ततो युयं गगनस्पर्शिकोधाग्निना तान्
 १० अवधिक्ष। इदानीं यूयं यिष्कदा यिष्कज्ञानमस्य च लोकान् वक्ष्यीकृत्य
 दासान् दासीषु कर्त्तुं मतिं कुर्वध्वे। युष्मत्प्रभोः परमेश्वरस्यापराधाः
 ११ किं युष्माभिरपि न कृताः? अत इदानीं मम वाचं वृद्धत। यूयं खखी-
 यभ्रातृणां समीपाद् यं वन्दिनिषहम् आनीतवन्तस्तं मुक्तीकुरुत यतः
 १२ परमेश्वरस्य प्रचण्डकोपो युष्मासु वर्तते । तत इन्द्रियमन्त्राणां कतिपयाः
 प्रधानलोका अवर्धते यिहोज्ञानमस्य तनयो सुखरियो मिश्रिक्षेमेतस्य
 तनयो वैरिखियः शङ्खमस्य पुत्रो यिहिक्षियो हृद्गजस्य तनयो सुमासा-
 १३ खैते रक्षात् प्रत्यागतौ लोकानां सम्मुख उतिष्ठन्तस्तान् जगदुः, वन्दिनो
 लोका युष्माभिरेतत् स्थानं गजेतस्याः, यतो युष्माकं मन्त्राणां परमेश्वरस्य
 साक्षाद् अस्माकम् अपराधस्य हेतुः, सास्त्राणां पापस्यापराधस्य च
 वृद्धिजनिका । अस्माकम् अपराधो गुरुतरः परमेश्वरस्य च क्रोध इत्या-
 १४ येन प्रति प्रवृत्तित आसीत् । ततो सुप्रधारिणो लोकान् वन्दिनस्तानि
 कोठितवक्ष्मिन् आनीयाच्छास्त्रां निखिजसमाजस्य च साक्षात् निद-
 १५ धिरे। अनन्तरं येषां नामानि निखिजिरे ते गरा उज्ज्याय वन्दिनो
 लोकान् आदाय तेषां मध्ये यावन्तो लोका गन्धा आसन् तान् कोठित-
 वक्ष्मिन् परिहितवक्ष्मिन् वक्षुः, ते तेषो वक्ष्माणि पादुका भक्ष्याणि पेयानि
 मूर्धनीयतैलानि च ददुः, तेषाञ्च यावन्तो लोका दुर्बला अभवन् तान्
 गर्दभान् आरोह्य तेषां भ्रातृणां समीपं तान् वक्ष्यन्तगमम् अवर्धते यिरोजं
 निन्युः, ततः परं ते शोमिरोजं पुनराजन्तुः ।
 १६ तस्मिन् समये नृपतिराहसः सृष्टायथाचमावाभूददेशीयभूपतीनां
 १७ समीपं दूतान् प्रेषयामास । अत इदमीदः इदानीमप्यागतं विद्मदा-

अनपदम् आश्राप्यन् जोकांश्च बन्दीकृतानयन् । यिषोद्वीयजोका अपि १८
 निम्नभूमे विह्वदादक्षिणजनप्रदस्य च नगराख्याकम् चैतश्चेमशम् अवा-
 जोम् गिदेदेत्तं सोखुं तदीयशाखानगराणि तिस्राणां तदीयशाखानग-
 राणि तिस्रस्तु तदीयशाखानगराणि च बशीकृत्य तत्र श्रुतितवन्तः ।
 यत इत्यायेजीयवृषतेराहस्य जेतुना परमेश्वरो विह्वदावंशं खर्वी- १८
 चकार यतः स राजा विह्वदावंशम् अवाचारिखं कृत्वा परमेश्वरस्य
 विरुद्धम् अतिशयमपराधं कारयामास । अनन्तरं तिम्लित्येष्वरनामको १०
 ऽमूरीयमहीपतिस्तस्य सन्निधिम् आजगाम किन्तु तस्य साहाय्यमकृत्वा
 तं श्वश्रुं श्लेषयामास । यद्यप्याहसः परमेश्वरस्य मन्दिरं राजनिवेशनम् ११
 अधिपतींश्चार्थहीनान् कृत्वा सर्व्वकम् अमूरीयराजाय ददौ तथापि
 तस्मात् तस्योपकारो नाजायत ।

एव नरपतिराहसः श्लेषस्य समये परमेश्वरस्य विरुद्धम् अधिकाप- ११
 राधं चकार । स आपहारकान् दम्भेष्कीयान् देवान् उद्दिष्ट्वा बलीन् ११
 ददौ । यतः स उक्तवान् इमे ऽरामीयनृपतीनाम् इष्टदेवाः, इमे तेषां
 सहायाः । अतो ऽहम् एतेभ्यो बलीन् दास्यामि तथा कृत एतैरुपचारिणे ।
 किन्तु त एव तस्य निखिलेखायेकञ्च निपातकारिणो बभूवुः । अनन्तरम् १४
 आहस इन्द्रीयमन्दिरस्य भाजनानि संपृष्ट्वा तानि सर्व्वाङ्गीश्वरीय-
 मन्दिरस्य पात्राणि कर्त्तयामास परमेश्वरीयमन्दिरेषु कषाटे बबन्व च ।
 अपरं स विरुद्धानमस्य सर्व्वेषु कोषेषु खार्थं वेदो निर्मापयामास ।
 अपरम् इतरदेवानां कृते धूपदाहार्थं विह्वदादेशस्तैकैकस्मिन् नमः १५
 श्रुत्यानानि निर्मापयामास । अनेन प्रकारेण स निजपितृजोकाणां
 प्रभुं परमेश्वरं क्रोधयामास ।

तस्यावशिष्टाः क्रिया आद्यन्तं चरितञ्च विह्वदा इत्यायेकञ्च नृपतीनां ११
 पुरातनपुस्तके लिखितानि विद्यन्ते । अपरम् आहसो निजपितृगण इव १७
 मन्त्रानिमां जतो जोकैरिष्यायेजीयमहीपतीनां प्रशान्ते न निहितः किन्तु
 विरुद्धानमनगराप्रशान्ते निहितः । ततः परं तस्य तनयो हिम्बिय-
 षस्य पदे राजत्वं जेभे ।

२८ अनजिंशोऽध्यायः ।

१ विम्बियस्य पुरातनपुस्तके १ परमेश्वरस्य मन्दिरं परिकल्पितं विदेशम् ११ मन्दिरस्य
 परिकल्पकत्वं १० विम्बियस्य पितृदावादीनां कथनञ्च ।

- १ विष्णुः पञ्चविंशतिवत्सरावस्थाः सन् राजत्वं कर्तुं शारदम् उन्नयि-
प्रदुवत्सराण् श्रावद् विष्णुश्रावमे राजत्वं चकार । अविद्यामानिवा
- २ सिद्धिदिवस्य दुहिता तस्य प्रसूरासीत् । स निजपूर्वपुत्रवस्य दाबूरा
कर्मानुसारेण परमेश्वरस्य गोचरे सदाचारं चकार ।
- ३ स निजराज्यस्य प्रथमवत्सरास्य प्रथमे मासे परमेश्वरीवमन्दिरस्य
४ कवाटे मोचयित्वा तयो र्भिक्षांशार्त्तं कारयामास । अपरं स राजमान्
- ५ जेवीयांश्च प्रवेष्टुं पूर्वदिक्स्थो महापाङ्गणे मेजयित्वा तेष्वः कथयामास, हे
जेवीयाः, मदोयं वधो निजामयत । इदानीं खान् प्रयतान् कुर्वत, खेडी
पिङ्गोक्षानां प्रभोः परमेश्वरस्य मन्दिरं पवित्रीकुर्वत पवित्रस्थानाद्
- ६ अथवरान् वहिष्मयत च । यतो ऽस्माकं पिङ्गोक्षा अपराधिगो जाया
अस्माकं प्रभोः परमेश्वरस्य गोचरे दुराचारम् अकुर्वन् ते तम् अश-
७ न् परमेश्वरस्य वासस्थानात् पराङ्मुखा भूत्वा तं दृष्ट्वा ऽकुर्वन् । अपरं
अजिन्दस्य कवाटे अवन्तन् प्रदीपान् निरवापयन् पवित्रे खान् इच्छाये-
८ षीवेश्वरस्य कृते धूपान् नाज्यालयन् होमार्थकवर्णीयं नाददुः । इतत्-
९ चारवाद् विहृदां विष्णुश्रावमश्च प्रति परमेश्वरस्य कोपो ऽवर्त्तत, तेन
वाह्यं खलोचनैः पश्यत तादृशं स तान् खेडी विस्मये ग्रीडायाश्च समार्य-
१० यत् । पश्यत तत्कारवाद् अस्माकं पिङ्गोक्षाचन्द्रासौ न्यपाजन्त, अस्माकं
११ तनया दुहितयो जज्ञाश्च वन्द्यीभूताः खानान्तरम् अनीयन्त । तस्माद्
अस्माकस्तस्य कोपाग्निं यन्निवर्त्तत तदर्थम् इच्छायेनः प्रभुना परमेश्वरेण
१२ समं निवममेकं कर्तुम् इदानीं मन मानसं जातं । हे मन तनया,
यूयम् इतस्मिन् शिथिलमनसो मा भवत, यतो यूयं यत् परमेश्वरस्य
सम्मुखे तिष्ठन्तस्तस्योपासनां कुर्वन्त तस्य परिचारका धूपज्वागविवारण
भवेत, तदर्थं स युष्मान् वरीतवान् ।
- १३ तदानीं विज्ञातवन्ग्रीवानाम् अमासवस्य तनयो महतो ऽसदिवस्य
तनयो बोधेनश्च, मिरारिवन्ग्रीवानाम् अज्येः पुत्रः कीप्रो विहङ्गिजेनस्य
तनयो ऽसदिवस्य, हेर्जोन्ग्रीवानां सिम्मस्य तनयो बोधाद्यो बोधाहस्य
१४ तनय इदनश्च, इकीयावन्ग्रीवानां शिमि रियूयेनश्च, आसवन्ग्री-
१५ वानां सिद्धिरियो मन्निनयश्च, हेमनन्ग्रीवानां विहोयेनः शिमिविश्च,
१६ विदुयून्ग्रीवानां शिमिविश्च उषीयेनश्चैवे सर्वे जेवीया उज्ज्वा खेडी
आतुन् संश्रष्ट खान् प्रयतान् चङ्किरे । अपरं परमेश्वरस्य वाचनेन
राज्ञा वधादिष्टं तथा परमेश्वरस्य मन्दिरं वहिष्मयन् पवित्रिभुः ।

याजकाः परिक्रारकरक्षार्थं परमेश्वरीयमन्दिरस्याभ्यन्तरं प्रविश्य तत्र १९ परमेश्वरीयप्रासादे यान् अवकारान् प्राप्नुस्तान् सर्वान् वहिष्कृत्य परमेश्वरीयमन्दिरस्य प्राङ्मुखम् आनिन्युः, अनन्तरं जेवीयास्तान् सङ्गृह्य क्रि-
त्रेणखोतो निन्युः । ते प्रथममासस्य प्रथमे ऽहनि तत्प्रातः प्रारब्धमास- २०
स्याष्टमे दिने परमेश्वरस्यानिन्दम् आजग्मुः, ततः परम् अष्टाहमध्ये
परमेश्वरीयं मन्दिरं प्रावयामासुः, प्रथममासस्य षोडशदिने कर्म समा-
पयाचक्रुः । अनन्तरं ते हिष्कियस्य मरुपते भवनं व्रजित्वा कथयामासुः, १८
परमेश्वरस्य कृत्स्नं मन्दिरं होमवेदी तदीयनिखिलभाजनानि च दर्शनो-
यपूपाणां दार्वासनं तदीयनिखिलभाजनानि चैतान्यस्माभिः परिष्कृ-
तानि । अपरम् आहूतो नृपतिर्निजराजत्वकाक्षे ऽपराधं कुर्वन् यानि १९
भाजनान्यमेध्यानि कृतवान् तानि सर्वान्यस्माभिः संस्थापितानि पावि-
तानि च, पश्य तानि परमेश्वरस्य वेद्याः सम्मुखे विद्यन्ते ।

अपरं हिष्किये महीपतिः प्रब्रूय उवाच नगराधिपतीन् संगृह्य पर- २०
मेश्वरस्य मन्दिरं जगाम । अपरं ते राज्ञस्य पवित्रस्थानस्य पिङ्गदा- २१
बंशस्य च निमित्तं प्रायश्चित्तार्थं सप्त वृषभान् सप्तावीनं सप्त मेघश्रावकान्
सप्त ह्वागांशोपाणिन्युः, अपरं स परमेश्वरस्य वेद्यां होमार्थकवर्जित्वेन
तेषां दानं हारोऽवधौषीथान् याजकान् आह्वापयामास । अतस्तै र्वृषभेषु २२
होदितेषु याजका बधिरम् आदाय वेदिप्रोक्ष्यः कृतवन्तः, अपरम्
अविषु होदितेषु तेषां बधिरैश्च वेदिप्रोक्ष्यं चक्रुः, अपरं मेघश्रावकेषु
होदितेषु तेषां बधिरैश्च वेदिप्रोक्ष्यं चक्रुः । अपरं प्रायश्चित्तार्थकेषु २३
ह्वागेषु नृपस्य समाजस्य च साक्षाद् उपानीतेषु ते तेषाम् उपरि
हस्ताम् अर्पयामासुः । अपरं याजकास्तान् होदित्वा तेषां बधिरैर्नि- २४
खिलेखायेजो निमित्तं वेद्यां प्रायश्चित्तं चक्रुः, यतो राजा निखिलेखा-
येजो निमित्तं होमं प्रायश्चित्तञ्च कर्तुम् आदिदेश । अपरं स राज्ञो २५
दायूदः प्रदर्शकस्य गादस्य भविष्यदादिनो नाथनस्य चाक्षानुसारैश्च
अरतात्मरजवस्त्रकीहस्तान् जेवीयान् परमेश्वरस्य मन्दिरे स्थापया-
मास, वस्त्रात् परमेश्वरो निजभविष्यदादिभिरिदम् आदिदेश । अतो २६
दायूदा निरूपितानि नाथयन्त्राणि धारयन्तो जेवीयास्तूरीहस्ता याज-
काश्च समतिल्लन्त । अनन्तरं वेद्यां होमकरक्षार्थं हिष्कियेऽप्रापिते २७
यदा होमस्थारम्भो ऽभवत् तदागीम् इच्छायेजीयेन दायूदा महीयेन
निरूपितस्तूरीप्रभृतिभिर्बाँसैः परमेश्वरीव्रतीतस्थारम्भो बभूव । ततो २८

- होमस्य समाप्तिं यावत् कृत्स्नसमाजो भजनं चकार आचक्ष्वाञ्च ज्ञानं चक्रुः। तदुक्तं तुरी वादकाश्चकुरः । अनन्तरं होमे वनिदाने च समाप्यमाने नृपतिस्तत्समीपवर्तिनो मनुजाश्च सर्वे ज्ञान्नि पातयित्वा भजनं चक्रुः । अपरं हिष्णियो नृपतिरधिपतयश्च दाहदः प्रदर्शक-
 स्थासकस्य च वचोभिः परमेश्वरमुद्दिश्य प्रशंसार्थकमानं जेवीयान्
 आजापयामासुः, ततस्ते सानन्दाः प्रशंसार्थकगीतं जगुः शिरांसि नम-
 यन्तो भजनं चक्रुः । तदानीं हिष्णियो आजहार यथं परमेश्वरस्य
 निमित्तं खान् प्रयत्नान् कृतवन्तः । इदानीम् उपस्थाय मङ्गलार्थकान्
 प्रशंसार्थकान् वणीन् परमेश्वरस्य मन्दिरम् उपानयत्, ततः समाजो
 मङ्गलार्थकान् प्रशंसार्थकान् वणीन् समानिनाथ दानश्रीयश मनुजाश्च
 १ होमार्थकान् वणीन् समानिन्युः । समाजेन समानीतानां होमार्थकव-
 णीनाम् इयं संख्या, सप्तति दृषभाः इतं मेघा दे शते मेघशावकाश्च सर्वे
 २ यते परमेश्वरोद्दिष्टा होमार्थकवलयः । अपरं पवित्रीकृताः षट्पतानि
 ३ दृषभास्त्रीणि सहस्राणि मेघाश्चासन् । किन्तु याजकानाम् अल्पत्वकार-
 णात् ते सर्वेषां होमार्थकवणीनां चर्माण्युन्मोचयितुं न पारयामासुः ।
 अतो यावत् तत् कर्म समाप्तिं नाग्रात् यावत्तापरा याजकाः खान्
 मेध्यान् नाकुर्वन् तावत् तेषां आतरो जेवीयास्तान् उपचक्रुः, यतो
 जेवीयाः खान् प्रयत्नान् कर्तुं याजकेभ्योऽपि सरजान्तःकरणा आसन् ।
 ४ अपरं मङ्गलार्थकवणीनां मेदोभिः समं होमसम्बन्धायैः प्रेयर्नैवेद्यैश्च समं
 वज्रवो होमार्थकवलयो ददिते । अनेन प्रकारेण परमेश्वरीयमन्दिर-
 ५ स्तोपासनाया रीतिं निश्चिता बभूव । ईश्वरो लोकान् स्थिरीचक्रवान्
 रतस्मात् हिष्णिवः सकलमनुजाश्चानन्दः, यतस्तत् कार्यं सहसा बभूव ।

६० त्रिंशोऽध्यायः ।

- १ हिष्णिवेक निस्कारोक्तवशाज्जगत् निकषणं १२ लोकानां सुरमूर्तिभञ्जनं चतुर्दश-
 दिनानि तदुत्सवश्च प्राप्तम् १० याजकानां जेवीयानाञ्च होमेभ्य आशीर्दानम् ।
 २ अनन्तरं मनुजा यद् इच्छायेकः प्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य निस्कारो-
 त्सवं पाकयितुं यिच्छन्नाकमे परमेश्वरस्य मन्दिरम् आगच्छेद्यत्तत्कृते
 हिष्णिवो निखिलस्येष्टायेज्वंशस्य यिच्छद्वावंशस्य च समीपं दूतान् प्रेष-
 यामास, इहृदिमवंशस्य निवर्जिवंशस्य च कतिपि वनास्थानि प्रेषय-

मासः राजा तदीयाध्यक्षा निखिलसमाजस्य द्वितीये मासि विष्णुप्राक्कमे १
 निष्कारोत्सवं कर्तुं मन्त्रयाचक्षुः । यतो हेतो र्वाजकाः प्रयोजनीयसङ्ख्याया २
 खान् प्रयतान् न कृतवन्तो मनुजान् विष्णुप्राक्कमे न समागताः,
 तस्मात् स उत्सवः खसमये तैः कर्तुं नाशक्यत । अपरं तत् कर्म राज्ञः ३
 क्राव्यसमाजस्य च दृष्ट्वा तोषजनकं बभूव । अतो लोका यद् विष्णु- ४
 प्राक्कमे आगच्छेद्यायेकः प्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य निष्कारोत्सवं कुर्वन्-
 कृतवन्ते ते वेर्धेवाम् आरभ्य दानं वावद् इच्छायेकः सर्वत्र घोषयितुं ५
 नियमं चक्षुः, यत्करो चिरकाणात् निखिलविध्यमुसारेव तं नाकुर्वन् ।
 अनन्तरं कृता नृपस्य तदीयाध्यक्षाणाञ्च हस्तेभ्यः प्रजाप्यादायेकायेको ६
 विष्णुदास्य सर्वत्र प्रजिता नरपतेराज्ञानुसारेव वय इदं जगद्, हे
 इच्छायेकवंशाः, यूयम् इन्द्राहीम इच्छाया इच्छायेकस्य प्रभुं परमेश्वरं प्रति ७
 परावर्त्तन्, तेनामूरीयनरपतीनां हस्तेभ्यो ऽवशिष्टा युष्माकं ये मानवा
 रक्षां प्राप्तास्तान् प्रति स परावर्त्तिष्यते । युष्माकं पितरो भ्रातरश्च ८
 खेषां पूर्वपुत्रवाद्यां प्रभोः परमेश्वरस्य विवर्द्धनम् अपराधं कृतवन्तस्तत्प्रा-
 रब्धात् तेन विवाशे समर्पिता अभवन् युष्माभिरेतद् दृश्यते, ततो यूयं ९
 तेषां सहृष्टा ना भवत । इदानीं यूयं खेषां पित्रलोका इव स्थां स्तां
 सीतां न प्रहृत्य, किन्तु परमेश्वरेव सह सन्वत्, स च नित्यकालार्थं १०
 वत् स्थानं पवित्रम् अकरोत् तदीयं तद् धर्मधामाज्जु युष्मत्पूर्वपुत्रवाद्यां
 प्रभुं परमेश्वरं सेवन्; तथा कृते तस्य कोपाधि युष्मत्तो निवर्त्तिष्यते ।
 यदि यूयं परमेश्वरं प्रति परावर्त्तेन् तर्हि युष्माकं भ्रातरो युष्माकम् ११
 अपत्यानि च वै र्वन्दीकृत्य देष्टान्तरं विन्यरे तैरनुकम्पिता जगदमिमं
 प्रत्नानिमिष्यन्ति यतो युष्माकं प्रभुः परमेश्वरो ऽनुयाहको दद्यात्तुच, १२
 यदि यूयं तं प्रति परावर्त्तेन् तर्हि स युष्मत्तः पराकुलो न भविष्यति ।
 अपरं कृतेष्विष्टुभिर्मदेशस्य निमग्नदेशस्य च निखिलजनगरानि सिवू- १३
 नदेशस्य मन्त्रस्य मनुजास्तान् प्रति परिहासं कुर्वीता आकारयन् ।
 तथाप्याग्नेरनिमग्नसिबूचूनदेशेभ्यः अतिपथलोकाः खान् नभान् कुर्वीता १४
 विष्णुप्राक्कमे आजन्मः । अपरं परमेश्वरस्य वाक्पानुसारेव नृपस्याधि- १५
 पतीनाञ्चाद्याहवार्धम् ईश्वरः आहव्यं कुर्वन् विष्णुराजमपदीयान्
 दक्षचित्तान् चकार ।

अनन्तरं द्वितीये मासि विष्णुमृगपुत्रानाम् उत्सवकरवार्धं मनुजा- १६
 नाम् अतोव महासन्नामो विष्णुप्राक्कमे समाजमान । अपरं स उत्सव १७

- विष्णुशक्तमन्त्राः सुरदेवीः सप्तका दशबाह्वुर्धृपञ्चासनाद्यैः सर्वैः
 वेदीरूपसाम्यं किञ्चिन्नोक्तसि निश्चितम् । अनन्तरं द्वितीयमासस्य
 चतुर्दशे दिवसे ते निकारोत्सवीयवर्षीन् जेदवामासः, ततो वाजका जेवी-
 वास्य ऋतुमानाः खान् प्रयतान् कृत्वा परमेश्वरस्य मन्दिरे होमार्थक-
 ॥ १ ॥ वकीन् उत्सृजन्तुः । ईश्वरीयजोक्तस्य मूलतो जवस्थानुसारेण ते यथा-
 निधि स्त्रीयस्त्रीवस्थाने समतिक्रान्त याजकाश्च जेवीयानां करेभ्यो बधिरम्
 ॥ २ ॥ आदाय सिविधुः । समाजस्य मध्ये बहवो लोकः अप्रयता आसन्
 तन्निदानाद् यः चक्षित् प्रयतो नासीत् परमेश्वरस्य कृते तं प्रयतं कर्तुं
 ॥ ३ ॥ जेवीयास्तेषां कृते निकारोत्सवीयवर्षीयवर्षीयान् न्ययुज्यन्त । अपरम् इक्ष्विम-
 निनग्रीवाखरसिद्धनूदेष्टेभ्य आगता बहवो मनुजाः खान् प्रयतान् न
 कृत्वा निश्चितविधे रैपरीक्षेन निकारोत्सवीयवर्षीं युभुजिरे । हिम्बिय-
 ॥ ४ ॥ स्तेषां कृते प्रार्थनां विधाय कथयाचकार, ये जना प्रयतस्थानस्य विध्व-
 नुसारेण प्रयता न सन्तोऽपि निजपितृलोकानां प्रभोः परमेश्वरस्य मर्षे-
 यत्ते निजान्तःकरजानि प्रावर्तयन् आनृपाह्वयः परमेश्वरकान् क्षमतां ।
 ॥ ५ ॥ तेन परमेश्वरा हिम्बियस्य वक्षसि मनो विधाय मनुजान् युभंयून्
 ॥ ६ ॥ अकरोत् । अनन्तरं विष्णुशक्तं समाजता इच्छावेलीयवर्षाः सप्तदि-
 नानि यावत् महानन्देन कियत्प्रयत्नपानाम् उत्सवं चक्षिरे । अपरं
 जेवीया याजकाश्च प्रतिदिनं परमेश्वरस्य सावार्थ्यैर्वादनैः परमेश्वरं
 ॥ ७ ॥ प्रशस्तुः । अपरं ये सर्वे जेवीयाः परमेश्वरोद्देशधर्माक्षाने पारदर्शनं
 आसन् हिम्बियस्तौ मधुरं संकलाप । अनेन प्रकारेण न उत्सवस्य सप्त-
 दिनानि यावत् मङ्गलार्थकान् वकीन् भुञ्जानाः स्तेषां पूर्वपुत्रघातां भुभुं
 ॥ ८ ॥ परमेश्वरं प्रशस्तुः । अनन्तरं निश्चितसमाजः पुनः सप्तदिनान्युत्सवं
 ॥ ९ ॥ कर्तुं सम्मन्यु तानि सप्तदिनान्मानन्देन यापयामासुः । अपरं विष्णुदीय-
 नरपति हिम्बियः समाजाय सङ्घं दशभान् सप्तसङ्घाणि मेवाच
 ददौ, अधिपतयश्च समाजाय सङ्घं दशभान् दशसङ्घाणि मेवाच
 ददुः, अपरं याजकानां मथोवा बहवः खान् प्रयतान् बह्वर्षाः ।
 ॥ १० ॥ अपरं याजकै र्वेवीयैश्च समं विष्णुदावर्षस्य निश्चितसमाज इच्छावेष्-
 वर्षस्य मन्त्राद् आगतो निश्चितसमाज इच्छावेष्टेष्टात् समाजताः प्रवा-
 ॥ ११ ॥ सिनो विष्णुदादेष्टनिवासिनश्च सर्वे आनन्दं चक्षिरे । अनेन प्रकारेण
 विष्णुशक्तमे महान् आनन्दो बभूव, यत इच्छावेवीयवर्षस्य दायूर्ध्वीय-
 सुषेभ्यः समवतारश्च विष्णुशक्तम एतादृक् नाभवत् ।

अनन्तरं राजका सेवीयाच्च प्रोत्थाय लोकेश्वरं आश्रितं ददुः, तेषां
शब्दास्त्राभ्युत्पन्ना, अर्थतत्त्वेषां प्रार्थना तस्य भविष्यं वसतिस्थानं स्वर्गं प्राप ।

३१ एकत्रिंशोऽध्यायः ।

१ पुनर्लिकादीनां विनाशः २ द्विजिप्रेष याजकाणां पर्यायनिरूपणं ३ लोकैः प्रभूत
मुनेष्वानां स्थानचरं ११ याजकैर्व्याख्यातानि द्विजिप्रेषाभ्यासाणां नियोजनं २
द्विजिप्रेषा सत्कर्मा तस्य फलप्राप्तिश्च ।

एतेषु समाप्तिं गतेषु तत् स्थानं समागता निखिलेखायेलीया कोका
यिहूदादेशस्थनगराणि प्रविशन्तः प्रतिमानिवहं बभञ्जुस्तेष्वेष्टा
षिष्टिदुः, यावच्च सर्वथा सर्वेषां निःशेषं नाभवत् तावत् निखिलयि
हूदादेशे विन्यामीनदेशे हफ्थियमदेशे मिनशिदेशे च नृगुस्थानाणि
वेदीष्व बभञ्जुः। अगस्त्यरम् ह्वायेज्वंशीयाः सर्वे स्वं स्वं विषयं स्वं च
नगरञ्च यत्र जन्मः ।

अपरं हिष्कथः परमेश्वरीयशिविरस्य दारेषु होमार्थकानां मनु
 कार्यकानाञ्च बलीनां दानार्थं परिचर्यायै धन्यवादायै प्रशंसार्थञ्च याज
 कानां जेवीयानाञ्चोपासनकर्म्मण्येकैकस्यांशानुसारेण याजकानां जेवीय
 नाञ्च पर्यायान् निययुजे । अपरं होमार्थम् अथ परमेश्वरीयश
 स्तस्य जेखनानुसारेण प्रातःकाजिकानां सन्ध्याकाजिकानां होमनां च
 विश्वामदारोह्यमावस्यासु वार्षिकोत्सवेषु च कर्त्तव्यानां होमनां कृते
 नृपस्य सम्पत्तितो दातव्यम् अंशं निरूपयाद्यकार । अपरं याज
 जेवीयाञ्च यत् परमेश्वरीयशास्त्रे समासङ्गा भवेयुरिति कृते स ते
 ऽंशदानार्थं यिरूशासमनिवासिनो मनुजान् आदिदेष्टुम् ।

इतस्तु निदेशस्तु प्रचारमात्राद् इच्छायेकीयवशाः प्रथमजाता
इत्यत्राह्वायसत्तेजमभादीनि भुक्त्यग्रप्रथाख्यातिवाक्येन समानिन
निश्चिन्नप्रथायां दृष्टमाशानपि प्रभूतत्वेन समानिभ्यः । अपरं यिह
देष्टव्यमगरेषु वसन्त इच्छायेकवंशीया विह्वदावंशीयाश्च जोषा च
मीमेधायां दृष्टमाशं निजप्रभोः परमेस्वरस्य कृते पवित्रीकृतानां पवि
त्रथायां दृष्टमाशस्त्वानीव राशी चक्रः । इतीयमासे ते तेषां राशी
सम्बन्धम् आरभ्य सप्तमे मासि समापयामासुः । अथनरं हिमि
ऽथक्षत्रं समाजन्त तान् राशीन् विजोक्त्य परमेस्वरं तस्य प्रजा इव

- ८ लीयलोकांश्च धम्मान् जगदुः । अपरं हिक्खिवत्तान् राशीनधि बाज-
 १० ज्ञान् लेवीयांश्च पप्रच्छ । ततः सादोकस्स वंशजातो ऽस्सरिवनामा प्रधान-
 याजकत्वं प्रतिजगद, यदवधि लोकाः परमेश्वरस्य मन्दिरं नैवेशम्
 आनेतुम् आरेभिरे तदवधि भोज्यं वत्तु प्रभृतं समभवत् प्रभुतत्वाति-
 रित्यते यतः परमेश्वरः स्त्रीयलोकेभ्य आशिवं ददौ तेनैव धनराशिरव-
 शिष्टो ऽभवत् ।
- ११ अनन्तरं हिक्खियः परमेश्वरस्य मन्दिरे ऽगाराणां निर्मोखायाश्चा-
 १२ पयासकार तेन ते ऽगाराणि निर्म्ममिरे । अपरं नैवेशानि दशमांशान्
 पवित्रीकृतानि वत्तुनि च विश्वास्यत्वेन तन्मध्यम् आनिन्दुः, तेषाम्
 अध्यक्षाणां मध्ये लेवीयः काननियो मुख्यत्वास्य आता शिमियिश्च द्वितीय
 १३ आसीत् । अपरं यिहियेनो ऽसिसियो गृह्णतो ऽग्नाहेनो यिरेमेतो योषा-
 वद इर्जायेनो यिशाखियो माहृतो विनायकमे हिक्खियस्य ऋष्येश्वरी-
 यमन्दिराध्यक्षस्यासरियस्य च निदेशात् काननियस्य तदीयभ्रातुः शि-
 १४ मियेश्वाधीना अधिपतयो ऽभवन् । अपरं यिष्ठाः सुतो लेवीयः कोरिः
 प्राच्या दिशो दारपाण आसीत् स परमेश्वरोद्देशेन निवेदितवत्तूनां
 महापवित्रवत्तूनांशानार्थम् ईश्वरोद्देशेन खेच्छ्या निवेदितवत्तूनाम्
 १५ अध्यक्ष आसीत् । तस्याद्यादिश्च यदनो विन्वामीनो येभूयः शिमियियो
 ऽमरियः शिखनियक्केमे याजकानां नगरेषु खेषां क्षुद्रमवज्ञौ आटभ्यौ
 १६ विश्वास्यत्वेनांशवितरणे नियुक्ता आसन् । तदतिरिक्तं वत्सरत्रयवयस्का-
 क्तो ऽधिकवयस्का वा ये पुण्या वंशावली लिखिता आसन् ये च नि-
 जपर्यायक्रमात् परिचर्यार्थं कार्यकरणार्थं वा दिने दिने परमेश्वरस्य
 १७ मन्दिरं प्राविशन्, अपरं निजपिष्टवंशानुसारेण वंशावली लिखिता
 विंशतिवत्सरवयस्काक्तो ऽधिकवयस्का वा ये याजका लेवीयाश्च स्त्रीये
 १८ स्त्रीये कार्यं प्रर्याये च नियुक्ता आसन्, वंशावली लिखितास्तेषां परि-
 जनास्वार्थत्वेषां जायाः पुत्रा दुहितरश्चेतेषां सम्पूर्णसमूहाश्च तैर्वा
 १९ अदीयन्, यतस्ते विश्वास्यत्वेन खान् प्रयतान् अकुर्वन् । अपरं हारोव-
 वंशीययाजकानां हृते तेषां नगराणां सोमानःपातिक्केषु प्रतिनगरं
 निर्णीतनामानो मानवा याजकानाम् एकैकस्मै पुण्यायांशवितरणार्थं
 लेवीयानां मध्ये वंशावली लिखितेभ्यः सम्बन्ध्यांशवितरणार्थं नियुक्ता
 आसन् ।
- २० हिक्खियो विहृदाः सम्बन्धितादृशं वक्त्रवान् स निजप्रभोः परमेश्वरस्य

साक्षाद् उत्तमं तुष्टिजनकं सत्त्वञ्च कर्म चक्षवान् । स निजेश्वरस्यान्वेय- ११
 शार्धम् ईश्वरीयमन्दिरस्य परिचर्यां प्राप्तं विद्विषाधि यस्मिन् कर्मणि
 प्रावर्त्तय तत् निजनिष्ठिमान्तःकरणेन समं कृत्वा प्रोक्षते बभूवान् ।

३२ दान्त्रिंशोऽध्यायः ।

१ सन्देशीयेन विद्वद्ब्राह्मणस्य हिम्बिकस्य च रोचर्ष ८ ईश्वरस्य वैपरीत्येन सन्देशीयस्य
 कथनं २० हिम्बिकस्य प्रार्थनं परमेश्वरस्योपरं २४ हिम्बिकस्य प्रोक्षाः प्रतीकारः
 २० तस्य चण्डा कथनं ३२ तस्य निधनञ्च ।

इतिभ्यः कर्मभ्यः सत्त्वतातश्च परम् अशूरीयो नरपतिः सन्देशीय १
 आगत्य विद्वदाजगपदं प्रविवेश प्राकारवेष्टितानां नगराणां विरुद्धं
 प्रिविरं स्थापयित्वा तानि पराजयितुं मतिं चकार च । ततो हिम्बिक्यः २
 सन्देशीयस्यागमनं विद्वद्ब्राह्मणस्य विरुद्धं सक्रामार्थं तस्य मनसश्च
 विधाय नगरस्य दहिःस्थितानां प्रखवयानां सन्निधानि रोडुं निजाध्वस्तः ३
 पराक्रमिषोषेण समं मन्त्रबाहुकारं ततस्ते तस्य साहाय्यं चक्रुः । अपरम ४
 अशूरीया नृपतय आगत्य कुतो नञ्च सन्निधं प्राप्नुयुरिति गदित्वा बह-
 वो लोकाः समस्त सर्वान् विद्वद्ब्राह्मणानि देहमध्वेन बहत् कोतश्च बहधुः ।
 अपरं हिम्बिक्यः खं बलवन्तं विधाय भग्नप्राकाराणां सर्वेषां जीर्णोद्धारं ५
 कृत्वा तान् प्राप्ते दुर्गसमानान् चक्षवान् तस्य दहिस्थापरमेकं प्राकारं
 निर्मापयामास दायूदुनगरस्यमिच्छुनामकस्य स्नानस्य जीर्णोद्धारं चकार
 प्रभृतान्यस्त्राणि फलकानि च सन्निधाय । अपरं लोकानाम् उपरि ६
 सेनापतीन् नियोज्य नगरद्वारस्यसन्निवेशे खसम्मुखे तान् संदृष्ट्वाभ्यास-
 जनकं वच इदं जगद्, यूयं बलवन्तः साहसिनश्च भवत, अशूरीय- ७
 नृपात् तस्य सङ्घरात् लोकनिवृत्ताश्च मा विभीत आसयुक्ता वा मा
 भवत । पश्यत तस्य सहायेभ्यो ऽस्माकम् अधिकाः सहाया विद्यन्ते ।
 अपरं पश्यत मांसमयो बाहुकस्य सहायः किन्त्वस्माकम् उपकाराया- ८
 स्तानधि बाधनाय आस्त्राणां प्रभुः परमेश्वरो ऽस्माकं सहायो विद्यते ।
 ततो लोका विद्वदीयनरपते हिम्बिकस्य वचसि विश्वासं चक्रे ।

अनन्तरम् अशूरीयो नरपतिः सन्देशीयो बाह्यीयस्य विरुद्धं एवमा- ९
 मिः समं स्थितिकाये विद्वदीयनरपते हिम्बिकस्य समीपं विद्वद्ब्राह्मणे
 विद्यमानानां सर्वेषां विद्वदीयलोकाणां समीपञ्च विजदाहान् विद्वद्ब्रा-

- १० जमं प्रहितं वाचमिमाम् आदिदेव, अमरीयः क्षितिपतिः सन्धेरीयो वय इदं वदति, यूयं दृढनगरे भिक्षाकमे क्षान्तिमानाः कश्चिन्
- ११ विन्नासं कुर्वथे? अस्माकं प्रभुः परमेस्वरो ऽस्मान् अमरीयवपस्य हस्ताद् उद्धरिष्यतीति वाक्येन हिम्बियः किं युष्मान् सुधया कृत्वा च
- १२ आपादयितुं न भ्रमयति? यद्य हिम्बियः किं तस्यैव भ्रमस्थानानि वेदीय नादयत्? अपरं यूयम् हस्ता वेद्याः सन्मुखे भजनं करिष्यथे तदुपरि धूपान् ज्वालयेष्वथे चेन्माम् आपां स किं विद्मदावर्गं यिक्शाकम-
- १३ निवासिनश्च नादिशत्? मया मदीयपिङ्गकोक्षे परदेशीया मिलित्वा जातीः प्रति वयद् अकारि यूयं किं तन्न जानीत? परदेशीयजातीनां
- १४ देवाः किं मम हस्तात् खं खं जनपदम् उद्धारयितुं श्रेष्ठः? मदीयपिङ्गकोक्षा या या जातीवदन्दिन् तासां देवानां मध्ये को देवो निजप्रजा मम हस्ताद् उद्धर्तुम् अशक्नोत्? तर्हि युष्माकम् ईश्वरः किं मम हस्ताद्
- १५ युष्मान् उद्धर्तुं शक्यति? अत इदानीं हिम्बियो युष्मान् न भ्रमयतु, स युष्मान् न वक्ष्यतु, यूयं तस्मिन् मा विन्वसित, वयः कस्याञ्चिज्जाते वा कस्यचिज्जनवदस्य कोऽपि देवो मदीयहस्तात् मदीयपिङ्गकोक्षात् हस्तात् स्वप्रजा उद्धारयितुं नाशक्नोत्, ततो हेतो युष्माकम् ईश्वरो ऽपि
- १६ मदीयहस्ताद् युष्मान् उद्धारयितुं कदापि न शक्यति। तस्मिन् जनपदे- वस्य दासाः प्रभोः परमेस्वरस्य तदीयदासस्य हिम्बियस्य च विवर्धं पुन-
- १७ रक्षिषं बभाषिरे। अपरम् हस्तायेकः प्रभोः परमेस्वरस्य निन्दार्थम् अपवादायैव स पञ्चैतादृशं किलेल, यथा, अन्यजनपदोवागां देवा वाहन् मदीयहस्तात् निजप्रजा उद्धारयितुं नाशक्नुवन् तादृक् हिम्बियस्येश्वरो
- १८ ऽपि स्वीयप्रजा मदीयहस्ताद् उद्धारयितुं न शक्यति। अपरं ते नगरं वप्रीकर्तुम् इच्छन्तः प्राकारोपरिष्ठानां यिक्शाकमोयमनुजानां श्रद्धां
- १९ नासायैव यिक्शदीयभावया तेषां समीपे कोणादयं वपुः। अपरं भिन्न- देशीयजातीनां च मनुजहस्तनिर्मिता देवा यिक्शाकमस्यैव तेषां सदृशं विद्मदाव तेषां वैपरीक्षेन बभाषिरे।
- २० अनन्तरं हिम्बियो नय कामेवस्य वनयो भविष्यदादौ विप्राविषयै-
- २१ तन्निमित्तं स्वमे प्रति प्रार्थनां परिदेवनाच्च वक्ष्यतुः। अपरं परमेस्वरेण प्रहितं यको इतो ऽमरीयवपस्य क्षितिरे मिलित्वा पराक्रमियो मनुजान् प्रधानकोक्षात् सेनापतौ च आपादयामाच ततः सन्धेरीयो क्षान- मुखः सन् निजं जनपदं 'जमार्म'। अनन्तरं तस्मिन् विजदेवस्य

मन्दिरं प्रविष्टे तदीयात्मजौ तस्मिन्नेव स्थाने खड्गेन तम् अवधिश्रुः । अनेन १९ प्रकारेण परमेश्वरो हिष्कियं यिरूशालमनिवासिनाञ्चाशूरीयनृपतेः सन्हेरीवस्य हस्ताद् अपरेषामपि सर्वेषां हस्ताद् उद्धारयाश्चकार सर्वतो दिशो ररक्ष च । तस्माद् बहवो यिरूशालमम् आगत्य परमे- २० श्वराय नैवेद्यानि यिहूदीयनृपतये हिष्कियाय चोपायनानि ददुः, स च ततः परं सर्वासां जातीनां दृष्ट्या महान् बभूव ।

तस्मिन् समये हिष्कियो मृतप्रायः पीडितः सन् परमेश्वरं प्रति २४ प्रार्थनां चकार, ततः स तं प्रतिजगादाश्चर्यक्रियाश्च दर्शयामास । किन्तु २५ हिष्कियो यादृग् उपकृतस्तादृक् कृतश्चो न भूत्वा गर्वितमना बभूव, तत्कारणात् तं प्रति यिहूदां यिरूशालमश्च प्रति क्रोध उद्बभूव । तथापि २६ हिष्किये यिरूशालमनिवासिषु च मनोगर्वं विहाय नम्रेषु भूतेषु हिष्कियस्य जीवनसमये तान् प्रति क्रोधो न प्राकाशत ।

एतस्य हिष्कियस्यातीव प्रभूतम् ऐश्वर्यं सम्मानच्चासीत् स च स्वार्थं २७ रजतकाञ्चनमयीनां सुगन्धिद्रव्याणां फलकानां सर्वप्रकाराणां मनोहर-भाजनानाञ्च भाङ्गागाराणि निर्मापयामास । अपरं भूम्युत्पन्नानां शस्य- २८ द्राक्षारसतैलानामपि भाङ्गागाराणि नानाविधपशूनां कृते गोष्ठानि मेघव्रजानां कृते शाकाश्च निर्मापयामास । अपरं स स्वस्य कृते नग- २९ राणि चकार गोमेधादीनाञ्च प्रजान् सन्धिषाय यस्माद् ईश्वरस्तस्मै प्रभूतं धनं प्रादात् । एव हिष्किय ऊर्द्धस्थगीशानाभिधानां यागां ३० धारां यद्धा भूमिश्च ऋजुमार्गेण दायूदनगरस्य पश्चिमपार्श्वे आनि-नाय, अपरं हिष्कियः सर्वकार्येषु कृतार्थो बभूव । किन्तु जनपदे कृत- ३१ स्थाश्चर्यकर्मणो विहृतिं प्रष्टुं बाबिलीयाश्चक्षुः प्रति दूतेषु प्रेषित-वस्त्रोन्मेषं परीक्षितुं तस्य मनसः सर्वभावं प्रकाशयितुमेष्वन् तं परितत्याज ।

हिष्कियस्यावशिष्टं चरित्रं तस्य धर्मकर्मणि चामोससुतस्य भवि- ३२ व्यादिनो यिहूयियस्य दर्शनपुस्तके यिहूदीयानाम् इच्छायेषीयानाञ्च क्षितिपतीनां पुरातनपुस्तके च लिखितानि विद्यन्ते । अनन्तरं हिष्किये ३३ निजपितृकोकौ सार्धं महानिर्मा गते मनुजा दायूद्वंशस्य प्रोत्पन्नशाने तं निदधिर, अपरं यिहूदीया यिरूशालमनिवासिनाश्च मनुजास्तस्य निधनकाञ्चे तस्य सम्मानं चक्षिर । ततः परं तस्य तन्वो निनश्चितस्य यदे राजत्वं प्राप ।

३३ त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ।

- १ मिनशः कुराजम् १ नामाविषदेवपुत्रम् ११ तस्य बन्धोभवन् पुनः सदेशाममनं परमेश्वरस्य परिचरणं १८ तस्य विद्वतिः २० तदीयतन्त्रयस्यामिनस्य निधनम् ।
- १ मिनशि द्वादशवत्सरवयसि राजत्वं कर्तुम् आरम्भायिरुक्षणमे पञ्च-
२ पञ्चाशद्वत्सरान् राजत्वं चकृवान् । किन्तु परमेश्वर इच्छायेनीयवंशस्य सम्मुखाद् यान् अन्यजातीयान् दवयाचकार, तेषां दृष्टाह्वाचारसमानं कुत्सिताचारं स परमेश्वरस्य साक्षात् चकृवान् ।
- २ तस्य जनको हिक्किशो यानि भृगुस्थानानि विनाशितवान् स तानि पुनर्व्याटं निर्मापयाचकार, अपरं वालो निमित्तं वेदी निर्मापयाचकार चैत्यदत्तान् स्थापयाचकार दत्तस्य आकाशीयनक्षत्रगणं प्रथमम् सिधेवे
४ च । अपरं यिरुक्षणमे मम नाम सदाकारार्थं स्थास्यतीति वाक्यं पर-
मेश्वरो यन्मन्दिरमधि कथयामास तस्मिन् परमेश्वरीयमन्दिरे स वेदी
५ निर्मापयामास, अपरं परमेश्वरीयभवनस्य द्वयोः प्राङ्मुखयोः स गगनी-
६ यतारकाणां कृते वेदी निर्मापयाचकार । अपरं स हिक्किशोपत्यकायां निजात्मजान् बड्धिं प्रवेशयाचकार गच्छताम् मोहनत्वचाचचार माया-
विनां भृतविदां गुणिनाञ्च कर्म चकृवान् इत्थं स परमेश्वरं क्रोधयितुं
७ तस्य गोचरे बह्विनि कुत्सितकर्माणि चकृवान् । अपरं स स्वनिर्मितां प्रस्तरमयीं प्रतिमां मन्दिरे स्थापयामास, किन्तु तन्मन्दिरम् अधोऽश्वरो दायुदे तदीयसुताय सुलेमने च वच इदं कथितवान् एतस्मिन् मन्दिरे सर्वेषाम् इच्छायेनीयवंशानां मध्यात् मयाभिवर्धिते यिरुक्षणमे च निजं
८ नाम नित्यं मया स्थापयिष्यते । किञ्चाहं तान् यद्यद् आच्छादितवान् मूससः करेण च यां व्यवस्थां यान् विधीन् याञ्च राजनीतीन्तेभ्यो ५९ दा-
ताः सर्वाः प्राकथितुं यदि ते यतन्ते, तर्हि यो जनपदस्तेषां मूर्त्त्युपस्थापनां कृते मया न्यूह्यत, तस्य जनपदस्य मध्याद् इच्छायेनीयवंशस्य यदम्-
९ हम् इतः परं नापसरिष्यामीति । अनेन प्रकारेण मिनशि विंशदीय-
लोकाञ्च यिरुक्षणमनिवासिनञ्च भगवन् इच्छायेनीयवंशानां सम्मुखाद् परमेश्वरेणोष्णिगानाम् अन्यजातीयानां क्रियाभ्योऽप्यधमाः क्रियाः
१० कारयामास । अनन्तरं परमेश्वरो मिनशिं तदीयप्रजासोपदेशभारतीं आजहार किन्तु ते तत्र मनांसि न निदधिर ।
- ११ अनन्तरं परमेश्वरस्तेषां प्रतिवृत्तम् आहूरीयमधीपतेः सेनापतीन्

आनिनाय तेन ते कष्टकानां मध्ये भिनश्रिं हृतारजूटीयप्रक्षुलैर्बद्धा
 धानिर्न निम्नुः । तच्च खो ऽन्तर्गत् स्निग्धः सन् निजप्रभुं परमेश्वरं प्रसा- १९
 दयाक्ष्मे स्वीयपूर्वपुत्रबाह्याम् ईश्वरस्य गोचर आत्मानम् अतिशयं नम्रं
 चकार च । इत्थं तस्य सन्निधौ तेन प्रार्थनायां कृतायां स प्रसन्नो २१
 भूत्वा तस्य प्रार्थनां निश्चय्य तं पुन र्बिहृशालमम् आनीय प्राप्तवाक्यं
 चकार, ततो यिहोवा एवेश्वरो ऽस्तीति भिनश्रिः परिज्ञातवान् ।
 तदनन्तरं स दायुद्नगरस्य बहिःस्थपाकारं गोहोमस्य पश्चिमपार्श्व २४
 उपत्यकायाः सन्निधौ मत्स्यदारं यावत् निर्माप्यासीवेष्टं कृत्वा विस्तार्य
 षोडशालाख्यगिरिणा सह संयोजयामास । अपरं विहृदादेशस्य पाकार-
 घेष्टितेषु निखिलनगरेषु बाहिनीपत्तीन् नियोजयामास । अपरं स २५
 इवदान् देवान्, विशेषतः परमेश्वरस्य मन्दिरस्थां प्रतिमां परमेश्वरीय-
 मन्दिरस्य शिखोच्चये बिहृशालमे च स्नेन निर्मिता निखिला वेदी
 दैवयित्वा नगराद् बहिर्निक्षिपेत् । अपरं परमेश्वरस्य वेदीं संस्थाप्य २६
 तस्यां भङ्गलार्थकान् प्रशंसार्थकान् बलीन् ददौ, अपरं विहृदावंशम्
 इच्छायेनः प्रभोः परमेश्वरस्य परिचरकम् आदिदेश । तथापि मनुजा- २७
 णदानोमपि भृगुस्थानेषु बलिदानम् अकुर्वन् किन्तु केवलं स्त्रेषां प्रभुं
 परमेश्वरम् उद्दिश्य तद् अकुर्वन् ।

इतस्य भिनश्रेरवशिष्टं चरित्रं निजेश्वरस्य सन्निधौ प्रार्थनम् इच्छाये २८
 लीयप्रभोः परमेश्वरस्य नामधेयेन ये प्रदर्शकास्तेन सह सम्भाषितवन्त-
 स्तेषां वचांसि चेष्टायेलीयकविविधतीनां पुराकृतपुस्तके निहितानि वि-
 द्यन्ते । अपरं तस्य प्रार्थना तस्यानुष्ठहीतत्वं तस्य निखिलं पापम् अथा- २९
 चारब्ध, अपरं तस्य मन्त्रीभवत्वात् प्राक् स्थाने स्थाने भृगुस्थानचैत्यवृक्ष-
 खनितप्रतिमूर्तीनां स्थापनचैतेषां सर्वेषां विद्वतिः प्रदर्शकानां ग्रन्थेषु
 निहितानि विद्यन्ते ।

अनन्तरं भिनश्रिः स्वीयपिहृकोक्तैः सह महानिमां जगाम ततो मनुजा- २९
 णस्य निजमेहे तं प्रसजाने निरुधिये, अपरं तस्य तनय आमीनस्तस्य
 पदे राजत्वं प्राप । आमीनो दारिद्र्यवत्तरवयस्यः सन् राजत्वं कर्तुम् ३०
 आरब्ध बिहृशालमे दौ वत्सरो राजत्वं चकृवान् । तस्य जनको भिनश्रि ३१
 रीदृक् कृतवान्, खो ऽपि तादृक् परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं
 चकार । तस्य ततो भिनश्रि र्वा याः खनितप्रतिमूर्तीः कृतवान् ता
 उद्दिष्टामोमो बलिदानं चकृवान् तासां परिचरकश्च चकार । किञ्च ३२

- तस्य जनको भिनशि। परमेश्वरस्य सन्निधौ यादृग् आत्मानं वक्ष्यन् अक्षरोत्
स तथा न चकार, किन्त्वामोऽग्नौ कर्मणोऽधिकम् अपरार्धं चकार ।
१४ अनन्तरं तस्य भृत्यास्तं प्रति श्रेष्ठं विधाय तस्य भवने तम् अवशिष्टः ।
१५ अपरं देवीवर्णिका आमोऽग्नौ गतपते श्रेष्ठकान् सर्वान् हत्वा तस्य पुत्रं
योशियं तस्य मदे राजत्वेऽभिषिचिषिरे ।

३४ चतुस्त्रिंशोऽध्यायः ।

- १ योशियस्य पुत्राज्जन्तं पुत्राणां कूटोत्तरं = मन्दिरस्य जीर्णोद्धारार्थं शोकानां
नियोजनं १४ अवस्थापकस्य प्राप्यं राज्ञः सन्निधौ प्रेषणम् १५ जलदाया भविष्य-
वचनम् १६ अवस्थापकस्य पठनम् १७ श्वरेण शोकं नियमकरकम् ।
- १ योशियोऽष्टवत्सरवयसः सन् राजत्वं कर्तुम् उपक्रम्य यिरूशाकम
२ रत्ननिग्रहत्वरान् राजत्वं चक्रवान् । स परमेश्वरस्य समक्षं सत्त्वर्माणि
चकार निजपूर्य्यपुत्रस्य दायूदो वर्तमानं चकार तस्य दक्षिणं वामं वा
प्रति न परावहते ।
- ३ तस्य राजत्वस्याष्टमे वत्सरे स तद्वत्ः सन्नपि निजपूर्य्यपुत्रस्य दायूद
ईश्वरं जवेषयितुम् उपपन्नमे । अपरं द्वादशे वत्सरे स भृगुस्थानानि
चैत्यवृक्षान् खनितान् गणितधानुनिर्मितान् वा विग्रहास्तं ददयित्वा
४ यिहदादेशं यिरूशाकमञ्च परिष्कर्तुम् आरेभे । मनुजास्तस्य समक्षं
वाको वेदी बभूवुः, तदुपरि स्थापिता रवेः प्रतिमाश्च तेन केश्या-
श्चक्रिरे, चैत्यवृक्षाः खनिता गणितधानुनिर्मिता वा विग्रहास्तो न भङ्गा
धूजिवत् पूर्य्याश्चक्रिरे, अपरं ये तान् उद्दिश्य मन्त्रम् अकुर्वन् तेषां
५ प्रश्नानोपरिष्ठात् तानि पूर्य्यानि खलीर्यन्त । याजकानाम् अस्थीनि च
तेषां यज्ञवेदीनाम् उपरिष्ठात् तेन दाहयाश्चक्रिरे । इत्थं स यिहदा-
६ देशं यिरूशाकमञ्च परिचस्कार । अपरं भिनशेरियूयिमस्य भिनियोमस्य
७ च गद्रेषु नृपतिं वावत् स सर्वत्र शोकानां भवनात्वनुसन्दधे । वेदीष्वै-
त्यवृक्षाञ्च भङ्गयामास खनितविग्रहान् धूजिवत् पूर्य्यामास चैत्य
इत्यादिनीयकमपदे सूर्य्यप्रतिमान्भेदयामास च, ततः परं यिरूशाकमं
पुनराजमानम् ।
- ८ अपरं तस्य राजत्वस्याष्टादशे वत्सरे जनपदस्य निवेशस्य च परिष्कार-
जात् परं स परमेश्वरोयमन्दिरस्य जीर्णोद्धारार्थम् अत्यन्तवयस्य तनयं

शाफनं नगराध्यक्षं मासेयं योथाहसस्य तनयं योथाहं पुराटत्तलेख-
 कश्च प्रेषयामास । तत्तलेषु महायाजकस्य हिल्कियस्य समीपम् उपस्थि- ८
 तेषु परमेश्वरस्य मन्दिरम् आनीतानि रजतान्मर्थतो मिनश्चिवंशस्ये-
 म्प्रथिमस्य छत्स्नस्यावशिष्टेस्त्रायैववंशस्य छत्स्नस्य यिह्जदावंशस्य विन्हा-
 मीनवंशस्य यिरूशालमनिवासिनाश्च करेभ्यो लेवीयद्वारपात्रैः सङ्गृही-
 तानि रजतानि तेभ्यो ऽदीयन्त । अपरं ये परमेश्वरीयभवनार्थदत्ताः १०
 कार्यम् असाधयन् तेषां करेषु ते तानि समर्पयामासुः । ते तु मन्दिरस्य
 जीर्णोद्धारं कर्तुं तद् द्रष्टवितुश्च परमेश्वरीयमन्दिरे नियुक्तेभ्यः कर्मका-
 रिभ्यस्तानि ददुः । अर्थतः सूत्रधारस्थापतीनां वेतनार्थं खनितपाषाणानां ११
 बन्धनकाष्ठानाश्च क्रयार्थं यिह्जदीयवृषैर् विनष्टाणाम् अगाराणां गृहका-
 यस्थापनार्थं च तानि ददुः । ते मनुजा विन्हास्यत्वेन कर्म चक्षावसः । १२
 अपरं तेषाम् अध्यक्षत्वे यहत आवदियस्त्रैतो मिरारिवंशीयौ लेवीयौ
 सिखरियो मिशुल्लमश्चेतिनामानौ किहातीयौ तदन्यलेवीयाश्चार्थतो
 वाद्ययादने निपुण्यः सर्वे नियुक्ता आसन् । ते भारवाहकानां सर्व- १३
 प्रकारकर्मकारिणाश्चाप्यध्यक्षा आसन् । अपरं लेवीयानां मध्ये के ऽपि
 लेखका अधिपतयो द्वारपालाश्चासन् ।

अनन्तरं परमेश्वरस्य मन्दिरम् आनीतानां मुद्राणां वहिरानयनकाले १४
 याजको हिल्कियो मूसो हस्तेन लिखितं परमेश्वरीयव्यवस्थापुस्तकं
 जेमे । अनन्तरं हिल्किय उत्तरं कुर्वन् लेखकं शाफनं जगाद, म- १५
 मेश्वरस्य मन्दिरे व्यवस्थापुस्तकम् अजग्मि । अनन्तरं हिल्किय- १६
 शाफनाय ददौ । अपरं शाफनस्तत् पुस्तकं राज्ञः समीपं समानीय पुनः १७
 व्ज्वाहं नरपतेः समक्षम् इति निवेदयामास, स्वदासान् प्रति भवता समा-
 दिष्टानि लिखितकर्माणि तैः क्रियन्ते । परमेश्वरस्य मन्दिरे जप्त्वा लिखि- १८
 ता मुद्रास्तैः सङ्गृहीताः कर्माध्यक्षाणां कर्मकारिणाश्च करेषु समर्पया-
 क्ष्मिरे । अनन्तरं लेखकः शाफनो नरपतिं वच इदं विज्ञापयामास, १९
 याजको हिल्कियो मसुमिदं पुस्तकम् अददात् । अनन्तरं शाफनो मही-
 पतेः आक्षेपं तत् प्रपाठ । तदानीं राजा तस्य व्यवस्थापुस्तकस्य वचांसि २०
 निश्चयं निजं वचनं चिच्छेद । अपरं राजा हिल्कियं शाफनस्य तनयम् २१
 अहीकार्मं मीखाथस्य तनयम् अकुर्वारं लेखकं शाफनम् असाधयनामकं
 राज्ञ इहं दाससेवाप्रापयाश्चकार, यूयं गत्वा मम कृत इच्छायेववंशस्य २२
 यिह्जदावंशस्य आवशिष्टलोकानाञ्च निमित्तं तस्य जप्त्वा पुस्तकस्य

- वाक्यान्वधि परमेश्वरं पृच्छत, इत इतस्मिन् पुरुषे वक्ष्यसिहितम् आशे
तदाचरन्वायास्यात्वं पूर्वपुरुषाः परमेश्वरस्य वाक्यं न शृण्वीतवन् इत-
त्वारवाद् अस्यात्वं विद्वज् परमेश्वरस्य महाकोशः प्रपन्नचित आशे ।
- ११ अनन्तरं चिन्तितो राजा निबुद्धा बोकाश्च चर्चस्यौजस्य तिस्राह-
तनयस्य ब्रह्ममात्मस्य वसनरत्नकस्य आवासा ऊर्ध्वाभिधानाया भवि-
ष्यदादिभ्यः समीपं जग्मुः । सा विश्वज्ञानमहापाठशाखायाम् अवसत् ।
अनन्तरं ते तद्वचसासौ कथयामासुः ।
- १२ सा तु ताम् आचक्षते, इहायेनः प्रभुः परमेश्वर इदं वचो वदति,
१३ यो मनुजो युष्मान् मम समीपं प्राप्तिश्चेत्तस्मै वच इदं कथयत । पर-
मेश्वर इति वाचं ब्रवीति, प्रपन्नाहम् इतत् स्थानं तन्निवासिनश्च प्रत्यमङ्ग-
जम् अर्थतो विद्मदीयनरपत्य साक्षात् पठिते पुरुषे लिखितानां निधि-
१४ कशापाणां यत्नं घटयिष्यामि । यतस्ते निजनिजहृदयानां क्रियाभिर्मा
कोपयितुं मां परित्यज्येतरदेवान् उद्दिश्य धूपान् अन्वाकयन् इतत्वार-
वाद् इतस्य ज्ञानस्य विद्वज् मम कोपाधिः प्रपन्नितवान् न च निर्मा-
१५ स्यते । परमेश्वरं परिप्रवृत्तं युष्मान् प्राप्तिश्चेत् यो विद्मदीयनरपतिस्तम्
इदं वचो ब्रूत, त्वं याति वचनान्याकर्तव्यताश्वधीकायेनः प्रभुः पर-
१६ मेश्वर इति भारती भाषते, इतस्य ज्ञानस्य तन्निवासिनाश्च विद्वज्
मम वाक्येषु त्वया श्रुतेषु त्वदीयम् अन्तःशरत् कोमलम् अभवत्, तच्चे-
श्वरस्य साक्षात् जम्बोऽभवः, मम गोचरे जम्बीभूय निजवसनानि हित्वा
मम सम्मुखे ऽकन्दश्च तन्निदानात् परमेश्वरो ब्रवीति मयापि त्वदीयं वच
१७ आकर्तितं । प्रपन्नाहं त्वदीयप्रित्तोक्तैः समं तां संयद्दीप्यामि त्वं ज्ञान्वा
निजप्रशान्ने संयद्दीप्यसे किञ्चाहम् इतत् स्थानं तन्निवासिनश्च प्रति
यान्मनुभाभि घटयिष्यामि तानि तव आक्षुषाणि न भविष्यन्ति । अन्-
नन्तरं ते राजानं तां वाक्तां जगदुः ।
- १८ अनन्तरं राजा दूतान् प्रहित्वा विद्मदादेशस्य विश्वज्ञानमस्य च
१९ निधिस्थान् प्राचीनकोकान् संजयाह । अपरं नरपतिः परमेश्वरस्य
मन्दिरं जगाम, विद्मदादेशीयाः सर्वे नरा विश्वज्ञानमनिवासिनो
कोका याजका जेवीया महान्तः क्षुद्राश्च निखिलमनुजास्तेन सह
वव्रजुः । अपरं स परमेश्वरस्य मन्दिरे जम्बस्य निवसपुरुषस्य निधि-
२० स्थाने तिष्ठन् परमेश्वरस्य साक्षात् निवसनम् इदं वचनार, वयं परमेश्वरम्

अनुगमिस्थामो निखिलमनोभिर्निखिलान्तःकरैश्च तस्याद्याः ग्रामास्त्य-
वचनानि विधीन्व समाचरिष्यामः पुस्तके ऽस्मिन् लिखितानि सर्वाणि
नियमितवाक्यानि पाण्डिष्यामश्चेति । अपरं यिरूशाणमे विन्यामीन- २९
देशे च विद्यमानाः सर्वे मनुजास्तस्याद्यवा तं नियमम् अङ्गीचक्रिरे यि-
रूशाणमनिवासिनश्चेत्यस्यार्थः खेषां पूर्वपुत्रवाक्याम् ईश्वरस्य निय-
मानुसारेण कर्तुम् आरेभिरे । अपरम् इत्यायेन्यवग्रस्याधीना यावन्तो ३०
जनपदास्तेभ्यो देशेभ्यो योषियो निखिलानि वृत्तार्हवस्तूनि दवयाचकार,
इत्यायेन्यध्वे विद्यमानान् सर्वान् मनुजान् परिचर्याम् अर्थतत्तेषां प्रभोः
परमेश्वरस्य परिचर्यां कारयाचकार च । तस्य यावज्जीवनं ते खेषां
पूर्वपुत्रवाक्यां प्रभोः परमेश्वरस्यानुगमनात् न निवदतिरे ।

३५ पञ्चत्रिंशोऽध्यायः ।

१ निस्तारोत्सवकरणं २० रथे योषियस्य चतुर्थं तस्य श्रवणधानम् २१ तस्य कते
लोकानां शासनं विस्तपनम् ।

अनन्तरं योषियो यिरूशाणमे परमेश्वरम् उद्दिश्य निस्तारोत्सवं १
चक्रवान् । मनुजाः प्रथममासस्य चतुर्दशदिने निस्तारोत्सवस्य बलीन्
चिच्छिदुः । अपरं स याजकान् तेषां पदेषु न्ययुक्त, परमेश्वरीयमन्दिरस्य २
सेवनार्थं तान् आशसीत् । अपरं स निखिलेखायेचः द्विषकान् ३
ईश्वरार्थपवित्रान् जेवीयान् आग्रहार, इत्यायेनीयन्पस्य दायूदस्तनयः
सुजेमान् यन्मन्दिरं निरमापयत् तन्मध्ये दूर्घं पवित्रां मञ्जूषां स्थापयत्
तदीयभारो युष्माकं कान्धेषु न भविष्यति, इदानीं दूर्घं निजप्रभोः
परमेश्वरस्य तदीयप्रजानाञ्छेखायेनीयजोक्तानां सेवनं कुरुत । अपरम् ४
इत्यायेनीयन्पस्य दायूदो निखिलानुसारेण तदीयतनवस्य सुजेमनो
निखिलानुसारेण च दूर्घं खेषां पित्रवंशेषु अपर्यायेषु नियुक्ता भवत ।
अपरं युद्धदीयभ्रातृकाम् अर्थतो लोकानां पित्रवंशरूपशस्त्राग्रयानुसा- ५
रेण जेवीयानां पित्रवंशस्य विभागाणुसारेण च प्रयतस्थाने तिष्ठत ।
अपरं मूससा दत्तस्य परमेश्वरीयनिदेशस्य ग्रहणार्थं निस्तारोत्सवीय- ६
बलीन् हिनृतुवान् प्रयतीकृत निजभ्रातृकान् कृत उपकल्पयत । अपरं ७
योषियस्तत्र विद्यमानेभ्यः सर्वेभ्यो निस्तारपर्वीयवजिदानार्थं निजत् ८
सहस्राणि मेघशशकान् दायूदस्य ददौ, तस्मिन् भीमि सहस्राणि

- ८ वयभानपि ददौ । सर्वान्छेतानि नृपस्य सम्यक्तेरदीवन् । अपरं तस्या-
भियतसः स्नेह्या लोकेशो याजकेशो जेवीयेश्वर्य दानं ददिवीतः, वि-
शेषतो हस्त्रिकः सिद्धरियो विहीयेन शैते परमेश्वरीयमन्दिरस्याभ्यु-
क्तारोत्सवीयवर्णिदानार्थं घटपूजाभिषेकं सप्तमे मेवशावकान् तस्मिन्
- ९ त्रीणि व्रतानि वयभान् याजकेशो ददिवीतः । अपरं काननियः श्रिम-
धियनिधनेकनामकौ तस्य भ्रातरी वृषविद्यो विभूयेनो योसावदशैते
जेवीयानाम् अभ्युक्ता निस्तारोत्सवीयवर्णिदानार्थं पञ्चसप्तकाणि मेवशा-
वकान् तस्मिन् पञ्चव्रतानि वयभान् जेवीयेनो ददिवीतः । अनेन प्रकारेण
- १० परिचर्यायाम् उपकल्पितायां नृपतेराज्ञानुसारेण याजकाः कृतकानेषु
११ जेवीयाश्च निजनिजनिष्पुतयक्षेपु तस्मिन्वातः । अपरं ते निस्तारम-
होत्सवीयवर्णोन् चिच्छिदुः, याजकाश्च सप्तसौ बधिरं विचक्रुः, जेवी-
१२ याश्च पशूनां चर्माणि प्रोक्तोक्तयाचक्रुः । अपरं ते होमार्थकवर्णीन्
लोकाणां पितृवंशप्राजागणानुसारेण तेषां दानार्थं मूससः पुस्तके वेत्त-
नानुसारेण परमेश्वरम् उद्दिष्योत्सर्जनार्थं च एष्यन् चक्रुः, तद्वद् वयभा-
- १३ नपि एष्यन् चक्रुः । अनन्तरं ते विधिवत् निस्तारोत्सवीयवर्णोन् वज्रिना
बभञ्जुः, किन्नरान् प्रविजमांसान् पाकस्थानीषु वैतकपात्रेषु कटाक्षेपु
१४ च पेयुः, निखिललोकेशः शीघ्रं परिवेष्टयाचक्रुः । अनन्तरं ते स्वेदां
याजकानाश्च क्षत उपकल्पयामासुः यतो हारोत्सवंश्रीया याजका रजनीं
वावत् होमेन मेदोदाहेन च कृत्वा आसन् तस्मात् जेवीयाः स्वेदां
- १५ हारोत्सवंश्रीययाजकानाश्च निमित्तम् उपकल्पयामासुः । अपरं दास्यद्
आसपस्य हेमनस्य राजनीयप्रदंशकस्य विदूधूनस्य चाज्ञानुसाराद्
आसपस्यवंश्रीययाजकाः स्वेदां स्थानेष्वतिक्रान् दीवारिकाश्च प्रतिवारम्
अतिक्रान् ते स्वेदां कार्याणि न तत्तनुः, यस्मात् स्वेदां भ्रातरो जेवीया-
- १६ स्वेदां क्षत उपकल्पयन् । अनेन प्रकारेण नृपते र्योशिवस्त्राज्ञानुसारेण
निस्तारोत्सवकारणार्थं परमेश्वरस्य वेदां होमीयवर्णिदानार्थं च तस्मिन्
१७ दिने परमेश्वरस्य निश्चिन्ना परिचर्यां कल्पित्वा । समप्रक्षिता इत्यादिष्वीश-
वंशास्तस्मिन् समवे निस्तारोत्सवं ततः परं सप्तदिवानि यावत् विष्णु-
- १८ श्रुत्ययुधानाम् उत्सवश्च चक्रिरे । भविष्यद्वादिनः श्रुत्येकस्य समवमार-
भ्यैसादृष्टिस्तारोत्सव इत्यादिनि कदावि नाकारि । अपरं तदानीं वेदेष्वे
याजका जेवीया निखिलविष्णुदावंश इत्यादिष्वीयानाम् उपकृत्वा कोष्ठा
विरुद्धानमभिवांसिन्वा वादार्थं निस्तारोत्सवम् अजुर्वन् वादयन् इत्या-

येकीयष्टपञ्चो ऽपि न चक्षवान् । योश्रियस्य राजत्वस्याष्टादशे वत्सरे १८
यस्य निक्षारोत्सवो ऽकारि ।

एतत्सर्वं स्मृत्वा परं योश्रियेन मन्दिरे व्रद्धिर्निखीयो नृपतिर्निखः १०
परातसरितः समीपे कर्कमीश्वरं बोधार्थं आगमाम ततो योश्रिय-
स्य विवर्द्धं जग्मिवान् । किन्तु स दूतान् प्रहित्वा वच इदं कथयामास ११
हे यिज्ञदीयराज त्वया सह मम किं कार्यं? अहमद्य तव विवर्द्धं
आगमं किन्तु येन वंशेन साधं मम समरं आस्ते तस्य विवर्द्धम् आगतवा-
नहम् ईश्वरस्य मां त्वरयितुं स्वीकृतवान् । अतो मम सहायाद् ईश्वरात्
निवर्त्तस्व, न चेत् स त्वां व्यापादयिष्यति । तथापि योश्रिय ईश्वरोय १२
वदमाग्निः सतेषु निखो वंशनेषु ममो न निधाय तस्मात् पराङ्मुखो न
भवन् तेन समं समरं कर्तुं परवेशं धारयामास मग्निदुनामिकायां
निघ्नभूमौ रथं कर्तुं आगम च । ततो धनुर्द्धरैर् नृपते योश्रियस्य गात्रे १३
शरेषु निक्षिप्तेषु नृपतिः स्वीयदासान् जगाद, अहम् अतीव व्यथितो
ऽस्मि, मां आनाकारं गत । ततस्तस्य दासास्तस्माद् रथात् तं बहिः १४
ष्कृत्य तस्य द्वितीये रथे आरोप्य यिज्ञाज्ञानं निन्युः, तदा स ममार
निजयिज्ञकोकानां आश्राने निदधे च । अनन्तरं यिज्ञदावंशीया इक्षा-
येकवंशीयाश्च सर्वे कोका योश्रियस्य निमित्तं महाशोकं चक्षुवांसः ।

अपरं यिरिमियो योश्रियस्य निमित्तं विनापगोतानि रक्षयामास १५
तस्माद् गायका गायिकाश्चापि निजनिजविनापगानेषु योश्रियम्
उपगायन्ति कोकाश्च विधिमिव तानीष्टायेकवंशम् आदिशन् । पश्य
तानि विनापपुस्तके लिखितानि विद्यन्ते । एतस्य योश्रियस्यावशिष्टं १६
चरित्रं परमेश्वरीयशास्त्रस्य लिखनानुयायीनि तस्य धर्मकर्माणि तस्याः १७
सम्पत्ता निखिना विवर्द्धितैतानि सर्वान्वीक्षायेकीयानां यिज्ञदीयानाञ्च
नृपतीनां पुरातनपुस्तके लिखितानि विद्यन्ते ।

३६ षट्त्रिंशोऽध्यायः ।

१ विज्ञोवाचकस्य राज्ञः पदपुत्रस्य ५ कुराजलकारणाद् विज्ञोवाकीमस्य बाविले
प्रवासः ८ कुराजलनिदानाद् विज्ञोवाकीमस्यापि बाविले प्रवासः ११ विद्विष्यस्य
राज्यप्राप्तिः वातककारणात् १४ वातकनिदानाद् विज्ञोवाकस्य राज्ञः विनाश-
स्य १९ वाचकस्य प्रवासः ।

अनन्तरं देवीयमनुजा योश्रियस्य वचनं विज्ञोवाहसं श्रुत्वा तस्य १

- ९ जनकस्य पदे विरूपाक्षमे राजानं चक्रुः । विज्ञेयाहसक्योर्विंशति-
वत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य विरूपाक्षमे जीन् मासान् ।
- १० राजत्वं चकार । अनन्तरं मिथीयनरपति र्थिकृपाक्षमे तं पदव्युत्तं
ज्ञात्वा देशे प्रतक्षिण्णरपरिमितं राज्यं निक्षरैकपरिमितं काञ्चनस्य पदं
- ११ निरूपयामास । अनन्तरं मिथीयो राजा तस्य आतरम् इजियाकीमं
यिज्ञदायिरूपाक्षमयो राजानं चकार तदीयं नाम विज्ञेयाकीम इति
चकार च । अपरं निखुक्तस्य आतरं विज्ञेयाहसं मिसरं निनाय ।
- १२ विज्ञेयाकीमः प्रवृत्तिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य
विरूपाक्षमे द्वादश वत्सरान् राजत्वं चकार, स निजप्रभोः परमे-
१३ श्वरस्य गोचरे कुत्सिताचारं चकार । ततः परं बाबिलीयनपति निवू-
खलित्सरस्तस्य विवद्वन् आगत्य तं पितृकीयद्वन्द्वे बद्ध्वा बाबिलं नेतुम्
१४ उद्यतवान् । अपरं निवूखलित्सरः परमेश्वरीयमन्दिरस्य कतिपयानि
= भाजनान्यपि बाबिलं नीत्वा बाबिलको निजप्रासादे निदधे । तस्य वि-
ज्ञेयाकीमस्यावशिष्टं चरित्रं तेन ज्ञतानि दृष्टार्हकर्मोक्ति तदीया निखि-
षदोषास्त्वैतानि सर्व्वालोच्यतेयीयानां यिज्ञदोयानाञ्च भूपतीनां पुरा-
दत्तपुस्तके लिखितानि विद्यन्ते । अनन्तरं तस्य तनयो विज्ञेयाकीमस्तस्य
पदे राजा बभूव ।
- १५ विज्ञेयाकीमो द्वादशवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य जीन्
मासान् दश दिनानि च विरूपाक्षमे राजत्वं चक्रवान् । स परमेश्वरस्य
- १६ गोचरे कुत्सिताचारं चक्रवान् । तद्वत्सरानो महीपति निवूखलित्सरो
कोकान् प्रहित्य तं परमेश्वरस्य मन्दिरस्थितानि वाक्कीयानि भाज-
नानि च बाबिलं नीतवान् । अपरं तस्य पित्र्यं सिदिमित्रं यिज्ञदा वि-
रूपाक्षमस्य च राजत्वे नियोजयामास ।
- १७ सिदिमित्र इवविंशतिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्यद्वादश-
- १८ वत्सरान् वावद् विरूपाक्षमे राजत्वं चकार । स निजप्रभोः परमेश्व-
रस्य गोचरे कुत्सिताचारं चक्रवान् परमेश्वरीयवाक्प्रकाशकस्य भवि-
- १९ श्वदादिनो सिदिमित्रस्य सम्मुख आत्मानं न गभीचकार । अपरं यो
निवूखलित्सरो वरयविक्रम् ईश्वरस्य नाम्ना प्रपथं कारयामास तस्य
विश्वासघातयो भूत्वा च यदीयां द्रष्टविला निजम् अन्तःश्वरं कठोरं
विधायेकायेकः प्रभुं परमेश्वरं प्रति न परावहते ।
- २० अपरं प्रधानयाजना देशीयकोर्षाचान्नातोयानां दृष्टार्हकर्मोन्मुसा-

रेण बह्वन् अपराधान् चकवांसः । अपरं परमेश्वरो यिरूशालमे यन्म-
न्दिरं पवित्रोक्तवान् तद् अमुचि चक्रुः । तेषां पितृलोकानां प्रभुः पर- १५
मेश्वरो निजप्रजाः स्वीयवासस्थानञ्च कम्पयित्वा महायत्नेन निजदूतान्
तेषां समीपं प्रेषयामास । किन्तु त- १६
विदधिरे तस्य वचनानि तुच्छीचक्रुस्तदीयभविष्यदादिन आकारयामा-
सञ्च तन्निदानात् स्वप्रजानां प्रतिकूलम् ईश्वरस्य कोपः समभवत् स
केनापि प्रतिकर्तुं नाशक्यत । ततः स तेषां विरुद्धं कसदीयानां नर- १७
पतिम् आनिनाय स तेषां धर्मघात्रि तेषां तरुणजनान् चन्द्रहासेन
जघान तरुणान् तरुणीः स्त्रविरान् पलितान् वा प्रति कृपां न चकार,
ईश्वरः सर्वमेव तस्य हस्ते समर्पयामास । स ईश्वरीयमन्दिरस्य द्वात्रावि १८
महान्ति च निखिलभाजनानि परमेश्वरीयमन्दिरस्य वित्तानि राज्ञो
ऽध्यक्षाणाञ्च वित्तानि च सर्वमेव बाबिलं निनाय । अपरं तदीयलोका १९
ईश्वरीयं मन्दिरं दाहयामासु यिरूशालमस्य प्राचोरं बभञ्जस्तत्रत्या
निखिला अट्टालिका दाहयामासुः सर्वाणि मनोरम्यभाजनानि विनाश-
यामासुश्च । अपरम् असिनावशिष्टान् लोकान् स बाबिलं नीत्वा प्रवा- २०
सयामास । ततो यावत् पारसीकं राजत्वं नास्थाप्यत तावत् ते तस्य
तदीयवंशस्य च दासा बभूवुः । अपरं यिरिमियेजोह्मं परमेश्वरस्य २१
वाक्यं यत् सिद्धिं गच्छेत् तदर्थं यावत् जनपदः स्वीयं निरूपितं विश्रामं
न बुभोज तावद् अर्थतः सप्ततिवत्सरान् यावत् तेषां देशो ऽनप्राप्तिष्ठन्
विश्रामं चकार ।

अपरं यिरिमियेज प्रोक्तस्य परमेश्वरीयवचनस्य सिद्ध्यर्थं पारसीक- २२
रूपतेः खलस्य राजत्वस्य प्रथमे वत्सरे परमेश्वरः पारसीकरूपतेः खलस्य
मनः प्रवर्तयामास ततः स निजराष्ट्रस्य सर्वत्र घोषयथा यत्रिकया च
वच इदं प्रचारयामास, पारसीकरूपतिः खल इमां भारतीं कथयति, २३
अर्गीयः प्रभुः परमेश्वरः एषिष्या निखिलानि राष्ट्रानि मष्टम् अददात्,
अपरं विद्वदाजनपदस्ये यिरूशालमे तदीयमन्दिरस्य पुनर्निर्मायाय
माम् आद्यापयत् । अतो बुधान् मध्ये तस्य लोकः को विद्यते ? तस्य
प्रभुः परमेश्वरस्य सहायो भूयात्, स यात्रां विदधातु ।

इष्टावस्था पुस्तकं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

- १ अथ स्य स्यते सौम्यं ॥ यिष्णुशक्तं प्रति नमनाय मनुजानां प्रवर्तनं ॥ पञ्चमे स्य-
तिना यिष्णुदोयलोकेभ्यो मन्दिरस्य भाजनानां विवरणम् ।
- १ अपरं यिरिमियेव प्रोक्तस्य परमेश्वरोयवचनस्य सिद्धार्थं पारसीक-
नरपतेः खलस्य राजत्वस्य प्रथमे वत्सरे परमेश्वरः पारसीकनरपतेः
खलस्य मनः प्रवर्तयामास, ततः स निजराष्ट्रस्य सर्वत्र घोषयथा पञ्च-
- १ कथा च वच इदं प्रचारयामास, पारसीकनरपतिः खल इमां भारतीं
कथयति, स्वर्गीयः प्रभुः परमेश्वरः पृथिव्या निखिलानि राष्ट्रानि मत्तम्
अददात्, अपरं यिष्णुदाजनपदस्यो यिष्णुशक्तमे तदीयमन्दिरस्य पुनर्नि-
- १ र्मायाय माम् आद्यापयत् । अतो युष्माकं मध्ये तस्य कोपः को विद्यते ?
तस्य प्रभुः परमेश्वरस्य सहायो भूयात् । स यिष्णुदाजनपदस्यं यिष्णु-
शक्तं प्रजित्वा तच्च यिष्णुशक्तम इच्छायेकः प्रभोः परमेश्वरस्य मन्दिरं
- ४ पुनर्निर्मातुं यतः स एव सत्त्व ईश्वरः । अपरं तादृशोऽवशिष्टः कश्चिन्नो
यच्च कुचक्षित् स्थाने प्रवसति तत्स्थाननिवासिनो मनुजा यिष्णुशक्तम-
स्यस्य परमेश्वरोयमन्दिरस्य हस्ते स्नेहान्वेष्यैः सार्द्धं रजतकाञ्चनादीनां
वित्तानां यश्रुमाञ्च दानेन तम् उपकुर्वन्तु ।
- ५ ततो यिष्णुशक्तमे परमेश्वरोयमन्दिरस्य पुनर्निर्मायायै यिष्णुदावंशस्य
विन्यामीनवंशस्य च प्रधानमनुजा राजका जेनीयास्नेहादीनां यावतां
- ६ लोकानां मनासीश्वरेण प्रवर्तयता ते सर्वे याचां प्रचक्षिरे । चतुर्दिग्वा
निखिलमनुजाश्च स्नेहान्वेष्यैः सार्द्धं रजतमयभाजनानि काञ्चनानि
तदन्ववित्तानि यश्रुन् बहूमूल्यादन्वादि च तेष्वो दत्त्वा तान् उपचक्षिरे ।
- ७ अपरं परमेश्वरोयमन्दिरस्य यानि भाजनानि निवृत्तनिस्सरेव यिष्णु-
शक्तमव आनीय खीयदेवमन्दिरं निहितानि नरपतिः खलस्यानि वहि-
- ८ स्तकार । पारसीकनरपतिः खलस्यानि कोषाध्यक्षस्य मित्रिदातस्य कराद्
ग्रहीत्वा श्रेष्ठसरनाभो यिष्णुदाः आसक्तस्य सन्निधौ तानि गच्छयित्वा

समर्पयामास । तेषां द्रव्याणाम् इयं संख्या । सुवर्त्मयानि त्रिंशत् पा- ८
त्राणि रजतमयानि सप्तसहस्रभाजनानि, ऊनत्रिंशत् कुरिकाः, त्रिंशत् १०
काञ्चनमयानि धानभाजनानि दद्याधिकानि चतुःशतानि रजतमयानि
मध्यमपात्राणि तदन्यपात्राणाञ्च सप्तह्रस्व, साकल्येन चतुःशताधिकानि ११
पद्मसहस्राणि सुवर्त्मयानि रजतमयानि च भाजनान्यासन् । यतानि
सर्वानि बाबिलतो यिरूशालमं प्रति प्रवासिनां पुनरानयनकाले श्रेष्-
वसर आशय जग्मिवान् ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ यिरूशालम आनतानां बन्धिलोकानां संख्या २१ याजकानां संख्या ४० खेनीयानां
संख्या ४१ नाथकानां संख्या ४२ द्वारपालानां संख्या ४३ निखनीयानां संख्या ४४
सुलेमनो दाशवंशीयानां संख्या ४५ याजकवंशीयानां संख्या ४६ सर्वेषां संख्या तेषां
द्रव्याणि च ४८ उत्सवद्रव्याणां कथनञ्च ।

बाबिलीयस्तपेण निबुल्लित्स्वरेण बाबिले प्रवासिता जनपदस्य ये १
बन्धिलोका यिरूशालमं यिहूदादेशीयानि निजनगराणि वा प्रत्यागन्तुं
यात्रां विधाय सिद्धबाबिलो येभूयो निहिमियः सिरायो रियेलायो १
मर्दिखयो विजश्वनः मिस्रपरो विगवयो रिहमो वीनाहश्चेतेः समं परा-
हन्व जग्मुस्तेषाम् इह्वायेनीयलोकानां संख्या । परियेश्ववंशस्य शताधिके २
हे सप्तके दिसप्ततिजनाः । शिफटियवंशस्य शतत्रयद्विसप्ततिजनाः । ४
आरह्ववंशस्य सप्तशतानि पञ्चसप्ततिजनाः । यहूतमोयाववंशस्य येभूय- ५
योयाववंशीया अष्टशताधिके हे सप्तके द्वादशजनाः । एकमवंशस्य द्वि- ७
शताधिकसप्तह्रस्वं चतुःपञ्चाशजनाः । सप्तवंशस्य पञ्चचत्वारिंशदधिकानि ८
नवशतानि जनाः । सक्कीयवंशस्य षष्ठ्यधिकानि सप्तशतानि जनाः । वानि- १०
वंशस्य द्विचत्वारिंशदधिकानि षट्शतानि जनाः । वेवयवंशस्य त्रयोविं- ११
शत्यधिकानि षट्शतानि जनाः । अस्मदवंशस्य द्विशताधिकसप्तह्रस्वं द्वा- १२
विंशतिजनाः । अदोमीकामवंशस्य षट्षष्ठ्यधिकानि षट्शतानि जनाः । १३
विगवयवंशस्य षट्षष्ट्यादधिके हे सप्तके जनाः । आदीनवंशस्य चतुःप- १४
ञ्चाशदधिकानि चत्वारिंशतानि जनाः । अपरं आटोवैशस्य द्विविंशत्यवंशी- १५
या अष्टनवतिजनाः । वेल्सयवंशस्य त्रयोविंशत्यधिकानि त्रिंशतानि जनाः । १७
योराह्ववंशस्य द्वादशाधिकशतं जनाः । जहूमवंशस्य त्रयोविंशत्यधिके हे १८
शते जनाः । मिन्नरवंशस्य पञ्चनवतिजनाः । अपरं वैतकेहमवंशस्य त्रयो- १९

१९ विंशत्यधिकं शतं जनाः । मिटोपातिवासिनां षट्पञ्चाशत् जनाः । अना-
 २० योतनिवासिनाम् अष्टाविंशत्यधिकं शतं जनाः । अयुनावतवंशस्य वि-
 २१ पत्नारिंशज्जनाः । किरियसयिषारीमवंशस्य विंशतीरावंशस्य वेरोतवंशस्य
 २२ च अयुनावारिंशदधिकानि सप्त शतानि जनाः । रामतवंशस्य त्रेधावंशस्य
 २३ चैकविंशत्यधिकानि षट्शतानि जनाः । निष्कमसनिवासिनां द्वाविंशत्य-
 २४ धिकं शतं जनाः । वैधेकनिवासिनाम् अयनिवासिनाम् अयोवंशत्यधिके
 २५ द्वे शते जनाः । निवोवंशस्य द्विपञ्चाशत् जनाः । मन्वीवंशस्य षट्प-
 २६ ञ्चाशदधिकं शतं जनाः । अन्वैजमवंशस्य चतुःपञ्चाशदधिकशतदद्याधिकं
 २७ सहस्रं जनाः । हारीमवंशस्य विंशत्यधिकानि त्रीणि शतानि जनाः ।
 २८ जोदवंशस्य हारीदवंशस्य ज्योतोवंशस्य च पञ्चविंशत्यधिकानि सप्त श-
 २९ तानि जनाः । थिरीडवंशस्य पञ्चपत्नारिंशदधिकानि त्रीणि शतानि
 ३० जनाः । सिनायावंशस्य त्रिंशदधिकषट्शताधिकानि त्रीणि सहस्रानि
 जना आसन् ।

३१ याजकानां संख्येयं । येयुयवंशजयिदयियवंशस्य तिसप्तत्यधिकानि न-
 ३२ वशतानि जनाः । इम्मेरवंशस्य द्विपञ्चाशदधिकं सहस्रं जनाः । यष्ट्र-
 ३३ वंशस्य सप्तपत्नारिंशदधिकशतदद्याधिकं सहस्रं जनाः । हारीमवंशस्य
 सप्तदशाधिकं सहस्रं जना आसन् ।

३४ जेवीयानां संख्येयं । जोदयियवंशे येयुयस्य कण्ठियेनस्य च वंशस्य
 चतुःसप्ततिजना आसन् ।

३५ गायकानां संख्येयं । आसपर्वजस्याष्टाविंशत्यधिकं शतं जना आसन् ।

३६ हारपाकानां संख्येयं । शङ्कूमवंशस्याट्टेरवंशस्य टन्मोनवंशस्याक्षु-
 वंशस्य हटोटावंशस्य शोवथवंशस्य च साकस्यत ऊनपत्नारिंशदधिकं
 शतं जना आसन् ।

३७ निधीनीयकानां संख्येयं । सीहो हस्रपाः टव्यायोतः केरोसः सीधः

३८ पादेनो निवानाहो न्हावाहो ऽक्षुवो जामवः शल्लयो जामनो मिदेको

३९ गहरो राया दिस्सीनो निक्कोदो मसम उवः पासेहो वेवयो ऽवाहो

४० मिपूनीयो निपूवीवो वणवूको हकूपा हरडरो वसलूतो मिथीदा

४१ हर्षा वर्रासः सीधिराः तेमहो नित्सीहो हटोपावैतेवां सखेवां वंश-

निवह आसीत् ।

४२ सुजेमनो दासानां सन्तामनिवहस्य संख्येयं । सोटयः सोफेरतः थि-

४३ रुदाः याकाहो दर्कोनो मिदेनः थिक्कटिवो हटोथः पोलेरतहसीवा-

धीम धामिन्धैतेषां सर्वेषां सन्ताननिवह आसीत् । निधीनीयाः सुजेमनो ५८
 दासानां सन्तानाश्च साकल्येन दिनवत्यधिकानि श्रीणि श्रतानि जना
 आसन् । अपरं तेजसेजहात् तेजहर्षातः किन्वाद् अद्वाद् इम्मेराच्चा- ५९
 गता एते सर्वे लोका इच्छायेणीयवंशा भवन्ति नवेति निश्चयार्थं निज-
 निजपिटवंशस्य गोत्रस्य च प्रमाद्यं दातुं न पारयामासुः, दिनायः ६०
 टोविष्यो निजोदस्यैतेषां वंशानां द्विपञ्चाशदधिकानि घट् श्रतानि जनाः ।
 अपरं याजकवंशस्य मध्ये हवायस्य कोसस्य वर्सिस्तयस्य च सन्तानाः । ६१
 एष वर्सिस्तयो गिन्धियदीय वर्सिस्तयस्य दुहितरमेकां युष्मत्स्य नाम्ना
 विख्यातो ऽभवत् । वंशावल्यां गणितलोकानां मध्य इमे स्त्रेषां वंशप्रपञ्चं ६२
 गवेषयित्वा न केभिरे तन्निदानाद् अमुचयः सन्तो याजकपदाद् भ्रष्टा
 बभूवुः । अपरं शासकस्तान् जगाद यावद् ऊरीमतुम्भीमयोरधिकारी ६३
 याजक एको न भविष्यति तावत् प्रयत्नं वस्तु युष्माभिर्न भोक्तव्यं ।

अपरं मिजिताः कृत्स्नसमाजीयाः षष्ठ्यधिकशतत्रयाधिकानि द्वाचत्वा- ६४
 रिंशत्सहस्राणि जना आसन् । तदन्ये तेषां दासा दास्यश्च सप्तत्रिंशद- ६५
 धिकशतत्रयाधिकानि सप्त सहस्राणि जना आसन् । अपरं तेषां मध्ये
 दे शो गायना गायन्यश्चासन् । तेषां हयाः षट्त्रिंशदधिकानि सप्त श- ६६
 तान्यासन् अश्वतराश्च पञ्चचत्वारिंशदधिके दे शते आसन् । हाङ्गाश्च ६७
 पञ्चत्रिंशदधिकानि चतुःश्रतानि गर्दभाश्च विंशत्यधिकसः प्राधिकानि
 घट्सहस्राण्यासन् ।

अनन्तरं तेषु परमेश्वरीयमन्दिरस्य स्थानं यिरूशालममागतेषु पिट- ६८
 वंशानां कतिपयं मुख्यलोकालस्य मन्दिरस्य खल्वाने निर्माणाद्यर्थं स्वेच्छया
 दानानि ददिवांसः । ते निजनिजशक्त्यनुसारेण तस्य कर्मणो भाग्यङ्गारे ६९
 एकवष्टिसहस्रादकौनपरिमाणानि काञ्चनानि पञ्च सहस्राष्ट्यर्द्धश्रेटक-
 रजतानि याजकानां कृते श्रतं वसनानि च ददिवांसः । अनन्तरं याजका ७०
 जेसीया अन्यलोकान्नापरं गाथका हारपाणा निधीनीयाश्च निजे निजे
 नगरे निखिलेच्छायेकलोका निजे निजे नगरे वासं कर्तुम् आरेभिरे ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ ईश्वरस्य वेषाः पुनर्निर्माणं ७ आनन्देन क्रन्दनेन च परमेश्वरीयमन्दिरस्य भित्ति-
 मूलस्थापनं ।

- १ अग्निराहं सप्तमे मासे समुपस्थित इत्यायेकीयवन्नरनिवासिनो मनुष्या
 २ एको जन इव विरुद्राक्षमे निश्चितवन्तः । अपरं विद्वाद्वादकस्य तनयो
 येभूयक्तस्य राजका भ्रातरश्च श्रष्टीयेकस्य पुत्रः सिद्धन्वादिनस्य ध्या-
 इनिवहस्य समुत्थायेन्द्रीयकोक्तस्य मूससो अथस्यानुसारेण होमार्थक-
 ३ वकीनाम् उत्सर्गार्थम् इत्यायेकीयेन्दरस्य होमवेदिं पुनर्निर्ममिरे । ते
 देष्टीयकोक्तानां भयात् तां वेदिं कस्याने व्यापवाह्विरे, अपरं परमेश्व-
 ४ रमुद्दिश्य तस्यां होमं चक्रिरे, अर्थात् प्रातःकाले सन्धाकाले च होमं
 ५ चक्रिरे । अपरं लिखितव्यवस्थानुसारत उटजानाम् उत्सवं याज्याह-
 क्रिरे विधिवत् यस्मिन् दिने यथा कर्त्तव्यं तस्मिन् तथैव निरूपितसङ्ख्याकं
 ६ होमार्थकभिक्षादानं चक्रिरे । अग्निराहं ते प्रत्यहम् अमावस्यासु परमेश्वरस्य
 पवित्रीकृतेषु वार्धिकोत्सवेषु कस्यचिद्विद्वत्स्य परमेश्वरमुद्दिश्य खेप्त्वा
 ७ नैवेद्यकरत्रयसमये च कर्त्तव्यं होमं कर्त्तुम् आरेभिरे । सप्तममासस्य प्रथमं
 दिनमारभ्य ते परमेश्वरम् उद्दिश्य होमं कर्त्तुम् आरेभिरे किन्तु तदानीं
 परमेश्वरीयमन्दिरस्य भित्तिमूकं निर्मितं नाभवत् ।
 ८ अपरं पारसीकनृपतिः खल्वेव यद्दानम् आह्वापयत् तस्मात् ते तद्वक्तव्यो
 निचायकेभ्यश्च मुद्रा ददिवांसः । अपरं निवानोनाद् याज्ञोः सागरस्य
 तीरं यावद् एरवक्षीष्ठानाम् आनयार्थं ते सीदानीयेभ्यः सोरीयेभ्यश्च
 ९ लोकैभ्य भक्ष्यपेयद्रव्याणि तैजानि च ददिवांसः । अग्निराहं तेषु परमेश्वरीय-
 मन्दिरं विरुद्राक्षमम आगतेषु द्वितीयवत्सरस्य द्वितीये मासि श्रष्टीये-
 नस्य तनयः सिद्धन्वादिनो विद्वाद्वादकस्य तनयो येभूयश्च तयोर्वशिष्ठो
 आहनिवहोऽर्थतो याजका जेवीया वन्दिदशातो विरुद्राक्षमम् आग्रता
 अपरे मनुजान् कर्मण्य आरम्भं चक्रिरे । अपरं परमेश्वरीयमन्दिरस्य
 प्रार्थ्याभ्युत्थत्वाथं विंशतिवत्सरवदस्थान् ततोधिकवत्सरवयस्यां च जेवी-
 १० यान् न्ययुज्जत । तदानीं येभूयक्तस्य पुत्रनिवहो आहनिवहश्चापरं वि-
 द्वाद्वावंशीयः कद्वमीयेनक्तस्य तनयनिवहश्चापरं जेविवंशीयहेमाददस्य
 पुत्रनिवहकोषो पुत्रा भ्रातरश्चोको जन इवेन्द्रीयमन्दिरस्य कर्मचारि-
 ११ तान् काम् अध्यक्षत्वाथं समतिष्ठन्त । तेन निचायका वदा परमेश्वरीयमन्दि-
 रस्य भित्तिमूकं निरमिमत् तदानीम् इत्यायेकीयराजस्य दायुदो निरूप-
 जानुसारेण परमेश्वरस्य प्रार्थनार्थं परित्यज्यै विभ्रुविताकरीवकाश्च या-
 १२ जकाः करतान् हृत्वा आसयवंशीया जेवीवाक्षोपातिष्ठन् । ते परमेश्वरस्य
 प्रार्थनां धन्यवादकं कुर्वन्त पर्याप्तानुसारेण भिक्षित्वा सममायन्, यथा,

क्षेमश्वरः स एवास्ति प्रसादश्च तदीयकः ।

इच्छायेणीयवशेषु सर्वकालं भविष्यति ॥

अपरं परमेश्वरीयमन्दिरस्य भित्तिमूलनिर्माणासमये परमेश्वरस्य प्रशंसां कुर्वन्तो निखिललोकान् उच्चैःखरेभ्योऽनन्दध्वनिं चक्रिरे । किन्तु याजकानां १९ केवीयानां पिष्टवशेषेषु मुख्यलोकानाञ्च मध्ये ये बहवः स्थाविरा मनुजाः पूर्वमन्दिरं दृष्टवन्तस्तेषां समक्षम् एतस्य मन्दिरस्य भित्तिमूले निर्मायमाये त उच्चैःखरेषु क्रन्दितावन्तः परन्त्वपरे बहवः सानन्दं हर्षनादं चक्रिरे । ततो हेतोराऽनन्दयुक्तसिंहनादः क्रन्दनस्य च रवो लोकैर्वि- १९ श्रिष्य निश्चेतुं नाशक्यत, यतो लोकैरप्यध्वनिरक्रियत, स च रवो दूराद् अश्रूयत ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ विपक्षे विह्वदीयानां निवायनात् निर्वर्तनं १९ नरपतेः समीपं तैः प्रेषितस्थानियोग-
पक्षस्थानुरूपपत्रं १० तान् प्रति राज्ञ आश्राप्रेरकं २९ निवायनस्य निरतिशयः ।

अनन्तरं वन्दिनो मनुजा इच्छायेनः प्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य मन्दि- १
रस्य पुनर्निर्माणं कुर्वन्तीति वचो निष्पश्य विह्वदाविन्ध्यामीनयो विपवः
सिखम्बाविजस्य समीपं पिष्टप्रधानानां समीपञ्च गत्वा तान् जगदुः २
युष्माभिः समं वयमपि निषेध्यामो यतो यूयमिव वयमपि युष्माकं
ईश्वरं भजामहे । येनाश्वरीयकृपेयैर्वरहहोनेन वयम् एतत् स्थानम् आ-
नीतास्तस्य राजत्वकालम् आरभ्य युष्माकम् ईश्वरम् उद्दिश्य बलिदानं
कुर्महे । ततः सिखम्बाविजो येऽश्रूय इच्छायेन इतरे निखिलाः पिष्टप्रधा- ३
नाश्च तान् अवदन् अस्माकम् ईश्वरस्य निमित्तम् अस्माभिः समं मन्दि-
रनिर्माणं युष्माभिर्न कर्तव्यं । पारसीकनरपतेः खखो ऽस्मान् वाट्कम् आ-
वापयत् तदनुसारेण केवलं वयम् इच्छायेनः प्रभोः परमेश्वरस्य मन्दिरं ४
निर्मास्यामहे । तेन देशीया मनुजा विह्वदीयलोकानां हस्तान् दुर्वज्रान् ४
कर्तुं निर्माणे तान् क्षीयितुं शक्तिमहे । अपरं पारसीकनरपतेः खखस्य ५
राजत्वम् आरभ्य पारसीकनरपते दारा राजत्वं यावत् तेषाम् अभि-
प्रायं निरर्थकं कर्तुं तेषां विरुद्धं मन्त्रिणां उतकोचं ददिवांसः । विशे- ६
यतो ऽहमेवस्य राजत्वस्य प्रथमे ते विह्वदाविह्वदालमयो निवासिनां
विरुद्धम् एकम् अभियोगपत्रं कलिखुः । अपरं अर्तसस्तस्य राजत्वकाके ७

- विष्णोर्मा मित्रिदातः टावेणक्षेत्रां सहायनिबह्वश्च पारसीकनरपतिम्
 अर्तसक्तं प्रति यत् पत्रं लिखितुं शक्यते अरामीयास्तैर्निहितम् अरा-
 ८ मीयभावया बोधित्वासीत् । आसिता रिङ्गमो जेलकः शिमश्रयश्च
 यिरूशाकमस्य विबुधं अर्तसक्तं नृपतिं प्रति तत् पत्रं लिखितुः ।
 ९ तदानीं आसिता रिङ्गमो जेलकः शिमश्रयश्च तयोरपदे सहाया दीनीया
 अपर्तिखिया टर्पिनीया अपर्सीया अर्किनीया बाबिनीयाः भूशनीया
 १० देहीया एकमीया महामहिषाक्षपरेकानीताः शोमिरोकनगरे स्थापि-
 ताश्च जातयः परातसरितो व्वावरस्था इतरा निडिका जातयश्च तादृशं
 पत्रं लिखितुः ।
 ११ ते नरपतिम् अर्तसक्तं प्रति यत् पत्रं प्रेषयाञ्छन्ति तस्यानुरूपं
 पत्रमिच्छं । परातसरितः पारस्था भवतो दासप्रभृतयः पत्रं लिखन्ति ।
 १२ नरपतेः सन्निधौ निवेदनमिदं यिङ्गदोया भवतः समोपाद् अस्माकं स्था-
 नमिदं यिरूशाकमम् आगत्य राजद्रोहिणगरं पुनर्निर्मिते भित्तिमूर्तं
 १३ निर्माय प्राकारं कर्तुम् उद्यमं कुर्वन्ति च । अतो नरपतये निवेदन-
 मिदम्, यत्स्मिन् नगरे पुनर्निर्मिते तस्य प्राकारे च स्थापिते सखिते
 १४ जोका करं राजसं मुक्तं वा पुन न दास्यन्ति तेन नृपते राजसस्य क्षति
 १५ भविष्यति । ययं राजधान्या कवचभाक्तारस्तन्निदानात् नरपतेः स्तुति-
 १६ दर्शनम् अस्माभिरसक्यम् अतो हेतोर्दूतेन राजानं आपयामहे । निज-
 पिडजोकानां पुरातनपुस्तकम् अनुसन्धाय भवता दृश्यताम् इदं नगरं
 राजद्रोहि नृपाणां जनपदस्य च हानिजनकम् यत्तन्नगरनिवासिनश्च
 पूर्वकाकम् आरभ्य कलङ्गिनः सन्ति तन्निदानात् तद् कनाश्रत, यतत्
 १७ तस्मात् पुरातनपुस्तकात् निश्चितम् अवगमिष्यते । यदि नगरमिदं
 पुनर्निर्मयिते तस्य प्राकारश्च सम्याद्यते तर्हि तेन सरितो व्वावे तव
 कुचाप्यधिकारो न स्याद्यति ।
 १८ अन्तरं राजा आसक्तं रिङ्गमो जेलकं शिमश्रयं शोमिरोकनिवासि-
 नस्तेषाम् अपराण् सहायान् सरितो व्वावरस्थान् इतरभोकांश्च समुद्दिश्य
 १९ प्रत्युत्तरं लिखेत्, ययं सर्वे मम नमस्कारं दाम्यथ । मां प्रति यत् पत्रं
 २० युष्माभिः प्रहितं तत् मम सम्मुखे सस्यष्टम् अपाठि, तेनाहम् आद्याप्या-
 नुसन्धाय ज्ञातवान् पुरातनकाकमारभ्य तन्नगरं राजद्रोह्यासीत् तन्मध्ये
 २१ राजद्रोह आद्याकङ्कनस्यभवत् । यिरूशाकमे धे पराकमिखो राजान
 आसन, ते सरितः पारस्थितानां सर्वेषाम् उपरिष्टाद् राजत्वम् अनुकुर्वन्

अपरं तेभ्यो राजखं राजकरः शुक्लवादीयन्त । अतस्तौ र्जोक्तेः सात् ११
कर्म्मभ्यो निवर्त्तितयं यावच्च मत्तः कोऽपि जिहेशो न बध्यते तावत् तन्नगरं
पुन न निर्मातव्यमिच्छायापयत् । सावधानम् एतस्मिन् कर्म्मणि युष्मा- १२
कम् उपेक्षा न जायतां । राजगणस्य हानिरपचयश्च कुतो भविष्यति ?

अनन्तरं रिक्तमस्य लेखकस्य शिम्शयस्य तयोः सहायानाञ्च साक्षाद् १३
अर्त्तस्तस्य पत्रे पठिते ते तूष्णीं यिरूशालमे यिहूदीयानां समीपं गत्वा
बाळबलेन तान् तस्मात् कर्म्मभ्यो निवर्त्तयामासुः । ततो यिरूशालमस्य- १४
स्थेश्वरीयमन्दिरस्य कार्यं निवृत्तं बभूव, पारसीकनृपते दारा राजत्वस्य
द्वितीयं वत्सरं यावत् तत् निवृत्तं तस्यौ ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ यिहूदीयानां पुनश्चरं निचयनारम्भः २ तान् निवारयितुं विपक्षानां यतनं ३
दारां नरपतिं प्रति विपक्षानाम् अनुकूपपत्रम् ।

अनन्तरं भविष्यदादी हृदय इदोः सुतो भविष्यदादी सिखरियश्च १
यिहूदायिरूशालमस्थान् यिहूदीयान् प्रतीक्षायेण ईश्वरस्य नाम्ना भवि-
ष्यद्वचनं प्रचारयाश्चकतुः । तेन शस्त्रटीयेकस्य तनयः सिरुब्बाबिलो यिहो- २
षादकस्य तनयो येशूयश्च प्रोत्थाय यिरूशालम ईश्वरीयमन्दिरं पुनर्नि-
र्मापयितुम् आरम्भते, अपरम् ईश्वरस्य भविष्यदादिनौ तयोः सः शय्यं
कुर्वन्तौ तावुपचकतुः ।

अनन्तरं सरितो ऽवारस्थो देशाध्यक्षस्तलयः सेथरवोचिनयश्च तयोः ३
सहायलोकाश्च तेषां समीपम् आगत्य तान् अवदन्, एतन्मन्दिरस्य
निर्माणार्थं प्राकारस्य सम्पादनार्थश्च युष्मान् क आज्ञापयत् ? तदानीं ४
यैरिदं निचयनं क्रियते तेषां कानि नामानीति वयं तेषां प्रश्नानुसारेण
कथितवन्तः । किन्तु यिहूदीयानां प्राचीनलोकेष्वीश्वरस्य द्वापहृष्टौ सत्त्वां ५
वैरिणो दारा नृपतेराद्यां विना तान् न निवारयामासुः । अनन्तरम्
एतत् कर्म्माधि ते पत्रं लिखित्वा प्रेषयाश्चक्रे ।

अनन्तरं सरितो ऽवारस्थो देशाध्यक्षस्तलयः सेथरवोचिनयो गथा १
अवारस्थाल्लेषां सहाया अप्सर्त्तिलीया लोकाश्च नरपतिं दारां प्रति यत्
पत्रं प्रेषयाश्चक्रे तस्यानुरूपं पत्रमेतत् । ते पत्रे च अनिवेदनं ज्ञापय- २
त्सत्त्वं प्रवेतामि वचांसि लिखितुः, दारा नरपतेः सर्वत्र मङ्गलं भूयात् ।

- ८ नरपतेः सन्निधौ निवेदनमस्माकम् । वयं यिज्ञासामहे महत ईश्वरस्य मन्दिरम् आग्रहाम, तत् सन्निधौवाचैः कुचेषु स्थापितैः काष्ठैश्च नि-
 ९ र्मीयते । तत् कर्म क्वरितं क्रियते तेषां करैरतिग्रहं व्रजति च । ततो वयं तान् प्राचीनलोकान् आग्रहाम, यतन्मन्दिरनिर्माकार्यं प्राकारनि-
 १० वयनार्थं युक्तान् क आजापयत्? अपरं वयं तेषां प्रमुखलोकानां ना-
 ११ मानि निखित्वा त्वां आपयितुं तेषां नामान्यपि पृष्ठवन्तः । तेन तैरस्मान् प्रतिगदितं वयं यावापृथिव्योर्ऋतस्य दासाः, इदञ्च यन्मन्दिरम् अस्मा-
 १२ भिः पुन निर्मीयते तद् बहुवस्तुभ्यः पूर्वं निरमायि, तत् केनचिद्
 १३ इच्छायेकीयेन भूपतिना निर्माय स्थापितमासीत् । किन्त्वस्माकं पूर्वपृथ्वीः स्वर्गीय ईश्वरे काधिते सति स तान् बाबिलीयनरपतेः कम्दीयनिबु-
 १४ खलित्सरस्य हस्ते समर्पयत् तेनैवेदं मन्दिरं भयं लोकस्य बाबिलं
 १५ नीताः । किन्तु बाबिलीयनरपतेः खलस्य राजत्वस्य प्रथमे वत्सरे खल्लो
 १६ त्प एतस्येन्द्रीयमन्दिरस्य पुन निर्माकम् आजापयत् । अपरं निबुख-
 १७ लित्सर ईश्वरीयमन्दिरस्य यागि कनकरजतमयानि भाजनानि यिष्-
 १८ शालमस्यमन्दिरात् समादाय बाबिलस्यप्रासादे न्यक्षत्, तानि निखिल-
 १९ भाजनानि तपतिः खल्लो बाबिलस्यप्रासादाद् गृहीत्वा शेषवसरनाम-
 २० कस्य शासकस्य करे समर्पयत् । अपरं तम् आचक्षते, त्वम एतानि भा-
 २१ जनान्यादाय यिष्शालमस्य मन्दिरं गत्वेश्वरस्य मन्दिरं निजस्थाने पुन
 २२ निर्मापय । तेन शेषवसर आगत्य यिष्शालमस्यमन्दिरस्य भित्तिमूलं
 २३ चकार तं कालमारभ्य यावदद्यैतस्य निषयनं भवति समाप्तिर्नाभवत् ।
 २४ अत इदानीं यदि राज्ञे रोचते तर्हि नरपतिः खल्लो यिष्शालमस्यस्ये-
 २५ श्वरीयमन्दिरस्य पुन निर्माकम् आजापयत् न वेतस्यानुसन्धानं बाबि-
 २६ लस्य राजकीयधनगारे क्रियताम् । एतस्मिन् विषये तपतिरस्मान् प्रति
 निजाज्ञां प्रेषयतु ।

६ पष्ठोऽध्यायः ।

१ मन्दिरस्य निर्माणार्थं दारा मुनयो निदेशः २२ मन्दिरस्य कर्मसमापनं २३ मन्दि-
 २४ रस्य प्रतिष्ठापनं २५ निहारोक्तस्य समाचरकश्च ।

- १ अनन्तरं दारा तपतिराज्ञया बाबिलस्यधनगारस्य क्षिपिष्ठाकायां
 २ तस्य धनस्य गवेधने कृते मातीयजनपदस्याहमिषानां च राजनिषेधेन

पत्रमेकम् अलम्बि तत्र स्मरार्थकं वच इदं लिखितमासीत् । नरपतेः १
 खसस्य प्रथमवत्सरे खसो नृपो यिरूशालमस्यम् ईश्वरोयमन्दिरमधि
 समाज्ञापयत्, मनुजा यत्र स्थाने बलिदानम् अकुर्वन् तन्मन्दिरं पुन
 निर्मायतां तस्य भित्तिमूलञ्च क्षियतां, अपरं तस्योर्द्ध्वं षष्टिहस्ताः
 प्रस्थत्वा षष्टिहस्ता भविष्यति । अपरं तदर्थं पृथुलपाषाणानां तिष्ठः ४
 पङ्क्तयो नवीनकाष्ठानाञ्चैका पङ्क्तिं निर्मायतां राजनिवेशनाञ्च तस्य धन-
 व्ययो भवतु । अपरं निवृत्तित्वरो गानि यागि काष्ठनमयानि रज- ५
 तमयानि च भाजनानि यिरूशालमस्यमन्दिराद् गृहीत्वा बाबिलम्
 आनयत् तानि सर्वानि पुन दातव्यानि, तानि यिरूशालमस्यमन्दिरे
 निजं स्थानं नायिष्यन्ते तजेश्वरस्य गृहे निधास्यन्ते च । इदानीं हे ६
 नद्याः पारस्यदेशाभ्यस्त तत्स, हे श्रेष्ठरवोविनय, युवाभ्यां नद्याः पारस्यै
 र्युवयोः सहासैरपर्सिर्लियैश्च तस्माद् दूरे स्थातव्यं । ईश्वरोयमन्दिरस्य ७
 कार्यं किञ्चिदपि मा बाधध्वं यिह्दीयानाम् अथ्यक्षो यिह्दीयानां
 प्राचीनलोकाश्चेश्वरोयमन्दिरं तदीयस्थाने निर्मापयन्तु । अपरं तस्येश्व- ८
 रोयमन्दिरस्य निचयनाय यिह्दीयानां प्राचीनलोका युष्माभिः कीदृग्
 उपकर्त्तव्यास्तद् आज्ञापयामि तेषां यद् बाधा न जायते तत्कृते राजको-
 षाद् अर्थतां नद्याः पारस्यदेशीयकरेभ्यो ऽर्थस्तेभ्यो दातव्याः । अपरं ते यत् ९
 खर्गियेश्वरम् उद्दिश्य सुगन्धियस्त्रान् कुर्वन्ति यच्च नृपस्य तदीयपुत्राणाञ्च
 जीवनं प्रार्थयन्ते तन्निमित्तं यिरूशालमस्थानां याजकानां निरूपमानु- १०
 सारेण यागि वस्तूनि तेषामावश्यकानि तान्यर्थतः खर्गियेश्वराः इमा-
 र्थकबलिदानार्थं युवकधमा मेघा मेघशावकाश्चापरं मोधूमलवशादाक्षा-
 रसतैलान्यवार्धं दिने दिने तेभ्यो दातव्यानि । अपरम् आज्ञापयामि ११
 यः कश्चिद् इमाम् आक्षां लङ्घति तस्य गृहात् नीतं काष्ठं भूमौ स्थाप्यतां
 स च तस्मिन् बद्धो क्षियतां तस्य गृहस्थावकराणां राशिर्भवतु । राजा १२
 वा प्रजा यः कश्चिद् आञ्जालङ्घी भूत्वा यिरूशालमस्येश्वरोयमन्दिरस्य
 विनाशार्थं वृक्षं प्रसारयिष्यति स तत्रैव खनामस्यापयिजेश्वरेण विना-
 श्यतां । अहं दारां निदेशं करोमि तूर्णमेतत् क्षियतां ।

अपरं नद्या अबारस्यो देशाभ्यस्ततलवः श्रेष्ठरवोविनयस्तयोः सहा- १२
 यलोकाश्च नृपस्य दारा निदेशप्रेरणात् तत् स्वरितम् अकुर्वन् । ततो १४
 यिह्दीयानां प्राचीनमनुजा निर्मितम् अकुर्वन् भविष्यदादिनो जग-
 यस्तेहोः पुत्रस्य सिखरियस्य हेनरोयलास्या ते कृतार्था अभवन् । इमा-

- येन ईश्वरेण प्रहिताश्वानुसारेण पारसीकराजस्य लक्षस्य दारा चर्त्त-
सक्तस्य च निदेशानुसारेण च ते निर्वर्तिता जाता चर्त्तसाधनम् अकुर्वन् ।
- १४ नरपते हीरा राजत्वस्य वक्षे वक्षरे ऽदरमासस्य वक्षीयदिने मन्दिरस्य
निर्वाणं समाप्तिं प्राप्नोत् ।
- १५ अगन्तरम् इक्ष्वायेकीयवंशा याजका जेवीया अन्ये युद्धदासा मनु-
१० जाश्च सानन्धम् ईश्वरीयमन्दिरं प्रतिष्ठापयामासुः । ईश्वरीयमन्दिरस्य
प्रतिष्ठायाः समये ते शतं वृषभान् द्वे शते मेषान् चतुःशतानि मेषवत्सान्
वक्षिणेन ददिवांसः । अपरं निखिलेकायेकीयानां पातकप्रायश्चित्तवनि-
दारार्थम् इक्ष्वायेकीयवंशानां संस्थानुसारेण द्वादश कामाक्षीवदसज्जन्त ।
- १८ अपरं मूससो यथे यस्मिंस्त्रितं तदनुसारेण विद्वज्ज्ञानम् ईश्वरस्य परि-
चर्यार्थं याजकान् स्त्रीयपदेषु जेवीयाञ्च स्त्रीयपर्मायेषु न्ययुक्तम् ।
- १९ अगन्तरं प्रथममासस्य चतुर्दशदिने युद्धदासानां सन्ताना निक्षारो-
२० त्वम् अकुर्वन् । यतो याजका जेवीयाश्चैकस्मिन् समये स्नानं चपावयन्
सर्वे मुचयो ऽभवन् । अपरं युद्धदासानां कक्षीयभातृणां याजकानां जे-
२१ वाश्च कृते निक्षारोत्सवीयमकीन् अष्मिन्दन् । अपरं बन्धित्वात् पुनरागता
इक्ष्वायेकवंशा अपरम् इक्ष्वायेकः प्रभोः परमेश्वरस्य भजनार्थं तेषां पक्षीया
भवितुं यावन्तो कोषालपक्ष्यानाम् इतरजातीयनोक्तानाम् अमुचिन्वात्
२२ स्नानं विभिन्नान् अकुर्वन् ते निखिलाक्तान् वकीन् वभुजिरे । अपरं
ते सप्तदिनानि यावत् सानन्धं कियत्पशून्वानां पूषाणाम् उत्सवम् अकु-
र्वन् । यतो जेतोः परमेश्वरस्यान् सानन्धयुक्तान् अकरोत् इक्ष्वायेकीये-
श्वरस्य मन्दिरौघकार्ये तेषां ज्ञातानां सवकत्वकरवार्थम् अश्वरीयनरपते
मनस्तान् प्रवृत्तकृत् कृतवाञ्छ ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

- १ इन्द्राक्षप्रभोर्वा विद्वज्ज्ञानं प्रति गमनं २१ इन्द्रार्चं प्रत्यर्चनकस्य निदेशः २० इन्द्रा-
क्षस्य परमेश्वरस्य उत्सवम् प्रवृत्तम् ।
- १ तदनन्तरं प्रधानयाजकस्य चारोक्तस्य तनय इजियासरः, इजियास-
रस्य तनयः पीनिहसः, पीनिहसस्य तनयो ऽवीमृवः, अवीमृवस्य तनयो
२ वृद्धिः, वृद्धेकावय उषिः, उषेकावयः सिरहिवः, सिरहिवस्य तनयो मि-
३ रायोसः, मिरायोसस्य तनयो ऽसरिवः, असरिवस्य तनयो ऽमरिवः, अम-
४ रिवस्य तनयो ऽवीटवः, अवीटवस्य तनयः सारोषः, सारोषस्य तनयः

शकुनः, शकुनस्य तनयो हिल्किथः, हिल्किथस्य तनयोऽसरियः, असरि- ५
यस्य तनयः सिरावः, सिरावस्य तनय इन्द्राक्षः, एव इन्द्राक्षः पारसीकनर-
पतेरर्तसक्तस्य राजत्वसमये बाबिलतः आजगाम । स मूससो ध्वखायां १
अर्चत इच्छायेनः प्रभुना परमेश्वरेण दत्तायां ध्वखायां पारदर्शध्यापक
आसीत् । अपरं तदीयप्रभोः परमेश्वरस्य साक्षाद्येन राजा तस्य सर्वं १
प्रार्थनीयम् अदात् । अपरं नरपतेरर्तसक्तस्य राजत्वस्य सप्तमे वत्सर ३
इच्छायेनोयसन्तानानां याजकानां सेवीयानां ग्राहकानां दारपालानां
निधीनीयानाञ्च कतिपयलोका यिरूशालनं प्रस्थितवन्तः । अपरं नृपस्य ८
तस्य सप्तमवत्सरस्य पञ्चमे मासि स इन्द्राक्षो यिरूशालनम् उपस्थितो
ऽभवत् । यतः प्रथममासस्य प्रथमे दिने स बाबिलतो गन्तुं प्रारभे, अपरं ८
तं प्रतीश्वरस्य मङ्गलदायकसाक्षात् पञ्चममासस्य प्रथमे दिने स यि-
रूशालनम् उपस्थितवान् । यत इन्द्राक्षः परमेश्वरस्य शास्त्रम् अध्येतुम् १०
आचरितुं स्वेच्छायेन वंशीयांश्चाद्यां विधिञ्च शिक्षयितुं निजान्तःकरणं दृढं
प्रावर्तयत् ।

परमेश्वरेणादिष्टानां वाक्यानाम् इच्छायेन प्रत्यावापितानां विधीना- ११
आध्यापको यो याजक इन्द्राक्षो नाम लेखकस्तस्मै नरपतेरर्तसक्तो यत्
यत् दत्तवान् तस्य विदितिरियं । राजाधिराजोऽर्तसक्तः स्वर्गियेश्वरस्य ११
सिद्धयवस्थाध्यापकं याजकम् इन्द्राक्षं प्रति यन्मिदं जिलेलेत्तादि ।
अहम् इमं निदेशं करोमि मम राज्यनिवासिनो यावन्त इच्छावेनीया १२
लोका याजका सेवीया वा त्वया समं यिरूशालनं गन्तुम् अह्नि ते
यान्तु । यतस्तत्र हस्ते स्थितस्य त्वदीयेश्वरस्य शास्त्रस्यानुसारेण विद्वां १४
यिरूशालनमाध्यनुसन्धानार्थम्, अपरं यिरूशालननिवासिनम् इच्छा- १५
येन ईश्वरम् उद्दिष्ट नृपेण तदीयमग्निभिञ्च यानि दत्तवानि जनकानि
च लेख्या दत्तानि, अपरं यिरूशालनस्य सेवाम् ईश्वरस्य मन्दिरस्य १६
क्षते मनुजे र्याजकैश्च लेख्या दत्ते दानैः समं दायन्ति दत्तवानि जन-
कानि च बाबिलस्य निखिलजनपदे त्वया प्राप्तं ब्रह्मन्, तेषां तत्र बह्वनार्थं १७
त्वं नृपेण तदीयसप्तमग्निभिञ्च प्रचीयसे । तेन धनेन त्वं स्वभाम् मेवान् १७
मेघशायकाञ्च तदुपयुक्तनैवेद्यपेक्षयाधि चाधिकम्नेन क्रोत्वा यिरूशालन-
स्य युष्माकम् ईश्वरस्य मन्दिरे वेद्याम् उत्सर्जे करिष्यसि । अपरम् अथ- १८
शिक्षैरजतैः स्वर्ग्यैश्च तुभ्यं तव आह्वयञ्च यत् अग्नौ रोचते तत् सेवाम् ईश्व-
रस्येष्टानुसारेण कुरुष्व । अपरं त्वेश्वरस्य मन्दिरस्य दक्षिणार्धं यानि १८

- भावनानि तुभ्यम् अदीयन्, तानि विष्णुनाम इन्द्रस्य साक्षात् सम-
 १० र्पयिष्यसि । अपरं ततो ऽधिकं त्वेन्द्रस्य मन्दिरनिमित्तं प्रयोजनीयो
 यो धनस्यपक्षया कारिष्यते, तदीयधनं राजभाष्यामाराद् यचीतव्यं ।
 ११ अपरम् अहम् अर्तसक्तो नरपति र्व्याः पारक्षितान् निखिललो-
 १२ बाध्यन्तान् आद्यापयामि । क्षमीयेन्द्रस्य आत्माध्यायक इन्द्राक्षो वा-
 जको युष्माकं समीपात् व्रतकिङ्करपरिमाणं दत्तत्वं व्रतयोरपरिमाणा
 गोधूमाः व्रतवातपरिमाणा माक्षारसाः व्रतवातपरिमाणाणि तैलान्-
 १३ परिमितं जवजक्षेत्रेषां मध्ये वसद् याचिष्यते तत् क्षीरं कियतां । क्षमी-
 येन्द्रस्य मन्दिरनिमित्तं क्षमीयेन्द्रेण समादिष्टं निखिलं कर्म यत्नतः
 १४ कर्तव्यं, राष्ट्रे नृपे तदीयतनयेषु च कुतः कोधो वर्धेत ? अपरं याज-
 कानां जेबीयानां वादकानां दारपाकानां निधीर्नीयानाम् इन्द्रोद्यम-
 म्दिरस्थान्येषां कर्मकारिणाञ्च कस्माच्चिदपि राजस्यस्य करस्य शुक्लस्य
 १५ यज्ञकं निविज्जमिति युष्मान् आप्यते । अपरं हे इन्द्राक्ष, त्वदीयविविधकं
 यज्ज्ञानं तुभ्यम् अदासि तदनुसारेण सरितः पारक्ष्यानां निखिललोकाणां
 ये जनास्त्वदीयेन्द्रस्य आस्यं जानन्ति तेषां विचारकरवार्थं दासकान्
 विचारकाञ्च नियुज्य, अपरं ये जनास्तत्र जानन्ति ते युष्माभिः शिक्ष-
 १६ यितव्याः । अपरं यः कश्चित् त्वदीयेन्द्रस्य निदेशं नृपते निर्देशवाचयितुं
 नेच्छति त्वरितं तस्य विचारो भवितु, स प्राकदक्षप्रज्ञो बहो प्रवासितो
 वा वृत्तधनो वा कारावद्धो भवतु ।
 १७ अस्मत्पितृणां प्रभुः परमेन्दरो धन्यो भूयात्, यतः स एव विष्णु-
 जमस्यस्य परमेन्द्रीयमन्दिरस्य शोभनार्थेतादृशीम् इच्छां नरपतेरन्तः-
 १८ करणे दत्तवान् । अपरं स एव मां प्रति नृपस्य तदीयमन्त्रिणाञ्च राष्ट्रो
 निखिलानां यराक्रान्ताध्यक्षाणाञ्च प्रसन्नताम् उदपादवत् । तेन मां प्रति
 सम प्रभोः परमेन्द्रस्यानुयज्ञाद् अहम् आन्वाशं कन्वा मया साकं मन-
 नार्थम् इच्छावेचीयानां मन्वात् मुन्वाननुजान् समग्र्यही ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

- १ भाषितः पुनरागतलोकाणां नामानि १५ मन्दिरस्य क्षेत्रकानां कृतं ददं प्रति
 दूतस्य प्रेषणं २१ उपवासकरणं २४ याजकानां करेण सन्नेषणानां समर्पणं ३१
 अष्टयातो विष्णुनामके समग्रं ३३ मन्दिरे कर्मकरजनतादीनां तालनं ३६ अन्वा-
 शनपक्षे राजाज्ञापनक समर्पणम् ।

नृपस्यार्तकलस्य राजत्वसमये ये प्रमुखपिटलोका मया समं वाचि- १
 लता याजाम् अकुर्वन् तेषां वंशावलिः । पीनिहसवंशे गेर्शोमः, ईया- २
 मरवंशे दानियेलः, दायूद्वंशे हटूशः । शिखनियवंशे परियोशवंशीयः ३
 सिखरियः, तेन समं वंशानुसारेण सार्द्धशतं पुरुषा गणिता अभवन् ।
 अपरं महतमोयाववंशे सिरहियस्य तनय इलीहो-एनयस्तेन समं द्वे शते ४
 पुरुषाश्चासन् । अपरं शिखनियवंशे यहसोयेनस्य तनयस्तेन समं त्रीणि ५
 शतानि पुरुषाश्चासन् । अपरम् आदीनवंशे योनाथनस्य तनय एवदस्तेन ६
 समं पञ्चाशत् पुरुषाश्चासन् । अपरम् एलमवंशे यथनियस्य तनयो यि- ७
 शायियस्तेन समं सप्ततिः पुरुषाश्चासन् । अपरं शिफटियवंशे मोला- ८
 येनस्य तनयः सिबदियस्तेन समम् अशीतिः पुरुषाश्चासन् । अपरं योथा- ९
 ववंशे यिहोयेनस्य तनय योवदियस्तेन समम् अष्टादशाधिके द्वे शते
 पुरुषाश्चासन् । अपरं शिलोमीतवंशे योषियस्य तनयस्तेन समं षष्ठा- १०
 धिकं शतं पुरुषाश्चासन् । अपरं वेवयवंशे वेवयस्य तनयः सिखरिय- ११
 स्तेन समम् अष्टाविंशतिः पुरुषाश्चासन् । अपरम् असगदवंशे हकाट- १२
 नस्य पुत्रो योहाननस्तेन समं दशाधिकं शतं पुरुषाश्चासन् । अपरम् १३
 आदीनीकामस्यापरस्किन् वंश इलीहेलटो यियूयेलः शिमशियश्च तैः
 समं षष्टिः पुरुषाश्चासन् । अपरं निग्वधवंश ऊधयः सव्वदश्च ताभ्यां १४
 समं सप्ततिः पुरुषाश्चासन् । *

अनन्तरम् अहम् अहवागामिन्याः सरितः समीपे तान् समग्रज्ञां, १५
 तस्मिन् स्थाने वयं त्रीणि दिनानि शिविरे न्यवसाम । अपरम् अहं
 लोकान् याजकांश्च निरीक्ष्य तत्र स्थाने जेविवंशस्य कश्चन नाजमे । तदा १६
 नीम् अहं दृष्टैरिलियेसरो ऽरीयेनः शिमशिय इज्नाथनो यारिव
 इज्नाथनो नाथनः सिखरियो मिशुलमश्चैतान् प्रमुखलोकान् अपरं
 योथारीव इज्नाथनश्चैतौ बुद्धिमत्तौ जनौ चाकृत्य । अनन्तरं कासि- १७
 फियानामकस्य आनस्य प्रमुखजनस्येहोः समीपं तान् प्रेषयन् अस्माकम्
 ईश्वरस्य मन्दिरस्य कृते सेवकान् अस्माकम् अन्तिकम् आनयतेति वचः
 कासिफियास्थानवासिनम् इदं तस्य आतृन् निधीनीयांश्च गदितुं तान्
 आद्यापयं । ततो ऽस्माकं मङ्गलदायकेवेश्वरस्य साहाय्येन त इच्छायेनः १८
 पौत्रस्य जेवेः सुतस्य महजे वेश्वाह्वम् एकं बुद्धिमत्तं नरम् अस्माकम्
 अन्तिकम् आनयन्, अपरं शेरिविषं तदोयतनस्थान् आतृंश्च साकल्यतो
 ऽष्टादशजनान्, अपरं हश्रवियं तेन समं मिरारिवंशीयं यिश्शायियं १९

- १० तदीयभातम् पुनश्चाक्ष सावस्थतो विंशतिर्जनान्, अपरं वाक्वृत्तं लोकाध-
स्ताश्च जेवीयानां परिचर्यार्थं यान् विष्णुवाक्वृत्तिर एतदुक्तानां निधी-
नीयानां मध्याद् विंशत्यधिके हे श्वेते जनान् आनयन्, एतेषां सर्वेषां
नामानि लिखितान्यभवन् ।
- ११ अनन्तरं वयं खेषां निजनिजवासकानां सम्यक्तीनाञ्च निमित्तं शुभ-
यात्रां प्रार्थयितुं यत् खेषाम् ईश्वरस्य साक्षात् स्नानं क्रिन्वामहेतदर्थम् ।
- १२ अहम् अह्वासरितः सन्निधातुपवसनस्य वयः प्राचारयं । यतो माम्
रिपुघ्ना ऽस्माकं रक्षार्थं नरपतिं एतनां हवारादिभ्यश्च याचितुम् अहं
लघ्वितत्तत्तत्साद् वयं राजानम् अहोयाम, अस्माकम् ईश्वरो वं भज्यते
तेषां मङ्गलजनकं साहाय्यं स करोति किन्तु स यैष्यत्येते तेषां विशदं
- १३ तस्य पराक्रमः कोषश्च समुपतिष्ठति । एतन्निद्रानाद् वयम् उपवासम्
अकुर्मापरम् अस्माकम् ईश्वरस्य सन्निधौ प्रार्थयामहि स चास्माकं
प्रार्थनां समगृह्णात् ।
- १४ अनन्तरम् अहं याजकानां मध्याद् द्वादश प्रमुखलोकान् अर्पयतः
श्वेदेवियं चरुविषञ्च ताभ्यां समं तयोर्दश भातंश्च एवम् अक्षरयं ।
- १५ अपरं नरपतितस्य मन्त्रिणा ऽध्यक्षाश्च तच्च विद्यमाना निखिलेखाद्ये-
लीयलोकान्वास्माकम् ईश्वरस्य मन्दिरस्य निमित्तं यानि रजतानि का-
श्चनानि भाजनानि च ददिवांसस्तानि तेषां समस्तं तोलयित्वा समर्पयं ।
- १६ अर्थतः पञ्चाशदधिकषट्शतकिक्करपरिमितानि दुर्बर्णानि शतकिक्कर-
परिमितानि रौप्यभाजनानि, शतकिक्करपरिमितानि काश्चनानि, अपरं
सहस्रादिकौगमूल्यानि विंशतिकनकमयभाजनानि, अपरं काश्चनवद्
वज्रमूल्याभयस्य परिष्कृतस्य ताभ्यस्य भाजनद्वयं तोलयित्वा तेषु समा-
र्पयं । अपरं तान् समर्पणं यूयं परमेश्वरार्थं प्रयत्ना विशब्धे, एतानि
भाजनान्यपि प्रयत्नानि विद्यन्ते, अपरम् एतानि रजतानि मण्डारज-
तानि च युष्माकं पिष्टलोकाणां प्रभोः परमेश्वरस्य कृते खेषाया दत्तानि
- १७ नैवेद्यानि च विद्यन्ते । अतो हेतो रूर्ध्वं विष्णुजालमे परमेश्वरीयमन्त्रि-
रस्य कोष्ठेषु मुख्यानां याजकानां जेवीयानाम् इन्द्राक्षेनीयप्रधानपितृणाञ्च
सन्निधौ दावत् तानि तोलयित्वा न समर्पयिष्यथ तावत् सप्तर्षास्तिलुतो
- १८ रक्षत । अनन्तरं याजका जेवीयाश्च रजताणां प्रातःकुम्भानां भाजनानाञ्च
तत्परिमाणं भारं विष्णुजालमे ऽस्माकम् ईश्वरस्य मन्दिरं नेतुम् अग्रक्रमम् ।
- १९ अनन्तरं वयं विष्णुजालमं त्रमगार्थं प्रथममासस्य द्वादशदिने ऽहना-

नदीतः प्रस्थितवन्तः । तत ईश्वरो ऽस्माकं साहाय्यं कुर्वन् बर्तमानध्ये रि-
पृष्ठां दस्यूनाञ्च कराद् अस्मान् उदधरत् । अनन्तरं वयं यिरूशालमं १२
प्राप्य तत्र स्थाने श्रीणि दिनानि अश्राम्याम ।

अनन्तरं चतुर्थे दिने तानि राजतानि ज्ञातकुम्भानि पात्राणि चास्मा- १२
कम् ईश्वरस्य मन्दिरे याजकस्योदितनयस्य मिरेमोतस्य करे ऽस्माभि-
स्तोत्रयित्वा समर्पितानि । तेन समं पीनिहसस्य तनय इलीयासर आ-
सीत् । ताभ्यां समं येऽन्यस्य तनयो योषावदो विद्रुयेस्तनयो नेयदिय-
क्षैतो जेवीयावाका । सर्वस्मिन् ग्रामनया तुलनया च समर्पिते तस्मिन्नेव १४
समये तस्यास्तुकायाः स्तम्भं परिमाणं लिखितमभवत् । अपरं वन्दित्वा- १५
वस्थात आगता युद्धदासा निखिलस्येकायेको निमित्तम् इस्त्रायेलीयेश्वरम्
उद्दिश्य होमार्थं बज्ररूपेण दाशदष्टभान् प्रायश्चित्तार्थञ्च वसुवतिं
मेघान् सप्ताधिकसप्ततिं मेघप्रावकान् दादशकागान् इतान् परमेश्वर-
मुद्दिश्य होमं बज्रदानञ्च चक्रिरे ।

अनन्तरं ते राजप्रतिनिधिभ्यः सरितो ऽवारस्तेभ्यः शासकेभ्यश्च राजा- १६
आपचाण्यददुः, ततस्तं लोकानाम् ईश्वरीयमन्दिरस्य कार्यस्य चोपकारं
चक्रिरे ।

८ नवमोऽध्यायः ।

१ अन्वजातीयनारीभिः समं यिद्धदीयानां भिन्नताकरणकारणाद् इन्द्राक्षः विस्त्रापः
५ तस्य प्रार्थना च ।

तस्मिन् कर्मणि समाप्ते ऽप्येता मम समीपम् आगत्य कथामिमाम् १
अकथयन्, इस्त्रायेलीया लोका याजका जेवीयाक्षेन इति प्रयोगेभ्य
स्त्राक् पृथक् नाकुर्वन् । ते क्षिमाजीयानां हिप्तोयानां पिरियोवाकां धिवृ-
वीयायाम् अस्मोनीयानां मेधावीयानां मिखीयायाम् इमोरीयाकां घृषा-
ईक्रियाः समाचरन्ति । विज्ञेयतः खेषां निमित्तं निजनिजपुत्राणाञ्च १
निमित्तं तेषां कन्या अप्यङ्गम् अनेन प्रकारेण प्रयतवन्जजाता लोका इत-
रदेशीयैः समं मित्रता अभवन् अपरम् अप्येता ज्ञासकाश्च दोषस्यास्य
मूलम् अभवन् । इतां वाचं निजकाङ्क्षं निजपरिधेयम् उत्तरीयञ्च वसनम् १
अच्छिन्दन् निजशिरसः अशुक्लान् कृत्वा विजयपत्रो भवन् उपावि
ग्रह । तदानीं युद्धदासानाम् आश्वाङ्गानमधीकार्येण, येश्वरस्य निदेशेन ५

- यावन्तो जीवाः कथिता अभवन् ते मम सन्निधौ भित्तितवन्तः । अपरम्
 अहं सम्भाकालीयवनिदानसमयं यावद् विख्यायामो अभवन् उपाविशम् ।
- ५ अनन्तरं सम्भाकालीयवनिदानसमये ऽहं शोकादुत्थाय क्षिप्रपरिधेय-
 श्चिन्नोत्तरीयवसनञ्च सन् जानुनी पातयित्वा निजप्रभोः परमेश्वरस्य
 (साक्षात् करौ प्रसार्य कथितवान्, हे मदीश्वर, हे मदीश्वर, अहं त्वां प्रति
 निजं वदनम् उत्थापयितुं प्रोहितो विवर्णञ्च भवामि, यतो बाहुभ्याम्
 अस्माकं पातकान्यस्माकं शिरसाम् ऊर्ध्वम् उदतिष्ठन् अस्माकम् अप-
 ७ राधञ्च गगनस्पर्शी जातिवान् । अस्माकं पूर्वपुत्राणां समग्रमारभ्याद्य
 यावद् वयं महत्पराधे मया आसन्हे । अस्माकम् अपराधकारणाद्
 वयम् अस्माकं राजानो याजकाश्चाद्यतनद्वयानुसारेण वदनागं आकु-
 कतायां जोठने वन्दित्वे चन्द्रहासेभितरदेशीयनरपतीनां हस्तेषु समर्पिता
 ८ अभवाम । किन्त्वधुनास्माकं कियतो ऽवशिकृतुं मनुजान् रक्षितुं भवतो
 धर्मधामन्यस्माभ्यम् आश्रयं दातुम् अस्माकं जायमानोन्मरेण दीप्तिमन्ति
 कर्तुं वन्दित्वदशायां विन्नामं दातुं चास्माकं प्रभुः परमेश्वरः क्षयिकत्वात्
 ९ प्रसन्नो भवत । वयं बहुदासा आसन्तथाप्यस्माकम् ईश्वरो वन्दित्वा-
 वस्थायामप्यस्मान् न पर्यव्रजत् किन्त्वस्माकम् ईश्वरस्य मन्दिरं स्थापयितुं
 तस्य जीर्णोद्धारं कर्तुं च यिद्वदादेशे विरूपाक्षमे चास्मभ्यं प्राकारं दातुम्
 अस्मान् जीवयितुञ्च से । ऽस्मान् प्रति पारसोक्तपतीनां प्रसादम् अवर्त-
 १० यत् । इदानीं हे अस्माकम् ईश्वर, इतः परं वयं किं वदिष्यामः ? यतो
 ११ वयं भवतो निदेशान् पर्यव्रजाम । भवान् निजदासे भविष्यदादिभि
 र्वच इदं प्रदद्यामास, यूयं यं जनपदम् अधिकर्तुं प्रवेक्ष्य स इतरदे-
 शीयजीवानाम् अनुचितक्रियाभिरर्थतो याभि र्घृणाहंक्रियाभिभक्तौ निज-
 १२ मानिज्वात् तस्य दिग्दिगन्तरम् अपरयन् ताभि रमेधो विद्यते । अतो
 हेतो यूयं तेषां तनयेभ्यो युष्माकं दुहितुन् मा दत्त युष्माकं पुत्राणाञ्च
 विवाहार्थं तेषां दुहितुन् मा गृह्णीत, अपरं तेषां मनुष्यं सौभाग्यञ्च च-
 दापि न चेष्टन् तेन यूयं वनवन्तो भविष्यन् जनपदीयान् उत्तमवस्तूनि
 भोक्ष्यन्ते निजवंशस्य निमित्तं निजवधिकारमिव तं निजाय वास्यन् च ।
 १३ किन्त्वस्माकं कुत्रियाभि र्भवावराधेन चैतावत्कमङ्गुले ऽस्माद्य वसिते ऽपि,
 हे अस्माकम् ईश्वर, त्वम् अस्माकं कर्तुंभ्यो उत्पतरं दक्षम् अदरा अधि-
 १४ क्तव्यस्माकं क्षतिपयान् जनान् इत्थम् उदधरः । स्ववद्वापि यदि वयं तव
 निदेशान् वदित्वा पुनर्नारं दृष्ट्वाहं कर्मकारिभिरेतै र्जातीयैः स्वायं नि-

त्रतां कुर्मन्तर्हि यावद् अस्माकं कश्चिद् रक्षितो ऽवशिष्टो वा न तिष्ठति
तावत् त्वम् अस्मभ्यं कुपित्वा किम् अस्मान् निःशेषं न नाशयिष्यसि? हे १५
इक्षार्थेणः प्रभो परमेश्वर त्वं धर्मस्वरूपः, यतो वयम् अद्य यावद् रक्षां
प्राप्यावशिष्टा विद्यामहे, पश्य वयं तव समक्षम् अपराधे मग्ना आस्महे
तत्कारणात् तव समक्षं स्थातुं न पारयामः ।

१० दशमोऽध्यायः ।*

१ शिखनियमेन्द्राक्षस्याश्रमनं २ शोकान्वितेनेन्द्राक्षेण शोकानां भण्डनं ३ लोकैरपराधं
स्वीकृत्य तं त्यक्तुम् अङ्गीकरणं ४ अन्यजातीययाषितां दयनाशं शोकानां निरो-
जनं ५ अपराधिलोकानां नामानि ।

अनेन प्रकारेणेश्वरीयमन्दिरस्यान्तिक इन्द्राक्षे प्रार्थनां कलुषस्वीकारं १
कन्दनं प्रथामञ्च कुर्वतीस्त्रायणीयलोकानां मध्यात् स्त्रीपुरुषबालानाम्
अतीव महासमाजस्तस्य समीपे मिश्रितो बभूव, अपरं लोका अतीव
चक्रन्दुः । तदानीम् एणमवशीयो यिहीयेतस्य तनयः शिखनिय इन्द्राक्षं १
वाचमिमां जगद, वयं खेधाम् ईश्वरस्य विरुद्धम् अपराधिना भूत्वै-
तद्देहीयानां मध्याद् इतरजातीयाः कन्धा व्यवहाम, तथापि विषये
ऽस्मिन् इक्षार्थेण प्रत्याशा विद्यते । मत्प्रभो भवतो मन्त्रज्ञानुसारेण- २
स्माकम् ईश्वरस्य निदेशात् कम्पितानां मनुजानां मन्त्रज्ञानुसारेण च ता
योधितस्तासु जाता बालकाश्चास्माभिः परित्यज्यन्त इति नियमे ऽस्मा-
कम् ईश्वरेण समं कियतां तत् कर्म व्यवस्थानुसारेण भवतु । उत्तिष्ठ ४
यतः कर्मैतत् त्वया कर्तव्यं वयमपि तव साहाय्यं करिष्यामः, त्वम्
उत्सुको भूत्वा कर्म कुर्वन् । तदानीम् इन्द्राक्षः समुत्थाय तदाद्यानुसा- ५
रेण करकार्थं प्रमुखयाजकान् केनीयान् इक्षार्थेणीयनिखिललोकानांश्च श्रम्यं
कारयामास तेन ते श्रम्यं चक्रवांसः ।

अनन्तरम् इन्द्राक्ष ईश्वरीयमन्दिरस्य सम्मुखान् उत्थायेजिवाशीवस्य १
तनयस्य बोहानवस्य कोष्ठं प्राविशत् तत् स्थानं गत्वा किञ्चन भक्ष्यं नाभुङ्क्
पानीयञ्च नापिबत् यतो वन्धवस्थात आगतानां मनुजानाम् अपराधात्
सो ऽशोचत् । अनन्तरं युद्धदासा मनुजा यिक्कृशानमे समाममिष्यन्ति, ३
परन्तु यः अस्त्रबाधिपानी प्राचीनानाञ्च मन्त्रज्ञानुसारेण दिनत्रयमञ्च ८
नाममिष्यति तदीयं सर्वज्ञम् अपश्नारिष्यते, अपरं वन्धवस्थात आग-

तात् समाजात् स वञ्चिर्भविष्यत्येतद् विहृदाविहृदाकामयोः सर्वेष्व-
धोषयाचक्षते ।

- ८ अमन्तरं विहृदाविन्यामीनयोर्निर्लिखमनुजा दिनत्रयमध्ये यिक्-
शान्मुने निमित्तवन्तः । तदानीं नवममासस्य विंशतितमं दिनमासीत् ।
मनुजा गुरुतरकार्यनिदानात् महावृष्टिनिदानाच्च प्रकम्पमाना ईश्वरी-
१० यभवनस्य महाप्राङ्मुख उपविविशुः । ततः परं याजक इन्द्राक्षः समुत्थाय
तान् जगद् युष्माभिरिच्छायेलो दोषस्य वृद्धये ऽनुजातीयः कन्या श्रुत्वा
११ अनेनापराधं । अतो हेतोरिदानीं युष्माकं पित्रलोकानां प्रभोः परमेश्व-
रस्य सन्निधौ तत् स्त्रीकुलध्वं तस्य तुष्टिजनकं कर्म कुलध्वं, अपरं देशीय-
१० मनुजेषु इतरजातीययोषिद्व्याख्य खान् एषकं कुलध्वं । तदानीं निखिबः
समाजः प्रोचकैः स्वरैः प्रत्यवाच, भवता यादृशं गदितं तदनुसारेणा-
१२ स्त्राभिः कारिष्यते । परन्तु लोका अनेके, वर्षाकालश्चोपस्थितवान्,
वयं वक्षिष्यते स्थानं न पारयामहे किञ्च कर्मदे दिनकेन दिनद्वयेन वा
१३ साध्यं नहि, यस्माद् वयमनेक एतेन कर्मणापराधिना जाताः । अतः
कृत्स्नसमाजस्य कृते ऽस्माकम् अधिपतय एतस्मिन् नियुज्यन्ताम् अपरम्
अस्माकं नगरेषु यावन्तो लोका इतरजातीयाः कन्या खवहन्तिः सार्द्धम्
एकैकस्य नगरस्य प्राचीनलोका विचारयितारश्च निरूपितसमये समाग-
न्तु तेन विषयेऽस्मिन् अस्माकम् ईश्वरस्य कोपाधिरस्मत्तो निवर्तिष्यते ।
१४ एतस्या मन्त्रवाया वैपरीत्येन केवलम् असाहेनस्य तनयो योगाद्यन-
स्तिहृदस्य तनयो यज्ञसियञ्चोदतिष्ठतां किञ्च मिश्रकर्मो जेवोयः सन्धि-
१५ ययश्च तयोः साहाय्यम् अकुर्वतां । तथापि वन्धीकृता मनुजा विभ्रिवद्
व्याचारम् अकुर्वन् याजक इन्द्राक्षः प्रधानपितृकाः कियन्तो लोकाश्च
निजनिजपितृवंशानुसारेण निजनिजनामानुसारेण च एषकृताः सन्तो
१० दशममासस्य प्रथमदिवसे तत्कार्यस्य विचारं कर्तुम् उपविविशुः । अपरं
प्रथममासस्य प्रथमे दिवसे त इतरजातीययोषिद्व्याख्यपुत्रवाखां वि-
चारं समापयामासुः ।
१८ याजकवंशानां मध्ये इतरजातीयकन्यायाहिब एते मनुजा अविद्यन्त,
यिहोषादकस्य सुतस्य येयूयस्य तनयानां आतुखाः च मध्ये मासेय इनी-
१८ येघरो यारिवो गिदकियश्च । इमे निजा निजा जायाः परितस्तुं स्त्रीधरं
किञ्चिदुः, अपरम् अपराधित्वकारणात् मेघमेकं दोषार्थकवर्षं ददुः ।
१० अपरम् इम्मेरवंशे जनानिः सिद्धदिवश्च । अपरं हारीमवंशे मासेय

इजियः शिमरियो यिह्वीयेन उभियस्य । अपरं पश्चिमवंश इजियो- ११
 येनयो मासेय इस्त्रायेनो नियनेनो योसावद इजियासाहस्य । अपरं १२
 लेवीयानां मध्ये योसावदः शिमरियोः किलायाहः (सत्य किलीटः) पि-
 याहियो यिह्वदा इजियेवरस्य । अपरं गायकाणां मध्ये इजियाशुमः । १४
 दारपाकानां मध्ये शकुमः टेकम ऊरिस्य । अपरम् इस्त्रायेनीयानां मध्ये १५
 परियोश्ववंशे रिमायो यिजियो मल्लियो मियामीन इजियासरो
 मल्लियो विनायस्य । अपरम् एलमवंशे मत्तनियः सिखरियो यिह्वी- १६
 येनो ऽब्दि थिरेमेत एजियस्य । अपरं सत्तुवंश इजियो-येनय इजिया- १७
 शोवो मत्तनियो थिरेमेतः सावदो ऽसीसास्य । अपरं वेवयवंशे यि- १८
 होशाननो इजियः सव्वयो ऽत्तलयस्य । अपरं वानिवंशे मिशुल्लमो १९
 मल्लुको ऽदायाहो याम्रवः शाको रामोतस्य । अपरं पश्चिमोयाववंशे २०
 ऽद्रः किलको विनायो मासेयो मत्तनियो वित्तुकेनो विद्रुधि मिर्नशिस्य ।
 अपरं हारीमवंशे इजियेवरो यिशियो मल्लियः शिमरियो शिमियोनो २१
 विन्वामीनो मल्लुकः शिमरियस्य । अपरं हाम्रमवंशे मत्तनियो मत्ततः २२
 सावद इजीकेनटो थिरेमेयो मिर्नशिस्य शिमरियस्य । अपरं वानिवंशे २४
 मादयो ऽम्नाम ऊयेनो विनायो वेदियाहः किलूऊ वनियो मिरेमेत २५
 इजियाशोवो मत्तनियो मत्तनियो यासयो वानि विद्रुयिः शिमरियोः २८
 शेकिमियो गायनो ऽदायाहो मद्रयः शाशयः शारयो ऽसरेलः शेजि- ४१
 मियः शिमरियः शकुमो ऽमरियो यूसकस्य । अपरं निवुवंशे यिधूयेनो ४२
 मत्तनियः सावदः सिवीनो यादयो योयेनो विनायस्य । इम इतरजाती- ४४
 यकन्या अवहन् कतिपयानास्य तासु जायासु सन्ताना आजायन्त ।

निहिमियस्य पुस्तकं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

विक्रान्तमस्य दुर्दशाया नामो निबन्ध निहिमियस्य जेथनमुपपन्नस्य तदीया
 प्रार्थना च ।

इस्रायेलस्य जनस्य निहिमियस्य कर्माणि । विंशतितमवत्सरस्य १
 किशूवेवमासि शूबनराजधान्यामहगासम् । तदानीं जेथनानामा मम १

- भातृयामेषो ज्ञेयो यिद्धदादेयीयाः कतिपया मनुष्याश्च तत् स्थानमात्र-
मन् तदा ते रक्षितान् अर्धतो बुद्धदासत्वाद् अवधिरक्षान् विद्धदीवयो-
- १ यानधि विरुद्राजमन्वाधि मया समष्ट्यन्तम् । तेन ते माम् अभावन्त ते
ऽवधिरक्षा योषा अर्धतो दासत्वाद् उन्धिरक्षा मानवा मङ्गता दुःखेनापमा-
नेन च तत्र देहे निवसन्ति किञ्च विरुद्राजमस्य प्राकारो भयो पुरदा-
राणि च वज्रिदग्भाभि विद्यन्ते ।
- ४ तेषामेतानि वाक्स्यानि निश्चयाहं कतिपयदिवसान् उपविशन् कम्बन्
५ अष्टोहं स्वर्गीयेश्वरस्य च गोचर उपवासं प्रार्थनायाकरवं ईदृशीं
भारतीयाकथयं हे स्वर्गीय प्रभो परमेश्वर, तमेव महान् भयङ्करेश्वरः,
ये त्वयि प्रीयन्ते तवाज्ञा शृङ्गन्ति च तान् प्रति तं नियमम् अनुकम्पाश्च
रक्षसि । इदानीं भवतो ऽस्य दासस्य प्रार्थनाम् आकर्षयितुं भवतः
- ६ मोक्षे अरहे जोषने योन्मीकिते भवतां । अहं भवदीयदासानाम्
इच्छायेलीयजोक्तानां निमित्तं दिवानिष्टं भवतो गोचरे प्रार्थये, इच्छाये-
लीयजोक्तानां कलुषाणि स्वीकरोमि च, यतो भवतो विरुद्रम् अस्माभिः
- ७ पापम् अकारि, मयापि मम पिङ्गवंशेन च पापम् अकारि । वयं भवतो
विरुद्रं कुंक्ष्मांश्चकुम्भीहि, किञ्च अदासेन मूससाद्यापिता भवत आदेशा
- ८ विधयो राज्यनीतयश्चास्माभिर्नाचरिताः । तथाहि युष्माभिराज्ञाच-
क्षणात् मयि भिन्नजातीयानां मध्ये युष्मान् विकीर्णवति यदि वयं मां
प्रति पराहृत्य मदीयान् निदेशान् शृङ्गायात् तदनुसारेण कर्माणि
- ९ कुर्वीमहे, तर्हि युष्माकं केषुचित् ग्रामस्य प्रान्तपर्यन्तं दवितेऽपि ते
तस्मात् स्थानादपि मया संयाहिष्यन्ते निजनासो वासार्थं मयाभिरक्षितं
स्थानम् आनेष्यन्ते च, यामिमां भारतीं भवान् मूससाद्यापितवान्
- १० विनयेहं तामिदानीं स्मरतु । त एव भवतो दासा प्रजाश्च सन्ति,
भवान् निजेन महापराक्रमेण बलवता करेण च तान् परिक्रीतवान् ।
- ११ हे मत्प्रभो, विनयेऽहम् इदानीं स्वीयदासस्य प्रार्थनाया ये च भवतो
नासो भक्त्या तुष्यन्ति भवदीयानां तेषां दासानां प्रार्थनायां अहो निद-
धानु । अपरं विनयेऽहम् अद्य स्वीयदासस्य कर्म विद्धं करोतु पुमाश्च
एतस्य समस्तं माम् अनुकम्पितं विदधानु ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ निहिमियस्य विवरणवदनताया मिदानं विदित्वा स्वपेशातंसक्तेन तस्य यिक्शाक्षमं प्रति प्रेषणं २ तन्निम्नं तमोपस्थितं तदीयवैरिणां अनस्तापः ११ चण्दायां भयप्रा-
कारखालोक्तम् १० प्राकारस्य पुनर्निर्माणे यिह्दीयेभ्यः प्रवृत्तिदानं ।

अहं महीपतेः पागभाजगवाट् आसं किञ्च नरपतेरर्तसस्तस्य राज- १
त्वस्य विंशतितमवत्सरस्य नीसने मासि महीपतेः सम्मुखे आक्षारसे
तिष्ठति मया स आक्षारस आदाय नरपतये व्यतारि । पूर्वमहं तस्य
समक्षं कदापि विवक्षो नाभवम् । एतन्निदानात् नरपतिर्मांमपृच्छत् त्वं २
निरामयोऽसि तथापि त्वदीयं वदनं कुतो विवर्यमभूत्? एतत् मनः-
पोडा विमान्येन केनापि हेतुना न जायते । एतेनाहम् अतीवोद्विजन् ३
नरनाथमवादिष्यं, राजा चिरजीवी भूयात् । किञ्च मदीयपूर्वपुरुषाणां
श्रवणासे यद्गमरं तदधुनेच्छिन्नं विद्यते तदीयगोपुराणि चाग्निदग्धानि
सन्ध्येतेन मदीयं वदनं कथं विवर्यं न भवेत्? तदानीं महीपति ४
मांमप्राचीत् त्वं किं प्रार्थयसे? ततोऽहं स्वर्ग्येश्वरम् उद्दिश्य प्रार्थनां
विधाय राजानम् उचिवाञ्, यदि नरपतेरभिमतं जायेत यदि च ५
भवतो दासा भवतः साक्षादनृग्रह्येत तर्हि निवेदनमिदं कुर्वेऽहं भवान्
मां यिह्दानीदृते मदीयपिह्लोकानां श्रवणासं गमरं प्रेषयतु तं मया
तत् पुनर्निर्मायिष्यते । ततो महीपतिः स्वीयपार्श्वे समुपविष्टा महिषी च ६
मांमप्राचीत्, त्वदीययात्रायां कति दिनानि भविष्यन्ति? कदा च त्वं पुन-
रावर्तिष्यसे? इत्थं मां प्रेषयितुं भूपतेरभिमते जाते मया तस्य सन्निधौ
समयो निरूपितः । अधिकन्तु मया महीपतिरुदितः, यदि क्षितिपतेर- ७
भिमतं जायेत तर्हि यिह्दानीदृते ममोपस्थितिं यावद् यत् सरितः पा-
रस्था देशाधिपतयो मदीयव्रजनस्य साहाय्यं कुर्वीरन् कारणादतस्तान्
प्रति लिखितानि पत्राणि मया दीयन्ताम् । अपरं भूभृता वनरक्षक आ- ८
सयो यत् मन्दिरपार्श्वस्थस्य दुर्गस्य गोपुराणां नगरीयप्राकारस्य मदीय-
वेष्टनस्य गृहकाष्ठानां कृते मया दारुणि देयात् तन्निमित्तं तं प्रति पत्रमेवं
वितरतु । तेन मांमतीश्वरस्यानुग्रहेण नरपतिर्मेच्छं तत् सर्व्वं दत्तवान् ।

अपरं नरनाथो मया समं बाहिनीपतीन् जयारोहियञ्च प्राहिषोत् । ९
अनन्तरम् अहं सरितो ऽवारखानां देशाधिपतीनाम् उपकरणम् उप-
खाय नृपतेः पत्राणि तेभ्यो ऽददाम् । तदानीम् इच्छायेकीयवंशस्य कल्याण- १०

चेष्टार्थं मानुष एक आगमदिति निश्चय हेतुः। योऽयमन्वष्टट्याम्भो
नीयदासस्य टोविष्यस्य च महती मगःपीडा जाता ।

- ११ अनन्तरमहं यिरूशालमम् उपस्थाय तत्र स्थाने दिनचर्यं प्रोषितवान् ।
- १२ ततो ऽहं मम सङ्गिनः कतिपयलोकाश्च राजन्यामुदतिष्ठाम् । किन्तु श्वरो
यिरूशालमस्य कृते यस्मिन् कार्यं मम मानसं प्रावर्तयत् तदहं कश्चन न
आपितवान् । अपरमहं यं वाजिनम् आरोहं तं विना कोप्यन्मः पशुः
- १३ साकं मया नासीत् । अहं निगायां निस्सभुवो द्वारेण वहिर्गतं नागकूपं
सारदारश्च यावद् गच्छन् यिरूशालमस्य भयं प्राकारं वज्रिदग्धानि
- १४ पुरद्वाराणि च समलोकयम् । अपरम् अहं प्रखवस्य द्वारं राजकीय-
पुष्करिणीश्च यावद् व्रजितवान् तत्र मदीयवाहनस्य पशो र्गमनीये
- १५ वर्त्मनि न सति क्षपायामहं खोतसो मध्येन व्रजन् प्राकारं समपश्यम्
- १६ अनन्तरं पुनर्वारं निस्सभुमे द्वारेण प्रविश्य परादृष्ट्वा गच्छम् । किन्तु
मया यद्यत् स्थानम् अगम्यत यद्यच्चाक्रियत तद् अधिपतयो नाविदुः
किञ्च तं कालं यावद् अहं यिरूदीयलोकां याजकान् प्रमुखनरान्
अधिपतीन् कर्मचारिणश्च तत्र आपितवान् ।
- १७ अनन्तरमहं तेभ्यो ऽकथयं, वयं कीदृग् दुर्दशापन्ना आस्महे तद्
युष्माभिर्दृश्यते यिरूशालमम् उच्छ्वसं तदीयगोपुराणि च वज्रिदग्धानि,
तस्माद् आगच्छन्, वयम् अद्यारभ्य यन्निन्द्यास्पदं न भवेम कारणादस्माद्
- १८ यिरूशालमस्य प्राकारं पुन निर्मिमीमहे । अनन्तरं मां प्रतीश्वरस्य मङ्ग-
लदायको ऽनुग्रहे मां प्रति गदितानि नरपते बन्धनानि चैतानि तेषां
समस्तं मया वर्णितानि, तेन तं समभाषन्त भद्रं वयम् उत्थाय पुन
निर्मायां कुर्महे । अनेन प्रकारेण तं एतस्योत्तमस्य कार्यस्य निमित्तं
- १९ खान् बलवतो ऽकुर्वन्त । परन्तु हेतुराखीयः सन्वष्टटो ऽम्भोनीयदासः
टोविष्य आरवीयो गेष्टमश्च वाचमिमां निश्चयास्मान् प्रति परिहासम्
अवस्थाप्य विधाय गदिद्ववन्तः, यूयं यदिदं कार्यं कुबध्य तत् किं ? यूयं
- २० किं राजद्रोहं करिष्यथ ? तदानीमहम् उत्तरम् अददाम्, स्वर्गीय ईश्वरो
ऽस्माकं कार्यं सिद्धं करिष्यति । वयं तस्यैव कृपाकृपाद् अस्माभिवत्त्याय
निर्मायां करिष्यते । परन्तु यिरूशालमे युष्माकं चो ऽपि भागो बाधि-
कारो वा स्मारकं चिह्नं न विद्यते ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

प्राकारो येः पुन निर्मायि तेषां नामानि ख्यातावां निर्णयश्च ।

अनन्तरं प्रमुखयाजका इजियाशीवस्तस्य याजका आतरश्च समुत्थाव १
मेघदारं पुन निर्म्ममिरे तस्य कवाटे स्थापयित्वा तत् पावयाश्चक्रिरे,
अर्घतो मेयादुर्गमारभ्य हननेजस्य दुर्गं यावत् तत् पवित्रयाश्चक्रिरे ।
तस्य सन्निधौ यिरीहो मंगवाः प्राकारं पुन निर्म्ममिरे । तेषामुपकण्ठे १
इम्मेस्तनयः सक्कूरः पुन निर्म्ममे । अपरं सिमायाहस्य पुत्रा मत्स्यदारं २
पुन निर्म्ममिरे तस्य वृहत्पाष्ठानि चोत्थापयाश्चक्रिरे किञ्च तस्य कवाटे
कुल्लिका अर्गलानि च स्थापयाश्चक्रिरे । तेषामुपकण्ठे कौसस्य पौत्त ४
उरियस्य पुत्तो मिरेमोतः पुन निर्म्ममे । तस्य सन्निधौ मिशेवेलस्य पौत्तो
वेरिखियस्य पुत्तो मिशुल्लमः पुन निर्म्ममे । तस्यान्तिके वानाहस्य पुत्रः
सादोकः पुन निर्म्ममे । तस्य समीपे तिकोयोया मनुजाः पुन निर्म्ममिरे ५
परन्तु तेषां प्रमुखमानवाः खेषां परिहृत्स्य कार्ये न प्रवहतिरे । अन- ६
न्तरं पासेहस्य पुत्तो यिहोयादायो विषोदियाहस्य पुत्तो मिशुल्लमश्च
पुरातनं द्वारं पुन निर्म्ममाते, तौ तस्य तिर्यक्पाष्ठान्मुत्थापयाश्चक्राते तदो-
यकवाटे कुल्लिका अर्गलानि च स्थापयाश्चक्राते । तयोऽपकण्ठे गिवियो- ७
नीयो मिर्णटियाहो मिरेओयो योदातन्वापरं गिवियोनीया मिस्या-
हीयाश्च मनुजाः सरितो ऽवारस्त्रदेशाधिपस्य सिंहासनं यावत् पुन
निर्म्ममिरे । तस्य सन्निधौ नाडीन्धमानां मर्ध्यायो हर्हयस्य तनय ८
उघोयेनः पुन निर्म्ममे । तस्योपकण्ठे गन्धवगिम्बंशोयो ह्वानियः पुन निर्-
म्ममे किञ्च ते दीर्घप्राकारं यावद् यिरूशानमं ब्रह्मयाश्चक्रिरे । तेषां समीपे ९
यिरूशानमप्रदेशस्यार्द्धभागस्याधिपति ईरस्य तनयो रिफायः पुन निर्-
म्ममे । तस्य सन्निधौ हर्हमफस्य तनयो यिदायाहो निजभवनस्य सम्मु- १०
खस्यं प्राकारं पुन निर्म्ममे । तस्य समीपे हर्हवर्नियस्य तनयो हर्दूशः पुन
निर्म्ममे । अपरं हारीमस्य पुत्तो मण्णियः पञ्चतमोयावस्य तनयो ११
हर्शूवश्च तदन्यभागं चलिदुर्गश्च पुन निर्म्ममाते । तदुपकण्ठे यिरूशान- १२
मप्रदेशस्यार्द्धस्याधिपो हर्जोहेशस्य तनयः शलूमस्तदीयदुहितरश्च पुन
निर्म्ममिरे । अनन्तरं हानूने सामोहनिवासिनश्च जोक्का निन्नभूमे द्वारं १३
पुन निर्म्ममिरे । ते तस्य निजयनं चक्रिरे किञ्च तस्य कवाटे कुल्लिका
अर्गलानि च स्थापयाश्चक्रिरे, अपरं द्वारदारं यावत् प्राकारस्य सप्त

- १४ इत्थान् पुन निर्म्ममिरे । अपरं वैयक्तेरमप्रदेशस्याधिपती रेलवस्य पुत्रा
मल्लिक्यः सारदारं निर्म्ममे, स तस्य निश्चयनं चक्रिवान् किञ्च तस्य
१५ कवाटे कुञ्जिका अर्गजानि च स्थापयाचक्रे । अपरं मिस्त्राप्रदेशस्याधि-
पतिः कञ्चोवेस्तनयः शङ्खूमः प्रखवयस्य दारं पुन निर्म्ममे, स तत्
निर्म्माय तदीयाद्यादनं चक्रिवान् अपरं तस्य कवाटे कुञ्जिका अर्गजानि
च स्थापयाचक्रे किञ्च दायूरो नगराद् अवरोहयार्थनं सोपानं यावत्
राष्ट्र उद्यानस्य सम्मुखस्थायाः श्रीजोहपुष्करिण्याः प्राकारं पुन निर्म्ममे ।
१६ तस्योपकण्ठे वैतसूरप्रदेशस्यार्द्धभागस्याधिपतिरसूकस्य तनयो निश्चि-
मियो दायूदः शवागाराणां सम्मुखे खनितायाः पुष्करिण्या अभ्यर्गे
१७ यावत् बीरकोकानां भवनानि च यावत् पुन निर्म्ममे । तस्य सन्निधौ
जेवीयानाम् अन्तर्गता वानेस्तनयो रिङ्गमः पुन निर्म्ममे । तस्य सन्निधौ
क्षीयाप्रदेशस्यार्द्धभागस्याधिपति ईशविजयः स्त्रीयभागं पुन निर्म्ममे ।
१८ तस्य समीपे तेषां आहनिबहोऽर्घतः क्षीयाप्रदेशस्यार्द्धभागस्याधिपति
१९ ईनाददस्य तनयो ववयः पुन निर्म्ममे । तस्योपकण्ठे मिस्त्राया अधिपति
र्येश्वरस्य तनय रसरः प्राकारस्य वक्रभागे स्थितस्यास्त्रप्रहस्य वर्त्मस-
२० म्मुखे स्थानमपरं पुन निर्म्ममे । तस्योपकण्ठे सव्यस्य तनयो बारूको
यत्नं कृत्वा प्राकारस्य वक्रभागात् प्रधानयाजकस्थेलियाश्रीवस्य गेहद्वारं
२१ यावत् स्थानमन्यत् पुन निर्म्ममे । तस्य समीपे कोसस्य पौल उरियस्य
पुत्त्रो मिरेमेत इक्षियाश्रीवस्य गेहद्वारम् आरभ्येलियाश्रीवस्य गेहस्य
२२ प्रान्तं यावत् स्थानमपरं पुन निर्म्ममे । तस्य सन्निधौ समभ्रुमे र्याजककोकाः
२३ पुन निर्म्ममिरे । तदुपकण्ठे विन्धामीनो हृश्रवश्च स्त्रीयगेहयोः सम्मुखे
पुन निर्म्ममाते । तस्यन्निधावननियस्य पौत्त्रो मासेयस्य पुत्त्रोऽसरिपः
२४ स्त्रीयगेहस्य सम्मुखे पुन निर्म्ममे । तस्योपकण्ठे ईनाददस्य पुत्त्रो विन्नूवि-
रसरियस्य भवनमारभ्य प्राकारस्य वक्रम् अर्घतः कोकं यावत् स्थानम-
२५ परं पुन निर्म्ममे । अनन्तरम् ऊवयस्य तनयः पाकको वक्रस्य सम्मुखस्था-
प्राकारस्य सम्मुखे वन्धनालयस्य चत्वरस्य समीपस्थस्य राष्ट्र ऊर्द्धप्रासा-
दाद् बहिर्वर्तिदुर्गस्य सम्मुखे च प्राकारं पुन निर्म्ममे । तस्य सन्निधौ
२६ परिकोशस्य तनयः प्रिदायः पुन निर्म्ममे । निधीनीयकोका कोपणेऽर्घतो
भीरदारस्य दूर्ध्वदिशः सम्मुखस्थं स्थानं बहिर्वर्तिदुर्गं च यावद् ऊवुः ।
२७ तस्यन्निधौ तिकोवीया बहिर्वर्ति दहद् दुर्गम् आरभ्य कोपकस्थप्राकारं
२८ यावद् अपरं स्थानमेकं पुन निर्म्ममिरे । हवहारस्य परदिग्रम् आरभ्य

याजकानाम् एकैको जनो निजगेहस्य सम्मुखं प्राकारं पुन निर्म्ममे ।
 तत्सन्निधाविम्नेरस्य तनयः सादोको निजगेहस्य सम्मुखं पुन निर्म्ममे । १८
 तस्योपकायठे पूर्वद्वारदक्षः प्रिखनिवस्य तनयः प्रिखधियः पुन निर्म्ममे ।
 तस्योपकायठे श्रेणिमित्यस्य तनयो जनानियः साण्डस्य यष्टः पुत्रो हानूनश्च १०
 स्थानमपरमेकं पुन निर्म्ममाते । तत्समीपे वेरिखियस्य तनयो मिश्रुक्ष्मो
 निजप्रकाष्ठस्य सम्मुखं पुन निर्म्ममे । तस्य सन्निधौ नाडोन्यमस्य तनयो ११
 मल्लियो निधोनीयानां वणिजश्च स्थानं यावत् मिपकद्वारस्य सम्मुखं
 प्राकारं कोणस्य वत्सं यावत् पुनर्निर्ममे । अपरं कोणस्थमार्गस्य मेघ- ११
 द्वारस्य च मध्ये नाडोन्यमा वणिजश्च पुन निर्म्ममिरे ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ रिपूणां निन्दायाः कथनं ७ वैरिकां विरुद्धं रक्षकाणां स्थापनं ११ कर्मकारिणां
 हस्तोपकरणसमर्पणं १८ मानवान् प्रति निहिमित्यस्य मन्त्रणाकथनम् ।

अपरं वयं प्राकारं पुन निर्म्ममिमहे वाचमिमाम् आकर्ण्य सन्व- १
 ष्टटुक्तोप मज्जाकोधान्वितः सन् विह्वदीयान् तिरस्कृतवांसः । अपरं १
 निजभातुकां प्रोमिरोणीयबलानाञ्च साक्षात् वाचमिमां आह्वयत्, एते
 जीर्णा विह्वदीयाः किं करिष्यन्ति ? इमे कदा निवर्त्तिष्यन्ते ? इमे किं
 यज्ञं करिष्यन्ति ? एकस्मिन् दिने किं कर्म्मैतत् साधयिष्यन्ति ? अस्मी-
 क्तान् पाषाणान् धूलिराशिञ्च उत्थाप्य किं सजीवान् करिष्यान्ति ? तेन १
 तस्य समीपस्थो ऽम्भोनीयटोविषः कथयामास, ते यत् निचयनं कुर्वन्ति
 तत्र यदि इहमात्र आरोहति तर्हि स पाषाणनिर्मितः प्राकारो भिद्य-
 मानः यतिष्यति । हे अस्माकम् ईश्वर अवयं कुत, वयं निन्दिता अभ- ४
 वाम । एतैः कृतम् अपमानम् एतान् प्रति परावर्त्तय । अपरं दासा-
 मारूपे देष्टे कोटितवल्गुनीवैतान् स्थापय । एतेषां कण्ठं न गोपय, ५
 एतेषाम् अधर्मं भवतः सम्मुखाद् जुप्यतां, यतस्ते निचायकानां सम्मुखे
 तव कोपम् अजनयन् । तथापि वयं प्राकारं निरमिमीमहि, ततः स १
 कृत्वा प्राकार उच्यतेत्यार्जं यावत् सम्पन्नो ऽभूत् । यतो लोकानां मनः
 कर्म्मस्थासक्तम् आसीत् ।

अनन्तरं विह्वलजनस्यप्राकारस्य पुनर्निर्म्माजं प्रवर्त्तते तस्य भय- ७
 यानां जीर्णोद्धार आरभ्यते चैतन्निशुञ्च सन्वष्टटः टोविष आरवीया

- ८ अस्मीनीया असदोदीयाश्च मन्त्रं कुडाः सन्तो विद्वज्ज्ञानमस्तु विवर्धं बोध-
 ९ नार्थं तज्जगदस्तु दृष्टे बाधनार्थं सर्वे बाधां कर्तुम् हेतुमन्त्रं चक्षिरे । तेन
 वयं खेयाम् ईश्वरस्तु सन्निधौ प्रार्थयामहि दिवाभिधं तेषां विवर्धं
 १० रक्षकान् अस्मापयामहि च । अपरं विद्वदीयाः कतिपयलोका अवदन्
 भारवाहका दुर्बला जाता इदानीमपि बड् जीर्णं विद्यते, वयं प्राकारं
 ११ पुनर्निर्मातुं न पादयामः । अस्माकं वैरिभ्योऽप्यक्षयवन् वयम् इतैरवि-
 दिता अदृष्टाश्चैतेषां स्थानं प्रविष्टैतान् हनिष्यामस्तु कर्म निवर्तयि-
 १२ यामश्च । अपरं तेषां समीपवासिनो विद्वदीया येभ्यः स्थानेभ्योऽस्मा-
 मीपं गमनागमने अकुर्वन्, तेभ्यः सर्वेभ्यः स्थानेभ्यो दशवारान् अस्माकं
 सन्निधिम् आगत्य तद् वधोऽवदन् ।
 १३ अपरम् अहं तेषां स्थानानाम् अधः प्राकारस्य पश्चाद् अगारतस्त्वानेषु
 लोकान् नियुक्तवान् अर्थतश्चन्द्रहासगृहधनुर्धारिणो लोकान् वंश-
 १४ क्रमेण नियुक्तवान् । अनन्तरम् अहम् अवलोकयं किञ्च प्रोक्षाय प्रमुख-
 लोकान् अधोक्षान् तदन्त्यनिखिललोकांश्च गदितवान् वृथं तेभ्यो मा
 विभीत, महान्तं भयङ्करं परमेश्वरं स्मरत, खेयां आतुर्यां पृथपुत्नीयां
 १५ जायमानां प्रोक्षानां निमित्तं समरं कुर्वत । अनन्तरं तेषाम् अभिप्रायो
 अस्माभिर्बुद्ध ईश्वरेण तेषां सत्त्वज्ञा व्यर्थीकृता धितिवार्तायाम् अस्माकं
 रिपुभिः श्रुतायां वयं सर्वे पुनः प्राकारं गत्वा स्त्रीये स्त्रीये कार्ये प्रावर्त्ता-
 १६ महि । तदेव दिनमारभ्य मम दासेयानाम् अङ्गमनुजाः कार्यम् अकुर्वन्
 अन्त्याङ्गलोकांश्च गृहपणकधनुर्वर्माणि धारयन्तोऽतिष्ठन् अपरं क्षणम्
 १७ यिद्धदावंशस्य पश्चात् सैन्याध्यक्षा अवदन् । ये प्राकारस्थोपरिष्ठात् नि-
 चयमम् अकुर्वन् ये च भारान् अवहन् आरोपयन् वा ते सर्वे हन्ते-
 १८ नैकेन कर्माकुर्वन् तदन्वहन्ते च मूलम् अधारयन् । निवासजाश्च
 सर्वे कटिषु बद्धलङ्का अघाययन् तुरोदादकश्च मम सन्निधावतिष्ठत् ।
 १९ अनन्तरम् अहं प्रमुखलोकान् अधिपतीन् तदन्त्यनिखिललोकांश्च
 आह्वयं, कार्यमिदं समहत् स्तुतितनय इवमपि प्राकारस्थोपरिष्ठाद् वि-
 २० कीर्त्ता मित्रो दूरवर्त्तिनश्च । तस्माद् वन कुत्रापि स्थाने वृक्षाभिलूटीशब्दः
 श्रोयते तत्रैवास्मत्तमीपं समागन्तव्यम् । अस्माकम् ईश्वरोऽस्माकं नि-
 २१ मितं समरं परिणतिः । अनेन प्रकारेण वयं तस्मिन् कार्ये परिणमम्
 अकुर्व्म, अस्माकम् अङ्गमनुजाश्चाहोदयमारभ्य तारकोदयं यावत्
 २२ मूलानि धारयन्तः समतिष्ठन्तः तस्मिन् समये महा लोकाः पुनश्च

दिता एकैको जनः खदाखेन समं विरुद्धात्मस्य मध्ये निशां यापयतु,
तथा सति ते निशायाम् अस्माकं रक्षोपकारका दिने च कार्योपकारका
भविष्यन्ति । तस्मात् मया मम भाव्यभि र्मम दासै र्मम रक्षकानुचरैश्च ११
वसनानि न मोक्षितानि, एकैकस्य श्रूणमेव खानम् अभवत् ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ लोकानां कस्यचकथनं ६ कुसोदधादिषो लोकान् तिरस्कृत्य कुसोदध् प्रतिदानाय
निहिमिवस्य निदेशनं १४ अध्यायस्य पदस्य वेतनं न गृहीत्वा निजवित्तेन बल्लो-
कानां भरणं ।

अनन्तरं निजभ्रातृणां विरुद्धादीयानां विरुद्धं साधारणलोकानां तदीय- १
योधिताश्च महाकाकाश्च उदतिष्ठत् । केचिद् अथ दन् अस्माकं बहवः मुत्रा २
दुहितरश्च सन्ति तस्माद् वयं यथा भुञ्जाना जीवेम तदर्थं शस्यानि
अखलेन गृहीतवन्तः । अपरे केचिद् अथ दन् वयं खेषां शस्यक्षेत्राणि ३
द्राक्षाक्षेत्राणि गृह्णाणि च न्यासीकृत्य दुर्भिक्षसमये शस्यानि अखलेन
गृहीतवन्तः । अपरे केचिद् अथ दन् राजकरस्य निमित्तं वयं खेषां ४
भूमिद्राक्षाक्षेत्राणि न्यासीकृत्य मुत्रा अखलेनागृहीम । अस्माकं वपुष्य- ५
खदीयभ्रातृणां वपुषां तुल्यानि किञ्चास्माकं सन्तानास्तदीयसन्तानानां
तुल्याः । किन्तु पश्यत तनया दुहितरश्चास्माभि र्दासत्वाधीनोक्तसंस्थाः,
अस्माकं दुहितृणां मध्ये काचिद् ददानीमपि दासत्वाधीनाः सन्ति तासां
मोचनश्चास्माकं न साध्यं यतो ऽस्माकं शस्यक्षेत्राणि द्राक्षाक्षेत्राणि चाप-
रेषां लोकानाम् अधिकांशे विद्यन्ते ।

तदानीम् अहं तेषाम् यथादृष्टं कातरत्वशब्दम् यतानि वाक्यानि च १
निशम्य अहं कुपितवान् । अपरं निजे मानसे विविच्य प्रमुखलोकान् ३
अधिपतीन् अर्ह्यवान् तेषो ऽवादिषं, यूयं निजनिजभावाभ्यः कुसीदं
गृहीथ । अपरं तेषां विरुद्धं महासमाजं कृत्यामदं, अस्माकं भ्रातरो ये ८
विरुद्धदीयलोका इतरदेशीयेषु विक्रीता आसन् ते यथासाध्यम् अस्माभिः
यर्ज्यकीयन्त, ददानीं यूयमपि किं खेषां सहजान् विक्रीषीथ? ते किम्
अस्माभिः क्षेतव्याः? तेन ते लोका नीरवाः सन्तो ऽतिष्ठन् किमपि
प्रतिभाषितुं नाशक्नुवन् । अपरं मया अदितं युष्माभि र्यत् क्रियते तन्न ८
भद्रम् । अस्माकं वैरिणाम् इतरजातीयलोकानां निन्दाभवाद् अस्मदीये-
भ्यस्तस्य भक्तिः किं युष्माभि र्नाशयितव्या? अहं मदीयभ्रातरो मम दा- १०

- सेवाच्च वचनमपि मुद्राणां प्रख्यापनाच्च दायेन तेषाम् उत्तमर्थाः, किन्तु मया
- ११ विनीयते, एतत् कुसीदयश्चकम् आस्त्राभिविधितम् । मया विनीयते
तेषां प्रत्यक्षोपाधि प्राप्तालोपाधि जितवशा मेवानि आस्त्राभिः पुन
दीयन्तां, बुद्ध्याभिश्च तेषां यानि मुद्राप्रत्यक्षाकारसत्तेयानि आस्त्रमेव
- १२ दत्तानि तेषां वृद्धकुसीदमपि पुन दीयतां । तदानीं ते अचितवन्तः, वयं
तानि प्रतिदास्यामन्तान् किञ्चन न याचिष्यामहे तया यद् गृह्यते तदेव
करिष्यामहे । तदानीम् अहं याजकान् आह्वय तदाह्वानुसारेणास्त्राभिः
- १३ कारिष्यत इति तान् आह्वयययम् । अपरं मया वस्त्राणाम् आस्त्रास्य
गदितं, यो जन एतां प्रतिष्ठां न समाचरति, ईश्वरस्य गृहाद् उपा-
र्जितविधयाच तम् इत्थम् आस्त्रास्य क्षिपतु स चेत्थम् आस्त्राक्षितो
ऽकिञ्चनश्च भवतु । ततः हास्यः समाजस्तथास्त्रिगुणा परमेश्वरं धनम्
अवदत् । अनन्तरं मनुजान्ताह्वानुयायिनम् आचारम् अकुर्वन् ।
- १४ यिद्धदादेशस्याधिपतित्वपदे मम नियोगस्य दिनमारभ्यार्थतो गृह्यते-
रत्नसक्तस्य राजत्वस्य विंशतितमं वत्सरमारभ्य द्वाविंशतमं वत्सरं या-
वद् एतान् द्वादशवत्सरान् मया मम भ्रातृनिबन्धेन च देशाध्यक्षस्य भक्षणं
- १५ नाभुञ्जि । मत्पुत्रवर्तिनो ऽधिपतयो लोकेषु भारम् अर्पयन्तस्तेभ्यश्चत्वा-
रिंशच्छेकनपरिमितानि रौप्याणि तदन्यद् भक्षणं प्राकारसञ्च गृहीत-
वन्तः, अपरं तेषां दासेषा अपि लोकानां शासकत्वम् अकुर्वन्, परन्वी-
- १६ श्वराद् विभ्यता मया तन्नाक्षियत । एतस्य प्राकारस्य कार्ये ममासक्ति-
हेतुना वयं किमपि लोचं नाकीर्त्तयिष्ये मदीयाः सर्वे दासान्क्षिन्
- १७ स्थाने कर्मणि निमित्तवन्तः । अपरं यिद्धदीवानाम् अधिपतीनाञ्च साङ्ग-
शतं जना अस्त्राक्षतुर्दिक्क्षानां भिन्नजातीयानां मध्यावास्याकम् उपकरणं
- १८ आगता लोकान् मदीयभोजनासने समुपाविशन् । तस्मिन् समये मन्त्रि-
मितं प्रतिदिनम् एको वयमः षट् उत्तममेवास्त्रापचक पक्षिणो ऽप्य-
पचन्त । अपरं दशदिवसानां मध्ये बारमेकं यथेष्टो नागविधो प्राप्ता-
रसञ्चानीयत । तथापि लोकानां दासत्वभारस्य गरिष्ठत्वाद् अधिपति-
- १९ त्वस्य चेतनं नाशये । हे मदीयेश्वर, एतेषां लोकानां निमित्तं मया
यानि कर्माणि कथीयन्त तदनुसारेण कल्याणाय मां क्षर ।

६ षष्ठाऽध्यायः ।

१ वचनवदन्त धूर्तता यथाजनस्यो वेतनप्राप्तिका भविष्यदादिना निहिमिषं वाचयितु

तस्य चेद्वनं १४ कर्षकः सन्नामिप्राप्तवान् वैरिणाम् चहेजनं १० रिपुभिः सप्त
प्रमुखयिद्धदीयानां गुप्तमन्त्रपाशाः प्रकटीभवन् ।

अनन्तरं मया प्राकारः पुनर्निर्मितस्तस्य मध्ये निश्चयन कीर्तिं स्थानं १
न विद्यते केवलां दारैः कवाटानां संयोगस्तदानीमपि न कृत एतस्यां
वाक्तायां सन्वक्तुटेन टोवीयेनारवीयगेशमेनास्माकम् अन्यैर्वैरिभिश्च
श्रुतायां सन्वक्तुटो गेशमश्च मां हंसितुं मतिं विधाय दूतेन माम् प्रति १
वच इदं प्राहिष्यताम्, आगच्छ वयम् आनुप्रान्तरस्थेषु ग्रामेषु परस्परं
साक्षात् कुर्महे । ततो मया दूतैरिदं प्रतिवचनं तौ प्रति प्रहितम्, १
अहम् एवं महत् कर्मानुतिष्ठामि, तत्रावरोढुं न पारयामि । मयि
श्रेयिष्ठं विधाय युष्माकं सन्निधिं गते कर्म कुतो निवर्त्तिष्यते? इत्थं ४
चतुर्वारं तैर्ममोपकण्ठं लोका प्रहिता मयापि तान् प्रति सादृशं प्रत्यु-
त्तरं कृतं । अनन्तरं सन्वक्तुटस्तेन प्रकारेण पञ्चमं वारं मम सन्निधिं ४
निजं दासेयं प्राहिष्येत् । तस्य करे मुक्तं पञ्चमेकमासीत् तन्मध्य एतादृ- १
शानि वाक्यानि निखितान्यविद्यन्त, त्वं यिद्धदीयाश्च राजप्रेषं विधातुं
मतिं कुर्वथ तन्निदानात् प्राकारं पुनर्निर्मिमोषे पश्चात् त्वं तेषां राजा
भविष्यसीति किंवदन्ती भिन्नजातीयानां मध्ये श्रूयते गेशमेनापि तदेवो-
च्यते । अपरं यिद्धदीयानां नृपतिरेको विद्यते त्वं स्वस्य कृते यिच्छाक्षणे ७
वच इदं घोषयितुं भविष्यदादिनो न्ययुज्याः । इदानीम् एतद्वा-
क्यानुयासिनी वाक्ता नृपेभ्यः श्रोष्यते तस्माद् आगच्छावां मित्रित्वा
मन्त्रयावः । तदानीम् अहं दूतेन तं प्रति वाचमिमामवदाम् त्वया ८
यद्यद् वचो गदितं तद् यद्यर्थं नहि, तत् तवैव मनसा कल्पितम् ।
एतस्मिन् कर्मणि तेषां हस्ता दुर्बला भवन्तु तेन तन्न सेव्यतीत्याशया ८
ते सर्वे उष्मान् अचासयन्, अतो हे परमेश्वर त्वं मम हस्तौ वजिनौ
कुरु । अनन्तरं मिहेटवेणस्य पौलो दिलायस्य पुलो यः शिमयियो १०
उवबद्ध आसीत् मयि तस्य निवेशनं गते सो उवादीत्, ईश्वरस्य मे हे
ऽर्थतो मन्दिरस्य मध्यस्थाने मित्रित्वास्माभिर्मन्दिरस्य दाराणि बध्यन्तां
यतस्तौ त्वां आपादयितुमार्गमिच्छन्ति क्षत्रदायामस्यमेव त्वां आपाद-
यितुम् आग्रमिच्छन्ति । तेनाहम् अभावे मनुज्यो मनुजः किं प्रजायि- ११
ष्यते? मनुज्यो मानवः प्राकरक्षार्थं किं मन्दिरम् आश्रयिष्यते? मया
तन्न प्रवेक्ष्यते । अनन्तरम् ईश्वरस्य न प्राहिष्येत् स मम वैरित्वात् तद् १२
भविष्यवचनम् अभावत निश्च टोवीयः सन्वक्तुटश्च तस्मै वेतनं प्राय-

- ११ अहता मया विविचैतद् अपोधि। अहं बहू विभक्तं तत् कर्म कुर्यां यात-
कक्षाघरेयमित्यं तयोरभिमतात् कुत्सातिं गत्वा ताभ्यां निम्नीयो
१२ भवेयम् एतत्कृते तौ तस्मै वेवर्गं कतरताम् । हे मरीचर टोबियः सन-
वस्तो भविष्यद्वादिनो नोयदिया तदितरे च ये भविष्यद्वादिनो माम्
अभीषयन् ते निजक्रियानिदानात् त्वया कर्मन्ता ।
१३ अमन्तरं द्वियक्षाद् दिवसां मध्य इल्लमासस्य पञ्चविंशे दिवसे
१४ प्राकारः समाप्तिम् अगमत् । तदानीम् अस्माकं निखिलैः परिपश्यि-
भित्तस्थां चार्त्तायां श्रुतायाम् अस्मच्चतुर्दिक्स्थभिन्नजातीयेषु तस्मिन्
कर्मणि दृष्टे ते ऽतीव विवर्णवदना अभवन् यत एतत् कर्मास्माकम्
इत्यराद् अभवदिति तैरपोधि ।
१० तस्मिन् समये यिह्मदावंशस्य प्रमुलमानवाः टोबियस्य सन्निधिं बहूनि
पञ्चाब्धि प्राहिण्वन् तथा टोबियस्य पञ्चाख्यपि तेषां सन्निधिम् आग-
१८ ञ्चन् । यतः स आरहतनयस्य शिखनियस्य जामातासीत् किञ्च तस्य
तमयो यिहोहानना वैरिगियतनयस्य मिश्रस्य दुहितरं कृत्वा
एतद्विदानाद् यिह्मदामध्ये बहवो मानवाः प्रपद्येन तस्य वशा जाताः ।
१८ ते मम संमत्तं तस्य नृतिम् अकुर्वन् अपरं मदीयवार्त्तामपि तस्य समक्षं
अगदन्, किञ्च टोबिया मां आसयितुं मां प्रति पञ्चाब्धि प्राहिणोत् ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

- १ जनाने हंनानियस्य च हल्लेषु यिह्मजालस्य समर्पणं ४ बाबिलोदु आगतानां
वस्त्रिजनजातां संख्या ४८ याजिकानां सेवोयानां मायकानां दासपानानां निषो-
मीयानां सुलेमनो दासवर्गोयानाम् अनिदिनयंजराजकानाञ्च कथनं ११ निषि-
कसोकानां संख्या पञ्चादीनां संख्या प्रधानसोकानां दानानि च ।
१ अमन्तरं प्राकारे निष्कृति मया द्वारेषु कवाटान्ययुज्यन्त, अपरं द्वार-
१ पालका गायका सेवोवाञ्च नियुक्ताः । अमन्तरं मया निजभ्राता जनानि
दुर्गाधिपति हंनानियस्य यिह्मजालस्योध्यक्षानि नियुक्ता यतो हंनानियो
१ विन्वाखः पुमान् इत्यरभक्त्या बह्वो विविष्टश्चासीत् । अपरम् अहं
तौ समादिष्टं यावत् सूर्यरश्मिः सतापो न भवति तावद् विह्मजालस्य
द्वाराणि युवाभ्यां न मोचयितव्यानि । अपरं मनुष्येषु खमेजानि न
प्रविष्टेषु द्वाराणि दोहन्त्यान्वैर्नैव बह्व्यानि । किञ्च यिह्मजालमनि-
वासिनो युवाभ्यां दण्डवर्जेषु निबोक्तव्याः, रक्वो जनः खीवरस्यवर्जं

स्त्रीयगेहसम्मुखे च नियुज्यतां । यतो नगरं सुवित्तं समृद्धास्ति किन्तु ४
तन्मध्ये लोकलोकानि विद्यन्ते गेहनिर्माणाश्च न प्रवर्तन्ते ।

अपरम् अहं वत् प्रमुखलोकान् अधिपतीन् तदन्यलोकान्च ग्रथनार्थं ५
सङ्गृह्णीयाम् इत्यस्मिन् अर्थे मदीयेन्दरो मम मनः प्रावर्तयत् किञ्च मया
बाबिलाद् आगतानां मनुजानां वंशावलिस्तु चकं यत्रमेकम् अलम्भि
तत्रैतानि वर्णांसि लिखितान्यासन् ।

बाबिलीयस्थेय निवृत्तलिखरेण प्रवासिता जनपदस्य ये वन्दिलोका ६
यिस्तु शाकम् यिङ्गदादेशीयानि निजमगराणि वा प्रत्यागन्तुं यात्रां वि-
धाय सिरुक्काविषो येऽशूरो निहिमियो ऽसरियो रयमाहो नहमानि ७
मर्दिखयो विलग्रनो मिसपरो विगवयो निङ्गमो वानाहश्चैतैः समं परा-
ख्याजमुत्सोवाम् इत्यायेलीयलोकानां संस्था । परियोग्रवंशस्य शताधिके ८
हे सहस्रे द्विसप्ततिजनाः । शिफटियवंशस्य द्विसप्तत्यधिकानि त्रीणि ९
शतानि जनाः । आरहवंशस्य पञ्चसप्तत्यधिकानि षट्शतानि जनाः । १०
पह्तमोयाववंशस्य येऽशूरोयाववंशीया अष्टादशाधिकाष्टशताधिके ११
हे सहस्रे जनाः । रकमवंशस्य चतुःपञ्चाशदधिकशततयाधिकं सहस्रं १२
जनाः । सतुवंशस्य पञ्चत्वारिंशदधिकान्यष्टशतानि जनाः । सक्तेयवं- १४
शस्य षष्ठ्यधिकानि सप्तशतानि जनाः । विद्रुयिवंशस्याष्टत्वारिंशदधि- १५
कानि षट्शतानि जनाः । वेवयवंशस्याष्टविंशत्यधिकानि षट्शतानि १६
जनाः । अस्रगदवंशस्य द्वाविंशत्यधिकशततयाधिके हे सहस्रे जनाः । १७
अदोनीकामवंशस्य सप्तषष्ठ्यधिकानि षट्शतानि जनाः । विगवयवंशस्य १८
सप्तषष्ठ्यधिके हे सहस्रे जनाः । आदीनवंशस्य पञ्चपञ्चाशदधिकानि षट्- १०
शतानि जनाः । आटेरवंशस्य द्विज्जियवंशीया अष्टमवतिजनाः । इशू- २१
मवंशस्याष्टविंशत्यधिकानि त्रीणि शतानि जनाः । वेत्सुयवंशस्य चतुर्विं- २२
शत्यधिकानि त्रीणि शतानि जनाः । हारीषवंशस्य द्वादशाधिकं शतं २४
जनाः । शिवियोनवंशस्य पञ्चमवतिजनाः । बैतकेहमीवा निटोप्पाहो- २६
याश्च मनुजा अष्टाशीत्यधिकं शतं जनाः । अनाथोतीया मनुजा अष्टा- २७
विंशत्यधिकं शतं जनाः । बैथस्मावतीया मनुजा द्विचत्वारिंशज्जनाः । २८
किरियतयिथारीमीयाः किमीराहीया बेरोमीयाश्च मनुजास्त्रिचत्वा- २९
रिंशदधिकानि सप्तशतानि जनाः । रामोतीया मेवायीयाश्च मनुजा ३०
एकविंशत्यधिकानि षट्शतानि जनाः । मिक्मसीवा मनुजा द्वाविंशत्य- २१
धिकं शतं जनाः । बैथेकीया अथोवाश्च लोकास्त्रयोविंशत्यधिकशतं जनाः । ३२

- १४ अन्धनिबोर्मनुजा द्विपक्षाश्रयणाः । अन्यैकमवंग्रस्य चतुःपक्षाश्रय-
 १५ कश्चतद्वयाधिकं सङ्ख्यं जनाः । हारीमवंग्रस्य विंशत्यधिकानि श्रीणि
 १६ प्रतानि जनाः । विरीकृवंग्रस्य पञ्चदशविंशदधिकानि श्रीणि प्रतानि
 १७ जनाः । अपरं होदवंग्रस्य हारीदवंग्रस्य श्रीमोवंग्रस्य चैकविंशत्यधि-
 १८ कानि सप्तप्रतानि जनाः । सिनायावंग्रस्य त्रिंशदधिकमवंग्रस्यतदधिकानि
 श्रीणि सङ्ख्याणि जना आसन् ।
- १९ याजकानाम् ३यं संख्या । येऽयवंग्रजयिदयिवंग्रस्य त्रिसप्तत्यधि-
 २० कानि नवप्रतानि मनुजाः । इम्मेरवंग्रस्य द्विपक्षाश्रयधिकं सङ्ख्यं जनाः ।
 २१ यशूकृरवंग्रस्य सप्तपत्वारिंशदधिककश्चतद्वयाधिकं सङ्ख्यं जनाः । हारी-
 मवंग्रस्य सप्तदशाधिकं सङ्ख्यं जनाः आसन् ।
- २२ जेवीयानामियं संख्या । होदवियवंग्रे येऽयस्य कद्दीयेकस्य च वंग्रस्य
 चतुःसप्ततिजना आसन् ।
- २३ गायकानामियं संख्या । आसपवंग्रस्याष्टपत्वारिंशदधिकं प्रतं जना
 आसन् ।
- २४ हारपाकानामियं संख्या । प्रहूमवंग्रस्याट्टेरवंग्रस्य टन्मेनवंग्रस्या-
 क्लुववंग्रस्य हट्टीटावंग्रस्य च साकल्येनाष्टात्रिंशदधिकं प्रतं जना आसन् ।
- २५ निधीनीयजोक्तानामियं संख्या । सीहो हसूपाः टम्बायोतः केरोसः
 २६ सीयः पादोनो निवानाहो हगावः प्रन्मयो हाननो गिह्लो गहरो
 २७ राया रिह्लो निहोदो मसम उवः पासेहो वेवयो मियुनीयो निफूची-
 २८ यो वक्वूको हसूपा हरहरो वसकूतो मिहोदा हर्गा वकासः सीमिराः
 २९ तेमहो निह्लोहो हट्टीकाश्चैतेषां निखिकानां वंग्रनिवह आसीत् ।
- ३० सुजेमनो दासानां वंग्रनिवहस्येयं संख्या । सीटयः सोफेरतः पिक्कदा
 ३१ याकाहो दकोहो गिह्लः प्रिपटियो हट्टीकः पोलेरतहत्वावाधीम
 ३२ आमोनश्चैतेषां सर्वेषां सन्ताननिवह आसीत् । निधीनीयाः सुजेमनो
 दासानां सन्तानान्च साकल्येन हानवत्यधिकानि श्रीणि प्रतानि जना
 ३३ आसन् । अपरं तेक्मेकहात् तेह्महर्गातः पिक्कदाद् अरोनाद् इम्मेदा-
 चाग्रता इते मनुजा इहावेकीयवंग्रा भवन्ति न वेति निश्चयार्थं निज-
 ३४ निजपितृवंग्रस्य मोचस्य च प्रमात्रं दानुं न पारवामासुः । दिवायः
 टोविहो निहोदश्चैतेषां वंग्रानां द्विपत्वारिंशदधिकानि प्रतप्रतानि
 ३५ जना आसन् । अपरं वाक्कवंग्रस्य मध्ये हवायस्य कोसस्य वसिंक्षयस्य
 च सन्तानाः । इव वसिंक्षयो गिनिवदीयवसिंक्षयस्य दुहितरमेवां कुक्क

तस्य नाम्ना विख्यातोऽभवत् । वंशावली गणितलोकानां मध्य एते खेपां १४
वंशपत्रं गृह्णीता न केभिरे तत्कारणाद् अन्यत्रयः सन्तो याजकस्य-
पदाद् भव्या अभवन् । किञ्च शासकानाम् अवदत्, यावद् ऊरीम- १५
तुम्भीमयोरधिकारी याजक एको न भविष्यति तावत् पवित्रं वस्तु
युष्माभिर्न भोक्तव्यं ।

अपरञ्च संगृहीताः कृत्स्नसमाजीयाः षष्ठ्यधिकशतत्रयाधिकानि दा- १६
चत्वारिंशत्सहस्राणि जना आसन् । तदितरे तेषां दासा दास्यस्य सप्त- १७
त्रिंशदधिकशतत्रयाधिकानि सप्तसहस्राणि जना आसन् । किञ्च तेषां
मध्ये पञ्चचत्वारिंशदधिके द्वे शते गाधका गाधिकाश्चासन् । तेषां हयाः १८
षट्त्रिंशदधिकानि सप्तशतान्यासन् अन्यतराश्च पञ्चचत्वारिंशदधिके द्वे
शते आसन् । महाकुलाश्च पञ्चत्रिंशदधिकानि चतुःशतानि गर्दभाश्च १९
विंशत्यधिकसप्तशताधिकानि षट्सहस्राण्यासन् ।

अनन्तरं पिष्टवंशानां केचित् मुख्यलोकास्तत्कर्मणि दामानि व्यत- २०
रन् । विशेषतः शासको भाग्डागारे सहस्रेकादकौणपरिमितं काञ्चन
पञ्चाशद् भाजगानि त्रिंशदधिकपञ्चशतानि याजकानां वसनानि च
व्यतरत् । अपरं प्रधानपिष्टकाः कतिपयलोकास्तत्कर्मणे भाग्डागारे २१
विंशतिसहस्रादकौणपरिमितानि सुवर्णानि शतद्वयाधिके द्वे सहस्रे
अर्द्धशेककरजतानि च व्यषाजयन् । अपरं तदन्येकोऽयं र्यददाय तद्वि- २२
शतिसहस्रादकौणपरिमितानि हेमानि द्वे सहस्रे अर्द्धशेककरजतानि
सप्तघट्टियाजकीयवसनानि चासन् । अनन्तरं याजका केपाया द्वार- २३
पाता गाधका अन्ये मनुजा निधीगीया निखिलेखाकेलीयमनुजाश्च निजे
निजे नगरे निवस्तुम् आरभन्त ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ यवश्यावा वाक्पानां पठनं त्रयणश्च २ लोकाभ्याम् आनन्दः ३ उपदेशोपाधौ
मनोविधौ ४ उटनमहोत्सवाचरकश्च ।

अनन्तरं सप्तमे मासि समुपागत इत्यायेकीयलोकेषु च खीयनगरेषु १
वसतिं कृतवस्तु निखिला मनुजा गौरदारस्य सम्मुखस्ते सन्निवेशे जनेक-
वत् सम्भूयाध्यायकम् इत्याहम् अवदन्, परमेश्वर इत्यायेकवंशं यां
अवस्थाम् आद्यापयत् मूससत्तान्वापुस्तकं भवतानीवसाम् । ततः २
सप्तममासस्य प्रथमे दिवसे याजक इत्याहः समाजस्य समक्षम् अर्पितो

- नारीपुरुषादयो यावन्तो मनुजा निश्चयं बोद्धुं शक्नुवन्ति तेषां सन्निधि
 १ तत् शास्त्रम् आनिनाय । अपरं नीरदारस्य सम्मुखस्ये सन्निवेशे नारी-
 पुरुषादयो यावन्तो मनुजा बोद्धुं शक्नुवन्ति तेषामुपकण्ठे स प्रभात-
 मारम्भ मध्याह्नकां यावत् तत् पपाठ तेन निखिला लोका व्यवस्था-
 २ यत्रश्रवणे श्रोत्राणि निदधिर । अध्यापक इयाहस्तत्कर्मणः कृते निर्म्म-
 तस्य काष्ठमयमण्डपेरिष्ठाद् उदतिष्ठत्, अपरं मत्तयियः शोभा अनाय
 उरियो हिल्कियो मामेयाहर्षते तस्य दक्षिणपार्श्वे किञ्च पिदायो
 मोषायेलो मक्कियो हशुभो हम्बद्दामाहः सितरियो मिशुल्लमर्षते
 ५ तस्य वामपार्श्वे समतिष्ठत् । ततो ऽध्यापक इयाहः सर्वलोकस्य उच्चतर-
 स्थाने सन्तिष्ठमानो निखिललोकानां साक्षात् पुस्तकं मुक्तीचकार,
 ६ तेन पुस्तके मुक्तीक्रियमाणे सर्वे लोका उदतिष्ठन् । अनन्तरम् इयाहो
 महतः प्रभोः परमेश्वरस्य धन्यवादम् अकार्षात् तेन निखिललोका ऊर्ध्व-
 बाहवो भवन्तस्तथास्तु तथाप्सवति गदितवन्तः किञ्च शिरांसि नम-
 ७ यित्वा मुखे भवं संस्पृश्य परमेश्वरस्य भजनम् अकुर्वन्त । अपरं येशूयो
 वानिः शेरिवियो यामीनो ऽकूवः शब्दिययो होदियो मांसयाहः किर्कीटो
 ऽसरियो योषावर्दो ज्ञाननः पिलायो लेवीयाश्च मनुजान् व्यवस्थाम्
 ८ अवाधयन् ततो मनुजाः स्वे स्वे स्थाने तस्थिवांसः । अनेन प्रकारेण ते
 स्पष्टम् उच्चारयन्त ईश्वरस्य व्यवस्थां पठितवन्तः पठनसमये तदीयाणि
 कुर्वन्तो लोकान् अवाधयन् ।
 ९ अपरं शासिता निहिमियो अध्यापक इयाहो याजको लोकानां
 शिष्टयितारो लेवीयाश्च निखिललोकाद् अगदन्, इदं दिनं युष्माकं
 परिहृष्टस्य परमेश्वरस्य प्रयतं दिनम् । अथ युष्माभिर्न शोचितयं न वा
 क्रन्दितयं । यतो व्यवस्थाया वाक्यानि प्रदत्तन्तः सर्वे लोकाः कन्दनम्
 १० अकुर्वन् । पुनः स तान् अवादीत्, गच्छत पृथं वल्गु भुङ्गध्वं मिथं वल्गु
 पिवत च किञ्च येषां कृते किञ्चिदपि नापकल्पितं विद्यते तेषां भागान्
 प्रहिणुत । अद्यतनम् अस्मदीयप्रभोः पवित्रं दिनं यूयं शोकं मा कुर्वध्वं,
 ११ यतः परमेश्वरीयो य आनन्दः सैव युष्माकं शक्तिः । अनेन प्रकारेण
 लेवीया निखिलान् लोकान् शान्तयन्तो ऽवदन नीरवा भवत, अथ
 १२ पवित्रं दिनं, यूयं शोकं मा कुर्वध्वं । तदानीं सर्वे मनुजाः स्नानं पति
 कथितानि वाक्यानि वृद्धा भोजनं यानं भागप्रघनं भक्षणम् आनन्दं च
 कर्तुम् अगमन् ।

अपरं द्वितीये दिने सर्वलोकानां प्रधानपिटका नरा याजका जेवी- १९
याश्च मिलित्वा व्यवस्थाया वाक्कानि नोद्धुम् उपाध्यायस्तेषाञ्च सन्नि-
धिम् आत्रजन् । तदानीं परमेश्वरो मूससा यां व्यवस्थाम् आदिष्टवान्, १४
तन्मध्ये निखितो ऽयं विधितैरकम्भि, यथा, सप्तममासस्य पर्वसमय
इच्छायेलीयवंशैरुटजेषु वस्तव्यम्, अपरं यूयं लिप्यनुसारेणोटाजान् नि- १५
र्मातुं पर्वतं गत्वा जितरुद्धाणां वन्यजितरुद्धाणां मेन्धीनां खर्जूररुद्धा-
णां बडपर्वतरुद्धाञ्च शाखा आनयतेति वाक्यं तेः स्वेषां निखिकनगरेषु
यिरूशालमे च घोषयितव्यं प्रचारयितव्यञ्च ।

• तेन मनुजै र्वहिर् गत्वा शाखा आनीयैकैकस्य मेहरुष्टे प्राङ्मुखे चाप- १६
रम् ईश्वरीयमन्दिरस्य प्राङ्मुखेषु गीरदारस्य सन्निवेश इफ्रयिमीयदारस्य
सन्निवेशे च स्वेषां कृत उटजा निर्मिताः । युद्धदासत्वात् परारुत्तानां १७
लोकानां कृत्स्नः समाज उटजान् निर्माय तेष्वुटजेषु प्रावसन् । नूनपुत्रस्य
यिहोशूयस्य समयमारभ्य तद्दिनं यावद् इच्छायेलीयवंशात्तादृशं न कृत-
वन्तः । तस्मात् महानन्दो ऽभवत् । किञ्च प्रथमं दिनम् आरभ्य श्रेष्ठं १८
दिवसं यावत् प्रतिदिनम् ईश्वरीयव्यवस्थापुस्तकस्य पाठो ऽभवत् । इत्थं
ते सप्तदिनान्युत्सवम् आचरन् किञ्च विध्यनुसारेणाष्टमे दिवसे कार्य-
त्यागो ऽजायत ।

८ नवमोऽध्यायः ।

१ उपवासस्य पञ्चानापञ्च च कथनं ४ परमेश्वरीयानुपपन्नस्य स्त्रीप्रापानाञ्च स्त्रीकरणं ।

तस्य मासस्य चतुर्विंशे दिवस इच्छायेलीयवंशा उपवसन्तुं श्राव्यवस- १
नानि परिधातुं मस्तकेषु धूली र्मज्जयितुञ्च स्थान एकस्मिन् मिलिताः ।
अपरम् इच्छायेलीयवंशाः परजातीयेभ्यो लोकेभ्यः पृथग्भूय सन्निष्ठ- २
मानाः स्वेषां पापानि अपिटल्लोकानाञ्च दुरितानि च स्त्रीकृतवन्तः ।
किञ्च तेषु स्वेषां स्थाने स्थितवत्सु दिवसस्य चतुर्थीयां यावत् तेषां परि- ३
रुद्धस्य परमेश्वरस्य व्यवस्थापुस्तकम् अपश्यत्, तदन्यं चतुर्थीयां यावत्
ते पापस्त्रीकारं स्वेषां परिरुद्धस्य परमेश्वरस्य भजनञ्चाकुर्वन्त ।

अपरं येभ्यो बानिः कद्मीयेनः शिवनियो वृत्तिः श्रेरेनियो बानिः ४
किनानिश्च जेवीयानां मञ्च उचितकृत्वा स्वेषां प्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य
प्राचैःक्षरेण प्रार्थनाम् आकुर्वन्त । अनन्तरं येभ्यः कद्मीयेनो बानि ५

- हृषन्निभः श्रेतेविद्यो होदिभः शिबन्निभः पिपासित्वयन्ते जेवीया अग-
दन्, वृथम् उल्लाय खेधां परमेस्वरस्य निवृत्त्याधिनं धन्यवादं विधत्त,
यथा, सर्वस्माद् धन्यवादात् कृतेषु अंशं यत् तदीयं मौरवान्तितं
१ नामधेयं तद् धन्यं भवतु । त्वमेवाहितोयः परमेस्वरः । गमनं सर्वोप-
रिस्थं स्वर्गं तदीयानि सर्वानि बलानि च वसुमती तन्त्रानि सर्वानि
वस्तूनि च जलधितन्त्रानि सर्ववस्तूनि च त्वयैव सख्यजिरे त्वमेव तेषां
० सर्वेषां जीवयितासि स्वर्गाय बलानि च तव भजनं कुर्वते । हे शिवाबा,
त्वमेव स ईश्वरो य इन्द्रां वरित्वा कसदीयानाम् ऊरुगणाद् बहि-
८ ध्वत्वा तदीयं नामधेयम् उन्नाह्वानित्यकार्षीः । अपरं कसात्तात् तस्य
मनसो विन्वास्यतां दृष्ट्वा तेन समं निधमं विधाय किनानोयानां चितो-
यानाम् इमोरीयाणां पिरिधीयाणां यिवुधीयाणां गिर्गाश्रीयानाञ्च जन-
पदं तदीयवंशाय दातुं प्रतिश्रुतवान् तव तद् वाक्यं साधितवान्,
९ यतस्त्वं धर्मस्वरूपः । त्वं मिसरदेशे उष्माकं पूर्वपुरुषाणां दुर्गतिम् अदा-
१० क्षीरारवीयसागरस्य तीरे तेषां प्रार्थनाम् अशौघीय । अपरं फिरीज-
स्तस्य दासानां तदीयज्ञानपदानां सर्वेषाञ्च समस्तं त्वं जलद्वान्याकृत्य-
कर्माणि च दर्शितवान् यतो मिखीयाक्तेषां विद्वज् धर्मम् आचरन्
११ अत्र त्वं मनो निधःयाद्येव यशः प्राप्तः । अपरं त्वया तेषां सम्मुखे जलधौ
दिधा विभक्तं ते स्थलेनेव जलधे मध्येन पारं गताः किञ्च जलराशौ
यदत् पाषाणा निक्षिप्यन्ते तदत् तेषाम् अनुधावकास्तथा गम्भीरतोयेषु
१२ निक्षिप्ताः । अपरं त्वं दिवा मेघस्तम्भेन रजन्याञ्च तेषां गन्तव्यमार्गदी-
१३ पक्वेन वज्रस्तम्भेन तान् अगमयः । अपरं त्वं सीनयगिरिम् अववक्ष्य
गगनात् तैः समम् आकपितवान् तान् प्रति न्यायविचारार्था यथार्थ-
१४ खवस्था उत्तमान् विधीन् आदेशाञ्च समाप्तापयः । किञ्च निजं प्रयत्नं
विश्रामदिनं तान् आश्वापयः, अपरं निजदासेन मूसमा तान् विधीन्
१५ आदेशान् खवस्थाञ्च समादिशः । किञ्च तेषां क्षत्रिवारब्धाय ज्ञातं तेषां
भक्ष्यम् अदाः, पिपासानिवारणार्थं च शैलात् तोयं निरगमयः, किञ्च
त्वं तेषां यं नीदृतं दातुं श्रपथमकार्षन्तित्यरियह्वार्थं तं प्रवेष्टुं तान् आ-
१६ पापयामासिद्य । तथायुष्माकं ते पूर्वपुरुषा धर्मम् आचरेद्वराध्याः
१७ सप्तस्वदीयाद्यासु मनांसि न निदधिरे । ते वज्रताम् अखीलञ्च खेधां
निमित्तं त्वया कृतान्याकृत्यकर्माणि विसम्यक्तः, किञ्चावाध्याः सप्तो नि-
देशकान्नेन पुनर्वारं दासत्वावस्थां गन्तुं नायकमेकं निवृत्तजिरे । तथापि

क्षमावान् दयालुरनुकम्पावान् क्रोधे धीरो ऽनुग्रहे महान् ईश्वरो यत्नं
 त्वया ते न तत्त्वजिरे । ते गलितधातुना वत्सप्रतिमां निर्माय जगदुः १८
 यथा सा देवता यथा वयं मिसरत आगिन्यामहे । इत्थं महाक्रोधात्पा-
 दकेषु कर्मसु तैर्विहितेष्वपि त्वं निजप्रभूतानुकम्पातः प्रान्तरे तान् १९
 न तत्त्वजिथ दिवा तेषां मार्गप्रदर्शको मेघस्तम्भो रजन्थाश्च गन्तव्यवर्त्मदी-
 पको वज्रिस्तम्भस्तेषां पुरतो नापससार । किञ्च त्वं तेभ्य उपदेशं प्रदातुं २०
 निजं सदात्मानं तेभ्यो विश्राज्याश्वकर्त्रे त्वया दत्तं भान्नाभक्ष्यं तेभ्यो ना-
 पजह्य किञ्च पिपासायां जातायां तेभ्यो ऽम्भांसि वितेरिथ । त्वं २१
 अत्यारिंशद्वत्सरान् यावत् प्रान्तरे तान् परिपालयाश्चकर्त्रे तेषां कस्यापि
 वस्तुनो ऽभावे न बभूव, तेषां वसनानि न जेरुस्तेषां पदानां स्फीत-
 तामपि न बभूवे । अपरं त्वं राष्ट्रानि जातीश्च तेषु समर्थं सर्वदिदु २२
 तान् विस्तारयामासिथ तेन ते नृपतेः सोहो नो देशम् अर्थतो हि श-
 वानीयनरूपते र्जनपदं वाश्नीयनृपतेरोगस्य जनपदश्च भोगार्थं लेभिरे ।
 अपरं त्वं विहायसो नक्षत्राणीव तेषां वंशान् वर्जयाश्चकर्त्रे किञ्च यूयम् २३
 रनं जनपदं भोगार्थं प्रविशतेति वाक्यं तेषां पिब्लोकां सं जनपदमधि-
 त्वयोक्तास्तं जनपदं तान् आनिनयिथ । अनन्तरं तं जनपदं प्रविशन्त- २४
 स्तेषां वंशास्तमधिचक्रिरे किञ्च त्वं तेषां समक्षं तद्देशनिवासिनः किना-
 नीयान् पराजिग्यिषे किञ्च राजनिवहेन समं जनपदस्थान् निखिल-
 मानवान् तेषां वशीकृत्य तान् प्रति खेच्छानुसारतः कर्तुं दधि । तेन २५
 हेतुना ते तेषां गाढानि नगराण्युर्व्वरां भूमिश्च जगृजः सव्वावेधवित्तैः
 पूर्णानि गेहानि खनितान् प्रहृन् गोस्तनीक्षेत्राणि प्रभूतान् फलवतो
 विटपिनश्च लेभिरे किञ्च भुज्जानाः सौहित्यम् ईयुः पुष्टाश्च बभूवु
 र्भवतो महावदान्यत्वेनापप्याधिरे च । तथापि तैः प्रतीपीभूय भवतः २६
 प्रतिकूलाचरञ्च कृत्वा भवदीया व्यवस्था पृष्ठतश्चक्रे भवतो दासा ये
 भविष्यदादिनस्वां प्रति तान् परावर्त्तयितुं तेषां विरुद्धं साक्षित्वं
 ददिरे तान् ते व्यापादयाश्चक्रे महाघृणोत्पादकानि कर्माणि चक्रिरे
 च । ततः परं त्वया तेषु सपत्नानां करेषु समर्थितेषु तैस्ते चिक्रिशिरे २७
 किञ्च श्लेशसमये त्वाम् उद्दिश्य तेषु प्रार्थनां कृतवत्सु त्वया स्वर्गे ताम्
 आकर्ण्य स्त्रीयप्रभूतानुकम्पया तेभ्य उद्धारयितारो दक्षास्ते च परिपत्त्रिणां
 करेभ्यस्तान् उद्धारयाश्चक्रे । इत्थं विश्रामं लब्ध्वा तेषु पुनर्व्वारं भवतः २८
 समक्षं कुत्सिताचारं कर्तुं प्रवृत्तेषु भवान् तान् प्रत्यर्थिनां करेषु सम-

- पर्यामास ततः प्रवर्धिषु तेषाम् उपरिष्ठात् प्रभुत्वं कुर्वन्सु तैः पराङ्मुख-
 त्वाम् उद्दिश्य प्रार्थनायां कृतायां त्वं स्वर्गे तां निश्चयं निजभूरिक्खपाम्-
 १८ सारेण बह्वचाराण् तान् उच्चारयाच्चकुर्यं, किञ्च निजं व्यवस्थावत्तं तान्
 पुनर्व्वारम् आनयिष्यन् तेषां विरुद्धं साध्यं वितेरिष्य, तथापि ते गर्व-
 न्तस्तव निदेशेषु मनांसि न निदधिरे, परन्तु यासाम् आचरणेन मामवो-
 जीवति भवतस्तारः राजनीतीनां विरुद्धं कण्ठं चक्रिरे, दुःशास्य-
 स्कन्धाः कृत्ययीवाश्च भूत्वा भवत आदेशे मानसानि न निदधिरे ।
 १९ तथापि त्वं बह्वन् आब्दान् यावत् तान् प्रति सच्चिष्णुतां विधाय भवदीय-
 दासानां भविष्यदादिनां मध्यवर्तिना भवदात्मना तेषां विरुद्धं साध्यं
 वितेरिष्य किन्तु ते मनांसि न निदधिरे तेन हेतुना त्वया ते जनपदस्य-
 २० जनानां श्रेष्ठेषु समर्पयाच्चक्रिरे । किन्तु महान् कम्पानिदानात् सर्वथा
 त्वया ते न विनाशयाच्चक्रिरे न विजाहरे च यतस्त्वं दयावान् छपामय-
 २१ खेश्वरः । इदानीं हे अस्माकीन् ईश्वर त्वं महान् शक्तिमान् भयङ्करश्च
 तथा नियमानुकम्पापापक ईश्वरः, अशरीयन्तृपतीनां समयसारभ्यं
 यावदास्माकं नृपान् अधिपतीन् याजकान् भविष्यदादिनः पिष्टलो-
 कान् भवेदीयनिखिलप्रजास्यार्यतोऽस्मान् प्रति यानि यानि दुःखान्यघ-
 २२ टन्त तानि भवदीयदृष्ट्या क्षुद्राणि न बध्यन्तां । अस्मान् प्रत्येतपु सर्वेषु
 घटितेषु भवान् धर्मस्वरूपोऽस्ति भवता न्याय्यं कर्माकारि किन्तु वयं
 २३ कण्ठम् अकुर्महिः अपरम् अस्माकं राजानो अधिपतयो याजकाः
 पिष्टलोकाश्च भवदीयव्यवस्थानुसारं नाचारिषुः, किञ्च भवान् या
 आदिशत् ता भवदीयाञ्चा राजनीतीश्च प्रति ते मनांसि न न्यधीयन्त ।
 २४ अपरं ते स्वीयराजत्वसमये भवता दत्तस्य प्रभतप्रसादस्य भोगाकांक्षे
 भवता तेषां वशीकृते प्रशस्ते योने देशे भवन्तं नासेवन्तं स्वेषां कुतितेभ्यो
 २५ दुष्कृतेभ्यः पराङ्मुखाश्च न बभूवुः । पश्यन्तु वयमस्य दासा आस्महे भवान्
 अस्माकं पूर्वपुरुषेभ्यः फलानां शुभानाञ्च भोगार्थं यं देशम् अददात्
 २६ तस्य मध्ये वयं दासेया आस्महे । भवान् अस्माकं कर्तव्यकारणाद् अस्मा-
 कम् उपरि यान् नरपतीन् नियुक्तवान् ते जनपदस्य प्रभृतान्युद्धतवस्तूनि
 भुज्यन्ते स्वेषाम् इच्छानुसारतोऽस्माकं वपुषां यशुनाक्षोपरि राजत्वं
 २७ क्रियते च वयस्य महत्कष्टापन्ना आस्महे । अतो हेतो वयं सर्वं नियम-
 मेकं विधाय लेखिष्यामहे किञ्चास्माकम् अधिपतयो जेवीया याजकाश्च
 तत्र मुद्राङ्गं करिष्यन्ति ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ नियमस्य मुद्राङ्ककारिणां नामानि १८ नियमस्य विवर्तितम् ।

मुद्राङ्ककारकाणां नामानि । शासितार्थतो हखलियस्य तनयो निहि- १
मियः सिदिकियः सिरायाहो ऽसरियो यिरिमियः पण्डर्रो ऽमरियो २
हटूशः शिवनियो मल्लूको हारीमो मिरैमोत ओवदियो दानियेको ३
गिन्निथोने वारूको मिशुल्लमो ऽवियो मियामीने मासियो विलगयः ४
शिमयियस्मे याजका आसन् । अजरम् असनियस्य तनयो येसूयो ५
हेनाददवंशजो विनूयिः कद्मीयेल्खापरं तेषां आतरो ऽर्थतः शिवनियो १०
होदियः किलीटः पिनायो हाननो मीखा रिहोवो हशवियः सल्लूरः १२
शेरेवियः शिवनियो होदियो वानि विनीमुखेमे लेवीया आसन् । १३
अपरं परियोशः पहतमोयाव एलमः सत्तु वानि वुन्निरसुगदो वेवयो १५
ऽदोनियो विस्वय आदीन आटेरो हिल्कियो ऽहरो होदियो हसुमो १८
वेल्सयो हारीफो ऽनाथोतो नेवयो मग्पीयशो मिशुल्लमो हेधीरो मि- २१
शेधवेल्सः सादोको यद्दयः पिण्टियो हाननो ऽनायो होशयो हनानियो २२
हसूवो हल्लोहेशः पिण्डः शेवेको रिहमो हशवनाहो मासेयो ऽहियो २६
हाननो ऽनानो मल्लूको हारीमो वानाहस्मे मनुजानां प्रमुखा आसन् । २७

अनन्तरम् अवशिष्टा ये जनाः परजातीयेभ्यः पृथग्भूयेश्वरस्य व्यवस्थां १८
प्रति परावृत्तास्ते मनुजा याजका लेवीया दारिणो गाथका निधी-
नीयास्तेषां भार्याः पुत्राः कन्याश्चार्थतः सर्वे ज्ञानवन्तो मुद्रमन्तश्च
मानवाः स्तेषां मान्येषु आढ्यवासक्ताः सन्तः शपथेनेमां प्रतिष्ठां चक्रिरे, १९
यथा, वयम् ईश्वरस्य दासेन मूससा प्रदत्ताम् ईश्वरीयव्यवस्थाम् आ-
चरिष्यामः किञ्चास्माकं परिहृतस्य परमेश्वरस्य सर्वा आज्ञा विधीन्
राजनीतीश्च मन्यमानाः पालयिष्यामस्तथा देशीयलोकैः स्तेषां तनुजा १०
न विवाहयिष्यामः किञ्च तेषां तनयाः स्तेषां सुतैर्न विवाहयिष्यामः,
अपरं विश्रामदिने देशीयलोकेषु विक्रेतव्यानि वा भक्ष्याणि द्रव्याणि ११
विक्रयार्थम् आनीतवस्तु विश्रामदिने महेत्सवदिने वा तेभ्यस्तानि न
क्रेष्यामो ऽपरं सप्तमे सम्बत्सरे ऋणादानं विहास्याम इति । अधिकन्तु १२
वयं स्तेषाम् ईश्वरीयमन्दिरस्य परिचर्यार्थम् अर्थतो दर्शनीयपूषानां १३
निष्ठनैवेद्यानां निष्ठहोमानां विश्रामवाराणाम् अवभावस्थानां बाधिको-
त्सवानां प्रयतवस्तूनाम् इत्याद्येकवर्गस्य प्रायश्चित्तार्थकपापबलीनाश्च नि-

- मित्रम् अस्माकम् ईश्वरीयमन्दिरस्य निखिलकर्म्मणां मित्रित्वं प्रतिव-
त्सरं श्रेष्ठस्य ऋतोवांशं दास्याम इति प्रतिष्ठाभारं स्वेधाम् उपरिष्टाद्
१४ अर्पयितुं व्यवस्थाम् अकार्षाहि । अपरं व्यवस्थायां जेवनानुसारेणा-
स्माकं परिहृतस्य परमेश्वरस्य होमवेदां ज्वाकनार्घ्यम् अस्माकं पित्र-
वंशानामनुसारेण प्रतिवर्षं निरूपिते काले ऽस्माकम् ईश्वरस्य मन्दिरे
काष्ठानि समानेतुं काष्ठान्यधि वयं याजकानां जेवीयानां मनुजानाञ्च
१५ मध्ये गुटिकापातम् अकार्षाहि । अपरम् अस्माकं कृत्स्नभुवः प्रथमफलानि
निखिलतरूणां प्रथमानि फलानि च वत्सरे वत्सरे परमेश्वरस्य मन्दिरं
१६ आनेध्यामः, किञ्च व्यवस्थाप्यस्य जेवनानुसारेणास्माकं प्रथमजातान्
तनयान् पशून् आर्च्यतो ऽस्माकं गवां मेघाणाञ्च प्रथमजातान् अस्माकम्
ईश्वरीयमन्दिरस्य परिचारकाणां याजकानां समीपम् ईश्वरस्य मन्दि-
१७ रम् आनेध्यामः, किञ्च स्वेधां शतूनां प्रथमं भागम् उपहारान् सर्व-
विधतरूणां फलानि गोस्तनीरसान् तैलानि चेश्वरीयमन्दिरस्य प्रको-
ष्ठेषु याजकानाम् उपकण्ठम् आनेध्यामो ऽपरम् अस्माकं भुव उत्पन्न-
द्रव्याणां दशमांशं जेवीयानाम् अन्तिकम् आनेध्यामस्ते जेवीया अस्माकं
१८ निखिलज्जेवीयजनगरेषु दशमांशं लप्स्यन्ते इति वयं निश्चितवन्तः । अपरं
यस्मिन् समये जेवीया दशमांशं लप्स्यन्ते तस्मिन् समये हारोयवन्शीया
याजका अपि तत्रोपस्थास्यन्ते किञ्च जेवीया अस्माकीनेश्वरस्य मन्दिरम्
अर्च्यतो भाण्डागारस्य कोष्ठानि दशमांशस्य दशमांशम् आनेध्वन्ति ।
१९ यतः प्रयतपात्राणि परिचारकयाजका हारपात्रा ग्राहकाश्च येषु कोष्ठेषु
तिष्ठन्ति तन्मध्यम् इच्छायेलीयवंशैर् जैविवंशस्य गोस्तनीरसतैलानाम्
उपहाराः समानेतव्याः, स्वेधाम् ईश्वरस्य मन्दिरम् अस्माभिर् न परि-
त्यक्तव्यम् ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

- १ विरूपाक्षने निवसन् गुटिकापातेन लोकानां नियोजनं १ तेषां लोकानां नामानि
२० अवशिष्टानां लोकानां ग्रामेषु निवसन् ।

- १ तस्मिन् समये लोकानाम् अधिपतयो विरूपाक्षने न्यवसन् ततः परं
धर्मनगरे विरूपाक्षने वासार्थं दशजनानां मध्यात् जनमेकं तत् स्थानम्
आनेतुम् अन्धान् नवजनान् अन्धनगराणि वासयितुं चावशिष्टा लोका

गुटिकापातम् अकुर्वत । किञ्च ये ये लोकाः स्वेच्छया यिरूशालमम् १
आवृत्तम् आगमन् मनुजास्तेभ्य आश्रिष्य व्यथाशयन् ।

देशीया ये ये प्रमुखलोका यिरूशालमम् अध्ववसन् तेषां नामानि । २
इषायेलीयवंशा याजका लेवीया निथीनीयाः सुलेमनो दासानां सन्ता-
नाश्च यिहूदादेशस्थनगरेष्वेकैकस्य पैलकभूमौ नगरे वा न्यवसन् । अपरं ४
यिहूदावंशस्य विन्यामीनवंशस्य च कतिपयलोका यिरूशालमम् आव-
सन् । यिहूदावंशीयानां मध्ये पेरसवंशोद्भवो महललेनस्यातिवृद्ध-
प्रपौत्रः शिखरियस्य वृद्धप्रपौत्रो ऽमरियस्य प्रपौत्रः सिखरियस्य पौत्रः
उधियस्य पुत्रो ऽथायः, किञ्च शीलोनैरतिवृद्धप्रपौत्रः सिखरियस्य वृद्ध- ५
प्रपौत्रो योयारीवस्य प्रपौत्रो ऽदायाहस्य पौत्रो हसायस्य पुत्रो यः
कलहेयिलस्य पौत्रो वारुकस्य पुत्रो मासियः । यिरूशालमनिवासिनः ६
पेरसवंशीया लोकाः साकल्यतो ऽष्टषष्ठ्यधिकानि चतुःशतानि बलवन्तो
मनुजा आसन् । किञ्च विन्यामीनवंशीयानां मध्य एते आसन् यिश्शायि- ७
यस्यातिवृद्धप्रपौत्र ईथीयेजस्य वृद्धप्रपौत्रो मासियस्य प्रपौत्रः कोलाया-
हस्य पौत्रः पिदायस्य पुत्रो यो योयेदस्तस्य पौत्रो मिशुल्लमस्य पुत्रः
साल्लः । तदितरे गन्वयः सल्लयो ऽन्ये लोकाश्च साकल्यतो ऽष्टाविंशत्यधि- ८
कानि नवशतानि मनुजाः । अपरं सिखेः पुत्रो योयेलस्तेषाम् अधिप ९
आसीत् किञ्च सिनूवाहस्य सुतो यिहूदा नगरस्य द्वितीयो ऽधिपतिरा-
सीत् । याजकानां मध्य एते आसन् योयारीवस्य तनयो यिरियो १०
याखीनश्च । अपरम् अष्टीटूवस्यातिवृद्धप्रपौत्रो मिरायोतस्य वृद्धप्रपौत्रः ११
सादोकस्य प्रपौत्रो मिशुल्लमस्य पौत्रो हिल्लियस्य तनयः सिराय ईश्व-
रीयमन्दिरस्य पतिरासीत् । किञ्च मन्दिरस्य कर्मकारिणस्तेषां आतरो १२
दाविंशत्यधिकान्यष्टशतान्यासन् । अपरं मल्लियस्यातिवृद्धप्रपौत्रः पश्-
हूरस्य वृद्धप्रपौत्रः सिखरियस्य प्रपौत्रो ऽमसेः पौत्रः पिन्जियस्य पुत्रो
यो यिरोहमल्लस्य पुत्रो ऽदायाहः । अपरं तस्य प्रधानपितृका आतरो १३
दिघत्तारिंशदधिकानि दिशतानि जनाः किञ्च इम्मेरस्य वृद्धप्रपौत्रो
मिशिल्लेमेतस्य प्रपौत्रो हसयस्य पौत्रो ऽसरेलस्य पुत्रो ऽमशयः ।
अपरं तेषां आढनिवहो ऽष्टाविंशत्यधिकं शतं महावीरा आसन् । १४
किञ्च तेषाम् अधिपतिः सन्दीयेजः । स कस्यचिन् महतो लोकस्य सन्तान
आसीत् । लेवीशानां मध्य एते आसन् वुम्मे वृद्धप्रपौत्रो हशवियस्य प्रपौ- १५
त्रो ऽधीकामस्य पौत्रो हश्ववस्य पुत्रः शिमयिषः । अपरं प्रमुखलेवी- १६

- यानां मध्ये सन्निधयो योवावदक्षेयदीवमन्दिरस्य वशिर्भूतकार्यस्थाधि-
 १० यती आस्तां । किञ्चासक्तस्य प्रपौतः सन्देः पौत्रो मोक्षार्हस्य पुत्रो मन्त्र-
 निधः, अपरं तस्य भ्रातृणां मध्ये द्वितीयो वक्तृक्रियः किञ्च विद्वद्गुणस्य
 प्रपौत्रो मातङ्गस्य पौत्रः इत्यस्य तनयो ऽप्युदये प्रार्थनाधन्यवादयो
 १८ निर्यन्तार आसन् । पवित्रनगरस्था जेवीयाः साकल्येन द्वे व्रते चतुर्द-
 १८ शीतिर्जना आसन् । अपरं दारपाणकानां मध्य इते आसन् अक्षूषः
 टक्मोनश्च तयो दारपाणा आतरो हिसतत्वधिकं व्रतं जनान् ।
 १० इच्छायेकीयवंशानां याजकानां जेवीयानाश्चान्ये निखिललोका यिज्ञ-
 ११ दादेशस्यनगरस्थैकैकस्य पैतृकभूमौ न्यवसन् । किन्तु निधीनीया शेष-
 कम् अन्ववसन् । किञ्च खीष्टो निधस्य निधीनीयानाम् अन्ववसावाकाम् ।
 ११ अपरं मीक्षा वृद्धप्रपौत्रो मन्त्रनियस्य प्रपौत्रो वृद्धनिधस्य पौत्रो वाने-
 पुत्रो य उधिरासक्तवंशीयानां गाथकानां मध्यवर्ती जन इव आसीत्
 स इन्द्रोयमन्दिरस्य कर्मणि विरूपाक्षमनिवासिनां जेवीयानाम् अधि-
 ११ पतिरासीत् । यतस्तेषां विषये नरपतिरादिदेश, अपरं गाथकानां
 १४ व्रते प्रतिदिनं निरूपितांशे ऽदीयत् । अपरं यिज्ञदासुतस्य सेरहस्य
 वंशोद्भवे मिश्रेणवैकस्य तनयः पिशाचियो जातानां निखिलकाव्या-
 १४ ष्ठाधि नृपस्य सहकार्यासीत् । किञ्च बह्वो यिज्ञदीयाः पक्षीयामेषु
 निजनिजक्षेत्रेष्वर्थतः किरियधर्मे तदीययामेषु दीवने तदीययामेषु
 १० यिज्ञक्षेत्रे तदीययामेषु येन्ये मोक्षादायां वैतपेक्षते हृत्तरन्ध्रयामे
 १० वैर्षेवायां तदीययामेषु सिद्धमे मित्रोनायां तदीययामेष्वैरिष्मोखे सरिये
 १० यमते सानोहे ऽदुक्खमे तेषां यामेषु आखीष्टे तदीयक्षेत्रेष्वेकैकनायां तदीय-
 यामेषु च न्यवसन् । इत्थं ते वैर्षेवामारब्ध क्षिप्रोमोपपत्त्या यावत् न्यव-
 ११ सन् । अपरं विन्यामीनवंश मेवामारब्ध निधसमे ऽवायां वैद्येने तदीय-
 १४ यामेष्वनायोते नोवे ऽननियायां चात्मीरे रामते मित्रविमे चादीरे सि-
 १४ वोधीमे निवृत्तते जोद खोमौ शिष्यकारकाकाम् उपपत्त्यायाश्च न्यवसन् ।
 १४ अपरं यिज्ञदादेशीयलोवीयानां कतिपयलोका विन्यामीनदेशे न्यवसन् ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

- १ याजकानां जेवीयानाश्च नामानि १० मुख्यायजकानां नामानि ११ मुखसेवीयानां
 नामानि १० प्राचीरप्रतिष्ठाया उक्तयः १४ याजकानां जेवीयानाश्च मन्दिरौष-
 ककानि विजे निजे पदे निधोजनम् ।

ये याजका जेवीयाश्च श्रज्जटीयेनस्य तनयेन सिख्वाविजेन येभ्येन १
 च समम् आगमन् तेषां नामानि । सिरायो यिरिमिय इमाहो ५म- २
 रियो मल्लूको हट्टुशः शिखनियो रिह्मो मिरमेत इहु गिन्निथोना ३
 उवियो मियामीनो मोयदियो विजगाहः शिमयियो योयारीवो यिद- ४
 यियः सल्लय आमोको हिल्कियो यिदयियश्च । एते येभ्यस्य वर्तमान- ५
 समये याजकानां निजआढगिवहस्य च मध्ये प्रमखा आसन् । जेवीयानां ६
 नामानि । येभ्यो विन्नयिः कद्दीयेनः शेरेवियो यिह्मो मत्तनियश्च ।
 एष मत्तनियस्तस्य आतरश्च धन्यवादस्य नियन्तार आसन् । अपरं तेषां ८
 आतरौ वक्वुक्किय उन्नश्च रत्तिवर्गाणां नियन्तारावास्ताम् ।

अपरं येभ्यस्य तनयो योयाकोमः, योयाकीमस्य सुतः इजियाशीवः, १०
 इजीयाशीवस्य सुतो योयादः, योयादस्य तनयो योनाथनः योनाथनस्य ११
 सुतो यहुयः । योयाकीमस्य विद्यमानसमय इमे प्रधानपिटका याजका १२
 आसन् । सिरायवंशे मिरायः, यिरिमियवंशे हनानियः, इमाहवंशे १३
 मिशुल्लमः, अमरियवंशे यिहोहाननः, मल्लूकवंशे योनाथनः, शिवनिय- १४
 वंशे यषफः, हारीमवंशे डूः, मिरायोतवंशे हिल्कयः, इहुवंशे सिख- १५
 रियः, गिन्निथोनवंशे मिशुल्लमः, अविश्ववंशे सिखिः, मियामीनवंशे एको १७
 जनः, मोयदीयवंशे पिलटयः, विजगावंशे शम्भूयः, शिमयियवंशे यिहो- १८
 नाथनः, योयारीववंशे मत्तनियः, यिदयियवंशे उविः, सल्लयवंशे कल्लयः, १०
 आमोक्कवंशे एवरः, हिल्कियवंशे हशवियः, यिदयियवंशे निधः । ११

अपरम् इजियाशीवस्य योयादस्य योहाननस्य यहुयस्य च समये १२
 जेवीयानां प्रधानपिटका लोकाः पारसीकराजस्य दाराः समये याज-
 कानामपि प्रधानपिटका लोका वंशावली लिखिरे । किञ्च जेविवंशीय- १३
 प्रधानपिटकाणां लोकानां नामानिजियाशीवस्य तनयस्य योहाननस्य
 समयं यावद् वंशावलीयस्य लिखितान्यासन् । जेवीयानां प्रधानलोका १४
 हशवियः शेरेवियः कद्दीयेनस्य तनयो येभ्यस्तेषां सहकारिणो आतर-
 खेन्शरीयलोकस्य दायूद आहानुसारेण खखसङ्गे प्रशंसां धन्यवादश्च
 कर्तुं न्ययुज्यन्त । अपरं मत्तनियो वक्वुक्किय आवदियो मिशुल्लमः १५
 टल्मोनो ऽकूवन्नेमे रत्तियो भूत्वा दाराणां देहलीषु सन्तिष्ठमाना
 रत्तिषा कर्मं चल्वांसः । इमे योषादकस्य पौत्रस्य येभ्यस्य पुत्रस्य १६
 योयाकीमस्य समये किञ्च देशाधिपस्य निहिमियस्याध्यापकसोप्राहस्य
 याजकस्य च समये विद्यमाना आसन् ।

- १० अपरं यिरूशाजमस्य प्राचीरस्य प्रतिष्ठासमयं ज्ञानमेव धन्यवादे
गीतैः करतानमरुजवीयावाद्यैश्चोत्सवपात्रनाचं लेवीयान् यिरूशाजमं
१८ ज्ञानेतुं मनुजास्तेषां सर्वस्थानेषु तान् अभ्यगमयन् । किञ्च गायकसंघः
यिरूशाजमस्य चतुर्दिक्छायाः समभूमे निर्दोषातोयानां ग्रामेभ्यो
१९ वैतगिल्गलाद् गोवासमावतयोः क्षेत्रेभ्यश्च समागमन्, यतो गायका
२० यिरूशाजमस्य चतुर्दिक्षु खेपां कृते ग्रामान् आसादयन् । अनन्तरं
याजका लेवीयश्च स्वान् पवित्रान् अकुर्वन्, किञ्च लोकान् पुरद्वाराणि
२१ प्राचीरश्च पवित्राणि कृतवन्तः । अनन्तरम् अहं यिह्ददावंशस्याधिप-
तीन् प्राकारे समारोहयं, किञ्च धन्यवादकारिणो द्वौ मह्यसंघौ न्यू-
पयं । तयोरेकः संघः प्राकारस्य एष्टेन दक्षिणपार्श्वं सारदारं प्रति गत-
२२ वान् । तेषां पश्चात् होशयियो यिह्ददावंशस्यार्द्धाधिपतयः किञ्चासरिय
२३ इत्यादौ मिश्रकृतो यिह्ददा विन्यामीनः शिमयियो यिरिमियश्चावजन् ।
२४ अपरं तूरीवादिनो याजकानां कतिपयतनया अर्घत आसफस्याति-
रुद्रप्रपौत्रः सकूरस्य रुद्रप्रपौत्रो मीखायस्य प्रपौत्रो मत्तनियस्य पौत्रः
२५ शिमयियस्य तनयो यो यानाद्यनस्तस्य तनयः सिखरियः, तस्य आतृणां
मध्ये शिमयियोऽसरेनो मिलनयो मिलनयो माययो निघनेनो यिह्ददा
हनानिखेम ईशरीयलोकेन दायूदा निरूपितानि वादनयन्त्याणि गृही-
२६ त्वा व्रजितवन्तः, किञ्चाध्यापक इग्राह्तेषाम् अये ऽये उगमत् । ते प्र-
वणदारस्य एष्टेन गत्वाये ऽये व्रजन्तो दायूदनगरस्य सोपानम् अर्घतः
प्राचीरस्थितं सोपानम् आब्रुवन् दायूदो गेहस्य एष्टेन जलदारं यावद्
२७ अभ्यगच्छन् । अपरं धन्यवादकारी द्वितीयः संघः प्राकारस्य एष्टेन तदन्य-
दिशं गतवान् किञ्चाहम अर्द्धमनुजान् तेषां पश्चाद् अभ्यजाम । ते पुन-
२८ दुर्गात् प्रवृत्तं प्राकारं गत्वा तत् इफ्रयिमीयदारस्य पुरातनदारस्य मस्त्र-
दारस्य च एष्टेन हननेलीयदुर्गेण मेयादुर्गेण च मेवहारं यावद् अभ्यगमन्
२९ कारागृहद्वारे च स्थागिता अभवन् । अपरं धन्यवादकारिणो तौ द्वौ
संघावहृष्ट वयम् ईशरीयमन्दिरस्य समीपे स्थागिता अभवाम । मया
३० सार्द्धम् अधिपतीनाम् अर्द्धजना आसन् । किञ्च याजकानां मध्य इजि-
वाकीमो मासेयो मिशामीनो मीखाय इजियो-हेनयः सिखरियो हनानि-
३१ यश्चेम तूरीवादका जनाः किञ्च मासेयः शिमयिय इजियासर उडि रिय-
होहाननो मल्लिक इकम एधरश्च तत्रासन्, अनन्तरं गायका उडि-सरै-
३२ रगायन् यिब्रह्मस्तेषां नियन्तामीन् । तस्मिन् दिने ते भ्रष्टं यष्टम्

आनन्दसाकुर्वन् यत् ईश्वरस्याम् महानन्दैरागन्दयत् तेन तेषां आया
वाचकाणां च समानन्दं यतो बहूदूरं यावद् यिक्त्वाणमस्यानन्द-
धनिराकर्ण्यत ।

तस्मिन् दिने अवस्थानुसारेण याजकेभ्यो जेवीयेभ्यश्च दातव्यानाम् अं- ४४
शानाम् एकैकस्य नगरस्य श्लेमेभ्यः सङ्गृह्यार्थं केचित् मनुजा धनानाम्
अर्थत उत्तोजनीयव्याख्यां प्रथमजातफलानां दशमंशानाञ्च कोवेषु न्ययु-
ज्यन्त, यतो यिद्गदावंशस्तत्र सन्निष्ठमानान् याजकान् जेवीयांश्चापि
महानन्दम् अकरोत् । अपरं दायूदस्तदीयतनयस्य सुजेमनश्च निदेशा- ४५
नुसारेण मायका द्वारपाकाञ्च खेवाम् ईश्वरस्य रक्षणीयं पवित्रताया
रक्षणीयञ्च समरक्षिषुः । यतः पूर्वस्मिन् काले ऽर्थतो दायूद व्यासपत्न्य ४६
च समये प्रधानमायका ईश्वरस्य प्रशंसाधन्यवादयो गाने नियुयुजिरे ।
अपरं सिद्धव्यामिकस्य निहिमियस्य च समय इच्छायेकीया निवृत्त- ४७
लोका मायकेभ्यो द्वारपाकेभ्यश्चैकैकस्य दिनस्य कृत एकैकमंशम् अददु
र्जेवीयानाञ्च निमित्तं ब्रह्माख्यपावयन् जेवीयाञ्च द्वारोत्खवंशस्य निमित्तं
ब्रह्माख्यपावयन् ।

१३ त्रयोदशोऽध्यायः ।

१ अवस्थानुसारेण मिश्रितलोकेभ्यो यिद्गदीयानां प्रथमं करणं ४ निहिमिरे मन्दि-
रस्य प्रकोष्ठानां परिष्कारणं १० मन्दिरस्य कार्ये लोकानां नियोजनं विनाम-
द्वारपाकानाञ्च निवसनं २९ अन्यजातीययोविना त्यामायाज्ञापनञ्च ।

तस्मिन् समये लोकावां चर्खगोचरे मूससः पुस्तके पक्वमाने तत्र लि- १
खित एव आदेशः प्रापि, यथा, अम्मोनीया मोधावीयाश्चेश्वरस्य समाजं
कदापि न प्रवेक्षन्ति । यतस्त इच्छायेकवंशान् अवज्जलदानाय पथि न १
साक्षात् कृतवन्तः परन्तु तान् अभिशङ्गुं तेषां प्रतिकूलं विनियमाय
धेतुं दत्तवन्तः क्तिन्वस्माकम् ईश्वरस्तम् अभिशङ्गं परावर्त्याश्रितं
विहितवानिति । तदानीं ते अवस्थामेतां निश्चय मिश्रितजनान् इच्छा- १
येकीयवंशात् प्रथमं आकार्षुः ।

इतः पूर्वम् अस्माकम् ईश्वरीयमन्दिरस्य प्रकोष्ठानाम् अध्वक्षो याजक ४
इक्ष्वाणीयः ढोविचस्य मित्रतात् यस्य कृते महाप्रकोष्ठमेकम् आसाद- ५
यत् । तत्रैव पुरा लोके विदेदितं बह्वु क्रूरः पाकादि च सिद्ध जेवीयानां
मायकानां द्वारपाकानाञ्च निमित्तम् आचारितः ब्रह्मावां ब्रह्मादसानां

- १ तेजानाञ्च दशमांशो राजधानी वैवेद्यञ्च आधीयन्त । किञ्चेतेषां षष्ठमाकां समवे ५८ यिरुक्षाकमे नासं, यतो वाविधीयच्छपस्यातस्तस्य रात्रयस्य द्वात्रिंशे वत्सरे रात्रः समीपम् अहं गतवान्, किञ्च कतिपयवत्सरेभ्यः ।
- २ परं राजानं विसर्जनं याचित्वा यिरुक्षाकमम् आगच्छं । अपरम् ईश्वरीयमन्दिरस्य चलरे टोविषस्य क्षते कोकं निर्मायेनिययाधीयेन यत्
- ३ कुकर्म्म कृतं तद् विदित्वाहं तस्मिन् कार्ये भ्रष्टम् असन्तोषं भूत्वा तस्मात् प्रकोष्ठात् टोविषस्य परिजनाणां निखिलवस्तूनि बहिर् निक्षिप्त-
४ वान् । अपरं ममादेष्टात् कोकैरेषु प्रकोष्ठेषु याचितेष्वीश्वरीयभवनस्य पात्राणि निवेदितवस्तूनि धूपाश्च मया पुनर्ज्वारं तत्र गृह्योयन्त ।
- १० अपरं केवीयेभ्यो भागा ब दीयन्ते तत्कारणात् कर्मकारियो केवीया गायकाश्च सर्वे स्त्रीयां स्त्रीयां भूमिं पञ्चायिता इत्यपि मया विदितं ।
- ११ तदाहम् अधिपतीन् भर्त्सयित्वा अधितवान्, ईश्वरीयमन्दिरं कुतो
१२ ऽत्वाजि ? अगन्तारं मया तान् संऽष्टस्य तेषां परेषु ते ऽस्थाप्यन्त । अपरं सर्वे यिरुक्षदीया ग्रस्थानां नूतनप्राकाराणां तेजानाञ्च दशमांशं को-
१३ वान् आनेतुम् आरभन्त । अपरम् अहं याजकं श्रेणिमिवम् अध्यापकं सादोक्तं केवीयानीं मध्यगतं पिदायञ्च तेषां साहाय्यार्थं मत्तनियस्य यौत्सं सकूरस्य पुत्रं दानमञ्च कोषेषु न्ययोजयं यतस्ते विश्वास्यतेन
१४ गङ्गिता आसन् किञ्च तेषां भ्रातृनिवहाय वितरयं तरेव कर्त्तव्यं । हे मदीश्वर, एतदपि मां स्मर । विजेश्वरस्य मन्दिरक्षते तदीयविधानस्य क्षते च यत् शुभं कर्म मयाकारि तत् मा क्षम्य ।
- १५ अपरं तस्मिन् समवे मया यिरुक्षदावंशीयाः कियन्तो कोष्ठां सृष्टाः, ते विश्वामदिने प्राच्यायस्तेभ्यो रसान् निरपीठयन् ग्रस्थमृच्छान् समानयन् गर्हभेषु भारान् आरोपयन् किञ्च विश्वामदिने प्राच्यारसान् प्राक्षोडुम्-
१६ दयन्तानि सर्वविधद्रव्याणि यिरुक्षाकमम् आनयन् । ततो ५८ तेषां भक्ष-
१७ वस्तूनां विक्रयदिन एव तेषां विद्वद् साक्षमददा । अपरं यिरुक्षाकमे प्रवासिनः सोदीयकोष्ठा मत्स्यादीनि नानाविधेयवस्तुनागीय विश्वामदिने
१८ यिरुक्षदावंशीयेषु यिरुक्षाकमे च त्यजोक्त । तदानाम् अहं यिरुक्षदाः प्रमुञ्चे नरैः समं विवदमानस्तान् अशेषं, वृत्तं विश्वामदिनम् अपविनी कुर्वन्तः
१९ कुत एतत् कुकर्म्म कुर्वन्ते ? युष्माकं पित्रकोषेषु तादृजाचारं कृतवत्सोऽश्वरः विनम्राकोषेभ्यश्चरे च दुर्दशाः सन्ती एता नावृत्तवत् ? तथापि वृत्तं वि-
२० श्वामदिनम् अपविनी कुर्वन्त इत्येवंशब्दे शिन् अक्षिप्तं मोक्षं वर्त्तते ?

अनन्तरं विश्रामदिनस्य पूर्वार्थसन्ध्यायां जातायामहं यिरूशालमस्य १८
 गोपुराणि बद्धुम् आदिष्टवान् विश्रामदिनस्य श्रेष्ठं यावत् तेषां मोचनं
 प्रतिषिद्धवांश्च, किञ्च विश्रामदिने येन कश्चन भारो ऽभ्यन्तरं नानीयेत
 तदर्थं मम दासानां कतिपयजनान् दारेष्वस्थापयं । तत एककृतं हि १०
 र्वा वणिजः सर्व्ववस्तुविक्रेतारश्च यिरूशालमस्य वहिर् निशाम् अया-
 पयन् । तेन मया तेषां विरुद्धं साध्यं प्रदाय ते निगदिता यूयं कुतः ११
 प्राकारोपकण्ठे निशां यापयत ? यदि पुनर्व्वारं तत् करिष्यध्वे तर्हि
 मया धरिष्यध्वे । ततः परं तै विश्रामदिने पुनर् नायातम् । अनन्तरं ११
 विश्रामदिनस्य पावनार्थं युष्माभिः पवित्रीभूयागतै र्हाराणि रक्षितव्या-
 नीति जेवीया मयादिष्टाः । हे मदीश्वर एतदप्यधि मां स्मर स्वीय-
 प्रचुरानुकम्पानुसारेण मामनुकम्पस्व च ।

अपरं तस्मिन् समये यैरुसदोदीया अम्मोनीया मेयावीयाश्च योषा १२
 शृङ्गास्तादृशा यिहूदीया मयादृश्यन्त । तेषां बाणका अर्द्धम् अरुसदोदीय- १४
 भाषाम् अभाषन्त यिहूदीयभाषां भाषितुं नाविदुः किन्चित्तरजा-
 तीयमनुजानां देशभाषानुसारेण अवाचरन् । ततो ऽहं तैः साकं १५
 विवदमानस्तान् तिरस्कृतवान्, तेषां कतिपयलोकान् ताडयित्वा तेषां
 कचान् उन्नाशेश्वरस्य नामधेयेन तान् अश्रपयं, यूयं तेषां तनयैः स्वेषां
 तनूजा न विवाहयिष्यथ स्वेषां तनयैश्च तेषां तनूजा न विवाहयिष्यथ ।
 इच्छायेकीये राजा सुलेमान् एतादृशं कार्य्यं कृत्वा किम् अजराधी १६
 नाभवत् ? मद्दत्तीनां जातीनां मध्ये ऽपि तेन सदृशः को ऽपि राजा
 नाविद्यत, स ईश्वरस्यापि प्रिय आसीद् ईश्वरस्तं निगिजेच्छायेकीयवंशस्य
 राजानम् अकरोत् तथापि विदेशीया योषितस्तमपि प्रापाचारै प्रवर्त्त-
 याच्चक्रुः । अतो विदेशीयानां विवाहेनास्माकम् ईश्वरस्याज्ञानङ्गनाय वयं १७
 यथा मद्भाषातकमिदं कुर्याम तथा किं युष्माकं वचो ऽस्माभिः श्रोतव्यं ?
 मद्भाषाजकस्थेजियाशीवस्य पौत्ताणां यिहोदायाः पुत्ताणाम् एको जने १८
 हेरोडीयसन्वत्सरात् जामातासीत्, तन्निदानःद् अहं निजोपकण्ठात्
 तम् अदवयं । हे मदीश्वर, तान् स्मर, यस्मात् ते याजकतां याजकानां १९
 जेवीयानामपि नियमश्च विज्ञितवन्तः । अपरमहं सर्व्वेष्व इतरजातीयै- २०
 ष्वस्तान् शुचीन् अकरुर्बं किञ्च याजकानां जेवीयानाश्च संघान् विभज्य
 स्वीयस्वीयपदेषु तान् अयोजयं । किञ्च निरूपिते समवेकाङ्गाणां प्रथमजा- २१
 तयकानाञ्चानवनाथे लोकान् अयोजयं । हे मदीश्वर, मद्भाषार्थं मां स्मर ।

इष्टेरोपाख्यानं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ अहस्रेरस्य स्वपत्य भोक्तृ १० महिष्या वाप्या राजाज्ञालङ्घनं ११ निमूषणस्य मन्त्र-
स्था योषितां वशीकरणाद्यं राज्ञा आज्ञाप्रचारणं ।

- १ अहस्रेरो नृपः सिन्धुनदमारभ्य कूशदेशं यावत् सप्तविंशत्यधिकशतैक-
- २ देशानां राजत्वम् अकरोत् । तस्मिन् समये यदा स महोपाणो ऽहस्रेरः
- ३ शूशनपुरे निजे राजसिंहासने समुपविष्ट आसीत् तदा स निजराज-
त्वस्य तृतीये वत्सरे स्वकीयमात्यानां भृत्यानाञ्च कृते भोज्यम् आसाद-
- ४ यामास । तत्र पारसमादिवादेशयोः पराक्रमिणो लोकाः कुकीनगरा
- ५ देशाधिपतयश्च तस्यान्तिकम् आगताः । स बहूदिनान्यर्घ्यतो ऽप्रीत्य-
- ६ धिकशतं दिनानि यावत् तेषां पुरस्तात् निजराजत्वस्य गरिष्ठे ऐश्वर्य्यं
- ७ निजप्रतपस्य महिम्नस्तंजश्च चकासयाश्चकार । अपरं तेषु दिनेषु गतेषु
- ८ नृपतिः शूशनपुरे समवस्थितानां क्षुद्राणां महताञ्च निखिललोकानां
- ९ कृते राजपूर्या उद्यानस्य प्राकृषो सप्तदिनानि यावद् भोज्यमासादया-
- १० मास । तत्र ध्वजवर्णसूक्ष्मसूत्रैर्निर्मितै रज्जुभि र्वज्रा मुक्ताहरितमीनवर्णा
- ११ यवनिका वस्तुकाश्च रोप्यग्रहयोगे मर्मरत्नभेषु चावालम्बन्त, अपरं रत्न-
- १२ नीलमुक्ताकणवर्णमर्मरप्रस्तरेः शोभिते भृष्टं चर्य्यरूपमश्लिताः शय्या
- १३ आसन् । किञ्च विविधाकाराणि हंसभाजनानि द्राक्षारसेरपूर्यन्त तेषां
- १४ राजकीयद्राक्षारसानां राजार्हं महाधनमासीत् । तत्र पानसमये राजा-
- १५ देशात् को ऽपि केनापि बलाद्वापाय्यत, यत एकैको जनः स्वस्थानुसारं च
- १६ कर्म करोत्विति नृपतिः स्वीयराजधान्याः सर्वान् अधिपतान् आज्ञा-
- १७ पयामास । अपरं महिषो बाह्यो तदद् अहस्रेरस्य राजनिवेशने गारी-
- १८ णा कृते भोज्यम् आसादयाश्चकार ।

- १० अपरञ्च सप्तमे दिने राज्ञश्चिते द्राक्षारसेन प्रफुल्लिते सति निम्न-
- ११ मनो विस्था हर्षोवा विगृह्या अवग्रथः सेधरः कर्कसश्च नृपस्याहस्रेरस्य
- १२ श्रीमुखस्य परिचारका एते सप्त नपुंसकास्तेनेदम् ऊचिरे वयं राजमुकुटेन
- १३ भूषितां राश्रीं बाह्यो नृपस्य समक्षम् आनयतेति । अनेन स लोकान्

अधिपतींश्च तस्याः सौन्दर्यं दर्शयितुम् ऐच्छत्, यतः सा परमसुन्दरी
स्थितवती । किन्तु सा बाह्यी राज्ञी नपुंसकैर्ज्ञापितात् क्षतिपतेरादेशात् १९
समायातुं मतिं न चकार । ततो नृपति र्भ्रष्टं चुकोप तस्य क्रोधाग्निः
प्रज्ज्वालय च ।

तदानीं कर्षिनाः श्रेष्ठयो ऽद्मायास्तर्षीशो मेरसो मर्षिणा मिमूखन- १९
खेतिनामानो नृपस्य मुखदर्शिना राजसिंहासनस्य पार्श्वस्थे प्रधानस्थाने
समासीनाः पारसमादियादेश्येरेते सप्त कुलीना जना नरपतेः सन्नि-
धावासन् । तदानीं राजा व्यवसाजान् राजनीतिज्ञान् मानवान् प्रति १४
कथनस्य रीत्यनुसारेण तान् विदुषः कान्तलोकांश्च प्रति वच इदं
बभाषे, राज्ञी बाह्यी नपुंसकैर्ज्ञापितम् अहखेरस्य नृपतेरादेशं यद् १४
समाचारत्, तस्माद् व्यवसाजान्सारेण तां प्रति किं कर्तव्यम्? तत्र मि- १९
मूखनो नृपतेरध्यक्षाणाञ्च साक्षात् प्रतिजगद, महिष्या बाह्या यद्
अपराजं तत् केवलं राज्ञो नहि, किन्तु भूपाणस्याहखेरस्य सर्वराष्ट्रेषु
यावन्तो ऽधिपतयो यावन्तो कोकाश्च सन्ति तेषां सर्वेषाम् अपराजं ।
महिष्या एतत्कर्मणो वार्ता पतीनाम् अवज्ञायै सर्वासां नारीणां मध्यं १०
स्थाप्यति यतो कोकैर्विद्यते भूपतिरहखेरो बाह्यी राज्ञी निजोपक-
ण्ठम् आनेतुम् आदिष्टवान् ततः सा नागमत् । अपरं पारसमादिया- १८
देश्यो र्या कुलीना महिष्या एतत्कर्मणो वृत्तान्तं श्रोष्यन्ति ता अद्यैव
नरपतेः सर्वान् अधिपतीन् तादृशं भाषिष्यन्ते तेन महत्प्रवहेजः क्रो-
धश्च समुद्भविष्यतः । अतो यदि नरपतेरभिमतं जायते तर्हि बाह्यी १८
नृपतेरहखेरस्य सन्निधिं पुनरायातुं न शक्यते, किञ्च राजा तस्या महि-
षीत्वं परिहृत्य तस्या उत्तमाय कलौचित् सोमन्तिन्यै विश्राजयिष्यतीति
राजाद्या भवता प्रकाशयताम्, अपरं तस्या कोपो यत्र भवेत् तदर्थं साक्षा
पारसमादियादेश्यो व्यवसाया मध्ये निवृत्तां । अपरं जनपदः पृथुको २०
ऽस्ति तस्मात् तस्य सर्वत्र सा राजाद्या प्रकाशयतां तेन सर्वा योषितः
क्षुभ्रं महन्तं वा निजं निजं पतिं सम्मुख्यन्ते । तदानीं तस्मिन् वचसि २१
नृपतेरध्यक्षाणाञ्च तोषकरे सति नृपो मिमूखनस्य मन्त्रज्ञानुसारेण
चक्षवान् । स एकैकस्य जनपदस्य विप्यनुसारत एकैकस्या जाते भाषा- २९
नुसारतश्च निजाधीनान् निखिजजनपदान् पञ्चाभि प्रेषयित्वा वच इदं
प्रचारयामास, एकैकः पुमान् निजे निजे वेष्टानि स्नामित्वं करोतु, निज-
जाते भावया ताम् आद्यां प्रचारयतु च ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ वञ्जी युवतीः संपाद्यितुं सन्तकाकरणं । इष्टेरायास्तदीयपालकपितृभ्यः कथम् = इष्टेरां प्रति स्त्रीपालकस्य हेमयस्यानुपदः १९ पावनस्य स्वपतेरानुकम्भस्य च रीतिः १४ इष्टेरायां राजकुलं २१ राजद्रोहप्रकाशनात् स्वपतेः पुराहणपुत्रके मर्दिखयस्य नामज्ञानम् ।

- १ यतेभ्यो वसन्तेभ्यः परं नृपतेरहस्वेरस्य क्रोधे ज्ञानो सति स बाष्ठी
- २ तस्याः कार्यं तस्याः प्रतिकूलं कृतं नियमश्च चिन्तयितुम् आरम्भः । तत्र राज्ञः सेविनो दमस्तास्तमवदनं नरपतेः कृते सुन्दरीणां युवतीनां गवेषणं
- ३ कियतां । अपरं नरपतिः स्वराष्ट्रस्य सर्वदेशेषु नियामकान् नियुक्तां तैः सर्वाः सुन्दरी युवतीः कन्याः संगृह्य शृङ्गनराजधान्या अन्तःपुरम् आनीय नारीणाम् अवतिरि राजकीयनृपस्य हेमये समर्प्यन्तां किञ्च भूषणार्थ-
- ४ कद्रव्याणि ताभ्यो दीयन्तां । तत्र या कन्या राज्ञे रोचिष्यते सा बाष्ठाः पदे महिषी भवतु । तदानीं राजा तस्मिन् बाष्णे तृणा तथैव चकार ।
- ५ तदानीं शृङ्गनपदे मर्दिखयनामक एका यिह्मदीयनाम् आसीत् स विन्यामीनवंशायकीशस्य प्रपौत्रः शिमियः पाल्वा यायोरस्य पुत्रः ।
- ६ यिह्मदीयत्वेण यिह्मायास्त्रिणेन साकं ये लोका बालिनीयत्वेन निवृत्त-
लित्स्वरेण प्रवासयासुकिरे तैः समं स मर्दिखयोऽपि यिह्मकाणमार-
- ७ प्रवासितः । स निजपितृव्यस्य तनयां हृदसाम् अर्पयत् इष्टेरां पथ्यपालयत् यतः सा पितृमातृहीना । सा तु युवती महासुन्दरी सुवदना आसीत् । तस्या मातापित्रो मरणाकाले मर्दिखयस्तां स्वदुहितवद् गृहीतवान् ।
- ८ अनन्तरं नृपस्य तस्मिन् नियमे निदेशे च प्रचारिते सति राजधान्यां शृङ्गने हेमयस्य समीपे वञ्जीनां कन्यानां सङ्गृहणकाल इष्टेरापि राज-
- ९ धान्यां दमस्त्रीनाम् अध्वर्यस्य हेमयस्य समीपम् आगमयि । सः तु वञ्जीं वक्षित्वा तस्यानुग्रहं लब्धवती, ततः स तस्मै दातव्यानि भूषणार्थमवशाष्ट-
श्रांश्च किञ्च राजनिवेशमाद् अभिवक्षिताः सम दासीश्च तस्मै त्वरितं ददितवान् अन्तःपुरस्योत्तमस्थाने दासीभिः समं तां वासयामास च ।
- १० किन्त्विष्टेरा निजजातेवत्यसौश्च परिचयं कमपि न जग्राद यतो मर्दिख-
- ११ यस्तत्प्रकाशनात् तां प्रतिसिधेयः । अनन्तरम् इष्टेराया मङ्गलं सतिश्च वेदितुं मर्दिखयः प्रतिदिनम् अन्तःपुरस्य चतुरस्य सम्मुखे यातायातम् अकरोत् ।
- १२ अपरं दादशमासान् तत्र स्या ने दमस्त्रीनां नियमितां सेवाम् उपगम्य-

कैका युवती पर्यायेण राज्ञः समीपम् आनीयत, यतः वयसासान् यावद् गन्धरसत्तैलसेवया वयसासांश्च यावत् सुगन्धिद्रव्याणां योषित्परिष्कारा-
यंकद्रव्याणाञ्च सेवया ताः परिष्कर्तुम् एतावन्ति दिनानि व्यतियन्ति ।
अपरं राज्ञः समीपं गमिष्यन्ती युवती स्वया सार्द्धम् अन्तःपुराद् राज- १९
निवेशनं गमनार्थं यद्यद् द्रव्यम् अयाचत तत्तत् तस्यै व्यतीर्यत । सा १४
सन्धाकाले ऽवजत् प्रातःकाले चोपपत्नीनाम् अवितू राजनपुंसकस्य
शाश्वसस्य समीपं द्वितीयान्तःपुरं परावृत्त्यायात् । राजा चेत् तस्यां
तुष्टा तस्या नाम्ना तां नाङ्गयत् तर्हि सा नरपतेरुपकण्ठं पुनर्नागमत् ।

अपरं मर्दिखयः क्षीयपितृव्यस्यावीहयिलस्य यां कन्याम् इष्टेरां १५
स्वपुत्रीमिव गृहीतवान् राजसन्निधौ गमनाय तस्याः पर्याय उपस्थिते
योषिताम् अविता राजनपुंसको हेगयो यद्यत् न्यरूपयत् तदतिरिक्तं
सा नापरं किञ्चिद् अयाचत, किन्तु यावन्तो जना इष्टेरां प्रति दृष्टिम-
कुर्वन् ते सर्वे तस्याम् अतुष्यन् । नृपस्य राजत्वस्य सप्तमवत्सरस्य दशमे १६
मास्यर्धतो टेवेतमासि नृपतेरहखेरस्य समीपं गमनार्थम् इष्टेरा राज-
निवेशनम् आनीयत । ततो नृपतिरन्याभ्यो योषिभ्यो इष्टेरायां बङ्गप्री- १७
यत किञ्च तदन्याभ्यः सर्वकन्याभ्यः सा तस्य दृष्टौ प्रसादम् अङ्गुयहृष
लेभे तेन स तस्याः शिरसि राजकिरीटं निधाय वाङ्मनाः पदे तां महिष्यो
चकार । अनन्तरं नृपतिरिष्टेरायाः सम्मानार्थं स्वस्य निखिलाध्यक्षाणां १८
दासानाञ्च कृते मञ्चाभोव्यम् आसादयाचकार, अपरं निखिलपरङ्गानां
राजकरान् मोचयित्वा राजार्हदानम् अकरोत् ।

कन्यासु द्वितीयवारं संग्रह्यमाणसु मर्दिखयो राजद्वार उपविष्ट १९
आसीत् । इष्टेरा मर्दिखयस्य निदेशात् निजकुटुम्बानां जाते वा परिचर्य २०
कमपि नावदत् । इष्टेरा मर्दिखयस्य सन्निधौ परिपालनसमये यादृग-
करोत् तदानीमपि तादृक् तस्य निदेशम् अगृह्णात् ।

तस्मिन् समये ऽर्धतो राजद्वारे मर्दिखयोपवेशनसमये विगृह्यन्तेर- २१
शनामानौ दारिणां मध्यगतौ द्वौ राजनपुंसकौ क्रोधाद् राजानम् अहखेरं
व्यापादयितुं चिच्छेष्टाते । ततो मर्दिखयस्तद् विज्ञाय राज्ञीम् इष्टेरां आ- २२
पयामास, इष्टेरा च मर्दिखयस्य नाम कृत्वा तं वृत्तान्तं राज्ञे निवेदया-
मास । अपरं तेनानुसन्धाय प्रमाणे कळे तौ द्वौ जनौ दण्डकाष्ठयोः २३
अयाचकृते किञ्च सा कथा नरपतेः साक्षात् पुरावृत्तपुस्तके समलिख्यत ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ हामनस्योपति यिङ्गदीयानां विनाशाय शुभदिननिर्णयकार्यं मुटिकापातनं ॥ वि-
ङ्गदीयानां विनाशाय राज्ञः सकाशात् हामनस्याज्ञापार्श्वः पश्यन् तत्प्रकाशनम् ।

- १ अनन्तरं नरपतिरहस्तेरो हम्मिदाद्याः सुतम्याग्रागीयहामनस्य पदम्
एधयित्वा तम् उन्नतं चकार निजसङ्गिनां निखिलकुलीनानाम् आस-
- २ नानाम् उपरिष्ठात् तदीयमासनं स्थापयाच्चकार च । तेन राजद्वार-
वर्त्तिनः सर्वे राजकीयदासा भूमिष्ठा भवन्तो हामनं प्रणम्य आरे-
भिरे यतो राजा तम् उद्दिश्य तादृग् आदिदेश, किन् मर्दिखयो भूमि-
- ३ यो न भवति न च तं प्रणमति । तेन राजद्वारवर्त्तिनो राजभृत्या मर्दि-
४ खयं जगदः, त्वं नरपते निर्देशं कुतो लङ्घयसे? इत्थं ते प्रत्यहं तं व्याह-
रन्ति तथापि स तेषां वधांसि न गृह्णाति ततो मर्दिखयो यिङ्गदीय
इति तस्य प्रमुखाद् विज्ञाय तदीयवाक्यानि निखिलानि न वेति निश्चेतुं
- ५ ते हामनं तत् स्थापयामासुः । अपरं मर्दिखयो भूमिष्ठो भवन् मां न
- ६ प्रणमतीति वीक्ष्यमागो हामनः कोपेन परिपूर्णा बभूव । अपरं मर्दि-
७ खयो यिङ्गदीयजातिरित्यवगम्य हामनः केषां मर्दिखयं प्रति हकार्पणं
लघु विज्ञायाहस्तेरस्य राज्ञो निखिले राज्ये मर्दिखयस्य सजातीयान्
- ८ निखिलान् यिङ्गदीयलोकान् व्यापादयितुं येत । अपरम् एतदधि नरपते-
९ रहस्तेरस्य राजत्वस्य द्वादशवत्सरस्य प्रथमे मासे ऽर्पेता जीघममासे
हामनस्य साक्षाद् अदरनामकं द्वादशं मासं यावद् एकैकस्य दिनस्यैक-
कस्य मासस्य च कृते गुटिकापातं बभूव ।
- १० अनन्तरं हामनो राजानम् अहस्तेरम् उदितवान् भवतो राज्यस्य नि-
खिलदेशं गच्छान् लोकानां मध्ये विकीर्णं विभिन्ना चका जाति विंधते ।
अन्यलोकानां खवस्थातस्तज्जातीयानां खवस्था भिन्ना ते नरपते क्वंस्थां
- ११ न मन्यन्ते तस्मात् ते राज्ञा न सादृशाः । यदि नरपतेरभिमतं जायेत
तर्हि तेषां व्यापादनार्थं राजाज्ञा निर्यतां तेनाहं राजकार्यं नियुक्त-
लोकानां हस्तेषु राजकोषे स्थापनायं दण्डमहर्षिकृत्स्नं परिमात्रानि रज-
- १२ तानि समर्पयिष्यामि । तदानीं नयः कीयप्रवाद् अङ्गुरीयचम् अपाकथ्य
यिङ्गदीयानां परिपश्यित्वा हम्मिदाद्याः पुत्रायग्रागीयहामनाय इदि-
- १३ नान् । अपरं नरो हामनम् आचचष्टे तानि रजतानि ते लोकाश्च नुभ्यम्
- १४ अदायिष्यत तान् प्रति निजेष्वानुसारं वाचर । अनन्तरं प्रथममासस्य
त्रयोदशे दिवसे राजलोकका ५ कुञ्जविरेतत एकैकस्मिन् देशे ये राज-

प्रतिनिधये ऽध्यक्षाश्चासन् तान् प्रति किञ्चैकैकस्या जातेरेकैकस्य देशस्य
च मुख्यनरान् एकैकस्या जातेरक्षरे भाषया च नृपतेरहखेरस्य नाम्ना
हामनस्यादेशानुसारादेव पत्राणि लिखितानि नृपाकुरीयकेण मुद्रा-
ङ्कितानि च । अपरम् एकस्मिन् दिने ऽर्घ्यतो ऽदरनामकस्य द्वादशमा- १९
सस्य त्रयोदशे दिवसे युववृद्धाश्रितयोषिद्धिः समं निखिलयिहृदीया
विनाशयितव्या हन्तव्या लोभव्याश्च तेषां वस्तूनि च लोठयितव्या इत्याज्ञा-
सम्बलितानि तानि पत्राणि द्रुतैः क्षितिपस्य निखिलप्रदेशान् प्रति
प्रेषयाप्तकिरे । किञ्च तस्मिन् दिने सर्वे लोका यद् उद्यता भवेद्युस्तदर्थं २४
निखिललोकानां ज्ञानायैकैकस्मिन् देशे ताम् आज्ञां प्रचारयितुं तस्मिन्ने-
रनुरूपं प्रादीयत । अनन्तरं दृता राजाज्ञातन्ववितं विधाय वहि- २५
र्वज्रजुः । स आदेशो राजधान्यां श्रृण्वे प्राकाशयत । ततः परं राजा
हामनश्च भद्रितुं पातुक्षोपविविश्रतुः परन्तु श्रृण्वेनपौरा उद्विजितुः ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ मर्दिखयस्य यिहृदीयानाञ्च लोकस्य कथनं ४ तस्य संवादं युत्वा मर्दिखयस्य समीपम्
इष्टराया लोकप्रेषणं तस्याक्षरञ्च १० इष्टराया द्वितीयकथनं मर्दिखयस्याक्षरञ्च १५
इष्टराया उपवासनिरूपणं ।

अपरं मर्दिखयस्तं कृत्यं वृत्तान्तं विज्ञाय निजवसनाग्निं विच्छेद १
किञ्च शानजं वसनं परिधाय भस्म विलिप्य मध्यनगरं व्रजन् उच्चःस्वरेण
तीव्रं विलापं चकार । अनन्तरं राजद्वारस्य सम्मुखपर्यन्तम् आगच्छा, २
परन्तु राजद्वारं शानपरिहितेन केनापि न प्रवेष्टव्यम् । अपरम् एकै- ३
कस्य प्रदेशस्य यद्यत् स्थानं सा राजाज्ञा नियमपत्रञ्च जगाम, तेषां
स्थानानां यिहृदीयानां मध्ये महाशोक उपवासः क्रन्दनं विलापश्च
बभूवुः किञ्च बहवः शानवसनं परिधाय भस्मसु शिथिले ।

अनन्तरम् इष्टराया दास्यो नपुंसकाश्च समेत्य तं संवादम् इष्टरां ४
विज्ञापयामासुः । तेन राज्ञी महाशोकवती सती मर्दिखयस्य शानवस-
नम् अपाकर्षिष्यन्ती तं परिधापयिष्यन्ती च वासांसि प्रेषयामास किन्तु
स तानि न जयाह । तेन किमभूत् कुतो ऽभूदिति वेदितुम् इष्टरा ५
निजपरिचारकाणां राजनपुंसकानां मध्यवर्त्तिनं हृथकम् आहूय मर्दि-
खयस्य समीपं व्रजेत्यादिदेश । अनन्तरं हृथको वहि गत्वा राजद्वारस्य ६

- ० सम्मुखस्थे नगरस्य सन्निवेशे मर्दिख्यं प्राप । तेन मर्दिख्यः स्वं प्रति
यत्तद् अघटत किञ्च यिह्मदीयानां विनाशार्थं हामनो राजकोषे किम्-
८ रिमाणां रजतं दातुं प्रयजानाव् तत् तस्मै कथयामास । अपरं तेषां
विनाशार्थं यद् आजापत्रं शृङ्गने प्रादायि तस्यानुक्तिं तस्मै दत्त्वा
जगाद, इष्टेराम् एतद् दर्शय बोधय चेति । अपरं सा यत् स्वजा-
तीयलोकानां कृते विनेतुं प्रार्थयितुञ्च राज्ञः सन्निधिं प्राविशत् तदपि
९ स कथयितुम् आजापयामास । अनन्तरं ह्ययम् समर्थ मर्दिख्यस्य
वचनानीष्टेरं विज्ञापयामास ।
१० अनन्तरम् इष्टेरा मर्दिख्यं वच इदं वदितुं पुनर्वारं ह्ययम् आदि-
११ देश । पुमान् योषिद् वा यः कश्चिद् अनाकृतः सन् अभ्यन्तरगत्य राज-
उपकरणं व्रजति तं प्रति नृपेण ह्यममये राजदण्डे प्रसारिते स जीवति,
किञ्च तदितरे सर्वे हन्त्या इत्यन्य आदेशो विद्यत एतत् सर्वे राज-
भृता राज्ञः सर्वदेशीयाः प्रजासु विदन्ति किञ्च चिंशद् दिनाणि यती-
१२ तानि राज्ञः समीपम गतुं नाश्वम आह्वये । अनन्तरं मर्दिख्याय म-
१३ हिष्या इष्टेराया एतस्मिन् वचसि निवेदिते स इष्टेराम् इदं प्रतिवाचं
गदितुम् आदिदेश, सर्वेषां यिह्मदीयानां मध्ये त्वं राजनिवेशने तिष्ठन्ती
१४ रक्षो लभ्यसे नेतत् चित्ते धिन्त्य । यदि त्वं समये ऽभिनन् वाचयमा-
तिष्ठेस्तर्ह्यपरं केनाप्युपायम् यिह्मदीयानाम् उपकारस्य निन्तारस्य च
पश्याः सम्भविष्यति त्वन्तु निजपितृवंशन साकं विमर्षयि किन्तु बोधा-
१५ यं जायते त्वम् अस्य विपत्समयस्य निमित्तं राज्ञीत्वं प्राप्ता ।
१६ तदानीम् इष्टेरा मर्दिख्यम् इदं प्रतिवाचं वक्तुम् आदिदेश, त्वया
१७ व्रजित्वा शृङ्गने संस्थितान् निखिलान् यिह्मदीयान् संगृह्य दिनत्रयं यावत्
मदर्धम् उपवासः क्रियतां भयं पर्यं वा किमपि न भूज्यता, किञ्च
मया मम दासाभिश्च उपवत्स्यते । इत्यमेव कृते ऽहं विधिविबद्धं राज्ञः
१८ समस्तं यास्यामि, तेन यदि हन्तव्याहं तर्हि धानिष्ये । अनन्तरं मर्दिख्यो
व्रजित्वेष्टेराया निदेशानुसारेण चकवान् ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

- १ राज्ञः समीपं व्रजित्वा तस्यानपघ्नं प्राप्येष्टेरया तस्य दासमस्य च निमन्त्र्य १ इती-
ययानं तया निमन्त्र्य २ अग्निपात्रिना हामनेन मर्दिख्यया वृक्षे ३ तस्य कृते
दण्डकाष्ठस्थापनम् ।

अनन्तरं तृतीये दिवस इष्टेरा राजकीयवसनं परिधाय राजनिवेश- १
नस्याभ्यन्तरप्राङ्मुखे भूपतेरागारसम्मुखे समुदतिष्ठत । तदानीं राजा
राजकीयागारे स्त्रीयराजसिंहासने ऽन्तरागारीयद्वारस्य सम्मुख उप-
विष्ट आसीत् । तदा राज्ञा प्राङ्मुखे समुपतिष्ठन्तीम् इष्टेरां राज्ञीम् २
अवलोक्य तां प्रति प्रसादः प्रकाशितः । अतो नृपेणैष्टेरां प्रति स्वशय-
स्थिते काञ्चनमये राजदण्डे प्रसारित इष्टेरा निकटं प्रगत्य राजदण्डस्या-
ग्रभागं पश्यन् । ततो राजा तां पप्रच्छ चे इष्टेरे राज्ञि किम् अभूत् ? ३
त्वं किं प्रार्थयसे ? राजत्वस्यार्द्धमपि यदि याचसे तर्हि तदपि तुभ्यं
वितारिष्यते । तत इष्टेरा प्रतिजगाद यदि राज्ञो दृष्ट्वा शुभबोधो ४
जायेत तर्हि भवतः कृते मयासादितं भोज्यम् अद्य राज्ञा हामनेन
चागम्यतां । तदानीं राजा व्याहरत्, इष्टेराया निदेशाचरणाय ५
हामनं त्यरयत् । अनन्तरं राजा हामनश्चैष्टेरया समासादितं भोज्यम्
ईयतुः ।

अनन्तरं नृपो ब्राह्मणसपाणसमय इष्टेरां बभाषे त्वया किं प्रार्थयते ? ६
तत् तुभ्यं दायिष्यते । तव वाञ्छा का ? अर्द्धराजत्वेन यदि भवेत् तर्हि
सा सेत्स्यति । तत इष्टेरा प्रत्यवदत्, इयं मम प्रार्थना वाञ्छा चास्ति, मयि ७
यदि नृपः प्रसन्नो भवेत् किञ्च मया प्रार्थितं दातुं वाञ्छितं साधयितुञ्च ८
यदि नृपतेरभिमतं स्यात् तर्हि यद्भोज्यमहम् आसादयिष्यामि, तत्र
हामनेन साकं नृपतिरायातु श्वे मया नृपतेरादेश आचरिष्यते ।

तेन तस्मिन् दिने हामन आह्लादितो हृष्टचित्तश्च वह्निरियाय । ९
परन्तु राजद्वारे यदा हामनो मर्दिखयम् अपश्यत् तदानीं स तस्य
समक्षं नोत्तस्थौ न प्रणनाम च तस्मात् हामनो मर्दिखयस्य विरुद्धं को-
पेन परिपुपूरे । तथापि हामनो धैर्यम् आलम्ब्य किञ्च स्वगेहं समेत्य १०
निजबन्धून् निजां जायां सेरशाश्च समाह्वयानिनाय । अपरं हामनस्तेषां ११
सन्निधौ निजैश्वर्यस्य गौरवं निजपुत्राणां बहुसंख्यत्वञ्च निवेदयामास
किञ्च राज्ञा तस्य पदम् एधयित्वा कुलीनाणां राजभृत्यानाञ्चोपरिष्ठात्
तस्य या उन्नतिः कृता तस्या अपि वर्णनां तान् आवयामासकार । हामनो १२
ऽपरं जगाद राज्ञीष्टेरा सासादितं भोज्यं मां विना कमप्यपरं राज्ञा
साकं न समानिनाय श्वेऽर्धमपि नृपेण समम् अहं तया निमन्त्रितो
ऽस्मि । किन्तु यत्तिकाकान् अहं राजद्वारे समुपविष्टं तं यिद्धदीयं १३
मर्दिखयं समोक्षे तत्तिकाकान् एतैः सर्वैर्नमं तस्मिन् न जायते ।

- १४ तदानीं तस्य जाया खेरजा बन्धवस्य तम् आचक्षिरे, बन्धव-
योचं दण्डकाष्ठमेवं निर्माप्यतां तच्च मर्दिष्यन् उच्छ्वसितुं नो नरपतिं
ब्रूहि, ततः परं ह्यष्टः सन् नृपेव साकं भोज्यं वाहि । तदानीं तेन वचसा
हामनस्य सम्बोधे जाते स तादृशं दण्डकाष्ठं निर्मापयामास ।

६ पष्ठोऽध्यायः ।

- १ पराजितके मर्दिष्यन् सन्ध्यां निवृत्तिं प्राप्तिना नृपस्य तन्मै पारितोषिकं
दातुं वाञ्छनं ॥ मर्दिष्यन् व्यापादनाय प्राप्तेनाथं नृपस्यानिकं मतेन हामनो-
विज्ञानात् मर्दिष्यन् सन्ध्यां निवृत्तिं प्राप्तिना १० वञ्चितवत् प्रति राजनस्य मते-
न तत्कथायाः कथनं तन्मै पारितोषिकं तदीयभारविनाशाय कथाकथनम् ।
- १ तस्यां यामिनां मञ्चोपते निर्माया आभावात् स खरकीयपुरादसप्त-
२ कस्यानयनम् आदिदेश ततो नृपतेः साक्षात् तत्पुत्रके प्रसूतमाने तच्च जि-
हिता कथेषा प्रापि यद् विग्रथनतरङ्गनामानौ यौ हारिणौ राजनपुंस-
कौ भूपालम् अहस्तेरं व्यापादयितुम् अचेष्टतां, तयो मन्त्रजा मर्दिष्येन
३ प्राकाशत । ततो राजा यप्रच्छ तत्पुत्रे मर्दिष्यन् किं सम्मानम् उच्य-
दक्ष दत्तौ नृपस्य सेवका दासा जगदुः, तस्य निमित्तं किमपि नाकारि ।
४ अनन्तरं भूपतिः पप्रच्छ, प्राङ्मुखे को विद्यते? तदानीं हामनो मर्दि-
ष्यस्य निमित्तं निर्मापितं दण्डकाष्ठं तस्योच्छ्वसनाय राज्ञा सह सम्भा-
५ वितुं राजनिवेशनस्य वञ्चिःप्राङ्मुखम् उपस्थितः । अतो नृपस्य दासा
जगदुः, यष्टतु हामनः प्राङ्मुखे सन्निष्ठमानो विद्यते । ततो नृप उवाच,
६ सोऽभ्यन्तरम् आयातु । अतो हामने प्रविष्टे राजा तम् आचक्षते, नृपो
वस्य सम्मानेन हृष्यति तं प्रति किं कर्तव्यं? तदा हामनो मनसा वि-
७ न्तयामास, मदतिरिक्तं कस्यापरस्य सम्मानेन राजा हृष्यत्? अनन्तरं
८ हामनो राजानम् ऊचिवान् राजा यस्य नरस्य सम्माने हृष्यति तस्य
हृते किञ्चित् राज्ञः परिधेयं राजकीयवस्त्रं राजवाहकौ वाजी राज्ञः
९ शिरोभुषकः किरीटश्च समानीयतां । किञ्च तदमनं न वाजो च राज्ञः
कस्यचित् प्रधानकुलीनस्य करे समर्प्यतां ततो राजा यस्य नरस्य सम्मा-
नेन हृष्यति कोकाक्षं तद् राजकीयवस्त्रं परिधाय तं वाजिनम् आरोह्य
नगरस्य सन्निवेशं मनयित्वा तस्य समक्षम् यतो भारती घोषयन् राजा
१० यस्य नरस्य सम्मानेन हृष्यति तं प्रवेतादृश आचारः कर्तव्यः । तदानीं
नरपतिं हामनं निर्दिदेश तथेदं त्वरितं क्रियतां । तया यष्टद् उक्तं

तद्वद् राजवसनं राजवाजिनश्च गृहीत्वा राजद्वारे समुपविष्टं विह्वदीयं
मर्दिख्यं प्रति क्रियतां, त्वया यानि वचांसि गदितानि तेषाम् एकमपि
न परिहीयतां । तदानीं हामनस्तदसनं वाजिनश्च गृहीत्वा मर्दिख्यं १९
वसनं परिधाप्य वाजिनम् आरोह्य च नगरस्य सन्निवेशं ग्रमयाश्चकार
राजा यस्य नरस्य सम्मानेन हृष्यति तं प्रयेतादृश आचारः कर्त्तव्य इति
वाग्यं तस्य पुरस्तात् पुनः पुनर्घोषयाश्चकार च ।

अनन्तरं मर्दिख्यः पुनर्वारं राजद्वारं जग्मिवान् परन्तु हामनः १९
शोकान्वित आच्छादितमस्तकश्च निजं भवनं गन्तुं त्वरयाश्चक्रौ । अपरं २०
हामनः स्वस्य तासां घटनानां कथां निजां भार्यां सेरशां स्वस्य सर्व-
वन्धुं च समाचक्षते । तेन तस्य विश्वलोकास्तदीया जाया सेरशा च
जगद्, यस्य समक्षं तव पतनम् आरब्धं स मर्दिख्यो यदि विह्वदि-
वंशीयो मनुजो भवेत् तर्हि त्वं तस्य प्रभवितुं न पारयिष्यसि किन्तु
तस्य सम्मुखे पतिष्यसि । तेन सह तेषां सम्भाषणकाल एव राजनपुंस- २४
काः समेत्य इष्टेरयासादितं भोज्यं तं नेतुं त्वरयाश्चक्रिरे ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ इष्टेरयाः स्ववाङ्मयाप्रकाशनं ५ हामनस्य दोषविवरणं ७ हामनस्योक्तमन्त्राय राज्ञे
आदेशश्च ।

अनन्तरं नृपे हामने च महिष्या इष्टेरया समं भोजनं व १
तवतो राजा तस्मिन् द्वितीये दिने द्वाद्धारसपानसमये इष्टेरां पुनर्वारं २
व्याजहार हे इष्टेरे राज्ञि तव प्रार्थितं किं? तत् तुभ्यं दायिष्यते, तव
वाङ्मया का? ममाहं राजत्वेन यदि भवेत् तर्हि सा सेत्स्यति । तदानीन् ३
इष्टेरा राज्ञी प्रतिजगाद, हे राजन् अहं यदि भवतो दृष्ट्यानुगृही-
ता स्यां यदि च भवतो अभिमतं भवेत् तर्हि मया प्रार्थिता मम प्राणा
मया वाञ्छिताश्च स्वजातीयानां प्राणा मङ्गलं दीयन्तां । यतो विनाशार्थं ४
बधार्थं क्षोभार्थं च वयम् अर्थतो ऽहं मदोद्यस्वजातीयश्च विक्रीता अभ-
वाम । यदि वयं केवलं दासत्वार्थं दासीत्वार्थं च व्यक्रेष्यामहि तर्हि नीर-
वाहम् अस्यास्यं किन्तु राज्ञ एतया हान्यापि परिप्रश्रियनस्तृतिर्न जायते ।

तदानीं नृपतिरहश्चरे इष्टेरा राज्ञी जगाद, एतत् कर्म कर्त्तुं नो ५
मतिमकरोत? स कुचाक्षी? इष्टेरा व्याहरत् स वेधो रिपुरेष दुष्टो ६
हामनः । ततो हामनो नृपते महिष्याश्च समक्षं वितत्रास ।

